

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

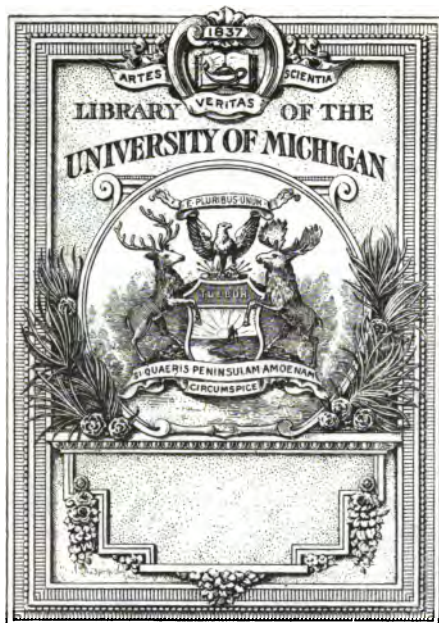
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

873

(2)

C. IVLI CAESARIS
BELLI GALLICI LIBRI VII

32475

ACCESSIT

A. HIRTI LIBER OCTAVVS

RECENSUIT

ALFRED HOLDER.

FREIBURG I. B. UND TÜBINGEN 1882

AKADEMISCHE VERLAGSBUCHHANDLUNG VON J. C. B. MOHR

(PAUL SIEBECK).

Druck von Leopold & Bär in Leipzig.

Dem Andenken seiner liebsten Lehrmeister

Adolf Holkmann und Ludwig Kayser

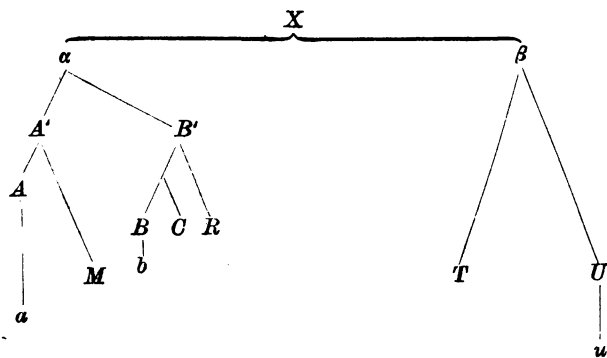
in Dankbarkeit und Treue gewidmet

vom

Herausgeber.

CONSPECTVS CODICVM.

X = archetypus codicum α et β .

α = archetypus Floriacensis codicum A' et B' .

A' = archetypus codicum A et M .

A = codex Amstelodamensis (Bibliotheek der Universiteit van Amsterdam Hs.) 81 saec. VIII. — X . olim Floriacensis, qui fuit anno 1566 Petri Danielis Aurelianensis, deinde Iacobi Bongarsii.

Hinc descriptus est codex α = Parisiacus Lat.

5766 (Colbertinus 1873 = Regius ⁴⁹³⁸₃) saec.

XIII., olim Iacobi Augusti Thuani; deinde possidebat I. Alonsius Biton, canonicus ecclesiae s. Hilarii Pictaviensis.

M = codex Parisiacus Lat. 5056 (Colbertinus 2957 = Regius ³⁷³⁰_{A.B.}) saec. XII., olim monasterii Moissacensis.

B' = archetypus codicum et B , C et R .

B = codex Parisiacus Lat. 5763 (Colbertinus 3284 = Regius ⁴⁹³⁸_{3. 3}) saec. X., olim s. Benedicti Floriacensis.

Hinc descriptus est codex b = Lugdunensis Bataus MS. Lat. Vossianus Q. 53 saec. XI., olim s. Petri Beluacensis, deinde 'Ex Bibliotheca Viri Illust. Isaaci Vossii'. 137 (53).

C = excerpta Parisiaca Lat. 6842 ⁶⁰²⁹_{5. 5.} (Colbertinus 4922 = Regius ⁶⁰²⁹_{5. 5.}) saec. X.; cf. pag. 236—238.

R = codex Vaticanus 8684 olim Corbeiensis saec. X.

β = archetypus codicum T et U .

T = codex Parisiacus Lat. 5764 (Colbertinus 897) saec. XII., olim I. A. Thuani.

U = codex Vaticanus 3324 saec. XII., olim Fulvii Vrsini.

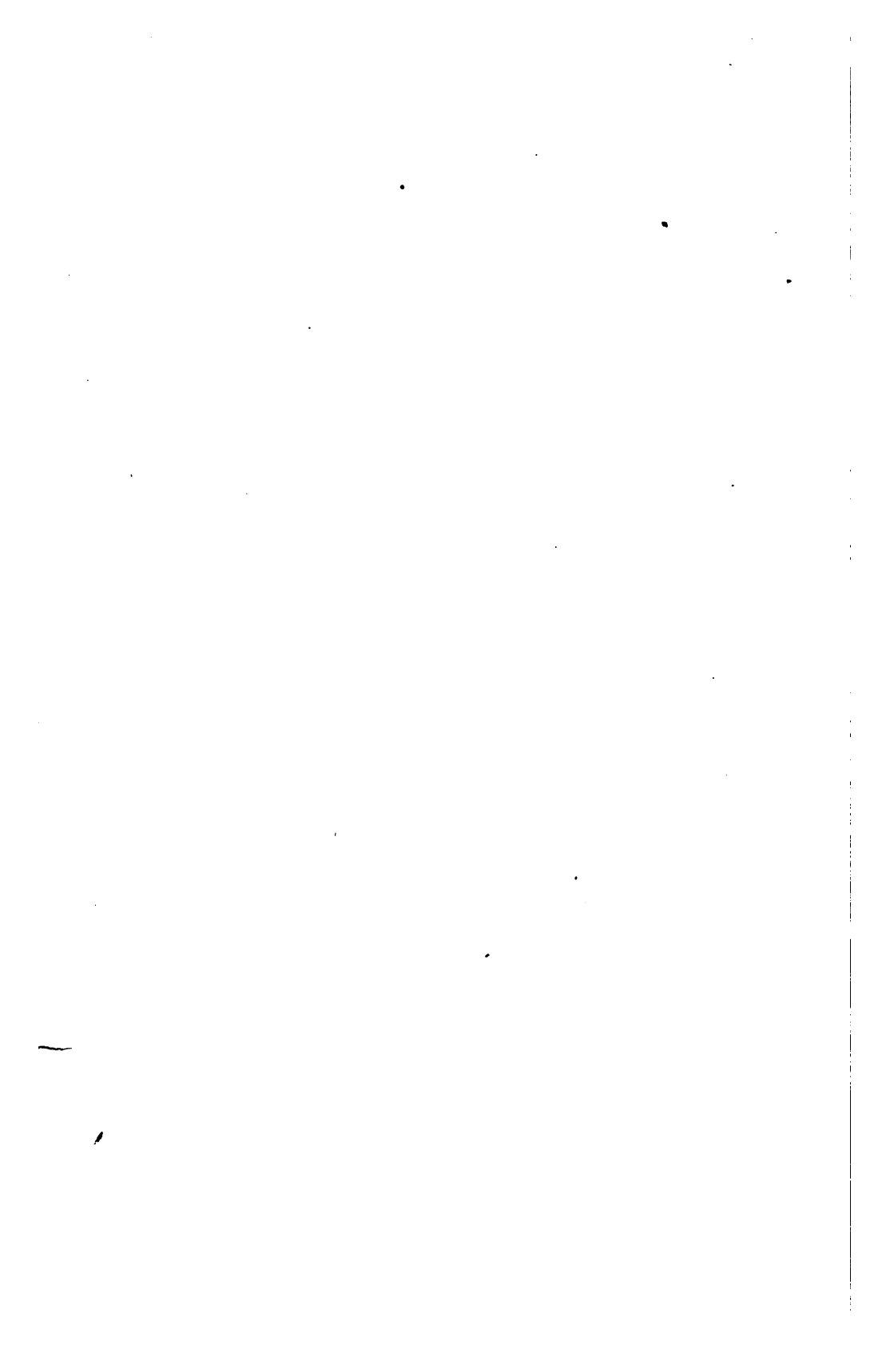
Hinc descriptus est codex u = Regius Haunien-sis collectionis Thottianae 543 saec. XIII.

Librorum A et b copiam uirorum clarissimorum H. C. Rogge et W. N. Du Rieu singulari humanitati acceptam refero, qui Carollsruham codices utendos beniuole mihi transmiserunt. Quibus uiris liberalissimis nec minus Leopoldo Delisle et Henrico Michelant, qui studia mea Parisiaca fouere non desinunt, gratias ago quam maximas.

INDEX LACVNARVM POTIORVM.

II.

- Desunt in *α* *Y* 17, 4 inflexis crebrisque || 43, 22 deinde || III 23, 18 aperto || 25, 2 erat || V 7, 7 locis || 17, 5 partibus || VII 8, 3 mons || 12, 3 Biturigum — Nouiodunum || 15, 5 quod se prope || 35, 15 traductis || 36, 4 desperavit, de obsessione || 45, 4 mulorumque — stramenta || 50, 1 pugnaretur || 80, 14 poterat || VIII 11, 4—12, 6 nisi — adgrederentur || 16, 3 turmas mittit.
- Desunt in *A'* III 4, 4 nostri || V 15, 10—11 neque consistendi — desiliendi || VII 46, 7 omni — superiorem || VII 49, 5 latere.
- Desunt in *A* II 31, 12—13 quam — dominari || III 8, 18 recipere || III 28, 3 supra || V 12, 1 interior || 15, 5 spatio || VII 72, 10 quindecim || VIII 28, 30 credentes || 39, 5—43, 6 ad — nostri || 49, 8 defessam || 52, 2—55, 7 summa — belligerandi.
- Desunt in *B'* VII 22, 13—15 et — prohibebant || 30, 1 ascitis || 52, 15—53, 8 -saris — admonebantur (51, 1—52, 15 Exceptus — Cae- *ordine turbato*).
- Desunt in *B* I 7, 9—20, 12 locum — auerterentur || V 44, 19—48, 12 illum — Gallus || VI 11, 9—13, 28 institutum — iudiciisque ||
- Desunt in *R* VI 20, 3—4: uti — communicet.

C. IVLI CAESARIS

BELLI GALLICI

LIBER PRIMVS.

I. Gallia est omnis diuisa in partes tres, quarum unam 1
incolunt Belgae, aliam Aquitani, tertiam, qui ipsorum lingua
Celtae, nostra Galli appellantur. Hi omnes lingua, institutis, 2
legibus inter se differunt. Gallos ab Aquitanis Garumna flumen,
5 a Belgis Matrona et Sequana diuidit. Horum omnium fortissimi 3
sunt Belgae, propterea quod a cultu atque humanitate prouinciae
longissime absunt, minimeque ad eos mercatores saepe comme-
ant atque ea, quae ad effeminandos animos pertinent, inportant,
proximique sunt Germanis, qui trans Rhenum incolunt, quibus-
10 cum continenter bellum gerunt. Qua de causa Heluetii quoque 4
reliquos Gallos uirtute praecedunt, quod fere cotidianis proeliis
cum Germanis contendunt, cum aut suis finibus eos prohibent
aut ipsi in eorum finibus bellum gerunt. Eorum una pars, quam 5
Gallos optinere dictum est, initium capit a flumine Rhodano;
15 continetur Garumna flumine, Oceano, finibus Belgarum; attingit
etiam ab Sequanis et Heluetiis flumen Rhenum; uergit ad sep-
tentriones. Belgae ab extremis Galliae finibus oriuntur, per- 6
tinent ad inferiorem partem fluminis Rheni, spectant in septen-
trionem et orientem solem. Aquitania a Garumna flumine ad 7
20 Pyrenaeos montes et eam partem Oceani, quae est ad Hispa-
niam, pertinet; spectat inter occasum solis et septentriones.

INCIPIIT LIBER GAIJ CAESARIS BELLII GALLICI IULIANI DE NARRATIONE TEM-
PORVM." INCIPIIT LIBER SVETONII. A INCIPIVNT (INCIPIUNT B) LIBRI GAIJ (GAIJ
IULII β) CAESARIS (CAESARIS R) BELLII GALLICI IULIANI (IULIANI om. β) DE
NARRATIONE TEMPORVM B'β.

I. 4. garumna A' garumna B'β 9. renum B' 10. heluitii AB¹
heluicii M 11. precedunt A'B praeliis B 15. garumna X oceano
Aldus oceanum X 16. heluitiis ABpr. heluiciis M renum B 18. reni B
19. a] om. Bpr. garumna T garumna α U 20. pireneos A' quae] qua
B' est] om. β.

Caesaris bellum Gallicum.

1 II. Apud Heluetios longe nobilissimus fuit et ditissimus
 Orgetorix. Is M. Messala et M. Pupio Pisone consulibus regni
 cupiditate inductus coniurationem nobilitatis fecit et ciuitati
 2 persuasit, ut de finibus suis cum omnibus copiis exirent: per-
 facile esse, cum uirtute omnibus praestarent, totius Galliae im- 5
 3 perio potiri. Id hoc facilius eis persuasit, quod undique loci
 natura Heluetii continentur: una ex parte flumine Rheno latissimo
 atque altissimo, qui agrum Heluetium a Germanis diuidit; altera
 ex parte monte Iura altissimo, qui est inter Sequanos et Heluetios;
 tertia lacu Lemanno et flumine Rhodano, qui prouinciam nostram 10
 4 ab Heluetiis diuidit. His rebus fiebat, ut et minus late uaga-
 rentur et minus facile finitimis bellum inferre possent; qua ex
 5 parte homines bellandi cupidi magno dolore adficiiebantur. Pro
 multitudine autem hominum et pro gloria belli atque fortitudi-
 nis angustos se finis habere arbitrabantur, qui in longitudinem 15
 milia passuum CCXL, in latitudinem CLXXX, patebant.

1 III. His rebus adducti et auctoritate Orgetorigis permoti
 constituerunt ea, quae ad proficiscendum pertinerent, comparare,
 iumentorum et carrorum quam maximum numerum coemere,
 sementes quam maximas facere, ut in itinere copia frumenti
 suppeteret, cum proximis ciuitatibus pacem et amicitiam con- 5
 2 firmare. Ad eas res conficiendas biennium sibi satis esse duxe-
 3 runt: in tertium annum profectionem lege confirmant. Ad eas
 res conficiendas Orgetorix deligitur. Is sibi legationem ad
 4 ciuitates suscepit. In eo itinere persuadet Castico Catamanta-
 loedis filio Sequano, cuius pater regnum in Sequanis multos annos 10
 optinuerat et a senatu populi Romani amicus appellatus erat, ut
 regnum in ciuitate sua occuparet, quod pater ante habuerat;
 5 itemque Dumnorigi Aeduo, fratri Diuiciaci, qui eo tempore
 principatum in ciuitate optinebat ac maxime plebi acceptus erat,
 ut idem conaretur, persuadet eiue filiam suam in matrimo- 15

II. 1. heluitios *AB pr.* heluicios *M* nobilissimos *B* 2. Pupio Marco
Oudendorp, cf. fast. cons. a. 693 p. r. (p. v. M) A' p. m. B'β publico marco
B'corr. 5. es(t) *A* galiae *A* imperiu(m) *B* 6. faciliu(m) *B* 7. Natura.
B heluitii *AB pr.* heluicii *M* reno *B* 8. heluitium *AB pr.* heluiciū
M 9. iura *B* heluitios *A* heluicios *M* 10. rodano *B'* prouintiam *B*
 11. eluitiis *A* heluiciis *M* 12. finitimi(t) *B* 15. finis *A'* fines *cett.*

III. 1. actoritate *B* orgetorigi *B* 2. que *A* 3. ma(r)ximum *A* 5. ami-
 titiam *B* 7. profectionē(s) *B* 8. re. *A* (si)bi le(ge)gationem *B* 9. cá-
 stico *B* catamantalohedis *A'* 12. in ciuitate] *om. B* 13. dumnori *B'* di-
 uiciaci *A'* diuitiati *B* 14. optinebat *M* optine(r&) *A* o(b)tinebat *B*.

nium dat. Perfacile factu esse illis probat conata perficere, 6
propterea quod ipse suae ciuitatis imperium optenturus esset:
non esse dubium, quin totius Galliae plurimum Heluetii possent;
se suis copiis suoque exercitu illis regna conciliaturum confir- 7
20 mat. Hac oratione adducti inter se fidem et ius iurandum dant 8
et regno occupato per tres potentissimos ac firmissimos populos
totius Galliae sese potiri posse sperant.

III. Ea res est Heluetiis per indicium enuntiata. Moribus 1
suis Orgetorigem ex uinclis causam dicere coegerunt; damna-
tum poenam sequi oportebat, ut igni cremaretur. Die constituta 2
causae dictionis Orgetorix ad iudicium omnem suam familiam,
5 ad hominum milia decem, undique coegit et omnes clientes obae-
ratosque suos, quorum magnum numerum habebat, eodem con-
duxit; per eos, ne causam diceret, se eripuit. Cum ciuitas ob 3
eam rem incitata armis ius suum exsequi conaretur, multitudi-
nemque hominum ex agris magistratus cogerent, Orgetorix
10 mortuus est; neque abest suspicio, ut Heluetii arbitrantur, quin 4
ipse sibi mortem consciuerit.

V. Post eius mortem nihilo minus Heluetii id, quod consti- 1
tuerant, facere conantur, ut e finibus suis exeant. Vbi iam se 2
ad eam rem paratos esse arbitrati sunt, oppida sua omnia, nu-
mero ad duodecimum, uicos ad quadringentos, reliqua priuata
5 aedificia incendunt, frumentum omne, praeterquam quod secum 3
portaturi erant, comburunt, ut domum reditionis spe sublata
paratiores ad omnia pericula subeunda essent, trium mensum
molita cibaria sibi quemque domo efferre iubent. Persuadent 4
Rauricis et Tulingis et Latouicis finitimis suis, uti eodem usu
10 consilio oppidis suis uicisque exustis una cum his profisciscan-
tur, Boiosque, qui trans Rhenum incoluerant et in agrum Nori-

16. fatu A 17. ipse suae] ipsest B optenturus A' obtenturus B 18. qui(m)
totis A plurimū(l) B heluitii A heluici(ū)ⁱ M 20. hac]/// ac B ius iurandum'
(dum) B.

III. 1. heluitiis A heluiciis M indi(t)ium B 4. iucium A iudi(t)ium
B suam familiam] familia(m)^m suam A 5. operatosq. A 6. magnum] mag
A 8. ius] suis A¹ 10. heluitii A^h eluicii M.

V. 1. heluitii A heluicii M 2. e. A e(x) M & B a. ras. 5. pterquam
A' pr& quam⁽⁹⁾ B praeter β 6. reditionis(p). spe A 7. mensum α mensium β
8. effe. rre A 9. rauracis A' raurácis B tulingis AB'M corr. tulingui Mpr.
βB^a lato uicis A lotouicis M latocucis βB^a uar. latobicis B latocibis R
suis] om. B 10. ex(il)stis A 11. Nóricum B

cum transierant Noreiamque oppugnarant, receptos ad se socios sibi adsciscunt.

- 1 VI. Erant omnino itinera duo, quibus itineribus domo exire possent: unum per Sequanos, angustum et difficile, inter montem Iuram et flumen Rhodanum, uix qua singuli carri ducerentur; mons autem altissimus inpendebat, ut facile perpauci prohibere
2 possent; alterum per prouinciam nostram, multo facilius atque 5 expeditius, propterea quod inter fines Heluetiorum et Allobrogum, qui nuper pacati erant, Rhodanus fluit isque nonnullis locis
3 uado transitur. Extremum oppidum Allobrogum est proximumque Heluetiorum finibus Genaua. Ex eo oppido pons ad Heluetios pertinet. Allobrogibus sese uel persuasuros, quod nondum 10 bono animo in populum Romanum uiderentur, existimabant, uel
4 ui coacturos, ut per suos fines eos ire paterentur. Omnibus rebus ad profectionem comparatis diem dicunt, qua die ad ripam Rhodani omnes conueniant. Is dies erat a. d. V. kl. Aprl. L. Pisone, Aulo Gabinio consulibus. 15

- 1 VII. Caesari cum id nuntiatum esset eos per prouinciam nostram iter facere conari, maturat ab urbe proficisci et, quam maximis potest itineribus, in Galliam ulteriorem contendit et ad
2 Genauam peruenit. Prouinciae toti quam maximum potest militum numerum imperat (erat omnino in Gallia ulteriore legio 5
3 una), pontem, qui erat ad Genauam, iubet rescindi. Vbi de eius aduentu Heluetii certiores facti sunt, legatos ad eum mittunt nobilissimos ciuitatis, cuius legationis Nammeius et Verucloetius principem locum optinebant, qui dicerent sibi esse in animo sine ullo maleficio iter per prouinciam facere, propterea quod 10 aliud iter haberent nullum: rogare, ut eius uoluntate id sibi facere liceat. Caesar, quod memoria tenebat L. Cassium consulem occisum exercitumque eius ab Heluetiis pulsum et sub
5 iugum missum, concedendum non putabat; neque homines inimico animo data facultate per prouinciam itineris faciendi tem- 15

13. adsci scunt B.

VI. 3. cari ^rB 4. mon ^sB 5. Alterum iter per A' multo(s) A } 6. heluitorū A heluiciorū M adlobrogum B 7. pacati A' BT pacti RU hisque A B' 9. heluitio rum A heluicio ¹ M genua X heluitios A heluicios M 14. a. d.] ad A T.

VII. 1. per] om. Bpr. 2. pficis(t)i A 3. uiteriorē Bpr. 4. genuam X ⁽ⁿ⁾ 6. Potem A genuam X 7. heluitii A heluicii M 8. uerucloetius α uerudoetius β 9. principem T principum α U locum — c. xx is auerterentur] om. B; B' = b R optinebant A T 11. rogare ⁽ⁿ⁾ A 13. heluitiis A heluiciis M 14. iugum A 15. faciendi A faciendi A corr. U

peraturos ab iniuria et maleficio existimabat. Tamen, ut spatium intercedere posset, dum milites, quos imperauerat, conuenerent, legatis respondit, diem se ad deliberandum sumpturum: siquid uellent, ad id. Apr^l reuerterentur.

VIII. Interea ea legione, quam secum habebat, militibusque, 1 qui ex prouincia conuenerant, a lacu Lemanno, qui in flumen Rhodanum influit, ad montem Iuram, qui fines Sequanorum ab Heluetiis diuidit, milia passuum decem nouem murum in altitudinem pedum sedecim fossamque perducit. Eo opere perfecto 2 praesidia disponit, castella communit, quo facilius, si se inuito transire conarentur, prohibere possit. Vbi ea dies, quam constituerat cum legatis, uenit, et legati ad eum reuerterunt, negat se more et exemplo populi Romani posse iter ulli per prouinciam dare et, si uim facere conentur, prohibeturum ostendit. Heluetii, ea spe deiecti, nauibus iunctis ratibusque conpluribus 4 factis, alii uadis Rhodani, qua minima altitudo fluminis erat, non numquam interdiu, saepius noctu, si perrumpere possent, conati, operis munitione et militum concursu et telis repulsi hoc 15 conatu destiterunt.

VIII. Relinquebatur una per Sequanos uia, qua Sequanis 1 inuitis propter angustias ire non poterant. His cum sua sponte 2 persuadere non possent, legatos ad Dumnorigem Aeduum mittunt, ut eo deprecatore a Sequanis impetrarent. Dumnorix 3 gratia et largitione apud Sequanos plurimum poterat et Heluetiis erat amicus, quod ex ea ciuitate Orgetorigis filiam in matrimonium duxerat, et cupiditate regni adductus nouis rebus studebat et quam plurimas ciuitates suo beneficio habere obstrictas uolebat. Itaque rem suscipit et a Sequanis impetrat, ut per 4 10 fines suos Heluetios ire patiantur, obsidesque uti inter sese dent, perficit: Sequani, ne itinere Heluetios prohibeant, Heluetii, ut sine maleficio et iniuria transeant.

X. Caesari renuntiatur, Heluetiis esse in animo per agrum 1

18. de(r)liberandum A de(u)^hbādū M 19. ad. A.

VIII. 3. (r)sequanorum A 4. heluitiis A heluiciis M 6. p̄sidia A

11. heluitii A Heluicii M cunplurib; A 13. sepius A' 14. telis] taelis A t(a)lis M.

VIII. 3. possent *cod. Paris. 6106* poterant X dumnoriginem A 5. heluitiis A eluiciis M 6. matrimonia Apr. 10. heluicios M heluitiis A sese B' β se A' 11. perficit A¹ perfecit B' β heluitios A heluicios M heluitii A heluicii M.

X. 1. renuntiatur Ab renunciatur M renuntiantur R β heluitiis A heluiciis M

Sequanorum et Aeduorum iter in Santonum fines facere, qui non longe a Tolosatium finibus absunt, quae ciuitas est in provincia. Id si fieret, intellegebat magno cum periculo provinciae futurum, ut homines bellicosos, populi Romani inimicos, 5
3 locis patentibus maximeque frumentariis finitimos haberet. Ob eas causas ei munitioni, quam fecerat, T. Labienum legatum praefecit; ipse in Italiam magnis itineribus contendit duasque ibi legiones conscribit et tres, quae circum Aquileiam hiemabant, ex hibernis educit et, qua proximum iter in ulteriorem 10
4 Galliam per Alpes erat, cum iis quinque legionibus ire contendit. Ibi Ceutrones et Graioceli et Caturiges locis superioribus occupatis itinere exercitum prohibere conantur. Conpluribus iis proeliis pulsus, ab Ocelo, quod est citerioris provinciae extremum, in fines Vocontiorum ulterioris provinciae die septimo peruenit; 15
inde in Allobrogum fines, ab Allobrogibus in Segusianos exercitum ducit. Hi sunt extra provinciam trans Rhodanum primi.

1 XI. Heluetii iam per angustias et fines Sequanorum suas copias traduxerant et in Aeduorum fines peruenerant eorumque 2
2 agros populabantur. Aedui, cum se suaque ab iis defendere non possent, legatos ad Caesarem mittunt rogatum auxilium: 3
3 Ita se omni tempore de populo Romano meritos esse, ut paene 5
4 in conspectu exercitus nostri agri uastari, liberi eorum in seruitutem abduci, oppida expugnari non debuerint. Eodem tempore, quo Aedui, Ambarri, necessarii et consanguinei Aeduorum, Caesarem certiores faciunt, sese depopulatis agris non facile ab 5
5 oppidis uim hostium prohibere. Item Allobroges, qui trans Rhodanum uicos possessionesque habebant, fuga se ad Caesarem 10
6 recipiunt et demonstrant, sibi praeter agri solum nihil esse reliqui. Quibus rebus adductus Caesar non expectandum sibi statuit, dum omnibus fortunis sociorum consumptis in Santonos Heluetii peruenirent. 15

1 XII. Flumen est Arar, quod per fines Aeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit incredibili lenitate, ita ut oculis, in

7. tlabienum A 8. p̄fecit A' 9. hiemeba.ⁿt A hiemebant^a M 11. iis AB'U
his T i s M 12. graioceli b graiocaeli A'R gaioceli β 13. iis A'R U his bT
14. citerioris A 16. Inde A allo brogrum A allo(r)rogib; A 16. Segusianos
Nipperdey sebusianos X.

XI. 1. Heluitii A Heluicii M 4. laegatos A 5. pupulo A poene// A
6. orū A 8. quo add. Dinter 9. depopulatis] cōmdepopulatis A 12. p̄t A'
reliqui(t) A 13. expectandū A 14. s(c)antonos A 15. heluitii A heluicii M.

utram partem fluat, iudicari non possit. Id Heluetii ratibus ac
 lintribus iunctis transibant. Vbi per exploratores Caesar certior 2
 5 factus est, tres iam partes copiarum Heluetios id flumen tra-
 duxisse, quartam fere partem citra flumen Ararim reliquam
 esse, de tertia uigilia cum legionibus tribus e castris profectus
 ad eam partem peruenit, quae nondum flumen transierat. Eos 3
 impeditos et inopinantes adgressus magnam partem eorum con-
 10 cidit; reliqui sese fugae mandarunt atque in proximas siluas
 abdiderunt. Is pagus appellabatur Tigurinus [nam omnis ciui- 4
 tas Heluetia in quattuor pagos diuisa est]. Hic pagus unus, 5
 cum domo exisset patrum nostrorum memoria, L. Cassium con-
 sulem interfecerat et eius exercitum sub iugum miserat. Ita 6
 15 siue casu siue consilio deorum immortalium, quae pars ciuitatis Hel-
 uetiae insignem calamitatem populo Romano intulerat, ea princeps
 poenas persoluit. Qua in re Caesar non solum publicas, sed 7
 etiam priuatas iniurias ultus est, quod eius soceri L. Pisonis
 auum, L. Pisonem legatum, Tigurini eodem proelio, quo Cas-
 20 sium, interfecerant.

XIII. Hoc proelio facto reliquas copias Heluetiorum ut 1
 consequi posset, pontem in Arare faciendum curat atque ita
 exercitum traducit. Heluetii repentino eius aduentu commoti, 2
 cum id, quod ipsi diebus XX aegerrime confecerant, ut flumen
 5 transirent, illum uno die fecisse intellegerent, legatos ad eum
 mittunt; cuius legationis Diuico princeps fuit, qui bello Cassiano
 dux Heluetiorum fuerat. Is ita cum Caesare egit: Si pacem po- 3
 pulus Romanus cum Heluetiis faceret, in eam partem ituros atque
 ibi futuros Heluetios, ubi eos Caesar constituisset atque esse uoluis-
 10 set; sin bello persequi perseueraret, reminisceretur et ueteris in- 4
 commodi populi Romani et pristinae uirtutis Heluetiorum. Quod 5
 inprouiso unum pagum adortus esset, cum ii, qui flumen trans-
 issent, suis auxilium ferre non possent, ne ob eam rem aut
 suae magnopere uirtuti tribueret aut ipsos despiceret. Se ita 6

XII. 3. utram *M* utrā *b* quam *A* in *ras*. (in)fluat *A* fluat *MA*corr. Id]
 In *A* heluitii *A* heluicii *M* ratibus] latrb; *A* 4. lintibus *A'* 5. haeluitios
A helucios *M* 6. fere] uero *β* 10. Reliquis esse fuge *A* 11—12. nam
 — est] *del. W. Paul* 12. heluitia *A* 15. heluitiae *A* heluiciq̃ *M* 17. p.^bli-
 licas *A*.

XIII. 1. heluitiorum *A* heluiciorū *M* 3. Heluitii *A* Heluici *M* ad-
 uentū *A* 4. aegerrime *A'* 5. intellegerent *A* 7. heluitiorū *A* heluicio 2 *M* egit.
b *T* egit; (*add.* ⁱTitul' ē. *M*) Legati (†Legati *A*) ab heluetiis (heluitiis *A*
 heluiciis *M*) ad caesarem (cesarē *M*) missi pacem petitem. cum denuntia-
 tione terroris; *A'RU* 8. heluitiis *A* heluiciis *M* 9. heluitios *A* heluicio* *M*
 11. pristina *A* heluitiorum *A* heluicio 2 *M*

a patribus maioribusque suis didicisse, ut magis uirtute conten- 15
7 derent, quam dolo aut insidiis niterentur. Quare ne commit-
teret, ut is locus, ubi constitissent, ex calamitate populi Romani
et internecione exercitus nomen caperet aut memoriam proderet.

1 XIII. His Caesar ita respondit: Eo sibi minus dubita-
tionis dari, quod eas res, quas legati Heluetii commemorassent,
2 memoria teneret, atque eo grauius ferre, quo minus merito populi
Romani accidissent: qui si alicuius iniuriae sibi conscius fuisset, non
fuisse difficile cauere; sed eo deceptum, quod neque commissum 5
a se intellexeret, quare timeret, neque sine causa timendum
3 putaret. Quod si ueteris contumeliae obliuisci uellet, num etiam
recentium iniuriarum, quod eo inuito iter per prouinciam per
uim temptassent, quod Aeduos, quod Ambarros, quod Allobro-
4 gas uexassent, memoriam deponere posse? Quod sua uictoria 10
tam insolenter gloriarentur quodque tam diu se impune iniurias
5 tulisse admirarentur, eodem pertinere. Consuesse enim deos
immortales, quo grauius homines ex commutatione rerum doleant,
quos pro scelere eorum ulcisci uelint, iis secundiore interdu
6 res et diuturniorem impunitatem concedere. Cum ea ita sint, 15
tamen, si obsides ab iis sibi dentur, uti ea, quae polliceantur,
facturos intellegat, et si Aeduis de iniuriis, quas ipsis sociis-
que eorum intulerint, item si Allobrogibus satisfaciant, sese
7 cum iis pacem esse facturum. Diuico respondit: Ita Heluetios
a maioribus suis institutos esse, uti obsides accipere, non dare 20
consuerint: eius rei populum Romanum esse testem. Hoc re-
sponso dato discessit.

1 XV. Postero die castra ex eo loco mouent. Idem facit
Caesar equitatumque omnem, ad numerum quattuor milium,
quem ex omni prouincia et Aeduis atque eorum sociis coactum
habebat, praemittit, qui uideant, quas in partes hostes iter faciant.
2 Qui cupidius nouissimum agmen insecuti alieno loco cum equi- 5
tatu Heluetiorum proelium committunt; et pauci de nostris
3 cadunt. Quo proelio sublatis Heluetiis, quod quingentis equiti-
bus tantam multitudinem equitum propulerant, audacius sub-

15. contenderent quam dolo *Kraner* quam dolo contenderent X (conten-
derant R') 17. constituissent *Mpr. β.*

XIII. 2. heluitii A heluicii M 3. momeria A¹ 4. accidissent A¹ ac-
cidisset B' β 5. diffire A 9. allobrogas AR allobrogos M allobrogos β
10. memoriā A' memoria B' β posse B' β poss& A' 11. quodque — admi-
rarentur] om. Apr. in pugnae A 14. ulusci A ulcissi M¹ iis A' his B'
19. heluitios A heluicios M.

XV. 5. (a)equitatu A 6. heluitiorū A heluicio2 M 7. heluitii A hel-
uicii M 8. tantā A audatius A

sistere non numquam et nouissimo agmine proelio nostros la-
 10 cessere coeperunt. Caesar suos a proelio continebat ac satis 4
 habebat in praesentia hostem rapinis [pabulationibus] popula-
 tionibusque prohibere. Ita dies circiter quindecim iter fecerunt, 5
 uti inter nouissimum hostium agmen et nostrum primum non
 amplius quinis aut senis milibus passuum interesset.

XVI. Interim cotidie Caesar Aeduos frumentum, quod 1
 essent publice polliciti, flagitare. Nam propter frigora, quod 2
 Gallia sub septentrionibus, ut ante dictum est, posita est, non
 modo frumenta in agris matura non erant, sed ne pabuli quidem
 5 satis magna copia subpetebat; eo autem frumento, quod flumine 3
 Arare nauibus subuexerat, propterea uti minus poterat, quod
 iter ab Arare Heluetii auerterant, a quibus discedere nolebat.
 Diem ex die ducere Aedui: conferri, conportari, adesse dicere. 4
 Vbi se diutius duci intellexit et diem instare, quo die frumen- 5
 10 tum militibus metiri oporteret, conuocatis eorum principibus,
 quorum magnam copiam in castris habebat, in his Diuiciaco
 et Lisco, qui summo magistratui praeerat, quem uergobretum
 appellant Aedui, qui creatur annuus et uitae necisque in suos
 habet potestatem, grauiter eos accusat, quod, cum neque emi 6
 15 neque ex agris sumi posset, tam necessario tempore, tam pro-
 pinquis hostibus ab iis non subleuetur; praesertim cum magna
 ex parte eorum precibus adductus bellum suscepit, multo etiam
 grauius, quod sit destitutus, queritur.

XVII. Tum demum Liscus oratione Caesaris adductus, 1
 quod antea tacuerat, proponit: Esse nonnullos, quorum aucto-
 ritas apud plebem plurimum ualeat, qui priuatim plus possint
 quam ipsi magistratus. Hos seditiosa atque improba oratione 2
 5 multitudinem deterrere, ne frumentum conferant, quod debeant:
 praestare, si iam principatum Galliae optinere non possint, Gal- 3
 lorum quam Romanorum imperia perferre; neque dubitare
 [debeant], quin, si Heluetios superauerint Romani, una cum 4
 reliqua Gallia Aeduis libertatem sint erepturi. Ab eisdem nostra 5

11. praesentia A' pabulationibus] del. W. Paul rapinis A 14. pass(er)um A.

XVI. 2 pullice A 7. heluitii A heluicii M quibus A 9. frumento A

10. oportet A 11. Diuiciaco Tante corr. 12. praeerat Nicasius Ellebodius
 Casletanus praeerant ARβ perant Mb 15. ppinibus A ppinguis M¹ 16. iis]
 his A¹ bT prosertim A 17. suscepit A 18. queritur A.

XVII. 3. possint A' possint B'β 5. debeant: praestare Heller praestare
 (praestare M) debeant X 6. possint Franciscus Hotman possint X

8. debeant X del. Dinter eluicio M heluitios A 9. iisdem Rβ hisdem A'

consilia quaeque in castris gerantur hostibus enuntiari: hos a 10
6 se coerceri non posse. Quin etiam, quod necessariam rem
coactus Caesari enuntiarit, intellegere sese, quanto id cum pe-
riculo fecerit, et ob eam causam, quam diu potuerit, tacuisse.

1 XVIII. Caesar hac oratione Lisci Dumnorigem, Diuiciaci
fratrem, designari sentiebat, sed, quod pluribus praesentibus eas
res iactari nolebat, celeriter concilium dimittit, Liscum retinet.
2 Quaerit ex solo ea, quae in conuentu dixerat. Dicit liberius
atque audacius. Eadem secreto ab aliis quaerit; reperit esse 5
3 uera: Ipsum esse Dumnorigem, summa audacia, magna apud
plebem propter liberalitatem gratia, cupidum rerum nouarum.
Compluris annos portoria reliquaue omnia Aeduum uecti-
galia paruo pretio redempta habere, propterea quod illo licente
4 contra liceri audeat nemo. His rebus et suam rem familiarem 10
5 auxisse et facultates ad largiendum magnas comparasse; ma-
gnum numerum equitatus suo sumptu semper alere et circum
6 se habere, neque solum domi, sed etiam apud finitimas ciuitates
largiter posse, atque huius potentiae causa matrem in Bituri-
7 gibus homini illic nobilissimo ac potentissimo conlocasse, ipsum 15
ex Heluetiis uxorem habere, sororem ex matre et propinquas
8 suas nuptum in alias ciuitates collocasse. Fauere et cupere
Heluetiis propter eam adfinitatem, odisse etiam suo nomine
Caesarem et Romanos, quod eorum aduentu potentia eius de-
minuta et Diuiciacus frater in antiquum locum gratiae atque 20
9 honoris sit restitutus. Siquid accidat Romanis, summam in spem
per Heluetios regni optinendi uenire; imperio populi Romani non
modo de regno, sed etiam de ea, quam habeat, gratia desperare.
10 Reperiebat etiam in quaerendo Caesar, quod proelium equestre
aduersum paucis ante diebus esset factum, initium eius fugae 25
factum a Dumnorige atque eius equitibus (nam equitatu, quem
auxilio Caesari Aedui miserant, Dumnorix praeerat): eorum fuga
reliquum esse equitatum perterritum.

1 XVIII. Quibus rebus cognitis, cum ad has suspensiones
certissimae res accederent, quod per fines Sequanorum Helue-

10. queq; A 11. necessariam A'β necessaria R 12. (uoca)^{oao}tus A.

XVIII. 1. hao A¹ 2. p̄sentibus A' 4. querit A' 5. aūdatius A' 6. uŕa
A apud A¹ 9. p̄t̄io A licente A'R dicente β 10. liceri Aldus licere

A'R dicere β 11. largi^{io}ndum A 12. equitatu(m) A 14. uitorigibus αT
bitorigibus U 16. 18. heluitiis A heluiciis M 18. odis. A 19. dēminuta A

22. heluitios A heluicios M (p)ptinendi A 23. de ea] (g) (gratia)
de ea A 25. fuge
A 26. dumnorige A dumnōrige M eius] om. A 27. hedui A'.

XVIII. 2. heluities A heluicios M

tios traduxisset, quod obsides inter eos dandos curasset, quod ea omnia non modo iniussu suo et ciuitatis, sed etiam inscien-
 5 tibus ipsis fecisset, quod a magistratu Aeduorum accusaretur, satis esse causae arbitrabatur, quare in eum aut ipse animadu-
 uerteret aut ciuitatem animaduerrere iuberet. His omnibus 2
 rebus unum repugnabat, quod Diuiciaci fratris summum in
 populum Romanum studium, summam in se uoluntatem, egre-
 10 giam fidem, iustitiam, temperantiam cognouerat: nam, ne eius supplicio Diuiciaci animum offenderet, uerebatur. Itaque prius, 3
 quam quicquam conaretur, Diuiciacum ad se uocari iubet et, cotidianis interpretibus remotis, per C. Valerium Troucillum,
 principem Galliae prouinciae, familiarem suum, cui summam
 15 omnium rerum fidem habebat, cum eo conloquitur; simul com-4
 monefacit, quae ipso praesente in concilio Gallorum de Dum-
 norige sint dicta, et ostendit, quae separatim quisque de eo
 apud se dixerit. Petit atque hortatur, ut sine eius offensione 5
 animi uel ipse de eo causa cognita statuatur uel ciuitatem statuere
 20 iubeat.

XX. Diuiciacus multis cum lacrimis Caesarem complexus 1
 obsecrare coepit, nequid grauius in fratrem statueret: Scire se 2
 illa esse uera, nec quemquam ex eo plus quam se doloris ca-
 pere, propterea quod, cum ipse gratia plurimum domi atque in
 5 reliqua Gallia, ille minimum propter adulescentiam posset, per se creuisset; quibus opibus ac neruis non solum ad minuendam
 gratiam, sed paene ad perniciem suam uteretur. Sese tamen 3
 et amore fraterno et existimatione uulgi commoueri. Quod si-4
 quid ei a Caesare grauius accidisset, cum ipse eum locum ami-
 10 citiae apud eum teneret, neminem existimaturum non sua uoluntate factum: qua ex re futurum, uti totius Galliae animi a se
 auerterentur. Haec cum pluribus uerbis flens a Caesare pe-5
 teret, Caesar eius dextram premit; consolatus rogat, finem
 orandi faciat; tanti eius apud se gratiam esse ostendit, uti et
 15 rei publicae iniuriam et suum dolorem eius uoluntati ac precibus condonet. Dumnorigem ad se uocat, fratrem adhibet; quae in 6

9. populū. f. A populum r. M populum B'β e(t)gregiā A 13. int'p'atib; A
 troucillum αU traucillum A corr. T Procillum Manutius; cf. inscr. C. I. L.
 III 5037: VERCILLAE. TROVILLI. F. V 7269: ADNAMA | TROVILLI. F. 7287:
 SEVERAE TROVILLI F. 15. cōmunefacit A 17. de eo] om. Apr.

XX. 3. nec A 5. adulescentiā M adolescentiam A 11. fāturum A
 12. uerbis Haec cum 'denuo incipit B 14. orandi(f) B 15. re(ci)p(i) A
 rei p. B

eo reprehendat, ostendit; quae ipse intellegat, quae ciuitas queratur, proponit; monet, ut in relicum tempus omnes suspiciones uitet; praeterita se Diuiciaco fratri condonare dicit. Dumnorigi custodes ponit, ut, quae agat, quibuscum loquatur, scire possit. 20

1 XXI. Eodem die ab exploratoribus certior factus hostes sub monte consedissee milia passuum ab ipsius castris octo, qualis esset natura montis et qualis in circuitu ascensus, qui 2 cognoscerent, misit. Renuntiatum est facilem esse. De tertia uigilia T. Labienum, legatum pro praetore, cum duabus legionibus et his ducibus, qui iter cognouerant, summum iugum 5 montis ascendere iubet; quid sui consilii sit, ostendit. Ipse de quarta uigilia eodem itinere, quo hostes ierant, ad eos contendit equitatumque omnem ante se mittit. P. Considius, qui rei militaris peritissimus habebatur et in exercitu L. Sullae et 10 postea in M. Crassi fuerat, cum exploratoribus praemittitur.

1 XXII. Prima luce, cum summus mons a [Lucio] Labieno teneretur, ipse ab hostium castris non longius mille et quingentis passibus abesset, neque, ut postea ex captiuis comperit, 2 aut ipsius aduentus aut Labieni cognitus esset, Considius equo admissus ad eum adcurrit, dicit montem, quem a Labieno occupari uoluerit, ab hostibus teneri: id se a Gallicis armis atque 5 insignibus cognouisse. Caesar suas copias in proximum collem subducit, aciem instruit. Labienus, ut erat ei praeceptum a Caesare, ne proelium committeret, nisi ipsius copiae prope hostium castra uisae essent, ut undique uno tempore in hostes 10 impetus fieret, monte occupato nostros expectabat proelioque 4 abstinebat. Multo denique die per exploratores Caesar cognouit et montem a suis teneri et Heluetios castra mouisse et Considium timore perterritum, quod non uidisset, pro uiso sibi re- 5 nuntiauisse. Eo die, quo consuerat interuallo, hostes sequitur 15 et milia passuum tria ab eorum castris castra ponit.

17. reprehendat *A'B* reprehendit *Rβ* 18. qu(a)eratur *B* relicum *A* reliquum *cett.* 19. p̄terita *B* deuiciaco *B* diuiciaco *A'* 20. loquitur *B'* scri^{re} *A.*

XXI. 3. q̄& *B* qualis *A'T* quales *B'U* 4. cognoscerent *cod. Paris 6106* cognosceret *X* 5. pr̄etore *B* 7. ostendit *B* 8. (g)erant *B* 9. P. considius *A'* considius *B'β* 11. premittitur *A'.*

XXII. 1. lucio labieno *ARβ* L. labieno *M* lucio labienio *B* 3. comperit *ABcorr.* conperit *MBpr.* 5. adcurrit *A'* accurrit *B* occupare *A* 6. id] ad *A* a *B'β* e *A.* om. *M* 7. cognouisse *B* 10. essent in rasura *A* enent. *M* 11. imp(l)&us *A* 13. heluitios *A* heluicios *M* castra] co(n)tra *A* 16. ab] ob *A'.*

XXIII. Postridie eius diei, quod omnino biduum super-
 erat, cum exercitui frumentum metiri oporteret, et quod a Bi-
 bracte, oppido Aeduorum longe maximo et copiosissimo, non
 5 amplius milibus passuum XVIII aberat, rei frumentariae pro-
 spiciendum existimauit: iter ab Heluetiis auertit ac Bibracte
 ire contendit. Ea res per fugitiuos L. Aemilii, decurionis equi-
 2 tum Gallorum, hostibus nuntiatur. Heluetii, seu quod timore
 3 perterritos Romanos discedere a se existimarent, eo magis, quod
 pridie superioribus locis occupatis proelium non commisissent,
 10 siue eo, quod re frumentaria intercludi posse confiderent, com-
 mutato consilio atque itinere conuerso nostros a nouissimo
 agmine insequi ac lacessere coeperunt.

XXIII. Postquam id animum aduertit, copias suas Caesar 1
 in proximum collem subducit equitatumque, qui sustineret ho-
 stium impetum, misit. Ipse interim in colle medio triplicem 2
 aciem instruxit legionum quattuor ueteranorum, [ita, uti supra];
 5 sed in summo iugo duas legiones, quas in Gallia citiore pro-
 xime conscripserat, et omnia auxilia conlocari ac totum montem 3
 hominibus compleri et interea sarcinas in unum locum conferri
 et eum ab his, qui in superiore acie constiterant, muniri iussit.
 Heluetii cum omnibus suis carris secuti impedimenta in unum 4
 10 locum contulerunt; ipsi, [confertissima acie] reiecto nostro equi-
 tatu, phalange facta sub primam nostram aciem successerunt.

XXV. Caesar, primum suo, deinde omnium ex conspectu 1
 remotis equis, ut aequato omnium periculo spem fugae tolleret,
 cohortatus suos proelium commisit. Milites e loco superiore 2
 pilis missis facile hostium phalangem perfregerunt. Ea disiecta 3
 5 gladiis dstrictis in eos impetum fecerunt. Gallis magno ad
 pugnam erat impedimento, quod pluribus eorum scutis uno ictu
 pilorum transfixis et conligatis, cum ferrum se inflexisset, neque

XXIII. 1. bibnū A 2. bibract(a)e B bibractē B 3. copiosissimo A co-
 piosissimo M (v) copiosissimo B 4. passuū A aberant A 5. heluitiis AB¹
 heluiciis M ac A' TBcorr. a U, om. B' bibracte MB bibrante A
 bibract(a)e B baribracte U bibracte U² 7. nuntiatur B¹ Heluitii
 A heluicii M 9. prelium B cōmisissent A commississent Mpr. Bpr.

XXIII. 2. collem] collē suū A 3. mi(s)it B 4. ita uti supra] del. Ouden-
 dorp 5. sed A'B se BβB² c&eiorie B¹ 6. conlocari A'B 7. compleri. et A'B
 9. Heluitii A Heluicii M 10. locum cum B' confertissima acie] del. W.
 Paul. cū fertissima A equitū A'?

XXV. 2. aequatu B omnium] del. H. Peerlkamp tollor & A 3. (co)-
 cohortatus B cōmi(s)it B 4. missit B 5. dstrictis A corr. R 6. erant B 7.
 transfixis A'U transfixis B'T inflexisset Oudendorp inflexisset AB'β inflexisset M

euellere neque sinistra impedita satis commode pugnare poterant, multi ut diu iactato brachio praeoptarent scutum manu 4
emittere et nudo corpore pugnare. Tandem uulneribus defessi 10
et pedem referre et, quod mons suberat circiter mille passuum
6 *spatio*, eo se recipere coeperunt. Capto monte et succedentibus
nostris Boii et Tulingi, qui hominum milibus circiter XV agmen
hostium claudebant et nouissimis praesidio erant, ex itinere
nostros latere aperto adgressi circumuenire et id conspicati 15
Heluetii, qui in montem sese receperant, rursus instare et proe-
lium redintegrare coeperunt. Romani conuersa signa bipertito
intulerunt: prima et secunda acies, ut uictis ac summotis resi-
steret, tertia, ut uenientes sustineret.

1 XXVI. Ita ancipiti proelio diu atque acriter pugnatum est.
Diutius cum sustinere nostrorum impetus non possent, alteri se,
ut coeperant, in montem receperunt, alteri ad impedimenta et
2 carros suos se contulerunt. Nam hoc toto proelio, cum ab
hora septima ad uesperum pugnatum sit, auersum hostem 5
3 uidere nemo potuit. Ad multam noctem etiam ad impedimenta
pugnatum est, propterea quod pro uallo carros obiecerant et e
loco superiore in nostros uenientes tela coniciebant, et nonnulli
inter carros rotasque mataras ac tragulas subiciebant nostrosque
4 uulnerabant. Diu cum esset pugnatum, impedimentis castrisque 10
5 nostri potiti sunt. Ibi Orgetorigis filia atque unus e filiis cap-
tus est. Ex eo proelio circiter hominum milia CXXX super-
fuerunt eaque tota nocte continenter ierunt: nullam partem noctis
itinere intermisso in fines Lingonum die quarto peruenerunt,
cum et propter uulnera militum et propter sepulturam occisorum 15
6 nostri triduum morati eos sequi non potuissent. Caesar ad Lin-
gonas litteras nuntiosque misit, ne eos frumento neuē alia re
iuuarent: qui si iuuissent, se eodem loco, quo Heluetios, habi-
turum. Ipse triduo intermisso cum omnibus copiis eos sequi
coepit. 20

8. impedita *A* impedita *B* commodae *A'* 9. scuta e *A* s(e)cuta e *M* scute
B 12. spatio *add. Dinter* succedentib; *B* 13. circite *B'* 15. circumue-
nire *MU* circuenere *B* circū uenere *A* circumuenere *RTU*; 16. heluitii *A*
heluicii *M* prelium *B* 17. bipetra *B'*.

XXVI. 1. a(c)ⁿcipiti *B* an^{clp}(ti)iti *A* 2. poss(u)^e*N* *B* 3. rece^{pe}run^e *B* impedi-
menta *A'* impedimenta *B* 5. auersum *A* *corr. B* *corr.* aduersum *X* 7.
ua^olo *B* abiecerant *B'* 9. rotas] *redas Meiser* 11. filia *α* filiae *βB^a*
12. proeli(a) *B* 13. ea quē *A* 14. quarta *A'* 15. occi(s)orum *B* 16. ligo-
gonas *A* 18. qui si] siqui *W. Paul* heluitios *A* heluicios *M* habitum *B*.

XXVII. Heluetii omnium rerum inopia adducti legatos de 1
 deditione ad eum miserunt. Qui cum eum in itinere conuenis- 2
 sent seque ad pedes proiecissent suppliciterque locuti flentes
 pacem petissent, atque eos in eo loco, quo tum essent, suum
 5 aduentum expectare iussisset, paruerunt. Eo postquam Caesar 3
 peruenit, obsides, arma, seruos, qui ad eos perfugissent, popo-
 scit. Dum ea conquiruntur et conferuntur, nocte intermissa, 4
 circiter hominum milia sex eius pagi, qui Verbigenus appellatur,
 siue timore perterriti, ne armis traditis supplicio adficerentur,
 10 siue spe salutis inducti, quod in tanta multitudine dediticiorum
 suam fugam aut occultari aut omnino ignorari posse existima-
 rent, prima nocte e castris Heluetiorum egressi ad Rhenum
 finesque Germanorum contenderunt.

XXVIII. Quod ubi Caesar rescit, quorum per fines ierant, 1
 his, uti conquirent et reducerent, si sibi purgati esse uellent,
 imperauit: reductos in hostium numero habuit; reliquos omnes 2
 obsidibus, armis, perfugis traditis in deditionem accepit. Hel- 3
 5 uetios, Tulingos, Latuicos in fines suos, unde erant profecti,
 reuerti iussit et, quod omnibus frugibus amissis domi nihil erat,
 quo famem tolerarent, Allobrogibus imperauit, ut his frumenti
 copiam facerent; ipsos oppida uicosque, quos incenderant, resti-
 tuere iussit. Id ea maxime ratione fecit, quod noluit eum 4
 10 locum, unde Heluetii discesserant, uacare, ne propter bonitatem
 agrorum Germani, qui trans Rhenum incolunt, e suis finibus in
 Heluetiorum fines transirent et finitimi Galliae provinciae Allo-
 brogibusque essent. Boios petentibus Aeduis, quod egregia 5
 uirtute erant cogniti, ut in finibus suis conlocarent, concessit;
 15 quibus illi agros dederunt quosque postea in parem iuris liber-
 tatisque condicionem, atque ipsi erant, receperunt.

XXVIII. In castris Heluetiorum tabulae repertae sunt 1

XXVII. 1. Heluitii A Heluicii M 2. mi(s)erunt B 3. subpliciter que B
 4. p̄cem B at^qi B tum] om. B¹ 5. exspectare B 8. sex] ex A' 9. sup̄plicio
 B 10. dediticiorum M¹B'U deditionū T 11. fugā suā A 12. heluitiorū A
 heluiciorū M 13. german(i)orum B.

XXVIII. 1. fines// B 2. his B' iis A' 3. reductus. B Reductis A 4. ar-
 m(e)s A Heluicios M 5. tulingus B latobrigos X latuicos A marg. lato
 bicos Buār. 6. frugibus RßB³ fructib; A'B¹ 7. quo] qui B⁴ 10. heluicii
 M 11. renum B e R³ om. X 12. heluicio 2 M prouin(t)iae B 13. haeduis
 A' heduis B 14. collocarent B 15. parem Aldus partem X 16. conditio-
 nem T condicione A'B corr. condicione B'U.

XXVIII. 1. heluiciorū M

litteris Graecis confectae et ad Caesarem relatae, quibus in tabulis nominatim ratio confecta erat, qui numerus domo exisset eorum, qui arma ferre possent, et item separatim pueri, senes 2 mulieresque. Quarum omnium rerum summa erat capitum 5 Heluetiorum milia CCLXIII, Tulingorum milia XXXVI, Lato- uicorum XIII, Rauricorum XXIII, Boiorum XXXII; ex his, 3 qui arma ferre possent, ad milia nonaginta duo. Summa om- nium fuerunt ad milia CCCLXVIII. Eorum, qui domum re- dierunt, censu habito, ut Caesar imperauerat, repertus est nume- 10 rus milium C et decem.

1 XXX. Bello Heluetiorum confecto totius fere Galliae legati, 2 principes ciuitatum, ad Caesarem gratulatum conuenerunt: In- tellegere sese, tametsi pro ueteribus Heluetiorum iniuriis populi 3 Romani ab his poenas bello repetisset, tamen eam rem non minus ex usu terrae Galliae quam populi Romani accidisse, 5 propterea quod eo consilio florentissimis rebus domos suas Heluetii reliquissent, uti toti Galliae bellum inferrent imperioque potirentur locumque domicilio ex magna copia deligerent, quem ex omni Gallia oportunissimum ac fructuosissimum iudicassent, 4 reliquasque ciuitates stipendiarias haberent. Petierunt, uti sibi 10 concilium totius Galliae in diem certam indicere idque Caesaris uoluntate facere liceret: sese habere quasdam res, quas ex com- 5 muni consensu ab eo petere uellent. Ea re permissa diem concilio constituerunt et iure iurando, nequis enuntiaret, nisi quibus communi consilio mandatum esset, inter se sanxerunt. 15

1 XXXI. Eo concilio dimisso idem principes ciuitatum, qui ante fuerant, ad Caesarem reuerterunt petieruntque, uti sibi secreto [in occulto] de sua omniumque salute cum eo agere 2 liceret. Ea re impetrata sese omnes fientes Caesari ad pedes proiecerunt: Non minus se id contendere et laborare, ne ea, 5

3. erant B 4. eorum] om. A pr. 5. rerum] rationum W. Paul 6. heluici-
orum M CCLXIII(I); A CCLXIII. B latobrigorum A'B 7. rauracorum
A'B XXIII; A XXII R 8. Summē A 9. CCC. LX. octo A CCCLXVIII
R CCCLXVIII B domum T domo MB'U de domo A ridierunt caesu A.

XXX. 1. heluiciorum M fe(r)re gal.liae B 3. tametsi A'TB¹ iam et si
B'U heluiciorum M 5. p. r. A f¹ B¹ B 7. heluitii A heluicii M 9. fruc-
tuonissimum M 10. uti] ut A 13. consensu/// B 14. conciliū A 15. con-
cilio A.

XXXI. 2. uti A' ut B 3. secro in A in occulto] del. Frigell 4. fien-
tes] gentes A

quae dixissent, enuntiarentur, quam uti ea, quae uellent, impe-
 trarent, propterea quod, si enuntiatum esset, summum in cru-
 ciatum se uenturos uiderent. Locutus est pro his Deuiciacus 3
 Aeduos: Galliae totius factiones esse duas: harum alterius
 10 principatum tenere Aeduos, alterius Aruernos. Hi cum tanto 4
 pere de potentatu inter se multos annos contenderent, factum
 ~ esse, uti ab Aruernis Sequanisque Germani mercede arcesserent-
 tur. Horum primo circiter milia XV Rhenum transisse; postea 5
 quam agros et cultum et copias Gallorum homines feri ac
 15 barbari adamassent, traductos plures; nunc esse in Gallia ad
 centum et uiginti milium numerum. Cum his Aeduos eorum- 6
 que clientes semel atque iterum armis contendisse; magnam ca-
 lamitatem pulsos accepisse, omnem nobilitatem, omnem senatum,
 omnem equitatum amisisse. Quibus proeliis calamitatibusque 7
 20 fractos, qui et sua uirtute et populi Romani hospitio atque ami-
 citia plurimum ante in Gallia potuissent, coactos esse Sequanis
 obsides dare nobilissimos ciuitatis et iure iurando ciuitatem
 obstringere, sese neque obsides repetituros neque auxilium a
 populo Romano inploraturos neque recusaturos, quo minus per-
 25 petuo sub illorum ditione atque imperio essent. Vnum se esse 8
 ex omni ciuitate Aeduorum, qui adduci non potuerit, ut iuraret
 aut liberos suos obsides daret. Ob eam rem se ex ciuitate 9
 profugisse et Romam ad senatum uenisse auxilium postulatam,
 [quod solus neque iure iurando neque obsidibus teneretur]. Sed 10
 30 peius uictoribus Sequanis quam Aeduis uictis accidis-
 se, propterea quod Ariouistus, rex Germanorum, in eorum finibus con-
 sedisset tertiamque partem agri Sequani, qui esset optimus
 totius Galliae, occupauisset et nunc de altera parte tertia Sequa-
 nos decedere iuberet, propterea quod paucis mensibus ante Haru-
 35 dum milia hominum XXXIII ad eum uenissent, quibus locus ac
 sedes pararentur. Futurum esse paucis annis, uti omnes ex 11
 Galliae finibus pellerentur atque omnes Germani Rhenum trans-
 irent: neque enim conferendum esse Gallicum cum Germano-
 rum agro, neque hanc consuetudinem uictus cum illa comparan-

8. deuiciacus AB¹ diniciac' M 9. haeduos Apr. Bpr. heduus M 10. heduos B

Hi(i) B 12. a^ruernis B ge^rmani B arcesseruntur A accesserentur R

13. primum A pm(a) M 15. Nu^c B 16. centū & uiginti A centum &

XXB heduos A' 19. a mi(s)sisse B 20. hospicio A' ami(t)itia B 23. sese, q;
 A auxilium] om. Bpr. 25. se] om. B' 29. quod — teneretur] del. Paul 30. ha(l)le-

duis A 31. (ar)manorum A ge^rmanorum B 34. pacis B 35. XXXIII B 37.

galliae B 38. Gallicum cum] galli(,)cū A gallicū M 39. comparandam B

Caesaris bellum Gallicum.

- 12 dam. Ariouistum autem, ut semel Gallorum copias proelio 40
uicerit, quod proelium factum sit Admagetobrigae, superbe et
crudeliter imperare, obsides nobilissimi cuiusque liberos poscere
et in eos omnia exempla cruciatusque edere, siqua res non ad
13 nutum aut ad uoluntatem eius facta sit. Hominem esse barba-
rum, iracundum, temerarium; non posse eius imperia diutius 45
14 sustinere. Nisi siquid in Caesare populoque Romano sit auxilii,
omnibus Gallis idem esse faciendum, quod Heluetii fecerint, ut
domo emigrent, aliud domicilium, alias sedes, remotas a Ger-
manis, petant fortunamque, quaecumque accadat, experiantur.
15 Haec si enuntiata Ariouisto sint, non dubitare, quin de omnibus 50
obsidibus, qui apud eum sint, grauissimum supplicium sumat.
16 Caesarem uel auctoritate sua atque exercitus uel recenti uicto-
ria uel nomine populi Romani deterrere posse, ne maior multi-
tudo Germanorum Rhenum traducatur, Galliamque omnem ab
Ariouisti iniuria posse defendere. 55

1 XXXII. Hac oratione ab Deuiciaco habita omnes, qui
2 aderant, magno fletu auxilium a Caesare petere coeperunt. Ani-
maduertit Caesar unos ex omnibus Sequanos nihil earum rerum
facere, quas ceteri facerent, sed tristes capite demisso terram
3 intueri. Eius rei quae causa esset, miratus ex ipsis quaesiit. 5
Nihil Sequani respondere, sed in eadem tristitia taciti perma-
4 nere. Cum ab his saepius quaereret neque ullam omnino uocem
exprimere posset, idem Deuiciacus Aeduus respondit: Hoc esse
miseriorem et grauiorem fortunam Sequanorum quam reliquo-
rum, quod soli ne in occulto quidem queri neque auxilium im- 10
5 plorare auderent absentisque Ariouisti crudelitatem, uelut si co-
ram adesset, horrerent, propterea quod reliquis tamen fugae
facultas daretur, Sequanis uero, qui intra fines suos Ariouistum
recepissent, quorum oppida omnia in potestate eius essent, om-
nes cruciatus essent perferendi. 15

40. Ariouistum *A'B* ariouistus *Rβ* praeliū *A* 41. admagetobrigae *A'* ad-
magetobriae *R* ad mag&obrie *B* 44. aut *A* uoluntem *B* 46. sustinere
B nisi si *MB R corr.* *A'* nisi *ARpr.β* caesarē *B* 47. heluicii *M* 50. ario
iusto *A'* sint *A' TB corr.* sunt *B' U* dubare *A* 54. traducatur *A' BT*
reducatur *RU* galliam *B* 55. ario iusti *A*.

XXXII. 1. Hac] ac *B'* deuiciaco *A'B'* 2. adherant *B'* magno(s) *A*
3. unos *codd. Barberinianus Vindob. IV* unus *X* 4. trites *B'* 6. respondere
A permansere *A* 8. deuiciacus *M* deuicia(t)us *A* diuiciacus *B* 10. quod]
qu *o d* *B* quaeri *B* 11. ariouisti/// *B* uelud *B* 12. horrerē *A* 12. tamen *B'* tan-
tum *A'β Bcorr.* 14. recipissent *B'* eius essent] ei. en& *A*.

XXXIII. His rebus cognitis Caesar Gallorum animos uerbis 1
 confirmauit pollicitusque est sibi eam rem curae futuram: ma-
 gnam se habere spem, et beneficio suo et auctoritate adductum
 Ariouistum finem iniuriis facturum. Hac oratione habita con- 2
 5 cilium dimisit. Et secundum ea multae res eum hortabantur,
 quare sibi eam rem cogitandam et suscipiendam putaret, in
 primis, quod Aeduos, fratres consanguineosque saepe numero
 a senatu appellatos, in seruitute atque in ditione uidebat Ger-
 manorum teneri, eorumque obsides esse apud Ariouistum ac
 10 Sequanos intellegebat; quod in tanto imperio populi Romani tur-
 pissimum sibi et rei publicae esse arbitrabatur. Paulatim autem 3
 Germanos consuescere Rhenum transire et in Galliam magnam
 eorum multitudinem uenire populo Romano periculosum uidebat 4
 neque sibi homines feros ac barbaros temperaturos existimabat;
 15 quin, cum omnem Galliam occupauissent, ut ante Cimbri Teu-
 tonique fecissent, in prouinciam exirent atque inde in Italiam
 contenderent, praesertim cum Sequanos a prouincia nostra
 Rhodanus diuideret; quibus rebus quam maturime occurren- 5
 dum putabat. Ipse autem Ariouistus tantos sibi spiritus, tantam
 20 adrogantiam sumpserat, ut ferendus non uideretur.

XXXIII. Quam ob rem placuit ei, ut ad Ariouistum legatos 1
 mitteret, qui ab eo postularent, uti aliquem locum medium utrius-
 que conloquio deligeret: uelle sese de re publica et summis
 utriusque rebus cum eo agere. Ei legationi Ariouistus respon- 2
 5 dit: Siquid ipsi a Caesare opus esset, sese ad eum uenturum
 fuisse; siquid ille se uelit, illum ad se uenire oportere. Prae- 3
 terea se neque sine exercitu in eas partes Galliae uenire audere,
 quas Caesar possideret, neque exercitum sine magno comiteatu
 atque molimento in unum locum contrahere posse. Sibi autem 4
 10 mirum uideri, quid in sua Gallia, quam bello uicisset, aut Caesari
 aut omnino populo Romano negotii esset.

XXXV. His responsis ad Caesarem relatis, iterum ad eum 1
 Caesar legatos cum his mandatis mittit: Quoniam tanto suo

XXXIII. 2. futurū^e B 4. auistum A^{rio} ac B conciliū(s) dimiſit B
 7. aeduos M haeduos AB sepe numero A' 8. apellatos A ditione A'B
 deditione βBcorr. 11. rei p. M rei prē. A rei p. ///^e B 13. uidebat] om. B¹
 14. temperaturos Vindob. IV optēperaturos A' obtemperaturos B'β 18. r'o
 danus B.

XXXIII. 3. se se B re B 8. magnū B comeatu A 9. molimento
 Gabriel Faerno emulomento AB' emulūmento M emolumento β.

XXXV. 1. responsis AB legatis M relatis codd. tres deteriores lega-
 tis AB'β responsis M

populique Romani beneficio adfectus, cum in consulatu suo rex
 atque amicus a senatu appellatus esset, hanc sibi populoque Ro-
 mano gratiam referret, ut in conloquium uenire inuitatus grauari- 5
 tur neque de communi re dicendum sibi et cognoscendum putaret,
 3 haec esse, quae ab eo postulat: primum nequam multitudi-
 nem hominum amplius trans Rhenum in Galliam traduceret;
 deinde obsides, quos haberet ab Aeduis, redderet, Sequanisque
 permetteret, ut, quos illi haberent, uoluntate eius reddere illis 10
 liceret; neue Aeduos iniuria lacesseret, neue his sociisque
 4 eorum bellum inferret. Si id ita fecisset, sibi populoque Ro-
 mano perpetuam gratiam atque amicitiam cum eo futuram: si
 non impetraret, sese, quoniam M. Messala, M. Pisone consulibus
 senatus censuisset, uti, quicumque Galliam provinciam optineret, 15
 quod commodum rei publicae facere posset, Aeduos ceterosque
 amicos populi Romani defenderet, se Aeduum iniurias non
 neglecturum.

1 XXXVI. Ad haec Ariouistus respondit: Ius esse belli, ut,
 qui uicissent, his, quos uicissent, quemadmodum uellent, impe-
 rarent: item populum Romanum uictis non ad alterius praescrip-
 2 tum, sed ad suum arbitrium imperare consuesse. Si ipse populo
 Romano non praescriberet, quemadmodum suo iure uteretur, 5
 3 non oportere sese a populo Romano in suo iure impediri. Aeduos
 sibi, quoniam belli fortunam temptassent et armis congressi ac
 4 superati essent, stipendiarios esse factos. Magnam Caesarem
 iniuriam facere, qui suo aduentu uectigalia sibi deteriora faceret.
 5 Aeduis se obsides redditurum non esse, neque his neque eorum 10
 sociis iniuria bellum inlaturum, si in eo manerent, quod conue-
 nisset, stipendiumque quotannis penderent; si id non fecissent,
 6 longe his fratrum nomen populi Romani afuturum. Quod
 sibi Caesar denuntiaret, se Aeduum iniurias non neglecturum,
 7 neminem secum sine sua perniciem contendisse. Cum uellet, con- 15
 grederetur: intellecturum, quid inuicti Germani, exercitissimi

3. adfectus B affectus A' 4. que] om. A 7. postula(ss&) A 8. ingalliā B

9. heduis A'B 14. M. Pisone Ioh. Glandorp · L. pisone A'Rβ L. pisone B
 15. prouintiam B¹ obtiner& A.

XXXVI. 3. item ed. Rom. a. 1469 id est ARBuar. M^a idē MBT idē U
 ad^{///} B 5. iuræ Ba. ras. 6. se se A' se^{///} B se Rβ impediri A 7. sibi^{///}
 (quattuor litterae erasae) B congresse^{///} B 8. stipendiario A stipendiores M
 stipendiores B 9. suo(s) B 11. iniuriis β conuenissent A conuenisset M
 12. penderent B 15. pñiciae A perñiciae B.

in armis, qui inter annos XIII tectum non subissent, uirtute possent.

XXXVII. Haec eodem tempore Caesari mandata refere-¹ bantur, et legati ab Aeduis et a Treueris ueniebant: Aedui² questum, quod Harudes, qui nuper in Galliam transportati essent, fines eorum popularentur: sese ne obsidibus quidem datis pacem³ Ariouisti redimere potuisse; Treueri autem, pagos centum Sue-⁴ borum ad ripas Rhēni consedisse, qui Rhenum transire conaren-⁵ tur; his praeesse Nasuam et Cimberium fratres. Quibus rebus⁶ Caesar uehementer commotus maturandum sibi existimauit, ne, si noua manus Sueborum cum ueteribus copiis Ariouisti sese⁷ coniunxisset, minus facile resisti posset. Itaque re frumentaria,⁸ quam celerrime potuit, comparata magnis itineribus ad Arioui-⁹ stum contendit.

XXXVIII. Cum tridui uiam processisset, nuntiatum est ei¹ Ariouistum cum suis omnibus copiis ad occupandum Vesontio-² nem, quod est oppidum maximum Sequanorum, contendere tri-³ duique uiam a suis finibus profecisse. Id ne accideret, magno-⁴ pere sibi praecauendum Caesar existimabat. Namque omnium⁵ rerum, quae ad bellum usui erant, summa erat in eo oppido fa-⁶ cultas, idque natura loci sic muniebatur, ut magnam ad ducen-⁷ dum bellum daret facultatem, propterea quod flumen Dubis⁸ ut circino circumductum paene totum oppidum cingit; reliquum⁹ spatium, quod est non amplius pedum M sexcentorum, qua¹⁰ flumen intermittit, mons continet magna altitudine, ita, ut radi-¹¹ ces montis ex utraque parte ripae fluminis contingant. Hunc¹² murus circumdatus arcem efficit et cum oppido coniungit. Huc¹³ Caesar magnis nocturnis diurnisque itineribus contendit occupa-¹⁴ toque oppido ibi praesidium conlocat.

XXXVIII. Dum paucos dies ad Vesontionem rei frumen-¹ tariae commeatusque causa moratur, ex percontatione nostrorum

XXXVII. 1. mandata A 2. heduis A'B treueris A'T treuiris B'U
haedui B 3. quaestum B pr. arudes M² 5. redi ||| mere B potuisse A'B pr.

potuissent B β B corr. Treueri B sueuorū A'B 9. sueuorum A'B sese]
ee A¹ 10. coniun(c)xiss& B 11. cælerissime B.

XXXVIII. 1. Nun̄ciatū B 2. suis β a suis α 4. profecisse α processisse
β a.cider& B magnopere α T magno opere UB² 6. facultas ed. a. 1473
difficultas X 8. Dubis Henr. de Valois alduas dubis X 9. poene A
10. MDC Napoléon III. sexcentorum A' sescentorū B 11. Ut radices:
B 14. Noctu nis B diurnisq: A' diurnisq; B' Opcupatoq: A.

XXXVIII. 1. Dum α Cum β B corr.

uocibusque Gallorum ac mercatorum, qui ingenti magnitudine
 corporum Germanos, incredibili uirtute atque exercitatione in
 armis esse praedicabant (saepenumero sese cum his congressos 5
 ne uultum quidem atque aciem oculorum dicebant ferre potuisse),
 tantus subito timor omnem exercitum occupauit, ut non medio-
 2 criter omnium mentes animosque perturbaret. Hic primum or-
 tus est a tribunis militum, praefectis reliquisque, qui ex urbe
 amicitiae causa Caesarem secuti non magnum in re militari 10
 3 usum habebant: quorum alius alia causa inlata, quam sibi ad
 proficiscendum necessariam esse diceret, petebat, ut eius uolun-
 tate discedere liceret; nonnulli pudore adducti, ut timoris suspi-
 4 cionem uitarent, remanebant. Hi neque uultum fingere neque
 interdum lacrimas tenere poterant; abditi in tabernaculis aut 15
 suum fatum querebantur aut cum familiaribus suis commune
 5 periculum miserabantur. [Vulgo totis castris testamenta obsigna-
 bantur.] Horum uocibus ac timore paulatim etiam hi, qui
 magnum in castris usum habebant, milites centurionesque qui-
 6 que equitatu praecerant, perturbabantur. Qui se ex his minus 20
 timidos existimari uolebant, non se hostem uereri, sed angustias
 itineris et magnitudinem siluarum, quae intercederent inter ipsos
 atque Ariouistum, aut rem frumentariam, ut satis commode sup-
 7 portari posset, timere dicebant. Nonnulli etiam Caesari nun-
 tiant, cum castra moueri ac signa ferri iussisset, non fore dicto 25
 audientes milites neque propter timorem signa laturos.

1 XXXX. Haec cum animaduertisset, conuocato consilio om-
 niumque ordinum ad id consilium adhibitis centurionibus, uehe-
 menter eos incusauit: primum quod, aut quam in partem aut
 quo consilio ducerentur, sibi quaerendum aut cogitandum puta-
 2 rent. Ariouistum se consule cupidissime populi Romani amici- 5

ⁱ
 3. qu B 5. Sepenumero A' 7. tantu(m) B medicriter A 9. reliquiis que B
 10. causa(e) A non magnum R magnum periculum miserabantur (miserea-
 periculū miserabantur qd n magnū
 bant^a. A) quod non magnum A'β Non magnum periculum miserabantur B
 (cf. lin. 17) 13. suspionē A 14. hi(i) B 15. tenero A 16. fa(c)tum MB quae-
^δ
 rebantur AB pr. c(u)mune A 17. miserabant^a A'T Vulgo — obsignabantur]
 del. Paul 17. uolgo B^a 19. u(l)sum A quique β Bcorr. ut quisq; α 21. u&eri
^δ
 A 22. magnitudinem αT; magnitudinem B quae inter cederent inter ipsos
 atq; ario uistum B quae inter eos atque ariouistum intercederent β Bcorr.
 23. s(t)upportari A 24. nuntiant MB' nontiant A renuntiant β B^a.

XXXX. 1. consilio α concilio β B^a omniū A 3. eos] om. A 5. capi-
 dissime A

tiam adpetisse: cur hunc tam temere quisquam ab officio dis-
 3 cessurum iudicaret? Sibi quidem persuaderi, cognitis suis
 postulatis atque aequitate condicionum perspecta eum neque
 4 suam neque populi Romani gratiam repudiaturum. Quod si
 furore atque amentia impulsus bellum intulisset, quid tandem 10
 uererentur? aut cur de sua uirtute aut de ipsius diligentia
 5 desperarent? Factum eius hostis periculum patrum nostrorum
 memoria, cum Cimbris et Teutonis a Gaio Mario pulsus non
 minorem laudem exercitus quam ipse imperator meritis uide-
 batur; factum etiam nuper in Italia seruili tumultu, quos tamen 15
 aliquid usus ac disciplina, quae a nobis accepissent, subleua-
 6 rent. Ex quo iudicari posset, quantum haberet in se boni con-
 stantia, propterea quod, quos aliquamdiu inermos sine causa
 7 timuissent, hos postea armatos ac uictores superassent. Denique
 hos esse eosdem, quibuscum saepe numero Heluetii congressi 20
 non solum in suis, sed etiam in illorum finibus plerumque supera-
 8 rint, qui tamen pares esse nostro exercitui non potuerint. Si-
 quos aduersum proelium et fuga Gallorum commoueret, hos, si
 quaerent, reperire posse, diuturnitate belli defetigatis Gallis,
 Ariouistum, cum multos menses castris se ac paludibus tenuisset 25
 neque sui potestatem fecisset, desperantes iam de pugna et di-
 spersos subito adortum, magis ratione et consilio quam uirtute
 9 uicisse. Cui rationi contra homines barbaros atque imperitos
 locus fuisset, hac ne ipsam quidem sperare nostros exercitus capi
 10 posse. Qui suum timorem in rei frumentariae simulationem an- 30
 gustiasque itineris conferrent, facere adroganter, cum aut de
 11 officio imperatoris desperare aut praescribere uiderentur. Haec
 sibi esse curae: frumentum Sequanos, Leucos, Lingones summi-
 nistrare, iamque esse in agris frumenta matura; de itinere ipsos
 12 breui tempore iudicatueros. Quod non fore dicto audientes neque 35

6. app&isse *B* 8. aq; *A* ^t condicionum α *T* & condicione *UB* corr.

10. impulsjs *B* 12. Factū (est) eius hosti ^s *A* 16. quae α quā β *B* corr.
 18. inermos α inermes β 19. uictores *Bpr.* 20. eosdem α *T* eosdem ger-
 manos *B* germanos *U* heluicii *M* 21. suis α suis sedibus β *B* illorum]
 suis *B* superarint α superassent β *B* 22. essent *A* 23. mouer& *A* hos
 β *B* corr. hoc α 24. quererent *A'* reperire *T* *B* reperiri α *U* defeti-
 gatis *AB* pr. defitigatis *RB* corr. defatigatis *M* β 28. uicisse] uirtute *A*¹
 29. hac *Bong. III* ac *X* 30. suum *AB* sui *M* suum quidem *T* simula-

tionem *A'B* simulatione *TB* 31. itineris *B* conferrent *U* conferret α *T*
 adrogant *A* arroganter *B* 32. uiderentur α auderent β *B* 33. curare *A*
 lingones α linguas *UB* linguas *T* suministrare α subministrare β

signa latu^ri dicantur, nihil se ea re commoueri: scire enim, quibuscumque exercitus dicto audiens non fuerit, aut male re gesta fortunam defuisse aut aliquo facinore conperto auaritiam esse conuictam; suam innocentiam perpetua uita, felicitatem Helue-
 40 tiorum bello esse perspectam. Itaque se, quod in longiorem 14
 diem conlaturus fuisset, repraesentaturum et proxima nocte de quarta uigilia castra moturum, ut quam primum intellegere posset, utrum apud eos pudor atque officium, an timor ualeret. Quod si praeterea nemo sequatur, tamen se cum sola decima
 45 legione iturum, de qua non dubitaret, sibique eam praetoriam cohortem futuram. Huic legioni Caesar et indulserat praecipue et propter uirtutem confidebat maxime.

XXXXI. Hac oratione habita mirum in modum conuersae 1
 sunt omnium mentes, summaque alacritas et cupiditas belli ge-
 rendi innata est, princepsque decima legio per tribunos militum 2
 ei gratias egit, quod de se optimum iudicium fecisset, seque esse
 5 ad bellum gerendum paratissimam confirmauit. Deinde reliquae 3
 legiones cum tribunis militum et primorum ordinum centurionibus egerunt, uti Caesari satisfacerent: se nec umquam dubitasse neque timuisse neque de summa belli suum iudicium, sed imperatoris esse existimauisse. Eorum satisfactione accepta et itinere ex- 4
 10 quisito per Diuiciacum, quod ex aliis ei maximam fidem habebat, ut milium amplius quinquaginta circumitu locis apertis exercitum duceret, de quarta uigilia, ut dixerat, profectus est. Septimo die, cum iter non intermitteret, ab exploratoribus cer- 5
 15 tior factus est, Ariouisti copias a nostris milibus passuum quatuor et XX abesse.

XXXXII. Cognito Caesaris aduentu Ariouistus legatos ad 1
 eum mittit: quod antea de conloquio postulasset, id per se fieri licere, quoniam propius accessisset, seque id sine periculo facere

38. comperto *B* 39. conuictam *codd. recentes* conuinctam *M* coniunctam *AB* β suam — perspectam] *om. M* perpetua uita, felicitatem *Barthol. Riccius* perpetua uitae felicitate *AB'T* ppetuā uitae felicitatē *U* 41. fuisset α esset βB^a repraesentaturum *AB'T* rem p̄sentaturū *M* repr̄sentaturum esse *UB* 42. quarta *A* castra] *om. A* 43. ualeret α plus ualeret βB^a 46. legioni caesar α caesar legioni β 47. et] *om. \beta* praecipuae *A B*¹.

XXXXI. 1. ac *B* 5. reliq; *B* 6. cum tribunis α p tribunos *B corr.* centuriones *B corr.* 7. uti α uti per eos βB^a nec α neque $\beta B corr.$ 8. timuis//ae *B* 9. esse] *om. A'* 10. diuiciacum *B* 11. circu itū *B circu(m)* itū *M* circūitu *A* circuitu *cett.* apertas *A pr.*

XXXXII. 2. postolasset *B'* fieri *B* 3. ppius *A*

posse existimare. Non respuit condicionem Caesar, iamque 2
 5 eum ad sanitatem reuerti arbitrabatur, cum id, quod antea pe-
 tenti denegasset, ultro polliceretur, magnamque in spem uenie-
 bat, pro suis tantis populique Romani in eum beneficiis, cogni- 3
 tis suis postulatis fore, uti pertinacia desisteret. Dies conloquio
 dictus est ex eo die quintus. Interim saepe ultro citroque cum 4
 10 legati inter eos mitterentur, Ariouistus postulauit, nequem pedi-
 tem ad conloquium Caesar adduceret: uereri se, ne per insidias
 ab eo circumueniretur; uterque cum equitatu ueniret: alia ratione
 sese non esse uenturum. Caesar, quod neque conloquium inter- 5
 posita causa tolli uolebat neque salutem suam Gallorum equi-
 15 tatui committere audebat, commodissimum esse statuit, omnibus
 equis Gallis equitibus detractis, eo legionarios milites legionis
 decimae, [cui quam maxime confidebat,] inponere, ut praesidium
 quam amicissimum, siquid opus facto esset, haberet. Quod cum 6
 fieret, non inridicule quidam ex militibus decimae legionis dixit:
 20 plus, quam pollicitus esset, Caesarem [ei] facere: pollicitum se
 in cohortis praetoriae loco decimam legionem habiturum, ad
 equum rescribere.

XXXXIII. Planicies erat magna et in ea tumulus terrenus 1
 satis grandis. Hic locus aequo fere spatio ab castris Ariouisti
 et Caesaris aberat. Eo, ut erat dictum, ad conloquium uene-
 runt. Legionem Caesar, quam equis uexerat, passibus ducen- 2
 5 tis ab eo tumulto constituit. Item equites Ariouisti pari inter-3
 uallo constiterunt. Ariouistus, ex equis ut conloquerentur et
 praeter se denos ut ad conloquium adducerent, postulauit. Vbi 4
 eo uentum est, Caesar initio orationis sua senatusque in eum
 beneficia commemorauit, quod rex appellatus esset a senatu,
 10 quod amicus, quod munera amplissime missa; quam rem et
 paucis contigisse et pro magnis hominum officiis consuesse tri-

4. existimare ^t B res puit B conditionē A' 8. ptinatia A 9 ultro citro-
 que cum legati α cum legati ultro citroq. β 11. ne per] neq: A 16. eo
 legionarios α T legionarios eo U eo legionar ^{in s} _{io} B 17. decime A' cui — confide-
 bat] del. Paul quam Rpr. M corr. B corr. quod MBA corr. R corr. inponerent
 A' 18. facti U 19. decime A 20. ei α, om. β B^a se α esse β B^a 21. cohortis
 se β praetauq A' 22. equum B.

XXXXIII. 1. planice es B 2. ab A'B ab in R a β ariouisti (ario-
 uisti(s) A) et caesaris α utriusque β 4. uexerat α de : urxerat B deuexerat β 7.
 adducerent β Buar. adduceret α ubi α ut β B^a 8. eo] eū A pr. 9. comme-
 morauit α pdicauit β Buar. 10. amplissime α tam amplissima β Buar.
 11. pro magnis α a romanis pro maximis β Buar. hominum] omnino W. Paul

- bui docebat; illum, cum neque aditum neque causam postulandi 5
iustam haberet, beneficio ac liberalitate sua ac senatus ea prae-
mia consecutum. Docebat etiam, quam ueteres quamque iustae 6
15 causae necessitudinis ipsis cum Aeduis intercederent, quae senatus 7
consulta quotiens quamque honorifica in eos facta essent, ut
omni tempore totius Galliae principatum Aedui tenuissent, prius
etiam, quam nostram amicitiam appetissent. Populi Romani 8
hanc esse consuetudinem, ut socios atque amicos non modo sui
20 nihil deperdere, sed gratia, dignitate, honore auctiores uelit esse:
quod uero ad amicitiam populi Romani adtulissent, id iis eripi
quis pati posset? Postulauit deinde eadem, quae legatis in 9
mandatis dederat: ne aut Aeduis aut eorum sociis bellum in-
ferret; obsides redderet; si nullam partem Germanorum domum
25 remittere posset, at nequos amplius Rhenum transire pateretur.

- XXXXVIII. Ariouistus ad postulata Caesaris pauca respon- 1
dit, de suis uirtutibus multa praedicauit: Transisse Rhenum sese 2
non sua sponte, sed rogatum et accersitum a Gallis; non sine
magna spe magnisque praemiis domum propinquosque reliquisse;
5 sedes habere in Gallia ab ipsis concessas, obsides ipsorum uolun-
tate datos; stipendium capere iure belli, quod uictores uictis in-
ponere consuerint. Non sese Gallis, sed Gallos sibi bellum in- 3
tulisse; omnes Galliae ciuitates ad se oppugnandum uenisse ac
contra se castra habuisse; eas omnis copias a se uno proelio
10 pulsas ac superatas esse. Si iterum experiri uelint, se iterum 4
paratum esse decertare; si pace uti uelint, iniquum esse de sti-
pendio recusare, quod sua uoluntate ad id tempus pependerint.
Amicitiam populi Romani sibi ornamento et praesidio, non de- 5
trimento esse oportere, idque se ea spe petisse. Si per populum
15 Romanum stipendium remittatur et dediticii subtrahantur, non

12. docebat illum. *A* cum α quando βB corr. 13. premia *B* 14. Docebat
 α Dicebat *T* referebat ul dicebat *B marg.* Referebat al dicebat *U marg.*
15 heduis *A' B* 16. quotiens *A* $\beta B'$ corr. quociens *M* quoties *B'* (cū): quāq: *A*
17. hedui *A'* 18. mostra *A'* ·P·f. *A* P. R. *M* ⁿⁱ .R. *B* 19. sui βB corr.
suis α 20. auctiores *A' \beta B* corr. auctos *R B* corr. auctores *B* 21. p. f. *A'*
fr. *B* adtulissent *B* iis *B marg.* his α eis *T* is *T* 22. postulauit *B*
deinde eadem βB corr. eadem α 25. rhenum *A*.

XXXXVIII. 1. postolata *A* 3. accersitum *X* 8. ciuitatis *M'* 9. omnes
B omnes *cett.* a se uno α uno a se β proelio *A* 10. pulsas α fusas βB
marg. uelint α uellent βB *marg.* 11. pace uti uelint α pacem mallent β
12. pe(r)penderint *B* dependerint βB *marg.* 13. p. f. *A'* ⁿⁱ f. R. *B* (h)orna-
mento *A* 14. ea *R* e α β *B* hac *A' \beta* .p. f. *A'* f. R. *B* 15. dedi(t)icii *B*

minus. libenter sese recusaturum populi Romani amicitiam, quam
 adpetierit. Quod multitudinem Germanorum in Galliam tra- 6
 ducat, id se sui muniendi, non Galliae inpugnandae causa facere:
 eius rei testimonium esse, quod nisi rogatus non uenerit et quod
 20 bellum non intulerit, sed defenderit. Se prius in Galliam uenisse 7
 quam populum Romanum. Numquam ante hoc tempus exerci-
 tum populi Romani Galliae prouinciae finibus egressum. Quid 8
 sibi uellet? cur in suas possessiones ueniret? Prouinciam
 suam hanc esse Galliam, sicut illam nostram. Vt ipsi concedi
 25 non oporteret, si in nostros fines impetum faceret, sic item nos
 esse iniquos, quod in suo iure se interpellaremus. Quod fratres 9
 Aeduos appellatos diceret, non se tam barbarum neque tam im-
 peritum esse rerum, ut non sciret, neque bello Allobrogum
 proximo Aeduos Romanis auxilium tulisse neque ipsos in his
 30 contentionibus, quas Aedui secum et cum Sequanis habuissent,
 auxilio populi Romani usos esse. Debere se suspicari, simulata 10
 Caesarem amicitia, quod exercitum in Gallia habeat, sui oppri-
 mendī causa habere. Qui nisi decedat atque exercitum deducat 11
 ex his regionibus, sese illum non pro amico, sed hoste habiturum.
 35 Quod si eum interfecerit, multis sese nobilibus principibusque 12
 populi Romani gratum esse facturum: id se ab ipsis per eorum
 nuntios compertum habere, quorum omnium gratiam atque ami-
 citiam eius morte redimere posset. Quod si discessisset et libe- 13
 ram possessionem Galliae sibi tradidisset, magno se illum prae-
 40 mio remuneraturum et, quaecumque bella geri uellet, sine ullo
 eius labore et periculo confecturum.

XXXXV. Multa ab Caesare in eam sententiam dicta sunt, 1
 quare negotio desistere non posset; [et] neque suam neque po-

16. libenter sese α se libenter β .p̄ f. A' ⁱ p̄ r B 17. adp̄t̄ierit B 18. in-
 pugnandae (-de M) α oppugnandae β 19. testimonium α testimonio β

B corr. 20. se prius] Superius A 21. p. f. A ⁱ p̄ r B 22. .p̄. f. A ⁱ p̄ r B
 finibus α fines β egressum α ingressum β B corr. Quid sibi] Quod si A
 24. hanc esse α esse hanc β sicut α ut β 26. suo] su A fratres aeduos

(haeduos A B') appellatos α amicos B marg. a se heduos amicos appel-
 latus T a se heduos appellatos amicos U 28. bellum A allo gobrū A
 29. haeduos B heduos A' tulis(iri)se A ipsos T ipsis α U 30. haedui B
 hedui A' 31. .p̄. f. A' ^{sea} p̄. r. B usos] usus A' B pr. 32. amicitia(m) B

33. decebat A ducat A' 34. hoste α pro hoste β B corr. 35. inter ficerit B
 interfecerint A sese] ee A 36. .p̄. f. A ^e p̄ r. B 38. discessisset α decessisset
 β B marg.

XXXXV. 2. et] om. U p̄. f. A ⁱ p̄ r. B

puli Romani consuetudinem pati, uti optime merentes socios desereret, neque se iudicare, Galliam potius esse Ariouisti quam
 2 populi Romani. Bello superatos esse Aruernos et Rutenos ab 5
 Quinto Fabio Maxumo, quibus populus Romanus ignouisset
 neque in prouinciam redegisset neque stipendium inposuisset.
 3 Quod si antiquissimum quodque tempu spectari oporteret, populi Romani iustissimum esse in Gallia imperium; si iudicium senatus obseruari oporteret, liberam debere esse Galliam, quam 10
 bello uictam suis legibus uti uoluisset.

1 XXXXVI. Dum haec in conloquio geruntur, Caesari nuntiatum est equites Ariouisti propius tumulum accedere et ad
 2 nostros adequitare, lapides telaque in nostros conicere. Caesar loquendi finem fecit seque ad suos recepit suisque imperauit,
 3 nequod omnino telum in hostes reicerent. Nam etsi sine ullo 5
 periculo legionis delectae cum equitatu proelium fore uidebat, tamen committendum non putabat, ut pulsus hostibus dici posset eos ab se per fidem in conloquio circumuentos. Postea
 4 quam in uolgu militum elatum est, qua adrogantia in conloquio Ariouistus usus omni Gallia Romanis interdixisset, impetumque 10
 in nostros eius equites fecissent, eaque res conloquium ut diremisset, multo maior alacritas studiumque pugnandi maius exercitui iniectum est.

1 XXXXVII. Biduo post Ariouistus ad Caesarem legatos mittit: Velle se de his rebus, quae inter eos agi coeptae neque perfectae essent, agere cum eo: uti aut iterum conloquio diem constitueret aut, si id minus uellet, e suis [legatis] aliquem ad
 2 se mitteret. Conloquendi Caesari causa uisa non est, et eo 5
 magis, quod pridie eius diei Germani retineri non potuerant,

3. suos A 5. p. f., A p f; B rutenos//B rustenos M rutones A 6. quinto(b) A maxumo B' maximo A'β B corr. p. f. A p f. B 8. antiquiss(u)mō M antiquissimum AB' T antiquissimum esse in gallia imperium (iperiū B) UB marg. quodque α B corr. quoq. R qu////q; B spectari B'β spectare A' .p. f. A p f B 9. iustissimum esse (q̄q. M) in gallia imperium α T iustissimum UB corr. 11. uicta A.

XXXXVI. 2. aequites M Bpr. 3. conic(on)ere A coicere βB marg. conicere cett. A^a 4. fecit βB corr. facit α recipit A 5. hostes B 6. degi-
 onis A a. ras. cum α commissum cum βB corr. 7. committendum A' 8.
 a dem A 9. uolgu B' uulgu A'β qua B 10. interdixiss& A 11. in] ut
 in W. Paul conloquium B redimiss& A¹.

XXXXVII. 2. mittit AB' mittat M misit β coptē A 4. legatis] legatas Mpr., del. Kraner 5. uisa// A 6. potuerant Scaliger poterant X

- quin in nostros tela conicerent. Legatum e suis sese magno cum 3
periculo ad eum missurum et hominibus feris obiecturum existi-
mabat. Commodissimum uisum est Gaium Valerium Procillum, 4
10 C. Valeri Caburi filium, summa uirtute et humanitate adule-
scentem, cuius pater a Gaio Valerio Flacco ciuitate donatus
erat, et propter fidem et propter linguae Gallicae scientiam, qua
multa iam Ariouistus longinqua consuetudine utebatur, et quod
in eo peccandi Germanis causa non esset, ad eum mittere, et
15 Marcum Metium, qui hospitio Ariouisti utebatur. His mandauit, 5
ut, quae diceret Ariouistus, cognoscerent et ad se referrent.
Quos cum apud se in castris Ariouistus conspexisset, exercitu 6
suo praesente conclamauit: Quid ad se uenirent? an specu-
landi causa? Conantis dicere prohibuit et in catenas coniecit.
- XXXXVIII. Eodem die castra promouit et milibus passuum 1
sex a Caesaris castris sub monte consedit. Postridie eius 2
diei praeter castra Caesaris suas copias traduxit et milibus pas-
sum duobus ultra eum castra fecit eo consilio, uti frumento
5 commeatuque, qui ex Sequanis et Aeduis subportaretur, Cae-
sarem intercluderet. Ex eo die dies continuos quinque Caesar 3
pro castris suas copias produxit et aciem instructam habuit,
ut, si uellet Ariouistus proelio contendere, ei potestas non de-
esset. Ariouistus his omnibus diebus exercitum castris conti- 4
10 nuit, equestri proelio cottidie contendit. Genus hoc erat pugnae,
quo se Germani exercuerant. Equitum milia erant sex, toti 5
dem numero pedites uelocissimi ac fortissimi, quos ex omni

7. coicerent *B marg.* e α ex suis β ⁱ Iste uers' q' hóc signo [nota. ¹⁹ Ita
In altero habet² usq. ad similē Notā Cōmodissimū uisū est uL. procillū. c.
ualeri caburi filiū sūma uirtute & humanitate adulescē. cui' pat' a. c.
ualerio flacco donat' erat. quo² amicitia Iā arionistus longinqua cōsu&udine
utebatur. & ppt̄ fidē. & ppt̄ linguae gallicae scienā. & qđ in eo peccandi
germanis causa n̄ e& ad eū mittere. & una. m. mettiū qui hospitio arionisti

usus erat *B marg.* 9. Gaium] *om.* β *Buar.* 10. ·c̄· ualerii *A* conualer(u) *M*
conualeri *B'* c. ualeri β *B corr.* 11. gagio *M* c. β flacto *B'* 12. et propter
fidem — utebatur] quorum amicitia iam arionistus (amicicia arionistus iam
T) longinqua (longa *U*) consuetudine utebatur et propter fidem et propter
linguae gallicae scientiam β 13. quod³ *B* 15. marcum metium *R corr.*
marium titium *AB'* marium titum *M* una Marcū metiū *U* una mettiū *T*
hospicio *A* utebatur α usus erat β 17. conspec | xiss& *A* 19. conantis β

¹
conantes *B* conantes *cett.*

XXXXVIII. 1. di *A* 3. pr&er *B* 5. commeatuque qui α *U* commeatu-
que quod *T Buar.* ^h sequanis *B* aeduis *B* eduis *M* hœduis *A* 10. cottidie *A*
cotidie *B cett.*

copia singuli singulos suae salutis causa delegerant: cum his
6 in proeliis uersabantur. Ad eos se equites recipiebant: hi, siquid
erat durius, concurrebant, siqui grauiore uulnere accepto equo 15
7 deciderat, circum sistebant; siquo erat longius prodeundum aut
celerius recipiendum, tanta erat horum exercitatione celeritas,
ut iubis equorum subleuati cursum adaequarent.

1 XXXXVIII. Vbi eum castris se tenere Caesar intellexit,
ne diutius commeatu prohiberetur, ultra eum locum, quo in loco
Germani consederant, circiter passus sexcentos ab his, castris
idoneum locum delegit acieque triplici instructa ad eum locum
2 uenit. Primam et secundam aciem in armis esse, tertiam castra 5
3 munire iussit. Hic locus ab hoste circiter passus sexcentos, uti
dictum est, aberat. Eo circiter hominum numero sedecim milia
expedita cum omni equitatu Ariouistus misit, quae copiae
4 nostros perterrerent et munitione prohiberent. Nihilo setius Cae-
sar, ut ante constituerat, duas acies hostem propulsare, tertiam 10
5 opus perficere iussit. Munitis castris duas ibi legiones reliquit
et partem auxiliorum, quattuor reliquas in castra maiora reduxit.

1 L. Proximo die instituto suo Caesar e castris utrisque copias
suas eduxit paulumque a maioribus castris progressus aciem
2 instruxit, hostibus pugnandi potestatem fecit. Vbi ne tum qui-
dem eos prodire intellexit, circiter meridiem exercitum in castra
reduxit. Tum demum Ariouistus partem suarum copiarum, 5
3 quae castra minora oppugnaret, misit. Acriter utrimque usque
ad uesperum pugnatum est. Solis occasu suas copias Ariouistus
4 multis et inlatis et acceptis uulneribus in castra reduxit. Cum ex
captiuis quaereret Caesar, quam ob rem Ariouistus proelio non
decertaret, hanc repperiebat causam, quod apud Germanos ea 10
consuetudo esset, ut matres familiae eorum sortibus et uaticina-
tionibus declararent, utrum proelium committi ex usu esset necne;

13. suae salutis α salutis suae β 15. siqui] Siqua *Apr.* 16. circum siste-
bat *B* 17. c(æ)leritas *A*.

XXXXVIII. 1. eum] erum *A* α . ras. castris se tenere caesar α castris
sese tenere caesar *UBcorr.* cesar castris sese tenere *T* 3. sexcentos *A'B*
corr. sescentos *B'* 5. esse α sese tenere β 6. muniri *A* Hic α ls β sex-
centos *A'Bcorr.* sescentos *B'* 8. mi(s)it *B* 9. perterrerent βB *corr.* terre-
rent α Nihiló *B* 11. reliquid *MBpr.* 12. reliquas αT reliquas legiones *UBcorr.*

L. 1. e] *om. Apr.* 2. castris] *om. \beta* 3. hostibus α hostibusque βB *corr.*
ne///tum *A* 6. q; *B* ut β mi(s)it *B* utrumq; *Bpr.* 8. & inlatis α inlatis

β 10. repperiebat *B* repediebat *A* ea] *om. \beta* 11. consu&odo *B* et uatici-
nationibus] uaticinationibusque β

eas ita dicere: non esse fas Germanos superare, si ante nouam⁵ lunam proelio contendissent.

LI. Postridie eius diei Caesar praesidium utrisque castris,¹ quod satis esse uisum est, reliquit, omnis alarios in conspectu hostium pro castris minoribus constituit, quo minus multitudine militum legionariorum pro hostium numero ualebat, ut ad spe-⁵ciem alariis uteretur; ipse triplici instructa acie usque ad castra hostium accessit. Tum demum necessario Germani suas copias² castris eduxerunt generatimque constituerunt paribus interuallis, Harudes, Marcomanos, Triboces, Vangiones, Nemetes, Sedusios, Suebos, omnemque aciem suam redis et carris circumdederunt,³
10 nequa spes in fuga relinqueretur. Eo mulieres imposuerunt,³ quae in proelium proficiscentes passis manibus flentes inplorabant, ne se in seruitutem Romanis traderent.

LII. Caesar singulis legionibus singulos legatos et quae-¹storem praefecit, uti eos testis suae quisque uirtutis haberet; ipse a dextro cornu, quod eam partem minime firmam hostium² esse animaduertat, proelium commisit. Ita nostri acriter in³
5 hostes signo dato impetum fecerunt, itaque hostes repente cele-riterque procurrerunt, ut spatium pila in hostes coniciendi non daretur. Reiectis pilis comminus gladiis pugnatum est. At⁴ Germani celeriter ex consuetudine sua phalange facta impetus gladiatorum exceperunt. Reperti sunt conplures nostri milites,⁵
10 qui in phalangas insilirent et scuta manibus reuellerent [et de- super uulnerarent]. Cum hostium acies a sinistro cornu pulsa⁶ atque in fugam conuersa esset, a dextro cornu uehementer

13. nouam lunam *AB'* nonam lunam *MTBcorr.* luna nonā *U.*

LI. 1. post tridie *B* praesidium *α* praesidio *βBcorr.* 2. reliquit *M Bpr.* omnis alarios (halarios *A'*) *α* alarios omnes *β* 3. quo] quod *P. Mamutius*

6. demum *α* uero *βBuar.* 7. constituerunt *αT* constituerunt *B* institue-
unt *U* paribus *α* paribusque *βBcorr.* 8. harudes *α* arudes *β* marcomanos
α marcomannos *βBcorr.* triboces (tribōces *M*) *α* tribocos *βBcorr.* nemetes
M 9. redis *αT* rhedis *U* 11. in *α* ad *β* proficiscentes *α* proficiscentes mi-
lites *βBcorr.* implorabant *A* inplorabant *MB.*

LII. 1. quae^ustorem *B* 2. p^ofecit *A* praefecit *MB* praefacit *R'* prae-
ficit *R* testis *α* testis *B* uirtutes *B'* 3. eam partem *α* partem eam *β*
4. anim aduerterat *AB'* anim aduerterit *M* animū aduerterat *U* animo
aduerterat *T* com mi(s)it *B* 5. signo *α* acriter signo *β* date *A* 5. ce-
leritq: *A* 6. pila in hostes *α* in hostes pila *β* 7. reiectis *α* relictis *βBuar.*
9. excoep^o *A* milites] *om. β* 10. phalangas *α* phalangā *β* et scuta *α*
scuta *β* et — uulnerarent] *del. Dittenberger* 11. a] *om. β* 12. fuga *A* con-
uersa *α* coniecta *βBuar.*

7 multitudine suorum nostram aciem premebant. Id cum animaduertisset Publius Crassus adulescens, qui equitatu praerat, quod expeditior erat quam hi, qui inter aciem uersabantur, 15 tertiam aciem laborantibus nostris subsidio misit.

1 LIII. Ita proelium restitutum est, atque omnes hostes terga uerterunt neque prius fugere destiterunt, quam ad flumen Rhenum milia passuum ex eo loco circiter quinque peruenerint. 2 Ibi perpauci aut uiribus confisi tranare contenderunt aut lintribus inuentis sibi salutem reppererunt. In his fuit Ariouistus, 5 4 qui nauculam deligatam ad ripam nactus ea profugit; reliquos omnes equitatu consecuti nostri interfecerunt. Duae fuerunt Ariouisti uxores, una Sueba natione, quam domo secum duxerat, altera Norica, regis Voccionis soror, quam in Gallia duxerat a fratre missam: utraque in ea fuga periit. Fuerunt duae 10 5 filiae: harum altera occisa, altera capta est. Gaius Valerius Proculus, cum a custodibus in fuga trinis catenis uinctus traheretur, in ipsum Caesarem hostis equitatu persequentem incidit. Quae quidem res Caesari non minorem quam ipsa uictoria uoluptatem adtulit, quod hominem honestissimum provinciae 15 Galliae, suum familiarem et hospitem, ereptum e manibus hostium sibi restitutum uidebat, neque eius calamitate de tanta 7 uoluptate et gratulatione quicquam fortuna deminuerat. Is se praesente de se ter sortibus consultum dicebat, utrum igni statim necaretur, an in aliud tempus reseruaretur: sortium beneficio 20 8 se esse incolumem. Item Marcus Metius repertus et ad eum reductus est.

1 LIIII. Hoc proelio trans Rhenum nuntiato Suebi, qui ad

15. inter α intra β Bcorr. 16. aciem α partem β Bcorr.

LIII. 2. distiterunt ABpr. 3. ci^r///citer B quinque α . V. β quinquaginta Orosius VI 7 cf. *Plutarchi Caesar c. 19: ἐν τοῖς τετρακοσίοις ἔτησι τοῦ Πύρρου διώξας*. 3. peruenerint α puenerent T peruenerunt U

4. tranare α tranatare T transnatare U 5. inuent^{is}(ri) A inuentis B 7. equitatu consecuti α consecuti equites β 8. sueua X domo α a domo β Bcorr. duxerat α eduxerat β Bcorr. 9. uoccionis MB'U noctionis AT 10. utraq; β utraeque α fuge A¹ periit β perierunt α periit. fuerunt Arnold Hug

11. harum (a^h M) α earum β 12. traderetur Apr. 13. hostis α hostium β Bcorr. equitatu R equitatu A'B equitatum β 15. attulit A' adtulit B 16. eruptu A e α ex β 17. uidebat β Bcorr. uiderat α 18. deminuerat A' β diminuerat B' Is α hic β 19. ter sortibus β Bcorr. tergorib; α (terrorib; Bpr.) 21. incolumem A'B² incolomē B' mētius B corr.

LIIII. 1. praelio A suebi Mpr.B sueui AMcorr.

ripas Rheni uenerant, domum reuerti coeperunt; quos Vbi, qui proximi Rhenum incolunt, perterritos [senserunt] insecuti magnum ex his numerum occiderunt. Caesar, una aestate duobus 2
5 maximis bellis confectis, maturius paulo quam tempus anni postulabat, in hiberna in Sequanos exercitum deduxit; hibernis Labienum praeposuit; ipse in citeriorem Galliam ad conuentus 3 agendos profectus est.

---

2. ubi $AB\beta$ habi M Vbii *Rhenanus* 3. proximiⁱ B proximi *cett.* *senserunt*] *del. Rhenanus* magnum ex his α ex his magnum β 6. hiberna^{///} B ex^r exercitum A .

LIBER SECVNDVS.

- 1 I. Cum esset Caesar in citeriore Gallia [in hibernis], ita uti
supra demonstrauius, crebri ad eum rumores adferebantur,
litterisque item Labieni certior fiebat omnis Belgas, quam ter-
tiam esse Galliae partem dixeramus, contra populum Romanum
2 coniurare obsidesque inter se dare. Coniurandi has esse causas: 5
primum, quod uererentur, ne omni pacata Gallia ad eos exer-
3 citus noster adduceretur; deinde, quod ab nonnullis Gallis sol-
licitarentur, partim qui, *ut* Germanos diutius in Gallia uersari
noluerant, ita populi Romani exercitum hiemare atque inuete-
rascere in Gallia moleste ferebant, partim qui mobilitate et 10
4 leuitate animi nouis imperiis studebant; ab nonnullis etiam,
quod in Gallia a potentioribus atque his, qui ad conducendos
homines facultates habebant, uolgo regna occupabantur, qui
minus facile eam rem imperio nostro consequi poterant.
- 1 II. His nuntiis litterisque commotus Caesar duas legiones
in citeriore Gallia nouas conscripsit et inita aestate, in interi-
orem Galliam qui deduceret, Quintum Pedium legatum misit.
2 Ipse, cum primum pabuli copia esse inciperet, ad exercitum
3 uenit. Dat negotium Senonibus reliquisque Gallis, qui finitimi 5
Belgis erant, uti ea, quae apud eos gerantur, cognoscant seque

IVLIVS CELSVS CONSTANTINVS UC LEGI .C. CAESARIS .C. F. BELLI GALLICI.

IN alio. Ita

LIBER .EXPLICIT. INCIPIT LIBER SECVNDVS *α, B addit:*]IULII CAESARIS. B. G.

LIB. I. EXPLICIT INCIP. II. FELICITER

I. 1. cā eteriore ⁱ B in hibernis] *del. Madvig* 2. adferebantur A' affe-
rebantur B 3. omnis U omnes B omnes A' ^ttertiā B 4. .p̄. f̄. A. P. R. M
ū 5. dare] *om. Apr.* 6. paccata A 7. ab B, *om. Apr.* 8. ut M, *om.*
f̄ B 9. noluerant α nollent β .p̄. f̄. A .P. R. M ⁱ.p̄. f̄. B ^{hi.}gemare B
giemare R 10. moleste Bmo(li)bilitate A 11. ab B 13. uolgo U uulgo α
14. imperio A'β in ^{///}imperio B'Mcorr.

II. 1. legionis A 2. c&etiere Bpr. inita α ineunte β Bcorr. 2. in-
teriozem α ulteriozem β 3. mi(s)sit B 6. a(d)ud A se quāe B

de his rebus certiores faciant. Hi constanter omnes nuntia-
uerunt manus cogi, exercitum in unum locum conduci. Tum
uero dubitandum non existimauit, quin ad eos proficisceretur.
10 Re frumentaria comparata castra mouet diebusque circiter quin-
decim ad fines Belgarum peruenit.

III. Eo cum de inproviso celeriusque omni opinione uenis-
set, Remi, qui proximi Galliae ex Belgis sunt, ad eum legatos
Iccium et Andecombogium, primos ciuitatis, miserunt, qui di-
cerent se suaque omnia in fidem atque in potestatem populi
5 Romani permittere, neque se cum Belgis reliquis consensisse
neque contra populum Romanum coniurasse, paratosque esse
et obsides dare et imperata facere et oppidis recipere et fru-
mento ceterisque rebus iuuare; reliquos omnis Belgas in armis
— esse, Germanosque, qui cis Rhenum incolant, sese cum his
10 coniunxisse, tantumque esse eorum omnium furorem, ut ne
Suessiones quidem, fratres consanguineosque suos, qui eodem
iure et isdem legibus utantur, unum imperium unumque magi-
stratum cum ipsis habeant, detertere potuerint, quin cum his
consentirent.

III. Cum ab his quaereret, quae ciuitates quantaque in
armis essent et quid in bello possent, sic repperiebat: Plerosque
Belgas esse ortos ab Germanis Rhenumque antiquitus traductos
propter loci fertilitatem ibi consedissee Gallosque, qui ea loca
5 incolerent, expulsisse solosque esse, qui patrum nostrorum me-
moriam omni Gallia uexata Teutonos Cimbroque intra fines
suos ingredi prohibuerint; qua ex re fieri, uti earum rerum
memoria magnam sibi auctoritatem magnosque spiritus in re

7. tertiores A¹ 8. exercitum α exercitus β B¹ 9. proficisceretur MB¹A² pro-
ficiscerentur A duodecimo (XII Buar.) die proficisceretur β 10. comparata
(comparata M) α Tuar. prouisa β diebusque α et diebus β.

III. 1. oppinione A¹ 3. (s)iccium B siccium X Andecombogium scripsi
andecomborium α U andebrogium TBuar. U marg.; cf. ANDECOMBO in
nummis ciuitatis α ciuitatis suae (suae Bcorr.) β Bcorr. qui dicerent]

om. β 4. fide A¹ in α, om. β .p̄ . f̄ . A . P . R . M . f̄ . R . B 6. p̄ . f̄ . A
 . f̄ . R . M f̄ R . B coniurasse α omnino coniurasse β 8. caeterisque
ABpr.U omnis β Bcorr. omnes α 9. cis rhenum (renum M) α ripas rheni
β Buar. incolant α incolunt β Bcorr. his] iis Buar. 10. furores A 12.
utantur B imperium unumque] om. β. 13. ipsis α illis β quin] quin B
qui R his] iis Bcorr. U.

III. 2. repperiebat A¹BU 3. ab α a β traductos α transductos β
5. expulissent A expulissent B 6. fines suos α suos fines β 7. prohibuerint
α prohibuissent β 8. memoriam B

- 4 militari sumerent. De numero eorum omnia se habere explo-
rata Remi dicebant, propterea quod, propinquitatibus adfini- 10
tatibusque coniuncti, quantam quisque multitudinem in com-
muni Belgarum concilio ad id bellum pollicitus sit, cognouerint.
5 Plurimum inter eos Bellouacos et uirtute et auctoritate et homi-
num numero ualere: hos posse conficere armata milia centum;
pollicitos ex eo numero electa sexaginta, totiusque belli im- 15
perium sibi postulare. Suessiones suos esse finitimos; fines
7 latissimos feracissimosque agros possidere. Apud eos fuisse
regem nostra etiam memoria Deuiciacum, totius Galliae poten-
tissimum, qui cum magnae partis harum regionum, tum etiam
Britanniae imperium optinuerit; nunc esse regem Galbam: ad 20
hunc propter iustitiam prudentiamque summam totius belli
omnium uoluntate deferri; oppida habere numero XII, polliceri
8 milia armata quinquaginta; totidem Neruios, qui maxime feri
9 inter ipsos habeantur longissimeque absint; quindecim milia
Atrebates, Ambianos decem milia, Morinos XXV milia, Mena- 25
pios VII milia, Caletos X milia, Veliocasses et Veromanduos
10 totidem, Aduatucos decem et nouem milia; Condrusos, Eburones,
Caeroesos, Paemanos, qui uno nomine Germani appellantur,
arbitrari ad XL milia.
1 V. Caesar Remos cohortatus liberaliterque oratione pro-
secutus omnem senatum ad se conuenire principumque liberos

11. communi A 12. sit α esset β cognouerint α cognouerant β 13. belloua-
cos (bello uácos B) α bellouagos β 14. Hos α Eos β militia Bpr. mili(c)i a

M 15. pollicitus B sexaginta α milia sexaginta β 16. finitimos. fines β

Bcorr. finitimos α 17. latissimos] om. A¹ ferocissimos que B agros] om.

Apr. fuísse A 18. regem/// B deuiciacum A'B deuiciacum B Deuitiacum

T 19. harum regionum α regionum harum (regionem T) β 20. brittaniae B

21. summam totius belli β suam totius belli summam α 23. milia B

quin g quaginta A neruos A 24. habeantur α habebantur β longissimoque

A'B¹ milia/// B 25. decim milia B decem milia A .x. milia M .x. T
morinos A'Bcorr. morenos B' 26. .vii. mil A .vii. milia. M vii milia B' .viii.

U. viii. T cal&os B uelocasses A uelocasses MB' β 27. aduatucos T

atnatucos UBuar. catuatos AB'Tuar. catuano^s M decem & nouem milia

A x .viii. milia M decim & viii milia B .xviii. β condrusos β Bcorr.

condroços A condrusos MB' 28. caeroesos α caerosos U cerosos T pae-
manos α caemanos UBuar. cemanos T 29. arbitrari A.

obsides ad se adduci iussit. Quae omnia ab his diligenter ad diem facta sunt. Ipse Diuiciacum Aeduum magnopere cohortatus docet, quanto opere rei publicae communisque salutis intersit, manus hostium distineri, ne cum tanta multitudine uno tempore confligendum sit. Id fieri posse, si suas copias Aedui in fines Bellouacorum introduxerint et eorum agros populari coeperint. His mandatis eum ab se dimittit. Postquam omnis Belgae copias in unum locum coactas ad se uenire uidit neque iam longe abesse ab his, quos miserat, exploratoribus et ab Remis cognouit, flumen Axonam, quod est in extremis Remorum finibus, exercitum traducere maturauit atque ibi castra posuit. Quae res et latus unum castrorum ripis fluminis muniebat et, post eum quae essent, tuta ab hostibus reddebat et, commeatus ab Remis reliquisque ciuitatibus ut sine periculo ad eum portari possent, efficiebat. In eo flumine pons erat. Ibi praesidium ponit et in altera parte fluminis Quintum Titurium Sabinum legatum cum sex cohortibus relinquit; castra in altitudinem pedum XII uallo fossaque duo de XX pedum munire iubet.

VI. Ab his castris oppidum Remorum nomine Bibrax aberrat milia passuum octo. Id ex itinere magno impetu Belgae oppugnare coeperunt. Aegre eo die sustentatum est. Gallorum eadem atque Belgae oppugnatio est haec. Vbi circumiecta multitudine hominum totis moenibus undique in murum lapides iaci coepti sunt murusque defensoribus nudatus est, testudine facta portas succendunt murumque subruunt. Quod tum facile fiebat. Nam cum tanta multitudo lapides ac tela coicerent, in muro consistendi potestas erat nulli. Cum finem oppugnandi nox fecisset, Iccius Remus, summa nobilitate et gratia inter

V. 4. diuiciacum *A'B* diuitiacum *T* corr. haeduum *AB'* heduum *M*

5. rei *p* *A* rei *p*. *re* *B* rei *p*. *M* salutis] *om.* *A* 7. haedui *AB* hedui *M*

8. bello bacorum (bello bacorum *B*) α Bellouagorum *T* 9. ab *B* ad *A'a* β *MP. ras.* omnis *T Bcorr.* omnes α 12. xxonam *A'* 13. remorum finibus *B* finibus remorum *A'* 14. rēs *B* 15. et, post—reddebat] *om.* *A'* post] *p* (*A*)¹ essent (*A*)*B'* α *et* *M* erant β 17. possent β *Bcorr.* poss& α fluminq. fons *A* 18. Quintum] *om.* β 19. lēg. *AB* sex *A'B* vi. *T* relinquit α reliquit *M* reliquit *T Bcorr.* altitudinem *Aldus* altitudine *X* 20. muniri *A*.

:mlā.

VI. 1. his α ipsis β 2. octo; *B* 3. opugnare *B* 4. est haec.] $\bar{\epsilon}$ Ac *A* est. Ac *M* est. haec *B'* $\bar{\epsilon}$. At β 7. tum] tam *A* 8. Nam cum α namq; β coicerent (coicerent *B* coicerunt *R*) α coiciebant β in muro α ut in muro β 9. erat α' esset β oppugnandi *A'* obpugnandi *B*

suos, qui tum oppido praefuerat, unus ex his, qui legati de pace ad Caesarem uenerant, nuntium ad eum mittit, nisi subsidium sibi submittatur, sese diutius sustinere non posse.

1 VII. Eo de media nocte Caesar isdem ducibus usus, qui
nuntii ab Iccio uenerant, Numidas et Cretas sagittarios et fun-
2 ditores Baleares subsidio oppidanis mittit; quorum aduentu et
Remis cum spe defensionis studium propugnandi accessit, et
3 hostibus eadem de causa spes potiundi oppidi discessit. Itaque
paulisper apud oppidum morati agrosque Remorum depopulati,
omnibus uicis aedificiisque, quos adire potuerant, incensis ad
castra Caesaris omnibus copiis contenderunt et ab milibus pas-
4 suum minus duobus castra posuerunt; quae castra, ut fumo
atque ignibus significabatur, amplius milibus passuum octo 10
in latitudinem patebant.

1 VIII. Caesar primo et propter multitudinem hostium et
propter eximiam opinionem uirtutis proelio supersedere statuit,
2 cottidie tamen equestribus proeliis, quid hostis uirtute posset
3 et quid nostri auderent, periclitabatur. Vbi nostros non esse
inferiores intellexit, loco pro castris ad aciem instruendam na-
5 tura oportuno atque idoneo, quod is collis, ubi castra posita
erant, paululum ex planicie editus tantum aduersus in latitu-
dinem patebat, quantum loci acies instructa occupare poterat,
atque ex utraque parte lateris dieictus habebat et in fronte
leniter fastigatus paulatim ad planiciem rediebat, ab utroque 10
latere eius collis transuersam fossam obduxit circiter passuum
4 quadringentorum et ad extremas fossas castella constituit ibi-
que tormenta conlocauit, ne, cum aciem instruxisset, hostes,
quod tantum multitudine poterant, ab lateribus pugnantes suos

11. p̄fuerat A unus *codd.* duo *deteriores*, Flodoardus unum X 12. ¶caesarem
B 13. submittatur α mittatur β.

VII. 1. isdem β hisdem (ihis dem B) α 2. iccio B'corr. iaio T (a)icco A
icco MB' 3. baleares MB' baleasres A¹ balearesque β Bcorr. 5. potiundi
MB Acorr. potiendi Apr. Bcorr. oppi A¹ 7. aedificiisque (remorū) A
quos A'B quod R quo β potuerant α poterant β 8. ab B 9. fumo α ex
fumo β.

VIII. 2. ^{ex}nimiam A oppinionem A' 3. Cottidie A Cotidie MB 4. pe-
riclitabatur (periclitatur tur B) α ^{ba}solicitationibus exquirebat β Bcorr. 7.
planiciē A' planitie Bpr. editos B 8. occupare α tenere β 9. dieictis B
in fronte *cod. Paris. 6106* in frontem α frontē β 10. fastigatus Aldus
castigatus castratus α castigatus β Bcorr. rediebat α redibat T 11. ob-
duxit α duxit β 14. ab A'β ab B' ad R a Bcorr.

15 circumuenire possent. Hoc facto duabus legionibus, quas pro-
xime conscripserat, in castris relictis, ut, siquo opus esset,
subsidio duci possent, reliquas sex legiones pro castris in acie
constituit. Hostes item suas copias ex castris eductas in-
struxerant.

VIII. Palus erat non magna inter nostrum atque hostium 1
exercitum. Hanc si nostri transirent, hostes expectabant; nostri
autem, si ab illis initium transeundi fieret, ut inpeditos adgre-
derentur, parati in armis erant. Interim proelio equestri inter 2
5 duas acies contendebatur. Vbi neutri transeundi initium faciunt,
secundiore equitum proelio nostris, Caesar suos in castra re-
duxit. Hostes protinus ex eo loco ad flumen Axonam conten- 3
derunt, quod esse post nostra castra demonstratum est. Ibi 4
uadis repertis partem suarum copiarum traducere conati sunt
10 eo consilio, ut, si possent, castellum, cui praeerat Quintus Ti-
turius legatus, expugnarent pontemque interscinderent; si minus 5
potuissent, agros Remorum popularentur, qui magno nobis usui
ad bellum gerendum erant, commeatuque nostros prohiberent.

X. Caesar certior factus ab Titurio omnem equitatum et 1
leuis armaturae Numidas, funditores sagittariosque pontem tra-
ducit atque ad eos contendit. Acriter in eo loco pugnatum 2
est. Hostes inpeditos nostri in flumine adgressi magnum eorum
5 numerum occiderunt; per eorum corpora reliquos audacissime 3
transire conantes multitudine telorum reppulerunt; primos, qui
transierant, equitatu circumuentos interfecerunt. Hostes, ubi 4
de expugnando oppido et de flumine transeundo spem se fefel-
lisce intellexerunt neque nostros in locum iniquiorem progredi
10 pugnandi causa uiderunt, atque ipsos res frumentaria deficere
coepit, consilio conuocato constituerunt optimum esse domum
suam quemque reuerti et, quorum in fines primum Romani
exercitum introduxissent, ad eos defendendos undique conueni-
rent, ut potius in suis quam in alienis finibus decertarent et
15 domesticis copiis rei frumentariae uterentur. Ad eam sententiam 5
cum reliquis causis haec quoque ratio eos deduxit, quod Diui-

18. item α item et β instruc | xerant *A* instrucserant *Ba. ras.*

VIII. 1. Paulus *Ma. ras. B'* 2. nostri] non α *A n B* 3. initium *A*
inpeditos *MB* impeditos *A* 9. suarum copiarum α copiarum suarum β
traducere α transducere β 10. praeerant *A.*

X. 1. Caesar *Flodoardus, om. X* 4. inpeditos *MBT* impeditos *A*
adgressi *B* 6. conates α *MBT* 7. aequitatu *A* cir-
cum uentus *B* 14. potius *A.* 16. diuiciacum *MB* diuitiacum *A¹ Bcorr.*
diuitiacum quoque β *B².*

ciacum atque Aeduos finibus Bellouacorum adpropinquare cognouerant. His persuaderi, ut diutius morarentur neque suis auxilium ferrent, non poterat.

- 1 XI. Ea re constituta, secunda uigilia magno cum strepitu ac tumultu castris egressi nullo certo ordine neque imperio, cum sibi quisque primum itineris locum peteret et domum peruenire properaret, fecerunt, ut consimilis fugae profectio 2 uideretur. Hac re statim Caesar per speculatores cognita in-5 sidia ueritus, quod, qua de causa discederent, nondum perspexerat, exercitum equitatumque castris continuit. Prima luce confirmata re ab exploratoribus, omnem equitatum, qui nouissimum agmen moraretur, praemisit. His Quintum Pedium et Lucium Aurunculeium Cottam legatos praefecit; Titum La-10 bium legatum cum legionibus tribus subsequi iussit. Hi nouissimos adorti et multa milia passuum persecuti magnam multitudinem eorum fugientium conciderunt, cum ab extremo agmine, ad quos uentum erat, consisterent fortiterque impetum 5 nostrorum militum sustinerent, priores, quod abesse a periculo 15 uiderentur neque ulla necessitate neque imperio continerentur, exaudito clamore perturbatis ordinibus omnes in fuga sibi praesidium ponerent. Ita sine ullo periculo tantam eorum multitudinem nostri interfecerunt, quantum fuit diei spatium, sub occasumque solis destiterunt seque in castra, ut erat imperatum, 20 receperunt.

- 1 XII. Postridie eius diei Caesar, priusquam se hostes ex terrore ac fuga reciperent, in fines Suessionum, qui proximi Remis erant, exercitum duxit et magno itinere confecto ad op-2 pidum Nouiodunum contendit. Id ex itinere oppugnare conatus, quod uacuum ab defensoribus esse audiebat, propter latitudinem 5 fossae murique altitudinem paucis defendentibus expugnare non 3 potuit. Castris munitis uineas agere, quaeque ad oppugnandum usui

17. aeduos *M* heduos *A* héduos *B* bellouacorum *α* bellouagorum *β* *Bcorr.*

adppinquare *A'T* appropinquare *B* 18. di^{si}utius *B*.

XI. 1. ea(m) rē(m) *B* 5. ac^h *B* 6. discederunt *B*¹ 7. lucæ *A* 8. equitum *A*¹ qui — Quintum] *om. A*¹ 9. his *α* ei; *β Bcorr.* 10. Titum] *om. β* 17. fuga(s) *B* p̄sidiū *A* presidium *B* 19. quantū *B* 20. destiterunt *α* sequi destiterunt *β B*² 21. recoeperunt *A*.

XII. 1. Post tridie *AB* (posⁱ ~ 1 *Buar.*) se hostes *α* hostes se *β* 2. terrore *α* pauore *β* 3. confecto] *del. Nipperdey* 4. cognatus *A* 7. usu(m) *B*.

erant, comparare coepit. Interim omnis ex fuga Suessionum 4
multitudo in oppidum proxima nocte conuenit. Celeriter uineis 5
10 ad oppidum actis, aggere iacto turribusque constitutis, magni-
tudine operum, quae neque uiderant ante Galli neque audierant,
et celeritate Romanorum permoti legatos ad Caesarem de dedi-
tione mittunt et, petentibus Remis, ut conseruarentur, impetrant.

XIII. Caesar obsidibus acceptis primis ciuitatis atque ipsius 1
Galbae regis duobus filiis, armisque omnibus ex oppido tra-
ditis, in deditionem Suessiones accepit exercitumque in Bello-
uacos ducit. Qui cum se suaque omnia in oppidum Bratuspan-2
5 tium contulissent, atque ab eo oppido Caesar cum exercitu
circiter milia passuum quinque abesset, omnes maiores natu ex
oppido egressi manus ad Caesarem tendere et uoce significare
coeperunt, sese in eius fidem ac potestatem uenire neque contra
populum Romanum armis contendere. Item, cum ad oppidum 3
10 accessisset castraque ibi poneret, pueri mulieresque ex muro
passis manibus suo more pacem ab Romanis peterunt.

XIII. Pro his Diuiciacus (nam post discessum Belgarum 1
dimissis Aeduum copiis ad eum reuerterat) facit uerba:
Bellouacos omni tempore in fide atque amicitia ciuitatis Aeduae 2
5 fuisse; impulsos ab suis principibus, qui dicerent Aeduos ab 3
Caesare in seruitutem redactos omnis indignitates contumelias-
que perferre, et ab Aeduis defecisse et populo Romano bellum
intulisse. Qui eius consilii principes fuissent, quod intellexerent, 4
quantam calamitatem ciuitati intulissent, in Britanniam profu-
gisce. Petere non solum Bellouacos, sed etiam pro his Aeduos, 5

8. omnes Apr. fuga(s) B suess, onum B 9. proximam A 12. de dedi-
tione] dedetione B'.

XIII. 1. accep(i)tis B 2. filius A a. ras. 3. dedⁱtionem B suessionis^e
M suess, ones B 3. bellouagos TBcorr. 4. se] sa A 6. mil (milib. T) pas-
suum β Bcorr. passuum α quinque α .v. β 8. neque α nec β 9. .p̄ . f̄ . A
lū nū
.p . r . M f̄ R B.

XIII. 1. diuiciacus A' B diuitiacus TBcorr. 2. haeduum B heduum
A' 3. bellouagos TBcorr. ciuitatis haeduae (heduq A hedue M) α haeduae
(heduq T) ciuitatis β 4. haeduos B heduos A' ab Caesare Oudendorp a
caesare (cesare T) β Bcorr. ad caesarem (cesarem M) α 5. redactos
omnes (oms M) α omnes redactos β 6. pluis M haeduis B heduis A
defecis sae B p̄ . f̄ . A f̄ . R . M f̄ R B 7. eius α huius β Bcorr. 8. bri-
tanniā A' britⁿta niam B 9. bellouagos TBcorr. his A' β iis B' r̄ eduos
M haeduos AB

6 ut sua clementia ac mansuetudine in eos utatur. Quod si fe- 10
cerit, Aeduorum auctoritatem apud omnes Belgas amplifica-
turum, quorum auxiliis atque opibus, siqua bella inciderint,
sustentare consuerint.

1 XV. Caesar honoris Diuiciaci atque Aeduorum causa sese
eos in fidem recepturum et conseruaturum dixit; quod erat
2 dine praestabat, sescentos opsidem poposcit. His traditis omni-
busque armis ex oppido conlatis, ab eo loco in fines Ambiano- 5
3 rum peruenit, qui se suaque omnia sine mora dederunt. Eorum
fines Nerui attingebant; quorum de natura moribusque Caesar
4 cum quaereret, sic repperiebat: Nullum aditum esse ad eos
mercatoribus; nihil pati uini reliquarumque rerum ad luxuriam
pertinentium inferri, quod iis rebus relanguescere animos [eorum] 10
5 et remitti uirtutem existimarent; esse homines feros magna-
e uirtutis, increpitare atque incusare reliquos Belgas, qui se po-
pulo Romano dedidissent patriamque uirtutem proiecissent; con-
firmare sese neque legatos missuros neque ullam condicionem
pacis accepturos. 15

1 XVI. Cum per eorum fines triduum iter fecisset, inueniebat
ex captiuis, Sabim flumen ab castris suis non amplius milia
2 passuum X abesse: trans id flumen omnes Neruios consedis-
se aduentumque ibi Romanorum expectare una cum Atrebatibus et
Veromanduis, finitimis suis (nam his utrisque persuaserant, uti 5
3 eandem belli fortunam experirentur); expectari etiam ab his

10. sua α , om. β 11. haeduorum B heduorum A' amplifica(r)turū A .

XV. 1. diuiciaci AB diuiciasi M diuitiaci TB corr. eduo^o M haeduorum B heduorū A 2. dixit. quod α dixit. et quod β 3. hominum
^h (ominū M) α omnes β Buar. 4. sescentos $A'B$ opsidem B obpides A
obsides cett. His α iis UBuar. 5. conlatis $A'BT$ conlocatis RU ambia-
norum MTB corr. ambionorum AB 7. Caesar] om. β 8. repperiebat $A'B$
aditum esse α esse aditum β eos α os T hos U 9. rerum ad luxuriam
pertinentium β Buar. rerum α Orosius VI 7 10. iis A' iis B his β
eorum] del. Nipperdey 11. et remitti uirtutem α uirtutemque remitti β
magna-^{lo} etque α magna (magne T) β 12. uirtutes Bpr. .p. f. A ///p. f. M
p. f. B 13. dedidissent T dedissent αU dedidissent R^s patriamque α et
patriam β piecissent Buar. 14. sese α se T .

XVI. 1. triduum α triduo β 2. captiuis α captiuis eorum βB corr.
sabim α sabini T sabin U ab α a β 4. expectare A atribatis AB'
atrebatibus MR^s atrebatibus $\beta Buar$. 5. ueromanduis α uiromanduis β fini-
tis simis suis A his $A'B$ is T .

Aduatucorum copias atque esse in itinere: mulieres, quique per 4
aetatem ad pugnam inutiles uiderentur, in eum locum coniecisse,
quo propter paludes exercitui aditus non esset.

XVII. His rebus cognitis exploratores centurionesque prae- 1
mittit, qui locum idoneum castris deligant. Cum ex dediticiis 2
Belgis reliquisque Gallis complures Caesarem secuti una iter
facerent, quidam ex his, ut postea ex captiuis cognitum est,
5 eorum dierum consuetudine itineris nostri exercitus perspecta,
nocte ad Neruios peruenerunt atque his demonstrarunt, inter
singulas legiones impedimentorum magnum numerum intercedere,
neque esse quicquam negotii, cum prima legio in castra uenisset
reliquaeque legiones magnum spatium abessent, hanc sub sar-
10 cinis adoriri; qua pulsa impedimentisque direptis futurum, ut 3
reliquae contra consistere non auderent. Adiuuabat etiam eorum 4
consilium, qui rem deferebant, quod Neruii antiquitus, cum equi-
tatu nihil possent (neque enim ad hoc tempus ei rei student,
sed, quicquid possunt, pedestribus ualent copiis), quo facilius
15 finitimorum equitatum, si praedandi causa ad eos uenissent, in-
pedirent, teneris arboribus incisis atque inflexis crebrisque in
latitudinem ramis enatis et rubis sentibusque interiectis effe-
rant, ut instar muri hae saepes munimenta iis praeberent, quo
non modo [non] intrari, sed ne perspicere quidem posset. His 5
20 rebus cum iter agminis nostri impediretur, non omittendum con-
siliu Neruii existimauerunt.

XVIII. Loci natura erat haec, quem locum nostri castris 1
delegerant. Collis ab summo aequaliter decliuus ad flumen
Sabim, quod supra nominauimus, uergebat. Ab eo flumine pari 2

7. aduatucorum *A'B* aduatucor² *T* 8. inutiles (inhutiles *M*) α inutiles esse
 β Bcorr. 9. paludis *A'Bpr.*

XVII. 1. p̄mittit *A* 2. idoneum (γ doneum *M*) castris α castris idoneum β
dediciis *A*¹ 4. cognōtū *A* 6. his *A'T* iis *B'U* 9. reliq: que *A* 11. re(q)liq:
A reliq; *M* Adiuuabat *β Bcorr.* adiuuabant α 12. deferebant *UB*² differe-
bant *A'T Bcorr.* differebat *B*¹ differebantur *R* cum equitatu *β Bcorr.*
equitatu α 15. equitatu *A* p̄dandi *A'* predandi *B* impedirent *MB* im-
pedirent *A* 16. inflexis crebrisque *β B*², om. α 17. ramis enatis α ramis β
18. sepes *A'B* munimenta iis *Rösch* munimentis α munimenta *M*² mu-
nimentū *T*, del. *Madvig* p̄berent *A* preberent *B* quo α *U* quod *T* non
modo *T*² non modo non *X* 19. posset *β Bcorr.* possit α 20. obmittendum
A omittendum *MB'* omittentum sibi *β Bcorr.* 21. existimauerunt β exti-
mauerunt α .

XVIII. 2. ab *A'* ab *B* decliuus *B*.

adcliuitate collis nascebatur aduersus huic et contrarius, passus circiter ducentos infimus apertus, ab superiore parte siluestris, 5 ut non facile introrsus perspici posset. Intra eas siluas hostes in occulto sese continebant; in aperto loco secundum flumen paucae stationes equitum uidebantur. Fluminis erat altitudo pedum circiter trium.

1 XVIII. Caesar equitatu praemisso subsequebatur omni-
bus copiis; sed ratio ordoque agminis aliter se habebat, ac
2 Belgae ad Neruios detulerant. Nam quod hosti adpropinqua-
bat, consuetudine sua Caesar sex legiones expeditas ducebat;
3 post eas totius exercitus impedimenta conlocarat; inde duae 5
legiones, quae proxume conscriptae erant, totum agmen clau-
4 debant praesidioque impedimentis erant. Equites nostri cum
funditoribus sagittariisque flumen transgressi cum hostium equi-
5 tatu proelium commiserunt. Cum se illi identidem in siluas ad
suos reciperent ac rursus ex silua in nostros impetum facerent 10
neque nostri longius, quam quem ad finem [porrecta ac] loca
aperta pertinebant, cedentes insequi auderent, interim legiones
sex, quae primae uenerant, opere dimenso castra munire coe-
6 perunt. Vbi prima impedimenta nostri exercitus ab iis, qui in
siluis abditi latebant, uisa sunt, quod tempus inter eos commit- 15
tendi proelii conuenerat, ita ut intra siluas aciem ordinesque
constituerant atque ipsi sese confirmauerant, subito omnibus
copiis prouolauerunt impetumque in nostros equites fecerunt.
7 His facile pulsus ac proturbatis incredibili celeritate ad flumen
decucurrerunt, ut paene uno tempore et ad siluas et in flumine 20

4. adcliuitate α decliuitate β Buar. passus^{ib;} B 5. ducentos α ducentosⁱ B
.cc. T ab MB'A² a A¹ β Bcorr. 6. posset M β B'corr. possit AB' 9. pedum
circiter α circiter pedum β .

XVIII. 3. quod α quoad β Bcorr. hosti Vrsinus hostis A'BU hostes
RT adpropinquabat A' adpropinquabat B 5. totius B impedimenta A'
impedimenta B 6. proxume B proximè A proxime cett. 7. impedimentis A'
impedimentis B 8. trans(gres)gressi A 9. praeliū A 10. ex silua MB'
^{ex} insilua A ex leua β 11. porrecta ac] del. Dinter 12. cædentes A
13. sex quae primae α quae ante β dimenso α dimisso β 14. impedimenta
A impedimentⁱna B impedimenta M iis B' his A' β 15. siluis A'R silua^(s)
B silua β Bcorr. uasa A 16. conuenerat A Mcorr. B'corr. β conuenerant MB'
16. ut — confirmauerant] om. M ita ut β Bcorr. ut α constituerant β ita
constituerant AB 17. sese AB se U 19 proturbatis α perturbatis β Buar.
20. ut pæene B ut pene M & pene A et ad α ad β .

8[et iam in manibus nostris] hostes uiderentur. Eadem autem celeritate aduerso colle ad nostra castra atque eos, qui in opere occupati erant, contenderunt.

1 XX. Caesari omnia uno tempore erant agenda: uexillum proponendum, [quod erat insigne, cum ad arma concurri oporteret,] signum tuba dandum, ab opere reuocandi milites, qui paulo longius aggeris petendi causa processerant, arcessendi, 2acies instruenda, milites cohortandi, signum dandum. Quarum 5 rerum magnam partem temporis breuitas et successus hostium 3impediebat. His difficultatibus duae res erant subsidio, scientia atque usus militum, quod superioribus proeliis exercitati, quid fieri oporteret, non minus commode ipsi sibi praescribere quam ab aliis doceri poterant, et quod ab opere singulisque legioni- 10 bus singulos legatos Caesar discedere nisi munitis castris uetuerat. Hi propter propinquitatem et celeritatem hostium nihil iam Caesaris imperium exspectabant, sed per se, quae uidebantur, administrabant.

1 XXI. Caesar necessariis rebus imperatis ad cohortandos milites, quam in partem fors optulit, decucurrit et ad legionem 2decumam deuenit. Milites non longiore oratione cohortatus, quam uti suae pristinae uirtutis memoriam retinerent neu perturbarentur animo, hostiumque impetum fortiter sustinerent, 5 3quod non longius hostes aberant, quam quo telum adigi posset, 4proelii committendi signum dedit. Atque in alteram partem 5item cohortandi causa profectus pugnantibus occurrit. Temporis tanta fuit exiguitas hostiumque tam paratus ad dimicandum animus, ut non modo ad insignia adcommodanda, sed etiam 10 ad galeas inducendas scutisque tegimenta detrudenda tempus 6defuerit. Quam quisque ab opere in partem casu deuenit quae-

21. et iam — nostris] *del. Paul & iā A (a)&iā M &iam B et β*

XX. 1. Caesari] Caesari aut *A* 2. quod oportet] *del. Aldus* 6. successus *MB'* subcessus *A* successus *B* ^{& incurus} *B* incurus *β* 7. impediebat *MB*

1 impediebat *A* 9. praescribere *B* praescribere *A'* magis praescribere *β* 12. propinquitatem (*ppinqu(a)tatē M*) et celeritatem *α* celeritatem et propinquitatem *β* 13. exspectabant *A'* expectabant *B* spectabant *β*.

XXI. 1. necessariis] ^{necessariis} *iis* *B* 2. decucurrit *α* decurrit *β* 3. decumam *B* cohortatus *α* est cohortatus *β* *Bcorr.* 5. hostium quae *B* 6. adigi *Madvig* adici *α* abici *β* 7. praelii *A* 10. adcommodanda *B* 11. inducendas *X* inducendas *R'T* detrudenda *A' Bcorr.* detruenda *B'* detrahenda *β Bcorr.*

que prima signa conspexit, ad haec constitit, ne in quaerendis suis pugnandi tempus dimitteret.

1 XXII. Instructo exercitu, magis ut loci natura delectusque collis et necessitas temporis, quam ut rei militaris ratio atque ordo postulabat, cum diuersis legionibus aliae alia in parte hostibus resisterent, saepibusque densissimis, ut ante demonstraui-
mus, interiectis prospectus impediretur, neque certa subsidia con-
locari neque, quid in quaque parte opus esset, prouideri neque
2 ab uno omnia imperia administrari poterant. Itaque in tanta rerum iniquitate fortunae quoque euentus uarii sequebantur.

1 XXIII. Legionis nonae et decimae milites, ut in sinistra parte acie constiterant, pilis emissis cursu ac lassitudine exanimatos uulneribusque confectos Atrebates (nam iis ea pars obuenierat) celeriter ex loco superiore in flumen compulerunt et transire conantes insecuti gladiis magnam partem eorum impe-
ditam interfecerunt. Ipsi transire flumen non dubitauerunt et in locum inicum progressi rursus resistentes hostes redintegrato
3 proelio in fugam coiecerunt. Item alia in parte diuersae duae legiones, undecima et octaua, profligatis Veromanduis, quibus-
cum erant congressi, ex loco superiore in ipsis fluminis ripis 10
4 proeliabantur. At totis fere a fronte et ab sinistra parte nudatis castris, quom in dextro cornu legio duodecima et non magno ab ea interuallo septima constitisset, omnes Neruii confertissimo agmine duce Boduognato, qui summam imperii tenebat, ad eum locum contenderunt; quorum pars aperto latere legiones 15
5 circumuenire, pars summum castrorum locum petere coepit.

1 XXIII. Eodem tempore equites nostri leuisque armaturae pedites, qui cum iis una fuerant, quos primo hostium impetu pulsos dixeram, cum se in castra recipere, aduersis hostibus

13. prima signa α signa prima β constitu(it).ne(t) A in quaerendis (inquae-
rendis AR inquerendi M) suis α inquirendo suos β 14. pugnandi tempus
 α tempus pugnandi β .

XXII. 2. rei] re A¹ 3. hordo A diuersae legiones White 4. sae-
pibusq; B sepibusque A' 5. impedir&ur AB ipediretur M conlocari B.

XXIII. 2. acie αT aciei UB² 3. uulneribusque B uulneribus β iis B' β
his A' 7. inicum B' iniquum A'B² resistentes αT regressos ac resistentes
UBcorr. 8. coiecerunt AB' coniecerunt MB² dederunt β 9. uiromanduis
X 11. at totis β a. totis Buar. Attonitis AR Antonitis M Adtonitis B fere
 α fere castris β nudatis castris α nudatis β 12. quom Schneider quo AB'
quod M cum β dextro A 13. ab ea α ab U, om. T.

XXIII. 2. qui B² iis AB' his β

occurrerant ac rursus aliam in partem fugam petebant, et ca-
 5 lones, qui ab decumana porta ac summo iugo collis nostros
 uictores flumen transisse conspexerant, praedandi causa egressi,
 cum respexissent et hostes in nostris castris uersari uidissent,
 praecipites fugae sese mandabant. Simul eorum, qui cum im-
 pedimentis ueniebant, clamor fremitusque oriebatur, alique
 10 aliam in partem perterriti ferebantur. Quibus omnibus rebus 4
 permoti equites Treueri, quorum inter Gallos uirtutis opinio est
 singularis, qui auxilii causa ab ciuitate ad Caesarem missi
 uenerant, cum multitudine hostium castra compleri nostra, le-
 giones premi et paene circumuentas teneri, calones, equites, fun-
 15 ditores, Numidas diuersos dissipatosque in omnes partes fugere
 uidissent, desperatis nostris rebus domum contenderunt; Roma- 5
 nos pulsos superatosque, castris impedimentisque eorum hostes
 potitos ciuitati renuntiauerunt.

XXV. Caesar ab decimae legionis cohortatione ad dextrum 1
 cornu profectus, ubi suos urgeri signisque in unum locum con-
 latis duodecimae legionis confertos milites sibi ipsos ad pugnam
 esse impedimento uidit, quartae cohortis omnibus centurionibus
 5 occisis signiferoque interfecto, signo amisso, reliquarum cohorti-
 um omnibus fere centurionibus aut uulneratis aut occisis, in
 his primipilo P. Sextio Baculo, fortissimo uiro, multis grauibus-
 que uulneribus confecto, ut iam se sustinere non posset, reliquos
 esse tardiores et nonnullos ab nouissimis deserto proelio exce-
 10 dere acie ac tela uitare, hostis neque a fronte ex inferiore loco
 subeuntes intermittere et ab utroque latere instare et rem esse
 in angusto uidit, neque ullum esse subsidium, quod summitti pos-
 set: scuto ab nouissimis uni [militi] detracto, [quod ipse eo sine 2

5. decumana α ab decumana β *Bcorr.* ac MB' ac (de) $A \cdot et \beta$ 6. transisse AB'
 transisse(t) M transire β 11. treueri α tréueri B treuiri β uirtutis opinio
 (oppinio A') est α opinio est uirtutis β 12. ^aausa A ^acauso M ab α a βB^2
 ad caesarē (cesarem MB) missi α missi ad caesarem β 13. castra com-
 pleri. nostras (^auros M) α castra nostra compleri. β castra compleri. nostras B
 14. praemi A paene B^1 pene BA^2 15. numinas A 16. rebus α , om. β 17. in-
 pedimentisque A' impedimentisque B .

XXV. 1. ab $A'B^1$ a B^2 3. duodec(u)me M duodecimę AB^2 duodecimae
 B' .xii. β 4. impedimento MB impedimento A 7. primipilo α primo pilo
 β .p. A p. B .p. M baculo $A'B$ baccio *Buar.* pactio β 9. tardiores]
 traditores A ab α a βB^2 deserto A desertos MB^2 despérato W .
Paul deserto loco *Klusemann* 10. acie *add. P. Geyer* uitare] uidere
 B^1 hostes B^2 a α , om. β loco] lo B^1 11. litere B^2 12. summitati A
 13 ab_(a) B uni $A'B\beta$ uno R militi] *del. Dinter* quod — uenerat] *del. Paul*

scuto uenerat,] in primam aciem processit centurionibusque nominatim appellatis reliquos cohortatus milites signa inferre et 15
 3 manipulos laxare iussit, quo facilius gladiis uti possent. Cuius aduentu spe inlata militibus ac redintegrato animo, cum pro se quisque in conspectu imperatoris etiam in extremis suis rebus operam nauare cuperet, paulum hostium impetus tardatus est.

1 XXVI. Caesar cum septimam legionem, quae iuxta constiterat, item urgeri ab hoste uidisset, tribunos militum monuit, ut paulatim sese legiones coniungerent et conuersa signa in
 2 hostis inferrent. Quo facto cum alius alii subsidium ferret, neque timerent, ne auersi ab hoste circumuenirentur, audacius 5
 3 resistere ac fortius pugnare coeperunt. Interim milites legionum duarum, quae in nouissimo agmine praesidio impedimentis fuerant, proelio nuntiato cursu incitato in summo colle ab ho-
 4 stibus conspiciebantur, et Titus Labienus castris hostium potius et ex loco superiore, quae res in nostris castris gererentur, con-10
 5 spicatus decimam legionem subsidio nostris misit. Qui cum ex equitum et calorum fuga, quo in loco res esset, quantoque in periculo et castra et legiones et imperator uersaretur, cognouis-
 sent, nihil ad celeritatem sibi reliqui fecerunt.

1 XXVII. Horum aduentu tanta rerum commutatio est facta, ut nostri, etiam qui uulneribus confecti procubuissent, scutis innixi proelium redintegrarent; tum calones perterritos hostes
 2 conspicati etiam inermes armatis occurrerunt, equites uero, ut turpitudinem fugae uirtute delebant, omnibus in locis pugnant, 5
 3 quo se legionariis militibus praeferrent. At hostes etiam in

15. cohortatos *B* 16. Cuius α Huius β 18. in extremis β extremis α 19. cu-
 p(a)r & *B*.

XXVI. 2. urgeri $A'\beta Bcorr.$ urgueri B' $\widetilde{tr.}$ cil. *B* & $\widetilde{tr.}$ mil *A* 4. hos-
 tis *A* hostes $MB'\beta$ inferrent $A'\beta Bcorr.$ inferr& B' alus *A* ferret (ferre
R) α ferrent β 5. auersi α 'aduersi β circum ueni(t)entur *A* audacius resi-
 ster& B^1 6. milites legionum $MB'\beta Acorr.$ legiones *Apr.* 7. quae] .q: *A*
 8. incitatu^o *A* 9. titus labienus AB' labienus titus *M* labienus *U* potius
 B' 10. nostris castris α castris nostris β 12. locu^o *A* quanto^{q.} *A* imperi-
 culo AB' .

XXVII. 1. commutatio est $MB'\beta$ cōmutatinē A^1 2. uulnerib. *B* pro-
 cub.issent *A* 3. Tum α , om. β 4. occurrerunt α occurrerent β 5. fuga
A pugnant. quo α pugne β pugnarunt quo *Viellhaber* pugnando *Weissen-*
born 6. pferrent A' ad: *A*

extrema spe salutis tantam uirtutem praestiterunt, ut, cum primi eorum cecidissent, proximi iacentibus insisterent atque ex eorum corporibus pugnarent; his deiectis et coaceruatis cadaueribus, 4
10 qui superessent, ut ex tumulto tela in nostros conicerent et pila intercepta remitterent: ut non nequiquam tantae uirtutis homi-
5 nes iudicari deberet ausos esse transire latissimum flumen, ascendere altissimas ripas, subire iniquissimum locum; quae facilia ex difficillimis animi magnitudo redegerat.

XXVIII. Hoc proelio facto et prope ad internecionem gente 1
ac nomine Neruiorum redacto, maiores natu, quos una cum pueris mulieribusque in aestuaria ac paludes coniectos dixeramus, hac pugna nuntiata, cum uictoribus nihil impeditum, uictis
5 nihil tutum arbitrarentur, omnium, qui supererant, consensu 2 legatos ad Caesarem miserunt seque ei dederunt et in commemoranda ciuitatis calamitate ex sescentis ad tres senatores, ex hominum milibus LX uix ad quingentos, qui arma ferre possent, sese redactos esse dixerunt. Quos Caesar, ut in miseros ac sup-
10 plices usus misericordia uideretur, diligentissime conseruauit suisque finibus atque oppidis uti iussit et finitimis imperauit, ut ab iniuria et maleficio se suosque prohiberent.

XXVIII. Aduatuci, de quibus supra scripsimus, cum om- 1
nibus copiis auxilio Neruiis uenirent, hac pugna nuntiata ex itinere domum reuerterunt; cunctis oppidis castellisque desertis 2
sua omnia in unum oppidum egregie natura munitum contule-
5 runt. Quod cum ex omnibus in circuitu partibus altissimas rupes 3 despectusque haberet, una ex parte leniter adcliuis aditus in

7. prestiterunt *B* 8. caecidissent *A* cecidissent *MB'*, om. β ^{ex} *B* 9. coacer-
batis *AB'* 10. nostr^o'is *B* 11. nequiquam *A'* nequicquam *B'* 12. iudicari *B*
indicare *R* deberet *Bcorr.* deberent *X* ausos esse α aut si quod essent β 14. dif-
ficillimis *A* animⁱ(o) *B* magnitudo (mannitudo *A*) α magnitudine β redegerat *B*
XXVIII. 1. internecionem *A* internicionem *M* internitionem *B'* 2. ac
nomine *A'* agnomine *B'* 3. mulieribusq: *A* coniectos *Glandorp* collectos *X*
4. [ac *M* ac *AB'* 5. sup erant *A* supererant *MT* superarent *B* superirant
R' 6. dederunt α dedierunt *B'* dede^r β commeranda *A'* 7. sescentis *AB'*
se^r(ru)centis *M* militib; *A'* 10. diligentissimæ *A* 11. finitimis *B* finitū his
U finitimis *A*

XXVIII. 1. At uatuci *A'R β Bcorr.* At uatūci *MB'* utuatuci *Bpr.* at
uatuci *R* scripsimus α diximus β 2. ac *AB* nunciata *B'* 3. itere *A* 5. circuitū
B α . ras. 6. aditus α additus β *Buar.*

Caesaris bellum Gallicum.

latitudinem non amplius ducentorum pedum relinquebatur; quem locum duplici altissimo muro munierant: tum magni ponderis saxa et praeacutas trabes in muro conlocabant. Ipsi erant ex
 4 Cimbris Teutonisque prognati, qui, cum iter in provinciam no- 10
 stram atque Italiam facerent, iis impedimentis, quae secum agere
 ac portare non poterant, citra flumen Rhenum depositis custo-
 diam ex suis ac praesidium sex milia hominum una reliquerunt.
 Hi post eorum obitum multos annos a finitimis exagitati, cum
 5 alias bellum inferrent, alias inlatum defenderent, consensu eorum 15
 omnium pace facta hunc sibi domicilio locum delegerunt.

1 XXX. Ac primo aduentu exercitus nostri crebras ex oppido
 excursiones faciebant paruulisque proeliis cum nostris contende-
 2 bant; postea uallo pedum in circuitu quindecim milium crebris-
 3 que castellis circummuniti oppido sese continebant. Vbi uineis
 actis aggere exstructo turrim procul constitui uiderunt, primum 5
 inridere ex muro atque increpitare uocibus, quod tanta machi-
 4 natio ab tanto spatio instrueretur: quibusnam manibus aut qui-
 bus uiribus praesertim homines tantulae staturae (nam plerum-
 que hominibus Gallis prae magnitudine corporum suorum breui-
 tas nostra contemptui est) tanti oneris turrim in muro sese 10
 conlocare confiderent?

1 XXXI. Vbi uero moueri et adpropinquare moenibus uide-
 runt, noua atque inusitata specie commoti legatos ad Caesarem
 2 de pace miserunt, qui ad hunc modum locuti: non existimare,
 Romanos sine ope diuina bellum gerere, qui tantae altitudinis

7. latitudinem β latitudine *Buar.* altitudinem α ducentorum pedum α du-
 centorū pedum *et in marg.* $\cdot\dot{m}l$ *B* pedū. $\overline{cc}$. β 9. conlocabant α collocabant
B^s collocauerunt *T* conlocat *U* 10. in provinciam *A'R* in provincia *B*^s
 per provinciam *TB*^s provinciam *U* 11. iis *B* iis *M* his *A* hiis *T* 12. de-
 posit(us) *A* custodiam α custodiae βB ^s 13. praesidium *AB*^s praesidia *M* prae-
 sidio βB ^s sex milia *A*^s ex milia *B* $\cdot\overline{vi}$. *U* 14. Hi *MRB*^s hii *AB*^s *T* li *U*.

XXX. 3. pedum in circuitu quindecim milium *A'* pedum in circuitū
 quindecim milium *R* pedū: in circuitu quindecim milium *B* $\cdot\beta$. $\cdot\overline{xv}$. In circuitu
 $\cdot\overline{xv}$. β crebrisque α crebris β 4. opido *B* sese] se *A'* 5. aggere
B agere *Rpr.* exstructo *A'* exstructo *B* turrim α turrem β 7. quibus nā
B quib; mim *A* *a. ras.* 8. praesertim homines α homines praesertim β
 statuere *A'* 9. hominibus *codd. dett.* omnibus *X* galiis *MBpr.* 10. turrim
 α turrem β in muro β in muro *M* in muros *AB*^s.

XXXI. 1. moenibus α muris β 3. existimare α se existimare βB ^s.
 4. diuina α deorum β

5 machinationes tanta celeritate promouere possent, se suaque 3
omnia eorum potestati permittere dixerunt. Vnum petere ac 4
deprecari: si forte pro sua clementia ac mansuetudine, quam
ipsi ab aliis audirent, statuisset Aduatucos esse conseruandos,
ne se armis despoliaret. Sibi omnes fere finitimos esse inimicos 5
10 ac suae uirtuti inuidere; a quibus se defendere traditis armis
non possent. Sibi praestare, si in eum casum deducerentur, 6
quamuis fortunam a populo Romano pati quam ab his per cru-
ciatum interfici, inter quos dominari consuessent.

XXXII. Ad haec Caesar respondit: Se magis consuetudine 1
sua quam merito eorum ciuitatem conseruaturum, si prius, quam
murum aries attigisset, se dedidissent; sed deditionis nullam 2
esse condicionem nisi armis traditis. Se id, quod in Neruiis
5 fecisset, facturum finitumisque imperaturum, nequam dediticiis
populi Romani iniuriam inferrent. Re renuntiata ad suos, quae 3
imperarentur, facere dixerunt. Armorum magna multitudine de 4
muro in fossam, quae erat ante oppidum, iacta, sic ut prope
summam muri aggerisque altitudinem acerui armorum adaequa-
10 rent, et tamen circiter parte tertia, ut postea perspectum est,
celata atque in oppido retenta, portis patefactis eo die pace
sunt usi.

XXXIII. Sub uesperum Caesar portas claudi militesque ex 1
oppido exire iussit, nequam noctu oppidani ab militibus iniuriam
acciperent. Illi ante inito, ut intellectum est, consilio, quod de 2
ditione facta nostros praesidia deducturos aut denique indili-
5 gentius seruaturus crediderant, partim cum his, quae retinuerant
et celauerant, armis, partim scutis ex cortice factis aut uimini-
bus intextis, quae subito, ut temporis exiguitas postulabat, pelli-
bus induxerant, tertia uigilia, qua minime arduus ad nostras

5. celeritate *B* promouere α promouere et ex propinquitate pugnare βB

8. statuissent *B*¹ aduatucos *AB* ad///uaticos *M* 9. desporiar & *A*¹ 11. pre-
stare *B* 12. p. f. *A'* f f *B* 12—13. quam—dominari] *om.* *A* cruciatum
MB' cruciatus β .

XXXII. 1. Ad haec α quibus ad haec βB corr. 3. dedidissent *A'* β de-
dissent *B'* 4. neruiis α neruios βB corr. 5. finitumisque *X* 6. pf *A* f f *M*
^{to no} f f *B* renuntiata *W. Paul* nunciata *MBpr.* nuntiata *cett.* quae α illi se quae
 β 9. summa *AB* adaequarent *B* adaequarent *A'* aequarent β 10. per-
spectum α compertum βB var.

XXXIII. 1. milites quae *A* 2. ab *A'B* α *U* 4. deducturos α non in-
ducturos βB corr. indiligentius (indiligentius *M*) αT indulgentius *UB* var.

5. cum his] sumptis *Arn. Hug* 6. ex] & *A* uiminibus] iminibus *A* (t)uiminib' *M*
4*

munitiones ascensus uidebatur, omnibus copiis repentino ex oppido eruptionem fecerunt. Celeriter, ut ante Caesar imperarat, 10
 ignibus significatione facta, ex proximis castellis eo concursum
 4 est, pugnatumque ab hostibus ita acriter est, ut a uiris fortibus
 in extrema spe salutis iniquo loco contra eos, qui ex uallo tur-
 ribusque tela iacerent, pugnari debuit, cum in una uirtute omnis
 5 spes salutis consisteret. Occisis ad hominum milibus quattuor, 15
 6 reliqui in oppidum reiecti sunt. Postridie eius diei refractis por-
 tis, cum iam defenderet nemo, atque intromissis militibus nostris
 7 sectionem eius oppidi uniuersam Caesar uendidit. Ab his, qui
 emerant, capitum numerus ad eum relatus est milium quinquaginta trium. ^α 20

XXXIII. Eodem tempore a Publio Crasso, quem cum legione una miserat ad Venetos, Vnellos, Osismos, Curiosolitas, Esubios, Aulercos, Rhedones, quae sunt maritimae ciuitates Oceanumque attingunt, certior factus est omnes eas ciuitates in deditionem potestatemque populi Romani esse redactas. 5

1 XXXV. His rebus gestis omni Gallia pacata, tanta huius belli ad barbaros opinio perlata est, uti ab his nationibus, quae trans Rhenum incolerent, mitterentur legati ad Caesarem, qui 2 se obsides daturas, imperata facturas pollicerentur. Quas legationes Caesar, quod in Italiam Illyricumque properabat, in Italia 5
 3 proxima aestate ad se reuerti iussit. Ipse in Carnutes, Andes, Turones, quaeque ciuitates propinquae his locis erant, ubi bellum gesserat, legionibus in hibernacula deductis, in Italiam 4 profectus est. Ob easque res ex litteris Caesaris dies quindecim supplicatio decreta est, quod ante id tempus accidit nulli. 10

9. ascen(t)sus *A* repentino *α* repente *β* *Bcorr.* 14. in] *om. A* 15. spe *A* salutis *α, om. β* 16. post tridie *B* 17. neme *A*¹ intromissis (intromis-
 sus *A*¹) *α* inmissis *β* 19. milium quinquaginta trium (milium. L.III^{um} *M*)
α mille .LIII; *U*.

XXXIII. 2. unellos *X* coriosolitas *AT* coriosolito^as *M* curiosolitas
B' coriosolitos *U* 3. Esuuios *White* sesuuios *αU* estuios *T* aurercos *Tpr.*
 rhedones *X* maritim^aae *B* maritume *U* maritim^uae *AB'T* maritime *M*
 5. deditionem *α* ditionem *β* *p. f. A* .p. r. *M* *p. f. B* esse redactas *α* re-
 dactas esse *β*.

XXXV. 2. opinio *β* plata *A* 3. mitterentur legati ((*a*) legati *A* le-
 gati *M*) ad caesarem *α* legati ad caesarem mitterentur *β* qui *α* quae *β* *Bcorr.*
 5. illyricumque *A'* inita proxima aestate *α* initio pr^uime aestatis *β* 7. quaeq:
A quaeque *M* q; quae *B'T* quaeque *U* 7. ppinq; *B* 8. hibernacula (*i(a)*bnacula
M) *α* hiberna *UBcorr.* hibernia *T* 9. dies *X* dierum *Wesenberg* in dies *Dinter.*

LIBER TERTIVS.

I. Cum in Italiam proficisceretur Caesar, Seruium Galbam 1
cum legione XII. et parte equitatus in Nantuatis, Veragros
Sedunosque misit, qui a finibus Allobrogum et lacu Lemanno
et flumine Rhodano ad summas Alpis pertinent. Causa mit-2
tendi fuit, quod iter per Alpis, quo magno cum periculo
magnisque cum portor^{is} mercatores ire consuerant, patefieri
uolebat. Huic permisit, si opus esse arbitraretur, uti in his locis 3
legionem hiemandi causa conlocaret. Galba, secundis aliquot 4
proeliis factis castellisque compluribus eorum expugnatis, missis
10 ad eum undique legatis obsidibusque datis et pace facta, con-
stituit cohortes duas in Nantuatibus conlocare et ipse cum re-
liquis eius legionis cohortibus in uico Veragrorum, qui appel-
latur Octodurus, hiemare; qui uicus positus in ualle, non magna 5
adiecta planicie, altissimis montibus undique continetur. Cum 6
15 hic in duas partes flumine diuideretur, alteram partem eius uici
Gallis [ad hiemandum] concessit, alteram uacuam ab his reli-
ctam cohortibus attribuit. Eum locum uallo fossaque muniuit.

IULIUS CELCUS (CELCUS A) · CONSTANTINUS · VC · LEGI · (LEG. A) · FLAVIUS LICE-
BIUS · FIRMINUS · LEGI · BELLI · GALLICI · LIB. SECUNDUS EXPLICIT. INCIPIT LIBER
· III. FELICITER; AB'

I. 2. XII. AT XII. M^{ma} XII. B nantuatis B' antuatis A'βBuar. 3. a
A'β ab B', 4. rodano M^h r.o(r)dano A alpis T' aspes A alpes cett. 5. alpis
T'B^h alpes cett. cum] om. β .6. postoriis Bpr. 7. hui M^o esset B 8.
hiemandi A Galba(s) secundi A aliquod Mpr.B' 9. praeliis A 11. co-
hortis T'B^h antuatis X 13. octodurus α octodorus TB^h 14. planitie
BT planitiae A planicie M altimis B^h 15. hic UBcorr. hinc αT flumine β
Bcorr. flumen α 16. ad hiemandum] del. Kraner hiemandū AB'T^h iemandū
M gemandū B^h his α illis βBcorr. relictā/// B 17. attribuit A'B^h adtri-
buit B^h.

1 II. Cum dies hibernorum complures transissent, frumentum-
que eo conportari iussisset, subito per exploratores certior
factus est, ex ea parte uici, quam Gallis concesserat, omnes
2 noctu discessisse, montesque, qui impenderent, a maxima multi-
tudine Sedunorum et Veragrorum teneri. Id aliquot de causis 5
acciderat, ut subito Galli belli renouandi legionisque oppri-
3 mendae consilium caperent: primum, quod legionem neque
eam plenissimam detractis cohortibus duabus et compluribus
singillatim, qui commeatus petendi causa missi erant, prop-
4 ter paucitatem despiciebant; tum etiam, quod propter iniqui- 10
tatem loci, cum ipsi ex montibus in uallem decurrerent et
tela conicerent, ne primum quidem posse impetum suum sus-
5 tineri existimabant. Accedebat, quod suos ab se liberos ab-
tractos obsidum nomine dolebant et Romanos non solum
itinerum causa, sed etiam perpetuae possessionis culmina 15
Alpium occupare conari et ea loca finitimae prouinciae adiun-
gere sibi persuasum habebant.

1 III. His nuntiis acceptis Galba, cum neque opus hiberno-
rum munitionesque plene essent perfectae neque de frumento
reliquoque commeatu satis esset prouisum, quod deditione facta
obsidibusque acceptis nihil de bello timendum existimauerat,
2 consilio celeriter conuocato sententias exquirere coepit. Quo in 5
consilio, cum tantum repentini periculi praeter opinionem acci-
disset ac iam omnia fere superiora loca multitudine armatorum
completa conspicerentur, neque subsidio ueniri neque commea-
3 tus supportari interclusis itineribus possent, prope iam despe-
rata salute nonnullae huius modi sententiae dicebantur, ut im- 10
pedimentis relictis eruptione facta isdem itineribus, quibus eo

II. 1. frumentumque (frumentū^q A flumētumque M) α et frumentum
β 2. corportari A' 4. impenderent A' impenderent B 5. aliquod MB

6. obprimendae A 8. eam β tam α plenissimā B complurib; A' cōplu-
rib; B 9. singillatim A'R a. ras. βB^a singilatim B'R p. ras. comeatus A
cūmeatus B amissi A' 10. propter α absentibus propter βB^a 11. decu-
currerent A 12. conicerent AB' coicerent T posse impetum suum α
impetum suum posse β sustineri A'β sustinere B' 13. accedebat A'Bβ ac-
cedebant RBcorr. 15. s& B' s; M 16. fini(t)timē A finitimē B adiungere A

III. 1. opus α tempus βB^auar. 2. plenae AB 3. dedicione A' 4. ti-
mendo A timēo M 5. consilio A'R cōsiliū consilio B concilio βBcorr.
6. tantum A'β in tantum B oppinationē Apr. oppinionem MACorr. 7. ac iam
aciem B a. ras. 9. supportari A subportari MB 10. huius modi α eius
modi β 11. isdem β hisdem α.

peruenissent, ad salutem contenderent. Maiori tamen parti placuit, hoc reseruato ad extremum consilio interim rei euentum experiri et castra defendere.

III. Breui spatio interiecto, uix ut rebus, quas constituis-
sent, conlocandis atque administrandis tempus daretur, hostes ex
omnibus partibus signo dato decurrere, lapides gaesaeque in
uallum conicere. Nostri primo integris uiribus fortiter repu-
gnare neque ullum frustra telum ex loco superiore mittere, ut
quaeque pars castrorum nudata defensoribus premi uidebatur,
eo occurrere et auxilium ferre, sed hoc superari, quod diuturni-
tate pugnae hostes defessi proelio excedebant, alii integris uiri-
bus succedebant; quarum rerum a nostris propter paucitatem
fieri nihil poterat, ac non modo defesso ex pugna excedendi,
sed ne saucio quidem eius loci, ubi constiterat, relinquendi ac
sui recipiendi facultas dabatur.

V. Cum iam amplius horis sex continenter pugnaretur ac
non solum uires, sed etiam tela nostris deficerent, atque hostes
acrius instarent languidioribusque nostris uallum scindere et fossas
complere coepissent, resque esset iam ad extremum perducta
casum, Publius Sextius Baculus, primi pili centurio, quem Ner-
uico proelio compluribus confectum uulneribus diximus, et
item Gaius Volusenus, tribunus militum, uir et consilii magni
et uirtutis, ad Galbam adcurrunt atque unam esse spem salu-
tis docent, si eruptione facta extremum auxilium experirentur.
Itaque conuocatis centurionibus celeriter milites certiores facit,
paulisper intermitterent proelium ac tantummodo tela missa
exciperent seque ex labore reficerent, post dato signo ex castris
erumperent atque omnem spem salutis in uirtute ponerent.

VI. Quod iussi sunt, faciunt ac subito omnibus portis
eruptione facta neque cognoscendi, quid fieret, neque sui colli-

13. reseruato α seruato β ad extremum casum *W. Paul* 14. et] ac *U, om. A.*

III. 1. rebus α iis (his *T*) rebus β *Bcorr.* 2. conlocandis $B'\beta$ conlo-
quendis A' adque B administrandis α ministrandis β 3. lapides α in
pedes lapides β gaesaeque *UBuar.* gesaq. *T* caesaeque α 4. conicere] coi-
cere *TBcorr.* nostri] n B^1 non R' , *om.* A' repugnare α ppugnare β 5. ut
quaeque (queque M) α et quaecumque β 8. osten B excedebant A 9.
succedebant B^1 .

V. 1. horis sex α sex horis β 2. nostris X nostros *Nicolaus Heinsius*
deficerent B 3. fossa A 4. res quae A 6. proelio MB plio A 7. gaius
tribun' militu

AB' gaius M .g. *T. C. U.* $\tilde{t}.r.$ mil A $\tilde{t}f$ mil. M $\tilde{t}r$ ol B trib. mil T
8. adcurrunt α occurr β 9. docerent B^1 11. proelium MB pliu A .

VI. 1. omnis A

2 gendi hostibus facultatem relinquunt. Ita commutata fortuna
 eos, qui in spem potiundorum castrorum uenerant, undique cir-
 cumuentos interficiunt et ex hominum milibus amplius XXX, 5
 quem numerum barbarorum ad castra uenisse constabat, plus
 tertia parte interfecta reliquos perterritos in fugam coniciunt
 3 ac ne in locis quidem superioribus consistere patiuntur. Sic
 omnibus hostium copiis fuis armisque exutis se in castra muni-
 4 tionesque suas recipiunt. Quo proelio facto, quod saepius for- 10
 tunam temptare Galba nolebat atque alio se in hiberna con-
 silio uenisse meminerat, aliis occurrisset rebus uiderat, maxime
 frumenti commeatusque inopia permotus postero die omnibus
 5 eius uici aedificiis incensis in prouinciam reuerti contendit, ac
 nullo hoste prohibente aut iter demorante incolumem legionem 15
 in Nantuatis, inde in Allobroges perduxit ibique hiemauit.

1 VII. His rebus gestis cum omnibus de causis Caesar pa-
 actam Galliam existimaret, superatis Belgis, [expulsis Germanis,
 uictis in Alpibus Sedunis, atque ita inita hieme in Illyricum
 profectus esset, quod eas quoque nationes adire et regiones
 cognoscere uolebat, subitum bellum in Gallia coortum est. 5
 2 Eius belli haec fuit causa. Publius Crassus adulescens cum
 legione septima proximus mare Oceanum in Andibus hiema-
 3 rat. Is, quod in his locis inopia frumenti erat, praefectos tribu-
 nosque militum complures in finitimas ciuitates frumenti causa
 4 dimisit; quo in numero est Titus Terrasidius missus in Esubios, 10
 Marcus Trebius Gallus in Curiosolitas, Quintus Velanius cum
 Tito Sillio in Venetos.

3. relinquunt *T* Ita ^{q.} *B* 4. spē *A* potiundorū *B* circūuentēs ^o *A* 5. hominum|
 homin(ib:) *A* XXX. *A* .XXX. *M* XXX. *B* 7. (pt) reliquos *A* 8. A///c *B* con-
 sistere *A* 9. in castra munitionesque (in castra(m) municionesque *M*) α intra
 munitiones suas β 10. pelio *M* plio *B* prelio *A* sepius *A'* 11. galba(m) *A*
 alio se α alio sese *TBCorr.* alios sese *U* 15. incolumen *A* inco lumen *M*
 incolomē *B* 16. antuatis α ^{m.} *U* antuantis *T* antuatos *B*^a.

VII. 2. bel(l)gis *B* expulsis Germanis] *del. Paul* 3. sed(o)nis *A* ita α, *om. β* in
B'U, *om. A'T* illiricū *A'T* 5. cohortū *A* 6. Publius *A* .P. *T* 7. septima] .VII.
T in α qui in β *BCorr.* hiemarāt *UMcorr.* hiema(r&) *A* hiemerat *MB'* ine-
 marat *T* hiemabat *W. Paul* 8. quos ^a *A* prefectos *B* frumenti α frumenti
 esobios
 commeatusque petendi β 10. esubios *B'* esubi(n)os *A* ei subios *M* ^v unelloş
T unellos. sesuuios *U* 11. curiosolitas *AB'* currio solitas *M* coriosolitas β
 uelonius *A* 12. sillio *X*.

VIII. Huius est ciuitatis longe amplissima auctoritas omnis 1
 orae maritimae regionum earum, quod et naues habent Veneti
 plurimas, quibus in Britanniam nauigare consuerunt, et scien-
 tia atque usu nauticarum rerum reliquos antecedunt et in magno
 5 impetu maris atque aperto, paucis portibus interiectis, quos
 tenent ipsi, omnes fere, qui eo mari uti consuerunt, habent
 uectigales. Ab his fit initium retinendi Silii atque Velanii, 2
 quod per eos suos se obsides, quos Crasso dedissent, recipera-
 turos existimabant. Horum auctoritate finitimi adducti, ut sunt 3
 10 Gallorum subita et repentina consilia, eadem de causa Trebium
 Terrasidiumque retinent, et celeriter missis legatis per suos
 principes inter se coniurant, nihil nisi communi consilio acturos
 eundemque omnis fortunae exitum esse laturos, reliquasque
 ciuitates sollicitant, ut in ea libertate, quam a maioribus acce- 4
 15 perant, permanere quam Romanorum seruitutem perferre mal-
 lent. Omni ora maritima celeriter ad suam sententiam perducta 5
 communem legationem ad Publium Crassum mittunt, si uelit
 suos recipere, obsides sibi remittat.

VIII. Quibus de rebus Caesar ab Crasso certior factus, 1
 quod ipse aberat longius, naues interim longas aedificari in
 flumine Ligere, quod influit in Oceanum, remiges ex prouincia
 institui, nautas gubernatoresque comparari iubet. His rebus 2
 5 celeriter administratis ipse, cum primum per anni tempus po-
 tuit, ad exercitum contendit. Veneti reliquaeque item ciuitates 3
 cognito Caesaris aduentu [certiores facti], simul quod, quantum
 in se facinus admisissent, intellegebant, legatos, quod nomen ad
 omnes nationes sanctum inuiolatumque semper fuisset, retentos ab
 10 se et in uincla coniectos, pro magnitudine periculi bellum pa-
 rare et maxime ea, quae ad usum nauium pertinent, providere
 instituunt, hoc maiore spe, quod multum natura loci confide-
 bant. Pedestria esse itinera concisa aestuariis, nauigationem 4

VIII. 3. britanniā *B* britaniā *M* c̄sue(ue)ſ *A* 4. nauticarum rerum re-
 liquos *ed. Rom. 1469* nauticarum reliquos α rerum nauticarum caeteros β

7. f̄^{it} initiiū *B* sillii *X* uel(a)nii *A* uelanii *A'* uellanii *B'* uelanii (uelani

T) et siquos intercipere potuerunt β 8. quos *B* reciperturos α recupera-
 turos $\beta B'$ 11. tr̄a sibiū *q*: *A* 13. relaturos *B* 14. acceperant α accepe-
 rint β 15. mallent α malint β 18. recipere *MB* recuperare β , *om. A*

VIII. 3. ligere α ligeri *UB* ligeris *T* in α , *om. B* remiges] regem
Apr. 4. comparari *A'* c̄parari *B* conpari *R* 6. Uen&i(c) *A* Uén&i *B* reli-
 quaeque *B* 7. certiores facti] *del. Aldus* 8. aedmisissent *A* 10. uincla
MBU uincla *AT* 11. caque *A'* 12. instituit *Mpr.R* 13. nauigationē *A*

inpeditam propter inscientiam locorum paucitatemque portuum
 5 sciebant, neque nostros exercitus propter frumenti inopiam 15
 6 diutius apud se morari posse confidebant; ac iam ut omnia
 contra opinionem acciderent, tamen se plurimum nauibus posse,
 quarum Romanos neque ullam facultatem habere nauium
 neque eorum locorum, ubi bellum gesturi essent, uada, portus,
 7 insulas nouisse; ac longe aliam esse nauigationem in concluso 20
 mari atque in uastissimo atque apertissimo Oceano perspiciebant.
 8 His initis consiliis oppida muniunt, frumenta ex agris in oppida
 9 conportant, naues in Venetiam, ubi Caesarem primum [esse] bellum
 10 gesturum constabat, quam plurimas possunt, cogunt. Socios sibi
 ad id bellum Osismos, Lexouios, Namnetes, Ambiliatos, Morinos, 25
 Diablintes, Menapios adsciscunt; auxilia ex Britannia, quae
 contra eas regiones posita est, arcessunt.

1 X. Erant hae difficultates belli gerendi, quas supra osten-
 dimus, sed multa Caesarem tamen ad id bellum incitabant:
 2 iniuriae retentorum equitum Romanorum, rebellio facta post
 deditionem, defectio datis obsidibus, tot ciuitatum coniuratio,
 inprimis, ne, hac parte neglecta, reliquae nationes sibi idem 5
 3 licere arbitrarentur. Itaque cum intellegeret omnes fere Gallos
 nouis rebus studere et ad bellum mobiliter celeriterque excitari,
 omnes autem homines natura libertati studere et condicionem
 seruitutis odisse, priusquam plures ciuitates conspirarent, par-
 tiendum sibi ac latius distribuendum exercitum putauit. 10

1 XI. Itaque Titum Labienum legatum in Treueros, qui
 2 proximi flumini Rheno sunt, cum equitatu mittit. Huic mandat,
 Remos reliquosque Belgas adeat atque in officio contineat Ger-

14. impeditā A inpeditam B ipeditā M instientiam B locorūq: A 17. ac-
 ciderent M acciderant AB' accederent β posse quarum Tittler posse

quam X 18. ullam] om. A' nauium] del. Tittler 19. essⁿ& A 20. no-
 uisse α nosse β 21. in uastissimo atque apertissimo B' in uastissimo A' in
 apertissimo β perspiciebant α respiciebant β 23. esse α, om. β 24. Con-
 stabant B quam plurimas A'UB'^s quā(s) plurimas T conplurimas B'

25. osismos A'β ossimos B ossismos R lexobios A'B namn&(o)s A am-
 biliatos α ambianos β Ambinarios Orosius 26. diablintes U diablindes T
 diablintes α auxilia — arcessunt] om. β brittania B.

X. 1. hae A' heae B' hq T he U 2. multa caesarem (cesarem M)
 tamen α tamen multa caesarem β 3. iniuriae (Iniurie M) α iniuria β
 4. ciuitatum α ciuium β 8. libertati studere α libertatis studiose incitari
 β conditionem AB.

XI. 1. tréueros B 2. flumini] om. β rheno MB'β rhono A aequitatu
 B 3. Germanosque qui auxilio] germanosq: belgas adeat et in marg.: qui
 auxilio A.

manosque, qui auxilio ab Belgis arcessiti dicebantur, si per uim
 5 nauibus flumen transire conentur, prohibeat. Publium Crassum 3
 cum cohortibus legionariis XII et magno numero equitatus in
 Aquitaniam proficisci iubet, ne ex his nationibus auxilia in Galliam
 mittantur ac tantae nationes coniungantur. Quintum Titurium 4
 Sabinum legatum cum legionibus tribus in Vnellos, Curiosolites
 10 Lexouiosque mittit, qui eam manum distinendam curet. Deci- 5
 mum Brutum adulescentem classi Gallicisque nauibus, quas ex
 Pectonibus et Santonis reliquisque pacatis regionibus conuenire
 iusserat, praeficit et, cum primum posset, in Venetos proficisci
 iubet. Ipse eo pedestribus copiis contendit.

XII. Erant eiusmodi fere situs oppidorum, ut posita in ex- 1
 tremis lingulis promunturiisque neque pedibus aditum haberent,
 cum ex alto se aestus incitauisset, quod is accedit semper ho-
 5 rarum XII spatio, neque nauibus, quod rursus minuenta aestu
 2 naues in uadis adfluctarentur. Ita utraque re oppidorum op-
 pugnatio inpediebatur; ac si quando, magnitudine operis forte 3
 superati, extruso mari aggere ac molibus atque his oppidi
 moenibus adaequatis, suis fortunis desperare coeperant, magno
 numero nauium adpulso, cuius rei summam facultatem habe-
 10 bant, sua deportabant omnia seque in proxima oppida recipie-
 bant; ibi se rursus isdem oportunitatibus loci defendebant. Haec 4.5
 eo facilius magnam partem aestatis faciebant, quod nostrae
 naues tempestatibus detinebantur, summaque erat uasto atque
 aperto mari, magnis aestibus, raris ac prope nullis portibus
 15 difficultas nauigandi.

XIII. Namque ipsorum naues ad hunc modum factae ar- 1
 mataeque erant: carinae aliquanto planiores quam nostrarum
 nauium, quo facilius uada ac decessum aestus excipere possent;

4. ab belgis (abbellis A) α a gallis β si per] sup Apr. 5. Publium] om. β

6. XII A' duodecim B 7. ex his α Tcorr. ex eis U ex iis U; exiguis T

9. lenionib; B unellos X coriosolites α coriosolitas β 10. lexouiosq; β lexo-
 biosque α 12. renionibus B 13. pfecit β.

XII. 1. obpidorū A 2. pmunturiis. quae A promunturiis que MB promun-
 toriisque Rβ 3. is Arnold Hug bis α T iis U accedit α accidit β 4. XII. MBβ

XII AT 6. impedi'bat^o A inpediebatur MB fortæ B 7. his α isdē β 8. suis
 fortunis desperare α desperare fortunis suis β 10. sua deportabant omnia α

omnia sua deportabant β 11. oportunitatibus^o (oport.(anibus) A) loci
 α loci oportunitatibus β 13. detinebantur MB'corr. β detenebantur AB'

summa quae A 14. magnis A'β magni^o B magno R.

XIII. 1. armatæ' quæ B armateq; A

2 prorae admodum erectae, atque item puppes ad magnitudinem
 3 fluctuum tempestatumque adcommodatae; naues totae factae 5
 4 ex robore ad quamuis uim et contumeliam perferendam; tran-
 stra pedalibus in altitudinem trabibus confixa clauis ferreis
 5 digiti pollicis crassitudine; ancorae pro funibus ferreis catenis
 6 reuinctae; pelles pro uelis alutaeque tenuiter confectae, hae
 siue propter lini inopiam atque eius usus inscientiam, siue eo, 10
 quod est magis ueri simile, quod tantas tempestates Oceani
 tantosque impetus uentorum sustineri ac tanta onera nauium
 regi uelis non satis commode posse arbitrabantur. Cum his
 7 nauibus nostrae classi eiusmodi congressus erat, ut una cele-
 ritate et pulsu remorum praestaret, reliqua pro loci natura, pro 15
 8 ui tempestatum illis essent aptiora et accommodatiora. Neque
 enim his nostrae rostro nocere poterant (tanta in his erat firmi-
 tudo), neque propter altitudinem facile telum adigebatur, et
 9 eadem de causa minus commode copulis continebantur. Acce-
 debat, ut, cum saeuire uentus coepisset et se uento dedissent, 20
 et tempestatem ferrent facilius et in uadis consisterent tutius,
 et ab aestu relictæ nihil saxa et cautes timerent; quarum re-
 rum omnium nostris nauibus casus erat extimescendus.

1 XIII. Conpluribus expugnatis oppidis Caesar, ubi intel-
 lexit frustra tantum laborem sumi, neque hostium fugam captis
 oppidis reprimi neque iis noceri posse, statuit exspectandam
 2 classem. Quae ubi conuenit ac primum ab hostibus uisa est,

4. prore *B* 5. adcomodatæ *A* 6. robor^o *B* 7. pedalibus *AB'* pedalib^s *M* ex
 pedalibus *β* tra^b(p)ib; *B* 9. ueli salute que *A'* ueli saluteq; *B* uelis alu-
 teque *βBcorr.* ueli saluteq. *R* hae] *del. Frigell* 10. lini inopiam *α* ino-
 piam lini *β* inscientiam *AR* inscienciam *M* ins^t(t)ientiā *B* inscientia *β* eo
^v*α, om. β* 11. quod *B* tempestatis *B* tempestates *cett.* 12. tantasq; *B* sus-
 tineri *β* sustinere *α* 13. posse] *om. β* 14. classi *A'β* classis *B'* erat *α* ^o*est.*
 erat *β* caeleritate *B* 15. remorum (r(a)emorū *B*) *α* remorum incitatione *β* 16. accom-
 modaciora *B* Nequae *A* 17. his *α* hiis *T* iis *U* 18. adigebatur *U* adiebat^t *T*
 adiciebatur *α* 19. copulis *Palatinus* coruis *Vielhaber* scopulis (scopolis *B*) *X*
 20. saeuire — et] *om. β* saeuire *Bcorr.* seuire *A'* se saeuire *B'* et se uento
^{so}*T'* : uento *B* uento *α* 21. et *α* *Ipr., om. T corr. U* ^vtutius *B* 22. re-
 lictae *U* rei relictæ (relicte *M*) *α* re ilitq^t *T* cautes *α* cotes *β* 23. omniū
 (u *eraso*?) *B* ⁿūris(a) *A* erat *α* era^t *T* erant *U* extimescendus *A'B'*
 extimiscendus *B* extimescendi *β*.

XIII. 1. Conplurib; *B* Conplurib; *A* 2. ostium *A* capitis *A'* 3. iis
AB' hiis *M* his *β* ex spectandā *A* expectandā *B* 4. uisa .3. (uisa .3.) *B*

5 circiter ducentas XX naues eorum paratissimae atque omni
 genere armorum ornatissimae profectae ex portu nostris aduer-
 sae constiterunt; neque satis Bruto, qui classi praeerat, uel 3
 tribunis militum centurionibusque, quibus singulae naues erant
 attributae, constabat, quid agerent aut quam rationem pugnae
 10 insisterent. Rostro enim noceri non posse cognouerant; turri- 4
 bus autem excitatis, tamen has altitudo puppium ex barbaris
 nauibus superabat, ut neque ex inferiore loco satis commode
 tela adigi possent et missa ab Gallis grauius acciderent. Vna 5
 erat magno usui res praeparata a nostris, falces praeacutae in-
 15 sertae adfixaeque longuris non absimili forma muralium falci-
 um. His cum funes, qui antemnas ad malos destinabant, comprehensi 6
 adductique erant, nauigio remis incitato praerumpebantur. Qui- 7
 bus abscisis antemnae necessario concidebant, ut, cum omnis
 Gallicis nauibus spes in uelis armamentisque consisteret, his
 20 ereptis omnis usus nauium uno tempore eriperetur. Reliquum 8
 erat certamen positum in uirtute, qua nostri milites facile su-
 perabant, atque eo magis, quod in conspectu Caesaris atque
 omnis exercitus res gerebatur, ut nullum paulo fortius factum
 latere posset: omnes enim colles ac loca superiora, unde erat 9
 25 propinquus despectus in mare, ab exercitu tenebantur.

XV. Disiectis, ut diximus, antemnis, cum singulas binae 1
 ac ternae naues circumsteterant, milites summa ui transcendere
 in hostium naues contendebant. Quod postquam barbari fieri 2
 animaduenerunt, expugnatis compluribus nauibus, cum ei rei
 5 nullum repperiretur auxilium, fuga salutem petere contenderunt.
 Ac iam conuersis in eam partem nauibus, quo uentus ferebat, 3
 tanta subito malacia ac tranquillitas extitit, ut se ex loco com-
 mouere non possent. Quae quidem res ad negotium conficien- 4

5. ducentas XX ^s ^{ti} *A* ducenta ^{ti} *M* ducentas. XX. *B'*.cc. XX. ^{tq} ^{.ti} *β*.cc. XX.
T paratissime *A'* 6. pfectae ex portu *MB* profecta ex portu *A* e portu
 profectae *β* aduerse *A'* 8. tribunas *B* centurionib; quae *A* 9. attributae
A adtributae *B* 13. adigi *Madvig* adici *X* 15. muralium *A* muradium
M moralium *B'* 16. antemnas *A'* *T* antemnas *B'* destinabant *T* destine-
 bāt *M* distinebant *AB'U* detinebant *B'* conpraehensi *AB* 17. praerum-
 pebantur *α* prumpebantur *β* 18. abscisis *α* p̄cisīs *β* 21. orat *A* nostri]
 nisi *Bpr*. 23. gerebantur *B* unnullū *Bpr*.

XV. 1. Deiectis *Paul* 2. circum steterant *α* circumsisterent *β* 3. ostiū *A*
 5. repperiretur *AB* repperiretur *M* contenderunt *α* contendebant *β* 6. quo
α in quam *β* 7. malacia *MBU* malatia *AR* malicia *T* ac *α* et *β* ex
 loco commouere *α* ex loco mouere *U* mouere ex loco *T* 8. negotium ^{///} *A*

5 dum maxime fuit oportuna: nam singulas nostri consecrati ex-
pugnauerunt, ut perpaucae ex omni numero noctis interuentu ad 10
terram peruenerint, cum ab hora fere quarta usque ad solis
occasum pugnaretur.

1 XVI. Quo proelio bellum Venetorum totiusque orae mari-
2 tumae confectum est. Nam cum omnis iuuentus, omnes etiam
grauioris aetatis, in quibus aliquid consilii aut dignitatis fuit, eo
conuenerant, tum, nauium quod ubique fuerat, in unum locum
3 coegerant; quibus amissis reliqui neque quo se reciperent, ne- 5
que quemadmodum oppida defenderent, habebant. Itaque se
4 suaeque omnia Caesari dediderunt. In quos eo grauius Caesar
uindicandum statuit, quo diligentius in reliquum tempus a bar-
baris ius legatorum conseruaretur. Itaque omni senatu necato 10
reliquos sub corona uendidit.

1 XVII. Dum haec in Venetis geruntur, Quintus Titurius Sa-
binus cum iis copiis, quas a Caesare acceperat, in fines Vnel-
2 lorum peruenit. His praecerat Viridouix ac summam imperii
tenebat earum omnium ciuitatum, quae defecerant, ex quibus
3 exercitum magnasque copias coegerat; atque his paucis diebus 5
Aulerci Eburouices Lexouique senatu suo interfecto, quod auc-
tores belli esse nolebant, portas clausurunt seque cum Viridouice
4 coniunxerunt; magnaue praeterea multitudo undique ex Gallia
perditorum hominum latronumque conuenerat, quos spes prae-
dandi studiumque bellandi ab agri cultura et cottidiano labore 10
5 reuocabat. Sabinus idoneo omnibus rebus loco castris sese
tenebat, cum Viridouix contra eum duum milium spatio conse-
disset cottidieque productis copiis pugnandi potestatem faceret,

9. maximae B oportuna α oportunitati β nostri] nisi Bpr. 11. peruenerint
AB' Mcorr. pueneñ Mpr. puenirent T.

XVI. 1. quod B proelio A uen^uor(i)ū totiusque B maritumae B'
maritime U maritimę M maritime A 2. iuuentus B 3. grauioris MB
grauiores A 4. in unum (unum M) α unum in β 6. habeant A' se sua-
que α sua β 7. dediderunt (dedirunt B) α U dedeñ T

XVII. 1. uenit^e B 2. iis α his β unellorum X 3. His β Iis α
uiridouix A uiridóuix MB uridouix U 5. his β iis AB' hiis M
6. aulerci U aurelci T anlurci α eburó uices B 7. e(n)^sse A seque α seseq;
β uiridó uice B uridouice U uiridouice T 8. coniunxerunt A'β conuinxe-
runt B' p̄trea A 9. conuenerat Bβ &///uenerat A conuenerant Mpr. R
p̄dandi A' 10. cottidiano A cotidiano B 11. omnibus rebus α rebus om-
nibus β sese tenebat MB' se retinebat A se tenebat β 12. uiridó uix B
duum α duorum β 13. cottidięq; A cotidieque B

ut iam non solum hostibus in contempionem Sabinus ueniret,
 15 sed etiam nostrorum militum uocibus non nihil carperetur; tan-
 tamque opinionem timoris praebuit, ut iam ad uallum castro-
 rum hostes accedere auderent. Id ea de causa faciebat, quod 7
 cum tanta multitudine hostium, praesertim eo absente, qui sum-
 mam imperii teneret, nisi aequo loco aut oportunitate aliqua
 20 data legato dimicandum non existimabat.

XVIII. Hac confirmata opinione timoris idoneum quandam 1
 hominem et callidum delegit, Gallum, ex his, quos auxilii causa
 secum habebat. Huic magnis praemiis pollicitationibusque per-2
 suadet, uti ad hostes transeat, et, quid fieri uelit, edocet. Qui 3
 5 ubi pro perfuga ad eos uenit, timorem Romanorum proponit,
 quibus angustiis ipse Caesar a Venetis prematur, docet, neque 4
 longius abesse, quin proxima nocte Sabinus clam ex castris
 exercitum educat et ad Caesarem auxilii ferendi causa profi-
 ciscatur. Quod ubi auditum est, conclamant omnes occasionem 5
 10 negotii bene gerendi amittendam non esse, ad castra iri oportere.
 Multae res ad hoc consilium Gallos hortabantur: supe-6
 riorum dierum Sabini cunctatio, perfugae confirmatio, inopia
 cibariorum, cui rei parum diligenter ab his erat prouisum, spes
 Venetici belli et quod fere libenter homines id, quod uolunt,
 15 credunt. His rebus adducti non prius Viridoucem reliquosque 7
 duces ex concilio dimittunt, quam ab his sit concessum, arma
 uti capiant et ad castra contendant. Qua re concessa laeti, ut 8
 explorata uictoria, sarmentis uirgultisque collectis, quibus fossas
 Romanorum compleant, ad castra pergunt.

XVIII. Locus erat castrorum editus et paulatim ab imo 1
 adliuis circiter passus mille. Huc magno cursu contenderunt,
 ut quam minimum spatii ad se colligendos armandosque Ro-
 manis daretur, exanimatique peruenerunt. Sabinus suoshorta-
 5 tus cupientibus signum dat. Impeditis hostibus propter ea, 2
 quae ferebant, onera subito duabus portis eruptionem fieri iubet.
 Factum est oportunitate loci, hostium inscientia ac defetigatione, 3
 uirtute militum et superiorum pugnarum exercitatione, ut ne

16. p̄buit A 18. ostium A 19. oportunitate B.

XVIII. 1. Hac β Ac α oppinione A' 2. delegit ATMcorr. B^s dilegit
 MB' dirigit U 4. uti α ut β et] om. β 6. praematur B 9. occasionē

B 13. rei A' re B' 15. uiri dō^vnicem B reliqos. que B 16. arma uti
 capiant α ut copiam faciant β 18. sacramētis A 19. romanarū A comple-
 ant A compleant MB.

XVIII. 2. |^tuc A 3. spa(c)ii B armandosque α, om. β 7. defetiga-
 tione B' defetigacione M defectigatione A defatigatione βB'corr.

unum quidem nostrorum impetum ferrent ac statim terga uer-
4 terent. Quos inpeditos integris uiribus milites nostri conse- 10
cuti magnum numerum eorum occiderunt; reliquos equites con-
5 sectati paucos, qui ex fuga euaserant, reliquerunt. Sic uno
tempore et de nauali pugna Sabinus et de Sabini uictoria Caesar
certior factus, ciuitatesque omnes se statim Titurio dederunt.
6 Nam ut ad bella suscipienda Gallorum alacer ac promptus est 15
animus, sic mollis ac minime resistens ad calamitates perferen-
das mens eorum est.

1 XX. Eodem fere tempore Publius Crassus, cum in Aqi-
tanium peruenisset, quae pars, ut ante dictum est, et regionum
latitudine et multitudine hominum ex tertia parte Galliae est
aestimanda, cum intellegeret in his locis sibi bellum gerendum,
ubi paucis ante annis Lucius Valerius Praeconinus legatus 5
exercitu pulso interfectus esset, atque unde Lucius Mallius pro-
consul impedimentis amissis profugisset, non mediocrem sibi
2 diligentiam adhibendam intellegebat. Itaque re frumentaria
prouisa, auxiliis equitatuque comparato, multis praeterea uiris
fortibus Tolosa et Narbonae, quae sunt ciuitates Galliae prouin- 10
ciae finitimae, ex his regionibus nominatim euocatis in Sontiatum
3 fines exercitum introduxit. Cuius aduentu cognito Sontiates
magnis copiis coactis equitatuque, quo plurimum ualebant, in
itinere agmen nostrum adorti primum equestre proelium com-
4 miserunt, deinde, equitatu suo pulso atque insequentibus nostris, 15
subito pedestris copias, quas in conualle in insidiis conlocaue-
rant, ostenderunt. Hi nostros disiectos adorti proelium renouarunt.
1 XXI. Pugnatum est diu atque acriter, cum Sontiates su-
perioribus uictoriis freti in sua uirtute totius Aquitaniae salu-

ac α et β 10. inpeditos α , om. β nostri] nisi *Bpr.* consequuti *A* 12. eua-
(re)serant *B* reliquae *A* 14. certior *ARB* corr. cercior *MBpr.* est certior

β *Buar.* (f)estatim *B* titu(i)rio *B* 15. pruptus *A* 16. calamitatjs *M.*

XX. 1. fere] om. β tempore *B* 2. pars] del. *Dinter* 3. gallia *A'B*
4. estimanda *A* his (hjs *B*) α illis β 5. .L. *T* pconinus *A* 6. mallius
 α manlius (manilius *U*) β procons *B* pro cons *A* 7. impedimentis *A'B*
amissis *A'* ammissis *B* 9. equitatumque *B* pterea *A'* 10. tolosa et nar-
bonae *B'* tolosq et narbonae *A'* tolosa .carcasone (cartasone *T*). et narbona

β 10. puintiae *B* 11. sontiatum α sociatium *U* sociacium *T* 12. sontiates
 α *T* (sontiátas *B*) sotiates *U* 13. quo α quod β ualebant *B'* uelabant *A*
uelabât (ûr) *M* 14. nostrum] α *B* $\widetilde{nro}$ *U* $\widetilde{toienrôn}$ *T* $\widetilde{nrm}$ *A* 15. aequitatu *A* pulsu
B 16. pedestris β pedestres α 17. Hi β *li B'* *lis A'* 17. praelium *B.*

XXI. 1. sontiates α (sontiátas *B*) sociates *T* 2. sua] om. *B*

tem positam putarent, nostri autem, quid sine imperatore et sine reliquis legionibus adulescentulo duce efficere possent, per-
 5 spici cuperent: tandem confecti uulneribus hostes terga uertere. Quorum magno numero interfecto Crassus ex itinere oppidum 2 Sontiatum oppugnare coepit. Quibus fortiter resistentibus, uineas turresque egit. Illi alias eruptione temptata, alias cuniculis ad 3 aggerem uineasque actis (cuius rei sunt longe peritissimi Aquitani, propterea quod multis locis apud eos aerariae secturaeque sunt) ubi diligentia nostrorum nihil his rebus profici posse intellexerunt, legatos ad Crassum mittunt, seque in deditionem ut recipiat, petunt. Qua re inpetrata arma tradere iussi faciunt.

XXII. Atque in ea re omnium nostrorum intentis animis, 1 alia ex parte oppidi Adiatunnus, qui summam imperii tenebat, cum DC deuotis, quos illi soldurios appellant, quorum haec est 2 condicio, ut omnibus in uita commodis una cum his fruantur, 5 quorum se amicitiae dediderint, siquid iis per uim accidat, aut eundem casum una ferant aut sibi mortem consciscant; neque 3 adhuc hominum memoria repertus est quisquam, qui eo interfecto, cuius se amicitiae deuouisset, mori recusaret: cum his 4 Adiatunnus eruptionem facere conatus, clamore ab ea parte 10 munitionis sublato, cum ad arma milites concurrissent uehementerque ibi pugnatum esset, repulsus in oppidum tamen, uti eadem deditionis condicione uteretur, ab Crasso impetravit.

XXIII. Armis obsidibusque acceptis Crassus in fines Vo-1 catium et Tarusatium profectus est. Tum uero barbari com-2 moti, quod oppidum et natura loci et manu munitum paucis diebus, quibus eo uentum erat, expugnatum cognouerant, legatos

3. nostri] nihil B' nr̄is U 5. tandem *cod. unus deterior* tamen X uertere AB' uertere B uertē MU uerterunt T 7. sontiatum (sontiotū M) α sosatium β 9. acti(s). B equitani B 10. erarię A secturaeque $\alpha UBcorr. Tcorr.$ secureq. T 13. inpetrata A' Imp&rata B .

XXII. 1. intentię animię B 2. adiatunnus (adiatonnus $RBcorr.$) α adcatuannus β adiatamnus *Tuar.* 3. cum] *om.* B' DC. A .DC. M .DC. B soldurios B 4. cōdicio M conditio AB ut αT uti U his $AB'\beta$ is M 5. si qui | diis A siquid hiis M siqui d̄iss B siquid iis B^2R^2 siquid diis Ra . *ras.* siqui his T 6. consciscant A' 8. mori α mortem β 9. adiatunnus α adcatuannus β 10. munitionis (municionis M) α eruptionis β s(a)ⁿb(b)¹ato B 12. condicione A' conditione B ab $A'B$ ad R a βR^2 .

XXIII. 1. uocatirum (uocátirum B uocat tirum M) α U uotium T 2. tarusatium $AB'\beta$ tarus.átium B taurus acium M

quoque uersum dimittere, coniurare, opsides inter se dare, copias
 3 parare coeperunt. Mittuntur etiam ad eas ciuitates legati, quae
 sunt citerioris Hispaniae finitumae Aquitaniae: inde auxilia
 4 ducesque arcessuntur. Quorum aduentu magna cum auctori-
 tate et magna cum hominum multitudine bellum gerere co-
 5 nantur. Duces uero ii deliguntur, qui una cum Quinto Ser-
 torio omnes annos fuerant summamque scientiam rei militaris
 6 habere existimabantur. Hi consuetudine populi Romani loca
 capere, castra munire, commeatibus nostros intercludere insti-
 7 tuunt. Quod ubi Crassus animaduertit, suas copias propter
 exiguitatem non facile diduci, hostem et uagari et uias obsidere 15
 et castris satis praesidii relinquere, ob eam causam minus com-
 mode frumentum commeatumque sibi supportari, in dies ho-
 stium numerum augeri, non cunctandum existimauit, quin pugna
 8 decertaret. Hac re ad consilium delata, ubi omnes idem sen-
 tire intellexit, posterum diem pugnae constituit. 20

1 XXIII. Prima luce productis omnibus copiis duplici acie
 instituta, auxiliis in mediam aciem coniectis, quid hostes con-
 2 silii caperent, expectabat. Illi, etsi propter multitudinem et
 ueterem belli gloriam paucitatemque nostrorum se tuto dimi-
 caturus existimabant, tamen tutius esse arbitrabantur opsessis 5
 3 uis commeatu intercluso sine ullo uulnere uictoria potiri, et, si
 propter inopiam rei frumentariae Romani sese recipere coepis-
 sent, impeditos in agmine et sub sarcinis [infirmiore animo] ado-
 4 riri cogitabant. Hoc consilio probato ab ducibus, productis
 5 Romanorum copiis, sese castris tenebant. Hac re perspecta 10
 Crassus, cum sua cunctatione atque opinione timidiore hos-
 nostros milites alacriores ad pugnandum effecissent, atque om-
 nium uoces audirentur, expectari diutius non oportere, quin ad

5. quoque uersum (quoq; uersum B) α quoq; uersos T quoq; uersus U opside^s

M obsides cett. 6. Mittur A legat[i] om. Apr. 7. citerioris A' UTcorr.
 ca&erioris Bpr. citiores RTBcorr. finitumae (finitume M) α finitimę (finitime U) β 8. ducesque] duces A 10. ii A' hi B' β diliguntur B' 12. existi-
 mabantur B Hi Aβ Hii M In R ii B $\overline{R}$ A . F . R . M $\overline{R}$ B 15. diduci
 ed. Flor. a. 1514 deduci X 16. p̄sidii A' 18. exestimauit B 19. Ac A'B
 ad] om. B consilium α concilium β 20. pugne A'.

XXIII. 1. duplici// B 2. aciae B coniectis T conlectis U collectis
 αTuar. 4. toto B 5. totius ABpr. 5. opsessis A obsessis cett. 6. ullo]
 om. β 7. frumentarie A sese α se β 8. impeditos A impeditos MB infirmiore
 animo] del. Paul infirmiore α inferiore β 9. ab α a β 10. ac B 11. cunc-
 tatione B oppinione A timidiore] timoris Stephanus 12. militos Apr.
 effecissent A' efficissent B' effecisset β 13. expectari A expectari B .

castra iretur, cohortatus suos omnibus cupientibus ad hostium
15 castra contendit.

XXV. Ibi cum alii fossas conplerent, alii multis telis con-
iectis defensores uallo munitionibusque depellerent, auxiliares-
que, quibus ad pugnam non multum Crassus confidebat, lapi-
dibus telisque subministrandis et ad aggerem caespitibus con-
5 portandis speciem atque opinionem pugnantium praeberent, cum
item ab hostibus constanter ac non timide pugnaretur telaque
ex loco superiore missa non frustra acciderent, equites cir-2
cumitis hostium castris Crasso renuntiauerunt non eadem esse
diligentia ab decumana porta castra munita facilemque aditum
10 habere.

XXVI. Crassus equitum praefectos cohortatus, ut magnis 1
praemiis pollicitationibusque suos excitarent, quid fieri uelit,
ostendit. Illi, ut erat imperatum, eductis iis cohortibus, quae 2
praesidio castris relictæ intritæ ab labore erant, et longiore
5 itinere circumductis, ne ex hostium castris conspici possent,
omnium oculis mentibusque ad pugnam intentis celeriter ad
eas, quas diximus, munitiones peruenerunt atque his prorutis 3
prius in hostium castris constiterunt, quam plane ab his uideri
aut, quid rei gereretur, cognosci posset. Tum uero clamore 4
10 ab ea parte audito nostri redintegratis uiribus, quod plerum-
que in spe uictoriae accidere consuevit, acrius impugnare coe-
perunt. Hostes undique circumuenti desperatis omnibus rebus 5
se per munitiones deicere et fuga salutem petere intenderunt.
Quos equitatus apertissimis campis consecratus ex milium .L. 6
15 numero, quae ex Aquitania Cantabrisque conuenisse constabat,
uix quarta parte relicta, multa nocte se in castra recipit.

XXV. 1. Ibi α Vbi β alii (aliis M^1) α , om. β conplerent A con-
plerent MB 4. ad AB' , om. $M\beta$ caespitib; B' caespitibus $A'\beta$ 5. spetiem A'
opinionem A' 7. acciderent β accederent R accedere $A'B$ 8. renuntiaue-
runt AB' renūciaue^r M renuntiarunt T renuncia^r U .

XXVI. aequitum $MBpr$. pfectos A' 2. pmiis A' uelit (uellit B) α
uellet β 3. iis AB' hiis M .iiii. (.iiii. T) β 4. psidio A' relictæ —
castris] om. Tpr . intritæ quattuor deteriores interritæ $\alpha Tcorr$. intrite U

6. Intentis B caeleriter A 7. puenerant A 7. his B iis A his M pro-
rutis $Faerno$ proruptis (proruptis B) X 9. iis B' his A β 10. nostri] nihil

$ABpr$. nichil M 11. agrius A 12. se^{sup} B se^{sup} T 14. ex miliū .L. numero

A ex milium .L. numera^a M ex milium .L. numero B ex numero mil .L. β
15. quantabrisq; M conuenisse (conuenisset M) constabat α constabat con-
uenisse T 16. recipit α recepit β

- 1 XXVII. Hac audita pugna maxima pars Aquitaniae sese
Crasso dedit obsidesque ultro misit; quo in numero fuerunt
Tarbelli, Bigerriones, Ptianii, Vocates, Tarusates, Elusates,
2 Gates, Ausci, Garumni, Sibuzates, Cocosates; paucae ultimae
nationes anni tempore confisae, quod hiemps suberat, hoc facere 5
neglexerunt.
- 1 XXVIII. Eodem fere tempore Caesar, etsi prope exacta
iam aestas erat, tamen, quod omni Gallia pacata Morini Me-
napiique super erant, qui in armis essent neque ad eum um-
quam legatos de pace misissent, arbitratus id bellum celeriter
confici posse, eo exercitum adduxit; qui longe alia ratione ac 5
2 reliqui Galli bellum gerere coeperunt. Nam quod intellege-
bant maximas nationes, quae proelio contendissent, pulsas
superatasque esse, continentesque siluas ac paludes habebant,
3 eo se suaque omnia contulerunt. Ad quarum initium siluarum
cum Caesar peruenisset castraque munire instituisset, neque 10
hostis interim uisus esset, dispersis in opere nostris, subito ex
omnibus partibus siluae euolauerunt et in nostros impetum
4 fecerunt. Nostri celeriter arma ceperunt eosque in siluas rep-
pulerunt et compluribus interfectis longius inpeditionibus locis
secuti paucos ex suis deperdiderunt. 15
- 1 XXVIII. Reliquis deinceps diebus Caesar siluas caedere
instituit et, nequis inermibus imprudentibusque militibus ab

XXVII. 1. ac B 2. dedit A' misit α obtulit β que^o B tarbelli T
bigerriones AB' lugerriones M' berones Tpr. ptianii ARTs. uers. M^a ptianii
B pacianii M pthiani U sani T uocates (uocates B) α T s. uers. ua. cates
T tarsates B tarusates M 4. Elusates unus deterior flustates (flustates
B frustates T s. lin.) α U, om. T gates A' RUTs. uers. gaites B, om. T
ausci (ausi M) α T s. uers. aut sci T garumni α UTs. uers., om. T sib-
zates A' T s. uers. sibut zates B sib ut zates R sibulates T sibusates U
cocosates (cocosates B) α T s. uers. cossates T 5. hiemps α hiems U hyemps
T hoc α id β .

XXVIII. 1. tempore caesar α caesar tempore β 2. menapiique MB'
menapique A β 3. essent B' β $\tilde{\epsilon}$ nt M erant A 4. mississent AB celeriter
(caeleriter B) confici α $\tilde{\epsilon}$ fici celerit T confici U 5. adduxit α duxit β 6.

ratione B gerere coeperunt (cepef M) α agere instituerunt β nam α , om. β
7. plio A 8. habebant α quas habebant β 10. cum caesar α caesar cū T
12. silua B' 13. nostri] nihil Bpr. caeleriter A coeperunt B silua
in.
A 14. inpeditionib; B.

XXVIII. 1. deinceps M diebus] om. β cedere A' 2. in pruden-
tibus^{q:} A

latere impetus fieri posset, omnem eam materiam, quae erat
 caesa, conuersam ad hostem conlocabat et pro uallo ad utrum-
 5 que latus exstruebat. Incredibili celeritate magno spatio paucis 2
 diebus confecto, cum iam pecus atque extrema inpedimenta ab
 nostris tenerentur, ipsi densiores siluas peterent, eiusmodi sunt
 tempestates consecutae, uti opus necessario intermitteretur et
 continuatione imbrium diutius sub pellibus milites contineri
 10 non possent. Itaque uastatis omnibus eorum agris, uicis aedi- 3
 ficiisque incensis Caesar exercitum reduxit et in Aulercis Le-
 xouisque, reliquis item ciuitatibus, quae proxime bellum fece-
 rant, in hibernis conlocauit.

---

5. ex struebat *A* extruebat *MB* caeleritate *A* 7. sunt tempestates α
 tempestates sunt β 9. suppellib; *B'T* milites] *om. Apr.* 10. edificiisq:
A 11. Caesar] *om. \beta* reduxit β perduxit α lexouisq; *T* lexobiisque *AB'*
 lexo||b||isq; *M* 12. ciuitatibus α in ciuitatibus β p^lime *T* maxime
 (maximae *B*) α .

LIBER QVARTVS.

1 I. Ea, quae secuta est, hieme, qui fuit annus Gneo Pom-
 peio, Marco Crasso consulibus, Vsipetes Germani et item Tenc-
 2 teri magna cum multitudine hominum flumen Rhenum trans-
 ierunt non longe a mari, quo Rhenus influit. Causa transeundi
 fuit, quod ab Suebis complures annos exagitati bello premeban-
 3 tur et agri cultura prohibebantur. Sueborum gens est longe
 4 maxima et bellicosissima Germanorum omnium. Hi centum
 pagos habere dicuntur, ex quibus quot annis singula milia
 5 armatorum bellandi causa ex finibus educunt. Reliqui, qui
 domi manserunt, se atque illos alunt; hi rursus in uicem anno 10
 6 post in armis sunt, illi domi remanent. Sic neque agri cultura
 7 nec ratio atque usus belli intermittitur. Sed priuati ac separati
 agri apud eos nihil est, neque longius anno remanere uno in
 8 loco incolendi causa licet. Neque multum frumento, sed maxi-
 mam partem lacte atque pecore uiuunt, multumque sunt in 15
 9 uenationibus; quae res et cibi genere et cottidiana exercitatione
 et libertate uitae, quod a pueris nullo officio aut disciplina
 adsuefacti nihil omnino contra uoluntatem faciant, et uires alit
 10 et inmani corporum magnitudine homines efficit. Atque in eam
 se consuetudinem adduxerunt, ut locis frigidissimis neque ue- 20

IVLIVS CELSVS CONSTANTINVS · UC · (VNC A) LEGI BELLI GALLICI LIBER TERTIVS.

EXPLICIT. INCIPIT LIBER IIII LEGE FELICITER AB¹⁰

I. gneo α , om. β 2. marco (marcho M) α et β cons¹⁰ B cons $\sim$ A
 cons $\sim$ M usipetes MB usipetes $cett.$ tenctheri A' tanctheri B' Tuar.
 tencheteri (tench&e T) β 4. quo α cui β 5. sueuis X exagitata $Bpr.$
 exagitato U praemebantur B 6. sueuorum $A'R\beta$ s(i)ueuorum B 7. bel-
 licosissima A' bellicosissima $B'\beta$ 8. quod: annis B 9. ex causa $MB'Accorr.$
 causa β , om. $Apr.$ ex finibus α suis ex finibus β 10. manserunt α re-
 manserunt U remanserint T ollos B 14. incolendi α colendi β 15. pec-
 core A peccoræ M 16. cottidiana A cotidiana MB 18. adsuefacti B at
 suefacti A adsue facti M 19. efficit α efficiat U facit T 20. adduxerunt
 $A'\beta$ abduxerunt B' frigidissimis A' fridigissimis B' .

stitus praeter pellis haberent quicquam, quarum propter exiguitatem magna est corporis pars aperta, et lauarentur in fluminibus.

II. Mercatoribus est aditus magis eo, ut, quae bello ceperint, quibus uendant, habeant, quam quo ullam rem ad se importari desiderent. Quin etiam iumentis, quibus maxime Galli delectantur quaeque inpenso parant pretio, [Germani] importatis hi[s] non utuntur, sed quae sunt apud eos nata, praua atque deformia, haec cotidiana exercitatione, summi ut sint laboris, efficiunt. Equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur, equosque eodem remanere uestigio adsuefecerunt, ad quos se celeriter, cum usus est, recipiunt; neque eorum moribus turpius quicquam aut inertius habetur quam ephippiis uti. Itaque ad quem uis numerum ephippiatorum equitum quamuis pauci adire audent. [Vinum ad se omnino importari non sinunt, quod ea re ad laborem ferendum remollescere homines atque effeminari arbitrantur.]

III. Publice maximam putant esse laudem, quam latissime a suis finibus uacare agros: hac re significari, magnum numerum ciuitatum suam uim sustinere non posse. Itaque una ex parte a Suebis circiter milia passuum sexcenta agri uacare dicuntur. Ad alteram partem succedunt Vbii, quorum fuit ciuitas ampla atque florens, ut est captus Germanorum, et paulo, quam [sunt] eiusdem generis [et] ceteri sunt humaniores, propterea quod Rhenum attingunt multumque ad eos mercatores uentitant, et ipsi propter propinquitatem [quod] Gallicis sunt moribus adsuefacti. Hos cum Suebi, multis saepe bellis experti, propter amplitu-

21. quicquam] *om.* β 22. lauarentur *Nipperdey* lauantur *X.*

II. 1. magis eo α eo magis β coeperint *A* quib; *B* 3. desiderant *A* maximae *B* 4. galli delectantur α gallia delectatur β inpenso (*impenso M*) α inmenso (*inmenso U*) β praetio *B* Germani] *del. Arn. Hug* 5. importatis *MT* in portatis *AB* importatis *U* his α , *om.* β hi *Hug*

6. praua *B'* p. aua *A* praua *M* parua β cotidiana *A'B* 7. ex(s)equis *B* 9. adsuefecerunt α adsuefaciunt (*assuefaciunt U*) β at *A* caeleriter *A* est α poscit β 10. inertius (*inercius M*) α incercius β 11. ephippiis β ephiapiis *MBcorr.* & phiapiis *AB'* ephippiatorum *T^a* ephiappiatorum α ephippiorum β 12. equitum α T equitatum *U* Vinum — arbitrantur] *del. Paul* ad se omnino α omnino ad se β 13. sinunt α paciuntur β 14. effeminari *A.*

III. 2. uacare *A'* uacari *B₁* uagari β *RB^a* ^h ac, ré *B* Ac ré *M* 3. ciuitatum *MB'* ciuitatium *A* ciuitatē β posse α potuisse β 4. suenis α suis β milia passuum sexcenta *A'* milia passuum sexcenta *B* mil pass. c. β 6. captus germanorum *A in ras.* 7. sunt] *del. Frigell* et ceteris *X* ceteri, sunt *Frigell* 8. attingunt *B* adtingunt *A* 9. quod] *del. Heller* 10. sueni *A'B* propter *A.*

dinem grauitatemque ciuitatis finibus expellere non potuissent, tamen uectigales sibi fecerunt ac multo humiliores infirmioresque redegerunt.

1 III. In eadem causa fuerunt Vsipetes et Tencteri, quos supra diximus, qui, cum plures annos Sueborum uim sustinuerunt, ad extremum tamen agris expulsi et multis locis Germaniae triennium uagati ad Rhenum peruenerunt. Quas regiones Menapii incolebant et ad utramque ripam fluminis agros, 5 aedificia uicosque habebant; sed tantae multitudinis aditu perterriti ex his aedificiis, quae trans flumen habuerant, demi-grauerunt et cis Rhenum dispositis praesidiis Germanos transire 4 prohibebant. Illi omnia experti, cum neque ui contendere propter inopiam nauium neque clam transire propter custodias 10 Menapiorum possent, reuerti se in suas sedes regionesque simulauerunt et tridui uiam progressi rursus reuerterunt atque omni hoc itinere una nocte equitatu confecto inscios inopinantesque 6 Menapios oppresserunt, qui de Germanorum discessu per exploratores certiores facti sine metu trans Rhenum in suos uicos 15 7 remigrauerant. His interfectis nauibusque eorum occupatis, priusquam ea pars Menapiorum, quae citra Rhenum erat, certior fieret, flumen transierunt atque omnibus eorum aedificiis occupatis reliquam partem hiemis se eorum copiis aluerunt.

1 V. His de rebus Caesar certior factus et infirmitatem Gallorum ueritus, quod sunt in consiliis capiendis mobiles et nouis plerumque rebus student, nihil his committendum existimauit. 2 Est enim hoc Gallicae consuetudinis, uti et uiatores etiam inuitos consistere cogant et quod quisque eorum de quaque re 5 audierit aut cognouerit, quaerant, et mercatores in oppidis uul-gus circumsistat quibusque ex regionibus ueniant quasque ibi 3 res cognouerint, pronuntiare cogant. His rebus atque auditionibus permoti de summis saepe rebus consilia ineunt, quorum eos in uestigio paenitere necesse est, cum incertis rumoribus 10 seruiant et plerique ad uoluntatem eorum ficta respondeant.

11. grauitatem quæ B.

III. 1. usipetes MB usip&e//s A & tenctheri A' et tenchteri B'

et tētheri U eptem theri T 2. sueuorum X 4. qas B 5. et α .Hi U Hii T 7. aditu α aduentu β 14. oppræsserunt B 16. remigrauerant B' remigauerant A' remigrauerunt β 17. cithra B cythara R pr. circa T erat α qui in suis sedib; erat (erant T) β 18. edificiis A.

V. 4. enim A'Bβ autem R galliæ U ui(t)atores B 5. ///de A 8. cogant α cogat β his rebus α et his rumorib. β 9. saepe (sepe M) rebus α rebus sepe β consilia A 10. paenitere B' penitere A'β rumoribus β moribus α.

VI. Qua consuetudine cognita Caesar, ne grauiori bello 1
occurreret, maturius, quam consuerat, ad exercitum proficiscitur.
Eo cum uenisset, ea, quae fore suspicatus erat, facta cognouit; 2
missas legationes ab nonnullis ciuitatibus ad Germanos inuita- 3
5 tosque eos, uti ab Rheno discederent, omniaque, quae postu-
lassent, ab se fore parata. Qua spe adducti Germani latius 4
uagabantur et in fines Eburonum et Condrusorum, qui sunt
Treuerorum clientes, peruenerant. Principibus Galliae euocatis 5
Caesar ea, quae cognouerat, dissimulanda sibi existimauit eo-
10 rumque animis permulsis et confirmatis equitatuque imperato
bellum cum Germanis gerere constituit.

VII. Re frumentaria comparata equitibusque delectis iter 1
in ea loca facere coepit, quibus in locis esse Germanos audie-
bat. A quibus cum paucorum dierum iter abesset, legati ab 2
his uenerunt, quorum haec fuit oratio: Germanos neque priores 3
5 populo Romano bellum inferre neque tamen recusare, si laces-
santur, quin armis contendant, quod Germanorum consuetudo
[haec] sit a maioribus tradita, quicumque bellum inferant, resi-
stere neque deprecari. Haec tamen dicere, uenisse inuitos, eiec- 4
tos domo; si suam gratiam Romani uelint, posse iis utiles esse
10 amicos; uel sibi agros adtribuunt uel patiantur eos tenere, quos
armis possederint: sese unis Suebis concedere, quibus ne di 5
quidem immortales pares esse possint; reliquum quidem in terris
esse neminem, quem non superare possint.

VIII. Ad haec, quae uisum est, Caesar respondit; sed exitus 1
fuit orationis: Sibi nullam cum his amicitiam esse posse, si in
Gallia remanerent; neque uerum esse, qui suos fines tueri non 2
potuerint, alienos occupare; neque ullos in Gallia uacare agros,
5 qui dari tantae praesertim multitudini sine iniuria possint; sed 3

VI. 1. negnauiori ^{Ne} AR ^{gr} grauiori B 3. que A 4. (ro)manos A 5. om-
nia que que M omnia quaeq; A omnia quaeq; B' omnia queq; β 6. latius α
latius iam β 7. fines α finib; β eburonum (aeburonum M) α eburonum β
8. et — [Treuerorum] om. T¹ condrusorum U condrusonum (conduronum Mpr.) α
treuerorum α trebiro² U euocatis β uocatis α ad se euocatis Geyer 9.
ea(m) A.

VII. 2. esse (om. M) germanos α germanos esse β 5. p̄r A .p. f. M
p̄r B 7. sit A haec sit B' β exiit M qui cum B 8. inuictō M 9. iis
(his M iis B) α eis β 10. eos tenere AB' tenere eos β 11. sueuis X
nec liquidē U ne dii quidem α T 12. possint B' β possent A' Reliquū B
Reliquum cett.

VIII. 1. quae (que M) uisum est caesar α caesar quae uisum est β
2. his α is T iis U 5. multitudineⁱ B.

licere, si uelint, in Vbiorum finibus considerare, quorum sint legati apud se et de Sueborum iniuriis querantur et a se auxilium petant: hoc se Vbis imperaturum.

- 1 VIII. Legati haec se ad suos relatueros dixerunt et re deliberata post diem tertium ad Caesarem reuersuros: interea ne
2 propius se castra moueret, petierunt. Ne id quidem Caesar ab
3 se impetrari posse dixit. Cognouerat enim magnam partem
equitatus ab his aliquot diebus ante praedandi frumentandique 5
causa ad Ambiuaritos trans Mosam missam: hos expectari
equites atque eius rei causa moram interponi arbitrabatur.
- 1 X. Mosa profluit ex monte Vosego, qui est in finibus Lin-
gonum, et parte quadam ex Rheno recepta, quae appellatur Va-
2 calus, insulam [quae] efficit Batauorum, [in Oceanum influit] neque
longius ab Oceano milibus passuum LXXX in Rhenum influit.
3 Rhenus autem oritur ex Lepontiis, qui Alpes incolunt, et longo 5
spatio per fines Nantuatium, Heluetiorum, Sequanorum, Mediomat-
4 tricum, Tribucorum, Treuerorum citatus fertur et, ubi Oceano ad-
propinquauit, in plures defluit partes multis ingentibusque insulis
5 effectis, quarum pars magna a feris barbarisque nationibus in-
colitur, ex quibus sunt, qui piscibus atque ouis auium uiuere 10
existimantur, multisque capitibus in Oceanum influit.
- 1 XI. Caesar cum ab hoste non amplius passuum XII mili-
bus abesset, ut erat constitutum, ad eum legati reuertuntur:
qui in itinere congressi magnopere, ne longius progredere-
2 rant, orabant. Cum id non inpetrassent, petebant, uti ad eos equites,
qui agmen antecessissent, praemitteret eosque pugna prohiberet, 5
3 sibi ut potestatem faceret in Vbios legatos mittendi; quorum

6. uelint $A'\beta$ uellint B' 7. suenorum X quaerantur AB 8. se ubiis
Leidensis I suebis α se ab ubiis β imperaturum α *T* impetraturum U .

VIII. 3. proprius B 4. impetrari *MTB'corr.* impetrare U imperari A
imperare B' 5. aliquo, B aliquod A' frum̄tandi quae B 6. ambiuaritos B
expectari AB expectari M 7. (h)ei[†]us A .

X. 1. uósego MB uosego A 3. uacalus $AB'\beta$ uaculus M uulgo dñ
uuals B' insular'que M insulā quae A insula. quae B insulāq. T ba-
tauorum β , *Paris. 6842b* uatauorum α uulgo dñ batua. B renum B Re-
nus A' 5. elpontiis M 6. nantuatium A' nantuantium (nautuantium B) B'
nānetū U nem&ū T eluicio[†] M sequanorum A mediomatricum α me-
diomatricorum β 7. tribucorum α , *om.* β 8. adpropinquauit α appropin-
quat β defluit α diffluit β ingentibús. Quae B insulis effectis α effectis
insulis T 9. barbaris quae B 10. ouis (houis M) α qui ouis β .

XI. 3. progredereetur α pcederet β 4. imp&rassent A inp&rassent B
5. pmitter& A eos quae A eos qui M 6. úbios B nubios M mitendi B .

si principes ac senatus sibi iure iurando fidem fecisset, ea con-
 ditione, quae a Caesare ferretur, se usuros ostendebant: ad has
 res conficiendas sibi tridui spatium daret. Haec omnia Caesar 4
 10 eodem illo pertinere arbitrabatur, ut tridui mora interposita
 equites eorum, qui abessent, reuenterentur; tamen sese non lon-
 gius milibus passuum quattuor aquationis causa processurum
 eo die dixit: huc postero die quam frequentissimi conuenirent, 5
 ut de eorum postulatis cognosceret. Interim ad praefectos, qui 6
 15 cum omni equitatu antecesserant, mittit, qui nuntiarent, ne
 hostes proelio lacesserent et, si ipsi lacesserentur, sustinerent,
 quoad ipse cum exercitu propius accessisset.

XII. At hostes, ubi primum nostros equites conspexerunt, 1
 quorum erat $\bar{v}$ numerus, cum ipsi non amplius octingentos equi-
 tes haberent, quod ii, qui frumentandi causa ierant trans Mos-
 sam, nondum redierant, nihil timentibus nostris, quod legati
 5 eorum paulo ante a Caesare discesserant atque is dies indutiis
 erat ab his petitus, impetu facto celeriter nostros perturbauerunt;
 rursus resistentibus, consuetudine sua ad pedes desiluerunt, 2
 subfossis equis conpluribusque nostris deiectis reliquos in fugam
 coiecerunt atque ita perterritos egerunt, ut non prius fuga de-
 10 sisterent, quam in conspectum agminis nostri uenissent. In 3
 eo proelio ex equitibus nostris interficiuntur quattuor et LXX, 4
 in his uir fortissimus Piso Aquitanus, amplissimo genere natus,
 cuius auus in ciuitate sua regnum optinuerat, amicus ab senatu
 nostro appellatus. Hic cum fratri intercluso ab hostibus auxi-
 15 lium ferret, illum ex periculo eripuit, ipse equo uulnerato deiec-
 tus, quoad potuit, fortissime restitit; cum circumuentus multis 6
 uulneribus acceptis cecidisset atque id frater, qui iam proelio

7. condicione A' conditione B 8. cesare A ostendebant B 14. eorum A
 prefectos A 15. nuntiarⁿ& A 16. lacesserant A lacescerentur A 17. pro-
 prius B'.

XII. 2. $\bar{v}$ A · $\bar{v}$ (³) M · $\bar{v}$ · B' U · $\bar{v}$ · B · v · mil T octingentos AB' · dccc.
 M · cccc · T · ccc · U 3. ii AB' hii M hi UT³ i T ierant trans mosam α
 erant trans mosam pfecti β 5. is B' his A' β ind(u)tus B induciis A
 6. his AB' is M iis (eis T) β 7. resistentibus α iis (hiis T) resistentib. β con-
 suetudine sua α sua consuetudine β 8. subfossis α suffossisque β 9. coie-
 cerunt A' Rpr. U coiecerunt B coegerunt TM² 10. conspectum α conspectu β
 nostri] nim B¹ 11. quattu. & LXX; A · IIII · & LXX · M quattuor & LXX B'
 · LXX · IIII · T 13. his U hiis TU³ iis B iis α 13. optinuerat A' obtinue-
 rat B ab AB a M β 14. nostro] non Bpr. 15. ex α , om. β 17. ceci-
 disset α decidisset β at B adque A.

excesserat, procul animaduertisset, incitato equo se hostibus optulit atque interfectus est.

- 1 XIII. Hoc facto proelio Caesar neque iam sibi legatos audiendos neque condiciones accipiendas arbitrabatur ab his, qui per dolum atque insidias, petita pace, ultro bellum intulissent; 2 exspectare uero, dum hostium copiae augerentur equitatusque reuerteretur, summae dementiae esse iudicabat, et cognita Gal- 5 3 lorum infirmitate, quantum iam apud eos hostes uno proelio auctoritatis essent consecuti, sentiebat; quibus ad consilia capi- 4 pienda nihil spatii dandum existimabat. His constitutis rebus et consilio cum legatis et quaestore communicato, nequem diem pugnae praetermitteret, oportunissime res accidit, quod postri- 10 die eius diei mane eadem et perfidia et simulatione usi Germani frequentes omnibus principibus maioribusque natu adhi- 5 bitis ad eum in castra uenerunt, simul, ut dicebatur, sui purgandi causa, quod contra, atque esset dictum et ipsi petissent, proelium pridie commisissent, simul ut, siquid possent, de in- 15 6 dutiis fallendo impetrarent. Quos sibi Caesar oblatos gauisus illos retineri iussit, ipse omnis copias castris eduxit equitatumque, quod recenti proelio perterritum esse existimabat, agmen subsequi iussit.

- 1 XIII. Acie triplici instituta et celeriter octo milium itinere confecto prius ad hostium castra peruenit, quam, quid ageretur, 2 Germani sentire possent. Qui omnibus rebus subito perterriti et celeritate aduentus nostri et discessu suorum, neque consilii habendi neque arma capiendi spatio dato, perturbantur, co- 5 3 piasne aduersus hostem ducere, an castra defendere, an fuga salutem petere praestaret. Quorum timor cum fremitu et concursu significaretur, milites nostri pristini diei perfidia incitati 4 in castra inruperunt. Quo loco, qui celeriter arma capere potuerunt, paulisper nostris restiterunt atque inter carros impe- 10

20. interfectus est α est interfectus β .

XIII. 2. condiciones A' conditiones B his $A'\beta$ iis B' iis B 4. Exspectare A expectare MB 7. consequuti A 8. Is M 9. questore B

neque B neque A 10. praetermittere A praetermittere M oportunissime M opportunissime B' opportunis simile A oportunissima β posterius die A post die $MB'\beta$ 11. eadem et perfidia et simulatione (simulatione M) usi germani α eadem simulatione et perfidia germani usi β 12. maioribus A 13. dicebatur B sui purgandi α purgandi sui β 15. commisissent A commississent M induciis $A'B$ 16. oblatos A gauisus β grauius α 17. omnes T^1 omnes ceteri.

XIII. 3. sentire possent α possent sentire β 4. consilium β 6. ducere α educere β .

dimenta⁵que proelium commiserunt; at reliqua multitudo puerorum mulierumque (nam cum omnibus suis domo excesserant Rhenumque transierant) passim fugere coepit; ad quos consectandos Caesar equitatum misit.

XV. Germani, pos tergum clamore audito, cum suos interfici uiderent, armis abiectis signisque militaribus relictis se ex castris eiecerunt, et cum ad confluentum Mosae et Rheni peruenissent, reliqua fuga desperata, magno numero interfecto, reliqui se in flumen praecipitauerunt atque ibi timore, lassitudine, ui fluminis oppressi perierunt. Nostri ad unum omnes incolumes, perpaucis uulneratis, ex tanti belli timore, cum hostium numerus capitum CCCCXXX milium fuisset, se in castra receperunt. Caesar his, quos in castris retinuerat, discedendi potestatem fecit. Illi supplicia cruciatusque Gallorum ueriti, quorum agros uexauerant, remanere se apud eum uelle dixerunt. His Caesar libertatem concessit.

XVI. Germanico bello confecto multis de causis Caesar statuit sibi Rhenum esse transeundum; quarum illa fuit iustissima, quod, cum uideret Germanos tam facile impelli, ut in Galliam uenirent, suis quoque rebus eos timere uoluit, cum intellegent et posse et audere populi Romani exercitum Rhenum transire. Accessit etiam, quod illa pars equitatus Vspetum et Tencterorum, quam supra commemorauimus praedandi frumentandique causa Mosam transisse neque proelio interfuisse, post fugam suorum se trans Rhenum in fines Sugambrorum receperat seque cum iis coniunxerat. Ad quos cum Caesar nuntios misisset, qui postularent, eos, qui sibi Galliaeque bellum intulissent, sibi dederent, responderunt: Populi Romani imperium Rhenum finire: si se inuito Germanos in Galliam transire non aequum existimaret, cur sui quicquam esse imperii aut potestatis trans Rhenum postularet? Vbi autem, qui uni

11. plium A'B 12. nam α Namque β.

XV. 1. postergum B post ergū M post tergū A posterga T 2. ex α e U, om. Tpr. 3. et Rheni] del. Bergk 4. reliqui] se B 5. p̄cipitauerunt A 6. ui fluminis] in fluminis B' uí fluminis M flumine Bcorr. oppraessi B huto2 ta v num A' 8. cccc .xxx. B 10. craciatusq; A.

lū nū
XVI. 3. ut α quod β 5. P̄ A .P̄ .R̄ . M p̄ f B 6. renum A 7. usip&ū B usup&um A husu petum M tenctherorum A'β tencterorum B' memorauit A 8. lio A 9. r enum M sugambrorum B'β sug(r)ambrorū A fugam bro2 M 10. iis AB' iis B hiis MT his U 12. P̄ A .P̄ .R̄ . M p̄ f B 14. equum A' 15. Ūbi(i) B Hubii A Hubi M.
(2)

ex Transrhenanis ad Caesarem legatos miserant, amicitiam fe-
cerant, obsides dederant, magnopere orabant, ut sibi auxilium
6 ferret, quod grauius ab Suebis premeretur; uel, si id facere
occupationibus reipublicae prohiberetur, exercitum modo Rhenum
transportaret: id sibi *ad* auxilium spemque reliqui temporis 20
7 satis futurum. Tantum esse nomen atque opinionem eius
exercitus Ariouisto pulso et hoc nouissimo proelio facto etiam
ad ultimas Germanorum nationes, uti opinione et amicitia po-
8 puli Romani tuti esse possint. Nauium magnam copiam ad
transportandum exercitum pollicebantur. 25

1 XVII. Caesar his de causis, quas commemorauit, Rhenum
transire decreuerat; sed nauibus transire neque satis tutum
esse arbitrabatur, neque suae neque populi Romani dignitatis
2 esse statuebat. Itaque, etsi summa difficultas faciendi pontis
proponebatur propter latitudinem, rapiditatem altitudinemque 5
3 fluminis, tamen id sibi contendendum aut aliter non traducen-
dum exercitum existimabat. Rationem pontis hanc instituit.
Tigna bina sesquipedalia paulum ab imo praeacuta dimensa ad
altitudinem fluminis interuallo pedum duorum inter se iunge-
4 bat. Haec cum machinationibus inmissa in flumen defixerat 10
fistucisque adegerat, non sublicae modo directe ad perpendicu-
lum, sed prone ac fastigate, ut secundum naturam fluminis pro-
5 cumberent, iis item contraria duo ad eundem modum iuncta
interuallo pedum quadragenum ab inferiore parte contra uim
6 atque impetum fluminis conuersa statuebat. Haec utraque in 15
super bipedalibus trabibus inmissis, quantum eorum tignorum
iunctura distabat, binis utrimque fibulis ab extrema parte di-
7 stinebantur; quibus disclusis atque in contrariam partem reuin-
ctis tanta erat operis firmitudo atque ea rerum natura, ut, quo

16. legatos α , om. β 18. suenis X praemerentur B 19. rei. β β P · β A
 β · R M β β B β · β · R 20. ad Aldus, om. X 21. nomen α nomen apud
eos β adque A oppinionem A' eius exercitus A'B eius exercitum R
exercitus romani β 22. ariouisto M ariouixto ABpr. β lio A' 23. oppi-
nionem(s) A oppinionem M β A · β · R M β B.

XVII. 2. transire α transire se β 3. arbitrabatur B β A β · β · M
 β β B 4. faciendi α faciendi β 6. aut B 8. palū A 9. iungebāt A

iungebāt M 10. cum machinationibus B flumen α flumine β difixerat A'B

11. fistucisque α festuculisq. β directe U et cod. Paris 6842^b directę B
directae AB' directę MT 12. prone M β pronae AB' fastigate A' β fasti-
gate B' fastigate B' fastigate R' 13. iis A' his B iuncta (iuncta M) α
diuncta β 14. quadragenum α · xl · β 16. inmis B 17. di(st)inebantur B.

20 maior uis aquae se incitauisset, hoc artius inligata tenerentur.
 Haec derecta materia iniecta contexebantur ac longuriis crati-8
 busque consternebantur; ac nihilo setius sublicae et ad infe-9
 riorem partem fluminis oblique agebantur, quae pro ariete
 subiectae et cum omni opere coniunctae uim fluminis exciperent, 10
 25 et aliae item supra pontem mediocri spatio, ut, si arborum
 trunci siue naues deiciendi operis essent a barbaris missae, his
 defensoribus earum rerum uis minueretur, neu ponti nocerent.

XVIII. Diebus decem, quibus materia coepta erat conpor-1
 tari, omni opere effecto exercitus traducitur. Caesar ad utram-2
 que partem pontis firmo praesidio relicto in fines Sugambrorum
 contendit. Interim a conpluribus ciuitatibus ad eum legati 3
 5 ueniunt; quibus pacem atque amicitiam petentibus liberaliter
 respondit obsidesque ad se adduci iubet. Sugambri ex eo 4
 tempore, quo pons institui coeptus est, fuga conparata hortan-
 tibus iis, quos ex Tencteris atque Vsipetibus apud se habebant,
 finibus suis excesserant suaque omnia exportauerant seque in
 10 solitudinem ac siluas abdiderant.

XVIII. Caesar paucos dies in eorum finibus moratus 1
 omnibus uicis aedificiisque incensis frumentisque succis se in
 fines Vbiorum recepit atque iis auxilium suum pollicitus, si ab
 Suebis premerentur, haec ab iis cognouit: Suebos, postea quam 2
 5 per exploratores pontem fieri comperissent, more suo concilio
 habito nuntios in omnes partes dimisisse, uti de oppidis de-
 migrarent, liberos, uxores suaque omnia in siluis deponerent,
 atque omnes, qui arma ferre possent, unum in locum conue-
 nirent: hunc esse delectum medium fere regionum earum, quas 3
 10 Suebi optinerent; hic Romanorum aduentum expectare atque

20. inligata α ligata β 21. derecta X derecta B materia α materię T
 materie U ac longuriis α et longuris β 22. Hac A 23. ari&ę A 26. dis-
 iciendi *Geyer* operis AB' op(um) M operis causa β missae] inmissae
Ciacconius.

XVIII. 2. opere α ponte β 3. psidio A' sugambrorum β sygambro-
 rum B' sigam brorum A' 4. contendit α intendit β conpluribus A' com-
 pluribus B 5. p(l)acem B 6. respondit α respondet β Sigambri α At
 (ut U) sugambri β 8. iis α his β tencteris AT thencteris B' thencteris
 M tencheris U atque α et β usi p'ibus B usi petib; M usi p&ibvs A
 9. sequae A .

XVIII. 1. Cae||sar B 2. edificiisq; A succis M s. *lin.* succensis $AB'\beta$
 3. iis α ius B his β 4. suebis A' suebis B praemerentur] hec B iis α
 is $TBcorr.$ his U suebos $A'B$ 5. per] *om.* A' 6. dīmi. sse B dimisse
 $A'B$ dīmissee M 10. sueui X (sueu M) optinerent $A'B$.

4ibi decertare constituisse. Quod ubi Caesar comperit, omni-
bus rebus his confectis, quarum rerum causa traducere exer-
citus constituerat, ut Germanis metum iniceret, ut Sugambros
ulcisceretur, ut Vbios obsidione liberaret, diebus omnino decem
et octo trans Rhenum consumptis, satis et ad laudem et ad 15
utilitatem profectum arbitratus, se in Galliam recepit pontem-
que rescidit.

1 XX. Exigua parte aestatis reliqua Caesar, etsi in his locis,
quod omnis Gallia ad septentriones uergit, maturae sunt hie-
mes, tamen in Britanniam proficisci contendit, quod omnibus
fere Gallicis bellis hostibus nostris inde subministrata auxilia
intellegebat et, si tempus anni ad bellum gerendum deficeret, 5
2 tamen magno sibi usui fore arbitrabatur, si modo insulam
adisset et genus hominum perspexisset, loca, portus, aditus
3 cognouisset; quae omnia fere Gallis erant incognita. Neque
enim temere praeter mercatores illo adiit quisquam, neque iis
ipsis quicquam praeter oram maritimam atque eas regiones, 10
4 quae sunt contra Gallias, notum est. Itaque uocatis ad se
undique mercatoribus, neque quanta esset insulae magnitudo,
neque quae aut quantae nationes incolerent, neque quem usum
belli haberent aut quibus institutis uterentur, neque qui essent
ad maiorum nauium multitudinem idonei portus, reperire 15
poterat.

1 XXI. Ad haec cognoscenda, priusquam periculum faceret,
idoneum esse arbitratus Gaium Volusenum cum naui longa
2 praemittit. Huic mandat, ut exploratis omnibus rebus ad se
3 quam primum reuertatur. Ipse cum omnibus copiis in Morinos
proficiscitur, quod inde erat breuissimus in Britanniam traiectus. 5

12. rebus his α his rebus β 13. sugambros α sigambros T 14. decem et
octo AB x. et viii. $M \cdot xviii \cdot \beta$ ^h r enū B 16. profectum B' pfectum $A'\beta$
in] om. A' .

XX. 2. septentriones $A'U$ septētriones T septem trionem B' mature
sunt B matuesunt A nature sunt M britanniā A britaniam B proficisci
contendit α contendit pficisci β 4. gallicis bellis α bellis gallicis β sub-
ministrata A' sumministrata B 5. intellegēbat B deficeret α defecerat β
6. sibi usui α usui sibi β harbitra batur A 7. et genus α genus β 9.
preter A' illo (illō MB) adiit α ad id (adiri U) ad illos β iis $AB'U$ iis
 B hiis MT 10. pter A' 11. uocatis α euocatis β 13. neque quem] ne-
quem A 15. nauium α nauigiū β multitudinem α multitudinis $Tcorr.$ U
multitudines T reperire RUB^2 reperiri MB repperiri AT .

XXI. 1. hec MB periculum B 2. gaium $\alpha \cdot c \cdot \beta$ naui longa α longa
naue β 3. pmittit A praemittat M' ut α uti β 5. britanniā A britaniam B .

Huc naues undique ex finitumis regionibus et, quam superiore 4
aestate ad Veneticum bellum effecerat classem, iubet conuenire.
Interim consilio eius cognito et per mercatores perlato ad 5
Britannos, a compluribus insulae ciuitatibus ad eum legati
10 ueniunt, qui polliceantur obsides dare atque imperio populi
Romani obtemperare. Quibus auditis, liberaliter pollicitus 6
hortatusque, ut in ea sententia permanerent, eos domum re-
mittit et cum iis una Commium, quem ipse Atrebatibus supe- 7
ratis regem ibi constituerat, cuius et uirtutem et consilium probabat
15 et quem sibi fidelem esse arbitrabatur, cuiusque auctoritas in
his regionibus magni habebatur, mittit. Huic imperat, quas 8
possit, adeat ciuitates horteturque, ut populi Romani fidem
sequantur, seque celeriter eo uenturum nuntiet. Volusenus 9
perspectis regionibus omnibus, quantum ei facultatis dari po-
20 tuit, qui naui egredi ac se barbaris committere non auderet,
quinto die ad Caesarem reuertitur, quaeque ibi perspexisset,
renuntiat.

XXII. Dum in his locis Caesar nauium parandarum causa 1
moratur, ex magna parte Morinorum ad eum legati uenerunt,
qui se de superioris temporis consilio excusarent, quod homines
barbari et nostrae consuetudinis imperiti bellum populo Ro-
5 mano fecissent, seque ea, quae imperasset, facturos pollicerentur.
Hoc sibi Caesar satis oportune accidisse arbitratus, quod 2
neque pos tergum hostem relinquere uolebat neque belli gerendi
propter anni tempus facultatem habebat neque has tantularum
rerum occupationes Britanniae anteponendas iudicabat, magnum
10 iis numerum obsidum imperat. Quibus adductis eos in fidem

6. finitumi ^s *M* finitimis *cett.* 7. effecerat α fecerat β 9. brittanos *A* bri-
tanos *B* insulae α eius insule β 10. polliceantur α pollicerentur β adq;
A $\bar{p}r$. *A* $\cdot \bar{p}$ $\cdot \bar{r}$ $\cdot \bar{M}$ $\bar{p}r$ *B* 12. hortatusq; *A* 13. iis ($\bar{r}us$ *M* $\bar{r}is$ *B*) α his β
16. his *A'* β is *B'* 17. horteturque *A'RUB*^s hortaturq; *B'T* ut *A'* β , *om.*
B' $\bar{p}r$. *A* $\cdot \bar{p}$ $\cdot \bar{r}$ $\cdot \bar{M}$ $\bar{p}r$ *B* 18. seque] sedq; *A* se β celeriter eo (e $\acute{o}$ *MB*)
 α eo celeriter β 19. regionibus] rebus *Paul* ei *A'* β & *B'* facultas *A*
20. naui α ex naue β 21. quinto] $\cdot v \cdot \beta$.

XXII. 1. his *A'* β is *B'* 4. $\cdot \bar{p}r$ $\cdot \bar{A}$ $\cdot \bar{p}$ $\cdot \bar{r}$ $\cdot \bar{M}$ $\bar{p}r$ *B* 5. seque] sed quae *A*
pollicerentur β pollicentur α 6. Hoc α Haec β caesar (caesar *M*) satis
oportune (opportune *B*) α satis oportune (-q *T*) cesar β 7. postergū *M* post er-
gum *B* post tergū *A* 8. tantularum β tantarum *AB'* tanto^a *M* 9. brit-
taniae *A* britannię *M* britaniae *B* sibi brittaniae β 10. iis α ^(h) $\bar{r}is$ *B* $\bar{r}us$
M his β imperat] iudicat *Apr.*
⁽²⁾

Caesaris bellum Gallicum.

3 recepit. Nauibus circiter LXXX onerariis coactis contractisque, quod satis esse ad duas transportandas legiones existimabat, quod praeterea nauium longarum habebat, quaestori, legatis
4 praefectisque distribuit. Huc accedebant XVIII onerariae naues, quae ex eo loco ab milibus passuum octo uento tene- 15 bantur, quo minus in eundem portum uenire possent: has equi- 5 tibus distribuit. Reliquum exercitum Quinto Titurio Sabino et Lucio Aurunculeio Cottae legatis in Menapios atque in eos pagos Morinorum, ab quibus ad eum legati non uenerant, 6 ducendum dedit; Publium Sulpicium Rufum legatum cum 20 eo praesidio, quod satis esse arbitrabatur, portum tenere iussit.

1 XXXIII. His constitutis rebus nactus idoneam ad nauigan- dum tempestatem tertia fere uigilia soluit equitesque in ulte- riorem portum progredi et naues conscendere et se sequi iussit.
2 A quibus cum paulo tardius esset administratum, ipse hora circiter diei quarta cum primis nauibus Britanniam attigit atque 5 ibi in omnibus collibus expositas hostium copias armatas con- 3 spexit. Cuius loci haec erat natura, atque ita montibus an- gustis mare continebatur, uti ex locis superioribus in litus telum 4 adigi posset. Hunc ad egrediendum nequaquam idoneum lo- cum arbitratus, dum reliquae naues eo conuenirent, ad horam 10 5 nonam in ancoris expectauit. Interim legatis tribunisque mili- tum conuocatis, et quae ex Voluseno cognosset et quae fieri uellet, ostendit monuitque, ut rei militaris ratio, maxime ut maritumae res postularent, ut quae celerem atque instabilem motum haberent, ad nutum et ad tempus omnes res ab iis 15 6 administrarentur. His dimissis et uentum et aestum uno tem-

11. LXXX. β *Orosius* VI 9 octin gentis octingenta A .DCCC . LXXX . M octin- gentis octoginta B' 13. quod α quicquid β preterea A' questori M id questoribus β 14. pfectisq; M pfectisq; A .xviii B .viii . A 15. uenta

M uentu^o B 17. distribuit α tribuit β reliquū B Reliquum cett. Quinto] om. β tyturio A 18. Lucio] om. β 20. ducendum α deducendum β Publium] Puplium M, om. β sculpiciū A.

XXIII. 2. soluit α naues soluit β 4. t(r)adius A 5. circiter diei α diei circiter β brittaniā A britaniā B 7. atque ita α Adeo β angustis] angustissime Paul 9. egrediendum α adgrediendū T aggreediendū U nequaquam idoneum locum α locum nequaquam idoneum β 11. militum α

mīl T militib; U 12. et α , om. β uolusenu^o B cognosset AB' M corr. cognouisset Mpr. β B^a 13. ut α uti β maxime α maximeq; β 14. maritum aeres B' maritumq; res M maritume res AU maritime res T quae Lipsius

quā (quam R) X 15. iis (iis M iis^(h) B) α his β .

pore nactus secundum, dato signo et sublati ancoris circiter milia passuum septem ab eo progressus, aperto ac plano litore naues constituit.

XXIII. At barbari, consilio Romanorum cognito, prae-
misso equitatu et essedariis, quo plerumque genere in proeliis
uti consueverunt, reliquis copiis subsecuti nostros nauibus egredi
prohibebant. Erat ob has causas summa difficultas, quod naues
5 propter magnitudinem nisi in alto constitui non poterant, mili-
tibus autem ignotis locis, impeditis manibus, magno et graui
onere armorum [oppressis] simul et de nauibus desiliendum et
in fluctibus consistendum et cum hostibus erat pugnandum,
cum illi aut ex arido aut paulum in aquam progressi omnibus 3
10 membris expeditis, notissimis locis audacter tela conicerent et
equos insuefactos incitarent. Quibus rebus nostri perterriti 4
atque huius omnino generis pugnae imperiti non eadem alacri-
tate ac studio, quo in pedestribus uti proeliis consueverant, ute-
bantur

XXV. Quod ubi Caesar animaduertit, navis longas, qua-
rum et species erat barbaris inusitatio et motus ad usum ex-
peditior, paulum remoueri ab onerariis nauibus et remis inci-
tari et ad latus apertum hostium constitui atque inde fundis,
5 sagittis, tormentis hostis propelli ac summoueri iussit; quae
res magno usui nostris fuit. Nam et nauium figura et remorum 2
motu et inusitato genere tormentorum permoti barbari con-
stiterunt ac paulum modo pedem retulerunt. Atque nostris 3
militibus cunctantibus, maxime propter altitudinem maris, qui
10 decimae legionis aquilam ferebat, contestatus deos, ut ea res
legioni feliciter eueniret, 'Desilite', inquit, 'milites, nisi uultis aqi-
lam hostibus prodere: ego certe meum rei publicae atque impe-
ratori officium praestitero.' Hoc cum uoce magna dixisset, se 4

17. nactus B nactus cett. 18. (h)ab B aperto β, om. α.

XXIII. 1. p̄misso A p̄misso M 3. copiis A subsequuti A 6. inpe-
ditis A' impeditis B 7. onere A'β onore B' oppressis α pressis β, del.
Madvig de α, om. β 10. expeditis A'β expediti B' audacter B 12. ge-
neris pugnae (pugne M) α pugnae generis β eadem B.

XXV. 1. navis T naues cett. 2. erat β, om. α expeditior A' 5. hostis A' hostes
B'βMcorr. 6. et remorum α remorum β 7. inusitato A et inusitato M 8.
retulerunt A'βB'corr. rettulerunt B' Atque α At β 10. legiones A contestatus
(constet M) deos α obtestatur deos β 11. desilitae A milites α commili-
tones β 12. rei publicae A reipublicae B 13. p̄stitero A praestitero M
se ex (sex M) navi α ex navi se β.

- 5 ex naui proiecit atque in hostes aquilam ferre coepit. Tum
 nostri cohortati inter se, ne tantum dedecus admitteretur, uni-
 6 uersi ex naui desiluerunt. Hos item ex proximis [primis] na-
 uibus cum conspexissent, subsecuti hostibus adpropinquarunt.
 1 XXVI. Pugnatum est ab utrisque acriter. Nostri tamen,
 quod neque ordines seruare neque firmiter insistere neque signa
 subsequi poterant, atque alius alia ex naui, quibuscumque
 signis occurrerat, se adgregabat, magnopere perturbabantur;
 2 hostes uero, notis omnibus uadis, ubi ex litore aliquos singu-
 lares ex naui egredientes conspexerant, incitatis equis inpeditos
 3 adoriebantur, plures paucos circumsistebant, alii ab latere aperto
 4 in uniuersos tela coniciebant. Quod cum animaduertisset Caesar,
 scaphas longarum nauium, item speculatoria nauigia militibus
 compleri iussit et, quos laborantes conspexerat, his subsidia 10
 5 submittebat. Nostri, simul in arido constiterunt, suis omnibus
 consecutis in hostes impetum fecerunt atque eos in fugam de-
 derunt, neque longius prosequi potuerunt, quod equites cursum
 tenere atque insulam capere non potuerant. Hoc unum ad
 pristinam fortunam Caesari defuit. 15
- 1 XXVII. Hostes proelio superati, simul atque se ex fuga
 receperunt, statim ad Caesarem legatos de pace miserunt; ob-
 sides daturus, quaeque imperasset, facturos [esse] polliciti sunt.
 2 Vna cum his legatis Commius Atrebas uenit, quem supra de-
 3 monstraui a Caesare in Britanniam praemisum. Hunc illi 5
 e naui egressum, cum ad eos oratoris modo. Caesaris mandata
 deferret, comprehenderant atque in uincula coniecerant; tum
 4 proelio facto remiserunt. In petenda pace eius rei culpam in
 multitudinem coniecerunt et, propter imprudentiam ut ignoscere-
 5 tur, petiuerunt. Caesar questus, quod, cum ultro in continentem 10
 legatis missis pacem ab se petissent, bellum sine causa intu-
 6 lissent, ignoscere imprudentiae dixit obsidesque imperauit; quo-

15. cohortati *M* hortati *A* 16. ex α e β desiluerunt α desilierunt β primis *X*,
del. Hotmann 17. adpropinquarunt *A'* adpropinquarent *B'* appropinquaue-
 runt β .

XXVI. 2. hordines *A'* 4. perturbabantur β perturbantur α 5. Hostis *A'*
 littore *A* singularis *T* 6. naui α nane β inpeditos *A'* impeditos *B* 9. sca-
 pas *A* 14. potuerant *Lipsius* potuerunt *X*.

XXVII. 2. cesarem *A'* 3. facturos *Apitz* facturos esse ($\tilde{q}\tilde{q}$ *M*) α sese
 facturos β 4. his α hiis *T* iis *U* 5. brittaniā *A* britaniā *B* 7. de-
 ferret ($\tilde{d}\tilde{f}\tilde{f}\tilde{e}\tilde{r}\tilde{r}$ & *M*) α pferret β uincula α uinclā β 8. proelio *B* $\tilde{p}\tilde{l}\tilde{i}\tilde{o}$ *A*
 .pelio *M* In petenda *A'* impetenda *B'* et in petenda β 9. coniecerunt (coni-
 cerunt *R*) α contulerunt β imprudentiam *A* imprudentiā *B* 10. quaestus *A*.

rum illi partem statim dederunt, partem ex longinquiore locis accersitam paucis diebus sese daturos dixerunt. Interea 7
15 suos remigrare in agros iusserunt, principesque undique conuenire et se ciuitatesque suas Caesari commendare coeperunt.

XXVIII. His rebus pace confirmata, post diem quartum, 1
quam est in Britanniam uentum, naues XVIII, de quibus supra demonstratum est, quae equites sustulerant, ex superiore portu leni uento soluerunt. Quae cum adpropinquarent Bri- 2
tanniae et ex castris uiderentur, tanta tempestas subito coorta est, ut nulla earum cursum tenere posset, sed aliae eodem, unde erant profectae, referrentur, aliae ad inferiorem partem insulae, quae est propius solis occasum, magno sui cum periculo deicerentur; quae tamen ancoris iactis cum fluctibus 3
10 complerentur, necessarius aduersa nocte in altum prouectae continentem petierunt.

XXVIII. Eadem nocte accidit, ut esset luna plena, qui 1
dies maritimos aestus maximos in Oceano efficere consuevit, nostrisque id erat incognitum. Ita uno tempore et longas 2
naues, quibus Caesar exercitum transportandum curauerat 5
quasque in aridum subdlexerat, aestus compleuerat, et onerarias, quae ad ancoras erant deligatae, tempestas adflixerat, neque ulla nostris facultas aut administrandi aut auxiliandi dabatur. Compluribus nauibus fractis reliquae cum essent funibus, an- 3
coris reliquisque armamentis amissis ad nauigandum inutiles, 10
magna, id quod necesse erat accidere, totius exercitus perturbatio facta est. Neque enim naues erant aliae, quibus repor- 4

13. partem statim *A'* partem. statim *B* statim partem β 14. accersitam α
arcessitam β paucis α paucis post β sese *A'* se *B* se *T* daturos α da-
turos esse β 15. remigrare in (in] & in *A*) agros α in agros remigrare β
conuenire α conuenere β 16. commendare coeperunt (comendari cepeŕ *M*)
 α commendarunt β .

XXVIII. 2. britanniā *A* britaniā *B* 3. supra] om. *A* 4. britanniae *A*
britanniae *B* 5. cohorta *A'U* quo horta *B* orta *I* 7. profecte *B* referentur
A'B 8. pprie *A* periculo *A* 9. deicerentur βB^a deicerentur *B'* deice-
runt *A* deicerentur *M* 11. petierunt α petiuerunt β .

XXVIII. 1. maritimos *T* maritimos cett. 5. compleuerat (compleuerat *M*)
 α complebat β 6. deligate *B* diligate *A'*, om. *A'* neque *A'\beta* nequa *B'*
8. Complurib; *M* Cumpluribus *B* Cum plurib; *A\beta* nauib; nauib; *A* reliq;
A cum α , om. β 10. id α , om. β 11. Nequae *A*.

tari possent, et omnia deerant, quae ad reficiendas naues erant usui, et, quod omnibus constabat hiemari in Gallia oportere, frumentum his in locis in hiemem prouisum non erat.

- 1 XXX. Quibus rebus cognitis principes Britanniae, qui post proelium ad Caesarem conuenerant, inter se conlocuti, cum equites et naues et frumentum Romanis deesse intellegerent et paucitatem militum ex castrorum exiguitate cognoscerent, quae
2 hoc erant etiam angustiora, quod sine impedimentis Caesar 5 legiones transportauerat, optimum factu esse duxerunt, rebellionem facta frumento commeatuque nostros prohibere et rem in hiemem producere, quod iis superatis aut reditu interclusis neminem postea belli inferendi causa in Britanniam transiturem confidebant. Itaque rursus coniuratione facta paulatim ex ca-
3 stris discedere ac suos clam ex agris deducere coeperunt. 10

- 1 XXXI. At Caesar, etsi nondum eorum consilia cognouerat, tamen et ex euentu nauium suarum et ex eo, quod obsides
2 dare intermiserant, fore id, quod accidit, suspicabatur. Itaque ad omnes casus subsidia comparabat. Nam et frumentum ex agris cottidie in castra conferebat et, quae grauissime afflictae 5 erant naues, earum materia atque aere ad reliquas reficiendas utebatur et, quae ad eas res erant usui, ex continenti conportari iubebat. Itaque, cum summo studio a militibus administraretur, XII nauibus amissis, reliquis ut nauigari commode
3 posset, effecit. 10
- 1 XXXII. Dum ea geruntur, legione ex consuetudine una frumentatum missa, quae appellabatur septima, neque ulla ad id tempus belli suspicione interposita, cum pars hominum in agris remaneret, pars etiam in castra uentitaret, ii, qui pro portis castrorum in statione erant, Caesari nuntiauerunt puluerem 5 maiorem, quam consuetudo ferret, in ea parte uideri, quam in
2 partem legio iter fecisset. Caesar id, quod erat, suspicatus,

12. naues erant usui α eas usui sunt β 13. hiemari β hiemare α 14. his in α in his β .

XXX. 1. brittaniae A britaniae B 2. proelium B plium A prelium factum β ad caesarem α ad ea quae iusserat caesar facienda β 3. equites α et equites β 6. factu A' factum B dixerunt A 8. iis (us M iis B) α is T 9. brittanniam A britaniam B 10. confidebant $A'\beta$ confitebant B' 11. ac *ed. Rom. a. 1469* aut α et β .

XXXI. 1. At A' Ad B' 4. comparabat A comparabat MB 5. cottidie A cotidie MB grauissime B grauissimae A grauissime *cett.* afflictae erant α erant afflictae β 7. conportari α comparari β 9. nauigari α nauigare β .

XXXII. 2. frum̄taum A' 3. (tem)tempus B 4. ii α hi β pro] por B' 5. nuntiauerunt (nunciauer̄ M) α renuntiauerunt β 7. iter] inter $Apr. B'$.

aliquid noui a barbaris initum consilii, cohortes, quae in stationibus erant, secum in eam partem proficisci, ex reliquis duas
10 in stationem cohortes succedere, reliquas armari et confestim sese subsequi iussit. Cum paulo longius a castris processisset, 3 suos ab hostibus premi atque aegre sustinere et conferta legione ex omnibus partibus tela conici animaduertit. Nam 4 quod omni ex reliquis partibus demesso frumento pars una 15 erat reliqua, suspicati hostes, huc nostros esse uenturos, noctu in siluis delituerant; tum dispersos depositis armis in metendo 5 occupatos subito adorti, paucis interfectis reliquos incertis ordinibus perturbauerant, simul equitatu atque essedis circumdederant.

XXXIII. Genus hoc est ex essedis pugnae. Primo per 1 omnes partes perequitant et tela coniciunt atque ipso terrore equorum et strepitu rotarum ordines plerumque perturbant, et cum se inter equitum turmas insinauerunt, ex essedis desiliunt 5 et pedibus proeliantur. Aurigae interim paulatim ex proelio 2 excedunt atque ita currus conlocant, ut, si illi a multitudine hostium premantur, expeditum ad suos receptum habeant. Ita 3 mobilitatem equitum, stabilitatem peditum in proeliis praestant, ac tantum usu cottidiano et exercitatione efficiunt, uti in de- 10 cliui ac praecipiti loco incitatos equos sustinere et breui moderari ac flectere et per temonem percurrere et in iugo insistere et se inde in currus citissime recipere consuerint.

XXXIII. Quibus rebus perturbatis nostris nouitate pugnae 1 tempore oportunissimo Caesar auxilium tulit: namque eius aduentu hostes constiterunt, nostri se ex timore receperunt. Quo facto ad lacessendum et ad committendum proelium 2 5 alienum esse tempus arbitratus suo se loco continuit et breui

8. noui α nouum β 9. ex reliquis duas α duas ex reliquis β 10. cohortes α ,
om. β 11. sese α se β 14. pars una (par. $\tilde{I}$ M) α una pars β 16. tum]
om. Apr. 17. ocupatos AB adhorti A reliquis A 18. circum daue-
rant A .

XXXIII. 2. coniciunt A 3. (a)equorum A 4. insinauerunt αT in-
sinauerint $UMcorr.B^a$ 5. pedibus α pedites β preliantur A' Aurige A'
paulatim α paulum β praelio A 6. currus α se β 8. p̄liis A p̄liis M
9. cottidiano M cotidiano AB exercitatione M excitatione B' 10. p̄cipiti A
12. se inde α inde se T inde U citissime] tetissime Bpr .

XXXIII. 2. oportunissimo A' oportunissime B 3. se ex timore α ex
timore se U ex timore T 4. lacessendum α lacessendum (lasescendū T)
hostem β ad α , om. β .

3 tempore intermisso in castra legiones reduxit. Dum haec ge-
runtur, nostris omnibus occupatis, qui erant in agris reliqui,
4 discesserunt. Secutae sunt continuos complures dies tempestates,
quae et nostros in castris continerent et hostem a pugna pro-
5 hiberent. Interim barbari nuntios in omnes partes dimiserunt 10
paucitatemque nostrorum militum suis praedicauerunt et, quanta
praedae faciendae atque in perpetuum sui liberandi facultas
daretur, si Romanos castris expulissent, demonstrauerunt. His
rebus celeriter magna multitudo peditatus equitatusque coacta
ad castra nenerunt. 15

1 XXXV. Caesar etsi idem, quod superioribus diebus ac-
ciderat, fore uidebat, ut, si essent hostes puls, celeritate peri-
culum effugerent, tamen nactus equites circiter XXX, quos
Commius Atrebas, de quo ante dictum est, secum transpor-
2 tauerat, legiones in acie pro castris constituit. Commisso proe- 5
lio diutius nostrorum militum impetum hostes ferre non po-
3 tuerunt ac terga uerterunt. Quos tanto spatio secuti, quantum
cursu et uiribus efficere potuerunt, complures ex iis occiderunt,
deinde omnibus longe lateque aedificiis incensis se in castra
receperunt. 10

1 XXXVI. Eodem die legati ab hostibus missi ad Caesarem
2 de pace uenerunt. His Caesar numerum obsidum, quem ante
imperaauerat, duplicauit eosque in continentem adduci iussit,
quod propinqua die aequinoctii infirmis nauibus hiemi nau-
3 gationem subiciendam non existimabat. Ipse idoneam tempe- 5
4 statem nactus paulo post mediam noctem naues soluit; quae
omnes incolumes ad continentem peruenerunt; sed ex iis one-
rariae duae eosdem, quos reliqui, portus capere non potuerunt
et paulo infra delatae sunt.

1 XXXVII. Quibus ex nauibus cum essent expositi milites
circiter trecenti atque in castra contenderent, Morini, quos

7. qui] hostes qui *Arnold Hug* 8. discerunt⁸⁸⁸ B complures dies α dies
complures β 11. paucitatem quę B¹ p̄dicauerunt A' 12. p̄de A' 13. de-
monstrauerunt A' β demonstrauerant B' 14. caeleriter A multitudo A'.

XXXV. 2. ut si β et si α caeleritate A 3. nactus B nactus *cett.*

4. adrebas A 5. legiones legiones A¹ acię B p̄lio A 7. quantum α
quanto β 8. iis α his β 9. edificii A se in castra α in castra se β.

XXXVI. 2. ante α antea β 4. equinoctii A' hiemi A'U hyemi T
hiemi B hiemis R 5. subicienda B 6. nactus B nactus A nactus *cett.*
7. ad α in β Sed (S; M) α, om. β iis α his β 8. duę eosdem duos A
quos reliqui portus α portus quo reliq. (reliqę U) β.

Caesar in Britanniam proficiscens pacatos reliquerat, spe prae-
 dae adducti primo non ita magno suorum numero circum
 5 steterunt ac, si sese interfici nollent, arma ponere iusserunt.
 Cum illi orbe facto sese defenderent, celeriter ad clamorem 2
 hominum circiter milia sex conuenerunt. Qua re nuntiata
 Caesar omnem ex castris equitatum suis auxilio misit. Interim 3
 nostri milites impetum hostium sustinuerunt atque amplius
 10 horis quattuor fortissime pugnaverunt et paucis uulneribus ac-
 ceptis complures ex his occiderunt. Postea uero quam equi- 4
 tatus noster in conspectum uenit, hostes abiectis armis terga
 uerterunt magnusque eorum numerus est occisus.

XXXVIII. Caesar postero die Titum Labienum legatum 1
 cum iis legionibus, quas ex Britannia reduxerat, in Morinos,
 qui rebellionem fecerant, misit. Qui cum propter siccitates 2
 paludum, quo se reciperent, non haberent, quo superiore anno
 5 perfugio erant usi, omnes fere in potestatem Labieni peruene-
 runt. At Q. Titurius et Lucius Cotta legati, qui in Menapiorum 3
 fines legiones duxerant, omnibus eorum agris uastatis, fru-
 mentis succisis, aedificiis incensis, quod Menapii se omnes in
 densissimas siluas abdiderant, se ad Caesarem receperunt.
 10 Caesar in Belgis omnium legionum hiberna constituit. Eo 4
 duae omnino ciuitates ex Britannia obsides miserunt, reliquae
 neglexerunt. His rebus gestis ex litteris Caesaris dierum 5
 uiginti supplicatio a senatu decreta est.

XXXVII. 3. cesar A britanniā A britaniā B pacato B 5. si sese α
 se si β 6. deferent B celeriter α & celeriter β 7. Qu(i)a A 8. auxilio
 misit B' auxiliū misit A' misit auxilio β 9. impetum A' inp&am B 11.
 h
 is B 12. conspectu A'.

XXVIII. 2. iis B' his A', om. β brittania A britania B 3. Qui α
 Et β siccitates α siccitatē β 4. reciperent B superiore anno perfuerant
 α pfugio supiore anno erant β 5. omnes fere α, om. β peruenerunt AB'
 conuener M uenerunt β 6. At Q. U atq; T Atq; A Atq. M at quē B' 8.
 aedificiis α aedificiisq; β menapii(s) B 9—10. abdiderant—legionum]
 om. M¹ se ad caesarem AB' ad caesarem se β 11. brittania A britania B
 obsedes A relique B.

LIBER QVINTVS.

1 I. Lucio Domitio, Ap. Claudio consulibus discedens ab
hibernis Caesar in Italian, ut quot annis facere consuerat,
legatis imperat, quos legionibus praefecerat, uti, quam pluri-
mas possent, hieme naues aedificandas ueteresque reficiendas
2 curarent. Earum modum formamque demonstrat. Ad celeri- 5
tatem onerandi subductionesque paulo facit humiliores, quam
quibus in nostro mari uti consueuimus, atque id eo magis,
quod propter crebras commutationes aestuum minus magnos
ibi fluctus fieri cognouerat; ad onera ac multitudinem iumen-
torum transportandam paulo latiores, quam quibus in reliquis 10
3 utimur maribus. Has omnes actuarias imperat fieri, quam ad
4 rem multum humilitas adiuuat. Ea, quae sunt usui ad arman-
5 das naues, ex Hispania adportari iubet. Ipse conuentibus Gal-
liae citerioris peractis in Illyricum proficiscitur, quod a Pirustis
finitumam partem prouinciae incursionibus uastari audiebat. 15
6 Eo cum uenisset, ciuitatibus milites imperat certumque in lo-
7 cum conuenire iubet. Qua re nuntiata Pirustae legatos ad

IVLIVS CELSUS CONSTANTINVS UC LEGI BELLII GALLICI LIBER .IIII. EXPLICIT.

INCIPIIT LIBER .V. LEGE FELICITER IN DNO (IN DNO om. A) AB'

I. 1. LVCIO T LVCTIO U, om. α aß A aß^{io} B ΔF M consē-A cōss M
sulibus
conss B 2. consuerat α instituerat β 3. pfeceat A' 5. curarent α curent
β demonstrat α monstauit β caeleritatem A 9. ibi (hibi M) fluctus α
fluctus ibi β ac β ad α 10. latiores (laciores M) α altiores β cf. Priscian.
VII 75 H.: 'eius ablatium Caesar in V belli Gallici ponit: paulo latiores
quam quibus in reliquis utimur maribus'. 11. utimur maribus α maribus
uti adsueuerant β quam ad α ad quam β 12. adiuuat α adiuuabat β sunt
usui (husui M) α usui sunt β 13. ispania A Ipse α Ita β 14. illyricum
B ylliricum A 14. pirustis α piratis T pyratīs U 15. finitumam A'B
prouintiae B 16. cum uenisset] conueniss& B 17. pirustae AB' pir'(ta)te
M pyratē β

eum mittunt, qui doceant nihil earum rerum publico factum consilio, seseque paratos esse demonstrant omnibus rationibus
20 de iniuriis satisfacere. Percepta oratione eorum Caesar obsides 8
imperat eosque ad certam diem adduci iubet; nisi ita fecerint, sese bello ciuitatem persecuturum demonstrat. Iis ad diem 9
adductis, ut imperauerat, arbitros inter ciuitates dat, qui litem aestument poenamque constituent.

II. His confectis rebus conuentibusque peractis in cite- 1
riorem Galliam reuertitur atque inde ad exercitum proficiscitur. Eo cum uenisset, circuitis omnibus hibernis singulari militum 2
studio in summa omnium rerum inopia circiter sescentas eius
5 generis, cuius supra demonstrauius, naues et longas XXVIII inuenit instructas, neque multum abesse ab eo, quin paucis diebus deduci possint. Conlaudatis militibus atque iis, qui 3
negotio praefuerant, quid fieri uelit, ostendit atque omnes ad portum Itium conuenire iubet, quo ex portu commodissimum in
10 Britanniam transmissum esse cognouerat, circiter milium passuum XXX [transmissum] a continenti: huic rei quod satis esse uisum est militum, reliquit. Ipse cum legionibus expeditis IIII et equi- 4
tibus DCCC in fines Treuerorum proficiscitur, quod hi neque ad concilia ueniebant neque imperio parebant Germanosque Trans-
15 rhenanos sollicitare dicebantur.

III. Haec ciuitas longe plurimum totius Galliae equitatu 1
ualet magnasque habet copias peditum, Rhenumque, ut supra demonstrauius, tangit. In ea ciuitate duo de principatu inter 2
se contendebant, Indutiomarus et Cingetorix; e quibus alter, 3
5 simul atque de Caesaris legionumque aduentu cognitum est, ad eum uenit, se suosque omnes in officio futuros neque ab

19. rationibus *AB'* *racionib' M*, om. β 20. Percepta *AB'* *P(re)cepta M*
Accepta β oratione (orac: *M*) α ratione β 22. Iis α His (*Hiis T*) β 23. ciuitaté

A 24. aestument (*aestumant M* ¹ *stument B*) α aestiment (*estiment U*) β .

II. 1. His β Iis α conuentibusque *B'* conuentisque *A'* *conuenientib; q;*
T 2. adq; *B* ad $\equiv$ *A* 3. circuitis α circūlitis β 4. omnium rerum α rerum
omnium β 4. sescentas α sescentas *B DC* β 5. xxviii. *AB*. xx. viii. *M* duode
xxx. β 6. qui ⁿ *B* 7. iis *A* ^h *is M* *is B* *hiis T* 8. praefuerant *A'* omnis *T*
10. britanniā *A* britanniam *B* transmissum *Geyer* traiectum *X* 11. transmissum
 α *T* tramissum *U*, del. *Faërno* regi *B* 12. reliquit *MRU* reliquid *AT*
relinquit *B* 13. hii neque *A* 14. ueniebat *B* trans rhenanos *B* transre-
nanos *A* trans renatos *M*

III. 1. h *B* *lōge* | longe *B* 4. indutiomarus β induciomarus *B'* Indu-
ciomaris *A* Indurio mar *M* 6. futuros α futuros confirmat β

amicitia populi Romani defecturos confirmauit, quaeque in
 4 Treueris gererentur, ostendit. At Indutiomarus equitatum pe-
 ditatumque cogere iisque, qui per aetatem in armis esse non
 poterant, in siluam Arduennam abditis, quae ingenti magnitu- 10
 dine per medios fines Treuerorum a flumine Rheno ad initium
 5 Remorum pertinet, bellum parare instituit. Sed postea quam
 nonnulli principes ex ea ciuitate et familiaritate Cingetorigis
 adducti et aduentu nostri exercitus perterriti ad Caesarem
 uenerunt et de suis priuatim rebus ab eo petere coeperunt, 15
 quoniam ciuitati consulere non possent, ueritus, ne ab omnibus
 6 desereretur, [Indutiomarus] legatos ad Caesarem mittit: Sese
 idcirco ab suis discedere atque ad eum uenire noluisse, quo
 facilius ciuitatem in officio contineret, ne omnis nobilitatis
 7 discessu plebs propter imprudentiam laberetur: itaque esse 20
 ciuitatem in sua potestate, seque, si Caesar permetteret, ad eum
 in castra uenturum, suas ciuitatisque fortunas eius fidei per-
 missurum.

1 III. Caesar, etsi intellegebat, qua de causa ea dicerentur
 quaeque eum res ab instituto consilio deterreret, tamen, ne
 aestatem in Treueris consumere cogeretur omnibus ad Britan-
 nicum bellum rebus comparatis, Indutiomarum ad se cum du- 5
 2 centis obsidibus uenire iussit. His adductis, in iis filio pro-
 pinquisque eius omnibus, quos nominatim euocauerat, conso-
 latus Indutiomarum hortatusque est, uti in officio maneret;
 3 nihilo tamen setius principibus Treuerorum ad se conuocatis
 hos singillatim Cingetorigi conciliauit, quod cum merito eius
 a se fieri intellegebat, tum magni interesse arbitrabatur eius 10

7. populi. r. A populi f M populi f B 8. indutiomarus B induciomarus A'
 9. iisque α eisq; β 10. arduennā M ardueninam AB' 12. rhemorū A

Sed (S; M) α et β 13. familiaritate α auctoritate β cingetorigis B 15. priuatim
 α priuatis β ab eo] habeo B 16. possent *quattuor deteriores* posset X
 ueritus ne ab omnibus desereretur (dissereretur M). (om. A) indutiomarus (in-
 duc: M) α indutiomarus (indit: T) ueritus ne ab omnib; desereretur β Indutio-
 marus] del. Ciacconius 18. adque B 20. discessū B pleps A esse (qq M)
 ciuitatem in sua potestate α ciuitatem in sua potestate esse β 21. se]seque B.

III. 2. quaeque Aβ quaecumque B' deterr& A 3. consummere A'
 ad britannicum (brittani cū A britan(ni(am)cū M britan(u)cum B bel-
 lum rebus α rebus ad brittanicum bellum β 4. indutiomarū A inducioma-
 rum MB 5. His TR² hiis RMcorr. B² iis A'BU¹ is A iis B hiis MT
 filio α filiis β 7. indutiomarum AB induciomarū M 8. nihilo (nichilo M)
 α nihil β 9. hos (os M) α eos β cingetorigi A 10. tum α tam β

auctoritatem inter suos quam plurimum ualere, cuius tam egregiam in se uoluntatem perspexisset. Id tulit factum grauiter 4 Indutiomarus, suam gratiam inter suos minui, et, qui iam ante inimico in nos animo fuisset, multo grauius hoc dolore exarsit.

V. His rebus constitutis Caesar ad portum Itium cum legionibus peruenit. Ibi cognoscit LX naues, quae in Meldis 2 factae erant, tempestate reiectas cursum tenere non potuisse atque eodem, unde erant profectae, reuertisse; reliquas paratas 5 ad nauigandum atque omnibus rebus instructas inuenit. Eodem 3 equitatus totius Galliae conuenit numero milium quattuor principesque ex omnibus ciuitatibus; ex quibus perpaucos, quorum 4 in se fidem perspexerat, relinquere in Gallia, reliquos obsidum loco secum ducere decreuerat, quod, cum ipse abesset, motum 10 Galliae uerebatur.

VI. Erat una cum ceteris Dumnorix Aeduus, de quo ante 1 ab nobis dictum est. Hunc secum habere in primis constituerat, quod eum cupidum rerum nouarum, cupidum imperii, magni animi, magnae inter Gallos auctoritatis cognouerat. 2 5 Accedebat huc, quod in concilio Aeduorum Dumnorix dixerat, sibi a Caesare regnum ciuitatis deferri; quod dictum Aedui grauiter ferebant, neque recusandi aut deprecandi causa legatos ad Caesarem mittere audebant. Id factum ex suis hospitibus 3 Caesar cognouerat. Ille omnibus primo precibus petere 10 contendit, ut in Gallia relinqueretur, partim quod insuetus nauigandi mare timeret, partim quod religionibus inpediri sese diceret. Postea quam id obstinate sibi negari uidit, omni spe 4 inpetrandi adempta, principes Galliae sollicitare, seuocare sin-

12. tulit factum grauiter α factum grauiter tulit β 13. indutiomarus AB inducio maru M 14. in nos animo α animo in nos β .

V. 6. equitatus totius (toci' M) galliae (gallie M) α totius galliae equitatus β 7. perpaucos $B'\beta$ paucos A' .

VI. 1. haeduus B heduus A' ante ab nobis α a nobis antea β 2. habere $A'B\beta$ habere B (ha)bire R 3. eum α , om. β (tā)nouarū A 4. gallos B 5. in α iā in β eduorum A heduo²⁴ M haeduorum B 6. cesare A' haedui B hedui A' 7. nequae A depraecandi A 8. hostibus A 9. omnibus primo precibus (preci(pi)bus B) α omnib. precib. primo β 11. inpediri (impediri B') sese diceret α sese diceret impediri β 13. imp&randi A inpetrandi MB adepta A galliē sollicitare seuocare singulos B galliā sollicitare (. R) reuocare singulos AR sollicitare galliē reuocare singulos M galliae singulos sollicitare. reuocare β

5 gulos hortarique coepit, uti in continenti remanerent; metu
 territare: non sine causa fieri, ut Gallia omni nobilitate spo- 15
 liaretur; id esse consilium Caesaris, ut, quos in conspectu
 Galliae interficere uereretur, hos omnes in Britanniam traductos
 6 necaret; fidem reliquis interponere, ius iurandum poscere, ut,
 quod esse ex usu Galliae intellexissent, communi consilio ad-
 7 ministrarent. Haec a compluribus ad Caesarem deferebantur. 20
 1 VII. Qua re cognita Caesar, quod tantum ciuitati Aeduae
 dignitatis tribuebat, coercendum atque deterrendum, quibus-
 2 cumque rebus posset, Dumnorigem statuebat; quod longius
 eius amentiam progredi uidebat, prospiciendum, nequid sibi
 3 ac rei publicae nocere posset. Itaque dies circiter XXV in 5
 eo loco commoratus, quod Chorus uentus nauigationem inpe-
 diebat, qui magnam partem omnis temporis in his locis flare
 consueuit, dabat operam, ut in officio Dumnorigem contineret,
 4 nihilo tamen setius omnia eius consilia cognosceret; tandem
 idoneam nactus tempestatem milites equitesque consendere in 10
 5 naues iubet. At omnium inpeditis animis Dumnorix cum equi-
 tibus Aeduorum a castris insciente Caesare domum discedere
 6 coepit. Qua re nuntiata, Caesar intermissa profectione atque
 omnibus rebus post positis magnam partem equitatus ad eum
 7 insequendum mittit retrahique imperat; si uim faciat neque 15
 pareat, interfici iubet, nihil hunc se absente pro sano facturum
 8 arbitratus, qui praesentis imperium neglexisset. Ille *eminus*
 reuocatus resistere ac se manu defendere suorumque fidem in-
 plorare coepit, saepe clamitans liberum se liberaeque esse
 9 ciuitatis. Illi, ut erat imperatum, circumsistunt hominem 20

14. hortari quae *B* uti *A'B* ut *Rβ* metu territare *AB'* m&tu teri-
 tate *M*, *om. β* 16. conspectu *α* conspectū *β* 17. brittaniā *A* britaniā *B*
 19. exsu *B* 20. compluribus *A'* compluribus *B*.

VII. 1. aedue *M* haeduae *AB* 2. tribuebat *α* tribuerat *β* 4. progedi
B prospiciendum *Mβ* perspiciendum *AB'* 5. rei publice *A'* dies *A'β*, *om.*
B' 6. chorus *AB'β* eo24/// *M* inpediebat *A* inpediebat *M* inpediebat *B*
 7. his *β* [↑] *M* iis *α* locis flare *β* flare *α* 9. cognosceret *B'* cognoscere
A'β 10. idoneam nactus *α* nactus idoneam *β* in *α*, *om. β* 11. inpeditis
 animis *AB'* inpeditis (a) animis *M* animis inpeditis *β* 12. haeduorum *B*
 heduorum *A'* 14. aequitatus *A* 15. mittit *α* misit *β* 16. hunc *α* eum *β*
 17. ¹ *eminus C. Fleischer* enim *X* p̄sentis *A'* 18. inplorare *A* inpro(la)rare
B implorare *M* 19. libereque *A'* esse ciuitatis *α* ciuitatis esse *β*.

atque interficiunt; at equites Aedui ad Caesarem omnes reuertuntur.

VIII. His rebus gestis, Labieno in continente cum tribus 1 legionibus et equitum milibus duobus relicto, ut portus tueretur et re frumentariae prouideret, quaeque in Gallia gererentur, cognosceret consiliumque pro tempore et pro re caperet, ipse 2 cum quinque legionibus et pari numero equitum, quem in continenti reliquerat, ad solis occasum naues soluit et leni Africo prouectus, media circiter nocte uento intermisso, cursum non tenuit et longius delatus aestu orta luce sub sinistra Britanniam relictam conspexit. Tum rursus aestus commutationem secutus 3 remis contendit, ut eam partem insulae caperet, qua optimum esse egressum superiore aestate cognouerat. Qua in re admodum 4 fuit militum uirtus laudanda, qui uectoriis grauibisque nauigiis non intermisso remigandi labore longarum nauium cursum adaequarunt. Accessum est ad Britanniam omnibus 5 nauibus meridiano fere tempore, neque in eo loco hostis est uisus; sed, ut postea Caesar ex captiuis cognouit, cum magnae 6 manus eo conuenissent, multitudine nauium perterritae, quae cum annotinis priuatisque, quas sui quisque commodi fecerat, amplius octingentae uno erant uisae tempore, a litore disces- 20 serant ac se in superiora loca abdiderant.

VIII. Caesar exposito exercitu et loco castris idoneo capto, 1 ubi ex captiuis cognouit, quo in loco hostium copiae consedis- sent, cohortibus decem ad mare relictis et equitibus trecentis, qui praesidio nauibus essent, de tertia uigilia ad hostes con- 5 tendit, eo minus ueritus nauibus, quod in litore molli atque aperto deligatas ad ancoram relinquebat, et praesidio nauibus Quintum Atrium praefecit. Ipse noctu progressus milia pas- 2 suum circiter XII hostium copias conspiciatus est. Illi equitatu 3

21. edui *M* haedui *B* hedui *A*.

VIII. 1. continente α continenti β 3. re frumentariae *Schneider* re frumentaria *A'B* $\bar{r}$ frumentari $\bar{a}$ *R* rei frumentari $\bar{e}$ β gererentur α fierent β 6. reliquerat α relinquebat β ad solis occasum α solis occasu β et] at *Paul* 8. delatus aestu. orta α delatus est. Orta β brittanium *A* britaniam *B* 9. sequutus *A* 14. adaequarunt (adequarunt *A'*) α adequauerint β brittani $\bar{a}$ *A* britaniam *B* 16. cognouit α comperit β magna *A'* 17. multitud $\bar{o}$ *B* que *B* 18. quisque commodi α commodi quisque causa β 19. octingente *A* tempore (t $\bar{e}$ pori *M*) α timore β disceserant *B* 20. superiore *A*

VIII. 4. p $\bar{s}$ idio *A'* de α , om. β 5. litore *A'* littore *B'\beta* 6. deligatos *A* ancoram α anchoras β p $\bar{s}$ idio *A'* 7. quintum α q; β p $\bar{f}$ ecit *A'* 8. circiter α , om. β aequitatu *A*

atque essedis ad flumen progressi ex loco superiore nostros
 4 prohibere et proelium committere coeperunt. Repulsi ab equi-10
 tatu se in siluas abdiderunt, locum nancti egregie et natura et
 opere munitum, quem domestici belli, ut uidebatur, causa iam
 5 ante praeparauerant; nam crebris arboribus succisis omnes
 6 introitus erant praeclusi. Ipsi ex siluis rari propugnabant no-
 7 strosque intra munitiones ingredi prohibebant. At milites le-15
 gionis septimae testudine facta et aggere ad munitiones adiecto
 locum ceperunt eosque ex siluis expulerunt paucis uulneribus
 8 acceptis. Sed eos fugientes longius Caesar prosequi uetuit, et
 quod loci naturam ignorabat, et quod, magna parte diei con-
 sumpta, munitioni castrorum tempus relinqui uolebat. 20

1 X. Postridie eius diei mane tripertito milites equitesque
 in expeditionem misit, ut eos, qui fugerant, persequerentur.
 2 His aliquantum itineris progressis, cum iam extremi essent in
 prospectu, equites a Quinto Atrio ad Caesarem uenerunt, qui
 nuntiarent superiore nocte maxuma coorta tempestate prope 5
 omnes naues adflictas atque in litore eiectas esse, quod neque
 ancorae funesque subsisterent neque nautae gubernatoresque
 3 uim tempestatis pati possent: itaque ex eo concursu nauium
 magnum esse incommodum acceptum.

1 XI. His rebus cognitis Caesar legiones equitatumque re-
 uocari atque in itinere resistere iubet, ipse ad naues reuertitur;
 2 eadem fere, quae ex nuntiis litterisque cognouerat, coram per-
 spicit, sic ut amissis circiter XL nauibus reliquae tamen re-
 3 fici posse magno negotio uiderentur. Itaque ex legionibus 5
 4 fabros deligit et ex continenti alios arcessi iubet; Labieno
 scribit, ut, quam plurimas posset, iis legionibus, quae sunt apud
 5 eum, nauis instituat. Ipse, etsi res erat multae operae ac la-

10. proelium *B* .^rpeluū *M* pluū *A* cepe^r *A'* 11. naacti *B* nacti *cett.* egre-
 giæ *A* 12. ut uidebatur causa *A'* ut uidebantur causa *B'* causa ut uide-
 batur *β* 13. praeparauerant *A'* 14. p^rclusi *A* p^rculsi *M'* 15. munitiones *B*
 16. septime *A'* et *α*, *om.* *β* munitiones *B'* 17. coeperunt *A* 20. temp^o *A*

///
 X. 1. tripertito *B* milites *β* milite *α* 3. his ^h *U* is *R* Hiis *T* Iis *A'B* iis^(h)
B 4. a quinto *α* aq. *T* atq; *U* 5. maxuma *AB* cohorta *MB* 6. litore *α*
 litus *β*.

XI. 1. aequitatumq; reuocare *A* 2. in *α*, *om.* *β* resistere *α* desistere
β 3. litterisque (litterisq. *M*) *α* litteris *U* literis *T* 3. cor^u(u)m *B* prespi-
 cit *B'* 4. circiter *α*, *om.* *β* 6. deligit *B* delegit *M* diligit *A* deligi *β*
 arcessi *AB'U* accersiri *M* accersiri *Tcorr.* exerceri *Tpr.* 7. posset *α* possit
β iis *α* hiis *T* 8. nauis *T'* naues *cett.* opere *A*

boris, tamen commodissimum esse statuit omnes naues subduci
 10 et cum castris una munitione coniungi. In his rebus circiter 6 -
 dies X consumit ne nocturnis quidem temporibus ad laborem
 militum intermissis. Subductis nauibus castrisque egregie mu- 7
 nitis easdem copias, quas ante, praesidio nauibus reliquit, ipse
 eodem, unde redierat, proficiscitur. Eo cum uenisset, maiores 8
 15 iam undique in eum locum copiae Britannorum conuenerant
 summa imperii bellicae administrandi communi consilio per-
 missa Cassiuellauno; cuius fines a maritimis ciuitatibus flumen
 diuidit, quod appellatur Tamesis, a mari circiter milia passuum -
 LXXX. Huic superiore tempore cum reliquis ciuitatibus 9
 20 continentia bella intercesserant; sed nostro aduentu permoti
 Britanni hunc toti bello imperioque praefecerant.

XII. Britanniae pars interior ab iis incolitur, quos natos 1
 in insula ipsi memoria proditum dicunt, maritima pars ab iis, 2
 qui praedae [ac belli inferendi] causa ex Belgio transierant (qui
 omnes fere iis nominibus ciuitatum appellantur, quibus orti ex
 5 ciuitatibus eo peruenerunt) et bello inlato ibi permanserunt
 atque agros colere coeperunt. Hominum est infinita multitudo 3
 creberrimaeque aedificia fere Gallicis consimilia, pecorum ma-
 gnus numerus. Vtuntur [aut aere] aut nummo aureo au taliis 4
 ferreis ad certum pondus examinatis pro nummo. Nascitur 5
 10 ibi plumbum album in mediterraneis regionibus, in maritimis
 ferrum, sed eius exigua est copia; aere utuntur inportato. Ma-
 teria cuiusque generis, ut in Gallia, est praeter fagum atque
 abietem. Leporem et gallinam et anserem gustare fas non 6

10. munitione coniungi] mutatione subiungi A 12. egregiae A 13. quas ante
 praesidio (psidio A) nauibus α quae ante psidio nauibus fuerant β reliquit
 AT reliquit MB relinquit U 15. iam α, om. β brittanorum A brita-
 norū B 17. casiuellauno α cassiuellauno β 18. diuit B 21. britanni A
 britanni MB 21. imperio quae B praefecerant A'B

Capita XII. XIII. XIII Caesari abiudicauit Wex.

XII. 1. Britanniae AB interior MB' inferior β, om. A iis AB hiis
 M his β 2. Maritima A maritum B maritū R Maritima Mβ iis α his β
 3. pdae A ac belli inferendi] del. Heller transierant (transieratⁿ B) α
 transierunt β 4. iis α his β ciuitatum αT ciuitatum U 5. permanserunt
 α remanserunt β 6. ceperunt A' 7. Pecorum (Pecco2l M) magnus numerus α
 pecoris numerus ingens β 8. aut aere] del. Vielhaber aere] are M' aureo
 α aereo β au taliis scripsi aut aliis αU aut taleis T 9. p nūmmo M, om.
 β 10. maritumis A' maritimis B 11. eius α, om. β 12. atque α et β
 13. ansarem B'
 (u)
 (c)

Caesaris bellum Gallicum.

putant; haec tamen alunt animi uoluptatisque causa. Loca sunt temperatiora quam in Gallia, remissioribus frigoribus. 15

- 1 XIII. Insula natura triquetra, cuius unum latus est contra Galliam. Huius lateris alter angulus, qui est ad Cantium, quo fere omnes ex Gallia naues adpelluntur, ad orientem solem, inferior ad meridiem spectat. Hoc pertinet circiter milia passuum 2 quingenta. Alterum uergit ad Hispaniam atque occidentem 5 solem; qua ex parte est Hibernia, dimidio minor, ut existimatur, quam Britannia, sed pari spatio transmissus, atque ex Gallia est in Britanniam. In hoc medio cursu est insula, quae appellatur Mona; complures praeterea minores subiectae insulae existimantur; de quibus insulis nonnulli scripserunt dies con- 10 tinuos XXX sub bruma esse noctem. Nos nihil de eo percontationibus repperiebamus, nisi certis ex aqua mensuris breuius esse quam in continenti noctes uidebamus. Huius est longitudo lateris, ut fert illorum opinio, septingentorum milium. 6 Tertium est contra septentriones; cui parti nulla est obiecta 15 terra, sed eius angulus lateris maxime ad Germaniam spectat. Hoc milia passuum octingenta in longitudinem esse existimatur. Ita omnis insula est in circuitu uicies centum milium passuum.

- 1 XIII. Ex his omnibus longe sunt humanissimi, qui Cantium incolunt, quae regio est maritima omnis, neque multum 2 a Gallica differunt consuetudine. Interiores plerique frumenta non serunt, sed lacte et carne uiuunt pellibusque sunt uestiti. Omnes uero se Britanni uitro inficiunt, quod caeruleum efficii 5

14. uoluptatisque AB' uoluptatisq M uoluntatisq. β 15. temperatio(re)^{ra} B

XIII. 1. triquetra *ed. Rom. 1469* utrique α triquadra T triquarta U triquatra U^a 4. spectat A' expectat B' pertinet α latus ten& UT locus ten& Tpr . 6. hibernia MB' hibernia A hibernia insula β existuma-

mat^a T existimatur $A'U$ ex istimator^v B existimantur R 7. brittania A a britania B 8. britanniam A' britaniam B 9. appellatur A apellatur MB subiectae (subiecte M) α obiectae β 11. percontationibus α punctionationib. β 12. repperiebamus $A'B$ 13. quam in continenti noctes α noctes quam in continenti uidebamus α , *om.* β 14. fert illorum α eorum fert β opinio A' septigentorum A 16. ad α , *om.* β spectat A' expectat B' 17. Hoc α Huic β existumatur $ABpr$. existimatur M 18. uicies centum (.c. M) milium passuum α uicies .c. pass; $U.c.$ mil pass. T .

XIII. 1. his β hiis M us B iis AB' 2. maritima $A'B$ 3. a β , *om.* α gallia B 5. britanni A britani B britani a R uitro U ultro α intro T .

colorem, atque hoc horridiores sunt in pugna aspectu; capil-3
loque sunt promisso atque omni parte corporis rasa praeter
caput et labrum superius. Vxores habent deni duodenique 4
inter se communes, et maxime fratres cum fratribus parentes-
10 que cum liberis; sed qui sunt ex iis nati, eorum habentur 5
liberi, quo primum uirgo quaeque deducta est.

XV. Equites hostium essedarique acriter proelio cum
equitatu nostro in itinere conflixerunt, tamen ut nostri omnibus
partibus superiores fuerint atque eos in siluas collesque con-
pulerint; sed compluribus interfectis cupidius insecuti nonnullos 2
5 ex suis amiserunt. At illi intermisso spatio, imprudentibus no- 3
stris atque occupatis in munitione castrorum, subito se ex siluis
eiecerunt inpetuque in eos facto, qui erant in statione pro ca-
stris collocati, acriter pugnaverunt, duabusque missis subsidio 4
cohortibus a Caesare, atque iis primis legionum duarum, cum
10 haec perexiguo intermisso loci spatio inter se constitissent,
nouo genere pugnae perterritis nostris per medios audacissime
perruperunt seque inde incolumes receperunt. Eo die Quintus 5
Laberius Durus tribunus militum interficitur. Illi pluribus
submissis cohortibus repelluntur.

XVI. Toto hoc in genere pugnae, cum sub oculis omnium 1
ac pro castris dimicaretur, intellectum est nostros propter
grauitatem armorum, quod neque insequi cedentes possent
neque ab signis discedere auderent, minus aptos esse ad huius
5 generis hostem, equites autem magno cum periculo proelio di- 2
micare, propterea quod illi etiam consulto plerumque cederent

6. horridiores *MB'* orridiores *A* horribiliores β ante Aspectu interpung. X
8. capud *A'* duode~~mi~~nae *A* 9. inter se communes α communes inter se
 β 10. qui *A'* β siqui *B'* iis *AB'* hiis *M* his β 11. quo α quibus β pri-
mum *A'R* primo *B* primo β uirgo α uirgines β deducta est α ducte
sunt β .

XV. 1. esse darique *AB'* $\tilde{q}q$ dari quae *M* essedariique *B'corr.* proelio *A*
peli(u) *M* proelium *B* 2. nostro] non *B'* in] *om.* *R* Tamen α ita tamen β
ut nri *A'* β utnim *B'* 3. eos *A'* β omnes *B'* 4. non nullos *A'* nonnullos
BT nonnullo *R* nonnullis *U* 5. ex suis *A* exius *B* exsus *RBcorr.* spatio]
om. *A* 7. eos] eo *B'* 9. iis α hiis *TMcorr.* 10. haec (haec *M* hec *U*) *A'* β hae
B' 11. perterritis *βR^a* pertemptis *AB'* pemptis *M* audacissime *A'Bpr.* auda-
cissime *cett.* 13. laberius α labienus β $\tilde{tr}$ mil *A* $\tilde{tr}$ mil(it) *M* $\tilde{tr}$ mil *B*
14. submissis α inmissis β

XVI. 2. dimicaretur *A* 3. armorum α armaturae β 5. proelio α , *om.* β .

et, cum paulum ab legionibus nostros remouissent, ex essedis
 3 desilirent et pedibus dispari proelio contenderent. [Equestris
 autem proelii ratio et cedentibus et insequentibus par atque
 4 idem periculum inferebat.] Accedebat huc, ut numquam con- 10
 ferti, sed rari magnisque interuallis proeliarentur stationesque
 dispositas haberent, atque alios alii deinceps exciperent inte-
 grique et recentes defetigatis succederent.

1 XVII. Postero die procul a castris hostes in collibus con-
 stiterunt rarique se ostendere et lenius quam pridie nostros
 2 equites proelio lacessere coeperunt. Sed meridie, cum Caesar
 pabulandi causa tres legiones atque omnem equitatum cum
 Gaio Trebonio legato misisset, repente ex omnibus partibus ad 5
 pabulatores aduolauerunt, sic uti ab signis legionibusque non
 3 absisterent. Nostri acriter in eos impetu facto reppulerunt
 neque finem sequendi fecerunt, quoad subsidio confisi equites,
 4 cum post se legiones uiderent, praecipites hostes egerunt, magno-
 que eorum numero interfecto neque sui colligendi neque con- 10
 5 sistendi aut ex essedis desiliendi facultatem dederunt. Ex hac
 fuga protinus, quae undique conuenerant, auxilia discesserunt,
 neque post id tempus umquam summis nobiscum copiis hostes
 contenderunt.

1 XVIII. Caesar cognito consilio eorum ad flumen Tamesim
 in fines Casiuellauni exercitum duxit; quod flumen uno omnino
 2 loco pedibus, atque hoc aegre, transiri potest. Eo cum uenisset,
 animum aduertit ad alteram fluminis ripam magnas esse co-
 3 pias hostium instructas. Ripa autem erat acutis sudibus prae- 5
 fixisque munita, eiusdemque generis sub aqua defixae sudes

8. desilirent A'β desilirent B' 8—10. Equestris — inferebat] *del. Titlier*

8. Equaestris A 10. periculo B 11. praeliarentur AB stationesq M ra-
 tionesque A 12. alii α, om. β 13. defetigatis αU defa | gatis T.

XVII. 2. lenius α lentius β 3. proelio MB praelio A lacessere A' laces-
 cere B ceperunt A meridia A 4. legionis M aequitatum A 5. missis&
 A omnibus partibus β omnibus α 6. sicuti] sicubi *Dittenberger* non] *del.*
Dittenberger 7. in p&u A imp&u MB 8. quoad *codd. duo deteriores*
 quod A'U quo BT 9. post se β post α 10. eierunt A Magnoque eorum
 numero α magno numero eorum β neque consistendi — desiliendi]om. A'
 11. essedis B equis β hac] ac B.

XVIII. 1. tamesim MB tamesī A tamesin (tamesis T) β 2. casiuellauni A'B
 3. adque B aeg(e)re M aegre(d) B egre A 4. animum aduertit
 α animaduertit β rippam A 5. praefixisq; A pfixisq; β pfixisq. M prae-
 fixis B' 6. sub aqua defixae AB suba(t)q defixq M defixe sub aqua β.
 (2)

flumine tegebantur. His rebus cognitis a captiuis perfugisque 4
Caesar praemisso equitatu confestim legiones subsequi iussit.
Sed ea celeritate atque eo impetu milites ierunt, cum capite 5
10 solo ex aqua extarent, ut hostes impetum legionum atque
equitum sustinere non possent ripasque dimitterent ac se fugae
mandarent.

XVIII. Casiuellaunus, ut supra demonstrauius, omni 1
deposita spe contentionis, dimissis amplioribus copiis, milibus
circiter quattuor essedariorum relictis, itinera nostra seruabat
paulumque ex uia excedebat locisque inpeditis ac siluestribus
5 sese occultabat atque iis regionibus, quibus nos iter facturos
cognouerat, pecora atque homines ex agris in siluas compellebat
et, cum equitatus noster liberius praedandi uastandique 2
causa se in agros eiecerat, omnibus uis semitisque essedarios
ex siluis emittebat et magno cum periculo nostrorum equitum
10 cum iis confligebat atque hoc metu latius uagari prohibebat.
Relinquebatur, ut neque longius ab agmine legionum discedi 3
Caesar pateretur, et tantum in agris uastandis incendiisque faciendis
hostibus noceretur, quantum labore atque itinere legionarii milites efficere poterant.

XX. Interim Trinouantes, prope firmissima earum regio 1
num ciuitas, ex qua Mandubracius adulescens Caesaris fidem
secutus ad eum in continentem Galliam uenerat, cuius pater
in ea ciuitate regnum optinuerat interfectusque erat a Cassiuel-
5 launo, ipse fuga mortem uitauerat, legatos ad Caesarem mittunt 2
pollicenturque, sese ei dedituros atque imperata facturos; pe- 3

7. His β iis α cognitis A captiuis perfugisque α perfugis captiuisq. β
9. eo α , om. β impetu MB in p&u A 11. fuge A' .

XVIII. 1. Casu uellaunus AB Casu uella nus M 2. deposita ($\overset{d}{posita}$
 M) spe α spe deposita β 3. itinera A 4. inpeditis A' inpeditis B 5.
sese α se β iis ($\overset{l}{us} M$ iis B) α hiis T 7. praedandi ($\overset{p}{d}dandi A'$) uastan-
diq; α uastandi $\overset{p}{d}dandi$. β 8. eiecerat ($\overset{p}{e}iecerat M$) α effunderet β om-
nibus α $\widetilde{ois} U$ $\widetilde{oms} T$ uis α uis (utis T) notis β 10. iis α his β .

XX. 1. trinouantes $UTcorr.$ trinobantes $\alpha Tpr.$ firmissima AB firmis summa
 M 2. mandubracius α $\overset{r}{mandi}ubacius T$ mandrubacius U adulescens AB 4.
in ea ciuitate αT iniannuetitius in ea ciuitate U aliinlanouitus $Bmarg.$
optinuerat M obtinuerat AB tenuerat β interfectusque erat a Cassiuel-
launo] in terfectus a cassi uellauno uitusq; erat a cassi nellauno A int
fect² | acassi uella uno $\overset{uictiq; erat a cassiuellauno.}{M}$
(2)

tunt, ut Mandubracium ab iniuria Cassiuellauni defendat atque
4 in ciuitatem mittat, qui praesit imperiumque optineat. His
Caesar imperat obsides XL frumentumque exercitui Mandu-
braciumque ad eos mittit. Illi imperata celeriter fecerunt, ob- 10
sides ad numerum frumentumque miserunt.

1 XXI. Trinouantibus defensis atque ab omni militum in-
iuria prohibitis, Cenimagi, Segontiaci, Ancalites, Bibroci, Cassi
2 legationibus missis sese Caesari dedunt. Ab iis cognoscit, non
longe ex eo loco oppidum Cassiuellauni abesse siluis paludi- 5
busque munitum, quo satis magnus hominum pecorisque nu-
3 merus conuenerit. Oppidum autem Britanni uocant, cum siluas
inpeditas uallo atque fossa munierunt, quo incursionis hostium
4 uitandae causa conuenire consuerunt. Eo proficiscitur cum
legionibus: locum repperit egregie natura atque opere muni-
tum; tamen hunc duabus ex partibus oppugnare contendit. 10
5 Hostes paulisper morati militum nostrorum impetum non tu-
6 lerunt seseque alia ex parte oppidi eiecerunt. Magnus ibi
numerus pecoris repertus, multique in fuga sunt comprehensi
atque interfecti.

1 XXII. Dum haec in his locis geruntur, Cassiuellaunus ad
Cantium, quod esse ad mare supra demonstrauius, quibus
regionibus quattuor reges praeerant, Cingetorix, Caruilius, Ta-
ximagulus, Segouax, nuntios mittit atque his imperat, uti co- 5
actis omnibus copiis castra naualia de improviso adorianatur atque
2 oppugnent. Ii cum ad castra uenissent, nostri eruptione facta
multis eorum interfectis, capto etiam nobili duce Lugotorige
3 suos incolumes reduxerunt. Cassiuellaunus hoc proelio nun-
tiato, tot detrimentis acceptis, uastatis finibus, maxime etiam

7. man dubratium *A* man | dubraciū *M* mandu bracium *B* 8. optineat
A'B His *U* Hiis *T* Iis α 9. mandubraciumque α mandrubaciumq; β 11.
frumentumque *AB'* frumentaue *M\beta*.

XXI. 1. Trinouantibus *AB'\beta* Trino ouantib' *M* adque *B* iniuria *B*
2. cenimagi *A'* cenimagi *B'* cenimagi *U* se gonciaci *M* 3. iis α his
 β 4. cas | si uellauni *B* 6. britanni *A* 7. inpeditas *A'* inpeditas *B*

11. impetum *MB* inpetum *A* tulterunt *A* 12. seseque *B* alia ex α ex
alia β 13. repperit *A* comprehensi *MB* comprehensi *A*

XXII. 1. Dum β Cum α his β hiis *M* iis *AB'* casi uellaunus *A'B*
4. segouax *AB'\beta* segouox *M* his *U* hiis *T* iis (us *M*) α 5. castra] contra
A 6. Ii α Hii *T* Hi *U* 7. multi β *A* lugotorige α cingetorige β 8. Cassi
uellaun' *A* Casi uellaun' *M* Cassiuellaunus *B*
(s)

10 permotus defectione ciuitatum, legatos per Atrebatem Commium
de deditione ad Caesarem mittit. Caesar, cum constituisset 4
hiemare in continenti propter repentinos Galliae motus, neque
multum aestatis superesset, atque id facile extrahi posse intel-
legeret, obsides imperat et, quid in annos singulos uectigalis
15 populo Romano Britannia penderet, constituit; interdicit atque 5
imperat Cassiuellauno, ne Mandubracio neu Trinouantibus
noceat.

XXIII. Obsidibus acceptis exercitum reducit ad mare, 1
naues inuenit refectas. His deductis, quod et captiuorum ma- 2
gnum numerum habebat et nonnullae tempestate deperierant
naues, duobus commeatibus exercitum reportare instituit. Ac 3
5 sic accidit, uti ex tanto nauium numero tot nauigationibus
neque hoc neque superiore anno ulla omnino naus, quae mili- 4
tes portaret, desideraretur; at ex iis, quae inanes ex continenti
ad eum remitterentur, et prioris commeatus expositis militibus
et quas postea Labienus faciendas curauerat numero LX, per-
10 paucae locum caperent, reliquae fere omnes reicerentur. Quas 5
cum aliquamdiu Caesar frustra expectasset, ne anni tempore a
nauigatione excluderetur, quod aequinoctium suberat, neces-
sario angustius milites conlocauit ac, summa tranquillitate con- 6
secuta, secunda inita cum soluisset uigilia, prima luce terram
15 attigit omnesque incolumes naues perduxit.

XXIII. Subductis nauibus concilioque Gallorum Samaro- 1
briuae peracto, quod eo anno frumentum in Gallia propter
siccitates angustius prouenerat, coactus est aliter ac superio-
ribus annis exercitum in hibernis conlocare legionesque in plu-
5 res ciuitates distribuere. Ex quibus unam in Morinos ducen- 2

10. ciuitatum α ciuitatum β 11. dededicatione M de deditione A constituisset α statuisset β 12. hiemare... neque α hiemem (hiem^t)... agere neque

β 13. estatis B 14. quid β quod $A'B$ quod^t M quod^t A quot R 15. p^r.
 A . p. f. M p^r. B britannia A britania B 16. cassi uellauno TM^a casu uel-
launo A' casuellauno B mandubracio ATB corr. mandubragio MB' man-
dubracio U neutri nouantib; β neutre nouantibus A' neu trenouantib. R
neu^t renouantibus B 17. noceat α bellū faciat β .

XXIII. 2. His β iis α in magnū A 3. habeat A 4. reportare insti-
tuit α deportare constituit β 5. si^o B ex α e β 6. ulla α nulla β 7. iis
 AB' hiis M his β inanis A' 9. lauienus α 10. relique B reicerentur β
reficerentur α 11. aliquam diu AB aliquandiu M a α , om. β 14. secun-
da^e B inita α , om. β .

XXIII. 1. samarobriuae (famor¹)o briue M) α samarubriue β 2. in α ,
om. β .

- dam Gaio Fabio legato dedit, alteram in Neruios Quinto
Ciceroni, tertiam in Essuuios Lucio Roscio; quartam in Remis
3 cum Tito Labieno in confinio Treuerorum hiemare iussit; tris
in Bellouacis conlocauit; his M. Crassum quaestorem et Lucium
Munatium Plancum et Gaium Trebonium legatos praefecit. 10
4 Vnam legionem, quam proxume trans Padum conscripserat,
et cohortes V in Eburones, quorum pars maxima est inter
Mosam ac Rhenum, qui sub imperio Ambiorigis et Catuolci
5 erant, misit. His militibus Quintum Titurium Sabinum et
6 Lucium Aurunculeium Cottam legatos praeesse iussit. Ad 15
hunc modum distributis legionibus facillume inopiae frumen-
7 tariae sese mederi posse existimauit. Atque harum tamen
omnium legionum hiberna praeter eam, quam Lucio Roscio in
pacatissimam et quietissimam partem ducendam dederat, mili-
8 bus passuum centum continebantur. Ipse interea, quoad le- 20
giones conlocatas munitaque hiberna cognouisset, in Gallia
morari constituit.
- 1 XXV. Erat in Carnutibus summo loco natus Tasgetius,
2 cuius maiores in sua ciuitate regnum optinuerant. Huic Caesar
pro eius uirtute atque in se beneuolentia, quod in omnibus
bellis singulari eius opera fuerat usus, maiorum locum resti-
3 tuerat. Tertium iam hunc annum regnantem inimicissimi 5
multis palam ex ciuitate [et iis] auctoribus [eum] interfecerunt.

6. gaio fabio A' .GAIO. FABIO. B' .c. fabio β 7. ciceroni B Essuuios *scripsi*
cf. miliarium Andematun.: GAIO ESSVUIO TETRICO PIO FELICI INVICTO ESSUOS
X rostio B 8. treuerorum *Mcorr.* B^a treberorum α tris T^a tres *cett.* 9. Bel-

louacis Thomann belgis α belgio β His β iis α m̄ A. m. M n̄ ^{marci} B quaestorem
codices aliquot deterrimi quintum α, om. β 10. munatium β manaciū A' mu-
nicipium B' p̄fecit A' 11. proxume MB p̄ime B conscr̄ipserat B 12.
cohostes A eburones A' T aeburones B' heburones U 13. ac α et β catuolci
(catuo lōci M) X 14. His B' U hiis T iis A' quintum α q. β ^{tu} tiriū
A 15. legatus B praeesse (p̄esse M) α .ea. β 16. facillume A' B 17. ha-
rum A' β arum B 18. p̄ter A' ruscio AB' U 19. mili(tu)bus B militib; mi-
lib; U 20. centum α .c. β 21. conlocatas α conlocass& T collocasset U
minutaq; A.

XXV. 1. tasgetius B tasgecius A' 2. cuius β huius α optinuerant A
obtinuerant MB 3. ben(e)uolentia A beniuolentia B 5. inimicissimi Paul
inimicis (inimis ^{ci} B) iam α inimici β 6. multis palam α palam multis β
et iis α, om. β eum α, om. β.

Defertur ea res ad Caesarem. Ille ueritus, quod ad plures 4
pertinebat, ne ciuitas eorum impulsu deficeret, Lucium Plancum
cum legione ex Belgio celeriter in Carnutes proficisci iubet
10 ibique hiemare, quorumque opera cognouerat Tasgetium inter-
fectum, hos comprehensos ad se mittere. Interim ab omnibus 5
[legatis quaestoribusque], quibus legiones tradiderat, certior
factus est in hiberna peruentum locumque [hibernis] esse mu-
nitum.

XXVI. Diebus circiter quindecim, quibus in hiberna uen- 1 —
tum est, initium repentini tumultus ac defectionis ortum est
ab Ambiorige et Catuulco; qui, cum ad fines regni sui Sa- 2
bino Cottaeque praesto fuissent frumentumque in hiberna con-
5 portauissent, Indutiomari Treueri nuntiis impulsu suos concitauerunt subitoque oppressis lignatoribus magna manu ad
castra oppugnatum uenerunt. Cum celeriter nostri arma ce- 3
pissent uallumque ascendissent atque una ex parte Hispanis
equitibus emissis equestri proelio superiores fuissent, desperata
10 re hostes suos ab oppugnatione reducerunt. Tum suo more 4
conclamauerunt, uti aliqui ex nostris ad conloquium prodiret:
habere sese, quae de re communi dicere uellent, quibus rebus
controuersias minui posse sperarent.

XXVII. Mittitur ad eos conloquendi causa Gaius Arpineius 1
eques Romanus, familiaris Quinti Titurii, et Quintus Iunius ex
Hispania quidam, qui iam ante missu Caesaris ad Ambiorigem
uentitare consuerat; apud quos Ambiorix ad hunc modum
5 locutus est: Sese pro Caesaris in se beneficiis plurimum ei 2
confiteri debere, quod eius opera stipendio liberatus esset, quod
Aduatucis, finitumis suis, pendere consuesset, quodque ei et
filius et fratris filius ab Caesare remissi essent, quos Aduatuci

9. legione] religione *A* 10. cognouerat α cognouerit β 12. legatis quaestoribusque] *del. Vielhaber* 13. lo(q)umque *A* locū qui *B* hibernis] *del. Vielhaber*.

XXVI. 3. catuulco (catu uulgo *M*) α patuulco (patulco *T*) β 4. cottae quae *A* 5. indutio mari *B* induciomari *A'* 6. oppraeasis *A* o^ssis *M* 7. oppugnatum α oppugnanda β 8. una ex parte] decumana porta *Paul* 9. equestri *A* 10. suos ab oppugnatione (ad oppugnacionē *M*) α ab oppugnatione suos β 11. uti α ut β 12. quae(que *M*) α quod β .

XXVII. 1. conloquendi (conloquenti *M'*) causa α , om. β gaius α .C. β carpineius (carpinei *M*) α arpinus (arb: *Tpr.*) β 2. Quinti] quinq^{ue}ti *B* 3. missi *A* 4. consuerat *A'B* consuerunt *R* consueuerant β ad α in β 5. in ^o*B* 7. aduatucis *AB* anatucis *M* finitumis *A'B* et α , om. β 8. ab α a β remissi *MB* missi *AR* β .

obsidum numero missos apud se in seruitute et catenis tenuis-
 3 sent; neque id, quod fecerit de oppugnatione castrorum, aut 10
 iudicio aut uoluntate sua fecisse, sed coactu ciuitatis, suaque
 esse eiusmodi imperia, ut non minus haberet iuris in se mul-
 4 titudo, quam ipse in multitudinem. Ciuitati porro hanc fuisse
 belli causam, quod repentinae Gallorum coniurationi resistere
 non potuerit. Id se facile ex humilitate sua probare posse, 15
 quod non adeo sit imperitus rerum, ut suis copiis populum
 5 Romanum superari posse confidat. Sed esse Galliae com-
 mune consilium: omnibus hibernis Caesaris oppugnandis hunc
 esse dictum diem, nequa legio alterae legioni subsidio uenire
 6 posset. Non facile Gallos negare potuisse, praesertim 20
 cum de recuperanda communi libertate consilium initum uide-
 7 retur. Quibus quoniam pro pietate satisfecerit, habere nunc
 se rationem officii pro beneficiis Caesaris: monere, orare Ti-
 8 turium pro hospitio, ut suae ac militum saluti consulat. Mag-
 nam manum Germanorum conductam Rhenum transisse; hanc 25
 9 adfore biduo. Ipsorum esse consilium, uelintne prius, quam
 finitumi sentiant, eductos ex hibernis milites aut ad Ciceronem
 aut ad Labienum deducere, quorum alter milia passuum cir-
 10 citer quinquaginta, alter paulo amplius ab iis absit. Illud se
 polliceri et iure iurando confirmare, tutum iter per fines datu- 30
 11 rum. Quod cum faciat, et ciuitati sese consulere, quod hiber-
 nis leuetur, et Caesari pro eius meritis gratiam referre. Hac
 oratione habita discedit Ambiorix.
 1 XXVIII. Arpineius et Iunius, quae audierunt, ad legatos
 deferunt. Illi repentina re perturbati, etsi ab hoste ea dice-
 bantur, tamen non neglegenda existimabant, maximeque hac
 re permouebantur, quod ciuitatem ignobilem atque humilem
 Eburonum sua sponte populo Romano bellum facere ausam 5
 2 uix erat credendum. Itaque ad consilium rem deferunt, mag-
 3 naque inter eos existit controuersia. Lucius Aurunculeius

10. fecerit α fecerint β 12. imperia-(r) A 16. $\sqrt{\text{pr.}}$ B p. f. M populus
 romaⁿ A 17. superari α se superare β pose A 19. alter^e (altere A) α
 alteri β 21. initium B 22. pietate M p pri&ate A proprietate B' β 24.
 hospicio B magnam magnum B 26. uellint ne A 27. finitumi A' B aut
 ad ciceronem α ad ciceronem β 28. labiorū A 29. ab iis α , om. β 30. iter
 α se iter β fines α suos fines β 32. Ac B.

XXVIII. 1. arpineius T^a arpineus α arpinus β que A audierunt α
 audierant β 3. ac MB 4. ciuitatem B 5. $\sqrt{\text{pr.}}$ A p. f. M $\sqrt{\text{pr.}}$ B 7. existit
 (exsistit B) controuersia α c^htrouersia orta est T.

conpluresque tribuni militum et primorum ordinum centuriones nihil temere agendum neque ex hibernis iniussu Caesaris discedendum existimabant; quantasvis copias etiam Germanorum sustineri posse munitis hibernis docebant: rem esse testimonio, quod primum hostium impetum multis ultro uulneribus inlatis fortissime sustinuerint; re frumentaria non premi; interea et ex proximis hibernis et a Caesare conuentura subsidia; postremo quid esse leuius aut turpius, quam auctore hoste de summis rebus capere consilium?

XXVIII. Contra ea Titurius sero facturos clamitabat, cum maiores manus hostium adiunctis Germanis conuenissent, aut cum aliquid calamitatis in proximis hibernis esset acceptum. Breuem consulendi esse occasionem. Caesarem arbitrari profectum in Italiam; neque aliter Carnutes interficiundi Tasgetii consilium fuisse capturos, neque Eburones, si ille adesset, tanta contemptione nostri ad castra uenturos esse. Non hostem autorem, sed rem spectare: subesse Rhenum; magno esse Germanis dolori Ariouisti mortem et superiores nostras uictorias; ardere Galliam tot contumeliis acceptis sub populi Romani imperium redactam, superiore gloria rei militaris extincta. Postremo quis hoc sibi persuaderet, sine certa re Ambiorigem ad eiusmodi consilium descendisse? Suam sententiam in utramque partem esse tutam: si nihil esset durius, nullo cum periculo ad proximam legionem peruenturos; si Gallia omnis cum Germanis consentiret, unam esse in celeritate positam salutem. Cottae quidem atque eorum, qui dissentirent, consilium quem

10. existimabatⁿ *B* existimabant *A'* docebant β quantasvis copias etiam *Schneider* Quantasvis magnas etiam copias α *U* quantas uis etiam magnas copias

T 11. rem] hanc rem *C. F. W. Müller* 13. pmi^a *A* p.mi^{re} *M* 14. proximis *A'B* 15. esse β esset α 16. capere^o *B*.

XXVIII. 1. facturus^o *B* clamitabat *Bpr.* 2. (hos) | hostiū *A* 3. aut *A'β* ut *B'* 5. italiam α italia β 6. neque α nec *T'* ne *U* 7. contēptione *M*

contēptione^p *B* contēptione *R* contentione *AB* cū contēptione *U* cūteptione *T* 8. spectare *A'β* expectare *B'* magnum *A'* 9. ariouixti *A'Bcorr.* 11. superiore gloria α supiorē gloriam β extincta α extinctam β 12. certa re (certā ré *B* certare *R'*) α certa spe β 13. descendisse *A'β* descendisse

(disce disseⁿ *B*) *B'* utrūq; partē β utraque parte α 14. nihil (nichil *M*) α nil β esset α sit β 16. consentiret α consentiat β caeleritatem *A*.

habere exitum? in quo si non praesens periculum, at certe longinqua obsidione fames esset timenda.

- 1 XXX. Hac in utramque partem disputatione habita, cum a Cotta primisque ordinibus acriter resisteretur, 'Vincite', inquit, 'si ita uultis', Sabinus, et id clariore uoce, ut magna pars militum exaudiret; 'neque is sum', inquit, 'qui grauissime ex uobis mortis periculo terrear: hi si sapient, si grauius quid acciderit, 5 abs te rationem reposcent; qui, si per te liceat, perendino die cum proximis hibernis coniuncti communem cum reliquis belli casum sustineant, non reiecti et relegati longe ab ceteris aut ferro aut fame intereant.'
- 1 XXXI. Consurgitur ex consilio; comprehendunt utrumque et orant, ne sua dissensione et pertinacia rem in summum periculum deducant: facilem esse rem, seu maneant, seu profiscantur, si modo unum omnes sentiant ac probent; contra in 5 dissensione nullam se salutem perspicere. Res disputatione ad mediam noctem perducitur. Tandem dat Cotta permotus manus: superat sententia Sabini. Pronuntiatur prima luce ituros. Consumitur uigiliis reliqua pars noctis, cum sua quisque miles circumspiceret, quid secum portare posset, quid 10 ex instrumento hibernorum relinquere cogeretur. [Omnia ex cogitantur, quare nec sine periculo maneatur et languore militum et uigiliis periculum augeatur.] Prima luce sic ex castris profiscuntur, ut quibus esset persuasum non ab hoste, sed ab homine amicissimo [Ambiorige] consilium datum, longissimo agmine maximisque impedimentis. 15
- 1 XXXII. At hostes, postea quam ex nocturno fremitu uigiliisque de profectione eorum senserunt, conlocatis insidiis bi-

18. habere *Rob. Estienne* haberet $AB'\beta$ haberent M non $\bar{p}$ sens periculum β praesens ($\bar{p}$ sens A $\bar{p}$ sens M) periculum non α at] ^{or} at M .

XXX. 1. Hac] ac B utraque partem B utraq. parte R utraq; parte A 2 inquit MB 4. grauissime B grauissime A' 5. periculo α in periculo β sapient] si sapient ^a *Madvig* acciderit A 6. perendinodie B 8. ab α a β . ^a *adubiū tēporis*

XXXI. 1. comprehendunt M comprehendunt B comprehendunt A 2. summ(a) A 5. dissensionem AB' dissensione T desensionē M 5. disputatione B 8. consummitur B 9. posset α possit β 10–12. Omnia — augeatur] *del. Paul* 11. languore A' langore MB' 14. (o)mīne A omīne M Ambiorige] *del. Tittler*.

XXII. 2. eorum α eius β .

partito in siluis oportuno atque occulto loco a milibus passuum circiter duobus Romanorum aduentum expectabant, et cum se 2
5 maior pars agminis in magnam conuallem demisisset, ex utraque parte eius uallis subito se ostenderunt nouissimosque premere et primos prohibere ascensu atque iniquissimo nostris loco proelium committere coeperunt.

XXXIII. Tum demum Titurius, qui nihil ante prouidisset, 1
trepidare et concursare cohortesque disponere, haec tamen ipsa timide atque ut eum omnia deficere uiderentur; quod plerumque iis accidere consuevit, qui in ipso negotio consilium ca-
5 pere coguntur. At Cotta, qui cogitasset haec posse in itinere 2
accidere, atque ob eam causam protectionis auctor non fuisset, nulla in re communi saluti deerat et in appellandis cohortandisque militibus imperatoris et in pugna militis officia praestabat. Cum propter longitudinem agminis minus facile omnia 3
10 per se obire et, quid quoque loco faciendum esset, prouidere possent, iusserunt pronuntiare, ut impedimenta relinquerent atque in orbem consisterent. Quod consilium etsi in eius modi 4
casu reprehendendum non est, tamen incommode accidit: nam 5
et nostris militibus spem minuit et hostes ad pugnam alacriores 15
effecit, quod non sine summo timore et desperatione id factum uidebatur. Praeterea accidit, quod fieri necesse erat, ut uulgo 6
milites ab signis discederent, quaeque quisque eorum carissima haberet, ab impedimentis petere atque arripere properaret, clamore et fletu omnia complerentur.

XXXIII. At barbaris consilium non defuit. Nam duces 1
eorum tota acie pronuntiare iusserunt, nequis ab loco disce-

3. oportuno *A'* opportuno *B* a *a* ad *T* milibus passuum circiter duobus
a mil pass circit duo 2 *β* 4. et cum *a* .Cum *β* 5. maior *a*, om. *β* dimi-

siss& *A* dimisiss& *M* dimississ& *B'* 6. se *a*, om. *β* nouissimo | que
B praemere *A'* 7. nostris *β* nostrorum *a* 8. praelium *B* ceperunt *A*.

XXXIII. 1. qui *a* ut qui *β* 3. atque ut *a* atq; *U* utq; *T* deficere *B*
4. iis *a*, om. *β* accidere *AβMcorr.* accedere *Mpr.B'* 5. cogitasset *a* cogi-
tasse uideretur *β* *β* *B* 9. Cum *a* Quod *β* minus facere omnia (.omni *R*¹)

per se *a* non facile per se omnia *β* 10. obire *B* prouidere *a* scire *β* 11. pro-
nuntiare (pnunciare *M*) *a* *T* pronuntiari *U* impedimenta *A'* impedimta *B*

den
13. reprehend. dum *B* incommode *B* 14. hostes *a* hostē *β* pugnam *A'β*
pugnandū *B'* alacriores effecit *a* alacriorē fecit *β* 17. quaeque *B'β* quae
A que *M* 18. aber& *A* impedimentis *A'* impedimtis *B*.

XXXIII. 2. pronuntiare (pnunciare *M*) *a* pronuntiari *β*.

deret: illorum esse praedam atque illis reseruari, quaecumque
 2 Romani reliquissent: proinde omnia in uictoria posita existu-
 marent. Erant et uirtute et numero pugnandi pares: nostri 5
 tametsi ab duce et a fortuna deserebantur, tamen omnem spem
 salutis in uirtute ponebant, et quotiens quaeque cohors procur-
 3 rerat, ab ea parte magnus numerus hostium cadebat. Qua re
 animaduersa Ambiorix pronuntiare iubet, ut procul tela coni-
 ciant neu propius accedant et, quam in partem Romani impe- 10
 4 tum fecerint, cedant [leuitate armorum et cotidiana exercita-
 tione nihil his noceri posse]; rursus se ad signa recipientes inse-
 quantur.

1 XXXV. Quo praecepto ab iis diligentissime observato,
 cum quaequam cohors ex orbe excesserat atque impetum fe-
 2 cerat, hostes uelocissime fugiebant. Interim eam partem
 3 nudari necesse erat et ab latere aperto tela recipi. Rursus,
 cum in eum locum, unde erant egressi, reuerti coeperant, et 5
 ab iis, qui cesserant, et ab iis, qui proximi steterant, circum-
 4 ueniebantur. Sin autem locum tenere uellent, nec uirtuti locus
 relinquebatur, neque ab tanta multitudine coniecta tela conferti
 5 uitare poterant. Tamen tot incommodis conflictati, multis
 uulneribus acceptis resistebant et magna parte diei consumpta, 10
 cum a prima luce ad horam octauam pugnaretur, nihil, quod
 6 ipsis esset indignum, committebant. Tum Tito Baluentio, qui
 superiore anno primum pilum duxerat, uiro forti et magnae
 7 auctoritatis, utrumque femur tragula traicitur; Quintus Luca-
 nius, eiusdem ordinis, fortissime pugnans, dum circumuento 15
 8 filio subuenit, interficitur; Lucius Cotta legatus omnes cohortes
 ordinesque adhortans in aduersum os funda uulneratur.

1 XXXVI. His rebus permotus Quintus Titurius, cum procul

3. reseruari *A'R reseruare B seruari β* 4. posita *α posita esse β existumar^N B existimarent A'* 5. Erant — pares] *del. Arnold Hug numero] animo Glareanus studio Davisius pugnaⁿ di B ; Nri A* . Nostri *Mβ n B* 6. spem salutis *α salutis spem β* 7. procurrerat *α procurreret β* 10. neu *α nec T ne U* quam in *α in quam β* 11. leuitate — posse] *del. Paul* 12. his *α ex his β*.

XXXV. 1. precepto *A'* iis *α his β* diligentissime *A'β deligentis-
 sume B'* 2. quaequam (quē piā *M*) *α, om. β* ex ces^a erat *B* 4. recipi *α*
 recipere *β* 5. cum *α et cum β* egressi *α pgressi β* 6. iis *α his β* iis *α*
 his *β* 8. conferti uitare *α a confertis uitari β* 9. tot *α tam multis β*
 11. pugnaretur *α pugnassent β* 12. baluentio *AB'* balencio *M* nentio *β*
 13. duxerat *α deduxerat β* 14. frem^a *A'* 15. fortissime *A'Bpr.* 17. hor-
 dinesq; *A* in aduersum os *α aduersus hos β*.

Ambiorigem suos cohortantem conspexisset, interpretem suum Gneum Pompeium ad eum mittit rogatum, ut sibi militibusque parcat. Ille appellatus respondit: Si uelit secum conloqui,² 5 licere; sperare a multitudine impetrari posse, quod ad militum salutem pertineat; ipsi uero nihil nocitum iri, inque eam rem se suam fidem interponere. Ille cum Cotta saucio communicat,³ si uideatur, pugna ut excedant et cum Ambiorige una conloquantur: sperare, ab eo de sua ac militum salute impetrari 10 posse. Cotta se ad armatum hostem iturum negat atque in eo perseuerat.

XXXVII. Sabinus, quos in praesentia tribunos militum¹ circum se habebat, et primorum ordinum centuriones se sequi iubet et, cum propius Ambiorigem accessisset, iussus arma abicere imperatum facit suisque, ut idem faciant, imperat. In-² 5 terim, dum de condicionibus inter se agunt longiorque consulto ab Ambiorige instituitur sermo, paulatim circumuentus interficitur. Tum uero suo more uictoriam conclamant atque ulu-³ latum tollunt impetuque in nostros facto ordines perturbant. Ibi Lucius Cotta pugnans interficitur cum maxuma parte mi-⁴ 10 litum. Reliqui se in castra recipiunt, unde erant egressi. Ex quibus Lucius Petrosidius aquilifer, cum magna multitudine hostium premeretur, aquilam intra uallum proiecit, ipse pro castris fortissime pugnans occiditur. Illi aegre ad noctem⁶ oppugnationem sustinent; noctu ad unum omnes desperata sa-⁷ 15 lute se ipsi interficiunt. Pauci ex proelio elapsi incertis itinibus per siluas ad Titum Labienum legatum in hiberna perueniunt atque eum de rebus gestis certiore faciunt.

XXXVIII. Hac uictoria sublatu Ambiorix statim cum¹ 1 equitatu in Aduatucos, qui erant eius regno finitimi, profici-

XXXVI. 2. int̄p̄rētē *A* int̄ p&rē *M* 3. gneum α · cn · β 4. appellatus *B*
6. nihil (nichil *M*) α non β inque eam (inqueā *M*) α in quam β 9. ab
eo (habeo *B*) α se ab eo β impetrari *B'* β imp&rare *A'* 11. perseuerat α
constitit β .

tribun militū

XXXVII. 1. presentia *AB* t̄r mil *A'* t̄r mil. *B* 4. imp&ratū *A'*
5. condicionibus *A'* conditionibus *B* 6. ab ambiorige instituitur (mstitui-
tur *B*) sermo α sermo ab (ad *T'*) ambiorige instituitⁱⁿ β 8. Ip&uq; *A* Imp&uq;
B nostro *B* 9. maxuma parte *B* maximū aparte *A* 10. reliquisse *B* 11.
lucius α , om. β 13. fortissime pugnans α pugnans fortissime β illi *B*
noctu α nocte β 15. proelio *M'* *B* p̄lio *A* elapsi β lapsi α .

XXXVIII. 1. Ac *AB* 2. antuaticos *A'* *B* antuaticos *R* atuaticos *U*
(a) ^o
atuaticos *T* finitimi *A* finitimū *Mpr.* finitimi *B*.

scitur; neque noctem neque diem intermittit peditatumque sese
 2 subsequi iubet. Re demonstrata Aduatucisque concitatis, po-
 stero die in Nervios peruenit hortaturque, ne sui in perpetuum 5
 liberandi atque ulciscendi Romanos pro his, quas acceperint,
 3 iniuriis occasionem dimittant: interfectos esse legatos duo
 4 magnamque partem exercitus interisse demonstrat; nihil esse
 negotii, subito oppressam legionem, quae cum Cicerone hiemet,
 interfici; se ad eam rem profitetur adiutorem. Facile hac 10
 oratione Nervii persuadet.

1 XXXVIII. Itaque confestim dimissis nuntiis ad Ceutrones,
 Grudios, Leuacos, Pleumoxios, Geidumnos, qui omnes sub
 eorum imperio sunt, quam maximas manus possunt, cogunt et
 de improviso ad Ciceronis hiberna aduolant, nondum ad eum 5
 2 fama de Titurii morte perlata. Huic quoque accidit, quod fuit
 necesse, ut nonnulli milites, qui lignationis munitionisque causa
 in siluas discessissent, repentino equitum aduentu interciperen-
 3 tur. His circumuentis, magna manu Eburones, Neruii, Adua-
 tuci atque horum omnium socii et clientes legionem oppugnare
 incipiunt. Nostri celeriter ad arma concurrunt, uallum con- 10
 4 scendunt. Aegre is dies sustentatur, quod omnem spem hostes
 in celeritate ponebant atque hanc adepti uictoriam in perpetuum
 se fore uictores confidebant.

1 XXXX. Mittuntur ad Caesarem confestim ab Cicerone lit-
 terae, magnis propositis praemiis, si pertulissent; obsessis
 2 omnibus uis missi intercipiuntur. Noctu ex materia, quam
 munitionis causa conportauerant, turres admodum centum XX
 excitantur incredibili celeritate; quae deesse operi uidebantur, 5

3. inmittit *A* sese subsequi *MB'* se subsequi β se sequi *A* 4. aduatucisque α aduatucisq; β 5. ortat² q; *A* imp&uum *B* 7. interfecto⁸ *B* duo *AB'* · II · *M* duos *T* · II · os *U* 10. interfici α interfici posse β se ad eam rem *R* sed eam rem *B* se adeã rem *M* sed ad eã rã *A* ad eam rem se β hac] ac *B* 11. neruiis *A* neruii⁹ *M*.

XXXVIII. 1. ceutrones *AB'* centrones *M* 2. pleumoxios *A'* β pleumoximos *B'* geidumnos *B* geidũnos *A'RU* geidũnos *T* 3. sunt α continebantur β manus possunt α possunt manus β cogunt α cogant β 4. ciceronis (cicerones *M*) hiberna α hiberna (hybna *T*) ciceronis β 5. fama *A'* β forma *B'* titurii α tituri (ituri *T*) β 7. interciperentur α interficerentur β 8. His β Iis α 9. horum *A'* β orum *B'* etclientes α clientesq; β 11. his *A*.

XXXX. 1. ab α a β 2. premiis *A* p̄mis *M* si] siqui *Paul* pertulissent *B* 3. ex α ea β 4. conportauerant α conportauēf (cōptauef *Tpr.*) β

perficiuntur. Hostes postero die multo maioribus coactis copiis 3
 castra oppugnant, fossam complent. Eadem ratione, qua pridie, 4
 ab nostris resistitur. Hoc idem reliquis deinceps fit diebus.
 Nulla pars nocturni temporis ad laborem intermittitur; non 5
 10 aegris, non uulneratis facultas quietis datur. Quaecumque ad 6
 proximi diei oppugnationem opus sunt, noctu comparantur;
 multae praeustae sudes, magnus muralium pilorum numerus
 instituitur; turres contabulantur, pinnae loricae ex cratibus
 attexuntur. Ipse Cicero, cum tenuissima ualitudine esset, ne 7
 15 nocturnum quidem sibi tempus ad quietem relinquebat, ut ultro
 militum concursu ac uocibus sibi parcere cogeretur.

XXXXI. Tunc duces principesque Neruiorum, qui aliquem 1
 sermonis aditum causamque amicitiae cum Cicerone habebant,
 conloqui sese uelle dicunt. Facta potestate, eadem, quae Am- 2
 biorix cum Titurio egerat, commemorant: omnem esse in armis
 5 Galliam; Germanos Rhenum transisse; Caesaris reliquorumque 3
 hiberna oppugnari. Addunt etiam de Sabini morte; Ambio- 4
 rigem ostendant fidei faciundae causa. Errare eos dicunt, si 5
 quidquam ab his praesidii sperent, qui suis rebus diffidunt;
 sese tamen hoc esse in Ciceronem populumque Romanum animo,
 10 ut nihil nisi hiberna recusent atque hanc inueterascere consue-
 tudinem nolint; licere illis incolumibus per se ex hibernis dis- 6
 cedere et, quascumque in partes uelint, sine metu proficisci.
 Cicero ad haec unum modo respondit: non esse consuetudinem 7
 populi Romani accipere ab hoste armato condicionem: si ab 8
 15 armis discedere uelint, se adiutore utantur legatosque ad Ca-
 esarem mittant; sperare pro eius iustitia, quae petierint, impe-
 traturos.

7. eadem ratione (ratione M) qua pridie ab nostris α a nostris eadem ra-
 tione qua pridie β 8. deinceps fit α fit. deinceps β 10. quaecumque] non
 aegris. quae cumq; B 11. oppos B comparantur A' comparantur B 13.
 luriceq. A luricaeque MB' 14. ualitudine AB 16. sibi parcere α parcere
 sibi β .

XXXXI. 1. Tunc α Tū β 4. esse ($\epsilon\epsilon$ M) in armis galliam α galliam
 esse in armis β 5. cesaris A 7. fidei faciundae (fidei faciundae B faciun-
 di fidei M) α fidei faciende β 8. quidquā $A'B$ quicquam $R\beta$ 9. ciero-
 nem α cicerone β 10. inueterascere β inueterescere α 11. incolumibus
 per se α per se incolumib; β 12. in β , om. α 14. $\cdot\overline{p}\overline{r}\cdot A$ $\overline{p}\overline{r} B$ $\cdot\overline{p}\overline{r}\cdot M$ ac-
 cipere α ullam accipere β cōdicionē M conditionē AB 15. caesarem A'
 16. sperare α sperare se β iusticia B .

Caesaris bellum Gallicum.

- 1 XXXXII. Ab hac spe repulsi Neruii uallo pedum IX et
 2 fossa pedum XV hiberna cingunt. Haec et superiorum anno-
 rum consuetudine ab nobis cognouerant et, quos [dam] de exer-
 3 citu habebant captiuos, ab iis docebantur; sed nulla ferramen-
 torum copia, quae esset ad hunc usum idonea, gladiis caespites 5
 circumcidere, manibus sagulisque terram exhaurire cogeantur.
 4 Qua quidem ex re hominum multitudo cognosci potuit: nam
 5 minus horis tribus milium pedum XV in circuitu munitionem
 perfecerunt, reliquisque diebus turres ad altitudinem ualli,
 falces testudinesque, quas idem captiui docuerant, parare ac 10
 facere coeperunt.
- 1 XXXXIII. Septimo oppugnationis die maximo coorto uento
 feruentes fusilis ex argilla glandes fundis et feruefacta iacula
 in casas, quae more Gallico stramentis erant tectae, iacere
 2 coeperunt. Hae celeriter ignem comprehenderunt et uenti ma-
 3 gnitudine in omnem locum castrorum distulerunt. Hostes 5
 maximo clamore, sicuti parta iam atque explorata uictoria,
 turres testudinesque agere et scalis uallum ascendere coeperunt.
 4 At tanta militum uirtus atque ea praesentia animi fuit, ut,
 cum undique flamma torrerentur maxumaque telorum multitu-
 dine premerentur suaque omnia impedimenta atque omnes for- 10
 tunas conflagrare intellegerent, non modo demigrandi causa de
 uallo decederet nemo, sed paene ne respiceret quidem quis-
 5 quam, ac tum omnes acerrume fortissimeque pugnarent. Hic
 dies nostris longe grauissimus fuit; sed tamen hunc habuit

- XXXXII. 1. Ineruii A .x. β Orosius .ix A XI. M .ix. B .ix R 2.
 .p. xv ART .p .xv. M .p .xv. B hec B 3. ab nobis α a nostris β
 cognouerant α cognouer̃ β quos *White* quosdam X ^{er} excitu B 4. habe-
 bant α nacti β iis AB' hiis M his β nulla α nulla his T nulla is U
 5. esset α sunt β caespites A' caepi(s)tes B caespitē β 6. sagulisq; α sagu-
 lis β cogeantur β uidebantur α 7. cognosci potuit α potuit cognosci β
 8. milium .p̃ (.p̃ B) .xv (.xv. MB') in circuitum munitionem (municionē M) α
 decē milīū (.x̄ . U) in circuitu munitionē (municionē T) pedū .xv. β
 9. reliquisque α reliquis β altitudinem α latitudinem β 10. 1. p̃ dē A.
 XXXXIII. 1. obpugnationis Bpr. cohorto A'B 2. fusilis C. *Wagner*
 fusili X fundis α, om. β feruefacta iacula α iacula feruefacta β 3. gal-
 lico stramentis A galli constramentis M'B' 4. Hae α Hec β 5. locum
 castrorum α castrorum locum β 6. sicuti α insecuti quasi β 8. at *codā.*
aliquot deteriores ac X p̃sentia A 9. undique β ubique (hūbiq. M) α
 maxumaque B maxumaque A' tūlorum B' 10. p̃merentur A ⁱinpedi-
 menta A' impedimenta B 12. resp(e)cer̃ B 13. acerrume ABpr.

15 euentum, ut eo die maximus numerus hostium uulneraretur
atque interficeretur, ut se sub ipso uallo constipauerant reces-
sumque primis ultimi non dabant. Paulum quidem intermissa 6
flamma et quodam loco turri adacta et contingente uallum,
tertia cohortis centuriones ex eo, quo stabant, loco recesserunt
20 suosque omnes remouerunt, nutu uocibusque hostes, si introire
uellent, uocare coeperunt; quorum progredi ausus est nemo.
Tum ex omni parte lapidibus coniectis deturbati, turrisque 7
succensa est.

XXXXIII. Erant in ea legione fortissimi uiri, centurio- 1
nes, qui primis ordinibus adpropinquarent, Titus, Pulio et
Lucius Vorenus. Hi perpetuas inter se controuersias habebant, 2
quinam anteferretur, omnibusque annis de locis summis simul-
5 tatibus contendebant. Ex his Pulio, cum acerrime ad muni- 3
tiones pugnaretur, 'Quid dubitas' inquit 'Vorene? aut quem lo-
cum tuae probandae uirtutis expectas? hic dies de nostris con-
trouersiis iudicabit'. Haec cum dixisset, procedit extra munitiones, 4
quaeque pars hostium confertissima est uisa, inrumpit. Ne 5
10 Voreus quidem sese uallo continet, sed omnium ueritus exi-
stimationem subsequitur. Tum mediocri spatio relicto Pulio 6
pilum in hostes inmittit atque unum ex multitudine procurren-
tem traicit; quo percusso et exanimato, hunc scutis protegunt,
in hostem tela uniuersi coniciunt neque dant regrediendi facul-
15 tatem. Transfigitur scutum Pulioni et uerutum in balteo de- 7
figitur. Auertit hic casus uaginem et gladium educere conanti 8

17. pallum B^1 intermissa(m) B 18. et contingente (continge(n)te M) α
contingentes β 19. centuriomnes B^1 23. succe(s)sa B succēssa M .

XXXXIII. 1. fortissimi B fortissimi A' 2. primis α iam primis β
pullo X 3. hi AB' hi M hii T ii U 4. quinam α uter alteri β locis α
loco β 5. pullo X acerrime AB acerrime M munitiones (municiones M) α
munitionē β 6. inquit A' 7. tuae probandae uirtutis *codd. tres deteriores*
tuae pro laude uirtutis α p laude uirtutis (-tum $Tpr.$) tuae β expectas β spectas α
hic dies | Hic dies B Hic dies $MR\beta$ Hinc dies A 8. hec B cum β dum α
extra β ex castris α munitiones $AB'\beta$ municionē M 9. quaeque $AB'\beta$
q; $q^{(n)}$ M parti hostium (ostium A) α hostium pars β inrumpit α eē
(ⁿ)

inrumpit β 10. quidem sese uallo α quidem sese tum uallo β 11. tum α ,
om. β spacio A' pullo X 12. inmittit α mittit β multitudine B 13. et
exanimato α exanimatoq; β 13—14. protegunt .in hostem tela uniuersi α
protegunt hostes. (Hostes U) in illū uniuersi tela β 14. regrediendi α pgre-
diendi β 15. Transfigitur $A'T$ Transfigit U Transigitur B' pulloni X
uerutum $A'U$ ueritū $Tpr.$ uerrutum B' 16. hic β huic α conanti $A'\beta$ co-
na ti B conantis R .

- dextram moratur manum, inpeditumque hostes circumsistunt.
 9 Succurrit inimicus illi Vorenus et laboranti subuenit. Ad hunc
 10 se confestim a Pulione omnis multitudo conuertit; illum ueruto
 11 opinantur occisum. Gladio comminus rem gerit Vorenus atque 20
 12 uno interfecto reliquos paulum propellit; dum cupidius instat,
 13 in locum *delatus* inferiorem concidit. Huic rursus circumuento
 fert subsidium Pulio, atque ambo incolumes conpluribus inter-
 14 fectis summa cum laude sese intra munitiones recipiunt. Sic
 fortuna in contentione et certamine utrumque uersauit, ut alter 25
 alteri inimicus auxilio salutique esset, neque diiudicari posset,
 uter utri uirtute antefereendus uideretur.
- 1 XXXXV. Quanto erat in dies grauior atque asperior op-
 pugnatio, et maxime quod magna parte militum confecta uul-
 neribus res ad paucitatem defensorum peruenerat, tanto cre-
 briores litterae nuntiique ad Caesarem mittebantur; quorum
 pars deprehensa in conspectu nostrorum militum cum cruciatu 5
 2 necabatur. Erat unus intus Neruius nomine Vertico, loco na-
 tus honesto, qui a prima obsidione ad Ciceronem perfugerat
 3 *summam*que ei fidem praestiterat. Hic seruo spe libertatis magnis-
 4 que persuadet praemiis, ut litteras ad Caesarem deferat. Has
 ille in iaculo inligatas effert et Gallus inter Gallos sine ulla 10
 5 suspitione uersatus ad Caesarem peruenit. Ab eo de pericu-
 lis Ciceronis legionisque cognoscitur.
- 1 XXXXVI. Caesar acceptis litteris hora circiter undecima
 diei statim nuntium in Bellouacos ad Marcum Crassum quae-
 storem mittit, cuius hiberna aberant ab eo milia passuum XXV;
 2 iubet media nocte legionem proficisci celeriterque ad se uenire.

17. inpeditumque *A'* impeditumq; *B* 18. sic currit *B'* 19. illum — Gal-
 lus c. xxxviii 12] *deficit B*, $4\frac{1}{2}$ *linearum spatium uacuo relicto*; *B' = bR*
 uero obscurantur occisum α ueruto tranfixum arbitrantur β 20. Gladio
 comminus rem gerit uorenus α uoren gladio $r\bar{e}$ (gladiator $\bar{e}$ *U*) cōminus
 gerit β 22. *delatus Paul* deiectus *X* deiectus inferiorem α inferiorem deiec-
 tus β 23. fert subsidium α subsidium fert β pullo *X* 24. sese intra
 munitiones (munitiones *M*) α intra munitiones se β 26. diiudicari *A*.

XXXXV. 2. maxime *A* 6. intus unus *A* 8. *summam Paul* suam *X*
 Hic *MB'T* Hinc *A* Huic *U* 10. in α , *om.* β iaculo] sagulo *Kramer* effert
A'Rbcorr. infert *bTpr.* adfert *UTcorr.* si $\bar{p}ne$ *A* 12. cognoscitur α
 cognoscit β .

XXXXVI. 1. hora (ora *M*) circiter undecima ($\cdot xi \cdot M$) diei α circi
 hora $\cdot xi$ diei *T* circiter hora diei $\cdot xi \cdot U$ 2. quaestorem] *om.* β 3. aberant]
 ab errant *A*, *om.* b^1 .

5 Exit cum nuntio Crassus. Alterum ad Gaium Fabium legatum 3
mittit, ut in Atrebatum fines legionem adducat, qua sibi iter
faciendum sciebat. Scribit Labieno, si reipublicae commodo facere 4
posset, cum legione ad fines Nerviorum ueniat. Reliquam par-
tem exercitus, quod paulo aberat longius, non putat expectan-
-10 dam; equites circiter quadringentos ex proximis hibernis colligit.

XXXXVII. Hora circiter tertia ab antecursoribus de Crassi 1
aduentu certior factus eo die milia passuum XX procedit.
Crassum Samarobriuae praeficit legionemque adtribuit, quod 2
ibi impedimenta exercitus, obsides ciuitatum, litteras publicas
5 frumentumque omne, quod eo tolerandae hiemis causa deuexe-
rat, relinquebat. Fabius, ut imperatum erat, non ita multum 3
moratus in itinere cum legione occurrit. Labienus, interitu 4
Sabini et caede cohortium cognita, cum omnes ad eum Tre-
uerorum copiae uenissent, ueritus, ne, si ex hibernis fugae similem
10 profectionem fecisset, [ut] hostium impetum sustinere non pos-
set, praesertim quos recenti uictoria efferri sciret, litteras Cae- 5
sari remittit, quanto cum periculo legionem ex hibernis educ-
turi esset, rem gestam in Eburonibus perscribit, docet omnes
equitatus peditatusque copias Treuerorum tria milia passuum
15 longe ab suis castris consedissee.

XXXXVIII. Caesar consilio eius probato, etsi opinione 1
trium legionum deiectus ad duas redierat, tamen unum com-
munis salutis auxilium in celeritate ponebat. Venit magnis 2

cū
5. Exit cum (Exit, b Exiit cum M) α U Excit' T Alter A gaium α
·c. T C. U 6. atrebatum α atrebatium (atrepatium Tⁿ) β qua sibi b
quas ibi A quas sibi M iter faciendum sciebat β i(n) t sit faciendū. M iter
faciendum AB' 7. rei p A rei p M rei ^h · p · B facere posset B' facere A
facere & poss & M posset facere U possit facere T 9. expectandam (expe-
ctādā M) α exercendam β 10. ex] & A' colligit α cogit β.

XXXXVII. 2. certior factus ~ eo α certior est factus. Eo U ^{cesar} cercior
(ē) fact'. Eo T procedit α pgreditur β 3. samarobriue A' pficit A ad-
tribuit (adtribū & M) α ei attribuit β 4. impedimēta A' impedimēta b ci-
uitatum α T ciuitaciū U 6—7. Fabius—occurrit] om. A' 8. et caede (cede
A' b) α cede β cohortum A 9. uenissent ((ad) uenissent b) α conuenissent
β ne si Oudendorp ne α si β 10. ut α, om. β ostiū A 11. p̄serti A'
12. remittit β dimittit A' Rbcorr. mittit bpr. 14. equitatus (eq: T) peditatusq.
A β peditatus equitatusque MB' treno 4 M 15. ab α a β.

XXXXVIII. 2. communis salutis MB' com mun itis salutis A communi
salute β 3. ponebat Mbβ ponebant AR.

itineribus in Neruiorum fines. Ibi ex captiuis cognoscit, quae
 3 apud Ciceronem gerantur quantoque in periculo res sit. Tum 5
 cuidam ex equitibus Gallis magnis praemiis persuadet, uti ad
 4 Ciceronem epistolam deferat. Hanc Graecis conscriptam litteris
 mittit, ne intercepta epistola nostra ab hostibus consilia co-
 5 gnoscantur. Si adire non possit, monet, ut tragulam cum epi-
 stola ad ammentum deligata intra munitionem castrorum abiciat. 10
 6 In litteris scribit se cum legionibus profectum celeriter adfore;
 7 hortatur, ut pristinam uirtutem retineat. Gallus periculum
 8 ueritus, ut erat praeceptum, tragulam mittit. Haec casu ad
 turrin adhaesit neque ab nostris biduo animaduersa tertio die
 a quodam milite conspicitur, dempta ad Ciceronem defertur. 15
 9 Ille perlectam in conuentu militum recitat maximaque omnes
 10 laetitia addicit. Tum fumi incendiorum procul uidebantur, quae
 res omnem dubitationem aduentus legionum expulit.
 1 XXXXVIII. Galli re cognita per exploratores obsidionem
 2 relinunt, ad Caesarem omnibus copiis contendunt. Haec erant
 armatae circiter milia LX. Cicero data facultate Gallum ab
 eodem Verticone, quem supra demonstrauius, repperit, qui lit-
 3 teras ad Caesarem deferat; hunc admonet, iter caute diligen- 5
 4 terque faciat; perscribit in litteris hostes ab se discessisse
 omnemque ad eum multitudinem conuertisse. Quibus litteris
 circiter media nocte Caesar adlatis suos facit certiores eosque -
 5 ad dimicandum animo confirmat. Postero die luce prima
 mouet castra et circiter milia passuum quattuor progressus 10 -
 6 trans uallem et riuum multitudinem hostium conspicatur. Erat
 magni periculi res tantulis copiis iniquo loco dimicare; tum
 quoniam obsidione liberatum Ciceronem sciebat, aequo animo
 7 remittendum de celeritate existumabat. Consedit et, quam
 aequissimo loco potest, castra communit atque haec, etsi erant 15
 exigua per se, uix hominum milium septem praesertim nullis

4. itineribus *A* 6. persuadet α suadet β 7. epistolam *Ab* eplam *M*
 grecis *A'* 9. epistola *Ab* epla *M* 10. ammentum α deligatam *B'* mu-
 nitiones β 11. (la)legionibus *A* legione *de* β 12. α u. periculum *rursus*
incipit B, sed alia manu scriptus 13. pceptum *A'* 14. turrin α turrem β
 adhesit *B* ab α β 17. laetitia *A*.

XXXXVIII. 2. relinunt *M* relinquunt *AB* cesarem *A'* Haec erant
 armate *A* haec erant armatae *B'* 3. gallum ab eodem uerticone α gallū
 eundē uerticonē β 4. repperit *X* repetit *duo deteriores* 5. cesarem *A'*
 deferat α referat β 8. media nocte α mediā noctē β cerciores *MB* 9. Po-
 stero β Postera α 11. uallem α uallem magnam β riuum *Bⁱ* riuum *cell.*
 12. tantulis α cum tantis β Tum α Tunc β 14. existumabat *A* ex(u)stama-
 bat *M* existimabat *B* 15. loco potest α potest loco β Adq. *A* 16. psertim *A'*.

cum inpedimentis, tamen angustiis uiarum, quam maxime potest, contrahit eo consilio, ut in summam contemptionem hostibus ueniat. Interim speculatoribus in omnes partes dimissis 8
20 explorat, quo commodissime itinere ualles transiri possit.

L. Eo die paruulis equestribus proeliis ad aquam factis 1
utrique sese suo loco continent; Galli, quod ampliores copias, 2
quae nondum conuenerant, expectabant; Caesar, si forte timoris 3
simulatione hostes in suum locum elicere posset, ut citra uallem
5 pro castris proelio contenderet; si id efficere non posset, ut
exploratis itineribus minore cum periculo uallem riuumque
transiret. Prima luce hostium equitatus ad castra accedit 4
proeliumque cum nostris equitibus committit. Caesar consulto 5
equites cedere seque in castra recipere iubet; simul ex omnibus
10 partibus castra altiore uallo muniri portasque obstrui atque in
his administrandis rebus quam maxime concursari et cum si-
mulatione agi timoris iubet.

LI. Quibus omnibus rebus hostes inuitati copias traducunt 1
aciemque iniquo loco constituunt, nostris uero etiam de uallo 2
deductis propius accedunt et tela intra munitionem ex omnibus
partibus coniciunt praeconibusque circummissis pronuntiari 3
5 iubent, seu quis Gallus seu Romanus uelit ante horam tertiam
ad se transire, sine periculo licere; post id tempus non fore
potestatem; ac sic nostros contempserunt, ut, obstructis in spe- 4
ciem portis, singulis ordinibus cespitem, quod ea non posse
introrumpere uidebantur, alii uallum manu scindere, alii fossas
10 complere inciperent. Tum Caesar omnibus portis eruptione 5
facta equitatuque emissio celeriter hostes in fugam dat, sic uti
omnino pugnandi causa resisteret nemo, magnumque ex iis
numerum occidit atque omnes armis exuit.

LII. Longius prosequi ueritus, quod siluae paludesque 1

18. contemptionem α contentionem β 19. omnes partes α omnem partem β
20. commodissime (commodissime M) α commodissimo β ualles α uallem β
transiri *Frigell* transire X possit α posset β .

L. 1. equestribus A p̄liis A 2. sese suo α se in suo β 3. q; B
expectabant B 5. efficere α fieri β 6. minore cum periculo α minore pe-
riculo T a minore periculo U 7. aequitatus B 8. p̄liūq. A aequitib; B

10. altior euallo A muniri α munire (munite T) β .

LI. 1. traducunt α transducunt β 2. de α e U a T 4. conitiunt B
5. seu romanus α seu quis roman' T 6. fere A 8. ea β eas α 11. aequi-
tatuq; B hostes in fugam dat sicuti (:secuti B) α dat hostes in fugam
sic ut β 12. iis A his $M\beta$ eis B' .

LII. 1. prosequi ueritus α prosequi noluit. ueritus β .

intercedebant neque etiam paruulo detrimento illorum locum
 relinqui uidebat, omnibus suis incolumibus copiis eodem die
 2 ad Ciceronem peruenit. Institutas turres, testudines munitiones-
 que hostium admiratur; legione producta cognoscit non de- 5
 3 cimum quemque esse reliquum militem sine uulnere: ex his
 omnibus indicat rebus, quanto cum periculo et quanta cum
 uirtute res sint administratae. Ciceronem pro eius merito le-
 4 gionemque conlaudat; centuriones singillatim tribunosque mili-
 tum appellat, quorum egregiam fuisse uirtutem testimonio 10
 Ciceronis cognouerat. De casu Sabini et Cottae certius ex
 5 captiuis cognoscit. Postero die contione habita rem gestam
 6 proponit, milites consolatur et confirmat: quod detrimentum
 culpa et temeritate legati sit acceptum, hoc aequiore animo
 ferundum docet, quod, beneficio deorum immortalium et uirtute 15
 eorum expiato incommodo, neque hostibus diutina laetatio
 neque ipsis longior dolor relinquatur.

1 LIII. Interim ad Labienum per Remos incredibili celeri-
 tate de uictoria Caesaris fama perfertur, ut, cum ab hibernis
 Ciceronis milia passuum abesset circiter LX, eoque post
 horam nonam diei Caesar peruenisset, ante mediam noctem
 ad portas castrorum clamor oreretur, quo clamore significatio 5
 2 uictoriae gratulatioque ab Remis Labieno fieret. Hac fama
 ad Treueros perlata Indutiomarus, qui postero die castra
 Labieni oppugnare decreuerat, noctu profugit copiasque omnis
 3 in Treueros reducit. Caesar Fabium cum sua legione remittit
 in hiberna, ipse cum tribus legionibus circum Samarobriam 10
 trinis hibernis hiemare constituit et, quod tanti motus Galliae
 extiterant, totam hiemem ipse ad exercitum manere decreuit.
 4 Nam illo incommodo de Sabini morte perlato omnes fere Gal-
 liae ciuitates de bello consultabant, nuntios legationesque in

3. relinqui α eos relinqui β copiis α , om. β 5. Legione producta α Pro-
 ducta legione β 6. quemque α quemquam β reliquum α relictum β his
 β hiis M iis AB' 7. quanta cum α , quanta β 10. fuisse uirtutem α uirtutem
 fuisse β 11. cote B 14. equiore B 15. ferundum α ferendum β benefici^o(ū) A
 beneficiū U 16. laetatio (l&acio M l&acio B) α leticia β .

LIII. 3. milia passuum abesset (ab&et M) circiter LX. (:LX: B) α milia
 pass. XL. ab&et β 5. oreretur α oriretur β 6. uictorie A Ac B

7. induciomarus A 8. omnis B omnes A' 9. sua legione remittit (remit-
 tat M) in hiberna α legione in sua remittit hiberna (hybna T') β 10. sa-
 marobrium αT samarobriam R^s samarobriuma U 11. et α , om. β 14.
 ciuitatis A' ciuitates $cett$.

15 omnes partes dimittebant et, quid reliqui consilii caperent atque unde initium belli fieret, explorabant nocturnaque in locis desertis concilia habebant. Neque ullum fere totius hiemis tem-
 5 pus sine sollicitudine Caesaris intercessit, quin aliquem de consiliis ac motu Gallorum nuntium acciperet. In his ab Lucio 6
 20 Roscio [quaestore], quem legioni tertiae decimae praefecerat, certior factus est magnas Gallorum copias earum ciuitatum, quae Armoricae appellantur, oppugnandi sui causa conuenisse neque longius milia passuum octo ab hibernis suis afuisse, sed 7
 nuntio allato de uictoria Caesaris discessisse, adeo ut fugae
 25 similis discessus uideretur.

LIIII. At Caesar principibus cuiusque ciuitatis ad se euo- 1
 cati alias territando, cum se scire, quae fierent, denuntiaret, alias cohortando magnam partem Galliae in officio tenuit. Ta- 2
 5 men Senones, quae est ciuitas in primis firma et magnae inter Gallos auctoritatis, Cauarinum, quem Caesar apud eos regem constituerat, cuius frater Moritasgus aduentu in Galliam Caesaris cuiusque maiores regnum optinuerant, interficere publico consilio conati, cum ille praesensisset ac profugisset, usque ad
 10 fines insecuti regno domoque expulerunt et, missis ad Caesarem 3 satisfaciundi causa legatis, cum is omnem ad se senatum uenire iussisset, dicto audientes non fuerunt. Tantum apud homines 4
 barbaros ualuit, esse aliquos repertos principes inferendi belli, tantamque omnibus uoluntatum commutationem attulit, ut praeter Aeduos et Remos, quos praecipuo semper honore Caesar
 15 habuit, alteros pro uetere ac perpetua erga populum Romanum fide, alteros pro recentibus Gallici belli officiis, nulla fere ciuitas fuerit non suspecta nobis. Idque adeo haud scio miran- 5

16. iniciū *A'* explorabant α explorant β 19. consiliis α conciliis β 20. Roscio *Oudendorp* roscio quaestore (questore *A'*) α roscio legato β pfece-
 rat *MB* 22. que *A'* 23. milia *R'* mil *T* milium α afuisse α fuisse β
 24. fuge *B*.

LIIII. 1. Ad *A'* euocatis α uocatis β 2. se scire quae fierent α sciret deficere β denuntiaret, alias cohortando *Aldus* alias cohortando denuntia-
 ret (denunciar & *M*) α alias cohortando β 3. galliae α gallo² β 6. mori-
 tasgus aduentu in galliam caesaris cuiusq; maiores regnum obtinuerant (optinuerant *M*) α morit¹asgus. ante cuiusq; maiores regnū obtinuerant ante

aduentū caesaris in galliā *T* 8. ad *B'* β in *A'* 9. ^{In}secuti *A* 10. satisfaciendi *B'* satisfaciendi *A'* β is *B* his *A'* omnem ad se α ad se omnem β
 12. inferendi belli α belli inferendi β 13. omnibus α omnium β uoluntatum *A'* uoluntatem *B'* uoluntatis β cōmutationē *A* attu¹lit *A* adtulit *MB*
 preter *A'* 14. eduos *M* haeduos *B* heduos *A* renos *Bpr.* precipuo *A'* praecipuo *B* 15. p^r *AB* 17. hau^d(t) *B*.

dumne sit, cum conpluribus aliis de causis, tum maxime, quod ei, qui uirtute belli omnibus gentibus praeferrebantur, tantum se eius opinionis deperdidisse, ut a populo Romano imperia 20 perferrent, grauissime dolebant.

- 1 LV. Treueri uero atque Indutiomarus totius hiemis nullum tempus intermiserunt, quin trans Rhenum legatos mitterent, ciuitates sollicitarent, pecunias pollicerentur, magna parte exercitus nostri interfecta multo minorem superesse dicerent partem. 5
2 Neque tamen ulli ciuitati Germanorum persuaderi potuit, ut Rhenum transiret, cum se bis expertos dicerent, Ariouisti bello et Thincetherorum transitu: non esse amplius fortunam tempta-
3 turos. Hac spe lapsus Indutiomarus nihilo minus copias cogere, exercere, a finitumis equos parare, exules damnatosque
4 tota Gallia magnis praemiis ad se allicere coepit. Ac tantam 10 sibi iam his rebus in Gallia auctoritatem comparauerat, ut undique ad eum legationes concurrerent, gratiam atque amicitiam publice priuatimque peterent.
- 1 LVI. Vbi intellexit ultro ad se ueniri, altera ex parte Senones Carnutesque conscientia facinoris instigari, altera Neruios Aduatucosque bellum Romanis parare, neque sibi uoluntariorum copias defore, si ex finibus suis progredi coepisset, armatum
2 concilium indicit. Hoc more Gallorum, est initium belli: quo 5 lege communi omnes puberes armati conuenire consueverunt; qui ex iis nouissimus conuenit, in conspectu multitudinis omnibus
3 cruciatibus affectus necatur. In eo concilio Cingetorigem, alterius principem factionis, generum suum, quem supra demonstrauius Caesaris secutum fidem ab eo non discessisse, ho- 10
4 stem iudicat bonaque eius publicat. His rebus confectis in

18. cum conpluribus *MB* cum complurbus *A* conplurib. β 19. ei α , om. β pferebantur *A* 20. a populo romano (pr *A* p. r *M* p. *B*) α .pr. β 21. perferrent *ABU* perfere(nt) *M* pferrent *T*¹ praeferent *R* grauissime *A* grauissime *cett*.

LV. 1. inductionem *A* 2. renum *B* 6. renum *B* ariouisti (anouisti; *M*¹) *A* β ariouisto *B* 7. thincetherorum *AB* thinc the(mne)ro² *M* tinctherorum *R* tenctherorum *U* tenchero² *T* 8. ac *B* inductionem *B* inductionem *A* 9. finitumis *A* *B* dampnatos que *A* 10. cepit *B* Hac *A* 11. his α his *T* iis *U* gallia (gallat *M*) α gallia β comparauerat *B* 12. concurrent *A* 13. publice *A*.

LVI. 1. uenire *A* 2. instigari *B* instigare *A* β 4. cepiss& *A* cepiss& *B* 5. indicit α indixit β iniciu *A* initium *B* belli *A* *B* β bellum *R* quo α quod β 6. armati β et armati α consueverunt α coguntur β 7. iis α his β conuenit α uenit β 10. discessisse α cessisse β 11. iudicat α iudicandu curat β bonaque α bona β .

concilio pronuntiat arcessitum se a Senonibus et Carnutibus aliisque compluribus Galliae ciuitatibus; huc iturum per fines Remorum eorumque agros populaturum ac, priusquam id faciat, castra Labieni oppugnaturum. Quae fieri uelit, praecipit.

LVII. Labienus, cum et loci natura et manu munitissimis castris sese teneret, de suo ac legionis periculo nihil timebat; nequam occasionem rei bene gerendae dimitteret, cogitabat. Itaque a Cingetorige atque eius propinquis oratione Indutiomari cognita, quam in concilio habuerat, nuntios mittit ad finitimas ciuitates equitesque undique euocat: his certum diem conueniendi dicit. Interim prope cotidie cum omni equitatu Indutiomarus sub castris eius uagabatur, alias ut citum castrorum cognosceret, alias conloquendi aut terrendi causa; equites plerumque omnes tela intra uallum coniciebant. Labienus suos intra munitionem continebat timorisque opinionem, quibuscumque poterat rebus, augebat.

LVIII. Cum maiore in dies contempione Indutiomarus ad castra adcederet, nocte una intromissis equitibus omnium finitimarum ciuitatum, quos arcessendos curauerat, tanta diligentia omnes suos custodiis intra castra continuit, ut nulla ratione ea res enuntiari aut ad Treueros perferri posset. Interim ex consuetudine cotidiana Indutiomarus ad castra accedit atque ibi magnam partem diei consumit; equites tela coniungit et magna cum contumelia uerborum nostros ad pugnam euocant. Nullo ab nostris dato responso, ubi uisum est, sub uesperum dispersi ac dissipati discedunt. Subito Labienus duabus portis omnem equitatum emittit; praecipit atque interdicat, proteritis hostibus atque in fugam coniectis (quod fore, sicut accidit, uidebat) unum omnes peterent Indutiomarus, neu quis quem prius uulneret,

12. concilio *B* consilio *A'* arcessitum *MB'* arcessitū *A* 13. huc α hunc β iturum α iter facturum β per fines *MB'* per finib: *B'* p fine *A* 15. oppugnaturum *A'* obpugnaturum *B* praecipit β praecepit (praecipit *A*) α .

LVII. 1. manu] manu(tissimis) *A*, om. *U* munitissimis *MB* min(u)titissimis *A* 3. gerende *A'B* 4. indutiomari *B* induciomari *A'* 5. nuntios (nuncios *M*) mittit α circummittit β finitumas α finitimas β 6. his certū | his certū *A* certum α certam β 7. cotidie *M* cotidie *AB* aequitatu *A* 8. indutio marus *B* induciomarus *A'*.

LVIII. 1. Indutiomarus *B* inducio marus *A'* 2. adcederē *A'B* 3. ciuitatum α ciuitatium β arcessendos β accersendos α 6. cotidiana *A'B* indutiomarus *B* induciomarus *A'* 7. conitiunt *B* 11. praecipit *AB* proteritis α pteritis β 12. accedit *B* 13. peterent α petant β indutiomarus *B* induciomarus *A'*, om. β quis quē α quisquā aliū β .

quam illum interfectum uiderit, quod mora reliquorum spatium
 5 nactum illum effugere nolebat; magna proponit his, qui occi- 15
 6 derint, praemia; summittit cohortes equitibus subsidio. Con-
 probat hominis consilium fortuna, et cum unum omnes pete-
 rent, in ipso fluminis uado deprehensus Indutiomarus interficitur
 caputque eius refertur in castra; redeuntes equites, quos pos-
 7 sunt, consecantur atque occidunt. Hac re cognita omnes Ebu- 20
 ronum et Neruiorum, quae conuenerant, copiae discedunt, pau-
 loque habuit post id factum Caesar quietiorem Galliam.

---

14. uiderit $A'B^1$ uideret $R\beta B^2$ spaciū A' 15. his α hiis T iis U 16. pre-
 mia A' 18. deprehensus α deprensus β indutio marus B induciomarus A'
 19. capudque A' 20. Ac B 21. copie A 22. cesar A quietiorem galliam
 α galliam quietiorem β .

LIBER SEXTVS.

I. Multis de causis Caesar maiorem Galliae motum ex-
pectans per Marcum Silanum, Gaium Antistium Reginum,
Titum Sextium legatos dilectum habere instituit; simul ab
Gneo Pompeio proconsule petit, quoniam ipse ad urbem cum
imperio reipublicae causa remaneret, quos ex Cisalpina Gallia con-
sul[is] sacramento rogauisset, ad signa conuenire et ad se pro-
ficisci iuberet, magni interesse etiam in reliquum tempus ad
opinionem Galliae existumans, tantas uideri Italiae facultates,
ut, siquid esset in bello detrimenti acceptum, non modo id
breui tempore sarciri, sed etiam maioribus augeri copiis posset.
Quod cum Pompeius et reipublicae et amicitiae tribuisset, celeriter
confecto per suos dilectu tribus ante exactam hiemem et consti-
tutis et adductis legionibus duplicatoque earum cohortium
numero, quas cum Quinto Titurio amiserat, et celeritate et
copiis docuit, quid populi Romani disciplina atque opes possent.

II. Interfecto Indutiomaro, ut docuimus, ad eius propin-
quos a Treueris imperium defertur. Illi finitimos Germanos
sollicitare et pecuniam polliceri non desistunt. Cum ab pro-
ximis impetrare non possent, ultiores temptant. Inuentis
nonnullis ciuitatibus iure iurando inter se confirmant obsidi-
busque de pecunia cauent; Ambiorigem sibi societate et foede-
re adiungunt. Quibus rebus cognitis Caesar, cum undique
bellum parari uideret, Neruios, Aduatucos [ac] Menapios

IVLIVS CELSVS CONSTANTINVS V̄O LEGI. C̄ CESARI BELLI GALLICI. (C̄ usque ad
GALLICI. om. A) LIBER .V. EXPLICIT. INCIPIT LIBER SEXTVS AB'

1. gallie A 2. sillanū A' gaium α .c. β 3. dilectum α delectum
(delatum T) β 4. gneo A' negeo B' .cn T c. U 5. reip B reip A' re-
maneret α remanebat β consul Ciacconius consulis X 8. existumans A' B
10. sarciri β resarciri α augeri α adaugeri β 11. reip A' rei p̄ B 12. dilectu

α delectu β hiemen Mβ 13. eorum B 14. numerum B^a 15. p̄r A .p. r.
M p̄r B.

II. 1. indutio maro B induciomaro A' propinquus B^a 2. ad A 8. uide-
rat A atuatucos. αU atuatucos T ac α, om. β.

adiunctis Cisrhenanis omnibus Germanis esse in armis, Senones ad imperatum non uenire et cum Carnutibus finitumisque ciuitatibus consilia communicare, a Treueris Germanos crebris legationibus sollicitari, maturius sibi de bello cogitandum putauit.

- 1 III. Itaque nondum hieme confecta proxumis quattuor coactis legionibus de inproviso in fines Neruiorum contendit 2 et, priusquam illi aut conuenire aut profugere possent, magno pecoris atque hominum numero capto atque ea praeda militibus concessa uastatisque agris in deditionem uenire atque 3 obsides sibi dare coegit. Eo celeriter confecto negotio rursus 4 in hiberna legiones reduxit. Concilio Galliae primo uere, ut instituerat, indicto, cum reliqui praeter Senones, Carnutes Treuerosque uenissent, initium belli ac defectionis hoc esse arbitratus, ut omnia post ponere uideretur, consilium Lutetiam 10 5 Parisiorum transfert. Confines erant hi Senonibus ciuitatemque patrum memoria coniunxerant, sed ab hoc consilio afuisse 6 existimabantur. Hac re pro suggestu pronuntiata eodem die cum legionibus in Senones proficiscitur magnisque itineribus eo peruenit. 15

- 1 IIII. Cognito eius aduentu Acco, qui princeps eius consilii fuerat, iubet in oppida multitudinem conuenire. Conantibus, 2 priusquam id effici posset, adesse Romanos nuntiatur. Necessario sententia desistunt legatosque deprecandi causa ad Caesarem mittunt; adeunt per Aeduos, quorum antiquitus erat in 3 fide ciuitas. Libenter Caesar petentibus Aeduis dat ueniam excusationemque accipit, quod aestiuum tempus instantis belli, 4 non quaestionis esse arbitratur. Obsidibus Imperatis centum, 5 hos Aeduis custodiendos tradit. Eodem Carnutes legatos ob-

9. cis ren^{ani}(um)s B senones α senonas β 11. atreueris MB ad treueros A ab treuiris T abs treuiris U.

III. 1. pxumis B proximis A' 4. peccoris A' adq: B pda A' 6. rus sus A 7. gallia A' ut α uti β 8. pter A' senones carnutes treuerosq. α senonas. et carnutas. treuirosq; β 9. definicionis A 10. lutetiā T luteciam AB' Lutet, Bmarg. lutenciā M^r 11. parisiorum A' parisaeorum Bⁱ hi A' hii B' 12. con iun xerat A coniunxerant MB 13. existiⁱmabantur B ac B^p nuntiata A 14. senones α senonas β.

IIII. 1. acco Tⁱ acico AB' Tⁱ acicio Mpr. 2. Conantibus α & conantibus β 5. Adeunt AβM^a ad eum MⁱB' aeduo M heduos AB 6. eduis M heduis AB 9. heduis A'B.

10 sidesque mittunt usi deprecatoribus Remis, quorum erant in clientela: eadem ferunt responsa. Peragit concilium Caesar 6 equitesque imperat ciuitatibus.

V. Hac parte Galliae pacata totus et mente et animo in 1 bellum Treuerorum et Ambiorigis insistit. Cauarinum cum 2 equitatu Senonum secum proficisci iubet, nequis aut ex huius iracundia aut ex eo, quod meruerat, odio ciuitatis motus exi- 5 stat. His rebus constitutis, quod pro explorato habebat Am- 3 borigem proelio non esse concertaturum, reliqua eius consilia animo circumspiciebat. Erant Menapii propinqui Eburonum 4 finibus, perpetuis paludibus silisque muniti, qui uni ex Gallia de pace ad Caesarem legatos numquam miserant. Cum his 10 esse hospitium Ambiorigi sciebat; item per Treueros uenisse Germanis in amicitiam cognouerat. Haec prius illi detrahenda 5 auxilia existimabat, quam ipsum bello lacerasset, ne desperata salute aut se in Menapios abderet aut cum Transrhenanis con- 6 gredi cogeretur. Hoc inito consilio totius exercitus impedi- 15 menta ad Labienum in Treueros mittit duasque ad eum legiones proficisci iubet; ipse cum legionibus expeditis quinque in Menapios proficiscitur. Illi nulla coacta manu loci prae- 7 sidio freti in siluas paludesque confugiunt suaeque eodem conferunt.

VI. Caesar partitis copiis cum Gaio Fabio legato et M. 1 Crasso quaestore celeriterque effectis pontibus adit triperito, aedificia uicosque incendit, magno pecoris atque hominum numero potitur. Quibus rebus coacti Menapii legatos ad eum pacis 2 5 petendae causa mittunt. Ille obsidibus acceptis hostium se 3 habiturum numero confirmat, si aut Ambiorigem aut eius legatos finibus suis recepissent. His confirmatis rebus Commium 4 Atrebatem cum equitatu custodis loco in Menapiis relinquit, ipse in Treueros proficiscitur.

10. depraeatorib; B quorum erant in α in quorum erant β 12. (a)equitesq. A

V. 1. Ac A'B pa(cc)cata A peccata M¹ animo] conimo B' 2. bello A' amborigis AB' 3. equitatu A aud B', om. β 4. aud B 5. exp^畢 rato A 6. concertaturum A' concertaturum tenturum B' contenturum β 7. eburorum B' 10. hospiciū A' 11. germanis β germanos α 12. existimabat A bello A' β bellum B' 13. menapios α menapiis β trans renanis B 15. ad eum legiones A'U legiones ad eum B' legiones ad eū (legion) T 17. p̄sidio A'.

VI. 1. gaio α .c. β legato α , om. β m̄ AB 2. celeriterque α celeriter β adit β adiit α 5. p̄ende B 6. habiturum numero α numero (innumero T) habiturum β 8. relinquit A'.

- 1 VII. Dūm haec a Caesare geruntur, Treueri magnis coac-
 2 tis peditatus equitatusque copiis Labienum cum una legione,
 3 quae in eorum finibus hiemauerat, adoriri parabant, iamque
 4 ab eo non longius bidui uia aberant, cum duas uenisse le- 5
 5 giones missu Caesaris cognoscunt. Positis castris a milibus
 6 passuum quindecim auxilia Germanorum expectare constituunt.
 7 Labienus hostium cognito consilio, sperans temeritate eorum
 8 fore aliquam dimicandi facultatem, praesidio quinque cohortium
 9 impedimentis relicto cum XXV cohortibus magnoque equitatu 10
 10 castra communit. Erat inter Labienum atque hostem difficili
 11 transitu flumen ripisque praeruptis. Hoc neque ipse transire
 12 habebat in animo neque hostes transituros existimabat. Auge-
 13 batur auxiliorum cotidie spes. Loquitur [in consilio] palam,
 14 quoniam Germani adpropinquare dicantur, sese suas exercitus- 15
 15 que fortunas in dubium non deuocaturum et postero die prima
 16 luce castra moturum. Celeriter haec ad hostes deferuntur, ut
 17 ex magno Gallorum equitum numero nonnullos [Gallos] Gal-
 18 licis rebus fauere natura cogeat. Labienus noctu tribunis
 19 militum primisque ordinibus conuocatis, quid sui sit consilii, 20
 20 proponit et, quo facilius hostibus timoris det suspicionem,
 21 maiore strepitu et tumultu, quam populi Romani fert consue-
 22 tudo, castra moueri iubet. [His rebus fugae similem profec-
 23 tionem effecit.] Haec quoque per exploratores ante lucem in
 24 tanta propinquitate castrorum ad hostes deferuntur. 25
- 1 VIII. Vix agmen nouissimum extra munitiones processerat,
 2 cum Galli cohortati inter se, ne speratam praedam ex manibus
 3 dimitterent; longum esse perterritis Romanis Germanorum
 4 auxilium expectare, neque suam pati dignitatem, ut tantis copiis
 5 tam exigua manum, praesertim fugientem atque inpeditam,
 6 adoriri non audeant, flumen transire et iniquo loco committere
 7 proelium non dubitant. Quae fore suspicatus Labienus, ut
 8 omnes citra flumen eliceret, eadem usus simulatione itineris
 9 placide progrediebatur. Tum praemissis paulum inpedimentis

VII. 3. hiemauerat α hiemabat (hyemabat T) β 4. bidui uia α uia (ui(am) T)
 bidui β 5. cognoscunt A 7. ostiū A 8. praesidio (psidio A') quinque co-
 hortium α .v. cohortiū psidio (psidi// T) β 9. inpedimentis A' impedimentis B
 12. pruptis $A'B$ 13. habebat in animo α in animo habebat β 14. in consilio] *del.*
Paul 18. equitum (equitū A) α equitatus β gallos α , *om.* β 19. noctu AB
 nocte $M\beta$ 20. conuocatis α coactis β sui sit α sit sui β 21. timoris det
 α det timoris β suspicionem B suspicionē A 22. pri (p. r. M) fert α .pr.
 fert U profert T 23. His — effecit] *del.* *Paul* fuge A' 24. effecit α efficit β .
 VIII. 2. pdam A' 4. auxilio A 5. psertim $A'B$ 5. inpeditā A impedi-
 tam B 9. pmissis A' inpedimentis A' impedimentis B .

- 10 atque in tumultu quodam conlocatis, 'Habetis' inquit 'milites,
quam petistis, facultatem: hostem impedito atque iniquo loco
tenetis: praestate eandem nobis ducibus uirtutem, quam saepe-4
numero imperatori praestitistis, atque illum adesse et haec coram
cernere existimate'. Simul signa ad hostem conuerti aciemque 5
15 dirigi iubet et paucis turmis praesidio ad impedimenta dimis-
sis reliquos equites ad latera disponit. Celeriter nostri clamore 6
sublato pila in hostes inmittunt. Illi, ubi praeter spem, quos
fugere credebant, infestis signis ad se ire uiderunt, impetum
modo ferre non potuerunt ac primo concursu in fugam coniecti
20 proximas siluas petierunt. Quos Labienus equitatu consecta-7
tus magno numero interfecto, conpluribus captis paucis post
diebus ciuitatem recepit. Nam Germani, qui auxilio ueniebant,
percepta Treuerorum fuga sese domum receperunt. Cum his 8
propinqui Indutiomari, qui defectionis auctores fuerant, comi-
25 tati eos ex ciuitate excesserunt. Cingetorigi, quem ab initio 9
permansisse in officio demonstrauius, principatus atque im-
perium est traditum.

- VIII. Caesar, postquam ex Menapiis in Treueros uenit, 1
duabus de causis Rhenum transire constituit; quarum una erat, 2
quod auxilia contra se Treueris miserant, altera, ne ad eos
Ambiorix receptum haberet. His constitutis rebus paulum su-3
5 pra eum locum, quo ante exercitum traduxerat, facere pontem
instituit. Nota atque instituta ratione magno militum studio 4
paucis diebus opus efficitur. Firmo in Treueris ad pontem 5
praesidio relicto, nequis ab his subito motus oreretur, reliquas
copias equitatumque traducit. Vbii, qui ante obsides dederant 6
10 atque in deditionem uenerant, purgandi sui causa ad eum le-
gatos mittunt, qui doceant neque auxilia ex sua ciuitate in

10. conlocatis *A'* collocatis *B* inquit *A'* 11. hostem *MB'β* hostes *A*
13. adq. *A'*, om. *β* illum adesse *α* adee eū *β* 15. et *α*, om. *β*
psidio *A'* 16. Celeriter nostri *α* Nri celeriter *β* 17. pter *A'* 18. uide-
runt *α* uidere *β* 20. pximas *A'B* petierunt *A'β* petierunt *R* puef *B*
21. conplurib; *B* cōplurib; *A* 22. recepit *AB'* recipit *Mβ* 23. see *A'* re-
ceperunt *α* contulef *β* his *α* hiis *T* iis *U* 24. induitio mari *B* Inducio-
mari *A* 25. excesserunt *β* excesserant *α*.
(2)

VIII. 1. menapios *A* 2. renum *B* una erat *α* erat altera *β* 3. se Tre-
ueris] seueris *A* ad eos ambiorix receptum *α* ambiorix receptum ad eos *β* 4.
rebus constitutis *β* 7. paucis diebus opus *α* opus paucis diebus *β* ad pontem
praesidio (psidio *A'*) *α* psidio ad pontem *β* 8. oreretur *A'B* oriretur *RTB*
corr. 9. Ubii *A'* Ubi *R* Ubi//₁ *B* Vbihi *T* Vbi ii *U* 10. sui *α*, om. *β* 11.
auxilia ex sua ciuitate *α* ex sua ciuitate auxilia *β*

7 Treueros missa neque ab se fidem laesam; petunt atque orant,
ut sibi parcat, ne communi odio Germanorum innocentes pro
nocentibus poenas pendant; si amplius obsidum uellet, dare
8 pollicentur. Cognita Caesar causa repperit, ab Suebis auxilia 15
missa esse; Vbiorum satisfactionem accepit, aditus uiasque in
Suebos perquirat.

1 X. Interim paucis post diebus fit ab Vbiis certior Suebos
omnes in unum locum copias cogere atque his nationibus, quae
sub eorum sint imperio, denuntiare, ut auxilia peditatus equi-
2 tatusque mittant. His cognitis rebus rem frumentariam prouidet,
castris idoneum locum deligit; Vbiis imperat, ut pecora dedu- 5
cant suaeque omnia ex agris in oppida conferant, sperans bar-
baros atque imperitos homines inopia cibariorum adductos ad
3 iniquam pugnandi condicionem posse deduci; mandat, ut cre-
bros exploratores in Suebos mittant, quaeque apud eos geran-
4 tur, cognoscant. Illi imperata faciunt et paucis diebus inter- 10
missis referunt: Suebos omnes, postea quam certiores nuntii de
exercitu Romanorum uenerint, cum omnibus suis sociorumque
copiis, quas coegissent, penitus ad extremos fines se recepisse:
5 siluam esse ibi infinita magnitudine, quae appellatur Bacenis;
hanc longe introrsus pertinere et pro natiuo muro obiectam 15
Cheruscos ab Suebis Suebosque ab Cheruscis [iniuriis incursi-
onibusque] prohibere: ad eius initium siluae Suebos aduentum
Romanorum expectare constituisse.

1 XI. Quoniam ad hunc locum peruentum est, non alienum
esse uidetur de Galliae Germaniaeque moribus et, quo diffe-
2 rant hae nationes inter sese, proponere. In Gallia non solum
in omnibus ciuitatibus atque in omnibus pagis partibusque,
3 sed paene etiam in singulis domibus factiones sunt, earumque 5
factionum principes sunt, qui summam auctoritatem eorum iu-

12. adq. A 13. nt sibi parcat α parcat sibi β (h)odio B 14. nocentes Bpr.

penas B p(a)ndant A obsidiū A' uellet α uelit β dare α dari β 15. rep-
perit A'B sueuis A'B 16. Ubiorum *deteriores tres* Ubi horum X 17. suebos A'B.

X. 1. suebos A'B 2. in unum α unum in β 3. sint α sunt β pedi-
ta- tus A 5. deligit A' diligit B 7. ad iniquam α in aliquam β 8. con-
di- tionem B conditionē A 9. 11. suebos A'B 12. uenerint A'BUT^a uene-

rant R uenēf T 14. esse ibi α ibi esse β 15. hanc β ac α 16. cheruscus
B suebis A'B suebosq. A'B cherucis A iniuriis incursionibusque] *del. Paul*
17. initium (iniciū A') siluae (silue M) α siluae initium β suebos A'B.

XI. 3. he A 4. adq. A 5. pene A'B in singulis β singulis α 6. prin-
cipes sunt α sunt principes β

dicio habere existumantur, quorum ad arbitrium iudiciumque summa omnium rerum consiliorumque redeat. Itaque eius rei 4 causa antiquitus institutum uidetur, nequis ex plebe contra potentio- 10 rem auxilii egeret: suos enim quisque opprimi et circumueniri non patitur, neque, aliter si faciat, ullam inter suos habet auctoritatem. Haec eadem ratio est in summa totius 5 Galliae: namque omnes ciuitates in partes diuisae sunt duas.

XII. Cum Caesar in Galliam uenit, alterius factionis prin- 1 cipes erant Aedui, alterius Sequani. Hi cum per se minus 2 ualerent, quod summa auctoritas antiquitus erat in Aeduis magnaeque eorum erant clientelae, Germanos atque Ariouistum 5 sibi adiunxerant eosque ad se magnis iacturis pollicitationibusque perduxerant. Proeliis uero conpluribus factis secundis 3 atque omni nobilitate Aeduorum interfecta tantum potentia antecesserant, ut magnam partem clientium ab Aeduis ad se tra- 4 ducerent obsidesque ab his principum filios acciperent et publice 10 iurare cogerent, nihil se contra Sequanos consilii inituros, et partem finitimi agri per uim occupatam possiderent Galliaeque totius principatum obtinerent. Quā necessitate adductus 5 Deuiciacus auxiliū petendi causa Romam ad senatum profectus imperfecta re redierat. Aduentu Caesaris facta commutatione 6 rerum, obsidibus Aeduis redditis, ueteribus clientelis restitutis, 15 nouis per Caesarem comparatis, quod hi, qui se ad eorum amicitiam adgregauerant, meliore condicione atque aequiore imperio se uti uidebant, reliquis rebus eorum gratia dignitateque amplificata, Sequani principatum dimiserant. In eorum locum 7 20 Remi successerant; quos quod adaequare apud Caesarem gratia intellegebatur, hi, qui propter ueteres inimicitias nullo modo cum Aeduis coniungi poterant, se Remis in clientelam dicabant.

7. existumantur $A'B$ 8. summā A' Itaque α idq; β 9. institutum — XIII. 28. iudiciisque] deficit B ; $B' = bR$ 13. in partes diuisae (diuise A) sunt duas α diuisae sunt in duas partes β .

XII. 2. hedui A' hēdūi b alterius Sequani] alteri iis sequamini; A Hii Ab 3. ēdūis T hēdūis b heduis A' 4. magneq. A' erant α , om. β ariō uistū M ariobirtū A ariobirtum B' 7. haeduorum Mb heduorū A 8. hēdūis b hedu iis A traducerent $A'\beta$ transducerent B' 9. publice A 11. finitimi $A'b$ occupata b occupatū β 12. optinerent M 13. deuiciacus A' diuitiac' b 14. imperfecta α infecta β commutatione AR c̄mutatione b 15. haeduis Ab ueteribus clientelis α clientelis ueterib. β 16. amitiā A 17. adgregarant T aggregarant U condicione A' conditione b . imperio A 18. dignitate que A dignitate β 21. hi qui A' Hii qui B' Hi (.ii U) β u&er(a)s A inimicitias A 22. heduis coniugi A' dicabant $A'UT$ corr. dicebant $B' Tpr$.

8 Hos illi diligenter tuebantur: ita et nouam et repente collectam
9 auctoritatem tenebant. Eo tum statu res erat, ut longe prin-
cipes haberentur Aedui, secundum locum dignitatis Remi op- 25
tinerent.

1 XIII. In omni Gallia eorum hominum, qui aliquo sunt
numero atque honore, genera sunt duo. Nam plebes paene
seruorum habetur loco, quae nihil audet per se, nullo adhibetur
2 consilio. Plerique, cum aut aere alieno aut magnitudine tribu-
torum aut iniuria potentiorum premuntur, sese in seruitutem 5
3 dicant nobilibus, *quibus* in hos eadem omnia sunt iura, quae
dominis in seruos. Sed de his duobus generibus alterum est
4 druidum, alterum equitum. Illi rebus diuinis intersunt, sacri-
ficia publica ac priuata procurant, religiones interpretantur: ad
hos magnus adulescentium numerus disciplinae causa concurrit, 10
5 magnoque hi sunt apud eos honore. Nam fere de omnibus
controuersiis publicis priuatisque constituunt, et siquod est ad-
missum facinus, si caedes facta, si de hereditate, de finibus con-
6 trouersia est, idem decernunt, praemia poenasque constituunt;
siqui aut priuatus aut populus eorum decreto non stetit, sacri- 15
7 ficiis interdiciunt. Haec poena apud eos est grauissima. Quibus
ita est interdictum, hi numero impiorum ac sceleratorum ha-
bentur, his omnes decedunt, aditum sermonemque defugiunt,
nequid ex contagione incommodi accipiant, neque his petenti-
8 bus ius redditur neque honos ullus communicatur. His autem 20
omnibus druidibus praeest unus, qui summam inter eos habet
9 auctoritatem. Hoc mortuo aut, siqui ex reliquis excellit digni-
tate, succedit, aut, si sunt plures pares, suffragio druidum, non-
10 numquam etiam armis de principatu contendunt. Hi certo anni
tempore in finibus Carnutum, quae regio totius Galliae media 25

24. erant (era t *M*) *A'* principes] prius *Apr.* 25. haberentur haedui (hedui
A') α haedui (hedui *U*) haberentur β optinerent *A'* obtinerent *cett.*

XIII. 1. aliquo α in aliquo β 2. pene *A'* 3. nihil (nichil *M*) audet (aut
& *A* habet *B'*) per se α per se nihil audet β nullo α nulli β adhibetur *M*
B'T b&ur *A* 4. consilio α concilio β cum aut α cum β 5. sese in seruitutem
 α in seruitutem sese β 6. nobilibus] nobilibus, quibus *Dinter* 11. fere de]
fere(n)de *A* 12. admissum facinus α facinus admissum β 13. cedas *A'*
14. decernunt *T* discernunt αU pnia penasq. *A* 15. Siquia *A* Siquid *Mpr.*
priuatus α priuati β popul *A* 16. pena *A* 17. ita α , om. β hi *A'* β hii *R*
hii(s) *b* 18. his α ab his β aditum α aditum eorum β 19. contagione β

cogitatione (cogitacione *M*) α his *AB'* β us *M* 20. onos *A* His *B'* Hiiis
A' 21. p̄e *A'* 23. plures pares α pares plures β druidum α druidum
(driuidū *T'*) adlegitur β 24. anni tempore α tempore anni β .

habetur, considunt in loco consecrato. Huc omnes undique, qui controuersias habent, conueniunt eorumque decretis iudiciisque parent. Disciplina in Britannia reperta atque inde in 11 Galliam translata esse existimatur, et nunc, qui diligentius eam 12 30 rem cognoscere uolunt, plerumque illo discendi causa profisciscuntur.

XIII. Druides a bello abesse consuerunt neque tributa 1 una cum reliquis pendunt[, militiae uacationem omniumque rerum habent immunitatem]. Tantis excitati praemiis et sua sponte 2 multi in disciplinam conueniunt et a parentibus propinquisque 5 mittuntur. Magnum ibi numerum uersuum ediscere dicuntur. 3 Itaque annos nonnulli XX in disciplina permanent. Neque fas esse existimant ea litteris mandare, cum in reliquis fere rebus, publicis priuatisque rationibus, Graecis litteris utantur. Id mihi 4 duabus de causis instituisse uidentur, quod neque in uulgum 10 disciplinam efferri uelint neque eos, qui discunt, litteris confisos minus memoriae studere; quod fere plerisque accidit, ut praesidio litterarum diligentiam in perdiscendo ac memoriam remittant. Inprimis hoc uolunt persuadere, non interire animas, 5 sed ab aliis post mortem transire ad alios, atque hoc maxime 15 ad uirtutem excitari putant, metu mortis neglecto. Multa praeterea de sideribus atque eorum motu, de mundi ac terrarum magnitudine, de rerum natura, de deorum immortalium ui ac potestate disputant et iuuentuti tradunt.

XV. Alterum genus est equitum. Hi, cum est usus atque 1 aliquod bellum incidit (quod fere ante Caesaris aduentum quod annis accidere solebat, uti aut ipsi iniurias inferrent aut inlatas propulsarent), omnes in bello uersantur, atque eorum ut 2 5 quisque est genere copiisque amplissimus, ita plurimos circum se ambactos clientesque habet. Hanc unam gratiam potentiamque nouerunt.

26. Huc] Hii A 27. iudiciisq. A 28. uerbo parent *rursus incipit B* brittania

AB¹ 29. esse α, om. β 30. cognoscere A illos A.

XIII. 2. una α ūquē T unquam U militiae — immunitatem] *del. Paul*

3. extati B' pmiis A' 6. xx (·xx· A///M¹ xx B) α uicenos β 7. fere rebus α rebus fere β 8. grecis A'B¹ litteris utantur α utantur litteris β 10. discunt α discant β 11. studerent A' p̄sidio A' 14. maxime α, om. β 15. negle(g)to A p̄terea A' 17. deorum immortalium ui (uia A) α ui deorum β.

XV. 2. fere ante caesaris (caesaris A caesarem Rpr.) aduentum α ante caesaris aduentum fere β quod annis AB¹ 3. accidere Mβ occidere A accedere B' 5. copiisque α copiis β circum α circa β 6. habet α habent β.

1 XVI. Natio est omnium Gallorum admodum dedita religi-
 2 onibus, atque ob eam causam, qui sunt adfecti grauioribus
 morbis quique in proeliis periculisque uersantur, aut pro uicti-
 mis homines immolant aut se inmolaturos uouent administrisque
 3 ad ea sacrificia druidibus utuntur, quod, pro uita hominis [non] 5
 nisi hominis uita reddatur, non posse deorum immortalium
 numen placari arbitrantur, publiceque eiusdem generis habent
 4 instituta sacrificia. Alii inmani magnitudine simulacra habent,
 quorum contexta uiminibus membra uiuis hominibus complent;
 quibus succensis circumuenti flamma exanimantur homines. 10
 5 Supplicia eorum, qui in furto aut in latrocinio aut aliqua noxa
 sint comprehensi, gratiora dis immortalibus esse arbitrantur; sed
 cum eius generis copia defecit, etiam ad innocentium supplicia
 descendunt.

1 XVII. Deum maxime Mercurium colunt. Huius sunt plu-
 rima simulacra, hunc omnium inuentorem artium ferunt, hunc
 uiarum atque iterum ducem, hunc ad quaestus pecuniae merc-
 2 caturasque habere uim maximam arbitrantur. Post hunc Apol-
 linem et Martem et Iouem et Mineruam. De his eandem fere, 5
 quam reliquae gentes, habent opinionem: Apollinem morbos
 depellere, Mineruam operum atque artificiorum initia tradere,
 3 Iouem imperium caelestium tenere, Martem bella regere. Huic,
 cum proelio dimicare constituerunt, ea, quae bello ceperint,
 plerumque deuouent; quae superauerint animalia capta, im- 10
 4 molant reliquasque res in unum locum conferunt. Multis in
 ciuitatibus harum rerum extractos tumulos locis consecratis
 5 conspiciari licet; neque saepe accidit, ut neglecta quispiam re-
 ligione aut capta apud se occultare aut posita tollere auderet,
 grauissimumque ei rei supplicium cum cruciatu constitutum est. 15

XVI. 1. omnium α omnis β relegionibus $ABpr$. 3. plis A 4. in-
 molaturos A' immolaturus B administris quae B 5. hominis] om . MT ¹
 nisi U non nisi α , om . T ¹ 6. hominis uita A' uita hominis B non posse α non
 posse aliter β immortaliū A' immortalium B 7. Publiceq. A habent(i) A
 8. inmani magnitudine α magnitudine immani β simulachra A 10. exa-
 minantur MBU 11. in latrocinio α latrocinio β noxa $B'U$ noxia $A'T$
 12. gratior///a B dis AB dis $R\beta$ deis M immortalibus A' immortalib; B
 13. defecit $MB'Acorr$. deficit Apr . β .

XVII. 1. plura A 2. hu c B 3. questus A' 6. reliq. A 7. initium
 A' 9. plio A ceperint A coeperint B ceper (coeper T) β 10. superaue-
 rint α superarint β inmolant A' immolant B 11. reliquasque α reliquas β
 12. locis consecratis α consecratis locis β 13. negle(g)ta A 14. apud se α ,
 om . β aud B 15. ei rei supplicium α ibi supplicium horum delictorum β
 cons | titum B .

XVIII. Galli se omnes ab Dite patre prognatos praedicant 1 idque ab druidibus prōditum dicunt. Ob eam causam spatia 2 omnis temporis non numero dierum, sed noctium finiunt; dies natales et mensuum et annorum initia sic observant, ut noctem 5 dies subsequatur. In reliquis uitae institutis hoc fere ab reli- quis differunt, quod suos liberos, nisi cum adoleuerunt, ut munus militiae sustinere possint, palam ad se adire non patiuntur fili- umque puerili aetate in publico in conspectu patris adsistere turpe ducunt.

XVIII. Viri, quantas pecunias ab uxoribus dotis nomine 1 acceperunt, tantas ex suis bonis aestimatione facta cum dotibus communicant. Huius omnis pecuniae coniunctim ratio habetur 2 fructusque seruantur; uter eorum uita superarit, ad eum pars 5 utriusque cum fructibus superiorum temporum peruenit. Viri 3 in uxores, sicuti in liberos, uitae necisque habent potestatem; et cum pater familiae inlustriore loco natus decessit, eius propinqui conueniunt et, de morte si res in suspicionem uenit, de uxoribus in seruilem modum quaestionem habent et, si conper- 10 tum est, igni atque omnibus tormentis excruciatas interficiunt. Funera sunt pro cultu Gallorum magnifica et sumptuosa; om- 4 niaque, quae uiuis cordi fuisse arbitrantur, in ignem inferunt, etiam animalia, ac paulo supra hanc memoriam serui et clientes, quos ab his dilectos esse constabat, iustis funeribus confectis 15 una cremabantur.

XX. Quae ciuitates commodius suam rem publicam admi- 1 nistrare existimantur, habent legibus sanctum, siquis quid de re publica a finitimis rumore aut fama acceperit, uti ad magi- stratum deferat neue cum quo alio communicet, quod saepe 2 5 homines temerarios atque imperitos falsis rumoribus terreri et ad facinus impelli et de summis rebus consilium capere cognitum

XVIII. 1. ab dīte B p̄dicant A'B 2. ab α ex β spatia A' spatium β

3. dies α ut dies β 4. mensuum B¹ mensum RB² mensium A'β initia A' observant MB obseruent AT¹ 8. puerilia aetate A.

XVIII. 1. Uiri (Vir M) α uiriq. β 2. ex uis A' estimatione A 3. pecunie A 4. uter α ut β superarit α superauerit β superauit White 5. fructib; α fructu β 8. suspitionem B 10. igni α igne β 11. pro cultu] pcul A om- niaque quae (q̄ T) β omnia quaeque α 14. his α hiis T iis U.

XX. 1. q̄: B Quē R 2. siquis α si β 3. re p̄ B re p̄ A' aut (aud^t B) α ac β acceperit α acceperint β uti—communicet] om. R 4. deferat A'B deferant β communicent β sepe A' 5. imperitos β impeditos α.

3 est. Magistratus, quae uisa sunt, occultant, quaeque esse ex usu iudicauerunt, multitudini produnt. De re publica nisi per concilium loqui non conceditur.

1 XXI. Germani multum ab hac consuetudine differunt. Nam neque druides habent, qui rebus diuinis praesint, neque sacri-
2 ficiis student. Deorum numero eos solos ducunt, quos cernunt et quorum aperte opibus iuuantur, Solem et Vulcanum et Lu-
3 nam, reliquos ne fama quidem acceperunt. Vita omnis in uenationibus atque in studiis rei militaris consistit; ab paruulis 5
4 labori ac duritiae student. Qui diutissime inpueres permanserunt, maximam inter suos ferunt laudem: hoc ali staturam, ali
5 uires neruosque confirmari putant. Intra annum uero uicesimum feminae notitiam habuisse in turpissimis habent rebus; 10
cuius rei nulla est occultatio, quod et promiscue in fluminibus perluuntur et pellibus aut paruus renonum tegumentis utuntur, magna corporis parte nuda.

1 XXII. Agri culturae non student, maiorque pars eorum 2
uictus in lacte, caseo, carne consistit. Neque quisquam agri modum certum aut fines habet proprios, sed magistratus ac principes in annos singulos gentibus cognationibusque hominum, qui tum una coierunt, quantum et quo loco uisum est agri, 5
3 adtribuunt atque anno post alio transire cogunt. Eius rei multas adferunt causas: ne adsidua consuetudine capti studium belli gerendi agri cultura commutent; ne latos fines parare studeant potentioresque humiliores possessionibus expellant; ne accuratius ad frigora atque aestus uitandos aedificent; nequa 10
4 oriatur pecuniae cupiditas, qua ex re factiones dissensionesque nascuntur; ut animi aequitate plebem contineant, cum suas quisque opes cum potentissimis aequari uideat.

1 XXIII. Ciuitatibus maxima laus est quam latissime circum

7. que $A'B$ quaeque (queque M) α . Que β 8. re $\bar{p}$ MB re $\bar{p}$ A .

XXI. 2. druidis B $\bar{p}$ sint A' 4. iuuantur B 5. uentionib: B 6. ab paruulis MB' Apparuulis A a paruus β 7. duricię A inpueres A' impueres B 8. maxime A hoc ali staturam, ali hoc *Aldus* hoc alii staturam. alii α Alii hoc staturā. alii hoc β 9. uicesimum B' uicesimum *cett.* 10. feminae notitiāę B feminā notitię A 12. renonum M rhenonum BU reno $\bar{q}$ T rhenorum AR tegumentis B' tegumentis $A'\beta$.

XXII. 2. caseo (quas eo M') carne α & caseo. & carne β Ne A 3. pprius B pprios A' 4. cognationibusque (cognac: M) $A'U$ cognationibus T cognationesque β 5. qui tum una *Heller* qui cum una (hūnā M) α quiq; una β et β ei α agri adtribuunt. α adtribuunt agri β 7. ne α quod neq; β ad-sua A 9. potentiores humilioresque *Paul* 13. equari A' .

XXIII. 1. latissime α latissimis β .

se uastatis finibus solitudines habere. Hoc proprium uirtutis 2
 existimant, expulsos agris finitimos cedere neque quemquam
 prope audere consistere; simul hoc se fore tutiores arbitrantur, 3
 5 repentinae incursionis timore sublato. Cum bellum ciuitas aut 4
 inlatum defendit aut infert, magistratus, qui ei bello praesint,
 ut uitae necisque habeant potestatem, deliguntur. In pace nul- 5
 lus est communis magistratus, sed principes regionum atque
 pagorum inter suos ius dicunt controuersiasque minuunt. La- 6
 10 trocinia nullam habent infamiam, quae extra fines cuiusque ciui-
 tatis fiunt, atque ea iuuentutis exercendae ac desidia minuen-
 dae causa fieri praedicant. Atque ubi quis ex principibus in 7
 concilio dixit se ducem fore, qui sequi uelint, profiteantur, con-
 surgunt hi, qui et causam et hominem probant, suumque auxi- 8
 15 lium pollicentur atque ab multitudine conlaudantur; qui ex his 8
 secuti non sunt, in desertorum ac proditorum numero ducuntur,
 omniumque his rerum postea fides derogatur. Hospitem ui- 9
 lare fas non putant; qui quaque de causa ad eos uenerunt,
 ab iniuria prohibent, sanctos habent, hisque omnium domus
 20 patent uictusque communicatur.

XXIII. Ac fuit antea tempus, cum Germanos Galli uirtute 1
 superarent, ultro bella inferrent, propter hominum multitudinem
 agrique inopiam trans Rhenum colonias mitterent. Itaque ea, 2
 quae fertilissima Germaniae sunt, loca circum Hercyniam siluam,
 5 quam Eratostheni et quibusdam Graecis fama notam esse uideo,
 quam illi Orcyniam appellant, Volcae Tectosages occupauerunt
 atque ibi consederunt; quae gens ad hoc tempus his sedibus 3
 sese continet summamque habet iustitiae et bellicae laudis
 opinionem. Nunc, quod in eadem inopia egestate patientia, qua 4
 10 ante, Germani permanent, eodem uictu et cultu corporis utuntur,
 Gallis autem prouinciarum propinquitas et transmarinarum re- 5
 rum notitia multa ad copiam atque usus largitur, paulatim 6

3. expulsos *A'* expulso *T*¹ expulsis *B'UT*² finitimos *A* finitimos *cett.* 4.
 prope α prope se β 6. β sint *A'* 7. nullus *B* nullis *A'\beta* 9. controuersias quę
A 10. $\bar{q}$: *B* ciuitates *B* 11. desidiā *A'* 12. β dicant *A'* 14. hi α hii *T*
 ii *U* 15. abq. *A* ab α α β 16. β dicuntur *B* 17. Hospitem uiolare α Hos-
 pites uiolari β 18. qui] quia *T* quaque α quacūq. β 19. ab α , om. β sanc-
 tos α sanctosque β .

XXIII. 3. Itaque α atque β ea quae] eāq. *A* 4. Hercyniam] hyrc-
 cania *T* 5. quā eratostem *A* qua meratos teni *B* quam eratos teni *MR* quę
 (que *U*) erat hostheni (hosteni *U*) β grecis *A'B* notam α nota β 6. uolgæ
B uolgo *A'* uulgo *R\beta* tectosages *A'B\beta* tectusages *R* 8. iustię *A* iustiti-
 tiā *U* iusticiā *T* 9. quod α quoniam β pacientia *AB* 10. qua ante *Heller*
 qua *X* et α , om. β 11. puintiarum *B* 12. usus α usū β .

adsuefacti superari multisque uicti proeliis ne se quidem ipsi cum illis uirtute comparant.

- 1 XXV. Huius Hercyniae siluae, quae supra demonstrata est, latitudo nouem dierum iter expedito patet; non enim aliter finiri
2 potest, neque mensuras iterum nouerunt. Oritur ab Heluetiorum et Nemetum et Rauricorum finibus rectaque fluminis
3 Danuuii regione pertinet ad fines Dacorum et Anartium; hinc 5
se flectit sinistrorsus diuersis ab flumine regionibus multarum-
4 que gentium fines propter magnitudinem attingit; neque quisquam est huius Germaniae, qui se [aut audisse] aut adisse ad
initium eius siluae dicat, cum dierum iter LX processerit, aut,
5 quo ex loco oriatur, acceperit; multaque in ea genera ferarum 10
nasci constat, quae reliquis in locis uisa non sint; ex quibus
quae maxime differant ab ceteris et memoriae prodenda uideantur, haec sunt.

- 1 XXVI. Est bos cerui figura, cuius a media fronte inter aures unum cornu existit excelsius magisque directum his, quae
2 nobis nota sunt, cornibus; ab eius summo sicut palmae rami-
3 que late diffunduntur. Eadem est feminae marisque natura, 5
eadem forma magnitudoque cornuum.

- 1 XXVII. Sunt item, quae appellantur alces. Harum est consimilis capris figura et uarietas pellium, sed magnitudine paulo antecedunt mutilaeque sunt cornibus et crura sine nodis
2 articulisque habent, neque quietis causa procumbunt neque, si-
quo adflictae casu conciderunt, erigere sese aut subleuare pos- 5
3 sunt. His sunt arbores pro cubilibus: ad eas se adplicant atque
4 ita paulum modo reclinatae quietem capiunt. Quarum ex uestigiis cum est animaduersum a uenatoribus, quo se recipere consuerint, omnis eo loco aut ab radicibus subruunt aut accidunt
arbores, tantum ut summa species earum stantium relinquatur. 10
5 Huc cum se consuetudine reclinauerunt, infirmas arbores pondere adfligunt atque una ipsae concidunt.

XXV. 1. hercyniae (-e *M*) α hircaniae β q. *A* 3. heluitiorum *B* heluicio-
rum *A'* 4. rauracorum β tauriacorum α 5. danubii *X* regione(s) *B* anar-
tuim *A* 6. ab α a 7. attingit *A'* adtingit *B* neque α nec β 8. aut
adisse tres *codd.* deteriores aut audisse aut adisse *X* 9. initium *A'* eius α
huius β .LXVIII. *T* processerint *A* 12. q. *AB* ab α a β memoriae (-e *M*)
 α memoria β .

XXVI. 3. ramiq. α rami quā β 4. diffunduntur (-dit^o *M*) α diffundunt β .

XXVII. 1. alces β *A*^a altes α 2. p^oallium *B* sed (s& *M*) α , om. β 3.
mutiliq: *B* 4. articulisq. α articulisque β siq^o *B*, om. *R* 5. sese α se β
aut α ac β 7. paulo *B* 9. om^{is} *T* omnes *cett.* 12. ipse *B*.

XXVIII. Tertium est genus eorum, qui uri appellantur. 1
 Hi sunt magnitudine paulo infra elefantos, specie et colore et
 figura tauri. Magna uis eorum est et magna uelocitas, neque 2
 homini neque ferae, quam conspexerunt, parcent. Hos studiose 3
 5 foveis captos interficiunt; hoc se labore durant adulescentes
 atque hoc genere uenationis exercent, et qui plurimos ex his
 interfecerunt, relatis in publicum cornibus, quae sint testimonio,
 magnam ferunt laudem. Sed adsuescere ad homines et man- 4
 suefieri ne paruuli quidem excepti possunt. Amplitudo cor- 5
 10 num et figura et species multum a nostrorum boum cornibus
 differt. Haec studiose conquisita ab labris argento circumclu- 6
 dunt atque in amplissimis epulis utuntur.

XXVIII. Caesar, postquam per Vbios exploratores con- 1
 perit Suebos sese in siluas recepissee, inopiam frumenti ueritus,
 quod, ut supra demonstrauius, minime omnes Germani agri
 culturae student, constituit non progredi longius; sed, ne om- 2
 5 nino metum reditus sui barbaris tolleretur atque ut eorum auxilia
 tardaret, reducto exercitu partem ultimam pontis, quae ripas
 Vbiorum contingebat, in longitudinem pedum ducentorum re- 3
 scindit atque in extremo ponte turrim tabulatorum quattuor
 constituit praesidiumque cohortium duodecim pontis tuendi
 10 causa ponit magnisque eum locum munitionibus firmat. Ei loco
 praesidioque Gaium Volcacium Tullum adulescentem praefecit.
 Ipse, cum maturescere frumenta inciperent, ad bellum Ambio- 4
 rigis profectus per Arduennam siluam, quae est totius Galliae
 maxima atque ab ripis Rheni finibusque Treuerorum ad Neruios
 15 pertinet milibusque amplius quingentis in longitudinem patet,

---

XXVIII. 2. elefantos *ABT* elefrantes *M* specie *A* 3. uis eorum est *α*
 uis *ε*. eo2 *T* est uis eorum *U* neque *α* & neque *β* 4. conspexerunt *α* con-
 spexerint *β* Ho *A* 5. Hos *A* adulescentes *A* 8. mansuefieri *A'U* mansue |
 fieri *T* mansueti fieri *β* 10. *α* *β*, om. *α* 11. studiosae *B* ab] ad *A¹* a *A²*
 12. epulis *A*.

XXVIII. 2. suebos *MB'* seubos *A* sese *α* se *β* 3. omnes] homines
Oudendorp gri culturę *A* 4. pgridi *B¹* 6. reductu *B* q. *A* 8. tur-
 rim *α* turrem *β* 9. psidiumque *A'* 11. psidioque *A'* gaium *α* c
 (·c· *U*) *β* uulcacium *B'* uulcatiū *A* uulgaciū *M* uolcatiū *T* uolcanū *U*
 tullum *α*, om. *β* pfecit *A'* 13. siluā *A* 14. ab *α* a *U*, om. *T* 15. mi-
 libusque *α* et milibus *β* $\frac{x}{\parallel\parallel}$ logitudinē *A*.
 $\parallel\parallel$

- Lucium Minucium Basilum cum omni equitatu praemittit, si-
quid celeritate itineris atque oportunitate temporis proficere
5 posset; monet, ut ignes in castris fieri prohibeat, nequa eius
aduentus procul significatio fiat; sese confestim subsequi dicit.
1 XXX. Basilus, ut imperatum est, facit. Celeriter contra-
que omnium opinionem confecto itinere multos in agris inopi-
nantes apprehendit: eorum indicio ad ipsum Ambiorigem con-
2 tendit, quò in loco cum paucis equitibus esse dicebatur. Multum
cum in omnibus rebus, tum in re militari potest fortuna. Nam 5
sicut magno accidit casu, ut in ipsum incautum etiam atque
inparatum incideret, priusque eius aduentus ab hominibus uide-
retur, quam fama ac nuntius adferretur, sic magnae fuit for-
tunae, omni militari instrumento, quod circum se habebat,
erepto, redis equisque comprehensis ipsum effugere mortem. 10
3 Sed hoc quoque factum est, quod aedificio circumdato silua, ut
sunt fere domicilia Gallorum, qui uitandi aestus causa plerum-
que siluarum ac fluminum petunt propinquitates, comites familia-
resque eius angusto in loco paulisper equitum nostrorum uim
4 sustinuerunt. His pugnantibus illum in equum quidam ex suis 15
intulit: fugientem siluae texerunt. Sic et ad subeundum peri-
culum et ad uitandum multum fortuna ualuit.
1 XXXI. Ambiorix copias suas iudicione non conduxerit,
quod proelio dimicandum non existimarit, an tempore exclusus
et repentino equitum aduentu prohibitus, cum reliquum exer-
2 citum subsequi crederet, dubium est. Sed certe dimissis per
agros nuntiis sibi quemque consulere iussit. Quorum pars in 5
3 Arduennam siluam, pars in continentis paludes profugit; qui
proximi Oceano fuerunt, hi insulis sese occultauerunt, quas
4 aestus efficere consuerunt; multi ex suis finibus egressi se
5 suaeque omnia alienissimis crediderunt. Catuulcus rex dimidia
partis Eburonum, qui una cum Ambiorige consilium inierat, 10

16. minucium *MB* minutiū *A* municiū *U* munitiū *D* basilium *X* aequitatu
pmitit *A* 18. phibead *A*.

XXX. 1. Ba(1)ilius *A* Basilus *cett.* celeriter *A* 4. dicebantur *A* 6.
sicut *Rob. Estienne ex quattuor recentibus, om. X* 7. primusq. *A* homi-
nibus *B'* omnibus *A'β* 8. nuntius (nunc: *M*) α nuntius aduentus *β* 10.
redis *M* rhedis *Aβ* rhaedis *B'* 11. quoque α, om. *β* 12. ferae *B* domicilia
α edificia (edificio *T*) *β* uitanda *A* 13. ac (hac *M'*) *A'β* atque *B'* 16. in-
tulit α impulit *β* 17. multum α tumultum *β*.

XXXI. 1. conduxerint *A* 2. plio *A* 3. equitum α equitatus *β* 5. agris *B*
6. continentis *U* continentes α *T* 7. pxami (pxū *A*) *A'* pximi *B* hinc pximi
β hi α his *β* insulis *Aβ* in insulis *M* insiliis *B'* 8. consuerant α con-
sueuerunt *β* 9. Catuulcus (Catu uolus *M*) α Catuulcus *β*.

aetate iam confectus cum laborem belli aut fugae ferre non posset, omnibus precibus detestatus Ambiorigem, qui eius consilii auctor fuisset, taxo, cuius magna in Gallia Germanique copia est, se exanimavit.

XXXII. Segni Condrusique ex gente et numero Germanorum, qui sunt inter Eburones Treuerosque, legatos ad Caesarem miserunt oratum, ne se in hostium numero duceret neque omnium Germanorum, qui essent citra Rhenum, unam esse causam iudicaret: nihil se de bello cogitavisse, nulla Ambiorigi auxilia misisse. Caesar explorata re quaestione captiuorum, siqui ad eos Eburones ex fuga convenissent, ad se ut reducerentur, imperavit; si ita fecissent, fines eorum se violaturum negavit. Tum copiis in tris partis distributis impedimenta omnium legionum Aduatucam contulit. Id castelli nomen est. Hoc fere est in mediis Eburonum finibus, ubi Titurius atque Aurunculeius hiemandi causa consederant. Hunc cum reliquis rebus locum probarat, tum quod superioris anni munitiones integrae manebant, ut militum laborem subleuaret. Praesidio impedimentis legionem quartam decimam reliquit, unam ex his tribus, quas proxime conscriptas ex Italia traduxerat. Ei legioni castrisque Quintum Tullium Ciceronem praeficit ducentosque equites attribuit.

XXXIII. Partito exercitu Titum Labienum cum legionibus tribus ad Oceanum versus in eas partes, quae Menapios attingunt, proficisci iubet; Gaium Trebonium cum pari legionum numero ad eam regionem, quae ad Aduatucos adiacet, depopulandam mittit; ipse cum reliquis tribus ad flumen Scaladem, quod influit in Mosam, extremasque Arduennae partis ire constituit, quo cum paucis equitibus profectum Ambiorigem audiebat. Discedens post diem septimum sese reuersurum

11. belli α aut belli β 12. praecibus B 14. examinavit $A' Bpr$.

XXXII. 5. ambiorige B 6. mississe B Caesar (Cesar M) explorata ré A' cesar re (Cesar(e) T) explorata β 9. tris partis A' tres partes $B'\beta$ 10. aduatucam α atuatucam β 11. atque α et β 12. aurun culcius A 13. probarat $AB' Mcorr$. pbat & Mpr . pbabat β tum β tunc α 15. reliquid A'

his α his T iis U 16. pxume MB pxime A 17. praeficit (pficit A') α pfecit

β ducentisq; B 18. equites A attribuit A' ad tribuit B ei attribuit β .

XXXIII. 1. Partitoq. exercitū A 3. $\checkmark A \checkmark MB$ 5. $R. o. \beta$ 4. ad aduatucos AB' aduatucos M atuatucis β 5. tribus α VIII. β scaldem α scaldim T scaldin U 6. partis AB partes $cett$. 8. audebat B^1 Discedens $A'\beta$ Descendens B' septimū A VII. β septimum $cett$.

confirmat, quam ad diem ei legioni, quae in praesidio relin-
 5 quebatur, deberi frumentum sciebat. Labienum Treboniumque 10
 hortatur, si reipublicae commodo facere possint, ad eum diem
 reuertantur, ut rursus communicato consilio exploratisque
 hostium rationibus aliud initium belli capere possent.

1 XXXIII. Erat, ut supra demonstrauius, manus certa
 nulla, non oppidum, non praesidium, quod se armis defenderet,
 2 sed in omnis partis dispersa multitudo. Vbi cuique aut ualles
 abdita aut locus siluestris aut palus inpedita spem praesidii
 3 aut salutis aliquam offerebat, consederat. Haec loca uicinita- 5
 tibus erant nota, magnamque res diligentiam requirebat non
 in summa exercitus tuenda (nullum enim poterat uniuersis *ab*
 perterritis ac dispersis periculum accidere), sed in singulis mi-
 litibus conseruandis; quae tamen ex parte res ad salutem
 4 exercitus pertinebat. Nam et praedae cupiditas multos longius 10
 euocabat, et siluae incertis occultisque itineribus confertos adire
 5 prohibebant. Si negotium confici stirpemque hominum scelerato-
 rum interfici uellet, dimittendae plures manus diducendique
 6 erant milites; si continere ad signa manipulos uellet, ut instituta
 ratio et consuetudo exercitus Romani postulabat, locus ipse 15
 erat praesidio barbaris, neque ex occulto insidiandi et dispersos
 7 circumueniendi singulis deerat audacia. Vt in eius modi dif-
 ficultatibus, quantum diligentia prouideri poterat, prouidebatur,
 ut potius in nocendo aliquid praetermitteretur, etsi omnium
 animi ad ulciscendum ardebant, quam cum aliquo militum de- 20

9. quam ad α ad quam β praesidio A' 10. deberi frumentum α frumentum deberi β
 treboniūq. A' 11. reip. T rei .p. U rei .p. ($p. M$) $r.$ A' rei $\text{f} \text{f}$ B' quomodo
 A eum α eam β eundem *Paul* 12. russus A 13. initium (iniciū A')
 belli α belli initium β possent α possint β .

XXXIII. 2. praedū M praedium B' praedū $A'\beta$ 3. in omnis (omnes
R Bcorr.) partis α omnis in partis β ubi cuique β ubicumque (ubi cūq: B) α

aud *Bpr.* 4. aud *Bpr.* locus siluestris. aut (aud B) palus (paul A) α locis
 siluestrib. palus β inpedita B inpedimta A praesidii (praesidii A') aut salutis B
 praesidiaue salutis T 7. ab *codd. tres deteriores, om. X* 10. praedū A 11. occultis-
 que itineribus α occultatisque in itinerib. β confertos $A'\beta$ confertis B'
 adhire A' 12. sceleratorū A 13. uellet *codd. duo deteriores* uellent

X dimittende $\equiv A$ diducendi que B 14. continere α contineri β uellet
 β uellent α 15. ipse erat α erat ipse β 16. praesidio A' 17. audacia B dif-
 ficultatibus A 19. praeter mitteretur B praetermitteretur A omitteretur β 20.
 ad ulciscendum $A'T$ ad ulciscendum B adulescendum R adolescentū U .

trimento noceretur. Dimittit ad finitimas ciuitates nuntios 8
Caesar, omnes euocat spe praedae [ad diripiendos Eburones], ut
potius in siluis Gallorum uita quam legionarius miles pericli-
tetur, simul ut magna multitudo circumfusa pro tali facinore
25 stirps ac nomen ciuitatis tollatur. Magnus undique numerus 9
celeriter conuenit.

XXXV. Haec in omnibus Eburonum partibus gerebantur, 1
diesque adpetebat septimus, quem ad diem Caesar ad inpedi-
menta legionemque reuerti constituerat. Hic, quantum in bello 2
fortuna possit et quantos adferat casus, cognosci potuit. Dis- 3
5 sipatis ac perterritis hostibus, ut demonstrauius, manus erat
nulla, quae paruam modo causam timoris adferret. Trans 4
Rhenum ad Germanos peruenit fama, diripi Eburones atque
ultro omnis ad praedam euocari. Cogunt equitum duo milia 5
Sugambri, qui sunt proximi Rheno, a quibus receptos ex fuga
10 Thenctheros atque Vsipetes supra docuimus. Transeunt Rhenum 6
nauibus ratibusque triginta milibus passuum infra eum locum,
ubi pons erat perfectus praesidiumque ab Caesare relictum;
primos Eburonum finis adeunt; multos ex fuga dispersos exci-
piunt, magno pecoris numero, cuius sunt cupidissimi barbari,
15 potiuntur. Inuitati praeda longius procedunt. Non hos palus 7
in bello latrociniisque natos, non siluae morantur. Quibus in
locis sit Caesar, ex captiuis quaerunt; profectum longius repe-
riunt omnemque exercitum discessisse cognoscunt. Atque unus 8
ex captiuis: 'Quid uos' inquit 'hanc miseram ac tenuem sectamini
20 praedam, quibus licet iam esse fortunatissimos? Tribus horis
Adnatucam uenire potestis: huc omnes suas fortunas exercitus
Romanorum contulit; praesidii tantum est, ut ne murus quidem 9
cingi possit neque quisquam egredi extra munitiones audeat'.
Oblata spe Germani, quam nacti erant, praedam in occulto

21. nocer& A' Dimittit ad finitimas ciuitates nuntios (nuntius A nuncios M)
caesar α Caesar ad finitimas (finitimas U) ciuitates nuntios (nuncios T) di-
mittit β 22. euocat β ad se uocat α spae B p̄dē A ad diripiendos Eburones]

del. Paul 23. legionariōs B periclitetur α periclitaretur β 25. strips A'.

XXXV. 5. hac A¹ p̄teritis A 6. q: B 8. om̄is T omnes cett. p̄dam

A' 9. sugambri α sygābri β 10. thenctheros (thenctheros A) α tencthe-
ros β adq. A transeunt A'β transeunti B' 12. p̄sidiumque A' ab α a β

13. eburonū A finis T¹ fines α T² finib; U 15. p̄da A' pallus A 17. repe-
riunt A' repperiunt B 19. inquit A hanc] om. A 20. p̄dā A' fortuna-
tissimos? Aβ fortunatissimis B' 22. ne mur. T numerus α U 23. ne A 24.

spe] tanta spe Paul⁸⁰ rōmani B p̄dā A'.

10 relinquunt; ipsi Aduatucam contendunt usi eodem duce, cuius 25
haec indicio cognouerant.

1 XXXVI. Cicerō, qui omnes superiores dies praeceptis
Caesaris cum summa diligentia milites in castris continuisset ac ne
calonem quidem quemquam extra munitionem egredi passus
esset, septimo die diffidens de numero dierum Caesarem fidem
seruaturum, quod longius progressum audiebat neque ulla de 5
2 reditu eius fama adferebatur, simul eorum permotus uocibus,
qui illius patientiam paene obsessionem appellabant, [siquidem
ex castris egredi non liceret], nullum eius modi casum expectans,
quo, nouem oppositis legionibus maximoque equitatu dispersis
ac paene deletis hostibus, in milibus passuum tribus offendi 10
posset, quinque cohortes frumentatum in proximas segetes mittit,
3 quas inter et castra unus omnino collis intererat. Conplures
erant ex legionibus aegri relictī; ex quibus qui hoc spatio
dierum conualuerant, circiter trecenti, sub uexillo una mittun-
tur; magna praeterea multitudo calonum, magna uis iumento- 15
rum, quae in castris subsederant, facta potestate sequitur.

1 XXXVII. Hoc ipso tempore et casu Germani equites in-
terueniunt protinusque eodem illo, quo uenerant, cursu ab
2 decumana porta in castra inrumpere conantur, nec prius sunt
uisi obiectis ab ea parte siluis, quam castris adpropinquarent,
usque eo, ut, qui sub uallo tenderent mercatores, recipiendi 5
3 sui facultatem non haberent. Inopinantes nostri re noua per-
turbantur, ac uix primum impetum cohors in statione sustinet.
4 Circumfunduntur ex reliquis hostes partibus, siquem aditum
5 repperire possent. Aegre portas nostri tuentur; reliquos aditus
6 locus ipse per se munitioque defendit. Totis trepidatur castris, 10
atque alius ex alio causam tumultus quaerit; neque quo signa

25. relinquunt *B'T* relinquunt *A'*.

XXXVI. 1. omnes α per omnes β pceptis *A'* 2. cum summa α summa
 β contenuisset *AB'* continuisset *cett.* 5. progressum α eum progressum β
6. eorum permotus uocibus α pmotus uocibus eorum β 7. pacientiam *AB*
pene *A'B* si — liceret] *del. Paul* 8. casum *AB\beta* causam *MR* 9. expositis
A' 10. pene *A'B* 11. mittit. quas (Quas *A*) inter & castra. (*B*) unus omnino
collis intererat (intere(r)at; *A*) α quas inter & castra unus omnino collis inter
erat misit β 13. erant (he: *M*) α erant in castris β egri *A'* qui hoc] quos ad

huc *A* spacio *A'* 15. pterea *A* colonum *B* 16. subsederant α subsederat β .

XXXVII. 3. decumana β decimana α 5. uallo *A'* ualle *B'Tpr.* 6. fac-
cultatē *A* nostri] nihil *Bpr.* 7. stationem (stac: *M*) *A'* 8. ex reliquis
hostes α hostes ex reliquis β 9. repperire *Apr.* *B* possent α possint β
Egre *A'* portas nostri *A'T* portas *B'* nostri portas *U* 10. Totis tre-
pidatur α Trepidatur totis β .

ferantur, neque quam in partem quisque conueniat, prouident. Alius castra iam capta pronuntiat, alius deleto exercitu atque imperatore uictores barbaros uenisse contendit; plerique nouas sibi ex loco religiones fingunt Cottaque et Titurii calamitatem, qui in eodem occiderint castello, ante oculos ponunt. Tali timore omnibus perterritis, confirmatur opinio barbaris, ut ex captiuo audierant, nullum esse intus praesidium. Perrumpere nituntur seque ipsi adhortantur, ne tantam fortunam ex manibus dimittant.

XXXVIII. Erat aeger cum praesidio relictus Publius Sextius Baculus, qui primum pilum ad Caesarem duxerat, cuius mentionem superioribus proeliis fecimus, ac diem iam quintum cibo caruerat. Hic diffusus suae atque omnium saluti inermis ex tabernaculo prodit; uidet imminere hostes atque in summo esse rem discrimine: capit arma a proximis atque in porta consistit. Consequuntur hunc centuriones eius cohortis, quae in statione erat; paulisper una proelium sustinent. Relinquit animus Sextium grauibas acceptis uulneribus; aegre per manus tractus seruatur. Hoc spatio interposito reliqui sese confirmant tantum, ut in munitionibus consistere audeant speciemque defensorum praebeant.

XXXVIII. Interim confecta frumentatione milites nostri clamorem exaudiunt; praecurrunt equites; quanto res sit in periculo, cognoscunt. Hic uero nulla munitio est, quae perterritos recipiat: modo conscripti atque unus militaris imperiti ad tribunum militum centurionesque ora conuertunt; quid ab his praecipiat, expectant. [Nemo est tam fortis, quin rei nouitate perturbetur.] Barbari signa procul conspicati obpugnatione desistunt; redisse primo legiones credunt, quas longius discessisse ex captiuis cognouerant; postea dispecta paucitate ex omnibus partibus impetum faciunt.

13. castra iam $A'\beta$ iam castra B' 15. cottaque A' 16. eodem occiderint castello α eo castello occiderint β 17. timore α tempore β confirmatur α affirmatur $TUcorr.$ affirmabatur $Upr.$ 18. praesidium $A'B$ 19. ex α e β .

XXXVIII. 1. cum α in β praesidium A' publius α , om. β 2. ad α apud β 3. proeliis A 6. esse rem α rem esse β 7. consequuntur B Consequuntur A' Secuntur T Sequuntur U 7. que A' 8. proelium A Relinquit B' Relinquit A 9. grauius A uulneribus α uulneribus deficiens β 10. spacio A' reliqui aede] reliquisse se A' 12. praebeant A' .

XXXVIII. 1. nostri] non B' 2. Praecurrunt A' res sit α sit res β 4. conscripta A 6. praecipiat $A'B$ tam fortis β fortis α Nemo — perturbetur] del. *Paul* 7. obpugnatione AB 9. dispecta *Paul* despecta X pacitate A .

- 1 XXXX. Calones in proximum tumultum procurrunt. Hinc
 2 celeriter deieci se in signa manipulosque coniciunt; eo magis
 3 timidos perterrent milites. Alii, cuneo facto ut celeriter per-
 4 rumpant, censent, quoniam tam propinqua sint castra, et si pars
 aliqua circumuenta ceciderit, at reliquos seruari posse confi- 5
 6 dunt; alii, ut in iugo consistent atque eundem omnes ferant
 7 casum. Hoc ueteres non probant milites, quos sub uexillo una
 profectos docuimus. Itaque inter se cohortati duce Gaio Tre-
 bonio, equite Romano, qui eis erat praepositus, per medios
 hostes perrumpunt incolumesque ad unum omnes in castra 10
 5 perueniunt. Hos subsecuti calones equitesque eodem impetu
 6 militum uirtute seruantur. At ii, qui in iugo constiterant, nullo
 etiam nunc usu rei militaris percepto, neque in eo, quod pro-
 bauerant, consilio permanere, ut se loco superiore defenderent,
 neque eam, quam prodesse aliis uim celeritatemque uiderant, 15
 imitari potuerunt, sed se in castra recipere conati iniquum
 7 in locum demiserunt. Centuriones, quorum nonnulli ex inferiori-
 bus ordinibus reliquarum legionum uirtutis causa in superiores
 erant ordines huius legionis traducti, ne ante partem rei mili-
 8 taris laudem amitterent, fortissime pugnantes conciderunt. Mi- 20
 litum pars, horum uirtute summotis hostibus, praeter spem in-
 columis in castra peruenit, pars a barbaris circumuenta periit.
- 1 XXXXI. Germani desperata expugnatione castrorum, quod
 nostros iam constitisse in munitionibus uidebant, cum ea
 praeda, quam in siluis deposuerant, trans Rhenum sese rece-
 2 perunt. Ac tantus fuit etiam post discessum hostium terror,
 ut ea nocte, cum Gaius Volusenus missus cum equitatu ad 5
 castra uenisset, fidem non faceret adesse cum incolumi Caesa-
 3 rem exercitu. Sic omnino animos timor praeoccupauerat, ut
 paene alienata mente deletis omnibus copiis equitatum se ex

XXXX. 1. proximum α primum β 2. se in signa α in signa se β con-
 tiunt B 3. cuneo] cum eo B facta A 5. ad AB pr. 8. ⁽ⁿ⁾e B 9. eis α
 iis β ppositus $A'B$ 10. Incolumesq; B 11. calones equitesq; α equites
 calonesq. β 12. At ii qui B At hii qui A' Atq; T atq; ii U constiterant
 α constite^r β 15. prodesse α profuisse β 16. potuerunt β potuerant α
 17. in] (m) A , om. β demiserunt $A'BT$ pr. dimiserunt RU 18. in reli-
 quarū A 19. partam (portam B') rei militaris laudem α partē laudis
 militaris T laudem rei militaris U 21. pter A' incolumes B 22. castr(is)
 B par A a] ad A .

XXXXI. 3. pda A' 5. gaus α .c. β ad α in β 6. incolumēⁿ B cesarem
 A 7. omnino α omnium β prae occupa uerat B pocuperat A pocupauerat M
 occupauerat β 8. pene $A'B$ equitatum α equitatum (equitatū T) tantum β .

fuga recepissee dicerent neque incolumi exercitu Germanos castra
10 oppugnatos fuisse contenderent. Quem timorem Caesaris 4
aduentus sustulit.

XXXXII. Reuersus ille, euentus belli non ignorans, unum, 1
quod cohortes ex statione et praesidio essent emissae, questus
(ne minimo quidem casu locum relinqui debuisset) multum for-
tunam in repentino hostium aduentu potuisse iudicauit, multo 2
5 etiam amplius, quod paene ab ipso uallo portisque castrorum
barbaros auertisset. Quarum omnium rerum maxime admi- 3
randum uidebatur, quod Germani, qui eo consilio Rhenum
transierant, ut Ambiorigis fines depopularentur, ad castra Ro-
manorum delati optatissimum Amborigi beneficium optulerunt.

XXXXIII. Caesar rursus ad uexandos hostes profectus 1
magno coacto numero ex finitumis ciuitatibus in omnes partes
dimittit. Omnes uici atque omnia aedificia, quae quisque con- 2
spexerat, incendebantur; praeda ex omnibus locis agebatur;
5 frumenta non solum a tanta multitudine iumentorum atque ho- 3
minum consumebantur, sed etiam anni tempore atque imbribus
procubuerant, ut, siqui etiam in praesentia se occultassent,
tamen his deducto exercitu rerum omnium inopia pereundum
uideretur. Ac saepe in eum locum uentum est tanto in omnis 4
10 partis diuiso equitatu, ut [non] modo uisum ab se Amborigem
in fuga circumspecerent captiui nec plane etiam abisse ex
conspectu contenderent, ut spe consequendi inlata atque infinito 5
labore suscepto, qui se summam ab Caesare gratiam inituros
putarent, paene naturam studio uincerent, semperque paulum
15 ad summam felicitatem defuisse uideretur, atque ille latebris 6
aut saltibus se eriperet et noctu occultatus alias regiones par-
tesque peteret non maiore equitum praesidio quam quattuor,
quibus solis uitam suam committere audebat.

XXXXIII. Tali modo uastatis regionibus exercitum 1

XXXXII. 2. tatione (tac: *M*) *A'* praesidio *A'* quaestus *B* 3. casu α casui
 β 5. pene *A'B* 9. beneficiū optulerunt (obtulef *MB* obtinuerunt *R*) α ob-
tulerunt (optulerant *U*) beneficium β .

XXXXIII. 3. aedificia *A'* 4. incendebantur α incendebantur. pecora in-
terficiebantur β praedam *A* 5. a tanta β tanta α multitudine iumentorum
atque hominum (ominū *M*) α hominum iumentorumque multitudine β 6.
etiam α , om. β 7. praesentia *AB* 9. saepe *A'B* omnis partis α omnes partes
 β 10. equitatu *A* ut] ubi *J. Freudenberg* modo duo deteriores non modo
X 11. fugam] figura *A* 13. ab α a β caesare *A'* 14. pene *A'B* 16. salti-
bus α siluis. aut saltib; β & noctu occultatus α ut noctu occupatus β
17. equitatum *B* praesidio *A'* quattuor *AB'* quattuor *M*. III. β .

XXXXIII. 1. uastatis regionibus *MB'* uastitas regionibus *A* factis reli-
gionib; β .

Caesar duarum cohortium damno Durocortorum Remorum
 reducit, concilioque in eum locum Galliae indicto de coniura-
 tione Senonum et Carnutum quaestionem habere instituit et de
 2 Accone, qui princeps eius consilii fuerat, grauiore sententia pro- 5
 nuntiata more maiorum supplicium sumpsit. Nonnulli iudicium
 3 ueriti profugerunt. Quibus cum aqua atque igni interdixisset,
 duas legiones ad fines Treuerorum, duas in Lingonibus, sex
 reliquas in Senonum finibus Agedinci in hibernis conlocavit
 frumentoque exercitui prouiso, ut instituerat, in Italiam ad 10
 conuentus agendos profectus est.

---

2. duro cortorum α durocorterū β 3. concilio quae B 5. pnuntiata. (pnun-
 ciata M) more $A'\beta$ pnuntiat amore B' 8. sex] ex B 9. agedinci $A'\beta$ ace-
 dici B' 10. exercitu T 11. agendus B .

LIBER SEPTIMVS.

I. Quieta Gallia Caesar, ut constituerat, in Italiam ad
 conuentus agendos proficiscitur. Ibi cognoscit de Clodii caede,
de senatusque consulto certior factus, ut omnes iuniores Italiae
 coniurarent, dilectum tota prouincia habere instituit. Eae res
 5 in Galliam Transalpinam celeriter perferuntur. Addunt ipsi et
 adfingunt rumoribus Galli, quod res poscere uidebatur, retineri
 urbano motu Caesarem neque in tantis dissensionibus ad exer-
 citum uenire posse. Hac impulsu occasione, qui iam ante se po-
 10 puli Romani imperio subiectos dolerent, liberius atque audacius
 de bello consilia inire incipiunt. Indictis inter se principes
 Galliae conciliis siluestribus ac remotis locis queruntur de Ac-
 conis morte; posse hunc casum ad ipsos recidere demonstrant;
 miserantur communem Galliae fortunam; omnibus pollicitatio-
 nibus ac praemiis deposcunt, qui belli initium faciant et sui
 15 capitis periculo Galliam in libertatem uindicerent. Inprimis
 rationem esse habendam dicunt, priusquam eorum clandestina
 consilia efferantur, ut Caesar ab exercitu intercludatur. Id esse
 facile, quod neque legiones audeant absente imperatore ex
 hibernis egredi, neque imperator sine praesidio ad legiones

IULIVS CELSVS CONSTANTINVS $\mathcal{C}$ LEGE (LE(E)GI *M* LEGI *R*?) GAI CAESARIS BELLI
 GALLICI LIBER SEXTUS EXPLICIT. INCIPIT LIBER SEPTIMVS. α .

I. 2. clodii *MBT* (c)clodii *A* .p. clodii *U* cede *A'* 3. de] *add. Aldus*

4. coniurare(t)t *A* dilectum α delectum (delatū *T*) β puintia *B* instituit
B instituunt *R* eae] *Hq T He U* 5. celeriter *A* et] *om. Bpr.* 8. .ac *B*
 iam ante se α se iam ante *U* (se) iā ^{ante se.} *T* pr *A* .p. r. *M* pr *B* 11. gallie
A' conciliis β consiliis α quaeruntur *B* 12. posse hunc casum ad ipsos
 recidere (recedere *B* recipere *A*) α hunc casum ad (ad(a) *M*) ipsos recidere
 posse β 14. pmiis *A'* initium β initia (inicia *A'*) α faciant α faciat
 (fatiat *T*) β 15. uindicerent α uindicet β Inprimis α eius inprimis β 19.
 psidio *A'*.

8 peruenire possit. Postremo in acie praestare interfici, quam 20
non ueterem belli gloriam libertatemque, quam a maioribus
acceperint, recuperare.

1 II. His rebus agitat^ois profitentur Carnutes se nullum pe-
riculum communis salutis causa recusare, principesque ex om-
2 nibus bellum facturos pollicentur et, quoniam in praesentia ob-
sidibus cauere inter se non possint, ne res efferatur, ut iure
iurando ac fide sanciat^our, petunt, conlatis militaribus signis, 5
quo more eorum grauissima caerimonia continetur, ne facto
3 initio belli ab reliquis deserantur. Tum conlaudatis Carnutibus,
dato iure iurando ab omnibus, qui aderant, tempore eius rei
constituto ab concilio disceditur.

1 III. Vbi ea dies uenit, Carnutes *Gutruato* et *Conconneto-*
dumno ducibus, desperatis hominibus, *Cenabum* signo dato
concurrunt ciuesque Romanos, qui negotiandi causa ibi consti-
terant, in his *Gaium Fufium Citam*, honestum equitem Roma-
num, qui rei frumentariae iussu Caesaris praeerat, interficiunt 5
2 bonaque eorum diripiunt. Celeriter ad omnes Galliae ciuitates
fama perfertur. Nam ubi quae maior atque inlustrior incidit
res, clamore per agros regionesque significant; hunc alii dein-
3 cepts excipiunt et proxumis tradunt, ut tum accidit. Nam quae
Cenabi oriente sole gesta essent, ante primam confectam uigi- 10
liam in finibus *Aruernorum* audita sunt, quod spatium est mi-
lium passuum circiter centum LX.

1 IIII. Simili ratione ibi *Vercingetorix*, *Celtilli* filius, *Aruer-*
nus, summae potentiae adulescens, cuius pater principatum
Galliae totius obtinuerat et ob eam causam, quod regnum ap-

20. possit β posset α 22. acceperint β acceperant α recipere A' .

II. 2 cum munis B 3. praesentia AB 4. possint β possent α ut *Tcorr.*
aut α at β 5. santiatur A 6. quo β quod α grauissima caerimonia (cer: M)
 α grauissimae caerimoniae β continetur α continentur β 7. initio A' 9.

constitutu^o A concilio α consilio β .

III. 1. *Gutruato*] cf. VIII. 38, 3 *cotuato* X *conconnetodumno* B' (con
con&||^o dumno A' coneto dūno β 2. *genabim* (*genebim* R) α *genabin* β
3. *negociandi* B 4. his α iis β *gaium* α *C. T. om. U* 5. *frumentariae*
(*frumentariae* A') α *frumentariae* causa β *caesaris* A' β erat A' 7. ubi quae
Schneider ubique αU ubi I 8. hunc *codd. quattuor deteriores* Hanc α
Hinc β 9. q. A 10. *genabi* X essent A 11. *aruenorū* A *spacium* A' .

IIII. 1. ibi] ubi A *uercingetorix* α *uergingetorix* U *uer uingetorix* T
2. adulescens A' 3. o(b)tinuerat A *app&ebat* A' *adpetebat* R *obtinēbat*
adp&ebat B .

petebat, ab ciuitate erat interfectus, conuocatis suis clientibus
 5 facile incendit. Cognito eius consilio ad arma concurritur. 2
 Prohibetur ab Gobannitione, patruo suo, reliquisque principibus,
 qui hanc temptandam fortunam non existimabant, expellitur
 ex oppido Gergouia; non destitit tamen atque in agris habet 3
 dilectum egentium ac perditorum. Hac coacta manu, quos-
 10 cumque adit ex ciuitate, ad suam sententiam perducit; hortatur, 4
 ut communis libertatis causa arma capiant, magnisque coactis
 copiis aduersarios suos, a quibus paulo ante erat eiectus, ex-
 pellit ex ciuitate. Rex ab suis appellatur. Dimittit quoque uer- 5
 sus legationes; obtestatur, ut in fide maneant. Celeriter sibi 6
 15 Senones, Parisios, Pictones, Cadurcos, Turonos, Aulercos, Le-
 mouices, Andos reliquosque omnes, qui Oceanum adtingunt,
 adiungit; omnium consensu ad eum defertur imperium. Qua 7
 oblata potestate omnibus his ciuitatibus obsides imperat, certum
 numerum militum ad se celeriter adduci iubet, armorum quan- 8
 20 tum quaeque ciuitas domi quodque ante tempus efficiat, con-
 stituit; inprimis equitatus studet. Summae diligentiae summam 9
 imperii seueritatem addit; magnitudine supplicii dubitantes 10
 cogit. Nam maiore commisso delicto igne atque omnibus tor-
 25 mentis necat, leuiore de causa auribus desectis aut singulis
 effossis oculis domum remittit, ut sint reliquis documento et
 magnitudine poenae perterreant alios.

V. His suppliciis celeriter coacto exercitu, Lucterium Ca- 1
 durcum, summae hominem audaciae, cum parte copiarum in
 Rutenos mittit; ipse in Bituriges proficiscitur. Eius aduentu 2
 Bituriges ad Aeduos, quorum erant in fide, legatos mittunt sub-
 5 sidium rogatum, quo facilius hostium copias sustinere possint.
 Aedui de consilio legatorum, quos Caesar ad exercitum reli- 3
 querat, copias equitatus peditatusque subsidio Biturigibus mit-
 tunt. Qui cum ad flumen Ligerim uenissent, quod Bituriges ab 4

4. ab α a β 5. facile incendit α facere intendit β 6. gobannitione (go banni-
 cione M) α gobannitio U gobannitino T 8. gergouia β gergobia α desti-

tit α desistit U 9. dilectum α delectum U T corr. delatū T egentium B
 Hac β Ac α 13. appellatur B quoque uersus α quoquo uersus β 14. fide]
 fine A 15. carducos A turonos (toronos B) α Tursonos U tursūmos T
 auleurocos A' auleurens B' aulurocos β 17. adiungit β adiungunt α 19. iubet
 β inssit α 21. diligentie A 23. igne α igni β 26. pene A penē B .

V. 2. audatię A 3. rutenus B 4. eduos M hēduos B heduos A 6.
 Haedui B Hedui A' 7. subsidio] consilio A bitorigib; B .

Aeduis diuidit, paucos dies ibi morati neque flumen transire
 5 ausi domum reuertuntur legatisque nostris renuntiant, se Bitu-
 rigum perfidiam ueritos reuertisse, quibus id consilii fuisse
 cognouerint, ut, si flumen transissent, una ex parte ipsi, altera
 6 Aruerni se circumsisterent. Id eane de causa, quam legatis
 pronuntiarunt, an perfidia adducti fecerint, quod nihil nobis
 7 constat, non uidetur pro certo esse proponendum. Bituriges 15
 eorum discessu statim cum Aruernis iunguntur.

1 VI. His rebus in Italiam Caesari nuntiatis, cum iam ille
 urbanas res uirtute Cn. Pompei commodiorem in statum per-
 uenisse intellexeret, in Transalpinam Galliam profectus est.
 2 Eo cum uenisset, magna difficultate adficiebatur, qua ratione
 3 ad exercitum peruenire posset. Nam si legiones in prouinciam 5
 arcesseret, se absente itinere proelio dimicaturas intellegebat;
 4 si ipse ad exercitum contenderet, ne his quidem eo tempore,
 qui quieti uiderentur, suam salutem recte committi uidebat.

1 VII. Interim Lucterius Cadurcus in Rutenos missus eam
 2 ciuitatem Aruernis conciliat. Progressus in Nitiobriges et Ga-
 balos ab utrisque obsides accipit et magna coacta manu in
 3 prouinciam Narbonem uersus eruptionem facere contendit. Qua
 re nuntiata Caesar omnibus consiliis anteuertendum existimauit, 5
 4 ut Narbonem proficisceretur. Eo cum uenisset, timentis con-
 firmat, praesidia in Rutenis prouincialibus, Volcis Arecomicis,
 Tolosatibus circumque Narbonem, quae loca hostibus erant
 5 finitima, constituit, partem copiarum ex prouincia supplemen-
 tumque, quod ex Italia adduxerat, in Heluios, qui fines Aruer- 10
 norum contingunt, conuenire iubet.

1 VIII. His rebus comparatis represso iam Lucterio et
 remoto, quod intrare intra praesidia periculosum putabat, in

9. heduis A'B 12. ex parte ipsi α ipsi ex parte β 14. pronuntiarunt
primae edd. pnuntiarint (pnunc: M) α pnuntiauerint β f(u)erint A 15. pro-
 ponendum α ponendum β 16. cum aruernis iunguntur α se cum aruernis con-
 iungunt β.

VI. 2. .cñ. A cñ. MB Cn. R .Gn. T pompeii α pōpeij T ponpeii U 5.
 prouinciam B 6. arcesseret β arcesseret α 7. his α hīs T iis U eo tem-
 pore qui quieti (qui B) α qui eo tempore pacati β.

VII. 1. lucterius β lucretius (lucretius M) α 2. in nitiobriges MB T
 initiobriges A ininitiobries U 3. obsidis A accipit α accepit β 4. pro-
 uinciam B narbonem α narbonā β 6. narbonem α narbonā β timentis
 β timentes α 7. praesidia A'B prouincialib; B arecomicis X 8 narbonem α
 narbonā β 10. heluios A'BT eluios Upr. elutios Ucorr.

VIII. 1. His MRβ Hiis A Is B comparatis A' comparatis B 2. praesidia A'.

Heluios proficiscitur. Etsi mons Ceuenna, qui Aruernos ab 2
 Heluiis discludit, durissimo tempore anni altissima niue iter
 5 impediēbat, tamen discussa niue sex in altitudinem pedum at-
 que ita uiis patefactis summo militum sudore ad fines Aruer-
 norum peruenit. Quibus oppressis inopinantibus, quod se Ceuenna 3
 ut muro munitos existimabant, ac ne singulari quidem umquam
 homini eo tempore anni semitae patuerant, equitibus imperat,
 10 ut, quam latissime possint, uagentur et quam maximum hosti-4
 bus terrorem inferant. Celeriter haec fama ac nuntii ad Ver-
 cingetorigem perferuntur; quem perterriti omnes Aruerni cir-
 cumsistunt atque obsecrant, ut suis fortunis consulat neu se ab
 hostibus diripi patiatur, praesertim cum uideat omne ad se
 15 bellum translatum. Quorum ille precibus permotus castra ex 5
 Biturigibus mouet in Aruernos uersus.

VIII. At Caesar biduum in his locis moratus, quod haec 1
 de Vercingetorige usu uentura opinione praeceperat, per causam
 supplementi equitatusque cogendi ab exercitu discedit, Brutum 2
 adulescentem his copiis praeficit; hunc monet, ut in omnis
 5 partes equites quam latissime peruagentur: daturum se operam,
 ne longius triduo ab castris absit. His constitutis rebus suis 3
 inopinantibus, quam maximis potest itineribus, Viennam per-
 uenit. Ibi nactus recentem equitatum, quem multis ante die-4
 bus eo praemiserat, neque diurno neque nocturno itinere inter-
 10 misso per fines Aeduorum in Lingones contendit, ubi duae
 legiones hiemabant, ut, siquid etiam de sua salute ab Aeduis
 iniretur consilii, celeritate praecurreret. Eo cum peruenisset, 5
 ad reliquas legiones mittit priusque omnes in unum locum
 cogit, quam de eius aduentu Aruernis nuntiari posset. Hac re 6
 15 cognita Vercingetorix rursus in Bituriges exercitum reducit

3. heluios A'BT eluitios U mons ceuenna β ceuenna (cebenna R?) α 4.

eluiis M heluiis AB ann(o) A 5. discussa α discissa β sex in altitudinē
 pedum α in altitudinē pedū .VI. T it in altitudine pedū .VI. U 6. su-
 dore α labore β aruennorū A 8. quidem α, om. β 10. possint B'β pos-
 sent A' 11. Caeleriter A ac (hac M) α, om. β 12. perferuntur α pfer β
 13. neu se β neue (ne ue B) α ab hostibus diripi patiatur β ab hostibus
 (omnibus A) diripiantur α 14. psertim A' 15. praecib; B 16. in β per α.

VIII. 1. Ad B' 2. usu T usus αU pceperat A'T pceperat U 4. his
 B' hiis A'T iis U pficit A' 6. ab α a β His] Sed his A suis α omnibus
 suis β 8. nactus ABpr. nactus cett. 9. pmiserat A' 10. eduorū M haeduo-
 rum B heduorū A 11. siqd T siquod αU eduis M hēduis B heduis A
 12. pcurrer& A'B 14. aruennis A Ac B 15. uergingetorix B' reducit
 α reduxit β.

atque inde profectus Gorgobinam, Boiorum oppidum, quos ibi Heluetico proelio uictos Caesar conlocauerat Aeduisque adtribuerat, oppugnare instituit.

- 1 X. Magnam haec res Caesari difficultatem ad consilium
capiendum adferebat, si reliquam partem hiemis uno loco legiones
contineret, ne stipendiariis Aeduorum expugnatis cuncta Gallia
deficeret, quod nullum amicis in eo praesidium uideret positum
esse; si maturius ex hibernis educeret, ne ab re frumentaria 5
2 duris subuectionibus laboraret. Praestare uisum est tamen
omnis difficultates perpeti, quam tanta contumelia accepta om-
3 nium suorum uoluntates alienare. Itaque cohortatus Aeduos
de supportando commeatu praemittit ad Boios, qui de suo
aduentu doceant hortenturque, ut in fide maneat atque hostium 10
4 impetum magno animo sustineant. Duabus Agedinci legionibus
atque impedimentis totius exercitus relictis ad Boios proficiscitur.

- 1 XI. Altero die cum ad oppidum Senonum Vellaunodu-
num uenisset, nequem post se hostem relinqueret, quo expe-
ditione re frumentaria uteretur, oppugnare instituit idque biduo
2 circumuallauit; tertio die missis ex oppido legatis de deditione,
arma conferri, iumenta produci, sescentos opsidem dari iubet. 5
3 Ea qui conficeret, C. Trebonium legatum relinquit, ipse ut quam
4 primum iter faceret. Cenabum Carnutum proficiscitur; qui, tum
primum adlato nuntio de oppugnatione Vellaunoduni, cum
longius eam rem ductum iri existumarent, praesidium Cenabi
5 tuendi causa, quod eo mitterent, comparabant. Huc biduo 10
peruenit. Castris ante oppidum positis, diei tempore exclusus
in posterum oppugnationem differt, quaeque ad eam rem usui

16. gorgobinam α gortonā β quos ibi *Rcorr.* *T* quo sibi *U* quod sibi α

17. elēu&ico *M* plio *A* uictos *TRz* uictos *B* uictus *R* uictor *A'* uictu *U*
hēduisq; *B* heduisq. *A'* adtribuerat *AB*.

X. 1. (di)cesari *A* 3. stipediariis (-is *M*) *A'* haeduorum *B* heduorū *A'*
4. defeceret *B'* praesidium (psidium *A'*) uideret (uideretur *R*) positum
esse α psidium positum uideret β 7. om̄s *A* 8. cohortatos *B* eduos *M* hae-
duos *B* heduos *A* 9. pmittit *A'B* 11. agedinci *X*.

XI. 1. uellauno dunū *A* uellau(no) dunum *B* 2. quo *AB* β quod *MR*
3. oppugnare *A* obpugnare *B* idque α eoq. β 5. conferri α pferri β opsi-
des *A* obsides *cett.* 6. ē c. *A'β* ē *B'* reliquit *A* 7. faceret α conficeret
 β genabum *X* gena|pū *Bmarg.* 8. uellauno duni (bellaunoduni *U*) β uel-
launduni (uallaunod *M*) α 9. existumarent *B* existimarent *cett.* psidiū *A'*
genabi *X* 10. eo mitterent *A'BT* in eo mitterent *R* cōmitterent *U* mitte-
rent *M* Hic *A*.

sint, militibus imperat et, quod oppidum Cenabum pons fluminis 6
Ligeris contingebat, ueritus, ne noctu ex oppido profugerent,
15 duas legiones in armis excubare iubet. Cenabenses paulo ante 7
mediam noctem silentio ex oppido egressi flumen transire coe-
perunt. Qua re per exploratores nuntiata, Caesar legiones, 8
quas expeditas esse iusserat, portis incensis intromittit atque
oppido potitur perpaucis ex hostium numero desideratis, quin
20 cuncti caperentur, quod pontis atque itinerum angustiae multi- 3
tudinis fugam intercluserant. Oppidum diripit atque incendit, 9
praedam militibus donat, exercitum Ligerem traducit atque in
Biturigum fines peruenit.

XII. Vercingetorix, ubi de Caesaris aduentu cognouit, 1
oppugnatione destitit atque obuiam Caesari proficiscitur. Ille 2
oppidum Biturigum, positum in uia, Nouiodunum oppugnare
instituerat. Quo ex oppido cum legati ad eum uenissent ora- 3
5 tum, ut sibi ignosceret suaeque uitae consuleret, ut celeritate
reliquas res conficeret, qua pleraque erat consecutus, arma con-
ferri, equos produci, obsides dari iubet. Parte iam obsidum 4
tradita, cum reliqua administrarentur, centurionibus et paucis
militibus intromissis, qui arma iumentaue conquirerent, equi-
10 tatus hostium procul uisus est, qui agmen Vercingetorigis an-
tecesserat. Quem simul atque oppidani conspexerunt atque in 5
spem auxilii uenerunt, clamore sublato arma capere, portas
claudere, murum complere coeperunt. Centuriones in oppido, 6
cum ex significatione Gallorum noui aliquid ab iis iniri consilii
15 intellexissent, gladiis dstrictis portas occupauerunt suosque
omnes incolumes receperunt.

XIII. Caesar ex castris equitatum educi iubet, proelium 1
equestre committit; laborantibus iam suis Germanos equites
circiter CCCC submittit, quos ab initio habere secum instituerat.
Eorum impetum Galli sustinere non potuerunt atque in fugam 2
5 coniecti multis amissis se ad agmen receperunt. Quibus pro-

13. genabum X 14. contingebat β continebat α 15. Genabe(m)ses M Ge-
nabenses AB' 16. ceperunt B cepeñ A 17. nutiata B .caesar β caesari.
 α 19. qui A 20. cuncti α uini β multitudinis α multitudini β 22. lige-
rem α ligeri β .

XII. 2. oppugnatione (oppugnacione M) α ab oppugnatione β destitit
A'R distitit B desistit β 3. biturigum (uit: Tpr.) positum in uia nouiodunum
(nob: T) β , om. α oppugnare A 5. cognoscer& A uite A' 6. conferri α pferri
 β 8. administrarentur α administrantur β 10. antecesserat α antecesserant β
13. cepeñ B 14. iniri consilii α consilii iniri β 15. dstrictis B' β distictis A'.

XIII. 1. ex castris equitatum ex castris A equitatũ ex castris M proe-
lium α plũq. β 3. .cccc. A' ecce B sũ(b)mittit A' summittit MB inicio A'
habere secum α secum habere β 5. ammissis B' amissis A' recepeñ A recipiunt B'.

fligatis rursus oppidani perterriti comprehensos eos, quorum opera plebem concitatum existumabant, ad Caesarem perduxerunt seseque ei dederunt. Quibus rebus confectis Caesar ad oppidum Auaricum, quod erat maximum munitissimumque in finibus Biturigum atque agri fertilissima regione, profectus est, quod eo oppido recepto ciuitatem Biturigum se in potestatem redacturum confidebat.

1 XIII. Vercingetorix tot continuis incommodis Vellauno-
duni, Cenabi, Nouioduni acceptis suos ad concilium conuocat.
2 Docet, longe alia ratione esse bellum gerendum, atque antea
gestum sit. Omnibus modis huic rei studendum, ut pabulatione
3 et commeatu Romani prohibeantur. Id esse facile, quod equi- 5
4 tatu ipsi abundant et quod anni tempore subleuentur. Pabulum
secari non posse; necessario dispersos hostes ex aedificiis pe-
5 tere: hos omnis cottidie ab equitibus deleri posse. Praeterea
salutis causa rei familiaris commoda neglegenda: uicos atque
aedificia incendi oportere hoc spatio ab uia quoqueuersus, quo 10
6 pabulandi causa adire posse uideantur. Harum ipsis rerum
copiam suppetere, quod, quorum in finibus bellum geratur, eorum
7 opibus subleuentur; Romanos aut inopiam non laturos aut
8 magno periculo longius ab castris processuros; neque inter-
esse, ipsosne interficiant impedimentisne exuant, quibus amissis 15
9 bellum geri non possit. Praeterea oppida incendi oportere, quae
non munitione et loci natura ab omni sint periculo tuta, neu
suis sint ad detrectandam militiam receptacula neu Romanis
10 proposita ad copiam commeatus praedamque tollendam. Haec
si grauius aut acerba uideantur, multo illa grauius aestimare, 20
liberos, coniuges in seruitutem abstrahi, ipsos interfici; quae sit
necesse accidere uictis.

1 XV. Omnium consensu hac sententia probata, uno die

7. existumabant *MB* existimabant *A* perduxerunt *AB* produxerunt *M* 8.
Quibus rebus *β* Quibus *α* 9. munitissimum quae *B* in *α* a *β* 11. se in] sem *Apr.*

XIII. 1. cont(u)nuis *A* uellauno duni *A'* uel lau(no) duni *B* uellano-
duni *T* bellaunoduni *U* 2. genabi *X* 5. et *β* aut *α* prohibeantur (pib: *M*)
α phiberentur *β* quod *β* ut *α* 6. abundⁿ & *A* habundent *B* an, *A* 7. secari
α secare *β* edificiiis *A'* 8. Hos om̄is *A'* os omnes *B'* om̄is *T* Om̄s *U* cotti-
die *B* cotidie *A'* equitibus *α* equitatu *β* deleri *β* diligi *α* 10. hoc spa-
tio] *del. von Goeler* spacio *A'* ab uia *Madvig* omnia *Dinter* aboia *A'T* ab oia
B a boia *cett.*, *del. von Goeler* quoque uersus *α* quoquo uersus *β* 14.
magno periculo longius *α* magno cū periculo longius *T* longius magno cum
periculo *U* 17. neu *α* ne *β* 18. miliciā *A'* 19. p̄damque *A'B* 20. aestimare
(est: *M*) *α* aestimari debere *β*.

XV. 1. hac] ac *B'U* hęc *T*.

amplius XX urbes Biturigum incenduntur. Hoc idem fit in reliquis ciuitatibus. In omnibus partibus incendia conspiciuntur; quae etsi magno cum dolore omnes ferebant, tamen hoc sibi solacii proponebant, quod se prope explorata uictoria celeriter amissa recipiaturis confidebant. Deliberatur de Auarico 3 in communi concilio, incendi placeret an defendi. Procumbunt 4 omnibus Gallis ad pedes Bituriges, ne pulcherrimam prope totius Galliae urbem, quae praesidio et ornamento sit ciuitati, 10 suis manibus succendere cogerentur; facile se loci natura defensores dicunt, quod, prope ex omnibus partibus flumine et palude circumdata, unum habeat et perangustum aditum. Datur 6 petentibus uenia, dissuadente primo Vercingetorige, post concedente et precibus ipsorum et misericordia uolgi. Defensores 15 oppido idonei deliguntur.

XVI. Vercingetorix minoribus Caesarem itineribus subsequitur et locum castris deligit paludibus siluisque munitum ab Auarico longe milia passuum XVI. Ibi per certos exploratores in singula diei tempora, quae ad Auaricum agerentur, 5 cognoscebat et, quid fieri uellet, imperabat. Omnis nostras pabulationes frumentationesque obseruabat dispersosque, cum longius necessario procederent, adoriebatur magnoque incommodo adiciebat, etsi, quantum ratione prouideri poterat, ab nostris occurrebatur, ut incertis temporibus diuersisque itineribus iretur.

XVII. Castris ad eam partem oppidi positis Caesar, quae intermissa a flumine et a paludibus aditum, ut supra diximus, angustum habebat, aggerem apparare, uineas agere, turres duas constituere coepit; nam circumuallare loci natura prohibebat. 5 De re frumentaria Boios atque Aeduos adhortari non destitit; quorum alteri, quod nullo studio agebant, non multum adiuuabant, alteri non magnis facultatibus, quod ciuitas erat exigua

2. fit β , om. α 5. quod se prope β , om. α caeleriter A 6. confidebant α sperabant β Deliberatur β Dicebatur α Disceptatur *Vielhaber* 7. placeret α placeat β 9. totius galliae (tocius gallie M) α galli^o totius β praesidio B' presidio A' et praesidio β ciuitati α ciuitatis β 10. defensor B 13 p A 14. praefix^o β ; B uolgi A' uulgi *cett.*

XVI. 1. caesarem (ces: M) itineribus α itinerib; caesarem β 2. deligit A 3. milia] milium A' 4. in signi dei A que A' agerentur α gerebantur β 5. et quid α quid β 7. adorieba(n)tur A .

XVII. 2. a paludibus α palude β 4. cepit B 5. eduos M haeduos B heduos A adortari A destitit *Rcorr.* distitit α desistit β .

3 et infirma, celeriter, quod habuerunt, consumpserunt. Summa
 difficultate rei frumentariae adfecto exercitu tenuitate Boiorum,
 indigentia Aduorum, incendiis aedificiorum, usque eo, ut 10
 complures dies frumento milites caruerint et pecore ex longin-
 quioribus uicis adacto extremam famem sustentarent, nulla
 tamen uox est ab iis audita populi Romani maiestate et supe-
 4 rioribus uictoriis indigna. Quin etiam Caesar cum in opere
 singulas legiones appellaret et, si acerbius inopiam ferrent, se 15
 5 dimissurum oppugnationem diceret, uniuersi ab eo, ne id faceret,
 petebant: sic se complures annos illo imperante meruisse, ut
 nullam ignominiam acciperent, nusquam infecta re discederent;
 6 hoc se ignominiae laturos loco, si inceptam oppugnationem
 7 reliquissent; praestare omnis perferre acerbitates, quam non 20
 ciuibus Romanis, qui Cenabi perfidia Gallorum interissent,
 8 parentarent. Haec eadem centurionibus tribunisque militum
 mandabant, ut per eos ad Caesarem deferrentur.

1 XVIII. Cum iam muro turris adpropinquassent, ex cap-
 tituis Caesar cognouit Vercingetorigem consumpto pabulo castra
 mouisse propius Auaricum atque ipsum cum equitatu expedi-
 tisque, qui inter equites proeliari consuessent, insidiarum causa
 eo profectum, quo nostros postero die pabulatum uenturos ar- 5
 2 bitraretur. Quibus rebus cognitis media nocte silentio pro-
 3 fectus ad hostium castra mane peruenit. Illi celeriter per ex-
 ploratores aduentu Caesaris cognito carros impedimentaue sua
 in artiores siluas abdiderunt, copias omnis in loco edito atque
 4 aperto instruxerunt. Qua re nuntiata Caesar celeriter sarcinas 10
 conferri, arma expediri iussit.

1 XVIII. Collis erat leniter ab infimo adcliuus. Hunc ex

9. ad factu^o B 10. diligētia^{IN} B eduorū M haeduorum B haeduorū A edificio-
 rum A' 11. caruer^{int} A { 13. uox est ab iis α ex iis (hiis T) uox est β .p. r̄.

A' p̄r B 14. cesar A' 15. acerbios B 17. patebant B¹ complures A' cum
 plures B 18. acciperent Aβ acceperent B' infecta β incepta α 19. igno-
 miniae laturos (elatuos B) loco α ignominiae loco laturos β 20. Prestare β
 praestaret (Praestaret A') α om̄is T omnes cett. 21. genabi α genaui β 22.
 parentarent] paterentur A 23. deferrentur α deferantur T deferuntur U.

XVIII. 1. turres adpropinquassent α turris adppinquasset β 4. p̄liari
 B insidiarum α insidiandi β 5. eo α, om. β 6. cognitis A in ras. p̄fec-
 tois A 7. illic B cereriter A 8. impedimentaue A' impedimenta; B
 9. arciores B¹ ab dide^dr A omnis A' B¹ edit^o(um) A 10. opto instruxer¹ A.

XVIII. 1. leniter codd. aliquot deteriores leuiter X infim^o// A.

omnibus fere partibus palus difficilis atque impedita cingebat
 non latior pedibus quinquaginta. Hoc se colle interruptis pon-
 2 tibus Galli fiducia loci continebant generatimque distributi [in
 5 ciuitates] omnia uada ac saltus eius paludis optinebant sic animo
 parati, ut, si eam paludem Romani perrumpere conarentur, hae-
 sitantes premerent ex loco superiore, ut, qui propinquitatem 3
 loci uideret, paratos prope aequo Marte ad dimicandum existi-
 maret, qui iniquitatem condicionis perspiceret, inani simulatione
 10 sese ostentare cognosceret. Indignantes milites Caesar, quod 4
 conspectum suum hostes perferre possent tantulo spatio in-
 teriecto, et signum proelii exposcentes edocet, quanto detri-
 mento et quot uirorum fortium morte necesse sit constare uicto-
 riam; quos cum sic animo paratos uideat, ut nullum pro sua 5
 15 laude periculum recusent, summae se iniquitatis condemnari
 debere, nisi eorum uitam sua salute habeat cariorem. Sic mi- 6
 lites consolatus eodem die recuit in castra reliquaue, quae
 ad oppugnationem pertinebant oppidi, administrare instituit.

XX. Vercingetorix; cum ad suos redisset, prodicionis in- 1
 simulatus, quod castra propius Romanos mouisset, quod cum
 omni equitatu discessisset, quod sine imperio tantas copias reli-
 quisset, quod eius discessu Romani tanta oportunitate et cele-
 5 ritate uenissent; non haec omnia fortuito aut sine consilio 2
 accidere potuisse; regnum illum Galliae malle Caesaris concessu
 quam ipsorum habere beneficio: tali modo accusatus ad haec
 respondit: Quod castra mouisset, factum inopia pabuli etiam 3
 10 loci oportunitate, qui se ipsa munitione defenderet; equitum 4

3. laeior *B* 4. fiducia. *B* distributi *A'* β distributis *B'* in ciuitates] *del.*
Paul 5. saltus *X* semitas *C. Fleischer*; cf. *Otto Keller N. Jahrb. f. Phi-*
lol. 1871 p. 558 sq. eius paludis] *del. Kraner* optinebant *B* obtinebant

A'R certis custodiis optinebant β 7. praemorent *B* 8. uideret α uiderent β }
 existimaret α existimarent β 10. ostentare *A* Indignantes milites α
 Indignatis militib; *T* 11. suum] sui *A* perferre α ferre β spacio *A'*
 12. prelii *A* 13. quot *Mcrr.* quod α *T* quid *U* sit *B* 14. animo pa-
 ratos α paratos animo β uideat β uideret α 15. recus sasant *A* con-
 demnari debere *B* condemnari deberi *A* 16. sua salute α salute sua β
 17. consolatus β consolatos α reliqua. q̄ *T* reliqua quaeque (queq; *M*) α
 18. pertinebant oppidi (hoppidi *M*) α oppidi pertinebant β .

XX. 3. relinquisse & *A* 4. tanto *A* oportunitate *A'* opportunitate *B*
 5. fortuito *Apr. Bcorr. R* fortuito *MBpr. T Acorr.* 10. oportunitate *A'* oppor-
 tunitate *B* que *A* ipsa *Dubner* ipse sine *Bentley* ipsum *X*.

uero operam neque in loco palustri desiderari debuisse et illic
 5 fuisse utilem, quo sint profecti. Summam imperii se consulto
 nulli discedentem tradidisse, ne is multitudinis studio ad dimi-
 candum impelleretur; cui rei propter animi molliem studere
 6 omnes uideret, quod diutius laborem ferre non possent. Romani 15
 si casu interuenerint, fortunae, si alicuius indicio uocati, huic
 habendam gratiam, quod et paucitatem eorum ex loco superiore
 cognoscere et uirtutem despicere potuerint, qui dimicare non
 7 ausi turpiter se in castra receperint. Imperium se ab Caesare
 per proditionem nullum desiderare, quod habere uictoria posset, 20
 quae iam esset sibi atque omnibus Gallis explorata; quin etiam
 8 ipsis remittere, si sibi magis honorem tribuere, quam ab se
 9 salutem accipere uideantur. 'Haec ut intellegatis' inquit 'a me
 sincere pronuntiari, audite Romanos milites'. Producit seruos,
 quos in pabulatione paucis ante diebus exceperat et fame uin- 25
 10 culisque excruciauera. Hi iam ante edocti, quae interrogati
 pronuntiarent, milites se esse legionarios dicunt; fame et inopia
 adductos clam ex castris exisse, siquid frumenti aut pecoris
 11 in agris reperire possent; simili omnem exercitum inopia premi,
 nec iam uires sufficere cuiusquam nec ferre operis laborem 30
 posse; itaque statuuisse imperatorem, si nihil in oppugnatione
 12 oppidi profecissent, triduo exercitum deducere. 'Haec' inquit
 'a me, Vercingetorix, beneficia habetis, quem proditionis insi-
 mulatis; cuius opera sine uestro sanguine tantum exercitum
 uictorem fame consumptum uidetis; quem turpiter se ex fuga 35
 recipientem nequa ciuitas suis finibus recipiat, a me prouisum est'.

XXI. Conclamat omnis multitudo et suo more armis con-
 1 crepat, quod facere in eo consuerunt, cuius orationem adpro-
 bant; summum esse Vercingetorigem ducem, nec de eius fide
 dubitandum, nec maiore ratione bellum administrari posse.
 2 Statuunt, ut X milia hominum delecta ex omnibus copiis in 5

11. desiderareⁱ A illic β illis α 13. is R^i is M his $AB'\beta$ 14. impelleretur β
 inpelletur α molliciem A' 16. interuenerint β interuenirent α 19. reci-
 perint A ab α a β 20. posset α possit β 22. remittere Estienne remitte-
 ret X 23. inquit B 25. uinculisque α uinclisq. β 26. Hi (ii A Illi M)
 iam ante edocti α Hic iā docti β q; Bpr. 27. longi onarios A et α at-
 que β 29. reperire A' repperire B possent α possint β prami B 32.
 pfecissent A'B triduum A' (p)^{de}ducere B pdeducere R 33. pdicionis A' 35.
 consumptum α pene consūptū β fuga α hac fuga β .

XXI. 1. Clamat A 2. eo] e A consuerunt α consueuerant β 5. X. n̄
 A X. n̄ M X. B X^m R X mil T X. U copiis β locis α .

oppidum mittantur, nec solis Biturigibus communem salutem 3
committendam censent, quod penes eos, si id oppidum retinuis-
sent, summam uictoriae constare intellegebant.

XXII. Singulari militum nostrorum uirtuti consilia cuiusque 1
modi Gallorum occurrebant, ut est summae genus sollertiae
atque ad omnia imitanda et efficienda, quae ab quoque tra-
duntur, aptissimum. Nam et laqueis falces auertebant, quas, 2
5 cum destinauerant, tormentis introrsus reducebant, et aggerem
cuniculis subtrahebant, eo scientius, quod apud eos magnae
sunt ferrariae atque omne genus cuniculorum notum atque usi-
tatum est. Totum autem murum ex omni parte turribus contabu- 3
lauerant atque has coriis intexerant. Tum crebris diurnis noc- 4
10 turnisque eruptionibus aut aggeri ignem inferebant aut milites
occupatos in opere adoriebantur et nostrarum turrium altitudi-
nem, quantum has cotidianus agger expresserat, commissis 5
suarum turrium malis adaequabant et apertos cuniculos praeusta
et praeacuta materia et pice feruefacta et maximi ponderis saxis
15 morabantur moenibusque adpropinquare prohibebant.

XXIII. Muri autem omnes Gallici hac fere forma sunt. 1
Trabes directae, perpetuae, in longitudinem, paribus interuallis
distantes inter se binos pedes in solo conlocantur. Hae reuin- 2
ciuntur introrsus et multo aggere uestiuntur; ea autem, quae
5 diximus, interualla grandibus in fronte saxis effarciuntur. His 3
conlocatis et coagmentatis alius insuper ordo additur, ut idem
illud interuallum seruetur neque inter se contingant trabes, sed
paribus intermissae spatiis singulae singulis saxis interiectis
arte contineantur. Sic deinceps omne opus contextitur, dum 4
10 iusta muri altitudo expleatur. Hoc cum in speciem uarieta- 5
temque opus deforme non est alternis trabibus ac saxis, quae
rectis lineis suos ordines seruant, tum ad utilitatem et defen-

6. mittantur α submittantur β .

XXII. 1. cuiusque modi α huiusmodi β 2. sollertiae $A\beta$ solertiae
 MB solertiae R 3. quae ab α quae a T qui U 5. destinauerant B' 6.
magne B 9. crebrius B 11. occupatos (hoccuptos M) in opere α in opere
occupatos β 12. expresserat B 13. malis] alis *Ciacconius* et — prohi-
bebant] *om.* B' 14. praecuta A' .

XXIII. 1. Muri autem omnes gallici (galli A) hac (ac M ac AB) fere
forma sunt α Muris autem omnib; gallicis haec fere forma est β 2. directae
(directe A') α directae β 3. (f)ebinos A Hq reuinciuntur T Aere uinciuntur
 $UMcorr.$ Haere uinciuntur α 4. introrsus T extrorsus αU 6. coagmentatis $M\beta$
coagminatis coagmentatis AB' 8. partib; B spaciis singule A' 10. iuxta
 A' expleatur α compleatur β 11. (a)trabibus B q. A q; B 12. lineis A

Caesaris bellum Gallicum.

sionem urbium summam habet oportunitatem, quod et ab incendio lapis et ab ariete materia defendit, quae perpetuis trabibus pedes quadragenos plerumque introrsus reuincta neque 15 perrumpi neque distrahi potest.

- 1 XXIII. His tot rebus inedita oppugnatione milites, cum toto tempore frigore et adsidiuis imbris tardarentur, tamen continenti labore omnia haec superauerunt et diebus XXV aggerem latum pedes CCCXXX, altum pedes LXXX extruxerunt.
- 2 Cum is murum hostium paene contingeret et Caesar ad opus 5 consuetudine excubaret militesque hortaretur, nequod omnino tempus ab opere intermitteretur, paulo ante tertiam uigiliam est animaduersum fumare aggerem, quem cuniculo hostes succenderant, eodemque tempore toto muro clamore sublato duabus 10 portis ab utroque latere turrium eruptio fiebat. Alii faces atque aridam materiem de muro in aggerem eminus iaciebant, picem reliquasque res, quibus ignis excitari potest, fundebant, ut, quo primum curreretur aut cui rei ferretur 5 auxilium, uix ratio iniri posset. Tamen, quod instituto Caesaris semper duae legiones pro castris excubabant pluresque 15 partitis temporibus erant in opere, celeriter factum est, ut alii eruptionibus resisterent, alii turres reducerent aggeremque interscinderent, omnis uero ex castris multitudo ad restinguendum concurreret.
- 1 XXV. Cum in omnibus locis consumpta iam reliqua parte noctis pugnaretur semperque hostibus spes uictoriae redintegraretur, eo magis, quod deustos pluteos turrium uidebant nec facile adire apertos ad auxiliandum animaduertebant, semperque ipsi recentes defessis succederent omnemque Galliae 5 salutem in illo uestigio temporis positam arbitrarentur, accidit inspectantibus nobis, quod dignum memoria uisum praetereundum non existimauimus. Quidam ante portam oppidi Gallus per manus sebi ac picis traditas glaeas in ignem e regione turris proiciebat; scorpione ab latere dextro traiectus exanima- 10 tusque concidit. Hunc ex proximis unus iacentem transgressus

13. oportunitatem *A* opportunitatē *B* et] *om. A* 15. quadringenos *A*.

XXIII. 2. frigore α luto frigore β tardarentur $\alpha\beta$ tr darentur *M* traderentur *B'* 5. is *UTcorr.* is *B* his *RT*, *om. A'* pene *A'B* caesar (cesar *M*) α et caesar β 6. consuetudinē *A* 11. materiem α materiam β iacebant *A* 12. reliquasque *A'T* reliquas *B'U* 13. curreretur α occurreretur β 15. semper duae (duae *M*) α duę (duae *U*) semper β excubabant α excubarunt β .

XXV. 5. ipsi] illi *A* defen^{sis} *A* 7. ptereundū *A'* 8. portē *Apr.* 9. per α qui per β sebi *U* seui *A'B* saeui *T* glebas *A'B* 10. scorpione β scurpione α 11. & ex *A* proximis *B* primis *A'*.

eodem illo munere fungebatur; eadem ratione ictu scorpionis
exanimato alteri successit tertius et tertio quartus, nec prius ille 4
est a propugnatoribus uacuu relictus locus, quam restincto aggere
15 atque omni ex parte summotis hostibus finis est pugnandi factus.

XXVI. Omnia experti Galli, quod res nulla successerat,
postero die consilium ceperunt ex oppido profugere, hortante 1
et iubente Vercingetorige. Id silentio noctis conati non magna
iactura suorum sese effecturos sperabant, propterea quod neque 2
5 longe ab oppido castra Vercingetorigis aberant, et palus, quae
perpetua intercedebat, Romanos ad insequendum tardabat.
Iamque haec facere noctu apparabant, cum matres familiae
repente in publicum procurrerunt flentesque proiectae ad pedes 3
suorum omnibus precibus petierunt, ne se et communes liberos
10 hostibus ad supplicium dederent, quos ad capiendam fugam
naturae et uirium infirmitas impedit. Vbi eos in sententia
perstare uiderunt, quod plerumque in summo periculo timor 4
misericordiam non recipit, conclamare et significare de fuga
Romanis coeperunt. Quo timore perterriti Galli, ne ab equitatu
15 Romanorum uiae praeoccuparentur, consilio destiterunt. 5

XXVII. Postero die Caesar promotā turri directisque ope-
ribus, quae facere instituerat, magno coorto imbre non inutilem 1
hanc ad capiendum consilium tempestatem arbitratus est, quod
paulo incautius custodias in muro dispositas uidebat, suosque
5 languidius in opere uersari iussit et, quid fieri uellet, ostendit.
Legionibusque inter castra uineasque in occulto expeditis cohortat-
us, ut aliquando protantis laboribus fructum uictoriae perciperent, 2
his, qui primi murum ascendissent, praemia proposuit militi-
busque signum dedit. Illi subito ex omnibus partibus euola-
10 uerunt murumque celeriter compleuerunt. 3

12. scorpionis *A'B* 13. alteri α altero β 15. ex *Ciacconius* ea α , *om.* β .

XXVI. 2. coepe^r *A* fecerunt β 4. sese α se β ⁵;perabant *A* putabant
 β 5. uercingetorigis (*uercingetorigis A*) aberant α uercingetorigis habebat β
paulus *A* quae perpetua α perpetua quae ($\bar{q}$ *U*) β 7. matris familie *A* 8.
procurrerunt α peurrerant β 9. praecib; *B* petierunt α petiuerunt β 10.

dederent *A* 12. praestare ($\bar{p}$: *M*) *A'B* pstare β *Mcorr. Bcorr.* plurumq; *B*
13. recepit. conclamare *A* 14. cepe^r *A* ceperunt *B* 15. p^ooccuparentur *A*.

XXVII. 1. directisque *A* directisque *MB'U* pfectisq; *T* 2. quae] *q.* *A*
cohorto *B'* cohorte *A* imbre α imbri β 3. est α , *om.* β 4. suosque α
suos quosque β 6. legionibusque α Legiones β inter castra uineasque
Heller intra uineas β extra uineas *A'* extra castra uineas *B'* expeditis
cohortatus (*co* ortatus *M*) α expeditas cohortatur β 8. primū *B* ascendis-
 α excendissent (*extendissent U*) β p^remia *A'* 10. celeriter *A*.

1 XXVIII. Hostes re noua perterriti, muro turribusque
 deiecti in foro ac locis patentioribus cuneatim constiterunt, hoc
 2 animo, ut, siqua ex parte obuiam [contra] ueniretur, acie in-
 structa depugnarent. Vbi neminem in aequum locum sese
 demittere, sed toto undique muro circumfundi uiderunt, ueriti, 5
 ne omnino spes fugae tolleretur, abiectis armis ultimas oppidi
 3 partes continenti impetu petiuerunt, parsque ibi, cum angusto
 exitu portarum se ipsi premerent, a militibus, pars iam egressa
 portis ab equitibus est interfecta. Nec fuit quisquam, qui
 4 praedae studeret. Sic et Cenabi caede et labore operis incitati 10
 non aetate confectis, non mulieribus, non infantibus pepercerunt.
 5 Denique ex omni numero, qui fuit circiter milium XL, uix
 DCCC, qui primo clamore audito se ex oppido eiecerunt, inco-
 6 lumes ad Vercingetorigem peruenerunt. Quos ille multa iam
 nocte silentio ex fuga excepit ueritus, nequa in castris ex 15
 eorum concursu et misericordia uulgi seditio oreretur, ut, pro-
 cul in uia dispositis familiaribus suis principibusque ciuitatum,
 disparandos deducendosque ad suos curaret, quae cuique ciui-
 tati pars castrorum ab initio obuenerat.

1 XXVIII. Postero die concilio conuocato consolatus coh-
 tatusque est, ne se admodum animo demitterent, ne pertur-
 2 barentur incommode. Non uirtute neque in acie uicisse Romanos,
 sed artificio quodam et scientia oppugnationis, cuius rei fuerint
 3 ipsi imperiti. Errare, siqui in bello omnis secundos rerum 5
 4 prouentus expectent. Sibi numquam placuisse Auaricum de-
 fendi, cuius rei testes ipsos haberet, sed factum imprudentia
 Biturigum et nimia obsequentia reliquorum, uti hoc incommo-
 5 dum acciperetur. Id tamen se celeriter maioribus commodis
 6 sanaturum. Nam quae ab reliquis Gallis ciuitates dissentirent, 10
 has sua diligentia adiuncturum atque unum consilium totius
 Galliae effecturum, cuius consensui ne orbis quidem terrarum
 7 possit obsistere; idque se prope iam effectum habere. Interea
 aequum esse ab iis communis salutis causa impetrari, ut castra

XXVIII. 2. patentioribus (patenciorib; MB) α patentibus β 3. contra]

del. Frigell 5. dimittere X 6. spe B fuga A'B 7. continenti impetu α
 continuo β 8. praemerent B 10. p̄dē A' praede B genabi α genabensi
 s (gen: T) β 12. milium XL (xL.~ A' .XL B) α XL mil β 13. dccc. B eiece-
 runt α eiecerant β 15. silentio (silencio M) α sic β ex fuga] om. β ex
 eorum concursu α concursu eorum β 16. oreretur (ho: M) α U orir&ur T
 19. inicio A'.

XXVIII. 4. arti fico A' 5. secundus B 7. facta A 9. se celeriter]
 sceleriter A 10. sanaturum A q: uē B desentirent A' 14. iis β his α
 communis salutis MB'β salutis cōmunes A.

15 munire instituerent, quo facilius repentinos hostium impetus sustinerent.

XXX. Fuit haec oratio non ingrata Gallis, et maxime, 1
quod ipse animo non defecerat tanto accepto incommodo neque
se in occultum abdiderat et conspectum multitudinis fugerat;
plusque animo providere et praesentire existimabatur, quod re 2
5 integra primo incendendum Auaricum, post deserendum cen-
suerat. Itaque ut reliquorum imperatorum res aduersae aucto- 3
ritatem minuunt, sic huius ex contrario dignitas incommodo
accepto in dies augebatur. Simul in spem ueniebant eius ad 4
firmatione de reliquis adiungendis ciuitatibus; primumque eo
10 tempore Galli castra munire instituerunt; et sic sunt animo
consternati homines insueti laboris, ut omnia, quae imperaren-
tur, sibi patienda existimarent.

XXXI. Nec minus, quam est pollicitus, Vercingetorix 1
animo laborabat, ut reliquas ciuitates adiungeret, atque eas
donis pollicitationibusque alliciebat. Huic rei idoneos homines 2
deligebat, quorum quisque aut oratione subdola aut amicitia
5 facillime capere posset. Qui Auarico expugnato refugerant, 3
armandos uestiendosque curat; simul, ut deminutae copiae 4
redintegrarentur, imperat certum numerum militum ciuitatibus,
quem et quam ante diem in castra adduci uelit, sagittariosque
omnes, quorum erat permagnus numerus in Gallia, conquiri et
10 ad se mitti iubet. His rebus celeriter id, quod Auarici de-
perierat, expletur. Interim Teutomatus Ollouiconis filius, rex 5
Nitiobrogum, cuius pater ab senatu nostro amicus erat appel-
latus, cum magno equitum suorum numero et quos ex Aqui-
tania conduxerat ad eum peruenit.

XXXII. Caesar Auarici compluris dies commoratus sum- 1

15. repentinos (rep&enti nos B) hostium α hostium repentinos β 16. susti-
nerent α sustinere possent β.

XXX. 1. intra^{g^{ta}} A et α, om. β maxime B 3. se ed. Rom. a. 1469,
om. X^s conpectum B 11. consternati] confirmati Nipperdey 12. patienda
(pacienda M) α pacienda. et pferenda β.

XXXI. 2. eas α earū principes β 3. donis pollicitationibusq. β bonis
pollicitationibus (pollicitati onionibus A (pollicitac: M) α alliciebat A 5. ca-
pere posset A' posset B' capi posset β. 6. deminutae β diminutae α copie A
8. in] & A 9. permagnus (pmanus Upr.) B'β magnus (magnis M) A' nu-
merus in gallia α in gallia numerus β 10. celeriter A 11. teutomotus ol-
louiconis A' teutomatu sollo uiconis B teuto motus allo uiconis β 12. nitio-
brogum (nic: M) A' BT nitiobrugū R nitiobrigum U 13. equitum (equitum A)
suorum numero α numero equitum suorum β.

XXXII. 1. auarici β auarico α cōpluris T cōplures A complures MB.

- mamque ibi copiam frumenti et reliqui commeatus nactus
 2 exercitum ex labore atque inopio refecit. Iam prope hieme
 confecta, cum ipso anni tempore ad gerendum bellum uocaretur
 et ad hostem proficisci constituisset, siue eum ex paludibus 5
 siluisque elicere siue obsidione premere posset, legati ad eum
 principes Aeduorum ueniunt oratum, ut maxime necessario
 3 tempore ciuitati subueniat: summo esse in periculo rem, quod,
 cum singuli magistratus antiquitus creari atque regiam potesta-
 tem annum optinere consuessent, duo magistratum gerant et se 10
 4 uterque eorum legibus creatum esse dicat. Horum esse alterum
 Conuictolitaum, florentem et inlustrem adulescentem, alterum
 Cotum, antiquissima familia natum atque ipsum hominem
 summae potentiae et magnae cognationis, cuius frater Valetiacus
 5 proximo anno eundem magistratum gesserit. Ciuitatem esse 15
 omnem in armis; diuisum senatum, diuisum populum, suas
 cuiusque eorum clientelas. Quod si diutius alatur controuersia,
 fore, uti pars cum parte ciuitatis confligat; id ne accidat, posi-
 tum in eius diligentia atque auctoritate.
- 1 XXXIII. Caesar, etsi a bello atque hoste discedere detri-
 mentosum esse existimabat, tamen non ignorans, quanta ex
 dissensionibus incommoda oriri consuessent, ne tanta et tam
 coniuncta populo Romano ciuitas, quam ipse semper aluisset
 omnibusque rebus ornasset, ad uim atque arma descenderet, 5
 atque ea pars, quae minus confideret, auxilia a Vercingetorige
 2 arcesseret, huic rei praeuertendum existimauit et, quod legibus
 Aeduorum his, qui summum magistratum optinerent, excedere
 ex finibus non liceret, nequid de iure aut de legibus eorum de-
 minuisse uideretur, ipse in Aeduos proficisci statuit senatumque 10
 omnem et quos inter controuersia esset ad se Decetiam euocauit.
- 3 Cum prope omnis ciuitas eo conuenisset docereturque, paucis
 clam conuocatis alio loco, alio tempore, atque oportuerit, fra-
 trem a fratre renuntiatum, cum leges duo ex una familia uiuo

2. nactus *B* nactus *A* nactus *cett.* 3. refecit *B* refecit *A'β* 5. insti-
 tuiss& *A* 6. præmere *B* 7. eduo? *M* haeduorum *B* beduorū *A* ueniunt
α uenerunt *β* 7. maxime *B* 10. annum *α* annuū *β* optinere *A'T* ob-
 tinere *cett.* 11. creatum esse *α* creatum *β* 12. adulescentem *B* 14. ualetia-
 cus *BT* ualetiac' *M* ualeticiatus *A* altiacus *U*.

XXXIII. 1. a *α*, om. *β* 4. pr. *A* pr *B* 5. descenderet *β* discederet *α*
 6. confideret *α* sibi confideret *β* uercintorige *AB* 7. arcesseret *A'β* accesseret
B' pruertendum *A'* 8. haeduorum *AB* his *AB'β* is *M* optinerent *A'* obtine-
 rent *cett.* 9. de iure aut de legibus *α* de legibus aut iure *β* 10. haeduos *AB*
 11. dec&iā *A'β* &iam *B'* 12. conuenisse doceretur *A'* ppaucis *A'* 14. a
A'β & *B'* renunciatum *B*.

15 utroque non solum magistratus creari uetarent, sed etiam in senatu esse prohiberent, Cotum imperium deponere coegit, Conuictolitauem, qui per sacerdotes more ciuitatis intermissis magistratibus esset creatus, potestatem optinere iussit.

XXXIII. Hoc decreto interposito cohortatus Aeduos, ut 1 controuersiarum ac dissensionis obliuiscerentur atque omnibus omissis [his] rebus huic bello seruirent, *eaque*, quae meruissent, praemia ab se, deuicta Gallia, expectarent equitatumque omnem 5 et peditum milia X sibi celeriter mitterent, quae in praesidiis rei frumentariae causa disponeret, exercitum in duas partes diuisit: quattuor legiones in Senones Parisiosque Labieno du- 2 cendas dedit, sex ipse in Aruernos ad oppidum Gergouiam secundum flumen Elauer duxit; equitatus partem illi adtribuit, 10 partem sibi reliquit. Qua re cognita Vercingetorix omnibus 3 interruptis eius fluminis pontibus ab altera fluminis parte iter facere coepit.

XXXV. Cum uterque utrique esset exercitus in conspectu 1 fereque e regione castris castra poneret, dispositis exploratori- bus, necubi effecto ponte Romani copias traducerent, erat in 2 magnis Caesaris difficultatibus res, ne maiorem aestatis partem 5 flumine inpediretur, quod non fere ante autumnum Elauer uado transiri solet. Itaque, ne id accideret, siluestri loco castris po- 3 sitis e regione unius eorum pontium, quos Vercingetorix rescindendos curauerat, postero die cum duabus legionibus in occulto restitit; reliquas copias cum omnibus inpedimentis, ut 4 10 consueuerat, misit *ita* apertis quibusdam cohortibus, uti numerus legionum constare uideretur. His, quam longissime possent, 5 egredi iussis, cum iam ex diei tempore coniecturam ceperat in

18. optinere *A'* obtinere *cett.*

XXXIII. 1. haeduos *B* heduos *A'* 2. dissensionis α dissensionū β 3. his α hiis *T* iis *U*, *del. Beroaldus* Ea quæ *B'* eaq. *A'* eaq; *M* Eaque *U* atq. $\bar{q}$ *T* 4. pnia *B* expectarent *B* exspectarent *A* 5. milia .X. α .X. milia *T* que *A* 6. praesidiis *A'B* 7. parisiosque *A'* parasiosq; *B'* 10. uercingetorix α a uercingetorige β 11. fluminis parte (ponte *Mpr.*) α parte elaueris β 12. cepit *B*.

XXXV. 1. utriq; eet exercitui β utrimq. exisset exercitus α 2. poneret β ponebant α 3. nec. *A* 4. caesaris (casaris *M*) α cesari β 5. inpediretur *A'* impedir&ur *B* 6. accider& *A'B* acceder& *B'* 6. positus β sitis α 7. rescindendos *B* 8. Postero die α postridie β 9. inpedimentis *A'* inpedim&ntis *B* ut *A'* β in *B'* 10. ita apertis *H. Deiter* captis α C/ap&ntis *T* cohortis *B* uti (huti *M*) α ut β 11. uide^{ret}ur *A* His α hiis *T* iis *U* 12. egredi α pgredi β diei α , om. β coniecturam *B* ceperat *B'* coeperit *A* ceper(in) *M* caperet β .

castra peruentum, isdem publicis, quarum pars inferior integra remanebat, pontem reficere coepit. Celeriter effecto opere 6
15 legionibusque traductis et loco castris idoneo delecto reliquas copias reuocauit. Vercingetorix re cognita, ne contra suam 7 uoluntatem dimicare cogeretur, magnis itineribus antecessit.

XXXVI. Caesar ex eo loco quintis castris Gergouiam 1 peruenit equestrique eo die proelio leui facto, perspecto urbis situ, quae posita in altissimo monte omnis aditus difficiles habebat, de expugnatione desperauit, de obsessione non prius 5 agendum constituit, quam rem frumentariam expedisset. At Vercingetorix castris prope oppidum positus mediocribus circum se interuallis separatim singularum ciuitatum copias conlocauerat, atque omnibus eius iugi collibus occupatis, qua dispici poterat, horribilem speciem praebebat principesque earum ciuitatum, 10 quos sibi ad consilium capiendum delegerat, prima luce cotidie 3 ad se conuenire iubebat, seu quid communicandum, seu quid administrandum uideretur, neque ullum fere diem intermittebat, 4 quin equestri proelio interiectis sagittariis, quid in quoque esset animi ac uirtutis suorum, perspiceretur. Erat e regione oppidi 5 15 collis sub ipsis radicibus montis egregie munitus atque ex omni parte circumciscus; quem si tenerent nostri, et aquae magna parte et pabulatione libera prohibitori hostes uidebantur. Sed 6 is loc us praesidio ab his, non nimis firmo tamen, tenebatur. Tamen 7 silentio noctis Caesar ex castris egressus, priusquam subsidio 20 ex oppido ueniri posset, delecto praesidio potitus loco, duas ibi legiones conlocauit fossamque duplicem duodenum pedum a maioribus castris ad minora perduxit, ut tuto ab repentino hostium incursu etiam singuli commeari possent.

XXXVII. Dum haec ad Gergouiam geruntur, Conuictoli-1 tauis Aeduus, cui magistratum adiudicatum a Caesare demonstrauimus, sollicitatus ab Aruernis pecunia cum quibusdam

13. isdem $M\beta$ hisdem AB' 14. cepit B 15. traductis β , om. α 16. uergetorix B .

XXXVI. 2. p̄lio B 3. omnis BT om̄s A' 4. de oppugnatione desperauit. De obsessione β de expugnatione (expugnac: M) α 6. positus α in monte positus β 7. ciuitatum B' ciuitatum $A'\beta$ 8. dispici $Paul$ despici X 9. prebebat $A'B$ ciuitatum (ciuitac: M) α ciuitatū β 10. consilium capiendum α capiendum consilium β cotidie α , om. α 11. conuenire iubebat α iubebat (uidebat T^1) conuenire β quit B quit B 13. inteiectis A 14. perspiceretur α periclitaretur β 16. magn̄ B 18. p̄sidio $A'B$ his αT ii U
non nimis A' n̄ min^{nimis} B tamen, tenebatur $Schneider$ tenebatur (tenebant⁹ T^1). Tamen *codd.* 20. ueniri posset α uenire possent β delecto $M\beta$ deiectione A deiectus B' praesidio $A'B$ 21. conlocauit $A'B$.

XXXVII. 2. haeduus $A'B$ adiudicatum a caesare α a cesare adsignatū β .

adulescentibus conloquitur; quorum erat princeps Litaiccus
 5 atque eius fratres, amplissima familia nati adulescentes. Cum 2
 his praemium communicat hortaturque, ut se liberos et imperio
 natos meminerint. Vnam esse Aeduorum ciuitatem, quae cer-
 tissimam Galliae uictoriam detineat; eius auctoritate reliquas
 contineri; qua traducta locum consistendi Romanis in Gallia
 10 non fore. Esse nonnullo se Caesaris beneficio affectum, sic 4
 tamen, ut iustissimam apud eum causam obtinuerit; sed plus
 communi libertati tribuere. Cur enim potius Aedui de suo 5
 iure et de legibus ad Caesarem disceptatorem, quam Romani ad
 Aeduos ueniant? Celeriter adulescentibus et oratione magistra- 6
 15 tus et praemio deductis, cum se uel principes eius consilii fore
 profiterentur, ratio perficiendi quaerebatur, quod ciuitatem
 temere ad suscipiendum bellum adduci posse non confidebant.
 Placuit, ut Litaiccus decem illis milibus, quae Caesari ad bel- 7
 lum mitterentur, praeficeretur atque ea ducenda curaret,
 20 fratresque eius ad Caesarem praecurrerent. Reliqua qua ratione
 agi placeat, constituunt.

XXXVIII. Litaiccus accepto exercitu, cum milia passuum 1
 circiter XXX ab Gergouia abesset, conuocatis subito militibus
 lacrimans: 'Quo proficiscimur' inquit 'milites? Omnis noster 2
 equitatus, omnis nobilitas interiit; principes ciuitatis, Eporedorix
 5 et Viridomarus, insimulati prodicionis, ab Romanis indicta
 causa interfecti sunt. Haec ab ipsis cognoscite, qui ex ipsa 3
 caede fugerunt; nam ego, fratribus atque omnibus meis pro-
 pinquius interfectis, dolore prohibeor, quae gesta sunt, pronun-
 tiare. Producentur hi, quos ille edocuerat, quae dici uellet, atque 4
 10 eadem, quae Litaiccus pronuntiauerat, multitudini exponunt:
 [multos] equites Aeduorum interfectos, quod conlocuti cum 5
 Aruernis dicerentur; ipsos se inter multitudinem militum oc-
 cultasse atque ex media caede fugisse. Conclamant Aedui et 6
 Litaiccum obsecrant, ut sibi consulat. 'Quasi uero' inquit ille 7

4. litaiccus *MBU* litaictus *A* litanius *T* 5. fratres α frs *T* fr *U* 6.
 his α hiis *T* iis *U* premium *A'B* 7. aeduo2 *M* haeduorū *AB* q; *A* 8. de-
 destineat *AB* destineat *MU* distineat *T* reliquas α reliquos β 9. In galliā *A*
 12. haedui *B* hedui *A'* 14. haeduos *B* heduos *A'* Caesari *B* 15. premio
A'B pricipes *A* forte *A* 16. quae rabatur *A* querabatur *M* 18. ut α uti β
 litaiccus *A'BU* tali uiccus *R* litau//io' *T* caesarem *B'* 19. pficeretur *A'B*
 20. pcurrerent *B*

XXXVIII. 2. XXX α XL. β 6. ipsis α his β 7. cede *A'* 9. hi *B'* β
 11 *A* hii *M* //docuerat *A* 10. litaiccus *B* litaictus *A* pnuntiauerat *A'*
 11. multos α omnes β , del. *White* haeduorum *B* heduum *A'* 13. cede *A'*
 haedui *AB* 14. litaiccum *B* litaiccu *A'*.

consilii sit res, ac non necesse sit nobis Gergouiam contendere 15
 8 et cum Aruernis nosmet coniungere. An dubitamus, quin nefario
 facinore admissio Romani iam ad nos interficiendos concurrant?
 Proinde, siquid in nobis animi est, persequamur eorum mor-
 tem, qui indignissime interierunt, atque hos latrones interficia-
 9 mus. Ostendit ciues Romanos, qui eius praesidii fiducia una 20
 erant; magnum numerum frumenti commeatusque diripit, ipsos
 10 crudeliter excruciatos interficit. Nuntios tota ciuitate Aeduorum
 dimittit, eodem mendacio de caede equitum et principum per-
 mouet; hortatur, ut simili ratione, atque ipse fecerit, suas iniu-
 rias persequantur. 25

1 XXXVIII. Eporedorix Aeduus, summo loco natus adu-
 lescens et summae domi potentiae, et una Viridomarus, pari
 aetate et gratia, sed genere dispari, quem Caesar ab Deuiciaco
 sibi traditum ex humili loco ad summam dignitatem perduxerat,
 2 in equitum numero conuenerant nominatim ab eo euocati. His 5
 erat inter se de principatu contentio, et in illa magistratuum
 controuersia alter pro Conuictolitaui, alter pro Cotto summis
 3 opibus pugnaverant. Ex his Eporedorix cognito Litauii consi-
 lio media fere nocte rem ad Caesarem deferret; orat, ne patia-
 tur ciuitatem prauis adolescentium consiliis ab amicitia populi 10
 Romani deficere; quod futurum prouideat, si se tot hominum
 milia cum hostibus coniunxerint, quorum salutem neque pro-
 pinqui neglegere neque ciuitas leui momento aestimare posset.
 1 XXXX. Magna adfectus sollicitudine hoc nuntio Caesar,
 quod semper Aeduorum ciuitati praecipue indulerat, nulla in-
 terposita dubitatione legiones expeditas quattuor equitatumque
 2 omnem ex castris educit, nec fuit spatium tali tempore ad contra-
 3 henda castra, quod res posita in celeritate uidebatur; C. Fabium 5
 legatum cum legionibus duabus castris praesidio relinquit.

16. coniungere *A* *Añ A* 18. siquit *B* in nobis animi est α est in nobis
 animi β 19. os *B'* 20. presidii *A'B* 21. magnum α Continuo magnum β
 deripit *A'* ipso *A* 22. interficit α intercipit β haeduorum *AB* 23. eodem
 α in eodem β cede *A'* a equitū *A* permouet *ed. a. 1473* pmon & *A'Rβ*
 pman & *B'*.

XXXVIII. 1. eduus *A* haeduus *B* 2. paritate *B* 3. ab diuiciaco (diui-
 tiaco *A*) sibi α sibi ab deuiciaco β 4. loco α , *om. β* 5. et α , *om. β* ma-
 gistratuum α magistratū *U* magistrat' *T* 7. conuicto litaui *AB'* conuicto-
 litaui *U* conuicto litaui *R* conuicto litaui *T* cotto *X* 8. pugnaverant α
 pugnauerat β litauii α litaui *T* 10. pr. *A* pr *B* 11. prouideat *B*
 prouiderat *A'β* si se *A'β* ne se *B'* 12. coniunxerint *AB*.

XXXX. 1. adfectis *A* affectus *B* nuncio *A'* 2. eduo *M* haeduorū *B*
 heduorū *A* picipus *B* 3. equitatū quē *A* 5. c. fabium β fabium α .

Fratres Litauicci cum comprehendi iussisset, paulo ante repperit ad hostes fugisse. Adhortatus milites, ne necessario tempore 4 itineris labore permoueantur, cupidissimis omnibus progressus 10 milia passuum XXV, agmen Aeduorum conspicatus, inmisso equitatu iter eorum moratur atque inpedit interdicitque omnibus, ne quemquam interficiant. Eporedorigem et Viridomarum, 5 quos illi interfectos existumabant, inter equites uersari suosque appellare iubet. His cognitis et Latauicci fraude perspecta 6 15 Aedui manus tendere [deditionem significare] et proiectis armis mortem deprecari incipiunt. Litauiacus cum suis clientibus, 7 quibus more Gallorum nefas est etiam in extrema fortuna deserere patronos, Gergouiam profugit.

XXXXI. Caesar nuntiis ad ciuitatem Aeduorum missis, 1 qui suo beneficio conseruatos docerent, quos iure belli interficere potuisset, tribusque horis [noctis] exercitui ad quietem datis castra ad Gergouiam mouit. Medio fere itinere equites a 2 5 Fabio missi, quanto res in periculo fuerit, exponunt. Summis copiis castra oppugnata demonstrant, cum crebro integri defessis succederent nostrosque adsiduo labore defatigarent, quibus propter magnitudinem castrorum perpetuo esset isdem in uallo permanendum. Multitudine sagittarum atque omnis 3 10 generis telorum multos uulneratos; ad haec sustinenda magno usui fuisse tormenta. Fabium discessu eorum duabus relictis 4 portis obstruere ceteras pluteosque uallo addere et se in posterum diem similemque casum apparare. His rebus cognitis 5 Caesar summo studio militum ante ortum solis in castra peruenit.

XXXXII. Dum haec ad Gergouiam geruntur, Aedui pri- 1 mis nuntiis ab Litauiaco acceptis nullum sibi ad cognoscendum spatium relinquunt. Inpellit alios auaritia, alios iracundia et 2 temeritas, quae maxime illi hominum generi est innata, ut leuem 5 auditionem habeant pro re conperta. Bona ciuium Romanorum 3

7. conpraehendi A iussisset & B 8. fugisse α pfugisse β 10. .m̄. p̄. A m̄ p̄ B m̄ p̄ R m̄l pas T 11. inter A 12. eporedorigem β eporidorigem MB' Eporedori gemi A 14. appellare α appellari β litauici A' lituici B' fraude A' 15. haedui A'B deditionem significare] del. Paul deditionem (dedicionē A') α et deditionem β 16. Litauiacus β litauicus α dientib; A 18. profugit α pfugit β.

XXXXI. 1. eduo 2. M haeduorum AB 3. oris A noctis] del. von Goeler 4. mouit α mouet β 6. crebro (crebo B) integri defessis α integri defessis crebro β 8. isdem α eisdem β 9. omnis generis α omni genere β 12. porti A caeteras A' uallo A'βBcorr. ualle B' 13. similemque casum (causam R) α similem ad casum β apparare α parare β His β lis α.

XXXXII. 1. edui M haedui AB primis α trinis β 2. ab] a A' 3. relinquunt A reliquunt B relinquunt cett. 4. generis B 5. habeant A'β habent B'.

4 diripiunt, caedes faciunt, in seruitutem abstrahunt. Adiuuat
rem proclinatam Conuictolitaui plebemque ad furorem impellit,
5 ut facinore admissio ad sanitatem reuerti pudeat. Marcum
Aristium tribunum militum iter ad legionem facientem fide
data ex oppido Cabillono educunt; idem facere cogunt eos, qui 10
6 negotiandi causa ibi constiterant. Hos continuo *in* itinere
adorti omnibus impedimentis exuunt; repugnantes diem noctemque
obsident; multis utrimque interfectis maiorem multitudinem
armatorum concitant.

1 XXXXIII. Interim nuntio allato, omnes eorum milites
in potestate Caesaris teneri, concurrunt ad Aristium, nihil publico
2 factum consilio demonstrant; quaestionem de bonis direptis de-
cernunt, Litauii fratrumque bona publicant, legatos ad Cae-
3 sarem sui purgandi gratia mittunt. Haec faciunt recipi- 5
dorum suorum causa; sed contaminati facinore et capti conpendio
ex direptis bonis, quod ea res ad multos pertinebat, timore
poenae exterriti consilia clam de bello inire incipiunt ciuita-
4 tesque reliquas legationibus sollicitant. Quae tametsi Caesar
intellegebat, tamen, quam mitissime potest, legatos appellat: 10
nihil se propter inscientiam leuitatemque uulgi grauius de
ciuitate iudicare neque de sua in Aeduos beniuolentia deminuere.
5 Ipse maiorem Galliae motum expectans, ne ab omnibus ciuita-
tibus circumsisteretur, consilia inibat, quemadmodum ab
Gergouia discederet ac rursus omnem exercitum contra- 15
heret, ne profectio nata ab timore defectionis similis fugae
uideretur.

1 XXXXIII. Haec cogitanti accidere uisa est facultas bene

6. diripuit ⁿ *B* cedet *A'* abstrahunt *A'* 7. proclinatam α inclinatam β con-
uictolitaui *A'B'R*^s conuicti toli tauis *B* conuictolitaui *R* conuictolitaui β
plebem que *MB* plebem quae *A* plebem β 8. sanitatem *B* reuerti pu-
deat α pudeat reuerti β 9. fide data α data fide β 10. cabillono α cabil-
lono β 11. in *ed. Rom. 1469, om. X* 12. impedimentis *A'* impedimentis *B*
14. armatorum α ad arma β .

XXXXIII. 1. ablato *A* omnes eorum α eorum omnes β 3. questionem
B 4. iita(c)uicci fratrum quae *B*¹ 5. sui purgandi α purgandi sui β
rec(i)perandorum *B* 6. suorum causa α causa suorum β 7. quod] et quod
Paul timore α et timore β 8. poene *A* pene *MB* ciuitates quae *A* 11. se] *om.*

Apr. leuitatemque (quae *B*¹) α et leuitatem β 12. aeduos *B* eduos *A'* 13.
ciuitatibus α , *om. \beta* 14. ab *A'* a *B'*, *om. \beta* 15. contrahere *A'B* ab α a β .

XXXXIII. 1. Hec cogitandi *B*.

rei gerendae. Nam cum in minora castra operis perspiciendi causa uenisset, animaduertit collem, qui ab hostibus tenebatur, nudatum hominibus, qui superioribus diebus uix prae multitudine cerni poterat. [Ad]miratus quaerit ex perfugis causam, quorum magnus ad eum cotidie numerus confuebat. Constabat inter omnes, quod iam ipse Caesar per exploratores cognouerat, dorsum esse eius iugi prope aequum, sed hunc siluestrem et angustum, qua esset aditus ad alteram partem oppidi; uehementer huic illos loco timere, nec iam aliter sentire, uno colle ab Romanis occupato, si alterum amisissent, quin paene circumcallati atque omni exitu et pabulatione interclusi uiderentur: ad hunc muniendum omnes a Vercingetorige euocatos.

XXXXV. Hac re cognita Caesar mittit complures equitum turmas; eis de media nocte imperat, ut paulo tumultuosius omnibus locis uagarentur. Prima luce magnum numerum impedimentorum ex castris mulorumque produci deque his stramenta detrahi mulionesque cum cassidibus equitum specie ac simulatione collibus circumuehi iubet. His paucos addit equites, qui latius ostentationis causa uagarentur. Longo circuitu eadem omnis iubet petere regiones. Haec procul ex oppido uidebantur, ut erat a Gergouia despectus in castra, neque tanto spatio, certi quid esset, explorari poterat. Legionem unam eodem iugo mittit et paulum progressam inferiore constituit loco siluisque occultat. Augetur Gallis suspicio atque omnes illo ad munitionem copiae traducuntur. Vacua castra hostium

2. rei gerendae (gerende A') α gerendę rei β 3. animaduertit α animū aduertit β 4. pre multitudine A 5. miratus Paul Admiratus X p fugi A

7. i(p) A 8. hunc siluestrem α siluestre β 9. partem oppidi α oppidi partem β uehementer huic illos loco α Huic loco uehementer illos β 11. ab

α a β altero B¹ amississent B quin α Non dubitari (-re T) quin β pene A' 13. muniendum α muniendum locum β omnes] homines Dittenberger uercingetorige A'B.

XXXXV. 1. Ac B 2. eis de Nipperdey eis dē (eisdē M eis. dem B eisdem R) media nocte imperat α eodem media nocte. impat his β 3. uagarentur α puagent¹ T puagarentur U Impedimentorū A impedimentorum B 4. mulorumq¹ pducī. neq. hiis (iis U) stramēta β, om. α deque Dauisius neque β 5. spetie AB¹ ac simulatione] adsimulatione (-ē M) A' 7. latius (laciū M) α cautius β uagarentur α uagentur β 8. omīs T omnes cett.

9. gergouia β gergobia α 11. et paulum B' et paulo A' Paulū U Paulō T 12. siluis quę A suspitio adque B 13. ad munitionem β munitionum (municionū A') α, del. Kraner

Caesar conspicatus tectis insignibus suorum occultatisque signis
militaribus raros milites, ne ex oppido animaduenterentur, ex 15
maioribus castris in minora traducit legatisque, quos singulis
8 legionibus praefecerat, quid fieri uelit, ostendit; inprimis monet,
ut contineant milites, ne studio pugnandi aut spe praedae
9 longius progrediantur; quid iniquitas loci habeat incommodi,
proponit; hoc una celeritate posse mutari; occasionis esse rem, 20
10 non proelii. His rebus expositis signum dat et ab dextra parte
alio ascensu eodem tempore Aeduos mittit.

1 XXXXVI. Oppidi murus ab planicie atque initio ascensus
recta regione, si nullus amfractus intercederet, mille CC passus
2 aberat; quicquid huc circuitus ad molliendum clium accesserat,
3 id spatium itineris augebat. A medio fere colle in longitu-
dinem, ut natura montis ferebat, ex grandibus saxis sex pedum 5
murum, qui nostrum impetum tardaret, praeduxerant Galli
atque inferiore omni spatio uacuo relicto superiorem partem
collis usque ad murum oppidi densissimis castris compleuerant.
4 Milites dato signo celeriter ad munitionem perueniunt eamque
5 transgressi trinis castris potiuntur; ac tanta fuit in castris 10
capiendis celeritas, ut *Toutomatus*, rex Nitiobrogum, subito in
tabernaculo oppressus, ut meridie conquieuerat, superiore cor-
poris parte nudata, uulnerato equo uix se ex manibus prae-
dantium militum eriperet.

1 XXXXVII. Consecutus id, quod animo proposuerat, Caes-
sar receptui cani iussit legionisque decimae, quacum erat,
2 clium nactus signa constituit. At reliquarum legionum milites

15. ne β qui α animaduenterentur α animaduenteretur (animaduenteret^a T) β
17. pfece^arat A' uelit A' β uellet B' 19. pro^agrediantur A habeat incom-
modi α incommodi habeat β 20. mutari α uitari β esse rem α rem esse β
21. signum dat et ab dextra parte α dat signum. et a parte dextra β 22.
heduos A' β ad haeduos B' mittit. B mittit ad A'.

XXXXVI. 1. oppidi muros α Murus oppidi β ab (at A') α a β pla-
nicie A' planitiae B adque B 2. mil cc. (cc M) A' mille .cc. B mille cc
tos R .cc. β 3. huc *Nipperdey* huic X circuitus α circūitui β 4. spatium
(spac: M) itineris augebat α spatio itineris augebatur β medio A lon-
gitudinem β longitudine α 6. qui α quo β nrm X (*genetius casus est*)
tardaret A'B^a trader^a B^a tardaret R tardarent β praeduxerant A' 7. in-
feriorem A' omni—superiorem] om. A' 9. peruiunt B 10. castris capien-
dis α capiendis castris β 11. uotomatus A β uotomapatus B' 12. corporis
parte α parte corporis (corpis T) β 13. nudata α nuda β pdantiū A.

XXXXVII. 2. cani α canere β legionisque β legionique α decime A'
3. clium nactus Heller concionatus A' contionatus B continuo von Goeler
constituit α constiterunt β At β Ac α reli(q)quarū A

non exaudito sono tubae, quod satis magna ualles intercedebat,
 5 tamen ab tribunis militum legatisque, ut erat a Caesare prae-
 ceptum, retinebantur. Sed elati spe celeris uictoriae et hostium 3
 fuga et superiorum temporum secundis proeliis nihil adeo
 arduum sibi esse existimauerunt, quod non uirtute consequi
 possent, neque finem prius sequendi fecerunt, quam muro op-
 10 pidi portisque adpropinquarent. Tum uero ex omnibus urbis 4
 partibus orto clamore, qui longius aberant repentino tumultu
 perterriti, cum hostem intra portas esse existimarent, sese ex
 oppido eiecerunt. Matres familiae de muro uestem argentum- 5
 que iactabant et pectore nudo prominentes passis manibus ob-
 15 testabantur Romanos, ut sibi parcerent neu, sicut Auarici fecis-
 sent, ne a mulieribus quidem atque infantibus abstinerent;
 nonnullae de muris per manus demissae sese militibus tra- 6
 debant. L. Fabius, centurio legionis VIII, quem inter suos eo 7
 die dixisse constabat, excitari se Auaricensibus praemiis neque
 20 commissurum, ut prius quisquam murum ascenderet, tres suos
 nactus manipulares atque ab iis subleuatus murum ascendit; hos
 ipse rursus singulos exceptans in murum extulit.

XXXXVIII. Interim hi, qui ad alteram partem oppidi, 1
 ut supra demonstrauius, munitionis causa conuenerant, primo
 exaudito clamore, inde etiam crebris nuntiis incitati, oppidum
 a Romanis teneri, praemissis equitibus magno concursu eo
 5 contenderunt. Eorum ut quisque primus uenerat, sub muro 2
 consistebat suorumque pugnantium numerum augebat. Quorum 3
 cum magna multitudo conuenisset, matres familiae, quae paulo
 ante Romanis de muro manus tendebant, suos obtestari et more
 Gallico passum capillum ostentare liberosque in conspectum
 10 proferre coeperunt. Erat Romanis nec loco nec numero aequa 4

4. mon *B* exaudito α audito β magna α magnę β intercedebat (int ede-
 bat *A*) α intercedebant (intidebant *U*) β 5. ab (ad *R*) α a β preceptū
A' 6. ostium *A'* 7. preliis *A* 8. sibi esse α sibi β existimauerunt α
 existimabant β 9. poss& *B* Nequae *A* muro oppidi (hoppidi *M*) α oppidi
 muro β 10. adpropinquarent α adppinquarent β 11. tumulto *B* 12. ho-
 stem α hostes β sese α se β 13. oppido *B* 14. obtestabantur romanos α
 romanos obtestabantur β 16. a ($\tilde{a}$ *Apr.*) α , om. β 17. muris α muro β
 demissae β dimissae (dimisse *M*) α sese militibus α militib' se β 18. L.
 fabius β Labius α centurio α , om. β 19. premiis *A'* 21. nactos *B* iis α
 his β hos (Nos *M'*) α eos (Eo *U*) β .

XXXXVIII. 3. exaudit. *A* 4. concurso *B* conuersu *A* cursu β 5.
 m(o)ro *A* 8. roman(o)s *A* de muro α , om. β .

contentio; simul et cursu et spatio pugnae defatigati non facile recentes atque integros sustinebant.

1 XXXXVIII. Caesar cum iniquo loco pugnari hostiumque augeri copias uideret, praemetuens suis ad Titum Sextium legatum, quem minoribus castris praesidio reliquerat, misit, ut cohortes ex castris celeriter educeret et sub infimo colle ab 5
2 dextro latere hostium constitueret, ut, si nostros loco depulsos
3 uidisset, quominus libere hostes insequerentur, terreret. Ipse paulum ex eo loco cum legione progressus, ubi constiterat, euentum pugnae expectabat.

1 L. Cum acerrime comminus pugnaretur, hostes loco et numero, nostri uirtute confiderent, subito sunt Haedui uisi ab latere nostris aperto, quos Caesar ab dextra parte alio ascensu
2 manus destinendae causa miserat. Hi similitudine armorum uehementer nostros perterruerunt, ac tametsi dextris ueris 5
exertis animaduertebantur, quod insigne pacatum esse consuerat, tamen id ipsum sui fallendi causa milites ab hostibus
3 factum existimabant. Eodem tempore Lucius Fabius centurio, quique una murum ascenderant, circumuenti atque interfecti
4 muro praecipitabantur. Marcus Petronius, eiusdem legionis 10
centurio, cum portas excidere conatus esset, a multitudine oppressus ac sibi desperans, multis iam uulneribus acceptis, manipularibus suis, qui illum secuti erant: 'Quoniam' inquit 'me una uobiscum seruare non possum, uestrae quidem certe uitae propiciam, quos cupiditate gloriae adductus in periculum deduxi. 15
5 Vos data facultate uobis consulite'. Simul in medios hostis inrupit duobusque interfectis reliquos a porta paulum summouit.
6 Conantibus auxiliari suis: 'Frustra' inquit 'meae uitae subuenire conamini, quem iam sanguis uiresque deficiunt. Proinde abite, dum est facultas, uosque ad legionem recipite'. Ita pugnans 20
post paulum concidit ac suis salutis fuit.

1 LI. Nostri, cum undique premerentur, XLVI centurioni-

9. passum α sparsum β ca(m)illum B 11. pugne fatigati (fatigari M) A' .

XXXXVIII. 2. augeri copias α 'copias (pugnas Tpr) augeri β praemetuens A' 3. minerib; B' praesidio A ut] in Bpr . 4. ex castris α , om. β ab dextro
(abextro B) α adextro β 5. latere] om. A' depulsos α pulsos β 8. pugne A' .

L. 1. pugnaretur β , om. α 2. haedui AB ab α a β 3. ab] ad A
5. dextris A humeris X 6. exertis $A'B$ pacatum (peccatū M) X (genetivus est) 8. lucius sabinus A' 9. muro α de muro β 10. Marcus. petronius $A'B$ 11. petrei U Pret T 11. a- α , om. β 12. ac] hac A sibi β sui α iam α , om. β 13. secuti erant α erant secuti β 16. facultatē B hostis B hostes A 17. paulum α paululum β .

LI. 1. Nostri] nisi B' XLVI. A' .XL. .VI. B .VI. & XL. U sex & .XL. T .

bus amissis deiecti sunt loco. Sed intolerantius Gallos insequentes legio decima tardauit, quae pro subsidio paulo aequiore loco constiterat. Hanc rursus XIII. legionis cohortes exceperunt, quae ex castris minoribus eductae cum Tito Sextio legato ceperant locum superiorem. Legiones, ubi primum planiciem attigerunt, infestis contra hostes signis constiterunt. Vercingetorix ab radicibus collis suos intra munitiones reduxit. Eo die milites sunt paulo minus septingenti desiderati.

LII. Postero die Caesar contione aduocata temeritatem cupiditatemque militum reprehendit, quod sibi ipsi iudicaissent, quo procedendum aut quid agendum uideretur, neque signo recipiendi dato constitissent neque ab tribunis militum legatisque retineri potuissent. Exposuit, quid iniquitas loci posset, quid ipse ad Auaricum sensisset, cum sine duce et sine equitatu deprehensis hostibus exploratam uictoriam dimisisset, ne paruum modo detrimentum in contentione propter iniquitatem loci accideret. Quanto opere eorum animi magnitudinem admiraretur, quos non castrorum munitiones, non altitudo montis, non murus oppidi tardare potuisset, tanto opere licentiam adrogantiamque reprehendere, quod plus se quam imperatorem de uictoria atque exitu rerum sentire existimarent; nec minus se ab milite modestiam et continentiam quam uirtutem atque animi magnitudinem desiderare.

LIII. Hac habita contione et ad extremam orationem confirmatis militibus, ne ob hanc causam animo permouerentur neu, quod iniquitas loci attulisset, id uirtuti hostium tribuerent, eadem de protectione cogitans, quae ante senserat, legiones ex

2. d(ic)iecti B 3. equiore B 4. costiterat A legiones B 5. aeductę B 6. ceperant locum α locum ceperant β planiciem A' planitiem B 7. attingē A' attigerunt B hostes α hostē β 9. sunt paulū minus septingenti α paulo minus ·DCC· sunt β.

LII. 2. cupiditatemque militum α militum cupiditatemque β 4. constitissent B ab (ad B) tribunis α a TR β 5. Exposuit α Exposito β 6 quid] quod Vielhaber ///a///^(d)dauari cum A cum α quod β 7. aequitatu B deprehensi A uittoria A dimis sis s& B 9. accideret α acciperet β Quanto opere (hope M) α Quantopere β 10. quos β quod α altitudo A 11. muros B' 13. nec α non β 14. ab α in β et continentiam (:ciā M) α, om. β.

LIII. 1. extremam orationem α (ho: M) extremū oratione β 2. permouerentur A 3. attulisset A' attuliss& B uirtuti hostium (^h ostiū A) α hosti β 4. profecti one B quae] quem B ex α e β.

Caesaris bellum Gallicum.

2 castris eduxit aciemque idoneo loco constituit. Cum Vercinge- 5
torix nihilo *magis* in aequum locum descenderet, leui facto
equestri proelio atque secundo in castra exercitum reduxit.
3 Cum hoc idem postero die fecisset, satis ad Gallicam ostenta-
tionem minuendam militumque animos confirmandos factum
4 existimans in Aeduos mouit castra. Ne tum quidem insecutis 10
hostibus, tertia die ad flumen Elauer pontes reficit eoque exer-
citus traducit.

1 LIIII. Ibi a Viridomaro atque Eporedorige Aeduis ap-
pellatus discit cum omni equitatu Litaicum ad sollicitandos
Aeduos profectum; opus esse ipsos antecedere ad confirmandam
2 ciuitatem. Etsi multis iam rebus perfidiam Aeduorum per-
spectam habebat atque horum discessu admaturari defectionem 5
ciuitatis existimabat, tamen eos retinendos non constituit, ne
aut inferre iniuriam uideretur aut dare timoris aliquam suspi-
cionem. Discedentibus his breuiter sua in Aeduos merita ex-
posuit; quos et quam humiles accepisset, compulsos in oppida,
4 multatos agris, omnibus ereptis copiis, inposito stipendio, obsi- 10
dibus summa cum contumelia extortis, et quam in fortunam
quamque in amplitudinem deduxisset, ut non solum in pristinum
statum redissent, sed omnium temporum dignitatem et gratiam
antecessisse uiderentur. His datis mandatis eos ab se dimisit.

1 LV. Nouiodunum erat oppidum Aeduorum ad ripas Li-
2 geris oportuno loco positum. Huc Caesar omnes opsides Galliae,

5. castra A idoneo A constituit B ut cingtorix A 6. nihilo magis *Vas-*
cosanus nihil ominis (nichil ominis M) X aequum AB equum M 7. secundo
 α eo secundo β 10. haeduos AB 11. elauer βB^s laher α pontes (potes M)
 α pontē β reficit α effecit U fecit T eoque exercitum α exercitūq; β 12.
traducit α traduxit β .

LIIII. 1. ad que B eporedorige (eporodorige U) βM^s epo(r)ridige A epo-
ride M^s operi digne B^s haeduis B heduis A' 3. haeduos AB ipsos α &
ipsos β 4. perfidiam haeduorum (eduorū M) α hēduo2 pfidiā cēsar β 5. horum
 α eorum β admaturari α maturari U maturandi T 6. non constituit α con-
stituit U non censuit $TUcorr.$ 7. dare timoris aliquam α daret aliquam
timoris β suspicionem A' snspitionem B 8. Discendentibus $A'B^s$ aeduos
 B haeduos A 9. compulsos β et compulsos α 10. copiis α sociis β ob-
si(b)ibus A 11. quam in fortunam (furtunam A') quamque in amplitudinem
deduxisset α in eā fortunā amplitudinemq; duxisse β 13. dignatem A 14.
ante cesisse B dimisit α dimittit β .

LV. 1. Nouiodunum $A\beta$ Nouio d̄nnum M nouiodonum B' eduorū M
haeduorum AB 2. oportuno A oportuno B Uc A opsides A obsides *cett.*

frumentum, pecuniam publicam, suorum atque exercitus impedi-
 5 mentorum magnam partem contulerat; huc magnum numerum
 equorum huius belli causa in Italia atque Hispania coemptum
 miserat. Eo cum Eporedorix Viridomarusque uenissent et de
 10 statu ciuitatis cognouissent, Litauiccum Bibracti ab Aeduis
 receptum, quod est oppidum apud eos maximae auctoritatis,
 Conuictolitauim magistratum magnamque partem senatus ad
 eum conuenisse, legatos ad Vercingetorigem de pace et amicitia
 concilianda publice missos, non praetermittendum tantum com-
 15 modum existimauerunt. Itaque interfectis Nouioduni custodibus,
 quique eo negotiandi causa conuenerant, pecuniam atque equos
 inter se partiti sunt; obsides ciuitatum Bibracte ad magistratum
 20 deducendos curauerunt; oppidum, quod a se teneri non posse
 iudicabant, nequoui esset usui Romanis, incenderunt; frumenti
 quod subito potuerunt, nauibus auexerunt, reliquum flumine
 atque incendio corruerunt. Ipsi ex finitimis regionibus copias
 25 cogere, praesidia custodiasque ad ripas Ligeris disponere equi-
 tatumque omnibus locis iniciendi timoris causa ostentare coe-
 perunt, si ab re frumentaria Romanos excludere [aut adductos
 inopia ex prouincia expellere] possent. Quam ad spem multum
 30 eos adiuuabat, quod Liger ex niuibus creuerat, ut omnino uado
 non posse transiri uideretur.

LVI. Quibus rebus cognitis Caesar maturandum sibi cen-
 1 suit, si esset in perficiendis pontibus periclitandum, ut prius,
 quam essent maiores eo coactae copiae, dimicaret. Nam ut
 2 commutato consilio iter in prouinciam conuerteret, ut ne metu
 5 quidem necessario faciendum existimabat, cum infamia atque
 indignitas rei et oppositus mons Ceuenna uiarumque difficultas

3. exer(t)itus A 4. parte A 5. coemptum (coeptū U) AβM^a in ras. (gene-
 tiuus est) coemptus B' 7. bibracti (libracti M^a) α bibracte β haeduis AB
 8. maxime A' 9. conuictolitabim α conuictolitauem β 10. uercingetorigem
 B' amicitia (:cia M) α de amicitia β 11. praetermittendū A'B tantum
 α instans tantum β 12. nouiodum costodibus B' 13. negotiandi (negoc:
 M) α negotiandi aut itineris β 14. ciuitatum α ciuitatium UTcorr. 15.
 a α ab β 16. ne quoui Oudendorp nequo MB' necui Aβ 18. incendio A
 corruerunt B' 19. custodias quae B' 20. iniciendi B'β 21. ab re (rē B)
 α re T rē U aut—expellere] del. Morus 22. inoppia B ex prouincia
 (prouintia AR) expellere α puincia excludere β 24. transiri A' transiri B
 transire β.

LVI. 4. prouintiā A ne metu α nemo tunc β non nemo tunc Herzog
 5. faciendum α faciendū (fatiendū U) β 6. ceuenna MU cē uenna A ce-
 benna T ceuennae B'.

impediebat, tum maxime, quod abiuncto Labieno atque iis
 3 legionibus, quas una miserat, uehementer timebat. Itaque ad-
 modum magnis diurnis nocturnisque itineribus confectis contra
 4 omnium opinionem ad Ligerem uenit, uadoque per equites 10
 inuento pro rei necessitate oportuno, ut brachia modo atque
 umeri ad sustinenda arma liberi ab aqua esse possent, dis-
 posito equitatu, qui uim fluminis refringeret, atque hostibus
 5 primo aspectu perturbatis, incolumem exercitum traduxit, fru-
 mentumque in agris et pecoris copiam nactus, repleto his rebus 15
 exercitu iter in Senones facere instituit.

1 LVII. Dum haec apud Caesarem geruntur, Labienus eo
 supplemento, quod nuper ex Italia uenerat, relicto Agedinci,
 ut esset impedimentis praesidio, cum IIII legionibus Luteciam
 profisciscitur. Id est oppidum Parisiorum, quod positum est in
 2 insula fluminis Sequanae. Cuius aduentu ab hostibus cognito, 5
 3 magnae ex finitimis ciuitatibus copiae conuenerunt. Summa
 imperii traditur Camulogeno Aulerco, qui prope confectus
 aetate tamen propter singularem scientiam rei militaris ad eum
 4 est honorem euocatus. Is cum animaduertisset perpetuam esse
 paludem, quae influeret in Sequanam atque illum omnem locum 10
 magnopere impediret, hic consedit nostrosque transitu prohibere
 instituit.

1 LVIII. Labienus primo uineas agere, cratibus atque aggere
 2 paludem explere atque iter munire conabatur. Postquam id
 difficilius confieri animaduertit, silentio e castris tertia uigilia
 3 egressus eodem, quo uenerat, itinere Metiosedum peruenit. Id
 est oppidum Senonum, in insula Sequanae positum, ut paulo 5

7. Impediebat *A* impediēbat *B* abiuncto *T* adiuncto α *U* iis *A'BU* his *T*
 hiis *M^aB^a* 10. oppinionē *A'* ligerem α ligerim β 11. ré *T* oportuno
A opportuno *B* 12. umeri *M* humeri *cett.* 13. refringeret α refringe-
 rent β 16. iter *B* Int in *A* iter in *M* iter inter β senones α *Tpr.* seno-
 nas *U* *Tcorr.*

LVII. 2. aged inci ^{||||} *B* ag&inci *M* egedinci *U* 3. .III. *A'B* luteciam
A'B lucetiā *U* luceciā *T* 4. parⁱ(a)siorum *B* quod positum est α positū β

5. sequane *A'* 6. ex] & *A* finq timis *B* 8. stientiam *B* 10. q; *A'* in] m *A*.

LVIII. 3. confieri *A' β* cumfleri *B'* animaduertit α animum aduertit β

ⁱⁱ
 uigaia *A* 4. metiosedū *Tcorr.* metiosedē *U^a* meliosedū *T^a* melloḍunū *B*
 melloḍunū *A'U* melledunū *R* melodunū *T^a* 5. insula *M β* insula silua
ARpr. insuila. silua *B* sequanæ (sequa ne *A*) *A'* sequana *B' β* .

ante de Lutecia diximus. Deprensis nauibus circiter quinquaginta celeriterque coniunctis atque eo militibus iniectis et rei nouitate perterritis oppidanis, quorum magna pars erat ad bellum euocata, sine contentione oppido potitur. Refecto ponte, 5
10 quem superioribus diebus hostes resciderant, exercitum traducit et secundo flumine ad Luteciam iter facere coepit. Hostes re 6 cognita ab iis, qui Metiosedo fugerant, Luteciam incendi pontesque eius oppidi rescindi iubent; ipsi profecti a palude ad ripas Sequanae e regione Luteciae contra Labieni castra con- 15 sidunt.

LVIII. Iam Caesar a Gergouia discessisse audiebatur, 1 iam de Aeduorum defectione et secundo Galliae motu rumores adferebantur, Gallique in conloquiis interclusum itinere et Ligere Caesarem inopia frumenti coactum in prouinciam contendisse 5 confirmabant. Bellouaci autem defectione Aeduorum cognita, 2 qui ante erant per se infideles, manus cogere atque aperte bellum parare coeperunt. Tum Labienus tanta rerum commu- 3 tatione longe aliud sibi capiendum consilium, atque antea senserat, intellegebat, neque iam, ut aliquid acquireret proelioque 4 10 hostes lacesseret, sed ut incolumem exercitum Agedincum reduceret, cogitabat. Namque altera ex parte Bellouaci, quae 5 ciuitas in Gallia maximam habet opinionem uirtutis, instabant, lateram Camulogenus parato atque instructo exercitu tenebat;

6. lutecia $A'B$ deprensis (Deprensis A) α Dephensis β circiter quinquaginta α , om. β 7. iniectis α impositis β 8. pars erat (praserat B praserat R) ad bellum α pars ad bellum erat β 9. Refecto A 10. erercitum B 11. luteciā MB lutetiam A lucetiā (luceciā T) β 12. iis A' iis M his $B\beta$ metiosedo β melloduno ($\text{helló duno } M$) A' am&clo done B am&dodone R fugerant (fugerent B') α pfugerant β luteciam $A'B$ lucetiam (lucciam T) β incendi α incendunt β 13. profecti a (ab U) β prospecta α ad ripas α in ripas U in ripa T 14. e $A'\beta$ ex B' luteciae AB lutecia M castra] contra A .

LVIII. 1. a gergobia α gergouia β 2. haeduorum AB & α , om. β r(o)mores B 3. et ligere (edigere M) $A\beta$ et ligeri B' 5. autem α , om. β heduorū M haeduorum $cett.$ 6. qui ante erant (erant ante T) $A'\beta$ quia ante (an)tē B erant B' aperte bellum α bellum aperte β 7. Tum βM^a Cum α commutatione A commucione M 8. adque B 10. otes A laces(s)cer& A lacesceret MR lacescereñt B Incolomem B agedincum $A'T$ egedincum $B'U$ 11. Namque α Nam cū (cūq. T) β altera ex α ex altera β que A heob& B 12. oppinionem $A'B$ instabant $A'T$ instabat $B'U$ 13. alteram α altera β ad queinst ucto B .

tum legiones a praesidio atque impedimentis interclusas maxi-
6 mum flumen distinebat. Tantis subito difficultatibus obiectis 15
ab animi uirtute auxilium petendum uidebat.

1 LX. Sub uesperum consilio conuocato cohortatus, ut ea,
quae imperasset, diligenter industrieque administrarent, naues,
quas Metiosedo deduxerat, singulas equitibus Romanis attribuit
et prima confecta uigilia III milia passuum secundo flumine
2 silentio progredi ibique se expectari iubet. Quinque cohortes, 5
3 quas minime firmas ad dimicandum esse existimabat, castris
praesidio relinquit; quinque eiusdem legionis reliquas de media
nocte cum omnibus impedimentis aduerso flumine magno tumultu
4 proficisci imperat. Conquirat etiam luntres; has magno sonitu
remorum incitatas in eandem partem mittit. Ipse post paulo 10
silentio egressus cum tribus legionibus eum locum petit, quo
naues appellari iusserat.

1 LXI. Eo cum esset uentum, exploratores hostium, ut omni
fluminis parte erant dispositi, inopinantes, quod magna subito
2 erat coorta tempestas, ab nostris opprimuntur; exercitus equitatus-
que equitibus Romanis administrantibus, quos ei negotio praefece-
3 rat, celeriter transmittitur. Vno fere tempore sub lucem hostibus 5
nuntiatur, in castris Romanorum praeter consuetudinem tumultu-
uari, et magnum ire agmen aduerso flumine sonitumque remo-
rum in eadem parte exaudiri et paulo infra milites nauibus
4 transportari. Quibus rebus auditis, quod existimabant tribus
locis transire legiones atque omnes perturbatos defectione 10
Aduorum fugam parare, suas quoque copias in tres partes
5 distribuerunt. Nam praesidio e regione castrorum relicto et
parua manu Metiosedum uersus missa, quae tantum progre-

14. tum β cum α praesidio A' 16. auxilium petendum B' .

LX. 1. Sub α Itaque sub β consilio α concilio β eaq; A 2. Industriae-
quae B' 3. metiosedo $A'\beta$ amedodone (ameclodone R) B' attribuit A' adtribuit B

4. III. m. α 5. ibi A ex expe(c)oc. A 6. ad $A'\beta$ id B' 7. praesidio A'
qu(m)q; A 8. impedimentis A' impedimentis B tumulto B 9. luntres
(luntres B) α luntres B' 10. in eandem (ea dē B) partem mittit α mittit
in eandem partem β p(a)st A 11. qua A' .

LXI. 1. esset uentum α uentum esset β ostiū A ut $A'\beta$, om. B'
2. inopinantes A magno A subito erat coorta (cohorta M) A' subito
coorta B' erat subito coorta β 3. equitatus. quae B 4. praefecerat A' 5. celiū
 A' 6. praeter A' 7. romorum B' 8. exaudiri α audiri β 11. haednorū AB
12. praesidio A' eregione $A'\beta$ regione B' 13. metiosedū $A'\beta$ mēlosedum B'
progrediatur (p)gredi(eb)atur M) α pgrederetur β .

diatur, quantum naues processissent, reliquas copias contra Labienum duxerunt.

LXII. Prima luce et nostri omnes erant transportati et 1
hostium acies cernebatur. Labienus milites cohortatus, ut suae 2
pristinae uirtutis et secundissimorum proeliorum retinerent
memoriam atque ipsum Caesarem, [cuius ductu saepe numero
5 hostes superassent,] praesentem adesse existimarent, dat signum
proelii. Primo concursu ab dextro cornu, ubi septima legio 3
constiterat, hostes pelluntur atque in fugam coniciuntur; ab 4
sinistro, quem locum duodecima legio tenebat, cum primi ordines
hostium transfixi telis concidissent, tamen acerrime reliqui
10 resistebant, nec dabat suspicionem fugae quisquam. Ipse dux 5
hostium Camulogenus suis aderat atque eos cohortabatur. Incerto 6
etiam nunc exitu victoriae, cum septimae legionis tribunis esset
nuntiatum, quae in sinistro cornu gererentur, pos tergum hostium
legionem ostenderunt signaque intulerunt. Ne eo quidem tem- 7
15 pore quisquam loco cessit, sed circumuenti omnes interfectique
sunt. Eandem fortunam tulit Camulogenus. At ii, qui [prae- 8
sidio] contra castra Labieni erant relict, cum proelium com-
missum audissent, subsidio suis ierunt collemque ceperunt,
neque nostrorum militum victorum impetum sustinere potuerunt.
20 Sic cum suis fugientibus permixti, quos non siluae montesque 9
texerunt, ab equitatu sunt interfecti. Hoc negotio confecto 10
Labienus reuertitur Agedincum, ubi impedimenta totius exerci-
tus relictæ erant; inde die III. cum omnibus copiis ad Caesa-
rem peruenit.

LXII. 1. nostri] nihil B¹ 3. pristinae A secundissimorum (secundis
simorum AB) α tot secundissimorum (secundis sūmo 2 T) β retinerent
memoriam (memo/riā A) α memoriam retinerent β 4. cuius—superassent] del
Paul ducti A 5. superass& B praesentem (Presentē A') α, om. β 6. ab α
a β 7. hostes—atque] B', om. A' β 8. duodecima A' ·xii· β quintadecima B'
9. telis α pilis β 10. suspicionem (suspecionem B) fugae (fuge M) quisquam α
quisquam suspicionem fugae T 11. ostium A atq; A eosq. T cohorta-
batur A' cohortatus B' hortabatur β incerto B' At incerto A' β 12. etiam
nunc A' β nunc etiam B' ·vii· legionis β a septima legione α esset nun-
tiatum (nunc: M) α nuntiatum esset β 13. ge(n)erentur B post ergum MB post
tergū A 14. signaque A Intulerunt B neo B 15. ciruenti B¹ 16. ii
A' hii B' UMcrr. hi T praesidio] del. Paul 17. castra labieni β labienum
α praelium B 18. coeperunt B 19. victorum β uictorumque α impetū A'
Imp&um B 22. exertitus B 23. inde die tertio White indiem (indie MR)
α inde β.

- 1 LXIII. Defectione Aeduorum cognita bellum augetur.
 2 Legationes in omnes partes circummittuntur; quantum gratia,
 auctoritate, pecunia ualent, ad sollicitandas ciuitates nituntur;
 3 nacti obsides, quos Caesar apud eos deposuerat, horum sup-
 4 plicio dubitantes territant. Petunt a Vercingetorige Aedui, ut 5
 5 ad se ueniat rationesque belli gerendi communicet. Re inpe-
 trata contendunt, ut ipsis summa imperii tradatur, et re in
 controuersiam deducta totius Galliae concilium Bibracte in-
 6 dicitur. Eodem conueniunt undique frequentes. Multitudinis
 suffragiis res permittitur; ad unum omnes Vercingetorigem pro- 10
 7 bant imperatorem. Ab hoc concilio Remi, Lingones, Treueri
 afuerunt: illi, quod amicitiam Romanorum sequebantur; Treueri,
 quod aberant longius et ab Germanis premebantur, quae fuit
 causa, quare toto abessent bello et neutris auxilia mitterent.
 8 Magno dolore Aedui ferunt se deiectos principatu, queruntur 15
 fortunae commutationem et Caesaris indulgentiam in se requi-
 runt, neque tamen suscepto bello suum consilium ab reliquis
 9 separare audent. Inuiti summae spei adulescentes Eporedorix
 et Viridomarus Vercingetorigi parent.
 1 LXIII. Ipse imperat reliquis ciuitatibus obsides; diemque
 ei rei constituit [diem; huc] omnes equites, XV numero, cele-
 2 riter conuenire iubet. Peditatu, quem antea habuerat, se fore
 contentum dicit, neque fortunam temptaturum aut in acie di-
 micaturum, sed, quoniam abundet equitatu, perfacile esse factu 5
 3 frumentationibus pabulationibusque Romanos prohibere; aequo
 modo animo sua ipsi frumenta conrumpant aedificiaque incen-
 dant, qua rei familiaris iactura perpetuum imperium liberta-
 4 temque se consequi uideant. His constitutis rebus Aeduis Segu-

LXIII. 1. Defectio in *A* haeduorum *AB* augetur α augebatur β
 2. legationes *A* legiones *B'* 5. haedui *B* hedui *A'* 6. rationes quae *B*
 impetrata *A'* impetrata *B* 7. Re in controuersiam deducta β et rem in con-
 trouersiam deduci α 9. Eodem α , om. β frequentes. multitudinis tres
 deteriores frequentes multitudines. *X* 10. uercingetorigem *B'* 12.
 afuerunt *A'B* abfuerunt *R* affuerunt β 13. ab α a β 14. neutris α neutri β
 15. haedui *B* hedui *A'* ferunt *M\beta* fuerunt *Apr.B'* sedeiectus *B'* quae-
 runt *B* 16. indulgentiam (:ci β *M*) in se α in se indulgentiam β 17. ab
 α a β 18. adulescentes *B*.

LXIII. 1. Ipse α Ille β ciuitatibus; *A* diemque *Hotman* denique *X*
 2. ei] huic *Nipperdey* xv. *A'R\beta* xv. *B* 3. quam *Bpr.* habuerat α *U* habuerit *T*
 4. d(u)ciⁱ *B* in α , om. β 6. romanus *B* romano *M* romano *A* 7. aedificia quae
A 8. quia *A'* libertatē quae *A* 9. se consequi β consequi α constitutis *B*
 haeduis *AB*.

10 sianisque, qui sunt finitimi provinciae, decem milia peditum
 imperat; huc addit equites DCCC. His praeficit fratrem 5
 Eporedorigis bellumque inferri Allobrogibus iubet. Altera ex 6
 parte Gabalos proximosque pagos Aruernorum in Heluios, item
 Rutenos Cadurcosque ad fines Volcarum Arecomicorum depo-
 15 pulandos mittit. Nihilominus clandestinis nuntiis legationi- 7
 busque Allobrogas sollicitat, quorum mentes nondum ab su-
 periore bello resedissee sperabat. Horum principibus pecunias, 8
 ciuitati autem imperium totius provinciae pollicetur.

LXV. Ad hos omnes casus prouisa erant praesidia co- 1
 hortium duarum et XX, quae ex ipsa coacta provincia ab Lucio
 Caesare legato ad omnes partes opponebantur. Heluii sua 2
 sponte cum finitimis proelio congressi pelluntur et Gaio Va-
 5 lerio Donnotauo, Caburi filio, principe ciuitatis, compluribusque
 aliis interfectis intra oppida ac muros compelluntur. Allobroges 3
 crebris ad Rhodanum dispositis praesidiis magna cum cura et
 diligentia suos fines tuerentur. Caesar, quod hostes equitatu 4
 superiores esse intellegebat et interclusis omnibus itineribus
 10 nulla re ex provincia atque Italia subleuari poterat, trans
 Rhenum in Germaniam mittit ad eas ciuitates, quas superiori-
 bus annis pacauerat, equitesque ab his arcessit et leuis arma-
 turae pedites, qui inter eos proeliari consueuerant. Eorum ad- 5
 uentu, quod minus idoneis equis utebantur, a tribunis militum
 15 reliquisque [sed et] equitibus Romanis atque euocatis equos
 sumit Germanisque distribuit.

10. finitimę puintię *T* finitimi ei provincie (prouintiae *B'*) α *U* decem
 milia α $\cdot \bar{x} \cdot \beta$ 11. $\cdot \text{DCCC} \cdot A'$ octingentos *B'* pficit *A* 12. eporedorigis β
 epore (eporo *B*) digeris α inferri α inferre β 13. gabalos $A\beta$ gaballos

Mpr *BR*² gallos *R*¹ aruenorū *A* eluios *M* heluios *cett.* 14. rutenos *B*
 rotanos *A'* in rutenos (rotenos *T*) β uolgarum α uulgarū β Arecomicorum]
 aremicorum *X* 15. legationib; quae *B*¹ 16. allobrogas α allobroges β solli-

(t)itat *A* sollicitat *B* nondum ab (ad *B*¹) superiore bello α a superiore bello
 nondum β 17. resedissee $A\beta$ *Mcorr.* residisse *B* redisse *Mpr* *R* 18. pollicetur *B*.

LXV. 1. prouisa erant α erant prouisa β 2. ipsa coacta *A'* β ipsa *B'*
 lutio *A* 3. obponebantur *Apr.* Heluii *A'* heluii *B* heluetii *U* 4. proelio *B*

pr(a)elio *A* congressis *B* elluntur *A* gaio *A'R* gai *B* $\cdot c \cdot U$ cū *T* 5. don-
 notauo *Apr.* *B'* donotauo *MAcorr.* duūuiro β caburi filio α , om. β 6. ac
 muros α murosq; β 7. cum] om. *A'* 10. prouintia *A* 11. renū *A'* 12. pacauē-

rat *A* 13. Eorū in *ras.* *B* 14. quod α ut β oquis *B* 15. reliq's que *A*
 15. sed et *A'R* β sed eīt *B*, del. *Nipperdey* 16. germanis quę *B* germaniq; *A*.

1 LXVI. Interea, dum haec geruntur, hostium copiae ex
 2 Aruernis equitesque, qui toti Galliae erant imperati, conueniunt.
 3 Magno horum coacto numero, cum Caesar in Sequanos per
 4 extremos Lingonum fines iter faceret, quo facilius subsidium
 5 prouinciae ferri posset, circiter milia passuum X ab Romanis
 6 trinis castris Vercingetorix consedit conuocatisque ad concilium
 7 praefectis equitum uenisse tempus uictoriae demonstrat: fugere
 8 in prouinciam Romanos Galliaque excedere. Id sibi ad prae-
 9 sentem optinendam libertatem satis esse; ad reliqui temporis
 10 pacem atque otium parum profici: maioribus enim coactis co-
 11 piis reuersuros neque finem bellandi facturos. Proinde in agmine
 12 inpeditos adorirentur. Si pedites suis auxilium ferant atque
 13 in eo morentur, iter facere non posse; si, id quod magis fu-
 14 turum confidat, relictis inpedimentis suae saluti consulant, et
 15 usu rerum necessarium et dignitate spoliatum iri. Nam de
 16 equitibus hostium, quin nemo eorum progredi modo extra
 17 agmen audeat, [et] ipsos quidem non debere dubitare. Id quo
 18 maiore faciant animo, copias se omnes pro castris habiturum
 19 et terrori hostibus futurum. Conclamant equites: sanctissimo
 20 iure iurando confirmari oportere, ne tecto recipiatur, ne ad
 21 liberos, ne ad parentes, ad uxorem aditum habeat, qui non bis
 22 per agmen hostium perequitasset.

1 LXVII. Probata re atque omnibus iure iurando adactis,
 2 postero die in tres partes distributo equitatu duae se acies ab
 3 duobus lateribus ostendunt, una a primo agmine iter inpedire
 4 coepit. Qua re nuntiata Caesar suum quoque equitatum triper-
 5 tito diuisum contra hostem ire iubet. Pugnatur una omnibus 5

LXVI. 1. du A 2. toti galliae (gallie M) α tota gallia β 3. in se-
 quanos α, om. β 4. lingonum ABcorr. lingonem M lignorum B' linguonū
 TU³ linguones U 5. prouintiae A ferri α ferre β 6. conuocatis quae B
 8. galliam que B presentē A' 9. optinendā A obtinendam B 11. faturos A
 in] add. Dübner 12. inpeditus B adorirentur Aβ adorientur MB' adorian-
 tur Bcorr. ferant. atque in eo morentur si pedites suis auxilium ferant
 atq; B 13. iter B inter A facere α confici β 14. confidat α confidebat
 β inpedimentis A' impedimentis B 15. necessarium B' 16. modo α, om. β
 17. et ipsos quidem non α ne ipsos quidem β et] del. Whitte quo β quod α
 19. hostibus futurum α hostiū n̄ defuturū β Conclamantē B 20. iure iurando B
 21. uxorem α uxores β bis B', om. A'β 22. perequitasset α
 perequitarit β

LXVII. 1. iure iurando α ad iusiurandū β 2. abduobus B 3. a β,
 om. α inpedire A' impedire B 5. omnibus in α tē in omnib; (tē omnib. T) β

in partibus. Consistit agmen; inpedimenta inter legiones reci-
piuntur. Siqua in parte nostri laborare aut grauius premi uide-
bantur, eo signa inferri Caesar aciemque constitui iubebat; quae
res et hostes ad insequendum tardabat et nostros spe auxilii
10 confirmabat. Tandem Germani ab dextro latere summum
iugum nacti hostes loco depellunt; fugientes usque ad flumen,
ubi Vercingetorix cum pedestribus copiis consederat, persecun-
tur compluresque interficiunt. Qua re animaduersa reliqui, ne
circumirentur, ueriti se fugae mandant. Omnibus locis fit
15 caedes. Tres nobilissimi Aedui capti ad Caesarem perducuntur: 7
Cotys, praefectus equitum, qui controuersiam cum Conuictoli-
taui proxumis comitiis habuerat, et Cauarillus, qui post de-
fectionem Litauii pedestribus copiis praefuerat, et Eporedorix,
quo duce ante aduentum Caesaris Aedui cum Sequanis bello
20 contenderant.

LXVIII. Fugato omni equitatu, Vercingetorix copias, ut 1
pro castris conlocauerat, reduxit protinusque Alesiam, quod est
oppidum Mandubiorum, iter facere coepit celeriterque inpedi-
menta ex castris educi et se subsequi iussit. Caesar inpedi- 2
5 mentis in proximum collem deductis, duabus legionibus prae-
sidio relictis secutus, quantum diei tempus est passum, circiter
tribus milibus hostium ex nouissimo agmine interfectis altero
die ad Alesiam castra fecit. Perspecto urbis situ perterritisque 3
hostibus, quod equitatu, qua maxime parte exercitus confidebant,
10 erant pulsī, adhortatus ad laborem milites circumuallare instituit.

LXVIII. Ipsum erat oppidum Alesia in colle summo ad- 1
modum edito loco, ut nisi obsidione expugnari non posse uide-

6. consistit β , constitit (constituit *Rpr.*) α inpedimenta *A'R* impedimēta *B*
7. nostri] nihil *B'* 8. inferri caesar (cesar *M*) α cēsar inferri β consti-
tui α conuerti *UTcorr.* conferri *Tpr.* 9. nostro *B* 10. summum] ido-
neum *Geyer* 11. nacti *B* nanti *A* nacti *cett.* fugientes α .fugientesq. β
14. circumirentur *AB'* circumuenirentur *M\beta* 15. cedes *A'* aedui *M* haedui
AB 16. cotys *B'* cotis *A'* cotus β prefectus *A* p̄erfectus *B* conuictolitani
U conuictolitabi (conui(n)cto) litabi *B*) α conuicto labi *T* 18. p̄fuerat *A'*
eboredorix *A'B* 19. haedui *AB*.

LXVIII. 1. copias *A'* capias *B'* copias suas β 3. Celeriter quāe *B*
inpedimenta *A'* impedimenta *B* 4. ex α e β caesar(i) *B* 5. proximum *B*
proximū *A'* 6. secutus *MB'* secutus hostes *A\beta* passum *B* 7. hostium
 α , om. β interfect(u)s *B* 8. alesia *A'* alaesiam *B'* 9. qua maxime parte
*Vascosan*us quo maxuma (maxum(a)(p) *B* maxima *A'*) parte α quo maxime
 β confidebant β confidebat α 10. ad laborem milites α milites ad laborem
 β circumuallare α alesia circumuallare β .

LXVIII. 1. alesia α , om. β 2. non posse α posse non β .

2retur; cuius collis radices duo duabus ex partibus flumina
3subluebant. Ante id oppidum planicies circiter milia passuum
4III in longitudinem patebat; reliquis ex omnibus partibus col- 5
les mediocri interiecto spatio pari altitudinis fastigio oppidum
5cingebant. Sub muro quae pars collis ad orientem solem spec-
tabat, hunc omnem locum copiae Gallorum compleuerant fos-
samque et maceriam sex in altitudinem pedum praeduxerant.
6Eius munitionis, quae ab Romanis instituebatur, circuitus XI 10
7milia passuum tenebat. Castra oportunis locis erant posita
ibique castella XXIII facta, quibus in castellis interdiu stationes
ponebantur, nequa subito eruptio fieret; haec eadem noctu
excubitoribus ac firmis praesidiis tenebantur.

1 LXX. Opere instituto fit equestre proelium in ea planicie,
quam intermissam collibus tria milia passuum in longitudinem
patere supra demonstraui. Summa ui ab utrisque conten-
2ditur. Laborantibus nostris Caesar Germanos summittit le- 5
gionesque pro castris constituit [nequa subito inruptio ab ho-
3stium peditatu fiat]. Praesidio legionum addito nostris animus
augetur; hostes in fugam coniecti se ipsi multitudine inpediunt
4atque angustioribus portis relictis coaceruantur. Germani acrius
5usque ad munitiones secuntur. Fit magna caedes; nonnulli
relictis equis fossam transire et maceriam transcendere conantur. 10
Paulum legiones Caesar, quas pro uallo constituerat, promoueri
6iubet. Non minus, qui intra munitiones erant, perturbantur
Galli, ueniri ad se confestim existimantes ad arma conclamant;

4. id (id. A) α , om. β planicies A'B $\cdot \tilde{m} \cdot \beta \cdot III \cdot \alpha$ 6. inter(c)iecto B 7.

muro quae (m^{uro})q; M) α muroq; β p(r)ars B solem (solle M) α , om. β

8. fossamque α fossam β 9. maceriam β materiam α sex in altitudinem α
in altitudinē vi. β praeduxerant (pd; M) α pduxerant β 10. xi $\cdot \tilde{m} \cdot$ (xi

$\tilde{m}$ M) passuū A' xi (xi(x) B) passuum B' $\cdot x \cdot$ mil pass U 11. oportunis

A' opportunis B 12. castellec A, quibus in castellis interdiu αT in quibus

interdiu U 13. ponebantur α disponebantur β 14. excubito(n)ibus B fri|
firmis A tenebantur α detinebantur β .

LXX. 1. planicie A' planitiae B 2. in longitudinem α , om. β 3. de-
monstrai(b)mus B ui. β | b(r)utrisque B 5. nequa — fiat] del. Paul ostiū editatu

A 6. Presidio A' nostris α & nris β animus TB'corr. animis α 7. hostes
 α & hostes sunt β 8. coaceruantur codd. aliquot deteriores coaceruatitū
A coaceruatitum B' coacernati. tum MB'corr. coartant'. β 9. usque A' β
que B' munitiones (munic: M) α muros β secuntur B' sequuntur A' psecunt'
 β cedes A 10. materiam α 12. perturbantur. galli α galli pturbantur β
13. ueniri RU uenire A'B.

nonnulli perterriti in oppidum inrumpunt. Vercingetorix iubet
15 portas claudi, ne castra nudentur. Multis interfectis, conpluri-
bus equis captis Germani sese recipiunt.

LXXI. Vercingetorix, priusquam munitiones ab Romanis 1
perficiantur, consilium capit, omnem ab se equitatum noctu
dimittere. Discedentibus mandat, ut suam quisque eorum ci-2
uitatem adeat omnesque, qui per aetatem arma ferre possint,
5 ad bellum cogant. Sua in illos merita proponit obtestaturque, 3
ut suae salutis rationem habeant, neu se optime de communi
libertate meritum hostibus in cruciatum dedant. Quod si in-
diligentiores fuerint, milia hominum delecta LXXX una secum
interitura demonstrat. Ratione inita exigue dierum se habere 4
10 XXX frumentum, sed paulo etiam longius tolerare posse par-
cendo. His datis mandatis, qua *nostrum* opus erat intermissum, 5
secunda uigilia silentio equitatum mittit. Frumentum omne ad 6
se referri iubet; capitis poenam iis, qui non paruerint, constituit;
pecus, cuius magna erat copia ab Mandubiis compulsa, uiritim 7
15 distribuit; frumentum parce et paulatim metiri instituit. Copias 8
omnes, quas pro oppido collocauerat, in oppidum recepit. His 9
rationibus auxilia Galliae expectare et bellum parat administrare.

LXXII. Quibus rebus cognitis ex perfugis et captiuis 1
Caesar haec genera munitionis instituit. Fossam pedum XX
directis lateribus duxit, ut eius fossae solum tantundem pateret,
quantum summae fossae labra distarent. Reliquas omnes mu-2

14. iubet portas α portas iubet β .

LXXI. 1. ab α a β 2. ab α a β 3. dimittere β demittere α Discedentibus A'
discendentibus B' 4. omnesque (hominesque; M) α omnes β & atque A possint β
possent α 5. cogat $Apr.$ obtestaturque α obtestatur β 6. optime de communi
libertate α de communi libertate optime β 7. hostibus in cruciatum
(cruci)ci atum B) α in cruciatum hostibus β 8. fuerit $Apr.$ delecta
·LXXX· α ·LXXX· (octoginta T) delecta β una α , om. β 9. exigue dierum
se habere xxx frumentum A' exigue dierum xxx frumentum B' frumentum
se exigue (exigere T) dierum xxx habere β exigue esse dierum xxx fru-

mentum *Dubner* 10. tolerare $A\beta$ tollerari B' tollerari M 11. datis mandatis α

dictis β qua erat nostrum opus β quia mopus erat A quia hōp' erat M quam
opus erat B' 12. mittit α dimittit β 13. iis α his β paruerunt A' 14. copia
ab (ad A') manduuiis compulsa α a mandubiis cōpulsa copia β 16. recepit
 αU recipit T 17. parat administrare (adminastrare B) α administrare parat β .

LXXII. 1. cognitis ex perfugis et captiuis α ex pfugis & (& om. U)
captiuis cognitis β 2. hec A fossa A 3. directis αU directis T fossae
(fosse A') α , om. β solum] om. A' 4. summae (summe A) fossae (fosse A') α
summa β distarent α distabant β mutiones B .

nitiones ab ea fossa pedes quadringentos reduxit, id hoc con- 5
silio, quoniam tantum esset necessario spatium complexus nec
facile totum corpus corona militum cingeretur, ne de inproviso
aut noctu ad munitiones hostium multitudo aduolaret, aut in-
3 terdiu tela in nostros operi destinatos coicere possent. Hoc
intermisso spatio duas fossas quindecim pedes latas eadem 10
altitudine perduxit; quarum interiorem campestribus ac de-
4 missis locis aqua ex flumine diriuata compleuit. Post eas ag-
gerem ac uallum XII pedum extruxit. Huic lorica pinnas-
que adiecit, grandibus ceruis eminentibus ad commissuras plu-
teorum atque aggeris, qui ascensum hostium tardarent, et turres 15
toto opere circumdedit, quae pedes LXXX inter se distarent.

1 LXXIII. Erat eodem tempore et materiari et frumentari
et tantas munitiones fieri necesse deminutis nostris copiis, quae
longius ab castris progrediebantur; ac nonnumquam opera
nostra Galli temptare atque eruptionem ex oppido pluribus 5
2 portis summa ui facere conabantur. Quare ad haec rursus
opera addendum Caesar putauit, quo minore numero militum
munitiones defendi possent. Itaque truncis arborum aut ad-
modum firmis ramis abscisis atque horum delibratis ac prae-
cutis cacuminibus perpetuae fossae quinos pedes altae duce-
3 bantur. Huc illi stipites demissi et ab infimo reuincti, ne reuelli 10
4 possent, ab ramis eminebant. Quini erant ordines coniuncti
inter se atque implicati; quo qui intrauerant, se ipsi acutissimis
5 uallis induebant. Hos cippos appellabant. Ante hos obliquis
ordinibus in quincuncem dispositis scrobes tres in altitudinem

5. pedes quadringentos (quadrig: *M*) α pedib; cccc β reduxit α deduxit
 β 6. esset necessario spatio α spatiū necessario eet β nec] ne *T* 7. cor-
pus α opus *T*, om. *U* 8. ad *AR*^a aut *MB*^a in β hostium multitudo α
multitudo hostium β 9. possent α posset β 10. quindecim *MB*^a *XV* β ,
om. *A* 11. dimissis (dimisis *B*) *X* 12. Post eas α postea β 14. commis-
suras *B* commissuras *A*^a 15. aggeres α qui α ut β tures *A*.

LXXIII. 1. eodem β eo α 2. deminutis α *T* diminutis *U* nostris copiis
(corporis *M* α *ras.*) α copiis nostris β 3. ab α a β 4. $\widetilde{nra}$ *A*^a .II. *B*^a temptare
MB temptare *A* 5. facere(n) conabantur *A* 7. munitiones (municiones *M* muni-
tionis *B*^a) defendi α defendi munitiones β amborū *A* 8. orū *A* pp&uite. *A*
pp&na *M* 9. alte *A*^a 10. dimissi (dimisi(s) *B*) α *T* 11. quini erant *UT*^a
qui inierant *T* quini (quin *R*) α 12. implicati *A*^a *B* complicati β Intra-
uerat *B* ipse *B*^a 13. cippos] cipos *M* cirros *Kraner* ante β , om. α Quos
obliquos α hos obliquis β 14. quincuncem *MT* quincuncem *B*^a quin cuncē
A scrobes tres in altitudinem (altitudine *A*) pedes fodiebantur α scrobes in
altitudine triū pedū fodiebantur *U* fodiebant' scrobes in altitudinē pedū triū *T*.

- 15 pedes fodiebantur paulatim angustiore ad infimum fastigio.
 Huc teretes stipites feminis crassitudine ab summo praeacuti et 6
 praeusti demittebantur ita, ut non amplius digitis quattuor ex
 terra emerent; simul confirmandi et stabiliendi causa singuli 7
 ab infimo solo pedes terra exculcabantur; reliqua pars scrobis
 20 ad occultandas insidias uiminibus ac uirgultis integebatur. Huius 8
 generis octoni ordines ducti ternos inter se pedes distabant. Id
 ex similitudine floris lilium appellabant. Ante haec taliae 9
 pedem longae ferreis hamis infixistotae in terram infodiebantur
 mediocribusque intermissis spatiis omnibus locis disserebantur,
 25 quos stimulos nominabant.

LXXIII. His rebus perfectis regiones secutus quam potuit 1
 aequissimas pro loci natura XIII milia passuum complexus
 paris eiusdem generis munitiones, diuersas ab his, contra exte-
 riorem hostem perfecit, ut ne magna quidem multitudine, si ita
 5 accidat, [eius discessu] munitionum praesidia circumfundi pos-
 sent; *ne autem* cum periculo ex castris egredi cogatur, dierum 2
 XXX pabulum frumentumque habere omnes coniectum iubet.

LXXV. Dum haec apud Alesiam geruntur, Galli concilio 1
 principum indicto non omnes hos, qui arma ferre possent, ut
 censuit Vercingetorix, conuocandos statuunt, sed certum nume-
 rum cuique ex ciuitate imperandum, ne tanta multitudine con-
 5 fusa nec moderari nec discernere suos nec frumentandi ratio-
 nem habere possent. Imperant Aeduis atque eorum clientibus, 2

16. crassitudine *B* 17. praeusti *A'* dimittebantur *A'Rβ* dimitebantur

B ampliis *B* ex terra *α* e terra *U* ctra *T* 19. pedes *α* pedes ·III· *β*
 scrob(r)is *B* 20. uirgultis *β* uinculis *α* integebatur *β* tegebatur (tegeban-
 tur *M*) *A'* impediabatur *B'* 21. ducti *β* iuncti *α* 22. similitudine *A* ap-
 pellabant *B* apellabant *A* appellabat' *β* taliae (tal,ae *B* talie *MU*) *αU*
 talee *T* longe *A'* infixis *β* infixae (infixe *M*) *α* tote *A'* infodiebantur
 mediocribusque *α* effodiebantur. Mediocribus *β* 25. timulos *A*.

LXXIII. 2. ·XIII· (XIII· *A*) milia *α* ·XIII· *β* 3. paris *Oudendorp*
 pares *β* pari *α* 5. accidat *A'β* accidit *R* accideret *R*³ eius discessu] *del.*
Oudendorp 6. ne autem *Hand* aut *αT* ut *U* 7. habere omnes *α* omnes
 habere *β*.

LXXV. 1. apud *α* ad *β* 2. hos *α*, *om.* *β* 3. (uero inget orix) uer cinge
 torix *A* 4. ex ciuitate *α* ciuitati *β* 5. ec moderari] ne moderari *AB'*
 nehemoderari *M* suos nec] suos ne *A'* frumentandi rationem *β* frumenta-
 tionē *α* 6. haeduis *A'* haedius *B* atque *α* et *β*.

Segusianis, Ambiuaretis, Aulercis Brannouicibus, [Blannouiis,] milia XXXV; parem numerum Aruernis adiunctis Eleutetis, Cadurcis, Gabalis, Vellauis, qui sub imperio Aruernorum esse
 3 consuerunt; Sequanis, Senonibus, Biturigibus, Santonis, Rutenis, 10
 Carnutibus duodena milia; Bellouacis decem; [totidem Lemouicibus;] octona Pictonibus et Turonis et Parisiis et Heluetiis; sena Andibus, Ambianis, Mediomatricis, Petrocoriis, Neruiis, Morinis. Nitiobrogibus quina milia; Aulercis Cenomanis totidem; Atrebatibus IIII; Veliocassis *totidem*; Lemouicibus et Auler- 15
 4 cis Eburouicibus terna; Rauricis et Boiis *bina*; XXX uniuersis ciuitatibus, quae Oceanum attingunt quaeque eorum consuetudine Armoricae appellantur, quo sunt in numero Coriosolites, 5
 Redones, Ambibarii, Caletes, Osismi, Lexouii, Venelli. Ex his Bellouaci suum numerum non compleuerunt, quod se suo 20
 nomine atque arbitrio cum Romanis bellum gesturos dicebant neque cuiusquam imperio optemperaturos; rogati tamen ab Commio pro eius hospitio II una miserunt.

7. ambluaretis (ambluer&is *M* amluaretis *U*) *X* brannouicibus *MB* β blannouicibus *A* blannouiis *X*, *del. Ciacconius* 8. partem *B* eleutetis α *U* helutetis $\&$ *T* Heluiis *Ukert* 9. uellauis α uellabiis β aruenorum *ABpr.*

10. biturigibus *B* 11. duodena milia α $\cdot \overline{\text{XII}} \cdot \beta$ decem α $\cdot \overline{\text{X}} \cdot \beta$ totidem] To quidē *M* totidem Lemouicibus] *del. Nipperdey* 12. turonis α turonib. *T* helu&is *B* elu&is *M* 13. sena Andibus *Em. Hoffmann*

senonibus *X* 14. nitiobrogibus *AR* nitiobrugib⁹ *M* nitiobr(i)gibus *B* nithiobrogib; *T* nithiobrigib; *U* quina. (quinā *B*) milia α $\cdot \overline{\text{V}} \cdot \beta$ quinque *Hoffmann*, *mutata hinc distinctione* cenomannis *X* 15. Atrebatibus *A'* adrebatibus *B* IIII; *A* $\cdot$ IIII $\cdot$ *B* $\cdot$ IIII $\cdot$ *M* β bellicocassis (bello cassis *R*) α Velliecassii *U* uollicocassis *T* totidem] *add. Dinter, om. AB* 15. Lemouicibus *Nipperdey* lexouiiis β lixouiis α et aulercis α , *om. \beta* 16. Eburouicibus *Henry de Valois* eburonibus *X* terna α , *om. \beta* rauracis *X* boiis α boiis

β boiis bina: *codd. aliquot deteriores* $\text{xxx. B xxx. A xxx R } \cdot \text{xxx. M} \beta \text{ xx; x Schneider}$ 18. coriosolites α *U* corio solitis *T* 19. redones α rhedones β ambibarii α *U* ambarii *T* caletes *codd. duo deteriores* cadetes (cad&es *a B*) *X* osismi *U* ossismi α osissimi *T* Lexouii *Nipperdey* lemouices (le moui-

ces *MB* lae mouices *R*) α ueneti. lemouices β , *del. Dübner* Venelli *Vrsinus* unelli (hūn: *M*) *X* 20. compleuerunt *A* compleuerunt *B* contulerunt β 21. gesturos (gestulos *M*¹) α $\overline{\text{ge}}$ gesturos β dicebant α dicerent β 22. optemperaturos *AB* 23. cominio *A* communio *B* α *ras.* comunio *R* $\cdot \text{II} \cdot \beta$ *xx B in ras., R* $\overline{\text{om}}$ *Ba. ras., om. A'* una] *om. \beta*.

LXXVI. Huius opera Commii, ut antea demonstraui-¹mus, 1
 fideli atque utili superioribus annis erat usus [in Britannia]
 Caesar; quibus ille pro meritis ciuitatem eius immunem esse
 iusserat, iura legesque reddiderat atque ipsi Morimos attribuerat.
 5 Tamen tanta uniuersae Galliae consensio fuit libertatis uindi- 2
 candae et pristinae belli laudis recuperandae, ut neque benefi-
 ciiis neque amicitiae memoria mouerentur, omnesque et animo
 et opibus in id bellum incumberent. Coactis equitum VIII et 3
 peditum circiter CCL, haec in Aeduorum finibus recenseban-
 10 tur, numerusque inibatur, praefecti constituebantur. Com-
 mio Atrebat, Viridomaro et Eporedorigi Aeduis, Vercassiu-
 launo Aruerni, consobrino Vercingetorigis, summa imperii
 traditur. His delecti ex ciuitatibus attribuuntur, quorum con- 4
 silio bellum administraretur. Omnes alacres et fiduciae pleni 5
 15 ad Alesiam proficiscuntur, neque erat omnium quisquam, qui
 aspectum modo tantae multitudinis sustineri posse arbitraretur,
 praesertim ancipiti proelio, cum ex oppido eruptione pugnare-
 tur, foris tantae copiae equitatus peditatusque cernerentur.

LXXVII. At hi, qui Alesiae obsidebantur, praeterita die, 1
 qua auxilia suorum expectauerant, consumpto omni frumento,
 inscii quid in Aeduis gereretur, concilio coacto de exitu suarum
 fortunarum consultabant. Ac uariis dictis sententiis, quarum 2

LXXVI. 1. ut α ita ut β antea α ante β 2. in Britannia] *del. Paul*
 brittania A britania B 3. quibus ille pro α pro quibus β ciuita^{tem} A 4.
 leges quae B atque ipsi morinos β quae ipsi morinos B' quae ipse morinis
 A' 5. Tamen tanta α Tanta tamen β 6. laudes B' 7. et] *om.* A' 8. opidus A
 VIII. MB' VIII. AB' milib; VIII. β 9. peditum $A'\beta B'$ pedum B' CCL β
 . CCLXXX. M CC XXXX A CCXL R C XXXX. B eduo^c M haeduorum AB
 recens| cebantur A 10. inibantur B' commio (comio M) atrebat (M)
 uiridomaro (uido maro A) et eporidorige (opi dorige $Mpr.$ epori derige B
 eporidir R) haeduis (heduis M) α commius atrebas. uiridomarus. & eporedorix
 hedui β 11. Vercassiuellauno $Aldus$ Uer cassiane uno A' uercassia neuno B'
 uergali. Launo T uergasilauno U 12. consubrino α 13. dilecti A' 14. fiduciae
 (fiducie M) α fiducia β pleni $\equiv B$ 15. alaesiam B Neque α Nec β 16.
 modo α , *om.* β sustineri $A'\beta$ sustinere B' 17. accipiti (p^{pr})elio A .

LXXVII. 2. auxilia (auxisilia A) suorum α suo² auxilia β 3. quod A'
 haeduis B heduis A' concilio coacto de exitu β consilio. exitu A cōsilio q
 acto de exitu M concilii. coacto. (coacti R) de exitu B' suarum fortuna-
 rum α fortunarum suarum β 4. ac (ha^c M) α Apud quos β dictis senten-
 tiis (:ciis M) α sententiis dictis β quarum α quorum β .

Caesaris bellum Gallicum.

pars deditionem, pars, dum uires suppeterent, eruptionem cen- 5
 sebat, non praetereunda oratio Critognati uidetur propter eius
 3 singularem et nefariam crudelitatem. Hic, summo in Aruernis
 ortus loco et magnae habitus auctoritatis, 'Nihil' inquit 'de
 eorum sententia dicturus sum, qui turpissimam seruitutem ded-
 4 ditionis nomine appellant, neque hos habendos ciuium loco 10
 neque ad concilium adhibendos censeo. Cum his mihi res sit,
 qui eruptionem probant; quorum in consilio omnium uestrum
 5 consensu pristinae residere uirtutis memoria uidetur. Animi
 est ista mollitia, non uirtus, paulisper inopiam ferre non posse.
 Qui se ultro morti offerant, facilius reperiuntur, quam qui do- 15
 lorem patienter ferant. Atque ego hanc sententiam probarem
 (tantum apud me dignitas potest), si nullam praeterquam uitae
 7 nostrae iacturam fieri uiderem; sed in consilio capiendo omnem
 Galliam respiciamus, quam ad nostrum auxilium concitauimus.
 8 Quid hominum milibus LXXX uno loco interfectis propinquis 20
 consanguineisque nostris animi fore existumatis, si paene in
 9 ipsis cadaueribus proelio decertare cogentur? Nolite hos uestro
 auxilio expoliare, qui uestrae salutis causa suum periculum
 neglexerunt, nec stultitia ac temeritate uestra aut animi inbe-
 cillitate omnem Galliam prosternere et perpetuae seruituti 25
 10 subicere. An, quod ad diem non uenerunt, de eorum fide con-
 stantiaque dubitatis? Quid ergo? Romanos in illis ulterioribus
 11 munitionibus animine causa cotidie exerceri putatis? Si illorum
 nuntiis confirmari non potestis omni aditu praesaep^{to}, his uti-
 mini testibus, adpropinquare eorum aduentum; cuius rei timore 30

6. pretereunda *A'* oratio critognati (cri(g)tognati *M* cri(t)tognati *B*) uide-
 tur α uidetur oratio critognati (ecrito gnati *U*) β prosper *B* α ras. 8. et
 α ac β auctoritatis *A* 9. deditionis *A* 11. ad concilium adhibendos (adib:
M) α adhibendos ad concilium β 13. residere uirtutis α uirtutis residere β
 14. mollitia β molestia α paulisper inopiam (inoppiam *B*) α inopiam pau-

lisper β 15. repperiuntur β reperiantur *A'* repperiantur (repperia tur *B*) *B*
 17. tantum apud me α Nam apud me tantum β 19. auxilium] consilium *A'*

M^s 20. 'hominum *X* hominum β inominū *A'* inominū *M* in hominum *B'*

LXXX β ^s LXXXX. α interfectis *B* 20. propinquis α ? Quid propinquis β
 21. poene *A* 22. hos α hoc β 23. expoliare α exspoliare (spoliare *U*)
 eos β 24. animi inbecillitate (inbecillitate *M*) α inbecillitate animi β 25.
 om
 ///nem *A* pp&ue seruitut(e) *A* 26. subicere α addicere β adiē *A* deorum
B constantia q; (b) *A* 27. romanos β romanorum animos α in] om. *A'*
 28. animine β sine α si α , om. β 29. praeserpto *A* p̄repto *T* praesepto
 cett. his *B* β iis *A* iis *M*.

exterriti diem noctemque in opere uersantur. Quid ergo mei consilii est? Facere, quod nostri maiores nequaquam pari bello 12 Cimbriorum Teutonumque fecerunt; qui in oppida compulsi ac simili inopia subacti eorum corporibus, qui aetate ad bellum 35 inutiles uidebantur, uitam tolerauerunt neque se hostibus traderunt. Cuius rei si exemplum non haberemus, tamen libertatis causa institui et posteris prodi pulcherrimum iudicarem. Nam quid illi simile bello fuit? Depopulata Gallia Cimbri 14 magnaue inlata calamitate finibus quidem nostris aliquando 40 excesserunt atque alias terras petierunt; iura, leges, agros, libertatem nobis reliquerunt. Romani uero quid petunt aliud 15 aut quid uolunt, nisi inuidia adducti, quos fama nobiles potentesque bello cognouerunt, horum in agris ciuitatibusque considerare atque his aeternam iniungere seruitutem? Neque enim 45 ulla alia condicione bella gesserunt. Quod si ea, quae in 16 longinquis nationibus geruntur, ignoratis, respicite finitimam Galliam, quae in provinciam redacta, iure et legibus commutatis, securibus subiecta perpetua primitur seruitute.

LXXVIII. Sententiis dictis constituunt, ut hi, qui ualitudine aut aetate inutiles sunt bello, oppido excedant atque omnia 1 prius experiantur, quam ad Critognati sententiam descendant; illo tamen [tempore] potius utendum consilio, si res cogat atque 2 5 auxilia morentur, quam aut deditionis aut pacis subeundam condicionem. Mandubii, qui eos oppido receperant, cum liberis 3 atque uxoribus exire coguntur. Hi cum ad munitiones Roma- 4

iið
31. mei consilii est] ei consiliū A 32. nostri] in Bpr. 33. ¶eceñ A hac A' 34. ad bellum inutiles α inutiles ad bellum β 35. se hostibus α hostibus se β 36. Cuius — iudicarem] om. β 38. ille B 39. quidem A' qui(d)dem B, om. β 40. adque Bⁱ petierunt α petiuerunt β 41. petunt] adpetunt Paul aliu(t) B 44. a(d)que B 45. ulla α umquam (unquam U) β condicione A' condicione B 46. ≡ignoratis B respice Bⁱ 47. le(b)ibus A 48. praemitur B.

LXXVIII. 1. hi α, om. β ualitudine A' β ualetudine B 2. &ate A sunt α sint β oppido B 3. experiantur β expedianur α ab egritognati (egri tornati B) sententia (sentenc: M) discedant α ab ecritognati sententia descidant β ad Critognati sententiam descendant Aldus 4. tempore α, om. β 5. auxia B' aut deditionis (dedic: M) aut pacis (paucis M) α deditionis et pacis β 6. condicionē A' conditionem B recipiant A 7. romanorum α, om. β.

norum accessissent, flentes omnibus precibus orabant, ut se in
5 seruitutem receptos cibo iuarent. At Caesar dispositis in
uallo custodibus recipi prohibebat. 10

1 LXXVIII. Interea Commius reliquique duces, quibus
summa imperii permissa erat, cum omnibus copiis ad Alesiam
perueniunt et colle exteriori occupato non longius mille passi-
2 bus ab nostris munitionibus considunt. Postero die equitatu
ex castris educto omnem eam planiciem, quam in longitudinem 5
tria milia passuum patere demonstrauius, complent pede-
stresque copias paulum ab eo loco abditas in locis superioribus
3 constituunt. Erat ex oppido Alesia despectus in campum. Con-
currunt his auxiliis uis; fit gratulatio inter eos atque om-
4 nium animi ad laetitiam excitantur. Itaque productis copiis 10
ante oppidum considunt et proximam fossam cratibus integunt
atque aggere explent seque ad eruptionem atque omnes casus
comparant.

1 LXXX. Caesar omni exercitu ad utramque partem muni-
tionum disposito, ut, si usus ueniat, suum quisque locum teneat
et nouerit, equitatum ex castris educi et proelium committi
2 iubet. Erat ex omnibus castris, quae summum undique iugum
tenebant, despectus, atque omnes milites intenti pugnae prouen- 5
3 tum expectabant. Galli inter equites raros sagittarios expeditosque
leuis armaturae interiecerant, qui suis cedentibus auxilio
succurrerent et nostrorum equitum impetus sustinerent. Ab his
4 complures de inproviso uulnerati proelio excedebant. Cum suos
pugna superiores esse Galli confiderent et nostros multitudine 10
premi uiderent, ex omnibus partibus et ii, qui munitionibus

8. praecibus *B* orabant β orant (horāt *M*¹) α ut *B* 9. cesar *A'* 10. custo-
dibus (custodibus *B*) α custodiis β .

LXXVIII. 1. comius *A'* reliquique α et reliqui β 2. e lesiam *B*
3 longius β longe α mille passibus ab nostris munitionibus (munic: *M*)
 α a nris munitionib. (munitiones *Tpr.*) quam mille passib. β 5. planiciem
A' planitiem *B* 6. quattuor (quatuor *M* quattuor *B*) milia (mi(e)ia *A*)
passuum α mil pass. iii. β complent *MB* cumplent *A* pedestres quae *A*
7. paulo *A'* additas *B'* 8. Imcampū *A* Concurrunt α concurrit² β 9.
fit α & β 10. la&iciam *B* letitiam *A* Itaque] atq; *A'* 11. proximū *A*
p|imū *M* gratibus *A'B*¹.

LXXX. 1. munitionum (munic: *M*) α munitionis β 3. educi α educit β
5. omnes milites intenti α omniū militū intenti animi β pugnae prouen-
tum (pugne puectū *M*) α puentū pugne β 7. inter gecerant *A* 8. suste-
rent *B*¹ 9. complures *A* complures *B* 10. pugna α pugne β confiderent &
nrōs | confiderent. & nrōs *A* 11. et ii (ii *M*) α hi β .

continebantur, et hi, qui ad auxilium conuenerant, clamore et ululatu suorum animos confirmabant. Quod in conspectu omnium res gerebatur neque recte ac turpiter factum celari poterat, utrosque et laudis cupiditas et timor ignominiae ad uirtutem excitabat. Cum a meridie prope ad solis occasum dubia uictoria pugnaretur, Germani una in parte confectis turmis in hostes impetum fecerunt eosque propulerunt; quibus in fugam coniectis sagittarii circumuenti interfectique sunt. Item ex reliquis partibus nostri cedentes usque in castra insecuti sui colligendi facultatem non dederunt. At ii, qui ab Alesia processerant, maesti, prope uictoria desperata se in oppidum receperunt.

LXXXI. Vno die intermisso Galli atque hoc spatio magno cratium, scalarum, arpagonum numero effecto media nocte silentio ex castris egressi ad campestris munitiones accedunt. Subito clamore sublato, qua significatione, qui in oppido obsidebantur, de suo aduentu cognoscere possent, cratis proicere, fundis, sagittis, lapidibus nostris de uallo proturbare reliquaque, quae ad oppugnationem pertinent, parant administrare. Eodem tempore clamore exaudito dat tuba signum suis Vercingetorix atque ex oppido educit. Nostri, ut superioribus diebus, ut cuique erat locus attributus, ad munitiones accedunt; fundis libellibus sudibusque, quas in opere disposuerant, ac glandibus Gallos proterrent. Prospectu tenebris adempto multa utrumque uulnera accipiuntur. Conplura tormentis tela coiciuntur. At Marcus Antonius et Gaius Trebonius legati, quibus hae partes ad defendendum obuenerant, qua ex parte nostros premi intellexerant, his auxilio ex ulterioribus castellis deductos summittebant.

12. hi $B'\beta$ ii A' $\vdash$ ii M 14. recte ac (aut U) turpiter factum β recte (recte B') ac turpiter α celari poterat β celari (celari A) α 16. excitabat $A'B$ corr. T' excitabant $B'U$ 18. hostes α hostes β 20. usque in α ad β insecuti α consecuti β 21. colligendi (coll(e) gendi M) facultatem α facultatem colligendi β ii AB hii M hi β ab elesia α alesie β processeran(s)t B 22. in A .

LXXXI. 1. magnū A' 2. arpagonum X media nocte α , om. β cratis T' crates cett. 6. Reliquaq. quę T reliqua quaeque AB' reliquā quęque M 7. parant α parent β 9. a(d)que B Nostri] nisi B' ut cuique α suis cui q. T 10. erat locus αU loc' erat T attributus A' adtributus B 11. ac glandibus gallos β gallos glandibus (glandibus B) α 14. marcus α m. β gaius α c β defendū B uenerant A' 16. his BT hiis M iis AU summittebant AB .

1 LXXXII. Dum longius ab munitione aberant Galli, plus
 multitudine telorum proficiebant; postea quam propius succes-
 serunt, aut se stimulis inopinantes induebant aut in scrobes de-
 lati transfodiebantur aut ex uallo ac turribus traieci pilis mura-
 2 libus interiebant. Multis undique uulneribus acceptis nulla 5
 munitione perrupta, cum lux adpeteret, ueriti, ne ab latere
 aperto ex superioribus castris eruptione circumuenirentur, se
 3 ad suos receperunt. At interiores, dum ea, quae a Vercinge-
 torige ad eruptionem praeparata erant, proferunt, priores fossas
 4 expleant, diutius in his rebus administrandis morati prius suos 10
 discessisse cognouerunt, quam munitionibus adpropinquarent.
 Ita re infecta in oppidum reuerterunt.

1 LXXXIII. Bis magno cum detrimento repulsi Galli, quid
 agant, consulunt; locorum peritos adhibent; ex his superiorum
 2 castrorum situs munitionesque cognoscunt. Erat a septentrio -
 nibus collis, quem propter magnitudinem circuitus opere cir-
 cumplecti non potuerant nostri: necessario paene iniquo loco 5
 3 et leniter decliui castra fecerunt. Haec Gaius Antistius Regi-
 nus et Gaius Caninius Rebilus legati cum duabus legionibus
 4 optinebant. Cognitis per exploratores regionibus duces hostium
 LX ex omni numero deligunt earum ciuitatum, quae maximam
 5 uirtutis opinionem habebant; quid quoque pacto agi placeat, 10
 occulte inter se constituunt; adeundi tempus definiunt, cum me-
 6 ridies esse uideatur. His copiis Vercassiullaunum Aruernum,
 unum ex quattuor ducibus, propinquum Vercingetorigis, prae-
 7 ficiunt. Ille ex castris prima uigilia egressus prope confecto
 sub lucem itinere post montem se occultauit militesque ex 15

LXXXII. 1. ad munitionem (municionē *M*) aberant galli *α* aberant
 galli ab munitione *β* 2. pro prius *B* 3. se *α* se ipsi *β* inopinantes *A*
 delati *B'* deluti *A* dela(n)ti *M* delapsi *β* 4. ac *B'β* et *A'* 5. interiebant

¶ *MB'* interiebant *A* interibant *β* 6. ueriti *B* 7. circūuenrent²—sed ad *A*

8. a(d) interiores *B* q; *A* 9. praeparata erant *Aldus* praeparauerant (pre-
 parauerant *A'β* praepa(u)rauerant *B*) X 11. mutionibus *B*.

LXXXIII. 2. ex *α* ab *β* 3. sep(tri)onibus *B'* 4. circumpleti *A* 5. potuerant
α poterant *β* necessario *α* necessarioq; *β* poene *A* 6. lenit̄ *T* leuiter *αU*
 fecerunt *α* fecerant *β* 7. .c. canmius *T'* lucius (.l. *U*) caninius (caninus *U*)
αU reuilus *X* cum] (cū)cū *A* legionb; *A* 8. optinebant *A* obtinebant *MB*
 regionibus *β* legionibus *α* 9. .l.x. *β* l.x. *α* deligunt *B'β* diligunt *A'* ciui-
 tatum *A'β* ciuitatium *B'* 10. oppinionē *A* quid *α* Qui *β* quo que *M* quo-
 quo *AB'T* quo *U* 11. meridies *M* meridie *cett.* 12. cō ris *B* 13. propinquum
B propinquum *A'*.

nocturno labore sese reficere iussit. Cum iam meridies adpro-8
pinquare uideretur, ad ea castra, quae supra demonstraui-
mus, contendit; eodemque tempore equitatus ad campestris muni-
tiones accedere et reliquae copiae pro castris sese ostendere
20 coeperunt.

LXXXIII. Vercingetorix ex arce Alesiae suos conspi-1
catus ex oppido egreditur; cratis, longurios, musculos, falces
reliquaque, quae eruptionis causa parauerat, profert. Pugna-2
tur uno tempore omnibus locis, atque omnia temptantur; quae
5 minime uisa pars firma est, huc concurritur. Romanorum 3
manus tantis munitionibus distinctur nec facile pluribus locis
occurrit. Multum ad terrendos nostros ualet clamor, qui pos-4
tergum pugnantibus extitit, quod suum periculum in aliena
uident salute constare; omnia enim plerumque, quae absunt, 5
10 uehementius hominum mentes perturbant.

LXXXV. Caesar idoneum locum nactus, quid quaque ex 1
parte geratur, cognoscit; laborantibus summittit. Vtrisque ad 2
animum occurrit, unum esse illud tempus, quo maxime contendere
conueniat: Galli, nisi perfregerint munitiones, de omni salute 3
5 desperant; Romani, si rem optinuerint, finem laborum omnium
expectant. Maxime ad superiores munitiones laboratur, quo 4
Vercassiullaunum missum demonstraui-
mus. Inicuum loci ad
decliuitatem fastigium magnum habet momentum. Alii tela 5
coniciunt, alii testudine facta subeunt; defatigatis in uicem in-
10 tegri succedunt. Agger ab uniuersis in munitionem coniectus 6
et ascensum dat Gallis et ea, quae in terra occultaauerant Ro-
mani, contegit; nec iam arma nostris nec uires suppetunt.

LXXXVI. His rebus cognitis Caesar Labienum cum 1

16. meridies α ad meridiem β 18. condit B^1 eodemque in B tempore B tem-
poris A campestris β campestris α 19. reliq; A' .

LXXXIII. 1. arce (arce(re) B) α parte β 2. cratis $Vrsinus$ castris α
a castris β musculos A' mulculos $B'\beta$ 3. reliq; quæ T reliqua quæque A'
reliqua quæque B reliqua quæque. R parauerat β parauerant α 4. locis α
locis occurrit β 5. minimæ B uisa pars firma est α pars firma α est. β
7. post ergum MB post tergum A 8. extitit α existit β 9. salute (:tē M)
 α uirtute β plerumque quae absunt α quæ plerūq; absunt T .

LXXXV. 1. quaq. T quæ $A'B$ ex α in β 2. summittit] subsidia mittit
 $Ciacconius$ utriq; B 3. esse illud (illud M^1) tempus α illud α est. tempus
p̄dicat β 5. optinuerint AB 7. uercassiullaunum α uercassilaunū β Ini-
cuium M Iniquum AB' exiguum β 8. alii B 9. tes(tu) | tudine A 10.
munitionem (municionē M) α munitione β .

2 cohortibus sex subsidio laborantibus mittit; imperat, si sustinere non posset, deductis cohortibus eruptione pugnaret; id nisi 3 necessario ne faciat. Ipse adit reliquos, cohortatur, ne labori succumbant; omnium superiorum dimicationum fructum in eo 5 4 die atque hora docet consistere. Interiores desperatis campestribus locis propter magnitudinem munitionum loca praerupta ex[a]scensu temptant; huc ea, quae parauerant, con- 5 ferunt. Multitudine telorum ex turribus propugnantes deturbant, aggere et cratibus fossas explent, falcibus uallum ac loricam 10 rescindunt.

1 LXXXVII. Mittit primo Brutum adulescentem cum cohortibus Caesar, post cum aliis Gaium Fabium legatum; postremo ipse, cum ueementius pugnaretur, integros subsidio adducit. 3 Restituto proelio ac repulsis hostibus eo, quo Labienum miserat, contendit; cohortes III ex proximo castello deducit, equi- 5 tum partem se sequi, partem circumire exteriores munitiones et ab tergo hostes adoriri iubet. Labienus, postquam neque aggeres neque fossae uim hostium sustinere poterant, coactis una XI cohortibus, quas ex proximis praesidiis deductas fors optulit, Caesarem per nuntios facit certiores, quid facien- 10 dum existimet. Adcelerat Caesar, ut proelio intersit.

1 LXXXVIII. Eius aduentu ex colore uestitus cognito, [quo insigni in proeliis uti consuevit] turmisque equitum et cohortibus uisis, quas se sequi iusserat, ut de locis superioribus haec decliua et deuexa cernebantur, hostes proelium committunt. 2 Vtrisque clamore sublato, excipit rursus ex uallo atque om- 5 nibus munitionibus clamor. Nostri omissis pilis gladiis rem

LXXXVI. 2. cohortibus sex α sex cohortib. β 3. posset *cod. Louanien-*
sis possit *X* pugnaret α pugnet β 4. Ipse adit (ad(d)it *M*) α At id *T* Id
U cohortatur *A'* β cohortatus *B'* 6. ora *A* 8. excensu *Madvig* ex ascensu
 α atque ex ascensu β q; *A* 10. falcib; *A* aeloricam *B* adoricā *A'* 11.
rescendunt *ABpr*.

LXXXVII. 1. Mittit α Cesar mittit β primum *A' T* 2. caesar α , om. β
graium *B* .c. β 3. ueementius *A* uehementius *B* integros α integro β
4. quo] qd *A* 6. se sequi β sequi α 7. ador(r)iri *A* 8. uim (u m *B*) α
uim una β 9. una *XL Vielhaber* una *XL B'* una de (hunná de *M*) *XL A'* de *XL*
 β eductas *A* heductas *M*, om. *U* 10. optulit *B* obtulit *A'* facit cer-
tiores (cerciorē *M*) α certiores facit β .

LXXXVIII. 1. colere *MB¹* quo — consuevit] *del. Paul* 2. consuevit α
consueuerat β turmisque α turmis β 5. uallo α ualle β 6. munitionibus *B*
Nostri] nihil *B¹* omissis α emissis β .

gerunt. Repente pos tergum equitatus cernitur; cohortes aliae adpropinquant. Hostes terga uerterunt. Fugientibus equites occurrunt. Fit magna caedes. Sedulius, dux et princeps Lemo-4
 10 uicum, occiditur; Vercassiuellaunus Aruernus uiuus in fuga comprehenditur; signa militaria LXXIII ad Caesarem referuntur; pauci ex tanto numero se incolumes in castra recipiunt. Conspicati ex oppido caedem et fugam suorum desperata salute 5
 15 copias a munitionibus reducunt. Fit protinus hac re audita ex castris Gallorum fuga. Quod nisi crebris subsidiis ac totius 6
 diei labore milites essent defessi, omnes hostium copiae deleri potuissent. De media nocte missus equitatus nouissimum 7
 agmen consequitur; magnus numerus capitur atque interficitur, reliqui ex fuga in ciuitates discedunt.

LXXXVIII. Postero die Vercingetorix consilio conuocato 1
 id bellum se suscepisse non suarum necessitatum, sed communis libertatis causa demonstrat, et quoniam sit fortunae 2
 cedendum, ad utramque rem se illis offerre, seu morte sua Romanis satisfacere seu uiuum tradere uelint. Mittuntur de his 3
 rebus ad Caesarem legati. Iubet arma tradi, principes produci. Ipse in munitione pro castris consedit; eo duces producuntur. 4
 Vercingetorix deditur, arma proiciuntur. Reseruatis Aeduis 5
 10 atque Aruernis, si per eos ciuitatis recipere posset, ex reliquis captiuis toto exercitui capita singula praedae nomine distribuit.

LXXXX. His rebus confectis in Aeduos proficiscitur; cuius tatem recipit. Eo legati ab Aruernis missi, quae imperaret, se 2
 facturos pollicentur. Imperat magnum numerum obsidum. Le-3

7. gerunt α agunt β postergum B post hergum M post tergum A 8. appropinquant β adpropinquabant α terga] ergo terga A' uerterunt αU uertunt T fugientibus α fugientib, q. T 9. cedes A' Sedulius β Asedulus

1. ¹ (Asedulus M) α princeps B lemouicum β remustum (rem//tu M) α Aremoricorum *Schneider* 10. uercassiuellaunus α cassiuellaunus β aruernus α aruernorum β 12. se incolumes (incolumes B) α incolumes (incolomes T) se β 13. cedem A 14. hac re] acre B .

LXXXVIII. 1. consilio AB' concilio $M\beta$ 2. id bellum se suscepisse (sus coepisse. A) α & bellū suscepisse se β non] . $\tilde{n}$ B in ras. necessitatū

AU necessitatem MT necessitatum B' 3. sit fortunae (si fortune M) α fortunę sit β 8. haeduis $A'B$ 9. atque α et β ciuitatis M ciuitates *ceff.* recipere $A'B'U$ recuperare RB^s recupari T 10. syn(e)gula B .

LXXXX. 1. haeduos AB 3. obsidum. (; A) legiones in hiberna (ib: M) mittit. (; A) α obsidū legionē in hiberna (hibnia T) mitti. β .

giones in hiberna mittit. Captiuorum circiter XX milia Aeduis
 4 Aruernisque reddit. Titum Labienum duabus cum legionibus 5
 et equitatu in Sequanos proficisci iubet; huic Marcum Sempro-
 5 nium Rutilum attribuit. Gaium Fabium legatum et Lucium
 Minucium Basilum cum legionibus duabus in Remis conlocat,
 6 nequam a finitumis Bellouacis calamitatem accipiant. Gaium
 Antistium Reginum in Ambiuaretos, Titum Sextium in 10
 Bituriges, Gaium Caninium Rebilum in Rutenos cum singulis
 7 legionibus mittit. Quintum Tullium Ciceronem et Publium
 Sulpicium Cabilloni et Matiscone in Aeduis ad Ararim rei
 8 frumentariae causa conlocat. Ipse Bibracte hiemare constituit.
 His [litteris] cognitis Romae dierum XX supplicatio redditur. 15

---

4. xx milia α · $\overline{xx}$ · T milia · xx · U eduis M haeduis AB 5. aruerni qui A red-
 dit α reddidit β Titum α , om. β duabus cum α cum duabus β 6. marcum α ,
 om. β 7. rutilū T¹ rutilium αU attribuit A adtribuit B Gaium α · c · β
 legatum α , om. β 8. minuciū M minutium cett. basilum (basilium M) α ,
 om. β 9. a A' β ab B finitumis A' Bpr. gaium α · c · β 10. ambibaretos X
 11. gaium α · c · β 12. publiū B pullium A' cabillopni α T a. ras.
 cauilloni UTcorr. 13. haeduis AB adadararim A'B 14. bibracte M β A
 corr. bibractae B' bribracte Apr. 15. His litteris α Huius anni rebus β
 litteris] del. Dittenberger xx. A' uiginti B.

A. HIRTI
BELLI GALLICI
LIBER OCTAVVS.

Coactus adsiduis tuis uocibus, Balbe, cum cotidiana mea 1
recusatio non difficultatis excusationem, sed inertiae uideretur
deprecationem habere, rem difficillimam suscepi. Caesaris 2
nostri commentarios rerum gestarum [Galliae] non *conquadrantibus*
5 superioribus atque insequentibus eius scriptis, contexui
nouissimumque imperfectum ab rebus gestis Alexandriae con-
feci usque ad exitum non quidem ciuilis dissensionis, cuius
finem nullum uidemus, sed uitae Caesaris. Quos utinam, qui 3
legent, scire possint, quam inuitus susceperim scribendos, quo
10 facilius caream stultitiae atque arrogantiae crimine, qui me
mediis interposuerim Caesaris scriptis. Constat enim inter 4
omnes nihil tam operose ab aliis esse perfectum, quod non
horum elegantia commentariorum superetur. Qui sunt editi, 5
ne scientia tantarum rerum scriptoribus desit, adeoque pro-
15 bantur omnium iudicio, ut praerepta, non praebita facultas
scriptoribus uideatur. Cuius tamen rei maior nostra quam 6
reliquorum est admiratio: ceteri enim, quam bene atque emen-
date, nos etiam, quam facile atque celeriter eos perfecerit, sci-

IULIVS · CELSUS · CONSTANTINVS. UG LEGI COMMENTARIOS. CAESARIS. LIB SEP-
TIMVS EXPLICIT. HIRTII PANSAE. INCIPIT LIBER VIII FELICIT. A.

IULIUS CELSUS CONSTANTINUS (CONTANTINUS B) UC LEGI COMMENTARIUS CAE-
SARIS (.R) LIBER SEPTIMUS EXPLICIT: INCIPIT LIBER OCTAUVS FELICITER B'.

Epist. 1. tu//s A tu M me A 3. depraecationē B difficillimam AB'
difficillimā (difficillimā M) rē Mβ 4. Galliae] del. *Vielhaber* conquadrantibus
conieci comparantibus MB'β comparentib; A 6. nouissimū|quae A'
nouissimum quae B nouissimeq; β ab α ad β 7. utq; A 9. legent B'β
legerent A' possint B'β possent A' inuitis A 10. atquae B 12. ope-
rose α operosū β 13. elegantia A 14. rerum α rerum gestarum β de-
sit α deest β 15. praecepta A' pbita A'B 18. perfecerit] perscripserit
Suetonius diu. Iul. cap. 56.

7 mus. Erat autem in Caesare cum facultas atque elegantia
summa scribendi, tum uerissima scientia suorum conciliorum 20
8 explicandorum. Mihi ne illud quidem accidit, ut Alexandrino
atque Africano bello interesset; quae bella quamquam ex
parte nobis Caesaris sermone sunt nota, tamen aliter audimus
ea, quae rerum nouitate aut admiratione nos capiunt, aliter,
9 quae pro testimonio sumus dicturi. Sed ego nimirum, dum 25
omnis excusationis causas colligo, ne cum Caesare conferar,
hoc ipsum crimen adrogantiae subeo, quod me iudicio cuius-
quam existimem posse cum Caesare comparari. Vale.

1 I. Omni Gallia deuicta Caesar cum a superiore aestate
nullum bellandi tempus intermisisset militesque hibernorum
quiete reficere a tantis laboribus uellet, conplures eodem tempore
ciuitates renouare belli consilia nuntiabantur coniurationesque
2 facere. Cuius rei uerisimilis causa adferebatur, quod Gallis 5
omnibus cognitum esset, neque ulla multitudine in unum locum
coacta resisti posse [a] Romanis, nec, si diuersa bella conplures
eodem tempore intulissent ciuitates, satis auxilii aut spatii aut
copiarum habiturum exercitum populi Romani ad omnia per-
3 sequenda; non esse autem alicui ciuitati sortem incommodi recu- 10
sandam, si tali mora reliquae possent se uindicare in liber-
tatem.

1 II. Quae ne opinio Gallorum confirmaretur, Caesar Mar-
cum Antonium quaestorem suis praefecit hibernis; ipse equitum
praesidio pridie Kal Ianuarias ab oppido Bibracte profisciscitur
ad legionem XIII, quam non longe a finibus Aeduium con-
locauerat in finibus Biturigum, eique adiungit legionem unde 5
2 cimam, quae proxima fuerat. Binis cohortibus ad inpedimenta
tuenda relictis reliquum exercitum in copiosissimos agros Bitu-
rigum inducit, qui, cum latos fines et complura oppida habe-
rent, unius legionis hibernis non potuerint contineri, quin bellum
pararent coniurationesque facerent. 10

19. eligantia *A'* 20. stientia *B* 21. illut *B* quidem accidit *α* accidat qdē
T accidit *U* 25. q; *A* 26. om̄is *T*ⁱ omnes *cett.* 27. ipsum *α* ipso *β*
28. Uale *α*, om. *β*.

I. 2. intermiss& *B*ⁱ intermississ& *A'* 3. cō(n)plures *A* complures *MB*
7. romanis *cod. Iadrensis* aromanis *X* 8. intullissent *A'* 9. exercitum populi
romani *α. β. f. U* poplm. *R. T* 10. incommodi *Aβ* incommode *M* incommodaes *B'*.

II. 1. oppinio *A'* 2. questorē *A'* p̄fēc *A'* 2. equitum (h̄eq: *M*) *α* cū
equitatus *β* 3. presidio *A'* Pridiae *B* kal *A'* kl *B*^o bibracte *MB* bri-
bracte *A* 4. XIII *Glareanus* duodecimam (du^odecimam *B*) *α* XII. *β* hae-
duorum *AB* 5. ei quae *B* 6. inpedimenta *A'* impedimenta *B* 7. tuenda *α*,
om. *β* reliquū *B* Reliqua *A* Reliquum *cett.* 9 potuerint *AB* potuerunt *MR*
potuerant *β* 10. coniurationesque (con iurationis que *M*) *α* coniurationes *β*.

III. Repentino aduentu Caesaris accidit, quod inparatis 1
disiectisque accidere fuit necesse, ut sine timore ullo rura colentes
prius ab equitatu opprimerentur, quam confugere in oppida
possent. Namque etiam illud uulgare incursionis hostium si- 2
5 gnum, quod incendiis aedificiorum intellegi consuevit, Caesaris
erat interdicto sublatum, ne aut copia pabuli frumentique, si
longius progredi uellet, deficeretur, aut hostes incendiis terre-
rentur. Multis hominum milibus captis perterriti Bituriges, qui 3
primum aduentum potuerant effugere Romanorum, in finitimas
10 ciuitates aut priuatis hospitiiis confisi aut societate consiliorum
confugerant. Frustra: nam Caesar magnis itineribus omnibus 4
locis occurrit nec dat ulli ciuitati spatium de aliena potius
quam de domestica salute cogitandi; qua celeritate et fideles
amicos retinebat et dubitantes terrore ad condiciones pacis ad-
15 ducebat. Tali condicione proposita Bituriges, cum sibi uiderent 5
clementia Caesaris reditum patere in eius amicitiam finitimas-
que ciuitates sine ulla poena dedisse obsides atque in fidem
receptas esse, idem fecerunt.

III. Caesar militibus pro tanto labore ac patientia, qui 1
brumalibus diebus, itineribus difficillimis, frigoribus intoleran-
dis studiosissime permanserant in labore, ducenos sestertios, cen-
turioni bis tantum numerum praedae nomine condonaturum pol-
5 licetur legionibusque in hiberna remissis ipse se recipit die XXXX.
Bibracte. Ibi cum ius diceret, Bituriges ad eum legatos mit- 2
tunt auxilium petium contra Carnutes, quos intulisse bellum
sibi querebantur. Qua re cognita, cum dies non amplius X et 3
VIII in hibernis esset moratus, legiones XIII. et sextam ex
10 hibernis ab Arare educit, quas ibi conlocatas explicandae rei

III. 2. disiectisque *Vascosamus* deiectisque X cecesse B¹ 4. uulgare T
uulgare *cett.* hostium signum α signum hostium β 5. haedificiorum B Caera-
ris A 6. erat α id erat β 7. oster A 10. hospitiiis B hospiciis M ospitiis A
auspiciis T U² aut spatiis U soti&ate B 14. condiciones A' condiciones B
15. condicione A' condicione B 16. finitimas quae A 17. adque B fidem
 α fide β .

III. 1. patientia AB 2. intollerandis A 3. ducenos α ducentos T
.cc. U 3. ses tertios T sestercios U sestios AB' sester M centurioni bis
tantum numerum *comieci* centurionibus tot milia nummum X 4. pde A praede
B condonaturum *Vielhaber* condonata X 5. legionibus quae B se A' β ,
om. B' 6. recipit A' recepit B' β die xxxx A' B a. ras. die xxx RBcorr.
dies. xl. β 7. intulisse B 8. quaeer bantur B dies non amplius x & VIII
(VIII B) in hibernis α in hibernis (hybnis T) non amplius XVIII dies β 9. XIII.

(XIII. A. XIII. M) et sextam α XIII & VI. β 10. arare eduē M arare ducit
A ara reducit B' arari ducit β explicandae (explicande A) α explicandi β .

frumentariae causa superiore commentario demonstratum est. Ita cum duabus legionibus ad persequendos Carnutes profiscitur.

1 V. Cum fama exercitus ad hostes esset perlata, calamitate ceterorum ducti Carnutes desertis uicis oppidisque, quae tolerandae hiemis causa constitutis repente exiguis ad necessitatem aedificiis incolebant (nuper enim deuicti conplura oppida dimi- 5 serant), dispersi profugiunt. Caesar erumpentes eo maxime tempore acerrimas tempestates cum subire milites nolle, in oppido Carnutum Cenabo castra ponit atque in tecta partim Gallorum, partim quae collectis celeriter stramentis [tentoriorum 3 integendorum gratia] erant inaedificata, milites conpegit. Equites tamen et auxiliarios pedites in omnes partes mittit, quascum- 10 que petisse dicebantur hostes; nec frustra: nam plerumque magna praeda potiti nostri reuertuntur. Oppressi Carnutes hiemis difficultate, terrore periculi, cum tectis expulsi nullo loco diutius consistere auderent nec siluarum praesidio tempestati- 15 bus durissimis tegi possent, dispersi magna parte amissa suorum dissipantur in finitimas ciuitates.

1 VI. Caesar tempore anni difficillimo, cum satis haberet conuenientes manus dissipare, nequod initium belli nasceretur, quantumque in ratione esset, exploratum haberet sub tempus aestiuorum nullum summum bellum posse conflari, Gaium Trebonium cum duabus legionibus, quas secum habebat, in hiber- 5 nis Cenabi conlocauit; ipse cum crebris legationibus Remorum certior fieret Bellouacos, qui belli gloria Gallos omnes Belgasque praestabant, finitimasque his ciuitates duce Correo Bellouaco et Commio Atrebate exercitus conparare atque in unum locum cogere, ut omni multitudine in fines Suessionum, qui 10 Remis erant attributi, facerent inpressionem, pertinere autem

V. 2. ceterorum *B'* tolerande *A* 3. constitutis repente exiguis ad necessitatem aedificiis α ad necessitatem repente exigua constituerant aedi-

ficia β 4. dimiserant α amiserant β 6. accerrimas *B* accer(u)mas *M* accerrumnas *A* 7. cenabo α cēnabo *T* genabo *U* adq; *B* partimq; *AB* 8. collectis *Weissenborn* coniectis *X* tentoriorum integendorum gratia] *del. Vielhaber* 9. tentoriorum α tentoriū β conpegit *Hoffmann* coniecit *Morus*

conteggit *X* 12. preda *A'* 13. hiemit *A* 14. presidio *A'*.

VI. 2. nequod α quod β 3. esset α ēē β 4. gaium α .c. β 6. cenabi *MB'* caenabi *AT* genabi *U* cum] con *B* 7. bello uacus *B* 8. praestabant *A* finitimas quae *B* his *A'T* iis *B'U* correo β corbeo α 10. suessionum (suos sonū *M*) *X* 11. attributi *A'* adtributi *B*.

non tantum ad dignitatem, sed etiam ad salutem suam iudicaret, nullam calamitatem socios optime de republica meritos accipere, legionem ex hibernis euocat rursus undecimam, litteras 3
15 autem ad Gaium Fabium mittit, ut in fines Suessionum legiones duas, quas habebat, adduceret, alteramque ex duabus ab [Lucio] Labieno arcessit. Ita, quantum hibernorum oportuni-4
tas bellicae ratio postulabat, perpetuo suo labore in uicem legionibus expeditionum onus iniungebat.

VII. His copiis coactis ad Bellouacos proficiscitur ca-1
strisque in eorum finibus positis equitum turmas dimittit in omnes partes ad aliquos excipiendos, ex quibus hostium consilia cognosceret. Equites officio functi renuntiant paucos in 2
5 aedificiis esse inuentos, atque hos, non qui agrorum colendorum causa remansissent (namque esse undique diligenter demigratum), sed qui speculandi causa essent remissi. A quibus cum 3
quaereret Caesar, quo loco multitudo esset Bellouacorum quodue esset consilium eorum, inueniebat: Bellouacos omnes, qui arma 4
10 ferre possent, in unum locum conuenisse, itemque Ambianos, Aulercos, Caletos, Vellocassis, Atrebatas; locum castris excelsum in silua circumdata palude delegisse, impedimenta omnia in ultiores siluas contulisse. Conplures esse principes belli auctores, sed multitudinem maxime Correo optemperare, quod 5
15 ei summo esse odio nomen populi Romani intellexissent. Paucis ante diebus ex his castris Atrebatem Commium discessisse ad auxilia Germanorum adducenda, quorum et uicinitas propinqua et multitudo esset infinita. Constituisset autem Bellouacos om-6
nium principum consensu, summa plebis cupiditate, si, ut dice-20
retur, Caesar cum tribus legionibus ueniret, offerre se ad di-

12. dignitatem] dignitati est *A* 14. eu(a)cat *A* 15. gaium (gagium *A'*) α
c. β suessionum *X* 16. ab α a β 17. lucio *MB'* lutio *A* $\tilde{\Gamma}$. β Ita α
Itaq; β oportunitas *A'* opportunitas *B* 19. unus *B*.

VII. 1. bello | uac^ous *B* 3. consilium *A'* 4. cognosceret α cognoscerent
 β 5. os *B* 6. remansiss^h& *B* 7. causa α gratia β cum quaereret (querer&
M) caesar (casar *A*) α caesar. cum quaereret (querer& *T*) β 9. inueniebat α
cognoscebat β 11. aulercos β aulurcos α uellocassis α uellocasses (uellocas-
ses *T*) β atrebatas *B'* atrebatos *A* atrebatⁱ *M* atrebatⁱ β 12. delegⁱ(e)sse *B*
impedimenta omnia α omnia impedimenta β 13. contuⁱ(l)lisse *B* belli auc-
tores α auctores belli β 14. optemperare *AB* nomem prⁱ *B* nomⁱ *A* 18.
Constituisset *A* bello uac^ous *B* 19. plebis α plebei β ut diceretur caesar
 α caesar ut diceretur β 20. offerrent (hofferent *M*) se α sese offerre β .

micandum, ne miseriore ac duriore postea condicione cum toto
 7 exercitu decertare cogerentur; si maiores copias adduceret, in
 eo loco permanere, quem delegissent, pabulatione autem, quae
 propter anni tempus cum exigua tum disiecta esset, et frumen-
 tatione et reliquo commeatu ex insidiis prohibere Romanos. 25

1 VIII. Quae Caesar consentientibus pluribus cum cognosset
 atque ea, quae proponerentur, consilia plena prudentiae longe-
 que a temeritate barbarorum remota esse iudicaret, omnibus
 rebus inseruiendum statuit, quo celerius hostes contempta suorum
 2 paucitate prodirent in aciem. Singularis enim uirtutis ueter- 5
 rimas legiones VII., VIII., VIII. habebat, summae spei de-
 lectaeque iuuentutis XI., quae octauo iam stipendio tamen in
 conlatione reliquarum nondum eandem uetustatis ac uirtutis
 3 ceperat opinionem. Itaque consilio aduocato rebus iis, quae ad
 se essent delatae, omnibus expositis animos multitudinis con- 10
 firmat. Si forte hostes trium legionum numero posset elicere
 ad dimicandum, agminis ordinem ita constituit, ut legio VII.,
 VIII., VIII. ante omnia irent impedimenta, deinde omnium
 impedimentorum agmen, quod tamen erat mediocre, ut in expe-
 ditionibus esse consuevit, cogeret XI., ne maioris multitudinis 15
 4 species accidere hostibus posset, quam ipsi depoposcissent. Hac
 ratione paene quadrato agmine instructo in conspectum hostium
 celerius opinione eorum exercitum adducit.

1 VIII. Cum repente instructas uelut in acie certo gradu
 legiones accedere Galli uiderent, quorum erant ad Caesarem
 plena fiduciae consilia perlata, siue certaminis periculo siue

21. postea condicione (condicione *B*) α condicione postea β 22. adduceret β
 adduceret et α 23. permanere β permaneret α pabulatione α pabulationē
 β 24. // cum *B*.

VIII. 1. consentientibus pluribus cum cognosset α cū ōsentientib; (cū
 sentientib; *U*) plurib; cognouisset β 2. q; *A* 3. ess& *B*¹ 4. rebus α,
 om. β hostes *B*¹ β hostis (hastis *M*¹) *A*¹ suorum *A*¹ suarū *B*¹ sua β 5. pro-
 dirent β prodiret α 6. delectaeque (delecteq; *M*) α electeq; β 7. iam α,
 om. β stipendio α stipendio functa β in conlatione α cōlocatione β 8.
 uirtutes ceperant *B* 9. q; *A* 10. multitudis *B* 11. fortae *B* 12. VII. α, om. β
 13. irent β iret α (om. *M*) impedimenta *A*¹ impedimenta *B* 14. inpedi-
 mentorum *A*¹ impedimentorum *B* 15. ess& *A* XI. ^{mā} *AT* XI. ^{am} *M* XI. *B*^h *U*
 16. speties *A* ac *B* 17. pene *A*¹, om. β conspectum α conspectu β ostium
 18. *B* oppinione *A*¹.

VIII. 1. Cum . . . legiones accedere galli uiderunt α Quas legiones
 . . . accedere galli cum uiderent β 2. cesarem *A*¹ 3. fiduciae (fiducis *M*)
 α fiducia β.

subito aduentu siue expectatione nostri consilii copias in-
 5 struunt pro castris nec loco superiore decedunt. Caesar, etsi 2
 dimicare optauerat, tamen admiratus tantam multitudinem
 hostium ualle intermissa magis in altitudinem depressa quam
 late patente castra hostium confert. Haec imperat uallo 3
 pedum duodecim muniri, loriculam pro *portione* eius alti-
 10 tudinis inaedificari, fossam duplicem pedum denum quinum late-
 ribus deprimi directis, turris excitari crebras in altitudinem
 trium tabulatorum, pontibus traiectis constratisque coniungi,
 quorum frontes uiminea lorica munirentur, ut ab hostibus
 duplici fossa, duplici propugnatorum ordine defenderentur, quo- 4
 15 rum alter ex pontibus, quo tutior altitudine esset, hoc auda-
 cius longiusque permetteret tela, alter, qui propior hostem in
 ipso uallo conlocatus esset, ponte ab incidentibus telis tegere-
 tur. Portis fores altioresque turres inposuit.

X. Huius munitionis duplex erat consilium. Namque et 1
 operum magnitudinem et timorem suum sperabat fiduciam
 barbaris allaturum, et cum pabulatum frumentatumque longius
 esset proficiscendum, paruis copiis castra munitione ipsa uide-
 5 bat posse defendi. Interim crebro paucis utrimque procurren- 2
 tibus inter bina castra palude interiecta contendebatur; quam
 tamen paludem nonnumquam aut nostra auxilia [aut] Gallorum
 Germanorumque transibant acriusque hostes insequabantur, aut
 uicissim hostes eadem transgressi nostros longius submoue-
 10 bant. Accidebat autem cotidianis pabulationibus (id quod accidere 3
 erat necesse, cum raris disiectisque ex aedificiis pabulum con-
 quireretur), ut inpeditis locis dispersi pabulatores circumueni-

4. site $A\beta$ seu MB' 9. duodecim α XII. β muniri β munire α Loricu-
 lam pro hac (haec A') ratione eius altitudinis α coronis β hac ratione] por-
 tione *Madvig* 10. denum quinum α quinum denum β 11. deprimi directis
 turris α directis deprimitur res β excitari crebras α crebras excitari β 13.
 lorica αT lurica U 13. ut ab hostibus (ostib' M) duplici fossa. duplici
 propugnatorum ordine defenderentur; α ut hostis a duplici ppugnato^{or} 4
 dine depelleretur. Fossa duplici β 15. quo tutior (tuc: M) α XIII. T 16.
 permetteret tela α tela pmitteret U tela pmitterent^s T qui U quo αT ppior
 β pro prior α 17. in ipso uallo $A'\beta$ uallo B'

X. 2. fidutiā A 3. frimentatumq; A 4. uidebat^{III} B 6. plaude A 7.
 plaudē A aut] *om. cod. Oxon.* 8. acrius quā B hostes α nostri β inse-
 quebatur A' aut α ac β 9. eadem β eodem α res | tros B submoue-
 bant A' summo uebant B 11. erat necesse α necesse erat β d(e)siectisq; B
 edificii A' 12. inpeditis A' impedimentis B' dispersi β dispersis α pa-
 bulatores β pabulatoris α .

Caesaris bellum Gallicum.

4rentur; quae res, etsi mediocre detrimentum iumentorum ac
seruorum nostris adferebat, tamen stultas cogitationes incita-
bat barbarorum, atque eo magis, quod Commius, quem pro- 15
fectum ad auxilia Germanorum arcessenda docui, cum equitibus
uenerat; qui tametsi numero non amplius erant quingenti, tamen
Germanorum aduentu barbari nitebantur.

1 XI. Caesar cum animaduerneret hostem conplures dies
castris palude et loci natura munitis se tenere, neque oppugnari
castra eorum sine dimicatione perniciose nec locum munitioni-
bus claudi nisi a maiori exercitu posse, litteras ad Trebonium
mittit, ut, quam celerrime posset, legionem XIII., quae cum T. 5
Sextio legato in Biturigibus hiemabat, arcesseret atque ita cum
2 tribus legionibus magnis itineribus ad se ueniret; ipse equites in
uicem Remorum ac Lingonum reliquarumque ciuitatum, quorum
magnum numerum euocauerat, praesidio pabulationibus mittit,
qui subitas incursiones hostium sustinerent. 10

1 XII. Quod cum cotidie fieret, ac iam consuetudine dili-
gentia *minueretur*, quod plerumque accidit diuturnitate, Bello-
uaci delecta manu peditum cognitis stationibus cotidianis equi-
tum nostrorum siluestribus locis insidias disponunt eodemque
2 equites postero die mittunt, qui primum elicerent nostros, [in- 5
3 sidiae] deinde circumuentos adgrederentur. Cuius mali sors
incidit Remis, quibus ille dies fungendi muneris obuenerat.
Namque hi, cum repente hostium equites animaduertissent ac
numero superiores paucitatem contempsissent, cupidius insecuti
4 peditibus undique sunt circumdati. Quo facto perturbati cele- 10
rius, quam consuetudo fert equestris proelii, se receperunt amisso
5 Vertisco, principe ciuitatis, praefecto equitum; qui cum uix equo
propter aetatem posset uti, tamen consuetudine Gallorum neque
aetatis excusatione in suscipienda praefectura usus erat neque

14. incitabat barbarorum α barbarorum incitabat β 15. atq; atq; A 16.

auxili A 17. tamen α sed tamen β 18. barbari nitebantur α barbari in-
flabantur U inflabantur T .

XI. 1. animaduerneret α animū aduerteret β 2. palude A loci T locis
 αU oppugnari β oppugnare α 3. perniciose AB 4. nisi — (XII 6) adgre-

derentur β , om. α poss. T 8. ciuitatū T ciuitatiū U quorum] quarum β .

XII. 2. minueretur] inueniretur β 3. delecta] delecta β cognitis] omissis
von Goeler 4. insidias disponunt] disponunt insidias T eodemque] eademq. β
5. Insidię T insidie U , del. White 6. deinde T dein U mali α mala β
7. dies α locus β 8. hi cum α ii cum U cū hi T 10. peditibus α a pe-
ditibus β 11. proelii se α p̄liis. se U se p̄liis T 12. uertisco α uertisco
uerutio β 14. sus cipiendā A' p̄fectura A' .

15 dimicari sine se uoluerat. Inflantur atque incitantur hostium
animi secundo proelio, principe et praefecto Remorum inter-
fecto, nostrique detrimento admonentur, diligentius exploratis
locis stationes disponere ac moderatius cedentem insequi hostem.

XIII. Non intermittunt interim cotidiana proelia in con-
spectu utrorumque castrorum, quae ad uada transitusque fiebant
paludis. Qua contentione Germani, quos propterea Caesar 2
transduxerat Rhenum, ut equitibus interpositi proeliarentur,
5 cum constantius uniuersi paludem transissent paucisque resistentibus
interfectis pertinacius reliquam multitudinem essent in-
secuti, perterriti non solum ii, qui aut comminus opprimebantur
aut eminus uulnerabantur, sed etiam, qui longius subsidiari con-
sueuerant, turpiter refugerunt nec prius finem fugae fecerunt saepe 3
10 amissis superioribus locis, quam se aut in castra suorum recipere
aut nonnulli pudore coacti longius profugerent. Quo-
rum periculo sic omnes copiae sunt perturbatae, ut uix iudicari
posset, utrum secundis minimisque rebus insolentiores, an
aduerso mediocri casu timidiores essent.

XIII. Conpluribus diebus isdem in castris consumptis, 1
cum propius accessisse legiones et Gaium Trebonium legatum
cognoscent, duces Bellouacorum ueriti similem obsessionem
Alesiae noctu dimittunt eos, quos aut aetate aut uiribus infe-
5 riores aut inermes habebant, unaque reliqua impedimenta.
Quorum perturbatum et confusum dum explicant agmen (magna 2
enim multitudo carrorum etiam expeditos sequi Gallos con-
sueuit), oppressi luce copias armatorum pro suis instruunt
castris, ne prius Romani persequi se inciperent, quam longius
10 agmen impedimentorum suorum processisset. At Caesar neque 3

15. inflantur β inflammanur α 18. ostē A.

XIII. 1. intmittunt U intermittit AB' intmittit. T inter mittat M
pelia M praelia AB utrorū quae B 3. quas B propterea caesar α cesar
pptea T 4. equitibus α , om. β interpositis α interpositi β 5. paludē A
transissē B resistentibus $A'U$ inresistentib. T in resistendo B' 6. pertina-
tius $A'B$ 7. ii AB hii M hi β 8. consueuerant $A'T$ consueuerant B consueuerant
 R consueuerant U 9. refugerunt $A'B\beta$ fugerunt R prius $(\text{pr} \text{ius } A)$ finem α finem
prius β sepe A' 12. pturbate A indicari $A'\beta$ iudicare B' 13. minimisque (mini-
mis quē B') α paruulis β 14. aduerso mediocri casu α aduersis mediocrib; β .

XIII. 1. isdem β hisdem α in codd. tres deteriores, om. X 2. proprius
 B gaium α .c. U , om. T 3. cognoscent $A'B'$ cognouissent $R\beta B'$ 5. reliqua
impedimenta (impedimenta B) α impedimenta reliqua β 8. pro cod. Ciacconii in
 X 9. psequis ei Inciperent A 10. impedimentorum A' impedimentorū B
ut B , om. A' neque resistentes α neque resistentes. neque cedentes β .

resistentes adgrediundos tanto collis ascensu iudicabat, neque
 non usque eo legiones admouendas, ut discedere ex eo loco
 4 sine periculo barbari militibus instantibus non possent. Ita,
 cum palude inpedita a castris castra diuidi uideret, quae trans-
 eundi difficultas celeritatem insequendi tardare posset, atque 15
 id iugum, quod trans paludem paene ad hostium castra per-
 tineret, mediocri ualle a castris eorum intercisum animum ad-
 uerteret, pontibus palude constrata legiones traducit celeriterque
 in summam planiciem iugi peruenit, quae declini fastigio duo-
 5 bus ab lateribus munebatur. Ibi legionibus instructis ad 20
 ultimum iugum peruenit aciemque eo loco constituit, unde tor-
 mento missa tela in hostium cuneos conici posset.

1 XV. Barbari confisi loci natura, cum dimicare non recu-
 sarent, si forte Romani subire collem conarentur, paulatim
 copias distributas dimittere non possent, ne dispersi pertur-
 2 barentur, in acie permanserunt. Quorum pertinacia cognita Caesar
 XX cohortibus instructis castrisque eo loco metatis muniri iubet 5
 3 castra. Absolutis operibus pro uallo legiones instructas con-
 4 locat, equites frenatis equis in statione disponit. Bellouaci,
 cum Romanos ad insequendum paratos uiderent neque per-
 noctare aut diutius permanere sine periculo eodem loco pos-
 5 sent, tale consilium sui recipiendi ceperunt. Fasces, [ut con-10

11. adgrediundos (adgrediund^o dos *B*) tanto collis ascensu α tanto collis
 ascensu lacessendos (lacessendo *U*) β 12. discedere *B* eo α , om. β 13. ita cum
 palude inpedita (impedita *R*) *B'* Ita palude inpedita (in^oedita *A*) *A'* β 14.
 a castris castra α castra castrisq; β diuidi uideret *Nipperdey* ddm diuide-
 r& *MBpr.* dum uider& *A* diuideret *RBcorr.* dimitterent. dū diuideret β quae
 α , om. β 15. tardare α tardari β adque *B* 16. id] ad *A'* pene *A'* 17.
 a(q)astris *A* animum aduerteret α animaduverteret β 19. planiciem *A'*
 planitiem *B* que *A'* qui *T* 20. ab α a β lbi *B'* Ubi *A'* β 21. tor men^t(d)o
A 22. cunici *B*.

XV. 2. paulatim α paulatimq. β 3. possent α auderent β perturbarentur α
 turbarentur β 4. pertinencia *B* cognita caesar (cesar *M*) α cognita *U* cesar
 cognita *T* 5. eo loco (eloco *A*) metatis α eo (eo² *Tpr.*) loco metatis. me-
 napios *T* muniri *B* munire *A'* β 6. absolutis *T* absolutos *U* ac solutis α
 pro uallo legiones (legionis *A*) α legiones pro uallo β 7. statione α statio-
 nib. β 8. pernoctari *B* 9. permanere α remanere *T* 10. ceperunt *B* rece-
 perunt *A* ut consueuerant α ubi consederant β , del. *Vielhaber*.

sueuerant, namque in acie sedere Gallos consuesse superioribus commentariis Caesaris declaratum est], per manus stramentorum ac uirgultorum, quorum summa erat in castris copia, inter se traditos ante aciem conlocarunt extremoque tempore
 15 diei signo pronuntiato uno tempore incenderunt. Ita continens
 flamma copias omnes repente a conspectu texit Romanorum. Quod ubi accidit, barbari uehementissimo cursu refugerunt.

XVI. Caesar, etsi discessum hostium animaduertere non 1 poterat incendiis oppositis, tamen id consilium cum fugae causa initum suspicaretur, legiones promouet, turmas mittit ad insequendum; ipse ueritus insidias, ne forte in eodem loco sub-
 5 sistere hostis atque elicere nostros in locum conaretur iniquum, tardius procedit. Equites cum intrare fumum et flammam 2 densissimam timerent ac, siqui cupidius intrauerant, uix suorum ipsi priores partes animaduertent equorum, insidias ueriti liberam facultatem sui recipiendi Bellouacis dederunt. Ita fuga 3
 10 timoris simul calliditatisque plena sine ullo detrimento milia non amplius decem progressi hostes loco munitissimo castra posuerunt. Inde cum saepe in insidiis equites peditesque dis- 4 ponerent, magna detrimenta Romanis in pabulationibus inferebant.

XVII. Quod cum crebrius accideret, ex captiuo quodam 1 conperit Caesar Correum, Bellouacorum ducem, fortissimorum milia sex peditum delegisse equitesque ex omni numero mille, quos in insidiis eo loco conlocaret, quem in locum propter
 5 copiam frumenti ac pabuli Romanos missuros suspicaretur. Quo cognito consilio legiones plures, quam solebat, educit 2

namque — est *del. Wasse* 11. namque α T $n\bar{a}$ U 12. caesaris α , *om.* β
 14. conlocarunt α collocauer β 17. ubi] (d)ubi(a) bar bari A ueementissimo M .

XVI. 1. d(e)scis sum B anim aduertere α animū aduertere (-ret U) β
 3. initum MU intū A initiū T inita B' pmouet. turmas mittit β promouit & B' pmouit A' 5. hostis B hostis A' iniquum B iniquum A' 6. fumum β summum iugum α 7. densissimam (d(is)ensissimam M) timerent α timerent densissimam β animaduertent α animū aduertent β 10. simul calliditatisque α simulq; calliditatis T 12. sepe A' .

XVII. 1. cum] *om.* B accideret $AB\beta$ accidere MRB^a 2. correum βB^a corbeum α 3. sex peditum $A'\beta$ expeditum B' delegisse (delegisset M) equitesque (equitesque B equites que A) α equitesque delegissae β ex] *om.* B^i 4. conlocaret (collocar $\&$ T) $A'\beta$ conlocarat B' quem in locum α in quem β 5. missuros α pabulatum missuros β 6. legiones α cesar legiones β plures A solebat α soleret β .

equitatumque, qua consuetudine pabulatoribus mittere praesidio consuevit, praemittit; huic interponit auxilia levis armaturae; ipse cum legionibus, quam potest maxime, adpropinquat.

1 XVIII. Hostes in insidiis dispositi, cum sibi delegissent campum ad rem gerendam non amplius patentem in omnes partes passibus mille, siluis undique aut inpeditissimo flumine 5 munitum, uelut indagine hunc insidiis circumdederunt. Explorato hostium consilio nostri ad proeliandum animo atque armis parati cum subsequentibus legionibus nullam dimicationem recusarent, turmatim in eum locum deuenerunt. Quorum aduentu cum sibi Correus oblatam occasionem rei gerendae existimaret, primum cum paucis se ostendit atque in proximas 10 turmas impetum fecit. Nostri constanter incursum sustinent insidiatorum neque plures in unum locum conueniunt; quod plerumque equestribus proeliis cum propter aliquem timorem accidit, tum multitudine ipsorum detrimentum accipitur.

1 XVIII. Cum dispositis turmis in uicem rari proeliarentur neque ab lateribus circumueniri suos paterentur, erumpunt 2 ceteri Correo proeliante ex siluis. Fit magna contentione diuersum proelium. Quod cum diutius pari Marte iniretur, paulatim ex siluis instructa multitudo procedit peditum, quae 5 nostros coegit cedere equites. Quibus celeriter subueniunt leuis armaturae pedites, quos ante legiones missos docui, turmisque nostrorum interpositi constanter proeliantur. Pugnatur aliquamdiu pari contentione; deinde, ut ratio postulabat proelii, qui sustinuerant primos impetus insidiarum, hoc ipso fiunt 10 superiores, quod nullum ab insidiantibus imprudentes acceperant detrimentum. Accedunt propius interim legiones, crebrique eodem tempore et nostris et hostibus nuntii adferuntur, imperatorem instructis copiis adesse. Qua re cognita praesidio cohortium confisi nostri acerrime proeliantur, ne, si tardius 15

7. praesidia A' 8. praemittit A'.

XVIII. 1. dispositi α positi β 3. aut inpeditissimo (inpaucissimo A imp: B) flumine α inpeditissimis. aut flumine altissimo β 4. explorato hostium consilio nostri α nostri explorato hostium (hostium explorato U) consilio β 5. praeliandum B 6. demicationem B 8. aduentu α aditu β correus $\beta B'$ corbeus (curbeus B) α 9. primum A' β primus B' proximas B proximae A' 10. incursum α impetum β 13. timorem α , om. T.

XVIII. 2. circumueniri α circumuenire β 4. iniretur A' β inirentur B' 5. ex] in A' multitudo procedit α procedit multitudo β que B¹ 6. coegit α cogit β subueniunt B¹ 7. armaturae A' missos α missos esse β 8. interpositi β interpositis α 10. primus B¹ impetus MB inpaucis A 12. proprius B' crebrique (crebri quae B) α crebrisque β 13. eadem A et nostris α nostris β nuntii (nuntii M) adferuntur α Nuntia deferuntur β 14. praesidio B 15. proeliantur B.

rem gessissent, uictoriae gloriam communicasse cum legionibus uiderentur; hostes concidunt animis atque itineribus diuersis fugam quaerunt nequiquam; nam quibus difficultatibus locorum6 Romanos claudere uoluerant, iis ipsi tenebantur. Victi tamen7
20 percussique, maiore parte amissa consternati profugiunt partim siluis petitis, partim flumine (qui tamen in fuga a nostris acriter insequentibus conficiuntur), cum interim nulla calamitate8 uictus Correus excedere proelio siluasque petere aut inuitantibus nostris ad deditionem potuit adduci, quin fortissime proeliando
25 compluresque uulnerando cogeret elatos iracundia uictores in se tela coicere.

XX. Tali modo re gesta recentibus proelii uestigiis in-1 gressus Caesar, cum uictos tanta calamitate existumaret hostes nuntio accepto locum castrorum relicturos, quae non longius ab ea caede abesse *passuum* VIII milibus dicebantur, tam-
5 etsi flumine inpeditum transitum uidebat, tamen exercitu tra- ducto progreditur. At Bellouaci reliquaeque ciuitates repente2 ex fuga paucis atque his uulneratis receptis, qui siluarum beneficio casum euitauerant, omnibus aduersis, [cognita calami-
tate], interfecto Correo, amisso equitatu et fortissimis peditibus,
10 cum aduentare Romanos existimarent, concilio repente cantu tubarum conuocato conclamant, legati obsidesque ad Caesarem mittantur.

XXI. Hoc omnibus probato consilio Commius Atrebas ad 1 eos confugit Germanos, a quibus ad id bellum auxilia mutuatus erat. Ceteri e uestigio mittunt ad Caesarem legatos 2 petuntque, ut ea poena sit contentus hostium, quam si sine
5 dimicatione inferre integris posset, pro sua clementia atque humanitate numquam profecto esset inlaturus. Adfectas opes 3 equestri proelio Bellouacorum esse; delectorum peditum multa

17. itineribus β in itineribus α 19. iis ipsi α ipsi β 20. consternati α quo fors tulerat consternati β 21. a α , om. β 23. correus β corbeus α 25. elatos α , om. β .

//

XX. 1. regiēsta *B* recentibus *A* ingraessus *B* 3. que *B*¹ 4. cede *A*¹ *passuum* *Frigell* plus minus *X* 5. inpeditū *A*¹ impeditum *B* 8. cognita calamitate] *del. Dittenberger* 9. correo β corbeo α fortissimos *Bpr.* 11. obsidesque α et obsides β 12. mittuntur *B*¹.

XXI. 1. omnibus probato consilio α consilio omnibus probato β 2. confugit germanos α germanos pfugit β ad id bellum auxilia mutuatus (mutatus *A*) erat α erat ad bellum auxilia mutuatus β 4. petunt quae *B* 5. ad que *B* 6. esset inlaturus (inlaturus *B*) α inlaturus esset β 6. Adfectas (Ad fictis ^a *M*) α adfectas β 7. bellouacorū *A*

4 milia interisse, uix refugisse nuntios caedis. Tamen magnum, ut in tanta calamitate, Bellouacos eo proelio commodum esse consecutos, quod Correus, auctor belli, concitator multitudinis, 10 esset interfectus. Numquam enim senatum tantum in ciuitate illo uiuo, quantum inperitam plebem, potuisse.

1 XXII. Haec orantibus legatis commemorat Caesar: Eodem tempore superiore anno Bellouacos ceterasque Galliae ciuitates suscepisse bellum; pertinacissime hos ex omnibus in sententia permansisse neque ad sanitatem reliquorum deditione esse per- 5 ductos. Scire atque intellegere se, causam peccati facillime mortuis delegari. Neminem uero tantum pollere, ut inuitis principibus, resistente senatu, omnibus bonis repugnantibus infirma manu plebis bellum concitare et gerere posset; sed tamen se contentum fore ea poena, quam sibi ipsi contraxissent.

1 XXIII. Nocte insequenti legati responsa ad suos referunt, obsides conficiunt. Concurrunt reliquarum ciuitatum legati, 2 quae Bellouacorum speculabantur euentum. Obsides dant, imperata faciunt excepto Commio, quem timor prohibebat 3 cuiusquam fidei suam committere salutem. Nam superiore anno Titus Labienus, Caesare in Gallia citeriore ius dicente, cum Commium conperisset sollicitare ciuitates et coniurationem contra Caesarem facere, infidelitatem eius sine ulla perfidia 4 iudicauit comprimi posse. Quem quia non arbitrabatur uocatum in castra uenturum, ne temptando cautiorem faceret, Gaium 10 Volusenum Quadratum misit, qui eum per simulationem conloqui curaret interficiendum. Ad eam rem delectos idoneos 5 ei tradit centuriones. Cum in conloquium uentum esset et, ut conuenerat, manum Commii Volusenus arripuisset, centurio uel [ut] insueta re permotus uel celeriter a familiaribus prohibitus 15 Commii conficere hominem non potuit; grauiter tamen primo

8. Tamen magnum α magnum tamen β 9. bellouacos B praelio B esse

α , om. β 10. correus β corbeus α concitator α conciliator β multitudinis B 11. interfectos AB^1 .

XXII. 2. superiore A 5. intellere Bpr .

XXIII. 1. insequen^t(d)i A suo A 2. ciuitatum AB^1 ciuitatum $M\beta$ 3. qui $A'B$ euentum α euentus β obsides dant α dant obsides β 5. cuiusquam (cui¹ quā M) fidei α fidei cuiusquam β 6. titus α , om. β ci^r & ceteriore ius A ca^r & ceterior eius B 7. conperisset A' conperisset B 9. arbitrabatur B 10. gaium α .C. β 11. conloqui B^1 conloquii $A'B^3$ 12. delectos (delectus Apr .) idoneos (indoneos A) α delectos β 13. ei tradit α tradidit β 14. arripuisset α arripuisset. et β uel *Lipsius* uelut X 15. uel α uellet β a familiaribus prohibitus commii (comii M) conficere hominem α commium conficere a familiarib; phibitus β .

ictu gladio caput percussit. Cum utrimque gladii destructi 6
essent, non tam pugnandi, quam diffugiendi fuit utrorumque
consilium: nostrorum, quod mortifero uulnere Commium cre-
debant adfectum, Gallorum, quod insidiis cognitis plura, quam
uidebant, extimescebant. Quo facto statuisset Commius dice-
batur numquam in conspectum cuiusquam Romani venire.

XXIII. Bellicosissimis gentibus deuictis Caesar, cum ui-
deret nullam iam esse ciuitatem, quae bellum pararet, quo
sibi resisteret, sed nonnullos ex oppidis demigrare, ex agris
diffugere ad praesens imperium euitandum, plures in partes
exercitum dimittere constituit. M. Antonium quaestorem cum 2
legione duodecima sibi coniungit. C. Fabium legatum cum
cohortibus XXV mittit in diuersissimam partem Galliae, quod
ibi quasdam ciuitates in armis esse audiebat neque C. Cani-
nium Rebilum legatum, qui in illis regionibus erat, satis firmas
duas legiones habere existumabat. Titum Labienum ad se 3
euocat; legionem autem XV., quae cum eo fuerat in hibernis,
in togatam Galliam mittit ad colonias ciuium Romanorum
tuendas, nequod simile incommodum accideret decursione
barbarorum, ac superiore aestate Tergestinis acciderat, qui
repentino latrocinio atque impetu eorum erant oppressi. Ipse 4
ad uastandos depopulandosque fines Ambiorigis proficiscitur;
quem perterritum ac fugientem cum redigi posse in suam
potestatem desperasset, proximum suae dignitatis esse ducebat,

17. caput (capud *M*) percussit α uulnerauit β 18. difugiendi *A'* u( )trorum que *B*
ro

19. N $\overline{ru}$ *A* uulnerare *A* credebant adfectum α affectum credebant β
21. extimescebant *A* β estimescebant *M* extimiscebant *B'* statuisset commius
 α commius statuisset β 22. cons $\overline{tum}$ *A*.

XXIII. 1. bellicosissimis (bellicosissi(s)mis *A*: im(u)s *M*) gentibus deuictis
caesar (cesar *M*) α Cesar bellicosissimis gentib; uictis β 2. iam esse α esse β pa-
raret *A'* β id pararet *B'* adpararet *Dauisius* quo sibi *MB* β quos ibi *A* quod sibi
RBcorr. 3. sed (s& *M*) α et β 4. defugere *A'* β β sens *A'* 5. dimittere *A'* β
dimitter& *B'* m. *B*, om. *A'* 5. questror& *A* 6. $\tilde{g}$ *A* $\tilde{g}$. *RT* . $\tilde{g}$. *B* g. *M.c.* β
fabiu $\overline{ru}$ *A* 7. partem galliae (gallae *B* gallie *M*) α gallie partem β 8. $\tilde{g}$ *A*
 $\tilde{g}$. *MR* . $\tilde{g}$ *B.c.* β 9. in illis regionibus erat α illis regionib; β erat β 10.
existumabat *B* 11. legionem autem α legionemque β xv *Nipperdey* duo-
decimam α xii. β $\tilde{q}$; *B* fuerat] erat *M* erant *A* 12. togatam galliam α
galliam togatam β 14. barbaror& *A* barbarum *B* superiora estate *A*
acciderat α accidisset β 15. repent(o)no *A* latrocinio *B* impetu eorum β
impetu (imp&u *M* inpetu *A*) incolae (incolae *A'* inolae *Rpr.*) illorum α im-
petu Istrorum *Madvig* 16. depopulandosque α oppugnandosque β 17. pre-
territu *A* 18. suae *A'* educebat *A*.

adeo fines eius uastare ciuibus, aedificiis, pecore, ut odio suorum Ambiorix, siquos fortuna reliquos fecisset, nullum 20 reditum propter tantas calamitates haberet in ciuitatem.

- 1 XXV. Cum in omnis partes finium Ambiorigis aut legiones aut auxilia dimisisset atque omnia caedibus, incendiis, rapinis uastasset, magno numero hominum interfecto aut capto 2 Labienum cum duabus legionibus in Treueros mittit; quorum ciuitas propter Germaniae uicinitatem cotidianis exercita bellis 5 cultu et feritate non multum a Germanis differebat neque imperata umquam nisi exercitu coacta faciebat.

- 1 XXVI. Interim Gaius Caninius legatus, cum magnam multitudinem conuenisse hostium in fines Pictonum litteris nuntiisque Durati cognosceret, qui perpetuo in amicitia manserat Romanorum, cum pars quaedam ciuitatis eius defecisset, ad 2 oppidum Lemonum contendit. Quo cum aduentaret atque ex 5 captiuis certius cognosceret, multis hominum milibus a Dumnaco, duce Andium, Duratium clausum Lemoni oppugnari neque infirmas legiones hostibus committere auderet, castra 3 posuit loco munito. Dumnacus, cum adpropinquare Caninium cognosset, copiis omnibus ad legiones conuersis castra Roma- 4 norum oppugnare instituit. Cum complures dies in oppugnatione consumpsisset et magno suorum detrimento nullam partem munitionum conuellere potuisset, rursus ad opsidendum Lemonum redit.

- 1 XXVII. Eodem tempore C. Fabius legatus complures ciuitates in fidem recipit, obsidibus firmat litterisque Gai Canini Rebili fit certior, quae in Pictonibus gerantur. Quibus rebus 2 cognitis proficiscitur ad auxilium Duratio ferendum. At Dum-

20. reliquos fecisset nullum reditum propter tantas calamitates haberet in ciuitatem α fecisset reliquos propter tantas calamitates nullum reditum haberet β .

XXV. 1. om̃is T^1 omnes *cett.* finium $A'\beta$ fines B' aut α , *om.* β 2. dimissis & AB atque α , *om.* β cedibus A' 5. exercita bellis α bellis exercitata β .

XXVI. 1. gaius α .c. β caninius α rebilus β 2. pictonū A pectonum B' 3. manserat romanorum α romanorum permanserat β 4. cum B' , *om.* $A'\beta$ quedā A' 6. dumnaco $A'TB^2$ dunaco B' dōnaco U 7. Lemoni *Oudendorp* limonem α le-

monū β 8. audir̃ & B 9. posuit loco munito α munito loco posuit β Dōnacus U 10. copiis omnibus α omnibus copiis β 11. plures A' oppugnatione α oppugnationē β 13. rusus B opsidendū A' obsidendum B lemonū β limonem α .

XXVII. 1. Eodem $A'\beta$ Eo B' . $\tilde{g}$. $B\tilde{g}$. $M\tilde{g}$ AR .c. β complures MB coplures A 2. gai canini reuili MB' gai canini (fit)uili A canini β 3. Quibus α His β 4. auxilii A durati X Ad A dumnacus (dū natus M) α dōnacus β .

5 nacus aduentu Fabii cognito desperata salute, si tempore
eodem coactus esset [et Romanum et] externum sustinere ho-
stem et respicere ac timere oppidanos, repente ex eo loco cum
copiis recedit nec se satis tutum fore arbitratur, nisi flumine
Ligeri, quod erat ponte propter magnitudinem transeundum,
10 copias traduxisset. Fabius, etsi nondum in conspectum uenerat 3
hostibus neque se Caninio coniunxerat, tamen doctus ab iis,
qui locorum nouerant naturam, potissimum credidit hostes per-
territos eum locum, quem petebant, petituros. Itaque cum 4
copiis ad eundem pontem contendit equitatumque tantum pro-
15 cedere ante agmen imperat legionum, quantum cum proces-
sisset, sine defetigatione equorum in eadem se reciperet castra.
Consecuntur equites nostri, ut erat praeceptum, inuaduntque 5
Dumnaci agmen et fugientes perterritosque sub sarcinis in
itinere adgressi magna praeda multis interfectis potiuntur. Ita
20 re bene gesta se recipiunt in castra.

XXVIII. Insequente nocte Fabius equites praemittit sic 1
paratos, ut configerent atque omne agmen morarentur, dum
consequeretur ipse. Cuius praeceptis ut res gereretur, Quintus 2
Atius Varus praefectus equitum, singularis et animi et pru-
5 dentiae uir, suos hortatur agmenque hostium consecutus turmas
partim idoneis locis disponit, partim equitum proelium com-
mittit. Confligit audacius equitatus hostium succedentibus 3
sibi peditibus; qui toto agmine subsistentes equitibus suis
contra nostros ferunt auxilium. Fit proelium acri certamine. 4

5. salte *A* tempore eodem α eodem tempore β 6. et romanum (*M*) & exter-
num sustinere hostem α et romanum hostem. et externum sustinere β et
Romanum et] *del. Frigell* 8. fore] furore *B* flumine ligeri α flumen lige-
rim β 10. traduxisset α transduxisset β 10. uenerat (*M*) hostibus α hostium
uenerat *UT* omñium. hostiũ uenerat *T* 11. se caninio *MB* secanino *A* se-
cũ caninio *UT* secũ caninũ *T a. ras.* 11. coniunxerat *A* 12. nouerant na-
turã (natu terrã *M*¹) α naturam nouerant β potissimum credidit hostes per-
territos α credidit potissimum territotos hostes β 13. eum β non eum α pe-
tebat β 14. procedere α pcedere β 15. processis& *A* 16. defetigatione α
defatigatione β 17. consecuntur *B* Consequuntur *A'* nostri] nihil *B* pceptum
A' 18. dumnaci *A'B* dõnaci *U* dõnati *T* in itinere *MUTcorr.* initineris *T*¹

itinere *AB'* 19. pda *A'* Ita. re. *A* Ita re. *M* ita re *B* Itarẽ *T* Itaq; re *U*.

XXVIII. 1. Insequente α Insequenti β 2. cumfigerent *A* omne α , om. β
3 ger&ur *A* quintus α q. β 4. Atius *Vrsinus* titatius (titacius *M*) *X*
singularis (singularis *M*) et animi et prudentiae (prudentie *A'*) uir α uir
singularis et animi et prudentie β 5. agm' quẽ *A* turbas *A'* 6. parum ido-
neis *A* parte equitum *Nipperdey* 7. audatius *B* equitatus hostium α ho-
stium equitatus β 8. subsistentes β subsistentibus α .

Namque nostri contemptis pridie superatis[que] hostibus, cum 10
subsequi legiones meminissent, et pudore cedendi et cupiditate
per se conficiendi proelii fortissime contra pedites proeliantur,
5 hostesque nihil amplius copiarum accessurum credentes, ut pridie
cognouerant, delendi equitatus nostri nacti occasionem uidebantur.

1 XXVIII. Cum aliquamdiu summa contentione dimicare-
tur, Dumnaeus instruit aciem, quae suis esset equitibus in uicem
praesidio, cum repente confertae legiones in conspectum ho-
2 stium ueniunt. Quibus uisis perculsae barbarorum turmae ac
perterritae acies hostium, perturbato impedimentorum agmine, 5
3 magno clamore discursuque passim fugae se mandant. At nostri
equites, qui paulo ante cum resistentibus fortissime conflixerant,
laetitia uictoriae elati, magno undique clamore sublato ceden-
tibus circumfusi, quantum equorum uires ad persequendum
dextraeque ad caedendum ualent, tantum eo proelio interficiunt. 10
Itaque amplius milibus duodecim aut armatorum aut eorum,
4 qui eo timore arma proiecerant, interfectis omnis multitudo ca-
pitur impedimentorum.

1 XXX. Qua ex fuga cum constaret Drappetem Senonem,
qui, ut primum defecerat Gallia, collectis undique perditis ho-
minibus, seruis ad libertatem uocatis, exulibus omnium ciui-
tatum ascitis, receptis latronibus impedimenta et commeatus
Romanorum interceperat, non amplius hominum milibus ex 5
fuga quinque collectis provinciam petere unaque consilium
cum eo Lucterium Cadurcum cepisse, quem superiore com-
mentario prima defectione Galliae facere in provinciam uoluisse

10. superatis *Ciacconius* superatisque X 13. credentes] *om. A in extremo folio* 14. nostri] *nim B¹ nati A.*

XXVIII. 1. aliquam diu *B* aliquandiu *A'* summe *B¹* 2. dūnacus *AB*
dum nāc(i)us *M* dōnacus (: cu'(i) *T*) *β* que *A'* 3. presidio *A'* Cum *α* Tum *β*
conferte *A* 4. ac *α*, *om. β* 5. perterritae (pterrite *A'*) *α* perterrita *β* inpe-
dimentorum (impedimentorum *B*) agmine *α* agmine. impedimentorum *β* 6.
magno clamore *α* clamore (clamare *T*) *β* discursu quae *A* fugae se (fugae
se *B* fuges e *A* fuge se *M*) *α* se fugē (sé fuge *T*) *β* mendant *B* 10. dextrę
quae *A* cedendū *A'B* 11. milibus passuum duodecim (XII. *M*) *α* milē XII
β aut armatorum *α* armatorum *β* 12. eo tempore *α* timore *β* 13. inpe-
dimentorum *A'* impedimentorū *B*.

XXX. 1. costar& *A* drappetem (drap&em *A'*) *α* draptē *β* 3. ciuita-
tum *A* ciuitatium *β* 4. ascitis (adscitis *Mβ*) receptis *A'β* receptis *B'* la-
tronibus *A'β* latrocinis *B'* impedimenta *A'* impedimenta *B* commeatus *α*
comitatus (comitat' *T*) *β* 5. milibus ex fuga quinque *B'* duobus milibus
ex fuga quinque *A'* duobus milibus e fuga *β* 8. fare *A* provinciam *α*
puintia *β* uoluisse impetum *α* ipetum uoluisse *β*.

impetum cognitum est, Caninius legatus cum legionibus duabus 2
10 ad eos persequendos contendit, ne detrimento aut timore prouin-
ciae magna infamia perditorum hominum latrociniiis caperetur.

XXXI. Gaius Fabius cum reliquo exercitu in Carnutes 1
ceterasque proficiscitur ciuitates, quarum eo proelio, quod
cum Dumnaco fecerat, copias esse accisas sciebat. Non enim 2
dubitabat, quin recenti calamitate summissiores essent futurae,
5 dato uero spatio ac tempore eodem instigante Dumnaco pos-
sent concitari. Qua in re summa felicitas celeritasque in re- 3
cipiendis ciuitatibus Fabium consequitur. Nam Carnutes, qui
saepe uexati numquam pacis fecerant mentionem, datis obsi-
dibus ueniunt in deditionem, ceteraeque ciuitates positae in
10 ultimis Galliae finibus, Oceano coniunctae, quae Armoricae 4
appellantur, auctoritate adductae Carnutum aduentu Fabii le-
gionumque imperata sine mora faciunt. Dumnacus suis finibus 5
expulsus errans latitansque solus extremas Galliae regiones
petere est coactus.

XXXII. At Drappes unaque Lucterius, cum legiones Ca- 1
niniumque adesce cognoscerent nec se sine certa pernicie per-
sequente exercitu putarent prouinciae fines intrare posse nec
iam libere uagandi latrociniorumque faciendorum facultatem
5 haberent, in finibus consistunt Cadurcorum. Ibi cum Lucterius 2
apud suos ciues quondam integris rebus multum potuisset
semperque auctor nouorum consiliorum magnam apud bar-
baros auctoritatem haberet, oppidum Vxellodunum, quod in
clientela fuerat eius, egregie natura loci munitum, occupat suis
10 et Drappetis copiis oppidanosque sibi coniungit.

XXXIII. Quo cum confestim Gaius Caninius uenisset ani- 1

9. Caninius α . C. antonius β legionibus duabus α duab, legionib, β 10. prouin-
ciae B.

XXXI. 1. Gaius α c. β 3. dumnaco α dōnaco T accisas α accitas β
5. instigante α instante β dumnaco α dōnaco T 6. cūncitari B 8. sepe
A' 9. Caetereq; A catereq; B 10. oceano α oceanoq; β armoricae B ar-
morice A' 11. aduentui A'Bpr. fabi U fabii cett. 12. Dumnacus α Dōna-
cus β 13. expulsis A.

XXXII. 1. drappes (drapes M) α draptēs β una quae A 2. certa A
3. prouintiae B 4. tam B libere uagandi latrociniorumque faciendorum α
liberam uagandi latrocinandique β 5. habuerent A in finibus consistunt
(constituunt B') α consistunt in agris β cadurcorum A'B caduscorum R
luterius A 7. consiliorum α esset consiliorum β 8. auctoritatem haberet α
haberet auctoritatem β uxellodunnū R^a uxellv dunū B^a uxelodunū Ucorr. auxilio
dunū X 9. egregie (aegregie Megraegiae B) natura loci α natura loci egregie β
suis α , om. β 10. drappetis (drap&is A') α draptis β oppidanos quae A.

XXXIII. 1. festim B¹ gaius α c. β animaduerteteretque α animū aduerteteretque β .

maueretque omnes oppidi partes praeruptissimis saxis
esse munitas, quo defendente nullo tamen armatis ascendere
esset difficile, magna autem inpedimenta oppidanorum uideret,
quae si clandestina fuga subtrahere conarentur, effugere non
modo equitatum, sed ne legiones quidem possent, tripertito
2 cohortibus diuisis trina excelsissimo loco castra fecit; a quibus
paulatim, quantum copiae patiebantur, uallum in oppidi cir-
cuitum ducere instituit.

- 1 XXXIII. Quod cum animaduenterent oppidani miserri-
maque Alesiae memoria solliciti similem casum obsessionis
uererentur, maximeque ex omnibus Lucterius, qui fortunae
illius periculum fecerat, moneret frumenti rationem esse ha-
bendam, constituunt omnium consensu parte ibi relicta copiarum 5
2 ipsi cum expeditis ad inportandum frumentum proficisci. Eo
consilio probato, proxuma nocte duobus milibus armatorum
3 relictis reliquos ex oppido Drappes et Lucterius educunt. Hi
paucos dies morati ex finibus Cadurcorum, qui partim re fru-
mentaria subleuare eos cupiebant, partim prohibere, quo minus 10
sumerent, non poterant, magnum numerum frumenti comparant,
nonnumquam autem expeditionibus nocturnis castella nostro-
4 rum adoriuntur. Quam ob causam Gaius Caninius toto op-
pido munitiones circumdare moratur, ne aut opus effectum
tueri non possit aut plurimis in locis infirma disponat praesidia. 15
1 XXXV. Magna copia frumenti comparata considunt Drap-
pes et Lucterius non longius ab oppido decem milibus, unde
2 paulatim frumentum in oppidum supportarent. Ipsi inter se
provincias partiuntur: Drappes castris praesidio cum parte
copiarum restitit, Lucterius agmen iumentorum ad oppidum 5
3 ducit. Dispositis ibi praesidiis hora noctis circiter decima

3. quo β quod ($q\bar{d} \equiv A$) α 4. inpedimenta A' im pedimēta B 7. celsissimo
 α excelsissimo U excellentissimo T .

XXXIII. 1. animaduenterent α animū aduerterent β miserrima quē⁽³⁾

B miserri aqu(a)e A 2. solliciti¹ B sollicitis β simelem A casū[≡] B causam A
obsessiones A' 3. fortune A' 4. illius¹ B 6. inportandum A' im portandū B
7. proxuma A' proxima B 8. drappes α draptēs β 12. expeditionibus noc-
turnis¹ A 13. gaius α , om. β 14. moratur α conatur β 15. possit β posset
 α plurimis in α plurib; β .

XXXV. 1. considunt $A'\beta$ consid& B' drappes α draptēs β 2. decim
 A' 3. supportarent A' sub portarent B 4. puintias A patiuntur $Apr.B$
Drappes ($D//$ appes A) α Draptēs β 5. copiorum A ad α in β .

siluestribus angustisque itineribus frumentum inopidum instituit. Quorum strepitum uigiles castrorum cum 4
sensissent, exploratoresque missi, quae gererentur, renuntiassent,
10 Caninius celeriter cum cohortibus armatis ex proximis castellis
in frumentarios sub ipsam lucem impetum fecit. Hi repentino 5
malo perterriti diffugiunt ad sua praesidia; quae nostri ut
uiderunt, acrius contra armatos incitati neminem ex eo numero
uiuum capi patiuntur. Profugit inde cum paucis Lucterius nec
15 se recipit in castra.

XXXVI. Re bene gesta Caninius ex captiuis comperit 1
partem copiarum cum Drappete esse in castris a milibus non
amplius XII. Qua re ex compluribus cognita, cum intellexeret
fugato duce altero [perterritos] reliquos facile opprimi posse,
5 magnae felicitatis esse arbitrabatur neminem ex caede refugisse
in castra, qui de accepta calamitate nuntium Drappeti per-
ferret. Sed in experiundo cum periculum nullum uideret, equi- 2
tatum omnem Germanosque pedites, summae uelocitatis ho-
mines, ad castra hostium praemittit; ipse legionem unam in
10 trina castra distribuit, alteram secum expeditam ducit. Cum 3
propius hostis accessisset, ab exploratoribus, quos praemisera-
t, cognoscit castra eorum, ut barbarorum fere consuetudo est,
relictis locis superioribus ad ripas esse fluminis demissa, at
Germanos equitesque imprudentibus omnibus de inproviso ad-
15 uolasse proeliumque commisisse. Qua re cognita legionem ar- 4
matam instructamque adducit. Ita repente omnibus ex partibus
signo dato loca superiora capiuntur. Quod ubi accidit, Ger-
mani equitesque signis legionis uisis ueementissime proelian-
tur. Confestim cohortes undique impetum faciunt omnibusque 5

7. a(u)gustisq; B 8. uigiles B cum sensissent] consensissent A 10. cum
α, om. β 11. sup A in p&u A fecit α facit β Hi A' in B' Hii T Ii U
12. praesidia A' nostri] nihil B¹ 13. uiderunt α uidere β 14. Profugit α
Effugit β.

XXXVI. 1. Re bene α Bene re β 2. drappete α drapte β 3. amplius
β longe amplius α Qua re A'β qua B' intellegere(n)t A 4. perterritos α
perterriti (p̄reri T) β, del. Vielhaber facere B opprimi (opp.imi A) α et
opprimi β 5. nemines A ex caede (cede A) refugisse α excedere fugere
(refugere T) β 6. drappeti α drapti β 7. in experiundo cum α cum in ex-
periundo β 8. uelocitatis] felicitatis A' homines B 9. in trina β intra α
11. proprius AB hostis α hostes β premiserat A' 13. esse fluminis α
fluminis esse β demissa α dimissa β 14. equitesque B' equites A'β om-
nibus α hominibus β 15. commisisse B 18. equitesque B' equites (aequites
A) A'β ueementissime A uehementissime cett.

aut interfectis aut captis magna praeda potiuntur. Capitur ipse 20
eo proelio Drappes.

1 XXXVII. Caninius felicissime re gesta sine ullo paene
militis uolnere ad obsidendos oppidanos reuertitur externoque
2 hoste deleto, cuius timore antea diuidere praesidia et munitione
oppidanos circumdare prohibitus erat, opera undique imperat
3 administrari. Venit eodem cum suis copiis postero die Gaius 5
Fabius partemque oppidi sumit ad opsidendum.

1 XXXVIII. Caesar interim M. Antonium quaestorem cum
cohortibus XV in Bellouacis relinquit, nequa rursus nouo-
2 rum consiliorum capiendorum Belgis facultas daretur. Ipse
reliquas ciuitates adit, obsides plures imperat, timentes omnium
3 animos consolatione sanat. Cum in Carnutes uenisset, quorum 5
in ciuitate superiore commentario Caesar exposuit initium belli
esse ortum, quod praecipue eos propter conscientiam facti
timere animaduertebat, quo celerius ciuitatem timore liberaret,
principem sceleris illius et concitorem belli Gutruatum ad
4 supplicium deposcit. Qui etsi ne ciuibus quidem suis se 10
committebat, tamen celeriter omnium cura quaesitus in castra
5 perducitur. Cogitur in eius supplicium Caesar contra suam
naturam concursu maximo militum, qui ei omnia pericula et
detrimenta belli [a Gutruato] accepta referebant, adeo ut uer-
beribus exanimatum corpus securi feriretur. 15

1 XXXVIII. Ibi crebris litteris Caninii fit certior, quae de
Drappete et Lucterio gesta essent, quoque in consilio perma-

20. preda A' ipse eo α eo | ipse T 21. drappes α draptēs β .

XXXVII. 1. felicissime re α re felicissime β pene A' poene B' 2. militis
uolnere α uolnere militis T ab B^1 opsidendos MT oppidanos $\ddot{o}ppida\ddot{a}nos$ B
3. antea α , om. β 5. copiis] op A^1 copias M gaius α .c. β 6. opsidendū
 A obsidendum *cett.*

XXXVIII. 1. Cesar A .m̄. A' .m̄ B questorem A' 2. xv. B' .xii. A'
xvi. β bellouacis M bello acis A bellouagis β belgis B' relinquit B re-
liquit (reliquid M) $A'\beta$ 3. capiendorum belgis α ad capiendum bellum
 β 5. quorum α quorum consilio β 7. esse (eet. M) ortum α exortū
ee T precipue A' constientia B 8. timore α metu β 9. concitorem
belli α belli concitorem β gutruatrū A gutuatrū MB' guttruatū Upr .
guttruatrū $Ucorr$. m̄. guttruatrū T 10. de poposcit B deposcit $A'\beta$ ne]
nec A suis se B' se $A'\beta$ 12. supplicium α supplicio β caesar contra suam
naturam α contra naturam suam caesar β 13. concursu maximo militum α
maximo militum concursu β ei $A'\beta$, om. B' 14. a gutruato (guttruatō U)
 $A'\beta$, del. *Oudendorp* accepta (accepita M^1) $A'\beta$ accepto B' 15. feret&ur B .

XXXVIII. 2. drapp&e (trap&e M) α drapte (drapt& T) β lucterio β
luterio α quoque in α et in quo β .

nerent oppidani. Quorum etsi paucitatem contemnebat, tamen 2
pertinaciam magna poena esse adficiendam iudicabat, ne uni-
5 uersa Gallia non sibi uires defuisse ad resistendum Romanis,
sed constantiam putaret, neue hoc exemplo ceterae ciuitates
locorum oportunitate fretae se uindicarent in libertatem, cum 3
omnibus Gallis notum esse sciret, reliquam esse unam aetatem
suae provinciae, quam si sustinere potuissent, nullum ultra
10 periculum uererentur. Itaque Q. Calenum legatum cum legionibus 4
duabus reliquit, qui iustis itineribus se subsequeretur; ipse cum
omni equitatu, quam potest celerrime, ad Caninium contendit.

XXXX. [Caesar] cum contra expectationem omnium Vxel- 1
lodunum uenisset oppidumque operibus clausum animaduverteret
neque ab oppugnatione recedi uideret ulla condicione posse,
magna autem copia frumenti abundare oppidanos ex perfugis
5 cognosset, aqua prohibere hostem temptare coepit. Flumen 2
infimam uallem diuidebat, quae totum paene montem cingebat,
in quo positum erat praeruptum undique oppidum Vxellodunum.
Hoc auertere loci natura prohibebat: in infimis enim sic radi- 3
cibus montis ferebatur, ut nullam in partem depressis fossis
10 deriuari posset. Erat autem oppidanis difficilis et praeruptus 4
eo descensus, ut prohibentibus nostris sine uolneribus ac peri-

4. p̄tinat̄iā A'B magnā B esse α, om. β iudicabat A'BRcorr. β iudica-

bit RBcorr. 5. sibi uires (uirc A) A' ibi uires B' uires sibi β

sibi
uires T defuisse α, om. β ad — (XXXXIII 6) nostri] deficit A; A' = α
(Paris. 5766) M 6. putaret αU sibi defuisse putar & T c&erae B 7. op-
portunitate A'B frete α B se uindicarent α uindicarent se β 8. es(i)se
B, om. β 9. suae provinciae (puincie M prouintiae B) α puincie (:tiq) suq β
quintū

10. q̄. B, om. β legionibus duabus A'T duab; legionib; U legionibus B'

11. reliquid MB se subsequeretur A'β subsequeretur B' 12. aequitatu A'.

XXXX. 1. Caesar cum contra expectationem (exp: M) omnium A'β Cum
contra expectationē. omniū caesar B Caesar] del. Dittenberger uxellodunū Tuar.
uxellodunū α uēxellō dunū M uxellodonū B' uelo dunū T uelodunum Upr.
2. animaduverteret α animum aduerteret UT⁹ animum adūtiss & T 3. con-
dicione A'B 5. cognosset α cognouisset β 6. paene (pene A') erat praerup-
tum (prer: M) undique oppidum uxellodunum (uēx: M uxellō donum: B) Hoc

auertere loci natura prohibebat. In infimis (infimis M) enim sic radicibus A'B
erat uelodunum. Flumen auerti loci natura p̄ruptum undiq; oppidum phi-
bebat. Sic enim imis radicibus β 7. uxellodonum B' uxellodonū α uēxello
dunū M uelo dunū T ueloduno U 9. depraessis B 10. praeruptos B 11. descensos
B uolnerib; T¹ uulneribus cett.

Caesaris bellum Gallicum.

culo uitae neque adire flumen neque arduo se recipere possent
 5 ascensu. Qua difficultate eorum cognita Caesar sagittariis
 funditoribusque dispositis, tormentis etiam quibusdam locis
 contra facillimos descensus conlocatis, aqua fluminis prohibe- 15
 bat oppidanos.

1 XXXXI. Quorum omnis postea multitudo aquatorum unum
 in locum conueniebat sub ipsius oppidi murum, ubi magnus
 fons aquae prorumpebat ab ea parte, quae fere pedum trecen-
 2 torum intervallo fluminis circuitu uacabat. Hoc fonte prohi-
 beri posse oppidanos cum optarent reliqui, Caesar unus uideret, 5
 e regione eius uineas agere aduersus montem et aggerem in-
 struere coepit magno cum labore et continua dimicatione.
 3 Oppidani enim loco superiore decurrunt et eminus sine peri-
 culo proeliantur multosque pertinaciter succedentes uolnerant;
 non deterrentur tamen milites nostri uineas proferre et labore 10
 4 atque operibus locorum uincere difficultates. Eodem tempore
 cuniculos tectos ab uineis agunt ad caput fontis; quod genus
 operis sine ullo periculo, sine suspitione hostium facere licebat.
 5 Extruitur agger in altitudinem pedum LX, conlocatur in eo
 turris decem tabulorum, non quidem quae moenibus adaequa- 15
 ret (id enim nullis operibus effici poterat), sed quae superare
 6 fontis fastigium posset. Ex ea cum tela tormentis iacerentur
 ad fontis aditum, nec sine periculo possent aquari oppidani,
 non tantum pecora atque iumenta, sed etiam magna hostium
 multitudo siti consumebatur. 20

12. se recipere possent ascensu α ascensu recipere se possent β 15. fluminis
 prohibebat α prohibebat fluminis β .

XXXXI. 1. unum in α in unum β 2. sub ipsius oppidi murum ubi
 (hubi M) α Sub ipsum enim oppidi murum β 3. partē B pedū A' pede B
 pedū T 4. fluminis α a fluminis β 6. e regione $a\beta M^a$ (7) regione M regione
 B' aduersus α contra β aggerem instruere α aggeres struere β 7. magno
 cum labore α cum magna β 8. decurrunt et eminus sine periculo proeliant-
 tur (β l: a) α decurrentes sine periculo β liabantur β 9. uulnerant. Non de-
 terrentur (deterentur a) tamen milites nostri α uulnerabant. (uol: T) ut tamē
 milites $\tilde{n}$ ri non terrerentur (terren T) β et labore α , om. β 11. locorum
 uincere α uincere locorum β 12. cuniculos tectos α tectos cuniculos β ab
 uineis *Dauisius* ad uineas (ueneas *Rpr.*) X ad caput U^a et caput $A'\beta$ & capud
 B' 13. sine α & sine β suspitione $a\beta$ suspitione M susceptione B' 14. pedū
 .LX. U^a *Orosius* pedum .VI. (vi. M sex α) $A'\beta$ pedes sex B' 15. tabulorū B
 quidem α , om. β adaequaret (adequar & A') $A'\beta$ aequaret B' 16. superare
 (suparare B') fontis fastigium posset α superaret fontis fastigium β 18. adi-
 tum α aditus β possent aquari oppidani α oppidani adaequarentur β 19. ad-
 que B magna hostium α hominum β 20. siti $A'B\beta$ sibi RB^a .

XXXXII. Quo malo perterriti oppidani cupas seu, pice, 1
scandulis complent; eas ardentes in opera prouoluunt eodem-
que tempore acerrime proeliantur, ut ab incendio restinguendo
dimicationis periculo deterreant Romanos. Magna repente in 2
5 ipsis operibus flamma extitit. Quaecumque enim per locum
praecipitem missa erant, ea uineis et aggere suppressa con-
prehendebant id ipsum, quod morabatur. Milites contra nostri, 3
quamquam periculoso genere proelii locoque iniquo preme-
bantur, tamen omnia fortissimo sustinebant animo. Res enim 4
10 gerebatur et excelso loco et in conspectu exercitus nostri,
magnusque utrimque clamor oriebatur. Ita quam quisque
poterat maxime insignis, quo notior testatiorque uirtus esset
eius, telis hostium flammaeque se offerebat.

XXXXIII. Caesar cum complures suos uulnerari uideret, 1
ex omnibus oppidi partibus cohortes montem ascendere et si-
mulatione moenium occupandorum clamorem undique iubet
tollere. Quo facto perterriti oppidani, cum, quid ageretur in 2
5 locis reliquis, essent suspensi, reuocant ab impugnandis operibus
armatos in murisque disponunt. Ita nostri fine proelii facto 3
celeriter opera flamma comprehensa partim restingunt, partim
intercindunt. Cum pertinaciter resisterent oppidani, magna 4
etiam parte amissa siti suorum in sententia permanerent, ad
10 postremum cuniculis uenae fontis intercisae sunt atque auersae.
Quo facto repente perennis exaruit fons tantamque attulit op- 5
pidanis salutis desperationem, ut id non hominum consilio, sed
deorum uoluntate factum putarent. Itaque se necessitate coacti
tradiderunt.

XXXXII. 1. perterriti (ptecti *Mpr.*) α territi β seuo $A'B$ sebo β 2.
complant (. *B*) eas αB implent .eas T compl&as. *M* completas et *U*
Eodemque α Eodem β 3. acerrimae praeliantur *B* 4. dimicationis peri-
culo deterreant romanos α dimicatione et periculo romani deterrerentur β
7. milites contra α Contra milites β 8. proelio B' praemebantur *B* 9. sus-
tinebant animo α animo sustinebant β 10. et excelso α excelso β 11. quã
 $A'\beta$, om. B' 12. esset eius α eius esset β .

XXXXIII. 1. uulnerari *T* uulnerari *cett.* 4. perterriti α territi β 5. sus-
pensi $B'\beta$ ignari (signari α ignorari *M*) $A'U^s$ 6. in] *add. Forchhammer* fine]
hic redit A proelii facto α facto plii β 7. operat *Apr. Bpr.* 9. amissa
siti suorum α suorum siti amissa β permanerent *Apr. β* permanebant MB'
Accorr. 10. uene *A* intcise *A* adque *B* 11. perennis (phennis *M*) exaruit
fons. Tantamque α fons pennis exaustus tantam β 13. uoluntate (uolun-
tatē *Apr. Bpr.*) factum α factum uoluntate *T* se necessitate coacti (coa-
cunti *M*) α necessitate coacti. se β .

- 1 XXXXIII. Caesar, cum suam lenitatem cognitam omnibus sciret neque uereretur, nequid crudelitate naturae uideretur asperius fecisse, neque exitum consiliorum suorum animaduerneret, si tali ratione diuersis in locis plures consilia inissent, exemplo supplicii deterrendos reliquos existimauit. Itaque omnibus, qui arma tulerant, manus praecidit uitamque concessit, quo testatior esset poena improborum. Drappes, quem captum esse a Caninio docui, siue indignitate et dolore uinculorum siue timore grauioris supplicii paucis diebus cibo se abstinuit atque ita interiit. Eodem tempore Lucterius, quem profugisse ex proelio scripsi, cum in potestatem uenisset Epasnacti Aruerni (crebro enim mutandis locis multorum fidei se committebat, quod nusquam diutius sine periculo commoraturus uidebatur, cum sibi conscius esset, quam inimicum deberet Caesarem habere), hunc Epasnactus Aruernus, amicissimus populi Romani, sine dubitatione ulla uinctum ad Caesarem deduxit.
- 1 XXXXV. Labienus interim in Treueris equestre proelium facit secundum conpluribusque Treueris interfectis et Germanis, qui nullis aduersus Romanos auxilia denegabant, principes eorum uiuos redigit in suam potestatem atque in his Surum Aeduum, qui et uirtutis et generis summam nobilitatem habebat solusque ex Aeduis ad id tempus permanserat in armis.
- 1 XXXXVI. Ea re cognita Caesar, cum in omnibus parti-

XXXXIII. 1. Caesar, cum ^{itaq.} B 2. neque uereretur α nec uereretur U neuer& T 3. consiliorum suorum α consilii sui β 4. consilia inissent α rebellare coepissent β 6. uitamque (uitā quā B) α uitam β 7.

inprobo 4 A' improborum B Drappes α Draptes β 8. ess// B et dolore α, om. β 9. cibo se α se cybo β 11. epasnacti MB epanacti A epasneti β 12. mutandis α mutatis T 13. quod MB Quo A 14. caesarem habere α habere cesarem U hab& cesarē T 15. epas nactus AB ipas nact'

M epasnetus β p̄r A .p̄r. M p. r. B p plo .R. T poplo. f U.

XXXXV. 1. treueris A'B praelium B 2. facit secundum α secundum facit β Complurib; q; A' conpluribus que B complurib; q; (cūpl: T) etiā β treueris interfectis et germanis α treuiris et germanis interfectis β

3. nullis (nulli M) α nulli β denegēban B 5. aeduū M haeduū B

haedus A uirtutis A'β uirtutem B' 6. eduis M haeduis B heduis A.

XXXXVI. 1. partibus galliae α galliē partib; β.

bus Galliae bene res geri uideret iudicaretque, superioribus aestiuis Galliam deuictam subactamque esse, Aquitaniam numquam ipse adisset, sed per Publium Crassum quadam ex parte
 5 deuicisset, cum duabus legionibus in eam partem Galliae est profectus, ut ibi extremum tempus consumeret aestiuorum. Quam rem, sicuti cetera, celeriter feliciterque confecit. Nam-
 2 que omnes Aquitaniae ciuitates legatos ad Caesarem miserunt obsidesque ei dederunt. Quibus rebus gestis ipse equitum
 10 praesidio Narbonem profectus est, exercitum per legatos in hiberna deduxit: quattuor legiones in Belgio conlocauit cum 4 M. Antonio et C. Trebonio et P. Vatinio legatis, duas legiones in Aeduos deduxit, quorum in omni Gallia summam esse auctoritatem sciebat, duas in Turonis ad fines Carnutum posuit,
 15 quae omnem illam regionem coniunctam Oceano continerent, duas reliquas in Lemouicum finibus non longe ab Aruernis, nequa pars Galliae uacua ab exercitu esset. Paucos dies ipse 5 in provincia moratus, cum celeriter omnes conuentus percurrisset, publicas controuersias cognosset, bene meritis prae-
 20 mia tribuisset (cognoscendi enim maximam facultatem habebat, 6 quali quisque fuisset animo in totius Galliae defectione, quam sustinuerat fidelitate atque auxiliis prouinciae illius), his confectis rebus ad legiones in Belgium se recepit hibernauitque Nemetocennae.

2. geri α gestas β 3. subactamque α et subactam β 4. ipse adisset sed
 (s& M s; β) A' β adisset B' ^{mm} pubhū A 5. galliae (gallie M) α , om. β .
 6. ut ibi (hibi M) α ubi β te(s)pus A consumeret aestiuorum (estiuorum A)
 α aestiuorum consumeret' β 7. celeriter (caelerit A) feliciterque α feliciter et ce-
 leriter β 8. equitaniae A caesarem (cesarē M) α eum (eo T) β 9. Qu b;
 A equitum praesidio (ps: M) α cum psidio equitum (eqtatū T) β 10. nar-
 bonem B' narbonam A' β 12. m. antonio B ī antonio R antonio A' β g
 trebonio α .c. trebonio β ^{ubio} P uatinio legatis B p (p. M) uatinio (uatinio A
 nantonio M) legato A' r. uatinio tullio legato (leg T) β legiones α , om. β
 13. aeduos M haeduos B heduos A deduxit α constituit β summa A esse
 (eē. A) auctoritatem α auctoritatem esse β 14. turonis β turones A' torones
 B' 15. illam α , om. β 16. finibus α fines β auernis neq; A 17. Pau-
 cos dies ipse α Ipse paucos dies β 19. cognosset A' cognoscet B cognouis-
 set β 20. habebat (abebat M) α habuerat β 21. quali quisque fuisset animo
 in α qualis quisq; animo in re p fuisset β 22. prouintiae B .his (is M)
 confectis rebus A' .His rebus confectis β confectis rebus B' 23. in belgium
 (in bellium Mpr.) se α se in belgium β recepit hibernauitque A' β recipit
 hibernatque B'.

- 1 XXXXVII. Ibi cognoscit Commium Atrebatem proelio
 2 cum equitatu suo contendisse. Nam cum Antonius in hiberna
 uenisset, ciuitasque Atrebatum in officio esset, Commius, qui
 post illam uulnerationem, quam supra commemorauimus, semper
 ad omnes motus paratus suis ciuibus esse consuesset, ne con- 5
 silia belli quaerentibus auctor armorum duxque deesset, pa-
 rente Romanis ciuitate cum suis equitibus latrocinii se suos-
 que alebat infestisque itineribus commeatus complures, qui
 conportabantur in hiberna Romanorum, interciperet.
 1 XXXXVIII. Erat attributus Antonio praefectus equitum
 C. Volusenus Quadratus, qui cum eo hibernaret. Hunc An-
 2 tonius ad persequendum equitatum hostium mittit. Volusenus
 ad eam uirtutem, quae singularis erat in eo, magnum odium
 Commii adiungebat, quo libentius id faceret, quod imperabatur. 5
 Itaque dispositis insidiis saepius equites eius adgressus secunda
 3 proelia faciebat. Nouissime, cum ueementius contenderetur
 ac Volusenus ipsius intercipiendi Commii cupiditate pertinacius
 eum cum paucis insecutus esset, ille autem fuga uehementi
 Volusenum produxisset longius, inimicus homini repente suorum 10
 inuocat fidem atque auxilium, ne sua uulnera per fidem in-
 posita paterentur impunita, conuersoque equo se a ceteris in-
 4 cautius permittit in praefectum. Faciunt hoc idem omnes eius
 5 equites paucosque nostros conuertunt atque insequuntur. Com-

XXXXVII. 1. Ibi^g cognoscit A 2. aequitatu A 3. atrebatum A' adre-
 batū B atrebatium β esset α maneret β 4. commemorauimus (com me^m(ra)o-
 rauimus M) α commemorauimus (memorauimus T) β 5. esset B' cum/suesset A
 6. querentibus B 7. latrocinii se suosque α se suosque latrocinii β 8.
 complures M complures B complures A qui conportabantur in hiberna
 romanorum α in hiberna (hýbna T) romanorum qui conportabantur β.

XXXXVIII. 1. a[†]tributus B attribus A 2. g̃ (g̃ A .g̃. M g̃. B') uolusenus
 (uolusenus M) quadratus .qui cum eo hibernaret α qui cum eo hyemaret .c.
 uolusenus quadratus β 3. equitatum hostium α hostium equitatum β 4.
 uirtutem α partē (partē T) uirtutē β erat in eo α in eo erat β odium
 (hodiū M) commii α commii odium β 5. quo A'β quod B' id α, om. β 6.
 saepius B sepius A' sepe β 7. proelia A ue^oementius A uehementius B 8.
 in[†](f)t^oicipiendi A pertinacius AB 10. produxisset longius α longius pduxisset
 β inimicos B repente suorum A' suorum B' repente omnium suorum U om̃ium
 suo[†] 11. uulnera A uulnera B per fidem inposita Gruter per fidem inter
 posita B' p̃fidia interposita A'β 12. paterentur impunita α inulta paterentur β
 eq̃o B 13. hoc α, om. β 14. atque α et β insequuntur B insequuntur A
 insecuntur MR.

15 mius incensum calcaribus equum coniungit equo Quadrati lan-
 ceaue infesta magnis uiribus medium femur traicit Voluseni.
 Praefecto uulnerato, non dubitant nostri resistere et conuersis 6
 equis hostem pellere. Quod ubi accidit, conplures hostium 7
 magno nostrorum impetu perculsi uulnerantur ac partim in
 20 fuga proteruntur, partim intercipiuntur. Quod [ubi] malum dux
 equi uelocitate euitauit: grauiter uulneratus praefectus, ut uitae
 periculum aditurus uideretur, refertur in castra. Commius 8
 autem siue expiato suo dolore siue magna parte amissa suorum
 legatos ad Antonium mittit seque et ibi futurum, ubi prae-
 25 scripserit, et ea facturum, quae imperarit, obsidibus datis fir-
 mat; unum illud orat, ut timori suo concedatur, ne in con- 9
 spectum ueniat cuiusquam Romani. Cuius postulationem An-
 tonius cum iudicaret ab iusto nasci timore, ueniam petenti
 dedit, obsides accepit.

30 Scio Caesarem singulorum annorum singulos commen-10
 tarios confecisse; quod ego non existimaui mihi esse facien-
 dum, propterea quod insequens annus, L. Paulo C. Marcello
 consulibus, nullas habet magno opere Galliae res gestas. Ne-11
 quis tamen ignoraret, quibus in locis Caesar exercitusque eo
 35 tempore fuissent, pauca esse scribenda coniungendaque huic
 commentario statui.

XXXXVIII. Caesar in Belgio cum hiemaret, unum illud 1
 propositum habebat, continere in amicitia ciuitates, nulli spem

15. eqū B equum A' coniungit α iungit β 16. a magnis (ac magnis A')
 uiribus medium femur traicit (trahit M) uoluseni. α medium femur eius
 magnis uiribus traicit. β 17. Pfecto A uulnerato A uulnerato
 M uulnerato B conuersis equis α conuersi β 19. imp&u B Imp&u A uol-
 nerantur A' uulnerantur B ac α et β 20. fuga α fugam β inter-
 cipientur B quod Noruicensis Quod ubi (hubi M)X 21. grauiter A'β Ac
 si (sic cod. Noruic.) proelio secundo grauiter B' uulneratus A'β ab eo
 (adeo coni. White) uulneratus B' 24. et α, om. β 25. imperarit MB'T
 imperat A imparet U obsidibus datis A'β obsidibus B' 27. Cuius α
 Quam β postolationē B 31. ex'estimaui B 32. propterea α, om. β L. Aldus
 tribuno consulatu
 T. (.i. A .t. M) X T. B .T. T C (.c. A' c. B) α et .c. β 33.
 consulibus] consess M cons. se A concess B' concessit B³ cōs β nullas hab&
 magno opere (magnopere R) galliae res gestas B' nullas res galliae (gal-
 lie M) habet magno (magno ab(ξ) M) opere gestas (e gestas A) A'β 35.
 fuissent α fuisset β esse α, om. β.

XXXXVIII. 1. in belgio cum α cum in belgio β illud A' illū B', om.
 β 2. continere α continendi β.

2 aut causam dare armorum. Nihil enim minus uolebat, quam
sub decessu suo necessitatem sibi aliquam inponi belli gerendi,
ne, cum exercitum deducturus esset, bellum aliquod relinque- 5
retur, quod omnis Gallia libenter sine praesenti periculo sus-
3 ciperet. Itaque honorifice ciuitates appellando, principes ma-
ximis praemiis adficiendo, nulla onera iniungendo, defessam tot
aduersis proeliis Galliam condicione parendi meliore facile in 10
pace continuit.

1 L. Ipse hibernis peractis contra consuetudinem in Italiam
quam maximis itineribus est profectus, ut municipia et colonias
appellaret, quibus M. Antonii, quaestoris sui, commendauerat
2 sacerdotii petitionem. Contendebat enim gratia cum libenter
pro homine sibi coniunctissimo, quem paulo ante praemiserat 5
ad petitionem, tum acriter contra factionem et potentiam pau-
corum, qui M. Antonii repulsa Caesaris decedentis gratiam
3 conuellere cupiebant. Hunc etsi augurem prius factum, quam
Italiam attingeret, in itinere audierat, tamen non minus iustam
sibi causam municipia et colonias adeundi existimauit, ut iis 10
gratias ageret, quod frequentiam atque officium suum Antonio
4 praestitissent, simulque se et honorem suum sequentis anni
commendaret petitione, propterea quod insolenter aduersarii sui
gloriarentur L. Lentulum et C. Marcellum consules creatos, qui
omnem honorem et dignitatem Caesaris spoliarent, ereptum Ser. 15
Galbae consulatum, cum is multo plus gratia suffragiisque
ualuisset, quod sibi coniunctus et familiaritate et consuetudine
legationis esset.

3. qua A 4. decessu suo B' discessu suo A' decessum suum β aliqua A
6. om̃s A'B presenti A' susciperet α susciperent β 7. appellando B apel-
lando A 8. onera (honera B) AB' onera noua M β iniungendo α im-
ponendo (ip: T) β defessam] om. A totā A' 9. condicione M con-
dicione AB.

L. 1. italia A' 3. m. M m̃. A .m̃. B questoris A commendauerat α
commendaret β 4. p&itionē B p&itione R 7. m̃. (m̃. M) antonii A'B
antonii β decedentis A'UB^a decentis B'T gratiā conuellere α conuellere
gratiam β 9. intaliā A attinger& B atanger& M ad tinger& A audierat α
audiuit β 12. simulque se et α Simul se et U simul|& T sequentis α
insequentis β 13. commendaret petitione (petitione T petitionē M) A' β com-
mendaret B' insolenter α , om. β 14. .L. A' l B, om. β g̃. (g. M) α , om. β
coss A^{ules} B^{uis} 15. ser. (ser. A' ser. B ser. T) X 16. galbe A consolatū
AB¹ is MBT his AU suffragiisque (suffragiis quę A) α suffragii β 17.
consuetudine α necessitudine β .

LI. Exceptus est Caesaris aduentus ab omnibus municipiis 1
et coloniis incredibili honore atque amore. Tum primum enim
ueniebat ab illo uniuersae Galliae bello. Nihil relinquebatur, 2
quod ad ornatum portarum, itinerum, locorum omnium, qua
5 Caesar iturus erat, excogitari poterat. Cum liberis omnis mul-
tudo obuiam procedebat, hostiae omnibus locis immolabantur,
tricliniis stratis fora templaque occupabantur, ut uel specta-
tissimi triumphi laetitia praecipi posset. Tanta erat magnifi-
centia apud opulentiores, cupiditas apud humiliores.

LII. Cum omnes regiones Galliae togatae Caesar percu- 1
risset, summa celeritate ad exercitum Nemetocennam rediit
legionibusque ex omnibus hibernis ad fines Treuerorum euo-
catis eo profectus est ibique exercitum lustrauit. T. Labienum 2
5 Galliae praefecit togatae, quo maiore commendatione conci-
liaretur ad consulatus petitionem. Ipse tantum itinerum facie-
bat, quantum satis esse ad mutationem locorum propter salu-
britatem existimabat. Ibi quamquam crebro audiebat Labienum 3
ab inimicis suis sollicitari, certiorque fiebat id agi paucorum
10 consiliis, ut interposita senatus auctoritate aliqua parte exer-
citus spoliaretur, tamen neque de Labieno credidit quicquam
neque, contra senatus auctoritatem ut aliquid faceret, adduci
potuit. Iudicabat enim, liberis sententiis patrum conscriptorum

LI. 1. Exceptus — (LIII 8) admonebantur] $A\beta$, om. B' , sed ad calcem
post subscriptionem usque ad syllabam $c\epsilon$ uocis $c\epsilon$ saris (c. LII 15) sup-
pleta sunt. EXCEPTUS ē. caesaris B EXCEPTUS EST CAESARIS R est α , om. β
2. et] ex A coloniis A' colonis B colonii T honore (=onore M) atque
amore (canore M) α honore β Tum β B corr. Cum α primum enim uenie-
bat α enim ueniebat primum T 3. galliae B 4. qua $MR\beta$ quae AB
5. erat α ēēt β Cū liberis omnis (omniū B) multitudo obuīa procedebat
($\tilde{p}$: M) α omnis multitudo obuīam pcedebat cum liberis β 6. hostiae
(Hostie M) omnibus locis α omnib; locis hostiē β immolabatur A
7. Tricliniis A' triclinis B stractis A occupabantur $R\beta$ occubantur $A'B$
spectatissimi $Nipperdey$ expectatissimi (ex peccā|tissimi M) X 8. l&i-
tia A praecipi ($\tilde{p}$: M) α p̄cipi β erit B 9. humiliores $A'U$ meliores B'
opulentiores T .

LII. 1. gallie A percucurrisset $A\beta$ p̄cūr̄cūrisse M percurriss& B' 2.
summa usque ad finem deficit A ; $A' = \alpha M$ celeritate αTpr . cum celeritate
 $UTcorr$. nemenocennā α neme to cenā M rediit T redit $\alpha B'U$ reddit M
3. legionibus. quae B treuirorū B 4. ī B 5. praefecit ($\tilde{p}$ f̄ecit α p̄fecit M)
togatae (togate M togit̄^a ae B) α togatae p̄fecit β 6. consolatus αB iti-
nerum faciebat $A'\beta$ itinere fatiae B' 7. ad mutationem (mutacionē M) $A'\beta$
mutationem B munitionē R 8. crebo B 9. agri B' 12. adduci potuit α
potuit abduci β .

4 causam suam facile optineri. Nam C. Curio tribunus plebis, cum Caesaris causam dignitatemque defendendam suscepisset, 15 saepe erat senatui pollicitus, siquem timor armorum Caesaris laederet, et quoniam Pompei dominatio atque arma non minimum terrorem foro inferrent, discederet uterque ab armis exercitusque dimitteret: fore eo facto liberam et sui iuris civitatem. Neque hoc tantum pollicitus est, sed etiam SC per 20 discessionem facere coepit; quod ne fieret, consules amique Pompei *intercesserunt* atque ita rem morando discusserunt.

1 LIII. Magnum hoc testimonium senatus erat uniuersi conueniensque superiori facto. Nam Marcellus proximo anno, cum impugnaret Caesaris dignitatem, contra legem Pompei et Crassi retulerat ante tempus ad senatum de Caesaris prouinciis, sententiisque dictis discessionem faciente Marcello, qui sibi omnem 5 dignitatem ex Caesaris inuidia quaerebat, senatus frequens in 2 alia omnia transiit. Quibus non frangebantur animi inimicorum Caesaris, sed admonebantur, quo maiores pararent necessitates, quibus cogi posset senatus id probare, quod ipsi constituissent. 10

1 LIIII. Fit deinde senatus consultum, ut ad bellum Parthicum legio una a Cn. Pompeio, altera a [C.] Caesare mitteretur; neque obscure duae legiones uni detrahuntur. Nam Cn. Pompeius legionem primam, quam ad Caesarem miserat, confectam ex dilectu prouinciae Caesaris, eam tamquam ex suo 5

14. optineri *A'T* obtineri *B'* .c. β $\bar{g}$. *A'B' g R* tñ pl *B* tñ. pl. *A'* 15.

caesaris (cesari *M*) *A'β* cç *B'* -saris — (LIII 8) admonebantur] *deficiunt B'* 16. sic quē *M* 17. leder& *A'* pompei β pompeii *A'* 18. inferrent *Aldus* inferret *A'β* 20. SC (= senatus consultum) per *Th. Mommsen* per se β p *A'* 21. consul a cōs. *M* 22. pompei *Mβ* pompeii *a* intercesserunt *Pantagathus* iusserunt *Mβ* //iusserit *a* euicerunt *Jurinius* morando discusserunt *Jurinius* moderando discesserunt (disceset *U*) *X*.

LIII. 3. impugnar& *M* pompei *MT* pompeij *a* 4. retulerat *A'T* rettulerat *U* 5. discessionem β discessionē *M* dissensionem *a* 7. transit *A'β* 8. quo *post* esset (L 18) *pergit B'* pararent β *Bmarg.* sperarent (spērar& *B*) α necessitates α necessitudines β .

LIIII. 1. bellum parthicum α parthicum (partichū *T'*) bellum β 2. agn *M* agni *a* acnon *B* β $\bar{c}$. *B'*, om. *A'β* 3. obscurere duae *B* obscure (: rç *M*) duae (due *a*) *MR* obscure (obscurç *T*) hae duę β uni α cesari β gñ. *B'* .cñ. *M* cū *a*, om. β 5. dilecte *M* prouintiae *B* caesaris β caesari α suo *B* eo *M*.

numero dedit. Caesar tamen, cum de uoluntate minime dubium 3
esset aduersariorum suorum, Pompeio legionem remisit et suo
nomine quintam decimam, quam in Gallia citeriore habuerat,
ex senatus consulto iubet tradi. In eius locum tertiam decu-
10 mam legionem in Italiam mittit, quae praesidia tueretur, ex
quibus praesidiis quinta decima deducebatur. Ipse exercitui 4
distribuit hiberna: C. Trebonium cum legionibus IIII in Belgio
conlocat, C. Fabium cum totidem in Aeduos deducit. Sic enim 5
existimabat tutissimam fore Galliam, si Belgae, quorum maxima
15 uirtus, Aedui, quorum auctoritas summa esset, exercitibus con-
tinerentur. Ipse in Italiam profectus est.

LV. Quo cum uenisset, cognoscit, per C. Marcellum con-1
sulem legiones duas ab se remissas, quae ex senatus consulto
deberent ad Parthicum bellum duci, Cn. Pompeio traditas atque
in Italia retentas esse. Hoc facto quamquam nulli erat dubium, 2
5 quidnam contra Caesarem pararetur, tamen Caesar omnia pa-
tienda esse statuit, quoad sibi spes aliqua relinqueretur iure
potius disceptandi quam belli gerendi.

6. minime dubium esset aduersariorum suorum B' aduersariorum se spo-
liari nemini dubium esset $A'\beta$ 7. pompeio A' pompeii B' Cn. pompeio
 β 8. quintam decimam aB' quinta x. M xv β citeriore B 9. sc^{senatu} B
sc³ M sc^o a tertiam decimam B' terciam decimam a XIII. M XIII. β
10. psidia B tueretur a tueatur β 11. quinta decima aB' quinta x. M
xv. T deducebatur a ducebatur β 12. C. (c. M con a) trebonium $A'\beta$ tre-
bonium B' 13. clocat MB collocat a c. (con a) fabium $aB'\beta$ q. fabiū M
Caniniū fabium B' eduos M haeduos aB 15. edui M haedui B heduy
 a et hedui β auctoritas summa esset a summa esset auctoritas β .

LV. 1. .c. β .g. A' .g^{gaiū} B g. R coñs M cons. a cons^{ma} B cons^{gNeio} T 2.
remissas a missas β sc. $A'\beta$ sc^{ma} B 3. parthicum bellum a bellum par-
thicum β duci] om. B' cñ. B cñ MB' cñ a , om. β 7. belligerandi (belli
gerandi M) $A'\beta$ belligerandi (belli gerandi B) contendit B' .

IULIUS CELSUS. CONSTANTINUS. UC. LEGI TANTUM FELICITER. a G. CAESARIS
(CES: a) PONT MAX. ephi oebis (ep. hi. oens a) RERUM GESTARUM (Gens-
tarum a) BELLI GALLICI LIBER. VIII. EXPLICIT. FELICITER (FELICITER om. a)
add. aB' A (om. U) HIRTHI (HIRTHI U) PANSAE (om. T) RERV GESTARVM β
BELI GALLICI. U GAL. (.c. T) IULII (om. T) CAESARIS. β PONT. MAX. U LIB
.VIII. EXPLICIT. β FELICITER. IULIUS CELSUS CONSTANTINUS. VC. RELEGITANTVM. U .

VARIA LECTIO CODICIS PARISIACI

6842 B = C.

Inscriptio deest.

I 1, 2. linguā — 3. linguas — 4. garonna — 5. a Belgia] ablegis — 6. puntiç — 7. comeant — 9. sunt] st — renū — 10. continent — heluitii — 11. uirtutem ꝑcedunt ꝑliis — 12. Cum autē — 15. garunna — oceanū — 16. heluitiis — renū uergit a sep'tem triones — 17. belge — horiuntur — 18. rhenis pectant — 19. a] <i>om.</i> — garunna — 20. phirineos qua est 2, 1 heluitios — 2—4. M. — exirent] <i>om.</i> — 4. perfacile] Perstaile — 5. imperiū — 7. heluitii — fluminæ reno — 8. heluitiū — 9. altissima — 10. rodano	I 2, 10 puntiā — 11. ad heluetiis — 15. fines — 16. mil 3, 1. His — 5, 10. proficiscantur] <i>om.</i> 5, 12. norent iamque — 13. adsiscunt 6, 2. difficile — 6. adlabrogum 7. pagati his que — 9. genua helu&ios — 10. Allobrogibus — 8, 2. conue- nerant] <i>om.</i> 8, 3. ab] ad — 4. milia — 11, 15. peruenirent.] <i>om.</i> 12, 1. heduorū — 2. lanitate — 3. utram — fluat — Id — 16, 12. Lisco] <i>om.</i> 16, 12. præerant uergo bertu — 13. hedui — annus — uite necis quae — 14. grauter — 26, 8. coniciebant] <i>om.</i> 26, 9. rotas quae mataros — 10. Din — 38, 2. occupandum] <i>om.</i> 38, 3—7. contendere — facultas] <i>om.</i>

- 138,8. quod] ad
 — alduas dubis
 — 9. poene
 — 10. spaciū
 — pedū ses centorū
 — 12. ripe
 — 13. opido
 Huc — II 17, 12. quod] *om.*
 II 17, 12. cum] *om.*
 — æquitatu
 — 13. regi
 — 14. possent
 — capiis
 — 15. æquitatū
 — Inpedirent
 — 16. 17. adque in latitudinē
 — ramis enatis
 — 17. rubisentib; quae
 — 18. muri hespes munimentis
 — pberent quo
 — 19. non modo non
 — possit
 His — III 1, 2. in] *om.*
 III 1, 3. qui — 8, 9. sunt] *om.*
 8, 10. eadem — 14, 13. accide-
 rent.] *om.*
 — 14, 14. 15. p̄ acutæ inserte
 — 15. moraliū fulciū
 — 16. amtempnas
 — distinebant
 — 17. adducti quae
 — Quibus — 15, 5. contē-
 derunt.] *om.*
 — 15, 7. malitia
 — 7. 8. commonere
 — 8. Quae — 22, 2. tenebat]
om.
 — 22, 3. Cū dē
 — 4. conditiō
 — feruantur
 — 5. siquid iis
 — 6. consciscant
 — 8. se] est
 cum — III 1, 6. prohi-
 bebantur] *om.*
 III 1, 6. suenorum
 — 7. maximā
 — bellicosissima
 — hominū C' omniū C'
 — 8. habere] ha|
 — qd annis
 — 9. ex causa ex
 — 10. manserunt
 — 13. apud hos
 — 14. incolendi
 III 1, 15. peccore
 — Multū quae
 — 16. genere a cotidiana
 — 18. adsuefacti
 — uoluntate
 — 19. efficit
 — 20. seconsu&udinē abduxe-
 runt
 — ai s
 — frigidissimis
 — 22. & pars
 — lauantur
 — 2, 1. coeperint
 — 3. desiderant.
 — 4. galli delectant*
 — inpenso
 — 5. in portatis his
 — 7. pliiis
 — Ex equis
 — 8. pliant
 — 9. se celeriter] sceleriter
 — cū usus ē
 — 11. &phiapiis
 — 11. 12. ephiappiato 2 equitū
 — 12. audient
 — 3, 2. uacari
 — Ac re
 — 3. ciuitatū
 — 4. suenis
 — sescenta
 — 5. Ubi
 — 7. et ceteris
 — 8. renū adtingunt
 — 10. sueui
 — 11. grauitatem que
 — 13. redigerunt
 — 4, 1. Vsipetes] *om.*
 — & tenchteri
 — 4, 2. suenorū
 — 4. renū
 — 5. agro
 — 6. sed — 6, 7 in] *om.*
 — 6, 7. Fines eburonum
 — con drusonū
 — 8. clientes] dicentes.
 — peruenerant — 9, 7. ar-
 — bitrabatur.] *om.*
 — 10, 2. reno
 — insulamq; efficit batanorū
 — In oceanū influit
 — 4. hrenū
 — 5. Rhenus
 — ex Lepontiis] edepontiis
 — 6. per spatium] spatium p
 — 11, 1. Caesar — 17, 7. existi-
 — mabat.] *om.*

III 17, 8.	tirgna bima res quippe	III 33,	4. insinuauer
—	alia paululū	—	5. pedib;pli antur. Aurige
—	pacuta	—	6. curris
—	10. cū achinationib;	—	7. ad suos] aduos
—	di fluū difixerat	—	8. plis prestant
—	11. sistucisq;	—	9. cotidiano
—	12. fastigatę	—	excitatione
—	13. his	—	uti in] uthi
—	14. infere partem	—	10. p̄cipiti
—	19. formitudo	—	12. se inde
—	20. inligata terent ^a	—	citissime
—	21. longuris	— 34,	1. Quibus — V 18, 1. eo-
—	21. 22. cratib; quę	V 18, 1.	2. Tamesim — duxit] ta
—	22. ad		(deinde septem litterarum lacuna)
—	publicę	—	2. uno] om.
—	23. q̄	—	3. Eo — 21, 6. conuenerit] om.
—	24. coniuncta	V 21,	6. Britanni] octo litterarum
—	26. trunoi(ol) si uo		lacuna
—	missae] mufae	—	7. 8. hostium uitandae causa]
—	27. neu — 29, 1. esset] om.	—	hosti (deinde septem litterarum lacuna)
— 29,	2. maritimos	—	8. Eo — 35, 14. auctoritatis]
—	oceno effoe se	— 35,	14. Quintus — 56, 5, indicit]
—	3. nostrisque — 32, 18. si-		om.
— 32,	18. ædiso ircū	V 56,	7. his
—	19. dederunt.	—	multitudinis extrema uox
— 33,	1. pugne		codicis C.
—	2. coniciunt] quinque litte-		
—	rarum lacuna		
—	4. equites		

Hollatz Index corrected:

See Praemmer, zur Lexicographie von Caesar de Bel. Gal.
Anhang I. (p. 20). In Caesar. Nier. in Comm. Bd. 6. No. 3.

INDEX VERBORVM

IN CAESARIS LIBRIS SEPTEM OCCVRRENTIVM.

- a. (= ante) I 6, 14.
a (*praep.*) (*ante* b) I 1, 5, 23, 2. III 16,
8. III 17, 26, 32, 8. VI 14, 1. 40, 22.
VII 33, 1. (c) I 1, 6, 20, 9. 12, 22, 8.
32, 2. 34, 5. 48, 2. 53, 12. III 17, 2.
III 11, 8. 12, 5. 18, 4. 21, 9. 27, 5.
32, 11. V 2, 11. 6, 6. 20, 7, 12, 15, 9.
17, 1. 18, 7. 20, 4. 28, 14. 30, 2. 57, 4.
VI 7, 1. VII 37, 2. 47, 5. (d) I 18,
26, 52, 3. 12. (f) I 1, 14. 53, 10. II 23,
11. 25, 10. 29, 14. III 1, 8. III 10, 9.
V 3, 11. 34, 6. 55, 9. VI 20, 3. VII 17,
2. 33, 14. 41, 4. 90, 9. (g) I 1, 19, 2.
8. 22, 6. 31, 48. 40, 13. 44, 3. 47, 11.
V 14, 8. VII 45, 9. 59, 1. (I) I 8, 2. 22,
1. 5. V 8, 19. (m) I 14, 20. 19, 5. 50,
2. III 2, 4. 8, 14. III 1, 4. 7, 7. 31, 8.
33, 6. V 11, 17. 18. 32, 3. 36, 5. VI 7,
5. 26, 1. VII 1, 21. 20, 23. 33. 36. 28,
8. 36, 22. 46, 4. 47, 16. 50, 11. 80, 16.
88, 14. (n) I 23, 11. 40, 16. 41, 14. III
4, 9. 14, 14. V 23, 11. VI 28, 10. (p)
I 13, 15. 15, 10. 31, 23. 33, 17. 36, 6.
II 1, 12. 11, 15. II 31, 12. 34, 1. III
1, 17. 14, 4. 34, 9. V 1, 14. 35, 11. 50,
17. V 44, 19. 45, 7. 54, 20. VI 38, 6.
VII 17, 2. 25, 14. 58, 13. 59, 14. 67, 3.
(q) I 16, 7. II 31, 10. III 7, 3. 23, 4.
V 10, 4. 48, 15. VI 35, 9. VII 4, 2. (r)
VII 48, 4. (s) I 3, 11. 9, 4. 9. 14, 6. 17, 10.
20, 11. 22, 13. 23, 8. 33, 8. 35, 4. 38,
4. 43, 9. 44, 9. 52, 11. III 3, 2. 4. 8, 7.
38, 13. V 4, 10. 56, 12. VII 55, 15. 83,
3. (t) I 10, 3. 37, 2. 39, 9. VI 2, 2. 11.
43, 5. VII 65, 14. (u) II 33, 12. III 18,
6. VI 27, 8. VII 33, 6. 44, 13. 54, 1. 63,
5. 82, 8.
ab (*ante uocales*) I 1, 4. 17. 7, 2. 16. 10,
14. 16. 11, 3. 9. 14, 16. 16, 7. 16. 17, 9.
18, 5. 21, 1. 2. 22, 16. 30, 13. 31, 12.
54. 34, 2. 35, 7. 9. 37, 2. 40, 6. 41, 3.
42, 12. 43, 5. 44, 5. 36. II 7, 2.
8, 10. 9, 3. 11, 8. 13. 13, 5. 14, 6. 15, 5.
18, 3. 19, 14. 20, 3. 10. (*bis*). 11. 21, 12.
22, 7. 23, 13. 25, 11. 28, 12. 31, 8. III
13, 23. 14, 25. 17, 10. 19, 1. 22, 9. 26, 10.
III 10, 4. 17, 8. 14. 17. 19, 4. 23, 18. 25,
3. 26, 1. V 2, 6. 3. 6. 4, 2. 15. 16. 9, 10.
12, 1. 2. 19, 11. 20, 7. 21, 1. 3. 25, 11. 26,
3. 10. 27, 29. 33, 13. 34, 8. 35, 1. 6. (*bis*).
36, 9. 37, 6. 41, 14. 42, 4. 45, 11. 46, 3.
47, 1. 49, 3. 56, 10. VI 7, 4. 8, 25. 10, 1.
12, 8. 14, 14. 19, 1. 23, 19. 26, 3. 37, 4.
42, 5. VII 1, 17. 2, 8. 5, 8. 7, 3. 9, 3. 11.
12, 14. 13, 3. 14, 8. 17. 16, 3. 17, 13. 16.
19, 1. 23, 13. 14. 24, 7. 10. 26, 5. 14. 28,
9. 19. 29, 14. 34, 11. 37, 3. 38, 6. 39,
5. 10. 43, 13. 47, 21. 55, 7. 56, 12. 59,
16. 62, 21. 70, 3. 72, 5. 73, 10. 19. 79,
7. 80, 21. 85, 10. 90, 2. (*ante* b) III 11,
4. ab (c) I 43, 2. 45, 1. II 14, 4. 16, 2.
24, 12. III 9, 1. 22, 12. V 27, 8. 30, 8.
40, 1. VI 25, 12. 35, 12. 43, 13. VII 2,
9. 4, 4. 9, 6. 14, 14. 20, 19. 73, 3. 75, 22.
(ch) VI 10, 16. (d) I 32, 1. II 12, 5. 24, 5.
25, 1. III 24, 9. 25, 9. V 34, 6. VI 13, 1.
2. 37, 2. VII 39, 3. 45, 21. 49, 4. 50, 3.
62, 6. 67, 2. 10. (f) VI 25, 6. (g) II 4, 3.
III 14, 13. VI 1, 3. VII 4, 6. 38, 2. 43,
14. 63, 16. (h) I 2, 11. 7, 13. 8, 3. 22,

2. 6. 23, 5. 24, 8. 26, 4. 30, 4. 32, 7. 49, 3. 6. II 4, 1. 5, 3. 11. 15. 6, 1. 16, 6. 26, 2. 5. 8. 31, 12. 33, 12. 18. 35, 2. III 1, 16. 8, 7. 14, 4. 15, 11. 18, 13. 16. 25, 6. 26, 8. III 7, 3. 9, 5. 11, 1. 12, 6. 14. 13, 2. 32, 12. 36, 1. V 1, 1. 28, 2. 31, 13. 14. 41, 8. 14. 42, 1. 48, 8. 53, 2. 23. VI 3, 12. 9, 8. 12, 9. 19, 14. 21, 1. 25, 3. 30, 7. 39, 6. VII 8, 3. 13. 36, 18. 44, 3. 50, 7. 57, 5. 63, 11. 65, 12. 70, 5. 74, 3. 80, 8. (l) II 8, 14. III 26, 4. 29, 2. III 26, 7. V 16, 7. 34, 2. 35, 4. 53, 19. VI 28, 11. VII 25, 10. 42, 2. 50, 2. 65, 2. 82, 6. (m) II 7, 8. 33, 2. III 22, 15. VI 23, 15. VII 52, 14. 71, 14. 82, 1. (n) II 1, 7. 11. 25, 9. 13. III 29, 6. III 6, 4. V 6, 2. 40, 8. 42, 3. 48, 14. 58, 9. VII 16, 8. 61, 3. 79, 4. (p) VI 2, 3. 21, 6. 34, *7. VII 46, 1. (q) I 45, 5. III 22, 19. VII 22, 3. (r) II 5, 12. 16. 13, 11. III 6, 5. V 53, 6. VI 13, 5. 27, 9. 29, 14. VII 2, 7. 10, 5. 29, 10. 36, 22. 38, 5. 44, 11. 51, 8. 55, 21. 63, 17. 66, 5. 69, 10. 71, 1. 73, 11. (s) I 1, 16. 46, 8. II 5, 9. 14, 4. 18, 2. 5. 23, 11. III 2, 13. 9, 9. III 1, 5. 6, 6. 9, 3. 12, 13. 16, 18. 19, 3. 27, 11. V 8, 18. 16, 4. 17, 6. 33, 17. 47, 15. 49, 6. VI 9, 12. 15. 10, 16. 43, 10. VII 4, 13. 20, 22. 31, 12. 34, 4. 54, 14. 62, 7. 64, 16. 71, 2. 73, 16. (t) II 10, 1. 30, 7. V 35, 8. VII 43, 16. 47, 5. 52, 4. 87, 7. (u) *VII 14, 10. abderet VI 5, 13. abdidderunt I 12, 11. V 9, 11. VII 18, 9. abdiderat VII 30, 3. abdiderant III 18, 10. 38, 9. V 8, 20. abdita (n. s. f.) VI 34, 4. abditi (n. pl.) I 39, 15. II 19, 15. abditas VII 79, 7. abditis (abl. m.) V 3, 10. abduci I 11, 7. abeo abite VII 50, 9. abisse VI 43, 11. abicio abiciat V 43, 10. abicere V 37, 4. abiectis (abl. n.) III 15, 2. 37, 12. VII 28, 6. abietem V 12, 13. abiuncto (d. m.) VII 56, 7. abs (ante t) V 30, 6. abscessis (abl. m.) III 14, 18. VII 73, 8. absimili III 14, 15. absisterent V 17, 7. abstinebat I 22, 12. abstinerent VII 47, 16. abstrahunt VII 42, 6. abstrahi VII 14, 21. abstractos III 2, 13. absum abest I 4, 10. absunt I 1, 7. 10, 3. VII 84, 9. absit V 27, 29. VII 9, 6. absint

II 4, 24. abesse I 41, 15. II 5, 11. 11, 15. 16, 3. III 18, 7. V 2, 6. 21, 4. VI 14, 1. absentis I 32, 11. absente III 17, 18. V 7, 16. VII 1, 18. 6, 6. aberat I 23, 4. 43, 3. 49, 7. II 6, 1. III 9, 2. V 46, 9. VII 46, 3. aberant II 21, 6. V 46, 3. VI 7, 4. VII 26, 5. 47, 11. 63, 13. 82, 1. abesset I 22, 3. II 13, 6. III 7, 3. 11, 2. V 5, 9. 53, 3. VII 38, 2. abessent II 17, 9. III 11, 11. VII 63, 14. afuerunt VII 63, 12. afuisse V 53, 23. VI 3, 12. afuturum I 36, 13. abundet VII 64, 5. abundant VII 14, 6. ac (ante b) I 23, 5. 31, 14. 33, 14. II 19, 2. V 12, [3]. (c) I 44, 8. V 55, 10. (d) I 40, 16. II 31, 6. III 13, 3. 19, 7. V 26, 3. 58, 10. VI 3, 9. 21, 7. 23, 11. 34, 3. 38, 3. VII 34, 2. 72, 11. (f) I 3, 21. 30, 9. 48, 12. II 12, 2. 26, 6. III 17, 12. 33, 11. V 42, 10. VI 24, 1. 30, 13. VII 2, 5. (g) VII 81, 11. (j) III 3, 7. 9, 16. 15, 6. (l) I 12, 3. 23, 13. 43, 10. II [19, 11] 23, 2. III 9, 20. 10, 10. 14, 24. III 17, 21. V 11, 8. 57, 2. VII 28, 2. 86, 10. (m) I 3, 14. 39, 3. II 14, 10. 31, 7. III 12, 7. 19, 11. III 3, 12. V 1, 9. 27, 24. 36, 9. 53, 19. VI 2, [8]. 14, 12. VII 65, 6. (n) I 20, 6. †40, 29. II 23, 2. III 4, 10. 5, 1. 6, 8. 14. 25, 6. III 17, 22. VI 30, 8. 34, 25. 36, 2. VII 8, 8. 11. 38, 15. 73, 3. (p) I 18, 15. 20, 16. 40, 25. II 13, 3. 19, 19. 28, 3. 29, 12. 13. 30, 1. III 12, 14. 14, 4. 19, 10. 28, 8. III 2, 8. 23, 18. 25, 8. 33, 10. V 16, 2. 31, 4. 54, 8. 15. 56, 14. VI 8, 19. 13, 9. 19, 13. 22, 3. 23, 16. 35, 5. 36, 10. VII 1, 14. 4. 9. 25, 9. 73, 8. (r) II 19, 10. 24, 4. 25, 17. III 28, 5. V 7, 5. 24, 11. 43, 15. 47, 3. 69, 14. 87, 4. (s) I 15, 10. 25, 18. 31, 35. 33, 9. 36, 7. 39, 25. 43, 13. 44, 9. II 24, 5. 28, 9. 31, 10. III 4, 11. 6, 1. 12, 6. 17, 3. 19, 4. III 1, 12. 11, 7. 18, 10. 21, 20. 24, 13. 25, 5. *30, 11. 37, 5. V 7, 18. 8. 20. 18, 11. 19, 4. 23, 4. 13. 24, 3. 51, 7. VI 13, 17. 43, 9. VII 19, 5. 23, 11. 45, 5. 50, 12. 21. 77, 33. (t) I 24, 6. 26, 9. 39, 13. II 6, 3. 11, 2. 25, 10. III 5, 11. 8. 13, 12. 15, 2. 7. III 33, 9. 35, 7. V 43, †8. 13. VI 14, 16. 35, 19. 41, 4. VII 46, 10. 50, 5. 77, 24. 80, 14. 82, 4. 88, 15. (v) I 40, 19. V 40, 16. VI 37, 7. VII 36, 14. 72, 13. 73, 20. 77, 4. accedit III 12, 3. V 50, 7. 58, 6. acce-

- dunt V 51, 8. VII 81, 8. 10. accedant V 34, 10. accedere I 46, 2. III 17, 17. VII 83, 19. accedebat III 2, 18. 13, 19. V 6, 5. 16, 10. accedebant III 22, 14. accederent I 19, 2. accessit I 51, 6. II 7, 4. III 16, 6. accesserat VII 46, 8. accessisset I 42, 8. II 13, 10. III 11, 17. V 37, 8. VII 20, 9. accessissent VII 78, 8. accessum est V 8, 14. cf. *adc.*
- accersitum (*acc. m.*) I 44, 8. accersitam III 27, 14.
- accidit VI 14, 11. accidat I 18, 21. 31, 49. III 22, 5. 32, 18. 74, 5. accidere III 26, 11. III 29, 10. V 33, 4. 6. VI 15, 8. 34, 8. VII 14, 22. 20, 6. 44, 1. cideret I 38, 4. VII 35, 6. 52, 9. acciderent III 9, 17. 14, 13. 25, 7. accidit II 35, 10. III 13, 10. 29, 1. 31, 8. V 23, 5. 33, 18. 16. 39, 5. 58, 12. VI 17, 13. 30, 9. VII 3, 9. 25, 6. acciderit V 30, 5. accidisse I 30, 6. 31, 30. III 22, 6. acciderat III 2, 6. III 35, 1. accidisset I 20, 9. III 3, 6. accidissent I 14, 4.
- accidunt VI 27, 9.
- accipit VI 4, 7. VII 7, 8. accipiant VI 13, 19. VII 90, 6. accipere I 14, 20. V 41, 14. VII 20, 23. acciperet V 53, 19. acciperent II 33, 3. VI 12, 9. VII 17, 18. accipit I 28, 4. II 13, 2. VI 9, 16. acceperunt VI 19, 2. 21, 5. acceperit VI 20, 8. 25, 10. acceperint V 38, 6. VII 1, 22. accepisse I 31, 18. acceperat III 17, 2. acceperant III 8, 14. accepisset VII 54, 9. accepissent I 40, 16. accepturos II 15, 15. accipiuntur VII 81, 18. acciperetur VII 29, 9. accipiendas III 13, 2. sit acceptum V 52, 14. esset acceptum V 29, 3. VI 1, 9. acceptus I 3, 14. acceptum (*acc. n.*) V 10, 9. accepto (*abl. m.*) VII 38, 1. accepta I 41, 9. VII 10, 7. accepto (*abl. n.*) I 48, 15. VII 30, 2. 8. acceptis (*abl. m.*) II 13, 1. III 3, 1. 4. VI 6, 5. VII 42, 2. acceptis (*f.*) V 29, 10. 46, 1. acceptis (*n.*) I 50, 8. III 23, 1. III 12, 17. 37, 10. V 9, 18. 22, 9. 23, 1. 35, 10. VI 38, 9. VII 14, 2. 50, 12. 82, 5.
- Acco VI 4, 1. Acconis VII 1, 11. Accone VI 44, 5.
- accommodatiora III 13, 16.
- accuratus VI 22, 10.
- Caesaris bellum Gallicum.
- accusat I 16, 14. accusaretur I 19, 5. accusatus VII 20, 7.
- acerbitates (*acc.*) VII 17, 20.
- acerbus acerba (*n. pl.*) VII 14, 20.
- acerbius (*adu.*) VII 17, 15.
- acerui II 32, 9.
- acies (*n. s.*) 125, 18. 52, 11. II 8, 8. 20, 5. VII 62, 2. aciem I 22, 8. 24, 4. 11. 39, 6. 48, 7. 49, 5. 50, 2. 51, 9. 52, 13. 15. 16. II 8, 5. 18. 19, 16. 25, 14. III 24, 2. V 51, 2. VI 8, 14. VII 53, 5. 67, 8. acie I 24, 8. [10]. 49, 4. 51, 5. II 8, 17. 23, 2. 25, 10. III 24, 1. III 14, 1. 35, 5. V 34, 2. VII 1, 30. 28, 3. 29, 8. 64, 4. acies (*n. pl.*) VII 67, 2. (*acc.*) I 49, 10. II 9, 5.
- acriter I 26, 1. 50, 6. 52, 4. II 10, 3. 33, 12. III 21, 1. III 26, 1. V 15, 1. 8. 17, 7. 30, 2. acrius III 5, 8. 26, 1. VII 70, 8. acerrime V 43, 13. 44, 5. acerrime VII 50, 1. 62, 9.
- actuarias V 1, 11.
- acutissimis (*abl. n.*) VII 73, 12.
- ad I 1, 7. 8. 16. 18. 19. 20. 3, 2. 6. 7. 8. 4, 4. 5. 5. 8. 4. (*bis*). 7. 13. 6, 9. 18. (*bis*). 7, 8. 6. 7. 18. 19. 8, 8. 9. 3. 11, 4. 11. 12, 8. 13, 5. 15, 2. 18, 11. 19, 1. 12. 20, 6. 7. 18. 21, 8. 22, 5. 25, 5. 26, 8. 5. 6. (*bis*). 26, 16. 27, 2. 8. 6. 12. 29, 2. 8. 9. 30, 2. 31, 2. 4. 15. 28. 35. 43. 44. 34, 1. 5. 6. 35, 1. (*bis*). 36, 1. 3. 4. 37, 6. 11. 38, 2. 6. 7. 39, 1. 11. 40, 2. 41, 5. 42, 1. 5. 11. 22. 43, 3. 7. 21. 44, 1. 8. 12. 46, 2. 4. 47, 1. 4. 8. 14. 16. 18. 48, 14. 49, 4. 50, 7. 51, 4. 5. 53, 2. 6. 21. 54, 1. 7. II 1, 2. 6. 12. 2, 4. 9. 11. 3, 2. 4. 12. 20. 29, 5, 2. 3. 10. 16. 6, 12. (*bis*). 7, 7. 8. 5. 10. 12. 9, 7. 13. 10, 3. 13. 15. 11, 14. 12, 3. 7. 9. 11. 13, 7. 9. 14, 2. 15, 8. 9. 16, 8. 17, 6. 13. 15. 18, 2. 19, 3. 9. 11. 19. 20. 22. 20, 2. 21, 1. 2. 9. 10. 11. 13. 23, 14. 24, 12. 25, 1. 3. 26, 14. 28, 1. 6. 7. 8. 31, 2. 3. 32, 1. 6. 33, 8. 15. 19. 34, 2. 35, 2. 3. 6. III 1, 4. 10. [16]. 3, 12. 13. 5, 4. 8. 6, 6. 8. 16. 17. 9, 6. 8. 11. 9, 25. 10, 2. 7. 13, 1. 4. 6. 14, 16. 15, 8. 10. 11. 17. 18. 18, 4. 5. 8. 10. 11. 17. 19. 19, 8. (*f. n.*) 21, 8. 12. 22, 10. 23, 6. 19. 24, 12. 13. 14. 25, 3. 4. 26, 6. (*bis*). 28, 3. 9. 29, 4. (*bis*). III 2, 2. 9. 11. 12. 13. 3, 5. 8. 4. 5. 5, 11. 6, 4. 8, 1. 9, 1. 2. 6. 11, 2. 4. 8. 14. 12, 7. 13, 7. 13. 14, 2. 13. 15, 3. 6. 16, 10. 16. *20. 23. 24. 17, 8. 11. 13. 23. 18, 2. 4. 6. 19, 15. (*bis*). 20, 2. 5. 11. 15. 21, 1. 3. 7. 8. 9. 21. 22, 2. 12. 19. 23, 1. 9. 10. 15. (*bis*). 25, 2. 4. 26, 14. 27, 2. 6. 28, 7.

- 29, 6. 9. 12. 30, 2. 31, 4. 6. 7. 32, 2. 33, 7. 34, 4. (*bis*). 15. 36, 1. 7. 37, 6. 38, 9. V 1, 5. 9. 11. 12. 17. 21. 22, 2. 2. 13. 3, 6. 11. 14. 17. 18. 21. 4, 8. 4. 8. 5, 1. 5. 6. 8. 30. 7. 14. 21. 8, 6. 14. 9, 3. 4. 6. 9. 16. 10, 4. 11, 2. 11. 12, 9. 13, 2. 3. 4. 5. 16. 16, 4. 17, 5. 18, 1. 4. 20, 3. 5. 10. 11. 22, 1. 2. 6. 11. 23, 1. 8. 24, 15. 25, 7. (*bis*). 11. 26, 3. 6. 11. 27, 1. 3. 4. 27. 28. 28, 1. 6. 29, 7. 13. 15. 31, 5. 33, 14. 34, 12. 35, 11. 36, 3. 5. 10. 37, 13. 14. 16. 38, 10. 39, 1. 4. (*bis*). 10. 40, 1. 9. 10. 15. 41, 13. 15. 42, 5. 9. 44, 5. 18. 45, 3. 4. 7. 9. 11. 46, 2. 4. 5. 8. 47, 8. 48, 2. 6. 10. 13. 15. 49, 2. 5. 7. 9. 50, 1. 7. 51, 6. 52, 4. 53, 1. 5. 7. 13. 54, 1. 8. 9. 10. 55, 10. 12. 56, 1. 57, 5. 58, 1. 5. 6. 8. VI 1, 4. 6. (*bis*). 7. 2, 1. 10. 4, 4. 5. 9. 15. (*bis*). 6, 4. 7, 17. 26. 8, 14. 15. 16. 18. 9, 3. 7. 10. 10, 13. 17. 11, 1. 7. 12, 5. 8. 13. 16. 13, 9. 14, 14. 15. 16, 4. 13. 17, 3. 18, 7. 19, 4. 20, 3. 6. 22, 10. 23, 13. 24, 7. 13. 25, 5. 8. 27, 6. 28, 8. 29, 12. 14. 30, 3. 16. 17. 32, 2. 7. (*bis*). 33, 2. 4. (*bis*). 5. 9. 11. 34, 9. 14. 20. 21. [22]. 35, 2. (*bis*). 7. 8. 38, 2. 39, 5. 40, 10. 41, 5. 42, 8. 43, 1. 15. 44, 8. 10. VII 1, 1. 7. 12. 19. 3, 6. 4. 5. 10. 17. 19. 5, 4. 6. 8. 6, 5. 7. 8. 6. 11. 14. 9, 13. 10, 1. 9. 12. 11, 1. 12. 12, 4. 13, 5. 7. 8. 14, 2. 18. 19. 15, 3. 16, 4. 17, 1. 23. 18, 7. 19. 8. 18. 20, 1. 7. 13. 22, 3. 23. 12. 24, 5. 18. 25, 4. 26, 6. 8. 10. (*bis*). 27, 3. 28, 14. 18. 31, 10. 14. 32, 4. 5. 6. 33, 5. 11. 34, 8. 36, 10. 11. 22. 37, 1. 13. (*bis*). 17. 18. 20. 38, 17. 39, 4. 9. 40, 4. 8. 41, 1. 3. 4. 10. 42, 1. 2. 7. 8. 9. 43, 2. 4. 7. 44, 6. 9. 13. 45, 13. 46, 3. 8. 9. 48, 1. 49, 2. 50, 20. 52, 6. 53, 1. 8. 11. 54, 2. 3. 55, 1. 9. 10. 14. 19. 22. 56, 10. 13. 57, 8. 58, 8. 11. 13. 60, 6. 62, 23. 63, 3. 6. 10. 64, 14. 65, 1. 3. 7. 11. 66, 6. 8. 9. 20. 21. (*bis*). 67, 9. 11. 15. 68, 8. 10. 69, 7. 70, 9. 13. (*bis*). 71, 5. 12. 72, 8. 14. 73, 5. 15. 20. 76, 15. 77, 11. 19. 26. 34. 78, 3. 79, 2. 10. 12. 80, 1. 12. 15. 16. 81, 3. 7. 10. 15. 82, 8. 9. 83, 17. 18. 84, 7. 85, 2. 6. 7. 88, 11. 89, 4. 6. 90, 13.
- adaequare VI 12, 20. adaequabant VII 22, 13. adaequarent I 48, 13. II 32, 9. adaequarunt V 8, 14. adaequat-
tis III 12, 8.
- adamassent I 31, 15.
- adcederet V 58, 2. *cf.* acc.
- adcelerat VII 87, 11.
- adeliuis II 29, 6. III 19, 2. VII 19, 1.
- adeliuitate II 18, 4.
- adcommodanda II 21. 10. adcommoda-
tae (*pl.*) III 13, 5.
- adcurrit I 22, 5. adcurrunt III 5, 3.
- addit VII 4, 22. 45, 6. 64, 11. addunt
V 41, 6. VII 1, 5. addere VII 41,
12. additur VII 23, 6. addendum
(*acc. n.*) VII 73, 6. addito (*abl. n.*)
VII 70, 6.
- adducit VII 87, 3. adducat V 46, 6.
- adduceret I 42, 11. adducerent I
43, 7. adduxit III 28, 6. adduxe-
runt III 1, 20. adduxerat VII 7, 10.
- adduci I 31, 28. II 5, 3. (*bis*). III
18, 6. 36, 1. V 1, 21. VII 4, 19. 31, 8.
37, 17. adduceretur II 1, 7. adductus
I 9, 7. 11, 13. 16, 17. 17, 1. VI 12,
12. VII 50, 15. adductum I 33, 3.
- adducti (*pl.*) I 3, 1. 20. 27, 1. 39, 13.
III 8, 9. 14, 17. 18, 15. III 6, 6. 37,
4. V 3, 14. VII 5, 14. 77, 42. ad-
ductos VI 10, 7. 20, 23. VII 55, 21.
- adductis (*abl. m.*) III 22, 10. V 1,
23. 4, 5. (*f.*) VI 1, 13.
- adeo V 27, 18. 53, 24. 54, 17. VII 47, 7.
- adeo adit VI 6, 2. VII 4, 10. 86, 4.
- adeunt VI 4, 5. 35, 13. adeat III 11,
3. III 21, 17. VII 71, 4. adire II 7,
7. III 7, 4. III 2, 12. V 48, 9. VI 18,
7. 34, 11. VII 14, 11. 25, 4. adeundi
VII 83, 11. adiit III 20, 9. adisse
VI 25, 8. adisset III 20, 7.
- adequitare I 46, 3.
- adfero adferunt VI 22, 7. adferat VI
35, 4. adferebat VII 10, 2. adferret
VI 35, 6. adtulit I 53, 15. attulit V 54,
13. attulisset VII 53, 3. adtulissent
I 43, 21. adferebatur VI 36, 6. adfere-
bantur II 1, 1. VII 59, 3. adferretur
VI 30, 8. allato (*abl. m.*) V 53, 24.
VII 43, 1. adlato (*abl. m.*) VII 11,
8. adlatis V 49, 8.
- adficat V 48, 17. adficiebat VII 16, 8.
- adficiebatur VII 6, 4. adficiebantur
I 2, 13. adficerentur I 27, 9. adfec-
tus I 35, 3. VII 40, 1. affectus V
56, 8. affectum (*acc. m.*) VII 37,
10. adfecto (*abl. m.*) VII 17, 9. ad-
fecti (*pl.*) VI 16, 2.
- adfigo adfixae III 14, 15.
- adfigunt VII 1, 6.
- adfinatatem I 18, 13. adfinatibus II 4, 10.
- affirmatione VII 30, 8.
- adfiatabat III 29, 6. adfiatarentur
III 12, 5.
- adfigunt VI 27, 12. adfiatae (*pl.*) III
31, 5. VI 27, 5. adfiatas V 10, 6.

- adgrederentur II 9, 3. adgressus I 12, 9. adgressi (*pl.*) I 25, 15. II 10, 4. adgregabat III 26, 4. adgregauerant VI 12, 17.
- adhaesit V 48, 14.
- adhibet I 20, 16. adhibent VII 83, 2. adhibetur VI 13, 3. adhibendam III 20, 8. adhibendos VII 77, 11. adhibitis (*abl. m.*) I 40, 2. III 13, 12.
- adhortantur VI 37, 19. adhortari VII 17, 5. adhortans V 37, 17. adhortatus VII 40, 8. 68, 10.
- adhuc III 22, 7.
- adiacet VI 33, 4.
- Adiatunus III 22, 2. 9.
- adiecit VII 72, 14. *†*adici II 21, 6. III 14, 13. *†*adiciebatur III 13, 18. adiecto (*abl. m.*) V 9, 16. adiectā III 1, 14.
- adigo adegerat III 17, 11. *adigebatur III 13, 18. adigi *II 21, 6. *III 14, 13. III 23, 9. adactā V 43, 18. adacto (*abl. n.*) VII 17, 12. adactis (*abl. m.*) VII 67, 1.
- adimo adempto (*abl. m.*) VII 81, 12. ademptā V 6, 13.
- adipiscor adepti (*pl.*) V 39, 12.
- aditus II 16, 9. 29, 6. III 2, 1. VII 44, 9. aditum I 43, 12. II 15, 8. III 12, 2. 25, 9. V 41, 2. VI 13, 18. 37, 8. VII 15, 12. 17, 2. 66, 21. aditu III 4, 6. VII 27, 29. aditus (*acc.*) III 20, 7. VI 9, 16. 37, 9. VII 36, 3.
- adiudicatum (*acc. m.*) VII 37, 2.
- adiungit VII 4, 17. adiungunt VI 2, 7. adiungere III 2, 16. adiungeret VII 31, 2. adiunxerant VI 12, 5. adiuncturum (*acc. m.*) VII 29, 11. adiungendis (*abl. f.*) VII 30, 9. adiunctis V 29, 2. VI 2, 9. VII 75, 8.
- adiutorem V 38, 10. adiutore V 41, 15. adiuvat V 1, 12. VII 42, 6. adiuvabat II 17, 11. VII 55, 23. adiuvabat VII 17, 6.
- Admagetobrigae I 31, 41.
- adnaturari VII 54, 5.
- administris (*abl.*) VI 16, 4.
- administro administrare VI 20, 1. VII 19, 18. 71, 17. 81, 7. administrandi (*g. n.*) III 29, 7. V 11, 16. administrantibus (*abl. m.*) VII 61, 4. administrabant II 20, 14. administrarent V 6, 19. VII 60, 2. administrari II 22, 7. VII 21, 4. administrandum (*nom.*) VII 36, 12. administrandis (*d. f.*) III 4, 2. (*abl. f.*) V 50, 11. 82, 10. administraretur III 31, 8. VII 76, 14. administrarentur III 23, 16. VII 12, 3. esset administratum III 23, 4. administratis (*abl. f.*) III 9, 5. sint administratae V 52, 8.
- admiratur V 52, 5. admiraretur VII 52, 9. admirarentur I 14, 2. admirandum VI 42, 6. [ad]miratus VII 44, 5.
- admisissent III 9, 8. admitteretur III 25, 15. est admissum VI 13, 12. admisso (*abl. m.*) I 22, 5. (*abl. n.*) VII 38, 17. 42, 8.
- admodum III 13, 4. V 8, 11. 40, 4. VI 16, 1. VII 29, 2. 56, 8. 69, 1. 73, 7.
- admonet V 49, 5.
- adoleuerunt VI 18, 6.
- adoriantur V 22, 5. adoriri II 17, 10. III 24, 8. VI 7, 3. 8, 6. VII 87, 7. adoriebatur VII 16, 7. adoriebantur III 26, 7. VII 22, 11. adorirentur VII 66, 12.
- adortus esset I 13, 12. adortum I 40, 27. adorti (*pl.*) II 11, 12. III 20, 14. 17. III 32, 17. VII 42, 12.
- adpelluntur V 13, 3. adpulso (*abl. m.*) III 12, 9.
- adpetebat VI 35, 2. adpeteret VII 82, 6. adpetierit I 44, 17. adpetisse I 40, 6.
- adplicant VI 27, 6.
- adportari V 1, 13.
- adprobant VII 21, 2.
- adpropinquant VII 88, 8. adpropinquare II 10, 17. 31, 1. VI 7, 15. VII 22, 15. 77, 30. 88, 16. adpropinquabat II 19, 3. adpropinquarent III 28, 4. V 44, 2. VI 37, 4. VII 82, 11.
- adpropinquavit III 10, 7. adpropinquarunt III 25, 17. VII 47, 10. adpropinquassent VII 18, 1.
- adquireret VII 59, 9.
- adroganter I 40, 31.
- adrogantiam I 33, 20. VII 52, 11. adrogantia I 46, 9.
- adsciscunt I 5, 13. III 9, 26.
- adsiduo (*abl. m.*) VII 41, 7. adsiduā VI 22, 7. *†*adsiduīs (*abl. m.*) VII 24, 2.
- adsistere VI 18, 8.
- adsuefecerunt III 2, 9. adsuefacti (*pl.*) III 1, 18. 3, 9. VI 24, 13.
- adsuescere VI 28, 8.
- adsum adesse I 68, 8. VI 4, 3. 8, 13. 41, 6. VII 62, 5. aderat VII 62, 11.
- aderant I 32, 2. VII 2, 8. adesset I 32, 12. V 29, 6. adfore V 27, 26. 48, 11.
- adtingunt VI 33, 3. VII 4, 18.
- adtribuit V 47, 3. adtribuunt VI 22,

- e. adtribuunt IIII 7, 10. adtribuit VII 34, 9. adtribuerat VII 9, 17.
 Aduatucam VI 32, 10. 35, 21. 25.
 Aduatuci II 29, 1. V 27, 8. 39, 8. Aduatucorum II 16, 7. Aduatucis V 27, 7. Aduatucos II 4, 27. 31, 8. V 38, 2. 56, 3. VI 2, 8. 33, 4. Aduatucis V 38, 4.
 aduentus I 22, 4. VI 30, 7. 41, 11. aduentus (*gen.*) IIII 14, 4. V 48, 18. VI 29, 19. aduentum I 27, 5. II 16, 4. IIII 19, 10. V 32, 4. VI 10, 17. 15, 2. VII 67, 19. 77, 30. aduentu I 7, 7. 13, 3. 18, 19. 36, 9. 42, 1. II 7, 3. 25, 17. 27. 1. 30, 1. III 9, 7. 20, 12. 23, 8. IIII 34, 3. V 3, 5. 14. 11, 20. 39, 7. 47, 2. 54, 6. VI 4, 1. 12, 14. 31, 8. 42, 4. VII 5, 3. 9, 14. 10, 10. 12, 1. 18, 8. 57, 5. 65, 13. 81, 5. 88, 1.
 aduersarios VII 4, 12.
 aduersus II 8, 7. 18, 4. aduersum (*nom.*) I 18, 25. 40, 23. aduerso (*abl. m.*) II 19, 23. aduersa IIII 28, 10. aduerso (*abl. n.*) VII 60, 8. 61, 7. aduersum (*acc. n.*) V 35, 17. aduersae (*pl.*) IIII 14, 6. VII 30, 6. aduersis II 24, 3.
 aduersus (*praep.*) IIII 14, 16.
 aduertit I 24, 1. aduertit V 18, 4.
 adulescens I 52, 14. III 7, 6. V 20, 2. VII 4, 2. 39, 1. adulescentem I 47, 10. III 11, 11. VI 29, 11. VII 9, 4. 32, 12. 87, 1. adulescentes VI 28, 5. VII 37, 5. 63, 18. adulescentium VI 13, 10. VII 39, 10. adulescentibus (*abl.*) VII 37, 4. 14.
 adulescentiam I 20, 5.
 adulescentulo (*abl.*) III 21, 4.
 aduocatā VII 52, 1.
 aduolant V 39, 4. aduolaret VII 72, 8. aduolauerunt V 17, 6.
 aedificio (*abl.*) VI 30, 11. aedificia V 12, 7. VI 43, 3. aedificiorum VII 17, 10. aedificia I 5, 5. IIII 4, 6. VI 6, 3. VII 14, 10. 64, 7. aedificiis II 7, 7. III 6, 14. 29, 10. IIII 4, 7. 18. 19, 2. 35, 9. 38, 8. VII 14, 7.
 aedifico aedificent VI 22, 10. aedificari III 9, 2. aedificandas V 1, 4.
 Aeduos (*nom.*) I 31, 9. Aeduus I 32, 8. V 6, 1. VII 37, 2. 39, 1. Aeduo (*d.*) I 3, 13. Aeduum I 9, 3. II 5, 4. Aedui (*pl.*) I 11, 3. 8. 16, 8. 13. 18, 27. 37, 2. 43, 17. 44, 30. II 5, 7. V 6, 6. 7, 21. VI 11, 2. 12, 25. VII 5, 6. 37, 12. 38, 13. 40, 15. 42, 1. 50, 2. 63, 5. 15. 67, 15. 19. Aeduurum I 10, 2. 11, 2. 8. 12, 1. 18, 8. 19, 5. 23, 3. 31, 36. 35, 17. 36, 14. II 14, 2. 11. 15, 1. V 6, 5. 7, 19. VI 12, 7. VII 9, 10. 10, 3. 17, 10. 32, 7. 33, 8. 37, 7. 38, 11, 23. 40, 2. 10. 41, 1. 54, 4. 55, 1. 59, 2. 5. 61, 11. 63, 1. 76, 9. Aeduus (*d.*) I 14, 17. 17, 19. 28, 13. 31, 30. 36, 10. 43, 23. VI 4, 6. 9. 12, 15. VII 9, 17. 64, 9. 75, 6. 76, 11. 90, 4. Aeduos I 14, 9. 16, 1. 31, 10. 16. 33, 7. 35, 11. 16. 36, 6. 44, 27. 29. II 10, 17. 14, 4. 9. V 54, 14. VI 4, 5. VII 5, 4. 10, 8. 17, 5. 33, 10. 34, 1. 37, 14. 43, 13. 45, 22. 53, 10. 54, 3. 8. 90, 1. Aeduus (*abl.*) I 15, 3. 35, 9. 37, 2. 43, 15. 48, 5. II 14, 6. VI 12, 3. 8. 22. VII 5, 9. 9, 11. 54, 1. 55, 7. 77, 3. 89, 8. 90, 13.
 Aeduae (*gen.*) II 14, 3. (*dat.*) V 7, 1.
 aeger VI 38, 1. aegri (*pl.*) VI 36, 13.
 aegris (*dat. m.*) V 40, 10.
 aegre II 6, 3. IIII 32, 12. V 18, 3. 37, 13. 39, 11. VI 37, 9. 38, 9. aegerrime I 13, 4.
 Aemilii I 23, 6.
 aequaliter II 18, 2.
 aequinoctium V 23, 12. aequinoctii IIII 36, 4.
 aequitate I 40, 8. VI 22, 12.
 aequo aequari VI 22, 13. aequato (*abl. n.*) I 25, 2.
 aequus aequa (*n. s. f.*) VII 43, 10. aequum (*m.*) VII 23, 4. 44, 8. aequum (*m.*) VII 53, 6. aequum (*acc. n.*) IIII 16, 14. VII 29, 14. aequo (*abl. m.*) III 17, 19. V 49, 13. VII 19, 8. 64, 6. (*n.*) I 43, 2. aequiore (*abl. m.*) V 52, 14. VII 51, 3. (*n.*) VI 12, 17. aequissimo (*abl. m.*) V 49, 15. aequissimas VII 74, 2.
 aerariae (*pl.*) III 21, 10.
 aes aere IIII 31, 6. V 12, 8. 11. VI 13, 4.
 aestas III 28, 2. aestatis III 12, 12. IIII 20, 1. V 22, 13. VII 35, 4. aestatem V 4, 3. aestate I 54, 4. II 2, 2. 35, 6. IIII 21, 7. V 8, 11.
 aestimatione VI 19, 2.
 aestium (*acc. n.*) VI 4, 7.
 aestuaria (*acc.*) II 28, 3. aestuariis III 9, 13.
 aestumo aestimare VII 14, 30. 39, 13.
 aestument V 1, 24. aestimanda III 20, 4.
 aestus (*n.*) III 12, 3. IIII 29, 5. aestus (*g.*) III 13, 3. V 8, 9. VI 30, 12. aes-

- tum III 23, 16. aestu III 12, 4. 13, 22. V 8, 8. aestus (*n. pl.*) VI 31, 8. aestuum V 1, 8. aestus (*acc.*) III 29, 2. VI 22, 10. aestibus (*abl.*) III 12, 14.
- aetatis III 16, 3. aetatem II 16, 3. V 3, 9. VII 71, 4. aetate VI 18, 3. 31, 11. VII 28, 11. 39, 3. 57, 8. 77, 34. 78, 2.
- aeternam VII 77, 44.
- Africo (*abl.*) V 8, 6.
- Agedinci VI 44, 9. VII 10, 11: 57, 2.
- Agedincum (*acc.*) VII 59, 10. 62, 22.
- ager agri I 11, 12. 31, 32. III 17, 10. III 1, 6. 11. 13. 3. 4. VI 12, 11. 22, 1. 2. 5. 8. 24, 3. 29, 3. VII 13, 10. agrum I 2, 8. 5, 11. 10, 11. agro (*abl.*) I 31, 39.
- agri (*pl.*) I 11, 6. agrorum I 28, 11. agros I 11, 3. 28, 16. 31, 14. II 4, 17. 5, 8. 7, 6. 9, 12. III 3, 2. 4, 5. 7, 10. 8, 4. 15, 11. 27, 15. V 12, 6. 19, 8. 56, 14. VI 31, 5. VII 3, 8. 77, 40.
- agris I 4, 9. 11, 9. 16, 4. 15. 40, 34. III 9, 22. 29, 10. III 4, 3. 30, 11. 31, 5. 32, 4. 34, 7. 38, 7. V 19, 6. 12. VI 3, 5. 10, 6. 23, 8. 30, 2. VII 4, 8. 20, 29. 54, 10. 56, 15. 77, 43.
- agger VII 22, 12. 85, 10. aggeris II 20, 4. 32, 9. VII 72, 15. aggeri VII 22, 10. aggerem III 21, 9. 25, 4. VII 17, 3. 22, 5. 24, 3. 8. 11. 17. 72, 12.
- aggere II 12, 9. 30, 5. III 12, 7. V 9, 16. VII 23, 4. 25, 14. 58, 1. 79, 12. 86, 10. aggeres (*nom.*) VII 87, 8.
- agitatis (*abl. f.*) VII 2, 1.
- agmen (*n.*) VI 8, 1. VII 67, 6. agminis II 17, 20. 19, 2. III 12, 10. V 32, 5. 33, 9. agmen (*acc.*) I 15, 5. 13. 25, 13. II 11, 9. 19, 6. III 20, 14. III 11, 5. 13, 18. VII 12, 10. 13, 5. 40, 10. 61, 7. 66, 17. 22. 88, 18.
- agmine I 15, 9. 23, 12. II 11, 14. 23, 14. 26, 7. III 24, 8. V 19, 11. 31, 15. VII 66, 11. 67, 3. 68, 7.
- ago agunt V 37, 5. agat I 20, 20.
- agant VII 83, 2. agere I 31, 3. 34, 4. 47, 3. II 12, 7. 29, 11. V 43, 7. VII 17, 3. VII 58, 1. agebant VII 17, 6. age-rent III 14, 9. egit I 13, 7. 41, 4. III 21, 8. egerunt I 41, 7. III 12, 9. V 17, 9. egerat V 41, 4. acturos III 8, 12. agi I 47, 2. V 50, 12. VII 37, 21. 83, 10. agendum (*nom.*) VII 52, 3.
- agendum (*acc. n.*) V 28, 9. VII 36, 5.
- agenda (*n. pl.*) II 20, 1. agendos I 54, 8. VI 44, 11. VII 1, 2. agebatur VI 43, 4. agebantur III 17, 23. age-retur III 14, 2. agerentur VII 16, 4.
- actis (*abl. m.*) III 21, 9. (*f.*) II 12, 9. 30, 5.
- alacer III 19, 10. alacres (*n. m.*) VII 76, 14. alacriores (*acc.*) III 24, 12. V 33, 14.
- alacritas I 41, 2. 46, 12. alacritate III 24, 12.
- alarios I 51, 2. alariis (*abl.*) I 51, 5.
- album (*n. n.*) V 12, 10.
- alces (*n. pl.*) VI 27, 1.
- Alesia VII 69, 1. Alesiae VII 77, 1. 84, 1. Alesiam VII 68, 2. 8. 75, 1. 76, 15. 79, 2. Alesia VII 79, 8. 80, 21.
- alienare VII 10, 8. alienatā VI 41, 8.
- alienum (*n. n.*) VI 11, 1. (*acc. n.*) III 34, 5. alieno (*abl. m.*) I 15, 5. (*abl. n.*) VI 13, 4. alienā VII 84, 8. alienos III 8, 4. alienis (*abl. m.*) II 10, 4. alienissimis (*d.*) VI 31, 9.
- alio (*adv.*) VI 22, 6.
- aliquamdiu I 40, 18. V 23, 11.
- aliquando VII 27, 7. 77, 39.
- aliquantum V 10, 3. aliquanto III 13, 2.
- aliqui (*n. s.*) V 26, 11. aliqua (*n. s. f.*) VI 40, 5. aliquod (*n. n.*) VI 15, 2. ali-quid (*n. s.*) III 16, 3. 29, 3. VI 34, 19.
- aliquis (*m.*) VII 20, 16. (*f.*) I 14, 4.
- aliquem I 34, 2. 47, 4. V 41, 1. 53, 18.
- aliquam VI 7, 8. 34, 5. VII 54, 7.
- aliquid (*acc.*) I 40, 18. III 32, 8. VII 12, 14. 59, 9. aliquo (*m.*) VI 13, 1. 34, 20. aliquā III 17, 19. VI 16, 11.
- aliquo (*n.*) I 40, 38. aliquos III 26, 5. V 54, 12.
- aliquot III 1, 8. 2, 5. III 9, 5.
- aliter II 19, 2. III 17, 6. V 24, 3. 29, 5. VI 11, 11. 25, 2. VII 44, 10.
- alius (*n.*) I 39, 11. II 26, 4. III 26, 3. VI 37, 11. 13. (*bis*). VII 23, 6. alii (*d.*) II 26, 4. aliam I 1, 2. II 24, 4. 10. III 9, 20.
- aliud I 7, 11. 31, 48. 53, 20. VI 33, 13. VII 59, 8. 77, 41. alio (*abl. m.*) VI 20, 4. 37, 11. VII 33, 13. 45, 22.
- 50, 3. aliā I 26, 17. 39, 11. 42, 12. II 22, 3. 23, 8. III 22, 2. 28, 5. III 26, 3. V 21, 12. VII 14, 3. 77, 45.
- alio (*abl. n.*) III 6, 11. VII 33, 13.
- alii (*pl.*) I 8, 12. II 24, 9. III 4, 8. 25, 1. (*bis*). III 26, 7. V 16, 12. 51, 9. (*bis*). VI 16, 8. 40, 3. 6. VII 3, 22, 10. 16. 17. 85, 8. 9. aliae II 24, 3. III 17, 25. 28, 6. 7. 29, 11. VII 88, 7.
- aliis (*d. m.*) VI 40, 15. alios V 11,

6. 16, 12. VI 14, 14. VII 4, 26. 42, 3
(*bis*). alias I 18, 17. 31, 48. II 29,
15 (*bis*). III 21, 8 (*bis*). V 54, 2. 3.
57, 8. 9. VI 43, 16. VII 77, 40. aliis
(*abl. m.*) I 18, 5. 41, 10. II 20, 10. 31,
8. VI 14, 14. VII 65, 6. 87, 2. (*f.*) III
6, 12. V 54, 18. 56, 13.
allicere V 55, 10. alliciebat VII 81, 3.
Allobroges I 11, 10. VII 65, 6. Allo-
brogum I 6, 6. 8. 10, 16. 44, 28. III
1, 3. Allobrogibus (*d.*) I 6, 10. 14,
18. 28, 7. 12. VII 64, 12. Allobrogas
I 14, 9. VII 64, 16. Allobroges (*acc.*)
III 6, 16. Allobrogibus (*abl.*) I 10, 16.
alo alit III 1, 18. alunt III 1, 10.
V 12, 14. alere I 18, 12. aluerunt
III 4, 19. aluisset VII 33, 4. ala-
tur VII 32, 17. ali VI 21, 8 (*bis*).
Alpium III 2, 16. Alpes (*acc.*) I 10,
11. III 10, 5. Alpibus (*acc.*) III 1, 3. 4.
Alpibus (*abl.*) III 7, 3.
alter V 3, 4. 13, 2. 27, 28. 29. 44, 25. VII
39, 7 (*bis*). altera (*n. s.*) I 53, 9. 11
(*bis*). VI 9, 3. alterum I 6, 5. V 13,
5. VI 13, 7. 8. 15, 1. alterius (*m.*) I
36, 3. alterius (*f.*) I 31, 9. 10. V
56, 9. VI 12, 1. 2. alteri (*d.*) V 44,
26. VII 25, 13. alterae (*d.*) V 27, 19.
alterum (*m.*) V 46, 5. VII 32,
11. 12. 44, 11. alteram II 21, 7. III
1, 15. 16. III 3, 5. V 18, 4. 24, 6. VII
44, 9. 48, 1. 59, 13. altero (*abl. m.*) VII
11, 1. 63, 7. alterā I 2, 8. 31, 33. II
5, 18. V 56, 1. 2. VII 5, 12. 34, 11.
59, 11. 64, 12. alteri (*n. pl.*) I 26,
2. 3. VII 17, 6. 7. alteros V 54,
15. 16.
alternis (*abl. f.*) VII 23, 11.
altitudo I 8, 12. II 18, 8. III 14, 11.
VII 23, 10. 52, 10. altitudinis II 31,
4. VII 69, 6. altitudinem I 8, 4. II
*5, 19. 12, 16. 32, 9. III 13, 7. 18. III
17, 5. 9. 25, 9. V 42, 9. VII 8, 5. 22,
11. 69, 9. 73, 14. altitudine I 38, 11.
†II 5, 19. VII 72, 11.
altus altum (*acc. m.*) VII 24, 4. (*acc.*
n.) III 28, 10. alto (*abl. n.*) III 12,
3. III 24, 5. altae (*n. pl.*) VII 73,
9. altiore (*n.*) V 50, 10. altissimus
I 6, 4. altissimo (*abl. m.*) I 2, 8. 9.
II 29, 8. VII 36, 3. altissimā VII 8,
4. altissimas II 27, 13. 29, 5. altis-
simis (*abl. m.*) III 1, 14.
alutae III 13, 9.
ambactos VI 15, 6.
Ambarri I 11, 8. Ambarros I 14, 9.
Ambianorum II 15, 5. Ambianis (*d.*)
VII 75, 13. Ambianos II 4, 25.
Ambibarii VII 75, 19.
Ambiliatos III 9, 25.
Ambiorix V 27, 4. 23. 34, 9. 38, 1. 41,
3. VI 9, 4. 31, 1. Ambiorigis V 24,
13. VI 29, 12. 42, 8. Ambiorigi VI
5, 10. 32, 5. 42, 9. Ambiorigem V
27, 8. 29, 12. 36, 2. 37, 3. 41, 6. VI 2,
6. 5, 5. 6, 6. 30, 3. 31, 12. 33, 7. 43,
10. Ambiorige V 26, 3. [31, 14.] 36,
8. VI 31, 10.
Ambiuaretis (*d.*) VII 75, 7. Ambua-
retos VII 90, 10.
Ambiuaritos III 9, 6.
ambo V 44, 23.
amentiam V 7, 4. amentia I 40, 10.
amfractus VII 46, 2.
amicitia (*g.*) I 20, 9. 39, 10. V 41, 2.
VII 76, 7. (*d.*) III 25, 5. 8. VI 1, 11.
amicitiam I 3, 5. 35, 13. 40, 5. 43,
18. 21. 44, 13. 16. 37. III 8, 2. 16, 16.
18, 5. V 55, 12. VI 5, 11. 12, 16. VII
63, 12. amicitia I 31, 20. 44, 32. II
14. 3. III 16, 23. V 3, 7. VII 31, 4.
39, 10. 55, 10.
amicus I 3, 11. 9, 6. 35, 4. 43, 10. III
12, 13. VII 31, 12. amico (*abl.*) I
44, 34. amicis (*d.*) VII 10, 4. ami-
cos I 35, 17. 43, 19. III 7, 10. ami-
cissimum (*acc. n.*) I 42, 18. amicissi-
mo (*abl. m.*) V 31, 14.
amitterent VI 40, 20. amiserunt V 15, 5.
amiserat VI 1, 14. amisisse I 31, 19.
amisissent VII 44, 11. amittendam
III 18, 10. amissā VII 15, 6. amisso
(*abl. n.*) II 25, 5. amissis (*abl.*) I
28, 6. III 16, 5. 20, 7. (*abl. m.*) VII
13, 5. 51, 2. (*f.*) I 23, 6. III 31, 9.
V 11, 4. (*n.*) III 16, 5. 20, 7. III 29,
9. VII 14, 15.
amentum (*acc.*) V 48, 10.
amore I 20, 8.
amplificaturum (*m.*) amplificatā II 14,
11. VI 12, 19.
amplitudo VI 28, 9. amplitudinem III
3, 10. VII 54, 12.
amplus ampla (*n. s. f.*) III 3, 6. am-
plius I 15, 14. 23, 4. 35, 8. 38, 10.
41, 11. 43, 25. II 7, 10. 16, 2. 29, 7. III
5, 1. 6, 5. III 11, 1. 12, 2. 37, 9. V 8,
19. 27, 29. 55, 7. VI 9, 14. 29, 15. 42,
6. VII 15, 2. 73, 17. ampliores (*acc.*)
V 50, 2. amplioribus (*abl. f.*) V 18,
2. amplissimus VI 15, 5. amplissima
(*n. f.*) III 8, 1. amplissimā VII 37,

5. amplissimo (*abl. n.*) III 12, 19. amplissimis (*abl. f.*) VI 28, 12. amplissime I 43, 10.
 an I 40, 43, 47, 18. 53, 20. III 14, 6 (*bis*). VI 31, 2. VII 5, 14. 15, 7. 38, 16. 77, 26.
 Anartium VI 25, 5.
 Ancalites V 21, 2.
 ancipiti (*abl. n.*) I 26, 1. VII 76, 17.
 ancoram V 9, 6. ancorae (*pl.*) III 13, 8. V 10, 7. ancoras III 29, 6. ancoris III 23, 11. 17. 28, 9. 29, 9.
 Andecombogium II 3, 3.
 Andibus (*d.*) VII 75, 13. Andes (*acc.*) II 35, 6. Andibus (*abl.*) III 7, 7.
 Andos VII 4, 16.
 angulus V 13, 2. 16.
 angustiae VII 11, 20. angustias I 9, 2. 11, 1. 39, 21. 40, 30. angustiis (*abl.*) III 18, 6. V 49, 14.
 angustum (*n. n.*) I 6, 2. (*acc. m.*) VII 17, 3. (*acc. n.*) VII 44, 9. angusto (*abl. m.*) VI 30, 14. VII 28, 7. angusto (*abl. n.*) II 25, 12. angustos I 2, 15. angustis (*abl. m.*) III 23, 7. angustius V 24, 3. angustiore (*abl. n.*) VII 73, 15. angustiora (*nom.*) III 30, 5. angustioribus (*abl. f.*) VII 70, 8. angustus (*adu.*) V 23, 13.
 anima animas VI 14, 13.
 animalia VI 17, 10. 19, 13.
 animaduertit I 32, 2. VII 44, 3. 58, 3. animaduertere I 19, 6. animaduvertebant VII 25, 4. animaduertit III 23, 14. III 25, 1. 32, 13. animaduverterunt III 15, 4. animaduverterat I 52, 4. animaduvertebantur VII 50, 6. animaduverterentur VII 45, 15. animaduvertisset I 40, 1. 52, 13. III 12, 18. 26, 8. VII 57, 9. est animaduersum VI 27, 8. VII 24, 8. animaduversa V 48, 14. animaduersa V 34, 9. VII 67, 13.
 animus II 21, 10. III 19, 11. VI 38, 8. VII 70, 6. animi (*g.*) I 19, 19. II 1, 11. 27, 14. V 6, 4. 12, 14. 43, 8. VI 22, 12. VII 20, 14. 36, 14. 38, 18. 52, 15. 59, 16. 77, 13. 21. 24. 28. animum I 19, 11. 24, 1. V 18, 4. VII 85, 3. animo (*abl.*) I 6, 11. 7, 9. 15. 10, 1. II 21, 5. 25, 17. III 24, 8. V 4, 14. 41, 9. 49, 9. 13. 52, 14. VI 5, 1. 7. 7. 13. VII 10, 11. 19, 5. 14. 28, 8. 29, 2. 30, 2. 4. 10. 31, 2. 47, 1. 53, 2. 64, 7. 66, 18. 76, 7. animi (*pl.*) I 20, 11. VI 34, 20. VII 79, 10. animos I 1, 8. 33, 1. 39, 8. II 15, 10. VI 41, 7. VII 53, 9. 80, 13. animis III 22, 1. III 6, 10. V 7, 11.
 annotinis V 8, 18.
 annus III 1, 1. anni (*g.*) I 54, 5. III 9, 5. 27, 5. III 20, 5. 22, 8. V 23, 11. VI 13, 24. 32, 13. 43, 6. VII 8, 4. 9. 14, 6. 32, 4. 52, 9. annum I 3, 7. V 25, 5. VI 21, 9. VII 32, 10. anno III 1, 10. 18. 38, 4. V 23, 6. 24, 2. 35, 13. VI 22, 6. VII 32, 15. annorum V 42, 2. VI 18, 4. annos I 3, 10. 18, 8. 31, 11. 36, 17. II 29, 14. III 23, 11. III 1, 5. 4. 2. V 22, 14. VI 14, 6. 22, 4. VII 17, 17. annis I 31, 36. III 20, 5. V 24, 4. 44, 4. VII 65, 12. 76, 2. quotannis I 36, 12. quot annis III 1, 8. V 1, 2. quod annis VI 15, 3. annus I 16, 13.
 anserem V 12, 13.
 ante I 3, 12. 6, 14. 16, 8. 18, 25. 21, 9. 31, 2. 21. 34. 33, 15. 44, 21. 49, 10. 50, 13. II 12, 10. 22, 4. 32, 8. 33, 3. 10. 35, 10. III 20, 2. 5. III 9, 5. 12, 5. 35, 4. 36, 2. V 4, 13. 6. 1. 9. 13. 11, 13. 27, 3. 33, 1. 51, 5. 53, 4. VI 1, 12. 7, 24. 9, 5. 9. 15, 2. 24, 10. 37, 16. 40, 19. VII 1, 8. 3, 10. 4, 12. 20. 9, 8. 11, 11. 15. 20, 25. 26. 24, 7. 25, 8. 31, 8. 35, 4. 40, 7. 41, 14. 48, 8. 53, 4. 58, 6. 59, 6. 67, 19. 69, 4. 73, 13. 22. 79, 11.
 antea I 17, 2. 42, 2. 5. VI 24, 1. VII 14, 3. 59, 8. 64, 3. 76, 1.
 antecedunt III 8, 4. VI 27, 3. antecedere VII 54, 3. antecessit VII 35, 17. antecessisse VII 54, 14. antecesserat VII 12, 10. antecesserant III 11, 15. VI 12, 7. antecessissent III 11, 5.
 antecursoribus (*abl.*) V 47, 1.
 antefendus V 44, 27. anteferretur V 44, 4.
 antemnae (*pl.*) III 14, 18. antemnas III 14, 16. antemnis (*abl.*) III 15, 1.
 anteponendas III 22, 9.
 anteuertendum VII 7, 5.
 antiquitas II 4, 3. 17, 12. VI 4, 5. 11, 9. 12, 3. VII 32, 9.
 antiquum (*acc. m.*) I 18, 20. antiquissimum (*n. n.*) I 45, 8. antiquissimā VII 32, 13.
 Antistius VII 83, 6. Antistium VI 1, 2. VII 90, 10.
 Antonius VII 81, 14.
 apertus II 18, 5. aperta (*n. s. f.*) III

- 1, 22. apertum (*acc. n.*) III 25, 4. aperto (*abl. m.*) II 18, 7. III 8, 5. VII 18, 10. aperto (*abl. n.*) I 25, 15. II 13, 15. III 12, 14. III 23, 18. 26, 7. V 9, 6. 35, 4. VII 50, 3. 82, 7. aperta (*acc.*) II 19, 12. apertis (*abl. n.*) I 41, 11. apertos VII 22, 13. 25, 4. *apertis (*abl. f.*) VII 35, 10. apertē VI 21, 4. VII 59, 6. apertissimo (*abl. m.*) III 9, 21. apertisimis (*abl. m.*) III 26, 14.
- Apollinem VI 17, 4. 6.
- apparare VII 17, 3. 41, 13. apparabant VII 26, 7.
- appellat V 52, 10. VII 43, 10. appellant I 16, 14. III 22, 3. VI 24, 6. VII 77, 10. appellare VII 40, 14. appellabant VI 36, 7. VII 73, 13. 22. appellaret VII 17, 15. appellatur I 27, 8. III 1, 12. III 10, 2. V 11, 18. 13, 9. VI 10, 14. VII 4, 13. appellantur I 1, 3. II 4, 28. V 12, 4. 53, 22. VI 27, 1. 28, 1. 75, 18. appellandis (*abl. m.*) V 33, 7. appellabatur I 12, 11. III 32, 2. appellatus erat I 3, 11. erat appellatus VII 31, 12. appellatus esset I 35, 4. 43, 9. appellatus III 12, 14. V 36, 4. VII 54, 1. appellatus I 33, 8. 44, 27. appellatis (*abl. m.*) II 25, 15.
- appelli VII 60, 12.
- appetebat VII 4, 3. appetissent I 43, 8.
- Appio (*abl.*) V 1, 1.
- April (= Aprilis) I 6, 14. 7, 19.
- aptos V 16, 4. aptiora III 13, 16. apertissimum (*n. n.*) VII 22, 4.
- apud I 2, 1. 9, 5. 17, 3. 18, 6. 13. 19, 18. 20, 10. 14. 31, 51. 33, 9. 40, 43. 47, 17. 50, 10. II 2, 6. 4, 17. 7, 6. 14, 11. III 9, 16. 21, 10. III 1, 13. 2, 5. 8, 7. 13, 6. 15, 11. 18, 8. V 11, 7. 27, 4. 9. 48, 5. 54, 5. 11. VI 10, 9. 12, 20. 13, 11. 16. 17, 14. VII 22, 6. 37, 11. 55, 8. 57, 1. 63, 4. 75, 1. 77, 17.
- aquae (*g.*) III 17, 20. VII 36, 16. aquam III 24, 9. V 50, 1. aquā V 13, 12. 18, 6. 10. 56, 12. VI 44, 7. VII 72, 12. aquationis III 11, 12.
- aquilam III 25, 10. 11. 14. V 37, 12.
- Aquileiam I 10, 9.
- aquillifer V 37, 11.
- Aquitania I 1, 19. Aquitaniae (*g.*) III 21, 2. 27, 1. (*d.*) III 23, 7. Aquitaniam III 11, 7. 20, 1. Aquitania III 26, 15. VII 31, 13.
- Aquitanus III 12, 12. Aquitani (*pl.*) I 1, 2. III 21, 9. Aquitanis (*abl.*) I 1, 4.
- Arar I 12, 1. Ararim I 12, 6. VII 90, 13. Arare I 13, 2. 16, 6. 7.
- arbiter arbitros V 1, 23.
- arbitrium (*acc.*) I 36, 4. VI 11, 7. arbitrio (*abl.*) VII 75, 21.
- arbitror arbitratu VI 4, 8. arbitrantur I 4, 10. III 2, 14. VI 16, 7. 12. 17, 4. 19, 13. 23, 4. arbitrari II 4, 29. V 29, 4. arbitrabatur I 19, 6. 33, 11. 42, 5. III 9, 7. 11, 10. 13, 2. 17, 3. 20, 6. 21, 15. 22, 21. V 4, 10. arbitrabantur I 2, 15. III 13, 13. 24, 5. arbitraretur III 1, 7. VII 18, 5. 76, 16. arbitrantur II 23, 5. III 10, 6. VII 25, 6. arbitratus est VII 27, 3. arbitrati sunt I 5, 3. arbitratus III 28, 4. III 19, 16. 21, 2. 22, 6. 23, 10. 34, 5. V 7, 17. VI 3, 10.
- arbores (*nom.*) VI 27, 6. (*acc.*) VI 27, 10. 11. arborum III 17, 25. VII 73, 7. arboribus (*abl.*) II 17, 16. V 9, 13.
- arcessit VII 65, 12. arcessunt III 9, 27. arcessendi II 20, 4. arcesseret VII 6, 6. 33, 7. arcessuntur III 23, 8. arcessi V 11, 6. arcessendos V 58, 3. arcesserentur I 31, 12. arcessitum (*acc. m.*) V 56, 12. arcessiti (*pl.*) III 11, 4.
- ardere V 29, 10. ardebant V 34, 20.
- Arduennae (*g.*) VI 33, 6. Arduennam V 3, 10. VI 29, 13. 31, 6.
- arduus II 33, 8. arduum (*acc. n.*) VII 47, 8.
- Arecomiorum VII 64, 14. Arecomicis (Volcis) (*abl.*) VII 7, 7.
- argentum (*acc.*) VII 47, 13. argento VI 28, 11.
- argillā V 43, 2.
- aridum VII 24, 11. aridum III 29, 5.
- arido (*abl. n.*) III 24, 9. 26, 11.
- aries II 32, 3. ariete III 17, 25. VII 23, 14.
- Arionistus I 31, 21. 33, 19. 34, 4. 36, 1. 42, 1. 10. 43, 6. 44, 1. 46, 10. 47, 1. 13. 16. 17. 48, 8. 9. 49, 8. 50, 5. 7. 9. 53, 5. Arionisti I 31, 55. 32, 11. 37, 5. 9. 41, 14. 43, 3. 5. 45, 4. 46, 2. 47, 15. 53, 8. V 29, 9. 55, 6. Arionisto (*d.*) I 31, 50. Arionistum I 31, 40. 32, 13. 33, 4. 9. 34, 1. 37, 11. 38, 2. 39, 23. 40, 5. 25. VI 12, 4. Arionisto (*abl.*) III 16, 22.
- Aristium VII 42, 9. 43, 2.
- arma (*n.*) VII 85, 12. 89, 8. armorum II 32, 7. 9. III 14, 6. III 24, 7. V 16, 3. [34, 11.] VII 4, 19. 50, 4. arma (*acc.*) I

- 27, 6. 29, 4. 8. 20, 2. 28, 8. III 18, 16.
21, 13. 22, 10. 28, 13. IIII 14, 5. 9.
19, 8. 37, 5. V 26, 7. 37, 3. 39, 10. VI
38, 6. VII 4, 5. 11. 11, 5. 12, 6. 9. 12.
18, 11. 33, 5. 56, 12. 70, 18. 71, 4. 75,
2. 89, 6. armis (*abl.*) I 4, 8. 22, 6. 27,
9. 28, 4. 31, 17. 36, 7. 17. 39, 5. 49, 5.
II 8, 8. 4. 2. 9, 5. 13, 2. 9. 15, 5. 31,
9. 10. 32, 4. 33, 6. III 6, 9. 23, 1. 28, 3.
IIII 1, 11. 7, 6. 11. 15, 2. 32, 16. 37, 12.
V 3, 9. 41, 4. 15. 51, 13. VI 2, 9. 13,
24. 34, 2. VII 11, 15. 21, 1. 28, 6. 32,
16. 40, 15.
armamentis III 14, 19. IIII 29, 9.
armaturae II 10, 2. 24, 1. VII 65, 12.
80, 7.
armo armari IIII 32, 10. armandos
III 19, 3. VII 31, 6. armandas V 1,
12. armatum (*acc. m.*) V 86, 10. (*acc.*
m.) V 56, 4. armato (*abl. m.*) V 41,
14. armati (*pl.*) V 56, 6. armatae
(*nom. pl.*) III 13, 1. V 49, 3. arma-
torum III 3, 7. IIII 1, 9. VII 42, 14.
armatis (*d. m.*) II 27, 4. armatos I 40,
19. armatas IIII 23, 6. armata II 4,
14. 23.
Armoricae (*pl.*) V 53, 22. VII 75, 18.
arpagonum VII 81, 1.
Arpineseus V 27, 1. 28, 1.
arripere V 33, 18.
ars artium VI 17, 2.
artielis (*abl.*) VI 27, 4.
artificio (*abl.*) VII 29, 4. artificiorum
VI 17, 7.
artus arte VII 23, 9. artius IIII 17,
20. artiores (*acc.*) VII 18, 9.
Aruernus VII 4, 1. 88, 10. Aruerno (*d.*)
VII 76, 12. Aruernum VII 83, 12.
Aruerni (*pl.*) VII 5, 13. 8, 12. Aruer-
norum VII 3, 11. 7, 10. 8, 6. 64, 13.
75, 9. Aruernis (*d.*) VII 7, 2. 75, 8. 90,
5. Aruernos I 31, 10. 45, 5. VII 8, 3.
16. 34, 8. Aruernis (*abl.*) I 31, 12.
VII 5, 16. 9, 14. 37, 3. 38, 12. 16. 66,
2. 77, 7. 89, 9. 90, 2.
arx arceum I 38, 13. arce VII 84, 1.
ascendit VII 47, 21. ascendere I 21, 7.
II 27, 13. V 43, 7. ascenderet VII
47, 20. ascenderant VII 50, 9. ascen-
dissent V 26, 8. VII 27, 8.
ascensus I 21, 3. II 33, 9. (*g.*) VII 46, 1.
ascensum VII 72, 15. 85, 11. ascensu
V 32, 7. VII 45, 22. 50, 3. †86, 8.
aspectum VII 76, 16. aspectu V 14, 6.
VII 56, 14.
asperior V 45, 1.
at I 43, 25. 52, 7. II 23, 11. 27, 6. IIII
12, 1. 14, 11. 24, 1. 31, 1. 38, 6. V 3,
8. 7, 11. 21. 9, 15. 15, 5. 23, 7. 29, 18.
32, 1. 33, 5. 34, 1. *43, 8. 54, 1. VI 40,
5. 12. VII 9, 1. 36, 5. 62, 16. 77, 1. 78,
9. 80, 21. 81, 13. 82, 8.
atque (*ante uocales*) I 1, 8. 2, 8. 6, 5.
12, 10. 13, 2. 8. 9. 14, 3. 15, 3. 17, 4. 18,
5. 26. 20, 4. 22, 6. 23, 11. 26, 1. 11. 27,
4. 28, 16. 31, 17. 30. 25. 37. 52. 33, 8. 16.
35, 4. 13. 39, 4. 6. 23. 40, 8. 10. 28. 43.
43, 19. 44, 33. 37. 52, 12. 53, 1. II 1,
9. 3, 4. 5, 13. 7, 10. 8, 6. 9. 10, 3. 10.
17. 13, 1. 5. 14, 3. 12. 15, 1. 13. 16, 7.
17, 16. 19, 17. 22. 20, 8. 21. 7. 22, 2. 27, 8.
28, 11. 29, 11. 30, 6. 31, 2. 32, 11. 33,
17. III 4, 2. 5, 8. 13. 6, 11. 7, 3. 8, 4. 5.
9, 21 (*bis*). 11, 3. 12, 13. 13, 4. 10. 14,
5. 22. 20, 6. 15. 21, 1. 22, 1. 24, 11. 12.
25, 5. 29, 6. IIII 1, 10. 12. 19. 2, 14. 4,
12. 18. 5, 8. 9, 7. 10, 10. 12, 5. 9. 17. 19.
13, 3. 14. 14. 10. 15, 5. 16, 21. 17, 15. 18.
19. 18, 5. 3. 19, 8. 8. 10. 20, 10. 21, 10.
22, 18. 23, 5. 7. 14. 25, 4. 12. 14. 26, 3.
12. 14. 27, 4. 31, 6. 32, 12. 18. 33, 2. 6.
34, 12. 37, 2. 9. V 1, 7. 2, 2. 7. 8. 3, 18.
5, 4. 5. 7, 13. 21. 9, 5. 9. 10, 6. 11, 2.
12, 6. 12. 13, 5. 7. 14, 7. 15, 3. 6. 9.
16, 9. 12. 17, 4. 18, 9. 10. 19, 5. 13. 20,
6. 7. 21, 1. 9. 14. 22, 5. 13. 15. 25, 8. 26,
8. 29, 17. 32, 3. 7. 33, 3. 6. 12. 18. 34,
3. 35, 2. 36, 10. 37, 7. 17. 38, 6. 43,
6. 8. 10. 16. 44, 12. 30. 23. 45, 1. 50,
10. 51, 13. 53, 15. 55, 1. 12. 57, 4. 58,
6. 11. 12. 20. VI 1, 15. 3, 4. 5. 8, 5. 10.
11. 13. 26. 9, 6. 10. 12. 10, 7. 11, 4. 12,
4. 7. 17. 13, 28. 14, 16. 15, 1. 4. 16, 2.
17, 3. 7. 19, 10. 20, 5. 21, 6. 22, 6. 10.
23, 11. 12. 15. 24, 7. 12. 27, 6. 19. 28,
12. 29, 5. 8. 14. 17. 30, 6. 32, 11. 35, 7. 10.
18. 37, 11. 13. 38, 4. 5. 6. 39, 4. 40, 6. 43,
3. 6. 12. 15. 44, 7. VII 1, 9. 3. 7. 4, 8. 23.
8, 5. 13. 9. 16. 10, 12. 11, 13. 20. 21. 22. 12,
2. 11 (*bis*). 13, 4. 10. 14, 3. 9. 17, 5. 18,
3. 9. 19, 2. 20, 21. 22, 3. 7 (*bis*). 24, 11. 25,
15. 29, 11. 31, 3. 32, 3. 13. 19. 33, 5. 6.
13. 34, 2. 36, 8. 15. 37, 5. 19. 38, 7. 9.
13. 24. 40, 11. 41, 9. 44, 12. 45, 12.
46, 1. 7. 47, 16. 21. 48, 12. 50, 9. 52,
13. 14. 54, 1. 55, 3. 13. 18. 56, 5. 7. 11.
57, 10. 58, 1. 2. 7. 59, 6. 8. 13. 14. 61,
10. 62, 4. 7. 11. 65, 10. 15. 66, 10. 12. 67,
1. 70, 8. 72, 15. 73, 4. 12. 75, 6. 21. 76,
2. 4. 77, 16. 40. 78, 2. 4. 7. 79, 9. 12 (*bis*).
80, 5. 81, 9. 84, 4. 88, 5. 18. 89, 9.
(*ante b*) II 6, 4. (*d*) IIII 2, 6. V 3,

5. 7. 2. (f) I 2, 14. III 3, 6. V 21, 7. (h) I 1, 6. 18, 14. 20. 19, 18. II 1, 13. 9, 1. 15, 3. 17. 6. III 5, 2. 12, 7. 17, 5. 26, 7. III 24, 12. V, 14, 6. 18, 3. 19, 6. 10. 22, 4. 24, 17. 28, 4. 39, 9. 12. 41, 10. 49, 15. VI 3, 4. 6, 8. 7, 11. 10, 2. 13, 2. 14, 14. 28, 6. 43. 8. VII 10, 10. 22, 9. 33, 1. 38, 19. 54, 5. 56, 5. 56, 13. 73, 8. 77, 44. 81, 1. 86, 6. (m) I 34, 9. (n) III 25, 8. (p) III 1, 15. VI 23, 8. (r) VII 32, 9. (s) III 27, 1. VII 53, 7. (v) III 8, 7. Atrebas III 27, 4. 35, 4. Atrebatii VII 76, 11. Atrebatem V 22, 10. VI 6, 8. Atrebatum V 46, 6. Atrebatibus VII 75, 15. Atrebrates (acc.) II 4, 25. 23, 3. Atrebatibus III 21, 13. Atrebatitis II 16, 4. Atrium V 9, 7. attexuntur V 40, 14. attingit I 1, 15. VI 25, 7. attingunt II 34, 4. III 3, 8. VII 75, 17. attingebant II 15, 7. attigit III 23, 5. V 23, 15. attigerunt VII 51, 7. attigisset II 32, 3. attribuit III 1, 17. VI 32, 18. VII 60, 3. 90, 7. attribuerat VII 76, 4. attribuantur VII 76, 13. est attributus VII 81, 10. attributae III 14, 19. au (ante t) V 12, 8. Auaricensibus VII 47, 19. Auarici VII 31, 10. 32, 1. 47, 15. Auaricum VII 13, 9. 16, 4. 18, 3. 29, 6. 30, 5. 52, 6. Auarico VII 15, 6. 16, 3. 31, 5. auaritia VII 42, 3. auaritiam I 40, 38. auctor V 33, 6. VI 31, 13. auctorem V 29, 7. auctore V 28, 15. auctores III 17, 6. VI 8, 24. auctoribus (abl.) V 25, 6. auctoritas I 17, 2. III 8, 1. III 21, 15. VI 12, 3. auctoritatis III 13, 7. V 6, 4. 35, 14. 54, 5. VII 55, 8. 77, 8. auctoritatem II 4, 8. 14, 11. V 4, 11. 55, 11. VI 11, 6. 12. 12, 24. 13, 22. VII 30, 6. auctoritate I 3, 1. 31, 52. 33, 3. II 4, 13. 15, 3. III 8, 9. 23, 8. VII 32, 19. 37, 8. 63, 3. auctus auctiores (acc.) I 43, 20. audacia (n.) VI 34, 17. audaciae (g.) VII 5, 2. audacia (abl.) I 18, 6. audacter III 24, 10. audacius I 15, 8. 18, 5. II 26, 5. VII 1, 9. audacissime II 10, 5. audacissime V 15, 11. audet VI 13, 3. audent III 2, 12. VII 63, 18. audeat I 18, 10. VI 35, 23. VII 66, 17. audeant VI 8, 6. 38, 11. VII 1, 18. audere I 34, 7. III 16, 5. VI 23, 4. audebat I 42, 15. VI 43, 18. audebant V 6, 8. auferet III 21, 20. VI 17, 14. auferent I 32, 11. II 8, 4. 17, 11. 19, 12. III 17, 17. V 16, 4. ausus est V 43, 21. ausam V 28, 5. ausi (pl.) VII 5, 10. 20, 19. ausos II 27, 12. audite VII 20, 24. audiens I 40, 27. audientes (m.) I 40, 35. V 54, 11. (acc.) I 39, 26. audiebat II 12, 5. III 7, 6. V 1, 15. VI 33, 8. 36, 5. audirent II 31, 8. audierunt V 28, 1. audierit III 5, 6. audisse VI 25, 8. audierant II 12, 10. VI 37, 18. audissent VII 62, 18. audirentur III 24, 13. audiendos III 13, 1. audiebatur VII 59, 1. est audita VII 14, 13. auditum est III 18, 9. audita sunt VII 3, 11. auditio (abl. m.) III 26, 10. III 15, 1. VII 28, 13. auditā III 27, 1. VII 88, 14. auditis (abl. f.) VII 61, 9. (abl. n.) III 21, 11. auditionem VII 42, 5. auditionibus III 5, 8. aucho auxerunt VII 55, 17. auertit I 23, 5. V 44, 16. auertebant VII 22, 4. auerterant I 16 7. auertisset VI 42, 6. auerterentur I 20, 12. auersum (acc. m.) I 26, 5. auersi (pl.) II 26, 5. augebat V 57, 12. VII 46, 4. 48, 6. auxisse I 18, 11. augetur VII 63, 1. 45, 12. 70, 7. [augeatur V 31, 12.] augeri III 23, 18. VI 1, 10. VII 49, 2. augebatur VI 7, 13. VII 30, 8. auerentur III 13, 4. aus ausium III 10, 10. Aulenco (d.) VII 57, 7. Aulerci III 17, 6. Aulercis (d.) VII 75, 7. 14. 15. Aulercos II 34, 3. VII 4, 15. Aulercis III 29, 11. Aulo (abl.) I 6, 15. aureo (abl. m.) V 12, 8. aurigae (pl.) III 33, 5. auris aures (acc.) VI 26, 6. auribus VII 4, 24. Aurunculeius V 28, 7. VI 32, 12. Aurunculeio III 22, 18. Aurunculeium II 11, 10. V 24, 15. Ausci III 27, 4. aut I 1, 12. 13. 13, 13. 14. 16. 18. 15, 14. 19, 6. 7. 22, 4. 27, 11. 31, 27. 44. 34, 10. 11. 39, 15. 16. 23. 40, 3. 31. 32. 37. 38.

- 40, 4. 11 (*bis*). 43, 28. 47, 3. 4. 48, 16.
53, 4. II 25, 6. 30, 7. 33, 4. 6. III 6,
5. 14, 9. 16, 3. 17, 9. 22, 5. 6. 26, 9.
III 1, 17. 2, 10. 5, 6. 16, 15. 17, 6.
20, 13. 14. 24, 9 (*bis*). 29, 7 (*bis*). 30,
8. † 11. V 6, 7. 12, [8]. 8. 17, 11. 27,
10. 11. 27. 28. 28, 15. V 29, 8. 30, 8. 9.
44, 6. 57, 9. 58, 5. VI 3, 3 (*bis*). 5, 3.
4. 13 (*bis*). 6, 6 (*bis*). 13, 4 (*bis*). 5. 15
(*bis*). 22. 23. 15, 3 (*bis*). 16, 3. 4. 11 (*bis*).
17, 14 (*bis*). 20, 3. 21, 12. 22, 3. 23,
5. 6. 25, [s]. 8. 9. 27, 9 (*bis*).
31, 11. 34, 3 (*bis*). 4 (*bis*). 5. 43, 16.
VII 4, 24. 14, 18 (*bis*). 20, 20, 5. 28.
22, 10 (*bis*). 24, 13. 31, 4 (*bis*). 33, 9.
45, 18. 52, 3. 54, 7. (*bis*). 55, 21. 64,
4. 67, 7. 72, 8 (*bis*). 73, 7. † 74, 6. 77,
24. 42. 73, 2. 5 (*bis*). 82, 3 (*bis*). 4.
autem I 2, 14. 6, 4. 16, 5. 31, 40. 33, 11.
19. 34, 9. 37, 5. II 9, 3. 19, 21. III 10, 8.
14, 11. 21, 3. III 10, 6. 16, 15. 24, 6.
V 16, 5. 9. 18, 5. 21, 6. 35, 7. VI 13,
20. 24, 11. VII 22, 8. 23, 1. 4. 59, 5.
64, 18.* 74, 6.
autumnus VII 35, 5.
aues III 12, 13. auum I 12, 19.
auxiliares III 25, 2.
auxiliari VII 50, 18. auxiliandi (g.) III
29, 7. auxiliandum (acc.) VII 25, 4.
auxilium III 15, 5. VII 24, 14. auxilii I
31, 46. II 24, 12. III 18, 2. 8. VI 11, 10.
12, 13. VII 12, 12. 67, 9. auxilio I 13,
27. II 29, 2. III 11, 4. III 37, 8. V 44,
26. VI 8, 22. VII 80, 7. 81, 16. auxilium
I 11, 4. 13, 13. 31, 23. 28. 32, 2. 10. 44,
29. II 10, 18. III 4, 7. 5, 9. III 8, 7.
12, 14. 16, 17. 20. 19, 3. 34, 2. V 48,
3. VI 8, 4. 23, 14. VII 59, 16. 66, 13.
77, 19. 80, 12. auxilio I 44, 31. VII
77, 23. auxilia III 11, 7. 23, 7. V 17,
12. VII 78, 5. auxiliorum I 49, 12.
VI 7, 14. auxilia (acc.) I 24, 6. III
9, 26. III 20, 4. VI 5, 12. 7, 6. 9, 3.
11. 15. 10, 3. 29, 5. 32, 6. VII 33, 6. 63,
14. 71, 17. 77, 2. auxiliis (abl.) II 4,
12. III 20, 9. 24, 2. VII 79, 9.
Axonam II 5, 12. 9, 7.
Bacenis VI 10, 4.
Baculus III 5, 5. VI 38, 2.
Balears (acc.) II 7, 3.
balteo (abl.) V 44, 15.
Baluentio (d.) V 35, 12.
barbarum (m.) I 31, 44. 44, 27. bar-
bari I 31, 15. III 15, 3. 23, 2. III 22,
4. 24, 1. 25, 7. 34, 10. VI 35, 14. 39, 7.
barbarorum III 6, 6. barbaris (d.)
III 21, 20. 25, 2. V 34, 1. VI 29, 5.
34, 16. 37, 17. barbaros I 33, 14. 40,
28. II 35, 2. V 54, 12. VI 10, 6. 37, 14.
42, 6. barbaris (abl. m.) III 16, 8.
III 17, 26. 32, 8. VI 40, 22. (abl. f.)
III 14, 11. III 10, 9.
Basilus VI 30, 1. Basilum VI 29, 16.
VII 90, 8.
Bataunorum III 10, 3.
Belgae (n.) I 1, 2. 6. 17. II 6, 2. 19, 3.
Belgarum I 1, 15. II 2, 11. 4, 12. 5,
10. 6, 4. 14, 1. Belgis II 2, 6. Bel-
gas II 1, 3. 3, 8. 4, 3. 14, 11. 15, 3. 12.
III 11, 3. Belgis I 1, 5. II 3, 2. 5.
17, 3. III 7, 2. 11, 4. III 38, 10. † V
24, 9.
Belgio (abl.) V 12, 3. 25, 9.
bellicosos I 10, 5. 33, 3. bellicosissima
(f.) III 1, 7.
bellicus bellicae (g.) VI 24, 8.
bello bellandi I 2, 13. III 17, 10. III
1, 9. VII 66, 11.
Bellouaci (pl.) VII 59, 5. 11. 75, 20. Bel-
louacorum II 5, 8. 10, 17. Bellouacis
(d.) VII 75, 11. Bellouacos II 4, 13.
13, 3. 14, 3. 9. V 46, 2. Bellouacis
(abl.) * V 24, 9. VII 90, 9.
bellum (n.) III 7, 5. 16, 1. VI 15, 2. VII
14, 12. 16. 63, 1. 76, 14. belli I 2, 14.
36, 1. 7. 40, 24. 41, 2. 8. 44, 6. II 4, 15.
21. 16, 6. 35, 2. III 2, 6. 7, 6. 10, 1. 17,
7. 18, 14. 23, 4. III 1, 12. 2, 1. 6, 1. 15,
7. 20, 14. 22, 7. 30, 9. 32, 3. V 9, 12. 11,
16. [12, 3.] 27, 14. 30, 7. 53, 16. 54, 12. 16.
19. 56, 5. VI 3, 9. 4, 7. 22, 8. 31, 11. 33,
13. 42, 1. VII 1, 14. 21. 2, 7. 41, 2. 55,
5. 63, 6. 76, 6. bello (d.) VI 23, 6. 34, 3.
VII 77, 38. 78, 2. bellum (acc.) I 1,
10. 13. 2, 12. 16, 17. 30, 7. 35, 12. 36,
11. 38, 6. 8. 40, 10. 41, 5. 43, 23. 44, 7.
20. II 4, 12. 9, 13. 14, 6. 29, 15. 31, 4. 35,
8. III 9, 10. 19. 23. 25. 10, 2. 7. 20, 4.
23, 9. 28, 4. 6. 29, 12. III 6, 11. 7,
5. 7. 13, 3. 16, 11. 20, 5. 21, 7. 22, 4.
27, 11. V 3, 12. 4, 4. 28, 5. 56, 3. VI 2, 8.
5, 2. 23, 5. 29, 12. VII 2, 3. 8, 15. 14, 3.
21, 4. 32, 4. 37, 17. 18. 58, 9. 59, 7. 64,
12. 71, 5. 17. 75, 21. 76, 8. 77, 34. 89,
2. bello (abl.) I 13, 6. 10. 30, 1. 4. 34, 10.
40, 40. 44, 28. 45, 5. 11. II 4, 2. III 3, 4.
III 1, 5. 16, 1. V 1, 22. 11, 21. 12, 5.
53, 14. 55, 6. VI 1, 9. 2, 12. 5. 12. 14, 1.
15, 4. 17, 9. 32, 5. 35, 3. 16. VII 1, 10.
29, 5. 33, 1. 43, 8. 63, 14. 17. 64, 17. 67,
19. 77, 32. 43. bella (n.) II 14, 22. V

11, 20. (*acc.*) I 44, 40. III 19, 10. VI 17, 8. 24, 2. VII 77, 45. *bellis* (*abl.*) I 54, 6. III 3, 10. 20, 4. V 25, 4.
bene III 18, 10. V 57, 3. VII 44, 1.
beneficium (*acc.*) VI 42, 9. *beneficio* I 9, 8. 35, 3. 43, 13. 53, 20. V 52, 15. VII 20, 7. 37, 10. 41, 2. *beneficia* (*acc.*) I 43, 9. VII 20, 33. *beneficiis* I 42, 7. V 27, 5. 23. VII 76, 6.
beneuolentia V 25, 3. *beniuolentia* VII 43, 12.
Bibrax II 6, 1. *Bibracte* I 23, 5. VII 55, 14. 63, 8. *Bibracti* VII 55, 7. *Bibracte* I 23, 2. VII 90, 14.
Bibroci V 21, 2.
bidui VI 7, 4. *biduum* I 23, 1. VII 9, 1. 11, 10. *biduo* I 47, 1. V 27, 26. 48, 14. VII 11, 3.
biennium (*acc.*) I 3, 6.
Bigerriones III 27, 2.
binae III 15, 1. *binos* VII 23, 2. *bina* III 17, 8. *VII 75, 16. *binis* (*abl. f.*) III 17, 17.
bipedalibus (*abl. f.*) III 17, 16.
bipertito I 25, 17. V 32, 2.
bis V 55, 6. 66, 21. VII 73, 1.
Bituriges VII 5, 4. 15. 15, 8. *Biturigum* VII 5, 10. 11, 23. 12, 8. 13, 10. 11. 15, 2. 29, 8. *Biturigibus* VII 5, 7. 21, 6. 75, 10. *Bituriges* VII 5, 3. 8. 9, 15. 90, 11. *Biturigibus* I 18, 14. VII 8, 16.
[*Blannouis* VII 75, 7.]
Bođuognato (*abl.*) II 23, 14.
Boii I 25, 13. *Boiorum* I 29, 7. VII 9, 16. 17, 9. *Bois* VII 75, 16. *Boios* I 3, 6. 42, 5. 43, 4. *bonis* 5, 11. 23, 13. VII 10, 9. 12. 17, 5.
bonitatem I 28, 10.
bonus boni (*g. n.*) I 40, 17. *bono* (*abl. m.*) I 6, 11. *bona* (*acc.*) V 56, 11. VII 3, 6. 42, 5. 43, 4. (*abl. n.*) VI 19, 2. VII 43, 3. 7.
bos VI 26, 1. *boum* VI 28, 10.
brachio (*abl.*) I 25, 9. *brachia* (*n.*) VII 56, 11.
Brannouicibus VII 75, 7.
Bratuspantium II 13, 4.
breuem (*f.*) V 29, 4. *breui* (*n.*) I 40, 35. III 4, 1. III 33, 10. 34, 5. VI 1, 10. *breuiter* VII 54, 8. *breuiore* (*acc. f.*) V 13, 12. *breuissimus* III 21, 5.
breuitas II 20, 6. 30, 9.
Britanni (*pl.*) V 11, 21. 21, 6. *Britannorum* V 11, 15. *Britannos* III 21, 9. *Britannia* V 13, 7. 14, 5. 22, 15. *Bri-*

tanniae (*g.*) II 4, 20. III 30, 1. V 12, 1. *Britanniae* (*d.*) III 22, 9. 28, 4. *Britanniam* II 14, 8. III 8, 3. III 20, 3. 21, 5. 23, 5. 27, 5. 28, 2. 30, 9. 37, 3. V 2, 10. 6, 17. 8, 3. 14. 13, 8. *Britannia* III 9, 26. III 38, 2. 11. VI 13, 28. [VII 76, 2.]
Britannicum (*acc. n.*) V 4, 2.
brumä V 43, 11.
Bruto (*d.*) III 14, 7. *Brutum* III 11, 11. VII 9, 3. 87, 1.
C. (= *Gai*) I 47, 10. *C.* (= *Gaium*) I 19, 13. VII 11, 6. 40, 5.
Cabillon VII 90, 13. *Cabillono* (*abl.*) VII 42, 10.
Caburi (*g.*) I 47, 10. VII 65, 5.
cacuminibus VII 73, 9.
cadaueribus (*abl.*) II 27, 9. VII 77, 22.
cadunt I 15, 7. *cadebat* V 34, 8. *cecidit* VI 40, 5. *cecidisset* III 12, 17. *cecidissent* II 27, 8.
Cadurcus VII 7, 1. *Cadurcum* VII, 5, 1. *Cadurcis* (*d.*) VII 75, 9. *Cadurcos* VII 4, 15. 64, 14.
caedes VI 13, 13. VII 67, 15. 70, 9. 88, 9. *caedem* VII 88, 13. *caede* V 47, 8. VII 1, 2. 28, 10. 38, 7. 13. 23. *caedes* (*acc.*) VII 42, 6.
caedo *caedere* III 29, 1. *caesa* (*n. s. f.*) III 29, 4.
caelestium (*m.*) VI 17, 8.
caerimonia (*n.*) VII 2, 6.
Caeruosos II 4, 28.
caeruleum (*acc. m.*) V 14, 5.
Caesar I 7, 12. 11, 13. 12, 4. 13, 9. 14, 1. 15, 2. 10. 16, 1. 18, 1. 24. 20, 13. 22, 7. 12. 24, 1. 25, 1. 26, 16. 27, 5. 28, 1. 29, 10. 32, 3. 33, 1. 34, 8. 35, 2. 36, 14. 37, 8. 38, 5. 14. 40, 46. 42, 4. 11. 13. 43, 4. 8. 46, 3. 48, 6. 49, 1. 9. 50, 1. 9. 51, 1. 52, 1. 54, 4. II 1, 1. 2, 1. 5. 1. 7, 1. 8, 1. 9, 6. *10, 1. 11, 5. 12, 1. 13, 1. 5. 15, 1. 7. 19, 1. 4. 20, 11. 21, 1. 25, 1. 26, 1. 28, 9. 32, 1. 33, 10. 13. 35, 5. III 1, 1. 7, 1. 9, 1. 14, 1. 16, 7. 18, 6. 28, 1. 10. 29, 1. 11. III 5, 1. 6, 1. 9. 8, 1. 9, 3. 11, 1. 9. 13, 1. 16. 14, 14. 15, 9. 12. 16, 1. 10. 17, 1. 18, 2. 19, 1. 11. 20, 1. 22, 1. 6. 25, 1. 26, 8. 27, 10. 31, 1. 32, 7. 34, 2. 35, 1. 36, 2. 37, 3. 8. 38, 1. 10. V 1, 2. 20. 3, 21. 4. 1. 5, 1. 6, 9. 7, 1. 13. 8, 16. 9, 1. 18. 11, 1. 17, 3. 18, 1. 8. 19, 12. 20, 9. 22, 11. 23, 11. 25, 2. 46, 1. 48, 1. 49, 8. 50, 3. 8. 51, 10. 53, 4. 9. 54, 1. 5. 14. 58,

22. VI 1, 1. 2, 7. 4, 6. 11. 6, 1. 9, 1.
 15. 12, 1. 29, 1. 32, 6. 34, 22. 35, 2.
 17. 43, 1. 44, 2. VII 1, 1. 17. 5, 6. 7.
 5. 9, 1. 17. 11, 17. 13, 1. 8. 17, 1. 14.
 18, 2. 10. 19, 10. 24, 5. 27, 1. 32, 1.
 33, 1. 36, 1. 19. 39, 3. 40, 1. 41, 1. 14.
 43, 9. 44, 7. 45, 1. 14. 47, 1. 49, 1. 50,
 3. 52, 1. 55, 2. 56, 1. 59, 1. 63, 4. 65,
 8. 66, 3. 67, 4. 8. 68, 4. 70, 4. 11. 72,
 2. 73, 6. 76, 3. 78, 9. 80, 1. 85, 1. 86,
 1. 87, 2. 11. Caesaris I 17, 1. 30, 11.
 42, 1. 43, 3. 44, 1. 48, 2. 3. II 7, 8.
 20, 13. 35, 9. III 9, 7. 14, 22. IIII
 27, 6. 38, 12. V 3, 5. 6. 16. 20, 2. 27,
 3. 5. 18. 27, 23. 28, 9. 41, 5. 53, 2. 18. 24.
 54, 6. 56, 10. VI 7, 5. 12, 14. 15, 2. 36,
 2. 41, 10. VII 3, 5. 12, 1. 18, 8. 20, 6.
 24, 14. 35, 4. 37, 10. 43, 2. 63, 16. 67,
 19. Caesari I 7, 1. 10, 1. 12, 17. 17, 12.
 18, 27. 31, 4. 34, 10. 37, 1. 39, 24. 41,
 7. 46, 1. 47, 5. 53, 14. II 20, 1. III
 16, 7. IIII 26, 15. 27, 16. 32, 5. V
 21, 2. 27, 32. 47, 11. VII 6, 1. 10, 1.
 12, 2. 37, 18. Caesarem I 11, 4. 9.
 11. 18, 19. 20, 1. 29, 2. 30, 2. 31, 2.
 52. 35, 1. 36, 8. 39, 10. 42, 20. 44, 32.
 47, 1. 48, 5. 53, 13. II 6, 12. 12, 11.
 13, 7. 17, 3. 24, 12. 28, 6. 31, 2. 32,
 1. 35, 1. 35, 3. III 9, 23. 10, 2. 16,
 7. 18, 8. 19, 8. IIII 9, 2. 16, 16. 21, 31.
 27, 2. 30, 2. 5. 36, 1. V 6, 8. 20. 7, 21.
 10, 4. 20, 5. 22, 11. 25, 7. 29, 4. 40,
 1. 41, 15. 45, 4. 9. 11. 49, 2. 5. 54, 9.
 VI 4, 4. 5, 9. 12, 16. 20. 32, 2. 36, 4.
 38, 2. 41, 6. VII 1, 7. 13, 7. 16, 1.
 17, 23. 37, 18. 20. 39, 9. 43, 4. 57, 1.
 59, 4. 62, 4. 23. 67, 15. 87, 10. 88, 11.
 89, 6. Caesare I 13, 7. 20, 9. 12. 22,
 9. 31, 46. 32, 2. 34, 5. 45, 1. II 14, 5.
 III 17, 2. IIII 11, 8. 12, 5. 27, 5. 29,
 4. V 6, 6. 7, 12. 15, 9. 27, 8. 28, 14.
 VI 7, 1. 35, 12. 43, 13. VII 20, 19.
 37, 2. 47, 5. 65, 3.
caespes caespitum V 51, 8. *caespites*
(acc.) V 42, 5. *caespitibus (abl.)* III
 25, 4.
calamitatis V 29, 3. *calamitatem* I
 12, 16. 31, 17. II 14, 8. VI 37, 15.
 VII 90, 9. *calamitate* I 13, 17. 53,
 17. II 28, 7. VII 77, 39. *calamitates*
(acc.) III 19, 11. *calamitatibus* I 31,
 19. II 28, 7.
Caletes (n.) VII 75, 19.
Caletos II 4, 26.
callidum (acc. n.) III 18, 2.
calonem VI 36, 3. *calones* II 24, 4.
 27, 2. VI 40, 1. 11. *calonum* II 36, 12.
 VI 36, 15. *calones* II 24, 14.
campestres (acc. f.) VII 81, 3. *cam-*
pestris (acc. f.) VII 83, 18. *cam-*
pestribus (abl. m.) VII 72, 11. 86, 6.
campum VII 79, 8. *campis (abl.)* III
 26, 14.
Camulogenus VII 59, 13. 62, 11. 16.
Camulogeno (d.) VII 57, 7.
Caninius VII 83, 7. *Caninium* VII
 90, 11.
cano cani VII 47, 2.
Cantabris (abl.) III 26, 15.
Cantium (acc.) V 13, 2. 14, 1. 22, 2.
capillum VII 48, 8. *capillo (abl.)* V
 14, 6.
capit I 1, 14. VI 38, 6. VII 71, 2. *ca-*
piunt VI 27, 7. *capiant* III 18, 7.
 VII 4, 11. *capere* I 20, 3. 44, 6. III
 23, 13. IIII 14, 9. 26, 14. 36, 8. V 28,
 18. 33, 4. VI 20, 6. 33, 13. VII 12,
 12. 31, 5. *capiendi* IIII 14, 5. *ca-*
peret I 13, 18. V 8, 4. 10. *caperent*
 III 2, 7. 24, 3. V 23, 10. 53, 15. *ce-*
perunt III 28, 13. V 9, 17. VII 26,
 2. 62, 18. *ceperint* IIII 2, 1. VI 17,
 9. *ceperat* VII 35, 12. *ceperant* VII
 51, 6. *cepissent* V 26, 7. *fuisse cap-*
turos V 29, 6. *capitur* VII 88, 18.
capit I 40, 29. *capientiam* VII 26,
 10. *capientium (acc. n.)* VII 10, 9.
 27, 8. 36, 10. 59, 8. *capiendo (abl. n.)*
 VII 77, 18. *capienda (acc.)* IIII 13,
 7. *capientis (abl. n.)* IIII 5, 2. VII
 46, 11. *caperentur* VII 11, 20. *cap-*
tus est I 26, 11. *capta est* I 58, 11.
capto (abl. m.) I 25, 12. V 9, 1. 22,
 7. VI 3, 4. *capti (pl.)* VI 22, 7. VII
 43, 6. 67, 15. *capta (n. n.)* VI 17, 10.
captos VI 28, 5. *capta (acc. n.)* VI 17,
 14. 37, 13. *captis (abl. m.)* VI 8, 21.
 VII 70, 16. *captis (abl. n.)* III 14, 10.
capris (d.) VI 27, 2.
captiuo (abl.) VI 37, 18. *captiui (pl.)*
 V 42, 10. VI 43, 11. *captiuorum* V
 23, 2. VI 32, 6. VII 90, 4. *captiuos*
 V 42, 4. *captiuis (abl.)* I 22, 8. 50,
 9. II 16, 2. 17, 4. V 8, 16. 9, 2. 18,
 7. 48, 4. 52, 13. VI 35, 17. 19. 39, 9.
 VII 18, 1. 72, 1. 89, 10.
captus (subst. n. s.) III 3, 6.
caput V 58, 19. *capitis* VII 1, 15. 71,
 12. *caput* V 14, 8. *capite* I 32, 4.
 V 18, 9. *capitum* I 29, 5. II 33, 10.
 IIII 15, 8. *capita (acc.)* VII 89, 10.
capitibus (abl.) IIII 10, 11.

- carco* carnerint VII 17, 11. *caruerat* VI 38, 4.
carinae (pl.) III 13, 2.
Carnutes VI 4, 9. VII 2, 1. 3, 1. *Carnutum* VI 13, 25. 44, 4. VII 11, 7. *Carnutibus* VII 75, 11. *Carnutes* II 35, 6. V 25, 9. 29, 5. 56, 2. VI 3, 8. *Carnutibus* V 25, 1. 56, 12. VI 2, 10. VII 2, 7.
caro carne V 14, 4. VI 22, 2.
carperetur III 17, 5.
carri (pl.) I 6, 3. *carrorum* I 3, 3. *carros* I 26, 4. 7. 9. III 14, 10. VII 18, 8. *carris* (abl.) I 24, 9. 51, 9.
Carulius V 22, 3.
carus cariorum (f.) VII 19, 16. *carissima* (acc.) V 33, 17.
casas V 43, 3.
caseo (abl.) VI 22, 2.
Casiuellaunus V 19, 1. 22, 1. *Cassiellaunus* V 22, 8. *Casiuellauni* V 18, 2. *Cassisellauni* V 20, 7. 21, 4. *Cassiellauno* (d.) V 11, 17. 22, 16. *Cassiellauno* (abl.) V 20, 4.
Cassi (pl.) V 21, 2.
Cassiano (abl. n.) I 13, 6.
cassis cassidibus (abl.) VII 47, 5.
Cassium I 7, 12. 12, 13. 19.
castelli VI 32, 10. *castellum* II 9, 10. *castello* (abl.) VI 37, 16. VII 87, 5. *castella* (n.) VII 69, 12. *castella* (acc.) I 8, 6. II 8, 12. *castellis* (abl.) II 29, 3. 30, 4. 33, 11. III 1, 9. VII 69, 12. 81, 16.
Castico (d.) I 3, 9.
†*castigatus* II 8, 10.
castra (n.) II 7, 9. 8, 6. 26, 13. VI 40, 4. VII 26, 5. 69, 11. 70, 15. *castrorum* II 5, 14. 23, 16. III 4, 6. 6, 4. 17, 18. 19, 1. III 30, 4. 32, 5. V 9, 20. 15, 6. 27, 10. 43, 5. 48, 10. 53, 5. 57, 8. VI 7, 25. 41, 1. 42, 5. VII 28, 19. 41, 8. 52, 10. 61, 12. 83, 3. *castris* I 49, 3. 51, 1. II 17, 2. 18, 1. III 23, 16. 26, 4. V 9, 1. VI 10, 5. 32, 17. 37, 4. VII 16, 2. 35, 2. 15. 40, 6. 49, 3. 60, 6. *castra* (acc.) I 15, 1. 22, 10. 13. 16. 39, 25. 40, 42. 44, 9. 48, 1. 3. 4. 49, 5. 12. 50, 4. 6. 8. 51, 5. II 2, 10. 5, 13. 19, 7. 8. 9. 9, 6. 8. 11, 20. 13, 10. 17, 8. 19, 13. 22. 24, 3. 13. III 3, 14. 6. 9. 18, 10. 17. 19. 23, 13. 24, 14. 15. 25, 9. 26, 16. 28, 10. III 9, 3. 13, 13. 14, 2. 6. 9. 15, 8. 31, 5. 32, 4. 34, 6. 15. 35, 9. 37, 2. V 3, 22. 22, 5. 6. 26, 7. 29, 7. 37, 10. 40, 7. 49, 10. 55, 50, 7. 9. 10. 53, 7. 56, 15. 58, 2. 4. 6. 19. VI 7, 11. 17. 23. 36, 12. 37, 3. 13. 40, 10. 16. 22. 41, 6. 9. 42, 8. VII 8, 15. 18, 2. 7. 19, 17. 20, 2. 8. 19. 27, 6. 29, 14. 30, 10. 31, 8. 35, 2. 40, 5. 41, 4. 6. 14. 44, 3. 45, 9. 13. 53, 7. 10. 58, 14. 62, 17. 68, 8. 80, 20. 83, 6. 17. 88, 12. *castris* (abl.) I 12, 7. 16, 11. 17, 10. 21, 2. 22, 2. 16. 26, 10. 27, 13. 29, 1. 39, 17. 19. 40, 25. 43, 2. 47, 17. 48, 2. 7. 9. 49, 1. 11. 50, 1. 2. 51, 3. 7. II 6, 1. 8, 5. 16. 17. 18. 11, 2. 7. 12, 7. 16, 2. 20, 11. 23, 12. 24, 7. 17. 26, 9. 10. III 5, 12. 17, 11. 18, 7. 24, 10. 25, 8. 26, 5. 8. III 13, 17. 15, 3. 9. 28, 5. 30, 10. 32, 11. 34, 9. 13. 35, 5. 37, 8. V 7, 12. 11, 10. 12. 15, 7. 16, 2. 17, 1. 31, 12. 37, 13. 47, 15. 50, 5. 57, 2. 8. VI 7, 5. 29, 18. 36, 2. 8. 16. 37, 10. VII 9, 6. 11, 11. 13, 1. 14, 14. 17, 1. 20, 28. 24, 15. 18. 28, 15. 35, 6. 13. 36, 1. 6. 19. 22. 40, 4. 45, 4. 16. 46, 8. 10. (bis). 49, 4. 51, 5. 53, 6. 58, 3. 61, 6. 66, 6. 18. 68, 2. 4. 70, 5. 73, 3. 74, 6. 79, 5. 80, 3. 4. 81, 3. 82, 7. 83, 14. 19. †84, 2. 88, 15. 89, 7.
casus III 13, 23. V 44, 16. *casum* II 31, 11. III 5, 5. 22, 6. V 30, 8. VI 36, 8. 40, 7. VII 1, 12. 41, 13. *casu* I 12, 15. II 21, 12. V 33, 13. 48, 13. 52, 11. VI 27, 5. 30, 6. 37, 1. 42, 3. VII 20, 16. *casus* (acc.) III 31, 4. VI 35, 4. VII 65, 1. 79, 12.
Catamantaloedis (g.) I 3, 9.
catenas I 47, 19. *catenis* (abl.) I 53, 13. III 13, 3. V 27, 9.
Caturiges I 10, 12.
Catuolcus VI 31, 9. *Catuolci* V 24, 13. *Catuolco* (abl.) V 26, 3.
Cauarillus VII 67, 17.
Cauarinum V 54, 5. VI 5, 2.
cauent VI 2, 6. *cauere* I 14, 4. VII 2, 4.
causa I 31, 5. 47, 5. 14. III 1, 4. 7, 6. III 1, 4. VII 63, 14. *causae* (g.) I 4, 4. 19, 6. *causam* I 4, 2. 7. 17, 13. 43, 12. 50, 10. V 27, 14. 41, 2. VI 16, 2. 18, 2. 23, 14. 32, 5. 35, 6. 37, 11. VII 4, 3. 9, 2. 37, 11. 44, 5. 53, 2. *causā* I 1, 10. 14, 6. 18, 14. 19, 19. 39, 2. 10. 11. 40, 18. 42, 14. 44, 18. 33. 47, 19. 48, 13. II 7, 5. 10, 10. 11, 6. 15, 1. 17, 15. 20, 4. 21, 8. 24, 6. 12. III 1, 8. 2, 9. 15. 7, 9. 8, 10. 13, 19. 17, 17. 18, 2. 8. 23, 16. III 1, 9. 14. 4, 1. 9, 6. 7. 11, 12. 12, 3. 13, 14. 16,

8. 19, 12. 22, 1. 27, 11. 30, 9. V 4, 1. 6, 7. 15. 9, 12. 12, 3. 14. 17, 4. 19, 8. 21, 8. 27, 1. 33, 6. 39, 6. 40, 4. 41, 7. 43, 11. 57, 9. VI 1, 5. 4, 4. 6, 5. 9, 10. 15. 11, 9. 12, 13. 13, 10. 30. 23, 12. 18. 27, 4. 29, 10. 30, 12. 32, 12. 40, 18. VII 2, 2. 3, 8. 4, 11. 24. 5, 13. 11, 10. 14, 9. 11. 18, 4. 29, 14. 34, 6. 38, 6. 42, 11. 43, 6. 44, 3. 45, 7. 48, 2. 50, 4. 7. 55, 5. 13. 20. 73, 18. 77, 23. 38. 87. 84, 3. 89, 2. 90, 14. *causae* I 43, 15. *causas* I 10, 7. II 1, 5. III 24, 4. VI 22, 7. *causis* (*abl.*) II 10, 16. III 2, 5. 7, 1. III 16, 1. 17, 1. V 54, 18. VI 1, 1. 9, 2. 14, 9.
- cautē* V 49, 5.
- cautes* (*acc.*) III 13, 22.
- cedant* V 34, 11. *cedere* V 50, 9. VI 23, 3. *cedentibus* (*d.*) V 16, 9. VII 80, 7. *cedentes* (*acc.*) II 19, 12. V 16, 3. VII 80, 20. *cederent* V 16, 6. *cessit* VII 62, 15. *cesserant* V 35, 6. *sit cedendum* VII 89, 4.
- celeris* (*g. f.*) VII 47, 6. *celerem* (*m.*) III 23, 14. *celeriter* I 18, 8. 52, 5. 8. II 12, 8. 23, 4. 33, 10. III 3, 5. 5, 10. 8, 11. 16. 9, 5. 10, 7. 26, 6. 28, 4. 13. III 2, 9. 12, 6. 14, 1. 9. 21, 18. 34, 14. 37, 6. V 20, 10. 25, 9. 26, 7. 39, 10. 43, 4. 46, 4. 48, 11. 51, 11. VI 1, 11. 3, 6. 6, 2. 7, 17. 8, 16. 30, 1. 34, 26. 40, 2. 3. VII 1, 5. 3. 6. 4. 14. 19. 5, 1. 8, 11. 15, 5. 17, 8. 18, 7. 10. 24, 18. 27, 10. 29, 9. 31, 10. 34, 5. 35, 14. 37, 14. 46, 9. 49, 4. 58, 7. 61, 5. 64, 2. 68, 3. *celerius* I 48, 17. II 3, 1. *celerrime* I 37, 11.
- celeritas* I 48, 17. VII 46, 11. *celeritatem* II 20, 12. 26, 14. V 1, 5. VI 40, 15. *celeritate* II 12, 11. 19, 19. 23. 31, 5. III 13, 14. 29, 5. III 14, 4. 35, 2. V 18, 9. 29, 16. 39, 12. 40, 5. 48, 3. 49, 14. 53, 1. VI 1, 14. 29, 17. VII 9, 12. 12, 5. 20, 4. 40, 5. 45, 20.
- celo* *celauerant* II 33, 6. *celari* VII 80, 14. *celatā* II 31, 11.
- Celtae* (*pl.*) I 1, 3.
- Celtilli* (*g.*) VII 4, 1.
- *Cenabenses (*n.*) VII 11, 15.
- Cenabum* VII 11, 13. *Cenabi VII 3, 10. 11, 9. 14, 2. 17, 21. *Cenabi* VII 23, 10. *Cenabum* VII 3, 2. 11, 7.
- Cenimagni* (*pl.*) V 21, 2.
- Cenomanis* VII 75, 14.
- censeo* VII 77, 11. *censent* VI 40, 4. VII 21, 7. *censebat* VII 77, 5. *cen-suit* VII 56, 1. 75, 3. *consuerat* VII 30, 5. *consuisset* I 35, 15.
- censu* I 29, 10.
- centum* I 31, 16. 37, 5. II 4, 14. III 1, 7. V 13, 18. 24, 20. 40, 4. VI 4, 8. VII 3, 12.
- centurio* III 5, 5. VII 47, 18. 50, 8. 11. *centuriones* I 39, 19. V 28, 8. 43, 19. 44, 1. VI 38, 7. 40, 17. VII 12, 13. *centurionibus* III 14, 8. VII 17, 22. *centuriones* II 17, 1. V 37, 2. 52, 9. VI 39, 5. *centurionibus* (*abl.*) I 40, 2. 41, 6. II 25, 4. 6. 14. III 5, 10. VII 12, 8. 51, 1.
- cernunt* VI 21, 3. *cernere* VI 8, 14. *cernitur* VII 88, 7. *cerni* VII 44, 5. *cernebatur* VII 62, 3. *cernebantur* VII 88, 4. *cernerentur* VII 76, 18.
- certamen* (*n.*) III 14, 21. *certamine* V 44, 25.
- certus* *certa* (*n. s. f.*) VI 34, 1. *certi g. n.*) VII 45, 10. *certum* V 1, 16. 57, 6. VI 22, 3. VII 4, 18. 31, 7. 75, 3. *certam* I 30, 11. V 1, 21. *certum* V 12, 9. *certo* II 11, 2. *certā* V 29, 12. *certo* VI 13, 24. VII 5, 15. *certa* (*n. n.*) II 22, 5. *certos* VII 16, 3. *certis* (*abl. f.*) V 13, 12. *certe* III 25, 12. V 29, 18. VI 31, 4. VII 50, 14. *certior* I 12, 4. 21, 1. 41, 13. II 1, 3. 10, 1. 34, 4. III 2, 2. 9, 1. 19, 9. III 4, 17. 5, 1. V 25, 12. 47, 2. 53, 21. VI 10, 1. VII 1, 3. *certiorem* (*m.*) I 11, 9. II 2, 7. V 37, 17. VII 87, 10. *certius* V 52, 11. *certiores* (*n.*) I 7, 7. [III 9, 7.] III 4, 15. VI 10, 11. *certiores* (*acc.*) III 5, 10. V 49, 8. *certissimam* VII 37, 7. *certissimae* I 19, 2.
- cerui* (*g.*) VI 26, 1. *ceruis* (*abl.*) VII 72, 14.
- ceteri* (*pl.*) I 32, 4. III 3, 7. *ceteros* I 35, 16. *ceteras* VII 41, 12. *ceteris* (*m.*) V 30, 8. VI 25, 12. *ceteris* (*f.*) II 3, 8. V 6, 1.
- Ceuenna* (*n.*) VII 8, 3. 56, 6. (*abl.*) VII 8, 7.
- Centrones* I 10, 12. (*acc.*) V 39, 1.
- Cheruscos* VI 10, 16. *Cheruscis* VI 10, 16.
- Chorus uentus* V 7, 6.
- cibarium* III 18, 13. VI 10, 7. *cibaria* I 5, 8.
- cibi* (*g.*) III 1, 16. *cibo* (*abl.*) VI 38, 4. VII 78, 9.

- Cicero V 40, 14. 41, 18. 49, 3. VI 36,
 1. Ciceronis V 39, 4. 45, 12. 52, 11.
 53, 2. Ciceroni V 24, 7. Ciceronem
 V 27, 27. 41, 9. 45, 7. 48, 6. 7. 15. 49,
 13. 52, 4. 8. VI 32, 17. VII 90, 12.
 Cicerone V 38, 9. 40, 1. 41, 2.
 Cimperium I 37, 7.
 Cimbri (*pl.*) I 33, 15. VII 77, 38. Cim-
 brorum VII 77, 38. Cimbros II 4,
 6. Cimbris I 40, 13.
 Cingetorix V 3, 4. Cingetorigis V 3,
 13. Cingetorigi V 4, 9. VI 8, 26.
 Cingetorigem V 56, 8. Cingetorige
 V 57, 4.
 cingit I 38, 9. cingunt V 42, 2. cin-
 gebat VII 19, 2. cingebant VII 69,
 7. cingi VI 35, 28. cingeretur VII
 72, 7.
 cippus VII 73, 13.
 circino (*abl.*) I 38, 9.
 circiter I 15, 12. 25, 11. 18. 26, 12. 27, 8.
 31, 13. 49, 3. 6. 7. 50, 4. 53, 3. II 2, 10. 8, 11.
 13, 6. 18, 5. 9. 32, 10. III 14, 5. 19, 2.
 III 3, 4. 22, 11. 23, 5. 17. 35, 8. 37, 2. 7.
 V 2, 4. 10. 7, 5. 8, 7. 9, 8. 11, 4. 10.
 18. 13, 4. 19, 3. 26, 1. 27, 28. 32, 4.
 46, 1. 10. 47, 1. 49, 3. 8. 10. 53, 3. VI
 36, 14. VII 3, 12. 13, 3. 28, 12. 38, 2.
 58, 6. 66, 5. 68, 6. 69, 4. 76, 9. 90, 4.
 circueo u. circumeo.
 circuitus VII 69, 10. (*g.*) VII 46, 3. 83, 4.
 circuita I 21, 3. II 29, 5. 30, 3. V
 13, 18. 42, 8. VII 45, 7. circumitu
 I 41, 11.
 circum I 10, 9. 18, 12. V 37, 2. 53, 10.
 VI 15, 5. 23, 1. 24, 4. 30, 9. VII 7,
 8. 36, 6.
 circumcidere V 42, 6. circumcisis VII
 36, 18.
 circumcludunt VI 28, 11.
 circumdedit VII 72, 16. circumdeder-
 unt I 51, 9. circumdederant III
 32, 18. circumdatus I 38, 13. cir-
 cumdata VII 15, 12. circumdato (*abl.*
n.) VI 30, 11.
 circumductum (*n. n.*) I 38, 9. circum-
 ductis (*abl. m.*) III 26, 5.
 circumeo circuire VII 87, 6. circum-
 irentur VII 67, 14. circumitis (*abl.*
n.) III 25, 7. circuitis (*abl. n.*) V 2, 3.
 circumfunduntur VI 37, 8. circumfundi
 VII 28, 5. 74, 5. circumfusā VI 34, 24.
 circumiectā II 6, 4.
 circumitu I 41, 11.
 circummittuntur VII 63, 2. circum-
 missis (*abl. m.*) V 51, 4.
 circummuniti (*pl.*) II 30, 4.
 circumplecti VII 83, 4.
 circumstant V 7, 20. 44, 17. VII 8,
 13. circumstat III 5, 7. circum-
 stebant I 48, 16. III 26, 7. cir-
 cumsisterent VII 5, 13. circumste-
 terunt III 37, 4. circumsteterant
 III 15, 2. circumsisteretur VII 43, 14.
 circumspiciebat VI 5, 7. circumspice-
 ret V 31, 9. circumspicerent VI
 43, 11.
 circumuallare VII 17, 5. 68, 10. cir-
 cumuallauit VII 11, 4. circumual-
 lati (*pl.*) VII 44, 11.
 circumuehi VII 45, 6.
 circumuenire I 25, 15. II 8, 15. 23, 16.
 circumueniendi VI 34, 17. circumue-
 niri VI 11, 10. circumueniebantur
 V 35, 6. circumueniretur I 42, 12.
 circumuenirentur II 26, 5. VII 82, 7.
 circumuentus III 12, 16. V 37, 6.
 circumuenta (*n. s. f.*) VI 40, 5. 22.
 circumuento (*d. m.*) V 35, 15. 44, 22.
 circumuenti (*pl.*) III 26, 12. VI 16,
 10. VII 50, 9. 62, 15. circumuenti
 sunt VII 80, 19. circumuentos I 46,
 8. II 10, 7. III 6, 4. circumuentas
 II 24, 14. circumuentis (*m.*) V 39, 8.
 cis II 3, 9. III 4, 8.
 Cisalpina Gallia VI 1, 5.
 Cisarhenanis (*abl. m.*) VI 2, 9.
 Citam VII 3, 4.
 citarioris (*f.*) I 10, 14. III 23, 7. V 1,
 14. citariorem (*f.*) I 54, 7. V 2, 1.
 citiore (*f.*) I 24, 5. II 1, 1. 2, 2.
 citissime III 33, 12.
 cito citatus III 10, 7.
 citra I 12, 6. II 29, 13. III 4, 17. V
 50, 4. VI 8, 8. 33, 4.
 citro I 42, 9.
 ciuis ciuium VII 42, 5. 77, 10. ciuibus
 (*d.*) VII 17, 21. ciues VII 3, 3. 38, 20.
 ciuitas I 4, 7. 10, 3. [12, 11.] 20, 17. II
 15, 3. III 3, 6. V 3, 1. 20, 2. 25, 8.
 54, 4. 16. VI 4, 6. 23, 5. VII 4, 20.
 17, 7. 20, 36. 33, 4. 12. 39, 13. 59, 12.
 ciuitatis (*g.*) I 3, 17. 7, 8. 12, 15. 19,
 4. 31, 22. II 3, 3. 13, 1. 14, 3. 28, 7.
 III 8, 1. III 3, 11. V 3, 22. 6, 6. 7,
 20. 27, 11. 54, 1. VI 5, 4. 23, 10. 34,
 25. VII 32, 18. 33, 17. 38, 4. 54, 6. 55,
 7. 65, 5. ciuitati I 2, 3. II 14, 8. 24,
 18. V 3, 16. 7, 1. 55, 5. VII 15, 9. 28,
 18. 32, 8. 40, 2. 64, 18. ciuitatem I
 19, 7. 19. 31, 22. II 32, 3. V 1, 22. 3,
 19. 21. 20, 8. 28, 4. VI 3, 11. 8, 22.

- VII 7, 2. 13, 11. 32, 15. 37, 7. 16. 39, 10. 41, 1. 54, 4. 71, 3. 76, 3. 90, 1. ciuitate I 3, 12. 14. 9, 6. 31, 26. 27. 47, 11. II 24, 12. III 12, 13. V 3, 3. 13. 20, 4. 25, 2. 6. VI 8, 25. 9, 11. VII 4, 4. 10. 13. 38, 22. 43, 12. 75, 4. ciuitates II 4, 1. 34, 3. 35, 7. III 9, 6. 10, 9. 19, 9. 20, 10. III 38, 11. V 53, 14. VI 11, 13. 20, 1. VII 29, 10. ciuitatum I 30, 2. 31, 1. III 10, 4. 17, 4. III 3, 3. V 12, 4. 22, 10. 47, 4. 53, 21. 58, 3. VII 28, 17. 55, 14. 83, 9. ciuitatium VII 36, 7. 9. ciuitatibus V 1, 16. VI 4, 12. 23, 1. VII 4, 13. 31, 7. 64, 1. 75, 17. ciuitates I 3, 9. 9. 8. 18, 13. 17. 30, 10. 44, 3. II 34, 4. III 7, 9. 8. 14. 23, 6. III 21, 17. 27, 16. V 1, 23. 24, 5. 55, 3. 57, 6. VI 34, 21. VII 3, 6. [19, 5.] 31, 2. 43, 8. 63, 3. 65, 11. 88, 19. ciuitatis (*acc.*) VII 89, 9. ciuitatibus I 3, 5. II 5, 16. III 29, 12. III 6, 4. 18, 4. 21, 9. V 5, 7. 11, 17. 19. 12, 5. 27, 13. 31. 56, 13. VI 2, 5. 11. 11, 4. 17, 12. 43, 2. VII 15, 3. 30, 9. 43, 13. 57, 6. 76, 13. 77, 43. clam III 18, 7. III 4, 10. 30, 11. VII 20, 28. 33, 13. 43, 8. clamitans V 7, 19. clamitabat V 29, 1. clamor II 24, 9. V 53, 5. VII 84, 7. 88, 6. clamorem III 37, 6. 39, 2. clamore II 11, 17. III 22, 9. 26, 9. III 15, 1. V 33, 19. 43, 6. 53, 5. VI 8, 16. VII 3, 8. 12, 12. 24, 9. 28, 13. 47, 11. 48, 3. 80, 12. 81, 4. 8. 88, 5. clandestina (*n. n.*) VII 1, 16. clandestinis (*abl. m.*) VII 64, 15. clariore (*f.*) V 30, 3. classi III 11, 11. 13, 14. 14, 7. classem III 14, 4. III 21, 7. Claudio (*abl.*) V 1, 1. claudo claudere VII 12, 13. claudabant I 25, 14. II 19, 6. clausurunt III 17, 7. claudi II 33, 1. VII 70, 15. clauis (*abl.*) III 13, 7. clementiā II 14, 10. 31, 7. cliens clientes III 6, 8. V 39, 9. VI 19, 13. clientium VI 12, 3. clientibus VII 75, 6. clientes I 4, 5. 31, 17. VI 15, 6. clientibus (*abl.*) VII 4, 4. 40, 16. clientelam VI 12, 22. clientelā VI 4, 11. clientelae VI 12, 4. clientelas VII 32, 17. clientelis VI 12, 15. clium VII 46, 3. *cliuom VII 47, 3. Clodii VII 1, 2. Cn. (= Gnei) VII 6, 2. Caesaris bellum Gallicum. coaceruantur VII 70, 3. coaceruatis (*abl. n.*) II 27, 9. coactu V 27, 11. coagmentatis VII 23, 6. Cocosates III 27, 4. coemere I 3, 3. coemptum (*m.*) VII 55, 5. coeo coierunt VI 22, 5. coepit I 20, 2. 26, 20. II 10, 11. 12, 3. 23, 16. III 3, 5. 21, 7. III 7, 2. 14, 18. 25, 14. V 6, 14. 7, 13. 19. 55, 10. VII 17, 4. 34, 12. 35, 15. 58, 11. 67, 4. 68, 3. coeperunt I 15, 10. 23, 12. 25, 12. 17. 32, 2. 54, 2. II 6, 3. 13, 3. 19, 13. 26, 6. III 23, 6. 26, 12. 28, 6. III 27, 16. 30, 11. V 3, 15. 9, 10. 12, 6. 17, 3. 32, 8. V 42, 11. 43, 4. 7. 21. VII 11, 16. 12, 13. 26, 14. 48, 10. 55, 20. 59, 7. 83, 20. coeperint II 5, 8. coeperant I 26, 3. III 12, 8. V 35, 5. coepisset III 13, 20. V 56, 4. coepissent III 5, 4. 24, 7. coeptus est III 18, 7. coepti sunt II 6, 3. coepta erat III 18, 1. coeptae essent I 47, 2. II 2, 4. coerceri I 17, 11. coercendum (*m.*) V 7, 2. cogitans VII 53, 4. cogitanti (*d. m.*) VII 44 1. cogitabat V 57, 3. VII 59, 11. cogitabant III 24, 9. cogitauisse VI 32, 5. cogitasset V 33, 5. cogitandam I 33, 6. cogitandum I 40, 4. VI 2, 12. cognitionis VII 32, 14. cognitionibus (*d.*) VI 22, 4. cognoscit V 5, 2. 21, 3. 48, 4. 52, 5. 12. VII 1, 2. 85, 2. cognoscunt VI 7, 5. 35, 13. 39, 3. VII 83, 3. cognoscent II 2, 6. VI 10, 10. cognoscite VII 38, 6. cognoscere III 7, 5. VI 13, 30. VII 20, 18. 81, 5. cognoscendi III 6, 2. cognoscebat VII 16, 5. cognosceret +i 21, 4. III 11, 14. V 7, 9. 8. 4. 57, 9. VII 19, 10. cognoscerent *I 21, 4. 47, 16. III 30, 4. cognouit I 22, 12. II 5, 12. III 6, 3. 19, 4. V 8, 16. 9, 2. VII 12, 1. 18, 2. cognouerunt VII 77, 43. 82, 11. cognouerit III 5, 6. cognouerint II 4, 12. III 5, 3. VII 5, 12. cognouisse I 22, 7. cognouerat I 19, 10. III 6, 9. 9, 4. 31, 1. V 1, 9. 2, 10. 6, 4. 9. 8, 11. 11, 3. 19, 6. 25, 10. 52, 11. VI 5, 11. VII 44, 7. cognouerant I 21, 6. II 10, 17. III 14, 10. 23, 4. V 42, 3. VI 35, 26. 39, 9. cognouisset III 20, 8. V 24, 21. cognosset

- III 23, 12. cognouissent II 26, 12.
 VII 55, 7. cognosci III 26, 9. V 42,
 7. VI 35, 4. cognoscendum I 35, 6.
 VII 42, 2. cognoscenda (acc.) III
 21, 1. cognitum est II 17, 4. V 3, 5.
 VI 20, 6. erant cogniti I 28, 14. co-
 gnitus esset I 22, 4. cognito (abl. m.)
 I 42, 1. III 9, 7. 20, 12. VI 4, 1. VII
 18, 8. 57, 5. 88, 1. cognita I 19, 19. II
 11, 5. III 6, 1. 13, 5. V 7, 1. 47, 8. 49,
 1. 57, 5. 58, 20. VI 9, 15. VII 9, 15.
 34, 10. 35, 16. 45, 1. 58, 12. 59, 5. 63, 1.
 cognito (abl. n.) III 21, 8. 24, 1. V
 88, 1. VI 7, 7. VII 4, 5. 39, 8. co-
 gnitis (abl. f.) I 19, 1. 33, 1. II 17, 1.
 III 30, 1. V 11, 1. 18, 7. VI 2, 7. 10,
 4. VII 18, 6. 41, 13. 56, 1. 72, 1. 83, 8.
 86, 1. 90, 14. cognitis (n.) I 40, 7.
 42, 7. VII 40, 14.
 cogo cogit VII 4, 23. 9, 14. cogunt
 III 9, 24. V 39, 3. VI 22, 6. 35, 8. VII
 42, 10. cogat VII 78, 4. cogant III
 5, 5. 8. VII 71, 5. cogere V 3, 9. 55,
 9. VI 10, 2. VII 55, 19. 59, 6. cogebat
 VI 7, 19. cogenter I 4, 9. VI 12, 10.
 coegit I 4, 5. VI 3, 6. VII 33, 1.
 coegerunt I 4, 2. coegerat III 17,
 5. coegerant III 16, 5. coegissent
 VI 10, 13. coacturos I 6, 12. cogun-
 tur V 33, 5. VII 78, 7. cogatur VII
 74, 6. cogi II 2, 8. cogendi (g.) VII
 9, 3. cogebantur V 42, 6. cogeretur
 V 4, 3. 31, 10. 40, 16. VI 5, 14. VII
 35, 17. cogerentur VII 15, 10. co-
 gentur VII 77, 22. coactus est V 24,
 3. coactus esse I 31, 21. essent coac-
 tae VII 56, 3. coactus I 17, 12. coac-
 tum (m.) I 15, 3. VII 59, 4. coacto
 (m.) VI 43, 2. VII 5, 1. 66, 3. coacta
 III 34, 14. VI 5, 17. VII 4, 9. 7, 3.
 coacto (n.) VII 77, 3. coacti (pl.) VI
 6, 4. coactas II 5, 10. coacta (n. n.)
 VII 65, 2. coactis (abl. f.) III 20,
 13. III 22, 11. V 22, 4. 40, 6. VI 3,
 3. 7, 1. VII 4, 11. 66, 6. 87, 8. coactis
 (abl. n.) VII 76, 8.
 cohors V 34, 7. 35, 2. VI 37, 7. cohors
 (g.) I 42, 21. II 25, 4. V 43, 19.
 VI 38, 7. cohortem I 40, 48. cohortes
 VI 42, 2. VII 51, 4. 88, 7. cohorti-
 um II 25, 5. V 47, 8. VI 1, 13. 7, 8.
 29, 9. 44, 2. VII 65, 1. cohortibus
 III 1, 17. cohortes III 1, 11. III 82,
 3. 10. V 24, 12. 33, 2. 35, 16. 58, 16.
 VI 36, 11. VII 49, 4. 60, 5. 87, 5. co-
 hortibus II 5, 12. III 1, 12. 2, 8. 11,
 6. 26, 3. V 9, 3. 15, 9. 14. VI 7, 9. VII
 35, 10. 86, 2. 3. 87, 1. 9. 88, 2.
 cohortatione II 25, 1.
 cohortatur VII 86, 4. cohortantem V 36,
 2. cohortandi (g. n.) II 21, 3. cohori-
 tando (abl. n.) V 54, 3. cohortandi (pl.)
 II 20, 5. cohortandos II 21, 1. cohori-
 tandis (m.) V 33, 7. cohortabatur
 VII 62, 11. cohortatus est VII 29,
 1. cohortatus I 25, 3. II 5, 1. 4. 21,
 3. 25, 15. III 24, 14. 26, 1. VII 10, 8.
 27, 6. 34, 1. 60, 1. 62, 2. cohortati (pl.)
 III 25, 15. VI 8, 2. 40, 8.
 coicere VII 72, 9. coicere II 6, 8.
 coiecerunt II 23, 3. III 12, 9. coiciun-
 tur VII 81, 13. u. conicio.
 colligit V 46, 10. colligendi (g.) III 6, 2.
 V 17, 10. VII 80, 21. colligendos III
 19, 3. collectam VI 12, 23. †collec-
 tos II 28, 3. collectis (abl. n.) III
 18, 18.
 collis II 8, 6. 11, 18. 2. 4. 22, 2. VI
 36, 12. VII 19, 1. 36, 15. 83, 4. col-
 lis (g.) II 24, 5. VII 46, 8. 51, 8.
 69, 3. 7. collem I 22, 7. 24, 2. VII
 44, 3. 62, 18. 68, 5. colle I 24, 3. II
 19, 22. 26, 8. VII 19, 3. 44, 10. 46, 4.
 49, 4. 69, 1. 79, 3. colles (n.) III 14,
 24. VII 69, 5. colles (acc.) V 15, 3.
 collibus III 23, 6. V 17, 1. VII 36,
 8. 45, 6. 70, 2.
 colloco u. conloco.
 colo colunt VI 17, 1. colere V 12, 6.
 colonias VI 24, 3.
 colorem V 14, 6. colore VI 28, 2. VII
 88, 1.
 comburant I 5, 6.
 comes comites (n.) VI 13, 13.
 comitiis (abl.) VII 67, 17.
 comitor comitati (pl.) VI 8, 24.
 commeatu (g.) I 39, 2. III 2, 9. 6, 13.
 V 23, 8. VII 14, 19. 32, 2. 38, 21.
 commeatum III 23, 17. commeatu
 I 34, 8. 48, 5. 49, 2. II 9, 13. III 3,
 3. 24, 6. III 30, 7. VII 10, 9. 14, 5.
 commeatu (n. pl.) II 5, 16. III 3,
 8. commeatibus (abl.) III 23, 13. V
 23, 4.
 commemorant V 41, 4. commemorauit
 III 16, 7. 17, 1. commemorauit I
 43, 9. commemorassent I 14, 2. com-
 memoranda II 28, 6.
 commendare III 27, 16.
 commeo commeanit I 1, 7. commeari
 VII 36, 23.
 comminus I 52, 7. V 44, 22. VII 50, 1.

- committit V 50, 8. VII 13, 2. committunt I 15, 6. VII 88, 4. committere I 42, 15. III 21, 20. V 9, 10. 32, 8. VI 8, 6. 43, 18. committebant V 35, 12. committeret I 13, 16. 22, 9. commisit I 25, 8. 52, 4. commiserunt II 19, 9. III 20, 14. III 14, 11. commississent I 23, 9. III 13, 15. commissurum (*acc. m.*) VII 47, 20. commissuras VII 72, 14. committi I 50, 12. VII 6, 8. 80, 8. committendi (*g. n.*) II 19, 15. 21, 7. committendam VII 21, 7. committendum I 46, 7. III 5, 8. 34, 4. commissum (*acc. n.*) I 14, 5. VII 62, 17. commissio (*abl. n.*) III 35, 5. VII 4, 23. commissis VII 22, 12.
- Commius III 27, 4. 35, 4. VII 79, 1. Commii VII 26, 1. Commio VII 76, 10. Commium III 21, 13. V 22, 10. VI 6, 7. Commio VII 75, 23.
- commodi (*subst.*) V 8, 18. comodo I 35, 16. V 46, 7. VI 33, 11. commodum VII 55, 11. comoda (*acc.*) VII 14, 9. commodis (*abl.*) III 22, 4. VII 29, 9.
- commodiorem (*m.*) VII 6, 2. commodissimum (*n.*) I 47, 9. (*m.*) V 2, 9. (*n.*) I 42, 15. V 11, 9.
- commode I 25, 8. 39, 23. II 20, 9. III 13, 13. 19. 14, 12. 23, 16. III 31, 9. commodius (*adu.*) VI 20, 1. commodissimē V 49, 20.
- commonefacit I 19, 15.
- commoratus V 7, 6. VII 32, 1.
- commouere III 5, 17. commoueret I 40, 23. commoueri I 20, 8. 40, 36. commotus I 37, 8. II 2, 1. commoti (*pl.*) I 13, 3. II 31, 2. III 23, 2.
- communicat V 36, 7. VII 37, 6. communicant VI 19, 3. communicet VI 20, 4. VII 63, 6. communicare VI 2, 11. communicatur VI 13, 20. 23, 20. communicandum (*n. n.*) VII 36, 11. communicato (*abl. n.*) III 13, 9. VI 33, 12.
- communio communis I 8, 6. V 49, 15. VI 7, 11.
- communis (*n. s. m.*) VI 23, 8. communis (*g. f.*) II 5, 5. V 48, 2. VII 2, 1. 4, 11. 29, 14. 89, 2. communi (*d. f.*) VII 37, 12. communem (*m.*) V 30, 7. (*f.*) III 8, 17. VII 1, 13. 21, 6. commune (*acc.*) I 39, 16. V 27, 17. communi (*m.*) I 30, 12. (*f.*) I 35, 6. V 26, 12, 27, 21. 33, 7. 56, 6. VII 71, 6. (*n.*) I 30, 15. II 4, 11. III 8, 12. V 6, 19. 11, 16. VI 9, 13. VII 15, 7. communes (*acc. m.*) VII 26, 9. 65, 5. communes (*f.*) V 14, 9.
- commutatio II 27, 1. commutationem V 8, 9. 54, 13. VII 63, 18. commutatione I 14, 13. VI 12, 14. VII 59, 7. commutationes V 1, 8.
- commutent VI 22, 8. commutatā III 6, 3. commutato (*n.*) I 23, 10. VII 56, 4. commutatis (*abl.*) VII 77, 47.
- comparant VI 24, 14. VII 79, 13. comparare I 3, 2. comparare II 12, 8. comparabat III 31, 4. comparabant VII 11, 10. comparasse I 18, 11. comparauerat V 55, 11. comparantur V 40, 11. comparari III 9, 4. comparandam I 31, 39. comparato (*abl. m.*) III 20, 9. comparatā I 37, 11. II 2, 10. III 7, 1. comparatā III 18, 7. comparatis (*abl. f.*) I 6, 13. V 4, 4. VII 8, 1. comparatis (*abl. f.*) VI 12, 16.
- comperit I 22, 8. III 19, 11. conperit VI 23, 1. comperissent III 19, 5. conpertum est VI 16, 9. conpertum (*acc. n.*) I 44, 37. conpertā VII 42, 5. conperto I 40, 38.
- complexor complexus I 20, 1. complexus VII 72, 6. 74, 2.
- complent V 40, 7. VI 16, 9. VII 79, 6. compleant III 18, 19. complere III 5, 4. V 51, 10. VII 12, 13. complerent III 25, 1. compleuit VII 72, 12. compleuerunt VII 27, 10. compleuerunt VII 75, 20. compleuerat III 29, 5. compleuerant VII 46, 8. compleuerant VII 69, 8. compleri I 24, 7. II 24, 13. III 26, 10. complerentur III 28, 10. V 33, 19. completa (*n. n.*) III 3, 8.
- conatu I 8, 15.
- concedere I 14, 15. III 7, 11. concedente (*m.*) VII 15, 13. concessit I 23, 14. III 1, 16. III 15, 12. concesserat III 2, 3. conceditur VI 20, 9. cecidi I 44, 24. concedendum I 7, 14. sit concessum III 18, 16. concessā III 18, 17. VI 3, 5. concessas I 44, 5.
- concertaturum (*m.*) VI 5, 6.
- concessu VII 20, 6.
- concidit V 44, 22. VII 25, 11. concidunt VI 27, 12. concidebant III 14, 13. concidit VII 50, 21. conciderunt VI 27, 5. 40, 20. concidissent VII 62, 9. concidit I 12, 9. conciderunt II 11, 13. concisa (*acc.*) III 9, 13.

- conciliat VII 7, 2. concilianit V 4, 9.
 conciliaturum I 3, 19. conciliandā VII
 55, 11.
 concilium VII 63, 8. concilio I 30, 14.
 concilium I 18, 3. 30, 11. 33, 4. V 56,
 5. VI 4, 11. 20, 9. 31, 10. VII 14, 2.
 66, 6. 71, 2. 77, 11. concilio I 19, 16.
 31, 1. II 4, 12. III 18, 16. III 19, 5.
 V 6, 5. 24, 1. 56, 8. 12. 57, 5. VI 3, 7.
 23, 13. 44, 3. VII 2, 9. 15, 7. 29, 1. 63,
 11. 75, 1. 77, 3. concilia (*acc.*) V 2,
 14. 53, 17. conciliis VII 1, 11.
 concitant VII 42, 14. concitauimus VII
 77, 19. concitauerunt V 26, 5. con-
 citatam VII 13, 7. concitatis (*abl.*
m.) V 38, 4.
 conclamat VII 21, 1. conclamant III
 18, 9. V 37, 7. VII 38, 13. 66, 19. 70,
 13. conclamare VII 26, 13. conclama-
 uit I 47, 18. conclamauerunt V
 26, 11.
 concluso (*abl. n.*) III 9, 20.
 Conconnetodumno (*abl.*) VII 3, 1.
 concnepat VII 21, 1.
 concurrit VI 13, 10. concurrant V 39,
 10. VII 3, 3. 43, 2. 79, 8. concurrant
 VII 38, 17. concurrebant I 48, 15.
 concurreret VII 24, 19. concurrerent
 V 55, 12. concurrissent III 22, 10.
 concurritur VII 4, 5. 84, 5. concurri
 II 20, 2. concursus est II 33, 11.
 concursare V 33, 2. concursari V 50, 11.
 concursu I 8, 14. III 14, 7. V 10, 8.
 40, 16. VI 8, 19. VII 28, 16. 48, 4.
 62, 6.
 condemnari VII 19, 15.
 condicio III 22, 4. condicionis VII 19,
 9. condicionem I 28, 16. 42, 4. II 15,
 14. 32, 4. III 10, 8. V 41, 14. VI 10,
 8. VII 78, 6. condicione III 22, 12.
 III 11, 7. VI 12, 17. VII 77, 45.
 condicionum I 40, 8. condiciones
 III 13, 2. condicionibus V 37, 5.
 condonet I 20, 16. condonare I 20, 19.
 Condruſi VI 32, 1. Condruſorum III
 6, 7. Condruſos II 4, 27.
 conduxit I 4, 6. conduxerit VI 31, 1.
 conduxerat VII 31, 14. conduci II 2,
 8. conducendos II 1, 12. conductam
 V 27, 25.
 conferunt VI 5, 18. 17, 11. VII 36, 8.
 conferant I 17, 5. VI 10, 6. confere-
 bat III 31, 5. conferrent I 40, 31.
 contulit VI 32, 10. 35, 22. contule-
 runt I 24, 10. 26, 4. II 29, 4. III 28,
 9. contulerat VII 55, 4. contulissent

II 13, 5. conlaturus fuisset I 40, 41.
 conferuntur I 27, 7. conferri I 16, 8.
 24, 7. VII 11, 5. 12, 6. 18, 11. confe-
 rendum (*m.*) esse I 31, 38. conlatis
 (*abl. n.*) II 15, 5. 25, 2. VII 2, 5.
 confertā III 32, 12. conferti V 16, 10.
 35, 8. confertos II 25, 3. VI 34, 11.
 confertis (*f.*) VII 80, 17. confertissi-
 ma (*n. f.*) V 44, 9. confertissimo II
 23, 13. confertissimā I 24, 10.
 confestim III 32, 10. V 18, 8. 39, 1.
 40, 1. 44, 19. VI 29, 19. VII 70, 13.
 conficere II 4, 14. conficeret VII 11,
 6. 12, 6. confecerant I 13, 4. con-
 fecturum (*acc. n.*) I 44, 41. confici
 III 28, 5. VI 34, 12. conficiendum
 (*acc. n.*) III 15, 3. conficiendas I 3,
 6. 8. III 11, 9. confectum est III 16,
 2. confecta erat I 29, 3. confectus
 VI 31, 11. VII 57, 7. confectum (*m.*)
 III 5, 6. confectam VII 3, 10. con-
 fecto (*abl. m.*) II 25, 8. VII 1, 12. con-
 fectā V 45, 1. VI 3, 1. 39, 1. VII 32,
 4. 60, 4. confecto (*abl. n.*) I 30, 1. II
 12, 3. III 29, 6. III 4, 13. 14, 2. 16,
 1. VI 3, 6. 30, 2. VII 62, 81. 83, 14.
 confecti (*pl.*) II 27, 2. III 21, 5. con-
 fectae (*pl.*) I 29, 2. III 13, 9. con-
 fectis (*d. m.*) VII 28, 11. confectos
 II 23, 3. confectis (*abl. f.*) III 19,
 12. V 2, 1. 56, 11. VII 13, 8. 90, 1.
 (*abl. n.*) I 54, 5. VI 19, 14. VII
 56, 9.
 confidunt VI 40, 5. confidat V 27,
 17. VII 66, 14. confidebat I 40, 47.
 42, 17. III 25, 3. VII 13, 12. confidebant
 III 9, 12. 16. III 30, 7. V 39, 13. VII
 15, 6. 37, 17. 68, 9. confideret VII
 33, 6. confiderent I 23, 10. II 30, 11.
 VII 50, 2. 80, 10. confisi (*pl.*) I 53,
 4. V 17, 8. confisae III 27, 5. con-
 fisos VI 14, 10.
 configo confixa (*n. n.*) III 13, 7.
 confines (*n. m.*) VI 3, 11.
 confinio (*abl.*) V 24, 8.
 confio confieri VII 58, 3.
 confirmatio III 18, 12.
 confirmo confirmat I 3, 19. V 49, 9.
 52, 13. VI 6, 6. 33, 9. VII 7, 6. con-
 firmant I 3, 7. VI 2, 5. 38, 10. con-
 firmare I 3, 5. II 15, 13. V 27, 30.
 confirmandi VII 73, 18. confirmabat
 VII 67, 10. confirmabant VII 59, 5.
 80, 13. confirmauit I 33, 2. 41, 5. V
 3, 7. confirmauerant II 19, 7. con-
 firmatur VI 37, 17. confirmari VI

- 21, 9. VII 66, 20. 77, 29. confirmandam VII 54, 3. confirmandos VII 53, 9. confirmatā II 11, 8. III 18, 1. III 28, 1. confirmatis (*abl. m.*) III 6, 10. VII 53, 1. (*f.*) VI 6, 7.
- confiteri V 27, 6.
- conflagrare V 43, 11.
- conflictati (*pl.*) V 35, 9.
- configat VII 32, 18. configebat V 19, 10. confixerunt V 15, 2. conflegendum sit II 5, 7.
- confinebat VII 44, 6. confluentem III 15, 3.
- confugiunt VI 5, 18.
- confusā VII 75, 4.
- congregi VI 5, 13. congregaretur I 36, 15. erant congressi II 23, 10. congressi (*pl.*) I 36, 7. 40, 20. III 11, 3. VII 65, 4. congressos I 39, 5.
- congressus (*n.*) III 13, 14.
- coniciunt III 6, 7. III 33, 2. V 44, 14. 51, 4. 58, 7. VI 40, 2. VII 85, 9. coniciant V 34, 9. conicere I 46, 3. III 4, 4. coniciendi I 52, 6. coniciebant I 26, 8. III 26, 8. V 57, 10. conicerent I 47, 7. II 27, 10. III 2, 12. III 24, 10. coniecit I 47, 19. coniecerunt III 27, 9. coniecisse II 16, 8. coniecierant III 21, 7. coniciuntur VII 62, 7. conici III 32, 13. coniectus VII 85, 10. coniecti (*pl.*) VI 8, 19. VII 13, 5. 70, 7. coniectos *II 28, 3. III 9, 10. coniecta (*acc.*) V 35, 8. coniectis (*m.*) V 43, 22. 58, 12. VII 80, 19. (*n.*) III 24, 2. 25, 1. u. colcere.
- coniecturam VII 35, 12.
- coniunctim VI 19, 3.
- coniungit I 38, 13. coniungere VII 38, 16. coniungerent II 26, 3. coniunxerunt III 17, 8. coniunxerint VII 39, 12. coniunxisse II 3, 10. coniunxerat III 16, 10. coniunxerant VI 3, 12. coniunxisset I 37, 10. coniungantur III 11, 8. coniungi V 11, 10. VI 12, 22. coniuncta (*n. s. f.*) VII 33, 4. †coniunctam I 40, 39. coniuncti (*pl.*) II 4, 11. V 30, 7. VII 73, 11. coniunctae (*pl.*) III 17, 24. coniunctis (*abl. f.*) VII 53, 7.
- coniunx coniuges (*acc.*) VII 14, 21.
- coniuratio III 10, 4. coniurationi V 27, 14. coniurationem I 2, 3. coniuratione III 30, 10. VI 44, 3.
- coniuro coniurant III 8, 13. coniurare II 1, 5. III 23, 5. coniurandi II 1, 5. coniurarent VII 1, 3. coniurasse II 3, 6.
- conlaudat V 52, 9. conlaudantur VI 23, 15. conlaudatis (*abl. m.*) V 2, 7. VII 2, 7.
- conligatis (*abl. n.*) I 25, 7.
- conlocat I 38, 15. VII 90, 8. 14. conlocant III 33, 6. conlocare II 30, 11. III 1, 11. V 24, 4. conlocabat III 29, 4. conlocabant II 29, 2. conlocaret III 1, 8. conlocarent I 28, 14. conlocavit II 8, 13. III 29, 13. V 23, 12. 24, 9. VI 44, 9. VII 36, 21. conlocasse I 18, 15. collocasse I 18, 17. conlocarat II 19, 5. conlocauerat VII 9, 17. 36, 7. 68, 2. collocauerat VII 71, 16. conlocauerant III 20, 16. conlocantur VII 23, 3. conlocari I 24, 6. II 22, 5. conlocandis (*d. f.*) III 4, 2. collocati (*pl.*) V 15, 8. conlocatas V 24, 21. conlocatis (*abl. f.*) V 32, 2. (*n.*) VI 8, 10. VII 23, 6.
- conloquio (*d.*) I 34, 3. 42, 8. 47, 3. conloquium I 35, 5. 42, 11. 13. 43, 9. 7. 46, 11. V 26, 11. conloquio I 42, 2. 46, 1. 8. 9. conloquiis (*abl.*) VII 59, 3.
- conloquitur I 19, 15. VII 37, 4. conloquantur V 36, 8. conloqui V 36, 4. 41, 3. conloquendi I 47, 5. V 27, 1. 57, 9. conloquerentur I 43, 6. conlocuti (*pl.*) III 30, 2. VII 38, 11.
- conor conamini VII 50, 19. conantur I 5, 2. 10, 13. III 23, 9. VI 37, 3. VII 70, 10. conentur I 8, 10. III 11, 5. conari I 7, 2. III 2, 16. conanti (*d.*) V 44, 16. conantibus VI 4, 2. VII 50, 18. conantis (*acc.*) I 47, 19. conantes II 10, 6. 23, 5. conabatur VII 58, 2. conabantur VII 73, 5. conaretur I 3, 15. 4, 8. 19, 12. conarentur I 8, 7. 37, 6. VII 19, 6. conati sunt II 9, 9. conatus esset VII 50, 11. conatus II 12, 4. III 22, 9. conati (*pl.*) I 8, 14. V 54, 8. VI 40, 16. VII 26, 3. conata (*acc.*) I 3, 16.
- conpellebat V 19, 6. conpulerunt II 23, 4. conpulerint V 15, 3. conpelluntur VII 65, 6. conpulsa (*n. f.*) VII 71, 14. compulsi (*pl.*) VII 77, 33. compulsos VII 54, 9.
- conpendio (*abl.*) VII 43, 6.
- conplures (*n. m.*) I 52, 9. II 17, 3. III 2, 1. V 28, 8. VI 36, 12. VII 80, 9. conplures (*n. f.*) V 13, 9. Conplures (*acc. m.*) III 7, 9. III 1, 5. 34, 8. 35, 8. 37, 11. VII 17, 11. 17. 67,

13. *compluris (acc. m.)* I 18, 8. VII 32, 1. *conplures (f.)* VII 45, 1. *complura (n. n.)* VII 81, 13. *conpluribus (abl. m.)* III 2, 8. 28, 14. III 12, 8. V 6, 20, 15, 4. 44, 23. VI 8, 21. VII 70, 15. (f.) I 8, 11. III 15, 4. III 18, 4. 21, 9. 29, 8. *compluribus (f.)* V 54, 13. *conpluribus (f.)* V 56, 13. *conpluribus (n.)* I 10, 13. III 1, 9. *compluribus (n.)* III 5, 6. *conpluribus (n.)* III 14, 1. VI 12, 6.
- conportant* III 9, 23. *conportauerant* V 40, 4. *conportauissent* V 26, 4. *conportari* I 16, 8. III 2, 2. III 18, 1. 31, 7. *conportandis (abl. m.)* III 25, 4.
- comprehendunt* V 31, 1. *comprehenderunt* V 43, 4. *comprehenderant* III 27, 7. *comprehenditur* VII 88, 11. *comprehendi (inf.)* VII 40, 7. *sunt comprehensi* V 21, 13. *sint comprehensi* VI 16, 2. *comprehensi (pl.)* III 14, 16. *comprehensos* V 25, 11. VII 13, 8. *comprehensis (abl. n.)* VI 30, 10.
- conprobat* V 58, 16.
- conquieuerat* VII 46, 12.
- conquirat* VII 60, 9. *conquirerent* I 28, 2. VII 12, 9. *conquirantur* I 27, 7. *conquiri* VII 31, 9. *conquisita (acc.)* VI 23, 11.
- conrumpant* VII 64, 7. *corruperunt* VII 55, 13.
- consanguinei (pl.)* I 11, 8. *consanguineis* VII 77, 21. *consanguineos* I 33, 7. II 3, 11.
- conscendunt* V 39, 10. *conscendere* III 23, 3. V 7, 10.
- conscientiā* V 56, 2.
- consciscant* III 22, 6. *consciuerit* I 4, 11.
- consciens* I 14, 4.
- conscribit* I 10, 9. *conscriptis* II 2, 2. *conscripterat* I 24, 6. II 8, 16. V 24, 11. *conscriptae erant* I 19, 6. *conscriptam* V 48, 7. *conscripti* VI 39, 4. *conscriptas* VI 32, 16.
- consecrato (abl. m.)* VI 13, 26. *consecratis (abl. m.)* VI 17, 12.
- consectantur* V 58, 20. *consectandos* III 14, 13. *consectatus* III 26, 14. VI 8, 20. *consectati (pl.)* III 15, 9. 19, 6.
- consensio* VII 76, 5.
- consensui* VII 29, 12. *consensu* I 30, 13. II 28, 6. 29, 15. VII 4, 17. 15, 1. 77, 13.
- consentiret* V 29, 16. *consentirent* II 3, 14. *consensisse* II 3, 5.
- consequitur* VII 88, 18. *consequitur* VI 38, 7. *consequi* I 13, 2. II 1, 14. VII 47, 8. 64, 9. *consequendi* VI 43, 12. *erat consecutus* VII 12, 6. *essent consecuti* III 13, 7. *consecutus* VII 47, 1. *consecutum (m.)* I 43, 14. *consecutā* V 23, 13. *consecuti (pl.)* I 53, 7. III 19, 5. *consecutae (pl.)* III 29, 8. *consecutis (abl. m.)* III 26, 13. *conseruauit* II 28, 10. *conseruaturum (m.)* II 15, 2. 32, 2. *conseruandis (abl. m.)* VI 34, 9. *esse conseruandos* II 31, 8. *conseruaretur* III 16, 9. *conseruarentur* II 12, 12. *conseruatos* VII 41, 2.
- Considius* I 21, 9. 22, 4. *Considium* I 22, 13.
- considunt* VI 13, 26. VII 58, 14. 79, 4. 11. *considero* III 8, 6. VII 77, 43. *consedit* I 48, 2. V 49, 14. VII 57, 11. 66, 6. 89, 7. *concederunt* VI 24, 7. *concedisse* I 21, 2. 37, 6. II 4, 4. 16, 3. V 47, 15. *concederat* VI 34, 5. VII 67, 12. *concederant* I 49, 3. VI 32, 12. *concedisset* I 31, 31. III 17, 12. *concedissent* V 9, 2.
- consilium* V 27, 21. 33, 12. 34, 1. *consilii* I 21, 7. II 14, 7. III 5, 7. 16, 3. 24, 2. III 14, 4. 32, 8. V 53, 15. VI 4, 1. 7, 20. 12, 10. 31, 12. 44, 5. VII 5, 11. 9, 12. 12, 14. 37, 15. 38, 15. 77, 32. *consilio* VI 13, 4. *consilium* I 40, 2. II 17, 12. 20. III 2, 7. 3, 6. 18, 11. 23, 19. III 21, 14. V 6, 16. 8, 4. 27, 18. 28, 6. 16. 29, 6. 13. 17. 31, 14. 33, 4. 58, 17. VI 3, 10. 20, 6. VII 10, 1. 26, 2. 27, 3. 29, 11. 36, 10. 59, 8. 63, 17. *consilio (abl.)* I 5, 10. 12, 15. 23, 11. 30, 6. 15. 40, 1. 4. 27. 48, 4. II 9, 10. 10, 11. 33, 3. III 3, 5. 13. 6, 11. 8. 13. 24, 9. III 13, 9. 21, 8. 22, 3. 24, 1. V 1, 19. 4, 2. 6. 19. 11. 16. 18, 1. 31, 1. 48, 1. 49, 18. 54, 8. VI 3, 12. 5. 14. 7, 7. [14], 33. 12. 40, 14. 42, 7. VII 4, 5. 5. 6. 20, 5. 26, 15. 39, 8. 43, 3. 56, 4. 60, 1. 72, 5. 76, 13. 77, 12. 18. 78, 4. 89, 1. *consilia* III 8, 10. V 48, 8. VII 1, 17. 22, 1. *consiliorum* VI 11, 8. *consilia* I 17, 10. III 5, 9. 13, 7. 31, 1. V 7, 9. VI 2, 11. 5. 6. VII 1, 10. 43, 8. 14. *consiliis* III 9, 22. III 5, 2. V 53, 19. VII 7, 5. 39, 10.
- consimilis (n. f.)* II 11, 4. VI 27, 2. *consimilia (n. n.)* V 12, 7.

consistit VI 21, 6. 22, 2. 38, 6. VII 67, 6.
 constant VI 40, 6. consistere II 17,
 11. III 6, 8. III 5, 5. VI 23, 4. 38,
 11. VII 86, 6. consistendi II 6, 9. V
 17, 10. VII 37, 9. consistendum III
 24, 8. consistebat VII 48, 8. con-
 sistorer II 33, 15. III 14, 19. con-
 siderent II 11, 14. III 13, 21. V 33,
 12. constituit II 21, 13. constituerunt
 I 43, 6. III 14, 7. 26, 8. III 25, 7. 26,
 11. 34, 3. V 17, 1. VII 28, 2. 51, 7.
 constituisse VI 41, 2. constiterat II
 26, 1. III 4, 11. VII 49, 7. 51, 4.
 62, 7. constiterant I 24, 8. II 23, 2.
 VI 40, 12. VII 3, 3. 42, 11. consti-
 tisset II 23, 13. constitissent I 13,
 17. V 15, 10. VII 52, 4.

consobrinus (*d.*) VII 76, 12.

consolatur V 52, 13. consolatus est V
 4, 6. VII 29, 1. consolatus I 20, 13.
 VII 19, 17.

conspectum III 12, 10. 37, 12. VII 19,
 11. 30, 3. 48, 9. conspectu I 11, 6. 25,
 1. 51, 2. II 25, 18. III 14, 22. V 6,
 18. 45, 5. 56, 7. VI 18, 8. 43, 12. VII
 35, 1. 80, 13.

conspicio conspexit II 21, 13. III 23,
 6. V 8, 9. conspexerunt III 12, 1. VI
 28, 4. VII 12, 11. conspexerat III
 26, 10. VI 43, 3. conspexerant II 24,
 6. III 26, 6. conspexisset I 47, 17.
 V 36, 2. conspexissent III 25, 17.
 conspiciuntur V 48, 15. conspiciuntur
 VII 15, 3. conspici III 26, 6. conspi-
 cerentur III 3, 8.

conspicor conspicatur V 49, 11. con-
 spicari VI 17, 13. conspicatus est V
 9, 8. conspicatus II 26, 10. VII 40,
 10. 45, 14. 84, 1. conspicati (*pl.*) I
 25, 15. II 27, 4. VI 39, 7. VII 88, 13.

conspirarent III 10, 9.

constanter II 2, 7. III 25, 6.

constantia I 40, 17. constantia VII 77, 26.

consternati (*pl.*) VII 30, 11.

consternebantur III 17, 22.

constipauerant V 43, 16.

constituit V 22, 15. VI 29, 9. 33, 7. VII
 4, 20. 7, 9. 45, 11. 64, 2. 70, 5. 71, 13.
 90, 14. constituunt V 51, 5. VI 7,
 6. 13, 12. 14. VII 78, 1. 79, 8. 83, 11.
 constituent V 1, 24. constituere VII
 17, 4. constitueret I 47, 4. VII 49,
 5. constituit I 43, 5. 51, 3. II 8, 12.
 18. III 1, 10. 23, 20. III 6, 11. 23,
 19. 35, 5. 38, 10. V 24, 22. 53, 11. VI
 9, 2. 29, 4. VII 36, 5. 37, 21. 47, 3.

53, 5. 54, 6. constituerunt I 3, 2. 30,
 14. 51, 7. II 10, 11. VI 17, 9. consti-
 tuisse III 19, 11. VI 10, 13. consti-
 tuerat I 8, 7. 49, 10. III 19, 13. 21,
 14. V 6, 2. 54, 6. VI 35, 3. VII 1, 1.
 70, 11. constituerant I 5, 1. II 19,
 17. constituisset I 13, 9. V 22, 11.
 VII 32, 5. constituissent III 4, 1.
 constitui (*inf.*) II 30, 5. III 24, 5.
 25, 4. VII 67, 8. constituebantur VII
 76, 10. constitutum est VI 17, 15. erat
 constitutum III 11, 2. constitutā I
 4, 3. II 11, 1. constituto (*abl. n.*) VII
 2, 9. constitutis (*abl. f.*) II 12, 9.
 III 13, 8. 23, 1. V 5, 1. VI 1, 12. 5,
 5. 9, 4. VII 9, 6. 65, 9.

consto constat VI 25, 11. VII 5, 15.
 constare VII 19, 13. 21, 8. 35, 11. 84,
 9. constabat III 6, 6. 9, 24. 14, 9.
 26, 15. III 29, 13. VI 19, 14. VII 44,
 6. 47, 19.

consuescere I 33, 12. consuevit III 26,
 11. III 29, 2. V 7, 8. 33, 4. consue-
 uimus V 1, 7. consuerunt III 8, 3. 6.
 III 24, 3. V 21, 8. 56, 6. VI 14, 1.
 31, 8. VII 21, 2. 75, 10. consuerint
 I 14, 21. 44, 7. II 14, 13. III 33, 12.
 VI 27, 8. consuesse I 14, 12. 36, 4. 43,
 11. consueverat VII 35, 10. consuerat I
 22, 15. III 6, 2. V 1, 2. 27, 4. VII
 50, 6. [88, 2.] consuerant III 1, 6.
 III 23, 13. VII 65, 13. consuesset
 V 27, 7. consuessent II 31, 13. VII
 18, 4. 32, 10. 33, 8.

consuetudo I 50, 11. III 7, 6. 32, 6. VI
 7, 22. 34, 15. consuetudinis III 5, 4.
 22, 4. consuetudinem I 31, 19. 43, 19.
 45, 3. III 1, 20. V 41, 10. 13. VII 61, 6.
 consuetudine I 47, 13. 52, 8. II 17,
 5. 19, 4. 32, 1. III 23, 12. III 6, 1.
 12, 7. 32, 1. V 14, 3. 42, 3. 58, 5. VI
 21, 1. 22, 7. 27, 11. VII 24, 6. 75, 17.

consul[is] VI 1, 5. consulem I 7, 12.
 12, 13. consule I 40, 5. consulibus
 (*abl.*) I 2, 2. 6, 15. 35, 14. III 1, 2. V 1, 1.

consulatu I 35, 3.
 consulunt VII 83, 2. consulat V 27,
 24. VII 8, 13. 38, 14. consulant VII
 66, 14. consulte VII 50, 16. consu-
 lere V 3, 16. 27, 31. VI 31, 5. con-
 sulendi V 29, 4. consuleret VII 12,
 5. consulum (*acc. n.*) I 53, 19. con-
 sulta (*n. pl.*) I 43, 16.

consultabant V 53, 14. VII 77, 4.

consulto V 16, 6. 37, 5. 50, 8. VII 1,
 4. 20, 12.

- consumit V 11, 11. 58, 7. consumere V 4, 3. consumpserunt VII 17, 8. consumitur V 31, 8. consumebantur VI 43, 6. consumptum (*m.*) VII 20, 35. consumpta V 9, 19. 35, 10. VII 25, 1. consumpto (*abl. n.*) VII 18, 2. 77, 2. consumptis (*abl. m.*) III 19, 15. (*f.*) I 11, 14.
- consurgunt VI 23, 18. consurgitur V 31, 1.
- contabulauerant VII 22, 8. contabulantur V 40, 13.
- contagione VI 13, 19.
- contaminati (*pl.*) VII 43, 6.
- contegit VII 85, 12.
- contempserunt V 51, 7.
- contemtionem III 17, 14. V 49, 18.
- contemtionem V 29, 7. 58, 1.
- contemptui II 30, 1.
- contendit I 7, 3. 10, 8. 11. 21, 8. 23, 6. 38, 14. II 10, 3. III 11, 14. III 18, 4. V 21, 10. VI 30, 3. 37, 14. VII 7, 4. 87, 5. contendunt I 1, 12. V 49, 2. VI 13, 24. 35, 25. VII 63, 7. contendant III 18, 17. III 7, 6. contendere I 31, 5. 38, 5. 48, 8. II 13, 9. III 4, 9. VII 38, 15. contendeabant II 30, 2. III 15, 3. V 3, 4. 44, 5. contenderet V 50, 5. VII 6, 7. contenderent I 13, 15. 31, 11. 33, 17. III 3, 12. III 37, 2. V 16, 8. VI 41, 10. 43, 12. contendit I 37, 12. 48, 10. II 12, 4. III 6, 14. 9, 6. 24, 15. III 20, 3. V 6, 10. 8, 10. 9, 4. VI 3, 2. VII 9, 10. 83, 18. contenderunt I 27, 13. 53, 4. II 7, 8. 9, 7. 19, 23. 23, 15. 24, 16. III 15, 5. 19, 2. V 17, 14. VII 48, 5. contendisse I 31, 17. 36, 15. VII 59, 4. contenderant VII 67, 20. contendissent I 50, 14. III 28, 7. contenditur VII 70, 3. contendi (*inf.*) VII 85, 3. contendendum (*acc. n.*) III 17, 6. contendebatur II 9, 5.
- contentio VII 39, 6. 48, 11. contentionis V 19, 2. contentione V 44, 25. VII 52, 8. 58, 9. contentionibus (*abl.*) I 44, 30.
- contentum (*m.*) VII 64, 4.
- contestatus III 25, 10.
- contexitur VII 23, 9. contexebantur III 17, 21. contexta (*acc.*) VI 16, 9.
- continenter I 1, 10. 26, 13. III 5, 1.
- continentiam VII 52, 14.
- continet I 38, 11. V 44, 10. VI 24, 3. continent V 50, 2. contineat III 11, 3. contineant VI 22, 12. VII 45, 18. continere VI 34, 14. continenti (*abl. m.*) VII 24, 3. 28, 7. continebat I 15, 10. V 57, 11. continebant II 18, 7. 30, 4. VII 19, 4. contineret V 3, 19. 7, 9. VII 10, 3. containerent III 34, 9. continuit I 48, 9. II 11, 7. III 34, 5. V 58, 4. continuisset VI 36, 2. continetur I 1, 15. III 1, 14. VII 2, 6. continentur I 2, 7. contineantur VII 23, 9. contineri III 29, 9. VII 37, 9. continebatur III 23, 8. continebantur III 13, 19. V 24, 20. VII 80, 5. containerentur II 11, 16. continentem III 27, 10. 28, 11. 36, 3. 7. V 20, 3. continenti (*abl.*) III 31, 7. V 2, 11. 6, 14. 8, 6. 11, 6. 13, 13. 22, 12. 23, 7. continente V 8, 1. continentes (*acc.*) III 28, 3. continetis (*acc. f.*) VI 31, 6. continetia (*n. n.*) V 11, 20.
- contingunt VII 7, 11. contingant I 38, 12. VII 23, 7. contingente (*f.*) V 43, 18. contingebat VI 29, 7. VII 11, 14. contingeret VII 24, 5. contigisse I 43, 11.
- continuatione III 29, 9.
- continuos I 48, 6. III 34, 8. V 13, 10. continuis (*abl. n.*) VII 14, 1. continuo (*adu.*) VII 42, 11.
- contio contione V 52, 12. VII 52, 1. 53, 1.
- †contionatus VII 47, 3.
- contra I 18, 10. 40, 28. 44, 9. II 1, 4. 3, 6. 13, 8. 17, 11. 33, 13. III 9, 17. 27. 17, 12. III 1, 18. 13, 14. 17, 14. 20, 11. V 11, 3. 13, 1. 15. 29, 1. 31, 4. VI 7, 10. 9, 3. 11, 9. 12, 10. 30, 1. VII 28, 3. 35, 16. 51, 7. 56, 9. 58, 14. 61, 14. 62, 17. 67, 5. 74, 3.
- contrahit V 49, 18. contrahere I 34, 9. contraheret VII 43, 15. contrahenda (*acc.*) VII 40, 4. contractis (*abl. f.*) III 22, 11.
- contrarius II 18, 4. contrariam III 17, 18. contrario (*abl. n.*) VII 30, 7. contraria (*acc.*) III 17, 13.
- controuersia V 28, 7. VI 13, 13. VII 32, 17. 33, 11. controuersiam VII 63, 8. 67, 17. controuersia VII 39, 7. controuersiarum VII 34, 2. controuersias V 26, 13. 44, 3. VI 13, 27. 23, 9. controuersiis V 44, 7. VI 13, 12.
- contumeliae (*g.*) I 14, 7. contumeliam III 13, 6. contumelia V 58, 3. VII 10, 7. 54, 11. contumelias II 14, 5. contumeliis V 29, 10.
- conualuerant VI 36, 14.

conuallem V 32, 5. conualle III 20, 16.
 conuectum (*acc. n.*) VII 74, 7.
 conuenit VI 34, 26. conueniunt VI 13,
 27, 14, 4. 19, 8. VII 63, 9. 66, 2. conue-
 niat VI 37, 12. VII 85, 4. conueni-
 ant I 6, 14. conuenire II 5, 2. III
 11, 12. III 21, 7. 27, 15. V 1, 17, 2,
 9. 21, 8. 56, 6. VI 1, 6. 3, 3. 4, 2. VII
 7, 11. 36, 11. 64, 3. conueniendi V
 57, 7. conuenirent I 7, 17. II 10, 13.
 III 11, 13. 19, 8. 23, 10. conuenit II
 12, 9. III 14, 4. V 5, 6. 56, 7. conue-
 nerunt I 30, 2. III 37, 7. VII 57,
 6. conuenerit V 21, 6. conuenisse III
 26, 15. V 53, 22. VII 55, 10. conue-
 nerat II 19, 16. III 17, 9. conuene-
 rant I 8, 2. III 16, 4. III 30, 2. V
 11, 15. 17, 12. 50, 3. 58, 21. VII 39,
 5. 48, 2. 55, 13. 80, 12. conuenisset
 I 36, 11. VII 33, 12. 48, 7. conue-
 nissent I 27, 2. V 8, 17. 29, 2. VI 32,
 7. conuentura (*acc. n.*) V 28, 14.
 conuentu I 18, 4. V 43, 16. conuentus
 (*acc.*) I 54, 7. VI 44, 11. VII 1, 2.
 conuentibus (*abl.*) V 1, 13. 2, 1.
 conuertit (*praes.*) V 44, 19. conuertunt
 VI 39, 5. conuerteret VII 56, 4.
 conuertisse V 49, 7. conuerti (*inf.*)
 VI 8, 14. conuersae sunt I 41, 1.
 conuersa esset I 52, 12. conuersam
 III 29, 4. conuerso (*abl. n.*) I 23,
 11. conuersa (*acc.*) I 25, 17. II 26,
 3. III 17, 15. conuersis (*f.*) III 15, 6.
 Conuictolitanis (*n.*) VII 37, 1. 42, 7.
 Conuictolitaneum VII 32, 12. 33, 17.
 Conuictolitani VII 55, 9. Conuic-
 tolitani (*abl.*) VII 39, 7. 67, 16.
 conuinco *conuictam I 40, 39.
 conuocat VII 14, 2. conuocandos VII
 75, 3. conuocato (*abl. n.*) I 40, 1. II
 10, 11. III 3, 5. VII 29, 1. 60, 1. 89,
 1. conuocatis (*abl. m.*) I 16, 10. III
 5, 10. III 23, 12. V 4, 8. VI 7, 20.
 VII 4, 4. 33, 13. 38, 2. 66, 6.
 coorta est III 28, 5. coortum est III
 7, 5. erat coorta VII 61, 3. coorto
 (*abl. m.*) V 43, 1. VII 27, 2. coortā
 V 10, 5.
 copia (*n.*) I 3, 4. 16, 5. II 2, 4. V 12,
 11. VI 16, 13. 31, 14. VII 71, 14. co-
 piam I 16, 11. 27, 8. III 16, 24. VI
 24, 12. VII 14, 12. 19. 32, 2. 56, 15.
 copia I 30, 8. 48, 13. V 42, 5. copiae
 I 22, 9. 49, 8. III 13, 4. V 9, 2. 11
 15. 47, 9. 53, 21. VII 31, 6. 45, 13. 56
 3. 57, 6. 66, 1. 69, 8. 76, 18. 83, 19. 88

16. copiarum I 12, 5. 50, 5. II 9, 9. VII
 5, 2. 7, 9. copis VII 9, 4. 83, 12. copias
 I 13, 1. 22, 7. 24, 1. 31, 14. 40. 41, 14.
 44, 9. 48, 3. 7. 50, 1. 7. 51, 6. II 5, 7.
 10. 8, 18. 16, 7. III 17, 5. 20, 16. 23,
 5. 14. III 13, 17. 14, 5. 23, 6. V 3, 2.
 9, 8. 11, 13. 18, 4. 28, 10. 47, 14. 50,
 2. 51, 1. 53, 8. 21. 55, 8. 56, 4. VI 9,
 9. 10, 2. 31, 1. VII 5, 5. 7. 18, 9. 20,
 3. 35, 3. 9. 16. 36, 7. 49, 2. 55, 18. 61,
 11. 14. 66, 18. 68, 1. 71, 15. 79, 7. 88,
 14. copis (*abl.*) I 2, 4. 3. 19. 11, 2.
 26, 19. 37, 9. 38, 2. II 7, 8. 10, 15. 14,
 2. 17, 14. 19, 2. 18. 29, 2. 33, 9. III 6,
 9. 11, 14. 17, 2. 13. 20, 13. 24, 1. 10. III
 4, 19. 21, 4. 24, 3. V 17, 13. 19, 2. 22,
 5. 27, 16. 40, 6. 49, 2. 12. 52, 3. VI 1,
 10. 15. 6, 1. 7, 2. 8, 4. 10, 13. 15, 5. 32,
 9. 41, 8. VII 4, 12. 21, 6. 41, 6. 54, 10.
 62, 23. 66, 10. 67, 12. 18. 73, 1. 79,
 2. 10.
 copiosissimo (*abl. m.*) I 23, 3.
 *copulis (*abl.*) III 13, 19.
 cor cordi VI 19, 12.
 coram I 32, 11. VI 8, 13.
 Coriosolites (*n.*) VII 75, 18. *cf.* Curio-
 solites.
 corium coriis (*abl.*) VII 22, 9.
 cornu (*n.*) VI 26, 2. cornu (*acc.*) II
 25, 2. cornu (*abl.*) I 52, 3. 11. 12. II
 23, 12. VII 62, 6. 13. cornuum VI 26,
 5. 28, 9. cornibus (*abl.*) VI 26, 3. 27,
 3. 28, 7. 10.
 coronā III 16, 10. VII 72, 7.
 corpus VII 72, 7. corporis III 1, 22.
 V 14, 7. VI 21, 13. 24, 10. VII 46, 12.
 corpore I 25, 10. corporum I 39, 4.
 II 30, 9. III 1, 19. corpora II 10, 5.
 corporibus (*abl.*) II 27, 9. VII 77, 34.
 cortice II 33, 6.
 cotidianus VII 22, 12. cottidiano (*abl.*
m.) III 17, 10. III 33, 9. cottidianā
 III 1, 16. cottidianā III 2, 6. V [34,
 11.] 58, 6. cottidianis (*abl. m.*) I 19, 13.
 cottidianis (*n.*) I 1, 11.
 cotidie I 16, 1. cottidie I 48, 10. II 8,
 3. III 17, 13. III 31, 5. V 57, 7. co-
 tidie VI 7, 14. cottidie VII 14, 8.
 cottidie VII 36, 10. 44, 6. 77, 23.
 Cotta (*n.*) III 38, 6. V 31, 6. 33, 5. 35,
 16. 36, 10. 37, 9. Cottae (*g.*) V 29, 17.
 52, 11. VI 37, 15. Cottae (*d.*) III
 22, 13. V 26, 4. Cottam II 11, 10. V
 24, 15. Cotta V 30, 2. 36, 7.
 Cotto (*abl.*) VII 39, 7.
 †Cotuato (*abl.*) VII 3, 1.

Cotys VII 67, 16. Cotum VII 32, 13.
33, 16.
crassitudine III 13, s. VII 73, 16.
Crassus I 52, 14. III 7, 6. 20, 1. 21, 6.
23, 1. 14. 24, 11. 25, 3. 26, 1. V 46, 5.
Crassi I 21, 11. V 47, 1. Crasso III
8, 8. 25, 8. 27, 2. Crassum III 8, 17.
11, 5. 21, 12. V 24, 9. 46, 2. 47, 3.
Crasso II 34, 1. III 9, 1. 22, 12. III
1, 2. VI 6, 2.
cratium VII 81, 2. cratis (acc.) VII
81, 5. *84, 2. cratibus (abl.) III 17,
21. V 40, 13. VII 58, 1. 79, 11. 86, 10.
crebri (pl.) II 1, 2. crebros VI 10, 8.
crebras II 30, 11. V 1, s. crebris (m.)
II 17, 16. VII 43, 3. (f.) V 9, 13. VI 2,
11. VII 22, 9. (n.) II 30, 3. VII 65,
7. 88, 15. crebro VII 41, 6. crebriores
(n. f.) V 45, 3. creberrima (n. n.) V
12, 7.
credunt III 18, 15. VI 39, 8. credebant
VI 8, 18. crederet VI 31, 4. credi-
derunt VI 31, 9. crediderant II 33,
5. erat credendum V 28, 6.
cremabantur VI 19, 15. cremaretur
I 4, 3.
creo creator I 16, 13. creari VII 32, 9.
33, 15. esset creatus VII 33, 13. crea-
tum esse VII 32, 11.
creresco creuerat VII 55, 23. creuisset
I 20, 6.
Cretas II 7, 2.
Critognati VII 77, 6. 78, 3.
cruciatum I 31, 7. II 31, 12. VII 71, 7.
cruciatu V 45, 5. VI 17, 15. crucia-
tus (n.) I 32, 15. (acc.) I 31, 43. III
15, 10. cruciatibus V 56, 8.
crudelitatem I 32, 11. VII 77, 7.
crudeliter I 31, 42. VII 38, 22.
crura VI 27, 3.
cubilibus (abl.) VI 27, 6.
culmina (acc.) III 2, 15.
culpam III 27, 8. culpā V 52, 14.
cultura III 1, 11. culturae (d.) VI 22,
1. 29, 4. culturā III 17, 10. III 1, 6.
VI 22, 8.
cultum I 31, 14. cultu I 1, 6. VI 19,
11. 24, 10.
cum (praep.) I 1, 12. 2, 4. 3, 5. 5, 10. 8,
8. 10, 4. 11. 12, 7. 13, 7. 18, 14. 19, 15.
5. 17, 8. 12. 19, 15. 20, 1. 21, 5. 11. 24,
9. 26, 19. 31, 3. 16. 38. 39. 34, 4. 35, 2.
37, 9. 38, 2. 13. 39, 5. 16. 40, 44. 41, 6.
42, 12. 43, 15. 44, 30. 46, 6. 47, 3. 7.
48, 13. 49, 8. II 3, 5. 9. 13 (bis). 5, 6.
19, 7. 4. 10, 16. 11, 1. 11. 13, 5. 16, 4.

19, 7. 8. 24, 2. 8. 28, 2. 30, 2. 33, 5.
34, 1. III 1. 2. 5. 6. 11. 7, 6. 11. 11, 2. 6.
9. 13, 13. 17, 2. 7. 18. 22, 3. 4. 8. 23,
8. 9. 10. III 1, 3. 6. 11. 8, 2. 11, 15.
17. 13, 9. 14, 11. 16, 10. 17, 10. 24. 21,
2. 4. 13. 22, 20. 23, 5. 24, 8. 27, 4. 28,
8. 9. 38, 2. V 2, 12. 4, 4. 5, 1. 6, 1. 7,
11. 8, 1. 5. 18. 11, 10. 19. 14, 9. 10. 15,
1. 16, 5. 17, 4. 19, 9. 10. 21, 8. 24, 8.
25, 9. 29, 14. 15. 30, 7. 36, 7. 8. 37, 9.
38, 1. 9. 41, 2. 4. 44, 24. 45, 5. 46, 5.
8. 47, 7. 12. 48, 9. 11. 49, 17. 50, 6. 8.
11. 52, 7 (bis). 53, 9. 10. 57, 7. 58, 8.
VI 1, 4. 14, 2. 10. 3. 14. 5, 2. 9. 13. 16,
6. 1. 8. 7, 2. 9. 8, 23. 10, 12. 12, 22.
14, 2. 17, 15. 19, 2. 5. 20, 4. 22, 13. 24,
14. 29, 16. 30, 4. 31, 10. 33, 1. 3. 5. 7.
34, 20. 36, 2. 38, 1. 41, 2. 5. 6. VII 5,
2. 16. 15, 4. 18, 3. 20, 2. 31, 13. 32, 12.
35, 8. 9. 37, 3. 5. 38, 11. 16. 39, 12. 40,
6. 16. 45, 5. 49, 7. 51, 5. 54, 1. 11. 57,
3. 60, 8. 11. 62, 20. 23. 65, 4. 7. 67, 12.
16. 19. 74, 6. 75, 21. 77, 11. 78, 6. 79,
2. 83, 1. 7. 86, 1. 87, 1. 2. 90, 5. 8. 11.
nobiscum V 17, 13. quacum VII 47,
2. quibuscum I 1, 10. 20, 20. 40, 20.
II 23, 10. secum I 5, 5. 8, 1. 36, 15.
44, 30. 53, 3. II 29, 11. III 18, 3. III
32, 9. 35, 4. V 5, 9. 6, 1. 31, 9. 36, 4.
VI 5, 3. VII 13, 3. 71, 8. uobiscum
VII 50, 14.
cum (coni.) I 1, 12. 2, 5. 4, 7. 7, 1. 9, 2.
11, 3. 12, 13. 13, 4. 12. 14, 15. 16, 14.
16. 19, 1. 20, 4. 9. 12. 22, 1. 23, 2. 25,
7. 26, 2. 4. 10. 15. 27, 2. 31, 10. 32, 7.
33, 15. 17. 35, 3. 13. 36, 15. 38, 1. 39,
25. 40, 1. 13. 25. 31. 41, 13. 42, 5. 9. 18.
43, 12. 47, 17. 50, 8. 52, 11. 13. 53, 12.
II 1, 1. 2, 4. 3, 1. 4, 1. 19. 6, 8. 9. 8,
13. 11, 3. 13. 13, 4. 9. 15, 8. 16, 1. 17,
2. 8. 12. 20. 19, 9. 20, 2. 22, 3. 24, 3.
7. 13. 25, 17. 26, 1. 4. 11. 27, 7. 28, 4.
29, 1. 5. 10. 29, 14. 33, 14. 17. III 1,
1. 14. 2. 1. 11. 3, 1. 6. 5, 1. 7, 1. 9, 5.
10, 6. 11, 13. 12, 3. 13, 20. 14, 16. 18.
15, 1. 4. 11. 16, 2. 17, 12. 20, 1. 4. 21,
1. 22, 10. 24, 11. 25, 1. 5. 28, 10. 29, 6.
III 2, 9. 3, 10. 4, 2. 9. 5, 10. 6, 3. 7,
3. 11, 1. 4. 12, 2. 14. 16. 14, 7. 15, 1. 3.
7. 16, 3. 4. 10. 23, 4. 24, 9. 25, 13. 17.
26, 8. 27, 6. 10. 28, 4. 29, 8. 30, 2. 31,
8. 32, 3. 11. 33, 4. 37, 1. 6. 38, 3. V
1, 16. 2, 3. 4, 9. 5, 9. 8, 16. 10, 3. 11,
14. 15, 9. 16, 1. 7. 17, 3. 9. 18, 3. 19, 7.
21, 6. 22, 6. 11. 23, 11. 14. 26, 3. 7. 27,
21. 31. 29, 2. 3. 30, 1. 7. 31, 8. 32, 4.

33, 9. 35, 2. 5. 11. 36, 1. 37, 3. 11. 40, 14. 43, 9. 44, 5. 8. 47, 8. 53, 2. 54, 2. 8. 10. 18. 55, 6. 57, 1. 58, 1. 17. VI 1, 11. 2, 3. 7. 3, 8. 7, 4. 8, 2. 12, 1. 2. 13, 4. 14, 7. 15, 1. 16, 13. 17, 9. 18, 6. 19, 7. 22, +5. 12. 23, 5. 24, 1. 25, 9. 27, 3. 11. 29, 12. 30, 5. 31, 3. 11. 32, 12. 41, 5. 44, 7. VII 5, 8. 6, 1. 4. 7, 6. 8, 14. 9, 12. 11, 1. 8. 12, 4. 8. 14. 16, 6. 17, 14. 18, 1. 19, 14. 20, 1. 22, 5. 23, 10. 24, 1. 5. 25, 1. 26, 7. 28, 7. 32, 4. 9. 33, 12. 14. 35, 1. 12. 37, 15. 38, 1. 40, 7. 41, 6. 44, 2. 47, 12. 48, 7. 49, 1. 50, 1. 11. 51, 1. 52, 6. 53, 5. 8. 55, 6. 56, 5. 57, 9. 61, 1. 62, 8. 12. 17. 66, 3. 76, 17. 78, 7. 80, 9. 16. 82, 6. 83, 11. 16. 87, 3.

cunctatio III 18, 12. cunctatione III 24, 11.

cunctor cunctantibus (*abl. m.*) III 25, 9. cunctandum III 23, 18.

cunctus cuncta (*n. s. f.*) VII 10, 3. cuncti (*pl.*) VII 11, 20. cunctis (*abl. n.*) II 29, 3.

cuneatim VII 28, 2.

cuneo (*abl.*) VI 40, 3.

cuniculo VII 24, 8. cuniculorum VII 22, 7. cuniculos VII 22, 13. cuniculis III 21, 8. VII 22, 6.

cupiditas I 41, 2. VII 80, 15. cupiditatem VII 52, 2. cupiditate I 2, 3. 9. 7. VII 50, 15.

cupido (*m.*) I 18, 7. V 6, 3 (*bis*). cupidi I 2, 13. cupidissimi (*pl.*) VI 35, 14. cupidissimis (*abl. m.*) VII 40, 9. cupidius (*adv.*) I 15, 5. V 15, 4. 44, 21. cupidissime I 40, 5.

cupio cupere I 18, 17. cupientibus (*d.*) III 19, 5. (*abl.*) III 24, 14. cuperet II 25, 19. cuperent III 21, 5.

cur I 40, 6. 11. 44, 23. III 16, 14. VII 37, 12.

curae (*d.*) I 32, 2. 40, 33. cura VII 65, 7.

Curiositas II 34, 2. III 7, 11. Curiositates (*acc.*) III 11, 9. *cf.* Coriosolites.

curo curat I 13, 2. VII 31, 6. curet III 11, 10. curaret VII 28, 13. 37, 19. curarent V 1, 4. curauerunt VII 55, 15. curauerat III 29, 4. V 23, 9. 53, 3. VII 35, 8. curasset I 19, 3. curreretur VII 24, 13.

currus (*acc.*) III 33, 6. 12.

cursum I 48, 18. III 26, 13. 28, 6. V 5, 3. 8, 7. 14. cursu (*abl.*) II 23, 2.

26, 8. III 19, 2. III 35, 8. V 13, 8. VI 37, 2. VII 48, 11.

custodiam II 29, 12. custodias III 4, 10. VII 27, 4. 55, 19. custodiis V 58, 4. custodio custodiendos VI 4, 9.

custodis VI 6, 8. custodes (*acc.*) I 20, 20. custodibus I 53, 12. VII 55, 12. 78, 10.

d. (= diem) I 6, 14.

Dacorum VI 25, 5.

damnatum (*m.*) I 4, 2. damnatos V 55, 9.

damno (*abl.*) VI 44, 2.

Danuuii VI 25, 5.

de I 1, 10. 2, 4. 7, 6. 11, 5. 12, 7. 14, 17. 15, 6. 18, 23 (*bis*). 19, 16. 17. 19. 21, 4. 7. 27, 1. 31, 3. 11. 33. 50. 34, 3. 35, 6. 40, 11 (*bis*). 26. 31. 34. 41. 45. 41, 4. 8. 12. 42, 2. 44, 2. 11. 47, 2. 53, 17. 19. II 2, 7. 3. 1. 4. 9. 5. 20. 6. 11. 7, 1. 5. 10, 8 (*bis*). 11, 6. 12, 11. 15, 7. 29, 1. 31, 3. 32, 7. III 2, 5. 3, 2. 4. 7, 1. 8, 10. 9, 1. 13, 19. 17, 17. 19, 8 (*bis*). 28, 4. III 4, 14. 5, 1. 5. 9. 8. 7. 11, 14. 13, 15. 16, 1. 17, 1. 19, 6. 22, 3. 24, 7. 27, 2. 28, 2. 35, 4. 36, 2. V 1, 20. 3, 3. 5. 15. 4, 1. 6, 1. 9, 4. 13, 10. 11. 22, 5. 11. 26, 12. 27, 10. 21. 28, 15. 32, 2. 36, 9. 37, 5. 17. 39, 4. 5. 41, 6. 42, 3. 43, 11. 44, 4. 7. 45, 11. 47, 1. 49, 14. 51, 2. 52, 11. 53, 2. 13. 14. 18. 24. 54, 18. 57, 2. VI 1, 1. 2. 6. 12. 3, 2. 5. 9. 9, 2. 10, 11. 11, 2. 13, 7. 11. 13 (*bis*). 24. 14, 9. 16 (*bis*). 17 (*bis*). 17, 5. 19, 8 (*bis*). 20, 2. 6. 8. 23, 18. 32, 5. 36, 4. 5. 44, 3. 4. VII 1, 2. *3. 10. 11. 4, 24. 5, 6. 13. 9, 2. 11. 14. 10, 9 (*bis*). 11, 4. 8. 12, 1. 15, 6. 17, 5. 21, 3. 24, 11. 26, 13. 30, 9. 33, 9 (*bis*). 36, 4 (*bis*). 37, 12. 13. 38, 23. 39, 6. 43, 3. 8. 11. 13. 45, 2. *4. 47, 13. 17. 48, 8. 52, 12. 53, 4. 55, 6. 10. 58, 6. 59, 2. 60, 7. 66, 15. 71, 6. 72, 7. 77, 3. 8. 26. 80, 9. 81, 5. 8. 85, 4. 88, 3. 17. 89, 6. debeant I 17, 5. [8]. debere I 44, 31. 45, 10. V 27, 6. VII 19, 16. 60, 17. deberet II 27, 12. debuit II 33, 14. debuerint I 11, 7. debuisse VI 42, 3. VII 20, 11. deberi VI 33, 10.

decidunt VI 13, 18. decedat I 44, 33. decedere I 31, 34. decederet V 43, 12. decessit VI 19, 7.

decem I 4, 5. 8, 4. 29, 11. II 4, 25. 37. III 18, 1. 19, 14. V 9, 3. VII 37, 18. 64, 10. 75, 11.

decernunt VI 13, 14. VII 43, 3. de-

- oreuit V 53, 12. decreuerat III 17, 2. V 5, 9. 53, 8. decreta est II 35, 10. III 28, 13.
 decertare I 44, 11. III 19, 11. VII 77, 22. decertaret I 50, 10. III 23, 19. decertarent II 10, 14.
 decessum III 13, 3.
 Decetiam VII 33, 11.
 deciderat I 48, 16.
 decima (*n. f.*) I 41, 3. VII 51, 3. decimae (*g.*) I 42, 17. 19. II 23, 1. 25, 1. III 25, 10. VII 47, 2. (*d.*) V 53, 30.
 decimum (*m.*) V 52, 5. decimam I 42, 21. II 26, 11. VI 32, 15. decumam II 21, 3. decimā I 40, 44.
 Decimum III 11, 10.
 decipio deceptum (*m.*) I 14, 5.
 declararent I 50, 12.
 declinui (*n. s. m.*) II 18, 2. declini (*abl. m.*) III 33, 9. VII 83, 6. declinua (*n. n.*) VII 88, 4.
 declinitatem VII 85, 8.
 decreto (*d.*) VI 13, 15. (*abl.*) VII 34, 1. decretis (*d.*) VI 13, 27.
 decumanā II 24, 5. III 25, 9. VI 37, 3.
 decurionis I 23, 6.
 decurrere III 4, 3. decurrerent III 2, 11. decucurrat II 21, 2. decucurrerunt II 19, 20.
 dedecus (*n.*) III 25, 15.
 dediticii (*pl.*) I 44, 15. dediticiorum I 27, 10. dediticiis (*d. m.*) II 32, 5. dediticiis (*abl. m.*) II 17, 2.
 deditiois II 32, 3. III 22, 12. VII 77, 9. 78, 5. deditioem I 28, 4. II 13, 3. 34, 5. III 10, 4. 21, 12. VI 3, 5. 9; 10. VII [40, 15.] 77, 5. deditioe I 27, 3. II 12, 11. 33, 3. III 3, 3. V 22, 11. VII 11, 4.
 dedo dedunt V 21, 3. dedant VII 71, 7. dederent III 16, 12. VII 26, 10. dedit III 27, 2. dediderunt II 15, 6. 28, 6. III 16, 7. 19, 9. VII 13, 8. dederint III 22, 5. dedidissent II 15, 13. 32, 3. dedituros V 20, 6. deditur VII 89, 3. dedita (*n. s. f.*) VI 16, 1.
 deducit VII 87, 5. deducat I 44, 33. deducant V 31, 3. VI 10, 5. deducere III 30, 11. V 27, 28. VII 20, 32. deduceret II 2, 3. deduxi VII 50, 15. deduxit I 54, 6. II 10, 16. deduxerat VII 60, 3. deduxisset VII 54, 12. deducturos II 33, 4. deduci III 23, 15. V 2, 7. VI 10, 8. deducerentur II 31, 11. deducendos VII 28, 18. 55, 15. deducta est V 14, 11. de-
 ducto (*abl. m.*) VI 43, 8. deductā VII 63, 8. deductos VII 81, 16. deductas VII 87, 9. deductis (*abl. m.*) V 51, 3. VII 37, 15. deductis (*abl. f.*) II 35, 8. V 23, 2. VII 86, 3. (*n.*) VII 68, 5.
 defatigarent VII 41, 7. defatigati (*pl.*) VII 48, 11. defatigatis (*d. m.*) VII 85, 9. *u.* defetigatis.
 defectio III 10, 4. defectionis V 26, 2. VI 3, 9. 8, 24. VII 43, 16. defectionem VII 54, 5. 67, 17. defectione V 22, 10. VII 59, 2. 5. 61, 10. 63, 1.
 defendit (*praes.*) VI 23, 6. 37, 10. VII 23, 14. defendat V 20, 7. defendere I 11, 3. 31, 55. II 31, 10. III 3, 14. III 14, 6. V 7, 18. defendentibus (*abl.*) II 12, 6. defendebant III 12, 11. defenderet I 35, 17. II 33, 17. VI 34, 2. VII 20, 10. defenderent II 29, 15. III 16, 6. III 37, 6. VI 40, 14. defenderit I 44, 20. defensuros VII 15, 10. defendi VII 15, 7. 29, 6. 73, 7. defendendum VII 81, 15. defendendos II 10, 13. defensis (*abl. f.*) V 21, 1.
 defensionis II 7, 4. defensionem VII 23, 12.
 defensores VII 15, 14. defensorum V 45, 3. VI 38, 11. defensores III 25, 2. defensoribus II 6, 6. 12, 5. III 4, 6. III 17, 27.
 defert VII 39, 9. deferunt V 28, 2. 6. deferat V 45, 9. 48, 7. 49, 5. VI 20, 4. deferebant II 17, 12. deferret III 27, 7. detulerant II 19, 3. defertur V 25, 7. 48, 15. VI 2, 2. VII 4, 17. deferuntur 7, 17. 25. deferri II 4, 22. V 6, 6. deferebantur V 6, 20. deferrentur VII 17, 23. delatae sunt III 36, 9. delatus V 8, 3. *44, 22. delatā III 23, 19. delati VI 42, 9. VII 82, 3.
 defesso (*d. m.*) III 4, 10. defessi (*pl.*) I 25, 10. III 4, 3. VII 88, 16. defessis (*d. m.*) VII 25, 5. 41, 6.
 defetigatione III 19, 7.
 defetigatis (*d. m.*) V 16, 13. (*abl.*) I 40, 24. *u.* defatigare.
 deficient VII 50, 19. deficere II 10, 10. V 33, 3. VII 39, 11. deficeret III 20, 5. V 25, 3. VII 10, 4. deficerent III 5, 2. defecit VI 16, 13. defecisse II 14, 6. defecerat VII 30, 2. defecerant III 17, 4. defecuros V 3, 7.
 defigo defixerat III 17, 10. defigitur V 44, 15. defixae (*pl.*) V 18, 6.

- definiunt VII 83, 11.
 defuit III 10, 8.
 deforme (*n. n.*) VII 23, 11. deformia (*n. n.*) III 2, 6.
 defugiunt VI 13, 18.
 deicere III 26, 13. deiciendi (*g. n.*) III 17, 26. deicerentur III 28, 9. deieci sunt VII 51, 2. deiectus II 8, 9. III 12, 15. V †44, 22. 48, 2. deiecto (*abl. n.*) VII 36, 20. deieci (*pl.*) I 8, 11. VI 40, 2. VII 28, 2. deiectos VII 63, 15. deiectis (*abl. m.*) II 27, 9. III 12, 8.
 deinceps III 29, 1. V 16, 12. 40, 8. VII 3, 8. 23, 9.
 deinde I 25, 1. 35, 9. 41, 5. 43, 22. II 1, 7. III 20, 15. III 36, 9.
 delectantur III 2, 4.
 delerent II 27, 5. deleri VII 14, 8. 88, 16. delecto (*abl. m.*) VI 37, 13. delectis (*abl. m.*) VI 36, 10. delectis (*abl. f.*) VI 41, 8.
 deliberatur VII 15, 6. deliberandum I 7, 18. deliberatā III 9, 1.
 delibratis (*abl.*) VII 73, 8.
 delicto (*abl.*) VII 4, 28.
 deligatam I 53, 6. deligatā V 48, 10. deligatae (*n. pl.*) III 29, 6. deligatas V 9, 6.
 deligit V 11, 6. VI 10, 5. VII 16, 2. deligunt VII 83, 9. deligant II 17, 2. deligebat VII 31, 4. deligeret I 34, 3. deligerent I 30, 8. delegit I 49, 4. III 18, 1. delegerunt II 29, 16. delegerat VII 36, 10. delegerant I 48, 13. II 18, 2. deligitur I 3, 8. deliguntur III 23, 10. VI 23, 7. VII 15, 15. delectus II 22, 1. delectae (*g.*) I 46, 6. delectum (*m.*) III 19, 9. delecto (*abl. m.*) VII 85, 15. delecti (*n. m.*) VII 76, 13. delecta (*n. n.*) VII 21, 5. delecta (*acc.*) VII 71, 8. delectis (*abl. m.*) III 7 1.
 delituerant III 32, 16.
 dementiae (*g.*) III 13, 5.
 demesso (*abl. n.*) III 32, 14.
 demigrarent III 19, 6. demigrauerunt III 4, 7. demigrandi (*g.*) V 43, 11.
 deminuere VII 43, 12. deminuisse VII 33, 9. deminuerat I 53, 18. deminuta (*n. f.*) I 18, 19. deminutae (*pl.*) VII 31, 6. deminutis (*abl. f.*) VII 73, 2.
 *demittere VII 28, 5. demitterent VII 29, 2. demiserunt VI 40, 17. demississet *V 32, 5. demittebantur VII 73, 17. demisso (*abl. n.*) I 32, 4. demissi (*pl.*) VII 73, 10. demissae VII 47, 17. demissis (*abl. n.*) *VII 72, 11.
 demonstrat V 1, 5. 22. 88, 8. VII 66, 7. 71, 9. 89, 2. demonstrant I 11, 12. V 1, 19. VII 1, 12. 41, 6. 43, 8. demonstrauimus II 1, 2. 22, 4. V 2, 5. 3, 3. 19, 1. 22, 2. 49, 4. 56, 9. VI 8, 26. 29, 3. 34, 1. 85, 5. 37, 2. 48, 2. VII 70, 3. 76, 1. 79, 6. 83, 17. 85, 7. demonstrarunt II 17, 6. demonstraerunt III 84, 13. demonstraeram III 27, 4. demonstrata est VI 25, 1. demonstratum est II 9, 8. III 28, 3. demonstratā V 38, 4.
 demorante III 6, 15.
 demo dempta (*n. s. f.*) V 48, 15.
 demum I 17, 1. 50, 5. 51, 6. V 33, 1.
 denegasset I 42, 6.
 deni V 14, 8. denos I 43, 7.
 denique I 22, 12. 40, 19. II 33, 4. VII 28, 12. †64, 1.
 densiores (*acc. f.*) III 29, 7. densissimas III 38, 9. densissimis (*f.*) II 22, 4. (*n.*) VII 46, 8.
 denuntiare VI 10, 3. denuntiaret I 36, 14. V 54, 2.
 depellerent III 25, 2. depellere VI 17, 7. depellunt VII 67, 11. depulsos VII 49, 5.
 deperdere I 43, 20. deperdiderunt III 28, 15. deperdidisse V 54, 20.
 deperierat VII 31, 10. deperierant V 23, 3.
 deponere I 14, 10. VII 33, 16. deponerent III 19, 7. deposuerat VII 63, 4. deposuerant VI 41, 3. depositā V 19, 2. depositis (*abl. n.*) II 29, 12. III 32, 16.
 depopulandam VI 33, 5. depopulandos VII 64, 14. depopularentur VI 42, 8. depopulatā VII 77, 28. depopulati (*pl.*) II 7, 6. depopulatis (*abl. m.*) I 11, 9.
 deportabant III 12, 10.
 deprecant VII 1, 14.
 deprecatore I 9, 4. deprecatoribus VI 4, 10.
 deprecari II 31, 7. III 7, 8. VII 40, 16.
 deprecandi V 6, 7. VI 4, 4.
 deprehendit (*praes.*) VI 30, 3. deprehensus V 58, 18. deprehensa (*n. s. f.*) V 45, 5. deprehensis (*abl. m.*) VII 52, 7. deprensis (*abl. f.*) VII 58, 6.
 depugnarent VII 28, 4.
 directa III 17, 21. directis (*abl. n.*) VII 72, 3.

- derogatur VI 23, 17.
 descendunt VI 16, 14. descendant VII
 78, 3. descenderet VII 33, 5. 52, 6.
 descendisse V 29, 13.
 desectis (*abl. f.*) VII 4, 24.
 deserere VII 40, 18. desereret I 45,
 3. deserantur VII 2, 7. deserendum
 (*acc. n.*) VII 30, 5. deserebantur V
 34, 6. desereretur V 3, 17. deserto
 (*abl. n.*) II 25, 9. desertorum (*n.*) VI
 23, 16. desertis (*abl. n.*) II 29, 3. V
 53, 16.
 desiderent IIII 2, 3. desiderare VII
 20, 20. 52, 15. desiderari VII 20, 11.
 desideraretur V 23, 7. desiderati (*pl.*)
 VII 51, 9. desideratis (*abl. m.*) VII
 11, 19.
 desidiae (*g.*) VI 23, 11.
 designari I 18, 2.
 desiliunt IIII 2, 7. 33, 4. desilite IIII
 25, 11. desiliendi V 17, 11. desi-
 liendum IIII 24, 7. desilirent V 16,
 8. desiluerunt IIII 12, 7. 25, 16.
 desistunt VI 2, 3. 4, 4. 39, 8. desistere
 I 45, 2. desisteret I 42, 2. desiste-
 rent IIII 12, 9. destitit VII 4, 8. 12,
 2. 17, 5. destiterunt I 8, 15. 53, 2. II
 11, 20. VII 26, 15.
 despectus (*n. s.*) III 14, 25. VII 45, 9.
 79, 8. 80, 5. despectus (*acc.*) II
 29, 6.
 desperatione V 33, 15.
 despero desperant VII 85, 5. despe-
 rans VII 50, 12. desperare I 18, 23.
 40, 32. III 12, 8. desperantes (*acc.*)
 I 40, 26. desperarent I 40, 12. de-
 speravit VII 36, 4. desperatā III 3,
 9. IIII 15, 4. V 26, 9. 37, 14. VI
 5, 12. 41, 1. VII 80, 22. 88, 13. de-
 speratis (*abl. m.*) VII 3, 2. desperata
 (*abl. f.*) II 24, 16. III 26, 12. (*n.*)
 VII 86, 6.
 despiciere VII 20, 18. despiciebant III
 2, 10. despiceret I 13, 14. †despici
 VII 36, 8. *despecta VI 39, 9.
 despoliaret II 31, 9.
 detinabant III 14, 16. destinauerant
 VII 22, 5. destinatos VII 72, 9.
 destitutus I 16, 12.
 districtis (*abl. m.*) I 25, 5. VII 12, 15.
 desum deesse IIII 30, 3. V 40, 5. de-
 erat V 33, 7. VI 34, 17. deerant IIII
 29, 12. deesset I 48, 8. defuit IIII
 26, 15. V 34, 1. defuerit II 21, 12.
 defuisse I 40, 28. VI 43, 15. defore
 V 56, 4.
 [desuper I 52, 10.]
 deteriora (*acc.*) I 36, 9.
 detertere I 17, 5. 31, 53. II 3, 13. deterre-
 ret V 4, 2. deterrendum (*m.*) V 7, 2.
 detestatus VI 31, 12.
 detineat VII 37, 8. detinebantur III
 12, 13.
 detrahi VII 45, 5. detrahenda (*acc.*)
 VI 5, 11. detracto (*abl. n.*) II 25,
 13. detractis (*abl. m.*) I 42, 16. (*f.*)
 III 2, 8.
 detrectandam VII 14, 18.
 detrimentosum (*acc. n.*) VII 33, 1.
 detrimentum V 52, 13. VII 52, 8. de-
 trimenti VI 1, 9. detrimento (*d.*) I
 44, 13. V 52, 2. (*abl.*) VI 34, 20. VII
 19, 12. detrimentis (*abl.*) V 22, 9.
 VII 83, 1.
 detrudenda (*acc.*) II 21, 11.
 deturbant VII 86, 9. deturbati (*pl.*) V
 43, 22.
 deuexerat V 47, 5. deuexa (*n. n.*) VII
 88, 4.
 deuēnit II 21, 3. 12.
 Deuiciacus Diuiciacus I 18, 20. 32, 1.
 II 14, 1. Deniciacus I 31, 8. 32, 8.
 VI 12, 13. Diuiciaci I 3, 13. 18, 1.
 19, 8. 11. II 15, 1. Diuiciaco I 20,
 19. Diuiciacum I 19, 12. 41, 10. II 5,
 4. 10, 16. Deuiciacum II 4, 18. Diui-
 ciaco (*abl.*) I 16, 11. Deniciaco I 32,
 1. VII 39, 3.
 deuictā VII 34, 4.
 deuocaturum (*m.*) VI 7, 16.
 deuonent VI 17, 10. deuouisset III 22,
 8. deuotis (*abl. m.*) III 22, 3.
 deuro deustos VII 25, 8.
 deus di (*pl.*) IIII 7, 11. deorum I 12,
 15. V 52, 15. VI 14, 17. 16, 6. 21, 3.
 deum (*g.*) VI 17, 1. dis (*d.*) VI 16,
 12. deos I 14, 12. IIII 25, 10.
 dextrum (*acc. n.*) II 25, 1. dextram I
 20, 13. V 44, 17. dextrā VII 45, 21.
 50, 8. dextro (*abl. n.*) I 52, 3. 12. II
 23, 12. VII 27, 10. 49, 5. 62, 6. 67,
 10. dextris (*abl. m.*) VII 50, 5.
 Diablintres III 8, 26.
 dizione I 31, 25. 33, 8.
 dicit I 18, 4. 20, 19. 22, 5. V 57, 7. VI
 29, 19. VII 64, 4. dicat VI 25, 9.
 VII 32, 11. dicunt I 6, 13. V 12, 2.
 41, 8. 7. VI 18, 2. 23, 9. VII 1, 16. 15,
 11. 20, 27. dicere I 4, 2. 6, 13. 16, 8.
 47, 19. 50, 13. IIII 7, 8. V 26, 12. di-
 cebat I 53, 19. dicebant I 39, 6. 24.
 II 4, 10. diceret I 4, 7. 39, 12. 44,

37. 47, 16. V 6, 12. VII 17, 16. dice-
rent I 7, 9. II 3, 8. 14, 4. V 55, 4. 6.
VI 41, 9. dixit I 42, 19. II 15, 2. III
9, 4. 11, 18. 27, 12. VI 23, 18. dixi-
mus III 5, 6. 15, 1. 26, 7. III 4, 2. VII
17, 2. 23, 5. 58, 6. dixerunt II 31, 6. 23,
9. 32, 7. III 9, 1. 15, 11. 27, 14. dixerit
I 19, 18. dixisse VII 47, 19. dixeram
II 24, 3. dixerat I 18, 4. 41, 12. V 6, 5.
dixeramus II 1, 4. 23, 3. dixisset III
25, 13. V 44, 3. dixissent I 31, 6.
dicturus sum VII 77, 9. dicantur I
40, 36. VI 7, 15. dicuntur III 1, 8.
3, 5. VI 14, 5. dici I 46, 7. VII 38,
9. dicendum I 35, 6. dicebatur III
13, 13. VI 30, 4. dicebantur III 3,
10. 11, 4. V 2, 15. 28, 2. VII 75, 21.
dicerentur V 4, 1. VII 38, 12. dictus
est I 42, 9. dictum est I 1, 14. 16, 3.
49, 7. III 20, 2. III 35, 4. V 6, 2. dic-
ta sunt I 45, 1. sint dicta I 19, 17.
esse dictum (m.) V 27, 19. erat dic-
tum I 43, 3. esset dictum III 13,
14. dicto (d. n.) I 39, 25. 40, 35. 37.
V 54, 11. dictum (acc. n.) V 6, 6.
dictis (abl. f.) VII 77, 4. 78, 1.
dico dicant VI 13, 6. dicabant VI
12, 22.
dictionis I 4, 4.
*diduci III 23, 15. *diducendi* (pl.) VI
34, 13.
dies (n.) I 6, 14. 8, 7. 42, 8. III 12, 5.
V 39, 11. 43, 14. 44, 7. VI 18, 5. 35,
2. VII 3, 1. diei (g.) I 23, 1. 47, 6.
48, 8. 51, 1. II 11, 19. 12, 1. 33, 16.
III 13, 11. 14, 8. 23, 5. V 9, 19. 10,
1. 35, 10. 40, 13. 46, 2. 53, 4. 58, 7. VII
11, 11. 68, 6. 88, 16. diem I 6, 13. 14
(d.). 7, 18. 16, 8. 9. 30, 11. 13. 40, 41.
47, 8. II 5, 4. III 23, 20. III 9, 2. 13,
9. 28, 1. V 1, 21. 22. 27, 19. 38, 3. 57,
6. VI 33, 8. 9. 11. 35, 2. 38, 3. VII 31,
8. 36, 12. 41, 13. 42, 12. 64, *1. †2. 77,
26. 31. die I 4, 3. 10, 15. 13, 5. 15, 1.
16, 8. 9. 21, 1. 22, 12. 15. 26, 14. 41,
13. 42, 9. 48, 1. 6. 50, 1. II 6, 3. 32, 11.
III 6, 13. III 11, 13 (bis). 21, 21. 36, 1. 4.
38, 1. V 15, 12. 17, 1. 30, 6. 38, 5. 40,
6. 43, 1. 15. 47, 2. 48, 14. 49, 5. 50, 1.
52, 3. 12. 53, 7. VI 3, 16. 7, 16. 36, 4.
VII 11, 1. 4. 15, 1. 18, 5. 19, 17. 26,
2. 27, 1. 29, 1. 35, 8. 36, 2. 47, 19. 51,
8. 52, 1. 53, 8. 11. 62, 23. 67, 2. 68, 8.
77, 1. 79, 4. 81, 1. 86, 6. 89, 1. dierum
II 17, 5. *35, 9. III 18, 12. III 7, 3.
38, 12. VI 18, 3. 25, 2. 9. 36, 4. 14.
VII 71, 9. 74, 6. 90, 15. *dies* (acc.)
I 15, 12. 39, 1. 48, 6. †II 35, 9. III 2,
1. 23, 17. III 19, 1. 29, 2. 34, 8. V 7,
5. 11, 11. 13, 10. 45, 1. 58, 1. VI 18, 3.
36, 1. VII 5, 9. 17, 11. 30, 8. 32, 1.
diebus (abl.) I 13, 4. 18, 25. 48, 9. II
2, 10. III 17, 5. 23, 4. 23, 1. 6. III
9, 5. 18, 1. 19, 14. 27, 14. 35, 1. V 2,
7. 26, 1. 40, 8. 42, 9. VI 8, 22. 9, 7. 10,
1. 10. VII 9, 8. 20, 25. 24, 3. 44, 4. 58,
10. 81, 9.
differt VI 28, 11. VII 11, 12. *differunt*
I 1, 4. V 13, 3. VI 18, 6. 21, 1. *diffe-
rant* VI 11, 2. 25, 12. *distulerunt* V
43, 5.
difficilis (n. s. f.) VII 19, 2. *difficile* (n.)
I 6, 2. (acc.) I 14, 5. *difficili* (abl. m.)
VI 7, 11. *difficiles* (acc.) VII 36, 3.
difficillimis (abl. n.) II 27, 14. *diffi-
cile* (adu.) *difficilius* VII 58, 3.
difficultas †I 38, 6. III 12, 15. III 17, 4.
24, 4. VII 56, 6. *difficultatem* VII 10,
1. *difficultate* VII 6, 4. 17, 9. *diffi-
cultates* (n.) III 10, 1. *difficultates*
(acc.) VII 10, 7. *difficultatibus* (abl.)
II 20, 7. VI 34, 17. 35, 4. VII 59, 15.
diffidant V 41, 8. *diffidens* (n. s. m.)
VI 36, 4. *diffissus* VI 38, 4.
diffunduntur VI 26, 4.
digiti (g.) III 13, 8. *digitis* (abl.) VII
73, 17.
dignitas VII 30, 7. 77, 17. *dignitatis*
III 16, 3. III 17, 3. V 7, 3. *digni-
tatem* VI 8, 4. VII 39, 4. 54, 13. *digni-
tate* I 43, 20. VI 12, 18. 25. 13, 22.
VII 66, 15.
dignum (acc. n.) VII 27, 7.
diiudicari V 44, 26.
dilectum VI 1, 3. VII 1, 4. 3, 9. *dilectu*
VI 1, 12.
diligenter II 5, 3. III 18, 13. V 49, 5.
VI 12, 23. VII 60, 2. *diligentius* III
16, 8. VI 13, 29. *diligentissime* II 28,
10. *diligentissime* V 35, 1.
diligentiae (d.) VII 4, 21. *diligentiam*
III 20, 8. VI 14, 12. 34, 6. *diligentiā*
I 40, 11. III 21, 11. 25, 9. V 58, 8.
VI 34, 18. 36, 2. VII 29, 11. 32, 19.
65, 8.
diligo dilectos VI 19, 14.
dimenso (abl. n.) II 19, 13. *dimensa*
(acc.) III 17, 8.
dimicationum VII 86, 5.
dimico *dimicare* V 16, 5. 49, 12. VI
17, 9. VII 20, 18. 35, 17. *dimicandi*
VI 7, 8. *dimicaret* VII 56, 8. *dimi-*

- caturum (*m.*) VII 64, 4. dimicatuross III 24, 4. dimicaturas VII 6, 6. dimicandum II 21, 9. III 17, 20. V 49, 9. VI 31, 2. VII 19, 8. 20, 13. 60, 6. dimicaretur V 16, 2.
- dimidiae (*g.*) VI 31, 9. dimidio (*abl. n.*) V 13, 6.
- dimittit I 18, 3. II 5, 9. VI 34, 21. 43, 3. VII 4, 13. 38, 23. dimittunt III 18, 16. dimittant V 38, 7. VI 37, 20. dimittere III 23, 5. VII +28, 5. 71, 3. dimittebant V 53, 15. dimitteret II 21, 14. V 57, 3. dimitterent V 18, 11. VI 8, 3. dimisit I 33, 5. III 7, 10. VII 54, 14. dimiserunt III 34, 10. dimisisse III 19, 6. dimiserant VI 12, 19. dimisisset +V 32, 5. VII 52, 7. dimissurum (*m.*) VII 17, 16. dimittendae (*pl.*) VI 34, 13. dimisso (*abl. n.*) I 31, 1. dimissis (*abl. m.*) III 23, 16. V 39, 1. 49, 19. VI 31, 4. dimissis (*f.*) II 14, 2. V 19, 2. VI 8, 15. (*n.*) +VII 72, 11.
- directum (*n. n.*) VI 26, 2. directae (*n.*) VII 23, 2. directis (*abl. n.*) VII 27, 1. directe III 17, 11.
- dirigi VI 8, 15.
- dirimo diremisset I 46, 11.
- diripit VII 11, 21. 38, 21. diripiunt VII 3, 6. 42, 6. diripi VI 35, 7. VII 8, 14. [diripiendos VI 34, 22.] direptis (*abl. n.*) II 17, 10. VII 43, 3. 7.
- diriuatā VII 72, 12.
- Dis Dite VI 18, 1.
- discedit V 27, 28. VII 9, 3. discedunt V 58, 10. 21. VII 88, 19. diacedere I 16, 7. 23, 8. 39, 13. II 20, 11. III 30, 11. V 3, 18. 7, 12. 16, 4. 41, 11. 15. VII 33, 1. discedens V 1, 1. VI 33, 3. discedentem VII 20, 13. discedentibus (*d.*) VII 54, 8. 71, 3. discedendi III 15, 9. discedendum V 28, 9. discederet V 34, 2. VII 43, 15. discederent II 11, 6. III 6, 5. V 33, 17. VII 17, 18. discessit I 14, 22. II 7, 5. discesserunt III 34, 3. V 7, 12. discessisse III 2, 4. V 49, 6. 53, 24. 56, 10. VI 35, 13. 39, 9. VII 69, 1. 82, 11. discesserant I 28, 10. III 12, 5. V 8, 19. discessisset I 44, 38. VII 20, 3. discessissent V 39, 7. discessurum (*m.*) I 40, 6. disceditur VII 2, 9. discedi V 19, 11.
- disceptatorem VII 37, 13.
- discernere VII 75, 5.
- discessus V 53, 25. discessum II 14, 1. VI 41, 4. discessu III 4, 14. 14, 4. V 3, 20. VII 5, 16. 20, 4. 41, 11. 54, 5. [74, 5.]
- disciplina I 40, 16. VI 1, 15. 13, 28. disciplinae (*g.*) VI 13, 10. disciplinam VI 14, 4. 10. disciplina III 1, 17. VI 14, 6.
- discludit VII 8, 4. disclusis III 17, 18.
- disco discit VII 54, 2. discunt VI 14, 10. discendi VI 13, 30. didicisse I 13, 15.
- discrimine VI 38, 6.
- discussā VII 8, 5.
- disiectā I 25, 4. disiectos III 20, 17. disiectis (*abl. f.*) III 15, 1.
- dispar dispari (*abl. n.*) V 16, 8. VII 39, 3.
- disparandos VII 28, 13.
- dispersa (*n. f.*) VI 34, 3. dispersi (*pl.*) V 58, 9. dispersos I 14, 28. III 32, 16. VI 34, 16. 35, 13. VII 14, 7. 16, 6. dispersis (*m.*) III 28, 11. VI 34, 8. 36, 9.
- *dispici VII 38, 8. *dispectā VI 39, 9.
- disponit I 8, 6. VI 8, 16. disponere V V 33, 2. VII 55, 19. disponeret VII 34, 6. disposerant VII 81, 11. disposito (*abl. m.*) VII 56, 12. 80, 2. dispositi (*pl.*) VII 61, 2. dispositas V 16, 12. VII 27, 4. dispositis (*m.*) VII 28, 17. 35, 2. 73, 14. 78, 9. (*n.*) VII 65, 7. dispositis (*n.*) III 4, 8.
- disputatione V 30, 1. 31, 5.
- disputo disputant VI 14, 13.
- dissensionis VII 34, 2. dissensione V 31, 2. 5. dissensiones (*n.*) VI 22, 11. dissensionibus (*abl.*) VII 1, 7. 33, 3.
- dissentirent V 29, 17. VII 29, 10.
- disserebantur VII 73, 24.
- dissimulanda (*acc.*) III 6, 9.
- dissipati (*pl.*) V 58, 10. dissipatos II 24, 15. dissipatis (*m.*) VI 35, 4.
- dissuadente VII 15, 13.
- distinebat VII 59, 15. distinetur VII 84, 6. distineri II 5, 6. distinendae (*g.*) VII 50, 4. distinendam III 11, 10. distinebantur III 17, 17.
- disto distantes (*n. f.*) VII 23, 3. distabat III 17, 17. distabant VII 73, 21. distarent VII 72, 4. 16.
- distrahi VII 23, 16.
- distribuit VII 65, 16. 71, 15. 89, 11. distribuere V 34, 5. distribuit (*perf.*) III 22, 14. 17. distribuerant VII 61, 12. distribuendum (*m.*) III 10, 10. distributo (*abl. m.*) VII 67, 2.

- distributi (*pl.*) VII 19, 4. distribu-
 tis (*abl. f.*) V 24, 16. VI 32, 9.
 diu I 25, 9. 41, 11. 17, 13. 26, 1. 10. III
 21, 1. diutius I 16, 9. 26, 2. 31, 45. 49,
 2. II 1, 8. 6, 13. 10, 18. III 9, 16.
 24, 13. 29, 9. III 35, 6. VII 20, 15.
 32, 17. 82, 10. diutissime VI 21, 7.
 diuersae (*pl.*) II 23, 8. diuersos II 24,
 15. diuersas VII 74, 3. diuersis (*f.*)
 II 22, 3. VI 25, 8. (*n.*) VII 16, 9.
 Diuiciacus, *u.* Deuiciacus.
 Diuico I 13, 6. 14, 19.
 diuidit I 1, 5. 2, 8. 11. 8, 4. V 11, 18.
 VII 5, 9. diuideret I 33, 18. diuisit
 VII 34, 7. diuideretur III 1, 15. est
 diuisa I 1, 1. [diuisa est I 12, 12.]
 diuisum (*m.*) VII 32, 16. (*bis.*) 67, 5.
 diuiso (*abl. m.*) VI 43, 10. diuisae
 (*pl.*) VI 11, 13.
 diuinā II 31, 4. diuinis (*d. f.*) VI 13,
 8. 21, 2.
 diurno (*abl. n.*) VII 9, 9. diurnis (*abl.*
f.) VII 26, 9. (*n.*) I 38, 14. VII 56, 9.
 diutina (*n. f.*) V 52, 16.
 diuturnitate I 40, 24. III 4, 7.
 diuturnus diuturniorem (*f.*) I 14, 15.
 diues ditissimus I 2, 1.
 do dat I 3, 16. II 2, 5. III 19, 5. V 1,
 23. 31, 6. 51, 11. VI 4, 6. VII 31, 8.
 45, 21. 85, 11. dant I 3, 20. V 44,
 14. det VI 7, 21. dent I 9, 10. dare
 I 8, 10. 14, 20. 31, 22. II 1, 5. 3, 7.
 III 23, 5. III 21, 10. 31, 3. VI 3, 6.
 9, 14. VII 54, 7. dabat V 7, 8. VII
 62, 10. dabant V 43, 17. daret I
 31, 27. 38, 8. III 11, 9. dedit II 21,
 7. III 22, 20. V 24, 6. VII 27, 9. 34,
 8. dederunt I 28, 15. III 26, 12. 27,
 13. V 17, 11. VII 80, 21. dederat I
 43, 23. V 24, 19. dederant III 16,
 17. VI 9, 9. dedissent III 8, 8. 13, 20.
 daturum (*m.*) V 27, 30. VII 9, 5. da-
 turos III 27, 3. 14. daturas II 35,
 4. datur V 40, 10. VII 15, 19. den-
 tur I 14, 16. dari I 14, 2. III 8, 5.
 21, 19. VII 11, 5. 12, 7. dandum (*n.*)
 II 20, 3. 5. dandum (*acc. n.*) III
 13, 8. dandos I 19, 3. dabatur III
 4, 12. III 29, 7. daretur I 32, 13.
 52, 7. III 4, 2. 19, 4. III 34, 13. da-
 tum (*acc. n.*) V 31, 14. data I 7,
 15. III 17, 20. V 49, 3. VII 42, 10.
 50, 16. dato I 14, 22. 52, 5. III 4, 3.
 5, 12. III 14, 5. 23, 17. V 58, 9. VII
 2, 8. 3, 2. 46, 9. 52, 4. datos I 44, 6.
 datis (*abl. m.*) I 37, 4. III 1, 10. 10,
 4. datis (*f.*) VII 41, 3. datis (*n.*) VII
 54, 14. 71, 11.
 docet II 5, 5. III 18, 6. V 47, 13. 52,
 15. VII 14, 8. 86, 6. docent III 5,
 9. doceant V 1, 18. VI 9, 11. VII
 10, 10. docebat I 43, 12. 14. doce-
 bant V 28, 11. docerent VII 41, 2.
 docuit VI 1, 15. docuimus VI 2, 1.
 35, 10. 40, 8. docuerant V 42, 10.
 doceri II 20, 10. docebantur V 42,
 4. doceretur VII 33, 12.
 documento (*d.*) VII 4, 25.
 doleant I 14, 13. dolebant III 2, 14.
 V 54, 21. dolerent VII 1, 9.
 dolor V 52, 17. doloris I 20, 13. dolori
 V 29, 9. dolorem I 20, 15. VII 77,
 15. dolore I 2, 13. V 4, 14. VII 15,
 4. 38, 8. 63, 15.
 dolum III 13, 3. dolo I 13, 16.
 domestici (*g. n.*) V 9, 12. domesticis
 (*abl. f.*) II 10, 15.
 domicilio (*d.*) I 30, 8. II 29, 16. domi-
 cilium (*acc.*) I 31, 48. domicilia (*n.*)
 VI 30, 12.
 dominari II 31, 13.
 dominis (*d.*) VI 13, 7.
 Domitio (*abl.*) V 1, 1.
 domus domi I 18, 13. 20, 4. 28, 6. III
 1, 10. 11. VII 4, 20. 39, 2. domum
 I 5, 6. 29, 9. 43, 24. 44, 4. 54, 2. II
 10, 11. 11, 3. 24, 16. 29, 3. III 21,
 12. V 7, 12. VI 8, 23. VII 4, 25. 5,
 10. domo I 5, 8. 6, 1. 12, 13. 29, 3.
 31, 48. 53, 8. III 7, 9. 14, 12. V 54,
 9. domus (*n.*) VI 23, 19. domos I
 30, 6. domibus (*abl.*) VI 11, 5.
 donat VII 11, 22. donatus erat I 47, 11.
 donis (*abl.*) VII 31, 3.
 Donnotauro VII 65, 5.
 dorsum (*acc.*) VII 43, 8.
 dotis (*g.*) VI 19, 1. dotibus (*abl.*) VI
 19, 2.
 druides VI 14, 1. druidum VI 13, 8.
 23. druidibus VI 13, 21. druides VI
 21, 2. druidibus VI 16, 5. 18, 2.
 Dubis I 38, 8.
 dubitationis I 14, 1. dubitationem V
 48, 18. dubitatione VII 40, 3.
 dubito dubitas V 44, 6. dubitamus
 VII 38, 18. dubitatis VII 77, 27. du-
 bitant VI 8, 7. dubitare I 17, 7. 31,
 50. VII 66, 17. dubitantes (*acc.*) VII
 4, 22. 63, 5. dubitaret I 40, 45. du-
 bitauerunt II 23, 6. dubitasse I 41,
 7. dubitandum II 2, 9. VII 21, 4.
 dubium (*n. n.*) VI 31, 4. dubium (*acc.*)

- n.) I 3, 18. VI 7, 16. dubiā VII 80, 16.
 ducentorum (m.) II 29, 7. VI 29, 7. ducentos II 18, 5. VI 32, 17. ducentas III 14, 5. ducentis (m.) I 43, 4. V 4, 4.
 ducit I 10, 7. II 13, 4. ducunt VI 18, 9. 21, 3. ducere I 16, 8. III 14, 6. V 5, 9. ducebat II 19, 4. duceret I 41, 10. VI 32, 3. duxit II 12, 3. V 18, 2. VII 34, 9. 72, 3. duxerunt I 3, 6. III 30, 6. VII 61, 15. duxerat I 9, 7. 53, 8. 9. V 35, 13. VI 38, 2. duxerant III 38, 7. ducuntur VI 23, 16. duci I 16, 9. II 8, 17. ducebantur VII 73, 9. ducendum (acc. m.) III 22, 20. ducendam V 24, 5. 19. ducendum (acc. n.) I 38, 7. ducendas VII 34, 7. ducenda (acc.) VII 37, 19. ducerentur I 6, 3. 40, 4. ducti (pl.) VII 73, 21. ductum iri VII 11, 9. [ductu VII 62, 4].
 dum I 7, 17. 11, 14. 27, 7. 39, 1. 46, 1. III 17, 1. III 13, 4. 22, 1. 23, 10. 32, 1. 34, 6. V 22, 1. 35, 15. 37, 5. 44, 21. VI 7, 1. 4. VII 23, 9. 37, 1. 42, 1. 50, 20. 57, 1. 66, 1. 75, 1. 77, 5. 82, 1. 8.
 Dumnorix I 9, 4. 18, 87. V 6, 1. 7, 11.
 Dumnorigi I 3, 13. 20, 19. Dumnorigem I 9, 8. 18, 1. 6. 20, 16. V 7, 3. 8. Dumnorige I 18, 26. 19, 16.
 duo (n. m.) V 3, 3. VII 32, 10. duae I 53, 7. 10. II 19, 5. 20, 7. 23, 8. III 36, 8. 38, 11. VII 9, 10. 24, 15. 67, 2. duo (n. n.) I 6, 1. VI 13, 2. VII 69, 3. duorum (m.) III 17, 9. duo de xx II 5, 20. duarum II 26, 7. V 15, 9. VI 44, 2. VII 65, 2. duum (n.) III 17, 12. duo (acc. m.) V 38, 7. VII 33, 14. duas I 10, 8. 24, 5. 31, 9. 49, 10. 11. II 2, 1. 9, 5. III 1, 11. 15. III 22, 12. 32, 9. V 48, 2. VI 5, 15. 11, 13. 44, 8 (bis). VII 11, 15. 17, 3. 34, 6. 36, 20. 72, 10. duo (acc. n.) I 29, 8. III 17, 13. VI 35, 8. duobus (m.) II 13, 2. V 23, 4. VII 50, 17. duobus (abl.) I 21, 5. II 8, 15. III 2, 3. 19, 6. V 15, 8. 21, 10. 58, 10. VI 9, 2. 14, 9. VII 10, 11. 24, 9. 35, 8. 40, 6. 41, 11. 68, 5. 69, 3. 83, 7. 90, 5. 8. duobus (n.) I 48, 4. 54, 4. II 7, 9. V 8, 2. 32, 4. VI 13, 7. VII 67, 3.
 duodecim I 5, 4. VI 29, 9.
 duodecima (n. f.) II 23, 12. VII 62, 8.
 duodecunae (g.) II 25, 3.
 duodeni V 14, 8. duodenum (g. m.) VII 36, 21. duodena (acc.) VII 75, 11.
 duplicem (f.) VII 36, 21. duplici (abl. m.) II 29, 8. (f.) III 24, 1.
 duplico duplicavit III 36, 3. duplicato (abl. m.) VI 1, 13.
 duritiae (d.) VI 21, 7.
 duro durant VI 28, 5.
 Durocortorum (acc.) VI 44, 2.
 durus duris (abl. f.) VII 10, 6. durius (n. n.) I 48, 15. V 29, 14. durissimo (abl. n.) VII 8, 4.
 Durus V 15, 13.
 dux I 13, 7. VII 62, 10. 88, 9. ducem VI 17, 3. 23, 13. VII 21, 3. duce II 23, 14. III 21, 4. V 22, 7. 34, 6. VI 35, 25. 40, 8. VII 52, 6. 67, 19. duces (n.) III 23, 8. 10. V 34, 1. 41, 1. VII 79, 1. 83, 8. 89, 7. duces (acc.) III 18, 16. ducibus (abl.) I 21, 6. II 7, 1. III 24, 9. VI 8, 12. VII 3, 2. 83, 13.
 e (praep. ante c) I 12, 7. 27, 12. 50, 1. VII 58, 3. (f) I 5, 2. 26, 11. (l) I 25, 3. 26, 7. (m) I 53, 16. (n) III 27, 6. (q) V 3, 4. (r) VII 25, 9. 35, 2. 7. 36, 14. 58, 14. 61, 12. (s) I *28, 11. 47, 4. 7.
 Eburones (n.) V 39, 8. VI 32, 7. Eburonum III 6, 7. V 28, 5. 58, 20. VI 5, 7. 31, 10. 32, 11. 35, 1. 13. †Eburonibus (d.) VII 75, 16. Eburones (acc.) II 4, 27. V 24, 12. 29, 6. VI 32, 2. [34, 22.] 35, 7. Eburonibus (abl.) V 47, 13.
 Eburonices (n.) III 17, 6. *Eburonicebus (d.) VII 75, 16.
 ediscere VI 14, 5.
 editus II 8, 7. III 19, 1. edito (abl. m.) VII 18, 9. 69, 2.
 edo edere I 31, 43.
 edocet III 18, 4. VII 19, 12. edocuerat VII 38, 9. edocti (pl.) VII 20, 26.
 educit I 10, 10. VII 70, 4. 81, 9. educunt III 1, 9. VII 42, 10. educat III 18, 8. educere V 44, 16. educeret VII 10, 5. 49, 4. eduxit I 50, 2. III 13, 17. VII 53, 5. eduxerunt I 51, 7. educturus esset V 47, 12. educi VII 13, 1. 68, 4. 80, 3. educto (abl. m.) VII 79, 5. eductae (pl.) VII 51, 5. eductos V 27, 37. eductas II 8, 18. eductis (abl. f.) III 26, 3.
 effarciuntur VII 23, 5.
 effeminari III 2, 14. effeminandos I 1, 8.
 effert V 45, 10. efferre I 5, 8. extulit

- VII 47, 22. efferatur VII 2, 4. efferantur VII 1, 17. efferri V 47, 11.
 VI 14, 10. elatum est I 46, 9. elati (pl.) VII 47, 6.
 efficit I 38, 13. IIII 1, 19. 10, 3. V 14, 5. efficiat VII 4, 20. efficiunt IIII 2, 7. 33, 9. efficere III 21, 4. IIII 29, 2. 35, 8. V 19, 14. 50, 5. VI 31, 8. efficiebat II 5, 17. effecit IIII 31, 10. V 33, 15. [VI 7, 24.] effecerat IIII 21, 7. effecerant II 17, 17. effecissent III 24, 12. effecturum (m.) VII 29, 12. effecturos VII 26, 4. effecitur VI 9, 7. effici VI 4, 3. efficienda (acc.) VII 22, 3. effectum (acc. n.) VII 29, 13. effecto (abl. m.) VII 35, 8. 81, 2. (n.) IIII 18, 2. VII 35, 14. effectis (abl. m.) VI 6, 2. (f.) IIII 10, 9.
 effossis (abl. m.) VII 4, 21.
 effugere V 58, 15. VI 30, 10. effugerent IIII 35, 3.
 egeo egentium VII 4, 9. egeret VI 11, 10.
 egestate VI 24, 9.
 ego IIII 25, 12. VII 38, 7. 77, 16. mihi VI 14, 8. VII 77, 11. me (acc.) VII 77, 17. me (abl.) VII 20, 23. 33. 36. 50, 13.
 egreditur VII 84, 2. egredi IIII 21, 20. 24, 3. VI 35, 23. 36, 3. 8. VII 1, 19. 35, 12. 74, 6. egredientes (acc.) IIII 26, 6. egrediendum (acc.) IIII 23, 9. erant egressi V 37, 10. egressus VII 36, 19. 58, 4. 60, 11. 83, 14. egressa (n. f.) VII 28, 8. egressum (m.) I 44, 22. IIII 27, 6. egressi (pl.) I 27, 12. II 11, 2. 13, 7. 24, 6. V 35, 5. VI 31, 8. VII 11, 16. 81, 3.
 egregiam I 19, 9. V 4, 11. 52, 10. egregia I 28, 13. egregie II 29, 4. V 9, 11. 11, 12. 21, 9. VII 36, 15.
 egressum V 8, 11.
 eiecerunt IIII 15, 3. V 15, 17. 21, 12. VII 28, 13. 47, 13. eiecerat V 19, 8. erat eiectus VII 4, 12. eiectas esse V 10, 6. eiectos IIII 7, 8.
 eiusmodi IIII 12, 1. 13, 14. 29, 7. V 27, 12. 29, 13. eius modi V 33, 12. VI 34, 17. 36, 8.
 elapsi (pl.) V 37, 15.
 Elauer (n.) VII 35, 5. (acc.) VII 34, 9. 53, 11.
 elefantos VI 28, 2.
 Eleutetis VII 75, 8.
 elicere V 50, 4. VII 32, 6. eliceret VI 8, 8.
 eligo electa (acc.) II 4, 15.
 Elusates (n.) IIII 27, 3.
 emigrent I 31, 48.
 eminentibus (abl. m.) VII 72, 14. eminebant VII 73, 11. eminerent VII 73, 18.
 eminus *V 7, 17. VII 24, 11.
 emittit V 58, 11. emitte I 25, 10. emittebat V 19, 9. essent emissae VI 42, 2. emissio (abl. m.) V 51, 11. emissis (abl. m.) V 26, 9. emissis (n.) II 23, 2.
 emo emerant II 33, 19. emi I 16, 14. temulomento I 84, 9.
 enatis (abl. m.) II 17, 17.
 enim I 14, 12. 31, 38. 40, 36. II 17, 13. III 13, 17. 14, 10. 24. IIII 5, 4. 9, 4. 20, 9. 29, 11. †V 7, 17. VI 11, 10. 25, 2. 34, 7. VII 37, 12. 66, 10. 77, 44. 84, 9.
 enuntiarit I 17, 12. 30, 14. enuntiari I 17, 10. V 58, 5. enuntiarentur I 31, 6. est enuntiata I 4, 1. enuntiata sint I 31, 50. enuntiatum esset I 31, 7.
 eo ire I 6, 12. 9, 2. 10. 10, 11. 23, 6. III 1, 6. VI 8, 18. 33, 7. 61, 7. 67, 5. ierunt I 26, 13. V 18, 9. VII 62, 18. ierant I 21, 8. 28, 1. IIII 12, 8. iturum (m.) I 40, 45. V 36, 10. 56, 13. ituros I 13, 8. V 31, 8. iri III 18, 10. V 36, 6. VII 11, 9. 66, 15.
 iretur III 24, 14. VII 16, 10.
 eo (adu.) I 14, 1. 3. 5. 23, 8. 10. 25, 12. 27, 5. 42, 16. 43, 3. 8. 10. 47, 5. 49, 7. II 3, 1. 7, 1. [25, 13.] 33, 11. III 2, 2. 3, 11. 11, 14. 12, 12. 13, 10. 14, 22. 16, 3. 7. 23, 4. 28, 5. 9. IIII 6, 3. 21, 18. 23, 10. 38, 10. V 1, 7. 16, 2. 8. 8. 17. 9, 5. 11, 14. 12, 5. 18, 3. 21, 8. 47, 5. 53, 3. VI 3, 15. 37, 5. 40, 2. VII 6, 4. 7, 6. 9, 9. 12. 11, 10. 17, 10. 18, 5. 22, 6. 25, 3. 33, 12. 48, 4. 53, 11. 55, 6. 13. 56, 3. 58, 7. 61, 1. 67, 8. 87, 4. 89, 7. 90, 2.
 eodem (adu.) I 4, 6. 14, 12. IIII 11, 10. V 5, 4. 5. 11, 14. VI 4, 9. 5, 13. VII 63, 9.
 ephippiatorum IIII 2, 11.
 ephippiis (abl.) IIII 2, 11.
 epistolam V 48, 7. epistolā V 48, 8. 9.
 Eporedorix VII 38, 4. 39, 1. 8. 55, 6. 63, 18. 67, 18. Eporedorigis VII 64, 12.
 Eporedorigi VII 76, 11. Eporedorigem VII 40, 12. Eporedorige VII 54, 1.

epulis (*abl.*) VI 28, 12.

eques V 27, 2. equitem VII 3, 4. equite VI 40, 9. equites (*m.*) I 43, 5. 46, 11. 48, 14. II 19, 7. 24, 1. 11. 27, 4. III 19, 6. 25, 7. IIII 11, 11. 26, 13. V 7, 21. 10, 4. 15, 1. 17, 8. 57, 9. 58, 7. 19. VI 37, 1. 39, 2. 40, 11. VII 9, 5. 41, 4. 66, 2. 19. 88, 8. equitum I 15, 8. 23, 6. 48, 11. II 9, 6. 18, 8. 26, 12. III 10, 3. 26, 1. IIII 2, 12. 33, 4. 8. V 8, 2. 5. 18, 11. 19, 9. 39, 7. VI 7, 18. 13. 8. 15, 1. 30, 14. 31, 3. 35, 8. 43, 17. VII 20, 10. 31, 13. 38, 23. 39, 5. 45, 1. 5. 66, 7. 67, 16. 76, 8. 80, 8. 87, 5. 88, 2. equitibus (*d.*) I 42, 16. IIII 22, 16. V 58, 16. VII 8, 9. 60, 3. equites (*acc.*) I 46, 2. II 19, 18. 24, 14. IIII 9, 7. 11, 4. 12, 1. 2. 23, 2. 28, 3. 30, 3. 35, 3. V 7, 10. 10, 1. 16, 5. 17, 3. 46, 10. 50, 9. 57, 6. VI 4, 12. 8, 16. 32, 18. VII 13, 2. 18, 4. 38, 11. 40, 13. 45, 6. 56, 10. 64, 2. 11. 65, 12. 80, 6. equitibus (*abl.*) I 15, 7. 18, 26. IIII 7, 1. 12, 11. V 2, 12. 7, 11. 9, 3. 26, 9. 48, 6. 50, 8. 58, 2. VI 30, 4. 33, 7. VII 14, 8. 28, 9. 48, 4. 61, 4. 65, 15. 66, 16.

equestre (*n. s. n.*) I 18, 24. VII 70, 1. [equestris (*g. n.*) V 16, s]. equestre (*acc.*) III 20, 14. VII 13, 2. equestri (*abl. n.*) I 48, 10. II 9, 4. V 26, 9. VII 36, 2. 13. 53, 7. equestribus (*abl. n.*) II 8, 3. IIII 2, 7. V 50, 1.

equitatus (*n.*) III 26, 14. IIII 13, 4. 37, 11. V 5, 6. 19, 7. 50, 7. VII 12, 9. 38, 4. 61, 3. 83, 18. 88, 7. 17. (*g.*) I 18, 12. III 1, 2. 11, 6. IIII 9, 5. 16, 6. 34, 14. V 7, 14. 47, 14. VI 7, 2. 10, 3. VII 5, 7. 9, 3. 34, 9. 76, 18. equitatus I 18, 26. 39, 20. 42, 14. 52, 14. VII 4, 21. equitatum I 15, 2. 18, 28. 21, 9. 24, 2. 31, 19. II 10, 1. 11, 7. 8. 17, 15. IIII 13, 17. 14, 14. 37, 8. V 3, 8. 11, 1. 17, 4. 53, 11. VI 9, 9. 41, 8. VII 9, 8. 13, 1. 34, 4. 40, 8. 55, 19. 67, 4. 71, 2. 12. 80, 3. equitatu I 15, 5. 24, 10. 42, 12. 46, 6. 49, 8. 53, 7. 13. II 10, 7. 17, 12. 19, 1. 8. IIII 11, 2. 20, 9. 13. 15. IIII 4, 13. 6, 10. 11, 15. 24, 2. 32, 18. V 3, 1. 9, 8. 10. 15, 2. 18, 8. 38, 1. 51, 11. 57, 7. VI 5, 3. 6, 8. 7, 9. 8, 20. 29, 16. 36, 9. 41, 5. 43, 10. VII 14, 5. 18, 3. 20, 3. 26, 14. 40, 11. 52, 7. 54, 2. 56, 13. 62, 21. 64, 5. 65, 8. 67, 2. 68, 1. 9. 79, 4. 90, 6. equum I 42, 22. VI 30, 15. equo (*abl.*)

I 22, 4. 48, 15. IIII 12, 15. 18. VII 46, 13. equorum I 48, 18. IIII 33, 3. VII 55, 5. equos IIII 2, 8. 24, 11. 33, 10. V 55, 9. VII 12, 7. 55, 13. 65, 15. equis (*abl.*) I 25, 2. 42, 16. 43, 4. 6. IIII 2, 7. 12, 8. 26, 6. VI 30, 10. VII 65, 14. 70, 10. 16.

Eratostheni (*d.*) VI 24, 5.

erga V 54, 15.

ergo VII 27, 27. 31.

erigere VI 27, 5. erectae (*pl.*) III 13, 4.

eriperet VI 43, 16. VII 46, 14. eripuit

I 4, 7. IIII 12, 15. erepturi (*pl.*) I

17, 9. eripi I 43, 21. eriperetur III

14, 20. ereptum (*acc. m.*) I 53, 16.

erepto (*abl. n.*) VI 30, 10. ereptis

(*abl. f.*) VII 54, 10. ereptis (*n.*) III

14, 20.

errare V 41, 7. VII 29, 5.

erumperent III 5, 13.

eruptio VII 24, 10. 69, 13. eruptionis

VII 84, 3. eruptionem II 33, 10. III

19, 6. 22, 9. VII 7, 4. 73, 4. 77, 5. 12.

79, 13. 82, 9. eruptione III 3, 11.

5, 9. 6, 2. 21, 8. V 22, 6. 51, 10. VII

76, 17. 82, 7. 86, 3. eruptionibus (*d.*)

VII 24, 17. (*abl.*) VII 22, 10.

essedari (*pl.*) V 15, 1. essedariorum

V 19, 3. essedarios V 19, 8. esse-

dariis (*abl.*) IIII 24, 2. essedis (*abl.*)

III 32, 18. 33, 1. 4. V 9, 9. 16, 7.

17, 11.

Essuuios II 34, 3. V 24, 7.

Esubios III 7, 10.

et I 1, 5. 16. 19. 20. 21. 2, 1. 2. 3. 9. 10. 11.

12. 14. 3, 1. 3. 5. 11. 20. 21. 4, 5. 5, 9

(*bis*). 11. 6, 2. 3. 6. 7, 2. 3. 8. 13. 16. 8,

8. 9. 10. 14 (*bis*). 9, 5 (*bis*). 7. 8. 9. 12.

10, 2. 9. 10. 12 (*bis*). 11, 1. 2. 8. 12. 12,

1. 9. 14. 13, 10. 11. 18. 14, 15. 17. 15,

3. 6. 9. 13. 16, 9. 12. 13. 17, 13. 18, 10.

11. 12. 16. 17. 19. 20. 19, 4. 12. 17. 20, 8

(*bis*). 14. 15. 21, 3. 6. 10 (*bis*). 22, 2. 13

(*ter*). 16. 23, 2. 3. 24, 6. 7. 8. 25, 7. 10.

11 (*bis*). 12. 13. 14. 15. 16. 18. 26, 3. 7.

8. 15 (*bis*). 27, 7. 28, 2. 6. 12. 29, 2. 4.

11. 30, 14. 31. 5. 14 (*bis*). 16. 20 (*bis*).

22. 28. 33. 41. 43. 32, 9. 33, 3 (*bis*). 5. 6.

11. 12. 34, 3. 35, 6. 36, 7. 37, 2 (*bis*).

7. 38, 13. 39, 22. 40, 13. 23. 26. 27. 41.

48. 47. 41, 2. 6. 9. 15. 43, 1. 3. 6. 10. 11.

44, 3. 13. 15. 19. 30. 38. 40. 41. 45, [1]. 5.

46, 2. 47, 5. 8. 10. 12 (*bis*). 13. 14. 16. 19.

48, 1. 3. 5. 7. 49, 5. 9. 12. 50, 8 (*bis*).

11. 51, 9. 52, 1. 10. [10]. 53, 16. 18. 21.

II 1, 10. 2, 2. 3, 3. 7 (*quater*). 12. 4,

2. 13 (*ter*). 26. 27. 5, 8. 12. 14. 15 (*bis*).
 18. 6, 10. 7, 2 (*bis*). 3. 4. 8. 8,
 1 (*bis*). 4. 9. 12. 10, 1. 7. 8. 12. 14.
 11, 3. 9. 12. 12, 3. 11. 12. 13, 7. 14, 6
 (*bis*). 15, 2. 11. 16, 4. 17, 17. 18, 4. 19,
 20 (*bis*). 21. 20, 6. 10. 12. 21, 2. 22, 2.
 23, 1. 4. 9. 11. 12. 24, 4. 7. 14. 25, 9. 11
 (*bis*). 15. 26, 3. 9. 10. 12. 13 (*ter*). 27, 9.
 10. 28, 1. 6. 11. 13. 29, 9. 31, 1. 32, 10.
 33, 6. III 1, 2. 3. 4. 10. 11, 2. 5. 8. 11. 14.
 16. 3, 14. 4, 7. 5, 3. 6. 7. 8. 6, 5. 7, 4.
 8, 2. 3. 4. 10. 11. 9, 10. 11. 10, 7. 8. 11,
 6. 12. 13. 13, 6. 15. 16. 19. 20. 21 (*bis*).
 22 (*bis*). 14, 13. 17, 10. 18, 2. 4. 8. 14.
 17. 19, 1. 8 (*bis*). 20, 2. 3. 10. 21, 3. 23,
 2. 3 (*bis*). 9. 15 (*bis*). 16. 24, 3. 6. 8. 25,
 4. 26, 4. 18. 28, 12. 14. 29, 2. 4. 8. 11.
 III 1, 2. 6. 7. 16 (*bis*). 17. 18. 19. 22, 3. 6.
 [7]. 8. 4, 1. 3. 5. 8. 12. 5, 1. 2. 4. 5, 5. 6.
 11. 6, 7 (*bis*). 10. 3, 7 (*bis*). 9, 1. 10, 2. 5.
 7. 11, 16. 12, 11. 13, 5. 9 (*bis*). 11 (*bis*). 14.
 14, 1. 4 (*bis*). 7. 15, 3 (*bis*). 16, 5 (*bis*).
 7. 22. 23. 17, 22. 24. 25. 19, 15 (*ter*). 20,
 5. 7. 21, 6. 8. 13. 14 (*bis*). 15. 22, 4. 17.
 23, 3 (*bis*). 12 (*bis*). 15. 16 (*bis*). 17. 24,
 2. 6. 7 (*bis*). 8. 10. 25, 2 (*bis*). 3. 4. 6
 (*bis*). 7. 26, 10. 27, 9. 16. 28, 5. 29, 3.
 5. 12. 13. 30, 3 (*ter*). 7. 31, 2 (*bis*). 4.
 5. 7. 32, 10. 12. 33, 2. 3 (*bis*). 5. 9. 10.
 11 (*bis*). 12. 34, 4. 5. 9 (*bis*). 11. 35, 8.
 36, 9. 37, 10. 38, 6. V 2, 5. 12. 3. 4.
 13. 14. 15. 4, 13. 5, 7 (*bis*). 8, 2. 3. 4.
 5. 6. 8. 9, 1. 3. 6. 10. 11 (*bis*). 16. 18. 19.
 11, 6. 10. 12. 5. 13 (*bis*). 14, 4. 8. 9. 16,
 7. 8. 9 (*bis*). 13. 17, 2. 19, 7. 9. 12. 22,
 14. 23, 2. 3. 8. 9. 24, 9. 10. 12. 13. 14. 19.
 [25, 6]. 26, 3. 27, 2. 7. 8. 9. 30. 31. 32.
 28, 1. 8. 13. 14. 29, 9. 30, 3. 8. 31, 2
 (*bis*). 11. 12. 32, 4. 7. 33, 2. 7. 8. 10. 14
 (*bis*). 15. 19. 34, 5 (*bis*). 6. 7. 10. 11. 35,
 4. 5. 6. 10. 13. 36, 8. 37, 2. 3. 39, 3. 9.
 41, 12. 42, 1. 2. 3. 43, 2. 4. 7. 18 (*bis*).
 44, 2. 13. 15. 16. 18. 25. 45, 2. 10. 47, 8.
 49, 10. 11. 14. 50, 11. 51, 3. 52, 7. 11.
 13. 14. 15. 53, 11. 15. 54, 4. 9. 14. 55, 7.
 56, 12. 57, 1 (*bis*). 58, 7. 17. 21. VI 1, 6.
 11 (*bis*). 12. 13. 14 (*bis*). 2, 3. 6. 10. 3, 3.
 5, 1 (*bis*). 2. 6, 1. 7, 10. 16. 21. 22. 8, 6.
 13. 15. 10. 15. 11, 2. 10. 12, 9. 11. 23
 (*bis*). 13, 12. 29. 14, 3. 4. 18. 17, 5 (*ter*).
 18, 4 (*bis*). 19, 7. 8. 9. 11. 14. 20, 5. 6.
 21, 4 (*ter*). 11. 12. 22, 5. 23, 14 (*bis*). 24,
 5. 8. 10. 11. 25, 4 (*bis*). 5. 25, 12. 27,
 2. 3. 28, 2 (*bis*). 3. 6. 10 (*bis*). 30, 15.
 17. 31, 3. 32, 1. 34, 10. 11. 15. 16. 35,
 4. 36, 12. 37, 1. 15. 40, 4. 42, 2. 43, 16.

44, 4 (*bis*). VII 1, 5. 14. 2, 3. 3, 1. 9.
 4, 3. 23. 8, 1. 10. 11, 13. 12, 8. 14, 5.
 6. 17. 15, 9. 11. 12. 14 (*bis*). 16, 2.
 17, 2. 8. 11. 13. 15. 19, 12. 13. 20, 4.
 11. 17. 18. 25. 27. 21, 1. 22, 3. 4. 5. 11.
 13. 14 (*ter*). 23, 4. 6. 12. 13. 14. 24,
 2. 3. 5. 25, 13. 26, 3. 5. 9. 11. 13. 27,
 5. 28, 10 (*bis*). 16. 29, 4. 8. 30, 1.
 3. 4. 10. 31, 8. 9. 13. 32, 2. 5. 10. 12.
 14. 33, 3. 7. 11. 34, 5. 35, 15. 36,
 16. 17. 37, 6. 13. 14. 15. 38, 5. 13. 16. 23.
 39, 2 (*bis*). 3. 6. 40, 12. 14. 15. 41, 12.
 42, 3. 43, 6. 44, 8. 12. 45, 11. 21. 47,
 6. 7. 14. 48, 8. 9 (*bis*). 49, 4. 50, 1.
 52, 6. 14. 53, 1. 54, 9. 11. 13. 55, 6.
 10. 56, 6. 15. 58, 7. 11. 59, 2. 3. 60,
 4. 61, 7. 8. 12. 62, 1 (*bis*). 3. 63, 7. 13.
 14. 16. 19. 65, 2. 4. 7. 9. 12. [15]. 66, 14.
 15. [17]. 19. 67, 9 (*bis*). 17. 18. 68, 4. 69,
 9. 70, 10. 71, 13. 17. 72, 1. 15. 73, 1
 (*bis*). 2. 10. 16. 18. 75, 12 (*ter*). 15. 16.
 76, 6. 7. 8 (*bis*). 11. 77, 7. 8. 25. 37. 47.
 79, 3. 11. 80, 3 (*bis*). 8. 10. 11. 12 (*bis*).
 15 (*bis*). 81, 14. 83, 6. 7. 19. 85, 11 (*bis*).
 86, 10. 87, 7. 88, 2. 4. 9. 89, 3. 90,
 6. 7. 12. 13.
 etiam I 1, 16. 12. 18. 14, 7. 16, 17. 17,
 11. 18, 13. 18. 23. 24. 19, 4. 26, 6. 39,
 18. 24. 40, 15. 21. 43, 14. 18. II 1, 11.
 4, 18. 19. 14, 9. 16, 6. 17, 11. 21, 10.
 25, 18. 27, 2. 4. 6. III 2, 10. 15. 5, 2.
 16, 2. 17, 15. 23, 6. IV 2, 3. 5, 4. 16,
 6. 22. 30, 5. 32, 4. V 16, 6. 22, 7. 9.
 28, 10. 41, 6. 51, 2. 52, 2. VII 1, 7. 10.
 11, 5. 13, 24. 16, 13. 19, 13. 30, 6. 40,
 13. 41, 4. 42, 5. 43, 6. 7. 11. VII 7, 2.
 3. 9, 11. 17, 14. 20, 8. 21. 33, 15. 36,
 23. 40, 17. 48, 3. 60, 9. 62, 12. 71, 10.
 etsi I 46, 5. III 24, 3. 28, 1. III 17, 4.
 20, 1. 31, 1. 35, 1. V 4, 1. 11, 8. 28,
 2. 33, 12. 48, 1. 49, 15. VI 34, 19.
 VII 8, 3. 15, 4. 16, 8. 54, 4.
 euaserant III 19, 7.
 euellere I 25, 8.
 eueniret III 25, 11.
 euentum III 3, 13. V 43, 15. VII 49, 8.
 euenta III 31, 2. euentus (*n. pl.*)
 II 22, 8. (*acc.*) VI 42, 1.
 euocat V 57, 6. VI 34, 22. euocant V
 58, 8. euocabat VI 34, 11. euocauit
 VII 33, 11. euocauerat V 4, 6. euo-
 cari VI 35, 8. est euocatus VII 57,
 9. erat euocata VII 58, 9. euocati
 (*pl.*) VII 39, 5. euocatos VII 44, 18.
 euocatis (*abl. m.*) III 20, 11. III 6,
 8. V 54, 1. VII 63, 15.

euolauerunt III 28, 12. VII 27, 9.

ex (*ante uocalem*) I 4, 9. 6, 9. 9, 6. 15, 1. 3. 16, 15. 20, 3. 25, 14. 26, 12. 30, 5. 9. 31, 26. 32, 3. 5. 38, 12. 39, 9. 41, 10. 42, 9. 43, 6. 48, 6. 12. 50, 12. 53, 3. II 4, 15. 6, 2. 8, 9. 9, 7. 12, 4. 13, 2. 6. 15, 5. 25, 10. 26, 11. 27, 8. 29, 2. 5. 30, 1. 33, 1. 9. III 2, 3. 4, 2. 9, 22. 12, 3. 14, 12. 15, 10. 21, 6. 26, 15. 28, 11. III 2, 7. 12, 11. 18, 6. 22, 15. 24, 9. 30, 11. 31, 2 (*bis*). 4. 32, 13. 33, 1. 4. 35, 8. 36, 7. V 3, 13. 6, 19. 10, 8. 13, 12. 14, 10. 16, 7. 17, 5. 11. 19, 6. 21, 4. 23, 7. 31, 10. 32, 5. 35, 2. 43, 2. 19. 22. 48, 6. 50, 9. 51, 3. 12. 56, 7. VI 5, 4. 10, 6. 20, 7. 32, 16. 34, 16. 37, 11. 39, 10. 40, 17. 43, 4. VII 2, 2. 4, 8. 7, 10. 11, 4. 14. 16. 12, 4. 14, 7. 15, 11. 19, 1. 21, 5. 22, 8. 26, 2. 27, 9. 28, 12. 13. 15. 31, 13. 33, 14. 36, 1. 15. 20. 38, 6. 42, 10. 45, 8. 15. 47, 10. 12. 49, 7. 57, 2. 65, 2. 66, 1. 69, 5. 73, 4. 76, 17. 79, 8. 80, 4. 11. 81, 9. 16. 83, 9. 84, 1. 3. †86, 8. 88, 13. (*ante b*) II 3, 2. III 9, 26. 14, 11. III 38, 2. 11. V 12, 3. 25, 9. VII 8, 15. (c) I 13, 17. 14, 13. 22, 3. 25, 1. 30, 12. 31, 27. 50, 8. 52, 8. II 8, 18. 16, 2. 17, 4. 29, 9. 33, 6. III 5, 12. 18, 7. 16. III 15, 2. 28, 5. 30, 4. 10. 31, 7. 32, 1. 37, 8. V 8, 16. 9, 2. 11, 6. 12, 4. 23, 7. 25, 6. 31, 1. 12. 40, 13. 48, 4. 52, 11. 58, 5. VI 1, 5. 8, 25. 13, 19. 35, 17. 19. 36, 8. 37, 17. 39, 9. 43, 11. VII 4, 10. 12. 13, 1. 18, 1. 20, 22. 24, 18. 30, 7. 36, 19. 40, 4. 45, 4. 49, 4. 51, 5. 53, 4. 68, 4. 74, 6. 75, 4. 76, 13. 14. 79, 5. 80, 3. 81, 3. 83, 14. 88, 1. 14. (d) I 16, 8. II 17, 2. 27, 14. VII 33, 2. 35, 12. 43, 7. (f) II 12, 7. 33, 11. III 19, 7. III 1, 9. 21, 6. 27, 1. V 56, 4. VI 32, 7. 35, 9. 13. 41, 8. 43, 2. VII 20, 35. 28, 15. 33, 9. 55, 18. 57, 6. 72, 12. 88, 19. (g) I 31, 36. III 17, 8. V 13, 3. 7. VI 5, 8. 32, 1. VII 46, 5. (h) I 10, 10. 18, 16. 29, 7. 39, 20. 44, 34. 54, 4. II 6, 11. 17, 4. 28, 7. III 6, 5. 11, 7. 18, 2. 20, 11. 26, 5. III 4, 7. 37, 11. V 1, 13. 14, 1. 17, 11. 27, 2. 15. 27. 28, 9. 41, 11. 44, 5. 47, 9. 12. 52, 6. VI 5, 3. 23, 15. 28, 6. 8. 32, 15. VII 1, 18. 10, 5. 11, 19. 39, 4. 8. 75, 19. 83, 2. (i) II 23, 4. 10. 26, 10. 35, 9. III 4, 5. 5, 12. 15, 7. 25, 7. III 10, 5. 23, 8. 26, 5. 27, 13. 38, 12. V 9, 9. 11, 5. VI 25, 10. 36, 13. 37, 15. VII 17, 11. 19, 7. 20, 17. 32, 3. (m) I 18, 16. 30, 8. 42, 19. II 13, 10. 30, 6. III 2, 11. 26, 14.

III 10, 1. 22, 2. V 40, 3. 44, 12. VI 7, 18. 8, 2. 9, 1. 37, 19. VII 33, 13. 45, 15. 46, 13. (n) III 25, 14. 16. 26, 3. 6. 37, 1. V 11, 3. 26, 11. 32, 1. VII 55, 23. 68, 7. 83, 15. (p) I 2, 7. 9. 12. 8, 2. 16, 17. 39, 2. II 8, 7. 29, 6. III 4, 10. 9, 3. 11, 11. 14, 6. 22, 2. III 3, 4. 12, 15. 25, 16. 33, 5. V 2, 9. 13, 6. 21, 10. 12. 26, 8. 28, 14. 37, 15. 46, 10. 56, 1. VI 11, 9. 23, 12. 34, 9. VII 5, 12. 7, 9. 25, 11. 15. 28, 3. 32, 5. 44, 5. [55, 22]. 59, 11. 64, 12. 65, 10. 69, 3. 72, 1. 81, 13. 85, 1. 87, 5. 9. (q) I 40. 17. III 17, 4. III 1, 8. 10, 10. V 20, 2. 24, 5. 37, 10. VI 25, 11. 36, 13. VII 83, 13. (r) I 20, 11. II 4, 7. III 13, 6. III 5, 7. 10, 2. 32, 9. 14. 42, 7. VI 13, 22. 22, 11. 37, 8. VII 80, 19. 89, 9. (s) I 18, 4. 48, 5. II 19, 10. 23, 7. 29, 18. III 28, 15. III 28, 3. V 6, 8. 9, 14. 17. 15, 5. 6. 19, 9. VI 9, 11. 19, 2. 30, 15. 31, 8. 42, 2. VII 12, 14. 73, 22. 82, 7. (t) II 12, 1. 27, 10. III 20, 3. III 15, 7. 16, 16. 18, 8. 34, 3. V 23, 6. VI 38, 5. VII 73, 17. 86, 9. 88, 12. (v) I 4, 2. II 33, 13. III 23, 12. V 19, 4. 30, 4. VI 27, 7. VII 82, 4. 88, 5.

exagitati (*pl.*) II 29, 14. III 1, 5.

examinatis (*abl. f.*) V 12, 9.

exanimauit VI 31, 14. exanimantur VI 16, 10. exanimatus VII 25, 10. exanimato (*d. m.*) VII 25, 13. (*abl. m.*) V 44, 13. exanimati (*pl.*) III 19, 4. exanimatos II 3, 2.

exarsit V 4, 14.

exaudiunt VI 39, 2. exaudiret V 30, 4. exaudiri VII 61, 8. exaudito (*abl. m.*) II 11, 17. VII 47, 4. 48, 3. 81, 8.

exceedunt III 33, 6. exceedant V 36, 8. VII 78, 2. exceedere II 25, 9. VII 33, 8. 65, 8. exceedendi III 4, 10. excedebat V 19, 4. excedebant III 4, 8. VII 80, 9. excesserunt VI 8, 25. VII 77, 40. excesserat III 12, 18. V 35, 2. excesserant III 14, 13. 18, 9.

excellit VI 13, 22.

excelsius (*n. n.*) VI 26, 2.

exceptans VII 47, 22.

excidere VII 50, 11.

excipit VII 88, 5. excipiunt VI 35, 13. VII 3, 9. exciperent III 5, 12. 13, 3. III 17, 24. V 16, 12. excipit VII 28, 15. exceperunt I 52, 9. VII 51,

4. exceperat VII 20, 25. excepti (pl.) VI 28, 9.
 excitabat VII 80, 16. excitarent III 26, 2. excitantur V 40, 5. VII 79, 10. excitari III 10, 7. VI 14, 15. VII 24, 12. 47, 19. excitati (pl.) VI 14, 3. excitatis (abl. f.) III 14, 11.
 excludere VII 55, 21. excluderetur V 23, 12. exclusus VI 31, 2. VII 11, 11. [excogitantur V 31, 10.]
 exercuciauerat VII 20, 26. exercuciatus VII 38, 22. exercuciatas VI 19, 10.
 excubare VII 11, 15. excubabant VII 24, 15. excubaret VII 24, 6.
 excubitoribus VII 69, 14.
 exculcabantur VII 73, 19.
 excursiones (acc.) II 30, 2.
 excusationem VI 4, 7.
 excuso excusarent III 22, 3.
 exemplum (acc.) VII 77, 36. exemplo (abl.) I 8, 9. exempla (acc.) I 31, 43.
 exeo exit V 46, 5. exeant I 5, 2. exire I 6, 1. II 33, 1. VII 78, 7. exirent I 2, 4. exisse VII 20, 28. exisset I 12, 13. 23, 3. 33, 16.
 exercent VI 28, 6. exercere V 55, 9. exercuerant I 48, 11. exerceri VII 77, 28. exercendae (g.) VI 23, 11.
 exercitatione I 39, 4. 48, 17. III 19, 8. III 1, 16. 2, 6. 33, 9. V 34, 11.
 exercitati (pl.) II 20, 8. exercitissimi (pl.) I 36, 16.
 exercitus (n. s.) I 40, 14. 37. II 1, 6. III 18, 2. VI 35, 21. VII 35, 1. 61, 3. exercitus (g.) I 11, 6. 13, 18. 31, 52. II 17, 5. 19, 5. 30, 1. III 14, 23. III 16, 22. 29, 10. V 3, 14. 38, 8. 46, 9. 47, 4. 55, 3. VI 5, 14. 7, 15. 34, 7. 10. 15. VII 10, 12. 55, 3. 62, 22. 68, 9.
 exercitui I 23, 2. 40, 22. 46, 12. II 16, 9. V 20, 9. VI 44, 10. VII 41, 3. 89, 10. exercitum I 7, 13. 10, 13. 16. 12, 14. 13, 3. 34, 8. 39, 7. 41, 12. 44, 21. 32. 33. 48, 9. 50, 4. 54, 6. II 1, 9. 2, 4. 8. 5, 13. 9, 2. 10, 13. 11, 7. 12, 3. 13, 3. 19, 14. III 9, 6. 10, 10. 17, 5. 18, 8. 20, 12. 28, 5. 29, 11. III 6, 2. 16, 5. 19. 25. 17, 7. 19, 12. 22, 17. 29, 4. V 2, 2. 18, 2. 23, 1. 4. 24, 4. 53, 12. VI 9, 5. 31, 3. 35, 18. 44, 1. VII 1, 7. 5, 6. 6, 5. 7. 9, 15. 11, 22. 20, 29. 32. 34. 32, 3. 34, 6. 43, 15. 53, 7. 11. 56, 14. 58, 10. 59, 10. exercitu I 3, 19. 21, 10. 34, 7. 47, 17. II 13, 4. 22, 1. III 20, 6. III 11, 17. V 9, 1. 42, 3. VI 10, 12. 29, 6. 33, 1. 37, 13. 41, 7. 9. 43, 8. VII 1, 17. 5, 1. 9, 3. 17, 9. 38, 1. 56, 16. 59, 13. 80, 1. exercitus (acc.) I 40, 29. III 9, 15.
 exertis (abl. m.) VII 50, 6.
 exhaustire V 42, 6.
 exigo exacta erat III 28, 1. exactam VI 1, 12.
 exiguitas II 21, 9. 33, 7. exiguitatem III 23, 15. III 1, 21. exiguitate III 30, 4.
 exiguus exigua (n. f.) V 12, 11. VII 17, 7. exiguum VI 8, 5. exigua III 20, 1. exigua (n. n.) V 49, 16. exigue VII 71, 9.
 eximiam II 8, 2.
 existimationem V 44, 10. existimatione I 20, 8.
 existimo existumatis VII 77, 21. existimant VI 14, 7. 23, 3. existimet VII 87, 11. existimate VI 8, 14. existimare I 42, 4. II 31, 3. existumans VI 1, 8. existimans VII 53, 10. existimantes (n.) VII 70, 13. existimabat I 7, 16. 33, 14. 38, 5. 47, 8. III 17, 20. III 13, 8. 18. 17, 7. 22, 12. 36, 5. VI 5, 12. 7, 13. VII 33, 2. 54, 6. 56, 5. 60, 6. existimabant I 6, 11. III 2, 13. 8, 9. 24, 5. V 28, 3. VII 4, 7. 8, 8. 50, 8. 61, 9. existumabant V 28, 10. VII 13, 7. 40, 19. existimaret III 7, 2. III 16, 14. VII 19, 8. existimarent I 23, 8. 27, 11. II 15, 11. VII 30, 12. 52, 13. 62, 5. existumarent V 34, 4. VII 11, 9. 47, 12. existimauit I 23, 5. 37, 8. II 2, 9. III 23, 18. III 5, 3. 6, 9. V 24, 17. VII 7, 5. 33, 7. existimauius VII 25, 8. existimauerunt II 17, 21. VII 47, 8. 55, 12. existimarit VI 31, 2. existimauisse I 41, 9. existimauerat III 3, 4. existimaturum (m.) I 20, 10. existumatur V 13, 6. 17. existimatur VI 13, 29. existimantur III 10, 11. V 13, 10. VI 20, 2. existumantur VI 11, 7. existimari I 39, 21. existimabatur VII 30, 4. existimabantur III 23, 12. VI 3, 13.
 existit V 28, 7. existat VI 5, 4. exitit III 15, 7. VII 84, 8. extiterant V 53, 12.
 exitus (n. s.) III 8, 1. exitum III 8, 13. V 29, 18. exitu VII 28, 8. 44, 12. 52, 13. 62, 12. 77, 3.
 expectas V 44, 7. expectant VI 39, 6. VII 85, 6. expectent VII 29, 6. expectare I 27, 5. II 16, 4. III 19, 10. VI 7, 6. 8, 4. 10, 18. VII 71, 17. ex-

- spectare III 13, 4. expectans VI 1, 1. 36, 8. VII 43, 13. expectabat I 22, 11. III 24, 3. VII 49, 8. expectabant II 9, 2. expectabant II 20, 13. expectabant V 32, 4. 50, 3. VII 80, 6. expectarent VII 34, 4. expectavit III 23, 11. expectauerant VII 77, 2. expectasset V 23, 11. expectari II 16, 6. III 9, 6. VII 60, 5. expectari III 24, 13. expectandam III 14, 3. V 46, 9. expectandum (*acc. n.*) I 11, 13. expedisset VII 36, 5. expediti VII 18, 11. expedito (*d. m.*) VI 25, 2. expeditum (*m.*) III 33, 7. expeditos VII 80, 6. expeditas II 19, 4. VII 11, 18. 40, 3. expedita (*acc. n.*) I 49, 8. expeditis (*abl. m.*) VII 18, 3. expeditis (*f.*) V 2, 12. VI 5, 16. VII 27, 6. (*n.*) III 24, 10. expeditior I 52, 15. III 25, 2. expeditius (*n. n.*) I 6, 6. expeditiore (*f.*) VII 11, 2. expeditionem V 10, 2. expellit VII 4, 13. expellant VI 21, 9. expellere III 3, 11. [VII 55, 22.] expulit V 48, 18. expulerunt V 9, 17. 54, 9. expulisse II 4, 5. expulissent III 34, 13. expellitur VII 4, 7. expulsi (*n. pl.*) III 4, 3. expulsos VI 23, 3. [expulsis (*abl. m.*) III 7, 2.] experiantur I 31, 49. VII 78, 3. experiri I 44, 10. III 3, 14. experirentur II 16, 6. III 5, 9. experti (*pl.*) III 3, 10. 4, 9. VII 26, 1. expertos V 55, 6. expiato (*abl. n.*) V 52, 16. explent VII 79, 12. 82, 10. 86, 10. explere VII 58, 2. expletur VII 31, 11. expleatur VII 23, 10. exploratores (*n.*) VII 61, 1. exploratores (*acc.*) I 12, 4. 22, 12. II 17, 1. III 2, 2. III 4, 14. 19, 5. V 49, 1. VI 7, 24. 10, 9. 29, 1. VII 11, 17. 16, 3. 5. 18, 7. 44, 7. 83, 8. exploratoribus (*abl.*) I 21, 1. 11. 41, 13. II 5, 11. 11, 8. VII 35, 2. exploro explorat V 49, 20. explorabant V 53, 16. explorari VII 45, 10. explorata (*n. s. f.*) VII 20, 21. exploratam VII 52, 7. exploratā III 18, 13. V 43, 6. VI 32, 6. VII 15, 5. explorato (*abl. n.*) VI 5, 5. explorata (*acc.*) II 4, 9. exploratis (*abl. f.*) III 21, 3. VI 33, 12. (*n.*) V 50, 6. expoliare VII 77, 23. exponunt VII 38, 10. 41, 5. exposuit VII 52, 5. 54, 8. essent expositi III 37, 1. exposito (*abl. m.*) V 9, 1. expositas III 23, 6. expositis (*abl. m.*) V 23, 8. (*f.*) VII 45, 21. exportauerant III 18, 9. exposcentes VII 19, 12. exprimere I 32, 8. expresserat VII 22, 12. expugnatione VI 41, 1. VII 36, 4. expugno expugnare II 12, 6. expugnarent II 9, 11. expugnauerunt III 15, 9. expugnari I 11, 7. VII 69, 2. expugnando (*abl. n.*) II 10, 8. expugnatum (*acc. n.*) III 23, 4. expugnato (*abl. n.*) VII 31, 5. expugnatis (*abl. m.*) VII 10, 3. expugnatis (*f.*) III 15, 4. expugnatis (*n.*) III 1, 9. 14, 1. exquirere III 3, 5. exquisito (*abl. n.*) I 41, 9. *excensu VII 86, 3. exsequi I 4, 8. extruebat III 29, 5. extruxit VII 72, 13. extruxerunt VII 24, 4. extructo (*abl. n.*) II 30, 5. extructos VI 17, 12. extarent V 18, 10. exteriorem (*m.*) VII 74, 3. exteriore (*m.*) VII 79, 3. exteriores (*acc. f.*) VII 87, 6. exterriti (*pl.*) VII 43, 8. 77, 31. extimescendus III 13, 23. extincta V 29, 11. extortis (*abl. m.*) VII 54, 11. extra V 44, 8. VI 8, 1. 23, 10. 35, 23. 36, 3. VII 66, 16. extrahi V 22, 13. extremum (*n. n.*) I 6, 8. 10, 14. extremam VII 17, 12. 53, 1. extremum (*acc. n.*) III 3, 13. 5, 4. 9. III 4, 3. extremo (*abl. m.*) VI 29, 8. extremā II 27, 7. 33, 13. III 17, 17. VII 40, 17. extremo (*n.*) II 11, 13. extremi (*pl.*) V 10, 3. extrema (*n. n.*) III 29, 6. extremos VI 10, 13. VII 66, 4. extremas II 8, 12. VI 33, 6. extremis (*abl. m.*) I 1, 17. II 5, 13. extremis (*f.*) II 25, 18. III 12, 1. extruso (*abl. n.*) III 12, 7. exules (*acc.*) V 55, 9. exuo exuit V 51, 13. exuunt VII 42, 12. exuant VII 14, 15. exutis (*abl. n.*) III 6, 9. exuro exustis (*abl. n.*) I 5, 10. faber fabros V 11, 6. Fabius V 47, 6. VII 47, 18. 50, 8. Fabio

(d.) V 24, 6. Fabium V 46, 5. 53, 9. VII 40, 5. 41, 11. 87, 2. 90, 7. Fabio I 45, 6. VI 6, 1. VII 41, 5.
facilem (m.) I 21, 4. III 25, 9. *facilem (f.)* V 31, 3. *facile* VII 1, 18. 14, 5. *facilia (acc. n.)* II 27, 14. *facilius (n. n.)* I 6, 5.
facile (adu.) I 2, 12. 6, 4. 11, 9. 25, 4. 37, 10. II 1, 14. 6, 7. 18, 6. 19, 19. III 13, 18. 14, 21. 23, 15. IIII 16, 3. V 22, 13. 27, 15. 20. 33, 9. 38, 10. VII 4, 5. 15, 10. 25, 4. 48, 11. 72, 7. 84, 6. *facilius (adu.)* I 2, 6. 8, 6. II 17, 14. 25, 16. III 12, 12. 13, 1. 21. V 3, 19. VI 7, 21. VII 5, 5. 29, 15. 66, 4. 77, 15. *facillime* V 24, 16. *facillime* VII 31, 5.
facinus (n.) VI 13, 13. *facinoris* V 56, 2. *facinus (acc.)* III 9, 8. VI 20, 6. *facinore* I 40, 38. VI 34, 24. VII 38, 17. 42, 8. 43, 6.
facit I 15, 1. II 14, 2. III 5, 10. V 1, 6. 37, 4. 49, 8. VI 30, 1. VII 87, 10. *faciunt* I 11, 9. II 9, 5. III 6, 1. 21, 13. V 37, 17. VI 10, 10. 39, 10. VII 42, 6. 43, 5. *faciat* I 20, 14. V 7, 15. 27, 31. 49, 6. 56, 14. VI 11, 11. VII 86, 4. *faciant* I 15, 4. II 2, 7. IIII 1, 18. V 37, 4. VII 1, 14. 66, 18. *facere* I 3, 4. 5, 2. 7, 2. 10. 11. 8, 10. 10, 30. 12. 32, 4. 35, 16. 36, 9. 40, 31. 42, 3. 20. 44, 18. II 3, 7. 32, 7. III 22, 9. 27, 5. IIII 7, 2. 16, 18. V 1, 2. 28, 5. 42, 11. 46, 7. VI 9, 5. 33, 11. VII 7, 4. 21, 2. 26, 7. 27, 2. 34, 12. 42, 10. 56, 16. 58, 11. 66, 13. 68, 8. 73, 5. 77, 32. *facientem (m.)* VII 42, 9. *faciebat* III 17, 17. *faciebant* II 30, 2. III 12, 12. *faceret* I 13, 8. 36, 9. 44, 25. III 17, 13. IIII 11, 6. 21, 1. VI 41, 6. VII 11, 7. 17, 16. 66, 4. *facerent* I 28, 8. 32, 4. II 17, 4. 19, 10. 29, 11. *fecit* I 2, 3. 28, 9. 46, 4. 48, 4. 50, 3. IIII 15, 10. VII 68, 8. *fecimus* VI 38, 3. *fecerunt* I 15, 12. 25, 5. 52, 5. II 11, 4. 19, 18. 26, 14. 33, 10. III 28, 13. IIII 3, 12. 26, 12. V 17, 8. 20, 10. VII 47, 9. 77, 33. 80, 18. 83, 6. *fecerit* I 17, 13. II 14, 10. V 27, 10. VII 38, 24. *fecerint* I 31, 47. V 1, 21. 34, 11. VII 5, 14. *fecisse* I 13, 5. V 27, 11. *fecerat* I 10, 7. V 8, 18. 35, 2. *fecerant* III 29, 12. IIII 16, 16. 38, 3. *fecisset* I 19, 5. 35, 12. 40, 26. 41, 4. II 6, 10. 16, 1. 32, 5. IIII 11, 7. 32, 7. V 47, 10. VII 53, 8. *fecissent* I

33, 16. 36, 12. 46, 11. IIII 22, 5. VI 32, 8. VII 47, 15. *factu* I 3, 16. IIII 30, 6. VII 64, 5. *esse facturum (m.)* I 14, 19. 44, 36. *facturum (m.)* I 33, 4. II 32, 5. V 7, 16. *facturos* I 14, 17. IIII 22, 5. 27, 3. V 19, 5. 20, 6. 29, 1. VII 2, 3. 66, 11. 90, 3. *facturas* II 35, 4. *fit* III 8, 7. V 40, 8. VI 10, 1. VII 15, 2. 67, 14. 70, 1. 9. 79, 9. 88, 9. 14. *fiunt* VI 23, 11. *fiat* VI 29, 19. VII 70, 6. *fieri* I 42, 2. II 4, 7. 5, 7. 20, 9. III 4, 10. 15, 3. 18, 4. 19, 6. 26, 2. 29, 3. IIII 19, 5. 23, 12. V 1, 9. 11. 2, 8. 4, 10. 6, 15. 33, 16. 56, 15. VI 23, 12. 29, 18. VII 16, 5. 27, 5. 45, 17. 73, 2. 77, 18. *faciendum esset* V 33, 10. *faciendi (g. m.)* IIII 17, 4. *faciendae (g.)* IIII 34, 12. *faciundae (g.)* V 41, 7. *faciendum (m.)* I 13, 2. *faciundi (g. n.)* I 7, 15. *esse faciendum (acc. n.)* I 31, 47. *faciendum (acc. n.)* V 46, 7. VII 87, 10. *faciundum (acc. n.)* VII 56, 5. *faciendas* V 23, 9. *faciendis (abl. n.)* V 19, 12. *fiebat* I 2, 11. II 1, 3. 6, 8. VII 24, 10. *fieret* I 10, 4. 22, 11. 42, 19. II 9, 3. III 6, 2. IIII 4, 18. V 53, 6. 16. VII 69, 13. *fierent* V 54, 2. *factus est* I 12, 5. 41, 14. II 34, 4. III 2, 3. V 25, 13. 53, 21. *est factus* VII 25, 15. *est facta* II 27, 1. *facta est* IIII 29, 11. *factum est* III 19, 7. VI 30, 11. VII 24, 16. *facti sunt* I 7, 7. *facta sunt* II 5, 4. *facta sit* I 31, 44. *factum sit* I 31, 41. *factae erant* V 5, 3. *factum esse* I 31, 11. *esse factos* I 36, 8. *esset factum* I 18, 25. *facta essent* I 43, 16. *factus* I 21, 1. II 10, 1. III 9, 1. 19, 14. IIII 5, 1. V 47, 2. VII 1, 3. *facta (n. s. f.)* III 10, 3. VI 13, 13. VII 69, 12. *factum (n. n.)* III 14, 23. *(acc. n.)* I 18, 26. 20, 11. 40, 12. 15. V 1, 18. 4. 12. 6, 8. 33, 15. 58, 22. VII 20, 8. 29, 7. 43, 3. 50, 8. 80, 14. *facto (abl. m.)* IIII 12, 6. 37, 6. V 15, 7. 17, 7. 37, 8. VI 40, 3. *facto (abl. n.)* I 13, 1. 42, 18. II 8, 15. 26, 4. 28, 1. III 6, 10. IIII 13, 1. 16, 22. 27, 8. 34, 4. VII 2, 6. 36, 2. 53, 6. 9. *facta* I 24, 11. 52, 8. II 6, 7. 29, 16. 33, 11. 34, 4. III 1, 10. 3, 3. 11. 5, 9. 6, 2. IIII 30, 7. 10. V 9, 16. 22, 6. 41, 3. 51, 11. VI 12, 14. 19, 2. 36, 16. VII 85, 9. *facti (pl.)* III 9, 7. IIII 4, 15. *factae*

- (*pl.*) III 13, 1. 5. *facta* (*acc.*) IIII 6, 3. *factis* (*abl. f.*) I 8, 12. *factis* (*abl. n.*) II 33, 6. III 1, 9. V 50, 1. VI 12, 5.
- factionis* V 56, 9. VI 12, 1. *factiones* (*n.*) VI 11, 5. 22, 11. *factionum* VI 11, 6. *factiones* (*acc.*) I 31, 9.
- facultas* I 32, 13. *58, 6. III 4, 12. IIII 29, 7. 34, 12. V 40, 10. VII 44, 1. 50, 20. *facultatis* IIII 21, 19. *facultatem* I 38, 8. III 6, 3. 9, 18. 12, 9. IIII 22, 8. V 17, 11. 44, 14. VI 7, 8. 8, 11. 37, 6. VII 80, 21. *facultate* I 7, 15. V 49, 3. VII 50, 16. *facultates* (*acc.*) I 18, 11. II 1, 13. VI 1, 8. *facultatibus* (*abl.*) VII 17, 7.
- fagum* V 12, 12.
- falces* (*n.*) III 14, 14. *falcium* III 14, 15. *falces* (*acc.*) V 42, 10. VII 22, 4. 84, 2. *falcibus* (*abl.*) VII 86, 10.
- fallendo* IIII 13, 16. *fallendi* VII 50, 7. *fefellisse* II 10, 8.
- falsis* (*abl. m.*) VI 20, 5.
- fama* (*n.*) V 53, 2. VI 30, 8. 35, 7. 36, 6. VII 3, 7. 8, 11. *famā* V 39, 5. 53, 6. VI 20, 3. 21, 5. 24, 5. VII 77, 42.
- fames* V 29, 19. *famem* I 28, 7. VII 17, 13. *fame* V 30, 9. VII 20, 25. 27. 35.
- familiae* (*g.*) I 50, 11. VI 19, 7. VII 26, 7. 47, 13. 48, 7. *familiam* I 4, 4. *familiā* VII 32, 13. 33, 14. 37, 5.
- familiaris* (*n. s. m.*) V 27, 2. (*g. f.*) VII 14, 9. 64, 8. *familiarem* (*m.*) I 19, 14. 53, 16. (*f.*) I 18, 10. *familiares* (*n.*) VI 30, 13. *familiaribus* (*abl. m.*) I 39, 16. VII 28, 17.
- familiaritate* V 3, 13.
- fas* (*acc.*) I 50, 13. V 12, 13. VI 14, 6. 23, 18.
- *fastigatus II 8, 10. *fastigate* IIII 17, 12.
- fastigium* (*n.*) VII 85, 8. *fastigio* (*abl.*) VII 69, 6. 73, 15.
- fatum* (*acc.*) I 39, 16.
- fauere* I 18, 17. VI 7, 19.
- fax* *faces* (*acc.*) VII 24, 10.
- felicitem* I 40, 39. VI 43, 15.
- feliciter* IIII 25, 11.
- feminae* (*g.*) VI 21, 10. 26, 4. *feminis* (*d.*) VII 73, 16.
- femur* (*n.*) V 35, 14.
- feracissimos* II 4, 17.
- ferē* I 1, 11. 12, 6. 30, 1. 43, 2. II 23, 11. 25, 6. 31, 9. III 3, 7. 8, 6. 10, 6. 12, 1. 15, 11. 18, 14. 20, 1. 28, 1. IIII 19, 9. 20, 4. 8. 23, 2. 38, 5. V 8, 15. 11, 3. 12, 4. 7. 13, 3. 23, 10. 53, 13. 17. 54, 16. VI 13, 11. 14, 7. 11. 15, 2. 17, 5. 18, 5. 30, 12. 32, 11. VII 19, 2. 23, 1. 35, 2. 5. 36, 12. 39, 9. 41, 4. 46, 4. 61, 5.
- fero fert* V 13, 14. 44, 23. VI 7, 22. *ferunt* VI 4, 11. 17, 2. 21, 8. 28, 8. VII 63, 15. *ferant* III 22, 6. VI 40, 6. VII 66, 12. 77, 16. *ferre* I 13, 13. 14, 3. 29, 4. 8. 39, 6. II 28, 8. III 4, 7. IIII 19, 8. 25, 14. 35, 6. VI 8, 19. 31, 11. VII 20, 15. 30. 71, 4. 75, 2. 77, 14. *ferēbat* III 15, 6. IIII 25, 10. VII 46, 5. *ferēbant* II 1, 10. III 19, 6. V 6, 7. VII 15, 4. *ferret* II 26, 4. IIII 12, 15. 16, 18. 32, 6. *ferrent* II 10, 19. III 13, 21. 19, 9. VII 17, 15. *tulit* IIII 34, 2. V 4, 12. VII 62, 16. *tulerunt* V 21, 11. *tulisse* I 14, 12. 44, 29. *esse laturos* III 8, 13. *laturi* (*pl.*) I 40, 36. *laturos* I 39, 26. VII 14, 13. 17, 19. *fertur* IIII 10, 7. *ferantur* VI 37, 12. *ferri* I 39, 25. VII 66, 5. *ferendus* I 33, 20. *ferendi* (*g. n.*) III 18, 8. *ferendum* (*m.*) IIII 2, 13. *ferundum* (*acc. n.*) V 52, 15. *ferēbantur* II 24, 10. *ferretur* IIII 11, 8. VII 24, 13.
- ferramentorum* V 42, 4.
- ferrariae* (*n. pl.*) VII 22, 7.
- ferreis* (*abl. m.*) III 13, 7. 8. VII 73, 23. (*f.*) V 12, 9.
- ferrum* (*n.*) I 25, 7. V 12, 11. *ferro* (*abl.*) V 30, 9.
- fertilissimā* VII 13, 10. *fertilissima* (*n. n.*) VI 24, 4.
- fertilitatem* II 4, 4.
- feruefactā* VII 22, 14. *feruefacta* (*acc.*) V 43, 2.
- feruentes* (*acc. f.*) V 43, 2.
- ferus ferae* (*d.*) VI 28, 4. *feri* (*n. m.*) I 31, 14. II 4, 23. *ferarum* VI 25, 10. *feris* (*d. m.*) I 47, 8. *feros* I 33, 14. II 15, 11. *feris* (*abl. f.*) IIII 10, 9.
- fibulis* IIII 17, 17.
- fidelem* (*m.*) IIII 21, 15. *fideli* (*abl. f.*) VII 76, 2.
- fides* (*n.*) VI 23, 17. *fidei* (*g.*) V 3, 22. 41, 7. *fidem* I 3, 20. 19, 10. 15. 41, 10. 46, 8. 47, 12. II 3, 4. 13, 7. 15, 3. IIII 11, 7. 21, 17. 22, 10. V 5, 8. 6. 18, 7. 18. 20, 2. 36, 7. 45, 8. 56, 10. VI 9, 12. 36, 4. 41, 6. *fide* II 14, 3. V 54, 16. VI 4, 6. VII 2, 5. 4. 14. 5, 4. 10, 10. 21, 3. 42, 9. 77, 26.

fiduciae (g.) VII 76, 14. fiducia VI 19, 4. 38, 2.
 figura (n.) VI 26, 1. 27, 2. 28, 10. figurā III 25, 6. VI 28, 3.
 filia I 26, 11. filiam I 3, 15. 9, 6. filiae (pl.) I 53, 11.
 filius V 27, 8 (bis). VII 4, 1. 31, 11. filio (d.) I 3, 10. V 35, 16. filium I 47, 10. VI 18, 7. filio (abl.) V 4, 5. VII 65, 5. filios VI 12, 9. filiis (abl.) I 26, 11. II 13, 2.
 fingunt VI 37, 15. fingere I 39, 14. ficta (acc.) III 4, 11.
 finire finiunt VI 18, 3. finire III 16, 13. finire VI 25, 2.
 finis (n. s.) VII 25, 15. finem I 20, 13. 33, 4. 46, 4. II 6, 9. 19, 11. V 17, 8. VII 47, 9. 66, 11. 85, 5. finibus (d.) I 6, 9. II 10, 17. VI 5, 8. finis (acc.) I 2, 15. VI 35, 13. fines (acc.) I 6, 6. 12. 8, 3. 9, 10. 10, 2. 15. 16. 11, 1. 2. 12. 1. 19, 2. 26, 14. 27, 13. 28, 1. 5. 12. 32. 13. 37, 4. 44, 25. II 2, 11. 4, 6. 16. 5. 8. 10. 12. 12. 2. 15. 5. 7. 16, 1. III 17, 2. 20, 12. 23, 1. III 6, 7. 8, 3. 10, 6. 16, 9. 18, 3. 19, 3. 38, 7. V 2, 13. 3. 11. 11, 17. 18, 2. 26, 3. 27, 30. 46, 6. 8. 48, 4. 54, 9. 56, 13. VI 3, 2. 10, 13. 22, 3. 8. 23, 10. 25, 5. 7. 32, 8. 42, 8. 44, 8. VII 7, 10. 8, 6. 9, 10. 11, 23. 64, 14. 65, 8. 66, 4. finibus (abl.) I 1, 12. 13. 15. 17. 2, 4. 7. 5, 2. 10, 2. 28, 11. 14. 31, 31. 37. 38, 4. 40, 21. 44, 23. II 5, 13. 10, 14. 28, 11. III 1, 3. III 1, 9. 3, 2. 11. 8, 6. 10, 1. 18, 9. 19, 1. V 22, 9. 56, 4. VI 6, 7. 7, 3. 13, 13. 25. 23, 2. 25, 4. 29, 14. 31, 8. 32, 11. 44, 9. VII 3, 11. 13, 10. 14, 12. 20, 36. 33, 9. 76, 9. 77, 39.
 finitumi (g. m.) VI 12, 11. finitimae (d.) III 2, 16. finitumam V 1, 15. finitimam VII 77, 46. finitimi (pl.) I 28, 12. II 2, 5. III 8, 9. finitumi (pl.) V 27, 27. 38, 2. finitimei (pl.) VII 64, 10. finitimae (pl.) III 20, 10. finitumae (pl.) III 23, 7. finitima (n. n.) VII 7, 9. finitumorum II 17, 15. finitimarum V 58, 2. finitimis (d.) I 2, 12. 5, 9. finitumis (d. m.) II 28, 11. 32, 5. V 27, 7. finitimos I 10, 6. II 4, 16. 31, 9. VI 2, 2. finitumos VI 23, 3. finitimas I 18, 13. III 7, 9. finitumas V 57, 5. VI 34, 21. finitumis (abl.) II 16, 5. 29, 14. VI 20, 3. VII 65, 4. finitumis (abl. m.) V 55, 9. VII 90, 9. finitumis (abl. f.) III

21, 6. VI 2, 10. 43, 2. finitimis (abl. f.) VII 55, 18. 57, 6.
 firmiter III 26, 2.
 firmitudo III 13, 17. III 17, 19.
 firmo firmat VI 23, 10.
 firmus firma (n. f.) V 54, 4. VII 84, 5. firmam I 52, 3. firmo (abl. n.) III 18, 3. VI 9, 7. VII 36, 18. firmas VII 60, 6. firmis (abl. m.) VII 73, 8. firmis (abl. n.) VII 69, 14. firmissuma (n. f.) V 20, 1. firmissimos I 3, 21.
 fistucis (abl.) III 17, 11.
 Flacco (abl.) I 47, 11.
 flagitare I 16, 2.
 flammā V 43, 9. 18. VI 16, 10.
 flectit VI 25, 6. flectere III 33, 11.
 flets I 20, 12. fletens (n. m.) I 27, 3. 31, 4. VII 78, 8. (n. f.) I 51, 11. VII 26, 8.
 fetu I 32, 2. V 33, 19.
 flo flare V 7, 7.
 florens (n. s. f.) III 3, 6. florentem (m.) VII 32, 12. florentissimis (abl. f.) I 30, 6.
 floris VII 73, 22.
 fluctuum III 13, 5. fluctus (acc.) V 1, 9. fluctibus (abl.) III 24, 8. 28, 9.
 flumen (n.) I 1, 4. 12, 1. 38, 8. 11. V 11, 17. 18, 2. VI 7, 12. VII 59, 15. fluminis I 1, 18. 8, 12. 38, 12. II 5, 14. 13. 18, 8. 23, 10. III 4, 5. 15, 6. 17, 6. 9. 12. 15. 23, 24. V 18, 4. 58, 18. VI 25, 4. VII 11, 13. 34, 11 (bis). 56, 13. 57, 5. 61, 2. flumini III 11, 2. flumen (acc.) I 1, 16. 6, 3. 8, 2. 12, 5. 6. 8. 13, 4. 12. 53, 2. II 5, 13. 9, 7. 16, 2. 3. 18, 2. 7. 19, 8. 19. 23, 4. 6. 24, 6. 27, 12. 29, 12. III 11, 5. III 1, 3. 4, 7. 18. 15, 5. 17, 40. V 9, 9. 18, 1. VI 8, 6. 8. 33, 5. VII 5, 8. 9. 12. 11, 16. 34, 9. 53, 11. 67, 11. flumine I 1, 14. 15. 19. 2, 10. 16, 5. II 5, 17. 10, 4. 8. 18, 3. 19, 20. III 1, 4. 15. 9, 3. V 3, 11. 18, 7. VI 25, 6. VII 15, 11. 17, 2. 35, 5. 55, 17. 58, 11. 60, 4. 8. 61, 7. 72, 12. flumina (n.) VII 69, 3. fluminum VI 30, 13. fluminibus (abl.) III 1, 22. VI 21, 11.
 fluo fluit I 6, 7. fluat I 12, 3.
 fodiebantur VII 73, 15.
 foedere VI 2, 6.
 foris VII 76, 18.
 forma (n.) VI 26, 5. formam V 1, 5. formā III 14, 15. VII 23, 1.

- fors II 21, 2. VII 87, 9. forte II 31, 7. III 12, 6. V 50, 3.
 [fortis (n. s. m.) VI 39, 6.] forti (d. m.) V 35, 13. fortium (m.) VII 19, 13. fortibus (abl. m.) II 33, 13. III 20, 10. fortissimus III 12, 12. fortissimo (abl. m.) II 25, 7. fortissimi (pl.) I 1, 5. 48, 12. fortissumi (pl.) V 44, 1. fortiter II 11, 14. 21, 5. III 4, 4. 21, 7. fortius II 26, 6. III 14, 23. fortissime III 12, 16. 37, 10. V 28, 13. 37, 13. 43, 13. VI 40, 20. fortissime V 35, 15.
 fortitudinis I 2, 14.
 fortuitu VII 20, 5.
 fortuna (n.) I 53, 18. V 44, 25. 58, 17. VI 30, 5. 17. 35, 4. fortunae (g.) II 22, 8. III 8, 13. VI 30, 8. VII 63, 16. fortunae (d.) VII 20, 16. 89, 8. fortunam I 31, 49. 32, 9. 36, 7. 40, 88. II 16, 6. 31, 12. III 6, 10. III 26, 15. V 55, 7. VI 37, 19. 42, 3. VII 1, 13. 4, 7. 54, 11. 62, 16. 64, 4. fortunā III 6, 3. V 34, 6. VII 40, 17. fortunarum VII 77, 4. fortunis (d.) III 12, 8. VII 8, 13. fortunas V 3, 22. 43, 10. VI 7, 16. 35, 21. fortunis (abl.) I 11, 14.
 fortunatissimos VI 35, 20.
 forum foro (abl.) VII 28, 2.
 fossae (g.) II 12, 6. VII 72, 3. 4. fossam I 8, 5. II 8, 11. 32, 8. V 40, 7. VII 86, 21. 69, 8. 70, 10. 72, 2. 79, 11. fossā II 5, 20. III 1, 17. V 21, 7. 42, 2. VII 72, 5. fossae (pl.) VII 73, 9. 87, 8. fossas II 8, 12. III 5, 3. 18, 18. 25, 1. V 51, 9. VII 72, 10. 82, 9. 86, 10.
 foueis (abl.) VI 28, 5.
 fractos I 31, 20. fractis (abl. f.) III 29, 8. frater I 18, 20. III 12, 17. V 54, 6. VII 32, 14. fratris (g.) I 19, 8. V 27, 8. fratri I 3, 13. 20, 19. III 12, 14. fratrem I 18, 2. 20, 2. 16. VII 33, 13. 64, 11. fratre I 53, 10. VII 33, 14. fratres (n.) V 14, 9. VII 37, 5. 20. fratrū VII 43, 4. fratres (acc.) I 33, 7. 37, 7. 44, 26. II 3, 11. VII 40, 7. fratribus (abl.) V 14, 9. VII 38, 7. fraternum (acc. n.) I 36, 13. fraterno (abl. m.) I 20, 8.
 fraude VII 40, 14.
 fremitus (n.) II 24, 9. fremitu III 14, 7. V 32, 1.
 frequentes (n. m.) III 13, 13. VII 63, 9. frequentissimi (pl.) III 11 13.
 freti (pl.) III 21, 2. VI 5, 18.
 frigidissimis (abl. n.) III 1, 20.
 frigore VII 24, 2. frigora (acc.) I 16, 2. VI 22, 10. frigoribus (abl.) V 12, 15.
 frontem +II 8, 9. fronte II *8, 9. 23, 11. 25, 10. VI 26, 1. VII 23, 5.
 fructuosissimum (m.) I 30, 9.
 fructus fructum VII 27, 7. 86, 5. fructus (n. pl.) VI 19, 4. fructibus (abl.) VI 19, 5.
 frugibus (abl.) I 28, 6.
 frumentaria (n. s. f.) II 10, 10. frumentariae (g.) I 39, 1. 40, 30. II 10, 15. III 24, 7. VII 17, 9. 34, 6. 90, 14. frumentariae (d.) I 23, 4. V 8, 3. 24, 16. VII 3, 5. frumentariam I 39, 23. VI 10, 4. VII 36, 5. frumentaria I 23, 10. 37, 10. II 2, 10. III 20, 8. III 7, 1. V 28, 13. VII 10, 5. 11, 3. 17, 5. 55, 21. frumentariis (abl. n.) I 10, 6.
 frumentatione VI 39, 1. frumentationes (acc.) VII 16, 6. frumentationibus (abl.) VII 64, 6.
 frumentor frumentari VII 73, 1. frumentandi (g.) III 9, 5. 12, 3. 16, 8. VII 75, 5. frumentatum III 32, 2. VI 36, 11.
 frumentum (n.) III 29, 14. V 24, 2. frumenti I 3, 4. 28, 7. III 6, 13. 7, 8. 9. 9. 15. VI 29, 2. VII 20, 28. 32, 2. 38, 21. 55, 16. 59, 4. frumentum (acc.) I 5, 5. 16, 1. 9. 17, 5. 23, 2. 40, 33. III 2, 1. 23, 17. III 30, 3. 31, 4. V 20, 9. 11. 26, 4. 47, 5. VI 33, 10. VII 55, 3. 56, 14. 71, 10. 12. 15. 74, 7. frumento (abl.) I 16, 5. 26, 17. 48, 4. II 3, 7. III 3, 2. III 1, 14. 30, 7. 32, 14. VI 44, 10. VII 17, 11. 77, 2. frumenta (n.) I 16, 4. VI 29, 12. 43, 5. frumenta (acc.) I 40, 34. III 9, 22. V 14, 3. VII 64, 7. frumentis (abl.) III 19, 2. 33, 7.
 fruor fruuntur III 22, 4.
 frustra III 4, 5. 14, 2. 25, 7. V 23, 11. VII 50, 13.
 Fufium VII 3, 4.
 fuga (n.) I 40, 23. VII 88, 15. fugae (g.) I 18, 25. 25, 2. 32, 12. II 27, 5. VI 31, 11. VII 28, 6. 62, 10. (d.) I 12, 10. II 11, 4. 24, 8. V 18, 11. 47, 9. 53, 24. VI 7, 23. VII 43, 16. 67, 14. fugam I 27, 11. 52, 12. II 23, 8. 24, 4. III 6, 7. 14, 2. III 12, 8. 16, 9. 26, 12. V 51, 11. 58, 12. VI 8, 19. VII 11, 21. 13, 4. 26, 10. 61, 11. 62, 7. 70, 7.

80, 18. 88, 13. fuga I 11, 11. 18, 27.
 51, 10. 53, 10. 12. II 11, 17. 12, 2. 7.
 26, 12. III 15, 5. 19, 12. 26, 13. IIII
 12, 9. 14, 6. 15, 4. 18, 7. 27, 1. V 17,
 12. 20, 5. 21, 13. VI 8, 23. 32, 7. 35,
 9. 13. 41, 9. 43, 11. VII 20, 35. 26, 13.
 28, 15. 47, 7. 88, 10. 19.
 fugere I 53, 2. II 24, 15. IIII 14, 13.
 VI 8, 18. VII 66, 7. fugientem (m.)
 VI 30, 16. (f.) VI 8, 5. fugientium
 II 11, 13. fugientibus (d. m.) VII
 88, 8. fugientes (acc.) V 9, 18. VII
 67, 11. fugientibus (abl. m.) VII 62,
 20. fugerunt VII 38, 7. fugisse VII
 38, 13. 40, 8. fugerat VII 30, 2. fu-
 gerant V 10, 2. VII 58, 12.
 fugitivos (acc.) I 23, 6.
 fugo fugato (abl. m.) VII 68, 1.
 fumare VII 24, 8.
 fumo (abl.) II 7, 9. fumi (pl.) V 48, 17.
 funda V 35, 17. fundis (abl.) IIII 25,
 4. V 43, 2. VII 81, 6. 10.
 funditores (acc.) II 7, 2. 10, 2. 24, 14.
 funditoribus (abl.) II 19, 8.
 fundo fundebant VII 24, 12. fusis (abl.
 f.) III 6, 9.
 fugebatur VII 25, 12.
 funis funes (n.) III 14, 16. V 10, 7.
 funibus (abl.) III 13, 8. IIII 29, 8.
 funus funera (n.) VI 19, 11. funeribus
 (abl.) VI 19, 14.
 furorem II 3, 10. VII 42, 7. furore I
 40, 10.
 furto (abl.) VI 16, 11.
 *fusilis (†fusili) V 43, 2.

Gabalus (d.) VII 75, 9. Gabalos VII
 7, 2. 64, 13.
 Gabinio (abl.) I 6, 15.
 gaesa (acc.) III 4, 3.
 Gaius I 53, 11. III 5, 7. V 27, 1. VI 41,
 5. VII 81, 14. 83, 6. 7. C. (= Gai) I
 47, 10. Gaio (d.) V 24, 6. Gaium I
 47, 9. IIII 21, 2. V 24, 10. 46, 5. VI
 1, 2. 29, 11. 33, 3. VII 3, 4. 11, 6 (C.).
 40, 5 (C.). 87, 2. 90, 7. 9. 11. Gaio (abl.)
 I 40, 18. 47, 11. V 17, 5. VI 6, 1. 40,
 8. VII 65, 4.
 Galba (n.) III 1, 8. 3. 1. 6, 11. Galbae
 (g.) II 13, 2. Galbam II 4, 20. III 1,
 1. 5, 8.
 galeas II 21, 11.
 Gallia (n.) I 1, 1. 16, 3. IIII 20, 2. V 6,
 15. 29, 15. VII 10, 3. Galliae (g.) I
 1, 17. 2, 5. 3. 18. 22. 17, 6. 19, 14. 20,
 11. 30, 1. 5. 11. 31, 9. 33. 37. 34, 7. 43,

17. 44, 8. 18. 22. 39. 53, 16. II 1, 4. 4.
 18. III 20, 3. 10. IIII 6, 8. V 1, 13. 3.
 1. 5, 6. 10. 6, 13. 17. 19. 22, 12. 27, 17.
 53, 11. 13. 54, 3. 56, 13. VI 1, 1. 8. 3.
 7. 5, 1. 11, 2. 13. 12, 11. 13, 25. 29, 13.
 44, 3. VII 1, 11. 13. 3, 6. 4, 3. 15, 9.
 20, 6. 25, 5. 29, 12. 37, 8. 43, 13. 55, 2.
 59, 2. 63, 8. 71, 17. 76, 5. Galliae (d.)
 I 28, 12. 30, 7. II 3, 2. IIII 16, 11. VII
 66, 2. Galliam I 7, 3. 10, 11. 31, 54.
 33, 12. 15. 35, 8. 15. 37, 3. 44, 17. 20. 24.
 45, 4. 10. 54, 7. II 2, 3. III 7, 2. 11, 7.
 IIII 16, 4. 13. 19, 16. V 2, 2. 13, 2. 20,
 3. 29, 10. 41, 5. 54, 6. 58, 22. VI 12, 1.
 13, 29. VII 1, 5. 15. 6, 3. 77, 19. 25. 47.
 Gallia I 7, 5. 17, 9. 20, 5. 24, 5. 30, 9.
 31, 15. 21. 34, 10. 44, 5. 32. 45, 9. 46,
 10. 53, 9. II 1, 1. 6. 8. 10. 12. 2, 2. 4, 6.
 35, 1. III 7, 5. 17, 8. 28, 2. IIII 8, 3.
 4. 29, 13. V 5, 8. 6, 10. 8, 3. 12, 12. 15.
 13, 3. 7. 24, 2. 21. 55, 10. 11. VI 1, 5.
 5, 8. 11, 3. 13, 1. 31, 13. VII 1, 1. 31,
 9. 34, 4. 37, 9. 59, 12. 66, 8. 77, 38.
 Gallias IIII 20, 11.
 Gallicae (g.) I 47, 12. IIII 5, 4. Gallici
 (g. n.) V 54, 16. Gallicum (acc. m.)
 I 31, 38. Gallicam (abl. m.) VII 53,
 8. Gallico (abl. m.) V 43, 3. 48,
 9. Gallicā V 13, 3. Gallici (pl.)
 VII 23, 1. Gallicis (d. m.) IIII 3, 9.
 Gallicis (d. f.) III 11, 11. 14, 19. VI
 7, 18. Gallicis (d. n.) V 12, 7. Galli-
 cis (abl. n.) I 22, 6. IIII 20, 4.
 gallinam V 12, 13.
 Gallus V 45, 10. 48, 12. 51, 5. VII 25,
 8. Gallum III 18, 2. V 49, 3. Galli (pl.)
 I 1, 3. II 12, 10. III 2, 6. 28, 6. IIII 2,
 4. V 49, 1. 50, 2. VI 8, 2. 18, 1. 24, 1.
 VII 1, 6. 18, 4. 19, 4. 26, 1. 14. 30, 10.
 46, 6. 59, 3. 70, 13. 73, 4. 75, 1. 80, 6.
 10. 81, 1. 82, 1. 83, 1. 85, 4. Gallorum
 I 17, 6. 19, 16. 23, 7. 31, 14. 40. 33, 1.
 39, 3. 40, 23. 42, 14. II 6, 3. III 8, 10.
 19, 15. IIII 5, 1. 13, 5. 15, 10. V 24,
 1. 27, 14. 53, 19. 21. 56, 5. VI 7, 13. 16,
 1. 19, 11. 30, 13. 34, 23. VII 12, 14. 17,
 21. 22, 2. 40, 17. 69, 8. 88, 15. Gallis
 (d.) I 25, 5. 31, 47. 44, 7. II 2, 5. 30,
 9. III 1, 16. 2. 3. IIII 20, 3. V 27, 20.
 VI 24, 11. VII 15, 8. 20, 21. 30, 1.
 45, 12. 85, 11. Gallos I 1, 4. 11. 14.
 44, 7. II 4, 4. 25, 11. III 10, 6. 18, 11.
 V 6, 4. 27, 20. 45, 10. 54, 5. VI [7, 13.]
 VII 51, 2. 81, 12. Gallis (abl.) I 40,
 24. 44, 3. II 1, 7. 17, 3. III 14, 13. V
 48, 6. VII 29, 10.

Gallus (Marcus Trebius) III 7, 11.
 Garumna (n.) I 1, 4. (abl.) I 1, 15, 19.
 Garumni (pl.) III 27, 4.
 [Gates III 27, 4.]
 gauisus III 13, 16.
 Geidumnos V 39, 2.
 †Genabenses (n.) VII 11, 15.
 †Genabi VII 11, 9, 14, 2, 17, 21. †Genabum (acc.) VII 11, 7, 13.
 Genaua I 6, 9. Genauam I 7, 4. e.
 gener generum V 56, 9.
 generatim I 51, 7. VII 19, 4.
 gens III 1, 6. VI 24, 7. gente II 28, 1. VI 32, 1. gentes (n.) VI 17, 6. gentium VI 25, 7. gentibus (d.) V 54, 19. VI 22, 4.
 genus (n.) I 48, 10. III 33, 1. VI 15, 1. 28, 1. VII 22, 2. 7. generis III 3, 7. 24, 12. V 2, 5. 12, 12. 16, 5. 18, 6. VI 16, 7. 13. VII 41, 10. 73, 21. 74, 3. generi VII 42, 4. genus (acc.) III 20, 7. genere III 14, 6. III 1, 16. 12, 12. 24, 2. 25, 7. V 15, 11. 16, 1. VI 15, 5. 28, 6. VII 39, 3. genera (n.) VI 13, 2. genera (acc.) VI 25, 10. VII 72, 2. generibus (abl.) VI 13, 7.
 Gergouiam VII 34, 8. 36, 1. 37, 1. 38, 15. 40, 18. 41, 4. 42, 1. Gergouia VII 4, 8. 38, 2. 43, 15. 46, 9. 59, 1.
 Germani (pl.) I 28, 11. 31, 12. 37, 36, 16. 47, 6. 48, 11. 49, 3. 51, 6. 52, 8. II 4, 28. III 1, 2. [2, 4.] 6, 6. 13, 11. 14, 3. 15, 1. VI 7, 15. 8, 22. 21, 1. 24, 10. 29, 3. 35, 24. 37, 1. 41, 1. 42, 7. [67, 10. 70, 8. 16. 80, 17.] Germanorum I 27, 13. 31, 31. 33. 54. 33, 8. 43, 24. 44, 17. III 1, 7. 3, 6. 4, 14. 7, 6. 16, 23. V 27, 25. 28, 10. 55, 5. VI 7, 6. 8, 3. 9, 13. 32, 1. 4. Germanis (d.) I 1, 9. 47, 14. III 19, 13. V 29, 8. VI 5, 11. VII 65, 16. Germanos I 33, 12. 39, 4. 50, 10. 13. II 1, 8. 3, 9. III 11, 3. III 4, 8. 6, 4. 7, 2. 4. 16, 3. 13. V 2, 14. 41, 5. VI 2, 2. 11. 12, 4. 24, 1. 35, 7. 41, 9. VII 13, 2. 70, 4. Germanis (abl.) I 1, 12. 2, 8. 31, 48. II 4, 3. [III 7, 2.] III 6, 11. V 29, 2. 16. VI 2, 9. VII 63, 13.
 Germaniae (g.) III 4, 3. VI 11, 2. 24, 4. 25, 8. Germaniam V 13, 16. VII 65, 11. Germaniā VI 31, 13.
 Germanico (abl. n.) III 16, 1.
 gero gerit V 44, 20. gerunt I 1, 10. 13. VII 88, 7. gerant VII 32, 10. gerere II 31, 4. III 23, 9. 28, 6. III 6, 11. gesserunt VII 77, 45. gesserit

VII 32, 15. gesserat II 35, 8. [esse] gesturum III 9, 24. gesturi essent III 9, 19. gesturos VII 75, 21. geruntur I 46, 1. III 17, 1. III 32, 1. 34, 6. V 22, 1. VI 7, 1. VII 37, 1. 42, 1. 57, 1. 66, 1. 75, 1. 77, 46. geratur VII 14, 12. 85, 2. gerantur I 17, 10. II 2, 6. V 48, 5. VI 10, 9. geri I 44, 40. VII 14, 16. gerendae (g.) V 57, 3. VII 44, 2. gerendi (g. n.) I 41, 2. III 10, 1. 18, 10. III 22, 7. VI 22, 8. VII 63, 6. gerendum (acc. n.) I 41, 5. II 9, 13. III 20, 4. III 20, 5. VII 14, 3. 32, 4. gerebatur III 14, 23. VII 80, 14. gerebantur VI 35, 1. gereretur III 26, 9. VII 77, 3. gererentur II 26, 10. V 3, 8. 8, 3. VII 62, 13. gesta sunt VII 38, 8. gestum sit VII 14, 4. gesta essent VII 3, 10. gestam V 47, 12. 52, 12. gesta I 40, 37. gestis (abl. f.) II 35, 1. III 7, 1. III 38, 12. V 8, 1. 37, 17.
 gladium V 44, 16. gladio (abl.) V 44, 20. gladiatorum I 52, 9. gladiis (abl.) I 25, 5. 52, 7. II 23, 5. 25, 16. V 42, 5. VII 12, 15. 88, 6.
 glaebas VII 25, 9.
 glandibus (abl.) VII 81, 11. glandes (acc.) V 43, 2.
 gloriae (g.) VII 50, 15. gloriam III 24, 4. VII 1, 21. gloria I 2, 14. V 29, 11. gloriarentur I 14, 11.
 Gnei (Cn.) VII 6, 2. Gneum V 36, 3. Gneo (abl.) III 1, 1. VI 1, 4.
 Gobannitione VII 4, 6.
 Gorgobinam VII 9, 16.
 Graecis (d.) VI 24, 5.
 Graecis (abl. f.) I 29, 2. V 48, 7. VI 14, 8.
 Graioceli I 10, 12.
 grandis (n. m.) I 43, 2. grandibus (abl. m.) VII 72, 14. (n.) VII 23, 5. 46, 5.
 gratiae (g.) I 18, 20. gratiam I 20, 7. 14. 35, 5. 13. 40, 9. 44, 37. III 7, 9. V 4, 13. 27, 32. 55, 12. VI 15, 6. 43, 13. VII 20, 17. 54, 13. gratiā I 9, 5. 18, 7. 23. 20, 4. 43, 20. II 6, 10. VI 12, 18. 20. VII 39, 3. 63, 2. gratias I 41, 4.
 gratia (praep.) VII 43, 5.
 gratulatio V 53, 6. VII 79, 9. gratulatione I 53, 13.
 gratulatum I 30, 2.
 gratum (acc. n.) I 44, 36. gratiora (acc.) VI 16, 12.
 graui (abl. n.) III 24, 6. grauia (n. n.)

Haec enim
 sunt, 3

- VII 14, 30. *grauibus* (*abl. n.*) II 25, 7. VI 38, 9. V 8, 12. *grauior* (*m.*) V 45, 1. *grauioris* (*g. f.*) III 16, 3. *grauiolem* (*f.*) I 32, 9. *grauiore* (*f.*) VI 44, 5. (*n.*) I 48, 15. *grauiori* (*abl. n.*) III 6, 1. *grauioribus* (*abl. m.*) VI 16, 2. *grauissimus* V 43, 14. *grauissima* (*f.*) VI 13, 16. VII 2, 6. *grauissimum* (*n. n.*) VI 17, 15. *grauissimum* (*acc. n.*) I 31, 51.
- graniter* I 16, 14. III 16, 18. V 4, 12. 6, 7. *gravius* I 14, 3. 13. 16, 18. 20, 2. 9. III 14, 13. 16, 7. V 4, 14. 30, 5. VII 43, 11. 67, 6. *grauissime* III 31, 5. V 30, 4. 54, 21.
- granitatem* III 3, 11. V 16, 3.
- grauo* *grauaretur* I 35, 5.
- Grudios* V 29, 2.
- gubernatores* (*n.*) V 10, 7. (*acc.*) III 8, 4.
- gustare* V 12, 13.
- habet* I 16, 14. V 3, 2. VI 11, 12. 13, 21. 15, 6. 22, 3. 24, 8. VII 4, 8. 23, 13. 59, 12. 85, 13. *habetis* VI 8, 10. VII 20, 33. *habent* III 8, 2. 6. V 14, 8. VI 13, 27. [14, 3.] 16, 7. 8. 17, 6. 19, 6. 9. 20, 2. 21, 2. 10. 23, 10. VI 23, 19. 27, 4. *habeat* I 18, 23. 44, 32. VII 15, 12. 19, 16. 45, 19. 66, 21. *habeant* II 3, 13. III 2, 2. 33, 7. VI 23, 7. VII 42, 5. 71, 6. *habere* I 2, 15. 9, 8. 18, 9. 13. 16. 30, 12. 33, 3. 44, 5. 33. 37. II 4, 9. 22. III 9, 18. 23, 12. 25, 10. III 1, 8. V 6, 2. 26, 12. 27, 22. *29, 18. VI 1, 3. 11, 7. 17, 4. 23, 2. 44, 4. VII 1, 4. 13, 3. 20, 7. 20. 29, 13. 71, 9. 74, 7. 75, 6. *habebat* I 4, 6. 8, 1. 15, 4. 11. 16, 11. 19, 15. 41, 10. II 8, 9. 19, 2. III 18, 3. III 22, 8. 13. V 23, 3. 37, 2. VI 5, 5. 7, 13. 30, 9. VII 17, 3. 36, 3. 54, 5. *habebant* I 11, 11. 39, 11. 19. II 1, 13. III 2, 17. 12, 9. 16, 6. 28, 8. III 4, 6. 18, 8. V 41, 2. 42, 4. 44, 3. 53, 17. VII 83, 10. *haberet* I 10, 6. 33, 9. 40, 17. 42, 18. 43, 13. 52, 2. II 29, 6. V 27, 12. 29, 18. 33, 13. VI 9, 4. VII 29, 7. *haberemus* VII 77, 36. *haberent* I 7, 11. 30, 10. 35, 10. III 12, 2. III 1, 21. 12, 13. 20, 14. 23, 15. 33, 4. V 16, 12. VI 37, 6. *habuit* I 23, 3. 48, 7. V 43, 14. 54, 15. 58, 22. *habuerunt* VII 17, 8. *habuisse* I 44, 9. VI 21, 10. *habuerat* I 3, 12. V 57, 5. VII 64, 3. 67, 17. *habuerant* III 4, 7. *habuissent* I 44, 30. *habiturum* (*m.*) I 26, 18. 42, 21. 44, 34. VI 6, 6. 66, 18. *habetur* III 2, 10. VI 13, 3. 26. 19, 3. *habentur* V 14, 10. VI 13, 17. *habeantur* II 4, 24. *habendi* (*g. n.*) III 14, 5. *habendam* VII 1, 16. 20, 17. *habendos* VII 77, 10. *habebatur* I 21, 10. III 21, 16. *haberentur* VI 12, 25. *habitus* VII 77, 8. *habito* (*abl. m.*) I 29, 10. *habitā* I 32, 1. 33, 4. 41, 1. V 27, 33. 30, 1. 52, 12. VII 53, 1. *habito* (*abl. n.*) III 19, 6. *haesitantes* VII 19, 6.
- hamis* (*abl.*) VII 73, 23.
- Harudes* (*n.*) I 37, 3. *Harudum* I 31, 34. *Harudes* (*acc.*) I 51, 8.
- haud* V 54, 17.
- Heluetico* (*abl. n.*) VII 9, 17.
- Heluetius* [ciuitas Heluetia I 12, 12.] ciuitatis Heluetiae I 12, 15. *agrum Heluetium* I 2, 8. *Heluetii* (*pl.*) I 1, 10. 2, 7. 3, 18. 4, 10. 5, 1. 7, 7. 8, 11. 9, 11. 11, 1. 15. 12, 3. 13, 3. 14, 2. 15, 7. 16, 7. 22, 13. 23, 7. 24, 9. 25, 16. 27, 1. 28, 10. 30, 7. 31, 47. 40, 20. *Heluetiorum* I 6, 6. 9. 13, 1. 7. 11. 15, 6. 27, 12. 28, 12. 29, 1. 6. 30, 1. 3. 40, 39. III 10, 6. VI 25, 3. *Heluetiis* (*d.*) I 4, 1. 9, 5. 10, 1. 18, 18. VII 75, 12. *Heluetios* I 2, 1. 9. 6, 9. 9, 10. 11. 12, 5. 13, 9. 14, 19. 17, 8. 18, 22. 19, 2. 26, 18. 28, 4. *Heluetiis* (*abl.*) I 1, 16. 2, 11. 7, 13. 8, 4. 13, 8. 18, 16. 23, 5.
- Heluii* VII 65, 3. *Heluios* VII 7, 10. 8, 3. 64, 13. *Heluiis* (*abl.*) VII 8, 4.
- Hercyniae* (*g.*) VI 25, 1. *Hercyniam* VI 24, 4.
- hereditate* VI 13, 13.
- hiberna* (*n.*) V 46, 3. *hibernorum* III 2, 1. 3, 1. V 31, 10. *hibernis* (*d.*) I 54, 6. V 27, 13. *hiberna* (*acc.*) I 54, 6. III 6, 11. III 38, 10. V 24, 18. 21. 25, 13. 26, 1. 4. 37, 16. 39, 4. 41, 6. 10. 42, 2. 53, 10. VI 3, 7. VII 90, 4. *hibernis* (*abl.*) I 10, 10. [II 1, 1.] III 29, 13. V 1, 2. 2, 3. 24, 4. [25, 13.] 27, 31. 28, 9. 11. 14. 29, 3. 30, 7. 41, 11. 46, 10. 47, 9. 13. 53, 2. 11. 23. VI 44, 9. VII 1, 19. 10, 5.
- hibernacula* (*acc.*) II 35, 8.
- Hibernia* (*n.*) V 13, 6.
- hic* (*n. s. m.*) I 12, 12. 39, 8. 43, 2. 49, 6. III 1, 15. III 12, 14. V 43, 13. 44, 7. 16. 45, 8. VI 38, 4. VII 77, 7. *haec* (*n. s. f.*) II 6, 4. 10, 16. 18, 1. III 7, 6. 22, 3. III 7, 4. [7.] 23, 7. V 3, 1. 43, 13. VI 11, 12. 13. 16. VII 8, 11. 10, 1.

30, 1. hoc (n. n.) I 48, 10. III 5, 4. 26, 14. 33, 1. V 13, 4. 17. 18, 8. 40, 8. VI 30, 11. 32, 11. VII 15, 2. 23, 10. 29, 8. huius (m.) III 3, 10. VI 5, 8. 17, 1. VII 30, 7. 76, 1. huius (f.) I 18, 14. III 8, 1. VI 19, 3. 25, 1. 8. 40, 19. huius (n.) II 35, 1. III 24, 12. V 13, 2. 18. 16, 4. VII 55, 5. 73, 30. huic (m.) II 18, 4. III 1, 7. 11, 2. 18, 3. III 21, 3. 16. V 11, 19. 25, 2. 39, 6. 44, 22. VI 17, 8. VII 20, 16. 44, 10. †46, 3. 90, 6. huic (f.) I 40, 17. V 2, 11. VII 14, 4. 31, 3. 33, 7. huic (n.) VII 34, 3. 72, 13. hunc I 38, 12. 40, 6. II 4, 21. 29, 16. 31, 3. III 13, 1. III 19, 9. 23, 9. 27, 5. V 6, 2. 7. 16. 11, 21. 21, 10. 24, 16. 25, 5. 27, 4. 18. 42, 5. 43, 14. 44, 13. 18. 49, 5. VI 11, 1. 17, 2 (bis). 3. 4. 32, 12. 38, 7. VII 1, 12. *3, 8. 9, 4. 19, 1. 25, 11. 44, 8. 13. 69, 8. hanc I 31, 39. 35, 4. 43, 19. 44, 24. 50, 10. II 9, 2. 17, 9. III 17, 7. V 27, 13. 25. 39, 12. 41, 10. 48, 7. VI 10, 15. 15, 6. 19, 13. 35, 19. VII †3, 8. 4, 7. 27, 3. 51, 4. 53, 2. 77, 16. hoc (acc. n.) I 8, 14. 44, 21. II 17, 13. III 18, 11. 27, 5. III 8, 8. 22, 6. 25, 13. V 23, 12. VI 3, 9. 7, 12. 23, 2. 24, 7. 40, 7. VII 15, 4. 17, 19. 45, 20. 53, 8. hoc (abl. m.) V 4, 14. 13, 8. 19, 10. 23, 6. 41, 9. 56, 5. VI 13, 22. 28, 5. VII 19, 3. 28, 2. 40, 1. hac I 3, 20. 18, 1. 32, 1. 33, 4. *40, 29. 41, 1. II 11, 5. 28, 4. 29, 2. III 10, 5. 18, 1. 23, 19. 24, 10. 27, 1. III 3, 2. V 17, 11. 27, 32. 28, 3. 30, 1. 38, 1. 10. 42, 1. 45, 9. 53, 6. 55, 8. 58, 20. VI 3, 13. 5, 1. 21, 1. VII 1, 8. 4. 9. 9. 14. 15, 1. 23, 1. 45, 1. 53, 1. 88, 14. hoc (abl. n.) I 2, 6. 13, 1. 14, 20. 26, 4. 32, 8. 54, 1. II 8, 15. 28, 1. III 3, 13. 4. 7. 9. 12. 24, 9. III 4, 13. 13, 1. 16, 22. 17, 20. 29, 14. 30, 5. V 14, 6. VI 5, 14. 14, 14. 16, 1. 18, 5. 21, 8. 23, 4. 36, 13. 37, 1. 38, 10. 52, 14. 63, 11. 72, 5. 9. VI 3, 12. 14, 13. 28, 6. VII 14, 10. 34, 1. 62, 21. 81, 1. hi (pl.) I 1, 3. 10, 17. 31, 10. 39, 14. 18. 48, 14. 52, 15. II 2, 7. 11, 11. 20, 12. 29, 14. III 20, 17. 23, 12. III 1, 7. 10. *III 2, 5. V 2, 13. 30, 5. 44, 3. VI 3, 11. 12, 2. 16. 21. 13, 11. 17. 24. 15, 1. 28, 2. 31, 7. VII 20, 26. 38, 9. 48, 1. 50, 4. 77, 1. 78, 1. 7. 80, 12. hae II 17, 18. III 10, 1. 13, 9. V 43, 4. VI 11, 3. VII 23, 8. 81, 14. haec (n. pl. f.) V 15, 10. 49, 1. haec (n. n.) I 31, 50. 37, 1. 46, 1. III 17,

1. III 17, 15. 21. 34, 6. V 6, 30. 22, 1. VI 7, 1. 17. 24. 25, 13. 34, 5. 35, 1. 37, 1. VII 14, 19. 42, 1. 45, 8. 57, 1. 66, 1. 69, 18. 75, 1. 76, 9. 88, 3. horum (m.) I 1, 5. 31, 13. 39, 13. 48, 17. II 27, 2. III 8, 9. V 39, 9. VI 40, 21. VII 32, 11. 54, 5. 63, 4. 64, 17. 66, 3. 73, 8. 77, 43. harum I 31, 9. 53, 11. II 4, 19. V 24, 17. VI 17, 12. 27, 1. VII 14, 11. his (d. m.) I 9, 2. 14, 1. 28, 2. 7. 35, 11. 36, 2. 10. 13. 37, 7. 47, 15. II 10, 18. 11, 9. 16, 5. 17, 6. III 17, 3. III 5, 3. 15, 9. 12. 26, 10. 36, 2. V 20, 8. 22, 4. 24, 14. 34, 12. 59, 5. 57, 6. 58, 15. VI 13, 19. 30. 23, 17. 19. 43, 8. VII 6, 7. 27, 8. 33, 8. 45, 6. 54, 8. 64, 11. 76, 13. 77, 44. 81, 16. his (d. f.) I 19, 7. II 20, 7. III 11, 7. V 34, 9. VI 10, 2. 27, 6. VII 4, 18. 9, 4. 83, 12. his (d. n.) VI 26, 2. hos I 17, 4. 10. 40, 19. 20. 23. II 4, 14. III 3, 10. 9. 6. 25, 16. V 4, 9. 6. 17. 25, 11. VI 4, 9. 12. 23. 13, 6. 10. 28, 4. 35, 15. 40, 11. VII 14, 8. 38, 19. 42, 11. 47, 21. 65, 1. 73, 13. (bis). 75, 2. 77, 10. 22. has I 19, 1. II 1, 5. III 14, 11. III 11, 8. 22, 8. 16. 24, 4. V 1, 11. VII 22, 9. 12. 29, 11. 60, 9. haec (acc.) I 20, 12. 35, 7. 36, 1. 40, 1. 32. II 21, 13. 32, 1. III 12, 12. III 2, 6. 7, 8. 8, 1. 9, 1. 11, 9. 17, 10. 19, 4. 21. 1. V 12, 14. 33, 2. 5. 41, 13. 42, 2. 44, 8. 49, 15. VI 5, 11. 8, 13. 28, 11. 35, 26. VII 9, 1. 17, 22. 20, 5. 7. 23. 32. 24, 3. 26, 7. 38, 6. 41, 10. 43, 5. 44, 1. 72, 2. 73, 5. 22. 83, 6. his (abl. m.) I 5, 10. 16, 11. 21, 6. 24, 8. 29, 7. 30, 4. 31, 8. 16. 32, 7. 39, 5. 30. 48, 9. 13. 49, 3. 53, 5. 54, 4. II 1, 12. 2. 1. 3. 9. 13. 4, 1. 5, 3. 11. 6, 11. 14, 1. 9. 15, 4. 16, 6. 17, 4. 19, 19. 25, 7. 27, 9. 31, 12. 33, 13. 34, 18. III 1, 16. 3, 1. 8, 7. 17, 5. 18, 2. 13. 16. 22, 4. 8. 26, 9. III 4, 16. 7, 4. 8, 2. 9, 5. 12, 6. 12. 13, 2. 17, 26. 20, 1. 23, 16. 27, 4. 37, 11. V 4, 5. 10, 3. 14, 1. 39, 8. 41, 8. 44, 5. 53, 19. VI 5, 9. 8, 23. 9, 8. 12, 9. 13, 18. 17, 5. 19, 14. 23, 15. 28, 6. 30, 15. 39, 6. VII 3, 4. 36, 18. 37, 6. 39, 8. 40, 14. 45, 4. 65, 12. 77, 11. 29. 80, 8. 83, 2. his (abl. f.) I 2, 11. 3, 1. 18, 10. 33, 1. 44, 29. 34. 47, 2. II 2, 7. 17, 1. 19. 35, 1. 8. III 7, 1. 9, 4. 12, 7. 13, 13. 17. (bis). 14, 16. 18, 15. 21, 11. 26, 7. III 5, 1. 8. 13, 8. 17, 1. 19, 12. 21, 16. 23, 1. 28, 1. 34, 13. 38, 12. V 2, 1. 5, 1. 8. 1. 11, 1. 10. 18, 7. 23, 2. 36, 1. 38, 6.

- 50, 11. 52, 6. 55, 11. 56, 11. VI 5, 5. 6, 7. [7, 23]. 9, 4. 10, 4. 24, 7. 32, 15. VII 2, 1. 6, 1. 8, 1. 9, 6. 24, 1. 31, 10. [34, 3]. 35, 11. 41, 13. 45, 21. 56, 15. 64, 9. 71, 16. 74, 1. 3. 75, 19. 82, 10. 86, 1. 89, 5. 90, 1. 15. his (*abl. n.*) I 35, 1. 2. II 5, 9. 6, 1. 33, 5. 35, 7. III 1, 7. 3, 1. 7, 8. 9, 22. 14, 19. 20, 4. IIII †2, 5. 4, 7. 22, 1. V 7, 7. 22, 1. VI 13, 7. VII 5, 1. 9, 1. 23, 5. 54, 14. 71, 11. 79, 9. hic (*adv.*) IIII 19, 10. VI 35, 3. 39, 3. 57, 11.
- hiemet V 38, 9. hiemare II 1, 9. III 1, 13. V 22, 12. 24, 8. 25, 10. 53, 11. VII 90, 14. hiemandi III 1, 8. VI 32, 12. [hiemandum III 1, 16.] hiemabant I 10, 9. VII 9, 11. hiemauit III 6, 16. hiemarāt III 7, 7. hiemauerat VI 7, 3. hiemari IIII 29, 13.
- hiemps III 27, 5. hiemis IIII 4, 19. V 47, 5. 53, 17. 55, 1. VII 10, 2. hiemi IIII 36, 4. hiemem IIII 29, 14. 30, 8. V 53, 12. VI 1, 12. hieme III 7, 3. IIII 1, 1. V 1, 4. VI 3, 1. VII 32, 3. hiemes (*n.*) IIII 20, 2.
- hinc VI 25, 5. 40, 1.
- Hispani* Hispanis (*abl.*) V 26, 3.
- Hispaniae (*g.*) III 23, 7. Hispaniam I 1, 20. V 13, 5. Hispaniā V 1, 13. 27, 3. 55, 5.
- hominis V 58, 17. VI 16, 5. 6. homini I 18, 15. VI 28, 4. VII 8, 9. hominem I 31, 44. 53, 15. III 18, 2. V 7, 20. VI 23, 14. VII 5, 2. 32, 13. homine V 31, 14. homines (*n.*) I 2, 13. 14, 13. 31, 14. II 30, 8. III 18, 14. IIII 22, 3. VI 16, 10. VII 30, 11. hominum I 2, 14. 4, 5. 9. 25, 13. 26, 12. 27, 8. 31, 35. 35, 8. 43, 11. 49, 7. II 4, 13. 6, 5. 15, 3. 28, 8. 29, 13. 33, 15. III 6, 5. 17, 9. 20, 3. 22, 7. 23, 9. IIII 1, 3. 20, 7. 32, 3. 37, 7. V 12, 6. 21, 5. 42, 7. 49, 16. VI 3, 4. 6, 3. 13, 1. 22, 4. 23, 14. 24, 3. 34, 12. 43, 5. VII 21, 5. 39, 11. 42, 4. 71, 8. 77, 20. 84, 10. hominibus (*d.*) I 47, 8. * II 30, 9. homines (*acc.*) I 7, 14. 10, 5. 33, 14. 40, 23. II 1, 13. 15, 11. 27, 11. III 10, 8. IIII 1, 19. [2, 14]. V 19, 6. 54, 11. VI 10, 7. 16, 4. 20, 5. 28, 8. VII 31, 3. hominibus (*abl.*) I 24, 7. VI 16, 9. 30, 7. VII 3, 2. 44, 4.
- honestum (*m.*) VII 3, 4. honesto (*abl. m.*) V 45, 7. honestissimum (*m.*) I 53, 15.
- honorifica (*n. n.*) I 43, 16.
- Caesaris bellum Gallicum.
- honos VI 13, 20. honoris I 18, 21. II 15, 1. honorem VII 20, 22. 57, 9. honore I 43, 20. V 54, 14. VI 13, 2. 11.
- horam V 35, 11. 51, 5. 53, 4. horā I 26, 5. III 15, 11. IIII 23, 4. 10. V 46, 1. 47, 1. VII 86, 6. horarum III 12, 4. horis (*abl.*) III 5, 1. IIII 37, 10. V 42, 8. VI 35, 20. 41, 3.
- horrent I 32, 12.
- horribilem (*f.*) VII 36, 9.
- horridiores (*n. m.*) V 14, 6.
- hortatur I 19, 18. V 38, 5. 48, 12. VI 33, 11. VII 4, 10. 37, 6. 38, 24. hortetur IIII 21, 17. hortentur VII 10, 10. hortari V 6, 14. hortante VII 26, 2. hortantibus (*abl.*) IIII 18, 7. VII 20, 9. hortabantur I 33, 5. III 18, 11. hortatus est V 4, 7. hortatus III 19, 4. IIII 21, 12.
- hospitem I 53, 16. VI 23, 17. hospitibus (*abl.*) V 6, 8.
- hospitium (*acc.*) VI 5, 10. hospitio (*abl.*) I 31, 20. 47, 15. V 27, 24. VII 75, 23.
- hostis (*n. s.*) II 8, 3. †19, 3. III 28, 11. V 8, 15. hostis (*g.*) I 40, 12. *hosti II 19, 3. hostem I 15, 11. 26, 5. 39, 21. 49, 10. III 23, 15. 29, 4. IIII 14, 6. 22, 7. 34, 9. V 16, 5. 23, 7. 36, 10. 44, 14. 56, 10. VI 7, 10. 11. 8, 11. 14. 11, 2. VII 32, 5. 47, 12. 67, 5. 74, 4. hoste (*n.*) I 44, 34. 49, 6. II 26, 2. 5. III 6, 15. IIII 11, 1. V 28, 2. 15. 31, 13. 41, 14. VII 33, 1. hostes (*n.*) I 15, 4. 21, 8. 52, 5. 53, 1. II 8, 13. 13. 9, 3. 7. 10, 7. 12, 1. 18, 6. 19, 21. 21, 6. 24, 17. 27, 6. III 4, 2. 8. 5, 2. 17, 17. 21, 5. 24, 2. 11. 26, 12. IIII 12, 1. 13, 6. 26, 5. 27, 1. 32, 15. 34, 3. 35, 2. 6. 37, 12. V 17, 1. 13. 18, 10. 21, 11. 26, 10. 32, 1. 35, 3. 39, 11. 40, 6. 43, 5. 44, 17. 51, 1. VI 37, 8. VII 19, 11. 24, 8. 28, 1. 49, 6. 50, 1. 58, 10. 11. 62, 7. 70, 7. 88, 4. s. hostium I 11, 10. 15, 13. 22, 2. 10. 24, 2. 25, 4. 14. 28, 3. 51, 3. 4. 6. 52, 3. 11. 53, 16. II 5, 6. 8, 1. 9, 1. 19, 3. 20, 6. 12. 21, 5. 9. 24, 2. 13. 25, 19. 26, 9. III 6, 9. 14, 2. 15, 3. 17, 13. 19, 7. 23, 17. 24, 14. 25, 8. 26, 5. 8. IIII 13, 4. 14, 2. 15, 7. 23, 6. 25, 4. 33, 7. 37, 9. V 9, 2. 8. 15, 1. 18, 5. 21, 7. 28, 12. 29, 2. 34, 8. 37, 12. 43, 15. 44, 9. 47, 10. 49, 11. 50, 7. 52, 5. VI 6, 5. 7, 7. 32, 8. 33, 13. 41, 4. 42, 4. VII 5, 5. 10, 10. 11, 13. 12, 10. 18, 7. 24, 5. 29, 15. 36, 23. 45, 13. 47, 6.

- 49, 1. 5. 53, 3. 61, 1. 62, 2. 9. 11. 13.
66, 1. 16. 22. 68, 7. [70, 6.]. 72, 8. 15.
83, 8. 87, 8. 88, 16. *hostibus* (*d.*) I
17, 10. 23, 7. 50, 8. II 7, 5. 22, 3. 24,
3. III 6, 3. 17, 14. IIII 12, 18. 20, 4.
25, 12. 17. V 19, 13. 49, 18. 52, 16. VI
7, 21. VII 7, 8. 8. 10. 25, 2. 26, 10.
61, 5. 66, 19. 71, 7. 77, 35. *hostes*
(*acc.*) I 21, 1. 22, 10. 15. 46, 5. 52,
5. 6. II 10, 4. 23, 7. 24, 7. 27, 3. III
18, 4. IIII 11, 16. 25, 14. 26, 12. V 9,
4. 17, 9. 33, 14. 43, 20. 44, 12. 49, 6.
50, 4. 51, 11. VI 7, 13. 25. 8. 17. 38,
5. 40, 10. 43, 1. VII 14, 7. 36, 17. 40,
8. 51, 7. 59, 10. 62, 5. 65, 8. 67, 9. 11.
80, 18. 87, 7. *hostis* (*acc.*) I 53, 18.
II 25, 10. 26, 4. IIII 25, 6. VII 50,
16. *hostibus* (*abl.*) I 16, 16. 22, 6.
46, 7. II 5, 15. 26, 8. 33, 12. III 14,
4. 19, 5. 25, 6. IIII 12, 14. 24, 8. 32,
12. 36, 1. 48, 8. 58, 11. VI 35, 5. 36,
10. 40, 21. VII 8, 14. 25, 15. 39, 12.
44, 3. 50, 7. 52, 7. 53, 11. 56, 13. 57,
5. 68, 9. 87, 4.
huc I 38, 13. III 19, 2. IIII 11, 13. 21,
6. 22, 14. 32, 15. V 6, 5. 16, 10. 56,
13. VI 13, 26. 27, 11. 35, 21. VII 11,
10. *46, 3. 55, 2. 4. 64, [2]. 11. 73, 10.
16. 84, 5. 86, 8.
humanitate I 1, 6. 47, 10.
humanus *humaniores* (*n.*) IIII 3, 7.
humanissimi (*pl.*) V 14, 1.
humilem (*f.*) V 28, 4. *humili* (*abl. m.*)
VII 39, 4. *humiles* (*acc. m.*) VII 54,
9. *humiliores* (*acc. m.*) IIII 3, 12. VI
22, 9. (*acc. f.*) V 1, 6.
humilitas V 1, 12. *humilitate* V 27, 15.
iacentem VII 25, 11. *iacentibus* II
27, 8.
iacere V 43, 3. *iaciebant* VII 24, 11.
iacerent II 33, 14. *iaci* II 6, 6. *erat*
iacta II 32, 8. *iacto* (*abl. m.*) II 12,
9. *iactis* (*abl. f.*) IIII 28, 9.
iactabant VII 47, 14. *iactari* I 18, 3.
iactato (*abl. n.*) I 25, 9.
iacturam VII 77, 18. *iacturā* VII 26,
4. 64, 8. *iacturis* (*abl.*) VI 12, 5.
iaculo (*abl.*) V 45, 10. *iacula* (*acc.*) V
43, 2.
iam I 5, 2. 11, 1. 12, 5. 17, 6. 40, 26.
34. 42, 4. 47, 13. II 5, 11. 19, 21. 20,
13. 25, 3. 33, 17. III 3, 7. 9. 5, 1. 4.
9, 16. 15, 6. 17, 14. 16. 28, 2. 29, 6.
IIII 12, 17. 13, 1. 6. V 4, 13. 9, 12.
10, 8. 11, 15. 25, 5. 27, 3. V 43, 6. 55,
11. VI 7, 3. 31, 11. 35, 20. 37, 13. 38,
3. 41, 2. VII 1, 8. 6, 1. 8, 1. 12, 7. 13,
2. 18, 1. 20, 21. 26. 30. 25, 1. 26, 7. 28,
3. 14. 29, 13. 32, 3. 35, 12. 38, 17. 44,
7. 10. 50, 12. 19. 54, 4. 59, 1. 2. 9. 83,
16. 85, 12.
ibi I 10, 9. 13. 13, 9. 26, 11. 38, 15. 49,
11. 53, 4. II 4, 4. 5, 13. 17. 8, 12. 9, 3.
18, 10. 16, 4. III 6, 16. 12, 11. 22, 11.
25, 1. IIII 5, 7. 15, 5. 19, 11. 21, 14.
21. 23, 6. V 1, 9. 5, 2. 12, 5. 10. 21, 12.
25, 10. 37, 9. 47, 4. 48, 4. 58, 6. VI 10,
14. 14, 5. 24, 7. VII 1, 2. 3, 3. 4, 1. 5,
9. 9, 8. 16. 16, 3. 28, 7. 32, 2. 36, 21.
42, 11. 54, 1. 60, 5. 69, 12.
lccius II 6, 10. *lccium* II 3, 3. *lccio*
(*abl.*) II 7, 2.
ictu (*abl.*) I 25, 6. VII 25, 12.
idecirco V 3, 18.
idem (*n. s. m.*) I 32, 3. *eadem* (*n. f.*)
II 6, 4. VI 11, 12. 26, 4. 5. *idem* (*n.*)
n.) V 40, 3. VII 15, 2. 23, 6. *eiusdem*
(*m.*) V 35, 15. (*f.*) VII 50, 10. 60, 7.
(*n.*) IIII 3, 7. V 18, 6. VI 16, 7. VII
74, 3. *eundem* III 8, 13. 22, 6. IIII
17, 13. 22, 16. VI 40, 6. VII 32, 15.
eandem II 16, 6. VI 8, 12. 17, 5. 60,
10. 62, 16. *idem* (*acc.*) I 3, 15. 15, 1.
31, 47. †36, 3. III 10, 5. 23, 19. IIII
35, 1. V 16, 10. 37, 4. VII 42, 10. 53,
8. *eodem* (*abl. m.*) I 21, 1. 26, 18. 48,
1. IIII 36, 1. V 49, 4. 52, 3. VI 3, 13.
24, 10. 35, 25. 37, 2. 40, 11. VII 19, 17.
eādem I 32, 6. II 7, 5. 19, 21. III 8,
10. 13, 19. 22, 11. 25, 8. IIII 4, 1. 13,
11. 24, 12. 23, 1. V 40, 7. VI 8, 8. 24,
9. VII 25, 12. 61, 8. 72, 10. *eodem*
(*abl. n.*) I 5, 9. 11, 7. 12, 19. 21, 8. 37,
1. II 3, 11. 24, 1. 34, 1. III 20, 1. 28,
1. IIII 2, 8. 28, 6. VI 37, 16. VII 24,
9. 25, 12. 38, 23. 45, 11. 22. 50, 8. 58,
4. 73, 1. 81, 7. 83, 18. *idem* (*n. pl. m.*) I
31, 1. V 42, 10. VI 13, 14. *eadem* (*n.*)
VI 13, 6. VII 69, 13. *isdem* (*d.*)
m.) VII 41, 8. *eosdem* I 40, 20. IIII
36, 8. *easdem* V 11, 13. VII 45, 7.
eadem (*acc.*) I 18, 5. 43, 22. V 11, 3.
41, 4. VI 4, 11. VII 17, 22. 38, 10. 53,
4. *eisdem* (*abl. m.*) I 17, 9. *isdem*
(*abl. m.*) II 7, 1. (*f.*) II 3, 12. III 12,
11. VII 35, 13. (*n.*) III 3, 11.
identidem II 19, 9.
idonea (*n. f.*) V 42, 5. *idoneum* (*m.*) I
49, 4. II 17, 2. III 18, 1. IIII 23, 9.
VI 10, 5. VII 85, 1. *idoneam* IIII 23,
1. 36, 5. V 7, 10. *idoneum* (*acc. n.*)

- III 21, 2. idoneo (*abl. m.*) II 8, 6. imbre VII 27, 2. imbrium III 29, 9.
 III 17, 11. V 9, 1. VII 35, 15. 53, 5. imbribus VI 43, 8. VII 24, 2.
 idonei (*n. m.*) III 20, 15. VII 15, 15. imitari VI 40, 16. imitanda (*acc.*) VII
 idoneos VII 31, 8. idoneis (*abl. m.*) 22, 3.
 VII 65, 14. immolant VI 16, 4. 17, 10. inmolaturos
 Idus (*Id.*) (*acc.*) I 7, 19. VI 16, 4.
 ignis (*n.*) VII 24, 12. ignem V 43, 4. impedimento (*d.*) I 25, 6. II 25, 4. in-
 VI 19, 12. VII 22, 10. 25, 9. igni (*abl.*) pedimenta (*n.*) II 19, 14. III 29, 6.
 I 4, 8. 53, 19. VI 19, 10. 44, 7. igne VII 62, 22. 67, 6. impedimentorum
 VII 4, 28. ignes (*acc.*) VI 29, 18. II 17, 7. VII 45, 8. 55, 8. impedi-
 ignibus (*abl.*) II 7, 10. 33, 11. mentis (*d.*) II 26, 7. impedimentis (*d.*)
 ignobilem (*f.*) V 28, 4. II 19, 7. VI 32, 15. VII 57, 8. impe-
 ignominiae (*g.*) VII 17, 19. 80, 15. igno- dimenta (*acc.*) I 26, 6. III 14, 10. VI
 miniam VII 17, 18. 5, 14. 8, 15. impedimenta (*acc.*) I 24,
 ignoratis (*praes.*) VII 77, 46. ignorans 9. 26, 8. II 19, 5. V 33, 11. 43, 10. 47,
 (*m.*) VI 42, 1. VII 33, 2. ignorabat 4. VI 32, 9. 35, 2. VII 18, 8. 68, 8.
 V 9, 19. ignorari I 27, 11. impedimentis (*abl.*) I 26, 10. II 24,
 ignoscere III 27, 12. ignosceret VII 8. 17. 29, 11. III 3, 10. 20, 7. III 30,
 12, 5. ignouisset I 45, 6. ignoscere- 5. VII 10, 12. 14, 15. 59, 14. impedi-
 tur III 27, 9. mentis (*abl.*) II 17, 10. V 31, 15. 33,
 ignotis (*abl. n.*) III 24, 6. 18. 49, 17. VI 7, 9. 8. VII 35, 9. 42,
 ille I 20, 5. 34, 6. V 6, 9. 7, 17. 25, 7. 12. 60, 8. 66, 14. 68, 4.
 29, 6. 36, 4. 7. 45, 10. 48, 18. 54, 8. *impedio* inpedit VII 40, 11. inpediunt
 VI 6, 5. 42, 1. 43, 15. VII 6, 1, 8, 15. VII 70, 7. inpedire VII 67, 8. impe-
 12, 2. 25, 13. 28, 14. 38, 9. 14. 76, 3. diebat VII 8, 5. 56, 7. inpediebat II
 83, 14. illa (*n. s. f.*) III 16, 2. 6. 20, 7. V 7, 6. inpediret VII 26, 11.
 illud (*n. n.*) VII 23, 7. illius (*g. m.*) 57, 12. inpedirent II 17, 15. inpe-
 VI 36, 7. illi (*d. m.*) V 44, 18. VI diri I 36, 6. V 6, 11. inpediebatur
 5, 11. VII 34, 9. illi (*d. n.*) VII 42, III 12, 6. inpediretur II 17, 20. in-
 4. 77, 28. illum I 13, 5. 34, 6. 43, 12. pediretur II 22, 5. VII 35, 6. inpe-
 44, 34. 39. III 12, 15. V 44, 19. 58, dita (*n. f.*) VI 34, 4. VII 19, 2. inpe-
 14. 15. VI 8, 13. 30, 15. VII 20, 6. 50, ditum (*m.*) V 44, 17. impeditam II
 13. 57, 10. illam I 44, 24. illud (*acc.*) 23, 5. impeditam III 9, 14. VI 8, 5.
 V 27, 29. VII 85, 3. illo (*abl. m.*) I impeditum (*acc. n.*) II 28, 4. impe-
 18, 9. VI 37, 2. VII 17, 17. illa I 31, dito (*abl. m.*) VI 8, 11. inpeditā I
 39. VII 39, 6. illo (*n.*) III 11, 10. 25, 8. VII 24, 1. impeditos I 12, 9.
 20, 9. V 53, 13. VII 25, 6. 12. 78, 4. impeditos II 9, 8. 10, 4. III 19, 10. 24,
 illi (*pl.*) I 28, 15. 35, 10. II 19, 9. 33, 8. III 26, 6. VII 66, 12. inpeditas
 s. III 21, 8. 22, 8. 24, 8. 26, 8. III 1, V 21, 7. impeditis (*abl. m.*) III 19,
 11. 4, 9. 15, 10. 24, 9. 27, 6. 13. 33, 6. 5. inpeditis (*abl. m.*) V 7, 11. in-
 37, 6. V 7, 20. 9, 8. 15, 5. 13. 16, 6. peditis (*abl. f.*) III 24, 6. inpeditis
 20, 10. 28, 2. 37, 13. VI 2, 2. 3, 3. 5, (*abl. n.*) V 19, 4. inpeditoribus (*abl.*
 17, 8. 17. 10, 10. 12, 23. 13, 8. 24, 6. *n.*) III 28, 14.
 VII 18, 7. 27, 9. 40, 13. 63, 12. 73, 10. *imperator* I 40, 14. II 26, 13. VII 1, 19.
 illorum (*m.*) I 31, 25. 40, 21. V 13, imperatoris I 40, 32. 41, 8. II 25, 18.
 14. 34, 8. 52, 2. VII 77, 28. illis (*d. V 33, 8. imperatori III 25, 12. VI*
m.) I 3, 16. 19. 35, 10. V 34, 3. 41, 8, 13. imperatorem VII 20, 31. 52,
 11. VII 89, 4. illis (*d. n.*) VII 37, 18. 12. 63, 11. imperatore III 21, 3. VI
 illos III 1, 10. 13, 17. VII 44, 10. 71, 37, 14. VII 1, 18. imperatorum VII
 5. illa (*acc.*) I 20, 3. VII 14, 20. illis 30, 6.
 (*abl. m.*) II 9, 3. VI 24, 14. (*f.*) III *imperitus* V 27, 16. imperitum (*m.*) I
 13, 16. VII 77, 27. 44, 27. imperiti (*pl.*) III 22, 4. 24,
 illic I 18, 15. VII 20, 11. 12. VI 39, 4. VII 29. 5. imperitos I
 illi (*adu.*) VI 13, 80. VII 45, 13. 40, 28. VI 10, 7. 20, 5.
 illyricum (*acc.*) II 35, 5. III 7, 3. V *imperium* (*n.*) VI 2, 2. 8, 26. VII 4, 17.
 1, 14.

- imperii II 23, 14. III 17, 8. 19. 22, 2. III 16, 14. V 6, 8. 11, 16. VII 4, 22. 20, 12. 57, 7. 63, 7. 76, 12. 79, 2. imperio (*d.*) III 21, 10. V 2, 14. 11, 21. VII 1, 9. 37, 6. 75, 22. imperium (*acc.*) I 3, 17. 45, 9. II 3, 12. 4, 15. 20. III 16, 13. V 7, 17. 20, 8. 29, 11. VI 17, 8. VII 20, 19. 33, 16. 64, 8. 18. imperio (*abl.*) I 2, 5. 18, 23. 30, 7. 31, 25. 33, 10. II 1, 14. 11, 2. 16. V 24, 13. 39, 3. VI 1, 5. 10, 3. 12, 17. VII 20, 3. 75, 9. imperia (*n.*) II 22, 7. imperiis (*d.*) II 1, 11. imperia (*acc.*) I 17, 7. 31, 45. V 27, 12. 54, 20.
- impero* imperat I 7, 5. III 21, 16. 22, 10. V 1, 3. 11. 16. 21. 7, 15. 20, 9. 22, 4. 14. 16. 37, 4. VI 4, 12. 10, 5. VII 4, 18. 8, 9. 11, 13. 31, 7. 45, 2. 60, 9. 64, 1. 11. 86, 2. 90, 3. imperant VII 75, 6. imperare I 31, 42. 36, 4. imperante (*m.*) VII 17, 17. imperabat VII 16, 5. imperaret VII 90, 2. imperarent I 36, 2. imperavit I 28, 8. 7. 46, 4. II 28, 11. III 27, 12. VI 32, 8. imperauerat I 7, 17. 29, 10. III 36, 3. V 1, 23. imperarat II 33, 10. imperasset III 22, 5. 27, 3. VII 60, 2. imperaturum (*m.*) II 32, 5. III 8, 8. imperandum (*m.*) VII 75, 4. imperarentur II 32, 7. VII 30, 11. imperatum est VI 30, 1. erat imperatum II 11, 20. III 26, 3. V 7, 20. imperatum erat V 47, 6. erant imperati VII 66, 2. imperatum (*acc. n.*) V 37, 4. VI 2, 10. imperato (*abl. m.*) III 6, 10. imperata (*acc.*) II 3, 7. 35, 4. V 20, 6. 10. VI 10, 10. imperatis (*abl. m.*) VI 4, 8. (*f.*) II 21, 1.
- impetrat* I 9, 9. *impetrant* II 12, 13. *impetrare* VI 2, 4. *impetrandi* V 6, 18. *impetraret* I 35, 14. *impetrarent* I 9, 4. 31, 6. III 13, 16. *impetravit* III 22, 12. *impetrassent* III 11, 4. *impetraturos* V 41, 16. *impetratā* I 31, 4. *impetratā* III 21, 13. VII 63, 6. *impetrari* III 9, 4. V 36, 5. 9. VII 29, 14.
- impetus* (*n. s.*) I 22, 11. II 25, 19. III 29, 3. *impetum* I 24, 3. 25, 5. 44, 25. 46, 10. 52, 5. II 11, 14. 19, 10. 18. 20, 13. 21, 5. III 2, 12. 19, 9. 28, 13. III 17, 15. 26, 12. 35, 6. 37, 9. V 18, 10. 21, 11. 23, 12. 34, 10. 35, 2. 47, 10. VI 8, 18. 37, 7. 39, 10. VII 10, 11. 13, 4. 46, 6. 62, 19. 80, 18. *impetu* II 6, 2. 24, 2. III 8, 5. III 12, 6. V 17, 7. 18, 9. 37, 8. VI 40, 11. VII 28, 7. *inpetu* V 15, 7. *impetus* (*acc.*) I 26, 2. 52, 8. III 13, 12. VII 29, 15. 80, 8.
- impiorum* VI 13, 17.
- implorare* I 32, 10. *implorare* V 7, 18. *implorabant* I 51, 11. *imploratos* I 31, 24.
- impunitatem* I 14, 15.
- imus* imo (*abl. n.*) III 19, 1. III 17, 8.
- in* (*cum abl.*) I 1, 13. 3, 4. 9. 10. 12. 14. 7, 5. 9. 10, 1. 3. 11, 6. 12, 17. 13, 2. 15, 11. 16, 4. 11 (*bis*). 17, 10. 18, 4. 14. 24. 19, 16. 20, 4. 16. 21, 3. 10. 11. 22, 3. 5 (*bis*). 8. 27, 2. 4. 10. 28, 3. 14. 29, 1. 2. 31, [3]. 15. 21. 31. 46. 32, 6. 10. 14. 33, 6. 8 (*bis*). 10. 34, 10. 35, 3. 36, 6. 11. 17. 38, 6. 39, 4. 10. 15. 19. 40, 15. 17. 21 (*bis*). 34. 42, 21. 43, 1. 22. 44, 5. 26. 29. 32. 45, 9. 46, 1. 8. 9. 47, 14. 17. 48, 14. 49, 2. 5. 51, 2. 10. 53, 5. 9. 10. 12. II 1, 1. [1]. 8. 10. 12. 2, 3. 8, 8. 4. 1. 2. 8. 11. 5, 12. 17. 18. 19. 6, 8. *8, 9. 17. 9, 4. 10, 3. 4. 14 (*bis*). 11, 17. 14, 3. 16, 7. 18, 7 (*bis*). 19, 14. 20. 21. 22. 21, 13. 22, 3. 6. 7. 23, 1. 8. 10. 12. 24, 7. 25, 6. 12. 18 (*bis*). 26, 7. 8. 10. 12 (*bis*). 27, 5. 6. 28, 6. 29, 5. 9. 30, 3. 10. 32, 4. 11. 33, 13. 14. III 1, 7. 11. 12. 13. 3, 5. 5, 13. 6, 8. 7, 3. 5. 7. 8. 10. 8, 4. 14. 9, 2. 20. 21. 11, 3. 12, 1. 5. 13, 17. 21. 14, 19. 21. 22. 16, 3. 17, 1. 20, 4. 13. 16 (*bis*). 21, 2. 22, 1. 4. 24, 8. 26, 8. 11. 27, 2. 28, 3. 11. 29, 11. 13. III 1, 11. 13. 15. 22. 4, 1. 5, 2. 6. 10. 7, 2. 12. 8, 2. 4. 6. 10, 1. 11, 3. 12, 10. 12. 13. 15, 9. 19, 1. 7. 20, 1. 21, 12. 15. 22, 1. 23, 6. 11. 24, 3. 5. 8. 13. 26, 11. 27, 8. 29, 2. 13. 14. 32, 3. 5. 6. 8. 16 (*bis*). 33, 8. 9. 11. 34, 7. 9. 35, 5. 38, 10. V 1, 7. 10. 2, 4. 3, 3. 6. 7. 9. 19. 21. 4, 3. 5. 7. 5, 2. 8. 6, 2. 5. 10. 14. 16. 7, 5. 7. 8. 8, 1. 3. 8. 11. 15. 9, 2. 5. 10, 3. 6. 11, 2. 10. 12, 2. 10 (*bis*). 12. 15. 13, 8. 13. 13. 14. 6. 15, 2. 6. 7. 16, 1. 17, 1. 19, 12. 20, 4. 21, 13. 22, 1. 12. 24, 2. 4. 7. 8. 9. 21. 25, 1. 2. 3. 27, 9. 29, 3. 16. 18. 31, 4. 32, 3. 33, 4. 5. 7 (*bis*). 12. 34, 4. 7. 36, 10. 37, 1. 39, 12. 41, 4. 42, 8. 44, 1. 15. 25. 45, 5. 10. 47, 7. 13. 48, 3. 5. 11. 16. 49, 6. 50, 10. 53, 16. 19. 54, 3. 4. 56, 7. 8. 11. 57, 5. 58, 18. VI 1, 9. 2, 9. 4, 5. 10. 6, 8. 7, 3. 13. [14]. 24. 8, 10. 26. 9, 7. 11, 3. 4 (*bis*). 5. 12. 12, 3. 13, 1. 25. 26. 28. 14, 6. 7. 12. 13. 15, 4. 16, 3. 11 (*bis*). 17, 11. 18, 5. 8 (*bis*). 21, 5. 6. 10. 11. 22, 2. 23, 7. 12. 16. 24, 9. 25, 10. 11. 28, 13. 29, 8. 13. 30, 2. 4. 5

- (bis). 14. 31, 13. 32, 3. 11. 33, 9. 34, 7. 8. 17. 19. 23. 35, 1. 3. 16 (bis). 24. 36, 2. 10. 16. 37, 7. 16. 38, 5. 6. 7. 11. 39, 2. 40, 6. 12. 13. 41, 3. 3. 42, 4. 43, 7. 11. 44, 8. 9 (bis). VII 1, 7. 20. 2, 3. 3, 4. 11. 4, 8. 14. 5, 4. 6, 6. 7. 7. 9, 1. 10, 4. 10. 11, 15. 12, 3. 13. 13, 9. 14, 12. 15, 2. 3. 7. 17, 14. 18, 9. 20, 11. 25. 29 (bis). 31. 21, 2. 22, 11. 23, 3. 5. 24. 16, 25, 1. 6. 26, 11. 12. 27, 4. 5. 6. 28, 2. 15. 17. 29, 3. 5. 31, 9. 32, 8. 16. 19. 33, 15. 34, 5. 35, 1. 3. 8. 36, 3. 13. 37, 9. 38, 18. 39, 5. 6. 40, 5. 17. 41, 5. 8. 42, 11. 43, 2. 46, 10. 11. 52, 8. 55, 5. 56, 2. 15. 57, 4. 58, 5. 59, 3. 12. 61, 6. 8. 62, 13. 64, 4. 66, *11. 13. 67, 6. 7. 69, 1. 12. 70, 1. 75, 18. 76, [9]. 9. 77, 3. 7. 12. 18. 21. 27. 31. 43. 45. 45, 17. 78, 9. 79, 7. 80, 13. 17. 81, 4. 11. 82, 10. 84, 8. 85, 11. 86, 5. 88, 2. 10. 89, 7. 90, 8. 13.
- in (cum acc.) I 1, 1. 18. 2, 15. 16. 3, 7. 15. 5, 11. 6, 11. 7, 3. 8, 2. 4. 9, 6. 10, 2. 8. 10. 15. 16 (bis). 11, 2. 6. 14. 12, 2 (bis). 10. 12. 13. 8, 15. 4. 16, 13. 18, 17. 20. 21. 19, 6. 8. 9. 20, 2. 18. 22, 7. 10. 24, 2. 7. 9. 25, 5. 16. 26, 3. 8. 14. 28, 4. 5. 11. 15. 30, 11. 31, 7. 43. 33, 12. 16 (bis). 34, 7. 9. 35, 5. 8. 37, 3. 40, 3. 30. 40. 41, 1. 42, 6. 7. 43, 8. 16. 44, 17. 20. 23. 25. 45, 1. 7. 46, 3. 5. 9. 11. 47, 7. 19. 49, 12. 50, 4. 8. 51, 11. 12. 52, 4. 6. 10. 12. 53, 13. 20. 54, 6 (bis). 7. II 2, 2. 8. 3, 4 (bis). 5, 7. 10. *19. 6, 5. 7, 11. 8, 7. [9]. 16. 9, 6. 10, 9. 12. 11, 20. 12, 2. 8. 13, 3 (bis). 4. 8. 14, 5. 8. 10. 15, 2. 5. 16, 8. 17, 8. 16. 18, 7. 19, 9. 10. 13. 21, 2. 7. 12. 23, 4. 7. 8. 24, 3. 4. 10. 15. 25, 2. 14. 26, 3. 27, 10. 28, 3. 9. 29, 4. 6. 10. 31, 11. 32, 8. 33, 16. 34, 4. 35, 5. 6. 8 (bis). III 1, 1. 2. 15. 2, 11. 4, 3. 6, 4. 7. 9. 11. 14. 16 (bis). 7, 3. 9. 10. 11. 12. 8, 3. 9, 3. 8. 10. 22. 23. 11, 1. 6. 7. 9. 13. 12, 10. 13, 7. 14, 25. 15, 3. 6. 16, 4. 7. 8. 17, 2. 14. 20, 1. 11. 21, 12. 22, 11. 23, 1. 17. 24, 2. 26. 16. 28, 12. 13. III 1, 19. 4, 11. 15. 6, 7. 7, 2. 10, [3]. 4. 8. 11. 11, 6. 12, 8. 10. 13, 13. 14, 9. 15, 5. 8. 16, 3. 9. 13. 17, 10. 18. 18, 3. 9. 19, 2. 6. 8. 16. 20, 3. 21, 4. 5. 22, 10. 16. 18 (bis). 23, 2. 8. 24, 9. 25, 14. 26, 8. 13 (bis). 27, 5. 7. 8. 10. 15. 28, 2. 10. 29, 5. 14. 30, 7. 9. 31, 5. 32, 4. 6. 9. 10. 33, 12. 34, 6. 10. 12. 35, 9. 36, 3. 37, 2. 3. 12. 38, 2. 5. 6. 8. V 1, 2. 14. 16. 2, 1. 9. 13. 3, 10. 22. 4, 12. 14. 5, 8. 6, 17. 7, 10. 8, 20. 9, 11. 10, 2. 11, 15. 13, 8. 17. 15, 3. 7. 17, 7. 18, 2. 19, 6. 8. 20, 3. 8. 22, 14. 24, 4. 5. 6. 7. 12. 13. 25, 3. 9. 13. 26, 1. 4. 27, 5. 12. 13. 29, 5. 13. 30, 1. 31, 2. 32, 5. 33, 12. 34, 10. 35, 5. 17. 36, 6. 37, 8. 10. 16. 38, 2. 5 (bis). 39, 7. 12. 41, 9. 12. 43, 8. 5. 44, 12. 14. 22. 45, 1. 46, 2. 6. 48, 4. 49, 13. 19. 50, 4. 9. 51, 7. 11. 53, 9. 10. 14. 54, 6. 58, 1. 12. 19. VI 1, 7. 3, 2. 5. 7. 14. 4, 2. 5, 1. 11. 13. 15. 17. 18. 6, 9. 7. 16. 8, 17. 19. 9, 1. 10. 11. 16. 10, 2. 6. 9. 11, 13. 12, 1. 19. 22. 13, 5. 6. 7. 28. 14, 4. 9. 17, 11. 19, 6 (bis). 8. 9. 12. 22, 4. 28, 7. 29, 2. 7. 16. 30, 6. 15. 31, 5. 6. 32, 9. 33, 2. 6. 34, 3. 36, 11. 37, 3. 12. 40, 1. 2. 10. 16. 17. 18. 22. 43, 2. 9 (bis). 44, 3. 10. VII 1, 1. 5. 15. 5, 2. 3. 6, 1. 2. 3. 5. 7, 1. 2. 3. 10. 8, 2. 5. 16. 9, 4. 10. 13. 15. 11, 13. 22. 12, 11. 13, 4. 11. 14, 21. 16, 4. 18, 9. 19, [4]. 17. 20, 19. 21, 5. 23, 2. 10. 24, 11. 25, 9. 26, 8. 28, 4. 30, 3. 8 (bis). 31, 8. 33, 10. 34, 6. 7. 8. 35, 12. 41, 12. 14. 42, 6. 43, 12. 44, 2. 45, 9. 16. 46, 4. 47, 22. 48, 9. 50, 15. 16. 53, 6. 7, 10. 54, 8. 9. 11. 12 (bis). 56, 4. 16. 57, 10. 59, 4. 60, 10. 61, 11. 62, 7. 63, 2. 7. 16. 64, 13. 65, 11. 66, 3. 8. 67, 2. 68, 5. 69, 5. 9. 70, 2. 7. 14. 71, 5. 7. 16. 72, 9. 73, 14 (bis). 23. 76, 8. 77, 33. 47. 78, 8. 79, 5. 8. 80, 17. 18. 20. 22. 82, 3. 12. 85, 9. 10. 88, 12. 19. 90, 1. 4. 6. 10 (bis). 11.
- inani (abl. f.) VII 19, 9. inanes (n. f.) V 23, 7.
- inbecillitate VII 77, 24.
- incautum (acc. m.) VI 30, 6. incautius (adu.) VII 27, 4.
- incendio (abl.) VII 23, 13. 55, 18. incendia (n.) VII 15, 3. incendiorum V 48, 17. incendiis (abl.) V 19, 12. VII 17, 10.
- incendit VI 6, 3. VII 4, 5. 11, 21. incendunt I 5, 5. incendant VII 64, 7. incenderunt VII 55, 16. incenderant I 28, 8. incenduntur VII 15, 2. incendi VII 14, 10. 16. 15, 7. 58, 12. incendendum (acc. n.) VII 30, 5. incendebantur VI 43, 4. incensis (abl. f.) VII 11, 18. (abl. n.) II 7, 7. III 6, 14. 29, 11. III 19, 2. 35, 9. 38, 8.
- incerto (abl. m.) VII 62, 11. incertis (d. m.) III 5, 10. (abl. m.) III 32, 17. (abl. n.) V 37, 15. VI 34, 11. VII 16, 9.
- incidit I 53, 13. incideret VI 30, 7.

- incidit VI 15, 2. VII 3, 7. inciderint II 14, 12.
incido incisus (*abl. f.*) II 17, 16.
 incipiant V 39, 10. VII 1, 10. 40, 16. 43, 8. inciperet II 2, 4. inciperent V 51, 10. VI 29, 12. inceptam VII 17, 19.
 incitabant III 10, 2. incitarent III 24, 11. incitauisset III 12, 3. III 17, 20. incitari III 25, 3. incitata (*n. s. f.*) I 4, 8. incitato (*abl. m.*) II 26, 8. III 12, 18. (*n.*) III 14, 17. incitati (*pl.*) III 14, 8. VII 28, 10. 48, 3. incitatos III 33, 10. incitatas VII 60, 10. incitatis (*abl. m.*) III 26, 6.
 incognitum (*n. n.*) III 29, 3. incognita (*n. n.*) III 20, 3.
 incolunt I 1, 2. 9. 28, 11. 54, 3. III 10, 5. V 14, 3. incolant II 3, 9. incolendi (*g.*) III 1, 14. incolebant III 4, 5. incoherent II 4, 5. 35, 3. III 20, 13. incoluerant I 5, 11. incolitur III 10, 9. V 12, 1.
 incolumis (*n. f.*) VI 40, 21. incolumem (*m.*) I 53, 21. VII 56, 14. 59, 10. (*f.*) III 6, 15. incolumi (*abl. m.*) VI 41, III 6, 15. incolumes (*n. m.*) III 15, 7. VI 15, 12. 22, 8. VI 40, 10. 44, 23. VII 12, 16. 28, 13. 88, 12. (*n. f.*) III 36, 7. incolumibus (*d. m.*) V 41, 11. (*acc. f.*) V 23, 15. incolumibus (*abl. f.*) V 52, 3.
 incommode V 33, 13.
 incommodum (*n.*) VII 29, 8. incommodi (*g.*) I 13, 10. VI 13, 19. VII 45, 19. incommodum (*acc.*) V 10, 9. incommodo (*abl.*) V 52, 16. 53, 13. VII 16, 7. 29, 3. 30, 2. 7. incommoda (*n.*) VII 33, 3. incommodis (*abl.*) V 35, 9. VII 14, 1.
 incredibili (*abl. f.*) I 12, 2. 39, 4. II 19, 19. III 29, 5. V 40, 5. 53, 1.
 increpitare II 15, 12. 30, 6.
 incumberent VII 76, 8.
 incursionis V 21, 7. VI 23, 5. incursionibus (*abl.*) V 1, 15. [VI 10, 16.]
 incursu VII 36, 23.
 incusare II 15, 13. incusavit I 40, 3.
 inde I 10, 16. 33, 16. II 19, 5. III 6, 16. 23, 7. III 20, 4. 21, 5. 25, 4. 33, 12. V 2, 2. 15, 12. VI 13, 28. VII 9, 16. 48, 3. *62, 23.
 indicium (*acc.*) I 4, 1. indicio (*abl.*) VI 30, 3. 35, 28. VII 20, 16.
 indicit V 56, 5. indicare I 30, 11. in-
 dicitur VII 63, 8. indicta VII 38, 5. indicto (*abl. n.*) VI 3, 3. 44, 3. VII 75, 2. indictis (*abl. n.*) VII 1, 10.
 indignitas VII 56, 6. indignitates (*acc.*) II 14, 5.
indignor indignantes (*acc. m.*) VII 19, 10.
indignus indigna (*n. f.*) VII 17, 14. indignum (*n. n.*) V 35, 12. indignissime VII 38, 19.
indiligens indiligentiores (*n. m.*) VII 71, 7. indiligentius II 33, 4.
 indiligentiā VII 17, 10.
induco induxerant II 33, 3. inducendas II 21, 11. inductus I 2, 3. inducti (*pl.*) I 27, 10.
 indulgentiam VII 63 16.
 indulserat I 40, 46. VII 40, 2.
induo induebant VII 73, 13. 82, 3.
 industrie VII 60, 2.
 indutiis III 12, 5. 13, 15.
 Indutiomarus V 3, 4. 8. [17]. 4, 13. 53, 7. 55, 1. 8. 57, 8. 58, 1. 6. 18. Indutiomari (*g.*) V 26, 5. 57, 4. VI 8, 24.
 Indutiomarus V 4, 4. 7. 58, 13. Indutiomaro (*abl.*) VI 2, 1.
ineo ineunt III 5, 9. inire VII 1, 10. 43, 8. inibat VII 43, 14. inierat VI 31, 10. inituros VI 12, 10. 43, 13. iniri VII 12, 14. 24, 14. inibatur VII 76, 10. iniretur VII 9, 12. initum (*n. n.*) V 27, 21. (*acc. n.*) III 82, 8. initā II 2, 2. 35, 5. III 7, 3. V 23, 14. VII 71, 9. inito (*abl. n.*) II 33, 3. VI 5, 14. initis (*abl. n.*) III 9, 22.
 inermis (*n. s. m.*) VI 38, 4. inermes (*n. m.*) II 27, 4. inermos I 40, 18. inermibus (*abl. m.*) III 29, 2.
 inertius (*n. n.*) III 2, 10.
 infamia (*n.*) VII 56, 5. infamiam VI 23, 10.
 infantibus (*d.*) VII 23, 11. (*abl.*) VII 47, 16.
 inferior (*m.*) V 13, 3. inferior (*n. f.*) VII 35, 13. inferiorem (*m.*) V 44, 22. (*f.*) I 1, 18. III 17, 22. 28, 7. inferiore (*m.*) II 25, 10. III 14, 12. VII 45, 11. (*f.*) III 17, 14. (*n.*) VII 46, 7. inferiores (*acc.*) II 8, 5. inferioribus (*abl. m.*) VI 40, 17. infimus II 18, 5. infimum (*acc. n.*) VII 73, 15. infimo (*abl. m.*) VII 49, 4. (*n.*) VII 19, 1. 73, 10. 19.
 infert VI 23, 6. inferunt VI 19, 12. inferant III 7, 7. VII 8, 11. inferre

- I 2, 12. II 25, 15. III 7, 5. VII 54, 7. inferebat V 16, 10. inferebant VII 22, 10. inferret I 35, 12. 43, 23. inferrent I 30, 7. II 26, 4. 29, 15. 32, 6. VI 15, 3. 24, 2. intulit VI 30, 16. intulerunt I 25, 18. VII 62, 14. intulerit I 44, 30. intulerint I 14, 18. intulisse I 44, 7. II 14, 7. intulerat I 12, 16. intulisset I 40, 10. intulissent II 14, 8. III 13, 8. 16, 12. 27, 11. inlaturum (m.) I 36, 11. inferri II 15, 10. VII 64, 12. 67, 8. inferendi (g. n.) III 30, 9. V [12, 3]. 54, 12. inlatum (acc. n.) II 29, 15. VI 23, 6. inlatā I 39, 11. II 25, 17. VI 43, 12. 77, 39. inlato (abl. n.) V 12, 5. inlatas VI 15, 3. inlatis (abl. n.) I 50, 8. V 28, 12.
- infestis (abl. n.) VI 8, 18. 51, 7. inficiunt V 14, 5. infectā VII 17, 18. 12, 12.
- infideles (n. m.) VII 59, 6.
- infigo infixis (abl. m.) VII 73, 23.
- infinita (n. f.) V 12, 6. infinito (abl. m.) VI 43, 12. infinitā VI 10, 14.
- infirmas VII 26, 11. infirmitatem III 5, 1. infirmitate III 13, 6.
- infirmus infirma (n. f.) VII 17, 8. infirmas VI 27, 11. infirmis (f.) III 36, 4. [infirmiore (m.) III 24, 3.] infirmiores (acc. m.) III 3, 12.
- *inflexisset I 25, 7. inflexis (abl. f.) II 17, 16.
- infixisset I 25, 7.
- influit I 8, 3. 12, 2. III 9, 3. III 1, 4. 10, [3]. 4. 11. VI 33, 6. influeret VII 57, 10.
- infodiebantur VII 73, 23.
- infra III 36, 9. VI 28, 2. 35, 11. VII 61, 8.
- ingenti (abl. f.) I 39, 3. V 3, 10. ingentibus (abl. f.) III 10, 8.
- ingrata (n. f.) VII 30, 1.
- ingredi II 4, 7. V 9, 15.
- iniceret III 19, 13. iniciendi (g. n.) VII 55, 30. iniectum est I 46, 13. iniectā III 17, 21. iniectis (abl. m.) VII 58, 7.
- inimicitias VI 12, 21.
- inimicus V 44, 18. 26. inimico (abl. m.) I 7, 14. V 4, 14. inimicos I 10, 5. II 31, 9. *inimicissimi (n. m.) V 25, 5.
- iniquitas VII 45, 19. 52, 5. 53, 3. iniquitatis VII 19, 15. iniquitatem III 2, 11. VII 19, 9. 52, 8. iniquitate II 22, 8.
- inicum (acc. m.) II 23, 7. iniquum (acc. m.) VI 40, 18. inicum (n. n.) VII 85, 7. iniquam VI 10, 8. iniquum (acc. n.) I 44, 11. iniquo (abl. m.) III 33, 13. V 49, 12. 51, 2. VI 8, 6. 11. VII 49, 1. 83, 5. iniquos I 44, 26. iniquiorem (m.) II 10, 9. iniquissimum (m.) II 27, 13. iniquissimo (abl. m.) V 32, 7.
- initium (n.) II 9, 3. III 8, 7. V 26, 2. 53, 16. 56, 5. (acc.) I 1, 14. 13, 25. II 9, 5. III 28, 9. V 3, 11. VI 3, 9. 10, 17. 25, 9. 33, 13. VII 1, 14. initio (abl.) I 43, 8. VI 8, 26. VII 2, 7. 13, 8. 28, 19. 46, 1. initia (acc.) VI 17, 7. 18, 4.
- iniungere VII 77, 44.
- iniuriarum (g.) I 14, 4. iniuriam I 20, 15. 36, 9. II 32, 6. 33, 2. VII 54, 7. iniuriā I 7, 16. 9, 12. 31, 55. 35, 11. 36, 11. II 28, 12. III 8, 5. V 20, 7. 21, 1. VI 13, 5. 23, 19. iniuriarum (pl.) III 10, 3. iniuriarum I 14, 8. iniuriis (d.) I 33, 4. iniurias I 12, 18. 14, 11. 35, 17. 36, 14. VI 15, 3. VII 38, 24. iniuriis (abl.) I 14, 17. 30, 3. III 8, 7. V 1, 20. 38, 7. [VI 10, 16].
- iniussu I 19, 4. V 28, 9.
- inligata (n. n.) III 17, 20. inligatas V 45, 10.
- inlustrem (m.) VII 32, 12. inlustrior (f.) VII 3, 7. inlustriore (m.) VI 19, 7.
- inmani (abl. f.) III 1, 19. VI 16, 8.
- inminere VI 38, 5.
- inmittit V 44, 12. inmittunt VI 8, 17. inmisso (abl. m.) VII 40, 10. inmissa (acc.) III 17, 10. inmissis (abl. f.) III 17, 16.
- inmortales (n. m.) III 7, 12. inmortalium (m.) I 12, 15. VI 14, 17. 16, 6. immortalium (m.) V 52, 15. inmortalibus (d. m.) VI 16, 12. inmortalibus (acc. m.) I 14, 13.
- inmunem (f.) VII 76, 3.
- inmunitatem VI 14, 3.
- innata est I 41, 3. est innata VII 42, 4.
- innixi (pl.) II 27, 8.
- innocentes (n.) VI 9, 13. innocentium (m.) VI 16, 13.
- innocentiam I 40, 39.
- inopia (n.) III 7, 3. 18, 12. inopiae (d.) V 24, 16. inopiam III 9, 15. 13, 10. 24, 7. III 4, 10. VI 24, 3. 29, 2. VII 14, 13. 17, 15. 77, 14. inopiā I 27,

1. III 6, 13. V 2, 4. VI 10, 7. 24, 9. 43, 8. VII 20, 8. 27. 32, 3. [55, 22.] 59, 4. 77, 34.
- inopinantes (n. m.) VI 37, 6. VII 61, 2. 82, 8. (acc. m.) I 12, 9. III 4, 13. VI 30, 2. inopinantibus (abl. m.) VII 8, 7. 9, 7.
- inparatum (m.) VI 30, 7.
- inpellit VII 42, 3. 7. impelli III 16, 3. inPELLI VI 20, 6. inPELLERETUR VII 20, 14. impulsus I 40, 10. impulsus (n. m.) V 26, 5. VII 1, 8. impulsos II 14, 4.
- inpendeo inpendebat I 6, 4. inpende-
rent III 2, 4.
- inpenso (abl. n.) III 2, 4.
- imperfecta VI 12, 14.
- implicati (pl.) VII 73, 12.
- inponere I 42, 17. 44, 6. imposuerunt I 51, 10. inposuisset I 45, 7. inposito (abl. n.) VII 54, 10.
- inportant I 1, 8. inportari III 2, 3. [12.] inportato (abl. n.) V 12, 11. inportatis (abl. n.) III 2, 5.
- in primis I 33, 6. V 6, 2. VII 1, 15. 4, 21. (f.) V 54, 4. inprimis III 10, 5. VI 14, 13. VII 45, 17.
- inprobā I 17, 4.
- improuiso I 13, 12. II 3, 1. V 22, 5. VI 3, 2. VII 72, 7. 80, 9. improuiso V 39, 4.
- inprudens imprudentibus (abl. m.) III 29, 2. V 15, 5.
- imprudentiae (d.) III 27, 12. imprudentiam III 27, 9. V 3, 20.
- inpuberes (n. m.) VI 21, 7.
- inpugnare III 26, 11. inpugnandae (g.) I 44, 18.
- impulsu V 25, 8.
- inpune I 14, 11.
- inquit III 25, 11. V 30, 2. 4. 44, 6. VI 8, 10. 35, 19. VII 20, 28. 32. 38, 3. 14. 50, 13. 18. 77, 8.
- inridere II 30, 6.
- inridicule I 42, 19.
- inrumpit V 44, 9. inrumpunt VII 70, 14.
- inrumpere VI 37, 3. inrupit VII 50, 16. inruperunt III 14, 9.
- inruptio VII 70, 5.
- insciente (m.) V 7, 12. inscientibus (abl. m.) I 19, 4.
- inscientiam III 9, 14. 13, 10. VII 43, 11. inscientiā III 19, 7.
- inscii (pl.) VII 77, 3. inscios III 4, 13.
- insequantur V 34, 12. insequi I 23, 12. II 19, 12. insequendum VII 26, 6.
- 67, 9. insequentes (acc. m.) VII 51, 2. insequentibus (d. m.) [V 16, 9.] (abl. m.) III 20, 15. insequerentur VII 49, 6. insecuti (pl.) I 15, 5. 54, 3. II 23, 5. V 15, 4. 16, 3. 54, 9. 80, 20. insecutis (abl. m.) VII 53, 10. insequendum (m.) V 7, 15.
- insertae (pl.) III 14, 14.
- insidiarum VII 18, 5. insidias I 42, 11. II 11, 5. III 13, 3. VII 73, 20. insidiis (abl.) I 13, 16. III 20, 16. V 32, 2.
- insidior insidiandi VI 34, 16.
- insigne (n. n.) II 20, 2. VII 50, 6. insignem (f.) I 12, 16. insigni (subst. abl.) VII 88, 2. insignia (acc.) II 21, 10. insignibus (abl. n.) I 22, 7. VII 45, 14.
- insilirent I 52, 10.
- insimulatis (praes.) VII 20, 33. insimulatus VII 20, 1. insimulati (pl.) VII 38, 5.
- insinuauerunt III 33, 4.
- insistit VI 5, 2. insistere III 26, 2. 33, 11. insisterent II 27, 3. III 14, 10.
- insolenter I 14, 11.
- inspectantibus VII 25, 7.
- instabilem (m.) III 23, 14.
- instar II 17, 18.
- instigare V 56, 2.
- instituit (praes.) V 3, 12. 23, 4. VI 1, 3. 9, 6. VII 1, 4. 9, 13. 19, 18. 71, 15. instituunt III 9, 12. 23, 13. instituat V 11, 8. instituerent VII 29, 15. instituit (perf.) III 29, 2. VI 44, 4. VII 11, 3. 56, 16. 57, 12. 68, 10. 72, 2. instituerunt VII 30, 10. instituisse VI 14, 9. instituerat VI 3, 8. 44, 10. VII 12, 4. 13, 3. 27, 2. instituisset III 28, 10. instituitur V 37, 6. 40, 13. institui III 9, 4. III 18, 7. VII 77, 37. instituebatur VII 69, 10. institutos esse I 14, 20. instituta (n. s. f.) VI 34, 14. institutum (n. n.) VI 11, 9. instituta III 24, 1. III 14, 1. 17, 7. VI 9, 6. instituto (abl. n.) I 50, 1. V 4, 2. VII 24, 14. 70, 1. institutas V 52, 4. instituta (acc.) VI 16, 3. institutis (abl. n.) I 1, 3. III 20, 14. VI 18, 5.
- insto instat V 44, 21. instare I 16, 9. 25, 16. II 25, 11. instantis (g. n.) VI 4, 7. instabant VII 59, 12. instarent III 5, 3.
- instrumento V 31, 10. VI 30, 9.

instruo instruit I 22, 8. instruxit I 24, 4. 50, 3. instruxerunt VII 18, 10. instruxerant II 8, 18. instruxisset II 8, 13. instruenda (n. s. f.) II 20, 5. instruendam II 8, 5. instrueretur II 30, 7. instructa (n. s. f.) II 8, 8. instructam I 48, 7. instructo (abl. m.) II 22, 1. VII 59, 13. instructa I 49, 4. 51, 5. VII 28, 3. instructas V 2, 6. 5, 5. 18, 5.
insuefactos IIII 24, 11.
insuetus V 6, 10. *insueti* (pl.) VII 30, 11.
insula V 13, 1. 8. 18. *insulae* (g.) IIII 20, 12. 21, 9. 28, 3. V 8, 10. *insulam* IIII 10, 3. 20, 6. 26, 14. *insulā* V 12, 2. VII 57, 5. 58, 5. *insulae* (n. pl.) V 13, 9. *insulas* III 9, 20. *insulis* (abl.) IIII 10, 8. V 13, 10. VI 31, 7.
insuper IIII 17, 15. VII 23, 6.
integer integra (n. s. f.) VII 35, 13. integrā VII 30, 5. *integri* (pl.) V 16, 12. VII 41, 6. 85, 9. *integrae* (n. pl.) VI 32, 14. *integros* VII 48, 12. 87, 3. *integrīs* (abl. f.) III 4, 4. 8. 19, 10.
integunt VII 79, 11. *intererant* VII 22, 9. *intēgebatur* VII 73, 20.
intellegat I 14, 17. 20, 17. *intellegatis* VII 20, 23. *intellegere* I 17, 12. 40, 42. *intellegebat* I 10, 4. 33, 10. III 20, 8. IIII 20, 5. V 4, 1. 10. VII 6, 6. 43, 10. 59, 9. 65, 9. *intellegebant* III 9, 8. 28, 6. VII 21, 8. *intellegeret* I 14, 6. III 10, 6. 20, 4. V 22, 13. VII 6, 3. *intellegerent* I 13, 5. 30, 2. II 14, 7. IIII 16, 5. 30, 3. V 43, 11. *intellexit* I 16, 9. 49, 1. 50, 4. II 8, 5. III 14, 1. 23, 20. V 56, 1. *intellexerunt* II 10, 9. III 21, 11. *intellexerant* VII 81, 15. *intellexissent* V 6, 19. VII 12, 15. *intellecturum* (m.) I 36, 16. *intellegebatur* V 12, 21. *intellectum* est II 33, 3. V 16, 2.
intenderunt III 26, 13. *intenti* (pl.) VII 80, 5. *intentis* (abl.) III 22, 1. 26, 6.
inter I 1, 4. 21, 2. 9. 3. 20, 6. 2. 6. 9, 10. 15, 13. 19, 3. 26, 9. 30, 15. 31, 11. 36, 17. 39, 22. 42, 10. 47, 2. 52, 15. II 1, 5. 4, 13. 24, 6. 10. 9, 1. 4. 15, 3. 17, 6. 19, 15. 24, 11. 31, 13. III 8, 12. 23, 5. IIII 14, 10. 17, 9. 25, 15. 30, 2. 33, 4. V 1, 23. 3, 3. 4, 11. 13. 6, 4. 14, 9. 15, 10. 24, 12. 28, 7. 37, 5. 44, 3. 45,

10. 54, 4. VI 2, 5. 7, 11. 8, 2. 11, 3. 11. 13, 21. 21, 8. 23, 9. 26, 1. VI 32, 2. 36, 12. 40, 8. VII 1, 10. 2, 4. 18, 4. 23, 3. 7. *27, 6. 33, 11. 38, 12. 39, 6. 40, 13. 44, 7. 47, 18. 55, 14. 65, 13. 67, 6. 72, 16. 73, 12. 21. 79, 7. 80, 6. 83, 11.
intercedere I 7, 17. II 17, 7. *intercedebat* VII 26, 6. 47, 4. *intercedebant* V 52, 2. *intercederet* VII 46, 2. *intercederent* I 39, 22. 43, 15. *intercessit* V 53, 18. *intercesserant* V 11, 20.
intercipiuntur V 40, 3. *interciperentur* V 39, 7. *interceptā* V 48, 8. *intercepta* (acc.) II 27, 11.
intercludere III 23, 13. *intercluderet* I 48, 6. *intercluderant* VII 11, 21. *intercludatur* VII 1, 17. *intercludi* I 23, 10. *intercluso* (d. m.) IIII 12, 14. *interclusum* (m.) VII 59, 3. *intercluso* (abl. m.) III 24, 6. *interclusi* (pl.) VII 44, 12. *interclusas* VII 59, 14. *interclusis* (abl. m.) IIII 30, 8. (n.) III 3, 9. VII 65, 9.
interdicit V 22, 15. 58, 11. VII 40, 11. *interdicunt* VI 13, 16. *interdixisset* I 46, 10. VI 44, 7. *est interdictum* VI 13, 17.
interdiu I 8, 13. VII 69, 13. 72, 8.
interdum I 14, 14. 59, 15.
interea I 8, 1. 24, 7. IIII 9, 2. 27, 14. V 24, 20. 28, 13. VII 29, 13. 66, 1. 79, 1.
intereant V 30, 9. *interire* VI 14, 13. *interiebant* VII 82, 5. *interiit* VII 38, 4. *iniererunt* VII 38, 19. *interisise* V 38, 8. *interisissent* VII 17, 21. *interitura* (acc.) VII 71, 9.
interficiit VII 38, 22. *interficiunt* III 6, 5. V 7, 21. 37, 15. VI 19, 10. 28, 5. VII 3, 6. 67, 13. *interficiamus* VII 38, 19. *interficiant* VII 14, 15. 40, 12. *interficere* V 6, 17. 54, 7. VII 41, 2. *interfecerunt* I 53, 7. II 10, 7. 11, 18. 23, 6. V 25, 6. VI 28, 7. *interfecerit* I 44, 35. *interfecerat* I 12, 14. *interfecerant* I 12, 20. *interficitur* V 15, 13. 35, 16. 37, 6. 9. 58, 18. VII 88, 18. *interficiuntur* IIII 12, 11. *interficii* II 31, 13. IIII 15, 1. 37, 5. V 7, 16. 38, 10. VI 34, 13. VII 1, 20. 14, 21. *interficiundi* (g. m.) V 29, 5. *interficiendos* VII 38, 17. *interficeretur* V 43, 16. *interfectus* est IIII 12, 19. *est inter-*

- fecta VII 28, 9. sunt interfecti V 21, 14. VII 62, 21. interfecti sunt VII 38, 6. 62, 15. 80, 19. interfectus erat V 20, 4. erat interfectus VII 4, 4. interfectus esset III 20, 6. interfectum (m.) V 25, 10. 58, 14. interfecto (abl. m.) II 25, 5. III 17, 6. 21, 6. 22, 7. III 15, 4. V 17, 10. 44, 21. VI 2, 1. 8, 21. interfecta III 6, 7. V 55, 4. VI 12, 7. interfecti (pl.) VII 50, 9. interfectos V 38, 7. VII 38, 11. 40, 13. interfectis (abl. m.) III 28, 14. III 4, 16. 32, 17. V 15, 4. 22, 7. 44, 23. VII 38, 8. 42, 13. 50, 17. 55, 12. 65, 6. 70, 15. interfectis (abl. n.) VII 68, 7. 77, 20.
- interiecerant VII 80, 7. interiecto (abl. n.) III 4, 1. VII 19, 11. 69, 6. interiectis (abl. m.) II 17, 17. III 8, 5. VII 36, 13. (abl. f.) II 22, 5. (abl. n.) VII 23, 8.
- interim I 16, 1. 24, 3. 42, 9. II 9, 4. 12, 7. 19, 12. 26, 6. III 3, 13. 9, 2. 28, 11. III 11, 14. 18, 4. 21, 8. 23, 11. 33, 5. 34, 10. 37, 8. V 20, 1. 25, 11. 35, 3. 37, 4. 49, 19. 53, 1. 57, 7. 58, 5. VI 10, 1. 39, 1. VII 7, 1. 31, 11. 43, 1. 48, 1.
- interior (f.) V 12, 1. anteriorem (f.) II 2, 2. VII 72, 11. interiores (n. m.) V 14, 3. VII 82, 8. 86, 6.
- interitu V 47, 7.
- intermittit V 38, 3. intermittere II 25, 11. intermittebat VII 36, 12. intermitteret I 41, 13. intermitterent III 5, 11. intermiserunt V 55, 2. intermiserant III 31, 3. intermittitur III 1, 12. V 40, 9. intermitteretur III 29, 8. VII 24, 7. erat intermissum VII 71, 11. intermissa (n. s. f.) VII 17, 2. intermissam VII 70, 2. intermisso (abl. m.) V 8, 7. 13. 81, 1. intermissa I 27, 7. V 7, 13. 43, 17. intermisso (abl. n.) I 26, 14. 19. III 34, 6. V 15, 5. 10. VI 7, 10. VII 9, 9. 72, 10. intermissae (n. f.) VII 23, 8. intermissis (abl. m.) VI 10, 10. VII 33, 17. (n.) V 11, 12. VII 73, 24.
- internecionem II 28, 1. internecione I 13, 13.
- interpellaremus I 44, 26.
- interponere V 6, 18. 36, 7. interponi III 9, 7. interposita I 42, 13. III 11, 10. 32, 3. interposito (abl. n.) VI 38, 10. VII 34, 1.
- interpretem V 36, 2. interpretibus (abl.) I 19, 13.
- interpretor interpretantur VI 13, 9.
- interrogati (pl.) VII 20, 26.
- interruptis (abl. m.) VII 19, 3. 34, 11.
- interscinderent II 9, 11. VII 24, 17.
- intersunt VI 13, 8. intersit II 5, 5. VII 87, 11. interesse V 4, 10. VI 1, 7. VII 14, 14. intererat VI 36, 12. interesset I 15, 14. interfuisse III 16, 8.
- intervalum (n.) VII 23, 7. intervallo I 22, 15. 43, 5. II 23, 13. III 17, 9. 14. intervalia (n.) VII 23, 5. intervalis (abl.) I 51, 7. V 16, 11. VII 23, 2. 36, 7.
- interveniant VI 37, 1. intervenierint VII 20, 16.
- intervenitu III 15, 10.
- intextis (abl. n.) II 33, 7.
- intolerantius (adu.) VII 51, 2.
- intra I 32, 13. II 4, 6. 18, 6. 19, 16. V 9, 15. 37, 12. 44, 24. 48, 10. 51, 2. 57, 10. 11. 58, 4. VI 21, 9. VII 8, 2. †27, 6. 47, 12. 51, 8. 65, 6. 70, 12.
- intritae (n. pl.) III 26, 4.
- intro intrare VII 8, 2. intrauerant VII 73, 12. intrari II 17, 19.
- introduxit III 20, 12. introduxerint II 5, 8. introduxissent II 10, 13.
- introire V 43, 20.
- introitus (n. pl.) V 9, 14.
- intromittit VII 11, 18. intromissis (abl. m.) II 33, 17. V 58, 2. VII 12, 9.
- introrsus II 18, 6. VI 10, 15. VII 22, 5. 23, 4. 15.
- introrumpere V 51, 9.
- intueri I 32, 5.
- intus V 45, 6. VI 37, 18.
- inuenit V 2, 6. 5, 5. 23, 2. inueniebat II 16, 1. inuento (abl. n.) VII 56, 11.
- inuentis (abl. f.) VI 2, 4.
- inuentorem VI 17, 2.
- inueterascere II 1, 9. V 41, 10.
- in uicem III 1, 10. VII 85, 10.
- inuicti (pl.) I 36, 16.
- inuidere II 31, 10.
- inuidia VII 77, 42.
- inuolutum (n. n.) III 9, 9.
- inuitatus I 35, 5. inuitati (pl.) V 51, 1. VI 35, 15. inuitatos III 6, 4.
- inuito (abl. m.) I 8, 6. 14, 8. III 16, 13. inuiti (pl.) VII 63, 18. inuitos III 5, 4. 7, 8. inuitis (abl. m.) I 9, 2.
- inuisitato (abl. n.) III 25, 7. inuisitata II 31, 2. inuisitator (n. f.) III 25, 2.

inutilem (f.) VII 27, 2. inutiles (n. m.) VII 77, 35. 78, 2. inutiles (n. f.) II 16, 8. III 29, 9.

ipse I 3, 17, 4, 11. 10, 8. 19, 6. 19. 20, 4. 9. 17. 21, 7. 22, 2. 24, 3. 26, 19. 33, 19. 36, 4. 40, 14. 51, 5. 52, 3. 54, 7. II 2, 4. 5, 4. [25, 13]. 35, 6. III 1, 11. 9, 2. 5. 11, 14. 18, 6. III 11, 17. 12, 15. 13, 17. 21, 4. 13. 23, 4. 36, 5. V 1, 13. 2, 12. 5, 9. 8, 4. 9, 7. 11, 2. 8. 13. 20, 5. 24, 20. 27, 13. 37, 12. 40, 14. 53, 10. 12. VI 1, 4. 5. 16. 6, 9. 7, 12. 29, 12. 33, 5. 34, 15. 37, 10. VII 5, 3. 6, 7. 11, 6. 30, 2. 33, 4. 10. 34, 8. 38, 24. 43, 13. 44, 7. 47, 22. 49, 6. 52, 6. 60, 10. 62, 10. 64, 1. 86, 4. 87, 8. 89, 7. 90, 14. ipsa (n. s. f.) I 53, 14. ipsum (n. n.) VII 69, 1. ipsius (m.) I 21, 2. 22, 4. 9. 40, 11. II 13, 1. ipsi (d. m.) I 34, 5. 44, 24. V 36, 6. VII 76, 4. ipsum (m.) I 18, 6. 15. 40, 23. 53, 13. VI 5, 12. 30, 3. 6. 10. VII 18, 3. +20, 10. 32, 13. 62, 4. ipsum (acc. n.) VII 50, 7. ipso (m.) I 19, 16. III 33, 2.

ipsea VII *20, 19. 38, 6. 65, 2. ipso (n.) V 33, 4. 43, 16. 58, 18. VI 37, 1. 42, 5. VII 32, 4. ipsi (pl.) I 1, 13. 13, 4. 17, 4. 24, 10. 28, 16. II 19, 17. 20, 9. 23, 6. 29, 9. 31, 8. III 2, 11. 8, 6. 29, 7. III 3, 9. 11, 16. 12, 2. 13, 14. V 9, 14. 12, 2. 37, 15. VI 15, 3. 24, 13. 35, 25. 37, 19. VII 1, 5. 5, 12. 14, 6. 25, 5. 28, 8. 29, 5. 52, 2. 55, 18. 58, 13. 64, 7. 70, 7. 73, 12. ipsae (pl.) VI 27, 12. ipsorum (m.) I 1, 2. 44, 5. III 13, 1. V 27, 28. VII 15, 14. 20, 7. ipsis (d. m.) I 14, 17. 43, 15. III 20, 10. V 52, 17. VII 14, 11. 20, 22. 63, 7. ipsos I 13, 14. 28, 8. 39, 22. 40, 34. 44, 23. II 4, 24. 10. 25, 3. VII 1, 12. 14, 15. 21. 29, 7. 38, 12. 21. 54, 3. 66, 17. ipsa (acc.) V 33, 2. ipsis (abl. m.) I 19, 5. 32, 5. 44, 5. 36. II 3, 13. V 35, 12. VII 20, 9. 38, 6. (f.) II 23, 10. VII 36, 15. (n.) VII 77, 21.

iracundia (n.) VII 42, 3. iracundiā VI 5, 4.

iracundum (m.) I 31, 45.

is I 2, 2. 3, 8. 6, 7. 14. 12, 11. 13, 7. 17. 53, 18. II 8, 6. III 7, 8. 12, 3. III 12, 5. V 30, 4. 33, 11. 54, 10. VII 57, 9. ea (n. f.) I 4, 1. 8, 7. 12, 16. 23, 6. 46, 11. 50, 10. II 23, 3. III 4, 17. 17, 19. 25, 10. V 25, 7. 43, 8. 58, 4. VII 3, 1.

20, 13. 24, 5. 33, 6. 36, 18. 43, 7. id (n. n.) I 7, 1. 10, 4. 8, 4. 7. III 2, 5. III 29, 3. 10. V 33, 15. 54, 17. VI 1, 9. 4, 3. 32, 10. VII 31, 10. 32, 18. 35, 6. 46, 4. 57, 4. 58, 4. eius (m.) I 5, 1. 7, 7. 11. 13. 12, 14. 18. 13, 3. 13, 19. 26. 19, 10. 18. 20, 13. 14. 15. 23, 1. 27, 8. 31, 44. 45. 32, 14. 35, 10. 39, 12. 40, 12. 44, 38. 41. 46, 11. 47, 6. 48, 2. 51, 1. 53, 17. II 8, 11. 12, 1. 13, 8. 33, 16. III 1, 15. 4, 11. 6, 14. 13, 10. III 13, 11. 16, 21. 21, 8. 34, 2. V 3, 22. 4, 6. 9. 10. 7, 4. 9. 10, 1. 25, 3. 4. 27, 6. 32. 33, 2. 41, 16. 48, 1. 52, 8. 56, 11. 57, 4. 8. 58, 19. VI 2, 1. 4, 1. 5, 6. 6, 6. 19, 7. 29, 18. 30, 7. 14. 36, 6. VII 4, 5. 5, 3. 9, 14. 20, 4. 21, 3. 30, 8. 32, 19. 37, 5. 20. [74, 5]. 75, 23. 76, 3. 77, 6. 88, 1. eiusmodi III 12, 1. 13, 14. 29, 7. V 27, 12. 29, 13. eius modi V 33, 12. VI 54, 17. 36, 8. eius (f.) I 14, 21. 18, 25. 32, 5. 44, 19. III 1, 12. III 9, 7. 27, 8. V 32, 6. 54, 20. VI 10, 17. 11, 8. 22, 6. 25, 9. 38, 7. VII 2, 8. 19, 5. 37, 8. 69, 10. 72, 3. (n.) II 14, 7. 33, 18. III 7, 6. V 2, 4. 12, 11. 13, 16. VI 4, 1. 16, 13. 26, 3. 31, 12. 44, 5. VII 34, 11. 36, 8. 37, 15. 38, 20. 44, 8. 58, 13. ei (d. m.) I 3, 15. 20, 9. 22, 8. 34, 1. 33, 1. 41, 4. 10. 48, 3. II 28, 6. III 21, 19. V 20, 6. 27, 5. 7. 45, 8. VI 29, 10. VII 13, 8. (f.) I 10, 7. 34, 4. [42, 20]. II 17, 13. III 15, 4. VI 17, 15. 32, 16. 33, 9. VII 64, 2. (n.) VI 23, 6. VII 61, 4. eum I 7, 7. 8, 8. 13, 5. 19, 6. 20, 9. 10. 22, 5. 24, 8. 27, 2. (bis). 28, 9. 31, 35. 51. 33, 5. 34, 6. 35, 1. 40, 8. 42, 2. 5. 7. 43, 8. 44, 35. 47, 8. 14. 48, 4. 49, 1. 2. 4. 53, 22. II 1, 2. 3, 2. 5, 9. 15. 17. 6. 12. 14, 2. 16, 8. 23, 15. 31, 11. 33, 19. III 1, 10. 17. 17, 12. 28, 3. III 11, 2. 13, 13. 15. 11. 18, 4. 21, 9. 22, 2. 19. V 1, 18. 3. 6. 18. 21. 4. 2. 6. 3. 7. 14. 11, 8. 15. 20. 3. 23, 8. 25, 6. 33, 3. 36, 8. 37, 17. 39, 4. 47, 8. 49, 7. 55, 12. VI 5, 15. 6, 4. 9, 5. 10. 19, 4. 29, 10. 33, 11. 35, 11. 43, 9. 44, 3. VII 4, 17. 12, 4. 31, 14. 32, 5. 6. 37, 11. 44, 6. 55, 10. 57, 8. 60, 11. eam I 1, 20. 4, 8. 5, 3. 12, 8. 13, 8. 13. 17, 13. 18, 18. 30, 4. 31, 27. 33, 2. 6. 40, 45. 45, 1. 52, 3. II 1, 14. 10. 15. III 2, 8. 11, 10. 15, 6. 23, 16. 29, 3. III 1, 19. 32, 9. V 8, 10. 24, 18. 33, 6. 35, 3. 36, 6. 38, 10. VI

13, 29. 16, 2. 18, 2. 33, 4. 40, 15. VII
4, 3. 7, 1. 11, 9. 12. 17, 1. 19, 6. 46,
9. 79, 5. id (*acc.*) I 2, 6. 5, 1. 7, 11.
12, 3. 5. 13, 4. 17, 12. 22, 6. 24, 1. 25,
15. 28, 9. 30, 11. 31, 5. 35, 12. 36, 12.
40, 2. 42, 2. 3. 5. 43, 21. 44, 12. 14. 18. 36.
47, 4. 52, 13. II 4, 12. 5, 7. 6, 2. 12,
4. 16, 3. 32, 4. 35, 10. III 9, 25. 10,
2. 17, 17. 18, 14. 28, 4. III 9, 3. 11,
4. 12, 17. 16, 18. 20. 17, 6. 31, 3.
32, 3. 7. V 1, 7. 4, 12. 6, 8. 12. 16.
17, 13. 22, 13. 27, 10. 15. 30, 3. 50, 5.
51, 6. 56, 14. 58, 22. VI 14, 3. 18, 2.
VII 1, 17. 5, 11. 13. 11, 3. 14, 5. 17,
16. 21, 7. 26, 3. 29, 9. 13. 47, 1. 50, 7.
53, 3. 58, 2. 66, 8. 13. 17. 69, 4. 72, 5.
73, 21. 76, 8. 86, 3. 89, 2. eo (*abl.*
m.) I 9, 4. 14, 8. 15, 1. 19, 15. 17. 19.
20, 17. 22, 15. 27, 4. 30, 13. 31, 3. 34,
2. 4. 35, 7. 13. 42, 9. 12. 43, 5. 47, 3.
14. 48, 6. 53, 3. II 4, 15. 6, 2. 9, 7.
10, 3. 15, 5. 32, 11. III 17, 18. 22, 7.
III 11, 13. 22, 15. 23, 13. V 3, 15.
7, 6. 8. 15. 10, 8. 15, 12. 18, 9. 21, 4. 24,
2. 36, 9. 43, 15. 19. 45, 11. 46, 3. 47, 2.
50, 1. 56, 10. VI 7, 4. 12, 24. 27, 9.
VII 10, 4. 17, 16. 21, 2. 36, 1. 2. 39, 5.
47, 13. 49, 7. 51, 8. 79, 7. 86, 5. 65. I 8,
1. 11. 9, 6. 18, 23. 25, 4. 26, 13. 28, 9.
30, 13. 31, 4. 40, 36. 43, 1. 44, 14. 53,
6. 10. II 11, 1. 23, 13. III 2, 3. 8, 14.
17, 17. 22, 1. 9. 26, 10. III 1, 1. 2,
13. 11, 7. 21, 12. 32, 6. V 3, 3. 13. 18,
9. 20, 4. 34, 8. 44, 1. VI 3, 4. 25, 10.
37, 4. 41, 2. 5. 51, 8. VII 5, 13. 70, 1.
72, 5. eo (*abl. n.*) I 3, 9. 13. 6, 9. 8,
5. 14, 5. 16, 5. 20, 3. 26, 12. 30, 6. 31,
1. 36, 11. 38, 6. 48, 4. II 5, 17. 9, 10.
13, 5. 18, 3. III 4, 7. 8. 6. III 2, 1.
12, 11. 18, 6. 22, 21. 31, 2. V 2, 6. 13,
11. 36, 11. 49, 18. 56, 8. VI 3, 6. 5, 4.
40, 13. 42, 7. VII 6, 7. 8, 9. 13, 11. 30,
9. 53, 11. 57, 1. 62, 14. 66, 13. II I 13, 12.
III 23, 10. III 12, 3. 32, 4. V 22, 6.
VI 40, 12. VII 62, 16. 80, 11. 21. ei
(*n. pl.*) V 54, 19. eae VII 1, 4. ea
(*n. n.*) I 14, 15. 27, 7. 31, 5. III 32,
1. V 4, 1. 28, 2. VII 23, 4. eorum
(*m.*) I 1, 13 (*dis*). 11, 2. 6. 12, 9. 14,
14. 18. 15, 3. 16, 10. 17. 18, 19. 27. 22,
18. 25, 6. 29, 4. 9. 31, 16. 31. 33, 9. 13.
35, 12. 36, 10. 37, 4. 41, 9. 43, 23. 44,
36. 50, 11. II 3, 10. 4, 9. 5, 8. 10, 4. 5.
11, 13. 18. 15, 6. [10]. 16, 1. 17, 5. 11.
23, 5. 24, 8. 17. 27, 8. (*dis*). 29, 14. 15.
31, 6. 32, 2. III 1, 9. 14, 5. 19, 11. 17.

29, 10. III 2, 10. 4, 16. 18. 19. 5, 5. 11.
6, 9. 11, 11. 14. 12, 5. 19, 1. 31, 1. 37,
13. 38, 7. V 1, 20. 14, 10. 17, 10. 18,
1. 22, 7. 25, 8. 29, 17. 32, 2. 33, 17. 34,
2. 39, 3. 52, 16. 56, 14. VI 7, 3. 7. 10,
3. 11, 6. 12, 4. 16. 18. 19. 13, 1. 15. 37.
14, 16. 15, 5. 16, 11. 19, 4. 22, 1. 28,
1. 3. 29, 5. 30, 3. 32, 8. 36, 6. VII 1, 16.
2, 6. 3, 6. 5. 16. 13, 4. 14, 12. 19, 18. 20,
17. 28, 16. 32, 11. 17. 33, 9. 35, 7. 38, 18.
40, 11. 41, 11. 43, 1. 48, 5. 52, 9. 65,
13. 66, 16. 71, 3. 75, 6. 17. 77, 9. 26.
30. 34. eorum I 32, 3. II 4, 7. III 8,
2. 17, 4. III 17, 27. 19, 9. 28, 6. 31,
6. V 1, 5. 18. 20, 1. 53, 21. VI 1, 13.
11, 5. 27, 10. VII 36, 9. 83, 9. eorum
(*n.*) III 9, 19. III 17, 16. eis (*d. m.*)
I 2, 6. iis (*d. m.*) I 14, 14. 43, 21.
II 23, 3. III 14, 3. 22, 5. III 7, 9. 19,
3. 20, 9. V 33, 4. VI 40, 9. VII 71,
13. eis (*d. f.*) VII 45, 2. iis (*d. n.*)
III 17, 13. eos I 1, 7. 12. 4, 7. 6, 12.
7, 1. 12, 8. 13, 9. 16, 14. 19, 3. 21, 8.
25, 5. 26, 16. 17. 19. 27, 4. 6. 31, 43. 40,
3. 43. 42, 10. 43, 16. 46, 3. 47, 2. 48,
14. 50, 4. 52, 2. II 1, 6. 2, 6. 9. 4, 13.
17. 10, 3. 13. 16. 14, 16. 15, 2. 3. 17, 15.
19, 15. 22. 33, 13. III 6, 4. 8, 8. 18, 5.
21, 10. 28, 13. III 1, 13. 2. 5. 3. 8. 5,
10. 6, 5. 7. 10. 11, 4. 5. 13, 6. 16, 4. 11.
21, 12. 22, 10. 18. 26, 12. 27, 6. 36, 3.
V 1, 21. 9, 17. 18. 10, 2. 15, 3. 7. 17.
7. 29, 10. 27, 1. 28, 7. 41, 7. 49, 8. 54,
5. VI 8, 25. 9, 3. 10, 9. 12, 5. 13, 11.
16. 21. 14, 10. 21, 3. 23, 18. 32, 7. VII
13, 6. 17, 23. 21, 7. 22, 6. 26, 11. 42,
10. 54, 6. 14. 55, 8. 23. 62, 11. 63, 4.
65, 13. 78, 6. 79, 9. 80, 18. 89, 9. eas
I 3, 6. 7. 10, 7. 14, 2. 18, 2. 34, 7. 44,
9. 50, 13. II 2, 6. 4, 4. 18, 6. 19, 5.
34, 4. 35, 9. III 2, 16. 7, 4. 9, 11. 27.
23, 6. 26, 7. III 6, 3. 9. 7, 2. 20, 10.
22, 5. 31, 7. VI 27, 6. 33, 3. VII 31,
2. 65, 11. 72, 12. ea (*acc.*) I 1, 3. 3,
2. 14, 16. 18. 4. 19, 4. 31, 6. 33, 5. 43,
13. III 19, 5. V 1, 12. 29, 1. VI 14,
7. 16, 5. 17, 9. 23, 11. 24, 3. VII 11,
6. 34, 3. 37, 19. 60, 1. 77, 45. 82, 8.
83, 17. 85, 11. 86, 8. iis (*abl. m.*) I
10, 13. 11, 3. 14, 16. 19. 16, 16. II 19,
14. 24, 2. III 16, 10. 18, 3. 19, 4. 21,
13. 23, 15. 30, 8. 35, 8. V 1, 22. 2. 7.
3, 9. 4, 5. 12, 1. 2. 14, 10. 19, 10. 21,
3. [25, 6]. 27, 29. 35, 1. 6. (*dis*). 42, 4.
51, 12. 56, 7. VII 12, 14. 17, 13. 21,
2. 29, 13. 47, 21. 58, 12. (*f.*) I 10, 11.

- II 15, 10. III 17, 2. 26, 3. IIII 36, 7. 38, 2. V 11, 7. 15, 9. 19, 5. 23, 7. VII 56, 7. (n.) II 29, 11. V 12, 4.
- ista (n. s. f.) VII 77, 14.
- ita I 11, 5. 12, 2. 14. 13, 2. 7. 14. 14, 1. 15, 19. 15, 12. [24, 4]. 26, 1. 35, 12. 38, 11. 50, 13. 52, 4. 5. 53, 1. II 1, 1. 9. 11, 18. 19, 16. 33, 12. III 6, 3. 7, 3. 12, 5. IIII 12, 9. 23, 7. 29, 3. 33, 6. 7. 37, 4. V 1, 21. 13, 18. 30, 3. 47, 6. VI 11, 8. 12, 23. 13, 17. 15, 5. 27, 7. 32, 8. VII 8, 6. *35, 10. 50, 20. 73, 17. 74, 4. 82, 12.
- Italiae (g.) VI 1, 3. VII 1, 3. Italiam I 10, 3. 33, 16. II 29, 11. 35, 5. 8. III 1, 1. V 1, 2. 29, 5. VI 44, 10. VII 1, 1. 6, 1. Italia I 40, 15. VI 32, 16. VII 7, 10. 55, 5. 57, 2. 65, 10.
- itaque I 9, 9. 19, 11. 37, 10. 40, 40. II 7, 5. 22, 7. III 5, 10. 10, 6. 11, 1. 16, 6. 9. 20, 8. 29, 10. IIII 2, 11. 3, 3. 17, 4. 20, 11. 30, 10. 31, 8. 3. V 3, 20. 7, 5. 10, 8. 11, 5. 23, 6. 39, 1. 57, 4. VI 3, 1. 14, 6. 24, 3. 40, 8. VII 10, 8. 20, 31. 30, 6. 35, 6. 55, 12. 56, 8. 73, 7. 79, 10.
- item I 3, 13. 11, 10. 14, 18. 29, 4. *36, 3. 43, 5. 44, 25. 53, 21. II 1, 3. 8, 13. 13, 9. 21, 8. 23, 8. 26, 2. III 5, 7. 9, 6. 13, 4. 25, 6. 29, 12. IIII 1, 2. 17, 13. 25, 25. 16. 26, 9. VI 5, 10. 27, 1. VII 64, 13. 80, 19.
- itineris (n.) I 10, 10. II 17, 20. itineris I 7, 15. 39, 22. 40, 31. II 11, 3. 17, 5. V 10, 3. VI 8, 8. 29, 17. VII 40, 9. 46, 4. iter (acc.) I 7, 2. 10. 11. 8, 9. 10, 2. 14, 8. 15, 4. 12. 16, 7. 21, 6. 23, 5. 41, 13. II 16, 1. 17, 3. 29, 10. III 1, 5. 6. 15. IIII 7, 1. 3. 32, 7. V 19, 5. 27, 30. 46, 6. 49, 5. VI 25, 2. 9. VII 8, 4. 11, 7. 34, 11. 40, 11. 42, 9. 56, 4. 16. 58, 2. 11. 66, 4. 13. 67, 3. 68, 3. itinere I 3, 4. 9. 9, 11. 10, 13. 21, 8. 23, 11. 25, 14. 26, 14. 27, 2. 40, 34. 41, 9. II 6, 2. 12, 3. 4. 16, 7. 29, 3. III 20, 14. 21, 6. 26, 5. IIII 4, 13. 11, 3. 14, 1. V 11, 2. 15, 2. 19, 13. 33, 5. 47, 7. 49, 20. VI 30, 2. VII 6, 6. 9, 9. 41, 4. 42, 11. 58, 4. 59, 3. 83, 15. itinera (n.) I 6, 1. itinerum III 2, 15. VI 17, 3. 25, 3. VII 11, 20. itinera (acc.) III 9, 13. V 19, 3. itineribus (abl.) I 6, 1. 7, 3. 10, 8. 37, 11. 38, 14. III 3, 9. 11. V 37, 15. 48, 4. 50, 6. VI 3, 14. 34, 11. VII 9, 7. 16, 1. 9. 35, 17. 56, 9. 65, 9.
- iterum I 31, 17. 35, 1. 44, 10 (bis). 47, 3.
- Itium V 2, 9. 5, 1.
- iuba iubis (abl.) I 48, 18.
- iubet I 7, 6. 19, 12. 21, 7. II 5, 21. III 9, 4. 11, 7. 14. 19, 6. IIII 18, 6. 21, 7. V 1, 13. 17. 21. 2, 9. 7, 11. 16. 11, 2. 6. 25, 9. 34, 9. 37, 3. 38, 4. 46, 4. 50, 9. 12. VI 4, 2. 5, 3. 16. 7, 23. 8. 15. 33, 3. VII 4, 19. 7, 11. 11, 5. 15. 12, 7. 13, 1. 31, 10. 40, 14. 45, 6. 8. 60, 5. 64, 3. 12. 67, 5. 70, 12. 14. 71, 13. 74, 7. 80, 4. 87, 7. 89, 6. 90, 6. iubent I 5, 8. V 51, 5. VII 58, 13. iubeat I 19, 20. iubente (m.) VII 26, 3. iubebat IIII 31, 8. VII 36, 11. 67, 3. iuberet I 19, 7. 31, 34. VI 1, 7. iussit I 24, 8. 28, 6. 9. 49, 6. 11. II 5, 3. 11, 11. 25, 16. 28, 11. 33, 2. 35, 6. IIII 13, 17. 19. 22, 22. 23, 3. 25, 5. 26, 10. 32, 11. 36, 3. V 4, 5. 18, 8. 24, 8. 15. VI 31, 5. VII 18, 11. 27, 5. 33, 18. 47, 2. 68, 4. 83, 16. iusserunt IIII 27, 15. 37, 5. V 33, 11. 34, 2. iusserat III 11, 13. VII 11, 18. 60, 12. 76, 4. 88, 3. iussisset I 27, 5. 39, 25. III 2, 2. V 54, 11. VII 40, 7. iussi sunt III 6, 1. iussus V 37, 3. iussi (pl.) III 21, 13. iussis (abl. m.) VII 35, 12.
- iudicium (acc.) I 4, 4. 41, 4. 3. 45, 9. VI 11, 7. 44, 6. iudicio (abl.) V 27, 11. VI 11, 7. 31, 1. iudiciis (d.) VI 13, 27.
- iudico indicat V 52, 7. 56, 11. indicare I 45, 4. VII 43, 12. iudicabat IIII 13, 5. 22, 9. indicabant VII 55, 16. indicarem VII 77, 37. indicaret I 40, 7. VI 32, 5. indicavit VI 42, 4. indicauerunt VI 20, 8. indicassent I 30, 9. indicavissent VII 52, 2. iudicabit V 44, 8. iudicatos I 40, 35. iudicari I 12, 3. 40, 17. II 27, 12.
- iugi (g.) VII 36, 8. 44, 8. iugum (acc.) I 7, 14. 12, 14. 21, 6. VII 67, 11. 80, 4. iugo (abl.) I 24, 5. II 24, 5. IIII 33, 11. VI 40, 6. 12. VII 45, 11.
- iumentorum I 3, 3. V 1, 9. VI 36, 15. 43, 5. iumenta (acc.) VII 11, 5. 12, 9. iumentis (abl.) IIII 2, 3.
- iunctura (n. s.) IIII 17, 17.
- iungebat IIII 17, 9. iunguntur VII 5, 16. iuncta (acc.) IIII 17, 13. iunctis (abl. f.) I 8, 11. 12, 4.
- iuniores VII 1, 3.
- Iunius V 27, 2. 28, 1.
- Iuppiter Ionem VI 17, 5. 8.
- Iuram I 6, 3. 8, 3. Iurā I 2, 9.

- iurare VI 12, 10. iuraret I 31, 26. *u.*
ius iurandum.
ius (n.) III 16, 9. VI 13, 20. iuris I 28,
15. V 27, 12. ius (acc.) I 4, 8. 36, 1.
VI 23, 9. ius iurandum I 3, 20. V
6, 18. iure I 36, 5. 6. 44, 6. 26. II 3,
12. VII 33, 9. 37, 13. 41, 2. 77, 47.
iure iurando I 30, 14. 31, 22. [29]. III
11, 7. V 27, 30. VI 2, 5. VII 2, 4. 8.
66, 20. 67, 1. iura (n.) VI 13, 6. (acc.)
VII 76, 4. 77, 40.
iussu VII 3, 5.
iustitiae (g.) VI 24, 8. iustitiam I 19,
10. II 4, 21. iustitiā V 41, 16.
iustus iusta (n. f.) VII 23, 10. iustam
I 43, 18. iustae (pl.) I 43, 14. iustis
(abl. n.) VI 19, 14. iustissima (n. f.)
III 16, 2. iustissimam VII 37, 11.
iustissimum (acc. n.) I 45, 9.
iuuentus III 16, 2. iuuentutis VI 23,
11. iuuentuti VI 14, 18.
iuuio iuare II 3, 8. iuarent I 26, 18.
VII 78, 8. iuuissent I 26, 18. iu-
uantur VI 21, 4.
iuxta II 26, 1.
- Kalendas (KI) I 6, 14.
- L. (= Lucius) VII 47, 18. (= Luci) I
12, 18. 21, 10. 23, 6. (= Lucium) I
7, 12. 12, 13. 19. (= Lucio) I 6, 14.
†35, 14.
Laberius V 15, 13.
Labienus I 22, 8. II 26, 9. V 23, 9. 47,
7. 57, 1. 10. 58, 10. VI 7, 7. 19. 8, 7.
20. VII 57, 1. 58, 1. 59, 7. 62, 2. 22.
87, 7. Labieni I 22, 4. II 1, 8. III
38, 5. V 53, 8. 56, 15. 58, 14. 62, 17.
Labieno (d.) V 11, 6. 46, 7. 53, 6.
VII 34, 7. 56, 7. Labienum I 10, 7.
21, 5. 54, 7. II 11, 10. III 11, 1. III
38, 1. V 27, 28. 37, 18. 53, 1. VI 5,
15. 7, 2. 11. 33, 1. 10. VII 61, 14. 86,
1. 87, 4. 90, 5. Labieno (abl.) I 22,
1. 5. V 8, 1. 24, 8.
labor laboretur V 3, 20. lapsus V 55, 8.
laboris III 2, 7. V 11, 9. VII 30, 11.
labori VI 21, 7. VII 86, 4. laborem
III 14, 2. [III 2, 13]. V 11, 11. 40,
9. VI 31, 11. 32, 14. VII 20, 15. 30.
68, 10. labore I 44, 41. III 5, 12.
17, 10. 26, 4. V 8, 13. 19, 13. VI 28,
5. 43, 13. VII 24, 3. 28, 10. 32, 8. 40,
9. 41, 7. 83, 16. 88, 16. laborum VII
85, 5. laboribus (abl.) VII 27, 7.
laboro laborare I 31, 5. VII 67, 7. labo-
ranti (d. m.) V 44, 18. laborantes (acc.
m.) III 26, 10. laborantibus (d. m.)
I 52, 16. VII 13, 2. 70, 4. 85, 2. 86,
2. laborabat VII 31, 2. laboraret
VII 10, 6. laboratur VII 85, 6.
labrum (acc.) V 14, 8. labra (n.) VII
72, 4. labris (abl.) VI 28, 11.
lac lacte III 1, 15. V 14, 4. VI 22, 2.
laccessere I 15, 9. 23, 12. V 17, 3. la-
cessendum III 34, 4. laccesseret I
35, 11. VI 5, 12. VII 59, 10. laccesse-
rent III 11, 16. laccessantur III 7,
5. laccesserentur III 11, 16.
lacrimas I 39, 15. lacrimis (abl.) I
20, 1.
lacrimo lacrimans (m.) VII 38, 3.
lacu I 2, 10. 8, 2. III 1, 3.
laedo laesam VI 9, 12.
laetatio V 52, 16.
laetitia VII 79, 10. laetitiā V 48, 17.
laetus laeti (pl.) III 18, 17.
languidioribus (abl. m.) III 5, 8. lan-
guidius (adu.) VII 27, 5.
[languore V 31, 11.]
lapis VII 23, 14. lapides (n.) II 6, 5.
(acc.) I 46, 3. II 6, 8. III 4, 3. lapi-
dibus (abl.) III 25, 3. 43, 22. VII
81, 6.
laqueis (abl.) VII 22, 4.
largior largitur VI 24, 12. ad largien-
dum I 18, 11.
largiter I 18, 14.
largitione I 9, 5.
lassitudine II 23, 2. III 15, 5.
latebris (abl.) VI 43, 15.
latere III 14, 24. latebant II 19, 15.
latitudo VI 25, 3. latitudinem I 2, 16.
II 7, 11. 8, 7. 12, 5. 17, 17. 29, 7. III
17, 5. latitudine III 20, 3.
Latouicorum I 29, 6. Latouicis (d.) I
5, 9. Latouicos I 28, 5.
latro latronum III 17, 9. latrones (acc.)
VII 38, 19.
latrocinio (abl.) VI 16, 11. latrocinia
(n.) VI 23, 9. latrocinis (abl.) VI
35, 16.
latum (m.) VII 24, 4. latos VI 22, 8.
latas VII 72, 10. latior (f.) VII 19,
3. latiores (acc. f.) V 1, 10. latissi-
mum (acc. n.) II 27, 12. latissimo
(abl. m.) I 2, 7. latissimos II 4, 17.
late III 85, 9. VI 26, 4. latius (adu.)
III 10, 10. III 6, 6. V 19, 10. VII
45, 7. latissime III 3, 1. VI 23, 1.
VII 8, 10. 9, 5.
latus (n.) V 13, 1. lateris II 8, 9. V

- 13, 2. 14. 16. *latus* (*acc.*) II 5, 14.
 III 29, 5. IIII 25, 4. *latere* I 25, 15.
 II 8, 11. 23, 15. 25, 11. 29, 8. IIII 26,
 7. V 35, 4. VII 24, 10. 25, 10. 49, 5.
 50, 3. 67, 10. 82, 6. *latera* (*acc.*) VI
 8, 16. *lateribus* (*abl.*) II 8, 14. VII
 67, 3. 72, 3.
 †*lauantur* (*lauarentur) IIII 1, 22.
laudanda (*n. s. f.*) V 8, 12.
laus VI 23, 1. *laudis* VI 24, 8. VII 76,
 6. 80, 15. *laudem* I 40, 14. IIII 3, 1.
 19, 15. VI 21, 8. 28, 8. 40, 20. *laude*
 V 44, 17. 24. VII 19, 15.
laxare II 25, 16.
legationis I 7, 8. 13, 6. *legationi* I
 34, 4. *legationem* I 3, 8. III 8, 17.
legationes (*n.*) V 55, 12. VII 63, 2.
 (*acc.*) II 35, 4. IIII 6, 4. V 53, 14. VII
 4, 14. *legationibus* (*abl.*) V 21, 3. VI
 2, 12. VII 43, 9. 64, 15.
legatus II 9, 11. III 20, 5. V 35, 16.
legati (*g.*) V 52, 14. *legato* (*d.*) III
 17, 20. V 24, 6. *legatum* I 10, 7. 12,
 19. 21, 5. 47, 7. II 2, 8. 5, 19. 11, 11.
 III 11, 1. 9. IIII 22, 20. 38, 1. V 37,
 16. 46, 5. VII 11, 6. 40, 6. 49, 3. 87,
 2. 90, 7. *legato* (*abl.*) V 17, 5. VI 6,
 1. VII 51, 5. 65, 3. *legati* (*pl.*) I 8,
 3. 14, 2. 30, 1. 37, 2. 42, 10. II 6, 11.
 35, 3. III 23, 6. IIII 7, 3. 8, 7. 9, 1.
 11, 2. 12, 4. 18, 4. 21, 9. 22, 2. 19. 36,
 1. 38, 6. VII 12, 4. 32, 6. 81, 14. 83,
 7. 89, 6. 90, 2. *legatorum* III 16, 9.
 VII 5, 6. *legatis* (*d.*) I 7, 18. 43, 22.
 IIII 22, 13. 18. 23, 11. V 1, 3. VII 5,
 10. 13. 45, 16. *legatos* I 7, 7. 9, 3. 11,
 4. 13, 5. 27, 1. 34, 1. 35, 2. 42, 1. 47,
 1. 52, 1. II 3, 2. 11, 10. 12, 11. 15, 14.
 20, 11. 28, 6. 31, 2. III 9, 8. 21, 12.
 23, 4. 28, 4. IIII 11, 6. 13, 1. 16, 16.
 27, 2. V 1, 17. 3, 17. 6, 7. 20, 5. 22,
 10. 24, 10. 15. 28, 1. 38, 7. 41, 15. 55,
 2. VI 1, 3. 4, 9. 5, 9. 6, 4. 7. 9, 10.
 32, 2. VII 5, 4. 43, 4. 10. 55, 10. *le-*
gatis (*abl.*) I 8, 8. [47, 4]. III 1, 10.
 8, 11. IIII 13, 9. 27, 4. 11. V [25, 19].
 54, 10. VII 11, 4. 47, 5. 52, 5.
legio I 7, 5. 41, 3. II 17, 8. 23, 12. IIII
 32, 7. V 27, 19. VII 51, 3. 62, 6. 8.
legionis I 42, 16. 19. 46, 6. II 23, 1.
 25, 1. 3. III 1, 12. 2, 6. IIII 25, 10.
 V 9, 15. 45, 12. 57, 2. VI 40, 19.
 VII 47, 3. 18. 50, 10. 51, 4. 60, 7. 62,
 12. *legioni* I 40, 46. IIII 25, 11. V
 27, 19. 53, 20. VI 32, 17. 33, 10. *le-*
gionem I 42, 21. 43, 4. II 21, 2. 26,
 1. 11. III 1, 8. 2, 7. 6, 15. V 24, 11.
 29, 15. 38, 9. 39, 9. 46, 4. 6. 47, 3. 12.
 52, 8. VI 32, 15. 35, 3. VII 42, 9. 45,
 10. 50, 20. 62, 14. *legione* I 8, 1. 40,
 45. II 34, 2. III 1, 2. 7, 7. IIII 32, 1.
 12. V 25, 9. 44, 1. 46, 8. 47, 7. 52, 5.
 53, 9. VI 7, 2. VII 49, 7. *legiones* (*n.*)
 I 41, 6. II 17, 9. 19, 6. 12. 23, 9. 26,
 3. 13. VII 1, 13. 9, 11. 24, 15. 51, 6.
legionum I 24, 4. II 26, 6. IIII 38,
 10. V 3, 5. 15, 9. 18, 10. 19, 11. 24, 18.
 48, 2. 18. VI 32, 10. 33, 3. 40, 18. VII
 35, 11. 47, 3. 70, 6. *legionibus* (*d.*) I
 52, 1. V 1, 3. VII 45, 17. 56, 8. *le-*
giones (*acc.*) I 10, 9. 24, 5. 49, 11.
 II 2, 1. 8, 17. 17, 7. 19, 4. 23, 15. 24,
 18. IIII 22, 19. 30, 6. 34, 6. 35, 5. 38,
 7. V 11, 1. 17, 4. 9. 18, 8. 24, 4. 20.
 25, 12. VI 3, 7. 5, 15. 7, 4. 39, 8. 44,
 8. VII 1, 19. 6, 5. 9, 13. 10, 2. 11, 15.
 17. 17, 15. 34, 7. 36, 21. 40, 3. 53, 4.
 59, 14. 61, 10. 67, 6. 70, 4. 11. 90, 3.
legionibus (*abl.*) I 10, 11. 12, 7. 21,
 5. II 8, 15. 11, 11. 20, 10. 22, 3. 35, 8.
 III 11, 9. 21, 4. IIII 38, 2. V 2, 12.
 5, 1. 8, 2. 5. 11, 5. 7. 16, 7. 17, 6. 21,
 9. 24, 16. 48, 11. 53, 10. VI 1, 13. 3.
 2. 14. 5, 16. 33, 1. 35, 9. 13. VII 10, 11.
 27, 6. 35, 3. 15. 40, 6. 57, 3. 60, 11. 68,
 5. 83, 7. 90, 5. 8. 12.
legionarius VI 34, 23. *legionarii* (*pl.*)
 V 19, 13. *legionarium* I 51, 4. *le-*
gionariis (*d. m.*) II 27, 6. *legiona-*
rios I 42, 16. VII 20, 27. *legionariis*
 (*abl. f.*) III 11, 6.
Lemanno (*lacu*) I 2, 10. 8, 2. III 1, 3.
Lemouices (*n.*) VII 75, 19. *Lemouicum*
 VII 88, 9. *Lemouicibus* (*d.*) VII 75,
 [11]. 15. *Lemouices* (*acc.*) VII 4, 15.
leni (*abl. m.*) IIII 28, 4. V 8, 6. *leniter*
 II 8, 10. 29, 6. VII 19, 1. 83, 6. *lenius*
 V 17, 2.
lenitate I 12, 2.
Lepontiiis (*abl.*) IIII 10, 5.
leporem V 12, 13.
Leuacos V 39, 2.
Leucos I 40, 33.
leuis (*g. f.*) II 10, 2. 24, 1. VII 65, 12.
 80, 7. *leuem* (*f.*) VII 42, 4. *leui* (*abl.*
n.) VII 36, 2. 39, 13. 53, 6. *leuius* (*acc.*
n.) V 23, 15. *leuiore* (*f.*) VII 4, 24.
 †*leuiter* VII 19, 1.
leuitatem VII 43, 11. *leuitate* II 1, 11.
 [V 34, 11.]
leuo *leuatur* V 27, 22.
lege I 3, 7. V 56, 6. *leges* (*n.*) VII 33,

14. *leges* (acc.) VII 76, 4. 77, 40. *legibus* (abl.) I 1, 4. 45, 11. II 3, 12. VI 20, 2. VII 32, 11. 33, 7. 9. 37, 13. 77, 47.
- Lexouii* (pl.) III 17, 8. *VII 75, 19. †*Lexouius* (d.) VII 75, 15. *Lexouios* III 9, 25. 11, 10. *Lexouius* (abl.) III 29, 11.
- libenter* I 44, 16. III 18, 14. VI 4, 6.
- liberae* (g.) V 7, 19. *liberum* (m.) V 7, 19. *liberam* I 44, 38. 45, 10. *liberā* VII 36, 17. *liberi* (pl.) VII 56, 12.
- liberos* VII 37, 6. *libere* VII 49, 6.
- liberius* (adu.) I 18, 4. V 19, 7. VII 1, 9.
- liberalitatem* I 18, 7. *liberalitate* I 43, 13.
- liberaliter* II 5, 1. III 18, 5. 21, 5.
- liberi* I 11, 6. V 14, 11. *liberos* I 31, 27. 42. II 5, 2. III 2, 13. III 19, 7. VI 18, 6. 19, 6. VII 14, 21. 26, 9. 43, 9. 66, 21. *liberis* (abl.) V 14, 10. VII 78, 6.
- libero* *liberaret* III 19, 14. *liberandi* III 34, 12. V 38, 6. *liberatus* esset V 27, 6. *liberatum* (m.) V 49, 13.
- libertatis* I 28, 15. V 45, 8. VII 4, 11. 76, 5. 77, 36. 89, 3. *libertati* III 10, 8. VII 37, 12. *libertatem* I 17, 9. III 15, 12. VII 1, 15. 21. 64, 8. 66, 9. 77, 41. *libertate* III 8, 14. III 1, 17. V 27, 21. VII 71, 7.
- libribus* (abl. f.) VII 81, 10.
- licentiam* VII 52, 11.
- liceri* I 18, 10. *licente* (m.) I 18, 9.
- licet* III 1, 14. VI 17, 13. 35, 20. *liceat* I 7, 12. V 30, 6. *licere* I 42, 3. III 10, 6. III 8, 6. V 36, 6. 41, 11. 51, 6. *liceret* I 30, 12. 31, 4. 35, 11. 39, 13. [VI 35, 8.] VII 33, 9.
- Liger* VII 55, 23. *Ligeris* (g.) VII 11, 14. 55, 1. 19. *Ligerim* VII 5, 8. *Ligerem* VII 11, 22. 56, 10. *Ligere* III 9, 3. VII 59, 3.
- lignationis* V 39, 6.
- lignatoribus* (abl.) V 26, 6.
- lilium* (acc.) VII 73, 22.
- lineis* (abl.) VII 23, 12.
- Lingones* (n.) VII 63, 11. *Lingonum* I 26, 14. III 10, 1. VII 66, 4. *Lingonas* I 26, 16. *Lingones* (acc.) I 40, 33. VII 9, 10. *Lingonibus* (abl.) VI 44, 8.
- linguae* (g.) I 47, 12. *linguā* I 1, 2. 3. *lingulis* (abl.) III 12, 2.
- linter* u. *lunter*.
- linum* *lini* (g.) III 13, 10.
- lis* *litem* V 1, 23.
- Liscus* I 17, 1. *Lisci* (g.) I 18, 1. *Liscum* I 18, 3. *Lisco* (abl.) I 16, 12.
- Litaniccus* VII 37, 4. 18. 38, 1. 10. 40, 18. *Litanicci* VII 39, 8. 40, 7. 14. 43, 4. 67, 18. *Litaniccum* VII 38, 14. 54, 2. 55, 7. *Litanicco* (abl.) VII 42, 2.
- litterae* V 40, 1. 45, 4. *litterarum* VI 14, 12. *litteris* (d.) VI 14, 7. 10. *litteras* I 26, 17. V 45, 9. 47, 4. 11. 49, 4. *litteris* (abl.) I 29, 2. II 1, 3. 2, 1. 35, 9. III 38, 12. V 11, 3. 46, 1. 48, 7. 11. 49, 6. 7. VI 14, 7. [VII 90, 15].
- litus* (acc.) III 23, 8. *litore* III 23, 19. 26, 5. V 8, 19. 9, 5. 10, 6.
- locus* I 13, 17. 31, 35. 40, 39. 43, 2. 49, 6. III 19, 1. V 35, 7. VI 34, 4. 15. 37, 10. VII 25, 14. 36, 18. 81, 10. *loci* (g.) I 2, 6. 38, 7. II 4, 4. 8, 5. 18, 1. 22, 1. III 2, 11. 4, 11. 9, 12. 12, 11. 13, 15. 19, 7. 23, 3. III 23, 7. V 9, 19. 15, 10. 57, 1. VI 5, 17. VII 14, 17. 15, 10. 17, 4. 19, 4. 8. 20, 10. 45, 19. 52, 5. 53, 3. 72, 12. 73, 24. 74, 2. 85, 7. *loco* (d.) VI 29, 10. VII 44, 10. *locum* I 7, 9. 18, 20. 20, 9. 24, 7. 10. 23, 10. 30, 8. 34, 2. 9. 49, 2. 4. (bis). II 2, 8. 5, 10. 10, 9. 11, 3. 16, 8. 17, 2. 18, 1. 23, 7. 15. 16. 25, 2. 27, 13. 29, 8. 16. III 1, 17. 16, 4. III 19, 8. 23, 9. II 1, 16. 9, 11. 17. 11. 15. 21, 9. 23, 10. 25, 4. 13. 35, 5. 7. 43, 5. 44, 6. 22. 50, 4. 52, 2. VI 9, 5. 10, 2. 5. 11, 1. 12, 19. 25. 17, 11. 29, 10. 32, 13. 35, 11. 40, 17. 42, 3. 43, 9. 44, 3. VII 9, 13. 16, 2. 28, 4. 37, 9. 51, 6. 53, 6. 57, 10. 60, 11. 62, 8. 15. 69, 8. 80, 2. 85, 1. *loco* (abl.) I 15, 1. 5. 25, 8. 26, 8. 13. 27, 4. 42, 21. 49, 2. 53, 3. II 8, 5. 9, 7. 10, 3. 15, 5. 18, 7. 23, 4. 10. 25, 10. 26, 10. 12. 33, 13. III 4, 5. 14, 12. 15, 7. 17, 11. 19. 25, 7. III 1, 14. 14, 9. 22, 15. 23, 13. 33, 10. 34, 5. V 5, 9. 7, 6. 8. 15. 9, 1. 2. 9. 18, 3. 21, 4. 25, 1. 32, 3. 7. 33, 10. 34, 2. 43, 18. 19. 45, 6. 49, 12. 15. 50, 2. 51, 2. VI 6, 8. 8. 6. 11. 13, 3. 28. 19, 7. 22, 5. 25, 10. 27, 9. 30, 4. 14. 37, 15. 40, 14. VII 10, 2. 17, 19. 18, 9. 19, 7. 20, 11. 17. 33, 13. 35, 6. 15. 36, 1. 20. 39, 1. 4. 45, 12. 48, 10. 49, 1. 5. 7. 50, 1. 51, 2. 4. 53, 5. 55, 2. 67, 11. 69, 2. 77, 8. 10. 20. 79, 7. 83, 6. *loca* (n.) II 19, 11. III 3, 7. 14, 24. V 12, 14. VI 34, 5. VII 7, 8.

- locorum III 9, 14. 19. VII 85, 2. locis
 (d.) II 35, 7. loca (acc.) II 4, 4. III
 2, 18. 23, 12. IIII 7, 2. 20, 7. V 8, 20.
 VI 24, 4. VII 86, 7. locis (abl.) I 6, 7.
 10, 6. 12. 23, 9. 41, 11. II 27, 6. III
 1, 7. 6, 8. 7, 8. 20, 4. 21, 10. 28, 14.
 IIII 1, 20. 4, 3. 7, 2. 20, 1. 22, 1. 23,
 8. 24, 6. 10. 27, 14. 29, 14. V 7, 7. 19,
 4. 22, 1. 44, 4. 53, 16. VI 17, 12. 25,
 11. 35, 17. 43, 4. VII 1, 11. 9, 1. 25,
 1. 28, 2. 45, 3. 55, 20. 61, 10. 67, 14.
 69, 11. 79, 7. 84, 4. 6. 86, 7. 88, 3.
 longinquā I 47, 13. V 29, 19. longin-
 quis (abl. f.) VII 77, 46. longinqui-
 oribus (abl. m.) VII 17, 11. (n.) IIII
 27, 13.
 longitudo V 13, 14. longitudinem I 2,
 15. V 13, 17. 33, 9. VI 29, 7. 15. VII
 23, 2. 46, 4. 69, 5. 70, 2. 79, 5.
 longurios VII 84, 2. longuris (abl.)
 III 14, 15. longuriis (abl.) IIII
 17, 21.
 longus longum (acc. n.) VI 8, 3. longo
 (abl. m.) VII 45, 7. longā IIII 21,
 2. longo (abl. n.) IIII 10, 5. longae
 (n. f.) VII 73, 23. longarum IIII 22,
 13. 26, 9. V 8, 13. longas III 9, 2.
 IIII 25, 1. 29, 3. V 2, 6. longior (m.)
 V 37, 5. 52, 17. longiorem (f.) I 40,
 40. longiore (f.) II 21, 3. (n.) III 26,
 4. longissimo (abl. n.) V 31, 14. longe
 I 2, 1. 10, 3. 23, 3. 36, 13. II 5, 11
 III 8, 1. 9, 20. 21, 9. 23, 5. IIII 1, 4.
 6. 35, 9. V 3, 1. 14, 1. 21, 4. 30, 8. 43,
 14. 47, 15. VI 10, 15. 12, 24. VII 14,
 3. 16, 3. 26, 5. 59, 8. longius I 22,
 2. 48, 16. II 19, 11. 20, 4. 21, 6. III
 9, 2. 18, 7. 28, 14. IIII 1, 13. 10, 4.
 11, 3. 11. 26, 13. 32, 11. V 7, 3. 8, 8.
 9, 18. 19, 11. 46, 9. 52, 1. 53, 23. VI
 7, 4. 29, 4. 34, 10. 35, 15. 17. 36, 5.
 37, 8. VII 9, 6. 11, 9. 14, 14. 45, 19.
 47, 11. 63, 18. 71, 10. 73, 8. 79, 3. 82,
 1. longissime I 1, 7. II 4, 24. VII
 35, 11.
 loquitur VI 7, 14. loquatur I 20, 20.
 loqui VI 20, 9. loquendi I 46, 4.
 locutus est I 31, 8. V 27, 5. locuti
 (pl.) I 27, 3. II 31, 3.
 lorica VII 72, 13. 86, 10. loricae (pl.)
 V 40, 13.
 Lucanius V 35, 14.
 Lucius III 20, 5. 6. IIII 33, 6. V 28, 7.
 35, 18. 37, 9. 11. 44, 3. VII 50, 8. Lu-
 cio (d.) IIII 22, 18. V 24, 7. 18. Lu-
 cium II 11, 10. V 24, 9. 15. 25, 8. VI
 Caesaris bellum Gallicum.
 29, 18. VII 90, 7. Lucio (abl.) I 22,
 1. V 1, 1. 53, 19. 65, 2.
 Lucterius VII 7, 1. Lucterium VII 5,
 1. Lucterio (abl.) VII 8, 1.
 Lugotorige V 22, 7.
 luna (n.) IIII 29, 1. lunam I 50, 14.
 Lunam VI 21, 4.
 luntres (acc.) VII 60, 9. lintribus (abl.)
 I 12, 4. 53, 4.
 Luteciae (g.) VII 58, 14. Luteciam VI
 3, 10. VII 57, 3. 58, 11. 12. Luteciā
 VII 58, 6.
 lux VII 82, 6. lucem VI 7, 24. VII 61,
 5. 83, 15. luce I 22, 1. II 11, 7. III
 24, 1. V 8, 2. 23, 14. 31, 8. 12. 35, 11.
 49, 9. 50, 7. VI 7, 17. VII 36, 10. 45,
 3. 62, 1.
 luxuriam II 15, 9.
 M. (= Marci) I 21, 11. (= Marcum)
 V 24, 9. M. (= Marco, abl.) I 2,
 2 (bis). 35, 14. *14. VI 6, 1.
 macerium VII 69, 9. 70, 10.
 machinatio II 30, 6. machinationes
 (acc.) II 31, 5. machinationibus (abl.)
 IIII 17, 10.
 maestii (pl.) VII 80, 22.
 magis I 13, 15. 23, 8. 47, 6. II 22, 1.
 32, 1. III 13, 11. 14, 22. IIII 2, 1. V
 1, 7. VI 26, 3. 40, 2. VII 20, 22. 25, 3.
 *53, 6. 66, 13.
 magistratus (n. s.) VI 23, 8. (g.) VII
 37, 14. magistratui I 16, 12. ma-
 gistratum II 3, 12. VI 20, 3. VII 32,
 10. 15. 33, 8. 37, 2. 55, 9. 14. magistratu
 I 19, 5. magistratus (n. pl.) I 4, 9.
 17, 4. VI 20, 7. 22, 3. 23, 6. VII 32,
 9. magistratum VII 39, 6. (acc.)
 VII 38, 15. magistratibus (abl.) VII
 33, 18.
 magnifica (n. n.) VI 19, 11.
 magnitudo II 27, 14. IIII 20, 12. VI 26,
 5. magnitudinem I 39, 22. IIII 13, 4.
 IIII 24, 5. VI 25, 7. VII 41, 8. 52,
 9. 15. 83, 4. 86, 7. magnitudine I 39,
 9. II 12, 9. 30, 9. III 9, 10. 12, 6. IIII
 1, 19. V 3, 10. 43, 4. VI 10, 14. 13, 4.
 14, 17. 16, 3. 27, 2. 28, 2. VII 4, 22. 28.
 magnopere I 13, 14. 38, 4. II 5, 4.
 IIII 11, 3. 16, 17. 26, 4. VII 57, 11.
 magnus IIII 37, 13. V 12, 7. 21, 5. 12.
 34, 8. 40, 12. VI 13, 10. 34, 25. VII
 44, 6. 88, 13. magna (n. s. f.) I 16,
 5. 43, 1. II 9, 1. 15, 3. III 17, 8. IIII
 1, 22. 10, 9. 29, 10. V 28, 6. 30, 3. VI
 28, 3 (bis). 31, 13. 36, 15 (bis). VII 47,

4. 48, 7. 58, 8. 61, 2. 70, 9. 71, 14. 88, 9. *magni* (*g. m.*) V 6, 4. *magnae* (*g. f.*) II 4, 19. 15, 11. V 6, 4. 35, 18. 54, 4. VI 30, 8. VII 32, 14. 77, 8. *magni* (*n.*) II 29, 8. III 5, 7. III 21, 16. V 4, 10. 49, 12. VI 1, 7. *magno* (*d. m.*) II 9, 12. III 14, 14. III 20, 6. 25, 6. V 29, 8. VII 41, 10. *magno* (*d. n.*) I 25, 5. *magnum* (*acc. m.*) I 4, 6. 18, 11. 39, 10. 19. 54, 3. II 10, 4. 17, 7. III 19, 11. III 3, 2. 22, 9. V 23, 2. 51, 12. VI 14, 5. VII 38, 21. 45, 3. 55, 4. 90, 3. *magnum* I 12, 9. 16, 11. 31, 17. 33, 2. 12. 36, 8. 38, 7. 42, 6. II 4, 8. 11, 12. 20, 6. 23, 5. III 12, 12. III 9, 4. 16, 24. V 7, 7. 14. 27, 24. 32, 5. 38, 8. 54, 3. 58, 7. VI 12, 8. 28, 8. 34, 6. VII 10, 1. 55, 4. 9. *magnum* (*acc. n.*) II 17, 9. V 10, 9. VII 61, 7. 85, 8. *magno* (*abl. m.*) I 2, 13. 32, 2. 34, 8. II 6, 2. 11, 1. III 8, 4. 11, 6. 12, 8. 19, 2. 20, 6. III 15, 4. 37, 4. V 17, 9. VI 3, 3. 6, 3. 7, 9. 18, 8. 21. 13, 11. 30, 6. 35, 14. 43, 2. VII 10, 11. 15, 4. 27, 2. 31, 13. 48, 4. 60, 8. 9. 63, 15. 66, 3. *magna* I 16, 16. 18. 6. 30, 8. 38, 11. 44, 4. II 32, 7. III 1, 13. 23, 8. 9. III 1, 3. 22, 2. 25, 13. 34, 14. V 9, 19. 26, 6. 35, 10. 37, 11. 39, 8. 45, 2. 55, 3. 58, 7. VI 21, 13. 34, 24. VII 6, 4. 7, 3. 26, 3. 36, 16. 40, 1. 65, 7. 74, 4. 77, 39. *magno* (*abl. n.*) I 10, 4. 44, 39. 47, 7. II 12, 3. 23, 12. III 1, 5. 29, 5. III 24, 6. 28, 8. V 11, 5. 16, 5. 19, 9. VI 9, 6. VII 14, 14. 16, 7. 81, 1. 83, 1. *magnae* (*n. pl.*) V 8, 16. VI 12, 4. VII 22, 6. 57, 6. *magnum* II 4, 3. V 1, 8. *magnas* I 18, 11. III 17, 5. V 3, 2. 18, 4. 53, 21. *magna* (*acc.*) V 58, 15. *magnis* (*abl. m.*) III 12, 14. (*f.*) III 20, 13. VI 7, 1. 12, 5. 29, 10. VII 4, 11. 17, 7. 35, 4. (*n.*) I 10, 8. 37, 11. 38, 14. 40, 27. 43, 11. 44, 4. III 1, 6. 18, 3. 26, 1. V 16, 11. 40, 2. 45, 8. 48, 3. 6. 55, 10. VI 3, 14. VII 35, 17. 56, 9. *maior* (*f.*) I 31, 53. 46, 12. III 17, 20. V 32, 5. VI 22, 1. VII 3, 7. *maius* (*n. n.*) I 46, 12. *maiori* (*d. f.*) III 3, 12. *maiorem* (*m.*) III 32, 6. VI 1, 1. VII 43, 13. (*f.*) VII 35, 4. 42, 13. *maiore* (*m.*) VI 7, 22. VII 66, 18. (*f.*) III 9, 12. V 58, 1. VII 21, 4. (*n.*) VI 43, 17. VII 4, 23. *maiores* (*n. m.*) II 13, 6. 28, 2. V 25, 2. 54, 7. VII 77, 32. (*f.*) V 11, 14. 29,

2. VII 56, 3. *maiorum* (*m.*) V 25, 4. VI 44, 6. (*f.*) III 20, 15. *maiora* (*acc.*) I 49, 12. *maioribus* (*abl. m.*) I 13, 15. 14. 20. III 8, 14. III 7, 7. 13, 12. VII 1, 21. (*f.*) V 40, 6. VI 1, 10. VII 66, 10. (*n.*) I 50, 2. VII 29, 9. 36, 22. 45, 16. *maximus* V 43, 15. *maxima* (*n. s. f.*) III 27, 1. III 1, 7. V 24, 12. VI 23, 1. 29, 14. *maximum* (*n. n.*) I 38, 3. VII 13, 9. 59, 14. *maximae* (*g.*) VII 55, 8. *maximi* (*g. n.*) VII 22, 14. *maximum* (*m.*) I 3, 3. 7, 4. VII 8, 10. *maximam* I 41, 10. III 1, 14. 3, 1. VI 17, 4. 21, 8. VII 59, 12. 83, 9. *maximo* (*abl. m.*) V 43, 1. 6. VI 36, 9. *maximā* III 2, 4. V 48, 16. *maxumā* V 10, 5. 37, 9. 43, 9. *maximo* (*abl. n.*) I 23, 3. *maximos* III 29, 2. *maximas* I 3, 4. III 28, 7. V 39, 3. *maximis* (*abl. n.*) I 7, 3. 54, 5. V 31, 15. VII 9, 7. *maximē* I 3, 14. 10, 6. 28, 9. 40, 47. [42, 17]. II 4, 23. III 6, 12. 9, 11. 15, 9. III 2, 3. 23, 13. 25, 9. V 13, 16. 14, 9. 22, 9. 28, 3. 45, 2. 49, 17. 50, 11. 54, 18. VI 14, 14. 17, 1. 25, 12. 42, 6. VII 30, 1. 32, 7. 42, 4. 56, 7. 85, 3. 6. *maxume* VII 68, 9. *maiestate* VII 17, 13. *malacia* (*n.*) III 15, 7. *male* I 40, 37. *maleficio* (*abl.*) I 7, 10. 16. 9, 12. II 28, 12. *Mallius* III 20, 6. *malo* malle III 20, 6. *mallent* III 8, 15. *mālos* III 14, 16. *mālis* VII 22, 13. *mandat* III 11, 2. III 21, 3. VI 10, 8. VII 71, 3. *mandant* VII 67, 14. *mandare* VI 14, 7. *mandabant* II 24, 8. VII 17, 23. *mandarent* V 18, 12. *mandavit* I 47, 15. *mandarunt* I 12, 10. *mandatum* esset I 30, 15. *mandata* (*n. n.*) I 37, 1. *mandata* (*acc.*) III 27, 6. *mandatis* (*abl. n.*) I 35, 2. 43, 23. II 5, 9. VII 54, 14. 71, 11. *Mandubii* VII 78, 6. *Mandubiorum* VII 68, 3. *Mandubiis* (*abl.*) VII 71, 14. *Mandubracius* V 20, 2. *Mandubracio* (*d.*) V 22, 16. *Mandabracium* V 20, 7. 9. *mane* III 13, 11. V 10, 1. VII 18, 7. *maneat* V 31, 3. VII 4, 14. 10, 10. *maneret* V 4, 7. *manere* V 53, 12. *manebant* VI 32, 14. *manerent* I 36, 11. *manserunt* III 1, 10. [manea-

- tur V 31, 11]. manipulares (*acc.*) VII 47, 21. manipularibus (*d.*) VII 50, 12.
 manipulos II 25, 16. VI 34, 14. 40, 2.
 mansueferi VI 28, 8.
 mansuetudine II 14, 10. 31, 7.
 manus (*n. s.*) I 37, 9. VI 34, 1. 35, 5. VII 84, 6. (*g.*) VII 50, 4. manum III 11, 10. V 27, 25. 44, 17. VI 8, 5. manu I 25, 9. III 23, 3. V 7, 18. 26, 6. 89, 8. 51, 9. 57, 1. VI 5, 17. VII 4, 9. 7, 3. 61, 13. manus (*n. pl.*) V 8, 17. 29, 2. VI 34, 13. (*acc.*) II 2, 8. 5, 6. 13, 7. V 31, 7. 39, 9. VI 58, 9. VII 25, 9. 40, 15. 47, 17. 48, 8. 59, 6. manibus (*abl.*) I 51, 11. 52, 10. 53, 16. II 13, 11. 19, 21. 30, 7. III 24, 6. V 42, 6. VI 8, 3. 37, 19. VII 15, 10. 46, 13. 47, 14.
 Marcomanos I 51, 8.
 Marcus I 53, 21. III 7, 11. VII 50, 10. 81, 14. Marcum I 47, 15. V 46, 2. VI 1, 2. VII 42, 8. 90, 6. Marco (*abl.*) III 1, 1; u. M.
 mare (*n.*) III 23, 8. maris III 8, 5. III 25, 9. mare (*acc.*) III 7, 7. 14, 25. V 6, 11. 9, 3. 22, 2. 23, 1. mari (*abl.*) III 8, 6. 9, 21. 12, 7. 14. III 1, 4. V 1, 7. 12, 18. maribus (*abl.*) V 1, 11.
 maritima (*n. f.*) V 12, 2. 14, 1. maritimae (*g.*) III 8, 2. 16, 1. maritimam III 20, 10. maritimā III 8, 16. maritumae (*n. pl.*) II 34, 3. III 23, 14. maritimos III 29, 2. maritimis (*abl. f.*) V 11, 17. maritumis (*abl. f.*) V 12, 10.
Marius Mario (*abl.*) I 40, 13.
 Martem VI 17, 5. 8. Marte VII 19, 8.
 mas maris VI 26, 4.
 mataras I 26, 9.
 matrem I 18, 14. matre I 18, 16. matres (*n.*) VII 26, 7. matres (*n.*) familliae I 50, 11. VII 47, 13. 48, 7.
 materia (*n.*) III 18, 1. V 12, 11. VII 23, 14. materiam III 29, 3. materiā III 17, 21. 31, 6. V 40, 3. VII 22, 14.
 materiem VII 23, 11.
 materior materiari VII 73, 1.
 Matiscone VII 90, 13.
 matrimonium (*acc.*) I 3, 15. 9, 6.
 Matrona (*n.*) I 1, 5.
 maturescere VI 23, 13.
 maturo maturat I 7, 2. maturavit II 5, 13. maturandum I 37, 8. VII 56, 1.
 maturus matura (*n. n.*) I 16, 4. (*acc.*) n.) I 40, 34. maturae (*pl.*) III 20, 2. maturus (*adu.*) I 54, 5. III 6, 2. VI 2, 13. VII 10, 5. maturime I 33, 18.
 Maxumo (*abl.*) I 45, 6.
 mederi V 24, 17.
 mediocrem (*f.*) III 20, 7. mediocri (*abl. n.*) III 17, 25. V 44, 11. VII 69, 6. mediocribus (*abl. n.*) VII 36, 6. 73, 24. mediocriter I 39, 7.
 Mediomatricum (*g.*) III 10, 6. Mediomatricis (*d.*) VII 75, 13.
 mediterraneis (*abl. f.*) V 12, 10.
 medius media (*n. f.*) VI 13, 25. medium (*m.*) I 34, 2. III 19, 9. mediam III 24, 2. III 36, 6. V 31, 6. 53, 4. VII 11, 16. medio (*abl. m.*) I 24, 3. V 13, 8. VII 46, 6. mediā II 7, 1. V 8, 7. 46, 6. 49, 8. VI 26, 1. VII 18, 6. 38, 13. 39, 9. 45, 2. 60, 7. 81, 2. 88, 17. medio (*abl. n.*) VII 41, 4. medios V 3, 11. 15, 11. VI 40, 9. VII 50, 16. mediis (*abl. m.*) VI 32, 11.
 Meldis (*abl.*) V 5, 2.
 meliore (*f.*) VI 12, 17.
 membra (*acc.*) VI 16, 9. membris (*abl.*) III 24, 10.
 meminere VII 37, 7. meminerat III 6, 12.
 memoria (*n.*) VII 77, 13. memoriae (*d.*) VI 14, 11. 25, 12. memoriam I 13, 18. 14, 10. II 21, 4. VI 14, 12. 19, 13. VII 62, 4. memoriā I 7, 12. 12, 13. 14, 3. 40, 13. II 4, 5. 8. 18. III 22, 7. V 12, 2. VI 3, 12. VII 25, 7. 76, 7.
 Menapii III 28, 2. III 4, 5. 38, 8. VI 5, 7. 6, 4. Menapiorum III 4, 11. 17. 38, 6. Menapios II 4, 25. III 9, 26. III 4, 14. 22, 18. VI 2, 8. 5. 13. 17. 33, 2. Menapiis (*abl.*) VI 6, 8. 9, 1.
 mendacio (*abl.*) VII 38, 23.
 mens III 19, 17. mente VI 5, 1. 41, 8. mentes (*n.*) I 41, 2. (*acc.*) I 39, 3. VII 64, 16. 84, 10. mentibus (*abl.*) III 26, 6.
 mensis mensum I 5, 7. mensuum VI 18, 4. menses (*acc.*) I 40, 25. mensibus (*abl.*) I 31, 34.
 mensuras VI 25, 3. mensuris (*abl.*) V 13, 12.
 mentionem VI 38, 3.
 mercatores (*n.*) I 1, 7. III 1, 6. III 3, 8. VI 37, 5. mercatorum I 39, 3. mercatoribus (*d.*) II 15, 9. III 2, 1.

- mercatores (*acc.*) III 5, 8. 20, 9. 21, 8. mercatoribus (*abl.*) III 20, 12.
mercaturas VI 17, 3.
mercede I 31, 12.
Mercurium VI 17, 1.
merentes (*acc. m.*) I 45, 8. meruisse VII 17, 17. meruerat VI 5, 4. meruissent VII 34, 3. meritos esse I 11, 5. meritus I 40, 14. meritum (*m.*) VII 71, 7. merito I 14, 4. II 32, 2. V 4, 9. 52, 8. merita (*acc.*) VII 54, 8. 71, 5. meritis (*abl.*) V 27, 32. VII 76, 3.
meridiano (*abl. n.*) V 8, 15.
meridies VII 83, 11. 16. meridiem I 50, 4. V 13, 4. meridie V 17, 3. VII 46, 12. 80, 16.
Messala (*abl.*) I 2, 2. 35, 14.
-met (nos-) VII 38, 16.
Metiosedum (*acc.*) VII 58, 4. 61, 13.
Metiosedo (*abl.*) VII 58, 12. 60, 3.
metiri I 16, 10. 23, 2. VII 71, 15.
Metius I 53, 21. Metium I 47, 15.
meto metendo III 32, 16.
metum III 19, 13. VI 29, 5. metu III 4, 15. V 6, 14. 19, 10. 41, 12. VI 14, 15. VII 56, 4.
meus mei (*g. n.*) VII 77, 31. meae (*d. f.*) VII 50, 18. meum (*acc. n.*) III 25, 12. meis (*abl. m.*) VII 38, 7.
miles V 31, 9. VI 34, 23. militis V 33, 8. [militi II 25, 13.] militem V 52, 6. milite V 48, 15. VII 52, 14. milites (*n.*) I 7, 17. 25, 3. 39, 19. 52, 9. II 23, 1. 26, 6. III 14, 21. 15, 2. 19, 10. 22, 10. 29, 9. 37, 1. 9. III 14, 8. V 9, 15. 18, 9. 19, 14. 33, 17. 39, 6. VI 34, 14. 39, 1. 40, 7. VII 17, 11. 24, 1. 46, 9. 47, 3. 50, 7. 51, 9. 80, 5. 88, 16. militum I 7, 4. 8, 14. 26, 15. 39, 9. 41, 8. 6. 46, 9. 51, 4. II 11, 15. 20, 8. 26, 2. III 5, 7. 7, 9. 14, 13. 17, 15. 19, 8. III 23, 11. 30, 4. 34, 11. 35, 6. V 2, 3. 12. 8, 12. 11, 12. 15, 13. 21, 1. 11. 27, 24. 28, 8. 30, 3. [31, 11.] 36, 5. 9. 37, 1. 9. 40, 16. 43, 8. 45, 2. 5. 48, 16. 52, 9. VI 7, 20. 9, 6. 32, 14. 34, 20. 39, 6. 40, 12. 30. VII 4, 19. 8, 6. 17, 22. 21, 1. 31, 7. 38, 12. 41, 14. 42, 9. 46, 14. 47, 5. 52, 2. 4. 53, 9. 62, 19. 65, 14. 72, 7. 73, 6. militibus (*d.*) I 16, 10. II 25, 17. 27, 6. III 24, 5. V 2, 7. 24, 14. 33, 14. 36, 3. VI 3, 4. VII 11, 13. 22. 27, 8. 37, 18. 47, 17. milites (*acc.*) I 39, 26. 42, 16. II 20, 3. 5. 21, 2. 3. 25, 3. 15. 33, 1. III 5, 10. 24, 12. V 1, 16. 7, 10. 10, 1. 23, 6. 13. 27, 27. 52, 13. VI 36, 2. 40, 3. VII 19, 10. 16. 20, 24. 27. 22, 10. 23, 6. 40, 8. 43, 1. 45, 15. 18. 61, 8. 62, 2. 68, 10. 83, 15. milites (*uoc.*) III 25, 11. VI 8, 10. VII 38, 3. militibus (*abl.*) I 8, 1. 42, 19. II 33, 2. 17. III 29, 3. III 25, 9. 26, 9. 31, 8. V 23, 8. 33, 8. VI 34, 8. VII 12, 9. 28, 8. 38, 2. 53, 2. 58, 7. militaris (*g. m.*) VI 39, 4. (*f.*) I 21, 10. 22, 2. III 23, 11. III 23, 13. V 29, 11. VI 21, 6. 40, 13. 19. VII 57, 8. militari (*abl. f.*) I 39, 10. II 4, 9. VI 30, 5. (*n.*) VI 30, 9. militaria (*n. n.*) VII 88, 11. militaribus (*abl. n.*) III 15, 2. VII 2, 5. 45, 15. militiae (*g.*) [VI 14, 2]. 18, 7. militiam VII 14, 18.
mille I 22, 2. 25, 11. III 19, 2. VI 7, 10. VII 46, 2. 79, 3. milia (*n.*) I 26, 12. 27, 8. 29, 6. (*bis*). 31, 13. 35. 48, 11. III 37, 7. V 49, 3. VII 39, 12. milium I 15, 2. 29, 11. 31, 16. 41, 11. II 30, 3. 33, 19. III 17, 12. 26, 14. III 14, 1. 15, 8. V 2, 10. 5, 6. 13, 14. 18. 42, 8. 49, 16. VII 3, 11. 28, 12. milia (*acc.*) I 2, 18. 4, 5. 8, 4. 21, 2. 22, 16. 29, 8. 9. 49, 7. 53, 3. II 4, 14. 23. 24. 25. (*bis*). 26. (*bis*). 27. 29. 6, 2. 11, 12. 13, 6. 16, 2. 29, 13. III 1, 8. 3, 4. 23, 18. V 9, 7. 12, 18. 13, 4. 17. 27, 28. 46, 3. 47, 2. 14. 49, 10. 53, 3. 23. VI 35, 8. VII 16, 3. 21, 5. 34, 5. 38, 1. 40, 10. 60, 4. 64, 10. 66, 5. 69, 4. 11. 70, 2. 71, 8. 74, 2. 75, 8. 11. 14. 79, 6. 90, 4. milibus (*abl.*) I 15, 14. 23, 4. 25, 13. 41, 14. 48, 1. 3. II 7, 8. 10. 28, 8. 33, 15. III 6, 5. III 10, 4. 11, 1. 12. 22, 15. V 8, 2. 19, 2. 24, 19. 32, 3. VI 7, 5. 29, 15. 35, 11. 36, 10. VII 68, 7. 77, 20.
Minerua VI 17, 5. 7.
minor (*f.*) V 13, 6. minorem (*f.*) I 40, 14. 53, 14. V 55, 4. minus (*acc.*) I 14, 1. V 27, 12. VI 12, 3. minore (*m.*) VII 73, 6. (*n.*) V 50, 6. minores (*n. f.*) V 13, 9. minoribus (*d. n.*) VII 49, 3. minora (*acc.*) I 50, 6. VII 36, 22. 44, 2. 45, 16. minoribus (*abl. n.*) I 51, 3. VII 16, 1. 51, 5. minima (*n. f.*) I 8, 12. minimum (*acc. n.*) I 20, 5. III 19, 3. minimo (*abl. m.*) VI 42, 3. minus (*adu.*) I 2, 11. 12. 5, 1. 14, 3. 16, 6. 30, 5. 31, 5. 37, 10. 39, 20. 44, 16. 47, 4. 51, 8. II 1, 14. 7, 9. 9, 11. 20,

9. III 13, 19. 23, 16. V 1, 8. 9, 5. 16, 4. 33, 9. 42, 8. 55, 8. VI 14, 11. VII 31, 1. 33, 6. 51, 9. 52, 13. †53, 6. 64, 15. 65, 14. 70, 12. quo minus I 31, 24. III 22, 16. quominus VII 49, 6. minime I 1, 7. 52, 3. II 33, 8. III 19, 16. VI 29, 3. VII 60, 6. 84, 5.
- Minucium** VI 29, 16. VII 90, 8.
- minuunt** VI 23, 9. VII 30, 7. *minuente* (m.) III 12, 4. *minuit* (perf.) V 33, 14. *minui* V 4, 13. 26, 13. *minuendae* (g.) VI 23, 11. *minuendam* I 20, 6. VII 53, 9. *minueretur* III 17, 27.
- mirandum** sit V 54, 17. **miratus** I 32, 5. *VII 44, 5.
- mirum** (m.) I 41, 1. **mirum** (acc. n.) I 34, 10.
- miseram** VI 35, 19. **miseros** II 28, 9. *misericorem* (f.) I 32, 9.
- miseriordiam** VII 26, 13. **miseriordia** II 28, 10. VII 15, 14. 28, 16.
- miseror** miserantur VII 1, 13. *miserabantur* I 39, 17.
- missu** V 27, 3. VI 7, 5.
- mitissime** VII 43, 10.
- mittit** I 21, 9. 35, 2. 42, 2. 47, 2. II 6, 12. 7, 3. III 11, 2. 10. III 11, 15. 21, 16. V 3, 17. 7, 15. 20, 10. 22, 4. 11. 36, 3. 46, 3. 6. 48, 8. 13. 57, 5. VI 5, 15. 33, 5. 36, 11. VII 5, 3. 9, 13. 45, 1. 11. 22. 60, 10. 64, 15. 65, 11. 71, 12. 86, 2. 87, 1. 9, 4. 12. **mittunt** I 7, 7. 9, 3. 11, 4. 13, 6. II 12, 12. III 8, 17. 21, 13. V 1, 13. 20, 5. VI 4, 5. 10. 6, 5. 9, 11. VII 5, 4. 7. 43, 5. **mittat** V 20, 8. **mittant** V 41, 16. VI 10, 4. 9. **mittere** I 47, 14. III 4, 5. V 6, 8. 25, 11. **mittendi** III 1, 4. III 11, 6. **mitteret** I 34, 2. 47, 5. **mitterent** V 55, 2. VI 24, 3. VII 11, 10. 34, 5. 63, 14. **misit** I 21, 4. 24, 3. 26, 17. 49, 8. 50, 6. 52, 16. II 2, 3. 26, 11. III 1, 3. 27, 2. III 14, 14. 37, 8. 38, 3. V 10, 2. 24, 14. VII 35, 10. 49, 3. **miserant** I 27, 2. II 2, 3. 28, 6. 31, 3. III 27, 2. 38, 11. V 20, 11. VI 32, 3. VII 75, 23. **misisse** VI 32, 6. **miserat** I 12, 14. II 5, 11. 34, 2. VII 50, 4. 55, 6. 56, 8. 87, 4. **miserant** I 18, 27. III 16, 16. V 6, 9. VI 9, 3. **misisset** III 16, 11. V 17, 5. **misissent** III 28, 4. **missurum** (m.) I 47, 8. **missuros** II 15, 14. **mittitur** V 27, 1. **mittuntur** III 23, 6. V 40, 11. VI 14, 5. 36, 14. VII 89, 5. **mittantur** III 11, 8. VII 21, 6. **mitti** VII 31, 10. **mitte-**
- bantur** V 45, 4. **mitterentur** I 42, 10. II 35, 3. VII 37, 19. **est missus** III 7, 10. **missi erant** III 2, 9. **missa** esse VI 9, 16. **missus** VI 41, 5. VII 7, 1. 88, 17. **missum** (m.) I 7, 14. VII 85, 7. **missam** I 53, 10. III 9, 6. **missā** III 32, 2. VII 61, 13. **missi** (n. pl.) II 24, 12. III 36, 1. V 40, 3. VII 41, 5. 90, 2. **missae** (n. pl.) III 17, 26. **missa** (n. n.) I 43, 10. III 14, 13. 25, 7. **missos** V 27, 9. VII 55, 11. **missas** III 6, 4. **missa** (acc.) III 5, 11. VI 9, 12. **missis** (abl. m.) III 1, 9. 8, 11. III 27, 11. V 54, 9. VII 11, 4. 41, 1. (f.) V 15, 8. 21, 3. **missis** (abl. n.) I 25, 4.
- mobiles** (n. m.) III 5, 2.
- mobilitatem** III 33, 8. **mobilitate** II 1, 10.
- mobiliter** III 10, 7.
- moderari** III 33, 10. VII 75, 5.
- modestiam** VII 52, 14.
- modo** I 16, 4. 18, 23. 19, 4. 43, 19. II 17, 19. 21, 10. III 4, 10. III 16, 19. 20, 6. 25, 8. V 31, 4. 41, 13. 43, 11. VI 1, 9. 8, 19. 27, 7. 35, 6. 39, 4. 43, 10. VII 52, 8. 56, 11. 66, 16. 76, 16.
- modus** modi (g.) VII 22, 2. **eius** modi III 12, 1. V 33, 12. VI 34, 17. 36, 8. **eius** modi III 13, 14. 29, 7. V 27, 12. 29, 18. **huius** modi III 3, 10. **modum** I 41, 1. II 31, 3. III 13, 1. III 17, 13. V 1, 5. 24, 16. 27, 4. VI 19, 9. 22, 3. **modo** III 17, 11. 27, 6. VI 12, 21. 44, 1. VII 20, 7. 64, 7. **modis** (abl.) VII 14, 4.
- moenibus** (d.) II 31, 1. III 12, 8. VII 22, 15. (abl.) II 6, 5.
- moles** molibus (abl.) III 12, 7.
- moleste** II 1, 10.
- *molimento** I 34, 9.
- molita** (acc.) I 5, 7.
- molliendum** (m.) VII 46, 3.
- mollis** (n. f.) III 19, 16. **molli** (abl. n.) V 9, 5.
- mollitia** (n.) VII 77, 14.
- mollitiem** VII 20, 14.
- momentum** (acc.) VII 85, 8. **momento** (abl.) VII 39, 13.
- Mona** (n.) V 13, 9.
- monet** I 20, 13. V 48, 9. VI 29, 13. VII 9, 4. 45, 17. **monere** V 27, 23. **monuit** II 26, 2. III 23, 13.
- mons** I 6, 4. 22, 1. 25, 11. 38, 11. VII 8, 3. 56, 6. **montis** (g.) I 21, 3. 7. 38, 12. VII 36, 15. 46, 5. 52, 10. **montem**

- I 6, 2. 8, 3. 22, 5. 13. 24, 6. 25, 16. 26, 3. VII 83, 15. monte I 2, 9. 21, 2. 22, 11. 25, 12. 48, 2. III 10, 1. VII 36, 3. montes (n.) VII 62, 20. (acc.) I 1, 20. III 2, 4. montibus (abl.) III 1, 14. 2, 11. III 23, 7.
- moram III 9, 7. morā II 15, 6. III 11, 10. V 58, 14.
- morbos VI 17, 6. morbis (abl.) VI 16, 3. Morini III 28, 2. III 37, 2. Morinorum III 22, 2. 19. Morinis (d.) VII 75, 14. Morinos II 4, 25. III 9, 25. III 21, 4. 38, 2. V 24, 5. VII 76, 4.
- morior mori III 22, 8. mortuus est I 4, 10. mortuo (abl. m.) VI 13, 22.
- Moritasgus V 54, 6.
- moror moratur I 39, 2. III 22, 2. V 44, 17. VII 40, 11. morantur VI 35, 16. morentur VII 66, 13. 78, 5. morari III 9, 16. V 24, 22. morabantur VII 22, 15. moraretur II 11, 9. morarentur II 10, 18. moratus III 19, 1. V 47, 7. VII 9, 1. morati (n. pl.) I 26, 16. II 7, 6. V 21, 11. VII 5, 9. 82, 10.
- mortis V 30, 5. VI 14, 15. morti VII 77, 15. mortem I 4, 11. 5, 1. III 22, 6. V 20, 5. 29, 9. VI 14, 14. 30, 10. VII 38, 18. 40, 16. morte I 44, 38. V 39, 5. 41, 6. 53, 13. VI 19, 8. VII 1, 12. 19, 13. 89, 4.
- mos more I 8, 9. II 13, 11. III 19, 5. V 26, 10. 37, 7. 43, 3. 56, 5. VI 44, 6. VII 2, 6. 21, 1. 33, 17. 40, 17. 48, 8. moribus (d.) III 3, 9. (abl.) I 4, 1. II 15, 7. III 2, 10. VI 11, 2.
- Mosa (n.) III 10, 1. Mosae (g.) III 15, 3. Mosam III 9, 6. 12, 3. 16, 3. V 24, 13. VI 33, 6.
- motus (n. s.) III 25, 2. VI 5, 4. 9, 8. motum III 23, 15. V 5, 9. VI 1, 1. VII 43, 13. motu (abl.) III 25, 7. V 53, 19. VI 14, 16. VII 1, 7. 59, 2. motus (n. pl.) V 53, 11. (acc.) V 22, 12.
- mouet II 2, 10. V 49, 10. VII 8, 16. mouent I 15, 1. moueret III 9, 3. mouit VII 41, 4. 53, 10. mouisse I 22, 13. VII 18, 3. mouisset VII 20, 2. 8. moturum (m.) I 40, 42. VI 7, 17. moueri I 39, 25. II 31, 1. VI 7, 23. mouerentur VII 76, 7.
- mulieres (n.) I 29, 5. II 13, 10. mulierum III 14, 12. mulieribus (d.) VII 28, 11. mulieres (acc.) I 51, 10. II 16, 7. mulieribus (abl.) II 28, 3. VII 47, 16.
- muliones (acc.) VII 45, 5.
- multitudo I 31, 53. II 6, 8. 12, 8. III 17, 8. III 14, 11. V 12, 6. 27, 12. 42, 7. 44, 19. VI 34, 3. 36, 15. VII 21, 1. 24, 18. 48, 7. 72, 8. multitudinis III 4, 6. V 56, 7. VII 11, 20. 20, 13. 30, 3. *63, 9. 76, 16. multitudini III 8, 5. VI 20, 8. VII 38, 10. multitudinem I 4, 8. 15, 8. 17, 5. 33, 13. 35, 7. 44, 17. II 4, 11. 8, 1. 11, 13. 18. III 24, 3. III 20, 15. 27, 9. V 1, 9. 27, 13. 49, 7. 11. VI 4, 2. 24, 2. VII 38, 12. 42, 13. multitudine I 2, 14. 27, 10. 51, 3. 52, 13. II 5, 6. 6, 5. 8, 14. 10, 6. 15, 3. 24, 13. 32, 7. III 2, 4. 3, 7. 17, 18. 20, 3. 23, 9. III 1, 3. 33, 6. 34, 14. V 8, 17. 35, 8. 36, 5. 37, 11. 43, 9. 44, 12. VI 23, 15. 34, 24. 43, 5. VII 41, 9. 44, 4. 50, 11. 70, 7. 74, 4. 75, 4. 80, 10. 82, 2. 86, 9. †multitudines (n.) VII 63, 9.
- multo multatos VII 54, 10.
- multum (n. n.) V 22, 13. multae (g.) V 11, 8. multam I 26, 6. multum (adu.) III 9, 12. 25, 3. III 1, 14. 15. 3, 8. V 1, 12. 2, 6. 14, 2. VI 21, 1. 28, 10. 30, 4. 17. 42, 3. 47, 6. VII 17, 6. 55, 22. 84, 7. multo (abl. m.) I 22, 12. VII 23, 4. multā I 47, 13. III 26, 16. VII 28, 14. multo (abl. n.) I 6, 5. 16, 17. 46, 12. III 3, 12. V 4, 14. 40, 6. 55, 4. VI 42, 4. VII 14, 20. multi (pl.) I 25, 9. V 21, 13. VI 14, 4. 31, 8. multae (n. f.) I 33, 5. III 18, 11. V 40, 12. multa (n. n.) I 45, 1. III 10, 2. VII 81, 12. multarum VI 25, 6. multis (d. m.) I 44, 35. multos I 3, 10. 31, 11. 40, 25. II 29, 14. VI 30, 2. 34, 10. 35, 13. VII [38, 11]. 41, 10. 43, 7. multas VI 22, 7. multa (acc.) I 44, 2. II 11, 12. VI 14, 15. 24, 12. 25, 10. multis (abl. m.) III 20, 9. V 22, 7. 25, 6. VII 9, 8. 13, 5. 42, 13. 70, 15. 82, 5. (f.) I 20, 1. III 10, 8. 16, 1. VI 1, 1. 17, 11. VII 54, 4. (n.) I 50, 8. II 25, 7. III 21, 10. 25, 1. III 3, 10. 4, 3. 10, 11. 12, 16. V 28, 12. 35, 9. VI 24, 13. VII 50, 12.
- mulus mulorum VII 45, 4.
- Munatium V 24, 10.
- mundi (g.) VI 14, 16.
- munimenta (acc.) II 17, 18.
- muniunt III 9, 22. munire I 49, 6. II 5, 20. 19, 13. III 23, 13. 28, 10. VII 29, 15. 30, 10. 58, 2. muniendi I 44, 18. muniebat II 5, 14. muniuit III 1, 17. munierant V 21, 7. munierant

- II 29, 8. muniri I 24, 8. V 50, 10. muniendum (*m.*) VII 44, 13. muniebatur I 38, 7. munitus VII 36, 15. munita (*n. s. f.*) V 18, 6. munitum (*acc. m.*) V 9, 12. 21, 9. 25, 13. VII 16, 2. (*acc. n.*) II 29, 4. III 23, 3. V 21, 5. muniti (*pl.*) VI 5, 8. munitos VII 8, 8. munita (*acc.*) III 25, 9. V 24, 31. munitis (*abl. n.*) I 49, 11. II 12, 7. 20, 11. V 11, 12. 28, 11. munitissimum (*n. n.*) VII 13, 9. munitissimis (*abl. n.*) V 57, 1.
- munitio VI 37, 10. 39, 3. munitiois III 22, 10. V 39, 6. 40, 4. VII 48, 2. 69, 10. 72, 2. munitioni I 10, 7. V 9, 20. munitioem V 42, 8. 48, 10. 51, 8. 57, 11. VI 36, 3. VII 45, 13. 46, 9. 85, 10. munitioe I 8, 14. 49, 9. V 11, 10. 15, 6. VII 14, 17. 20, 10. 82, 1. 6. 89, 7. munitiones (*n.*) III 3, 2. VI 32, 13. VII 52, 10. 71, 1. 73, 7. munitioem VII 74, 5. 80, 1. 86, 7. munitioibus (*d.*) VII 82, 11. munitiones (*acc.*) II 33, 9. III 6, 9. 26, 7. 13. V 9, 15. 16. 44, 5. 8. 24. 52, 4. VI 8, 1. 35, 23. VII 51, 8. 70, 9. 12. 72, 4. 8. 73, 2. 74, 3. 78, 7. 81, 3. 10. 83, 3. 18. 85, 4. 6. 87, 6. munitioibus (*abl.*) III 25, 2. VI 29, 10. 38, 11. 41, 2. VII 77, 28. 79, 4. 80, 11. 84, 6. 88, 6. 14.
- munus (*acc.*) VI 18, 6. munere VII 25, 12. munera (*n.*) I 43, 10.
- muralium (*f.*) III 14, 15. (*n.*) V 40, 12. muralibus (*abl. n.*) VII 82, 4.
- murus I 38, 13. II 6, 6. VI 35, 22. VII 46, 1. 52, 11. muri (*g.*) II 12, 6. 17, 18. 32, 9. VII 23, 10. muro (*d.*) VII 18, 1. 47, 9. murum I 8, 4. II 6, 5. 7. 32, 3. VII 12, 13. 22, 8. 23, 5. 27, 8. 10. 46, 6. 8. 47, 20. 21. 22. 50, 9. muro (*abl.*) II 6, 9. 13, 10. 29, 8. 9. 30, 6. 10. 32, 8. VI 10, 15. VII 8, 8. 23, 9. 11. 27, 4. 28, 1. 5. 47, 13. 48, 5. 8. 50, 10. 69, 7. muri (*pl.*) VII 23, 1. muros VII 65, 6. muris (*abl.*) VII 47, 17.
- musculos VII 84, 2.
- mutari VII 45, 20.
- mutilae (*pl.*) VI 27, 3.
- nam I [12, 11.] 16, 2. 18, 28. 19, 10. 26, 4. 46, 5. II 6, 8. 14, 1. 16, 5. 19, 3. 23, 3. 30, 8. III 15, 9. 16, 2. 19, 15. 28, 6. III 14, 12. 25, 6. 31, 4. 32, 13. V 9, 13. 33, 13. 34, 1. 42, 7. 53, 13.
- VI 8, 22. 13, 2. 11. 21, 1. 30, 5. 34, 10. VII 3, 7. 9. 4, 23. 6, 5. 17, 4. 22, 4. 29, 10. 38, 7. 44, 2. 56, 3. 61, 12. 66, 15. 77, 38. quinam V 44, 4. quibusnam II 30, 7.
- Nammeius I 7, 8.
- Namnetes III 9, 27.
- namque I 38, 5. III 13, 1. III 34, 2. VI 11, 13. VII 59, 11.
- nanciscor nacti erant VI 35, 24. nactus I 53, 6. III 23, 1. V 7, 10. 47, 23. 21. 56, 15. 85, 1. nactus III 23, 17. 35, 3. 36, 6. VII 9, 8. 32, 2. nactum (*m.*) V 58, 15. nacti (*pl.*) V 9, 11. VII 67, 11. nacti (*pl.*) VII 63, 4.
- Nantuatum III 10, 6. Nantuatis (*acc.*) III 1, 2. 6. 16. Nantuatis (*abl.*) III 1, 11.
- Narbonem VII 7, 4. 6. 8. Narbone III 20, 10.
- nascitur V 12, 9. nascuntur VI 22, 12. nasci VI 25, 11. nascebatur II 18, 4. natus III 12, 12. V 25, 1. 45, 6. VI 19, 7. VII 39, 1. nata (*n. s. f.*) VII 43, 16. natum VII 32, 13. nati (*n. pl.*) V 14, 10. VII 37, 5. nata (*n. n.*) III 2, 5. natos V 12, 1. VI 35, 16. 37, 7. natu II 13, 6. 28, 2. III 13, 12.
- Nasuum I 37, 7.
- natales (*acc.*) VI 18, 4.
- natio VI 16, 1. natione I 53, 8. nationes III 10, 5. 11, 8. 27, 5. 28, 7. III 16, 23. 20, 13. VI 11, 3. nationibus (*d.*) III 11, 7. VI 10, 2. nationes (*acc.*) III 7, 4. 9, 9. nationibus (*abl.*) II 35, 2. III 10, 9. VII 77, 46.
- natiuo (*abl. m.*) VI 10, 15.
- natura (*n.*) I 21, 3. II 18, 1. 22, 1. III 17, 19. 23, 7. VI 7, 19. 26, 4. VII 17, 4. 46, 5. naturae (*g.*) VII 26, 11. naturam III 17, 12. V 9, 19. VI 43, 14. naturā I 2, 7. 38, 7. II 8, 5. 15, 7. 29, 4. III 9, 12. 10, 8. 13, 15. 23, 3. V 9, 11. 13, 1. 21, 9. 57, 1. VI 14, 17. VII 14, 17. 15, 10. 74, 2.
- nauali (*abl. f.*) III 19, 13. naualia (*acc.*) V 22, 5.
- nauculam I 53, 6.
- naugationem III 9, 13. 20. III 36, 4. V 7, 6. naugatione V 23, 12. naugationibus V 23, 5.
- naugio (*abl.*) III 14, 17. naugia (*acc.*) III 26, 9. naugis (*abl.*) V 8, 13.
- naugio navigare III 8, 3. nauigandi III 12, 15. V 6, 11. ad nauigandum

- III 23, 1. 29, 9. V 5, 5. nauigari III 31, 9.
 nauis (n. s.) V 23, 6. naui (abl.) III 21, 2. 20. 25, 14. 16. 26, 3. 6. 27, 6. naues (n.) III 12, 5. 13. 13, 1. 5. 14, 5. 8. 15, 2. III 17, 26. 22, 15. 23, 10. 24, 4. 28, 2. 29, 11. 31, 6. V 13, 8. 23, 4. VII 61, 14. nauium III 9, 11. 18. 12, 9. 13, 3. 12. 14, 20. 16, 4. III 4, 10. 16, 24. 20, 15. 22, 1. 13. 25, 6. 26, 9. 31, 2. V 8, 13. 17. 10, 8. 23, 5. nauibus (d.) III 11, 11. 13, 23. 14, 19. V 9, 4. 5. 6. 11, 13. naues (acc.) III 8, 2. 9, 2. 23. 15, 3. 29, 4. 12. III 21, 6. 23, 3. 19. 30, 3. 36, 6. V 1, 4. 13. 2, 5. 5, 2. 7, 11. 8, 6. 10, 6. 11, 2. 9. 23, 2. 15. VII 60, 2. 12. nauis (acc.) III 25, 1. V 11, 8. nauibus (abl.) I 8, 11. 16, 6. III 9, 17. 11, 5. 13, 14. 14, 13. 15, 4. 6. III 4, 16. 17, 2. 22, 11. 23, 6. 24, 3. 7. 25, 3. 16. 29, 8. 31, 9. 36, 4. 37, 1. V 8, 15. 11, 4. 19. 24, 1. VI 35, 11. VII 55, 17. 58, 6. 61, 8.
 nauo nauare II 25, 19.
 nautae (n. pl.) V 10, 7. nautas III 9, 4.
 nauticarum III 8, 4.
 nē I 4, 7. 9, 11. 13, 13. 16. 17, 5. 19, 10. 20, 2. 22, 9. 23, 25. 26, 17. 27, 9. 28, 10. 30, 14. 31, 5. 53. 35, 7. 37, 8. 38, 4. 42, 10. 11. 43, 23. 46, 5. 49, 2. 51, 10. 12. II 1, 6. 5, 6. 8, 13. 21, 13. 26, 5. 31, 9. 32, 5. 33, 2. III 10, 5. 11, 7. 26, 5. 29, 2. III 6, 1. 9, 2. 11, 3. 15. 13, 9. 25, 15. V 3, 16. 19, 4. 2. 7, 4. 22. 16. 23, 11. 25, 8. 27, 19. 31, 2. 34, 2. 38, 5. 47, 9. 48, 8. 57, 3. VI 5, 3. 12. 8, 2. 9, 3. 8. 13. 11, 2. 13, 19. 19, 9. 22, 7. 8. 9. 10. 29, 4. 18. 32, 3. 37, 19. 40, 19. VII 2, 4. 6. 9, 6. 10, 3. 5. 11, 14. 17, 16. 20. 36. 24, 6. 26, 9. 14. 28, 6. 15. 29, 2 (bis). 32, 18. 33, 3. 9. 35, 4. 6. 16. 39, 9. 40, 8. 12. 43, 13. 16. 45, 15. 18. 52, 8. 53, 2. 54, 6. 55, 16. 66, 20 (bis). 21. 67, 13. 69, 13. 70, [5]. 15. 72, 7. 73, 10. *74, 6. 75, 4. 82, 6. 86, 4 (bis). 90, 9. ne-quidem I 16, 4. 32, 10. 37, 4. 39, 6. 40, 29. 50, 3. II 3, 10. 17, 19. III 2, 12. 4, 11. 6, 8. 19, 8. III 7, 11. 9, 3. V 11, 11. 40, 14. 43, 12. 44, 9. VI 21, 5. 24, 13. 28, 9. 35, 22. 36, 2. 42, 3. VII 6, 7. 8, 8. 29, 13. 77, 18. 53, 10. 56, 4. 62, 14. 74, 4.
 -ne I 50, 12. III 14, 6. V 27, 26. 54, 18. VI 31, 1. VII 5, 13. 14, 5 (bis). 77, 28. necne I 50, 12.
 nec (ante uocales) I 41, 7. (ante d) VII 21, 3. 62, 10. 75, 5. (f) VII 20, 30. 25, 4. 28, 9. 40, 4. 72, 6. 75, 5. 84, 6. (j) VII 20, 30. 44, 10. 85, 12. (l) VII 48, 10. (m) VII 21, 4. 31, 1. 52, 13. 75, 5. (n) VII 48, 10. (p) VI 37, 3. 43, 11. VII 25, 13. (q) I 20, 3. (r) III 1, 12. (s) [V 31, 11.] VII 21, 6. 77, 24. 35. (v) V 35, 7. VII 85, 12.
 necessariam I 17, 11. 39, 13. necessario (abl. n. et adu.) I 16, 15. 51, 6. III 14, 18. 29, 8. III 28, 10. V 23, 13. VI 4, 3. VII 14, 7. 16, 7. 32, 7. 40, 8. 56, 5. 72, 6. 83, 5. 86, 4. necessarii (n. pl.) I 11, 8. necessariarum VII 66, 15. necessariis (abl. f.) II 21, 1.
 necesse est III 5, 10. sit necesse VII 14, 22. necesse sit VII 19, 13. 38, 15. necesse erat III 29, 10. V 33, 16. 35, 4. fuit necesse V 39, 6. fieri necesse VII 73, 2.
 necessitas II 22, 2. necessitate II 11, 16. VI 12, 12. VII 56, 11. necessitatum VII 89, 2. necessitudinis I 43, 15.
 necne I 50, 12.
 neco necat VII 4, 24. necaret V 6, 13. necatur V 56, 8. necabatur V 45, 6. necaretur I 53, 20. necato (abl. m.) III 16, 9.
 necubi VII 35, 3.
 nefarium VII 77, 7. nefario (abl. n.) VII 38, 16. nefas VII 40, 17.
 neglegere VII 39, 13. neglexerunt III 27, 6. III 38, 12. VII 77, 24. neglexisset V 7, 17. neglecturum (m.) I 35, 18. 36, 14. neglegenda (acc.) V 28, 3. VII 14, 9. neglecto (abl. m.) VI 14, 15. neglectā III 10, 5. VI 17, 13.
 negat I 8, 3. V 36, 10. negare V 27, 20. negauit VI 32, 9. negari V 6, 12. negotiandi VII 3, 3. 42, 11. 55, 13.
 negotii I 34, 11. II 17, 8. III 18, 10. V 38, 9. negotio (d.) V 2, 8. VII 61, 4. negotium (acc.) II 2, 5. III 15, 3. VI 34, 12. negotio (abl.) I 45, 2. V 11, 5. 33, 4. VI 3, 6. VII 62, 21.
 Nemetum VI 25, 4. Nemetes (acc.) I 51, 8.
 nemo I 18, 10. 26, 6. 40, 44. II 33, 17. V 43, 12. 21. 51, 12. [VI 39, 6.] VII 66, 16. neminem I 20, 10. 36, 15. III 7, 13. 30, 9. VII 28, 4.
 nequaquam III 23, 9. VII 77, 32.
 neque (ante uocales) I 4, 10. 16, 14. 15. 22, 3. 24, 7. 31, 23 (bis). [29.] 33. 32,

7. 10. 34, 8. 36, 10. 39, 14. 43, 12. 44, 29. 45, 7. 53, 17. II 11, 2. 16 (*bis*). 12, 10. 15, 14. 17, 8. 19. 22, 6. 25, 10. 12. III 2, 7. 3, 1. 4, 5. 9, 18. 19. 13, 16. 14, 3. 12. 22, 6. 28, 8. III 1, 11. 2, 10. 8, 4. 14, 5. 20, 8. 9. 26, 2. 29, 6. 11. 32, 2. V 2, 13. 14. 3, 6. 8, 15. 10, 6. 16, 3. 4. 27, 10. 28, 9. 29, 5. 6. 30, 4. 35, 8. 48, 14. 52, 2. 17. 53, 17. VI 7, 13. 9, 11. 12. 11, 11. 14, 9. 10. 32, 8. 34, 16. 36, 5. 40, 13. 15. 41, 9. VII 1, 7. 19. 14, 14. 15, 8. 20, 11. 13. 23, 7. 29, 3. †30, 2. 36, 12. 52, 4. 76, 7. 15. 77, 11. 44. 87, 7. (*ante b*) I 44, 28. III 22, 7. VII 76, 6. (c) I 14, 5. 42, 13. 43, 12. II 3, 6. 13, 8. 22, 5. III 3, 8. 6, 2. III 4, 10. 13, 2. 14, 4. V 17, 10. VII 39, 13. 47, 19. 75, 22. (d) I 17, 7. 35, 6. 41, 8. III 3, 2. III 7, 8. V 38, 3. 44, 14. 26. VI 21, 2. VII 9, 9. 23, 16. 43, 12. (f) III 26, 2. V 17, 8. VI 14, 6. 28, 4. VII 5, 9. 47, 9. 64, 4. 66, 11. 87, 7. (h) I 7, 14. 31, 39. 36, 10. III 14, 2. 28, 10. III 22, 8. V 23, 6. 52, 16. VI 7, 13. 13, 19. 20. 28, 3. VII 77, 10. (j) I 31, 29. II 4, 11. III 13, 1. VII 59, 9. (l) II 15, 14. III 18, 6. III 1, 13. 10, 3. 26, 13. V 19, 11. 53, 23. VII 1, 18. 26, 4. (m) III 1, 14. V 2, 6. 14, 2. 22, 12. VI 25, 3. (n) II 10, 9. 19, 11. III 9, 15. 12, 4. V 10, 7. 38, 3. VII 9, 9. 62, 19. (p) I 39, 26. 40, 9. 45, 2. 47, 2. 53, 2. III 12, 2. 13, 18. III 7, 4. 16, 8. 17, 3. 22, 7. V 7, 15. 17, 13. VII 23, 15. 39, 12. (q) II 22, 6. III 16, 5 (*bis*). III 20, 12. 13 (*bis*). 14. VI 22, 2. 23, 3. 25, 7. 27, 4. 35, 23. 37, 11. 12. (r) I 31, 24. V 6, 7. VII 80, 14. (s) I 14, 6. 18, 13. 25, 8. 33, 14. 34, 7. 40, 8. 26. 35. 42, 14. 45, 2. 4. 7. II 3, 5. 10, 18. III 3, 8. 6, 2. 14, 7. III 17, 2. 3. 26, 2. V 17, 10. 23, 6. 56, 3. VI 8, 4. 17, 13. 21, 2. 27, 4. *30, 2. VII 52, 3. (t) I 41, 7. 44, 27. II 26, 5. III 7, 5. V 55, 5. VI 14, 1. VII 45, 9. 63, 17. (v) I 39, 14. II 12, 10. III 1, 20. 4, 9. 8, 3. nequiquam II 27, 11. Neruico (*abl. n.*) III 5, 5. Neruius V 45, 6. Neruii (*pl.*) II 15, 7. 17, 12. 21. 23, 13. V 39, 8. 42, 1. Neruiorum II 28, 2. V 41, 1. 46, 8. 48, 4. 53, 21. VI 3, 2. Neruiis (*d.*) II 29, 2. V 38, 11. VII 75, 13. Neruios II 4, 28. 16, 3. 17, 6. 19, 3. V 24, 6. 38, 5. 56, 2. VI 2, 8. 29, 14. Neruius (*abl.*) II 32, 4. neruos VI 21, 9. neruis (*abl.*) I 20, 6. neu (*ante p*) II 21, 4. III 17, 27. V 34, 10. (q) V 58, 13. VII 53, 3. (r) VII 14, 18. (s) VII 8, 13. 14, 17. 47, 15. 71, 6. (t) V 22, 16. neue (*ante uocales*) I 26, 17. 35, 11. (*ante c*) VI 20, 4. (h) I 35, 11. neutri (*pl.*) II 9, 5. neutris (*d.*) VII 63, 14. nex necis I 16, 13. VI 19, 6. 23, 7. nihil I 11, 12. 28, 6. 32, 3. 6. 40, 36. 43, 20. II 15, 9. 17, 13. 20, 12. 26, 14. 28, 4. 5. III 3, 4. 4. 10. 8, 12. 13, 22. 21, 11. III 1, 13. 18. 5, 8. 12, 4. 13, 8. V 1, 18. 7, 16. 13, 11. 28, 9. 29, 14. 33, 1. 34, 12. 35, 11. 36, 6. 38, 8. 41, 10. 57, 2. VI 12, 10. 13, 2. 32, 5. VII 5, 14. 20, 31. 43, 2. 11. 47, 7. 77, 8. non nihil III 17, 15. nihilo magis *VII 53, 6. nihilo minus I 5, 1. V 55, 8. VII †53, 6. 64, 15. nihilo setius I 49, 9. III 17, 22. V 4, 8. 7, 9. nimis VII 36, 18. nimius nimia VII 29, 8. nisi I 22, 9. 30, 14. 31, 46. 44, 19. 33. II 6, 12. 20, 11. 32, 4. III 8, 12. 17, 19. III 24, 5. 25, 11. V 1, 21. 13, 12. 11, 10. VI 16, 6. 18, 6. 20, 8. VII 19, 16. 63, 2. 77, 42. 85, 4. 86, 3. 88, 15. Nitiobriges (*acc.*) VII 7, 2. Nitiobrogum VII 31, 12. 46, 11. Nitiobrogibus (*d.*) VII 75, 14. nituntur VI 37, 19. 63, 3. niterentur I 13, 16. niue VII 8, 4. 5. niuibus (*abl.*) VII 55, 23. nobili (*abl. m.*) V 22, 7. nobilibus (*d. m.*) I 44, 35. VI 13, 6. nobiles (*acc. m.*) VII 77, 42. nobilissimus I 2, 1. nobilissimi (*g. m.*) I 31, 42. nobilissimo (*d. m.*) I 18, 15. nobilissimi (*pl.*) VII 67, 15. nobilissimos I 7, 8. 31, 22. nobilitas VII 38, 4. nobilitatis I 2, 3. V 3, 19. nobilitatem I 31, 13. nobilitate II 6, 10. V 6, 15. VI 12, 7. noceat V 22, 17. nocere III 13, 17. V 7, 5. nocentibus (*abl. m.*) VI 9, 14. nocendo (*abl.*) VI 34, 19. nocerent III 17, 27. noceri III 14, 3. 10. [V 34, 12]. noceretur V 19, 13. VI 34, 21. nocitum iri V 36, 6. noctu I 8, 13. II 33, 2. III 2, 4. III 32, 15. V 9, 7. 37, 14. 40, 3. 11. 53, 8.

- VI 7, 19. 43, 16. VII 11, 14. 26, 7. 69, 13. 71, 2. 72, 8.
 nocturni (*g. n.*) V 40, 9. nocturnum (*acc. n.*) V 40, 15. nocturno (*abl. m.*) VI 32, 1. VII 83, 16. (*n.*) VII 9, 9. nocturna (*acc. n.*) V 53, 16. nocturnis (*abl. f.*) VII 22, 9. (*n.*) I 38, 14. V 11, 11. VII 56, 9.
 nodis (*abl.*) VI 27, 3.
 nolint V 41, 11. nolite VII 77, 22. nolebat I 16, 7. 18, 3. III 6, 11. V 58, 15. nolebant III 17, 7. nollent III 37, 5. noluit I 28, 9. noluisse V 3, 13. noluerant II 1, 9.
 nomen (*n.*) III 9, 8. VI 32, 10. 34, 25. nomen (*acc.*) I 13, 13. 36, 13. III 16, 21. nomine I 18, 18. 31, 53. II 4, 28. 6, 1. 28, 2. III 2, 14. V 45, 6. VI 19, 1. VII 75, 21. 77, 10. 89, 10. nominibus (*abl.*) V 12, 4.
 nominatim I 29, 3. II 25, 14. III 20, 11. V 4, 6.
 nominio nominabant VII 73, 25. nominauimus II 18, 3. nominatum VII 39, 5.
 non I 3, 13. 7, 14. 9, 2. 3. 10, 3. 11, 4. 7. 9. 13. 12, 3. 17. 13, 13. 14, 4. 20. 15, 13. 16, 3. 4. 16. 17, 6. 11. 18, 22. 19, 4. 20, 6. 10. 22, 2. 14. 23, 3. 9. 26, 2. 16. 30, 4. 31, 5. 26. 43. 45. 50. 33, 20. 35, 14. 17. 36, 3. 5. 6. 10. 12. 14. 17. 38, 10. 39, 7. 10. 21. 25. 40, 13. 21. 22. 25. 37. 45. 41, 13. 42, 4. 13. 19. 43, 19. 44, 3 (*bis*). 7. 13. 15. 18. 19. 20. 25. 27. 28. 34. 45, 3. 46, 7. 47, 5. 6. 14. 48, 8. 50, 9. 13. 52, 6. 53, 14. II 2, 9. 6. 13. 8, 4. 9, 1. 10, 19. 12, 6. 14, 9. 16, 2. 9. 17, 11. 18. [19]. 20. 18, 6. 20, 9. 21, 3. 6. 10. 23, 6. 12. 25, 8. 27, 11. 29, 7. 12. 31, 3. 11. III 1, 13. 2, 14. 4, 10. 5, 2. 13, 13. 14, 10. 15. 15, 8. 17, 14. 20. 18, 10. 15. 20, 7. 23, 15. 18. 24, 13. 25, 3. 6. 7. 8. 29, 10. III 1, 4. 2, 5. 13. 3, 3. 11. 7, 13. 8, 3. III 11, 1. 4. 11. 12, 2. 9. 16, 14. 17, 6. 11. 21, 20. 22, 19. 24, 5. 12. 26, 14. 29, 14. 35, 6. 36, 5. 8. 37, 4. 38, 4. V 3, 9. 14. 5, 3. 6, 15. 8, 7. 13. 12, 13. 14, 4. 17, 6. 18, 11. 21, 3. 11. 27, 12. 15. 16. 20. 28, 3. 13. 29, 7. 18. 30, 8. 31, 13. 33, 6. 13. 15. 34, 1. 40, 9. 10. 41, 13. 43, 11. 17. 46, 9. 47, 6. 10. 48, 9. 50, 5. 51, 6. 5. 52, 5. 54, 11. 17. 55, 7. 56, 10. VI 1, 9. 2, 3. 4. 10. 4. 8. 5, 6. 7, 4. 16. 8, 6. 7. 19. 11, 1. 3. 11. 13, 15. 14, 13. 16, [5]. 6. 18, 3. 7. 20, 9. 22, 1. 23, 16. 18. 25, 2. 11. 29, 4. 31, 1. 2. 11. 34, 2 (*bis*). 6. 35, 15. 16. [36, 8]. 37, 6. 40, 7. 41, 6. 42, 1. 43, 5. [10]. 17. VII 1, 21. 2, 4. 4, 7. 8. 5, 15. 13, 4. 14, 7. 13. 16. 17. 17, 5. 6. 7. 20. 19, 3. 20, 5. 15. 18. 23, 11. 25, 8. 26, 3. 13. 27, 2. 28, 11 (*ter*). 29, 3. 30, 1. 2. 33, 2. 9. 15. 35, 5. 36, 4. 18. 37, 10. 17. 38, 15. 45, 21. 47, 4. 8. 48, 11. 50, 14. 52, 10 (*bis*). 54, 6. 12. 55, 11. 15. 24. 62, 20. 66, 13. 17. 21. 69, 2. 70, 12. 71, 13. 73, 17. 75, 2. 20. 77, 6. 14 (*bis*). 26. 29. 36. 79, 3. 80, 21. 83, 5. 86, 3. 89, 2.
 nonaginta duo I 29, 8.
 nondum I 7, 10. 12, 8. II 11, 6. III 12, 4. 31, 1. V 39, 4. 50, 3. VI 3, 1. VII 64, 16.
 non nihil III 17, 15.
 nonnullo (*abl. n.*) VII 37, 10. nonnulli I 26, 8. 39, 13. 34. V 3, 13. 13, 10. 39, 6. VI 14, 6. 40, 17. 44, 6. VII 70, 9. 14. nonnullae (*n. pl.*) III 3, 10. V 23, 3. VII 47, 17. nonnullos I 17, 2. II 25, 9. V 15, 4. VI 7, 18. nonnullis (*abl. m.*) I 1, 7. 11. nonnullis (*abl. f.*) III 6, 4. VI 2, 5. nonnullis (*abl. n.*) I 7, 7.
 non numquam I 8, 13. 15, 9. nonnumquam VI 13, 23. VII 73, 3.
 nonus nonae (*g.*) II 23, 1. nonam III 23, 11. V 53, 4.
 Noreiam I 5, 12.
 Norica (*n. s. f.*) I 53, 9. agrum Noricum I 5, 11.
 nos (*n.*) V 13, 11. nostri V 29, 7. nobis (*d.*) II 9, 12. V 54, 17. VI 8, 12. 25, 3. VII 5, 14. 25, 7. 38, 15. 77, 41.
 nos (*acc.*) I 44, 25. V 4, 14. 19, 5. VII 38, 17. nosmet VII 38, 16. nobis (*abl.*) I 40, 16. V 6, 2. 42, 3. VII 38, 18. nobiscum V 17, 13.
 nosco nouerunt VI 15, 7. 25, 3. nouerit VII 80, 3. nouisse III 9, 20. notum est III 20, 11. notum (*n. n.*) VII 22, 7. notam VI 24, 5. notā VI 9, 6. nota (*n. n.*) VI 26, 3. 34, 9. notis (*abl. n.*) III 26, 5. notissimis (*abl. n.*) III 24, 10.
 noster II 1, 7. III 37, 12. V 19, 7. VII 38, 3. nostra (*n. s. f.*) II 30, 10.* nostrum (*n. n.*) VII 71, 11. nostri (*g. m.*) II 17, 5. 19, 14. 30, 1. III 14, 4. V 3, 14. 55, 4. nostrae (*g. f.*) III 22, 4. VII 77, 18. nostri (*g. n.*) II 17, 20. nostro (*d. m.*) I 40, 22. nostrae (*d.*) III 13, 14. nostrum (*m.*) II 9, 1. VII 46, 6. nostram I 2, 10. 6,

- 5, 7, 2. 24, 11. 43, 18. 44, 24. 52, 13. 29, 10. nostrum (*acc. n.*) I 15, 13. III 20, 14. VII 77, 19. nostro (*abl. m.*) I 24, 10. III 12, 14. V 15, 2. VII 31, 12. nostrā I 1, 3. 33, 17. II 4, 18. V 48, 8. nostro (*abl. n.*) II 1, 14. V 1, 7. 11, 20. nostri (*n. pl.*) I 11, 6. 26, 11. 16. 52, 4. 9. 53, 7. II 8, 4. 9, 2 (*bis*). 10, 4. 11, 19. 18, 1. 19, 7. 11. 24, 1. 27, 2. III 4, 4. 14, 21. 15, 9. 19, 10. 21, 3. 26, 10. 28, 13. III 12, 10. 14, 8. 15, 6. 24, 11. 25, 15. 26, 1. 11. 34, 3. 37, 9. V 15, 2. 17, 2. 22, 6. 26, 7. 34, 5. 39, 10. VI 8, 16. 37, 6. 9. 39, 1. VII 36, 16. 50, 2. 51, 1. 62, 1. 67, 7. 77, 32. 80, 20. 81, 9. 83, 5. 88, 6. nostrae (*n. pl.*) III 12, 12. 13, 17. nostrorum (*m.*) I 12, 13. 26, 2. 39, 2. 40, 12. II 4, 5. 11, 15. III 17, 15. 19, 9. 21, 11. 22, 1. 24, 4. III 34, 11. 35, 6. V 19, 9. 21, 11. 45, 5. VI 28, 10. 30, 14. VII 22, 1. 62, 19. 80, 8. nostrarum III 13, 2. VII 22, 11. nostris (*d. m.*) I 52, 16. II 9, 6. 26, 11. III 5, 2. III 14, 10. 20, 4. 25, 6. 29, 3. 7. 34, 1. V 32, 7. 33, 14. 43, 14. VII 5, 10. 50, 3. 70, 4. 6. 77, 21. 85, 12. nostris (*d. f.*) III 13, 23. 14, 6. nostros I 15, 9. 22, 11. 23, 11. 25, 15. 26, 8. 9. 40, 29. 44, 25. 46, 3 (*bis*). 11. 47, 7. 49, 9. II 8, 4. 9. 13. 10. 9. 19, 10. 18. 24, 5. 27, 10. 33, 4. III 9, 15. 20, 17. 23, 13. 24, 12. 28, 12. III 12, 1. 6. 24, 3. 30, 7. 32, 15. 34, 9. V 9, 9. 14. 16, 2. 7. 17, 2. 37, 8. 51, 7. 58, 8. VI 41, 2. VII 18, 5. 41, 7. 49, 5. 50, 5. 57, 11. 67, 9. 72, 9. 80, 10. 81, 6. 15. 84, 7. nostras II 33, 8. V 29, 9. VII 16, 5. nostra (*acc.*) I 17, 9. II 9, 8. 19, 22. 24, 13. V 19, 8. VII 73, 4. nostris (*abl. m.*) I 15, 6. 25, 13. 41, 14. II 30, 2. 33, 17. III 4, 9. 5, 3. 14, 14. 20, 15. 28, 11. 29, 7. III 12, 4. 8. 11. 25, 8. 34, 7. V 15, 5. 11. 26, 11. 40, 8. 48, 14. 50, 8. 51, 2. 58, 9. VII 16, 9. 61, 3. 77, 39. nostris (*abl. f.*) II 19, 21. 24, 16. V 44, 7. VII 73, 2. 79, 4. (*n.*) II 24, 7. 26, 10.
- notitia (*n.*) VI 24, 12. notitiam VI 21, 10.
- novem I 8, 4. II 4, 27. VI 25, 2. 36, 9. Noviodunum (*n.*) VII 55, 1. Novioduni VII 14, 2. 55, 12. Noviodunum (*acc.*) II 12, 4. VII 12, 3.
- novitate III 34, 1. [VI 39, 7]. VII 58, 8.
- noua (*n. s. f.*) I 37, 9. noui (*g. n.*) III 32, 8. VII 12, 14. nouam I 50, 13. VI 12, 23. nouā II 31, 2. VI 37, 6. VII 28, 1. nouo (*abl. n.*) V 15, 11. nouarum I 18, 7. V 6, 3. nouis (*d. f.*) I 9, 7. III 10, 7. III 5, 2. nouis (*d. n.*) II 1, 11. nouas II 2, 2. VI 37, 14. nouis (*abl. f.*) VI 12, 16. nouissimus V 56, 7. nouissimum (*n. n.*) VI 8, 1. nouissimum (*acc. n.*) I 15, 5. 13. II 11, 8. VII 88, 17. nouissimo (*abl. n.*) I 15, 9. 23, 11. II 26, 7. III 16, 22. VII 68, 7. nouissimis (*d. m.*) I 25, 14. nouissimos II 11, 12. V 32, 6. nouissimis (*abl. m.*) II 25, 9. 13.
- nox II 6, 10. noctis I 26, 13. III 15, 10. V 31, 8. VII 25, 2. 26, 3. 36, 19. [41, 3]. noctem I 26, 6. III 36, 6. V 13, 11. 31, 6. 37, 13. 38, 3. 53, 4. VI 18, 4. VII 11, 16. 42, 12. 77, 31. nocte I 26, 13. 27, 7. 12. 40, 41. II 7, 1. 12. 17, 6. III 18, 7. 26, 16. III 4, 13. 28, 10. 29, 1. V 8, 7. 10, 5. 46, 4. 49, 8. 58, 2. VI 41, 5. VII 18, 6. 28, 15. 39, 9. 45, 2. 60, 8. 81, 2. 88, 17. noctium VI 18, 3. noctes (*acc.*) V 13, 13.
- noxā VI 16, 11.
- nubo nuptum I 18, 17.
- nudentur VII 70, 15. nudari V 35, 4. nudatus est II 6, 6. nudata (*n. s. f.*) III 4, 6. nudatum (*m.*) VII 44, 4. nudatā VII 46, 13. nudatis (*abl. n.*) II 23, 11.
- nudā VI 21, 13. nudo (*abl. n.*) I 25, 10. VII 47, 14.
- nullus VI 23, 7. VII 46, 2. nulla (*n. s. f.*) III 28, 6. V 13, 15. 40, 9. 54, 16. VI 21, 11. 34, 2. 35, 6. 39, 3. VII 17, 12. 26, 1. nullum (*n. n.*) III 14, 23. 15, 5. VI 34, 7. nulli (*d. m.*) II 6, 9. 35, 10. VII 20, 13. nullo (*d. n.*) VI 13, 3. nullum (*m.*) II 15, 8. VI 36, 8. nullam I 26, 13. 43, 24. II 32, 3. III 8, 2. V 31, 5. VI 23, 10. VII 17, 18. 77, 17. nullum (*acc. n.*) I 7, 11. V 55, 1. VI 37, 18. VII 2, 1. 10, 4. 19, 14. 20, 20. 42, 2. nullo (*abl. m.*) II 11, 2. III 6, 15. VI 12, 21. 40, 12. nullā V 33, 7. 42, 4. 58, 4. VI 5, 17. VII 40, 2. 65, 10. 82, 5. nullo (*abl. n.*) III 1, 17. V 29, 14. 58, 8. VII 17, 6. nulla (*acc.*) VI 32, 5. nullis (*abl. m.*) III 12, 14. nullis (*abl. n.*) V 49, 16.
- num I 40, 7.

numen (*acc.*) VI 16, 7.

numerus I 29, 3. 10. II 33, 19. III 12, 2. 15, 8. 37, 13. V 12, 8. 21, 5. 13. 34, 8. 40, 12. 43, 15. VI 13, 10. 34, 25. VII 31, 9. 35, 10. 44, 6. 76, 10. 88, 18. numerum I 3, 3. 4, 6. 7, 5. 15, 2. 18, 12. 31, 16. 54, 4. II 10, 5. 17, 7. III 6, 6. 19, 11. 23, 18. III 2, 11. 3, 2. 22, 10. 36, 2. V 20, 11. 23, 3. *40, 4. 51, 13. VI 14, 5. VII 4, 19. 31, 7. 38, 21. 45, 3. 48, 6. 55, 4. 75, 8. 8. 20. 90, 3. numero (*abl.*) I 5, 3. 28, 3. 48, 12. 49, 7. 51, 4. II 4, 9. 14. 15. 22. III 7, 10. 11, 6. 12, 9. 15, 10. 21, 6. 26, 15. 27, 2. III 15, 4. 37, 4. V 5, 6. 8, 5. 17, 10. 23, 5. 9. 27, 9. 34, 5. VI 1, 14. 3, 4. 6, 3. 6. 7, 18. 8, 21. 13, 2. 17. 18, 3. 21, 3. 23, 16. 32, 1. 3. 33, 4. 35, 14. 36, 4. 43, 2. VII 11, 19. 28, 12. 31, 13. 39, 5. 48, 10. 50, 2. 64, 2. 66, 3. 78, 6. 75, 18. 81, 2. 83, 9. 88, 12; u. saepenumero.

Numidas II 7, 2. 10, 2. 24, 15.

nummo (*abl.*) V 12, 8. 9.

numquam I 44, 21. V 16, 10. VI 5, 9. VII 29, 6; u. nonnumquam.

nunc I 31, 15. 33. II 4, 20. V 27, 22. VI 13, 29. 24, 9. 40, 13. 62, 12.

nuntiet III 21, 13. nuntiarent III 11, 15. V 10, 5. nuntiauerunt II 2, 7. III 32, 5. nuntiant I 39, 24. nuntiatur I 23, 7. VI 4, 3. VII 61, 6. nuntiarum VII 9, 14. nuntiatum est I 38, 1. 46, 1. nuntiatum esset I 7, 1. esset nuntiatum VII 62, 13. nuntiata II 28, 4. 29, 2. †32, 6. III 37, 7. V 1, 17. 7, 13. VII 7, 5. 11, 17. 18, 10. 67, 4. nuntiatio (*abl. n.*) I 54, 1. II 26, 8. V 22, 8. nuntiatis (*abl. f.*) VII 6, 1.

nuntius VI 30, 8. nuntium II 6, 12. V 46, 2. 53, 19. nuntio (*abl.*) V 46, 5. 53, 24. VII 11, 8. 40, 1. 43, 1. nuntii (*pl.*) II 7, 2. V 45, 4. VI 10, 11. VII 8, 11. nuntios I 26, 17. 44, 37. III 16, 11. 19, 6. 34, 10. V 22, 4. 53, 14. 57, 5. VI 34, 21. 38, 22. 87, 10. nuntiis (*abl.*) II 2, 1. V 11, 3. 26, 5. 39, 1. VI 31, 5. VII 41, 1. 42, 2. 48, 3. 64, 15. 77, 29.

nuper I 6, 7. 37, 8. 40, 15. VII 57, 2.

nusquam VII 17, 13.

nutum I 31, 44. III 23, 15. nutu V 43, 20.

ob I 4, 7. 10, 6. 13, 13. 17, 13. 31, 27. 34, 1. 50, 9 (quam ob rem). II 35, 9.

III 23, 16. III 24, 4. V 33, 6. VI 16, 2. 18, 2. VII 4, 3. 53, 2.

obaeratos I 4, 5.

obduxit II 8, 11.

obeo obire V 33, 10.

obiecera I 26, 7. obiecturum (*m.*) I 47, 8. est obiecta V 13, 15. obiectam VI 10, 15. obiectis (*abl. f.*) VI 37, 4. VII 59, 15.

obitum II 29, 14.

obliquis (*abl. m.*) VII 73, 13. oblique III 17, 23.

obliuisci I 14, 7. obliniscerentur VII 34, 2.

obsecrant VII 8, 13. 38, 14. obsecrare I 20, 2.

obsequentia VII 29, 8.

observant VI 18, 4. observabat VII 16, 6. observari I 44, 10. observato (*abl. n.*) V 35, 1.

obses obsides (*m.*) I 14, 16. 31, 42. obsidum III 2, 14. III 22, 10. 36, 2. V 5, 8. 27, 9. VI 9, 14. VII 12, 7. 90, 3. obsides (*acc.*) I 9, 10. 14, 20. 19, 3. 27, 6. 31, 22. 23. 27. 33, 9. 35, 9. 36, 10. 43, 24. 44, 5. II 1, 5. 5, 3. 7. 35, 4. III 8, 8. 18. 27, 2. III 16, 17. 18, 6. 21, 10. 27, 2. 12. 31, 2. 38, 11. V 1, 20. 20, 9. 10. 22, 14. 47, 4. VI 3, 6. 4, 9. 9, 12, 9. VII 4, 13. 7, 3. 12, 7. 55, 14. 63, 4. 64, 1. opsides (*acc.*) II 15, 4. III 23, 5. VII 11, 5. 55, 2. obsidibus (*abl.*) I 28, 4. 31, [29]. 51. 37, 4. II 13, 1. III 1, 10. 3. 4. 10, 4. 23, 1. V 4, 5. 23, 1. VI 2, 5. 4, 8. 6, 5. 12, 15. VII 2, 3. 54, 10.

obsessionem VI 36, 7. obsessione VII 36, 4.

obsident VII 42, 13. obsidere III 23, 15. obsidebantur VII 77, 1. 81, 4. opsessis (*abl. f.*) III 24, 5. opsessis (*abl. f.*) V 40, 2.

obsidionem V 49, 1. obsidione III 19, 14. V 29, 19. 45, 7. 49, 13. VII 32, 6. 69, 2.

[obsignabantur I 39, 17.]

obsistere VII 29, 13.

obstinate V 6, 12.

obstringere I 31, 23. obstrictas I 9, 8.

obstruere VII 41, 12. obstrui V 50, 10.

obstructis (*abl. f.*) V 51, 7.

obtemperare III 21, 11.

obtestatur VII 4, 14. 71, 5. obtestari VII 48, 8. obtestabantur VII 47, 14.

obuenerat II 23, 3. VII 28, 19. obuenerant VII 81, 15.

- obuiam VII 12, 2. 28, 3.
 occasionis VII 45, 20. occasionem III
 18, 9. V 29, 4. 38, 7. 57, 3. occasione
 VII 1, 8.
 occasum I 1, 21. II 11, 19. III 15, 12.
 III 28, 8. V 8, 6. VII 80, 16. occasu
 I 50, 7.
 occidentem V 13, 5. occiderint VI
 37, 16.
 occidit V 51, 13. occidunt V 58, 20.
 occiderunt I 54, 4. II 10, 5. III 19,
 11. III 35, 8. 37, 11. occiderint V
 58, 15. occiditur V 37, 13. VII 88,
 10. est occisus III 37, 13. occisa
 (n. s. f.) I 53, 11. occisum (m.) I 7,
 13. V 44, 20. occisorum (m.) I 26,
 15. occisis (abl. m.) II 25, 5. 6. (n.)
 II 33, 15.
 occultatio VI 21, 11.
 occultato occultat VII 45, 12. occultant
 VI 20, 7. occultare VI 17, 14. oc-
 cultabat V 19, 5. occultauit VII 83,
 15. occultauerunt VI 31, 7. occult-
 tasse VII 38, 12. occultauerant VII
 85, 11. occultassent VI 43, 7. oc-
 cultari I 27, 11. occultandas VII 73,
 20. occultatus VI 43, 16. occultatis
 (abl. n.) VII 45, 14.
 occultum (acc. n.) VII 30, 3. occulto
 (abl. n.) I 31, 3. 32, 10. II 18, 7.
 VI 34, 16. 35, 24. VII 27, 6. 35, 9.
 occultis (abl. n.) VI 84, 11. occulte
 VII 83, 11.
 occupationes (acc.) III 22, 9. occupa-
 tionibus (abl.) III 16, 13.
 occupo occupare II 8, 8. III 2, 16. III
 8, 4. occuparet I 3, 12. occupauit
 I 39, 7. occupauerunt VI 24, 6. VII
 12, 15. occupauisset I 31, 33. occu-
 pauissent I 33, 15. occupari I 22, 5.
 occupandum (m.) I 38, 2. occupaban-
 tur II 1, 13. occupati erant II 19, 23.
 occupatam VI 12, 11. occupato (abl.
 m.) I 22, 11. VII 44, 11. 79, 3. occu-
 pato (abl. n.) I 3, 21. 38, 14. occupa-
 tos III 32, 17. VII 22, 11. occupa-
 tatis (abl. m.) III 34, 7. V 15, 6.
 VII 36, 8. occupatis (abl. f.) III
 4, 16. occupatis (abl. n.) I 10, 12.
 23, 19. III 4, 19.
 occurrit V 47, 7. VII 84, 7. 85, 3. oc-
 currunt VII 88, 9. occurrere III 4, 7.
 occurrebant II 24, 4. VII 22, 2. oc-
 curreret III 6, 2. occurrit II 21, 8.
 occurrerunt II 27, 4. occurrisset III
 6, 12. occurrerat III 26, 4. occur-
 rendum I 33, 18. occurrebatur VII
 16, 9.
 Oceani I 1, 20. III 13, 11. Oceano (d.)
 III 10, 7. VI 31, 7. Oceanum II 34,
 4. III 7, 7. 9, 3. III 10, [3]. 11. VI
 33, 2. VII 4, 16. 75, 17. Oceano (abl.)
 I 1, 15. III 9, 21. III 10, 4. 29, 2.
 Ocelo (abl.) I 10, 14.
 octaua (n. s. f.) II 23, 9. octauam V
 35, 11.
 octingentae V 8, 19. octingenta (n. n.)
 V 13, 17. octingentos III 12, 2.
 octo I 21, 2. II 6, 2. 7, 10. III 14, 1.
 19, 15. 22, 15. V 53, 23.
 Octodurus III 1, 13.
 octoni VII 73, 21. octona (acc.) VII
 75, 12.
 oculorum I 39, 9. oculos VI 37, 16.
 oculis (abl.) I 12, 2. III 26, 6. V 16,
 1. VII 4, 25.
 odisse I 18, 13. III 10, 9.
 odium odio (abl.) VI 5, 4. 9, 13.
 offenderet I 19, 11. offendi (inf.) VI
 36, 10.
 offensione I 19, 18.
 offerant VII 77, 15. offerre VII 89, 4.
 offerebat VI 34, 5. optulit II 21, 2.
 III 12, 19. VII 87, 10. optulerunt
 VI 42, 9. oblata VI 35, 24. VII 4,
 18. oblatos III 13, 16.
 officium (n.) I 40, 43. officii V 27, 23.
 officium (acc.) III 25, 13. officio (abl.)
 I 40, 6. 32. III 11, 3. III 1, 17. V 3,
 6. 19. 4, 7. 7, 8. 54, 3. VI 8, 28. officia
 (acc.) V 33, 8. officiis (abl.) I 43,
 11. V 54, 16.
 Ollouiconis VII 31, 11.
 omittendum (acc. n.) II 17, 20. omissis
 (abl. f.) VII 34, 3. (n.) VII 88, 6.
 omnino I 6, 1. 7, 5. 23, 1. 27, 11. 32, 7.
 34, 11. 46, 5. III 1, 18. [2, 13]. 19, 14.
 24, 12. 38, 11. V 18, 2. 23, 6. 51, 12.
 VI 29, 4. 36, 12. 41, 7. VII 24, 6. 28,
 6. 55, 23.
 omnis (n. s. m.) III 14, 20. VII 38, 3.
 (n. s. f.) I 1, 1. [12, 11]. II 12, 8. 33,
 14. III 14, 18. 16, 2. III 20, 2. V
 13, 18. 14, 2. 29, 15. V 44, 19. VI 21,
 5. VII 21, 1. 24, 18. 33, 12. 38, 4.
 omne (n. n.) VII 22, 7. 23, 9. omnis
 (g. m.) III 14, 23. (g. f.) III 8, 1. 13.
 V 3, 19. VI 19, 3. (g. n.) V 7, 7. VI
 18, 3. VII 41, 9. omnem (m.) I 15, 2.
 21, 9. 31, 18. 39, 7. II 5, 2. 10, 1.
 11, 8. III 37, 3. V 17, 4. 43, 5. 54, 10.
 58, 10. VI 35, 18. VII 20, 9. 33, 11.

34, 4. 40, 4. 43, 15. 57, 10. 69, 8. 71, 2. (f.) I 4, 4. 31, 18. 54. 33, 15. 51, 9. III 5, 13. 29, 3. V 34, 6. 39, 11. 41, 4. 48, 18. 49, 7. VII 25, 5. 32, 16. 77, 18. 25. 79, 5. omne (acc.) I 5, 5. V 47, 5. VII 8, 14. 71, 12. omni (abl. m.) I 49, 8. III 15, 10. 16, 9. IIII 11, 15. V 57, 7. VI 29, 16. VII 20, 3. 28, 12. 44, 12. 54, 2. 68, 1. 77, 29. 80, 1. 83, 9. (f.) I 15, 3. 30, 9. 31, 30. 46, 10. 48, 12. II 1, 6. 3, 4. 4, 6. 35, 1. III 8, 16. 28, 2. V 6, 12. 15. 14, 7. 19, 1. 21, 1. 43, 22. VI 12, 7. 13, 1. VII 22, 8. 25, 15. 36, 15. 61, 1. 85, 4. omni (abl. n.) I 11, 5. 43, 17. II 14, 3. III 14, 5. IIII 4, 12. 17, 24. 18, 2. 32, 14. VI 30, 9. VII 14, 17. 46, 7. 77, 2. omnes (n. m.) I 1, 3. 6, 14. 31, 4. 36. 37. 32, 1. 14. 53, 1. II 2, 7. 11, 17. 13, 6. 23, 13. III 8, 6. 14, 24. 16, 2. 18, 9. IIII 15, 6. 19, 8. 38, 5. 8. V 7, 21. 9. 13. 12, 4. 14, 5. 31, 4. 37, 14. 39, 2. 43, 13. 56, 6. 57, 10. 58, 13. 17. VI 13, 18. 26. 15, 4. 29, 3. 40, 6. 10. 43, 3. VII 1, 3. 8, 12. 12, 16. 15, 4. 23, 1. 62, 1. 15. 63, 10. 76, 7. 14. 80, 5. (n. f.) III 19, 14. IIII 23, 15. 36, 7. V 13, 3. 23, 10. 47, 8. 53, 13. 58, 20. VI 11, 13. 45, 12. VII 88, 16. omnia (n. n.) I 32, 14. II 5, 3. 20, 1. 22, 7. III 3, 7. 9, 16. IIII 20, 8. 29, 12. V [31, 10]. 33, 8. 19. VI 13, 6. 43, 3. VII 84, 4. 9. omnium (m.) I 1, 5. 25, 1. 2. 29, 8. 31, 3. 39, 8. 40, 1. 41, 2. 44, 37. II 3, 10. 4, 22. 28, 5. 29, 16. III 22, 1. 24, 12. 26, 6. IIII 1, 7. V 7, 11. 16, 1. 39, 9. 44, 10. VI 16, 1. 23, 19. 30, 2. 32, 4. 34, 19. 38, 4. VII 4, 17. 10, 7. 15, 1. 56, 10. 76, 15. 77, 12. 79, 9. 80, 13. 85, 5. (f.) I 19, 15. 27, 1. 29, 5. 38, 5. III 13, 23. 17, 4. IIII 38, 10. V 2, 4. 24, 18. 58, 2. VI 11, 8. [14, 2]. 17, 2. 23, 17. 32, 9. 42, 6. 43, 8. VII 86, 5. (n.) VII 54, 13. omnibus (d. m.) I 2, 5. 31, 47. fII 30, 9. IIII 29, 13. V 54, 13. VI 13, 21. VII 15, 8. 20, 21. 40, 11. (f.) I 19, 7. III 17, 11. V 54, 19. VII 4, 18. omnes (acc. m.) I 4, 5. 28, 3. 53, 7. II 14, 11. 16, 3. 31, 9. III 2, 3. 10, 6. 8. 23, 11. 19. IIII 31, 4. V 2, 8. 3, 6. 6. 17. 11, 9. 35, 16. 43, 20. 48, 16. 51, 13. 58, 4. VI 8, 10. 11. 18, 1. 34, 22. 36, 1. VII 4, 16. 9, 13. 20, 15. 31, 9. 43, 1. 44, 7. 13. 55, 2. 61, 10. 64, 2. 65, 1. 71, 4. 74, 7. 75, 2. 79, 12. omnis (acc. m.) I 51, 2. II 1, 3. 3, 8.

VI 35, 8. VII 14, 8. 29, 5. 36, 3. omnes (acc. f.) I 20, 13. 44, 8. II 14, 5. 24, 15. 34, 4. III 9, 8. IIII 19, 6. 33, 2. 34, 10. V 1, 11. 10, 6. 23, 15. 43, 10. 47, 13. 49, 19. 53, 15. VI 10, 2. 35, 21. 43, 2. VII 3, 6. 63, 2. 65, 3. 66, 18. 71, 16. 72, 4. omnis (acc. f.) I 44, 9. II 5, 9. IIII 13, 17. V 53, 8. VI 27, 9. 34, 3. 43, 9. VII 9, 4. 10, 7. 16, 5. 17, 20. 18, 9. 45, 8. omnia (acc.) I 5, 3. 7. 18, 8. 19, 4. 24, 6. 31, 43. II 3, 4. 4, 9. 13, 4. 15, 6. 29, 4. 31, 6. III 12, 10. 16, 7. 28, 9. IIII 4, 9. 6, 5. 11, 9. 18, 9. 19, 7. V 7, 9. 33, 9. 34, 4. 43, 10. VI 3, 10. 10, 6. 19, 11. 31, 9. VII 19, 5. 20, 5. 22, 3. 24, 3. 26, 1. 30, 11. 78, 2. omnibus (abl. m.) I 24, 9. 31, 50. 32, 3. 42, 15. 48, 9. II 7, 7. 15, 4. 25, 4. 6. III 24, 14. 29, 10. IIII 13, 12. 14, 12. 19, 2. 23, 6. 26, 11. 34, 7. 38, 7. V 3, 16. 4, 6. 14, 1. 25, 11. 44, 4. 56, 7. VI 2, 9. 11, 4. 37, 17. VII 2, 2. 8. 14, 4. 34, 10. 36, 8. 38, 7. 40, 9. 67, 1. (abl. f.) I 2, 4. 6, 12. 11, 14. 26, 19. 28, 6. 38, 2. II 7, 8. 19, 1. 17. 24, 10. 29, 1. 5. 33, 9. III 4, 3. 6, 1. 9. 7, 1. 24, 1. 26, 12. 28, 12. IIII 14, 3. 19, 11. 21, 3. 4. 19. 32, 13. V 1, 19. 4, 3. 5, 5. 7. 6. 9. 7, 14. 8. 14. 15, 2. 17, 5. 19, 8. 22, 5. 40, 3. 49, 3. 50, 9. 51, 1. 3. 10. 52, 3. 7. VI 10, 12. 11, 4. 13, 11. 30, 5. 31, 12. 35, 1. 39, 10. 41, 8. VII 1, 13. 15, 3. 11. 19, 2. 21, 5. 26, 9. 27, 9. 33, 5. 34, 2. 43, 13. 47, 10. 54, 10. 62, 23. 67, 5. 69, 5. 78, 8. 79, 2. 80, 11. 88, 5. omnibus (abl. n.) II 13, 2. 27, 5. III 6, 13. 22, 4. IIII 4, 18. 20, 3. 24, 9. 26, 5. 35, 9. V 2, 3. 25, 3. 27, 18. VI 19, 10. 43, 4. VII 4, 23. 7, 5. 25, 1. 35, 9. 42, 11. 45, 3. 55, 20. 60, 8. 65, 9. 67, 14. 73, 24. 80, 4. 84, 4. onerariae (n. pl.) IIII 22, 14. 36, 7. onerarias IIII 29, 5. onerariis (abl. f.) IIII 22, 11. 25, 3. onero onerandi V 1, 6. onus oneris II 30, 10. onere IIII 24, 7. onera (acc.) III 13, 12. 19, 6. V 1, 9. ope II 31, 4. opes (n.) VI 1, 15. (acc.) VI 22, 13. opibus (abl.) I 20, 6. II 14, 12. VI 21, 4. VII 14, 13. 39, 8. 76, 8. operae (g.) V 11, 3. operam II 25, 19. V 7, 8. VII 9, 5. 20, 11. operā V 25, 4. 10. 27, 6. VII 13, 7. 20, 34. 76, 1. opinio II 24, 11. 35, 2. V 13, 14. VI

- 37, 17. opinionis V 54, 20. opinionem II 8, 2. III 3, 6. 9, 17. 17, 16. 25, 5. III 16, 21. V 57, 11. VI 1, 8. 17, 6. 24, 9. 30, 2. VII 56, 10. 59, 12. 83, 10. opinione II 3, 1. III 18, 1. 24, 11. III 16, 23. V 48, 1. VII 9, 2.
- opinor* opinantur V 44, 20.
- oportere* I 34, 6. 36, 6. 44, 14. III 18, 10. 24, 13. III 29, 13. VII 14, 10. 16. 66, 20. oportebat I 4, 3. oporteret I 16, 10. 23, 2. 44, 25. 45, 8. 10. II 20, [3]. 9. oportuerit VII 33, 13.
- oportunitatem* VII 23, 13. *oportunitate* III 17, 19. 19, 7. VI 29, 17. VII 20, 4. 10. *oportunitatibus* (*abl.*) III 12, 11.
- oportunus* oportuna (*n. s. f.*) III 15, 9. oportuno (*abl. m.*) II 8, 6. V 32, 3. VII 55, 2. oportuno (*abl. n.*) VII 56, 11. *oportunis* (*abl. n.*) VII 69, 11. *oportunissimum* (*m.*) I 30, 9. *oportunissimo* (*abl. n.*) III 34, 2. *oportune* III 22, 6. *oportunissime* III 13, 10.
- oppidani* (*pl.*) II 33, 2. VII 12, 11. 13, 6. *oppidanis* (*d.*) II 7, 3. (*abl.*) VII 58, 8.
- oppidum* (*n.*) I 6, 8. 38, 3. II 6, 1. VI 34, 2. VII 55, 1. 8. 57, 4. 58, 5. 68, 3. 69, 1. oppidi II 7, 5. 33, 18. III 12, 7. 22, 2. V 21, 12. VII 17, 1. 19, 18. 20, 32. 25, 8. 28, 6. 36, 14. 44, 9. 46, 1. 8. 47, 9. 48, 1. 52, 11. 58, 13. oppido (*d.*) II 6, 11. VII 15, 15. oppidum (*acc.*) I 38, 9. II 7, 6. 12, 3. 9. 10. 13, 4. 9. 29, 4. 32, 8. 33, 16. III 21, 6. 22, 11. 23, 3. V 21, 4. 6. VII 9, 16. 11, 1. 11. 13. 21. 12, 3. 13, 9. 21, 6. 7. 34, 8. 36, 6. [48, 3.] 55, 15. 69, 4. 6. 70, 14. 71, 16. 79, 11. 80, 22. 82, 12. oppido (*abl.*) I 6, 9. 23, 3. 38, 6. 13. 15. II 10, 8. 13, 2. 5. 7. 15, 5. 30, 1. 4. 32, 11. 33, 2. 9. VII 4, 8. 11, 4. 14. 16. 19. 12, 4. 13. 13, 11. 26, 2. 5. 23, 13. 36, 20. 42, 10. 45, 8. 15. 47, 13. 58, 9. 71, 16. 73, 4. 76, 17. 78, 2. 6. 79, 8. 81, 4. 9. 84, 2. 88, 13. oppida (*n.*) I 11, 7. 32, 14. oppidorum III 12, 1. 5. oppida (*acc.*) I 5, 3. 28, 8. II 4, 22. III 9, 22. (*bis*) 12, 10. 16, 6. VI 4, 2. 10, 6. VII 14, 16. 54, 9. 65, 6. 77, 33. oppidis (*abl.*) I 5, 10. 11, 10. II 3, 7. 28, 11. 29, 3. III 14, 1. 8. III 5, 6. 19, 6.
- opponebantur* VII 65, 3. *oppositus* VII 56, 6. *oppositis* (*abl. f.*) VI 36, 9.
- opprimendi* I 44, 32. *oppresserunt* III 4, 14. *opprimuntur* VII 61, 3. *opprimi* VI 11, 10. *opprimendae* (*g.*) III 2, 6. *oppressus* VII 46, 12. 50, 11. *oppressam* V 38, 9. *oppressi* (*pl.*) III 15, 6. *oppressis* (*abl. m.*) [III 24, 7.] V 26, 6. VII 8, 7.
- oppugnatio* II 6, 4. III 12, 5. V 45, 1. *oppugnationis* V 43, 1. VII 29, 4. *oppugnationem* V 37, 14. 40, 11. VII 11, 12. 17, 16. 19. 19, 18. 81, 7. *oppugnatione* V 26, 10. 27, 10. VII 11, 8. 12, 2. 20, 31. 24, 1. *obpugnacione* VI 39, 7.
- oppugno* oppugnant V 40, 7. *oppugnent* V 22, 6. *oppugnare* II 6, 3. 12, 4. III 21, 7. V 21, 10. 39, 9. 53, 8. VII 9, 18. 11, 3. 12, 3. *oppugnandi* II 6, 9. V 53, 22. *oppugnandum* II 12, 7. *oppugnaret* I 50, 6. *oppugnarant* I 5, 12. *oppugnatum* V 26, 7. *oppugnaturum* (*m.*) V 56, 15. *oppugnatos* VI 41, 10. *oppugnari* V 41, 6. *oppugnandum* (*m.*) I 44, 8. *oppugnandis* (*abl. n.*) V 27, 13. *oppugnata* (*acc.*) VII 41, 6.
- optatissimum* (*acc. n.*) VI 42, 9.
- optemperaturos* VII 75, 22.
- optimus* I 31, 32. *optimum* (*m.*) V 8, 10. (*acc. n.*) I 41, 4. II 10, 11. III 30, 6. *optimē* I 45, 3. VII 71, 6.
- optineat* V 20, 8. *optinere* I 1, 14. 17, 6. VII 32, 10. 33, 18. *optinebat* I 3, 14. *optinebant* I 7, 9. VII 19, 5. 83, 8. *optineret* I 35, 15. *optinerent* III 19, 10. VI 12, 12. 25. VII 33, 8. *optinuerit* II 4, 30. *optinuerit* VII 37, 11. *optinuerint* VII 85, 5. *optinuerat* III 12, 13. V 20, 4. *optinuerat* VII 4, 3. *optinuerant* V 25, 2. 54, 7. *optenturus* esset I 3, 17. *optinendi* (*g. n.*) I 18, 22. *optinendam* VII 66, 9.
- opus* (*n.*) III 29, 8. VI 9, 7. VII 23, 9. 11. 71, 11. *operis* I 8, 14. III 12, 6. III 17, 19. 28. VII 20, 30. 28, 10. 44, 2. *operi* V 40, 5. VII 72, 9. *opus* (*acc.*) I 49, 11. VII 24, 5. *opere* I 8, 5. II 5, 5. 19, 13. 22. 20, 3. 10. 21, 12. III 28, 11. III 17, 24. 18, 2. V 9, 12. 21, 9. VII 17, 14. 22, 11. 24, 7. 16. 27, 5. 35, 14. 52, 9. 11. 70, 1. 72, 18. 77, 31. 81, 11. 83, 4. *operum* II 12, 11. VI 17, 7. *opera* (*acc.*) VII 73, 3. 6. *operibus* (*abl.*) VII 27, 1.
- opus sunt* V 40, 11. *opus esse* III 1, 7. VII 54, 3. *opus esset* I 34, 6. 42, 18. II 8, 16. 22, 6. III 3, 1.

- orae (*g.*) III 8, 2. 16, 1. oram III 20, 10. orā III 8, 16.
 oratio III 7, 4. VII 30, 1. 77, 6. orationis I 43, 8. III 8, 2. orationem VII 21, 2. 53, 1. oratione I 3, 20. 17, 1. 4. 18, 1. 32, 1. 33, 4. 41, 8. II 5, 1. 21, 3. V 1, 20. 27, 33. 38, 11. 57, 4. VII 31, 4. 37, 14.
 oratoris III 27, 6.
 orbis (*n.*) VII 29, 12. orbem V 33, 12. orbe III 37, 6. V 35, 2.
 Orcyniam VI 24, 6.
 ordo II 19, 2. 22, 3. VII 23, 6. ordinis V 35, 15. ordine II 11, 2. ordines (*n.*) VII 62, 8. 73, 11. 21. ordinum I 40, 2. 41, 6. V 28, 8. 37, 2. ordinibus (*d.*) V 44, 2. ordines (*acc.*) II 19, 16. III 26, 2. 33, 3. 35, 17. 37, 8. VI 40, 19. VII 23, 12. ordinibus (*abl.*) II 11, 17. III 32, 17. V 30, 2. 51, 8. VI 7, 20. 40, 18. VII 73, 14.
 Orgetorix I 2, 2. 3, 8. 4, 4. 9. Orgetorigis I 3, 1. 9, 6. 26, 11. Orgetorigem I 4, 2.
 oritur III 10, 5. VI 25, 3. oriuntur I 1, 17. oriatur VI 22, 11. 25, 10. oriri VII 33, 3. orientem solem I 1, 19. V 13, 3. VII 69, 7. oriente sole VII 3, 10. oriebatur II 24, 9. oreretur V 53, 5. VI 9, 8. VII 23, 16. ortus est I 39, 8. ortum est V 26, 2. esse ortos II 4, 3. ortus VII 77, 8. orto (*abl. m.*) VII 47, 11. ortā V 8, 8. orti (*pl.*) V 12, 4.
 ornamento (*d.*) I 44, 13. VII 15, 9.
 orno ornasset VII 33, 5. ornatissimae (*pl.*) III 14, 6.
 oro orat VII 39, 9. orant V 31, 2. VI 9, 12. orare V 27, 23. orandi I 20, 14. orabant III 11, 4. 16, 17. VII 78, 8. oratum VI 32, 3. VII 12, 4. 32, 7. ortum VII 41, 14.
 os (*acc.*) V 35, 17. ora (*acc.*) VI 39, 5. Osismi VII 75, 19. Osismos II 34, 2. III 9, 25.
 ostendit I 8, 10. 19, 17. 20, 14. 17. 21, 7. V 2, 8. VII 38, 20. 45, 17. ostendunt VII 67, 3. ostendere V 17, 2. VII 83, 19. ostendebant III 11, 3. ostendit III 26, 3. III 23, 13. V 3, 8. VII 27, 5. ostendimus III 10, 1. ostenderunt III 20, 17. V 32, 6. VII 62, 14.
 ostentationis VII 45, 7. ostentationem VII 53, 8.
 ostento ostentant V 41, 7. ostentare VII 19, 10. 48, 9. 55, 20.
 otium (*acc.*) VII 66, 10.
 ouis (*abl.*) III 10, 10.
 P. (= Publius) I 21, 9. (= Publio) II 25, 7.
 pabulatione VII 14, 4. 20, 25. 36, 16. 44, 12. pabulationes (*acc.*) VII 16, 6. pabulationibus (*abl.*) [I 15, 11]. VII 64, 6.
 pabulatores (*acc.*) V 17, 6.
 pabuli (*g.*) I 16, 4. II 2, 4. VII 20, 8. pabulum (*acc.*) VII 14, 6. 74, 7. pabulo (*abl.*) VII 18, 2.
 pabulor pabulandi V 17, 4. VII 14, 11. pabulatum VII 18, 5.
 pacauerat VII 65, 12. pacati erant I 6, 7. pacatam III 7, 1. pacatum (*acc. n.*) VII 50, 6. pacatā II 1, 6. 35, 1. III 28, 2. VI 5, 1. pacatos III 37, 3. pacatis (*abl. f.*) III 11, 12. pacatissimam V 24, 13.
 pacto (*abl.*) VII 83, 10.
 Padum V 24, 11.
 Paemanos II 4, 28.
 paene I 11, 5. 20, 7. 38, 9. II 19, 20. 24, 14. V 43, 12. VI 11, 5. 13, 2. 36, 7. 10. 41, 8. 42, 5. 43, 14. VII 24, 5. 44, 11. 77, 21. 83, 5.
 paenitere III 5, 10.
 pagus I 12, 11. 12. pagi (*g.*) I 27, 8. pagum I 13, 12. pagorum VI 23, 9. pagos I [12, 12]. 37, 5. III 1, 8. 22, 19. VII 64, 13. pagis (*abl.*) VI 11, 4.
 palam V 25, 6. VI 7, 14. 13, 7.
 palmae (*pl.*) VI 26, 3.
 palus II 9, 1. VI 34, 4. 35, 15. VII 19, 2. 26, 6. paludis (*g.*) VII 19, 5. paludem VII 19, 6. 57, 10. 58, 2. palude VII 15, 11. 58, 13. paludes (*n.*) V 52, 1. paludum III 38, 4. paludes (*acc.*) II 16, 9. 28, 3. III 28, 8. VI 5, 18. 31, 6. paludibus (*abl.*) I 40, 45. V 21, 4. VI 5, 8. VII 16, 2. 17, 2. 32, 5.
 palustri (*abl. m.*) VII 20, 11.
 pando passum (*m.*) VII 43, 9. passis (*abl. f.*) I 51, 11. II 13, 11. VII 47, 14.
 parem (*m.*) VII 75, 8. (*f.*) *I 28, 15. [par (*acc. n.*) V 16, 9]. pari (*abl. m.*) V 8, 5. VI 33, 3. pari (*abl. f.*) II 18, 3. VII 39, 2. pari (*abl. n.*) I 43, 5. V 13, 7. VII 69, 6. 77, 32. pares (*n. m.*) I 40, 22. III 7, 12. V 34, 5. VI 13, 23. paris (*acc. f.*) VII 74, 3. paribus (*abl. n.*) I 51, 7. VII 23, 2. 8.

- parcē* VII 71, 15.
parcent VI 23, 4. *parcat* V 36, 4. VI 9, 13. *parcere* V 40, 16. *parcendo* VII 71, 10. *parcerent* VII 47, 15. *pepercerunt* VII 28, 11.
parentes (n.) V 14, 9. (acc.) VII 66, 21. *parentibus* (abl.) VI 14, 4.
parento *parentarent* VII 17, 22.
pareo *parent* VI 13, 28. VII 63, 19. *pareat* V 7, 16. *parebant* V 2, 14. *paruerunt* I 27, 5. *paruerint* VII 71, 13.
pario *partam* VI 40, 19. *partā* V 43, 6. *Parisiurum* VI 3, 11. VII 57, 4. *Parisiis* (d.) VII 75, 12. *Parisiis* VII 4, 15. 34, 7.
paro *parat* VII 71, 17. *parant* III 2, 4. VII 81, 7. *parare* III 9, 10. 23, 6. V 3, 12. 42, 10. 55, 9. 56, 8. VI 22, 8. VII 59, 7. 61, 11. *parabant* VI 7, 3. *parauerat* VII 84, 3. *parauerant* VII 86, 8. *parari* VI 2, 8. *parandarum* III 22, 1. *parentur* I 31, 28. *parati* erant II 9, 4. *paratus* II 21, 9. *paratum* (m.) I 44, 11. *parato* (abl. m.) VII 59, 13. *parati* (pl.) VII 19, 6. *paratos* I 5, 8. II 3, 6. V 1, 19. VII 19, 8. 14. *paratas* V 5, 4. *parata* (acc.) III 6, 6. *paratiores* (n. pl. m.) I 5, 7. *paratissimam* I 41, 5. *paratissimae* (n. pl.) III 14, 5.
pars I 1, 13. 12, 15. II 23, 3. 15. 16. III 4, 6. 20, 2. 27, 1. III 1, 22. 4, 17. 10, 9. 16, 6. 32, 8. 4. 14. V 12, 1. 2. 24, 12. 30, 3. 31, 8. 32, 5. 40, 9. 44, 9. 45, 5. VI 19, 4. 22, 1. 31, 5. 6. 40, 4. 21. 22. VII 28, 7. 8. 19. 32, 18. 33, 6. 35, 13. 58, 8. 69, 7. 73, 19. 77, 5. (bis) 84, 5. *partis* (g.) II 4, 19. VI 31, 10. *parti* (d.) III 3, 12. V 13, 15. *partem* I 1, 18. 20. 12, 3. 6. 8. 9. 13, 8. 26, 13. †28, 15. 31, 22. 40, 3. 43, 24. 49, 12. 50, 5. 52, 3. II 1, 4. 9, 9. 20, 6. 21, 2. 7. 12. 23, 5. 24, 4. 10. III 1, 15. 12, 12. 15, 6. III 1, 15. 3, 5. 4. 19. 9, 4. 17, 18. 28, 18, 3. 27, 18. (bis) 28, 7. 32, 7. 9. V 1, 15. 7. 14. 8, 10. 24, 19. 29, 14. 30, 1. 34, 10. 35, 3. 38, 8. 46, 8. 54, 3. 55, 4. 58, 7. VI 12, 8. 11. 29, 6. 37, 12. VII 7, 9. 10, 2. 17, 1. 34, 9. 10. 35, 4. 44, 9. 46, 7. 48, 1. 55, 4. 9. 60, 10. 80, 1. 87, 6. (bis) *parte* I 2, 7. 9. 13. 16, 17. 31, 33. 33, 12. II 5, 18. 8, 9. 18, 5. 22, 3. 6. 23, 2. 8. 11. 29, 6. 32, 10. III 1, 2. 2. 3. 6, 7. 10, 5. 20, 3. 22, 2. 9. 26, 10. 16. III 3, 4. 10, 2. 17, 14. 17. 20, 1. 22, 2. 32, 6. V 9, 19. 13, 6. 14, Caesaris bellum Gallicum.
7. 21, 12. 26, 8. 32, 6. 34, 8. 35, 10. 37, 9. 43, 22. 45, 2. 55, 3. 56, 1. VI 5, 1. 21, 13. 34, 9. 37, 4. VII 5, 2. 12. 12, 7. 22, 8. 25, 2. 15. 23, 3. 32, 18. 34, 11. 36, 15. 16. 45, 21. 46, 13. 50, 3. 59, 11. 61, 2. 8. 64, 13. 67, 7. 68, 9. 80, 17. 81, 15. 85, 2. *partes* (n.) VII 81, 14. (*partes* (acc.) I 1, 1. 12, 5. 15, 4. 34, 7. II 24, 15. III 1, 15. III 10, 8. 19, 6. 33, 2. 34, 10. V 41, 12. 49, 19. 53, 15. VI 11, 13. 33, 2. 43, 3. 16. VII 9, 5. 28, 7. 34, 6. 61, 11. 63, 2. 65, 3. 67, 2. (*partis* (acc.) VI 32, 9. 33, 6. 34, 3. 43, 10.) *partibus* (abl.) II 29, 5. III 4, 8. 28, 12. III 32, 13. 14. V 15, 3. 17, 5. 21, 10. 50, 10. 51, 4. VI 11, 4. 35, 1. 37, 8. 39, 10. VII 15, 3. 11. 19, 2. 27, 9. 47, 11. 67, 6. 69, 3. 5. 80, 11. 20.
partim II 1, 8. 10. 33, 5. 6. V 6, 10. 11.
partior *partiendum* (acc. m.) III 10, 9.
partito (abl. m.) VI 33, 1. *partiti* sunt VII 55, 14. *partitis* (abl. f.) VI 6, 1. (n.) VII 24, 16.
parum III 18, 13. VII 66, 10.
paruulo V 52, 2. *paruuli* (n. pl.) VI 28, 9. *paruulis* (abl. m.) II 30, 2. VI 21, 6. (n.) V 50, 1.
paruus *paruum* VI 35, 6. *paruum* (acc. n.) VII 52, 8. *paruā* VII 61, 13. *paruo* (abl. n.) I 18, 9. *paruis* (abl. n.) VI 21, 12.
passim III 14, 13.
passuum I 2, 16. 8, 4. 15, 14. 21, 2. 22, 16. 23, 4. 25, 11. 41, 14. 48, 1. 3. 53, 3. II 6, 2. 7, 8. 10. 8, 11. 11, 12. 13, 6. 16, 3. III 3, 4. 10, 4. 11, 1. 12. 22, 15. 23, 18. V 2, 10. 9, 7. 11, 18. 13, 4. 17. 19. 24, 20. 27, 28. 32, 3. 46, 3. 47, 2. 14. 49, 10. 53, 3. 33. VI 7, 6. 10. 35, 11. 36, 10. VII 3, 12. 16, 3. 38, 1. 40, 10. 60, 4. 66, 5. 69, 4. 11. 70, 1. 74, 2. 79, 6. *passus* (acc.) I 49, 3. 6. II 18, 4. III 19, 2. VII 46, 2. *passibus* (abl.) I 22, 3. 43, 4. VII 79, 3.
patefieri III 1, 6. *patefactis* (abl. f.) II 32, 11. VII 8, 6.
pateo *patet* VI 25, 2. 29, 15. *patent* VI 23, 20. *patere* VII 70, 3. 79, 6. *patentibus* (abl. n.) I 10, 6. *patentioribus* (abl. n.) VII 28, 1. *patebat* II 8, 8. VII 69, 5. *patebant* I 2, 16. II 7, 11. *pateret* VII 72, 8. *patuerant* VII 8, 9.
pater I 3, 10. 12. 47, 11. V 20, 3. VI 19, 7. VII 4, 2. 31, 12. *patris* VI 18, 8.

patre VI 18, 1. patrum I 12, 13. 40, 12. II 4, 6. VI 3, 12. patribus (*abl.*) I 13, 14.
 patienter VII 77, 16.
 patientiam VI 36, 7. patientiā VI 24, 9.
 patitur VI 11, 11. patiuntur III 6, 8. VI 18, 7. patiatur VII 8, 14. 39, 9.
 patiantur I 9, 10. IIII 7, 10. pati I 43, 22. 45, 3. II 15, 9. 31, 12. V 10, 8. VI 8, 4. patienda (*acc.*) VII 30, 12.
 pateretur I 43, 25. V 19, 12. pate-
 rentur I 6, 12. est passum VII 68, 6. passus esset VI 36, 3.
 patriam uirtutem II 15, 13.
 patronos VII 40, 18.
 patruo (*abl.*) VII 4, 6.
 pauci (*pl.*) I 15, 6. IIII 2, 12. V 37, 15. VII 88, 12. paucae (*pl.*) II 18, 8. III 27, 4. paucorum (*m.*) IIII 7, 3. pau-
 cis (*d. m.*) I 43, 11. paucos I 39, 1. III 19, 12. 28, 15. IIII 19, 1. 26, 7. VII 5, 9. 45, 6. pauca (*acc.*) I 44, 1.
 paucis (*abl. m.*) I 18, 25. 31, 24. 36. II 12, 6. III 8, 5. 17, 5. 20, 5. 23, 3. 27, 14. 29, 5. 32, 17. V 2, 6. VI 8, 21. 9, 7. 10, 1. 10. 30, 4. 33, 7. VII 12, 8. 20, 25. 33, 12. paucis (*abl. f.*) VI 8, 15. paucis (*abl. f.*) IIII 37, 10. V 9, 17.
 paucitatem III 2, 10. 4, 9. 9, 14. 24, 4. IIII 30, 4. 34, 11. V 45, 3. VII 20, 17. paucitate VI 39, 9.
 paulatim I 33, 11. 39, 18. II 8, 10. 26, 3. III 19, 1. IIII 30, 10. 33, 5. V 37, 6. VI 24, 12. VII 71, 15. 73, 15.
 paulisper II 7, 6. III 5, 11. IIII 14, 10. V 21, 11. VI 30, 14. 38, 8. VII 77, 14.
 paululum II 8, 7.
 paulum I 50, 2. II 25, 19. IIII 17, 8. 24, 9. 25, 8. 8. V 16, 7. 19, 4. 43, 17. 44, 21. VI 8, 9. 9, 4. 27, 7. 43, 14. VII 45, 11. 49, 7. 50, 17. 21. 70, 11. 79, 7. paulo I 54, 6. II 20, 4. III 14, 28. IIII 3, 6. 12, 5. 23, 4. 32, 11. 36, 6. 9. V 1, 6. 10. 27, 29. 46, 8. 58, 21. VI 19, 13. 27, 8. 28, 2. VII 4, 12. 11, 15. 24, 7. 27, 4. 40, 7. 45, 2. 48, 7. 51, 3. 9. 58, 5. 60, 10. 61, 8. 71, 10.
 pax pacis II 15, 15. VI 6, 4. VII 78, 5. pacem I 3, 5. 13, 7. 14, 19. 27, 4. 37, 4. II 13, 11. IIII 18, 5. 27, 11. VII 66, 10. pace I 44, 11. II 6, 12. 29, 16. 31, 3. 32, 11. III 1, 10. 28, 4. IIII 13, 3. 27, 2. 8. 28, 1. 36, 2. VI 5, 9. 23, 7. VII 55, 10.
 peccandi I 47, 14.

Pectonibus (*abl.*) III 11, 12.
 pectore VII 47, 14.
 pecuniae (*g.*) VI 17, 3. 19, 3. 22, 11. pecuniam VI 2, 3. VII 55, 3. 13. pecunia VI 2, 6. VII 37, 3. 63, 3. pecunias V 55, 3. VI 19, 1. VII 64, 17.
 pecus (*n.*) III 29, 6. pecoris V 21, 5. 13. VI 3, 4. 6, 3. 35, 14. VII 20, 28. 56, 15. pecus (*acc.*) VII 71, 14. pecore IIII 1, 15. VII 17, 11. pecorum V 12, 7. pecora (*acc.*) V 19, 6. VI 10, 5.
 pedalibus (*abl.*) III 13, 7.
 pedes peditem I 42, 10. pedites (*n.*) I 43, 12. II 24, 2. VII 66, 12. peditum IIII 33, 8. V 3, 2. VII 34, 5. 64, 10. 76, 9. pedites (*acc.*) VII 65, 13.
 pedestris (*acc. f.*) III 20, 16. pedestres (*acc. f.*) VII 79, 6. pedestria (*acc.*) III 9, 13. pedestribus (*abl. f.*) II 17, 14. III 11, 14. VII 67, 12. 18. (*n.*) IIII 24, 13.
 peditatus (*g.*) IIII 34, 14. V 47, 14. VI 7, 2. 10, 3. VII 5, 7. 76, 18. peditatum V 3, 8. 38, 3. peditatu VII 64, 3. [70, 6].
 Pedium II 2, 3. 11, 9.
 peius I 31, 30.
 pelles (*n. pl.*) III 13, 9. pellium VI 27, 2. pellis (*acc.*) IIII 1, 21. pellibus (*abl.*) II 33, 7. III 29, 9. V 14, 4. VI 21, 12.
 pello pelluntur VII 62, 7. 65, 4. pelle-
 rentur I 31, 37. erant pulsī VII 68, 10. pulsa esset I 52, 11. essent pulsī IIII 35, 2. pulsum (*acc. m.*) I 7, 13. pulso (*abl. m.*) III 20, 6. 15. IIII 16, 22. pulsa II 17, 10. pulsos I 31, 18. II 24, 3. 17. pulsas I 44, 10. III 28, 7. pulsis (*abl. m.*) I 10, 14. 40, 13. 46, 7. II 19, 19.
 pendunt VI 14, 2. pendant VI 9, 14.
 pendere V 27, 7. penderet V 22, 15.
 penderent I 36, 12. pependerit I 44, 12.
 penes VII 21, 7.
 penitus VI 10, 13.
 per I 3, 21. 4, 1. 7. 6, 2. 5. 12. 7, 1. 10. 15. 8, 9. 9. 1. 9. 10, 1. 11. 11, 1. 12, 1. 4. 14, 8. (*bis*) 18, 22. 19, 2. 13. 20, 5. 22, 12. 23, 6. 28, 1. 41, 3. 10. 42, 2. 11. 44, 14. 38. 46, 8. II 10, 5. 11, 5. 16, 1. 7. 20, 13. 31, 12. III 1, 5. 2. 2. 8, 8. 11. 9, 5. 11, 4. 22, 5. 26, 13. IIII 4, 14. 10, 6. 13, 3. 19, 5. 21, 8. 33, 1. 11. V 3, 9. 11. 15, 11. 22, 10. 27, 30. 30, 6. 33, 10. 37, 16. 41, 11. 49, 1. 16. 53, 1. 56, 13.

- VI 1, 2. 12. 4. 5. 5. 10. 7. 24. 12. 2.
11. 16. 13. 3. 20. 8. 29. 1. 13. 31. 4. 37.
10. 38. 9. 40. 9. VII 3, 8. 9. 2. 10. 11.
17. 16. 3. 17. 23. 18. 7. 20. 20. 25. 9.
33. 17. 44. 7. 47. 17. 56. 10. 59. 6. 66.
3. 22. 71. 4. 83. 8. 87. 10. 89. 9.
peragit VI 4, 11. peracto (*abl. n.*) V
24. 2. peractis (*abl. m.*) V 1, 14. 2. 1.
perangustum (*m.*) VII 15, 12.
percipient VII 27, 7. percepto (*abl.
m.*) VI 40, 18. perceptā V 1, 20. VI
8, 23.†
percontatione I 39, 2. percontationibus
(*abl.*) V 13, 11.
percurrere III 33, 11.
percutio percusso (*abl. m.*) V 44, 18.
perdiscendo (*abl. n.*) VI 14, 12.
perditorum (*m.*) III 17, 9. VII 4, 9.
perducit I 8, 5. VII 4, 10. perduxit III
6, 16. V 23, 15. VII 36, 22. 72, 11.
perduxerunt VII 13, 7. perduxerat
VII 39, 4. perduxerant VI 12, 6. per-
ducitur V 31, 6. perducuntur VII
67, 15. esset perducta III 5, 4. per-
ductā III 8, 16.
perendino V 30, 6.
pereō periit I 53, 10. VI 40, 22. perierunt
III 15, 6. pereundum VI 43, 8.
perequant III 33, 2. perequantasset
VII 66, 22.
perexiguo (*abl. n.*) V 15, 10.
perfacile (*acc.*) I 2, 4. 3. 16. VII 64, 5.
perferre I 17, 7. II 14, 6. III 8, 15. VII
17, 20. 19, 11. perferrent V 54, 21.
pertulissent V 40, 2. perfertur V 53,
2. VII 3, 7. perferuntur VII 1, 5. 8,
12. perferri V 58, 5. essent perfe-
rendi I 32, 15. perferendam III 13,
6. perferendas III 19, 16. perlata
est II 35, 2. perlata V 39, 5. 53, 7.
perlato (*abl. n.*) III 21, 8. V
53, 13.
perficit I 9, 11. perficere I 3, 16. 49,
11. perficiendi (*g.*) VII 37, 16. per-
fecit VII 74, 4. perfecerunt V 42,
9. perficiuntur V 40, 6. perficiantur
VII 71, 2. perficiendis (*abl. m.*) VII
56, 2. erat perfectus VI 35, 12. per-
fectae essent I 47, 3. essent perfec-
tae III 3, 2. perfecto (*abl. m.*) I 8,
5. perfectis (*abl. f.*) VII 74, 1.
perfidiam VII 5, 11. 54, 4. perfidia III
13, 11. 14, 8. VII 5, 14. 17, 21.
perfrugerunt I 25, 4. perfrugerint
VII 85, 4.
perfugae (*g.*) III 18, 12. perfugā III
18, 5. perfugis (*abl.*) I 28, 4. V 18,
7. VII 44, 5. 72, 1.
perfugerat V 45, 7. perfugissent I 27, 6.
perfugio (*abl.*) III 38, 5.
pergunt III 18, 19.
periclitetur VI 34, 23. periclitabatur
II 8, 4. esset periclitandum VII
56, 2.
periculum (*acc.*) III 21, 1.
periculosum (*acc. n.*) I 33, 13. VII 8, 2.
periculum (*n.*) V 29, 18. [31, 12]. VI
34, 8. periculi III 3, 6. 9, 10. V 49,
12. periculum (*acc.*) I 39, 17. 40, 12.
III 35, 2. V [16, 10]. 31, 2. 48, 12.
VI 30, 16. VII 2, 1. 19, 15. 50, 15. 77,
23. 84, 8. periculo (*abl.*) I 10, 4. 17,
12. 25, 2. 42, 3. 44, 41. 46, 6. 47, 8. II
5, 16. 11, 15. 18. 26, 13. III 1, 5. III
12, 15. 28, 1. V 16, 5. 19, 9. 29, 14.
30, 5. [31, 11]. 47, 12. 48, 5. 50, 6. 51,
6. 52, 7. 57, 2. VI 39, 3. VII 1, 15. 14,
14. 17. 26, 12. 32, 8. 41, 5. 74, 6. peri-
cula (*acc.*) I 5, 7. periculis (*abl.*) V
45, 11. VI 16, 3.
peritos VII 83, 2. peritissimus I 21, 10.
peritissimi (*pl.*) III 21, 9.
perlectam V 48, 16.
perluuntur VI 21, 12.
permagnus VII 31, 9.
permanent VI 14, 6. 24, 10. permanere
I 32, 6. III 8, 15. VI 40, 14. perma-
nerent III 21, 12. permanserunt V
12, 5. VI 21, 7. permansisse VI 8,
26. esset permanendum VII 41, 9.
permisceo permixti (*pl.*) VII 62, 20.
permittere II 3, 5. 31, 6. permitteret
I 35, 10. V 3, 21. permisit III 1, 7.
permissurum (*m.*) V 3, 22. permittit-
ur VII 63, 10. permissa erat VII
79, 2. permissa (*n. f.*) V 11, 16. per-
missā I 30, 13.
†permonet VII 38, 23.
*permonet VII 38, 23. permoueantur
VII 40, 9. permoueantur V 28, 4.
permouerentur VII 53, 2. permotus
III 6, 13. V 22, 10. 31, 6. 36, 1. VI
36, 6. VII 8, 15. permoti (*pl.*) I 3,
1. II 12, 12. 24, 11. III 5, 9. 25, 7. V
11, 20.
permulsis (*abl. m.*) III 6, 10.
perniciem I 20, 7. pernicie I 36, 15.
perpauci (*n. pl.*) I 6, 4. 53, 4. perpa-
cae (*n. pl.*) III 15, 10. V 23, 9. per-
paucos V 5, 7. perpaucis (*abl. m.*)
III 15, 7. VII 11, 19.
perpendiculum (*acc.*) III 17, 11.

- perpeti VII 10, 7.
 perpetua (*n. s. f.*) VII 26, 6. perpetuae (*g.*) III 2, 15. (*d.*) VII 27, 25. perpetuum (*m.*) VII 64, 8. perpetuam I 35, 13. VII 57, 9. perpetuum (*acc. n.*) V 38, 5. 39, 12. perpetuā I 40, 39. V 54, 15. VII 77, 48. perpetuae (*n. pl.*) VII 22, 2. 73, 9. perpetuas V 44, 3. perpetuis (*abl. f.*) VI 5, 8. VII 23, 14.
 perpetuo (*adv.*) I 31, 24. VII 41, 8.
 perquiri VI 9, 17.
 perrumpunt VI 40, 10. perrumpant VI 40, 3. perrumpere I 8, 13. VI 37, 18. VII 19, 6. perruperunt V 15, 12. perrumpi VII 23, 16. perruptā VII 82, 6.
 perscribit V 47, 13. 49, 6.
 persecuntur VII 67, 12. persequamur VII 38, 18. persequantur VII 38, 25. persequi I 13, 10. persequentem (*m.*) I 53, 13. persequerentur V 10, 2. persecuturum (*m.*) V 1, 22.
 perseuerat V 36, 11. perseueraret I 13, 10.
 persoluit I 12, 17.
 perspicit V 11, 3. perspicere V 31, 5. perspiciebant III 9, 21. perspiceret VII 19, 9. perspexerat II 11, 6. V 5, 8. perspexisset III 20, 7. 21, 21. V 4, 12. perspicit II 17, 19. 18, 6. III 21, 4. perspicendi (*g. n.*) VII 44, 2. perspiceretur VII 36, 14. perspectrum est II 32, 10. esse perspectam I 40, 40. perspectam VII 54, 4. perspecto (*abl. m.*) VII 36, 2. 68, 8. perspectā I 40, 8. II 17, 5. III 24, 10. VII 40, 14. perspectis (*abl. f.*) III 21, 19.
 perstare VII 26, 12.
 persuadet I 3, 9. 15. III 18, 3. V 38, 11. 45, 9. 48, 6. persuadent I 5, 8. persuadere I 9, 3. VI 14, 18. persuaderet V 29, 12. persuasit I 2, 4. 6. persuaserant II 16, 5. persuasuros I 6, 10. persuaderi I 40, 7. II 10, 18. V 55, 5. esset persuasum V 31, 13. persuasum III 2, 17. VII 20, 9.
 perterrent VI 40, 3. perterreant VII 4, 26. perterrerent I 49, 9. perterruerunt VII 70, 5. perterritum esse III 13, 18. perterritum (*m.*) I 18, 28. 22, 14. perterriti (*pl.*) I 27, 9. II 24, 10. III 4, 6. 14, 3. 24, 11. V 3, 14. VII 8, 12. 13, 6. 26, 14. 28, 1. 47, 12. 70, 14. perterritae (*pl.*) V 8, 17. perterritis (*d. m.*) VI 8, 3. perterritos I 23, 8. 54, 3. II 27, 3. III 6, 7. III 12, 9. VI 39, 3. perterritis (*abl. m.*) V 15, 11. VI 34, 8. 35, 5. 37, 17. VII 58, 8. 68, 8.
 pertinaciā I 42, 8. V 31, 2.
 pertinet I 1, 21. 6, 10. V 3, 12. 13, 4. VI 25, 5. 29, 15. pertinent I 1, 8. 17. III 1, 4. 9, 11. VII 81, 7. pertineat V 36, 6. pertinere I 14, 12. III 11, 10. VI 10, 15. pertinentium (*f.*) II 15, 10. pertinebat V 25, 8. VI 34, 10. VII 43, 7. pertinebant II 19, 12. VII 19, 18. pertinerent I 3, 2.
 perturbatio III 29, 10.
 perturbo perturbant III 33, 3. V 37, 8. VII 84, 10. perturbaret I 39, 8. perturbauerunt III 12, 6. perturbauerant III 32, 18. perturbantur III 14, 5. VI 37, 6. VII 70, 12. [perturbetur VI 39, 7]. perturbabantur I 39, 20. III 26, 4. perturbarentur II 21, 4. VII 29, 2. perturbati (*pl.*) V 28, 2. perturbatos VII 61, 10. perturbatis (*abl. m.*) II 11, 17. VII 56, 14. (*f.*) III 34, 1.
 peruagentur VII 9, 5.
 peruēnit I 7, 4. 10. V 5, 2. 38, 5. 45, 11. 52, 4. VI 3, 15. 19, 5. 35, 7. VII 8, 7. 9, 7. 11, 11. 28. 31, 14. 41, 14. 58, 4. 62, 24. perueniunt V 37, 16. VI 40, 11. VII 46, 9. 79, 3. peruēnire II 11, 4. VII 1, 20. 6, 5. peruēnient I 11, 15. peruēnit I 12, 8. 27, 6. II 15, 6. III 14, 2. 17, 3. VI 40, 22. VII 18, 7. 36, 2. peruenerunt I 26, 14. II 17, 6. III 19, 4. 26, 7. III 4, 4. 36, 7. 38, 5. V 12, 5. VII 28, 14. peruenerint I 53, 3. III 15, 11. peruēnisse VII 6, 3. peruenerat V 45, 3. peruenerant I 11, 2. III 6, 8. peruēnisset III 20, 2. 28, 10. V 53, 4. VII 9, 12. peruēniscent III 3, 12. III 15, 3. peruēntum est VI 11, 1. peruēntum V 25, 13. VII 35, 18. peruēnturos V 29, 15.
 pes pedem I 25, 11. III 25, 8. VII 73, 28.
 pedes (*n.*) VII 73, 19. pedum I 8, 5. 38, 10. II 5, 20. (*bis*). 18, 9. 29, 7. 30, 3. III 17, 9. 14. V 42, 1. 2. 8. VI 29, 7. VII 8, 5. 36, 21. 46, 5. 69, 9. 72, 2. 13. pedes (*acc.*) I 27, 3. 31, 4. III 12, 7. VII 15, 8. 23, 3. 15. 24, 4. (*bis*). 26, 8. 72, 5. 10. 16. 73, 9. 15. 21. pedibus (*abl.*) III 12, 2. III 2, 8. 33, 5. V 16, 8. 18, 8. VII 19, 3.
 petit I 19, 18. VI 1, 4. VII 60, 11. petunt

- III 21, 8. V 20, 6. VI 9, 12. 30, 13. VII 2, 5. 63, 5. 77, 41. petant I 31, 49. III 8, 8. petere I 30, 13. 32, 2. II 14, 9. 23, 16. 31, 6. III 15, 5. 26, 13. III 14, 7. V 3, 15. 6, 9. 33, 18. VII 14, 7. 45, 8. petendi (g.) II 20, 4. petenti (d. m.) I 42, 5. petentibus (d. m.) I 28, 13. III 18, 5. 13, 19. VII 15, 13. petentibus (abl. m.) II 12, 13. VI 4, 6. petebat I 39, 13. petebant II 24, 4. III 11, 4. VII 17, 17. peteret I 20, 12. II 11, 3. VI 43, 17. peterent III 23, 7. V 55, 13. 58, 13. 17. petistis VII 8, 11. petierunt I 30, 10. 31, 2. II 13, 11. III 9, 3. 28, 11. VI 8, 30. VII 26, 9. 77, 40. petiuerunt III 27, 10. VII 28, 7. petierint V 41, 16. petisse I 44, 14. petissent I 27, 4. III 13, 14. 27, 11. petendi (g. m.) III 2, 9. petendae (g. f.) VI 6, 5. petendi (g. n.) VI 12, 13. petendum (acc. n.) VII 59, 16. petenda III 27, 8. erat petitus III 12, 6. petita III 13, 3.
- Petrocorii (d.) VII 75, 13.
- Petronius VII 50, 10.
- Petrosidius V 37, 11.
- phalangem I 25, 4. phalange I 24, 11. 52, 8. phalangas I 52, 10.
- Pictonibus (d.) VII 75, 13. Pictones (acc.) VII 4, 15.
- *pietate V 27, 32.
- pilum (acc.) V 44, 13. pilorum I 25, 7. V 40, 12. pila (acc.) I 52, 6. II 27, 10. VI 8, 17. pilis (abl.) I 25, 4. 52, 7. II 23, 2. VII 82, 4. 88, 6.
- pilus primi pili III 5, 5. primum pilum V 35, 13. VI 38, 2.
- pinnae (pl.) V 40, 13. pinnas VII 72, 13.
- Pirustae (n.) V 1, 17. Pirustis (abl.) V 1, 14.
- piscibus (abl.) III 10, 10.
- Piso III 12, 12. Pisonis I 12, 13. Pisonem I 12, 19. Pisone I 2, 2. 6, 15. 35, 14.
- pic picis VII 25, 9. picem VII 24, 12. pice VII 22, 14.
- placeat VII 37, 21. 83, 10. placeret VII 15, 7. placuit I 34, 1. III 3, 13. VII 37, 18. placuisse VII 29, 6.
- placide VI 8, 9.
- placo placari VI 16, 7.
- Plancum V 24, 10. 25, 8.
- planicies I 43, 1. VII 69, 4. planiciem II 8, 10. VII 51, 6. 79, 5. planicie II 8, 7. III 1, 14. VII 46, 1. 70, 1.
- plano (abl. n.) III 23, 18. planiores (n. f.) III 13, 2. plane III 26, 8. VI 43, 11.
- plebes (n. s.) VI 13, 2. plebs V 3, 20.
- plebi (d.) I 3, 14. plebem I 17, 3. 18, 7. VI 22, 12. VII 13, 7. 42, 7.
- plebe VI 11, 9.
- plena (n. s. f.) III 29, 1. pleni (pl.) VII 76, 14. plenissimam III 2, 8.
- plene III 3, 2.
- plerique III 5, 11. V 14, 3. VI 13, 4. 37, 14. plerisque (d. m.) VI 14, 11.
- plerosque II 4, 2. pleraque (acc.) VII 12, 6.
- plerumque I 40, 21. II 30, 8. III 26, 10. III 5, 3. 24, 2. 33, 3. V 16, 6. 33, 3. 57, 10. VI 13, 30. 17, 10. 30, 12. VII 23, 15. 26, 12. 84, 9.
- Pleumoxios V 39, 2.
- plumbum (n.) V 12, 10.
- plus (acc. n.) I 17, 3. 20, 3. 42, 20. III 6, 6. VII 30, 4. 37, 11. 52, 12. 82, 1. plurares (n. m.) III 26, 7. VI 13, 23. (f.) III 10, 9. VI 34, 13. VII 24, 15. (acc. m.) I 31, 15. III 4, 2. V 25, 7. (f.) III 10, 8. V 24, 2. pluribus (abl. m.) I 18, 2. (f.) V 15, 13. VII 73, 4. (n.) I 20, 12. 25, 6. VII 84, 6. plurimum (acc. n.) I 3, 18. 9, 5. 17, 3. 20, 4. 31, 21. II 4, 13. III 9, 17. 20, 13. V 3, 1. 4, 11. 27, 5. plurima (n. n.) VI 17, 1.
- plurimos VI 15, 5. 28, 6. plurimas I 9, 8. III 8, 3. 9, 24. V 1, 3. 11, 7.
- pluteorum VII 72, 14. pluteos VII 25, 3. 41, 12.
- poculis (abl.) VI 28, 12.
- poena (n.) VI 13, 16. poenae (g.) VII 4, 26. 43, 8. poenam I 4, 3. V 1, 24. VII 71, 13. poenas I 12, 17. 30, 4. VI 9, 14. 13, 14.
- pollex pollicis III 13, 8.
- pollicetur VII 64, 13. pollicentur V 20, 6. VI 9, 15. 23, 15. VII 2, 3. 90, 3.
- pollicescantur I 14, 16. III 21, 10.
- polliceri II 4, 22. V 27, 30. VI 2, 3.
- pollicebantur III 16, 26. polliceretur I 42, 6. pollicerentur II 35, 4. III 22, 5. V 55, 3. pollicitus est I 33, 2. est pollicitus VII 31, 1. polliciti sunt III 27, 3. pollicitus sit II 4, 12. pollicitus esset I 42, 20. essent polliciti I 16, 2. pollicitus III 19, 3. 21, 11. pollicitum (m.) I 42, 20. pollicitos II 4, 15.
- pollicitationibus (abl.) III 18, 3. 26, 2. VI 12, 6. VII 1, 13. 31, 3.
- Pompeius VI 1, 11. Pompei (g.) VII

- 6, 2. Pompeium V 36, 8. Pompeio (abl.) III 1, 1. VI 1, 4.
- ponderis II 29, 8. VII 22, 14. pondus (acc.) V 12, 9. pondere VI 27, 11.
- ponit I 20, 20. 22, 16. II 5, 18. VI 29, 10. ponunt VI 37, 16. ponere III 37, 5. post ponere VI 3, 10. ponebat V 48, 3. ponebant V 34, 7. 39, 12. poneret II 13, 10. VII 35, 2. ponerent II 11, 18. III 5, 18. posuit II 5, 14. posuerunt II 7, 9. ponebantur VII 69, 13. posita est I 16, 3. III 9, 27. positum est VII 57, 4. erat positum III 14, 21. positum esse VII 10, 4. posita erant II 8, 6. erant posita VII 69, 11. positus III 1, 13. posita (n. s. f.) VII 36, 3. 40, 5. positum (n. n.) VII 55, 2. 58, 5. positam III 21, 3. V 29, 16. VII 25, 6. positum (acc. n.) VII 12, 3. 32, 18. posita (n. n.) III 12, 1. V 34, 4. posita (acc.) VI 17, 14. post positus (abl. f.) V 7, 14. positus (abl. n.) VI 7, 5. VII 11, 11. 17, 1. 35, 6. 36, 6.
- pons I 6, 9. II 5, 17. III 18, 7. VI 35, 12. VII 11, 13. pontis III 17, 4. 7. 18, 3. VI 29, 6. 9. VII 11, 20. ponti III 17, 27. pontem I 7, 6. 13, 2. II 9, 11. 10, 2. III 17, 25. 19, 5. 16. VI 9, 5. 7. VII 35, 14. ponte VI 29, 8. VII 35, 3. 58, 9. pontium VII 35, 7. pontes (acc.) VII 53, 11. 58, 12. pontibus (abl.) VI 6, 2. VII 19, 3. 34, 11. 56, 2.
- populationibus (abl.) I 15, 11.
- populor populari II 5, 8. populabantur I 11, 3. popularentur I 37, 4.
- II 9, 12. populaturum (m.) V 56, 14.
- populus I 13, 7. 45, 6. populi (g.) I 3, 11. 8, 9. 10, 5. 13, 11. 17. 14, 3. 18, 22. 30, 3. 5. 31, 20. 53. 33, 10. 35, 3. 17. 36, 13. 40, 5. 9. 42, 7. 43, 18. 21. 44, 13. 16. 22. 31. 36. 45, 2. 5. 8. II 1, 9. 3. 4. 32, 6. 34, 5. III 23, 12. III 16, 5. 12. 23. 17, 3. 21, 10. 17. V 3, 7. 29, 10. 41, 14. VI 1, 15. 7, 22. 13, 15. VII 1, 8. 17, 13. 39, 10. populo (d.) I 12, 16. 33, 13. 34, 11. 35, 4. 12. 36, 4. II 14, 6. 15, 12. III 7, 5. 22, 4. V 22, 15. 28, 5. VII 33, 4. populum I 6, 11. 14, 21. 19, 9. 36, 3. 44, 14. 21. II 1, 4. 3, 6. 13, 9. V 27, 16. 41, 9. 54, 15. VII 32, 16. populo (abl.) I 11, 5. 31, 24. 46. 36, 6. II 31, 12. V 54, 20. populos I 3, 21.
- [porrecta (acc.) II 19, 11].
- porro V 27, 13.
- portam VII 25, 8. portā II 24, 5. III 25, 9. VI 37, 3. 38, 6. VII 50, 17. portarum VII 28, 8. portis (d.) VII 47, 10. portas II 6, 7. 33, 1. III 17, 7. V 50, 10. 53, 5. VI 37, 9. VII 12, 12. 15. 47, 12. 50, 11. 70, 15. portis (abl.) II 32, 11. 33, 16. III 6, 1. 19, 6. III 32, 4. V 51, 8. 10. 58, 10. VI 42, 5. VII 11, 18. 24, 10. 28, 9. 41, 12. 70, 8. 73, 5.
- portare II 29, 12. V 31, 9. portaret V 23, 7. portaturi erant I 5, 6. portari II 5, 17.
- portoria (acc.) I 18, 8. portoris (abl.) III 1, 6.
- portum III 22, 16. 21. 23, 3. V 2, 9. 5, 1. portu (abl.) III 14, 6. III 28, 4. V 2, 9. portus (n. pl.) III 20, 15. 36, 8. portuum III 9, 14. portus (acc.) III 9, 19. III 20, 7. V 8, 2. portibus (abl.) III 8, 5. 12, 14.
- poscere I 31, 42. V 6, 18. VII 1, 6. poposcit I 27, 6. II 15, 4.
- possessionis (g.) III 2, 15. possessionem I 44, 39. possessiones (acc.) I 11, 11. 44, 23. possessionibus (abl.) VI 22, 9.
- possidere II 4, 17. possideret I 34, 8. possiderent VI 12, 11.
- possido possederint III 7, 11.
- possum VII 50, 14. potest I 7, 3. 4. V 18, 8. 49, 17. VI 25, 3. 30, 5. VII 9, 7. 23, 16. 24, 12. 43, 10. 77, 17. potestis VI 35, 21. VII 77, 29. possunt II 17, 14. III 9, 24. V 39, 3. 58, 19. VI 27, 5. 28, 9. possit I 8, 7. 12, 3. 20, 20. III 21, 17. V 48, 9. 49, 20. VI 35, 4. 23. VII 1, 20. 14, 16. 29, 13. † 86, 3. possint I 17, 3. *6. III 7, 12. 13. 8, 5. 16, 24. V 2, 7. VI 18, 7. 33, 11. VII 2, 4. 5, 5. 8, 10. 71, 4. posse I 3, 22. 8, 9. 14, 10. 17, 11. 18, 14. 23, 10. 27, 11. 31, 45. 53. 55. 34, 9. 40, 24. 30. 42, 4. II 4, 14. 5, 7. 6, 13. III 2, 12. 9, 16. 17. 13, 13. 14, 3. 10. 21, 11. 28, 5. III 3, 3. 7, 9. 8, 2. 9. 4. 16, 5. V 11, 5. 22, 13. 24, 17. 26, 18. 27, 15. 17. 28, 11. 33, 5. [34, 12]. 36, 5. 10. 51, 8. VI 10, 8. 16, 6. 40, 5. VII 1, 8. 12. 14, 7. 8. 11. 20, 31. 21, 4. 37, 17. 45, 20. 55, 15. 24. 66, 13. 69, 2. 71, 10. 76, 16. 77, 14. poterat I 9, 5. 16, 6. II 8, 8. 10, 19. III 4, 10. III 20, 16. V 57, 12. VI 34, 7. 18. VII

- 16, 8. 36, 8. 44, 5. 45, 10. 65, 10. 80, 14. poterant I 9, 2. †8. 25, 8. 39, 15. †47, 6. II 1, 14. 8. 14. 20, 10. 22, 7. 29, 12. III 13, 17. IIII 24, 5. 26, 3. V 3, 10. 19, 14. 35, 9. VI 12, 22. VII 87, 8. posset I 7, 17. 13, 2. 16, 15. 20, 5. 32, 8. 35, 16. 37, 10. 39, 24. 40, 17. 43. 43, 22. 25. 44, 38. 45, 2. 46, 7. II 8, 8. 17, 19. 18, 6. 21, 6. 25, 8. 12. III 11, 13. 14, 24. 26, 9. 29, 3. IIII 23, 9. 28, 1. 6. 31, 10. 36, 6. V †3, 16. 7, 3. 5. 11, 7. 27, 20. 31, 9. 44, 26. 46, 8. 47, 10. 49, 15. 50, 4. 5. 58, 5. VI 1, 10. 4, 3. 29, 18. 31, 12. 36, 11. VII 6, 5. 9, 14. 20, 30. 24, 14. 31, 5. 32, 6. 36, 20. 39, 13. 52, 6. 66, 5. *86, 3. 89, 9. posset I 2, 12. 3, 18. 6, 2. 5. 8, 13. *9, 3. 11, 4. 13, 13. †17, 6. 26, 2. 29, 4. 8. 36, 18. II 4, 2. 5, 17. 8, 15. 17, 9, 10. 17, 13. 25, 16. 28, 8. 31, 5. 11. III 3, 9. 13, 3. 14, 13. 15, 8. 21, 4. 26, 5. 29, 10. IIII 4, 11. 13, 15. 14, 3. 19, 8. 22, 16. 29, 12. V 1, 8. *3, 16. 10, 8. 16, 3. 18, 11. 33, 11. VI 1, 15. 2, 4. 3, 3. 33, 13. 37, 9. VII 19, 11. 20, 15. 22. 35, 11. 36, 23. 47, 9. 55, 22. 56, 12. 72, 9. 73, 7. 11. 74, 5. 75, 2. 6. 81, 5. potuit I 26, 6. 37, 11. II 12, 7. III 9, 5. IIII 12, 16. 21, 19. V 42, 7. 55, 6. VI 35, 4. VII 74, 1. potuerunt IIII 14, 10. 26, 13. †14. 35, 6. 8. 36, 8. VI 8, 19. 40, 16. VII 13, 4. 55, 17. 62, 19. potuerit I 17, 13. 31, 26. V 27, 15. potuerint I 40, 22. II 3, 13. IIII 8, 4. VII 20, 18. potuisse I 37, 5. 39, 6. V 5, 3. 27, 20. VI 42, 4. VII 20, 6. potuerant *I 47, 6. II 7, 7. *III 26, 14. VII 83, 5. potuisset VII 41, 3. 52, 11. potuissent I 26, 16. 31, 21. II 9, 12. IIII 3, 11. VII 52, 5. 88, 17.
- post I 5, 1. 47, 1. II 5, 15. 9, 8. 14, 1. 19, 5. 29, 14. III 5, 12. 10, 3. IIII 1, 11. 9, 2. 16, 9. 30, 2. V 17, 9. 13. 51, 6. 53, 3. 58, 22. VI 8, 21. 10, 1. 14, 14. 17, 4. 22, 6. 33, 8. 41, 4. VII 11, 2. 15, 13. 30, 5. 50, 21. 60, 10. 67, 17. 72, 12. 83, 15. 87, 2. post ponere VI 3, 10. post positus V 7, 14. post tergum IIII 15, 1. 22, 7. VII 62, 13. 84, 7. 88, 7.
- postea I 21, 11. 22, 3. 28, 15. 40, 19. II 17, 4. 30, 3. 32, 10. IIII 30, 2. V 8, 16. 23, 9. VI 23, 17. 39, 9.
- posteaquam I 31, 13. 46, 8. postea uero quam IIII 37, 11. postea quam IIII 19, 4. V 3, 12. 6, 12. 32, 1. VI 10, 11. VII 82, 2.
- posterum (m.) III 23, 20. VII 41, 12. (acc. n.) VII 11, 12. postero (abl. m.) I 15, 1. III 6, 13. IIII 11, 13. 38, 1. V 17, 1. 38, 4. 40, 6. 49, 9. 52, 12. 53, 7. VI 7, 16. VII 18, 5. 26, 2. 27, 1. 29, 1. 35, 8. 52, 1. 53, 8. 67, 2. 79, 4. 89, 1. posteris (d. m.) VII 77, 37.
- postquam I 24, 1. 27, 5. II 5, 9. III 15, 3. VI 9, 1. 29, 1. VII 58, 2. 87, 7.
- postremo (adu.) V 28, 14. 29, 12. VII 1, 20. 87, 2.
- postridie I 23, 1. 48, 2. 51, 1. II 12, 1. 33, 16. IIII 13, 10. V 10, 1.
- postulare II 4, 16. postulandi I 43, 12. postulabat I 54, 6. II 22, 3. 33, 7. VII 34, 15. postulare I 35, 7. IIII 16, 15. postulerent I 34, 2. IIII 16, 11. 23, 14. postulavit I 42, 10. 43, 7. 22. postulasset I 42, 2. postulassent IIII 6, 5. postulatum (sup.) I 31, 28. postulata (acc.) I 44, 1. postulatis (abl. n.) I 40, 8. 42, 8. IIII 11, 14.
- potens potentes VII 77, 42. potentiorum (m.) VI 11, 9. potentiores (n. m.) VI 22, 9. potentiorum VI 13, 5. potentioribus (abl. m.) II 1, 12. potentissimum (m.) II 4, 18. potentissimo (d. m.) I 13, 15. potentissimos I 3, 21. potentissimis (abl. m.) VI 22, 13.
- potentatu I 31, 11.
- potentia (n.) I 18, 19. potentiae (g.) I 18, 14. VII 4, 2. 32, 14. 39, 2. potentiam VI 15, 6. potentia VI 12, 7.
- potestas I 48, 8. II 6, 9. potestatis IIII 16, 15. potestati II 31, 6. potestatem I 16, 14. 40, 26. 50, 8. II 3, 4. 13, 8. 34, 5. III 17, 13. IIII 11, 6. 15, 10. 38, 5. V 51, 7. VI 19, 6. 23, 7. VII 13, 11. 32, 9. 33, 18. potestate I 32, 14. V 3, 21. 41, 3. VI 14, 18. 36, 16. VII 4, 18. 43, 2.
- potitur VI 4, 4. VII 11, 19. 58, 9. potiuntur VI 35, 15. VII 46, 10. potiri I 2, 6. 3, 22. III 24, 6. potirentur I 30, 8. potiti sunt I 26, 11. potitus II 26, 9. VII 86, 20. potitos II 24, 18. potiundi (g. n.) II 7, 5. potiundorum (n.) III 6, 4.
- potius I 45, 4. II 10, 14. VI 34, 19. 33. VII 37, 12. 78, 4.
- prae II 30, 9. VII 44, 4.
- praeacutā VII 22, 14. praeacuti (pl.) VII 73, 16. praeacutae (n. f.) III 14, 14. praeacutas II 29, 9. praeacuta

- (acc.) IIII 17, 8. praecutis (abl. n.) VII 73, 8.
 praebant VI 38, 12. praebat VII 36, 9. praebent II 17, 18. III 25, 5. praebuit III 17, 16.
 praecauendum I 38, 5.
 praecedunt I 1, 11.
 praiceps praecipiti (abl. m.) IIII 33, 10.
 praecipites (n. m.) II 24, 2. praecipites (acc. m.) V 17, 9.
 praecipit V 56, 15. 58, 11. praeeperat VII 9, 2. praecipiat VI 39, 6. erat praecceptum I 22, 8. V 48, 13. VII 47, 12. praeccepto (abl.) V 35, 1. praecceptis (abl.) VI 36, 1.
 praecipitauerunt IIII 15, 5. praecipitabantur VII 50, 10.
 praecipuo (abl. m.) V 54, 14.
 praecipue I 40, 46. VII 40, 2.
 praeccludo erant praecclusi V 9, 14.
 praeconibus V 51, 4.
 Praeconinus III 20, 5.
 praecurrunt VI 39, 2. praecurreret VII 9, 12. praecurrerent VII 37, 20.
 praeda (n.) VI 43, 4. praedae (g.) IIII 34, 12. 37, 8. V 12, 3. VI 34, 10. 22. VII 45, 18. 89, 10. praedae (d.) VII 28, 10. praedam V 34, 3. VI 8, 2. 35, 8. 20. 24. VII 11, 22. 14, 19. praedā VI 3, 4. 35, 15. 41, 3.
 praedicant VI 18, 1. 23, 12. praedicabant I 39, 5. praedicauit I 44, 2. praedicauerunt IIII 34, 11.
 praedor praedandi II 17, 15. 24, 6. III 17, 9. IIII 9, 5. 16, 7. V 19, 7. praedantium (m.) VII 46, 13.
 praeduxerant VII 46, 6. 69, 9.
 praeferrent II 27, 6. praeferebantur V 54, 19.
 praeficit III 11, 13. V 47, 3. VI 32, 17. VII 9, 4. 64, 11. praeficiunt VII 83, 13. praefecit I 10, 8. 52, 2. II 11, 10. V 9, 7. 24, 10. VI 29, 11. praefecerat V 1, 8. 53, 20. VII 45, 17. 61, 4. praefecerant V 11, 21. praeficeretur VII 37, 12. praefectus equitum VII 67, 16.
 praefecti (pl.) VII 76, 10. praefectis (d.) IIII 22, 14. praefectos III 7, 8. 26, 1. IIII 11, 14. praefectis (abl.) I 39, 9. VII 66, 7.
 praefixis (abl. f.) V 18, 5.
 praemetuens VII 49, 2.
 praemittit I 15, 4. II 17, 1. IIII 21, 3. VI 29, 16. VII 10, 9. praemitteret IIII 11, 5. praemisit II 11, 9. praemiserat VII 9, 9. praemittitur I 21, 11. praemissum (m.) IIII 27, 5. praemisso (abl. m.) II 19, 1. IIII 24, 1. V 18, 8. praemissis (abl. m.) VII 48, 4. (n.) VI 8, 9.
 praemium (acc.) VII 37, 6. praemio (abl.) I 44, 39. VII 37, 15. praemia (acc.) I 43, 13. V 58, 16. VI 13, 14. VII 27, 8. 34, 3. praemiis (abl.) I 44, 4. III 18, 3. 26, 2. V 40, 2. 45, 9. 48, 6. 55, 10. VI 14, 8. VII 1, 14. 47, 19.
 praecoccupauerat VI 41, 7. praecoccuparentur VII 26, 17.
 praecoptarent I 25, 9.
 praeparauerant V 9, 13. †VII 82, 9.
 *praeparata erant VII 82, 9. praeparata (n. f.) IIII 14, 14.
 praeposuit I 54, 7. erat praepositus VI 40, 9.
 praerumpebantur III 14, 17. praerupta (acc.) VII 86, 7. praeruptis (abl. f.) VI 7, 12.
 praesaepito (abl. m.) VII 77, 29.
 praescribere I 40, 22. II 20, 9. praescriberet I 36, 5. praescriptum (acc. n.) I 36, 3.
 praesentia (n. s.) V 43, 8. praesentiā I 15, 11. V 37, 1. VI 43, 7. VII 2, 3.
 praesentire VII 30, 4. praesensisset V 54, 8.
 praesertim I 16, 16. 33, 17. II 30, 8. III 17, 13. IIII 8, 5. V 27, 20. 47, 11. 49, 16. VI 8, 5. VII 8, 14. 76, 17.
 praesidium (n.) VI 34, 2. 35, 12. praesidii III 23, 16. V 41, 8. VI 34, 4. 35, 22. VII 38, 20. praesidio (d.) I 25, 14. 44, 13. II 19, 7. 26, 7. III 26, 4. V 9, 4. 6. 11, 13. VI 8, 15. 29, 11. 32, 14. 34, 16. VII 15, 9. 49, 3. 57, 3. 60, 7. [62, 16]. 63, 5. praesidium (acc.) I 38, 15. 42, 17. 51, 1. II 5, 18. 11, 17. 29, 13. VI 29, 9. 37, 18. VII 10, 4. 11, 9. praesidio (abl.) IIII 18, 3. 22, 21. VI 5, 17. 7, 8. 9, 8. 14, 11. 33, 9. 38, 1. 42, 2. 43, 17. VII 1, 19. 36, 17. 20. 40, 6. 59, 14. 61, 12. 70, 6. praesidia (n.) VII 65, 1. 74, 5. praesidia (acc.) I 8, 6. II 33, 4. VII 7, 7. 8, 2. 55, 19. praesidiis (abl.) IIII 4, 8. VII 34, 5. 65, 7. 69, 14. 87, 9.
 praestant IIII 33, 8. praestate VI 8, 12. praestare I 17, 8. II 31, 11. VII 1, 20. 10, 6. 17, 20. praestabat II 15, 4. V 33, 8. praestaret III 13, 15. IIII 14, 7. praestarent I 2, 5. praestitistis VI 8, 13. praestiterunt II 27,

7. praestiterat V 45, 8. praestitero III 25, 13.
 praesto V 26, 4.
 praesum praesit VI 13, 21. praesit V 20, 8. praesint VI 21, 2. 23, 8. praesentem I 37, 7. V 24, 15. praesens (n. n.) V 29, 18. praesentis (g. m.) V 7, 17. praesentem (m.) VII 62, 5. (f.) VII 66, 8. praesente (m.) I 19, 16. 47, 18. 53, 19. praesentibus (abl. m.) I 18, 2. praerant I 18, 27. 52, 14. II 9, 10. III 14, 7. 17, 8. VII 3, 6. praerant I 16, 12. 39, 20. V 22, 8. praerant II 6, 11. VII 67, 18. praerant V 2, 8.
 praeter I 11, 12. 43, 7. 48, 8. III 3, 6. III 1, 21. 20, 9. 10. V 12, 12. 14, 7. 24, 18. 54, 13. VI 3, 8. 8, 17. 40, 21. VII 61, 6.
 praeterea I 34, 6. 40, 44. III 17, 8. 20, 9. III 22, 13. V 13, 9. 33, 16. VI 14, 15. 36, 15. VII 14, 8. 16.
 praetereunda (n. s. f.) VII 77, 6. praetereundum VII 25, 7. praeterita VII 77, 1. praeterita (acc.) 20, 19.
 praeternitteret III 13, 10. praeternitteretur VI 34, 19.
 praeterquam I 5, 5. VII 17, 17.
 praetor pro praetore I 21, 5.
 praetoriae (g.) I 42, 21. praetoriam I 40, 45.
 praeuertendum (acc. n.) VII 33, 7.
 praeusta VII 22, 13. praeusti (pl.) VII 73, 17. praeustae (pl.) V 40, 12.
 prana (n. n.) III 2, 6. pravis (abl. n.) VII 39, 10.
 precibus (d.) I 20, 15. (abl.) I 16, 17. V 6, 9. VI 31, 12. VII 8, 15. 15, 14. 26, 9. 78, 8.
 premere V 32, 6. VII 32, 6. premebant I 52, 13. premerent VII 19, 7. 28, 8. premitur VII 77, 48. premuntur VI 13, 5. prematur III 18, 6. premantur III 33, 7. premi II 24, 14. III 4, 6. III 32, 12. V 28, 13. VII 20, 29. 67, 7. 80, 11. 81, 15. premebantur III 1, 5. VII 63, 13. premeretur V 37, 12. premerentur III 16, 18. 19, 4. V 43, 10. VII 51, 1.
 prendit (praes.) I 20, 13.
 pretio (abl.) I 18, 9. III 2, 4.
 pridie I 23, 9. 47, 6. III 13, 15. V 17, 2. 40, 7.
 primi pili III 5, 5. primum pilum V 35, 13. VI 38, 2. primipilo (abl.) II 25, 7.
 primus VII 48, 5. prima (n. s. f.) I 25, 18. II 17, 8. primum (m.) II 11, 3. III 2, 12. V 23, 12. VI 37, 7. primam I 24, 11. 49, 4. II 25, 14. VII 3, 10. primum (acc. n.) I 15, 13. III 9, 23. primo (abl. m.) II 24, 2. 30, 1. VI 8, 19. VII 28, 13. 56, 14. 62, 6. primā I 22, 1. 27, 12. II 11, 7. III 24, 1. V 23, 14. 31, 7. 12. 35, 11. 45, 7. 49, 9. 50, 7. VI 7, 16. VII 36, 10. 45, 3. 60, 4. 62, 1. 83, 14. primo (abl. n.) VI 3, 7. VII 67, 3. primi (pl.) I 10, 17. II 27, 7. VII 27, 8. 62, 8. primae (n. pl.) II 19, 13. prima (n. n.) II 19, 14. primorum (m.) I 41, 6. V 28, 8. 37, 2. primis (d. m.) V 43, 17. 44, 2. primos II 3, 3. 10, 6. V 32, 7. VI 35, 13. prima (acc.) II 21, 13. primis (abl. m.) II 13, 1. V 6, 2. 30, 2. VI 7, 20. VII 42, 1. primis (abl. f.) III 23, 5. [25, 16]. V 15, 9.
 in primis I 33, 7. V 54, 4. inprimis VI 14, 13. VII 1, 15.
 primum (adu.) I 25, 1. 35, 7. 39, 8. 40, 3. 42. II 1, 6. 2, 4. 10, 12. 30, 5. III 2, 7. 9, 5. 11, 13. 14, 4. 20, 14. III 12, 1. 21, 4. V 14, 11. VII 11, 7. 8. 24, 13. 30, 9. 51, 6.
 primo (adu.) I 31, 13. II 8, 1. III 4, 4. III 33, 1. 37, 4. V 6, 9. VI 39, 8. VII 15, 13. 30, 5. 48, 2. 58, 1. 87, 1. princeps I 13, 6. VI 4, 1. 44, 5. VII 37, 4. 88, 9. princeps (n. s. f.) I 12, 16. 41, 3. principem I 7, 9. 19, 14. V 56, 9. principe VII 65, 5. principes (n.) I 30, 2. 31, 1. II 14, 7. III 11, 7. 27, 15. 30, 1. V 3, 13. 5, 6. 41, 1. VI 11, 6. 12, 1. 24. 22, 4. 23, 8. VII 1, 10. 32, 7. 38, 4. principum II 5, 2. VI 12, 9. VII 38, 23. 75, 2. principibus (d.) I 44, 35. VII 64, 17. principes (acc.) III 8, 12. V 6, 13. 54, 12. VII 2, 2. 36, 9. 37, 15. 89, 6. principibus (abl.) I 16, 10. II 14, 4. III 6, 8. 13, 12. V 4, 8. 54, 1. VI 23, 12. VII 4, 6. 28, 17.
 principatus (n. s.) VI 8, 26. principatum I 3, 14. 17, 6. 31, 10. 43, 17. VI 12, 12. 19. VII 4, 2. principatu V 3, 3. VI 13, 24. VII 39, 6. 63, 15.
 prioris (g. m.) V 23, 8. priores (n. m.) II 11, 15. priores (acc. m.) III 7, 4. (f.) VII 82, 9. prius (adu.) VII

- 47, 20. prius quam I 19, 11. 43, 17.
44, 20. 53, 2. II 32, 2. III 18, 15. 26,
8. III 12, 9. 14, 2. V 27, 26. 58, 13.
VI 5, 11. 30, 7. 37, 3. VII 9, 13. 25,
13. 36, 4. 47, 9. 56, 2. 78, 3. 82, 10.
priusquam II 12, 1. III 10, 9. III 4,
17. 21, 1. V 56, 14. VI 3, 3. 4, 3. VII
1, 16. 36, 19. 71, 1.
pristini (*g. m.*) III 14, 8. pristinae
(*g.*) I 13, 11. II 21, 4. VII 62, 3. 76,
6. 77, 13. pristinum (*m.*) VII 54, 12.
pristinam III 26, 15. V 48, 13.
priuatim I 17, 3. V 3, 15. 55, 13.
priuatus VI 13, 15. priuati (*g. m.*) III
1, 12. priuata I 12, 13. priuata
(*acc.*) I 5, 4. VI 13, 9. priuatis (*abl.*
f.) V 8, 18. VI 13, 13. 14, 8.
pro I 2, 13. 14, 14. 21, 5. 22, 14. 26,
7. 30, 3. 31, 8. 42, 7. 43, 11. 44, 34. 48,
7. 51, 3. 4. II 8, 5. 17. 14, 1. 9. 25,
17. 31, 7. III 9, 10. 13, 8. 9. 15 (*bis*).
18, 5. 29, 4. III 17, 23. 32, 4. 35, 5.
V 7, 16. 8, 4 (*bis*). 12, 9. 15, 7. 16, 2.
25, 3. 27, 5. 22. 23. 24. 32. 37, 12. 38,
6. 41, 16. †44, 7. 50, 5. 52, 8. 54, 15.
16. VI 3, 13. 5, 9. 13. 10, 15. 16, 3.
5. 19, 11. 27, 6. 28, 12. 34, 24. VII 5,
15. 19, 14. 24, 15. 27, 7. 39, 7 (*bis*).
42, 5. 51, 3. 56, 11. 66, 18. 68, 2. 70,
5. 11. 71, 16. 74, 2. 75, 23. 76, 3. 83,
19. 89, 7.
probat I 3, 16. probant VI 23, 14. 40,
7. VII 63, 10. 77, 12. probent V 31,
4. probare V 27, 15. probabat III
21, 14. probarem VII 77, 16. pro-
barat VI 32, 13. probauerant VI 40,
13. *probandae (*g. f.*) V 44, 7. pro-
batā VII 15, 1. 67, 1. probato (*abl.*
n.) III 24, 9. V 48, 1.
procedit V 44, 8. 47, 2. procedunt VI
35, 15. procederent VII 16, 7. pro-
cessit II 25, 14. processerit VI 25,
9. processerat VI 8, 1. processerant
II 20, 4. VII 80, 21. processisset I
38, 1. III 32, 11. processissent VII
61, 14. processurum (*m.*) III 11, 12.
processuros VII 14, 14. procedendum
(*n. n.*) VII 52, 3.
Procillus I 53, 12. Procillum I 47, 9.
proclinatam VII 42, 7.
proconsul III 20, 6. proconsule VI
1, 4.
procul II 30, 5. III 12, 13. V 17, 1.
34, 9. 48, 17. VI 29, 19. 36, 1. 39, 7.
VII 12, 10. 28, 16. 45, 8.
procumbunt VI 27, 4. VII 15, 7. pro-
cumberent III 17, 12. procubuerant
VI 43, 7. procubuissent II 27, 2.
procurant VI 13, 9.
procurrunt VI 40, 1. procurrentem (*m.*)
V 44, 12. procurrerunt I 52, 6. VII
26, 8. procurrerat V 34, 7.
prodeo prodit VI 38, 5. prodire I 50,
4. prodiret V 26, 11. prodeundum
I 48, 16.
proditionis VII 20, 1. 33. 38, 5. prodit-
tionem VII 20, 20.
proditorum VI 23, 16.
prodo produnt VI 20, 8. prodere III 25,
12. proderet I 13, 18. prodi VII 77,
37. prodenda (*n. n.*) VI 25, 12. proditi-
um (*acc. n.*) V 12, 2. VI 18, 2.
producit VII 20, 24. producere III 30,
8. produxit I 48, 7. producuntur VII
38, 9. 89, 7. produci VII 11, 5. 12,
7. 45, 4. 89, 6. productā V 52, 5. pro-
ductis (*abl. f.*) III 17, 13. 24, 1. 9. VII
79, 10.
proeliantur III 2, 3. 33, 5. proeliari
VII 18, 4. 65, 13. proeliabantur II
23, 11. proeliarentur V 17, 11.
proelium (*n.*) I 18, 24. 31, 41. 40, 23.
53, 1. VII 70, 1. proelii II 19, 16.
21, 7. [V 16, 8]. VII 19, 12. 45, 21.
62, 6. proelio (*d.*) VII 87, 11. proe-
lium (*acc.*) I 15, 6. 22, 9. 23, 9. 25,
3. 16. 46, 6. 50, 12. 51, 11. 52, 4. II
19, 9. 27, 3. III 5, 11. 13, 15. 14, 11.
20, 14. 17. 30, 2. 34, 4. V 9, 10. 32, 8.
50, 8. VI 8, 7. 38, 8. VII 13, 1. 62,
17. 80, 3. 88, 4. proelio (*abl.*) I 12,
19. 13, 1. 15, 7. 9. 10. 22, 11. 26, 1. 4.
12. 31, 40. 44, 9. 48, 3. 10. 50, 9. 14.
54, 1. II 8, 2. 9, 4. 6. 23, 8. 25, 9. 26,
8. 28, 1. III 4, 8. 5, 6. 10. 16, 1.
28, 7. III 11, 16. 12, 11. 17. 13, 1. 6. 18.
16, 8. 22. 27, 1. 8. 33, 6. 35, 5. V 15, 1.
16, 5. 8. 17, 3. 22, 8. 26, 9. 37, 15. 50,
5. VI 5, 6. 17, 9. 31, 2. VII 6, 6. 9,
17. 36, 2. 13. 53, 7. 59, 9. 65, 4. 76, 17.
77, 22. 80, 9. 87, 4. proeliorum VII
62, 3. proeliis (*abl.*) I 1, 11. 10, 14.
31, 19. 48, 14. II 8, 3. 20, 8. 30, 2.
III 1, 9. III 2, 7. 24, 2. 13. 33, 3. V
50, 1. VI 12, 6. 16, 3. 24, 13. 38, 3.
VII 47, 7. [88, 3].
profectio II 11, 4. VII 43, 16. profec-
tionis V 33, 6. profectionem I 3, 7.
6, 13. V 47, 10. [VI 7, 22]. profec-
tione V 7, 13. 32, 2. VII 53, 4.
profert VII 84, 3. proferant VII 82, 9.
proferre VII 48, 10.

- proficere VI 29, 17. proficiebant VII 82, 2. profecisse I 38, 4. profecissent VII 20, 32. profici III 21, 11. VII 66, 10. profectum (*acc. n.*) III 19, 16. profiscitur III 6, 2. 21, 5. V 1, 14. 2, 2. 18. 11, 14. 21, 8. 38, 2. VI 3, 14. 5, 17. 6, 9. 7, 10. VII 1, 2. 5, 8. 8, 3. 10, 12. 11, 7. 12, 2. 57, 4. 90, 1. profiscimur VII 38, 3. profiscuntur V 31, 18. VI 13, 30. VII 76, 15. profiscatur III 18, 8. profiscantur I 5, 10. V 31, 3. profiscisci I 7, 2. III 11, 7. 13. III 20, 3. 32, 9. V 25, 9. 41, 12. 46, 4. VI 1, 6. 5, 3. 16. 33, 3. VII 32, 5. 33, 10. 60, 9. 90, 6. profiscens (*m.*) III 37, 8. profiscentes (*n. f.*) I 51, 11. profiscendum (*acc. n.*) I 3, 2. 39, 12. profiscere-tur II 2, 9. III 1, 1. VII 7, 6. profectus est I 41, 12. 54, 8. II 35, 9. III 23, 2. VI 44, 11. VII 6, 3. 13, 10. sint profecti VII 20, 12. erant profecti I 28, 5. erant profectae III 28, 7. V 5, 4. profectus esset III 7, 4. profectus I 12, 7. II 21, 8. 25, 2. VI 12, 13. 29, 13. 43, 1. VII 9, 16. 18, 8. profectum (*m.*) V 29, 4. 48, 11. VI 33, 7. 35, 17. VII 18, 5. 54, 8. profecti (*pl.*) VII 58, 13. profectae (*n. pl.*) III 14, 6. profectos VI 40, 8. proficitur V 38, 10. profitentur VII 2, 1. profiteantur VI 23, 13. profiteantur VII 37, 16. profligatis (*abl. m.*) II 23, 9. VII 13, 5. profuit III 10, 1. profugit V 53, 8. VII 40, 13. profugere VI 3, 8. VII 26, 2. profugerent VII 11, 14. profugit I 53, 6. VI 31, 6. profugerunt VI 44, 7. profugisse I 31, 28. II 14, 8. profugisset III 20, 7. V 54, 8. prognati (*pl.*) II 29, 10. prognatos VI 18, 1. progrediatur VII 61, 13. progrediantur VII 45, 19. progredi II 10, 9. III 23, 3. V 7, 4. 43, 21. 56, 4. VI 29, 4. VII 60, 5. 66, 16. progrediebatur VI 8, 9. progrediebantur VII 73, 3. progredieretur III 11, 3. progressus I 50, 2. III 23, 18. V 9, 7. 49, 10. VII 7, 2. 40, 9. 49, 7. progressum (*m.*) VI 36, 5. progressam VII 45, 11. progressi (*pl.*) II 23, 7. III 4, 12. 24, 9. V 9, 9. progressis (*abl. m.*) V 10, 3. prohibent I 1, 12. VI 23, 19. prohibeat III 11, 5. VI 29, 18. prohibeant I 9, 11. prohibere I 6, 4. 8, 7. 10, 13. 11, 10. 15, 12. III 30, 7. V 9, 10. 32, 7. VI 10, 17. VII 57, 11. 64, 8. prohibente (*m.*) III 6, 15. prohibebat V 19, 10. VII 17, 4. 78, 10. prohibebant III 4, 9. 24, 4. V 9, 15. VI 34, 12. VII 22, 15. prohiberet III 11, 5. prohiberent I 49, 9. II 9, 13. 28, 12. III 34, 9. VII 33, 16. prohibuit I 47, 19. prohibuerint II 4, 7. prohibiturum (*m.*) I 8, 10. prohibitori (*n. pl.*) VII 36, 16. prohibitor VII 38, 8. prohibetur VII 4, 6. prohiberentur VII 14, 5. prohibebantur III 1, 6. prohiberetur I 49, 2. III 16, 19. prohibitus VI 31, 3. prohibitis (*abl. m.*) V 21, 2. proicere VII 81, 5. proiciebat VII 25, 10. proiecit III 25, 14. V 37, 12. proiecerunt I 31, 5. proiecissent I 27, 3. II 15, 13. proiciuntur VII 89, 8. proiectae (*n. f.*) VII 26, 8. proiectis (*abl. n.*) VII 40, 15. proinde V 34, 4. VII 38, 18. 50, 19. 66, 11. prominentes (*n. f.*) VII 47, 14. promiscue VI 21, 11. promitto promisso (*abl. m.*) V 14, 7. promouere II 31, 5. promouit I 48, 1. promoueri VII 70, 11. promotā VII 27, 1. promptus III 19, 15. promunturiis (*abl.*) III 12, 2. prone III 17, 12. pronuntiat V 56, 12. VI 37, 13. pronuntiare III 5, 8. V 33, 11. 34, 2. VII 38, 8. pronuntiantur VII 20, 27. *pronuntiarunt (tpronuntiarint) VII 5, 14. pronuntiauerat VII 38, 10. pronuntiatu V 31, 7. pronuntiarum V 34, 9. 51, 4. VII 20, 24. pronuntiatā VI 3, 13. 44, 5. prope I 22, 9. II 28, 1. 32, 8. III 3, 9. 12, 14. 28, 1. V 10, 5. 20, 1. 57, 7. VI 23, 4. VII 15, 5. 8. 11. 19, 8. 29, 13. 32, 3. 33, 12. 36, 6. 44, 8. 57, 7. 80, 16. 23. 83, 14. propius I 42, 3. 46, 2. III 9, 3. 11, 17. 28, 3. V 34, 10. 37, 3. 51, 3. VII 18, 3. 20, 2. 9. 82, 2. propellit V 44, 21. propulerunt VII 80, 18. propulerant I 15, 8. propelli III 25, 5. properabat II 35, 5. properaret II 11, 4. V 33, 18. propinquitas VI 24, 11. propinquitatem II 20, 12. III 3, 9. VII 19, 7.

- propinquitatem VI 7, 25. propinquitates (*acc.*) VI 30, 13. propinquitatibus (*abl.*) II 4, 10.
- propinquus III 14, 25. propinquum (*m.*) VII 83, 13. propinquā III 36, 4. propinqui (*n. pl.*) VI 5, 7, 8, 24, 19, 7. VII 39, 12. propinquae (*n. pl.*) II 35, 7. propinqua (*n. n.*) VI 40, 4. propinquis (*d.*) VII 77, 20. propinquos I 44, 4. VI 2, 1. propinquas I 18, 16. propinquis (*abl. m.*) I 16, 15. V 4, 5, 57, 4. VI 14, 4. VII 38, 7.
- proponit I 17, 2. 20, 18. III 18, 5. V 52, 13, 58, 15. VI 7, 21. VII 45, 20, 71, 5. proponere VI 11, 3. proponebant VII 15, 5. proposuit VII 27, 8. proposuerat VII 47, 1. proponendum II 20, 2. VII 5, 15. proponebatur III 17, 5. proposita VII 14, 19. propositis (*abl. n.*) V 40, 2.
- pro praetore I 21, 5.
- proprietate V 27, 22.
- proprium (*acc. n.*) VI 23, 2. proprios VI 22, 3.
- propter I 9, 2. 16, 2. 18, 7. 18, 20, 5. 26, 15 (*bis*). 28, 10. 39, 36. 40, 47. 47, 19 (*bis*). II 8, 1. 2. 12, 5. 16, 9. 20, 12. 44, 4. 21. III 2, 10 (*bis*). 4, 9. 9, 14. 15. 13, 10. 18. 19, 5. 23, 14. 24, 3. 7. III 1, 21. 3, 9. 10. 4, 9. 10. 17, 5. 22, 8. 24, 5. 25, 9. 27, 9. 38, 3. V 1, 8. 3, 20. 16, 2. 22, 12. 24, 2. 33, 9. VI 12, 21. 24, 2. 25, 7. VII 20, 14. 41, 8. 43, 11. 52, 8. 57, 8. 77, 6. 83, 4. 86, 7.
- propterea I 1, 6. 3, 17. 6, 6. 7, 10. 16, 6. 18, 9. 20, 4. 26, 7. 30, 6. 31, 7. 30. 34. 32, 12. 38, 8. 40, 18. II 4, 10. III 21, 10. III 3, 7. V 16, 6. VII 26, 4.
- propugnatoribus (*abl.*) VII 25, 14.
- propugno propugnandi II 7, 4. propugnantes VII 86, 9. propugnabant V 9, 14.
- propulsare I 49, 10. propulsarent VI 15, 4. prorae (*pl.*) III 13, 4.
- *prorutis (†proruptis) III 26, 7.
- prosequi III 26, 13. V 9, 18. 52, 1. prosecutus II 5, 1. prosecuti (*pl.*) III 1, 12.
- prospectus (*n.*) II 22, 5. prospectu V 10, 4. VII 81, 12.
- prospiciam VII 50, 14. prospiciendum I 23, 4. V 7, 4.
- prosternere VII 77, 25.
- prosum prodesse VI 40, 15.
- protegunt V 44, 13.
- proterrent VII 81, 12. proterritis (*abl. m.*) V 58, 11.
- protinus II 9, 7. V 17, 12. VI 37, 2. VII 68, 2. 88, 14.
- proturbare VII 81, 6. proturbatis (*abl. m.*) II 19, 19.
- proueho* proeuctus V 8, 7. prouectae (*pl.*) III 28, 10.
- prouenerat V 24, 3.
- prouentum VII 80, 5. prouentus (*acc.*) VII 29, 6.
- prouidet VI 10, 4. prouideat VII 39, 1. prouident VI 37, 12. prouidere III 9, 11. V 33, 10. VII 30, 4. prouideret V 8, 3. prouidisset V 33, 1. prouideri II 22, 6. VI 34, 18. VII 16, 8. prouidebatur VI 34, 18. prouisum est VII 20, 36. prouisum erat III 29, 14. prouisa erant VII 65, 1. esset prouisum III 3, 3. 18, 13. prouisā III 20, 9. prouiso (*abl. n.*) VI 44, 10.
- prouinciae (*g.*) I 1, 6. 10, 4. 14. 15. 19, 14. 44, 22. 53, 15. III 20, 10. V 1, 15. VII 64, 18. prouinciae (*d.*) I 7, 4. 28, 12. III 2, 16. VII 64, 10. 66, 5. prouinciam I 2, 10. 6, 5. 7, 1. 10. 15. 8, 9. 10, 17. 14, 8. 33, 16. 35, 15. 44, 23. 45, 7. II 29, 10. III 6, 14. VII 6, 5. 7, 4. 56, 4. 59, 4. 66, 8. 77, 47. prouinciā I 8, 2. 10, 3. 15, 3. 33, 17. III 9, 3. VII 1, 4. 7, 9. [55, 22]. 65, 2. 10. prouinciarum VI 24, 11.
- prouincialibus (*abl. m.*) VII 7, 7.
- prouolauerunt II 19, 18.
- proximi (*g. m.*) V 40, 11. proximum (*n. n.*) I 6, 8. 10, 10. proximum (*m.*) I 22, 7. 24, 2. VI 40, 1. proximum (*m.*) VII 68, 5. proximam V 29, 15. VII 79, 11. proximo (*abl. m.*) I 50, 1. VII 32, 15. proximā I 40, 41. II 12, 9. 35, 6. III 18, 7. proximo (*abl. n.*) I 44, 29. VII 87, 5. proximi (*n. pl.*) I 1, 9. II 3, 2. 12, 2. 27, 8. III 11, 2. V 35, 6. proximi (*n. pl.*) I 54, 3. VI 31, 7. 35, 9. proximus (*d. m.*) VII 3, 9. proximos VII 64, 13. proximas I 12, 10. VI 36, 11. proximas VI 8, 20. proxima (*acc.*) III 12, 10. proximis (*abl. m.*) VI 2, 3. 38, 6. proximis (*abl. m.*) VII 25, 11. proximis (*abl. f.*) I 3, 5. III 25, 18. proximus (*abl. f.*) VI 3, 1. (*abl. n.*) II 33, 11. V 29, 3. 30, 7. 46, 10. VII 87, 9. proximus (*abl. n.*) V 28, 14. VII 67, 17. proxime I 24, 5. II 8, 15. III 29, 12. proxume II 19, 6. V 24, 11. VI 32, 16.
- prudentialium I 4, 21.
- Ptiani (*pl.*) III 27, 3.

- puberes (n.) V 56, 6.
 publicat V 56, 11. publicant VII 43, 4.
 publicas publicam VII 55, s. publicum (acc. n.) VI 28, 7. VII 26, s. publico (abl. n.) V 1, 18. 54, 7. VI 18, s. VII 43, 2. publicas I 12, 17. V 47, 4. publica (acc.) VI 13, 9. publicis (abl. f.) VI 13, 12. 14, s. rei publicae (g.) I 20, 15. II 5, 5. reipublicae III 16, 19. VI 1, 5. 33, 11. rei publicae (d.) I 33, 11. 35, 16. III 25, 12. V 7, 5. reipublicae V 46, 7. VI 1, 11. rem publicam VI 20, 1. re publica I 34, s. VI 20, s. s. publice I 16, 2. III 3, 1. V 55, 13. VI 12, 9. 16, 7. VII 55, 11.
 Publius I 52, 14. III 5, 5. 7, 6. 20, 1. VI 38, 1. Publium III 8, 17. 11, 5. III 22, 20. VII 90, 12. Publio (abl.) † I 2, 2. II 34, 1.
 pudeat VII 42, 8.
 pudor I 40, 43. pudore I 39, 13.
 pueri (pl.) I 29, 4. II 13, 10. puerorum III 14, 11. pueris (abl.) II 28, 3. III 1, 17.
 puerili (abl. f.) VI 18, 8.
 pugnae (g.) I 48, 10. III 4, 8. 14, 9. III 13, 10. 24, 12. 33, 1. 34, 1. V 15, 11. 16, 1. pugnae (d.) III 23, 20. VII 48, 11. 49, 8. 80, 5. pugnam I 25, 6. II 16, 8. 25, 3. III 25, s. 26, 6. V 33, 14. 58, 8. pugna I 40, 26. II 28, 4. 29, 2. III 4, 10. 19, 13. 23, 18. 27, 1. III 11, 5. 34, 9. V 14, 6. 33, 8. 36, 8. VII 80, 10. pugnarum III 19, 8.
 pugnant II 27, 5. pugnare I 25, 2. 10. II 26, 6. pugnans (n. m.) V 35, 15. 37, 9. 12. VII 50, 20. pugnantes II 8, 14. VI 40, 20. pugnantium (m.) III 25, 5. VII 48, 6. pugnantibus (d. m.) II 21, 8. VII 84, 8. (abl. m.) VI 30, 15. pugnandi I 46, 12. 50, 3. II 10, 10. 21, 14. III 17, 13. V 34, 5. 51, 12. VI 10, 8. VII 25, 15. 45, 18. pugnandum III 34, 12. pugnaret VII 86, 3. pugnarent II 27, 9. V 43, 13. pugnaverunt III 37, 10. V 15, 8. pugnaverant VII 39, 8. pugnatur VII 67, 5. 84, 3. pugnari II 33, 14. VII 49, 1. erat pugnandum III 24, 8. pugnaretur III 5, 1. 15, 12. 25, 6. V 35, 11. 44, 6. VII 25, 2. 50, 1. 76, 17. 80, 17. 87, 8. pugnatum est I 26, 1. 7. 50, 7. 52, 7. II 10, 3. 33, 12. III 21, 1. III 26, 1. pugnatum sit I 26, 5. pugnatum esset III 22, 11. esset pugnatum I 26, 10.
 pulcherrimam VII 15, s. pulcherrimum (acc. n.) VII 77, 37.
 Pulio V 44, 2. 5. 11. 23. Pulioni V 44, 15. Pulione V 44, 19.
 pulsu III 13, 15.
 puluerem III 32, 5.
 *Pupio (abl.) I 2, 2.
 puppes (n.) III 13, 14. puppium III 14, 11.
 purgandi III 13, 13. VI 9, 10. VII 43, 5. purgati (pl.) I 28, 2.
 putat V 46, 9. putatis VII 77, 28. putant III 3, 1. V 12, 14. VI 14, 15. 21, 9. 23, 18. putabat I 7, 14. 33, 19. 46, 7. VII 8, 2. putaret I 14, 7. 33, 6. 35, 6. putarent I 40, 4. III 21, 3. VI 43, 14. putant III 10, 10. VI 2, 13. VII 73, 6.
 Pyrenaeos I 1, 20.
 Q. (= Quintus) III 38, 6.
 qua (adu.) I 6, 3. 8, 13. 10, 10. 38, 10. II 33, 8. V 46, 6. VII 36, 8. 44, 9. 71, 11.
 quadragenum (g. m.) III 17, 14. quadragenos VII 23, 15.
 quadringentorum II 8, 12. quadringentos I 5, 4. V 46, 10. VII 72, 5.
 quaerit I 18, 4. 5. VI 37, 11. VII 44, 5. quaerunt VI 35, 17. quaerant III 5, 6. quaereret I 32, 7. 50, 9. II 4, 1. 15, 8. quaerent I 40, 24. quaesiit I 32, 5. quaerendum I 40, 4. quaerendo I 18, 24. quaerendis (abl. n.) II 21, 13. quaerebatur VII 37, 16.
 quaestionis VI 4, 8. quaestionem VI 19, 9. 44, 4. VII 43, 3. quaestione VI 32, 6.
 quaestori III 22, 13. quaestorem I 52, 1. V *24, 9. 46, 2. quaestore III 13, 9. †V 53, 20. VI 6, 2. †quaestoribus (abl.) V 25, 12.
 quaestus (acc.) VI 17, 3.
 qualis (n. s. m.) I 21, 3. qualis (n. s. f.) I 21, 3.
 quam (adu.) I 3, 3. 4. 7, 2. 4. 9, 8. 13, 16. 17, 4. 7. 19, 12. 20, 3. 30, 5. 31, 6. 30. 32, 9. 33, 18. 37, 11. 40, 14. 27. 42. 42, [17]-18. 20. 43, 14 (bis). 16. 18. 44, 21. 45, 4. 52, 15. 53, 2. 14. 54, 5. II 10, 14. 19, 11. 20, 9. 21, 4. 6. 22, 2. 31, 12. 32, 2 (bis). III 8, 15. †9, 12. 24. 13, 2. 18, 16. 19, 3. 26, 8. III 2, 2. 11. 3, 1. 7. 6, 2. 11, 13. 12, 10. 14,

2. 21, 4. †23, 14. 28, 2. 32, 6. V 1, 3.
6. 10. 4, 11. 11, 7. 12, 15. 13, 7. 13. 17,
2. 27, 13. 26. 28, 15. 39, 8. 49, 14. 17.
50, 11. 58, 14. VI 5, 13. 7, 22. 10, 11.
23, 1. 30, 8. 34, 20. 38. 37, 4. 43, 17.
VII 1, 20. 8, 10 (*bis*). 9, 5. 7. 14. 10,
7. 11, 6. 17, 20. 20, 7. 22. 25, 14. 31,
1. 35, 11. 37, 13. 43, 10. 47, 9. 52, 12.
14. 54, 9. 56, 3. 74, 1. 77, 15. 78, 3. 5.
82, 2. 11.
quam diu I 17, 13.
quamuis III 2, 12.
quando III 12, 6.
quanta (*n. s. f.*) III 20, 12. 34, 11.
quantum (*n. m.*) II 11, 19. III 21,
19. VI 22, 5. 34, 18. VII 16, 8. quan-
tam II 4, 11. 14, 8. quantum (*acc.*
n.) I 40, 17. II 8, 8. III 9, 7. III 13,
6. 17, 16. 35, 7. V 19, 13. VI 35, 3.
VII 4, 19. 22, 13. 61, 14. 63, 2. 68,
6. 72, 4. quantā V 52, 7. quanto
(*abl. m.*) I 17, 12. II 26, 12. V 45, 1.
47, 13. 48, 4. 52, 7. VI 39, 2. VII 19,
12. 41, 5. quanto opere II 5, 5. VII
52, 9. quantae (*n. pl.*) II 4, 1. III
20, 13. quanta (*n. n.*) VII 33, 2.
quantos VI 35, 4. quantas VI 19, 1.
quantasuis V 28, 10.
quare I 13, 16. 14, 6. 19, 6. 33, 6. 45, 2.
[V 31, 11]. VII 63, 14. 73, 5.
quartus VII 25, 13. quarta (*g.*) II 25,
4. quartum (*m.*) III 28, 1. quartam
I 12, 6. V 24, 7. VI 32, 15. quarto
(*abl. m.*) I 26, 14. quarta I 21, 8.
40, 42. 41, 12. III 15, 11. 26, 16. III
23, 5.
quasi VII 38, 14.
quattuor I [12, 12]. 15, 2. 24, 4. 41, 14.
49, 12. II 33, 15. III 11, 12. 12, 11.
37, 10. V 5, 6. 19, 8. 22, 3. 49, 10. VI
3, 1. 29, 8. 43, 17. VII 34, 7. 40,
3. 73, 17. 83, 13.
que I 1, 7. 9. 3, 13. 15. 19. 4, 6. 9. 5, 10.
11. 12. 6, 7. 9. 7, 13. 8, 1. 5. 11. 9, 10.
10, 6. 8. 11, 2. 3. 11. 13, 15. 14, 11.
18. 15, 2. 12. 16, 13. 17, 10. 18, 8. 21,
9. 22, 11. 24, 2. 26, 9 (*bis*). 10. 13. 17.
27, 8 (*bis*). 13. 28, 8. 15. 16. 29, 5. 30,
7. 8. 10. 11. 31, 2. 3. 12. 17. 19. 32. 43. 46.
49. 54. 32, 11. 33, 2. 7. 9. 16. 35, 3. 4.
9. 11. 12. 16. 36, 12. 38, 4. 7. 14. 15. 39,
2. 3. 8. 9. 19. 20. 40, 2. 31. 34. 45. 41,
2. 3. 4. 42, 3. 4. 6. 7. 9. 43, 8. 14. 16.
44, 4 (*bis*). 14. 35. 46, 3. 4 (*bis*). 10. 11.
12. 43, 5. 49, 4. 50, 2. 51, 7. 9. 52, 5. 6.
II 1, 3. 5. 2, 1. 5. 6. 10. 3, 1. 4. 6. 8. 9.
10. 11. 12. 4, 1. 8. 4. 5. 6. 8. 11. 15. 17. 21. 24.
5, 1. 2. 5. 16. 20. 6, 6. 7. 7, 6. 7. 8, 13.
9, 11. 13. 10, 2. 11, 7. 14. 20 (*bis*). 12,
6. 7. 10. 13, 2. 3. 4. 10 (*bis*). 14, 6. 15,
5. 6. 7. 9. 11. 13. 16, 4. 7. 17, 1. 3. 9. 10.
16. 17. 19, 2. 7. 8. 16. 18. 20, 10. 21, 5.
9. 11. 13. 22, 1. 4. 23, 3. 24, 1. 9 (*bis*).
15. 17 (*bis*). 25, 2. 5. 8. 14. 26, 12. 28,
3. 6. 11. 12. 29, 3. 6. 10. 30, 2. 4. 31,
5. 32, 5. 9. 33, 1. 12. 14. 34, 4. 5. 35,
5. 7. 9. III 1, 8. 6. 9. 10. 17. 2, 2. 4. 6.
3, 2. 3. 4. 4, 3. 5, 3. 4. 12. 6, 9. 10. 13.
16. 7, 9. 8, 11. 13 (*bis*). 9, 4. 6. 9. 14.
10, 7. 11, 3. 4. 10. 11. 12. 12, 2. 10. 13.
13, 2. 5. 9. 12. 14, 8. 15. 17. 19. 16, 1.
7. 17, 5. 6. 7. 8. 9. 10. 13. 16. 18, 3. 15.
18. 19, 3. 4. 14. 20, 9. 13. 21, 8. 9. 10.
12. 22, 11. 23, 1. 8. 11. 17. 24, 4. 25, 2.
3. 4. 6. 9. 26, 2. 6. 15. 27, 2. 28, 3. 8
(*bis*). 9. 10. 13. 29, 2. 11. 12. III 1, 15.
2, 4. 8. 3, 8. 11. 13. 4, 6. 11. 13. 16. 5,
7 (*bis*). 6, 5 (*bis*). 10 (*bis*). 7, 1. 9, 5.
10, 8. 9. 11. 11, 5. 6. 12, 8. 13, 4. 12.
18. 14, 11. 12. 13. 15, 2. 10. 16, 8. 10. 11.
20. 17, 5. 11. 22. 18, 6. 9 (*bis*). 19, 2
(*bis*). 7. 17. 21, 12. 15. 17. 18. 21. 22, 5.
11. 14. 23, 2. 11. 13. 27, 3. 12. 15. 16.
29, 3. 5. 9. 30, 7. 34, 11. 14. 35, 9. 36,
3. 37, 13. V 1, 4. 5. 16. 19. 21. 24, 2, 1.
14. 3, 2 (*bis*). 5. 6. 7. 9 (*bis*). 21. 22, 4.
2. 6. 7. 5, 7. 6, 14. 7, 10. 15. 18. 19. 8,
3. 4. 12. 18. 9, 15. 17. 10, 1. 7 (*bis*). 11,
1. 3. 12. 16. 11, 21. 12, 14. 14, 4. 7. 8.
10. 15, 1. 3. 7. 8. 12. 16, 11 (*bis*). 13.
17, 2. 6. 10. 18, 6 (*bis*). 7. 11. 19, 4 (*bis*).
7. 8. 12. 20, 4. 6. 8. 9. 10. 11. 21, 5 (*bis*).
12. 13. 23, 15. 24, 1. 4. 21. 25, 10 (*bis*).
[12]. 13. 26, 4 (*bis*). 6. 8. 27, 7. 11. 28,
3. 7. 8. 30, 2. 31, 15. 32, 2. 6. 33, 2. 8.
17. 35, 17. 36, 3. 6. 37, 4. 5. 8. 38, 3. 4.
5. 8. 39, 6. 40, 13. 41, 1. 2. 5. 9. 15. 42, 6.
9. 10. 43, 7. 9. 10. 13. 17. 20 (*bis*). 22. 44,
4. 9. 17. 26. 45, 4. 8. 9. 12. 46, 4. 47, 3. 5.
14. 48, 4. 16. 49, 6. 7. 8. 50, 6. 3. 9. 10.
51, 2. 4. 11. 12. 52, 1. 5. 9 (*bis*). 53, 3.
6. 8. 14. 16. 54, 7. 9. 13. 17. 55, 9. 13.
56, 2. 3. 11. 13. 14. 57, 6. 11. 58, 19.
22. VI 1, 13. 2, 6. 10. 3, 5. 9. 12.
14. 4, 4. 7. 10. 12. 5, 8. 15. 16 (*bis*). 6,
2. 3. 7, 2. 3. 9. 12. 16. 20. 8, 14. 9, 9. 16.
10, 4. 6. 9. 12. 16. [17.] 11, 2. 4. 5. 7. 8
(*bis*). 12, 4. 5. 6. 9. 12. 13. 13, 11. 12. 14.
18. 27. 28. 14, [2]. 4. 8. 15, 5. 6. 7. 16, 3
(*bis*). 4. 7. 17, 4. 11. 15. 18, 2. 8. 19, 4.
6. 12. 20, 7. 21, 9. 22, 1. 4. 9. 11. 23,
7. 9. 14. 17. 19. 20. 24, 3. 8. 13. 25, 4. 7.

10. 26, 2. 4. (*bis*). 5. 27, 3. 4. 29, 9. 10.
 11. 14. 15. 30, 2. 7. 10. 14. 31, 9. 18. 32,
 1. 2. 17. 18. 33, 6. 10. 13. 34, 6. 11. 13. 13.
 35, 2. 3. 11. 12. 16. 18. 36, 9. 37, 2. 10.
 15. 19. 38, 11. 39, 5. 40, 2. 10. 11. 15.
 42, 5. 43, 14. 17. 44, 3. 10. VII 1, 3.
 21. 2, 2. 3, 3. 6. 8. 4, 6. 11. 16. 20. 5,
 7. 10. 7, 8. 10. 9, 3. 13. 17. 10, 10. 11,
 3. 12. 12, 5. 9. 15. 13, 8. 9. 14, 19. 16,
 2. 6. (*bis*). 7. 9. 17, 22. 18, 4. 8. 19, 4.
 17. 20, 26. 22, 10. 15. 23, 11. 24, 6. 9.
 12. 15. 17. 25, 2. 5. (*bis*). 11. 26, 7. 8.
 27, 1. 4. 6. *6. 9. 10. 28, 1. 7. 17. 13. 29,
 2. 13. 30, 4. 9. 31, 3. 6. 3. 32, 2. 6. 33,
 5. 10. 12. 34, *3. 4. 7. 35, 2. 15. 36, 2.
 9. 21. 37, 6. 20. 38, 21. 40, 3. 11. 13. 41,
 3. 7. 12. 13. 42, 6. 43, 4. 9. 11. 45, 4.
 (*bis*). 5. 12. 14. 16. 46, 9. 47, 2. 5. 10.
 48, 6. 9. 49, 1. 50, 9. 17. 19. 20. 52, 2.
 5. 12. 53, 5. 9. 11. 54, 12. 55, 6. 9. 13.
 19. 20. 56, 6. 9. 10. 15. 57, 11. 58, 7.
 13. 59, 3. 9. 60, 2. 5. 61, 4. 7. 62, 14.
 15. 18. 20. 63, 6. 64, 1. 6. 7. 9. 10. 12.
 13. 14. 16. 65, 5. 12. 15. 16. 66, 2. 6. 8.
 67, 8. 13. 68, 2. 3. 8. 69, 9. 12. 70, 5. 71,
 4. 5. 72, 14. 73, 24. 74, 7. 75, 17. 76,
 4. 7. 10. 18. 77, 21. 27. 31. 33. 39. 43. (*bis*).
 79, 1. 7. 12. 80, 7. 18. 19. 81, 6. 11. 83,
 3. 10. 15. 18. 84, 3. 88, 2. 90, 5.
 quemadmodum I 36, 2. 5. III 16, 6. VII
 48, 14.
 queritur I 16, 18. querantur VII 1, 11.
 63, 15. queratur I 20, 18. querantur
 III 8, 7. queri I 32, 10. questum (*sup.*)
 I, 37, 3. querebantur I 39, 16. ques-
 tus III 27, 10. VI 42, 2.
 qui (*n. s. m.*) I 2, 8. 9. 10. 13. 7, 6. 8, 2.
 3. 13, 6. 14, 4. 16, 12. 13. *21, 3. 9. 24,
 2. 27, 8. 29, 3. 31, 26. 32. 36, 9. 44, 33.
 47, 15. 48, 5. 52, 14. 53, 6. II 2, 3. 4,
 19. 6, 11. 11, 8. 23, 14. 24, 11. 26, 11.
 III 1, 12. 13. 11, 10. 14, 7. 17, 13. 18,
 4. 22, 2. 7. III 1, 1. 10, 1. 12, 17. 21,
 20. 25, 9. 29, 1. V 4, 13. 7, 7. 17. 13, 2.
 20, 8. 27, 3. 30, 4. 33, 1. 5. 35, 12. 45,
 7. 49, 4. 53, 7. 56, 7. VI 4, 1. 13, 21.
 25, 8. 31, 10. 12. 36, 1. 38, 2. 40, 9. 44,
 5. VII 3, 5. 8, 3. 11, 6. 12, 10. 19, 7.
 9. 20, 10. 28, 9. 12. 33, 17. 44, 3. 4. 46,
 6. 56, 13. 57, 7. 66, 21. 67, 16. 17. 76, 15.
 84, 7. quae (*n. s. f.*) I 1, 20. 10, 3.
 12, 8. 15. 50. 6. 53, 14. II 5, 14. 26, 1.
 32, 8. III 9, 26. 14, 4. 15, 8. 20, 2. 29,
 3. III 1, 1. 16. 4, 17. 10, 2. [3]. 11, 8.
 25, 5. 28, 8. 32, 2. V 3, 10. 13, 8. 14,
 2. 23, 6. 38, 9. 42, 5. 44, 9. 48, 17. 54,

4. VI 7, 3. 10, 14. 13, 3. 25. 24, 7. 25,
 1. 29, 6. 13. 33, 4. 9. 34, 9. 35, 6. 38,
 7. 39, 3. VII 15, 9. 17, 1. 20, 21. 23,
 14. 26, 5. 28, 13. 33, 6. 36, 3. 37, 7.
 42, 4. 51, 3. 57, 10. 59, 11. 61, 13. 63,
 13. 67, 8. 69, 7. 10. 77, 47. 84, 4. quod
 (*n. n.*) I 10, 14. 12, 1. 31, 41. 36, 11.
 38, 3. 10. 42, 13. 51, 2. II 5, 12. 6, 7.
 19, 15. [20, 2]. 25, 12. 29, 5. 35, 10. III
 9, 3. 8. 13, 11. 16, 4. 18, 9. 26, 10. III
 31, 3. 32, 7. 35, 1. V 2, 11. 11, 18. 14,
 5. 18, 2. 33, 3. 12. 35, 11. 36, 5. 52, 13. V
 39, 5. VI 14, 11. 15, 2. 33, 6. 34, 2.
 VII 3, 11. 5, 8. 13, 9. 31, 10. 35, 5. 50,
 6. 55, 8. 57, 2. 4. 68, 2. cuius (*m.*) I
 3, 10. 47, 11. II 25, 16. III 20, 12. 22,
 8. III 12, 13. 21, 14. 15. 23, 7. V 4,
 11. 11, 17. 20, 3. 25, 2. 46, 3. 54, 6. 7.
 VI 26, 1. 35, 25. 38, 2. VII 4, 2. 10,
 34. 21, 2. 31, 12. 32, 14. 57, 5. [62, 4].
 69, 3. (*f.*) I 7, 8. 13, 6. III 12, 9. 21,
 9. V 13, 1. VI 21, 11. 31, 13. VII 29,
 4. 7. 12. 77, 30. 86. (*n.*) V 2, 5. VI 35,
 14. VII 71, 14. cui (*m.*) I 19, 14. VII
 37, 2. cui (*f.*) I 40, 28. [42, 17]. III
 18, 13. V 13, 15. VII 20, 28. 24, 13.
 cui (*n.*) II 9, 10. quem I 15, 3. 16,
 12. 18, 26. 22, 5. 30, 9. II 18, 1. 19,
 11. 23, 7. 34, 1. III 5, 5. 6, 6. III 7,
 13. 21, 13. 15. 27, 4. 36, 2. V 8, 5. 9,
 12. 49, 4. 53, 20. 54, 5. 56, 9. VI 8,
 25. 35, 2. 41, 10. VII 8, 13. 9, 8. 12,
 11. 20, 33. 35. 24, 8. 36, 16. 39, 3. 47,
 13. 49, 3. 50, 19. 58, 10. 62, 8. 64, 3.
 83, 4. quam I 1, 13. 8, 1. 7. 10, 7. 18,
 23. 34, 1. 10. 39, 11. 43, 4. 10. 44, 16.
 45, 10. II 1, 3. 21, 2. 12. 31, 7. III 2,
 3. 8, 14. III 16, 7. 21, 6. 32, 6. V 1,
 11. 24, 11. 13. 34, 10. 40, 3. 57, 5. VI
 8, 11. 12. 17, 6. 24, 5. 6. 28, 4. 33, 9.
 35, 24. 40, 15. 41, 3. VII 1, 21. 5, 13.
 33, 4. 36, 5. 55, 22. 70, 2. 77, 19. 79,
 5. quod (*acc.*) I 3, 12. 5, 1. 5. 13, 4.
 16, 1. 5. 17, 2. 5. 22, 14. 23, 1. 31, 47.
 35, 16. 42, 5. 44, 6. 12. 52, 3. 53, 8. 9.
 II 9, 8. 14, 10. 18, 3. 32, 4. III 6, 1.
 15, 3. 18, 14. 23, 14. III 19, 11. 22,
 12. 13. 21. 25, 1. 26, 8. 29, 10. V 1, 14.
 6, 6. 19. 22, 2. 27, 10. 31. 47, 5. 58, 12.
 VI 1, 11. 5, 4. 30, 9. 40, 13. VII 4, 20.
 7, 10. 11, 10. 17, 8. 20, 20. 21, 2. 25,
 7. 39, 11. 44, 7. 47, 1. 8. 53, 3. 55, 17.
 66, 13. 77, 32. quo I 16, 9. 26, 18. 27,
 4. 49, 2. III 7, 10. 20, 13. 27, 2. 35, 4.
 III 14, 9. V 2, 9. 6, 1. 9, 2. 43, 13. 44, 13.
 53, 5. VI 9, 5. 20, 4. 22, 5. 25, 10. 30,

4. 36, 9. 37, 2. VII 2, 6. 26, 14. 67,
19. †68, 9. 75, 18. quā I 1, 10. 2, 12.
6. 18. 9, 1. 12, 17. 20. 11. 40, 45. 47,
12. II 4, 7. 17, 10. III 14, 21. 18, 17.
21, 13. III 6, 1. 6. 37, 7. V 1, 17. 7,
1. 13. 8, 10. 11. 13, 6. 20, 2. 34, 8. 40,
7. 42, 7. VI 12, 12. 22, 11. 24, 9. VII
4, 17. 7, 4. 11, 17. 12, 6. 18, 10. 34, 10.
37, 9. 47, 2. 64, 8. 67, 4. 13. *68, 9.
77, 2. 81, 4. 15. quo (m.) I* 11, 8. 12,
19. 14, 2. 13. 15, 7. 21, 8. 22, 15. 28,
6. 40, 4. 17. 48, 11. 51, 8. II 26, 4. 27,
6. III 1, 5. 3, 5. 6, 10. 16, 1. 8. III 18, 7.
24, 4. 13. 34, 4. 38, 4. V 29, 13. 35, 1.
49, 20. VII 12, 4. 85, 8. 88, 1. qui
(m. pl.) I 1, 2. 9. 2, 15. 5, 11. 6, 7. 7,
9. 8, 2. 10, 2. 11, 10. 13, 12. 15, 4. 5.
17, 8. *21, 8. 6. 24, 8. 25, 13. 16. 26,
18. 27, 2. 6. 28, 11. 29, 4. 8. 9. 31, 1.
20. 51. 32, 1. 13. 34, 2. 36, 2. 17. 37,
3. 6. 39, 3. 9. 18. 19. 20. 40, 22. 30. 52,
10. 15. 54, 1. 2. II 1, 8. 10. 12. 2, 5. 3,
2. 3. 9. 11. 4, 4. 5. 23. 28. 6, 11. 7, 1. 9,
12. 10, 6. 12, 2. 13, 4. 14, 4. 7. 15, 6.
13. 16, 7. 17, 2. 19. 19, 14. 22. 20, 3.
24, 2. 5. 8. 12. 27, 2. 10. 28, 5. 8. 29,
10. 31, 8. 4. 33, 13. 18. 35, 3. III 1, 8.
2, 4. 9. 6, 4. 8, 6. 11, 1. 4. 14, 16. 19,
12. 23, 10. 28, 3. 5. III 1, 9. 4, 2. 14.
6, 7. 8, 3. 5. 10, 5. 10. 11, 3. 5. 11. 14.
15. 12, 3. 13, 2. 14, 3. 9. 16, 11 (bis).
15. 19, 8. 21, 10. 22, 3. 30, 1. 32, 4.
34, 7. 38, 8 (bis). 6. V 1, 18. 23. 2, 7.
3. 9. 8, 12. 9, 4. 10, 2. 4. 12, 3 (bis).
14, 1. 10. 15, 7. 24, 13. 26, 3. 29, 17.
30, 6. 33, 4. 35, 6 (bis). 38, 2. 39, 2.
6. 41, 1. 8. 44, 2. 54, 19. 58, 15. VI 5,
8. 8, 22. 24. 9, 9. 11. 11, 6. 12, 16. 21.
13, 1. 27. 29. 14, 10. 16, 2. 3. 11. 21,
2. 7. 22, 5. 23, 6. 14. 15. 18. 28, 1. 6.
30, 12. 31, 6. 32, 2. 4. 35, 9. 36, 7. 13.
37, 5. 16. 40, 12. 42, 7. 43, 13. VII 1,
8. 14. 2, 8. 3. 4, 7. 16. 5, 8. 6, 8. 7,
10. 10, 9. 11, 7. 12, 9. 17, 21. 18, 4.
20, 18. 27, 8. 28, 13. 31, 5. 33, 8. 38,
6. 19. 20. 41, 2. 42, 10. 12. 45, 7. 47,
11. 48, 1. 50, 9. 13. 55, 13. 58, 12. 59,
6. 62, 16. 64, 10. 65, 13. 66, 2. 70, 12.
71, 4. 13. 72, 15. 73, 12. 75, 2. 9. 77,
1. 9. 12. 15 (bis). 23. 33. 34. 78, 1. 6. 80,
7. 11. 12. 21. 81, 4. quae (m. pl. f.) I
10, 9. 39, 22. 47, 2. 49, 8. 51, 11. II
19, 6. 13. 26, 7. 10. 34, 3. 35, 2. II 35,
7. III 17, 4. 20, 10. 23, 6. 26, 3. 28,
7. 29, 12. III 17, 23. 20, 11. 22, 15.
*23, 14. 28, 4. 9. 29, 6. 31, 5. 7. 32,

8. 34, 9. 36, 6. V 5, 2. 8, 17. 11, 7.
23, 7. 43, 3. 50, 3. 53, 22. 58, 21. VI
10, 2. 20, 1. 27, 1. 33, 2. VII 29, 10.
48, 7. 51, 5. 65, 2. 72, 16. 73, 2. 75,
17 (bis). 83, 9. quae (m. n.) I 1, 8. 3,
2. 17, 10. 19, 16. 38, 6. II 2, 6. 5, 3.
15. 7, 9. 12, 7. 20, 13. 32, 6. III 9, 11.
III 2, 5. 20, 8. 29, 12. 30, 4. V 1, 12.
3, 7. 8, 3. 17, 12. V 40, 5. 48, 4. 54,
2. VI 10, 9. 13, 6. 20, 7. 23, 10. 24,
4. 25, 11. 13. 26, 2. 28, 7. 36, 16. VII
7, 8. 11, 12. 14, 16. 19, 17. 22, 8. 31,
11. 37, 18. 38, 8. 77, 45. 80, 4. 83, 7.
82, 8. 84, 9. quorum (m.) I 4, 6. 16,
11. 17, 2. 28, 1. 32, 14. 39, 11. 44, 37.
II 7, 3. 10, 12. 14. 13. 15, 7. 23, 15.
III 21, 6. 22, 3. 5. 23, 8. III 3, 5. 7,
4. 8, 6. 11, 6. 12, 2. 14, 7. 15, 11. 27,
12. V 5, 7. 24, 12. 25, 10. 27, 28. 43,
21. 45, 4. 52, 10. VI 4, 5. 10. 11, 7.
21, 4. 31, 5. 40, 17. VII 5, 4. 8, 15.
13, 6. 14, 12. 17, 6. 31, 4. 9. 37, 4.
39, 12. 44, 6. 48, 6. 58, 8. 64, 18. 76,
13. 77, 12. quarum I 1, 1. 29, 5. II
20, 5. III 4, 9. *9, 18. 13, 22. 28, 3.
III 1, 21. 10, 9. 16, 2. 19, 12. 25, 1.
VI 9, 2. 27, 7. 42, 6. VII 35, 13. 72,
11. 77, 4. quorum (m.) III 5, 9. VI
16, 9. quibus (d. m.) I 28, 15. 30, 15.
31, 35. 45, 6. III 14, 8. 25, 3. III 2,
2. 7, 11. 13, 7. 18, 5. V 25, 12. 27,
22. 31, 18. VI 13, *6. 16. 35, 20. 43,
18. 44, 7. VII 5, 11. 40, 17. 41, 7. 79,
1. 81, 14. (d. f.) I 33, 13. V 22, 2.
quos I 7, 17. 14, 14. 28, 8. 15. 35, 9.
10. 36, 2. 40, 15. 18. 47, 17. 43, 12. 54,
2. II 5, 11. 7, 7. 11, 14. 24, 2. 28, 2.
9. 31, 13. III 8, 5. 8. 16, 7. 17, 9. 18,
2. 19, 10. 22, 3. 26, 14. III 2, 9. 4, 1.
7, 10. 13, 16. 14, 13. 15, 19. 16,
10. 18, 8. 26, 10. 35, 3. 7. 36, 8. 37, 2.
V 1, 3. 4, 6. 6. 16. 12, 1. 27, 4. 8. 37,
1. *42, 3. 47, 11. 54, 14. 58, 3. 19. VI
1, 5. 8, 17. 20. 12, 20. 19, 14. 21, 3.
40, 7. VII 5, 6. 9. 16. 13, 3. 19, 14.
20, 26. 26, 10. 28, 14. 31, 13. 33, 11.
35, 7. 36, 10. 38, 9. 40, 13. 41, 2. 45,
16. 50, 3. 15. 52, 10. 61, 4. 62, 20. 63,
4. 73, 25. 77, 42. quas I 14, 2. 17. 15,
4. 24, 5. 30, 12. 32, 4. 34, 8. 44, 30.
II 8, 15. 35, 4. III 4, 1. 10, 1. 11, 11.
17, 2. 20, 16. 26, 7. III 4, 4. 14, 13.
17, 1. 19, 9. 21, 16. 29, 5. 38, 2. V 8,
18. 11, 13. 23, 9. 10. 38, 6. 42, 10. VI
1, 14. 10, 13. 31, 7. 32, 16. 36, 12. 39,
8. VII 11, 18. 22, 4. 56, 8. 60, 3. 6.

- 65, 11. 70, 11. 71, 16. 81, 11. 87, 9. 88, 3. quae (*acc.*) I 14, 16. 18, 4. 19, 17. 20, 16. 17 (*bis*). 20. 31, 6 (*bis*). 35, 7. 40, 16. 43, 22. 47, 16. II 12, 11. 21, 12. 27, 13. 29, 11. 33, 5. 7. III 19, 6. 26, 15. III 2, 1. 4. 4, 7. 6, 3 (*bis*). 9. 8, 1. 21, 21. 22, 5. 23, 12 (*bis*). 27, 3. 28, 3. V 11, 3. 26, 12. 28, 1. 33, 17. 41, 3. 16. 56, 15. VI 8, 7. 17, 9. 10. 19, 2. 20, 7. 43, 8. VII 14, 21. 15, 4. 23, 4. 27, 2. 30, 11. 34, 3. 5. 38, 9. 10. 43, 9. 53, 4. 60, 2. 83, 17. 84, 8. 85, 11. 86, 8. 90, 2. quibus (*abl. m.*) I 1, 9. 16, 7. 20, 20. 40, 20. II 23, 9. 29, 1. 31, 10. III 14, 7. 16, 3. 21, 7. 23, 4. III 1, 8. 13, 1. 21, 11. 22, 10. 19. 23, 4. V 3, 4. 5, 7. V 26, 1. 37, 11. VI 35, 9. 36, 13. VII 4, 12. 8, 7. 13, 5. 80, 18. quibus (*f.*) I 11, 13. 19, 1. 20, 6. 29, 2. 37, 7. II 24, 10. III 8, 3. 9, 1. 17, 4. 18, 6. III 10, 10. 17, 18. 24, 11. 28, 2. 29, 4. 11. 30, 1. 34, 1. 37, 1. V 1, 7. 10. 12, 4. 13, 10. 19, 5. 24, 5. 26, 12. 49, 7. 51, 1. VI 2, 7. 6, 4. VII 13, 8. 18, 6. 24, 12. 56, 1. 61, 9. 72, 1. quibus (*n.*) I 6, 1. 31, 19. III 3, 11. 16, 5. 18, 18. III 2, 3. 7, 2. 3. VI 16, 10. 25, 11. 35, 16. VII 14, 15. 69, 12. 76, 3.
- quicumque (*n. s. m.*) I 35, 15. quaecumque (*n. s. f.*) I 31, 49. quicumque (*pl.*) III 7, 7. quaecumque (*n. n.*) V 40, 10. quibuscumque (*d. m.*) I 40, 36. (*n.*) III 26, 3. quoscumque VII 4, 9. quascumque V 41, 12. quaecumque (*acc.*) I 44, 40. V 34, 8. quibuscumque (*abl. f.*) V 7, 2. 57, 11.
- quidam (*n. s. m.*) I 42, 19. V 27, 3. VI 30, 15. VII 25, 8. cuidam (*m.*) V 48, 6. quendam III 18, 1. quodam (*m.*) V 43, 18. 48, 15. VI 8, 10. quadam (*f.*) III 10, 2. quodam (*n.*) VII 29, 4. quidam (*n. pl. m.*) II 17, 4. quibusdam (*d. m.*) VI 24, 5. [quosdam V 42, 3]. quasdam I 30, 12. quibusdam (*abl. m.*) VII 37, 3. (*f.*) VII 35, 10.
- quidem I 16, 4. 32, 10. 37, 4. 39, 6. 40, 7. 29. 50, 3. 53, 14. II 3, 11. 17, 19. III 2, 12. 4, 11. 6, 8. 15, 8. 19, 9. III 7, 12 (*bis*). 9, 3. 11, 11. V 29, 17. 40, 15. 42, 7. 43, 12. 17. 44, 10. VI 21, 5. 24, 13. 28, 9. 35, 22. 36, 3. [7]. 42, 3. VII 6, 7. 8, 8. 29, 12. 47, 16. 50, 14. 53, 10. 56, 5. 62, 14. 66, 17. 74, 4. 77, 39.
- Caesaris bellum Gallicum.
- quies quietis (*g.*) V 40, 10. VI 27, 4. quietem V 40, 15. VI 27, 7. VII 41, 3. quietā VII 1, 1. quieti (*pl.*) VII 6, 8. quietiorem (*f.*) V 58, 22. quietissimam V 24, 19.
- quin I 3, 18. 4, 10. 17, 8. 11. 31, 50. 33, 15. 47, 7. II 2, 9. 3, 13. III 18, 7. 23, 18. 24, 13. III 2, 3. 7, 6. V 2, 6. 53, 18. 55, 2. [VI 39, 6]. VII 11, 19. 17, 14. 20, 21. 36, 13. 38, 16. 44, 11. 66, 16.
- quinam (*n. s. m.*) V 44, 4. quibusnam (*abl. f.*) II 30, 7.
- quincuncem VII 73, 14.
- quindecim I 15, 12. II 2, 10. 4, 24. 30, 3. 35, 10. V 26, 1. VI 7, 6. VII 72, 10.
- quingentos II 23, 8. quingenta (*acc.*) V 13, 5. quingentis (*abl. m.*) I 15, 7. 22, 2. (*n.*) VI 29, 15.
- quini (*pl.*) VII 73, 11. quinos VII 73, 9. quina (*acc.*) VII 75, 14. quinis (*abl. n.*) I 15, 14.
- quingaginta I 41, 11. II 4, 23. 33, 19. V 27, 29. VII 19, 3. 58, 6.
- quinque I 10, 11. 48, 6. 53, 3. II 13, 6. V 8, 5. VI 5, 18. 7, 8. 36, 11. VII 60, 5. 7.
- quintus I 42, 9. quintum (*m.*) VI 38, 3. quinto (*abl. m.*) III 21, 21. quintis (*abl. n.*) VII 36, 1.
- Quintus II 9, 10. III 7, 11. 17, 1. V 15, 12. 27, 2. 35, 14. 36, 1. Quinti V 27, 2. Quinto (*d.*) III 22, 17. V 24, 6. Quintum II 2, 3. 5, 18. 11, 9. III 11, 8. V 9, 7. 24, 19. 14. VI 32, 17. VII 90, 12. Quinto (*abl.*) I 45, 6. III 23, 10. V 10, 4. VI 1, 14.
- quis (*interr. et indefin.*) I 30, 14. 43, 22. III 29, 2. V 29, 12. V 34, 2. 51, 5. 58, 13. VI 5, 3. 9, 3. 11, 9. 20, 2. 23, 12. qui (*n. s. m.*) VI 13, 15. 22. quae V 4, 2. VII 3, 7. qua (*n. s. f.*) I 31, 43. 51, 10. V 27, 19. VI 22, 10. 29, 18. VII 20, 36. 28, 15. 69, 13. 70, 5. quid (*n.*) I 18, 21. 20, 9. 21, 7. 31, 46. 34, 5. 10. 42, 18. 48, 14. II 22, 6. III 6, 2. 22, 5. 26, 9. III 14, 2. V 30, 5. 33, 10. VI 7, 20. 39, 5. VII 9, 11. 36, 11 (*bis*). 13. 38, 18. 45, 10. 52, 3. 77, 3. 31. 38. 85, 1. quod (*n.*) VI 13, 12. VII 24, 6. *quoi (†cui †quo) VII 55, 16. quem I 42, 9. III 13, 9. 20, 13. V 29, 17. 44, 6. 58, 13. VI 37, 8. VII 11, 2. 31, 8. quam I 35, 7. 40, 3. 50, 9. II 32, 5. 33, 2. III 14, 9. V 57, 3. VI 37, 12. VII 31, 8. 54, 11. 12. 90, 9. quid (*acc.*) I 7, 19. 20, 2. 34, 6. 36,

16. 40, 10. 44, 22. II 4, 2. 8, 3. 4. 20, 8. III 14, 9. 18, 4. 21, 3. 24, 2. 26, 2. III 13, 15. V 2, 8. 7, 4. 22, 14. 28, 15. 31, 9. (*bis*). 44, 6. 53, 15. VI 1, 15. 13, 19. 20, 2. 29, 17. 35, 19. VII 16, 5. 20, 28. 27, 5. 33, 9. 45, 17. 19. 52, 5. 6. 77, 20. 27. 41. 42. 83, 1. 10. 87, 10. quod I 46, 5. III 5, 5. VII 4, 20. quo (*m.*) II 26, 12. VI 27, 5. qua (*abl. f.*) I 46, 9. II 11, 6. V 4, 1. VII 6, 4. 28, 3. 37, 20. 67, 7. quo (*n.*) I 40, 4. II 8, 16. VI 11, 2. VII 83, 10. quid (*adu.*) I 47, 18. qui (*n. pl. m.*) I 48, 15. III 20, 14. VI 23, 13. 32, 7. 43, 7. VII 29, 5. quae (*n. n.*) I 43, 15. III 20, 13. VII 3, 9. 16, 4. 62, 13. qua (*n.*) II 14, 12. quos I 40, 23. 43, 25. VII 54, 9. quas III 5, 7. quae (*acc.*) VII 20, 26. quibus (*abl. f.*) II 30, 5. III 5, 7. (*n.*) III 20, 14. quispiam VI 17, 13. quaequam (*n. s. f.*) V 35, 2. quisquam I 40, 6. III 22, 7. III 20, 9. V 43, 12. VI 22, 2. 25, 7. 35, 23. VII 28, 9. 47, 20. 62, 10. 15. 76, 15. quicquam (*n. n.*) III 2, 10. 20, 10. cuiusquam (*m.*) VII 20, 30. 75, 22. quemquam I 20, 3. VI 23, 3. 36, 3. VII 40, 12. quicquam (*acc.*) I 19, 12. 53, 18. II 17, 3. III 1, 21. 16, 14. quidquam (*acc.*) V 41, 8. quisque I 19, 17. 52, 2. II 4, 11. 11, 3. 21, 12. 25, 18. III 5, 5. V 8, 18. 11, 10. 15, 5. 22, 13. 31, 9. 33, 17. VI 37, 12. 43, 3. VII 31, 4. 48, 5. 71, 3. 80, 2. quaeque (*n. s. f.*) III 4, 6. V 14, 11. 34, 7. VII 4, 20. cuiusque (*m.*) I 31, 42. VII 22, 1. 32, 17. (*f.*) V 54, 1. VI 23, 10. (*n.*) V 12, 12. cuique (*m.*) VII 34, 3. 75, 4. 81, 9. (*f.*) VII 28, 18. quemque I 5, 3. II 10, 12. V 52, 6. VI 31, 5. quodque (*acc.*) I 45, 8. quoque (*abl. m.*) V 33, 10. VII 22, 3. 36, 13. quaque (*abl.*) II 22, 6. III 5, 5. VI 23, 18. VII 85, 1. quisquis quicquid (*n.*) VII 46, 3. (*acc.*) II 17, 14. quis quem uis III 2, 11. quamuis II 31, 12. III 13, 6. quo (*adu.*) I 8, 6. 31, 24. 48, 16. II 16, 9. 17, 14. 18. 21, 6. 25, 16. III 13, 3. 15, 6. 16, 5. III 1, 4. 2, 2. 17, 19. 38, 4. V 3, 18. 13, 2. 14, 11. 21, 5. 7. 56, 5. VI 7, 21. 27, 3. 33, 7. 37, 11. VII 5, 5. 11, 2. 14, 10. 18, 5. 20, 12. 24, 13. 29, 15. 38, 3. 52, 3. 58, 4. 60, 11. 66, 4. 17. 73, 6. 12. 85, 6. 87, 4. quoad III 11, 17. 12, 16. V 17, 8. 24, 20. quod (*coni.*) I 1, 6. 11. 2, 6. 3, 17. 6, 6. 10. 7, 10. 12. 9, 6. 12, 18. 13, 11. 14, 2. 5. 7. 8. 9. (*ter.*) 10. 11. 15, 7. 16, 2. 6. 14. 18. 17, 11. 18, 2. 9. 19. 24. 19, 2. 3. (*bis*). 5. 8. 20, 4. 8. 23, 1. 2. 7. 8. 10. 25, 6. 11. 26, 7. 27, 10. 28, 6. 9. 13. 30, 6. 31, 7. [29]. 31. 34. 32, 10. 12. 33, 7. 10. 36, 13. 37, 3. 38, 8. 40, 3. 18. 35. 40. 41, 4. 10. 42, 2. 13. 43, 9. 10. (*bis*). 21. 44, 17. 19. (*bis*). 26. (*bis*). 32. 47, 6. 13. 50, 10. 52, 15. 53, 15. II 1, 6. 7. 12. 4, 10. 8, 6. 14. 10. 16. 11, 6. 15. 12, 5. 14, 7. 15, 2. 10. 17, 12. 19, 3. 20, 8. 10. 21, 6. [25, 13]. 30, 6. 33, 3. 35, 6. III 1, 5. 2, 7. 10. 13. 3, 3. 4, 7. 6, 10. 7. 4. 8. 5. 2, 8. 9, 2. 7. 12. 12, 3. 4. 12. 13, 11. 14, 22. 17, 6. 17. 18, 14. 21, 10. 23, 3. 27, 5. 28, 2. 6. III 1, 5. 17. 2. 13. 3, 8. [9.] 5, 2. 7, 6. 12, 3. 4. 13, 10. 14. 18. 16, 3. 6. 18. 20, 2. 3. 21, 5. 22, 3. 6. 24, 4. 26, 2. 13. 27, 10. 29, 13. 30, 5. 3. 31, 2. 32, 9. 36, 4. 38, 3. V 1, 3. 2. 13. 4, 9. 5, 9. 6, 3. 5. 10. 11. 7, 1. 3. 6. 9. 5. 19. (*bis*). 10, 6. 16, 3. 6. 23, 2. 12. 24, 2. 25, 3. 7. 27, 6. (*bis*). 7. 14. 16. 31. 28, 4. 12. 33, 15. 16. 39, 11. 45, 2. 46, 9. 47, 3. 50, 2. 51, 8. 52, 1. 15. 53, 11. 54, 18. 58, 14. VI 4, 7. 5, 5. 9, 3. 12, 3. 16. 20. 14, 9. 16, 5. 18, 6. 20, 4. 21, 11. 24, 9. 29, 3. 30, 11. 31, 2. 32, 13. 36, 5. 41, 1. 42, 2. 5. 7. VII 1, 6. 18. 4, 3. 5, 14. 8, 2. 7. 9, 1. 10, 4. 11, 13. 20. 13, 11. 14, 5. 6. 12. 15, 5. 11. 17, 6. 7. 19, 10. 20, 2. (*bis*). 3. 4. 8. 9. 15. 17. 21, 7. 22, 6. 23, 13. 24, 14. 25, 3. 26, 1. 4. 12. 27, 3. 30, 2. 4. 32, 8. 33, 7. 37, 16. 38, 11. 40, 2. 5. 43, 7. 47, 4. 14. 52, 2. 12. 55, 15. 23. 56, 7. 61, 2. 9. 63, 12. 13. 65, 8. 14. 68, 9. 75, 20. 77, 26. 80, 13. 84, 3. quod si I 14, 7. 40, 9. 44. 44, 35. 38. 45, 8. VII 32, 17. 71, 7. 77, 45. quod nisi VII 88, 15. *quom II 23, 12. quo minus III 22, 16. quominus VII 49, 6. quoniam I 35, 2. 14. 36, 7. 42, 3. V 3, 16. 27, 22. 49, 13. VI 1, 4. 7, 15. 11, 1. 40, 4. VII 2, 3. 50, 13. 64, 5. 72, 6. 89, 3. quoque I 1, 10. II 10, 16. 22, 3. III 7, 4. III 16, 4. V 39, 5. VI 7, 24. 30, 11. VII 61, 11. 67, 4.

quoque uersum III 23, 5.
 quoqueuersus VII 4, 13. 14, 10.
 quot VII 19, 13.
 quotannis I 36, 12. quot annis IIII
 1, s. V 1, 2. quod annis VI 15, 2.
 quotiens I 43, 16. V 34, 7.

radices (acc.) I 38, 11. VII 69, 3. ra-
 dicibus (abl.) VI 27, 9. VI 36, 15.
 51, 8.

rado rasā V 14, 7.

rami (pl.) VI 26, 3. ramis (abl.) II 17,
 17. VII 73, 8. 11.

rapiditatem IIII 17, 5.

rapinis (abl.) I 15, 11.

rari (pl.) V 9, 14. 16, 11. 17, 2. raros
 VII 45, 15. 80, 6. raris (abl. m.) III
 12, 14.

ratio I 29, 3. II 10, 16. 19, 2. 22, 2. IIII
 1, 12. 23, 13. [V 16, 9]. VI 11, 12.
 19, 3. 34, 15. VII 24, 14. 37, 16. ra-
 tioni I 40, 28. rationem III 14, 9.
 IIII 17, 7. V 27, 23. 30, 6. VII 1, 16.
 71, 6. 75, 5. ratione I 28, 9. 40, 27.
 42, 13. III 23, 5. V 40, 7. 58, 4. VI
 9, 6. VII 4, 1. 6, 4. 14, 3. 16, 8. 21,
 4. 25, 12. 37, 20. 38, 24. 71, 9. ratio-
 nes (acc.) VII 63, 6. rationibus (abl.)
 V 1, 19. VI 14, 3. 33, 13. VII 71, 17.
 ratis ratibus (abl.) I 8, 11. 12, 3. VI
 35, 11.

Rauricorum I 29, 7. VI 25, 4. Rauricis
 (d.) I 5, 9. VII 75, 16.

rebellio III 10, 3. rebellionem IIII 38,
 3. rebellionem IIII 30, 6.

*Rebilus (+Reuilus) VII 83, 7. Rebi-
 lum VII 90, 11.

recedo recesserunt V 43, 19.

recentem (m.) VII 9, 8. recenti (abl. f.)
 I 31, 52. V 47, 11. (n.) IIII 13, 13.
 recentes (n. m.) V 16, 13. VII 25, 5.
 recentium (f.) I 14, 3. recentes (acc.
 m.) VII 48, 12. recentibus (abl. n.)
 V 54, 16.

recensebantur VII 76, 9.

receptacula (n.) VII 14, 13.

receptui VII 47, 2. receptum IIII 33,
 7. VI 9, 4.

recessum V 43, 16.

recidere VII 1, 13.

recipere VII 89, 9. recipiendos III
 8, s. VII 15, 6. recipiendorum (m.)
 VII 43, 5. u. recuperare.

recipit III 26, 18. VII 26, 13. 90, 2. reci-
 piat III 21, 13. VI 39, 4. VII 20, 26.
 recipiunt I 11, 12. III 6, 10. IIII 2, 9. V

37, 10. 44, 24. VII 70, 16. 88, 12. reci-
 pite VII 50, 20. recipere I 35, 12.
 II 3, 7. III 8, 18. 24, 7. IIII 33, 12. V
 50, 9. VI 27, 8. 40, 16. recipiendi
 (g.) VI 52, 4. sui recipiendi III 4, 13.
 (r. sui) VI 37, 5. recipientem (m.)
 VII 20, 36. recipientes (acc. m.) V
 34, 12. recipiebant I 48, 14. III 12,
 10. recipient II 12, 2. 19, 10. 24,
 3. III 16, 5. IIII 38, 4. recepit I
 46, 4. IIII 19, 3. 16. 22, 11. VI 8, 22.
 VII 71, 16. receperunt I 26, 3. 28, 16.
 II 11, 21. IIII 15, 9. 27, 2. 34, 3. 35,
 10. 38, 9. V 15, 12. VI 8, 23. 41, 3. VII
 12, 16. 13, 5. 80, 22. 82, 8. receperint
 VII 20, 19. recepissee VI 10, 13. 23,
 2. 41, 9. receperat IIII 16, 10. re-
 ceperant I 25, 18. VII 78, 6. recepis-
 sent I 32, 14. VI 6, 7. recepturum (m.)
 II 15, 2. recipiuntur VII 67, 7. reci-
 piatur VII 66, 20. recipi V 35, 4.
 VII 78, 10. erat recipiendum I 43, 17.
 receptum (m.) VII 55, 8. receptā IIII
 10, 2. recepto (abl. n.) VII 13, 11.
 receptos I 5, 12. VI 35, 9. VII 78, 9.

recitat V 48, 16.

reclinauerunt VI 27, 11. reclinatae (pl.)
 VI 27, 7.

rectā VI 25, 4. VII 46, 2. rectis (abl.
 f.) VII 23, 12.

recte VII 6, 8. 80, 14.

recuperare VII 1, 22. recuperandae (g.)
 VII 76, 6. recuperandā V 27, 21. u.
 recuperare.

recusant V 41, 10. VII 19, 15. recu-
 sare I 44, 12. IIII 7, 5. VII 2, 2. re-
 cusandi (g.) V 6, 7. recusaret III
 22, 8. sese recusaturum I 44, 18. re-
 cusaturos I 31, 24.

reda redis (abl.) I 51, 9. VI 30, 10.

reddat VII 90, 5. reddere I 35, 10. red-
 debat II 5, 15. redderet I 35, 9. 43,
 24. reddiderat VII 76, 4. redditu-
 rum esse I 36, 10. redditur VI 13,
 20. VII 90, 15. reddatur VI 16, 6.
 redditis (abl. m.) VI 12, 15.

redeat VI 11, 8. redeuntes (n. m.) V
 58, 19. rediebat II 8, 10. redierunt
 I 29, 9. rediisse VI 39, 8. redierat
 V 11, 14. 48, 2. VI 12, 14. redierant
 IIII 12, 4. rediisset VII 20, 1. re-
 dissent VII 54, 13.

redigo redegerunt IIII 3, 13. redege-
 rat II 27, 14. redegisset I 45, 7. re-
 dacturum (m.) VII 13, 12. redactos
 esse II 28, 9. esse redactas II 34,

5. redacta (*n. s. f.*) VII 77, 47. redactam V 29, 11. redacto (*abl. n.*) II 28, 2. redactos II 14, 5.
redimere I 37, 5. 44, 38. redempta (*acc.*) I 18, 9.
redintegrare I 25, 17. redintegrarent II 27, 3. redintegraretur VII 25, 3. redintegrarentur VII 31, 7. redintegrato (*abl. m.*) II 25, 17. (*n.*) II 23, 7. redintegratis (*abl. f.*) III 26, 10.
reditionis I 5, 6.
reditus (*g.*) VI 29, 5. reditu III 30, 8. VI 36, 6.
Redones (*n.*) VII 75, 19. Rhedones (*acc.*) II 34, 3.
reducit V 23, 1. 53, 9. VI 44, 3. VII 9, 15. 19, 17. reducant VII 88, 14. reducebant VII 22, 5. reduceret VII 59, 10. reducerent I 28, 2. VII 24, 17. reduxit I 49, 12. 50, 5. 8. II 9, 6. III 29, 11. III 34, 6. VI 3, 7. VII 51, 8. 53, 7. 68, 2. 72, 5. reduxerunt V 22, 8. 26, 10. reduxerat III 38, 2. reducerentur VI 32, 7. reductus est I 53, 22. reducto (*abl. m.*) VI 29, 6. reductos I 28, 3.
referunt VI 10, 11. referre I 25, 11. V 27, 32. referret I 35, 5. referrent I 47, 16. retulerunt III 25, 8. relaturos III 9, 1. referunt V 58, 19. referuntur VII 88, 11. referri VII 71, 13. referebantur I 37, 1. referrentur III 28, 7. relatus est II 33, 19. relatae (*pl.*) I 29, 2. relatis (*abl. n.*) I 35, 1. VI 28, 7.
reficit VII 53, 11. reficere VII 35, 14. 83, 16. reficerent III 5, 12. refecit VII 32, 3. refici V 11, 4. reficiendas III 29, 12. 31, 6. V 1, 4. refecto (*abl. m.*) VII 58, 9. reflectas V 23, 2. refringeret VII 56, 13. refractis (*abl. f.*) II 33, 16.
refugiebant V 35, 3. refugerant VII 31, 5.
Reginus VII 83, 6. Reginum VI 1, 2. VII 90, 10.
regio V 14, 2. VI 13, 25. regionem VI 33, 4. regione VI 25, 5. VII 13, 10. 25, 9. 35, 2. 7. 36, 14. 46, 2. 53, 14. 61, 12. regionum II 4, 19. III 8, 2. 20, 2. III 19, 9. V 20, 1. VI 23, 8. regionibus (*d.*) V 22, 3. regiones (*acc.*) III 7, 4. 9, 37. III 4, 4. 11. 20, 10. VI 43, 16. VII 3, 8. 45, 8. 74, 1. regionibus (*abl.*) I 44, 34. III 11, 12. 20, 11. III 5, 7. 21, 6. 16. 19. V 12, 10. 19, 5. VI 25, 6. 44, 1. VII 55, 18. 83, 8.
regius regiam VII 32, 9.
regnantem (*m.*) V 25, 5.
regni I 2, 2. 9, 7. 18, 22. V 26, 3. regno (*d.*) V 38, 2. regnum (*acc.*) I 3, 10. 12. III 12, 13. V 6, 6. 20, 4. 25, 2. 54, 7. VII 4, 3. 20, 6. regno (*abl.*) I 3, 21. 18, 23. V 54, 9. regna (*n.*) II 1, 13. (*acc.*) I 3, 19.
rego regere VI 17, 8. regi III 13, 13. regrediendi V 44, 14.
reicerent I 46, 5. reicerentur V 23, 10. reiecti sunt II 33, 16. reiecto (*abl. m.*) I 24, 10. reiecti (*pl.*) V 30, 8. reiectas V 5, 3. reiectis (*abl. n.*) I 52, 7.
relanguescere II 15, 10.
relegati (*pl.*) V 30, 8.
religione VI 17, 13. religionibus (*d.*) VI 16, 1. religiones (*acc.*) VI 13, 9. 37, 15. religionibus (*abl.*) V 6, 11.
relinquit II 5, 19. VI 6, 8. 38, 8. VII 11, 6. 40, 6. 60, 7. relinquunt III 6, 3. relinunt V 49, 2. reliquunt VI 35, 25. VII 42, 3. relinquere III 23, 16. III 22, 7. V 5, 8. 31, 10. relinquebat V 9, 6. 40, 15. 47, 6. relinqueret VII 11, 2. relinquerent V 33, 11. reliquit I 49, 11. 51, 2. V 2, 12. 11, 13. VI 32, 16. VII 34, 10. reliquerunt II 29, 13. III 19, 12. VII 47, 41. reliquisse I 44, 4. reliquerat III 37, 3. V 8, 6. VII 5, 6. 49, 3. reliquisset VII 20, 3. reliquissent I 30, 7. V 34, 4. VII 17, 20. relinquatur V 52, 17. VI 27, 10. relinqui V 9, 20. 52, 3. VI 42, 3. relinquendi (*g. m.*) III 4, 11. relinquebatur I 9, 1. II 29, 7. V 19, 11. 35, 8. VI 33, 9. relinqueretur I 51, 10. V 6, 10. erat relictus VI 38, 1. erant relictus VI 36, 13. VII 62, 17. relictas erant VII 62, 23. relictum (*n. n.*) VI 35, 12. relictam III 1, 17. V 8, 9. relictus (*abl. m.*) V 8, 2. relictas III 26, 16. relictus (*abl. n.*) III 18, 3. V 44, 11. VI 7, 9. 9, 8. VII 46, 7. 57, 2. 61, 12. relictas (*n. pl.*) III 13, 22. 26, 4. relictis (*abl. m.*) VII 70, 10. relictis (*abl. f.*) II 8, 16. V 9, 3. VII 41, 11. 68, 6. 70, 8. (*abl. n.*) III 3, 11. III 15, 2. V 19, 3. VII 10, 12. 66, 14.
reliqua (*n. s. f.*) III 14, 11. 32, 15. V 31, 8. VII 73, 19. reliquum (*n. n.*)

- III 14, 20. reliqui (*g. m.*) VII 32, 2. (*g. n.*) I 11, 12. II 26, 14. III 16, 20. VII 66, 9. reliquum (*acc. m.*) I 18, 28. V 52, 6. VI 31, 3. reliquum (*acc. m.*) III 7, 12. 22, 17. reliquam I 12, 6. III 4, 19. V 46, 8. VII 10, 2. relicum (*acc. n.*) I 20, 18. reliquum (*acc. n.*) I 38, 9. III 16, 8. VI 1, 7. VII 55, 17. reliquo (*abl. m.*) III 3, 3. reliquā I 17, 9. 20, 5. III 15, 4. 20, 1. VII 25, 1. reliqui (*pl.*) I 12, 10. II 33, 11. III 16, 5. 28, 6. III 1, 9. 15, 6. 34, 7. 36, 8. V 37, 10. 53, 15. VI 3, 8. 38, 10. VII 62, 9. 67, 13. 79, 1. 88, 19. reliquae (*n. pl.*) I 41, 5. II 17, 9. 11. III 9, 6. 10, 5. III 23, 10. 29, 8. 38, 11. V 11, 4. 23, 10. VI 17, 6. VII 83, 19. reliqua (*n. n.*) III 13, 15. VII 12, 8. reliquorum (*m.*) I 32, 9. V 41, 5. 58, 14. VII 29, 8. 30, 6. reliquarum II 15, 9. 25, 5. VI 40, 18. VII 47, 3. reliquis (*d. m.*) I 32, 12. II 2, 5. V 6, 18. VII 4, 25. (*d. f.*) VII 64, 1. reliquos (*acc.*) I 1, 11. 28, 3. 53, 6. II 3, 8. 10, 5. 15, 12. 25, 8. 15. III 6, 7. 8. 4. 11, 3. 16, 10. 18, 15. 19, 11. III 12, 8. 32, 17. V 5, 8. 44, 21. VI 8, 16. 21, 5. 37, 9. 40, 5. VII 4, 16. 50, 17. 86, 4. reliquas I 13, 1. 30, 10. 49, 12. II 8, 17. III 8, 13. III 31, 6. 32, 10. V 5, 4. VI 9, 8. 17, 11. 49, 9. VII 9, 13. 12, 6. 24, 12. 31, 2. 35, 9. 15. 37, 8. 43, 9. 60, 7. 61, 14. 72, 4. reliqua (*acc.*) I 5, 4. 18, 8. VI 5, 6. VII 19, 17. 37, 20. 81, 6. 84, 3. reliquis (*abl. m.*) I 39, 9. II 3, 5. 17, 3. V 30, 7. 40, 8. 42, 9. VI 13, 22. 14, 2. 18, 5. VII 2, 7. 4, 6. 29, 10. 63, 17. 65, 15. 89, 9. (*f.*) II 5, 16. 10, 16. III 1, 11. 11, 12. 21, 4. 29, 1. 12. III 24, 3. 31, 9. 32, 9. 14. V 11, 19. VI 12, 18. 14, 7. 15, 3. 32, 12. 33, 5. 37, 8. VII 30, 9. 69, 5. 80, 20. (*n.*) III 29, 9. V 1, 10. VI 18, 5. 25, 11.
- remanent III 1, 11. remanere III 1, 13. 2, 8. 15, 11. remanebat VII 35, 14. remanebant I 39, 14. remaneret III 32, 4. VI 1, 5. remanerent III 8, 3. V 6, 14.
- remex remiges (*acc.*) III 9, 3.
- Remus II 6, 10. Remi (*pl.*) II 3, 2. 4. 10. VI 12, 20. 25. VII 63, 11. Remorum II 5, 13. 6, 1. 7, 6. 9, 12. V 3, 12. 56, 14. VI 44, 2. Remis (*d.*) II 7, 4. 12, 3. VI 12, 22. Remos II 5, 1. III 11, 3. V 53, 1. 54, 14. Remis (*abl.*) II 5, 12. 16. 12, 13. V 24, 7. 53, 6. VI 4, 10.
- remigandi V 8, 13.
- remigrare III 27, 17. remigrauerant III 4, 16.
- reminisceretur I 13, 10.
- remissus remissioribus (*abl. n.*) V 12, 15.
- remittit III 21, 12. V 47, 12. 53, 9. VII 4, 25. remittat III 8, 18. remittant VI 14, 12. remittere I 43, 25. *(remitteret) VII 20, 22. remitterent II 27, 11. remis(er)unt III 27, 8. remittatur I 44, 15. remitti II 15, 11. remittendum V 49, 14. remitterentur V 23, 8. remissi essent V 27, 8. [remollescere III 2, 14].
- remouerunt V 43, 20. remouissent V 16, 7. remoueri III 25, 3. remoto (*abl. m.*) VII 8, 1. remotas I 31, 48.
- remotis (*abl. m.*) I 19, 13. 25, 2. (*abl. n.*) VII 1, 11.
- remuneraturum (*m.*) I 44, 40.
- remus remorum III 13, 15. III 25, 6. VII 60, 10. 61, 7. remis (*abl.*) III 14, 17. III 25, 3. V 8, 10. VII 90, 8.
- renonum VI 21, 12.
- renouarunt III 20, 17. renouandi (*g. n.*) III 2, 6.
- renuntiat III 21, 22. renuntiant VII 5, 10. renuntiauerunt II 24, 13. III 24, 8. renuntiauisse I 22, 14. renuntiat(ur) I 10, 1. renuntiatum est I 21, 4. renuntiatum (*m.*) VII 33, 14. *renuntiatā II 32, 6.
- repello repellerunt II 10, 6. III 28, 13. V 17, 7. repelluntur V 15, 14. repulsus III 22, 11. repulsi (*pl.*) I 8, 14. V 9, 10. 42, 1. VII 83, 1. repulsis (*abl. m.*) VII 87, 4.
- repente I 52, 6. V 17, 5. VI 12, 23. VII 26, 8. 88, 7.
- repentini (*g. m.*) V 26, 2. repentinae (*g.*) VI 23, 5. repentini (*g. n.*) III 3, 6. repentinae (*d. f.*) V 27, 14. repentino (*abl. m.*) I 13, 3. V 39, 7. VI 31, 3. 42, 4. VII 36, 22. 47, 11. repentina V 28, 2. repentina (*n. n.*) III 8, 10. repentinos V 22, 12. VII 29, 15.
- repentino (*adu.*) II 33, 9.
- reperit (*praes.*) I 18, 5. reperit V 21, 9. 49, 4. VI 9, 15. VII 40, 7. reperiant VI 35, 17. reperire I 40, 24. VI 37, 9. reperire III 20, 15. VII 20, 29. reperiebat I 18, 24. 50, 10. rep-

- periebat II 4, 2. 15, 8. repperiebamus V 13, 12. reppererunt I 53, 5. reperiuntur VII 77, 15. repperiretur III 15, 5. repertus est I 29, 10. 53, 21. III 22, 7. reperti sunt I 52, 2. repertae sunt I 29, 1. repertus V 21, 13. reperta (*n. s. f.*) VI 13, 28. repertos V 54, 12. repertis (*abl. n.*) II 9, 9.
- repetisset I 30, 4. repetituros I 31, 23. repleto (*abl. m.*) VII 56, 15.
- reportare V 23, 4. reportari III 29, 11. reposcent V 30, 6.
- repraesentatum (*m.*) I 40, 41.
- reprehendat I 20, 17. reprehendere VII 52, 12. reprehendit (*perf.*) VII 52, 2. reprehendendum (*n. n.*) V 33, 13.
- reprimi III 14, 3. represso (*abl. m.*) VII 8, 1.
- repudiatum (*m.*) I 40, 9.
- repugnare III 4, 4. repugnantes (*n. m.*) VII 42, 12. repugnabat I 19, 8.
- requirunt VII 63, 16. requirebat VI 34, 6.
- res (*n. s.*) I 4, 1. 23, 6. 31, 43. 46, 11. 53, 14. II 5, 14. 10, 10. 26, 12. III 5, 4. 14, 14. 23, 15, 8. III 1, 16. 13, 10. 25, 6. 10. V 4, 2. 11, 8. 25, 7. 31, 5. 45, 3. 48, 5. 18. 49, 12. 58, 5. VI 12, 24. 19, 8. 34, 6. 9. 39, 2. VII 1, 6. 2, 4. 3, 8. 10, 1. 26, 1. 35, 4. 38, 15. 40, 5. 41, 5. 43, 7. 63, 10. 67, 9. 77, 11. 78, 4. 80, 14. rei (*g.*) I 14, 21. 21, 10. 30, 12. 32, 5. 39, 1. 40, 30. 44, 19. II 10, 15. 22, 2. III 3, 13. 12, 9. 21, 9. 23, 11. 24, 7. 26, 9. III 9, 7. 23, 13. 27, 8. V 29, 11. 57, 3. VI 11, 8. 21, 6. 11. 22, 6. [39, 7]. 40, 13. 19. VII 2, 8. 14, 9. 17, 9. 29, 4. 7. 34, 6. 44, 2. 56, 6. 11. 57, 8. 58, 7. 64, 8. 77, 30. 90, 13. (*d.*) I 23, 4. II 17, 13. III 15, 4. 18, 13. V 2, 11. VI 17, 15. VII 3, 5. 14, 4. 20, 14. 24, 13. 31, 3. 33, 7. 64, 2. re (*d.*) V 8, 3. rem I 4, 8. 5, 3. 9, 9. 13, 13. 17, 11. 18, 10. 30, 4. 31, 27. 33, 2. 6. 34, 1. 39, 23. 43, 10. 50, 9. II 1, 14. 17, 12. 25, 11. III 2, 2. 30, 7. V 1, 12. 28, 6. 11. 29, 8. 31, 2. 3. 36, 6. 38, 10. 44, 20. 47, 13. 52, 12. VI 10, 4. 13, 30. 38, 6. VII 11, 9. 12. 32, 8. 36, 5. 39, 9. 42, 7. 45, 30. 85, 5. 88, 6. 89, 4. re I 12, 17. 20, 11. 23, 10. 26, 17. 30, 13. 31, 4. 35, 6. 37, 10. 39, 10. 40, 36. 37. II 2, 10. 4, 7. 8. 11, 1. 5. 8. 32, 6. III 12, 5. 18, 17. 20, 8. 21, 13. 22, 1. 23, 19. 24, 10. III [2, 13]. 3, 2. 5, 5. 7. 1. 9, 1. 37, 7. V 1, 17. 7, 1. 13. 8, 4. 11. 26, 10. 12. 28, 2. 4. 13. 29, 12. 33, 7. 34, 8. 38, 4. 42, 7. 49, 1. 58, 30. VI 3, 13. 12, 14. 22, 11. 30, 5. 32, 6. 37, 6. VII 7, 5. 9, 14. 10, 5. 11, 3. 17. 17. 5. 18. 18, 10. 28, 1. 30, 4. 34, 10. 35, 16. 42, 5. 45, 1. 55, 21. 58, 11. 63, 6. 7. 65, 10. 67, 1. 4. 13. 82, 12. 88, 14. res (*n. pl.*) I 19, 2. 33, 5. II 20, 7. 26, 10. III 13, 11. III 23, 14. 15. V 52, 8. VII 1, 4. 30, 6. rerum I 14, 13. 18, 7. 19, 15. 27, 1. 29, 5. 32, 3. 38, 6. 44, 28. II 4, 7. 15, 9. 20, 6. 22, 8. 27, 10. III 4, 9. 8, 4. 13, 22. III 17, 19. 27. 19, 12. 22, 9. V 1, 13. 2, 4. 6. 3. 27, 16. VI 11, 8. 12, 15. 14, [2]. 17. 17, 12. 23, 17. 24, 11. 42, 6. 43, 8. VII 14, 11. 29, 5. 52, 18. 59, 7. 66, 15. rebus (*d.*) I 9, 7. 19, 8. 33, 13. III 4, 1. 6, 12. 10. 7. 17, 11. III 5, 3. 16, 4. V 41, 8. VI 7, 19. 13, 8. 21, 2. res (*acc.*) I 3, 6. 8. 14, 2. 15. 18, 3. II 35, 9. III 5, 8. 11, 9. 31, 7. VI 17, 11. VII 6, 2. 12, 6. 24, 12. rebus (*abl.*) I 2, 11. 3. 1. 6. 13. 11. 13. 18, 10. 19, 1. 30, 6. 33, 1. 34, 4. 37, 7. 47, 2. II 2, 7. 3. 8. 15, 10. 17, 1. 19. 21, 1. 24, 10. 16. 25, 18. 35, 1. III 7, 1. 9, 1. 4. 18, 5. 21, 11. 26, 12. III 5, 1. 8. 9. 13, 8. 14, 3. 19, 12. 21, 3. 23, 1. 24, 1. 28, 1. 30, 1. 34, 1. 14. 38, 12. V 2, 1. 3. 15. 4, 4. 5, 1. 5. 7, 3. 14. 8, 1. 11, 1. 10. 18, 7. 26, 12. 28, 16. 36, 1. 37, 17. 50, 11. 51, 1. 52, 7. 55, 11. 56, 11. 57, 12. VI 2, 7. 5. 5. 6. 4. 7. 9. 4. 10, 4. 12, 18. 14. 7. 20, 6. 21, 10. 30, 5. 32, 13. VII 2, 1. 6, 1. 8, 1. 9, 6. 13, 8. 18, 6. 24, 1. 31, 10. 33, 5. 34, 3. 41, 13. 45, 21. 54, 4. 56, 1. 15. 61, 9. 64, 9. 72, 1. 74, 1. 82, 10. 86, 1. 89, 6. 90, 1.
- res publica rei publicae (*g.*) I 20, 15. 35, 16. II 5, 5. III 16, 19. V 46, 7. VI 1, 5. 33, 11. (*d.*) I 33, 11. III 25, 12. V 7, 5. VI 1, 11. rem publicam VI 20, 1. re publica I 34, 3. VI 20, 3. 8.
- rescindit VI 29, 7. rescindunt VII 86, 11. rescidit III 19, 17. resciderant VII 58, 10. rescindi I 7, 6. VII 58, 13. rescindendos VII 35, 7.
- rescisco rescit I 23, 1.
- rescribere I 42, 22.
- reseruati V 34, 3. reseruaretur I 53, 20. reseruato (*abl. n.*) III 3, 13. reseruatis (*abl. m.*) VII 89, 8.

residere VII 77, 13. resedissee VII 64, 17.
 resistere II 26, 6. III 7, 7. V 7, 18.
 11, 2. 27, 14. resistens (*f.*) III 19, 16.
 resistentes (*acc. m.*) II 23, 7. resistentibus (*abl. m.*) III 21, 7. III 12, 7.
 resistebant V 35, 10. VII 62, 10.
 resisteret I 25, 18. V 51, 19. resisterent II 22, 4. VII 24, 17. restitit III 12, 16. VII 35, 9. restituerunt III 14, 10. resisti I 37, 10. resistitur V 40, 8. resisteretur V 30, 2.
 respiciamus VII 77, 19. respicite VII 77, 46. respiceret V 43, 12. respexissent II 24, 7.
 respondeant III 5, 1. respondere I 32, 6. respondit I 7, 18. 14, 1. 19. 32, 8. 34, 4. 36, 1. 44, 1. II 32, 1. III 8, 1. 18, 6. V 36, 4. 41, 13. VII 20, 8. responderunt III 16, 13.
 responsum responso (*abl.*) I 14, 21. V 58, 9. responsa (*acc.*) VI 4, 11. responsis (*abl.*) I 35, 1.
 respuit I 42, 4.
 restinguendum (*acc.*) VII 24, 18. restincto (*abl. m.*) VII 25, 14.
 restituere I 28, 8. restituerat V 25, 4. restitutum est I 53, 1. sit restitutus I 18, 21. restitutum (*m.*) I 53, 17. restituito (*abl. n.*) VII 87, 4. restitutus (*abl. f.*) VI 12, 15.
 retinet I 18, 3. retinent III 8, 11. retineat V 48, 12. retinerent II 21, 4. VII 62, 3. retinuerat III 15, 9. retinuerant II 33, 5. retinuissent VII 21, 7. retineri I 47, 6. III 13, 17. VII 1, 6. 52, 5. retinendi (*g. m.*) III 8, 7. retinendos VII 54, 6. retinebantur VII 47, 6. retentā II 32, 11. retentorum (*m.*) III 10, 3. retentos III 9, 9.
 retrahi V 7, 15.
 reuellerent I 52, 10. reuelli VII 73, 10.
 reuerterunt I 8, 3. 31, 2. II 29, 3. III 4, 13. VII 82, 12. reuertisse V 5, 4. VII 5, 11. reuerterat II 14, 2. reuertitur III 21, 21. V 2, 2. 11. VII 62, 22. reuertuntur III 11, 2. V 7, 21. VII 5, 10. reuertatur III 21, 4. reuertantur VI 33, 12. reueriti (*inf.*) I 28, 6. 42, 5. 54, 2. II 10, 12. 35, 6. III 6, 14. III 4, 11. V 35, 5. VI 35, 3. VII 42, 8. reuerteretur III 13, 5. reuerterentur I 7, 19. III 11, 11. reuersus VI 42, 1. reuersurum (*m.*) VI 33, 8. reuersuros III 9, 2. VII 66, 11.
 reuinciuntur VII 23, 3. reuincta (*n. s.*

f.) VII 23, 15. reuincti (*n. pl. m.*) VII 73, 10. reuinctae (*n. pl. f.*) III 13, 9. reuinctis (*abl. f.*) III 17, 18.
 reuocandi II 20, 3. reuocabat III 17, 11. reuocauit VII 35, 16. reuocari V 11, 1. reuocatus V 7, 18.
 rex I 31, 31. 35, 3. 43, 9. VI 31, 9. VII 4, 13. 31, 11. 46, 11. regis I 53, 9. II 13, 2. regem II 4, 18. 20. III 21, 14. V 54, 5. reges (*n.*) V 22, 3.
 †Reuilius VII 83, 7. u. Rebilus.
 Rhedones (*acc.*) II 34, 3. u. Redones.
 Rhenus III 1, 4. 10, 5. Rheni I 1, 13. 37, 6. 54, 2. III 15, 3. VI 29, 14. Rheno (*d.*) III 11, 2. VI 35, 9. Rhenum I 1, 9. 5, 11. 27, 12. 28, 11. 31, 13. 37. 54. 33, 12. 35, 8. 37, 6. 43, 25. 44, 2. 53, 2. 54, 1. s. II 3, 9. 4, 3. 29, 12. 35, 3. III 1, 3. 3, 8. 4, 4. 8. 15. 17. 10, 4. 14, 13. 16, 2. 6. 9. 13. 15. 19. 17. 1. 19. 15. V 3, 2. 24, 13. 27, 25. 29, 8. 41, 5. 55, 2. 6. VI 9, 2. 24, 3. 32, 4. 35, 7. 10. 41, 3. 42, 7. VII 65, 11. Rheno (*abl.*) I 2, 7. III 6, 5. 10, 2. V 3, 11.
 Rhodanus I 6, 7. 33, 18. Rhodani I 6, 14. 8, 12. Rhodanum I 6, 3. 8, 3. 10, 17. 11. 10. 12, 2. VII 65, 7. Rhodano (*abl.*) I 1, 14. 2, 10. III 1, 4.
 ripa (*n.*) V 18, 5. ripam I 6, 13. 53, 6. III 4, 5. V 18, 4. ripae (*n. pl.*) I 38, 12. ripas I 37, 6. 54, 2. II 27, 13. V 18, 11. VI 29, 6. VII 55, 1. 19. 58, 14. ripis (*abl.*) II 5, 14. 23, 10. VI 7, 12. 29, 14.
 rium V 49, 11. rium V 50, 6.
 robore III 13, 6.
 rogat I 20, 13. rogare I 7, 11. rogatum (*sup.*) I 11, 4. V 36, 3. VII 5, 5. rogauisset VI 1, 6. rogatus I 44, 19. rogatum (*m.*) I 44, 3. rogati (*n. pl. m.*) VII 75, 22.
 Romae VII 90, 15. Romam I 31, 23. VI 12, 13.
 Romanus I 13, 8. 45, 6. V 27, 2. 51, 5. Romani (*g. m.*) I 3, 11. 8, 9. 10, 5. 13, 11. 17. 14, 4. 18, 22. 30, 4. 5. 31, 20. 53. 33, 10. 35, 3. 17. 36, 13. 40, 5. 42, 7. 43, 18. 21. 44, 13. 16. 22. 31. 36. 45, 3. 5. 9. II 1, 9. 3, 5. 32, 6. 34, 5. III 23, 12. III 16, 5. 12. 24. 17, 3. 21, 11. 17. V 3, 7. 29, 10. 41, 14. VI 1, 15. 7, 22. 34, 15. VII 1, 9. 17, 13. 39, 11. Romano (*d. m.*) I 12, 16. 33, 13. 34, 11. 35, 4. 12. 36, 6. II 14, 6. 15, 13. 19. III 7, 5. 22, 4. V 22, 15. VII 33, 4. Ro-

- manum (*m.*) I 6, 11. 14, 21. 19, 9. 36, 3. 44, 15. 21. II 1, 4. 3, 6. 13, 9. V 27, 17. 41, 9. 54, 15. VII 3, 4. Romano (*abl. m.*) I 11, 5. 31, 24. 46. 36, 6. II 31, 12. V 54, 20. VI 40, 9. Romani (*pl.*) I 17, 8. 25, 17. II 10, 12. III 24, 7. IIII 7, 9. V 34, 4. 10. VII 14, 5. 19, 6. 20, 4. 15. 35, 3. 37, 13. 38, 17. 77, 41. 85, 5. 11. Romanorum I 17, 7. II 12, 12. 16, 4. III 8, 15. 10, 3. 18, 5. 24, 10. IIII 19, 10. 24, 1. V 32, 4. VI 10, 12. 18. 35, 22. 42, 8. VII 26, 15. 42, 5. 61, 6. 63, 12. 78, 7. 84, 5. Romanis (*d.*) I 18, 21. 44, 29. 46, 10. 51, 12. III 19, 3. IIII 30, 8. V 28, 5. 56, 3. VII 14, 18. 17, 21. 26, 14. 37, 9. 48, 8. 10. 55, 16. 60, 3. 89, 4. Romanos I 18, 19. 23, 8. II 24, 16. 31, 4. III 2, 14. 9, 18. IIII 34, 13. V 38, 6. VI 4, 8. VII 3, 3. 14, 13. 20, 2. 9. 24, 26. 6. 29, 3. 38, 20. 47, 15. 55, 21. 64, 6. 66, 8. 77, 27. Romanis (*abl.*) II 13, 11. VI 8, 3. VII 38, 5. 44, 11. 48, 4. 61, 4. 65, 15. 66, 5. 69, 10. 71, 1. 75, 21.
- Roscio (*d.*) V 24, 7. 18. (*abl.*) V 53, 20. rostro III 13, 17. 14, 10.
- rotarum IIII 33, 3. rotas I 26, 9.
- rubis (*abl.*) II 17, 17.
- Rufum IIII 22, 20.
- rumore VI 20, 3. rumores (*n.*) II 1, 2. VII 59, 2. rumoribus (*d.*) IIII 5, 10. VII 1, 6. (*abl.*) VI 20, 5.
- rupes (*acc.*) II 29, 5.
- rursus I 25, 16. II 19, 10. 23, 7. 24, 4. III 12, 4. 11. IIII 1, 10. 4, 12. 12, 7. 30, 10. V 8, 9. 34, 12. 35, 4. 44, 22. VI 3, 6. 33, 12. 43, 1. VII 9, 15. 13, 6. 43, 15. 47, 22. 51, 4. 73, 5. 88, 5.
- Rutenis (*d.*) VII 75, 10. Rutenos I 45, 5. VII 5, 3. 7, 1. 64, 14. 90, 11. Rutenis (*abl.*) VII 7, 7.
- Rutilum VII 90, 7.
- Sabinus III 17, 1. 11. 14, 18. 7. 19, 4. 13. V 30, 3. 37, 1. Sabini (*g.*) III 18, 12. 19, 13. V 31, 7. 41, 6. 47, 8. 52, 11. 53, 13. Sabino (*d.*) IIII 22, 17. V 26, 3. Sabinum II 5, 19. III 11, 9. V 24, 14.
- Sabis Sabim II 16, 2. 18, 3.
- sacerdotes (*acc.*) VII 33, 17.
- sacramento (*abl.*) VI 1, 6.
- sacrificiis (*d.*) VI 21, 2. sacrificia (*acc.*) VI 13, 8. 16, 5. 8. sacrificiis (*abl.*) VI 13, 15.
- saepe I 1, 7. 42, 9. IIII 2, 7. 3, 10. 5, 9. V 7, 19. VI 17, 13. 20, 4. 43, 9. saepius I 8, 13. 32, 7. III 6, 10.
- saepenumero I 33, 7. 39, 5. 40, 20. VI 8, 12. VII 62, 4.
- saepes (*n. pl.*) II 17, 18. saepibus (*abl.*) II 22, 4.
- saeuire III 13, 20.
- sagitta sagitarum VII 41, 9. sagittis (*abl.*) IIII 25, 5. VII 81, 6.
- sagittarii (*n. pl.*) VII 80, 19. sagittarios II 7, 2. 10, 2. VII 31, 8. 80, 6. sagittariis (*abl.*) II 19, 8. VII 36, 13.
- sagulis (*abl.*) V 42, 6.
- saltus (*acc.*) VII 13, 5. saltibus (*abl.*) VI 43, 16.
- salutis I 27, 10. 48, 13. II 5, 5. 27, 7. 33, 13. 15. III 5, 8. 13. V 34, 7. 48, 3. VI 34, 5. VII 2, 3. 14, 9. 29, 14. 71, 6. 77, 23. salutis V 27, 24. 33, 7. 44, 26. VI 38, 4. VII 50, 21. 66, 14. salutem I 42, 14. 53, 5. III 3, 12. 15, 5. 21, 3. 26, 13. IIII 14, 7. V 29, 16. 31, 5. 36, 6. VI 34, 9. VII 6, 8. 20, 23. 21, 6. 25, 6. 39, 12. salute I 31, 3. III 3, 10. V 36, 9. 37, 14. VI 5, 13. VII 9, 11. 19, 16. 84, 9. 85, 4. 88, 13.
- Samarobriuae V 24, 1. 47, 3. Samarobriam V 53, 10.
- sancio sanxerunt I 30, 15. sanciatum VII 2, 5. sanctum (*acc. n.*) VI 20, 2. sanctum (*n. n.*) III 9, 9. sanctos VII 23, 19. sanctissimo (*abl. n.*) VII 66, 19.
- sanguis VII 50, 19. sanguine VII 20, 34.
- sanitatem I 42, 5. VII 42, 8.
- sano sanaturum (*m.*) VII 29, 10.
- Santonum (*g.*) I 10, 2. Santonis (*d.*) VII 75, 10. Santonos I 11, 14. Santonis (*abl.*) III 11, 12.
- samus sano V 7, 16.
- sapient V 30, 5.
- sarcinas I 24, 7. VII 18, 10. sarcinis (*abl.*) II 17, 9. III 24, 8.
- sarciri VI 1, 10.
- sarmentis (*abl.*) III 18, 13.
- satis I 3, 6. 15, 10. 16, 5. 19, 6. 25, 8. 39, 23. 43, 2. 51, 2. III 3, 3. 13, 13. 14, 7. 12. 23, 16. IIII 16, 21. 17, 2. 19, 15. 22, 6. 12. 21. V 2, 11. 21, 5. VII 47, 4. 53, 8. 66, 9.
- satisfaciant I 14, 18. satisfacere V 1, 19. VII 89, 5. satisfaciundi V 54, 10. satisfacerent I 41, 7. satisfecerit V 27, 22.

- satisfactionem VI 9, 16. satisfactione I 41, 9.
 saucio (*d. m.*) III 4, 11. (*abl. m.*) V 36, 7.
 saxa (*acc.*) II 29, 9. III 13, 22. saxis (*abl.*) VII 22, 14. 23, 5. 8. 11. 46, 5.
 scalarum VII 81, 2. scalis (*abl.*) V 43, 7.
 Scaldem VI 33, 5.
 scaphas III 26, 9.
 sceleratorum VI 13, 17. 34, 12.
 scelere I 14, 14.
 sciens scientius VII 22, 6.
 scientia (*n.*) II 20, 7. scientiam I 47, 12. III 23, 11. VII 57, 8. scientiā III 8, 3. VII 29, 4.
 scindere III 5, 8. V 51, 9.
 scio V 54, 17. scire I 20, 2. 20. 40, 36. V 54, 2. sciebat V 46, 7. 49, 13. VI 5, 10. 33, 10. sciebant III 9, 15. sciret I 44, 28. V 47, 11.
 scorpionis VII 25, 12. scorpione VII 25, 10.
 scribit V 11, 7. 46, 7. 48, 11. scripsimus II 29, 1. scripserunt V 13, 10.
 scrobis (*g.*) VII 73, 19. scrobes (*n. pl.*) VII 73, 14. (*acc.*) VII 82, 3.
 scutum (*n.*) V 44, 15. scutum (*acc.*) I 25, 9. scuto (*abl.*) II 25, 13. [14]. scuta (*acc.*) I 52, 10. scutis (*abl.*) I 25, 6. II 21, 11. 27, 2. 33, 6. V 44, 13.
 †Sebusianos I 10, 16.
 secari VII 14, 7.
 secreto (*adu.*) I 18, 5. 31, 3.
 sectionem II 33, 8.
 sector sectamini VI 35, 19.
 secturae (*n. pl.*) III 21, 10.
 secundum (*praep.*) I 33, 5. II 18, 7. III 17, 12. VII 34, 9.
 secundus secunda (*n. s. f.*) I 25, 18.
 secundum (*m.*) III 23, 17. VI 12, 25.
 secundam I 49, 5. secundo (*abl. m.*) VII 59, 2. secundā II 11, 1. V 23, 14. VII 71, 12. secundo (*abl. n.*) VII 53, 7. 58, 11. 60, 4. secundos VII 29, 5. secundis (*abl. n.*) III 1, 8. VI 12, 6. VII 47, 7. secundiore (*n.*) II 9, 6. secundoiores (*acc. f.*) I 14, 14.
 secundissumorum (*n.*) VII 62, 3.
 securibus (*d.*) VII 77, 48.
 sed I 12, 17. 14, 5. 16, 4. 18, 2. 13. 23. 19, 4. 20, 7. 24, 5. 31, 29. 32, 4. 6. 36, 4. 39, 21. 40, 21. 41, 8. 43, 20. 44, 3. 7. 20. 34. II 14, 9. 17, 14. 19, 2. 20, 13. 21, 10. 32, 3. III 2, 15. 4, 7. 11. 5, 2. 10, 2. 17, 15. III 1, 12. 14. 2, 5. 4, 6. 8, 1. 5. 17, 2. 12. 28, 6. 36, 7. V 3, 12. 8, 16. 9, 18. 11, 20. 12, 11. 13, 7. 16. 14, 4. 10. 15, 4. 16, 11. 17, 3. 18, 9. 27, 11. 17. 29, 8. 31, 13. 42, 4. 43, 12. 14. 44, 10. 53, 23. VI 1, 10. 3, 12. 11, 5. 13, 7. 14, 14. 16, 13. 18, 3. 22, 3. 23, 8. 27, 2. 28, 8. 29, 4. 30, 11. 31, 4. 34, 3. 8. 40, 16. 43, 6. VII 23, 7. 28, 5. 29, 4. 7. 33, 15. 36, 17. 37, 11. 39, 3. 43, 6. 44, 8. 47, 6. 51, 2. 54, 13. 59, 10. 62, 15. 64, 5. [65, 15]. 71, 10. 75, 3. 77, 18. 89, 2.
 sedecim I 8, 5. 49, 7.
 sedes (*n. pl.*) I 31, 36. sedes (*acc.*) I 31, 43. 44, 5. III 4, 11. sedibus (*abl.*) VI 24, 7.
 seditio VII 28, 16. seditione I 17, 4.
 Sedulius VII 88, 9.
 Sedunorum III 2, 5. Sedunos III 1, 3.
 Sedunis (*abl.*) III 7, 3.
 Sedusios I 51, 8.
 segetes (*acc.*) VI 36, 11.
 Segni (*pl.*) VI 32, 1.
 Segontiaci (*pl.*) V 21, 2.
 Segonax V 22, 4.
 Segusianis (*d.*) VII 64, 9. 75, 7. *Segusianos I 10, 16.
 semel I 31, 17. 40.
 sementes (*acc.*) I 3, 4.
 semitae (*n. pl.*) VII 8, 9. semitis (*abl.*) V 19, 8.
 semper I 18, 12. III 9, 9. 12, 3. V 54, 14. VI 43, 14. VII 24, 15. 25, 2. 5. 33, 4. 40, 2.
 Sempronium VII 90, 6.
 senatores (*acc.*) II 28, 7.
 senatus (*n.*) I 35, 15. III 11, 7. (*g.*) I 43, 8. 13. 45, 10. VII 1, 3. 55, 9. senatus consulta I 43, 15. senatum I 31, 18. 28. II 5, 2. V 54, 10. VI 12, 13. VII 32, 16. 33, 10. senatu I 3, 11. 33, 8. 35, 4. 43, 9. III 16, 9. 17, 6. III 12, 13. 38, 13. VII 31, 12. 33, 16.
 senes (*n.*) I 29, 4.
 seni *sena (*acc. n.*) VII 75, 13. senis (*abl. n.*) I 15, 14.
 Senones (*n.*) V 54, 4. Senonum VI 5, 3. 44, 4. 9. VII 11, 1. 58, 5. Senonibus (*d.*) II 2, 5. VI 3, 11. VII 75, 10. †13. Senones (*acc.*) V 56, 1. VI 2, 9. 3, 8. 14. VII 4, 15. 34, 7. 56, 16. Senonibus (*abl.*) V 56, 12.
 sententia (*n.*) V 31, 7. sententiam I 45, 1. II 10, 15. III 8, 16. V 29, 13. VII 4, 10. 77, 16. 78, 3. sententiā III 21, 12. VI 4, 4. 44, 5. VII 15, 1. 26,

11. 77, 9. *sententiae* (*n. pl.*) III 3,
 10. *sententias* III 3, 5. *sententiis*
 (*abl.*) VII 77, 4. 78, 1.
sensant V 27, 27. 31, 4. *sensire* III
 23, 19. III 14, 3. VII 44, 10. 52, 13.
sensiebat I 18, 2. III 13, 7. *sense-*
erunt [I 54, 3]. V 32, 2. *senserat* VII
 53, 4. 59, 8. *sensisset* VII 52, 6.
sensibus (*abl.*) II 17, 17.
separatim I 19, 17. 29, 4. VII 36, 7.
separo *separare* VII 63, 18. *separati*
 (*g. m.*) III 1, 12.
septem III 23, 18. V 49, 16.
septentrionem I 1, 18. *septentriones*
 (*acc.*) I 1, 16. 21. III 20, 2. V 13, 15.
septentrionibus (*abl.*) I 16, 3. VII
 83, 3.
septimus VI 35, 2. *septima* (*n. f.*) II
 23, 13. III 32, 2. VII 62, 6. *septi-*
mae (*g.*) V 9, 16. VII 62, 12. *sep-*
timum (*m.*) VI 33, 8. *septimam*
 II 26, 1. *septimo* (*abl. m.*) I 10, 15.
 41, 13. V 43, 1. VI 36, 4. *septimā*
 I 26, 5. III 7, 7.
septingenti (*n. pl.*) VII 51, 9. *septin-*
gentorum V 13, 14.
sepulturam I 26, 15.
Sequana (*n.*) I 1, 5. 9, 11. *Sequanæ*
 (*g.*) VII 57, 5. 58, 5. 14. *Sequanam*
 VII 57, 10.
Sequani (*g. m.*) I 31, 32. *Sequano* (*d.*
m.) I 3, 10. *Sequani* (*n. pl.*) I 32, 6.
 VI 12, 2. 19. *Sequanorum* I 8, 3. 10,
 2. 11, 1. 12, 1. 19, 2. 32, 9. 38, 3. III
 10, 6. *Sequanis* (*d.*) I 31, 21. 30. 32,
 13. 35, 9. VII 75, 10. *Sequanos* I 2, 9.
 6, 2. 9, 1. 5. 31, 33. 32, 3. 33, 10. 17. 40,
 33. 54, 6. VI 12, 10. VII 66, 3. 90, 6.
Sequanis (*abl.*) I 1, 16. 3, 10. 9, 1. 4.
 9. 31, 12. 44, 30. 48, 5. VII 67, 19.
sequitur I 22, 15. VI 36, 16. *secuntur*
 VII 70, 9. *sequatur* I 40, 44. *sequan-*
tur III 21, 18. *sequi* I 4, 3. 26, 16.
 19. III 23, 3. V 37, 2. VI 23, 13. VII
 87, 6. 88, 3. *sequendi* (*g.*) V 17, 8.
 VII 47, 9. *sequebantur* II 22, 8. VII
 63, 12. *secuta* est III 1, 1. *secuti*
 sunt VI 23, 16. *secutæ* sunt III 34,
 8. *secuti* erant VII 50, 13. *secutus*
 V 8, 9. 20, 3. VII 63, 6. 74, 1. *secu-*
tum (*m.*) V 56, 10. *secuti* (*pl.*) I 24,
 9. 39, 10. II 17, 3. III 28, 15. III 35, 7.
sermo V 37, 6. *sermonis* V 41, 2. *ser-*
monem VI 13, 18.
sero *serunt* V 14, 4.
sero (*adv.*) V 29, 1.
Sertorio (*abl.*) III 23, 10.
seruilem (*m.*) VI 19, 9. *seruili* (*abl. m.*)
 I 40, 15.
seruo *seruiant* III 5, 11. *seruirent* VII
 34, 3.
seruitutis III 10, 9. *seruituti* VII 77,
 25. *seruitutem* I 11, 6. 51, 12. II 14,
 5. III 8, 15. VI 13, 5. VII 14, 21.
 42, 6. 77, 9. 44. 78, 9. *seruitute* I
 33, 8. V 27, 9. VII 77, 48.
Seruium III 1, 1.
seruo *seruant* VII 23, 12. *seruare* III
 26, 2. VII 50, 14. *seruabat* V 19, 3.
seruatorum (*m.*) VI 36, 5. *seruatuos*
 II 33, 5. *seruator* VI 38, 10. *serua-*
nantur VI 19, 4. 40, 12. *seruetur* VII
 23, 7. *seruari* VI 40, 5.
seruus *seruo* (*d.*) V 45, 8. *serui* (*n. pl.*)
 VI 19, 13. *seruorum* VI 13, 3. *ser-*
uos (*acc.*) I 27, 6. VI 13, 7. VII
 20, 24.
sescentos II 15, 4. VII 11, 5. *sescentas*
 V 2, 4. *sescentis* (*abl. m.*) II 28, 7.
sesquipedalia (*acc.*) III 17, 8.
setius I 49, 9. III 17, 22. V 4, 8. 7, 9.
seu (*ante m*) V 31, 3. VII 89, 4. (p)
 V 31, 3. (q) I 23, 7. V 51, 5. VII
 36, 11. (r) V 51, 5. (v) VII 89, 5.
seueritatem VII 4, 22.
seuocare V 6, 13.
seuum *seui* VII 25, 9.
sex I 27, 8. 48, 2. 11. II 5, 19. 8, 17. 19,
 4. 13. 29, 13. III 5, 1. III 37, 7. VI
 44, 8. VII 8, 5. 34, 8. 46, 5. 69, 9.
 86, 2.
sexaginta II 4, 15.
sexcentorum (*m.*) I 38, 10. *sexcentos*
 I 49, 3. 6. *sexcenta* (*acc.*) III 3, 4.
Sextius III 5, 5. VI 38, 2. *Sextium*
 VI 1, 3. 38, 9. VII 49, 2. 90, 10.
Sextio (*abl.*) II 25, 7. VII 51, 5.
si I 7, 19. 8, 6. 10. 13. 10, 4. 13, 7. 14,
 4. 16. 17. 18. 17, 6. 8. 18, 21. 20, 8. 26,
 13. 28, 2. 31, 7. 43. 46. 50. 32, 11. 34,
 5. 6. 35, 12. 13. 36, 4. 11. 12. 37, 9. 39, 9.
 40, 22. 23. 44. 42, 13. 43, 24. 44, 10. 11.
 14. 25. 35. 38. 45, 8. 9. 47, 4. 48, 8. 14.
 15. 16. 50, 13. II 5, 7. 8, 16. 9, 2. 3. 10.
 11. 14, 10. 12. 17, 15. 31, 7. 11. 32, 2.
 III 1, 7. 5, 9. 8, 17. 11, 4. 12, 6. 22, 5.
 24, 6. III 7, 5. 9. 8, 2. 6. 11, 7. 13,
 15. 16, 13. 18. 17, 26. 19, 3. 20, 5. 6.
 33, 6. 34, 13. 35, 2. 37, 5. V 3, 21. 7,
 15. 29, 6. 14. 15. 18. 30, 3. *5. 5. 6. 31, 4.
 36, 4. 8. 40, 2. 41, 7. 14. 43, 20. 46, 7.
 47, 9. 48, 9. 50, 3. 5. 56, 4. VII 1, 9. 6, 6.

- 9, 14, 11, 11, 13, 12, 13 (*bis*). 15, 22, 23, 19, 8, 9, 20, 2, 25, 9, 27, 4, 29, 16, 32, 7, 8, 33, 11, 34, 12, 14, [36, 7]. 37, 8, 40, 4, 43, 7, VII 5, 12, 6, 5, 7, 9, 11, 10, 2, 5, 14, 20, 17, 15, 19, 19, 6, 20, 16 (*bis*). 22, 28, 31, 21, 7, 28, 8, 29, 5, 32, 17, 36, 16, 38, 13, 39, 11, 44, 11, 46, 2, 49, 5, 55, 21, 56, 2, 66, 12, 13, 67, 7, 71, 7, 74, 4, 17, 77, 21, 28, 36, 78, 4, 80, 2, 85, 5, 86, 2, 89, 9.
- Sibuzates III 27, 4.
- sic I 38, 7, 44, 25, II 4, 2, 15, 8, 32, 8, III 6, 8, 19, 12, 16, III 1, 11, V 11, 4, 17, 6, 23, 5, 31, 12, 44, 24, 51, 7, VI 18, 4, 30, 8, 16, 41, 7, VII 17, 17, 19, 5, 14, 16, 23, 9, 28, 10, 30, 7, 10, 37, 10, 62, 20.
- siccitates (*acc.*) III 38, 8, V 24, 8.
- sicut I 44, 24, V 58, 12, VI 26, 8, *30, 6, VII 47, 15, sic ut II 32, 8, sicuti V 43, 6, VI 19, 6, sic uti V 17, 6, 51, 11.
- sideribus (*abl.*) VI 14, 16.
- signifero (*abl.*) II 25, 5.
- significatio V 53, 5, VI 29, 19, significatione II 33, 11, VII 12, 14, 81, 4, significativo significant VII 3, 8, significare II 13, 7, VII 26, 13, [40, 15], significari III 3, 2, significabatur II 7, 10, significaretur III 14, 8.
- signum (*n.*) II 20, 3, 5, signum (*acc.*) II 21, 7, III 19, 5, VII 19, 12, 27, 9, 45, 21, 62, 5, 81, 8, signo (*abl.*) I 52, 5, II 25, 5, III 4, 8, 5, 12, III 23, 17, VII 3, 2, 46, 9, 52, 4, signa (*n.*) VI 37, 11, VII 88, 11, signis (*d.*) III 26, 4, signa (*acc.*) I 25, 17, 39, 25, 26, 40, 36, II 21, 13, 25, 15, 26, 3, III 26, 2, V 34, 12, VI 1, 6, 8, 14, 34, 14, 39, 7, 40, 2, VII 47, 8, 62, 14, 67, 8, signis (*abl.*) II 25, 2, V 16, 4, 17, 6, 33, 17, III 15, 2, VI 8, 18, VII 2, 5, 45, 14, 51, 7.
- Silanum VI 1, 2.
- silentio (*abl.*) VII 11, 16, 18, 6, 26, 8, 28, 15, 36, 19, 58, 8, 60, 5, 11, 71, 12, 81, 13.
- Silii (*g.*) III 8, 7, Silio (*abl.*) III 7, 12.
- silvae (*g.*) III 28, 12, VI 10, 17, 25, 1, siluam V 3, 10, VI 10, 14, 24, 4, 29, 13, 31, 6, siluā II 19, 10, VI 30, 11, silvae (*n. pl.*) V 52, 1, VI 30, 16, 34, 11, 35, 16, VII 62, 20, siluarum I 39, 22, III 28, 9, VI 30, 13, siluas I 12, 10, II 18, 6, 19, 9, 16, 20, III 28, 8, 13, 29, 1, 7, III 18, 10, 38, 9, V 9, 11, 15, 3, 19, 6, 21, 6, 37, 16, 39, 7, VI 5, 13, 8, 20, 29, 2, VII 18, 9, siluis (*abl.*) II 19, 15, III 19, 7, 32, 16, V 9, 14, 17, 15, 6, 19, 9, 21, 4, 32, 3, VI 5, 8, 34, 23, 37, 4, 41, 3, VII 16, 2, 32, 6, 45, 12.
- siluestris (*n. m.*) II 18, 5, VI 34, 4, siluestrem (*m.*) VII 44, 8, siluestri (*abl. m.*) VII 35, 6, siluestribus (*abl. n.*) V 19, 4, VII 1, 11.
- similis (*n. s. m.*) V 53, 25, (*n. s. f.*) VII 43, 16, simile (*n. n.*) VII 77, 28, ueri simile (*n. n.*) III 13, 11, similem (*m.*) VII 41, 13, similem (*f.*) V 47, 9, [VI 7, 23], simili (*abl. f.*) VII 4, 1, 20, 23, 38, 24, 77, 34.
- similitudine VII 50, 4, 73, 22.
- simul I 19, 15, II 24, 8, III 9, 7, III 13, 13, 15, 24, 7, 26, 11, 27, 1, 32, 18, V 3, 5, 50, 2, VI 1, 3, 8, 14, 23, 4, 34, 24, 36, 6, VII 12, 11, 30, 8, 31, 6, 48, 11, 50, 16, 73, 18.
- simulacra (*n.*) VI 17, 2, (*acc.*) VI 16, 8, simulationem I 40, 30, simulatione III 13, 11, V 50, 4, 11, VI 8, 8, VII 19, 9, 45, 6.
- simulo simulauerunt III 4, 11, simulatā I 44, 31.
- simulatibus (*abl.*) V 44, 4.
- sin I 13, 10, V 35, 7.
- sincere VII 20, 24.
- sine I 7, 10, 9, 11, 14, 6, 19, 18, 34, 7, 8, 36, 15, 40, 13, 42, 3, 44, 3, 40, 46, 5, II 5, 16, 11, 18, 15, 6, [25, 13], 31, 4, III 21, 3, 4, 24, 6, III 4, 15, 8, 5, 27, 11, 30, 5, V 6, 15, 29, 12, [31, 11], 33, 15, 41, 12, 45, 10, 51, 6, 52, 6, 53, 18, VI 27, 3, VII 1, 19, 20, 3, 5, 34, 52, 6 (*bis*). 58, 9.
- singillatim III 2, 9, V 4, 9, 52, 9.
- singularis (*n. s. f.*) II 24, 12, singulari (*d. m.*) VII 8, 8, (*d. f.*) VII 22, 1, singularem (*f.*) VII 57, 8, 77, 7, singulari (*abl. f.*) V 25, 4, singulari (*abl. n.*) V 2, 3, singulares (*acc. m.*) III 26, 5.
- singuli (*n. pl.*) I 6, 3, 48, 13, VII 32, 9, 36, 23, 73, 18, singulae (*n. pl. f.*) III 14, 8, VII 23, 8, singularum VII 36, 7, singulis (*d. m.*) VI 34, 17, (*f.*) I 52, 1, VII 45, 16, singulos I 48, 13, 52, 1, II 20, 11, V 6, 13, 22, 14, VI 22, 4, VII 47, 22, singulas II 17, 7, III 15, 1, 9, VII 17, 15, 60, 3, singula (*acc.*) III 1, 8, VII 16, 4, 89, 10, singulis (*abl. m.*) V 51, 8, VI

- 34, 8. VII 4, 24. (f.) II 20, 10. VI 11, 5. VII 90, 11. (n.) VII 23, 8. sinistra I 25, 8. II 23, 1. 11. V 8, 8. sinistro (*abl. n.*) I 52, 11. VII 62, 8. 13. sinistrorsus VI 25, 6. [sinunt III 2, 13].
 *sisto u. circum sisto.
 situm V 57, 8. situ VII 36, 3. 68, 8. situs (*n. pl.*) III 12, 1. (*acc.*) VII 83, 3.
 sine (*ante uocales*) I 23, 10. III 13, 10. VII 32, 5. 6. (*ante c*) I 12, 15 (*bis*). (n) III 17, 26. (p) III 13, 10. (sp) I 27, 10. (t) I 27, 9.
 soceri (*g.*) I 12, 18.
 societate VI 2, 6.
 socii (*pl.*) V 39, 9. sociorum I 11, 14. VI 10, 12. sociis (*d.*) I 14, 17. 35, 11. 36, 11. 43, 23. socios I 5, 12. 43, 19. 45, 3. III 9, 24. sociis (*abl.*) I 15, 3.
 solis (*g.*) I 1, 21. 50, 7. II 11, 20. III 15, 11. III 28, 8. V 8, 6. VII 41, 14. 80, 16. solem I 1, 19. V 13, 3. 6. VII 69, 7. Solem VI 21, 4. sole VII 3, 10.
 solacii VII 15, 5.
 soldurios III 22, 3.
 solet VII 35, 6. solebat VI 15, 3.
 solitudinem III 18, 10. solitudines (*acc.*) VI 23, 2.
 sollertiae (*g.*) VII 22, 2.
 sollicitat VII 64, 16. sollicitant III 8, 14. VII 43, 9. sollicitare V 2, 15. 6, 13. VI 2, 3. sollicitarent V 55, 3. sollicitari VI 2, 12. sollicitandos VII 54, 2. sollicitandas VII 63, 3. sollicitarentur II 1, 7. sollicitatus VII 37, 3.
 sollicitudine V 53, 18. VII 40, 1.
 solum (*n.*) VII 72, 3. (*acc.*) I 11, 12. solo (*abl.*) VII 23, 3. 73, 19.
 soluit (*perf.*) III 23, 2. 36, 6. V 8, 6. soluerunt III 28, 4. soluisset V 23, 14.
 [solus I 31, 29]. solo (*abl. m.*) I 18, 4. solā I 40, 44. solo (*abl. n.*) V 18, 10. soli (*n. m.*) I 32, 10. solis (*d. m.*) VI 43, 18. VII 21, 6. solos II 4, 5. VI 21, 3. solum (*adu.*) I 12, 17. 18, 13. 20, 6. 40, 21. II 14, 9. III 2, 14. 5, 2. 17, 14. VI 11, 3. 43, 5. VII 33, 15. 54, 12.
 sonitum VII 61, 7. sonitu VII 60, 9.
 Sontiates (*n.*) III 20, 12. 21, 1. Sontiatum (*g.*) III 20, 11. 21, 7.
 sonus sono (*abl.*) VII 47, 4.
 soror I 53, 9. sororem I 18, 16.
 sortium I 53, 20. sortibus (*abl.*) I 50, 11. 53, 19.
 spatium (*n.*) I 7, 16. 52, 6. II 11, 19. VII 3, 11. 40, 4. spatii III 19, 3. III 13, 8. spatium (*acc.*) I 38, 10. II 17, 9. III 11, 9. V 58, 14. VII 42, 3. 46, 4. 72, 6. spatio (*abl.*) I *25, 12. 43, 2. II 30, 7. III 4, 1. 12, 4. 17, 12. 29, 5. III 10, 6. 14, 5. 17, 25. 35, 7. V 13, 7. 15, 5. 10. 44, 11. VI 7, 10. 36, 13. 38, 10. VII 14, 10. 19, 11. 45, 10. 46, 7. 48, 11. 69, 6. 72, 10. 81, 1. spatia (*acc.*) VI 18, 2. spatii (*abl.*) VII 23, 8. 73, 24.
 species (*n. s.*) III 25, 2. VI 27, 10. 28, 10. speciem I 51, 4. III 25, 5. V 51, 7. VI 38, 11. VII 23, 10. 36, 9. specie II 31, 2. VI 28, 2. VII 45, 5.
 spectat I 1, 21. V 13, 4. 16. spectant I 1, 18. spectare V 29, 8. spectabat VII 69, 7. spectari I 45, 8.
 speculatores (*acc.*) II 11, 5. speculatoribus (*abl.*) V 49, 19.
 speculatoria (*acc.*) III 26, 9.
 speculator speculandi (*g.*) I 47, 18.
 sperant I 3, 22. sperent V 41, 3. sperare I 40, 29. V 36, 5. 9. 41, 16. sperans VI 7, 10. 6. sperabat VII 64, 17. sperabant VII 26, 4. sperarent V 26, 13. speratam VI 8, 2.
 spes (*n. s.*) I 51, 10. II 7, 5. 33, 15. III 14, 19. 17, 9. 18, 13. VI 7, 14. VII 25, 2. 28, 6. spei (*g.*) VII 63, 18. spem I 18, 21. 25, 2. 33, 3. 42, 6. II 10, 8. III 5, 8. 13. 6, 4. III 16, 20. V 33, 14. 34, 6. 39, 11. VI 8, 17. 34, 4. 40, 21. VII 12, 12. 30, 8. 55, 22. spe I 5, 6. 8, 11. 27, 10. 44, 4. 14. II 7, 4. 25, 17. 27, 7. 33, 13. III 9, 12. 26, 11. III 6, 6. 37, 3. V 6, 12. 19, 2. 42, 1. 45, 8. 55, 8. VI 34, 22. 35, 24. 43, 12. VII 45, 18. 47, 6. 67, 9.
 spiritus (*acc.*) I 33, 19. II 4, 8.
 spoliaretur V 6, 15. spoliatum iri VII 66, 15.
 sponte I 9, 2. 44, 3. V 28, 5. VI 14, 3. VII 65, 4.
 stabiliendi (*g.*) VII 73, 18.
 stabilitatem III 33, 8.
 statim I 53, 19. II 11, 5. III 19, 9. 14. III 27, 2. 13. V 33, 1. 46, 2. VII 5, 16.
 stationem III 32, 10. statione III 32, 5. V 15, 7. VI 37, 7. 38, 8. 42, 2. sta-

tiones (n.) II 18, 8. VII 69, 12. (acc.) V 16, 11. stationibus (abl.) III 32, 8. statuit I 11, 13. 42, 15. II 8, 2. III 14, 3. 16, 8. III 16, 2. V 11, 9. statuunt VII 21, 5. 75, 3. statuat I 19, 19. statuere I 19, 19. statuebat III 17, 4. 15. V 7, 8. statueret I 20, 2. statuit (perf.) VII 33, 10. statuisse VII 20, 31. statuisset II 31, 8. staturae (g.) II 30, 8. staturam VI 21, 8. status statum VII 54, 13. statu VI 12, 24. VII 55, 7. stimulus VII 73, 25. stimulis (abl.) VII 82, 3. stipendiarios I 36, 8. stipendiaris I 30, 10. stipendiarius VII 10, 3. stipendium (n.) I 44, 15. (acc.) I 36, 12. 44, 6. 45, 7. stipendio (abl.) I 44, 11. V 27, 6. VII 54, 10. stipites (n.) VII 73, 10. 16. stirps VI 34, 25. stirpem VI 34, 12. sto stantium (f.) VI 27, 10. stabant V 43, 19. stetit VI 13, 15. steterant V 35, 6. stramenta (acc.) VII 45, 4. stramentis (abl.) V 43, 3. strepitu II 11, 1. III 33, 3. VI 7, 22. studet VII 4, 21. student II 17, 13. III 5, 3. VI 21, 3. 7. 22, 1. 29, 4. studeant VI 22, 9. studere III 10, 7. 8. VI 14, 11. VII 20, 14. studendum VII 14, 4. studebat I 9, 7. studebant II 1, 11. studeret VII 28, 10. studiose VI 28, 4. 11. studium (n.) I 46, 12. II 7, 4. III 17, 10. (acc.) I 19, 9. VI 22, 7. studio (abl.) III 24, 13. 31, 8. V 2, 4. VI 9, 6. 43, 14. VII 17, 6. 20, 13. 41, 14. 45, 18. studiis (abl.) VI 21, 6. stultitiā VII 77, 24. sub (c. abl.) I 16, 3. 21, 2. 31, 25. 48, 2. II 17, 9. III 16, 10. 24, 8. 29, 9. V 8, 13. 11. 16, 1. 18, 6. 24, 13. 39, 2. 43, 16. 57, 8. VI 10, 3. 36, 14. 37, 5. 40, 7. VII 36, 15. 43, 5. 49, 4. 69, 7. 75, 9. sub (c. acc.) I 7, 13. [12, 14]. 24, 11. II 11, 19. 33, 1. V 29, 10. 58, 9. 60, 1. 61, 5. 83, 15. subdolā VII 81, 4. subducit I 22, 8. 24, 2. subduxerat III 29, 5. subduci V 11, 9. subductis (abl. f.) V 11, 12. 24, 1. subducciones (acc.) V 1, 6. subeunt VII 85, 9. subire II 27, 13.

subeuntes (acc.) II 25, 11. subissent I 36, 17. subeundam VII 78, 5. subeundum (acc. n.) VI 30, 16. subeunda (acc.) I 5, 7. subfossis (abl. m.) III 12, 8. subicere VII 77, 28. subiciebant I 26, 9. subiciendam III 36, 5. subiecta (n. s. f.) VII 77, 48. subiectae (n. pl. f.) III 17, 24. V 13, 9. subiectos VII 1, 9. subigo subacti (pl.) VII 77, 34. subitum (n. n.) III 7, 5. subita (n. n.) III 8, 10. subito I 39, 7. 40, 27. II 19, 17. 33, 7. III 2, 2. 6. 6. 1. 15, 7. 19, 6. 20, 16. 28, 11. III 14, 3. 28, 5. 32, 17. V 15, 6. 26, 6. 31, 6. 38, 9. 53, 10. VI 9, 8. VII 27, 9. 38, 2. 46, 11. 50, 2. 55, 17. 59, 15. 61, 2. 69, 13. [70, 5]. 81, 4. subleuare VI 27, 5. subleuaret VI 32, 14. subleuarent I 40, 16. subleuentur I 16, 16. subleuentur VII 14, 6. 13. subleuari VII 65, 10. subleuatus VII 47, 21. subleuati (pl.) I 48, 18. sublicae (g.) III 17, 11. (n. pl.) III 17, 22. subliois VII 35, 13. subleuant VII 69, 4. subministrandis (abl. n.) III 25, 4. subministrata (acc.) III 20, 4. submitto u. submitto. subruunt II 6, 7. VI 27, 9. subsequitur V 44, 11. VII 16, 1. subsequatur VI 18, 5. subsequi II 11, 11. III 13, 19. 26, 3. 32, 11. V 18, 8. 38, 4. VI 29, 19. 31, 4. VII 68, 4. subsequebatur II 19, 1. subsecuti (pl.) III 24, 3. 25, 17. VI 40, 11. subsidium (n.) II 6, 12. VII 66, 4. subsidio (d.) I 52, 16. II 7, 3. 8, 17. 20, 7. 26, 11. III 3, 8. V 15, 8. 27, 19. 58, 16. VII 5, 7. 36, 19. 62, 18. 86, 2. 87, 3. subsidium (acc.) II 25, 12. 26, 4. V 44, 23. VII 5, 4. subsidio (abl.) V 17, 8. VII 51, 3. subsidia (n.) II 22, 5. subsidia (acc.) III 26, 10. 31, 4. V 28, 14. subsidiis (abl.) VII 88, 15. subsido subsederant VI 36, 16. subsistere I 15, 8. subsisterent V 10, 7. subsum subesse V 29, 8. suberat I 25, 11. III 27, 5. V 23, 12. subtrahebant VII 22, 6. subtrahantur 44, 15. subuectionibus (abl.) VII 10, 6. subueho subuerat I 16, 6. subuenit V 35, 16. 44, 18. subueniat VII 32, 8. subuenire VII 50, 18.

succedit VI 13, 23. succedunt III 3, 5. VII 85, 10. succedere III 32, 10. succedentibus (*abl. m.*) I 25, 12. succedebant III 4, 9. succederent V 16, 13. VII 25, 5. 41, 7. successit VII 25, 13. successerunt I 24, 11. VII 82, 2. successerat VII 26, 1. successe-rant VI 12, 20.

succendunt II 6, 7. succendere VII 15, 10. succenderant VII 24, 8. succensa est V 43, 23. succensis (*abl.*) VI 16, 10.

successus (*n.*) II 20, 6.

succido succisis (*abl. f.*) V 9, 13. (*n.*) III 19, 2. 38, 8.

succumbant VII 86, 5.

succurrit (*praes.*) V 44, 18. succurre-rent VII 80, 8.

sudes (*n.*) V 18, 6. 40, 12. sudibus (*abl.*) V 18, 5. VII 81, 11.

sudore VII 8, 6.

Suebā I 53, 8.

Suebi (*pl.*) I 54, 1. Suebi III 3, 10. 19, 10. Sueborum I 37, 5. 9. III 1, 6. 4, 2. 8, 7. Suebis (*d.*) III 7, 11. Suebos I 51, 9. III 19, 4. VI 9, 17. 10, 1. 9. 11. 16. 17. 29, 2. Suebis (*abl.*) III 1, 5. 3, 4. 16, 18. VI 9, 15. Suebis (*abl.*) III 19, 4. VI 10, 16.

Suessionum, II 12, 2. 8. Suessiones (*acc.*) II 3, 11. 4, 16. 13, 3.

sufficere VII 20, 30.

suffragio (*abl.*) VI 13, 22. suffragiis (*d.*) VII 63, 10.

Sugambri (*pl.*) III 18, 6. VI 35, 9. Sugambrorum III 16, 9. 18, 3. Sugam-bros III 19, 13.

suggestu VI 3, 13.

sui (*g.*) I 40, 26. 44, 18. 32. III 4, 12. 6, 2. III 18, 13. 34, 12. V 53, 22. VI 9, 10. 37, 6. VII 43, 5. 50, 7. 80, 20. sibi (*d. s.*) I 3, 8. 4, 11. 5, 8. 7, 11. 11, 13. 14, 4. 16. 22, 14. 33, 2. 19. 34, 9. 35, 4. 6. 12. 36, 7. 9. 14. 37, 8. 38, 5. 39, 11. 40, 7. 33. 45. 44, 7. 13. 23. 39. 53, 17. II 6, 13. 11, 3. III 10, 10. 20, 4. 7. 23, 17. III 6, 9. 8, 2. 13, 1. 16. 16, 2. 11. 12. 17, 6. 20, 6. 21, 15. 22, 6. V 6, 6. 12. 7, 4. 29, 12. 36, 3. 40, 15. 16. 46, 6. 55, 11. 56, 3. VI 2, 12. 3, 6. 31, 5. VII 4, 14. 20, 21. 22. 29, 6. 34, 5. 10. 36, 10. 39, 4. 50, 12. 56, 1. 59, 8. se (*acc. s.*) I 3, 19. 4, 7. 7, 18. 8, 9. 16, 9. 18, 13. 19, 9. 12. 18. 20, 2. 3. 6. 14. 16. 19. 21, 9. 22, 6. 25, 7. 26, 18. 31, 25. 27. 33, 3. 34, 6. 7. 35, 17. 36,

10. 14. 40, 25. 36. 40. 41, 4. 7. 44. 42, 2. 3. 11. 20. 44, 8. 9. 10. 14. 18. 20. 26. 27. 31. 36. 39. 45, 4. 46, 4. 47, 2. 5. 16. 17. 18. 49, 1. 53, 21. II 2, 6. 5, 2. 3. 10. 19, 2. 25, 8. 32, 1. 4. 35, 6. III 6, 11. 12, 3. 22, 8. 26, 16. III 8, 7. *8. 12, 18. 16, 9. 10. 17, 20. 18, 6. 19, 2. 16. 20, 11. 21, 3. 18. 20. 23, 3. 25, 13. 26, 4. 34, 5. V 3, 21. 4, 4. 8. 12. 5, 8. 7, 18. 19. 19, 3. 25, 3. 11. 27, 5. 12. 15. 23. 29. 32, 4. 36, 7. 10. 37, 2 (*bis*). 38, 10. 44, 19. 46, 4. 48, 11. 54, 1. 2. 10. 55, 10. 56, 1. 12. VI 1, 6. 6, 5. 9, 3. 13, 3. 15, 6. 17, 14. 23, 13. 25, 8. 30, 9. 31, 14. 32, 7. 3. 34, 2. 37, 10. 41, 8. 43, 16. VII 4, 12. 9, 5. 11, 2. 13, 11. 17, 15. 19, 15. 20, 12. 19. 35. 29, 13. *30, 3. 31, 10. 32, 10. 33, 11. 36, 6. 11. 37, 10. 41, 12. 43, 11. 46, 13. 47, 19. 52, 13. 60, 5. 64, 3. 66, 18. 68, 4. 71, 6. 9. 13. 83, 15. 87, 6. 88, 3. 89, 2. 4. sese (*acc. s.*) I 14, 18. 17, 12. 20, 7. 34, 3. 5. 35, 14. 36, 6. 37, 9. 42, 13. 44, 2. 7. 16. 34. 35. 47, 7. II 6, 13. 15, 1. III 17, 11. 27, 1. III 11, 32, 11. V 1, 22. 6, 11. 19, 5. 24, 17. 27, 5. 31. 33, 3. 44, 10. 57, 2. VI 7, 15. 29, 19. 33, 8. VII 28, 4. 29, 9. 83, 16. se (*abl. s.*) I 8, 6. 14, 6. 17, 11. 20, 11. 40, 5. 17. 41, 4. 44, 9. 46, 8. 53, 18. 19. II 5, 9. 25, 17. III 9, 4. 16, 13. 27, 11. V 4, 10. 41, 5. 49, 6. VII 6, 6. 20, 22. 34, 4. 54, 14. 71, 2.

secum I 8, 1. 36, 15. 44, 30. 53, 8. III 18, 3. III 32, 9. 35, 4. V 5, 9. 6, 2. 7, 16. 31, 9. 36, 4. VI 5, 3. VII 13, 3. 71, 8. sui (*g. pl.*) III 28, 8. V 38, 5. sibi (*d. pl.*) I 3, 6. 5, 13. 7, 9. 11, 12. 14, 1. 28, 2. 30, 10. 31, 2. 33, 6. 11. 14. 40, 4. 53, 5. II 4, 8. 16. 11, 17. 20, 9. 25, 3. 26, 14. 29, 16. 31, 9. 11. III 2, 17. 8, 18. 9, 24. 10, 5. 22, 6. III 3, 12. 7, 10. 11, 6. 7. 9. 16, 17. 20. VI 2, 6. 9, 13. 12, 5. 37, 15. VII 12, 5. 15, 6. 30, 12. 38, 14. 42, 3. 47, 8. 15. 52, 2. 66, 8. se (*acc. pl.*) I 1, 4. 2, 15. 3, 20. 5, 2. 12. 11, 3. 5. 11. 13, 14. 11. 25, 12. 26, 2. 4. 27, 3. 30, 15. 31, 5. 3. 11. 39, 20. 21. 43, 7. 48, 11. 14. 51, 12. II 1, 5. 3. 4. 5. 4, 9. 10, 8. 11, 20. 12, 1. 13, 4. 15, 6. 12. 19, 9. 20, 13. 24, 3. 27, 6. 28, 6. 12. 31, 5. 9. 10. 32, 3. 35, 4. III 5, 12. 6, 9. 8, 8. 12. 9, 8. 16. 17. 12, 10. 11. 13, 20. 15, 7. 16, 5. 6. 17, 7. 19, 3. 14. 21, 12. 22, 5. 23, 5. 24, 4. 26, 13. 28, 9. III 1, 10. 20, 2. 3. 9. [12]. 4, 11. 19, 9. 1. 2. 11, 8. 15, 2. 5.

8. 11. 17, 9. 18, 8. 9. 22, 3. 5. 25, 16.
27, 1. 16. 30, 2. 33, 4. 12. 34, 3. 35, 9.
38, 4. 8. 9. V 3, 4. 8, 20. 9, 11. 14, 5.
9. 15, 6. 10. 12. 17, 2. 9. 18, 11. 27, 9.
31, 5. 32, 6. 33, 10. 34, 12. 37, 5. 10. 15.
39, 13. 41, 11. 43, 16. 44, 3. 49, 16. 50,
9. 51, 6. 54, 20. 55, 6. VI 2, 5. 8, 2. 18.
11, 3. 23, 2. 4. 40, 2. 8. 14. 16. 43, 7.
13. VII 1, 8. 10. 2, 1. 4. 5, 10. 13. 8, 7.
13. 14. 13, 5. 15, 5. 10. 17, 17. 19. 19, 8.
20, 19. 27. 23, 3. 7. 26, 9. 28, 8. 13. 29,
2. 37, 6. 15. 19. 38, 12. 39, 6. 11. 52, 12.
55, 14. 59, 6. 63, 6. 15. 16. 64, 9. 67, 2.
14. 70, 7. 13. 72, 16. 73, 12 (bis). 21. 75,
20. 77, 15. 85. 78, 8. 79, 12. 80, 22. 82,
3. 7. 88, 12. 90, 2. sese (acc. pl.) I 3,
22. 6, 10. 9, 10. 11, 9. 12, 10. 25, 16.
30, 3. 12. 31, 4. 28. 37, 4. 39, 5. II 3,
9. 13. 8. 15, 14. 18, 7. 19, 17. 24, 8. 26,
3. 28, 9. 30, 4. 10. III 24, 7. 10. III 7,
11. 27, 14. 37, 5. 6. V 1, 19. 3, 17. 20,
6. 21, 3. 12. 26, 12. 41, 5. 9. 44, 24. 50,
2. VI 8, 23. 10, 13. 12, 2. 5. 8. 10. 16.
18. 22. 13, 5. 16, 4. 18, 1. 7. 24, 13. 28,
5. 29, 2. 31, 7. 8. 32, 3. 5. 38, 10. 41,
3. VII 13, 8. 19, 10. 26, 4. 47, 12. 17.
70, 16. 83, 19. se (abl. pl.) I 23, 8.
III 2, 13. 9. 10. III 6, 6. VI 9, 12. 43,
10. VII 55, 15. secum I 5, 5. II
29, 11.
Sullae (g.) I 21, 10.
Sulpicium VII 90, 13.
sum V 30, 4. VII 77, 9. est I 1, 1. 14.
20. 2, 9. 4, 1. 10. 6, 8. 10, 3. 14. 12, 1.
5. [12]. 18. 16, 3 (bis). 21, 4. 26, 1. 7.
12. 29, 10. 31, 8. 33, 2. 38, 1. 3. 10. 39,
9. 41, 3. 12. 14. 42, 9. 43, 8. 46, 2. 9.
13. 47, 5. 9. 49, 7. 50, 7. 51, 2. 52, 7.
53, 1. 11. 22. 54, 8. II 5, 12. 6, 3. 4. 6.
9. 8. 10, 4. 17, 4. 24, 11. 25, 19. 27,
1. 30, 10. 32, 10. 33, 3. 12 (bis). 19.
34, 4. 35, 2. 9. 10. III 2, 3. 7, 5. 10. 8,
1. 9, 27. 13, 11. 14, 4. 16, 2. 18, 9.
19, 7. 15. 17. 20, 2. 3. 21, 1. 22, 3. 7.
23, 2. III 1, 1. 6. 12. 22. 2, 1. 9. 3, 6.
5, 4. 10. 8, 1. 10, 1. 12, 19. 18, 7. 20,
11. 26, 1. 28, 2. 3. 6. 8. 29, 11. 33, 1.
35, 4. 37, 13. 38, 13. V 2, 12. 3. 5. 4,
7. 6, 2. 8, 14. 15. 9. 12, 6. 11. 12. 13,
1. 2. 6. 8 (bis). 13. 15 (bis). 18. 14, 2.
11. 16, 2. 24, 3. 12. 25, 13. 26, 2 (bis).
27, 5. 33, 13. 43, 21. 23. 44, 9. 53, 21.
54, 4. 56, 5. 58, 9. VI 8, 27. 11, 1. 12.
13, 7. 12. 14. 16. 17. 15, 1 (bis). 5. 16,
1. 17, 15. 19, 10. 20, 7. 21, 11. 22, 5.
23, 1. 8. 25, 1. 8. 26, 1. 4. 27, 1. 8. 28,

1. 3. 29, 13. 30, 1. 11. 31, 4. 14. 32, 10.
11. 35, 22. 39, 5. [6]. 43, 9. 44, 11. VII
3, 11. 6, 3. 10, 6. 12, 10. 13, 10. 17,
13. 20, 36. 22, 2. 8. 23, 11. 24, 8. 16.
25, 14. 15. 27, 3. 28, 9. 29, 2. 31, 1.
38, 18. 40, 17. 42, 4. 44, 1. 50, 20. 55,
8. 57, 4 (bis). 9. 58, 5. 68, 2. 6. 77, 14.
32. 84, 5. sunt I 1, 6. 9. 5, 3. 7, 7.
10, 17. 26, 11. 29, 1. II 3, 2. 5, 4. 6,
6. 9, 9. 19, 15. 32, 12. 33, 16. 34, 3.
III 6, 1. 8, 9. 11, 2. 20, 10. 21, 9. 11.
23, 7. 29, 7. III 1, 11. 15. 2. 5. 3, [7].
7. 9. 5, 2. 6, 7. 10, 10. 20, 2. 11. 27,
3. 34, 8. 36, 9. V 1, 12. 11, 7. 12, 15.
14, 1. 4. 6. 7. 10. 21, 13. 39, 3. 40, 11.
VI 11, 5. 6. 13. 13, 1. 2. 6. 11. 23, 16,
2. 17, 1. 19, 11. 20, 7. 23, 16. 24, 4.
25, 13. 26, 3. 27, 1. 3. 6. 28, 2. 30,
12. 32, 2. 35, 9. 14. 37, 3. VII 3, 11.
22, 7. 23, 1. 30, 10. 38, 6. 8. 50, 2.
51, 2. 9. 55, 14. 62, 16. 21. 64, 10. 75,
18. 78, 2. 80, 19. sit I 16, 18. 18, 21.
21, 7. 26, 5. 31, 41. 44. 46. 41, 2. 45,
1. 52, 9. II 4, 12. 5, 7. III 18, 16.
III 7, 7. V 27, 16. 48, 5. 52, 14. 54,
18. VI 7, 20. 35, 17. 39, 2. VII 14, 4.
21. 15, 9. 19, 13. 38, 15 (bis): 77, 11.
89, 3. sint I 14, 15. 17, 9. 19, 17.
31, 50. 51. III 2, 7. 8, 6. V 52, 8.
VI 10, 3. 16, 12. 25, 11. 28, 7. 40, 4.
VII 4, 25. 11. 13. 14, 17. 18. 20, 12.
esse I 2, 5. 3. 6. 16. 18. 5, 3. 7. 9. 10,
1. 11, 5. 12. 12, 7. 13, 9. 14, 19. 20. 21.
17, 2. 18, 5. 6. 28. 19, 6. 20, 3. 14. 21.
4. 28, 2. 31, 9. 12. 15. 21. 25. 36. 38. 44.
47. 32, 8. 33, 9. 11. 35, 7. 36, 1. 8. 10.
39, 5. 12. 40, 20. 22. 33. 34. 38. 40. 41, 4.
9. 42, 13. 15. 43, 19. 20. 44, 10. 11 (bis).
14. 19. 24. 26. 28. 31. 36. 45, 4. 5. 9. 10.
49, 5. 50, 13. 51, 2. 52, 4. 53, 21. II
1, 4. 5. 2, 4. 3, 6. 9. 10. 4, 3. 5. 16. 20.
8, 4. 9, 8. 10, 11. 12, 5. 15, 8. 11. 16,
7. 17, 8. 25, 4. 9. 11. 13. 27, 12. 28,
9. 30, 10. 31, 8. 9. 32, 4. 34, 5. III 1,
7. 5. 8. 8, 13. 9, 13. 20. [28]. 17, 7. 13,
10. 24, 5. 25, 8. 28, 8. III 3, 1. 7, 2.
9. 12. 13. 8, 2. 3. 13, 5. 18. 16, 2. 14. 21.
24. 17, 3. 4. 19, 9. 21, 2. 15. 22, 12. 21.
[27, s]. 30, 6. 32, 15. 34, 5. V 1, 19.
2, 10. 11. 3, 9. 20. 6, 16. 19, 7. 19. 8,
11. 10, 6. 9. 11, 9. 13, 11. 13. 17. 16,
4. 18, 4. 22, 2. 25, 13. 27, 12. 17. 19.
26. 28, 11. 15. 29, 4. 7. 8. 29, 14. 16.
31, 3. 34, 3. 38, 7. 8. 41, 4. 9. 13. 52,
6. 54, 12. 55, 7. VI 2, 9. 3, 9. 4, 8.
5, 6. 10. 8, 3. 9, 16. 10, 14. 11, 2. 13,

39. 14, 7. 16, 12. 19, 14. 20, 7. 24, 5.
30, 4. 32, 4. 35, 20. 37, 18. 38, 6. VII
1, 16. 17. 5, 15. 10, 5. 11, 18. 14, 3.
5. 20. 27. 21, 3. 29, 14. 32, 8. 11. (*bis*).
15. 33, 2. 16. 37, 7. 10. 44, 8. 45, 20.
47, 8. 12. 50, 6. 54, 3. 56, 12. 57, 9.
60, 6. 64, 5. 65, 9. 66, 9. 75, 9. 76, 3.
80, 10. 83, 11. 12. 85, 3. erat I 3,
11. 14. 6, 14. 7, 5. 6. 8, 12. 9, 6. 10,
11. 22, 8. 25, 6. 28, 6. 29, 3. 5.
38, 6. 43, 1. 3. 47, 12. 48, 10. 15. 16.
17. 52, 15. II 5, 17. 6, 9. 9, 1. 11, 14.
20. 15, 2. 18, 1. 8. [20, 1]. 32, 8. III
7, 8. 12, 13. 13, 14. 17. 28. 14, 14. 21.
24. 18, 13. 19, 1. 23, 4. 26, 3. 28, 2.
29, 8. III 4, 17. 6, 3. 11, 2. 12, 2. 6.
17, 19. 18, 1. 21, 5. 23, 7. 24, 4. 8.
25, 2. 29, 3. 10. 14. 32, 7. 15. V 6, 1.
7, 20. 11, 8. 18, 5. 20, 4. 25, 1. 28, 6.
33, 16. 35, 4. 45, 1. 6. 47, 6. 48, 13.
49, 11. VI 4, 5. 7, 11. 9, 2. 12, 3. 24.
34, 1. 16. 35, 6. 12. 38, 1. 8. 40, 9. VII
4, 4. 12. 12, 6. 13, 9. 17, 7. 19, 1. 31,
9. 12. 35, 3. 36, 14. 37, 4. 39, 6. 45, 9.
47, 2. 5. 48, 10. 55, 1. 58, 8. 61, 3. 69,
1. 71, 11. 14. 73, 1. 76, 2. 15. 79, 2. 8.
80, 4. 81, 10. 83, 3. erant I 5, 6. 6,
1. 7. 16, 4. 25, 14. 28, 5. 14. 16. 38, 6.
48, 11. II 2, 6. 8, 7. 9, 4. 13. 12, 3. 8.
18, 5. 19, 6. 7. 28. 20, 1. 7. 23, 10. 29,
9. 35, 7. III 2, 9. 10, 1. 12, 1. 13, 2.
14, 8. 17. 26, 4. 28, 3. III 20, 8. 28,
7. 29, 6. 11. 19. 30, 5. 31, 6. 7. 32, 5.
9. 34, 7. 38, 5. V 5, 3. 4. 8, 19. 9, 14.
15, 7. 24, 14. 34, 5. 35, 5. 37, 10. 38,
2. 43, 3. 44, 1. 49, 2. 15. VI 3, 11. 4,
10. 5, 7. 12, 2. 4. 34, 6. 14. 35, 24. 36,
13. 40, 19. VII 5, 4. 7, 8. 24, 16. 38,
21. 50, 13. 59, 6. 61, 2. 62, 1. 17. 23. 65,
1. 66, 2. 68, 10. 69, 11. 70, 12. 73, 11.
82, 9. esset I 3, 17. 7, 1. 13, 12. 18,
25. 21, 3. 22, 4. 26, 10. 30, 15. 31, 7.
32. 32, 5. 34, 5. 11. 35, 4. 42, 18. 20.
43, 9. 47, 14. 50, 11. 12. 52, 12. II 1,
1. 8. 16. 16, 9. 22, 6. 26, 12. III 3, 3.
5, 4. 7, 4. 20, 6. 22, 11. 28, 11. III 20, 12.
23, 4. 29, 1. V 27, 6. 29, 3. 14. 19. 31,
13. 33, 10. 35, 12. 40, 14. 42, 5. 44, 26.
47, 13. VI 1, 9. 36, 4. VII 20, 21. 33,
11. 18. 35, 1. 36, 13. 41, 8. 44, 9. 45, 10.
50, 11. 55, 16. 56, 2. 57, 3. 61, 1. 62,
12. 72, 6. essent I 5, 7. 16, 2. 22, 10.
27, 4. 28, 13. 31, 25. 32, 14. 15. 36, 8.
37, 3. 43, 16. 47, 3. II 4, 2. 5, 15. 27,
10. III 3, 2. 9. 19. 13, 16. 28, 3. III
13, 7. 17, 26. 20, 14. 29, 8. 35, 2. 37,
1. V 9, 4. 10, 3. 27, 8. VI 32, 4. 42, 2.
VII 3, 10. 56, 3. 88, 16. fuit I 2, 1.
13, 6. 53, 5. II 11, 19. 21, 9. III 1, 5.
7, 6. 15, 9. 16, 3. III 1, 1. 5. 3. 5. 7,
4. 8, 2. 16, 2. 25, 6. V 8, 12. 39, 5. 43,
8. 14. VI 24, 1. 30, 8. 41, 4. VII 28, 9.
12. 30, 1. 40, 4. 46, 10. 50, 21. 63, 13.
76, 5. 77, 38. fuerant I 29, 9. 53, 7.
*10. III 27, 2. III 4, 1. V 54, 11. VI
31, 7. fuerit I 40, 37. V 54, 17. VII
41, 5. fuerint V 15, 3. VII 29, 4. 71,
8. fuisse I 14, 5. 34, 6. II 4, 17. 14, 4.
V 27, 13. 29, 6. 52, 10. VI 19, 12. 41,
10. VII 5, 11. 20, 12. 41, 11. fuerat
I 13, 7. 21, 11. III 16, 4. V 25, 4. VI
4, 2. 44, 4. fuerant I 31, 2. II 24, 2.
26, 8. III 23, 11. VI 8, 24. fuisset I
14, 4. 40, 29. 41. III 9, 9. III 15, 8.
V 4, 14. 33, 6. VI 31, 13. fuissent
II 14, 7. V 26, 4. 9. fore I 39, 25.
40, 35. 42, 8. 46, 6. III 6, 3. 6. 20, 6.
31, 3. 35, 2. V 39, 13. 51, 6. 58, 12.
VI 7, 8. 8, 7. 23, 4. 13. VII 32, 18.
37, 10. 15. 64, 3. 77, 21. futurum esse
(n.) I 31, 36. futurum (m.) VII 66,
19. futuram I 33, 2. 35, 13. 40, 46.
futurum (acc. n.) I 10, 5. 20, 11. II
17, 10. III 16, 21. VII 39, 11. 66, 13.
futuros I 13, 9. V 3, 6.
summa (n.) I 29, 5. 8. VI 11, 8. VII
57, 6. 63, 7. 76, 12. 79, 2. summam
II 4, 21. 23, 14. III 17, 3. 18. 22, 2.
VII 20, 12. 21, 8. summā I 41, 8.
V 11, 16. VI 11, 12. 34, 7.
sumministrare I 40, 33.
summittit V 58, 16. VII 70, 4. 85, 2.
submittit VII 13, 3. submittebat
III 26, 11. summittebant VII 81,
16. summitti II 25, 12. submittatur
II 6, 13. submissis (*abl. f.*) V 15, 14.
summonit VII 50, 17. summoueri
III 25, 5. summotis (*d. m.*) I
25, 18. (*abl. m.*) VI 40, 21. VII
25, 15.
summus I 22, 1. summa (n. s. f.) I
38, 6. 41, 2. III 12, 13. III 17, 4. 24,
4. VI 12, 3. 27, 10. summi (*g. m.*)
III 2, 6. summae (*g.*) III 13, 5. VII
4, 2. 5, 2. 19, 15. 22, 2. 32, 14. 39, 2.
63, 18. 72, 4. summo (*d. m.*) I 16,
12. summae (*d.*) VII 4, 21. summum
(m.) I 31, 7. II 23, 16. VII 21, 3. 33,
8. summam I 18, 21. 19, 9. 14. II 32,
9. III 12, 9. 23, 11. V *45, 8. 49, 18.
VI 11, 6. 13, 21. 24, 8. 43, 13. 15. VII
4, 21. 23, 13. 32, 1. 39, 4. summum

- (*acc. n.*) I 19, 8. 21, 6. V 31, 2. VII 67, 10. 80, 4. *summo (abl. m.)* II 26, 8. V 25, 1. 33, 15. VII 8, 6. 39, 1. 69, 1. 77, 7. *summā* I 18, 6. 47, 10. II 6, 10. III 15, 2. V 2, 4. 23, 13. 44, 24. VI 36, 2. VII 17, 8. 54, 11. 70, 3. 73, 5. *summo (abl. n.)* I 24, 5. II 18, 2. 24, 5. III 31, 8. VI 26, 3. 88, 5. VII 26, 12. 32, 8. 41, 14. 73, 16. *summas* III 1, 4. *summis (abl. f.)* I 34, 3. III 5, 9. V 17, 13. 28, 16. 44, 4. VI 20, 6. VII 39, 7. 41, 5.
- sumo* *sumit* VII 65, 16. *sumat* I 31, 51. *sumerent* II 4, 9. *sumpsit* VI 44, 6. *sumpserat* I 33, 20. *sump-turum (acc. m.)* I 7, 18. *sumi* I 16, 15. III 14, 2.
- sumptuosa (n. n.)* VI 19, 11.
- sumptus* *sumptu* I 18, 12.
- superbe* I 31, 41.
- superioris (m.)* V 42, 2. VI 32, 13. (*n.*) III 22, 3. VI 19, 5. *superiorem (m.)* VII 51, 6. *superius (acc. n.)* V 14, 8. *superiore (m.)* I 25, 3. 26, 8. II 23, 4. 10. 26, 10. III 25, 7. III 28, 2. 38, 4. V 9, 9. 23, 6. 35, 13. 40, 14. VII 19, 7. 20, 17. (*f.*) I 24, 8. II 18, 5. III 21, 6. V 8, 11. 10, 5. 29, 11. VII 46, 7. 12. (*n.*) III 4, 5. V 11, 19. VII 64, 16. *superiores (n. m.)* V 15, 3. 26, 9. *superiorum (m.)* III 18, 11. (*f.*) III 19, 8. VII 86, 5. (*n.*) VII 47, 7. 83, 2. *superiora (n. n.)* III 3, 7. 14, 24. *superiores (acc. m.)* VI 36, 1. 40, 18. VII 65, 9. 80, 10. *superiores (acc. f.)* V 29, 9. VII 85, 6. *superiora (acc.)* V 8, 20. *superioribus (abl. m.)* III 35, 1. V 24, 3. VII 44, 4. 58, 10. 66, 11. 76, 2. 81, 9. *superioribus (abl. f.)* III 21, 1. VII 17, 13. *superioribus (abl. n.)* I 10, 12. 23, 9. II 20, 8. III 6, 8. III 23, 8. VI 38, 3. VII 79, 7. 82, 7. 88, 3.
- superat* V 31, 7. *superare* I 50, 13. III 7, 13. *superabat* III 14, 12. *superabant* III 14, 21. *superarent* VI 24, 2. *superauerunt* VII 24, 8. *superarit* VI 19, 4. *superauerint* I 17, 8. VI 17, 10. *superarint* I 40, 21. *superassent* I 40, 19. [VII 62, 5]. *superari* III 4, 7. V 27, 17. VI 24, 13. *superati essent* I 36, 8. *superatas esse* I 44, 10. 45, 5. *superati (pl.)* III 12, 7. III 27, 1. *superatos* II 24, 17. *superatas* III 28, 8. *superatis (abl. m.)* III 7, 2. III 21, 13. 30, 8.
- Caesaris bellum Gallicum.
- supersedere* II 8, 2.
- supersum* *superesse* V 55, 4. *superat* I 23, 1. *super erant* II 28, 5. III 28, 3. *superesset* V 22, 13. *super essent* II 27, 10. *superfuerunt* I 26, 12.
- suppetunt* VII 85, 12. *suppetere* VII 14, 12. *subpetebat* I 16, 5. *suppeteret* I 3, 5. *suppetere* VII 77, 5.
- supplementi* VII 9, 3. *supplementum (acc.)* VII 7, 8. *supplemento (abl.)* VII 57, 2.
- supplex* *supplices (acc. m.)* II 28, 9.
- supplicatio* II 35, 10. III 38, 13. VII 90, 15.
- suppliciter* I 27, 3.
- supplicium (n.)* VI 17, 15. *supplicii* VII 4, 22. *supplicium (acc.)* I 31, 51. VI 44, 6. VII 26, 10. *supplicio (abl.)* I 19, 11. 27, 9. VII 63, 4. *supplicia (acc.)* III 15, 10. VI 16, 11. 13. *suppliciis (abl.)* VII 5, 1.
- supportari* I 39, 23. III 3, 9. 23, 17. *supportando (abl. m.)* VII 10, 9. *sub-portaretur* I 48, 5.
- supra* [I 24, 4]. II 1, 2. 18, 3. 29, 1. III 10, 1. III 4, 2. 16, 7. 17, 25. 27, 4. 28, 3. V 2, 5. 3, 2. 19, 1. 22, 2. 49, 4. 56, 9. VI 9, 4. 19, 13. 25, 1. 29, 3. 34, 1. 35, 10. VII 17, 2. 48, 2. 70, 3. 83, 17.
- suscipit* I 9, 9. *suscepit* I 3, 9. *susciperit* I 16, 17. *suscipisse* VII 89, 2. *suscipiendam* I 33, 6. *suscipiendum (acc. n.)* VII 37, 17. *suscipienda (acc.)* III 19, 15. *suscepto (abl. m.)* VI 43, 1. (*abl. n.*) VII 63, 17.
- suspecta (n. s. f.)* V 54, 17.
- suspicio* I 4, 10. VII 45, 13. *suspicionem* I 39, 13. VI 7, 21. 19, 8. VII 54, 7. 62, 10. *suspicionem* III 32, 3. V 45, 11. *suspicionem (acc.)* I 19, 1. 20, 18.
- suspicator* *susplicari* I 44, 31. *susplicabatur* III 31, 3. *susplicatus erat* III 6, 3. *susplicatus* III 32, 7. VI 8, 7. *susplicati (pl.)* III 32, 15.
- sustentare* II 14, 13. *sustentarent* VII 17, 12. *sustentatur* V 39, 11. *sustentatum est* II 6, 3.
- sustinet* VI 37, 7. *sustinent* V 37, 14. VI 38, 3. *sustineant* V 30, 8. VII 10, 11. *sustinere* I 26, 2. 31, 46. II 6, 13. 25, 8. III 3, 3. 32, 12. 33, 10. V 18, 11. 47, 10. VI 18, 7. VII 5, 5. 13, 4. 62, 19. 86, 2. 87, 8. *sustinebant* VII 48, 12. *sustineret* I 24,

2. 25, 19. sustinerent II 11, 15. 21, 5. III 11, 16. VII 29, 18. 80, 8. sustinuerunt III 4, 2. 37, 9. VI 30, 15. sustinuerint V 28, 13. sustineri III 2, 13. 13, 12. V 28, 11. VII 76, 16. sustinenda (acc.) VII 41, 10. 56, 12.

suis sui (g. m.) VI 29, 5. suae (g. f.) I 3, 17. 48, 13. 52, 2. II 21, 4. III 17, 3. VII 62, 2. 71, 6. sui (g. n.) I I 21, 7. 43, 19. III 16, 14. V 8, 18. 26, 3. VI 7, 20. VII 1, 14. suae (d.) I 13, 14. II 31, 10. V 27, 24. VI 38, 4. VII 12, 5. 66, 14. suum (m.) I 19, 14. 20, 15. 27, 4. 40, 30. 53, 16. III 2, 13. III 19, 3. V 36, 2. 50, 4. 56, 9. VII 19, 11. 67, 4. 75, 20. 80, 2. suam I 3, 15. 4, 18. 10. 20, 7. 27, 11. 40, 9. 39. 42, 14. 44, 24. 45, 2. 51, 9. II 10, 12. III 8, 16. III 3, 3. 7, 9. V 4, 13. 23, 13. 36, 7. †45, 8. VI 8, 4. 20, 1. 43, 18. VII 4, 10. 6, 8. 35, 16. 71, 3. suum (acc. n.) I 4, 8. 36, 4. 39, 16. 41, 8. VI 23, 14. VII 63, 17. 77, 23. 84, 8. suo (abl. m.) I 3, 19. 18, 12. 19, 4. 25, 1. 35, 3. 36, 9. 47, 8. II 13, 11. III 17, 6. 20, 15. III 19, 5. 34, 5. V 26, 10. 37, 7. 50, 2. VII 4, 6. 10, 9. 21, 1. 81, 5. suā I 3, 12. 9, 2. 14, 10. 20, 10. 31, 3. 20. 52. 34, 10. 36, 15. 39, 11. 43, 13. 44, 3. 12. 52, 8. II 14, 10. 19, 4. 31, 7. 32, 2. III 21, 2. 24, 11. III 12, 7. 13. V 3, 21. 25, 2. 27, 11. 15. 28, 5. 31, 2. 36, 9. 53, 9. VI 9, 11. 14, 3. VII 9, 11. 19, 14. 16. 29, 11. 43, 12. 65, 3. 89, 4. suo (abl. n.) I 9, 8. 18, 18. 33, 3. 35, 2. 36, 5. 6. 44, 26. 50, 1. V 57, 2. VII 37, 12. 41, 2. 75, 20. suorum (m.) I 52, 13. III 14, 4. 16, 9. 37, 4. V 7, 18. VII 10, 8. 26, 4. 9. 31, 13. 36, 14. 43, 6. 45, 14. 48, 6. 77, 2. 80, 13. 88, 13. suarum I 50, 5. II 9, 9. III 31, 2. VII 22, 13. 77, 3. 89, 2. suorum (n.) II 30, 9. VII 55, 3. suis (d. m.) I 5, 9. 13, 13. 46, 4. II 10, 13. III 34, 11. 37, 8. V 27, 7. 37, 4. VII 13, 2. 14, 18. 49, 2. 50, 13. 18. 21. 62, 11. 18. 66, 19. 80, 7. 81, 8. suis (d. f.) III 12, 8. III 16, 4. V 41, 8. VII 8, 13. suos I 4, 6. 6, 12. 9, 10. 15, 10. 16, 13. 25, 3. 26, 4. 28, 5. 31, 27. 32, 13. 46, 4. II 3, 11. 4, 7. 16. 6, 11. 8, 14. 9, 6. 19, 10. 25, 2. 28, 13. 32, 6. III 2, 13. 8, 8. 11. 18. 19, 4. 24, 14. 26, 2. III 4, 15. 8, 9. 1. 15, 1. 27, 15. 30, 11. 32, 12. 33, 7. V 3, 6. 4, 11. 13. 22,

8. 26, 5. 10. 36, 2. 43, 20. 49, 8. 57, 11. 58, 4. VI 1, 12. 11, 10. 11. 18, 6. 21, 8. 23, 9. VII 4, 12. 12, 15. 14, 2. 20, 1. 47, 18. 48, 8. suas I 11, 1. 18, 17. 22, 7. 24, 1. 30, 6. 44, 23. 48, 3. 7. 50, 2. 7. 51, 6. II 5, 7. 8, 13. III 6, 10. 23, 14. III 4, 11. 27, 16. V 3, 22. VI 7, 15. 22, 12. 31, 1. 32, 16. 35, 21. 38, 24. 61, 11. sua (acc.) I 5, 3. 11, 3. 43, 8. II 3, 4. 13, 4. 15, 6. 29, 4. 31, 5. III 12, 10. 16, 7. 28, 9. III 18, 9. 19, 7. V 27, 11. 31, 8. 43, 10. VI 5, 18. 10, 6. 31, 9. VII 18, 8. 54, 8. 64, 7. 71, 5. suis (abl. m.) I 1, 12. 2, 4. 2. 5, 2. 13, 15. 28, 11. 14. 38, 4. 39, 16. 40, 7. 21. 42, 7. 8. II 10, 14. 14, 4. 16, 5. 28, 11. 29, 13. III 28, 15. III 3, 2. 14, 12. 18, 9. 26, 11. V 3, 18. 6, 8. 15, 5. VI 6, 7. 30, 15. 31, 8. VII 4, 4. 13. 9, 6. 20, 36. 23, 12. 27, 4. 28, 17. 18. 40, 18. 47, 20. 51, 8. 62, 20. 65, 8. 75, 5. 80, 9. 82, 8. 10. 84, 1. (f.) I 3, 19. 38, 2. 44, 2. 45, 11. II 25, 18. V 3, 15. 27, 16. 52, 3. VI 10, 12. VII 15, 10. (n.) I 5, 10. II 16, 2. 21, 14. V 47, 15. 53, 23. VI 19, 2.

T. (= Titum) I 10, 7. 21, 5.

tabernaculo (abl.) VI 38, 5. VII 46, 13.

tabernaculis (abl.) I 39, 15.

tabulae (n. pl.) I 29, 1. tabulis (abl.) I 29, 2.

tabulatorum VI 49, 8.

tacuisse I 17, 13. tacuerat I 17, 2.

taciti (n. pl.) I 32, 6.

taliae (n. pl.) VII 73, 22. taliis (abl.) V 12, 8.

tali (abl. m.) VI 37, 16. 44, 1. VII 20, 7. (n.) VI 34, 24. VII 40, 4.

tam I 14, 11 (bis). 16, 15 (bis). 40, 6. 44, 27 (bis). II 21, 9. III 16, 3. V 4, 11. VI 8, 5. [39, 6]. 40, 4. VII 33, 3.

tamen I 7, 16. 14, 16. 20, 7. 30, 4. 32, 12. 40, 15. 22. 44. 46, 7. II 8, 3. 32, 10. III 3, 12. 9, 17. 10, 2. 14, 11. †21, 5. 22, 11. 24, 5. 28, 2. III 3, 12. 4, 3. 7, 5. 8. 11, 11. 17, 6. 20, 3. 6. 26, 1. 28, 9. 31, 2. 35, 3. V 4, 2. 8. 7, 9. 11, 4. 9. 12, 14. 15, 2. 21, 10. 24, 17. 28, 3. 33, 2. 13. 34, 6. 35, 9. 41, 9. 43, 13. 48, 2. 49, 17. 54, 3. 55, 5. VI 34, 10. 43, 8. VII 4, 8. 8. 5. 10, 6. 15, 4. 17, 13. 24, 2. 14. 29, 2. 33, 2. 36, 18. (bis). 37, 11. 43, 10. 47, 5. 50, 7. 54, 6. 57, 8. 62, 9. 63, 17. 75, 22. 76, 5. 77, 36. 78, 4.

Tamesis (n.) V 11, 13. Tamesim V 18, 1.

- tametsi I 30, s. V 34, s. VII 43, 9.
 50, 5.
 tandem I 25, 10. 40, 10. *III 21, 5. V 7,
 9. 31, s. VII 67, 10.
 tangit V 3, s.
 tantopere I 31, 10.
 tantulae (g.) II 30, s. tantulo (abl. n.)
 VII 19, 11. tantularum III 22, s.
 tantulis (abl. f.) V 49, 12.
 tantum (adu.) V 19, 12. 54, 11. VI 12,
 7. 27, 10. 38, 11.
 tantummodo III 5, 11.
 tantundem VII 72, s.
 tantus I 39, 7. VI 41, 4. tanta (n. s.
 f.) I 48, 17. II 6, s. 21, 9. 27, 1. 30,
 6. 35, 1. III 13, 17. 15, 7. III 17, 19.
 28, 5. V 43, s. VII 33, s. 46, 10. 76,
 5. tantum (n. n.) III 3, 6. III 25,
 15. VI 35, 22. tantae (g.) II 27, 11.
 31, 4. III 4, 6. VII 76, 16. tanti (g.
 n.) I 20, 14. II 30, 10. III 15, 7.
 tantae (d.) III 8, 5. tantum (m.) II
 3, 10. III 14, 2. VII 20, 34. tantam
 I 15, s. 33, 19. II 11, 18. 27, 7. III 17,
 15. V 54, 13. 55, 10. VI 37, 19. tan-
 tum (acc. n.) II 8, 7. 14. III 16, 21.
 33, 9. V 7, 1. 54, 19. VII 55, 11. 61,
 13. 72, 6. 77, 17. tanto (abl. m.) V
 23, 5. VI 43, 9. VII 88, 12. tanta I
 27, 10. 53, 17. II 5, 6. 22, 7. 31, 5. III
 17, 18. V 29, 6. 35, s. 58, 3. VI 7, 25.
 43, 5. VII 10, 7. 20, 4. 59, 7. 75, 4.
 tanto (abl. n.) I 33, 10. 35, 2. II 30,
 7. III 35, 7. V 45, 3. VII 30, 2. 45,
 9. 52, 11. tanti (n. pl. m.) V 53, 11.
 tantae (n. pl. f.) III 11, 8. VII 76,
 18. tantos I 33, 19. III 13, 12. tan-
 tas III 13, 11. VI 1, 8. 19, 2. VII 20,
 3. 73, 2. tanta (acc.) III 13, 12. tan-
 tis (abl. m.) VII 27, 7. (f.) VI 8, 4.
 VII 1, 7. 59, 15. 84, 6. (n.) I 42, 7.
 VI 14, 3.
 Tarbelli (pl.) III 27, s.
 tardare VII 52, 11. tardabat VII 26,
 6. 67, 9. tardaret VI 29, 6. VII 46,
 6. tardarent VII 72, 15. tardavit
 VII 51, s. tardarentur VII 24, 2.
 tardatus est II 25, 19.
 tardiores (acc. m.) II 25, 9. tardius
 (adu.) III 23, 4.
 Tarusates (n.) III 27, s. Tarusatum
 III 23, 2.
 Tasgetius V 25, 1. Tasgetii V 29, 5.
 Tasgetium V 25, 10.
 tauri (g.) VI 28, s.
 Taximagulus V 22, s.
- taxo VI 31, 13.
 Tectosages (n.) VI 24, 6.
 tectum (acc.) I 36, 17. tecto (abl.) VII
 66, 20.
 tegimenta (acc.) II 21, 11.
 tego texerunt VI 30, 18. VII 62, 21.
 tegebantur V 18, 7. erant tectae V
 43, s. tectis (abl. n.) VII 45, 14.
 tegumentis (abl.) VI 21, 12.
 telum (n.) II 21, 6. III 13, 19. III 23,
 s. (acc.) I 46, 5. III 4, 5. tela (n.)
 III 5, 2. 14, 13. 25, 6. VII 81, 13. te-
 lorum II 10, 6. V 43, 9. VII 41, 10.
 82, 2. 86, 9. tela (acc.) I 26, s. 46,
 s. 47, 7. II 6, s. 25, 10. 27, 10. 33, 14.
 III 2, 12. 5, 11. III 24, 10. 26, s. 32,
 13. 33, 2. V 34, 9. 35, 4. s. 44, 14. 51,
 s. 57, 10. 58, 7. VII 72, 9. 85, s. telis
 (abl.) I 8, 14. III 25, 1. 4. VII 62, 9.
 temerarium (m.) I 31, 45. temerarios
 VI 20, 5.
 temere I 40, 6. III 20, 9. V 28, 9. VII
 37, 17.
 temeritas VII 42, 4. temeritatem VII
 52, 1. temeritate V 52, 14. VI 7, 7.
 VII 77, 24.
 temonem III 33, 11.
 temperantiam I 19, 10.
 temperatiora (n. n.) V 12, 15.
 temperaturos I 7, 15. 33, 14.
 tempestas III 28, 5. 29, 6. VII 61, s.
 tempestatis (g.) V 10, s. tempesta-
 tem III 13, 21. III 23, 2. 36, 5. V 7,
 10. VII 27, s. tempestate V 5, s. 10,
 5. 23, s. tempestates (n.) III 29, s.
 III 34, s. tempestatum III 13, 5.
 16. tempestates (acc.) III 13, 11.
 tempestatibus (abl.) III 12, 13.
 temptant VI 2, 4. VII 86, s. temptare
 III 6, 11. VII 73, 4. temptassent I
 14, 9. 36, 7. temptatum (m.) VII
 63, 4. temptaturos V 55, 7. tempt-
 antur VII 84, 4. temptandam VII
 4, 7. temptata III 21, s.
 tempus (n.) I 54, 5. II 19, 15. 21, 11.
 III 4, 2. III 20, 5. V 53, 17. VI 24,
 1. VII 24, 7. temporis II 20, 6. 21,
 s. 22, 2. 33, 7. III 16, 20. 22, s. V 7,
 7. 40, 9. VI 18, s. 29, 17. VII 25, 6.
 66, 9. tempus (acc.) I 20, 18. 44, 12.
 21. 45, s. 53, 20. II 17, 13. 21. 35,
 10. III 9, s. 16, s. III 22, s. 23, 15.
 32, s. 34, 5. V 9, 20. 17, 13. 40, 15. 51,
 6. 55, 2. VI 1, 7. 4. 7. 24, 7. VII 4,
 20. 66, 7. 83, 11. 85, s. tempore I 3,
 13. 11, 5. 7. 16, 15. 22, 10. 37, 1. 40,
 23*

35. 43, 17. II 5, 6. 14, 3. 19, 20. 20, 1. 24, 1. 34, 1. III 14, 20. 19, 13. 20, 1. 27, 5. 28, 1. III 18, 7. 23, 16. 29, 3. 34, 2. 6. V 8, 4. 15. 19. 11, 19. 23, 11. VI 1, 10. 13, 25. 31, 2. 37, 1. 43, 6. VII 2, 8. 6, 7. 8, 4. 9. 11, 11. 14, 6. 24, 2. 9. 30, 10. 32, 4. 8. 33, 18. 35, 12. 40, 4. 8. 45, 22. 50, 8. 61, 5. 62, 14. 73, 1. [78, 4]. 81, 8. 83, 18. 84, 4. temporum VI 19, 5. VII 47, 7. 54, 13. tempora (acc.) VII 16, 4. tempori- bus (abl.) V 11, 11. VII 16, 9. 24, 16. Tencteri (pl.) III 1, 2. 4, 1. Tenctero- rum III 16, 7. Thincterorum V 55, 7. Thencteri VI 35, 10. Tencteri- (abl.) III 18, 8. tendere II 13, 7. VII 40, 15. tende- bant VII 48, 8. tenderent VI 37, 5. tenebris (abl.) VII 81, 12. teneo tenetis VI 8, 12. tenent III 8, 6. teneat VII 80, 2. tenere I 31, 10. 39, 15. 49, 1. III 7, 10. 22, 21. 26, 14. 28, 6. V 5, 3. 35, 7. VI 17, 8. tenebat I 7, 12. II 23, 14. III 17, 4. 12. VII 59, 13. 62, 8. 69, 11. tenebant III 24, 10. VI 12, 24. VII 80, 5. teneret I 14, 3. 20, 10. III 17, 19. V 57, 2. tenerent VII 36, 16. tenuit V 8, 8. 54, 3. tenu- isset I 40, 26. tenuissent I 43, 17. V 27, 9. teneri I 22, 6. 13. 33, 9. II 24, 14. III 2, 5. V 34, 9. VII 43, 2. [48, 4]. 55, 15. tenebatur VII 36, 18. 44, 3. tenebantur III 14, 25. III 22, 15. VII 69, 14. teneretur I 22, 2. [31, 29]. tenerentur III 29, 7. III 17, 20. teneris (abl. f.) II 17, 16. tenuem (f.) VI 35, 19. tenuissimā V 40, 14. tenuitate VII 17, 9. tenuiter III 13, 9. ter I 53, 19. teretes (n. pl. m.) VII 73, 16. tergum (acc.) III 15, 1. 22, 7. VII 62, 13. 84, 8. 88, 7. tergo (abl.) VII 87, 7. terga (acc.) I 53, 1. III 19, 9. 21, 5. III 35, 7. 37, 12. VII 88, 8. ternae (n. pl. f.) III 15, 2. ternos VII 73, 21. terna (acc.) VII 75, 16. terra (n.) V 13, 16. terrae (g.) I 30, 5. terram I 32, 4. III 15, 11. V 23, 14. 42, 6. VII 73, 23. terrā VII 73, 18. 19. 85, 11. terrarum VI 14, 16. VII 29, 12. terras VII 77, 40. terris (abl.) III 7, 12. Terrasidius III 7, 10. Terrasidium III 8, 11. terrenus I 43, 1. terreret VII 49, 6. terrear V 30, 5. terreri VI 20, 5. terrendos VII 84, 7. territant VII 63, 5. territare V 6, 15. territandi (g.) V 57, 9. territando (abl.) V 54, 2. terror VI 41, 4. terrori VII 66, 19. terrorem VII 8, 11. terrore II 12, 2. III 33, 2. tertius VII 25, 13. tertia (n. s. f.) I 25, 19. tertium (n. n.) V 13, 15. VI 28, 1. tertiae (g.) V 43, 19. tertio (d. m.) VII 25, 13. tertiae decimae (d.) V 53, 20. tertium (m.) I 3, 7. III 9, 2. V 25, 5. tertiam I 1, 2. 31, 32. 49, 5. 10. 52, 16. II 1, 3. V 24, 7. 51, 5. VII 24, 7. tertio (abl. m.) V 48, 14. VII 11, 4. tertiā I 2, 10. 12, 7. 21, 4. 31, 33. 32, 10. 33, 8. III 6, 7. 20, 3. III 23, 2. V 9, 4. 47, 1. VII 53, 11. 58, 8. [testamenta (n.) I 39, 17.] testimonio (d.) V 28, 11. VI 28, 7. te- stimonium (acc.) I 44, 19. testimonio (abl.) V 52, 10. testis testem I 14, 21. testis (acc.) I 52, 2. testes (acc.) VII 29, 7. testi- bus (abl.) VII 77, 30. testudine II 6, 6. V 9, 16. VII 85, 9. testudines (acc.) V 42, 10. 43, 7. 52, 4. Teutomatus VII 31, 11. Teutoni (pl.) I 33, 15. Teutonum (g.) VII 77, 33. Teutonos III 4, 6. Teu- tonis (abl.) I 40, 13. II 29, 10. Thencteri, Thincteri u. Tencteri. tignorum III 17, 16. tigna (acc.) III 17, 8. Tigrinus I 12, 11. Tigurini (pl.) I 12, 19. timere I 39, 24. III 16, 4. VII 44, 10. timentis (acc. m.) VII 7, 6. timentibus (abl. m.) III 12, 4. timebat V 57, 2. VII 56, 8. timeret I 14, 6. V 6, 11. timent II 26, 5. III 13, 22. ti- misse I 41, 8. timuissent I 40, 19. esset timenda V 29, 19. timendum (acc. n.) I 14, 6. III 3, 4. timidos I 39, 21. VI 40, 3. timidiore- (n. m.) III 24, 11. timide III 25, 6. V 33, 3. timor I 39, 7. 40, 43. III 14, 7. VI 41, 7. VII 26, 12. 80, 15. timoris I 39, 13. III 17, 16. 18, 1. V 50, 3. 12. 57, 11. VI 7, 21. 35, 6. VII

- 54, 7. 55, 20. *timorem* I 39, 26. 40, 30. III 18, 5. VI 41, 10. *timore* I 22, 14. 23, 7. 27, 9. 39, 18. III 15, 5. 7. 34, 8. V 33, 15. VI 23, 5. 37, 17. VII 26, 14. 43, 7. 16. 77, 80.
- Titurius II 9, 10. III 17, 1. III 38, 6. V 29, 1. 33, 1. 36, 1. VI 32, 11. Titurii V 27, 2. 39, 5. VI 37, 15. Titurio (*d.*) III 19, 14. III 22, 17. Titurium II 5, 18. III 11, 8. V 24, 14. 27, 23. Titurio (*abl.*) II 10, 1. V 41, 4. VI 1, 14.
- Titus II 26, 9. III 7, 10. V 44, 2. Tito (*d.*) V 35, 13. Titum II 11, 10. III 11, 1. III 38, 1. V 37, 16. VI 1, 3. 33, 1. VII 49, 2. 90, 5. 10. Tito (*abl.*) III 7, 12. V 24, 8. VII 51, 5.
- tolerare VII 71, 10. tolerarent I 28, 7. tolerauerunt VII 77, 35. tolerandae (*g.*) V 47, 5.
- tollunt V 37, 8. tollere VI 17, 14. tolleret I 25, 2. VI 29, 5. sustulit VI 41, 11. sustulerant III 28, 3. tollatur VI 34, 25. tolli I 42, 14. tollendam VII 14, 19. tolleretur VII 28, 6. sublatus V 38, 1. sublato (*abl. m.*) III 22, 10. VI 8, 17. 23, 5. VII 12, 12. 24, 9. 81, 4. 88, 5. sublata I 5, 6. sublati (*n. pl. m.*) I 15, 7. sublatis (*abl. f.*) III 23, 17.
- Tolosā III 20, 10.
- Tolosatium I 10, 3. Tolosatibus (*abl.*) VII 7, 8.
- tormentorum III 25,*7. tormenta (*acc.*) II 8, 13. VII 41, 11. tormentis (*abl.*) III 25, 5. VI 19, 10. VII 4, 23. 22, 5. 81, 13.
- torrerentur V 43, 9.
- tot III 10, 4. V 22, 9. 23, 5. 29, 10. 35, 9. VII 14, 1. 24, 1. 39, 11.
- totidem I 48, 11. II 4, 23. 27. VII 75, [11]. 14. *15.
- totus VI 5, 1. totum (*n. n.*) VII 72, 7. totius (*m.*) II 19, 5. III 29, 10. VI 5, 14. VII 10, 12. 62, 22. 88, 15. (*f.*) I 2, 5. 3. 18. 22. 20, 11. 30, 1. 11. 31, 9. 33. 43, 17. II 4, 18. III 16, 1. 21, 2. V 3, 1. 5. 6. 53, 17. 55, 1. VI 11, 12. 12, 12. 13, 25. 29, 13. VII 4, 3. 15, 9. 29, 11. 63, 8. 64, 18. (*n.*) II 4, 15. 21. toto (*d. m.*) 89, 10. toti (*d. f.*) I 7, 4. 30, 7. VII 66, 2. toti (*d. n.*) V 11, 21. totum (*m.*) I 24, 6. VII 22, 8. totam V 53, 12. totum (*acc. n.*) I 38, 9. II 19, 6. toto (*abl. m.*) VII 24, 9. 28, 5. totā I 26, 13. V 34, 2. 55, 10. VII 1, 4. 38, 22. toto (*abl. n.*) I 26, 4. V 16, 1. VII 24, 2. 63, 14. 72, 16. totae (*n. pl. f.*) III 13, 5. VII 73, 23. totis (*abl. n.*) [I 39, 17]. II 6, 5. 23, 11. VI 37, 10.
- *Toutomatus VII 46, 11.
- trabes (*n. pl.*) VII 23, 2. 7. (*acc.*) II 29, 9. trabibus (*abl.*) III 13, 7. III 17, 16. VII 23, 11. 15.
- tradit VI 4, 9. tradunt VI 14, 18. VII 3, 9. tradere III 21, 13. VI 17, 7. VII 89, 5. tradebant VII 47, 17. traderent I 51, 12. tradiderunt VII 77, 35. tradidisse VII 20, 13. tradiderat V 25, 12. tradidisset I 44, 39. traditur VII 57, 7. 76, 13. traduntur VII 22, 3. tradatur VII 63, 7. tradi VII 89, 6. est traditum VI 8, 27. sit tradita III 7, 7. traditum (*m.*) VII 39, 4. traditā VII 12, 8. traditas VII 25, 9. traditis (*abl. m.*) I 28, 4. II 15, 4. traditis (*abl. n.*) I 27, 9. II 13, 2. 31, 10. 32, 4.
- traducit I 13, 3. II 10, 2. VI 9, 9. VII 11, 22. 45, 16. 53, 12. 58, 10. traducunt V 51, 1. traducat I 44, 17. traducere II 5, 13. 9, 9. III 19, 12. traduceret I 35, 8. traducerent VI 12, 8. VII 35, 3. traduxit I 48, 3. VII 56, 14. traduxisse I 12, 5. traduxerat VI 9, 5. 32, 16. traduxerant I 11, 2. traduxisset I 19, 3. traducitur III 18, 2. traducuntur VII 45, 13. traducatur I 31, 54. traducendum (*m.*) III 17, 6. traductā VII 37, 9. traducti (*pl.*) VI 40, 19. traductos I 31, 15. II 4, 3. V 6, 17. traductis (*abl. f.*) VII 35, 15.
- tragulam V 48, 9. 13. tragulā V 35, 14. tragulas I 26, 9.
- traheretur I 53, 12. tractus VI 38, 10. traicit V 44, 13. traicitur V 35, 14. traiectus VII 25, 10. traiecti (*pl.*) VII 82, 4.
- traiectus (*n. s.*) III 21, 5. †traiectum V 2, 10.
- tranare I 53, 4.
- tranquillitas III 15, 7. tranquillitate V 23, 13.
- trans I 1, 9. 5, 11. 10, 17. 11, 10. 28, 11. 35, 8. 54, 1. II 16, 3. 35, 3. III 4, 7. 15. 9, 6. 12, 3. 16, 9. 15. 19, 15. V 24, 11. 49, 11. 55, 2. VI 24, 3. 35, 6. 41, 3. VII 65, 10.
- Transalpinam VII 1, 5. 6. 3.
- transcendere III 15, 2. VII 70, 10.

- transeo transeunt* VI 35, 10. *transeat* III 18, 4. *transeant* I 9, 2. *transire* I 8, 7. 33, 12. 37, 6. 43, 25. II 10, 6. 23, 5. 6. 27, 12. III 11, 5. IIII 4, 8. 10. 16, 6. 14. 17, 2 (*bis*). V †49, 20. 51, 6. VI 7, 12. 8, 6. 9, 2. 14, 14. 22, 6. VII 5, 9. 11, 16. 61, 10. 70, 10. *transeundi* II 9, 3. 5. IIII 1, 4. *transibant* I 12, 4. *transiret* V 50, 7. 55, 6. *transirent* I 13, 5. 28, 12. 31, 37. II 9, 2. *transierunt* IIII 1, 3. 4, 18. *transisse* I 31, 13. 44, 2. II 24, 6. IIII 16, 8. V 27, 25. 41, 5. *transierat* I 12, 8. *transierant* I 5, 12. II 10, 7. IIII 14, 13. V 12, 3. VI 42, 8. *transissent* I 13, 12. III 2, 1. VII 5, 12. *transiturum* (*m.*) IIII 30, 9. *transituros* VI 7, 13. *transiret* I 6, 8. *transiri* V 18, 3. *49, 20. VII 35, 6. 55, 24. *transeundum* (*m.*) IIII 16, 2. *transeundo* (*abl. n.*) II 10, 8.
- transfert* VI 3, 11. *translata* (*n. s. f.*) VI 13, 29. *translatum* (*acc. n.*) VII 8, 15. *transfigitur* V 44, 15. *transfixi* (*n. pl.*) VII 62, 9. *transfixus* (*abl. n.*) I 25, 7. *transfodiebantur* VII 82, 4. *transgressus* VII 25, 11. *transgressi* (*n. pl. m.*) II 19, 8. VII 46, 10. *transitu* V 55, 7. VI 7, 12. VII 57, 11. *transmarinarum* VI 24, 11. *transmissus* V 13, 7. *transmissum* V 2, *10. [11].
- transmittitur* VII 61, 5. *transportaret* IIII 16, 20. *transportauerat* IIII 30, 6. 35, 4. *transportari* VII 61, 9. *transportandum* (*acc. m.*) IIII 16, 25. 29, 4. *transportandam* V 1, 10. *transportandas* IIII 22, 12. *erant transportati* VII 62, 1. *transportati essent* I 37, 3.
- Transrhenanos* V 2, 14. *Transrhenanis* (*abl.*) IIII 16, 16. VI 5, 13.
- transtra* III 13, 6. *transuersam* II 8, 11.
- Trebius* III 7, 11. *Trebius* III 8, 10. *Trebonius* VII 81, 14. *Trebonium* V 24, 10. VI 33, 3. 10. VII 11, 6. *Trebonio* (*abl.*) V 17, 5. VI 40, 8.
- trecenti* (*n. m.*) IIII 37, 2. VI 36, 14. *trecentis* (*abl. m.*) V 9, 3.
- trepidare* V 33, 2. *trepidatur* VI 37, 10.
- tres* (*n. m.*) VII 67, 15. *trium* (*m.*) I 5, 7. II 18, 9. (*f.*) V 43, 2. (*n.*) II 33, 20. *tres* (*acc. m.*) I 3, 21. II 28, 7. VII 47, 20. 73, 14. *tres* (*acc. f.*) I 1, 1. 10, 9. V 17, 4. VII 61, 11. 67, 2. *tris* (*acc. f.*) V 24, 8. VII 32, 9. *tria* (*acc.*) I 22, 16. V 47, 14. VII 70, 2. 79, 6. *tribus* (*abl. f.*) I 12, 7. II 11, 11. III 11, 9. V 8, 1. 42, 8. 53, 10. VI 1, 12. 32, 16. 33, 2. 5. 35, 20. VII 41, 3. 60, 11. *tribus* (*abl. n.*) VI 36, 10. VII 61, 9. 68, 7.
- Treueri* (*g.*) V 26, 5. *Treueri* (*pl.*) I 37, 5. II 24, 11. V 55, 1. VI 7, 1. VII 63, 11. 12. *Treuerorum* IIII 6, 8. 10, 7. V 2, 13. 3, 11. 4, 8. 24, 8. 47, 8. 14. VI 5, 2. 8, 23. 29, 14. 44, 8. *Treueris* (*d.*) VI 9, 3. *Treueros* III 11, 1. V 53, 7. 9. 58, 5. VI 3, 9. 5, 10. 15. 6, 9. 9, 1. 12. 32, 2. *Treueris* (*abl.*) I 37, 2. V 3, 8. 4, 3. VI 2, 2. 11. 9, 7.
- Triboces* (*acc.*) I 51, 8. *Tribucorum* IIII 10, 7.
- tribunus* III 5, 7. V 15, 13. *tribunum* VI 39, 5. VII 42, 9. *tribuni* (*pl.*) V 28, 8. *tribunis* (*d.*) III 14, 8. VII 17, 22. 62, 12. *tribunos* I 41, 3. II 26, 2. III 7, 8. V 37, 1. 52, 9. *tribunis* (*abl.*) I 39, 9. 41, 6. IIII 23, 11. VI 7, 19. VII 47, 5. 52, 4. 65, 14.
- tribuo* *tribuere* VII 20, 22. 37, 12. *tribuebat* V 7, 2. *tribuerat* I 13, 14. *tribuerent* VII 53, 8. *tribuisset* VI 1, 11. *tribui* I 43, 11.
- tributorum* VI 13, 4. *tributa* (*acc.*) VI 14, 1.
- tridui* (*g.*) I 38, 1. 3. IIII 4, 12. 11, 9. 10. *triduum* (*acc.*) I 26, 16. II 16, 1. *triduo* (*abl.*) I 26, 19. VII 9, 6. 20, 22.
- triennium* (*acc.*) IIII 4, 4.
- triginta* VI 35, 11.
- Trinouantes* (*n.*) V 20, 1. *Trinouantibus* (*d.*) V 22, 16. (*abl.*) V 21, 1.
- trinus* *trinis* (*abl. f.*) I 53, 12. (*abl. n.*) V 53, 11. VII 46, 10. 66, 6.
- tripertito* V 10, 1. VI 6, 2. VII 67, 4.
- triplicem* (*f.*) I 24, 3. *triplici* (*abl. f.*) I 49, 4. 51, 5. IIII 14, 1.
- triquetra* V 13, 1.
- tristes* (*acc. m.*) I 32, 4.
- tristitia* I 32, 6.
- Troncillum* I 19, 13.
- trunci* (*n. pl.*) IIII 17, 26. *truncis* (*abl.*) VII 73, 7.
- tu te* (*acc.*) V 30, 6. (*abl.*) V 30, 6.
- tubae* (*g.*) VII 47, 4. *tubā* II 20, 3. VII 81, 8.
- tuentur* VI 37, 9. VII 65, 8. *tueri* IIII 8, 3. *tuebantur* VI 12, 23. *tueretur* V 8, 2. *tuendi* (*g. m.*) VI 29, 9. (*g. n.*) VII 11, 10. *tuendā* VI 34, 7.

- Tulingi (n.) I 25, 13. Tulingorum I 29, 6. Tulingis (d.) I 5, 9. Tulingos I 28, 5.
 Tullium VI 32, 17. VII 90, 12.
 Tullum VI 29, 11.
 tum I 17, 1. 27, 4. 50, 3. 5. 51, 6. II 2, 8. 4, 19. 6, 7. 11. 27, 8. III 2, 10. 16, 4. 23, 2. 26, 9. III 25, 14. 27, 7. 32, 18. V 4, 10. 8, 9. 26, 10. 33, 1. 35, 12. 37, 7. 43, 13. 22. 44, 11. 48, 5. 17. 49, 12. 51, 10. 54, 18. VI 8, 9. 12, 24. *22, 5. 30, 5. 32, 9. 13. VII 2, 7. 3, 9. 11, 7. 22, 9. 23, 12. 47, 10. 53, 10. 56, 7. 59, 7. 14.
 tumultuari VII 61, 6.
 tumultuosius (adv.) VII 45, 2.
 tumultus (g.) V 26, 2. VI 37, 11. tumultu I 40, 15. II 11, 2. VI 7, 22. VII 47, 11. 60, 8.
 tumulus I 43, 1. tumulum I 46, 2. VI 40, 1. tumulo (abl.) I 43, 5. II 27, 10. tumulos V 17, 12.
 tunc V 41, 1.
 turmas III 33, 4. VII 45, 2. turmis (abl.) VI 8, 15. VII 80, 17. 88, 2.
 Turones (acc.) II 35, 7.
 Turonis (d.) VII 75, 12. Turonos VII 4, 15.
 turpe (acc.) VI 18, 9. turpius (n. n.) III 2, 10. turpius (acc.) V 28, 15. turpissimam VII 77, 9. turpissimum (acc. n.) I 33, 10. turpissimis (abl. f.) VI 21, 10.
 turpiter VII 20, 19. 35. 80, 14.
 turpitudinem II 27, 5.
 turris (n.) V 43, 22. (g.) VII 25, 10. turrim II 30, 5. 10. V 48, 14. VI 29, 8. turri (abl.) V 43, 18. VII 27, 1. turres (n.) V 40, 4. 13. turrium VII 22, 11. 13. 24, 10. 25, 3. turres (acc.) III 21, 8. V 42, 9. 43, 7. 52, 4. VII 17, 3. 24, 17. 72, 15. turris (acc.) VII 18, 1. turribus (abl.) II 12, 10. 33, 13. III 14, 10. VII 22, 8. 28, 1. 82, 4. 86, 9.
 tuto (adv.) III 24, 4. VII 36, 22. tutius III 13, 21.
 tutus tutam V 29, 14. tutum (acc. n.) II 28, 5. III 17, 2. V 27, 30. tuti (pl.) III 16, 24. tuta (n. n.) VII 14, 17. tuta (acc.) II 5, 15. tutiores (acc. m.) VI 23, 4. tutius (acc.) III 24, 5.
 tuae (g.) V 44, 7.
 Vacalus III 10, 2.
 [uacationem VI 14, 2].
 uaco uacare I 23, 10. III 3, 2. 4. 8, 4. uacuus VII 25, 14. uacuum III 1, 16. uacuum (acc. n.) II 12, 5. uacuo (abl. n.) VII 46, 7. uacua (acc.) VII 45, 13.
 uado (abl.) I 6, 8. V 58, 18. VII 35, 5. 55, 23. 56, 10. uada (acc.) III 9, 19. 13, 3. VII 19, 5. uadis (abl.) I 8, 12. II 9, 9. III 12, 5. 13, 21. III 26, 5.
 uaginam V 44, 16.
 uagor uagentur VII 8, 10. uagari III 23, 15. V 19, 10. uagabatur V 57, 8. uagabantur III 6, 7. uagarentur I 2, 11. VII 45, 3. 7. uagati (pl.) III 4, 4.
 ualet V 3, 2. VII 84, 7. ualent II 17, 14. VII 63, 3. ualeat I 17, 3. ualere II 4, 14. V 4, 11. ualebat I 51, 4. ualebant III 20, 13. ualeret I 40, 43. ualerent VI 12, 3. ualuit V 54, 12. VI 30, 17.
 Valerius I 53, 11. III 20, 5. Valeri (g.) I 47, 10. Valerium I 19, 13. 47, 9. Valerio (abl.) I 47, 11. VII 65, 4.
 Valetiacus VII 32, 14.
 ualitudine V 40, 14. VII 78, 1.
 ualles (n. s.) V 49, 20. VI 34, 3. VII 47, 4. uallis (g.) V 32, 6. uallem III 2, 11. V 49, 11. 50, 4. 6. ualle III 1, 13.
 ualli (g.) V 42, 9. uallo (d.) VII 41, 12. uallum (acc.) III 4, 4. 5, 3. 17, 16. V 37, 12. 39, 10. 43, 7. 18. 51, 9. 57, 10. 72, 13. VII 86, 10. uallo (abl.) I 26, 7. II 5, 20. 30, 3. 33, 13. III 1, 17. 25, 2. 29, 4. V 21, 7. 42, 8. 43, 12. 18. 44, 10. 50, 10. 51, 2. 70, 11. VI 37, 5. 42, 5. VII 78, 10. 81, 6. 82, 4. 88; 5. uallis (abl.) VII 73, 13.
 Vangiones (acc.) I 51, 3.
 uarietas VI 27, 2. uarietatem VII 23, 10.
 uarii (n. pl. m.) II 22, 8. uariis (abl. f.) VII 77, 4.
 uastandi (g.) V 19, 7. uastari I 11, 6. V 1, 15. uastandis (abl. m.) V 19, 12. uastatis (abl. m.) III 29, 10. III 38, 7. V 22, 9. VI 3, 5. 23, 2. (f.) VI 44, 1.
 uasto (abl. n.) III 12, 13. uastissimo (abl. m.) III 9, 21.
 uaticinationibus (abl.) I 50, 11.
 ubi I 5, 2. 7, 6. 8, 7. 12, 4. 13, 9. 17. 16, 9. 28, 1. 43, 7. 49, 1. 50, 3. II 6, 4. 8, 4. 6. 9, 5. 10, 7. 18, 14. 25, 2. 30, 4. 31, 1. 35, 7. III 4, 11. 9, 19. 23. 14, 1. 4.

- 18, 5. 9. 20, 5. 21, 11. 23, 14. 19. IIII
10, 7. 12, 1. 19, 11. 25, 1. 26, 5. V 9,
2. 56, 1. 58, 9. VI 8, 17. 19, 16. 23, 12.
32, 11. 34, 2. 35, 12. VII 3, 1. 7. 9,
10. 12, 1. 26, 11. 28, 4. 49, 7. 51, 6.
62, 6. 22. 67, 12. necubi VII 35, 3.
Vbi (n. pl.) I 54, 2. Vbii IIII 3, 5. 16,
15. V 9, 9. Vbiorum IIII 8, 6. 19, 3.
VI *9, 16. 29, 7. *Vbis (d.) IIII 8, 8.
Vbiis (d.) VI 10, 5. Vbios IIII 11,
6. 19, 14. VI 29, 1. Vbiis (abl.) VI
10, 1.
ubique III 16, 4.
uctigal uectigalis (g.) V 22, 14. uecti-
galia (acc.) I 18, 8. 36, 9.
uctigales (acc. m.) III 8, 7. IIII 3, 12.
uectoris (abl. n.) V 8, 12.
ueementius (adu.) VII 87, 3.
uehementer I 37, 8. 40, 2. 52, 12. III
22, 10. VII 44, 9. 50, 5. 56, 8. uehe-
mentius (adu.) VII 84, 10.
ueho uexerat I 43, 4.
uel I 6, 10. 11. 19, 19 (bis). 31, 52 (bis).
53. III 14, 7. IIII 7, 10 (bis). 16, 18.
VII 37, 15.
Velanius III 7, 11. Velanii III 8, 7.
Velocassia (d.) VII 75, 15. Velocas-
ses (acc.) II 4, 26.
Vellauis VII 75, 9.
Vellaunoduni VII 11, 8. 14, 1. Vel-
launodunum (acc.) VII 11, 1.
uelocitas VI 28, 3.
uelox uelocissimi (n. pl. m.) I 48, 12.
uelocissime V 35, 8.
uelum uelis (abl.) III 13, 9. 13. 14, 19.
uelut I 32, 11.
uenationis VI 28, 6. uenationibus (abl.)
III 1, 16. VI 21, 5.
uenatoribus (abl.) VI 27, 8.
uendant IIII 2, 2. uendidit II 33, 18.
III 16, 10.
*Venelli u. Vnelli.
Veneti (pl.) III 8, 2. 9, 6. Venetorum
III 16, 1. Venetos II 34, 2. III 7, 2.
11, 13. Venetis (abl.) III 17, 1. 18, 6.
Venetiam III 9, 23.
Venetici (g. n.) III 18, 14. Veneticum
(acc. n.) IIII 21, 7.
uenia (n.) VII 15, 13. ueniam VI 4, 6.
uenit V 48, 8. ueniunt IIII 18, 5. 21,
10. VII 32, 7. ueniat V 46, 8. 49, 19.
VII 63, 6. 80, 2. ueniant IIII 5, 7.
VII 37, 14. uenire I 13, 22. 33, 18.
34, 6. 7. 35, 5. II 5, 10. 13, 8. IIII 22,
16. V 3, 18. 4, 5. 27, 19. 46, 4. 54, 10.
VI 2, 10. 3, 5. 35, 21. VII 1, 8. ue-
nientes (acc. m.) I 25, 19. 26, 8. ue-
niebat I 42, 6. ueniebant I 37, 2.
II 24, 9. V 2, 14. VI 8, 22. VII 30,
8. ueniret I 42, 12. 44, 23. III 17,
14. uenirent I 47, 18. II 29, 2. IIII
16, 4. uenit I 8, 8. 49, 5. II 2, 5. III
18, 5. IIII 27, 4. 37, 12. V 3, 6. VI 9,
1. 12, 1. 19, 8. VII 3, 1. 56, 10. uene-
runt I 43, 8. IIII 7, 4. 13, 18. 22, 2.
34, 15. 36, 2. V 3, 15. 10, 4. 26, 7. VI
23, 18. VII 12, 12. 77, 26. uenerit I
44, 19. uenerint VI 10, 12. uenisse
I 31, 28. 44, 8. 20. III 6, 6. 12. IIII
7, 8. VI 5, 10. 7, 4. 37, 14. VII 66,
7. uenerat II 25, 14. V 20, 3. VII
48, 5. 57, 2. 58, 4. uenerant I
54, 2. II 6, 12. 7, 2. 18, 13. 24, 13.
III 6, 4. IIII 22, 19. VI 9, 10. 37,
2. uenisset II 3, 1. 17, 8. IIII 6, 3.
V 1, 16. 2, 3. 11, 14. 18, 3. VI 41, 6.
VII 6, 4. 7, 6. 11, 2. 44, 3. uenissent
I 31, 35. II 17, 15. IIII 12, 10. V 22,
6. 47, 9. VI 3, 9. VII 5, 8. 12, 4. 55, 6.
esse uenturum (m.) I 42, 13. esse uen-
turos IIII 32, 15. uenturos esse V
29, 7. uenturum (m.) I 34, 5. IIII
21, 13. V 3, 22. uenturos I 31, 8.
VII 13, 5. uentura (acc.) VII 9, 2.
ueniri III 3, 8. V 56, 1. VII 36, 20.
70, 13. ueniretur VII 28, 3. uentum
est I 43, 8. V 26, 1. VI 43, 9. est
uentum IIII 28, 2. uentum erat II
11, 14. III 23, 4. esset uentum VII
61, 1.
uentitant IIII 3, 8. uentitare V 27, 4.
uentitaret IIII 32, 4.
uentus III 13, 20. 15, 6. V 7, 6. uenti
(g.) V 43, 4. uento (d.) III 13, 20.
uentum IIII 23, 16. uento (abl.) IIII
22, 15. 28, 4. V 8, 7. 43, 1. uentorum
III 13, 12.
uer uere VI 3, 7.
Veragrorum III 1, 12. 2, 5. Veragros
III 1, 2.
Verbigenus I 27, 8.
uerborum V 58, 8. uerba (acc.) II 14,
2. uerbis (abl.) I 20, 12. 33, 1.
Vercassiuellaunus VII 88, 10. Vercas-
siuellauno (d.) VII 76, 11. Vercas-
siuellaunum VII 83, 12. 85, 7.
Vercingetorix VII 4, 1. 9, 15. 12, 1. 14,
1. 16, 1. 20, 1. 33. 31, 1. 34, 10. 35, 7.
16. 36, 5. 51, 7. 53, 5. 66, 6. 67, 12. 68,
1. 70, 14. 71, 1. 75, 8. 81, 8. 84, 1. 89,
1. 8. Vercingetorigis VII 12, 10. 26,
5. 76, 12. 83, 13. Vercingetorigi VII

63, 19. Vercingetorigem VII 8, 11.
 18, 2. 21, 3. 28, 14. 55, 10. 63, 10. Ver-
 cingetorige VII 9, 2. 15, 13. 26, 3. 33,
 6. 44, 13. 63, 5. 82, 8.
 uereri I 39, 21. 42, 11. uerebatur I 19,
 11. V 5, 10. ueretur V 6, 17. ue-
 rerentur I 40, 11. II 1, 6. ueritus II
 11, 6. III 5, 2. V 3, 16. 9, 5. 25, 7.
 44, 10. 47, 9. 48, 13. 52, 1. VI 29, 2.
 VII 11, 14. 28, 15. ueriti (pl.) III
 15, 10. VI 44, 7. VII 28, 5. 67, 14. 82,
 6. ueritos VII 5, 11.
 uergit I 1, 16. III 20, 2. V 13, 5. uer-
 gebat II 18, 3.
 uergobretum I 16, 12.
 uero I 32, 13. 43, 21. II 2, 9. 27, 4. 31,
 1. III 23, 2. 10. 26, 9. III 13, 4. 26,
 5. 37, 11. V 14, 5. 36, 6. 37, 7. 51, 2.
 55, 1. VI 12, 6. 21, 9. 39, 8. VII 20,
 11. 24, 18. 38, 14. 47, 10. 77, 41.
 Veromandus II 4, 26. Veromanduis
 (abl.) II 16, 5. 23, 9.
 uersant V 44, 25. uersantur VI 15,
 4. 16, 3. VII 77, 31. uersari II 1, 8.
 24, 7. VII 27, 5. 40, 13. uersabantur
 I 48, 14. 52, 15. uersaretur II 26,
 13. uersatus V 45, 11.
 uersum quoque uersum III 23, 5.
 uersus uersum VI 14, 5.
 uersus (praep.) VI 33, 2. VII 7, 4. 8,
 16. 61, 13. quoqueuersus VII 14, 10.
 Vertico (n.) V 45, 6. Verticone V 49, 4.
 uerto uerterent III 19, 9. uerterunt I
 53, 2. III 35, 7. 37, 13. VII 88, 8.
 uertēre III 21, 5.
 Verucloetius I 7, 8.
 uerus ueri simile III 13, 11. uerum (acc.
 n.) III 8, 3. uera (acc.) I 18, 6. 20, 3.
 uerutum (n.) V 44, 15. ueruto (abl.)
 V 44, 19.
 Vesontionem I 38, 1. 39, 1.
 uesperum I 26, 5. 50, 7. II 33, 1. V 58,
 9. VII 60, 1.
 uester uestrae (g.) VII 77, 23. uestrae
 (d.) VII 50, 14. uestro (abl. m.) VII
 20, 34. uestrā VII 77, 24. uestro
 (abl. n.) VII 77, 22.
 uestigio (abl.) III 2, 8. 5, 10. VII 25,
 6. uestigiis (abl.) VI 27, 7.
 uestio uestiuntur VII 23, 4. uestien-
 dos VII 31, 6. sunt uestiti V 14, 4.
 uestis uestem VII 47, 13.
 uestitus (g.) III 1, 20. VII 88, 1.
 ueteranorum I 24, 4.
 ueto uetarent VII 33, 15. uetuit V 9,
 18. uetuerat II 20, 12.

uetus ueteris (g. f.) I 14, 7. ueteris
 (g. n.) I 13, 10. ueterem (f.) III 24,
 4. VII 1, 21. uetere (f.) V 54, 15.
 ueteres (n. m.) VI 40, 7. ueteres
 (n. f.) I 43, 14. (acc. f.) V 1, 4. VI
 12, 21. ueteribus (abl. f.) I 30, 3. 37,
 9. VI 12, 15.
 uexillum (n.) II 20, 1. uexillo (abl.) VI
 36, 14. 40, 7.
 uexo uexauerant III 15, 11. uexas-
 sent I 14, 10. uexandos VI 43, 1.
 uexatā II 4, 6.
 uia I 9, 1. uiam I 38, 1. 4. III 4, 13.
 uia V 19, 4. VI 7, 4. VII 12, 3. *14,
 10. 20, 5. 28, 17. uiae (n. pl.) VII
 26, 15. uiarum V 49, 17. VI 17, 3.
 VII 56, 6. uias III 23, 15. VI 9, 16.
 uis (abl.) III 24, 6. V 19, 8. 40, 8.
 VII 8, 6.
 uiatores (acc.) III 5, 4.
 uicem, in III 1, 10. VII 85, 9.
 uicensimum (m.) VI 21, 9.
 uicies V 13, 18.
 uicinitatibus (d.) VI 34, 5.
 uictimis (abl.) VI 16, 3.
 uictorem VII 20, 35. uictores (n.) I
 44, 6. uictorum VII 62, 19. uicto-
 ribus (d.) I 31, 30. II 28, 4. uicto-
 res (acc.) I 40, 19. II 24, 6. V 39, 13.
 VI 37, 14.
 uictoria (n.) I 53, 14. uictoriae (g.)
 III 26, 11. V 53, 6. VII 21, 8. 25,
 2. 27, 7. 47, 6. 62, 12. 66, 7. uic-
 toriam V 37, 7. 39, 12. VII 19, 13.
 37, 8. 52, 7. uictoriā I 14, 10. 31,
 53. III 18, 13. 19, 13. 24, 6. V 34, 4.
 38, 1. 43, 6. 47, 11. 53, 2. 24. VII 15,
 5. 20, 20. 52, 13. 80, 17. 22. uictorias
 V 29, 9. uictoriis (abl.) III 21, 2.
 VII 17, 14.
 uictus (n.) VI 22, 2. 23, 20. uictus (g.)
 I 31, 39. uictu (abl.) VI 24, 10.
 uicus III 1, 13. uici (g.) III 1, 15. 2,
 3. 6, 14. uico (abl.) III 1, 12. uici
 (n. pl.) VI 43, 3. uicos I 5, 4. 11,
 11. 28, 8. III 4, 6. 15. VI 6, 3. VII
 14, 9. uicis (abl.) I 5, 10. II 7, 7.
 III 29, 10. III 19, 2. VII 17, 12.
 uideo VI 24, 5. uidet VI 38, 5. uidetis VII
 20, 35. uident VII 84, 9. uident VI 22,
 13. VII 8, 14. 19, 14. uideant I 15, 4. VII
 64, 9. uidere I 26, 6. uidebat I 33,
 8. 13. 46, 6. 53, 17. III 35, 2. V 7, 4.
 52, 3. 53, 12. VII 6, 8. 27, 4. 59, 16.
 uidebamus V 13, 13. uidebant VI
 12, 18. 41, 2. VII 25, 3. uiderem VII

- 77, 18. uideret III 16, 8. VI 2, 8. VII 10, 4. 19, 8. 20, 15. 49, 2. uiderent I 31, 8. III 15, 2. V 17, 9. VII 80, 11. uidit II 5, 10. 25, 4. 12. uiderunt II 10, 10. 30, 5. 31, 1. VI 8, 18. VII 26, 12. 28, 5. uiderit V 58, 15. uiderat III 6, 12. uiderant II 12, 11. VI 40, 15. uidisset I 22, 14. II 26, 2. VII 49, 6. uidissent II 24, 7. 16. uidetur VI 11, 2. 9. VII 5, 15. 77, 6. 13. uidentur VI 14, 9. uideatur V 36, 8. VII 83, 12. uideantur VI 25, 12. VII 14, 11. 20. 20, 23. uideri I 34, 10. III 26, 8. III 32, 6. VI 1, 8. uidebatur I 40, 14. II 33, 9. III 4, 6. V 9, 12. 33, 16. VI 42, 7. VII 1, 6. uidebantur II 18, 8. 20, 13. V 82, 6. 40, 5. 48, 17. 51, 9. VII 36, 17. 45, 9. 67, 7. 77, 35. uideretur I 33, 20. II 11, 5. 28, 10. V 27, 21. 44, 27. 53, 25. VI 3, 10. 30, 7. 43, 9. 15. VII 33, 10. 35, 11. 36, 12. 43, 17. 52, 3. 54, 7. 55, 24. 69, 2. 83, 17. uiderentur I 6, 11. 40, 32. II 11, 16. 16, 8. 18, 21. III 28, 5. V 11, 5. 33, 8. VII 6, 8. 44, 12. 54, 14. est uisus V 8, 18. uisus est VII 12, 10. uisa est I 47, 5. III 14, 4. VII 44, 1. 84, 5. est uisa V 44, 9. uisum est I 47, 9. 51, 2. III 8, 1. V 2, 11. 58, 9. VI 22, 5. VII 10, 6. sunt uisi VI 37, 4. VII 50, 2. uisa sunt II 18, 15. VI 20, 7. uisa sint VI 25, 11. erant uisae V 8, 19. uisus esset III 28, 11. uisae essent I 22, 10. uisum (acc. m.) VI 43, 10. uisum (acc. n.) VII 25, 7. uiso (abl. n.) I 22, 14. uisis (abl. f.) VII 88, 3. uisis (abl. n.) VII 79, 9.
- Viennam VII 9, 7.
- uigiliam VII 3, 10. 24, 7. uigiliā I 12, 7. 21, 5. 8. 40, 42. 41, 12. II 11, 1. 33, 8. III 23, 2. V 9, 4. 23, 14. VII 58, 3. 60, 4. 71, 12. 83, 14. uigiliis (abl.) V 31, 8. [12] 32, 1.
- uiginti I 31, 16. III 38, 13.
- uiminibus (abl.) II 33, 6. VI 16, 9. VII 73, 20.
- uincio uinctus I 53, 12.
- uinculo uincla (acc.) III 9, 10. uinclis (abl.) I 4, 2.
- uincio uincite V 30, 2. uincerent VI 43, 14. uicerit I 31, 41. uicisse I 40, 28. VII 29, 3. uicisset I 34, 10. uicissent I 36, 2 (bis). uictam I 45, 11. uicti (pl.) VI 24, 13. uictis (d. m.) I 25, 18. 31, 30. 36, 3. 44, 6. II 28, 4. VII 14, 22. uictos VII 9, 17. uictis (abl. m.) III 7, 3.
- uincula (acc.) III 27, 7. uinculis (abl.) VII 20, 25.
- uindicent VII 1, 15. uindicandae (g.) VII 76, 5. uindicandum (acc. n.) III 16, 8.
- uineas II 12, 7. III 21, 7. 9. VII 17, 3. 27, 6. 58, 1. uineis (abl.) II 12, 9. 80, 4.
- uini II 15, 9. [uinum (acc.) III 2, 12]. uiolare VI 23, 17. uiolaturum (m.) VI 32, 8.
- uir III 5, 7. III 12, 12. uiro (d.) V 35, 13. uiro (abl.) II 25, 7. uiri (pl.) V 44, 1. VI 19, 1. 5. uiorum VII 19, 13. uiris (abl.) II 33, 12. III 20, 9.
- uirgo V 14, 11.
- uirgultis (abl.) III 18, 18.
- Viridomarus VII 38, 5. 39, 2. 55, 6. 63, 19. Viridomaro (d.) VII 76, 11. Viridomarus VII 40, 12. Viridomaro (abl.) VII 54, 1.
- Viridoux III 17, 3. 12. Viridoucem III 18, 15. Viridouce III 17, 7.
- uiritim VII 71, 14.
- uirtus V 8, 12. 43, 8. VII 77 14. uirtutis I 13, 11. 52, 2. II 8, 2. 15, 12. 21, 4. 24, 11. 27, 11. III 5, 8. V 44, 7. VI 23, 2. 40, 18. VII 36, 14. 59, 12. 62, 3. 77, 13. 83, 10. uirtuti I 13, 14. II 31, 10. V 35, 7. VII 53, 3. uirtutem I 40, 47. II 15, 11. 13. 27, 7. III 21, 14. V 43, 12. 52, 10. VI 8, 12. 14. 15. VII 20, 18. 52, 14. 80, 15. uirtute I 1, 11. 2, 5. 13, 15. 28, 14. 31, 20. 36, 17. 39, 4. 40, 11. 27. 47, 10. II 4, 13. 8, 3. 27, 5. 33, 14. III 5, 13. 14, 21. 19, 3. 21, 2. V 25, 3. 34, 5. 6. 44, 27. 52, 8. 15. 54, 19. VI 24, 1. 14. 40, 12. 21. VII 6, 2. 29, 3. 47, 8. 50, 2. 59, 16. uirtutibus (abl.) I 44, 2.
- uis III 17, 20. 27. VI 28, 3. 36, 15. uim I 8, 10. 11, 10. 14, 9. III 11, 4. 13, 6. 22, 5. III 3, 3. 4, 2. 17, 14. 24. V 7, 15. 10, 8. VI 12, 11. 17, 4. 30, 14. 40, 15. VII 33, 5. 56, 13. 87, 8. ui I 6, 12. III 13, 16. 15, 2. III 4, 9. 15, 6. VI 14, 17. VII 70, 3. 73, 5. uires (n.) III 5, 2. VII 50, 19. 77, 5.
- uirium VII 26, 11. uiribus (d.) I 53, 4. uires (acc.) III 1, 18. VII 20, 20. 85, 12. uiribus (abl.) II 30, 8. III 4, 4. 8. 19, 10. 26, 10. III 35, 8.
- uita (n.) VI 16, 6. 21, 5. 34, 23. uitae

- (*g.*) I 16, 13. III 1, 17. VI 18, 5. 19, 6. 23, 7. VII 77, 17. (*d.*) VII 12, 5. 50, 14. 18. uitam VI 43, 18. VII 19, 16. 77, 35. uitā I 40, 39. III 22, 4. VI 16, 5. 19, 4.
- uito uitet I 20, 19. uitare II 25, 10. V 35, 9. uitarent I 39, 14. uitauerat V 20, 5. uitandi (*g. m.*) VI 30, 12. uitandae (*g.*) V 21, 8. uitandum (*acc. n.*) VI 30, 17. uitandos VI 22, 10.
- uitro V 14, 5.
- uiuunt III 1, 15. V 14, 4. uiuere III 10, 10.
- uiuus VII 88, 10. uiuum (*m.*) VII 89, 5. uiuo (*abl.*) VII 33, 14. uiuis (*d. m.*) VI 19, 12. uiuis (*abl. m.*) VI 16, 9.
- uix I 6, 3. II 28, 8. III 4, 1. 26, 16. V 28, 6. 49, 16. VI 8, 1. 37, 7. VII 24, 14. 28, 12. 44, 4. 46, 13.
- ulcisci I 14, 14. ulciscendi V 38, 6. ad ulciscendum VI 34, 20. ulcisceretur III 19, 14. ultus est I 12, 18.
- ullus VI 13, 20. ulla (*n. s. f.*) III 29, 7. V 23, 6. VI 36, 5. ullum (*n. n.*) V 53, 17. ulli (*d. m.*) I 8, 9. (*d. f.*) V 55, 5. ullum (*m.*) VII 36, 12. ullam I 32, 7. II 15, 14. III 9, 18. III 2, 2. VI 11, 11. ullum (*acc. n.*) II 25, 12. III 4, 5. ullo (*abl. m.*) I 44, 40. ullā II 11, 16. III 32, 2. V 45, 10. VII 77, 45. ullo (*abl. n.*) I 7, 10. 46, 5. II 11, 18. III 24, 6. ullos III 8, 4.
- ulterioris (*f.*) I 10, 15. ulteriorem (*m.*) III 23, 2. (*f.*) I 7, 3. 10, 10. ulteriore (*f.*) I 7, 5. ulteriores (*acc. m.*) V 2, 4. ulterioribus (*abl. f.*) VII 77, 27. (*n.*) VII 81, 16.
- ultimam VI 29, 6. ultimi (*n. pl.*) V 43, 17. ultimae (*n. pl.*) III 27, 4. ultimas III 16, 23. VII 28, 6.
- ultra I 48, 4. 49, 2.
- ultro I 42, 6. 9. III 27, 2. III 13, 3. 27, 10. V 28, 12. 40, 15. 56, 1. VI 24, 2. 35, 8. VII 77, 15.
- ululatum V 37, 7. ululatu (*abl.*) VII 80, 13.
- umeri (*n. pl.*) VII 56, 12. umeris (*abl.*) VII 50, 5.
- umquam I 41, 7. III 28, 3. V 17, 13. VII 8, 8.
- una (*adu.*) I 5, 10. 17, 8. II 16, 4. 17, 3. 24, 2. 28, 2. 29, 13. III 22, 4. 6. 23, 10. III 21, 13. 27, 4. V 6, 1. 36, 8. VI 14, 2. 19, 15. 22, 5. 27, 12. 31, 10. 36, 14. 38, 8. 40, 7. VII 38, 20. 39, 2. 50, 9. 13. 56, 8. 67, 5. 71, 8. 75, 23. 87, 9.
- unde I 28, 5. 10. III 14, 24. 20, 6. III 28, 7. V 5, 4. 11, 14. 35, 5. 37, 10. 53, 16.
- undecima (*n. s. f.*) II 23, 9. undecimā V 46, 1.
- undique I 2, 6. 4, 5. 22, 10. II 6, 5. 10, 13. III 1, 10. 14. 6, 4. 17, 8. 26, 12. III 20, 12. 21, 6. 27, 15. V 11, 15. 17, 12. 43, 9. 55, 12. 57, 6. VI 2, 7. 13, 26. 34, 26. VII 28, 5. 51, 1. 63, 9. 80, 4. 82, 5.
- †Vnelli VII 75, 19. Vnellorum III 17, 2. Vnellos II 34, 2. III 11, 9.
- uniuersae (*g.*) VII 76, 5. uniuersam II 33, 13. uniuersi (*pl.*) III 25, 15. V 44, 14. VII 17, 16. uniuersis (*d. m.*) VI 34, 7. (*f.*) VII 75, 16. uniuersos III 26, 8. uniuersis (*abl. m.*) VII 85, 10.
- unus I 12, 12. 26, 11. †32, 3. II *6, 11. V 45, 6. VI 13, 21. 35, 13. 36, 12. VII 25, 11. una (*n. s. f.*) I 1, 13. 7, 6. 9, 1. 53, 8. III 14, 13. III 32, 14. VI 9, 2. VII 67, 3. unum (*n. n.*) I 6, 2. 19, 8. III 26, 14. V 13, 1. VI 26, 2. unius (*m.*) VII 35, 7. uni (*d. m.*) II 25, 13. unum (*m.*) I 13, 12. 24, 7. 9. 31, 26. 34, 9. II 2, 8. 3, 12. 5. 10. †6, 11. 25, 2. III 16, 4. 19, 9. III 15, 6. 19, 8. V 37, 14. 44, 12. 58, 12. 17. VI 10, 2. 17, 11. 40, 10. VII 9, 13. 15, 12. 63, 10. 83, 13. unam I 1, 1. III 5, 8. V 24, 5. 11. 29, 16. VI 15, 6. 32, 4. 15. VII 37, 7. 45, 11. unum (*acc. n.*) II 3, 12. 5. 14. 29, 4. 31, 6. V 31, 4. 41, 13. 48, 2. VI 42, 1. VII 29, 12. 85, 3. uno (*abl. m.*) I 13, 5. 25, 6. II 22, 7. III 1, 13. V 18, 2. 44, 21. VII 10, 2. 15, 1. 44, 10. 77, 20. 81, 1. unā I 2, 7. 54, 4. II 29, 6. 33, 14. 34, 2. III 13, 14. III 3, 3. 4, 13. 32, 1. V 11, 10. 26, 8. 58, 1. VI 7, 2. VII 5, 12. 33, 14. 45, 20. 80, 17. uno (*abl. n.*) I 22, 10. 44, 9. II 4, 28. 5, 6. 18, 20. 19, 1. III 14, 20. 19, 12. III 13, 6. 23, 16. 29, 3. V 8, 19. VII 61, 5. 84, 4. uni (*n. pl. m.*) III 16, 15. VI 5, 8. unis (*d. m.*) III 7, 11. *unos I 32, 3.
- Vocates (*n.*) III 27, 3. Vocationum III 23, 1.
- Voccionis I 53, 3.
- uoco uocat I 20, 16. uocant V 21, 6. uocare V 43, 21. uocari I 19, 12. uocaretur VII 32, 4. uocati (*n. pl. m.*) VII 20, 16. uocatis (*abl. m.*) III 20, 11.

Vocentiorum I 10, 15.

Volcacium VI 29, 11.

*Volcae VI 24, 6. Volcarum VII 64,

14. Volcis (*abl.*) VII 7, 7.

uolgi (*g.*) VII 15, 14. uolgus (*acc.*) I 46, 9.

uolo quem uis IIII 2, 11. uultis IIII

25, 11. V 30, 3. uolunt III 18, 14.

VI 13, 30. 14, 13. VII 47, 42. uelit

I 34, 6. 43, 20. III 8, 17. 18, 4. 26, 2.

V 2, 8. 36, 4. 51, 5. 56, 15. VII 31,

8. 45, 17. uelint I 14, 14. 44, 10. 11.

III 7, 9. 8, 6. V 27, 26. 41, 12. 15.

VI 14, 10. 23, 18. VII 89, 5. uelle I

34, 3. 47, 2. IIII 15, 11. V 41, 3. uo-

lebat I 9, 9. 42, 14. III 1, 7. 7, 5. IIII

22, 7. V 9, 20. uolebant I 39, 21.

uellet I 14, 7. 36, 15. 44, 23. 40. 47,

4. 48, 8. IIII 23, 13. VI 9, 14. 34, *13.

14. VII 16, 5. 27, 5. 38, 9. uellent I

7, 19. 28, 2. 30, 18. 31, 6. 36, 2. V 26,

12. 35, 7. 43, 21. †VI 34, 13. uoluit

III 16, 4. uoluerit I 22, 6. uoluis-

set I 13, 9. 45, 11.

uoluntariorum V 56, 3.

uoluntati I 20, 15. uoluntatem I 19,

9. 31, 44. IIII 1, 18. 5, 11. V 4, 12.

VII 35, 17. uoluntate I 7, 11. 20,

10. 30, 12. 35, 10. 39, 12. 44, 5. 12. II

4, 22. V 27, 11. uoluntatum V 54,

13. uoluntates (*acc.*) VII 10, 8.

uoluptatis V 12, 14. uoluptatem I 53,

15. uoluptate I 53, 18.

Volusenus III 5, 7. IIII 21, 13. VI 41,

5. Volusenum IIII 21, 2. Voluseno

(*abl.*) IIII 23, 12.

Vorenus V 44, 3. 10. 18. 20. Vorene V

44, 6.

uos (*n.*) VI 35, 19. uestrum (*g.*) VII

77, 12. uobis (*d.*) VII 50, 16. uos

(*acc.*) VII 50, 20. uos (*uoc.*) VII 50,

16. uobis (*abl.*) V 30, 4. uobiscum VII

50, 14.

Vosego (*abl.*) IIII 10, 1.

uouent VI 16, 4.

uox VII 17, 13. uocem I 32, 7. uoce II

13, 7. IIII 25, 13. V 30, 3. uoces (*n.*)

III 24, 13. uocibus (*abl.*) I 39, 3. 18.

II 30, 6. III 17, 15. V 40, 16. 43, 20.

VI 36, 6.

urbano (*abl.m.*) VII 1, 7. urbanas VII 6, 2.

urbis (*g.*) VII 36, 2. 47, 10. 68, 8. ur-

bem VI 1, 4. VII 15, 9. urbe I 7, 2.

39, 9. urbes (*n.*) VII 15, 2. urbium

VII 23, 13.

urgeri II 25, 2. 26, 2.

uri (*n. pl. m.*) VI 28, 1.

Vaipetes (*n. pl.*) IIII 1, 2. 4, 1. Vaipe-

tum IIII 16, 7. Vaipetes (*acc.*) VI

35, 10. Vaipetibus (*abl.*) IIII 18, 8.

usitatum est VII 22, 7.

usque I 50, 6. 51, 5. III 15, 11. V 54,

8. VI 37, 5. VII 17, 10. 46, 8. 67, 11.

70, 9. 80, 20.

usus (*n. s.*) I 40, 16. II 20, 8. III 14,

20. IIII 1, 12. 2, 9. VI 15, 1. VII 80,

2. usus (*g.*) III 13, 10. VI 39, 4. usui

I 38, 6. II 9, 12. 12, 7. III 14, 14. IIII

20, 6. 25, 6. 29, 13. 31, 7. V 1, 12. VII

55, 16. usum I 39, 11. 19. III 9, 11.

IIII 20, 13. 25, 2. V 42, 5. usu I 30,

5. 50, 12. III 8, 4. IIII 33, 9. V 6, 19.

VI 20, 8. 40, 13. VII 9, 2. usus (*acc.*)

VI 24, 12.

ut I 2, 4. 11. 3, 4. 11. 15. 4, 3. 10. 5, 2. 6.

6, 4. 12. 7, 11. 16. 9, 4. 9. 11. 10, 5. 11,

5. 12, 2. 13, 1. 4. 15. 17. 16, 3. 19, 13.

20, 18. 20. 22, 3. 8. 10. 25, 2. 9. 18. 19.

26, 3. 28, 7. 14. 29, 10. 31, 26. 40. 47.

33, 15. 20. 34, 1. 35, 5. 10. 36, 1. 38,

7. 9. 11. 39, 7. 12. 13. 23. 40, 42. 41, 11.

12. 42, 17. 43, 3. 6. 7. 16. 19. 44, 24. 28.

46, 7. 11. 47, 16. 48, 8. 18. 49, 10. 50,

11. 51, 4. 52, 6. II 1, 8. 3, 10. 5, 16.

7, 9. 8, 16. 9, 3. 10. 10, 14. 18. 11, 4.

20. 14, 10. 17, 4. 10. 18. 18, 6. 18. 20.

21, 10. 22, 1. 2. 4. 23, 1. 25, 3. 26, 3.

27, 2. 4. 7. 10. 11. 28, 9. 12. 32, 8 (sic

ut). 10. 33, 3. 7. 10. 12. III 2, 6. 3, 10.

4, 1. 5. 8, 9. 14. 9, 16. 12, 1. 13, 14.

20. 14, 12. 18. 23. 15, 1. 7. 10. 17, 14.

16. 18, 17. 19, 3. 8. 15. 20, 2. 21, 13.

22, 4. 26, 1. 3. IIII 1, 20. 2, 1. 6. 3, 6.

11, 2. 6. 10. 14. 12, 9. 13, 13. 15. 16, 3.

17. 17, 12. 19. 25. 19, 13 (bis). 14. 21, 3.

12. 17. 23, 13 (bis). 14. 25, 10. 27, 9. 28,

6. 29, 1. 31, 9. 33, 6. 35, 2. V 1, 2. 23.

3, 2. 6. 10. 15. 16. 18. 7, 8. 20. 8, 2. 10.

16. 9, 12. 10, 2. 11, 4. 7. 12, 12. 13, 6.

14. 15, 2. 16, 10. 18, 10. 19, 1. 11. 20,

7. 27, 12. 16. 24. 30, 3. 31, 13. 33, 11.

16. 34, 9. 36, 3. 8. 37, 4. 39, 6. 40, 15.

41, 10. 43, 8. 15. 16. 44, 25. 45, 9. 46,

6. 47, 6. [10]. 48, 9. 12. 13. 49, 18. 50,

4. 5. 51, 7. 53, 2. 24. 54, 13. 20. 55, 5.

11. 57, 8. 58, 4. VI 1, 9. 2, 1. 3, 7. 10.

7, 17. 8, 4. 7. 9, 13. 10, 3. 5. 8. 12, 8.

24. 14, 11. 15, 4. 17, 13. 18, 4. 6. 22,

12. 23, 7. 27, 10. 29, 3. 5. 18. 30, 1. 6.

11. 32, 7. 14. 33, 12. 34, 1. 14. 17. 19. 22.

24. 35, 5. 22. 37, 5. 17. 38, 11. 40, 3. 6.

14. 41, 5. 42, 8. 43, 7. 10. 12. 44, 10. VII

1, 1. 3. 17. 2, 4. 3, 9. 4, 11. 14. 25. 5, 12. 7, 6. 8, 8. 10. 13. 9, 4. 11. 10, 10. 11, 6. 12, 5 (*bis*). 14, 4. 16, 9. 17, 2. 10. 17. 23. 19, 6. 7. 14. 20, 23. 21, 5. 22, 2. 23, 6. 24, 13. 16. 27, 7. 28, 3. 16. 29, 14. 30, 6. 11. 31, 2. 6. 32, 7. 34, 1. 35, 9. 36, 22. 37, 6. 11. 18. 38, 14. 42, 4. 8. 45, 2. 9. 18. 46, 5. 11. 12. 47, 5. 15. 20. 48, 2. 5. 49, 3. 5. 54, 12. 55, 23. 56, 2. 3. 4. 11. 57, 3. 58, 5. 59, 9. 10. 60, 1. 61, 1. 62, 2. 63, 5. 7. 68, 1. 69, 2. 71, 3. 6. 72, 3. 73, 17. 74, 4. 75, 2. 76, 1. 6. 78, 1. 8. 80, 2. 81, 9 (*bis*). 87, 11. 88, 3.
 uter V 44, 27. VI 19, 4. utri (*d. m.*) V 44, 27. utram I 12, 3.
 uterque I 42, 12. VII 32, 11. 35, 1. utraque (*n. s. f.*) I 53, 10. utrumque (*n. n.*) V 35, 14. utriusque (*m.*) I 34, 2. 4. II 16, 5. VI 19, 5. utrique (*d. m.*) VII 35, 1. utrumque (*m.*) V 31, 1. 44, 25. utramque III 4, 5. 18, 2. V 29, 13. 30, 1. VII 80, 1. 89, 4. utrumque (*acc. n.*) III 29, 4. utroque (*abl. m.*) VII 33, 15. utraque I 38, 12. II 8, 9. III 12, 5. V 32, 5. utroque (*abl. n.*) II 8, 10. 25, 11. VII 24, 10. utrique (*n. m. pl.*) V 50, 2. utraque (*n. n.*) III 17, 15. utrisque (*d. m.*) VII 85, 2. (*d. n.*) I 51, 1. utrosque VII 80, 15. utrisque (*abl. m.*) III 26, 1. VII 7, 3. 70, 3. (*n.*) I 50, 1.
 uti (*ante uocales*) I 5, 9. 9, 10. 14, 16. 20. 15, 13. 20, 14. 31, 6. 12. 36. 34, 2. 45, 3. 47, 3. 52, 2. II 2, 6. 4, 7. 16, 5. 35, 2. III 1, 7. 18, 4. 22, 11. 29, 8. III 5, 4. 6, 5. 11, 4. 16, 23. 23, 8. 33, 9. V 4, 7. 6, 14. 17, 6 (*sic uti*). 23, 5. 26, 11. 48, 6. 51, 11 (*sic uti*). VI 15, 3. 20, 3. (*ante c*) I 28, 2. 41, 7. III 18, 17. V 22, 4. (*d*) I 43, 6. III 19, 6. (*f*) I 48, 4. (*n*) VII 35, 10. (*p*) I 42, 8. VII 32, 18. (*q*) I 35, 15. V 1, 3. (*s*) I [24, 4]. 30, 10. 31, 2. II 1, 1. 21, 4. (*t*) I 20, 11. 30, 7.
 utilem (*f.*) VII 20, 12. utili (*abl. f.*) VII 76, 2. utiles (*acc. m.*) III 7, 9.
 utilitatem III 19, 16. VII 23, 12.
 utimur V 1, 11. utuntur III 2, 5. V 12, 8. 11. VI 16, 5. 21, 12. 24, 10. 28, 12. utatur II 14, 10. utantur II 3, 12. V 41, 15. VI 14, 8. utimini VII 77, 29. uti I 16, 6. 44, 11. 45, 11. II 25, 16. 28, 11. III 8, 6. III 2, 11. 24, 3. 13. V 1, 7. VI 12, 18. [VII 88, 2].
 utebatur I 47, 13. 15. III 31, 7. utebantur III 23, 13. VII 65, 14. uteretur I 20, 7. 36, 5. 51, 5. III 22, 12.

VII 11, 3. uterentur II 10, 15. III 20, 14. sunt usi II 32, 12. usos esse I 44, 31. erat usus VII 76, 2. erant usi III 38, 5. fuerat usus V 25, 4. usus I 46, 10. II 7, 1. 28, 10. VI 8, 8. usi (*n. pl.*) I 5, 9. III 13, 11. VI 4, 10. 35, 25. usuros III 11, 8. utendum (*acc. n.*) VII 78, 4.
 utrimque I 50, 6. III 17, 17. VII 42, 13. 81, 12. 88, 5.
 utrum (*adu.*) I 40, 43. 50, 12. 53, 19. Vulcanum VI 21, 4.
 vulgo (*adu.*) [I 39, 17]. II 1, 13. V 33, 16. vulgus (*n.*) III 5, 6. vulgi (*g.*) I 20, 8. VII 28, 16. 43, 11. vulgum (*acc.*) VI 14, 9.
 vulneret V 58, 13. vulnerabant I 26, 10. [vulnerarent I 52, 11.] vulneratur V 35, 17. vulneraretur V 43, 15. vulnerato (*abl. m.*) III 12, 15. VII 46, 13. vulnerati (*n. m.*) VII 80, 9. vulneratis (*d. m.*) V 40, 10. vulneratos VII 41, 10. vulneratis (*abl. m.*) II 25, 6. III 15, 7.
 vulnus vulnere I 48, 15. III 24, 6. V 52, 6. vulnere (*n.*) VII 81, 13. (*acc.*) I 26, 15. vulnere (*abl.*) I 25, 10. 50, 8. II 23, 3. 25, 8. 27, 2. III 5, 6. 21, 5. III 12, 17. 37, 10. V 9, 17. 28, 12. 35, 10. 45, 2. VI 38, 9. VII 50, 12. 82, 5.
 vultum I 39, 6. 14.
 uxorem I 18, 16. VII 66, 21. uxores (*n.*) I 53, 8. uxores (*acc.*) III 19, 7. V 14, 8. VI 19, 6. uxoris (*abl.*) VI 19, 1. 9. VII 78, 7.
 III (*tria*) VII 69, 4.
 *III. (*tertio*) VII 62, 23.
 III — V 2, 12. VII 57, 3. 60, 4. 75, 15. 87, 5.
 V — V 24, 12.
 V. (*quintum*) I 6, 14.
 VII — II 4, 26.
 VIII. (*octavae*) VII 47, 18.
 IX — V 42, 1.
 X — II 4, 26. 16, 3. V 11, 11. VII 21, 5. 34, 5. 66, 5.
 XI — VII 69, 10. *87, 9.
 XII — II 4, 22. 5, 20. III 11, 6. 12, 4. III 11, 1. 31, 9. V 9, 8. VII 72, 18.
 XII. (*duodecima*) III 1, 2.
 XIII. (*tertia decima*) VII 51, 4.
 XIII — I 29, 7. 36, 17. VII 74, 2.
 XV — I 25, 13. 31, 13. V 42, 2. 8.
 XVI — VII 16, 3.

- XVIII — I 23, 4. III 22, 14. 28, 2.
 XX — I 13, 4. 41, 15. II 5, 20. III 14,
     5. V 40, 4. 47, 2. VI 14, 6. VII 15, 2.
     65, 2. 72, 2. 90, 4. 15.
 XXIII — I 29, 7. VII 69, 12.
 XXVIII — I 31, 35.
 XXV — II 4, 25. V 7, 5. 46, 3. VI 7,
     9. VII 24, 3. 40, 10.
 XXVIII — V 2, 5.
 XXX — III 6, 5. III 35, 3. V 2, 11.
     30, 11. VII 38, 2. 71, 10. 74, 7. 75, 16.
 XXXII — I 29, 7.
 XXXV — VII 75, 8.
 XXXVI — I 29, 6.
 XL — II 4, 29. V 11, 4. 20, 9. VII 28,
     12. †87, 9.
 XLVI — VII 51, 1.
 L — III 26, 14.
 LX — II 28, 8. V 5, 2. 23, 9. 49, 3. 53,
     3. VI 25, 2. VII 3, 12.
 LXX — III 12, 11.
 LXXXIII — VII 88, 11.
 LXXX — III 10, 4. 22, 11. V 11, 19.
     VII 24, 4. 71, 8. 72, 16. 77, 20.
 C — I 29, 11.
 CXXX — I 26, 12.
 CLXXX — I 2, 16.
 CC — VII 46, 2.
 CCXL — I 2, 16.
 CCLXIII — I 29, 6.
 CCCXXX — VII 24, 4.
 CCCLXVIII — I 29, 9.
 CCCC — VII 13, 3.
 CCCCXXX — III 15, 8.
 DC — III 22, 3.
 *M (mille) — I 38, 10.
 DCCC — V 2, 13. VII 28, 13. 64, 11.
 II — VII 75, 23.
 V — III 12, 2.
 VIII — VII 76, 8.
 XV — VII 64, 2.
 LX — VII 83, 9.
 CCL — VII 76, 9.

INDEX VERBORVM

IN LIBRO VIII. OCCVRENTIVM.

- a (*praep.*) (*ante c*) 14, 14. 17. 15, 16. 44, 8. 48, 12. 54, 2 (*bis*). (d) 26, 6. (f) 2, 4. 23, 15. (g) 25, 6. [38, 14]. (m) 11, 4. 36, 2. (n) 19, 21. (q) 7, 7. 21, 2. 33, 7. (r) [1, 4]. (s) 1, 1. (t) 1, 3. 8, 3.
- ab (*ante uocales*) *praef.*, 12. 2, 3. 3, 3. 4, 10. 9, 17. 19, 11. 20, 4. 27, 11. 35, 2. 36, 11. 40, 3. 41, 3. 42, 3. 43, 5. 46, 16. 17. 51, 1. 3. 52, 9. 18. (*ante h*) 9, 13. (j) 48, 23. (l) 6, 16. 14, 20. 19, 2. (r) *praef.*, 6. (s) 55, 2. (v) *41, 12.
- absolutis (*abl. n.*) 15, 6.
- abstinuit 44, 9.
- absūm abesse 20, 4.
- abundare 40, 4.
- ac (*ante d*) 7, 21. (f) 24, 17. (j) 12, 1. (l) 11, 8. (m) 12, 18. (n) 12, 8. (p) 4, 1. 17, 5. 29, 4. 40, 11. 48, 19. (s) 10, 13. 16, 7. 24, 14. (t) 27, 7. 31, 5. (v) 8, 8. 15, 13. 48, 8.
- accedunt 19, 12. accedere 9, 2. accessisse 14, 2. accessisset 36, 11. accessurum (*acc. n.*) 28, 13.
- accido accisas 31, 3.
- accido accidit 12, 2. 18, 13. 36, 17. accidere 3, 2. 8, 16. 10, 10. accidebat 10, 10. accideret 17, 1. 24, 18. accidit (*perf.*) *praef.*, 21. 3, 1. 15, 17. 48, 18. acciderat 24, 14.
- accipere 6, 14. accepit 48, 29. acceperant 19, 11. accipitur 18, 13. accepto (*abl. m.*) 20, 3. acceptā 36, 6. accepta (*acc.*) 38, 14.
- acer acri (*abl. n.*) 28, 9. acerrumas 5, 6.
- aciem 8, 5. 14, 21. 15, 14. 29, 2. acie 9, 1. 15, 4. 11. acies (*n. pl.*) 29, 5.
- acriter 19, 22. 50, 6. acrius 10, 8. 35, 13. acerrime 19, 15. 42, 3.
- ad *praef.*, 7. 1, 9. 2, 4. 6. 3, 14. 4, 6. 13. 5, 1. 3. 6, 12 (*bis*). 15. 7, 1. 3. 17. 20. 8, 9. 12. 9, 2. 10, 16. 11, 4. 7. 13, 2, 14, 18. 20. 15, 8. 16, 3. 18, 2. 5. 19, 24. 20, 11. 21, 1. 2. 3. 22, 4. 23, 1. 12. 24, 4. 10. 24, 12. 16. 26, 4. 10. 13. 27, 4. 14. 29, 9. 10. 30, 3. 10. 34, 6. 35, 5. 12. 36, 9. 13. 37, 2. 6. 38, 9. 39, 5. 12. †41, 12. *12. 18. 43, 9. 44, 16. 45, 6. 46, 8. 14. 23. 47, 5. 48, 3. 4. 24. 50, 6. 51, 4. 52, 2. 3. 6. 7. 53, 4. 54, 1. 4. 55, 8.
- adaequaret 41, 15.
- adducit 8, 18. 36, 16. adducebat 3, 14. adduceret 6, 16. 7, 22. adduci 19, 24. 52, 12. adducenda (*acc.*) 7, 17. adductae (*n. pl. f.*) 31, 11.
- adeo adit 38, 4. adire 40, 12. adeundi 50, 10. adisset 46, 4. aditurus 48, 22.
- adeo (*adu.*) *praef.*, 14. 24, 19. 38, 14.
- adferebat 10, 14. attulit 43, 11. allaturum 10, 3. adferuntur 19, 13. adferebatur 1, 5.
- adficiendo (*abl.*) 49, 8. adficiendam 39, 4. adfectum (*acc. m.*) 23, 20.
- afflictas 21, 6.
- adgrederentur 12, 6. adgrediundos 14, 11. adgressus 48, 6. adgressi (*pl.*) 27, 19.
- aditum 41, 18.
- adiungit 2, 5. adiungebat 48, 5.
- administrari 37, 5.
- admiratio *praef.*, 17. admiratione *praef.*, 24.
- admiratus 9, 6.
- admonentur 12, 17. admonebantur 53, 8.

- admouendas 14, 12.
 adoriuntur 34, 13.
 adpropinquat 17, 9. adpropinquare 26, 9.
 adrogantiae (g.) *prae*f., 27.
 adsiduis (abl. f.) *prae*f., 1.
adsum adesse 19, 14. 32, 2.
 aduentare 20, 10. aduentaret 26, 5.
 aduentus (n.) 51, 1. aduentum 3, 9.
 aduentu 3, 1. 9, 4. 10, 18. 18, 8. 27, 5. 31, 11.
 aduersarii (n. pl.) 50, 13. aduersario-
 rum 54, 7.
 aduerso (abl. m.) 13, 14. (abl. n.) 49,
 9. aduersis 20, 8.
 aduersus (*prae*p.) 41, 6. 45, 3.
 aduerteret (animum) 14, 17.
 aduocato (abl. n.) 8, 9.
 aduolasse 36, 14.
 aedificiorum 3, 5. aedificiis (abl.) 5, 4.
 7, 5. 10, 11. 24, 19.
 Aeduum 45, 5. Aedui (pl.) 54, 15. Aedu-
 rum 2, 4. Aeduos 46, 13. 54, 13.
 Aeduis (abl.) 45, 6.
 aestatem 39, 8. aestate 1, 1. 24, 14.
 aestiuorum 6, 4. 46, 6. aestiuus (abl.)
 46, 3.
 aetatis 12, 14. aetatem 12, 13. aetate
 14, 4.
 Africano (d. n.) *prae*f., 22.
 ager agrorum 7, 5. agros 2, 7. agris
 (abl.) 24, 3.
 agger 41, 14. aggerem 41, 6. aggere
 42, 6.
 agmen (n.) 8, 14. 14, 10. agminis 8,
 12. agmen (acc.) 14, 6. 27, 15. 18. 28,
 2. 5. 35, 5. agmine 8, 17. 28, 8. 29, 5.
 agunt 41, 12. agere 41, 6. ageret 50,
 11. agi 52, 9. ageretur 43, 4.
 Alesiae (g.) 14, 4. 34, 2.
 Alexandriae *prae*f., 6.
 Alexandrino (d. n.) *prae*f., 21.
 alienā 3, 12.
 aliquamdiu 19, 9. 29, 1.
 aliqua (n. s. f.) 55, 6. aliquod (n. n.)
 49, 5. alicui (d. f.) 1, 10. aliquem
 18, 12. aliquam 49, 4. aliquid (acc.)
 52, 12. aliquā 52, 10. aliquos 7, 3.
 aliter *prae*f., 23. 24.
 alius alia (acc.) 53, 7. aliis (abl. m.)
*prae*f., 12.
 alo alebat 47, 8.
 alter 9, 15. 16. altera (n. s. f.) 54, 2.
 alteram 6, 16. 36, 10. altero (abl.
 m.) 36, 4.
 altitudinis 9, 9. altitudinem 9, 7. 11.
 41, 14. altitudine 9, 15.
 altus altiores (acc. f.) 9, 18.
 Ambianos 7, 10.
 Ambiorix 24, 20. Ambiorigis 24, 16.
 25, 1.
 amicitiam 3, 16. amicitia 26, 3. 49, 2.
 amicus amici (n.) 52, 21. amicos 3, 14.
 amicissimus 44, 15.
 amisso (abl. m.) 12, 11. 20, 9. amissā
 5, 15. 19, 20. 43, 9. 48, 28. amissis
 (abl. n.) 13, 10.
 amore 51, 2.
 amplius 4, 8. 10, 17. 16, 11. 18, 2. 28,
 13. 29, 11. 30, 5. 36, 3.
 an 13, 13.
 Andium 26, 7.
 angustis (abl. n.) 35, 7.
 animaduertere 16, 1. animaduvertebat
 38, 8. animaduverteret 11, 1. 33, 1.
 40, 2. 44, 3. animaduverterent 16, 8.
 34, 1. animaduvertissent 12, 8.
 animus animi (g.) 28, 4. animum ad-
 uerteret 14, 17. animo (abl.) 18, 5.
 42, 9. 46, 21. animi (pl.) 12, 16. 53,
 7. animos 8, 10. 38, 5. animis (abl.)
 19, 17.
 annus 48, 32. anni (g.) 6, 1. 7, 24. 50,
 12. anno (abl.) 22, 2. 23, 5. 53, 2. an-
 norum 48, 30.
 ante 7, 16. 8, 13. 15, 14. 19, 7. 27, 15.
 29, 7. 50, 5. 53, 4.
 antea 37, 3.
 Antonius 47, 2. 48, 2. 27. Antonii 50,
 3. 7. Antonio (d.) 48, 1. 50, 11. An-
 tonium 2, 2. 24, 5. 38, 1. 48, 24. An-
 tonio (abl.) 46, 12.
 appellaret 50, 3. appellantur 31, 11.
 appellando (abl. n.) 49, 7.
 apud 32, 6. 7. 51, 9 (*bis*).
 aquae (g.) 41, 3. aquā 40, 5. 15.
 aquatorum 41, 1.
 Aquitaniae (g.) 46, 8. Aquitaniam 46, 3.
 aquor aquari 41, 18.
 Arare 4, 10.
 arbitratur 27, 8. arbitrabatur 23, 9.
 36, 5.
 arcessit 6, 17. arcesseret 11, 6. ar-
 cessenda (acc.) 10, 16.
 ardentes (acc. f.) 42, 2.
 arduo (abl. m.) 40, 12.
 arma (n.) 52, 17. armorum 47, 6. 49,
 3. 52, 16. arma (acc.) 7, 9. 29, 12.
 44, 6. armis (abl.) 18, 6. 24, 8. 45,
 7. 52, 18.
 armaturae (g.) 17, 8. 19, 7.
 armatus armatam 36, 15. armatorum
 14, 8. 29, 11. 34, 7. armatis (d.) 33,

- s. armatos 35, 13. 43, 6. armatis
 (*abl. f.*) 35, 10.
 Armoricae (*n. pl.*) 31, 10.
 arripuisset 23, 14.
 arrogantiae (*g.*) *prae*., 10.
 Aruernus 44, 15. Aruerni (*g.*) 44, 13.
 Aruernis (*abl.*) 46, 16.
 ascendere 33, s. 43, 2.
 ascensu 14, 11. 40, 13.
 ascitis (*abl. m.*) 30, 4.
 asperius 44, s.
 at 14, 10. 20, 6. 27, 4. 29, 6. 32, 1. 36, 16.
 *Atius 28, 4.
 atque (*ante uocales*) *prae*., 5. 10. 17. 19.
 22. 3. 17. 5. 7. 6. 9. 8. 2. 10. 15. 11.
 6. 12. 15. 14. 15. 16. 5. 18. 5. 9. 19.
 17. 22. 5. 24. 15. 25. 2. 26. 5. 28. 2.
 41. 11. 43. 10. 44. 10. 45. 4. 46. 22.
 48. 11. 14. 50. 11. 51. 2. 52. 17. 22. 55.
 3. (*ante c*) *prae*., 18. (h) 7. 5. 20. 7.
 21. 5. (j) 41, 19.
 Atrebas 21, 1. Atrebatem 7, 16. 47, 1.
 Atrebate 6, 9. Atrebatum 47, 3. Atre-
 batas 7, 11.
 attingeret 50, 9.
 attribuo erat attributus 43, 1. erant
 attributi 6, 11.
 auctor 21, 10. 32, 7. 47, 6. auctores
 (*acc.*) 7, 14.
 auctoritas 54, 15. auctoritatem 32, 8.
 46, 13. 52, 12. auctoritate 31, 11.
 52, 10.
 audacius 9, 15. 28, 7.
 aueret 26, 8. auerent 5, 14.
 audimus *prae*., 21. audiebat 24, 8. 52,
 8. audierat 50, 9.
 auertere 40, 8. sunt auersae 43, 10.
 augurem 50, 8.
 Aulercos 7, 11.
 aut *prae*., 24. 1, 8 (*bis*). 3, 6. 7. 10 (*bis*).
 10, 7. [7]. 8. 13, 7. 8. 10. 11. 14, 4 (*bis*).
 5. 15, 9. 18, 3. 19, 23. 25, 1. 2. 3. 29,
 11 (*bis*). 30, 10. 34, 14. 15. 36, 20 (*bis*).
 49, 8.
 autem *prae*., 19. 1, 10. 6, 11. 15. 7, 18.
 23. 10, 10. 24, 11. 33, 4. 34, 12. 40, 4.
 10. 48, 9. 23.
 auxilarios 5, 10.
 auxilii 1, 8. auxilium (*acc.*) 4, 7. 27,
 4. 28, 9. 48, 11. auxilia (*n.*) 10, 7.
 (*acc.*) 7, 17. 10, 16. 17, 8. 21, 2. 25,
 2. 45, 3. auxiliis (*abl.*) 46, 22.
 Balbe (*uoc.*) *prae*., 1.
 barbari (*pl.*) 10, 18. 14, 13. 15, 1. 17.
 barbarorum (*pl.*) 8, s. 10, 15. 24, 14.
 Caesaris bellum Gallicum.
 29, 4. 36, 12. barbaris (*d.*) 10, s.
 barbaros 32, 7.
 Belgae (*n.*) 54, 14. Belgis (*d.*) 38, 3.
 Belgas 6, 7.
 Belgium (*acc.*) 46, 23. Belgio (*abl.*)
 46, 11. 49, 1. 54, 12.
 bellicosissimis (*abl. f.*) 24, 1.
 bello bellandi 1, 2.
 Bellouaco (*abl.*) 6, 8. Bellouaci (*pl.*)
 12, 2. 15, 7. 20, 6. Bellouacorum 7,
 8. 14, s. 17, 2. 21, 7. 23, s. Bellouacis
 (*d.*) 16, 9. Bellouacos 6, 7. 7, 1. 9.
 18. 21, 9. 22, 2. Bellouacis (*abl.*)
 38, 2.
 bellum (*n.*) 49, 5. belli 1, 4. 6, 2. 7.
 18. 7, 13. 21, 10. 38, 6. 9. 14. 47, 6. 49,
 4. 55, 7. bello (*d.*) *prae*., 22. bellum
 (*acc.*) 2, 9. 4. 7. 6, 4. 21, 2. 22, s. 8.
 24, 2. 54, 1. 55, s. bello (*abl.*) 51, 3.
 bella (*n.*) *prae*., 22. (*acc.*) 1, 7. bel-
 lis (*abl.*) 25, 5.
 bene *prae*., 17. 27, 30. 36, 1. 46, 2. 19.
 beneficio (*abl.*) 20, 8.
 Bibracte (*acc.*) 4, 6. (*abl.*) 2, 3.
 bina (*acc.*) 10, 6. binis (*abl. f.*) 2, 6.
 *bis 4, 4.
 Bituriges (*n.*) 3, 8. 15. 4, 6. Biturigum
 2, s. 7. Biturigibus (*abl.*) 11, 6.
 bonis (*abl. m.*) 22, 7.
 brumalibus (*abl. m.*) 4, 2.
 C. (= Gaius) 27, 1. 48, 2. 52, 14. (= Ga-
 ium) 24, 6. s. 50, 14. 54, 12. 13. 55, 1.
 (= Gaio, *abl.*) 46, 12. 43, 32. [54, 2].
 Cadurcum 30, 7. Cadurcorum 32, 5.
 34, 9.
 caedis (*g.*) 21, s. caede 20, 4. 36, 5. cae-
 dibus (*abl.*) 25, 2.
 caedo caedendum (*acc.*) 29, 10.
 Caesar 1, 1. 2, 1. 3, 11. 4, 1. 5, 5. 6, 1.
 7, 8. 20. 8, 1. 9, 5. 11, 1. 13, 8. 14, 10.
 15, 4. 16, 1. 17, 2. 20, 2. 22, 1. 24, 1.
 38, 1. 6. 12. 40, [1.] 18. 41, 5. 43, 1. 44,
 1. 46, 1. 48, 34. 49, 1. 51, 5. 52, 1. 54,
 6. 55, 5. Caesaris *prae*., s. 3. 11. 23.
 3, 1. 5. 16. [15, 12] 30, 8. 50, 7. 15. 51,
 1. 52, 15. 16. 53, 3. 4. 6. 54, 5. Cae-
 sare 9, 2. 20, 11. 21, 3. 23, 8. 44,
 14. 16. 46, 8. 48, 30. 54, 4. 55, 5. Cae-
 sare *prae*., 19. 26. 28. 23, 6. 54, 2.
 calamitatem 6, 13. calamitate 5, 1. 19,
 22. 20, 2. [8]. 21, 9. 31, 4. 36, 6. cala-
 mitates (*acc.*) 24, 21.
 calcaribus (*abl.*) 43, 15.
 Calenum 39, 10.
 Caletos 7, 11.

- calliditatis 16, 10.
campum 18, 2.
Caninius 26, 1. 30, 9. 33, 1. 34, 13. 35, 10.
36, 1. 37, 1. Canini (*g.*) 27, 2. Caninii
(*g.*) 39, 1. Caninio (*d.*) 27, 11. Ca-
ninium 24, 8. 26, 9. 32, 1. 39, 12. Ca-
ninio (*abl.*) 44, 8.
cantu (*abl.*) 20, 10.
capiunt *prae*., 24. ceperunt 15, 10. ce-
pisse 30, 7. ceperat 8, 9. capitur
29, 12. 36, 20. capiuntur 36, 17. capi
35, 14. capiendorum (*g. n.*) 38, 3.
caperetur 30, 11. captum (*m.*) esse
44, 8. capto (*abl. m.*) 25, 3. captis
(*abl. m.*) 36, 20. (*abl. n.*) 3, 8.
captivo (*abl.*) 17, 1. captivus (*abl.*) 26,
6. 36, 1.
caput (*acc.*) 23, 17. 41, 12.
caream *prae*., 10.
Carnutes (*n.*) 5, 2. 12. 31, 7. Carnutum
5, 7. 31, 11. 46, 14. Carnutes (*acc.*)
4, 7. 12. 31, 1. 38, 5.
carrorum 14, 7.
castella (*acc.*) 34, 12. castellis (*abl.*)
35, 10.
castrorum 13, 2. 20, 8. 35, 8. castris (*d.*)
7, 11. 9, 8. 35, 4. castra (*acc.*) 5, 7.
9, 8. 10, 4. 6. 11, 3. 13, 10. 14, 14. 16.
15, 6. 16, 11. 23, 10. 26, 8. 10. 27, 16.
20. 33, 7. 35, 15. 36, 6. 9. 10. 12. 38,
11. 48, 22. castris (*abl.*) 7, 1. 16. 9,
5. 11, 2. 14, 1. 9. 14. 17. 15, 6. 13. 36, 2.
casum 20, 8. 34, 2. casu 13, 14.
causa (*n.*) 1, 5. causam 22, 5. 34, 13.
49, 3. 50, 10. 52, 14. 15. causas *prae*.,
26.
causa (*prae*.) 4, 11. 5, 3. 7, 6. 7. 16, 2.
cautiorem 23, 10.
cedere 19, 6. cedendi 28, 11. ceden-
tem (*m.*) 12, 18. cedentibus 29, 8.
celeritas 31, 6. celeritatem 14, 15. ce-
leritate 3, 13. 52, 2.
celeriter *prae*., 18. 5, 8. 14, 18. 19, 6.
23, 15. 35, 10. 38, 11. 43, 7. 46, 7. 13.
celerius 8, 4. 18. 12, 10. 38, 8. celer-
rime 11, 5. 39, 12.
Cenabi 6, 6. Cenabo (*abl.*) 5, 7.
centurio 23, 14. *centurioni (centu-
rionibus) 4, 3. centuriones (*acc.*)
23, 13.
certaminis 9, 3. certamine 28, 9.
certo (*abl. m.*) 9, 1. certā 32, 2. cer-
tior (*m.*) 6, 7. 27, 3. 39, 1. 52, 9. cer-
tius 26, 6.
ceteri *prae*., 17. 19, 3. 21, 3. ceterae
(*n. f.*) 31, 9. 39, 6. ceterorum (*m.*) 5,
2. ceteras 22, 3. 31, 2. cetera (*acc. n.*)
6, 7. ceteris (*abl.*) 48, 12.
cibo (*abl.*) 44, 9.
cingebat 40, 6.
circiter 35, 6.
circuitum 33, 8. circuitu 41, 4.
circumdare 34, 14. 37, 4. circumdede-
runt 18, 4. sunt circumdati 12, 10.
circumdatā 7, 12.
circumfusi (*n. m.*) 29, 9.
circumueniri 19, 2. circumuenirentur
10, 12. circumuentiones 12, 6.
citeriore (*f.*) 23, 6. 54, 8.
ciuilis (*g. f.*) *prae*., 7.
ciuis ciuium 24, 12. ciuibus (*d.*) 38,
10. 47, 5. ciues (*acc.*) 32, 6. ciuibus
(*abl.*) 24, 19.
ciuitas 26, 5. 47, 3. ciuitatis (*g.*) 12,
12. 26, 4. ciuitati 1, 10. 3, 12. ciui-
tatem 24, 2. 21. 38, 8. 52, 19. ciui-
tate 21, 11. 38, 6. 47, 7. ciuitates (*n.*)
1, 4. 8. 20, 6. 31, 9. 39, 6. 46, 8. ciui-
tatum 11, 8. 30, 3. ciuitatium 23,
2. ciuitates (*acc.*) 3, 10. 17. 5, 16. 6,
8. 22, 2. 23, 7. 24, 8. 27, 1. 31, 2. 38,
4. 49, 2. 7. ciuitatibus (*abl.*) 31, 7.
clamor 42, 11. clamorem 43, 3. clamore
29, 6. 8.
clandestinā 33, 5.
claudere 19, 19. claudi 11, 4. clausum
(*m.*) 26, 7. clausum (*acc. n.*) 40, 2.
elementiā 3, 16. 21, 5.
clientelā 32, 9.
Cn. (= Gneus) 54, 3. (= Gneo, *d.*) 55,
3. (*abl.*) 54, 2.
coepit 40, 5. 41, 7. 52, 21.
cogitationes (*acc.*) 10, 14.
cogito cogitandi 3, 13.
cognoscit 36, 12. 47, 1. 55, 1. cognos-
cendi (*g.*) 46, 20. cognosceret 7, 4.
26, 3. 6. cognoscerent 32, 2. cognos-
uerant 28, 14. cognosset 8, 1. 26,
10. 40, 5. 46, 19. cognosset 14, 3.
cognitum est 30, 9. cognitum esset
1, 6. cognitam 44, 1. cognito (*abl.*
m.) 27, 5. cognitā 4, 8. 15, 4. 19, 14.
[20, 8]. 36, 3. 15. 40, 13. 46, 1. cognito
(*abl. n.*) 17, 6. cognititis (*abl. f.*) 12,
3. 23, 20. 27, 4.
cogo cogere 6, 10. cogeret 8, 15. 19,
25. coegit 19, 6. cogitur 38, 12. cogi
53, 9. cogerebantur 7, 22. est coactus
31, 14. coactus esset 27, 6. coactus
prae., 1. coacta (*n. s. f.*) 25, 7. coactā
1, 7. coacti (*pl.*) 13, 11. 43, 13. co-
actis (*abl. f.*) 7, 1.

cohortes (n.) 36, 19. cohortium 19, 15.
 cohortes (acc.) 43, 2. cohortibus (abl.)
 2, 6. 15, 5. 24, 7. 33, 7. 35, 10. 38, 2.
 coicere 19, 26.
 colligo *prae*., 26. collectis (abl. m.) 30,
 2. (abl. n.) 30, 6.
 collis (g.) 14, 11. collem 15, 2.
 colo colentes (n. m.) 3, 2. colendorum
 (m.) 7, 5.
 colonias 24, 12. 50, 2. 10. coloniis (abl.)
 51, 2.
 commeatu (abl.) 7, 25. commeatus (acc.)
 30, 4. 47, 8.
 commemorat 22, 1. commemoravi 47, 4.
 commendatione 52, 5.
commendo commendaret 50, 13. com-
 mendauerat 50, 3.
 commentario (d.) 43, 36. (abl.) 4, 11.
 30, 7. 38, 6. commentariorum *prae*.,
 13. commentarios *prae*., 4. 48, 30.
 [commentariis (abl.) 15, 12].
 comminus 13, 7.
 committit 28, 6. committere 23, 5. 26,
 8. committebat 38, 11. 44, 13. com-
 misisse 36, 15.
 Commius 10, 15. 21, 1. 23, 21. 47, 3. 48,
 14. 22. Commii 23, 14. 16. 48, 5. 8.
 Commio (abl.) 6, 9. Commium 7, 18.
 23, 7. 19. 47, 1. Commio (abl.) 23, 4.
 commodum (acc.) 21, 9.
 commoraturus 44, 13.
 communicasse 19, 16.
 complent 42, 2.
 comprimi 23, 9.
 concessit 44, 6. concedatur 48, 26.
 concidunt 19, 17.
 conciliaretur 52, 5.
 concilio (abl.) 20, 10. conciliorum *prae*.,
 20.
 concitator 21, 10. concitatore 38, 9.
concito concitare 22, 8. concitari 31, 6.
 conclamant 20, 11.
 concurrunt 23, 2.
 concursu (abl.) 38, 13.
 condicione 3, 15. 7, 31. 40, 2. 49, 9. con-
 ditiones (acc.) 3, 14.
 *condonaturum (m.) († condonata) 4, 4.
 confert 9, 8. contulisse 7, 13. conferat
 (coni.) *prae*., 26.
 confertae (n. f.) 23, 3.
 confestim 33, 1. 36, 19.
 conficiunt 23, 2. conficere 23, 16. con-
 feci *prae*., 6. confecit 46, 7. con-
 fecisse 48, 31. conficiuntur 19, 22.
 conficiendi (g. n.) 28, 12. confectam
 54, 4. confectis (abl. f.) 46, 22.

confido confisi (pl.) 3, 10. 15, 1. 19, 15.
 confirmat 8, 10. confirmaretur 2, 1.
 configit 28, 7. configerent 28, 2. con-
 fixerant 29, 7.
conflo confuari 6, 4.
 confugit 21, 2. confugere 3, 3. con-
 fugerant 3, 11.
 confusum (acc. n.) 14, 6.
 conici 14, 22. †coniectis 5, 2.
 coniungit 24, 6. 32, 10. 48, 15. coniu-
 xerat 27, 11. coniungi 9, 12. con-
 iungenda (acc. n.) 48, 35. coniunc-
 tus 50, 17. coniunctam 46, 15. con-
 iunctae (n. f.) 31, 10. coniunctissimo
 (abl. m.) 50, 5.
 coniurationem 23, 7. coniurationes (acc.)
 1, 4. 2, 10.
 conlatione 8, 8.
 *conlectis 5, 2.
 conlocat 15, 6. 54, 13. conlocaret 17,
 4. conlocavit 6, 6. 46, 11. conloca-
 runt 15, 14. conlocauerat 2, 4. con-
 locatur 41, 14. conlocatus esset 9,
 17. conlocatas 4, 10. conlocatis (abl.
 n.) 40, 15.
 conloqui (g.) 23, 11. conloquium (acc.)
 23, 13.
conor conaretur 16, 5. conarentur 15,
 2. 33, 5.
 comparant 34, 11. comparare 6, 9. †com-
 parantibus *prae*., 4. comparari *prae*.,
 28. comparatā 35, 1.
 conperit 17, 2. conperit 36, 1. conpe-
 risset 23, 7.
conpingo *conpegit 5, 9.
 conplures* (n. m.) 48, 13. (n. f.) 1, 3. 7.
 (acc. m.) 7, 13. 11, 1. 19, 25. com-
 plures (acc. m.) 26, 11. conplures
 (acc. m.) 43, 1. 47, 8. (acc. f.) 27,
 1. complura (acc.) 2, 8. complura
 (acc.) 5, 4. compluribus (abl. m.) 14,
 1. compluribus (abl. m.) 36, 3. con-
 pluribus (abl. m.) 45, 2.
 conportabantur 47, 9.
 comprehendebant 42, 6. comprehensa
 43, 7.
 *conquadrantibus *prae*., 4.
 conquereretur 10, 11.
 conscientiam 38, 7.
 conscius 44, 14.
 conscriptorum (m.) 52, 13.
 consensu 7, 19. 34, 5.
 consentientibus (abl. m.) 8, 1.
 consequitur 31, 7. consecuntur 27, 17.
 consequeretur 28, 3. esse consecutos
 21, 10. consecutus 23, 5.

- considunt 35, 1.
 consilium (*n.*) 7, 9, 10, 1. 23, 19. consilii 9, 4. consilium (*acc.*) 15, 10, 16, 2. 30, 6. consilio (*abl.*) 8, 9, 17, 6, 18, 5, 21, 1. 39, 2. 34, 7. 43, 12. consilia (*n.*) 9, 3. consiliorum 3, 10. 32, 7. 38, 3. 44, 3. consilia (*acc.*) 1, 4, 7, 3. 8, 2. 44, 4. 47, 5. consiliis (*abl.*) 52, 10.
 consistunt 32, 5. consistere 5, 14.
 consolatione 38, 5.
 conspectum (*subst.*) 8, 17. 23, 22. 27, 10. 29, 3. 48, 26. conspectu 13, 1. 15, 16, 42, 10.
 constanter 18, 10. 19, 8. constantius 13, 5.
 constantiam 39, 6.
 consterno constratā 14, 13. constratis (*m.*) 9, 12.
 consterno consternati (*n. m.*) 19, 20.
 constituit 14, 21. 24, 5. constituunt 34, 5. constituit (*perf.*) 8, 12. constituisse 7, 18. constituissent 53, 10. constitutis (*abl. n.*) 5, 3.
 consto constat *praef.*, 11. constaret 30, 1.
 consuevit 3, 5. 8, 15. 14, 7. [consuesse 15, 11]. consuerat 17, 8. consueuerant 13, 8. [15, 10]. consuesset 47, 5.
 consuetudo 12, 11. 36, 12. consuetudinem 50, 1. consuetudine 12, 1. 13, 17, 7. 50, 17.
 consul consulem 55, 1. consules (*n.*) 52, 21. (*acc.*) 50, 14. consulibus (*abl.*) 48, 33.
 consulatus (*g.*) 52, 6. consulatum 50, 16.
 consultum (*n.*, *senatus*) 54, 1. consulto (*abl.*, *senatus*) 54, 9. 55, 2.
 consumeret 46, 6. consumpsisset 26, 12.
 consumebatur 41, 20. consumptis (*abl. m.*) 14, 1.
 contemnebat 39, 3. contempsissent 12, 9. contemptā 8, 4. contemptis (*abl. m.*) 28, 10.
 contendit 27, 14. contendeat 50, 4. contendit 26, 5. 30, 10. 39, 12. contendisse 47, 2. contendebatur 10, 6. contenderetur 48, 7.
 †contegit 5, 9.
 contentione 13, 3. 19, 3. 9. 29, 1.
 contentus 21, 4. contentum (*m.*) 22, 9. contexui *praef.*, 5.
 continere 49, 2. continens (*n. f.*) 15, 15. continerent 46, 15. continuuit 49, 10. contineri 2, 9. continerentur 54, 15. continuā 41, 7.
 contra 4, 7. 23, 8. 28, 9. 12. 35, 13. 38, 12. 40, 1. 15. 42, 7. 50, 1. 6. 52, 12. 53, 3. 55, 5. -
 contraxissent 22, 10.
 controuersias 46, 19.
 conuellere 26, 13. 50, 8.
 conueniunt 18, 11. conueniens (*n. n.*) 53, 1. conuenientes (*acc. f.*) 6, 2. conueniebat 41, 2. conuenisse 7, 10. 26, 2. conuenerat 23, 14.
 conuentus (*acc.*) 46, 18.
 conuertunt 48, 14. conuerso (*abl. m.*) 48, 12. conuersis (*abl. m.*) 48, 17. (*f.*) 26, 10.
 conuocato (*abl. n.*) 20, 11.
 copia 3, 6. 15, 13. copiam 17, 5. copiae 35, 1. 40, 4. copiae (*n. pl.*) 13, 12. 33, 8. copiarum 1, 9. 28, 13. 34, 5. 35, 5. 36, 2. copias 7, 22. 9, 4. 14, 8. 15, 3. 18. 27, 10. 31, 3. copias (*abl.*) 7, 1. 10, 4. 19, 14. 26, 10. 27, 3. 14. 32, 10. 37, 5.
 copiosissimos 2, 7.
 corpus (*n.*) 38, 15.
 Correus 18, 8. 19, 23. 21, 10. Correo (*d.*) 7, 14. Correum 17, 2. Correo (*abl.*) 6, 8. 19, 3. 20, 9.
 cotidiana (*n. s. f.*) *praef.*, 1. cotidiana (*pl.*) 13, 1. cotidianis (*abl. f.*) 10, 10. 12, 3. (*n.*) 25, 5.
 cotidie 12, 1.
 Crassi 53, 3. Crassum 46, 4.
 crebri (*n. pl. m.*) 19, 12. crebras 9, 11. crebris (*abl. f.*) 6, 6. 39, 1.
 crebro 10, 5. 44, 12. 52, 8. crebrius 17, 1.
 credentes 28, 13. credebant 23, 19. credidit 27, 12. 52, 11.
 creo creatos 50, 14.
 crimen (*acc.*) *praef.*, 27. crimine *praef.*, 10.
 crudelitate 44, 2.
 cultu (*abl.*) 25, 6.
 cum (*praep.*) *praef.*, 26. 28. 4, 12. 6, 5. 7, 20. 21. 10, 16. 11, 5. 6. 17, 9. 18, 9. 19, 16. 24, 5. 6. 11. 25, 4. 27, 7. 13. 29, 7. 30, 7. 9. 31, 1. 3. 34, 6. 35, 4. 10. 14. 36, 2. 37, 5. 38, 1. 39, 10. 11. 41, 7. 46, 5. 11. 47, 2. 7. 48, 2. 9. 51, 5. 54, 12. 13. secum 6, 5. 36, 10.
 cum (*coni.*) *praef.*, 1. 19. 1. 1. 2, 3. 15. 4, 6. 8. 5, 1. 6. 13. 6, 1. 6. 7, 7. 24. 8. 1. 9, 1. 10, 3. 11. 11, 1. 12, 1. 8. 12. 13, 5. 14, 2. 14. 15, 1. 8. 16, 2. 6. 12. 17, 1. 18, 1. 6. 8. 12. 19, 1. 4. 22. 20, 2. 10. 23, 6. 13. 17. 24, 1. 17. 25, 1. 26, 1. 4.

5. 9. 11. 27, 15. 28, 10. 29, 1. 3. 30, 1.
 32, 1. 5. 33, 1. 34, 1. 35, 8. 36, 3. 7.
 10. 38, 5. 39, 7. 40, 1. 41, 5. 17. 43, 1.
 4. 8. 44, 1. 11. 14. 46, 1. 18. 47, 2. 48,
 7. 28. 49, 1. 5. 50, 4. 16. 52, 1. 15. 53,
 2. 54, 6. 55, 1.
 cuneos 14, 22.
 cuniculos 41, 12. cuniculis 43, 10.
 cupas 42, 1.
 cupiditas 51, 9. cupiditate 7, 19. 28,
 11. 48, 8.
 cupidus (*adv.*) 12, 9. 16, 7.
 cupiebant 34, 10. 50, 8.
 curā 38, 11.
 Curio 52, 14.
 curo curaret 23, 12.
 cursu (*abl.*) 15, 17.
 de 3, 12. 18. 6, 13. 36, 6. 14. 39, 1. 52,
 11. 53, 4. 54, 6.
 deberet 44, 14. deberent 55, 3.
 decedunt 9, 5. decedentis (*g. m.*) 50, 7.
 decem 16, 11. 35, 2. 41, 15.
 decertare 7, 22.
 decessu (*abl.*) 49, 4.
 decima (*n. s. f.*) 54, 11. decimam 54,
 8. decumam 54, 9. decimā 35, 6.
 [declaratum est 15, 12.]
 declivi (*abl. n.*) 14, 19.
 decurrunt 41, 8.
 decursione 24, 18.
 deditionem 19, 24. 31, 9. deditioe
 22, 4.
 deducit 54, 13. deduxit 44, 17. 46, 11.
 13. deducturus esset 49, 5. deduce-
 batur 54, 11.
 defectione 30, 8. 46, 21.
 defendente (*m.*) 33, 3. defendi 10, 5.
 defendendam 52, 15. defenderentur
 9, 14.
 defero essent delatae 8, 10.
 defessam 49, 8.
 defetigatione 27, 16.
 deficio defecerat 30, 2. defecisset 26,
 4. deficeretur 3, 7.
 †delectā 12, 3. †delectis (*d. m.*) 3, 2.
 deinde 8, 13. 12, 6. 19, 9. 54, 1.
 delegari 22, 6.
 delendi (*g. m.*) 28, 14. delecti (*abl. m.*)
 37, 3.
 deligo delegisse 7, 12. 17, 3. delegis-
 sent 7, 23. 18, 1. delectae (*g.*) 8, 6.
 *delectā 12, 3. delectorum (*m.*) 21,
 7. delectos 23, 12.
 demigrare 24, 3. esse demigratum 7, 6.
 demissa (*acc.*) 36, 13.
 demonstratum est 4, 11.
 denegabant 45, 3.
 deni denum (*g. m.*) 9, 10.
 densissimam 16, 7.
 depopulandos 24, 16.
 deposco depoposcit 38, 10. depoposcis-
 sent 8, 16.
 deprecationem *prae*f., 3.
 deprimi 9, 11. depressā 9, 7. depressis
 (*abl. f.*) 40, 9.
 directis (*abl. n.*) 9, 11.
 deriuari 40, 10.
 descensus (*n. s.*) 40, 11. (*acc.*) 40, 15.
 desertis (*abl.*) 5, 2.
 desperationem 43, 12.
 despero desperasset 24, 18. desperatā
 27, 5.
 dstricti essent 23, 17.
 desum desit *prae*f., 14. deesset 47, 6.
 defuisse 39, 5.
 deterreant 42, 4. deterrentur 41, 10.
 deterrendos 44, 5.
 detrahuntur 54, 3.
 detrimentum (*n.*) 18, 13. (*acc.*) 10, 13.
 19, 12. detrimento (*abl.*) 12, 17. 16,
 10. 26, 12. 30, 10. detrimenta (*acc.*)
 16, 13. 38, 14.
 deuenerunt 18, 7.
 deuicisset 46, 5. deuictam 46, 3. de-
 uicta 1, 1. deuicti (*pl.*) 5, 4. deuictis
 (*abl. f.*) 24, 1.
 deus deorum 43, 13.
 dextrae (*n. pl.*) 29, 10.
 dicente (*m.*) 23, 6. diceret 4, 6. sumus
 dicturi *prae*f., 25. dicebatur 23, 21.
 dicebantur 5, 11. 20, 4. diceretur 7,
 19. dictis (*abl. f.*) 53, 6.
 dies (*n. s.*) 12, 7. diei (*g.*) 15, 15. die
 4, 5. 12, 5. 37, 5. dies (*acc.*) 4, 8.
 11, 1. 26, 11. 46, 17. 34, 9. diebus
 (*abl.*) 4, 2. 7, 16. 14, 1. 44, 9.
 differebat 25, 6.
 difficilis (*n. s. m.*) 40, 10. difficile (*n.*
n.) 33, 4. difficillimam *prae*f., 3.
 difficillimo (*abl. n.*) 6, 1. difficillimis
 (*abl. n.*) 4, 2.
 difficultas 14, 15. difficultatis (*g.*)
*prae*f., 2. difficultate 5, 13. 40, 13.
 difficultates (*acc.*) 41, 11. difficul-
 tatibus (*abl.*) 19, 18.
 diffugiunt 35, 12. diffugere 24, 4. dif-
 fugiendi (*g.*) 23, 18.
 dignitatis 24, 18. dignitatem 6, 12.
 dignitatem 50, 15. 52, 15. 53, 3. 6.
 dilectu (*abl.*) 54, 5.
 diligenter 7, 6. diligentius 12, 17.

- diligentia (n.) 12, 1.
 dimicationis 42, 4. dimicationem 18,
 6. dimicatione 11, 3. 21, 5. 41, 7.
dimico dimicare 9, 6. 15, 1. ad dimi-
 candum 7, 30. 8, 13. dimicari 12,
 15. dimicaretur 29, 1.
 dimittit 7, 2. dimittant 14, 4. dimit-
 tere 15, 3. 24, 5. dimitteret 52, 19.
 dimiserant 5, 4. dimisisset 25, 2.
 discedere 14, 12. discederet 52, 18.
 †discesserunt 52, 22. discessisse 7, 16.
 disceptandi (g.) 55, 7.
 discessionem 52, 21. 53, 5.
 discessum (acc.) 16, 1.
 discursu (abl.) 29, 6.
 *discusserunt 52, 22.
disiecta (n. s. f.) 7, 24. *disiectis (d.
 m.) 3, 2. disiectis (abl. n.) 10, 11.
dispersi (n. m.) 5, 5. 15, 10, 13. 15, 3.
 disponit 15, 7. 28, 6. disponunt 12, 4.
 43, 6. disponat 34, 15. disponere
 12, 18. disponent 16, 12. dispositi
 (n. m.) 18, 1. dispositis (abl. m.) 40,
 14. (abl. f.) 19, 1. 48, 6. (abl. n.)
 35, 6.
dissensionis praef., 7.
 dissipare 6, 2. dissipantur 5, 16.
distribuit (praes.) 36, 10. 54, 12. dis-
 tributas 15, 3.
diuersum (n. n.) 19, 4. diuersa (acc.)
 1, 7. diuersis (abl. n.) 19, 17. 44, 4.
 diuersissimam 24, 7.
diuidere 37, 3. diuidebat 40, 6. *diuidi
 14, 14. diuisis (abl. f.) 33, 7.
diutius 5, 14. 15, 9. 19, 4. 44, 13.
diuturnitate 12, 2.
do dat 3, 12. dant 23, 3. dare 49, 3.
 dedit 48, 29. 54, 6. dederunt 16, 9.
 46, 9. dedisse 3, 17. daretur 38, 3.
 dato (abl. n.) 31, 5. 36, 17. datis
 (abl. m.) 31, 8. 48, 25.
docui 10, 16. 19, 7. 44, 8. doctus 27, 11.
dolore 44, 8. 48, 23.
domesticā 3, 13.
dominatio 52, 17.
Drappes 32, 1. 34, 8. 35, 1. 4. 36, 21. 44,
 7. Drappetis 32, 10. Drappeti 36,
 6. Drappetem 30, 1. Drappete 36,
 2. 39, 2.
dubitatione 44, 16.
dubito dubitant 48, 17. dubitantes
 (acc. m.) 3, 14. dubitabat 31, 4.
dubium (n. n.) 54, 6. 55, 4.
ducenos 4, 3.
ducit 35, 6. 36, 10. ducere 33, 9. du-
 cebat 24, 18. duci 55, 3. ducti (n.
 m.) 5, 2.
dum praef., 25. 14, 6. †14. 28, 2.
Dumnacus 26, 9. 27, 4. 29, 2. 31, 12.
Dumnaci 27, 18. *Dumnaco* (abl.) 26,
 6. 31, 3. 5.
duo duae (n. f.) 54, 3. duas 6, 16. 24,
 10. 46, 12. 14. 16. 55, 2. duabus (abl.)
 4, 19. 6, 5. 16. 25, 4. 30, 9. 39, 11. 46,
 5. duobus (abl. n.) 14, 19. 34, 7.
duodecim 9, 9. 29, 11.
 †duodecimam 2, 4. 24, 11. duodecimā
 24, 6.
duplex (n. n.) 10, 1. duplicem (f.) 9,
 10. duplici (abl. m.) 9, 14. duplici
 (abl. f.) 9, 14.
Durati 26, 3. *Duratio* (d.) 27, 4. Du-
 ratium 26, 7.
duriore (f.) 7, 21. durissimis (abl. f.)
 5, 15.
dux 47, 6. 48, 19. ducem 17, 2. duce
 6, 8. 26, 7. 36, 4. duces (n.) 14, 3.
e (praep.) (ante r) 41, 6. (v) 21, 3.
edo sunt editi praef., 13.
educit 4, 10. 17, 6. educunt 34, 8.
effero elati (n. m.) 29, 8. elatos 19, 25.
 effici 41, 16. effectum (acc. n.) 34, 14.
 effugere 3, 9. 33, 5.
ego praef., 25. 48, 31. mihi praef., 21.
 48, 31. me (acc.) praef., 10. 27.
egregiē 32, 9.
elegantia (n.) praef., 19. elegantia
 praef., 13.
elicere 8, 11. 16, 5. elicent 12, 5. -
 emendate praef., 17.
eminus 13, 8. 41, 8.
enim praef., 11. 17, 5. 4. 8, 5. 14, 7. 21,
 11. 31, 8. 40, 8. 41, 8. 16. 42, 5. 9. 44,
 12. 46, 20. 49, 3. 50, 4. 51, 2. 52, 13.
 54, 13.
eo irent 8, 13. iturus erat 51, 5.
eo (adu.) 10, 15. 14, 12. 40, 11. 52, 4.
eodem *12, 4. 37, 5.
Epasnactus 44, 15. *Epasnacti* 44, 11.
eques equites (n.) 7, 4. 16, 6. 27, 17. 29,
 7. 36, 18. 48, 14. equitum 2, 2. 7, 2.
 12, 3. 12. 28, 4. 6. 46, 9. 48, 1. equi-
 tibus (d.) 13, 4. 28, 3. 29, 2. equites
 (acc.) 5, 9. 11, 7. 12, 5. 8. 15, 7. 16,
 12. 17, 3. 19, 6. 23, 1. 36, 14. 48, 6.
 equitibus (abl.) 10, 16. 47, 7.
equestris (g. n.) 12, 11. equestre (acc.)
 45, 1. equestri (abl. n.) 21, 7. eque-
 stribus (n.) 18, 12.
equitatus (n. s.) 28, 7. (g.) 28, 14. equi-

tatum 17, 7. 27, 14. 33, 6. 36, 7. 48, 3. equitatu 3, 3. 20, 9. 39, 12. 47, 2. *equus equi (g.)* 48, 21. *equo (d.)* 48, 15. *equum* 48, 15. *equo (abl.)* 12, 12. 48, 12. *equorum* 16, 8. 27, 16. 29, 9. *equis (abl.)* 15, 7. 48, 18. *eruptum (m.)* 50, 15. *errans (m.)* 31, 13. *erumpunt* 19, 2. *erumpentes (acc. f.)* 5, 5. *et* 2, 8. 3, 13. 14, 4. 8. 9. 5, 10. 6, 9. 7, 17. 18. 24. 25. 10, 1. 2. 3. 11, 2. 12, 16. 14, 2. 6. 16, 6. 19, 13. *(bis)* 20, 9. 22, 8. 23, 7. 13. 25, 6. 26, 12. 27, [6. *(bis)*]. 7. 18. 28, 4. *(bis)* 11. *(bis)* 30, 4. 32, 10. 34, 8. 35, 2. 37, 3. 38, 9. 13. 39, 2. 40, 10. 41, 6. 7. 8. 10. [41, 13]. 42, 6. 10. *(bis)* 43, 2. 44, 8. 45, 2. 5. *(bis)* 46, 12. *(bis)* 48, 17. 24. 25. 50, 2. 6. 10. 12. 14. 15. 17. *(bis)* 51, 2. 52, 17. 19. 53, 3. 54, 7. *etiam praef.*, 13. 3, 4. 6, 12. 13, 8. 14, 7. 40, 14. 41, 19. 43, 9. 52, 20. *etsi* 9, 5. 10, 19. 16, 1. 27, 10. 38, 10. 39, 3. 50, 8. *euentum* 23, 3. *euitanit* 48, 21. *euitanerant* 20, 8. *euitandum (acc. n.)* 24, 4. *euocat* 6, 14. 24, 11. *euocauerat* 11, 9. *euocatis (abl. f.)* 52, 3. *ex (ante uocalem)* 7, 25. 10, 11. 14, 12. 17, 3. 22, 3. 24, 3. *(bis)* 27, 7. 34, 3. 8. 35, 13. 41, 17. 43, 2. 45, 6. *(ante c)* 17, 1. 26, 5. 36, 1. 3. 5. 52, 3. 53, 6. *(d)* 54, 5. *(f)* 20, 7. 30, 1. 5. 34, 9. *(h)* 4, 9. 6, 14. 7, 16. *(p) praef.*, 22. 9, 15. 35, 10. 36, 16. 40, 4. 44, 11. 46, 4. *(q)* 7, 8. 54, 10. *(s)* 19, 3. 5. 54, 5. 9. 55, 2. *exanimatum (n. n.)* 38, 15. *exaruit* 43, 11. *excedere* 19, 28. *excelsum (m.)* 7, 11. *excelso (abl. m.)* 42, 10. *excelsissimo (abl. m.)* 33, 7. *excipiendos* 7, 3. *exceptus est* 51, 1. *excepto (abl. m.)* 23, 4. *excitari* 9, 11. *excogitari* 51, 5. *excusationis praef.*, 26. *excusationem praef.*, 2. *excusatione* 12, 14. *exemplo (abl.)* 39, 6. 44, 8. *exercita (n. s. f.)* 25, 5. *exercitus (n. s.)* 48, 34. *(g.)* 5, 1. 42, 10. 52, 10. *exercitui* 54, 11. *exercitum* 1, 9. 2, 7. 8, 18. 24, 5. 46, 10. 49, 5. 52, 2. 4. *exercitu (abl.)* 7, 22. 11,

4. 20, 5. 25, 7. 31, 1. 32, 8. 46, 17. *exercitus (acc.)* 6, 9. 52, 19. *exercitibus (abl.)* 54, 15. *exigua (n. s. f.)* 7, 24. *exiguus (abl. n.)* 5, 3. *existimem praef.*, 28. *existumabat* 24, 10. *existimabat* 52, 8. 54, 14. *existimaret* 18, 9. *existumaret* 20, 2. *existimarent* 20, 10. *existimaui* 48, 31. *existimaui* 44, 5. 50, 10. *existio* extitit 42, 5. *exitum praef.*, 7. 44, 3. *expectationem* 40, 1. *expectatione* 9, 4. *†expectatissimi (g. n.)* 51, 7. *expeditionum* 6, 19. *expeditionibus (abl.)* 8, 14. 34, 12. *expeditus* expeditam 36, 10. *expeditos* 14, 7. *expeditis (abl.)* 34, 6. *expello* expulsus 31, 13. *expulsi (n. m.)* 5, 18. *experiundo (abl.)* 36, 7. *expiato (abl. m.)* 48, 28. *explicant* 14, 6. *explicandae (g.)* 4, 10. *explicandorum (n.) praef.*, 21. *exploratores (n.)* 35, 9. *exploratoribus (abl.)* 36, 11. *exploratum (acc. n.)* 6, 2. *explorato (abl. n.)* 18, 4. *exploratis (abl. n.)* 12, 17. *exposuit* 38, 6. *expositis (abl. f.)* 8, 10. *externum (m.)* 27, 6. *externo (abl. m.)* 37, 2. *extimescebant* 23, 21. *extremum (acc. n.)* 46, 6. *extremo (abl. n.)* 15, 14. *extremas* 31, 13. *extruitur* 41, 14. *exulibus (abl.)* 30, 3.

Fabius 27, 1. 10. 28, 1. 31, 1. 37, 6. *Fabii* 27, 5. 31, 11. *Fabium* 6, 15. 24, 6. 31, 7. 54, 18. *facillimos* 40, 15. *facile (adu.) praef.*, 18. 36, 4. 49, 9. 52, 14. *facilius praef.*, 10. *facillime* 22, 5. *facit* 45, 2. *faciunt* 23, 4. 31, 12. 36, 19. 48, 13. *facere* 1, 5. 23, 8. 30, 8. 41, 13. 52, 21. *faciente (m.)* 53, 5. *faciebat* 25, 7. 48, 7. 52, 6. *faceret* 23, 10. 48, 5. 52, 12. *facerent* 2, 10. 6, 11. *fecit* 18, 10. 33, 7. 35, 11. *fecerunt* 3, 18. 13, 9. *fecisse* 44, 3. *fecerat* 31, 3. 34, 4. *fecerant* 31, 8. *fecisset* 24, 20. *facturum (m.)* 24, 26. *fit* 19, 3. 27, 3. 28, 9. 39, 1. 54, 1. *fiunt* 19, 10. *esse faciendum (acc. n.)* 43, 31. *faciendorum (n.)* 32, 4. *fiebat* 52,

9. fiebant 13, 2. fieret 6, 7. 12, 1. 52, 21. facti (*g. n.*) 38, 7. facto (*d. n.*) 53, 2. factum (*acc. m.*) 50, 8. (*acc. n.*) 43, 13. facto (*abl. m.*) 43, 6. (*abl. n.*) 12, 10. 23, 21. 43, 4. 11. 52, 19. 55, 4.
- factionem 50, 6.
- facultas *prae*f., 15. 19. 38, 3. facultatem 16, 9. 32, 4. 46, 20.
- fama (*n.*) 5, 1.
- familiaribus (*abl. m.*) 23, 15.
- familiaritate 50, 17.
- fascēs (*acc.*) 15, 10.
- fastigium (*acc.*) 41, 17. fastigio (*abl.*) 14, 19.
- felicitas 31, 6. felicitatis 36, 5.
- feliciter 46, 7. felicissime 37, 1.
- femur (*acc.*) 48, 16.
- ferē 36, 12. 41, 3.
- feriretur 38, 15.
- feritate 25, 6.
- fert 12, 11. ferunt 28, 9. ferre 7, 10. tulerant 44, 6. ferendum (*acc. n.*) 27, 4. ferebatur 40, 9.
- fideles (*acc. m.*) 3, 13.
- fidelitate 46, 22.
- fides fidei (*d.*) 23, 5. 44, 12. fidem 3, 17. 27, 2. †48, 11.
- fiduciae (*g.*) 9, 3. fiduciam 10, 2.
- finem *prae*f., 8. 13, 9. fine 43, 6. finium 25, 1. fines (*acc.*) 2, 8. 6, 10. 15. 24, 16. 19. 26, 2. 32, 3. 46, 14. 52, 3. finibus (*abl.*) 2, 4. 5. 7, 2. 31, 10. 12. 32, 5. 34, 9. 46, 16.
- finitimas 3, 9. 16. 5, 16. 6, 8.
- firmitatē 27, 2. 48, 25.
- firmus firmas 24, 9.
- flamma (*n.*) 15, 16. 42, 5. flammae (*d.*) 42, 13. flammam 16, 6. flammā 43, 7.
- flumen (*n.*) 40, 5. fluminis 36, 13. 40, 15. 41, 4. flumen (*acc.*) 40, 12. flumine 18, 3. 19, 21. 20, 5. 27, 8.
- fons 41, 3. 43, 11. fontis 41, 12. 17. 18. 43, 10. fonte 41, 4.
- fores (*acc.*) 9, 18.
- forte (*adu.*) 8, 11. 15, 2. 16, 4.
- fortissimo (*abl. m.*) 42, 9. fortissimorum (*m.*) 17, 2. fortissimis (*abl. m.*) 20, 9. fortissime 19, 24. 28, 12. 29, 7.
- fortuna (*n.*) 24, 20. fortunae (*g.*) 34, 3.
- forum foro (*d.*) 52, 18. fora (*n.*) 51, 7.
- fossam 9, 10. fossā 9, 14. fossis (*abl.*) 40, 9.
- frangebantur 53, 7.
- frenatis (*abl. m.*) 15, 7.
- frequens (*m.*) 53, 6.
- frequentiam 50, 11.
- fretae (*n. f.*) 39, 7.
- frigoribus (*abl.*) 4, 2.
- frontes (*n.*) 9, 13.
- frumentariae (*g.*) 4, 11. frumentaria 34, 9. frumentarios 35, 11.
- frumentatione 7, 24.
- frumentatum 10, 3.
- frumenti 3, 6. 17, 5. 34, 4. 11. 35, 1. 40, 4. frumentum (*acc.*) 34, 6. 35, 3. 7.
- frustra 3, 11. 5, 11.
- fugae (*g.*) 13, 9. 16, 2. (*d.*) 29, 6. fugam 19, 18. fugā 16, 9. 19, 21. 20, 7. 30, 1. 6. 33, 5. 48, 9. 20.
- fugientem (*m.*) 24, 17. fugientes (*acc. m.*) 27, 18.
- fugo fugato (*abl. m.*) 36, 4.
- fumum 16, 6.
- funditoribus 40, 14.
- fungendi (*g. n.*) 12, 7. functi (*n. m.*) 7, 4.
- Gaius 26, 1. 31, 1. 33, 1. 34, 13. 37, 5.
- Gai 27, 2. Gaium 6, 4. 15. 14, 2. 23, 10.
- Galbae (*d.*) 50, 16.
- Galli (*pl.*) 9, 2. Gallorum 2, 1. 5, 8. 10, 7. 12, 13. 23, 20. Gallis (*d.*) 1, 6. 39, 8. Gallos 6, 7. 14, 7. [15, 11].
- Gallia (*n.*) 30, 2. 39, 5. 49, 6. Galliae (*g.*) [*prae*f., 4]. 22, 2. 24, 7. 30, 8. 31, 10. 13. 46, 2. 5. 17. 21. 48, 33. 51, 3. 52, 1. (*d.*) 52, 5. Galliam 24, 12. 46, 3. 49, 9. 54, 14. Galliā 1, 1. 23, 6. 46, 13. 54, 3.
- gentibus (*abl.*) 24, 1.
- genus generis 45, 5. genus (*acc.*) 41, 12. genere 42, 8.
- Germani (*n. pl.*) 13, 3. 36, 17. Germanorum 7, 17. 10, 8. 16. 18. Germanos 21, 2. 36, 8. 14. Germanis (*abl.*) 25, 6. 45, 3.
- Germaniae (*g.*) 25, 5.
- gero gerere 22, 8. gessissent 19, 16.
- gerantur 27, 3. geri 46, 2. gerendae (*g.*) 18, 8. gerendi (*g. n.*) 49, 4.
- *gerundi (*g. n.*) 55, 7. gerendam 18, 2. gerebatur 42, 10. gereretur 28, 3. gererentur 35, 9. gesta essent 39, 2. gestā 20, 1. 27, 20. 36, 1. 37, 1. gestarum *prae*f., 4. gestas 48, 33. gestis (*abl. f.*) *prae*f., 6. 46, 9.
- gladio (*abl.*) 23, 17. gladii (*n. pl.*) 23, 17.
- gloriam 19, 16. gloriā 6, 7.
- gloriarentur 50, 13.

- gradu 9, 1.
 gratiam 50, 7. gratiā 50, 4. 16. gratias 50, 11.
 [gratiā (*praep.*) 5, 9].
 grauioris (*g. n.*) 44, 9. graniter 23, 16. 48, 21.
 Gutruatum 38, 9, [Gutruato (*abl.*) 38, 14.]
- habet 48, 33. habere *praef.*, s. 24, 10. 44, 15. habebat 6, 5. 16. 8, 6. 45, 6. 48, 20. 49, 2. habebant 14, 5. haberet 6, 1. s. 24, 21. 32, 8. haberent 2, 8. 32, 5. habuerat 54, 8. habiturum (*m.*) 1, 9. esse habendam 34, 4.
 hiberna hibernorum 1, 2. 6, 17. hibernis (*d.*) 2, 2. hiberna (*acc.*) 4, 5. 46, 11. 47, 2. 9. 54, 12. hibernis (*abl.*) 2, 9. 4, 9. 10. 6, 5. 14. 24, 11. 50, 1. 52, 3.
 hibernaret 48, 2. hibernauit 46, 23.
 hiemabat 11, 6. hiemaret 49, 1.
 hiemis 5, 3. 13.
 hoc (*n. n.*) 53, 1. huius (*f.*) 10, 1. huic (*m.*) 17, 8. 48, 35. hunc 18, 4. 44, 15. 48, 2. 50, 8. hoc (*acc.*) *praef.*, 27. 40, 8. 48, 13. 52, 20. (*abl. m.*) 41, 4. hac 8, 16. †9, 9. hoc (*abl. n.*) 9, 15. 55, 4. 19, 10. 21, 1. 39, 6. hi 12, 8. 34, 8. 35, 11. horum (*m.*) *praef.*, 13. his (*d. m.*) 6, 8. hos 7, 5. 22, 3. haec (*acc.*) 9, 8. 22, 1. his (*abl. m.*) 20, 7. 45, 4. (*abl. f.*) 7, 1. 46, 22. (*abl. n.*) 7, 16.
 homini 48, 10. hominem 23, 16. homine 50, 5. hominum 3, 8. 25, 3. 26, 6. 30, 5. 11. 43, 12. homines (*acc.*) 36, 8. hominibus (*abl.*) 30, 2.
 honorem 50, 12. 15. honore 51, 2.
 honorifice 49, 7.
 horā 35, 6.
 hortatur 28, 5.
 hospitii 3, 10.
 hostiae (*n.*) 51, 6.
 hostis hostem 9, 16. 11, 1. 12, 18. 27, 6. 40, 5. 48, 18. hoste 37, 3. hostes (*n.*) 3, 7. 5, 11. 8, 4. 10, 9. 16, 11. 18, 1. 19, 17. 28, 13. hostium 3, 4. 7, 3. 8, 17. 9, 7. 8. 11, 10. 12, 8. 15. 14, 16. 22. 16, 1. 18, 5. 21, 4. 26, 2. 28, 5. 7. 29, 8. 5. 36, 9. 41, 13. 19. 42, 13. 48, 3. 18. hostibus (*d.*) 8, 16. 19, 13. 26, 8. 27, 11. hostes (*acc.*) 5, 1. 8, 11. 10, 8. 20, 2. 27, 12. hostis (*acc.*) 16, 5. 36, 11. hostibus (*abl.*) 9, 13. 28, 10.
 humanitate 21, 6.
 humiliores (*acc. m.*) 51, 9.
- iacerentur 41, 17.
 iam 8, 7. 12, 1. 24, 2. 32, 4.
 Ianuarias 2, 3.
 ibi 4, 6. 10. 14, 20. 24, 8. 32, 5. 34, 5. 35, 6. 39, 1. 46, 6. 47, 1. 48, 24. 52, 4. 8. ictu (*abl.*) 23, 17.
 idem eundem 27, 14. eandem 8, s. idem (*acc.*) 3, 13. 48, 13. eodem (*m.*) 15, 9. 16, 4. 31, 5. eādem 10, 9. eodem (*n.*) 1, 3. 8. 19, 13. 22, 1. 27, 1. 6. 41, 11. 42, 2. 44, 10. eadem (*acc. n.*) 27, 16. isdem (*abl. n.*) 14, 1.
 idoneos 23, 12. idoneis (*abl. n.*) 28, 6.
 ignoraret 48, 34.
 ille 12, 7. 48, 9. (*n. n.*) *praef.*, 21. 3, 4. illius (*f.*) 34, 4. 46, 22. (*n.*) 38, 9. illam 46, 15. 47, 4. illud (*acc.*) 48, 26. 49, 1. illo (*m.*) 21, 12. (*n.*) 51, 3. illis (*abl. f.*) 24, 9.
 immolabantur 51, 6.
 impedimenta (*acc.*) 7, 12.
 imperatorem 19, 13.
 imperium (*acc.*) 24, 4.
 impero imperat 9, 8. 27, 15. 37, 4. 38, 4. imperarit 48, 25. imperabatur 48, 5. imperata (*acc.*) 23, 4. 25, 6. 31, 12.
 impetum 18, 10. 30, 9. 35, 11. 36, 19.
 impetu 24, 15. 48, 19. impetus (*acc.*) 19, 10.
 in (*cum abl.*) *praef.*, 19. 2, 5. 4, 3. 9. 5, 6. 6, 3. 5. 7, 2. 4. 12. 22. 8, 7. 14. 9, 1. 16. 11, 6. 12, 14. 13, 1. *14, 1. 15, 4. 7. [11]. 13. 16, 4. 12. 13. 17, 4. 18, 1. 19, 21. 21, 9. 11. 22, 3. 23, 6. 24, 8. 9. 11. 26, 3. 11. 27, 3. 18. 31, 6. (*bis*). 9. 32, 5. 8. 34, 15. 36, 2. 7. 38, 2. 6. 39, 2. 40, 7. 8. 41, 14. 42, 4. 10. 43, 4. *6. 9. 44, 4. 45, 1. 4. 6. 46, 1. 11. 13. 16. 18. 21. 47, 3. 48, 4. 19. 34. 49, 2. 9. 50, 9. 54, 8. 12. 55, 4.
 in (*cum acc.*) 1, 6. 11. 2, 7. 3, 3. 9. 16. 17. 4, 5. 5, 7. 10. 16. 6, 9. 10. 15. 7, 2. 10. 13. 8, 5. 17. 9, 7. 11. 13, 10. 14, 19. 22. 16, 5. 17, 4. 18, 2. 7. 9. 11. 19, 25. 23, 10. 13. 22. 24, 4. 7. 12. 17. 21. 25, 1. 4. 26, 2. 27, 2. 10. 16. 20. 29, 3. 30, 8. 31, 1. 9. 33, 8. 35, 3. 7. 11. 15. 36, 6. 9. 38, 5. 11. 12. 39, 7. 40, 9. 41, 2. 14. 42, 2. 44, 11. 45, 4. 46, 5. 10. 13. 23. 47, 2. 9. 48, 13. 22. 26. 50, 1. 53, 6. 54, 9. 10. 13. 16.
 in uicem 6, 18. 11, 7. 19, 1. 29, 2.
 inaedificari 9, 10. inaedificata (*n. n.*) 5, 9.
 incautius 48, 19.
 incendio (*abl.*) 42, 3. incendiis (*abl.*) 3, 5. 7. 16, 2. 25, 2.

- incendo* incenderunt 15, 15. incensum (m.) 48, 15.
 incidit 12, 7. incidentibus (abl. n.) 9, 17.
 inciperent 14, 9.
 incitabat 10, 14. incitantur 12, 15. incitati (n. m.) 35, 13.
 incolebant 5, 4.
 incommodum (m.) 24, 13. incommodi 1, 10.
 incredibili (abl. m.) 51, 2.
 incursionis 3, 4. incursiones (acc.) 11, 10.
 incursum 18, 10.
 indagine 18, 4.
 inde 16, 12. 35, 14.
 indignitate 44, 8.
 inducit 2, 8.
 in eo inissent 44, 4. iniretur 19, 4. initum (acc. n.) 16, 3.
 inermes (acc. m.) 14, 5.
 inertiae (g.) praef., 2.
 infamia 30, 11.
 inferiores (acc. m.) 14, 4.
 inferre 21, 5. inferebant 16, 13. †inferret 52, 18. *inferrent 52, 18. intulisse 4, 7. intulissent 1, 8.
 infesta 48, 16. infestis (abl.) 47, 8.
 infidelitatem 23, 8.
 infimam 40, 6. infimis (abl. f.) 40, 8.
 infinita (n. s. f.) 7, 18.
 infirmā 22, 8. infirmas 26, 8. infirma (acc.) 34, 15.
 infiantur 12, 15.
 ingressus (part.) 20, 1.
 inimicus 48, 10. inimicum (m.) 44, 14.
 inimicorum 53, 7. inimicis (abl.) 52, 9.
 iniquum (acc. m.) 16, 5. iniquo (abl. m.) 42, 8.
 initium (n.) 6, 2. (acc.) 38, 6.
 iniungebat 6, 19. iniungendo (abl.) 49, 8.
 inparatis (d. m.) 3, 1.
 impedimentorum 8, 14. 14, 10. 29, 5. 13.
 impedimenta (acc.) 2, 6. 8, 13. 14, 5. 30, 4. 33, 4.
 inpeditum (acc. m.) 20, 5. inpeditā 14, 14. inpeditis (abl. n.) 10, 12. inpeditissimo (ab. n.) 18, 3.
 [imperfectum (acc. n.) praef., 6.]
 inperitam 21, 12.
 inpono inposuit 9, 18. inponi 49, 4. †inposita 48, 11.
 inportare 35, 7. inportandum (acc. n.) 34, 6.
 inpressionem 6, 11.
 inproborum (m.) 44, 7.
 inproiso (abl. n.) 36, 14.
 imprudentes (n. m.) 19, 11. imprudentibus 36, 14.
 inpugnaret 53, 8. inpugnandis (abl. n.) 43, 5.
 inpunita (acc.) 48, 12.
 insequuntur 48, 14. insequi 12, 18. insequendi (g.) 14, 15. ad insequendum 15, 8. 16, 3. insequens (n. m.) 48, 22. insequenti (abl. f.) 23, 1. insequente (f.) 28, 1. insequentibus (abl. m.) 19, 22. (abl. n.) praef., 5.
 insequabantur 10, 8. insecutus esset 48, 9. essent insecuti 13, 6. insecuti (n. pl. m.) 12, 9.
 inserviendum (acc. n.) 8, 4.
 [insidiae 12, 5]. insidiarum 19, 10. insidias 12, 4. 16, 4. 8. insidiis (abl.) 7, 25. 16, 12. 17, 4. 18, 1. 4. 23, 20. 48, 6.
 insidiatorum 18, 11.
 insidior insidiantibus (abl. m.) 19, 11.
 insignis (n. s. m.) 42, 12.
 insolentiores (n.) 13, 13. insolenter 50, 13.
 instigante (m.) 31, 5.
 instituit 26, 11. 33, 9. 35, 8.
 into instantibus 14, 13.
 instruit 23, 2. instruunt 9, 4. 14, 8. instruere 41, 6. instructa (n. s. f.) 19, 5. instructam 36, 16. instructo (abl. n.) 8, 17. instructas 9, 1. 15, 6. instructis (abl. f.) 14, 20. 15, 5. 19, 14.
 insuetā 23, 15.
 integer integris (d. m.) 21, 5. (abl. f.) 32, 6.
 integro [integendorum (n.) 5, 9.]
 intellegere 22, 5. intellegeret 36, 3.
 intellexissent 7, 15. intellegi 3, 5.
 inter praef., 11. 10, 6. 15, 14. 35, 3.
 *intercesserunt 52, 22.
 intercido intercisae sunt 43, 10. intercisum (m.) 14, 17.
 intercipiebat 47, 9. interceperat 30, 5.
 intercipiuntur 48, 20. intercipiendi (g. m.) 48, 8.
 interdicto (abl. n.) 3, 6.
 intereo interiit 40, 10. interisse 21, 8.
 interficiunt 29, 10. interficiendum (m.) 23, 12. esset interfectus 20, 11.
 interfecto (abl. m.) 12, 16. 20, 9. 25, 3.
 interfectis (abl. m.) 13, 6. 27, 19. 36, 20. 45, 2. (abl. n.) 29, 12.
 interiectā 10, 6.
 interim 10, 5. 13, 1. 19, 12. 22. 26, 1. 38, 1. 45, 1.

intermittunt 13, 1. intermisisset 1, 2.
intermissā 9, 7.
interponit 17, 8. interposuerim *prae*f.,
11. interposita 43, 11. 52, 10. inter-
positi (*pl.*) 13, 4. 19, 8.
interscindunt 43, 8.
intersum interessem *prae*f., 22.
intervallo 41, 4.
intolerandis (*abl. n.*) 4, 2.
intrare 16, 6. 32, 9. intrauerant 16, 7.
inuadunt 27, 17.
inueniebat 7, 9. finueniretur 12, 2. esse
inuentos 7, 5.
inuidiā 53, 6.
inuitantibus 19, 23.
inuitus *prae*f., 6. inuitis (*abl. m.*) 22, 6.
inuocat 48, 11.
ipse 2, 2. 4, 5. 6, 6. 11, 7. 16, 4. 17, 9.
24, 15. 28, 3. 36, 9. 30. 38, 3. 39, 11.
46, 4. 9. 17. 50, 1. 52, 6. 54, 11. 16.
ipsius (*m.*) 48, 8. (*n.*) 41, 2. ipsam
35, 11. ipsum (*acc. n.*) *prae*f., 27.
42, 7. ipsā 10, 4. ipso (*abl. n.*) 9,
17. 19, 10. ipsi (*n. pl.*) 8, 16. 16, 8.
19, 19. 22, 9. 34, 6. 35, 8. 53, 9. ip-
sorum (*m.*) 18, 13. ipsis (*abl. n.*)
42, 5.
iracundiā 19, 25.
is 50, 16. id (*n. n.*) 10, 10. 41, 16. eius
(*m.*) *prae*f., 5. 3, 16. 23, 8. 24, 19. 26,
4. 32, 9. 38, 12. 41, 6. 42, 13. 48, 6. 13.
(*f.*) 9, 9. 54, 9. ei (*d. m.*) 7, 15. 23,
13. 38, 13. 46, 9. ei (*f.*) 2, 5. eum
4, 6. 18, 7. 23, 11. 27, 13. 48, 9. eam
23, 12. 46, 5. 48, 4. 54, 5. id (*acc.*) 14,
16. 16, 2. 21, 2. 42, 7. 43, 12. 45, 6. 48,
5. 52, 9. 53, 9. eo (*abl. m.*) 7, 23. 14,
12. 21. 15, 5. 17, 4. 24, 11. 27, 7. 29,
12. 30, 7. 35, 13. 40, 7. 41, 14. 48, 4.
eā 20, 4. 21, 4. 22, 9. 41, 3. 17. 46, 1.
eo (*abl. n.*) 5, 5. 21, 9. 29, 10. 31, 2.
34, 6. 36, 21. 48, 34. 52, 19. ii (*n. pl.*
m.) 13, 7. ea (*n. n.*) 42, 6. eorum
(*m.*) 7, 2. 9. 8, 13. 11, 3. 14, 7. 24,
15. 29, 11. 36, 12. 40, 13. 45, 4. iis (*d.*)
50, 10. eos *prae*f., 13. 14, 4. 21, 2.
30, 10. 34, 10. 38, 7. 42, 2. ea (*acc.*)
*prae*f., 24. 8, 2. 48, 25. iis (*abl. m.*)
27, 11. (*abl. f.*) 8, 9. 19, 19.
ita 4, 13. 6, 17. 8, 12. 11, 6. 14, 13. 15,
15. 16, 9. 27, 19. 36, 16. 42, 11. 43, 6.
44, 10. 52, 22.
Italiam 50, 1. 9. 54, 10. 16. Italiā 55, 4.
itaque 8, 9. 27, 13. 29, 11. 39, 10. 43, 13.
44, 5. 48, 6. 49, 7.
item 7, 10.

iter itinere 27, 19. 50, 9. itinerum 51,
4. 52, 6. itineribus (*abl.*) 3, 11. 4, 2.
11, 7. 19, 17. 35, 7. 39, 11. 47, 8. 50, 2.
iubet 15, 5. 43, 3. 54, 9. iusserunt
52, 22.
iudicio *prae*f., 15. 27.
iudico indicabat 14, 11. 39, 4. 52, 13.
indicaret 6, 12. 8, 3. 46, 2. 48, 28. iu-
dicanit 23, 9. iudicari 13, 12.
iugi (*g.*) 14, 19. iugum (*acc.*) 14, 16. 21.
iumenta (*n.*) 41, 19. iumentorum 10,
13. 35, 5.
iuris 52, 19. ius (*acc.*) 4, 6. 23, 6. iure
55, 6.
iustam 50, 9. iusto (*abl. m.*) 48, 28.
iustis (*abl. n.*) 39, 11.
iuuentutis 8, 7.

Kal (= Kalendas) 2, 8.

L. (= Lucium) 50, 14. *L. (= Lucio,
abl.) 48, 32.
Labienus 23, 6. 45, 1. Labienum 24,
10. 25, 4. 50, 4. 52, 8. Labieno (*abl.*)
6, 17. 52, 11.
labore 4, 1. 3. 6, 18. 41, 7. 10. laboribus
(*abl.*) 1, 3.
laederet 52, 17.
laetitia (*n.*) 51, 8. laetitiā 29, 8.
lanceā 48, 15.
latitans (*m.*) 31, 13.
latro latronibus (*abl.*) 30, 4.
latrocinio (*abl.*) 24, 15. latrociniorum
32, 4. latrociniiis (*abl.*) 30, 11. 47, 7.
latus lateribus (*abl.*) 9, 10. 14, 20. 19, 2.
latus latos 2, 8. latē 9, 8.
legationis 50, 13. legationibus (*abl.*) 6, 6.
legatus 26, 1. 27, 1. 30, 9. legatum 14,
2. 24, 6. 9. 39, 10. legato (*abl.*) 11,
6. legati (*n. pl.*) 20, 11. 23, 1. 2. le-
gatis 22, 1. legatos 4, 6. 21, 3. 46, 8.
10. 48, 24. legatis (*abl.*) 46, 13.
legio 8, 12. 54, 2. legionis 2, 9. 36, 18.
legionem 2, 4. 5. 6, 14. 11, 5. 24, 11.
36, 9. 15. 54, 4. 7. 10. legione 24, 6.
legiones (*n.*) 19, 12. 29, 3. 54, 3. le-
gionum 8, 11. 27, 15. 31, 11. legioni-
bus (*d.*) 6, 19. legiones (*acc.*) 4, 9.
6, 15. 8, 6. 9, 2. 14, 2. 12. 18. 15, 6. 16,
3. 17, 6. 19, 7. 24, 10. 25, 1. 26, 8. 10.
28, 11. 32, 1. 33, 6. 46, 11. 12. 33. 55,
2. legionibus (*abl.*) 4, 5. 12. 6, 5. 7,
20. 11, 7. 14, 20. 17, 9. 18, 6. 19, 16. 25,
4. 30, 9. 39, 10. 46, 5. 52, 3. 54, 12.
lego legent *prae*f., 9.
*Lemoni 26, 7. Lemonum 26, 5. 47. 13.

- Lemouicum (*g.*) 46, 16.
 lenitatem 44, 1.
 Lentulum 50, 14.
 levis (*g. f.*) 17, 8, 19, 7.
 lex legem 53, 8.
 libenter 49, 6, 50, 4. libentius 48, 5.
 liberam 16, 9, 52, 19. liberis (*abl. f.*)
 52, 13. libere 32, 4.
 liberis (*abl.*) 51, 5.
 libero liberaret 38, 8.
 libertatem 1, 11, 30, 3, 39, 7.
 licebat 41, 13.
 Ligeri (*abl.*) 27, 9.
 †Limonem 26, 7.
 Lingonum 11, 8.
 litteras 6, 14, 11, 4. litteris (*abl.*) 26,
 2, 27, 2, 39, 1.
 loci (*g.*) 11, 2, 15, 1, 32, 9, 40, 8. locum
 1, 6, 6, 10, 7, 10, 11, 11, 3, 16, 5, 17,
 4, 18, 7, 11, 20, 3, 27, 13, 41, 2, 42, 5,
 54, 9. loco (*abl.*) 5, 13, 7, 8, 23, 9, 5,
 14, 12, 21, 15, 5, 9, 16, 4, 11, 17, 4, 26,
 9, 27, 7, 33, 7, 41, 8, 42, 8, 10. loca (*n.*)
 36, 17. locorum 19, 18, 27, 12, 39, 7.
 41, 11, 51, 4, 52, 7. locis (*abl.*) 3, 13,
 10, 12, 12, 4, 18, 13, 10, 28, 6, 34, 15,
 36, 13, 40, 14, 43, 5, 44, 4, 12, 48, 34,
 51, 6.
 longe 2, 4, 8, 2, 46, 16. longius 3, 7,
 9, 16, 10, 9, 9, 13, 8, 11, 14, 9, 20, 3,
 35, 3, 48, 10.
 loriculam 9, 9. loriculā 9, 13.
 [Lucio (*abl.*) 6, 17.]
 Lucterius 32, 1, 5, 34, 3, 8, 35, 2, 5, 14,
 44, 10. Lucterium 30, 7. Lucterio
 (*abl.*) 39, 2.
 lustravit 52, 4.
 lux lucem 35, 11. luce 14, 8.
 M. (= Marci) 50, 3, 7. (= Marcum) 24,
 5, 38, 1. (= Marco, *abl.*) 46, 12.
 magis 9, 7, 10, 15.
 magnificentia (*n. s.*) 51, 8.
 magnitudinem 10, 2, 27, 9.
 magnus 41, 2, 42, 11. magna (*n. s. f.*)
 14, 6, 30, 11, 41, 19, 42, 4. magnum
 (*n. n.*) 53, 1. magnae (*g.*) 36, 5.
 magnum (*m.*) 11, 9, 34, 11. magnam
 26, 1, 32, 7. magnum (*acc. n.*) 21,
 8, 48, 4. magno (*abl. m.*) 25, 3, 29,
 6, 8, 41, 7, 48, 19. magnā 5, 12, 15,
 19, 3, 27, 19, 35, 1, 36, 20, 39, 4, 40,
 4, 43, 8, 48, 23. magno (*abl. n.*) 26,
 12, 48, 33. magna (*acc.*) 16, 13, 33,
 4. magnis (*abl. f.*) 48, 16. (*abl. n.*)
 3, 11, 11, 7. maior (*n. s. f.*) *prae*f.,
 16. maioris (*f.*) 8, 15. maiori (*abl.*
m.) 11, 4. maiore (*f.*) 19, 20, 52, 5.
 maiores (*acc. f.*) 7, 22, 53, 8. maxima
 (*n. s. f.*) 54, 14. maximam 46, 20.
 maximo (*abl. m.*) 38, 13. maximis
 (*abl. n.*) 49, 7, 50, 2. maximē 5, 5, 7,
 14, 17, 9, 34, 3, 42, 12.
 mali (*g. n.*) 12, 6. malum (*acc. n.*) 48,
 20. malo (*abl. n.*) 35, 12, 42, 1.
 mandant 29, 6.
 manserat 26, 3.
 manum 23, 14. manu 12, 3, 22, 8. ma-
 nus (*acc.*) 6, 2, 15, 12, 44, 6.
 Marcellus 53, 2. Marcellum 50, 14, 55,
 1. Marcello (*abl.*) 48, 32, 53, 5.
 Marcum 2, 1.
 Marte 19, 4.
 mediocre (*n. n.*) 8, 14. (*acc.*) 10, 13.
 mediocri (*abl. m.*) 13, 14. (*abl. f.*) 14, 17.
 medium (*acc. n.*) 48, 16. mediis (*d. n.*)
*prae*f., 11.
 meliore (*abl. f.*) 49, 9.
 meminissent 28, 11.
 memoriā 34, 2.
 mentionem 31, 8.
 meritis (*d. m.*) 46, 19. meritos 6, 18.
 metatis (*abl. n.*) 15, 5.
 meus mea (*n. s. f.*) *prae*f., 1.
 militis 37, 2. milites (*n.*) 41, 10, 42,
 7. militum 38, 13. militibus (*d.*) 4,
 1. milites (*acc.*) 1, 2, 5, 6, 9. mili-
 tibus (*abl.*) 14, 13.
 mille 17, 3, 18, 3. milia (*acc.*) †4, 4,
 16, 10, 17, 3, 21, 8. milibus (*abl.*) 3,
 8, 20, 4, 26, 6, 29, 11, 30, 5, 34, 7, 35,
 2, 36, 2.
 *minueretur 12, 2.
 minus †20, 4, 49, 3, 50, 9. minimum
 (*acc. m.*) 52, 17. minimis (*abl. f.*)
 13, 13. minime 54, 6.
 miseriore (*f.*) 7, 21. miserrimā 34, 1.
 mittit 5, 10, 6, 15, 11, 5, 9, 16, 3, 24,
 7, 12, 25, 4, 48, 3, 24, 54, 10. mittunt
 4, 6, 12, 5, 21, 3. mittere 17, 7. mi-
 sit 23, 11. miserunt 46, 8. miserat
 54, 4. missuros 17, 5. mittantur 20,
 12. mitteretur 54, 2. missa erant
 42, 6. missi (*n. pl. m.*) 35, 9. missa
 (*n. n.*) 14, 22. missos 19, 7.
 †moderando 52, 22.
 moderatus (*adu.*) 12, 18.
 modo (*adu.*) 33, 6.
 modo (*abl.*) 20, 1.
 moenium 43, 3. moenibus 41, 15.
 moneret 34, 4.
 montis 40, 9. montem 40, 6, 41, 6, 43, 2.

- morā 1, 11. 31, 12.
 moratur 34, 14. *morando 52, 22. morabatur 42, 7. morarentur 28, 2. esset moratus 4, 9. moratus (*n. s. m.*) 46, 18. morati (*n. pl. m.*) 34, 9.
 mortifero (*abl. n.*) 23, 19.
 mortuis (*d.*) 22, 6.
 motus (*acc.*) 47, 5.
 multitudo 7, 8. 18. 14, 7. 19, 5. 29, 12. 41, 1. 20. 51, 5. multitudinis 8, 10. 15. 21, 10. multitudinem 7, 14. 9, 6. 13, 6. 26, 1. multitudine 1, 6. 6, 10. 18, 13.
 multum 25, 6. 32, 6. multo 50, 16. multorum (*n.*) 44, 12. multos 41, 9. multa (*acc. n.*) 21, 7. multis (*abl. m.*) 27, 19. (*n.*) 3, 8. 26, 6.
 municipia (*acc.*) 50, 2. 10. municipiis (*abl.*) 51, 1.
 muniri 9, 9. 15, 5. muniabatur 14, 20. munirentur 9, 13. munitum (*m.*) 18, 4. (*acc. n.*) 32, 9. munito (*abl. m.*) 26, 9. munitas 33, 3. munitis (*abl. n.*) 11, 2. munitissimo (*abl. m.*) 16, 11.
 munitionis 10, 1. munitione 10, 4. 37, 3. munitionum 26, 13. munitiones (*acc.*) 34, 14. munitionibus (*abl.*) 11, 3.
 munus muneris 12, 7.
 murum 41, 2. muris (*abl.*) 43, 6.
 mutationem 52, 7.
 muto mutandis (*abl. n.*) 44, 12.
 mutuatus erat 21, 2.
 nam 3, 11. 5, 11. 19, 13. 23, 5. 31, 7. 47, 2. 52, 14. 53, 2. 54, 3.
 namque 4, 7, 6. 10, 1. 12, 8. [15, 11]. 28, 10. 46, 7.
 nanciscor nacti 28, 14.
 Narbonem 46, 10.
 nasci 48, 28. nasceretur 6, 2.
 natura (*n.*) 40, 8. naturae (*g.*) 44, 2. naturam 27, 12. 38, 13. naturā 11, 2. 15, 1. 32, 9.
 ne *prae*., 14. 26. 2, 1. 3, 6. 6, 2. 7, 21. 8, 15. 14, 9. 15, 3. 16, 4. 19, 15. 23, 10. 24, 13. 30, 10. 31, 4. 34, 14. 38, 2. 44, 2. 46, 17. 47, 5. 48, 11. 26. 33. 49, 5. 52, 21. ne-quidem *prae*., 21. 33, 6. 38, 10.
 nec (*ante d.*) 3, 12. (*f.*) 5, 11. (*j.*) 32, 3. (*i.*) 9, 5. 11, 3. (*p.*) 13, 9. (*s.*) 1, 7. 5, 14. 27, 8. 32, 2. 35, 14. 41, 18.
 necesse 3, 2. erat necesse 10, 11.
 necessitatem 5, 3. 49, 4. necessitate 43, 13. necessitates (*acc.*) 53, 8.
 Nemetocennae 46, 23. Nemetocennam 52, 2.
 neminem 22, 6. 35, 13. 36, 5.
 neque (*ante uocales*) 1, 6. 11, 2. 12, 13. 19, 2. 22, 4. 25, 6. 26, 8. 40, 3. 12 (*bis*). 44, 3. 54, 3. (*ante c.*) 52, 12. (*d.*) 52, 11. (*g.*) 24, 8. (*h.*) 52, 20. (*m.*) 12, 14. (*n.*) 14, 11. (*p.*) 15, 8. 18, 11. (*r.*) 14, 10. (*s.*) 27, 11. (*v.*) 44, 2.
 nequiquam 19, 13.
 neve (*ante h.*) 39, 6.
 nihil *prae*., 12. 28, 13. 49, 3. 51, 3.
 nimirum *prae*., 25.
 nisi 11, 4. 25, 7. 27, 8.
 nitebantur 10, 18.
 nobilitatem 45, 5.
 noctu 14, 4.
 nocturnis (*abl. f.*) 34, 12.
 nollet 5, 6.
 nomen (*acc.*) 7, 15. nomine 4, 4. 54, 8.
 non *prae*., 2. 4. 7. 12. 15. 1, 10. 2, 4. 9. 4, 8. 6, 12. 7, 5. 10, 17. 13, 1. 7. 14, 12. 13. 15, 1. 3. 16, 1. 11. 18, 2. 20, 3. 23, 9. 18. 25, 6. 30, 5. 31, 3. 33, 5. 34, 11. 15. 35, 2. 36, 2. 39, 5. 41, 10. 15. 19. 43, 12. 46, 16. 48, 17. 31. 50, 9. 52, 17. 53, 7.
 nondum 8, 3. 27, 10.
 nonnulli (*pl.*) 13, 11. nonnullos 24, 2.
 nonnumquam 10, 7. 34, 12.
 nos *prae*., 18. nostri *prae*., 4. nobis (*d.*) *prae*., 23. nos (*acc.*) *prae*., 24.
 nostra (*n. s. f.*) *prae*., 16. nostri (*g. m.*) 28, 14. 42, 10. nostri (*n. n.*) 9, 4. (*n. pl.*) 5, 12. 12, 17. 18, 5. 10. 19, 15. 27, 17. 28, 10. 29, 6. 35, 12. 41, 10. 42, 7. 43, 6. 48, 17. nostra (*n. n.*) 10, 7. nostrorum (*g. m.*) 12, 4. 19, 8. 23, 19. 34, 12. 43, 19. nostris (*d. m.*) 10, 14. 19, 13. nostros 10, 9. 12, 5. 16, 5. 19, 6. 28, 9. 48, 14. nostris (*abl. m.*) 19, 21. 24. 40, 11.
 nouerant 27, 12. notum (*acc. n.*) 39, 8. nota (*n. n.*) *prae*., 23. notior (*f.*) 42, 12.
 nouitate *prae*., 24.
 nouorum (*n.*) 32, 7. 38, 2. nouissimum (*acc. m.*) *prae*., 6. nouissime 48, 7.
 nox noctis 35, 6. nocte 23, 1. 23, 1. 34, 7.
 nulli (*d. m.*) 55, 4. nulli (*d. f.*) 49, 2. nullum (*m.*) *prae*., 8. 24, 20. nullam 6, 13. 18, 6. 24, 2. 26, 12. 40, 9. nullum (*acc. n.*) 1, 2. 6, 4. 19, 11. 36, 7. 39, 9. nullo (*abl. m.*) 5, 13. 33, 3. nullā 19, 22. nullis (*d. m.*) 45, 3.

- nullas 48, ss. nulla (*acc. n.*) 49, 8.
 nullis (*abl. n.*) 41, 16.
 numerum *4, 4. 11, 9. 34, 11. numero
 (*abl.*) 8, 11. 10, 17. 12, 9. 17, 3. 25, 3.
 35, 13. 54, 6.
 nummum 4, 4.
 numquam 21, 6. 11. 23, 22. 31, 8. 46, 3.
 nuntiabantur 1, 4.
 nuntium 36, 3. nuntio (*abl.*) 20, 3.
 nuntii (*n.*) 19, 13. nuntios 21, 8.
 nuntiis (*abl.*) 26, 2.
 nuper 5, 4.
 nusquam 44, 13.
 ob 34, 13.
 obscure 54, 3.
 obses obsides (*n.*) 20, 11. obsides (*acc.*)
 3, 17. 23, 2. 3. 38, 4. 46, 9. 48, 29.
 obsidibus (*abl.*) 27, 2. 31, 8. 48, 25.
 obsessionis 34, 2. obsessionem 14, 3.
 obuenerat 12, 7.
 obuiam 51, 6.
 occasionem 18, 8. 28, 14.
 occupat 32, 9. occupandorum (*m.*) 43,
 3. occupabantur 51, 7.
 occurrit (*praes.*) 3, 13.
 Oceano (*d.*) 31, 10. 46, 15.
 octauo (*abl. n.*) 8, 7.
 odio (*d.*) 7, 15. odium (*acc.*) 43, 4. odio
 (*abl.*) 24, 19.
 offerre 7, 20. offerebat 42, 13. oblatam
 13, 8.
 officium (*acc.*) 50, 11. officio (*abl.*) 7,
 4. 47, 3.
 omnis (*n. s. f.*) 29, 12. 41, 1. 49, 6. 51,
 5. omnem (*m.*) 36, 8. 50, 15. omnem
 (*f.*) 46, 15. 53, 5. omne (*acc. n.*) 28,
 2. omni (*abl. m.*) 17, 3. 39, 12. omni
 (*abl. f.*) 1, 1. 6, 10. 46, 13. omnes
 (*n. m.*) 48, 13. (*n. f.*) 13, 12. 46, 3.
 omnium (*m.*) *praef.* 15, 7. 18. 34, 5.
 38, 4. 11. 40, 1. (*f.*) 30, 3. (*n.*) 8, 13.
 51, 4. omnibus (*d. m.*) 1, 6. 21, 1.
 36, 14. 39, 8. 44, 1. 6. (*d. f.*) 8, 3.
 omnes (*acc. m.*) *praef.*, 12. 6, 7. 7, 9.
 46, 18. 47, 5. (*acc. f.*) 5, 10. 7, 3. 15,
 16. 18, 2. 33, 2. 52, 1. omnis (*acc. f.*)
praef., 26. 25, 1. omnia (*acc.*) 1, 9.
 7, 12. 8, 13. 25, 2. 38, 13. 42, 9. 53, 7.
 55, 5. omnibus (*abl. m.*) 22, 3. 7. 34,
 3. 36, 19. (*abl. f.*) 8, 10. 26, 10. 36,
 16. 43, 2. 46, 1. (*abl. n.*) 3, 11. 20, 8.
 51, 1. 6. 52, 3.
 onus (*acc.*) 6, 19. onera (*acc.*) 49, 8.
 operose *praef.*, 12.
 opes (*acc.*) 21, 6.
 opinio 2, 1. opinionem 8, 9. opinione
 8, 18.
 oportunitas 6, 17. oportunitate 39, 7.
 oppidani (*n. pl.*) 34, 1. 39, 3. 41, 8. 13.
 42, 1. 43, 4. 8. oppidanorum 33, 4.
 oppidanis (*d.*) 40, 10. 43, 11. oppida-
 nos 27, 7. 32, 10. 37, 2. 4. 40, 4. 16.
 41, 5.
 oppidum (*n.*) 40, 7. oppidi 33, 2. 8.
 37, 6. 41, 2. 43, 2. oppidum (*acc.*)
 26, 8. 32, 8. 35, 3. 5. 7. 40, 2. oppido
 (*abl.*) 2, 3. 5, 7. 34, 8. 13. 35, 2. op-
 pida (*acc.*) 2, 8. 3, 3. 5, 4. oppidis
 (*abl.*) 5, 2. 24, 3.
 oppositis (*abl. n.*) 16, 2.
 opprimi 36, 4. opprimebantur 13, 7.
 opprimerentur 3, 3. erant oppressi
 24, 15. oppressi (*n. pl. m.*) 5, 12. 14, 8.
 oppugnatione 26, 11. 40, 3.
 oppugno oppugnare 26, 11. oppugnari
 11, 2. 26, 7.
 opsidendum (*acc.*) 37, 6. (*acc. n.*) 26,
 13. opsidendos 37, 2.
 optemperare 7, 14.
 optime 6, 13.
 optineri 52, 14.
 opto optarent 41, 5. optauerat 9, 6.
 opulentiores (*acc. m.*) 51, 9.
 opus operis 41, 13. opus (*acc.*) 34, 14.
 opere 48, 23. operum 10, 2. opera
 (*acc.*) 37, 4. 42, 2. 43, 7. operibus (*abl.*)
 15, 6. 40, 2. 41, 11. 16. 42, 5. 43, 6.
 ordinem 8, 12. ordine 9, 14.
 oriebatur 42, 11. esse ortum (*acc. n.*)
 38, 7.
 ornatum (*subst., acc.*) 51, 4.
 oro orat 48, 26. orantibus 22, 1.
 ostendit (*perf.*) 18, 9.
 P. (= Publio, *abl.*) 46, 12.
 pabulatione 7, 23. pabulationibus (*d.*)
 11, 9. (*abl.*) 10, 10. 16, 13.
 pabulatores (*n.*) 10, 12. pabulatoribus
 (*d.*) 17, 7.
 pabulatum 10, 3.
 pabulum (*n.*) 10, 11. pabuli (*g.*) 3, 6.
 17, 5.
 paene 8, 17. 14, 16. 37, 1. 40, 6.
 paludis 13, 3. paludem 10, 7. 13, 5. 14,
 16. palude 7, 12. 10, 6. 11, 2. 14,
 14. 18.
 par pari (*abl. m.*) 19, 4. (*abl. f.*) 19, 9.
 parendi 49, 9. parente (*abl. f.*) 47, 6.
 paro pararet 24, 2. pararent 2, 10.
 53, 8. pararetur 55, 5. paratus 47,
 5. parati (*pl.*) 18, 6. paratos 15, 2. 28, 2.

pars 26, 4, 46, 17. partem 24, 7, 36, 12
 36, 2, 37, 4, 40, 5, 46, 4. parte *praef.*
 23, 5, 13, 19, 20, 34, 5, 35, 4, 41, 2, 43,
 5, 46, 4, 48, 23, 52, 10. partes (acc.)
 5, 10, 7, 2, 16, 8, 18, 2, 24, 4, 25, 1, 33,
 2. partibus *abl.* 36, 18, 43, 2, 46, 1.
 Particula (acc. n.) 54, 1, 55, 2.
 partim 5, 7, 8, 19, 20, 21, 25, 6 (*bis*) 34,
 9, 10, 43, 7. *bis* 48, 12, 20.
 partiuntur 35, 4.
 parvis *abl. f.* 10, 4.
 passim 29, 6.
³passum 20, 4. passibus 18, 2.
 patet patere 3, 15. patetent (m.) 18,
 2. patente *f.* 9, 2.
 pater patrum 52, 12.
 patientia 4, 1.
 patiuntur 35, 14. patienda (acc. n.)
 esse 55, 5. patiebantur 33, 2. pate-
 rentur 19, 2, 48, 12.
 pauci paucorum (m.) 50, 4, 52, 2. pau-
 cos 7, 4, 34, 2, 46, 17, 48, 14. paucos
 (acc. n.) 48, 25. paucis *abl. m.* 7,
 15, 10, 5, 13, 5, 18, 2, 20, 7, 35, 12, 48,
 9. (*abl. n.*) 44, 9.
 paucitatem 12, 2, 39, 2. paucitate 8, 5,
 paulatim 15, 2, 19, 5, 33, 2, 35, 2.
 paulo (*abl.*) 29, 7, 50, 5.
 Paulo (*abl.*) 48, 20.
 pax pacis 3, 14, 31, 2. pace 49, 10.
 peccati 22, 5.
 pecore 24, 19. pecora (n.) 41, 12.
 pedites (n.) 19, 7. peditum 12, 2, 17,
 3, 19, 5, 21, 7. pedites (acc.) 5, 10,
 16, 12, 28, 12, 36, 2. peditibus (*abl.*)
 12, 10, 20, 2, 28, 2.
 pellere 48, 18.
 per 15, 12, 23, 11, 28, 12, 42, 5, 46, 4,
 10, 52, 20, 55, 1.
 peractis (*abl. n.*) 50, 1.
 percussi (n. pl. m.) 19, 20, 48, 19. per-
 cussae (n. pl. f.) 29, 4.
 percurro percurrisset 46, 18, 52, 1.
 percussit 23, 17.
 perditorum (m.) 30, 11. perditis (*abl.*
 m.) 30, 2.
 perducitur 38, 12. esse perductos 22, 4.
 perennis (n. m.) 13, 11.
 perferret 36, 4. esset perlati 5, 1. per-
 lata (n. n.) 9, 2.
 perficio perfecit *praef.*, 18. esse per-
 fectum (acc. n.) *praef.*, 12.
 perfidia 23, 8, 48, 11.
 perfugis (*abl.*) 40, 4.
 periculoso (*abl. n.*) 42, 8.
 periculum periculi 5, 13. periculum

acc. 34, 4, 36, 7, 39, 20, 48, 22. peri-
 culo *abl.* 9, 2, 13, 12, 14, 12, 15, 2,
 40, 11, 41, 5, 12, 15, 42, 4, 44, 12, 49,
 2. periculo acc. 38, 12.
 permanere 7, 22, 15, 2. permanerent 39,
 2, 43, 2. permanserunt 15, 4. per-
 mansisse 22, 4. permanserat 45, 6.
 permanserunt 4, 2. permittit 48, 12.
 permitteret 9, 25.
 permotus 23, 13.
 pernicio 32, 2.
 perniciosi 11, 2.
 pernoctare 15, 2.
 perpetuo *abl. m.* 6, 18. (*adv.*) 26, 2.
 persequi 14, 2. persequendum (acc.)
 28, 2. persequente (m.) 32, 2. per-
 sequendum (acc. m.) 48, 2. perse-
 quendos 4, 12, 30, 10. persequenda
 (acc.) 1, 2.
 perterritum (m.) 24, 17. perterriti (pl.)
 3, 2, 13, 7, 35, 12, 42, 1, 43, 4. per-
 territae (n. pl. f.) 23, 2. perterritos
 27, 12, 18, [36, 4].
 pertinaciam 39, 4. pertinacia 15, 4.
 pertinaciter 41, 2, 43, 2. pertinacius 13,
 4, 48, 2. pertinacissime 22, 2.
 pertinere 6, 11. pertimeret 14, 16.
 perturbarentur 15, 2. sunt perturba-
 tae 13, 12. perturbatum (acc. n.) 14,
 4. perturbato (*abl. n.*) 29, 5. per-
 turbati (n. pl. m.) 12, 10.
 pervenit 14, 12, 21.
 pes pedum 9, 9, 10, 41, 2, 14.
 petitionem 50, 4, 52, 2. petitione 50, 13.
 petant 21, 4. petere 19, 22, 30, 4, 31,
 14. petenti (2.) 48, 22. petebant 27,
 12. petime 5, 11. petiturum (*sup.*) 4,
 7. petituros 27, 12. petitis (*abl. f.*)
 19, 21.
 Pictorum (g.) 26, 2. Pictonibus (*abl.*)
 27, 2.
 pax pice 42, 1.
 planiciem 14, 12.
 plebis (g.) 7, 12, 22, 2, 52, 14. plebem
 21, 12.
 plena 16, 10. (n. n.) 9, 2. (acc. n.)
 8, 2.
 plerumque 5, 11, 12, 2, 18, 12.
 plus +20, 4, 50, 16. plures (n. pl. m.)
 18, 11, 44, 4. (acc. m.) 38, 4. (acc. f.)
 17, 4, 24, 4. plura (acc.) 23, 20. plu-
 ribus (*abl. m.*) 8, 1. plurimis (*abl.*
 n.) 34, 15.
 poena (n.) 44, 7. poenā 3, 17, 21, 4,
 22, 9, 39, 4.
 pollere 22, 6.

- pollicetur 4, 4. pollicitus est 52, 20.
 erat pollicitus 52, 16.
 Pompeius 54, 4. Pompei 52, 17. 22. 53.
 s. Pompeio (d.) 54, 7. 55, 3. (abl.)
 54, 2.
 ponit 5, 7. posuit 26, 9. 46, 14. posu-
 erunt 16, 12. positum erat 40, 7. po-
 sitae (n. pl. f.) 31, 9. positis (abl. n.)
 7, 2.
 pontem 27, 14. ponte 9, 17. 27, 9. pon-
 tibus (abl.) 9, 12. 15. 14, 18.
 populi (g.) 1, 9. 7, 15. 44, 15.
 portarum 51, 4. portis (d.) 9, 18.
 *portione 9, 9.
 possum potest 17, 9. 39, 12. possit 34,
 15. possint *praef.*, 9. posse *praef.*,
 28, 1, 7. 6, 4. 10, 5. 11, 4. 23, 9. 24, 17.
 32, 3. 36, 4. 40, 3. 41, 5. poterat 16,
 2. 41, 16. 42, 12. 51, 5. poterant 34,
 11. posset 8, 11. 16. 11, 5. 12, 13. 13,
 13. 14, 15. 21, 5. 22, 8. 40, 10. 41, 17.
 51, 8. 53, 9. possent 1, 11. 3, 4. 5,
 15. 7, 10. 14, 13. 22. 15, 3. 9. 31, 5. 33,
 6. 40, 12. 41, 18. potuit 19, 24. 23,
 16. 52, 13. potuerint 2, 9. potuisse
 21, 12. potuerant 3, 9. potuisset 26,
 13. 32, 6. potuissent 39, 9.
 post 47, 4.
 postea 7, 21. 41, 1.
 postero (abl. m.) 12, 5. 37, 5.
 postremum (acc. n.) 43, 10.
 postulationem 48, 27.
 postulo postulabat 6, 18. 19, 9.
 potentiam 50, 6.
 potestatem 24, 13. 44, 11. 45, 4.
 potiuntur 27, 19. 36, 20. potiti (n. pl.
 m.) 5, 12.
 potius 3, 12. 55, 7. potissimum 27, 12.
 praebita (n. s. f.) *praef.*, 15.
praeceps praecipitem (m.) 42, 6.
 praeceptis (d.) 28, 3.
 praecidit 44, 6.
 praecipi 51, 8. erat praeceptum 27, 17.
 praecipue 38, 7.
 praedae (g.) 4, 4. praedā 5, 12. 27, 19.
 36, 20.
 praefecturā 12, 14.
 praefectus 28, 4. 48, 1. 21. praefectum
 48, 13. praefecto (abl.) 12, 12. 16.
 48, 17.
praeicio praefecit 2, 2. 52, 5.
 praemittit 17, 8. 28, 1. 36, 9. praemi-
 serat 36, 11. 50, 5.
praemium praemia (acc.) 46, 19. prae-
 miis (abl.) 49, 8.
 praerepta (n. s. f.) *praef.*, 15.
 praeruptus 40, 10. praeruptum (n. n.)
 40, 7. praeruptissimis (abl. n.) 33, 2.
 praescripserit 48, 24.
 praesidio (d.) 11, 9. 17, 7. 29, 3. 35, 4.
 praesidio (abl.) 2, 3. 5, 14. 19, 14. 46,
 10. praesidia (acc.) 34, 15. 35, 12. 37,
 3. 54, 10. praesidiis (abl.) 35, 6. 54, 11.
 praestabant 6, 8. praestitissent 50, 12.
praesum praesens (acc. n.) 24, 4. prae-
 senti (abl. n.) 49, 6.
 premebantur 42, 8.
 pridie 2, 3. 28, 10. 13.
 primum (m.) 3, 9. primam 54, 4. primo
 (abl. m.) 23, 16. primā 30, 8. primos
 19, 10. primum (adv.) 12, 5. 18, 9.
 51, 2. ut primum (adv.) 30, 2.
 principem 38, 9. principe (abl.) 12, 12.
 18. principum 7, 19. principes (acc.)
 7, 13. 45, 4. 49, 7. principibus (abl.)
 22, 7.
 priores (acc. f.) 16, 8. prius . . . quam
 3, 3. 13, 9. 14, 9. 50, 8.
 priuatis 3, 10.
 pro *praef.*, 25. 4, 1. 9, 5. 9. *14, 8. 15, 6.
 21, 5. 50, 5.
 probare 53, 9. probantur *praef.*, 14.
 probato (abl. n.) 21, 1. 34, 7. procedit
 16, 6. 19, 5. procedere 27, 14. proce-
 debat 51, 6. processisset 14, 10. 27, 15.
 procurrentibus 10, 5.
 prodirent 8, 5.
 produxisset 48, 10.
 proeliantur 19, 8. 15. 28, 12. 36, 18. 41,
 9. 42, 3. ad proeliandum 18, 5. proe-
 liando (abl.) 19, 24. proeliante (m.)
 19, 3. proeliarentur 13, 4. 19, 1.
 proelium (n.) 19, 4. 28, 9. proelii 12,
 11. 19, 9. 20, 1. 28, 12. 42, 8. 43, 6.
 proelium (acc.) 28, 6. 36, 15. 45, 1.
 proelio (abl.) 12, 16. 19, 23. 21, 7. 9.
 29, 10. 31, 3. 36, 21. 44, 11. 47, 1.
 proelia (n.) 13, 1. (acc.) 48, 7. proe-
 liis (d.) 18, 12. (abl.) 49, 9.
 profecto (adv.) 21, 6.
 proferre 41, 10.
 proficiscitur 2, 3. 4, 12. 7, 1. 24, 16. 27,
 4. 31, 2. proficisci 34, 6. esset pro-
 ficiscendum 10, 4. est profectus 46,
 6. 50, 2. profectus est 46, 10. 52, 4.
 54, 16. profectum (m.) 10, 15.
 profugit 35, 14. profugiunt 5, 5. 19, 20.
 profugerent 13, 11. profugisse 44, 11.
 progreditur 20, 5. progredi 3, 7. pro-
 gressi (pl.) 16, 11.
 prohibere 7, 25. 34, 10. 40, 5. prohiben-
 tibus 40, 11. prohibebat 23, 4. 40,

8. 15. prohiberi 41, 4. prohibitus erat 37, 4. prohibitus 23, 15.
 proiecerant 29, 12.
 promouet 16, 8.
 pronuntiatio (*abl. n.*) 15, 15.
 propinqua (*n. s. f.*) 7, 17.
 propior (*m.*) 9, 16. propius (*adu.*) 14, 2. 19, 12. 36, 11.
 proponerentur 8, 2. propositum (*acc. n.*) 49, 2. proposita 3, 15.
 propter 7, 24. 12, 13. 17, 4. 18, 12. 24, 21. 25, 5. 27, 9. 38, 7. 52, 7.
 propterea 13, 8. 48, 32. 50, 13.
 propugnatorum 9, 14.
 prorumpbat 41, 3.
 proteruntur 48, 20.
 provinciae (*g.*) 30, 10. 32, 3. 39, 9. 46, 22. 54, 5. provinciam 30, 6. 8. provinciam 46, 18. provincias 35, 4. provinciis (*abl.*) 53, 4.
 prouoluunt 42, 2.
 proxima (*n. s. f.*) 2, 6. proximum (*acc. n.*) 24, 18. proximo (*abl. m.*) 53, 2. proxima 34, 7. proximas 18, 9. proximis (*abl. n.*) 35, 10.
 prudentiae (*g.*) 8, 2. 28, 4.
 publica (re-) 6, 13. publicas 46, 19.
 Publium 46, 4. u. P.
 pudore 13, 11. 28, 11.
 pugnandi 23, 18. pugnatur 19, 8.
 putaret 39, 6. putarent 32, 3. 43, 13.

Q. (= Quintum) 39, 10.

qua (*adu.*) 51, 4.

Quadratus 48, 2. Quadrati 48, 15.

Quadratum 23, 11.

quadrato (*abl. n.*) 8, 17.

quaerunt 19, 18. quaerebat 53, 6. quaerentibus (*d. m.*) 47, 6. quaereret 7, 8. quaesitus 38, 11.

quaestoris 50, 3. quaestorem 2, 2. 24, 5. 38, 1.

quali (*abl. m.*) 46, 21.

quam (*adu.*) *prae*f., 9. 16. 17. 18. 3, 13. 8, 16. 9, 7. 11, 5. 12, 11. 17, 6. 9, 23. 18. 20. 39, 12. 42, 11. 44, 14. 49, 3. 50, 2. 8. 55, 7. prius . . . quam 3, 13. 10. 14, 9.

quamquam *prae*f., 22. 42, 8. 52, 8. 55, 4.

quantum 6, 3. 17. 21, 12. 27, 15. 29, 9. 33, 8. 52, 7.

quattuor 46, 11.

que *prae*f., 6. 14. 1, 2. 4. 2, 5. 10. 3, 2. 6. 17. 4, 5. 5, 2. 6, 3. 8 (bis). 16. 18. 7, 2. 10. 8, 3. 7. 9, 12. 16. 18. 10, 3. 8 (bis). 10, 11. 11, 8. 12, 4. 17. 13, 9. 5. 18. 14,

Caesaris bellum Gallicum.

5. 18. 21. 15, 5. 14. 16, 10. 12. 17, 3. 7. 19, 8. 12. 20. 23. 25. 20, 6. 11. 21, 4. 22, 2. 24, 16. 26, 3. 27, 2. 14. 17. 18. 28, 5. 5. [10]. 13. 29, 6. 10. 30, 6. 31, 2. 6. 9. 12. 13. 32, 1. 2. 4. 7. 10. 33, 2. 34, 2. 3. 35, 7. 9. 36, 8. 14. 15. 16. 18. 19. 37, 2. 6. 39, 2. 40, 2. 14. 41, 9. 42, 3. 8. 11. 12. 13. 43, 6. 11. 44, 6. 45, 2. 6. 46, 2. 3. 7. 9. 23. 47, 3. 6. 8 (bis). 48, 12. 14. 16. 24. 34. 35. 50, 12. 6. 51, 7. 52, 3. 4. 9. 15. 19. 21. 53, 2. 5.

quererentur 4, 8.

qui (*rel.*, *n. s. m.*) *prae*f., 10. *9, 16. 12, 12. 23, 11. 24, 9. 26, 3. 30, 2. 34, 3. 36, 6. 38, 10. 39, 11. 45, 5. 47, 3. 48, 2. 53, 5. quae (*n. s. f.*) 2, 1. 6. 7, 23. 8, 7. 10, 13. 11, 5. 14, 14. 19, 5. 24, 2. 11. 29, 2. 40, 6. 41, 3. 15. 16. 48, 4. 54, 10. quod (*n. n.*) *prae*f., 12. 3, 5. 8, 14. 12, 1. 2. 14, 16. 15, 17. 17, 1. 18, 12. 19, 4. 27, 9. 32, 8. 36, 17. 42, 7. 48, 5. 18. 51, 4. 52, 21. cuius (*m.*) 28, 3. 37, 3. 48, 27. (*f.*) *prae*f., 7. 16. 1, 5. (*n.*) 12, 6. quem 7, 23. 10, 15. 17, 4. 23, 4. 9. 24, 17. 27, 13. 30, 7. 44, 7. 10. 50, 5. quam 2, 4. 10, 6. 21, 4. 22, 9. 34, 13. 39, 9. 46, 7. 21. 47, 4. 54, 4. 8. quod (*acc.*) 10, 10. 31, 2. 34, 1. 41, 12. 48, 30. 31. 49, 6. 53, 9. quo (*abl. m.*) 40, 7. quā 3, 13. 4, 8. 13, 3. 17, 7. 19, 14. 30, 1. 31, 6. 36, 3. 15. 40, 13. quo (*abl. n.*) 12, 10. 17, 6. 23, 21. 24, 2. 42, 1. 43, 4. 11. qui (*n. pl. m.*) *prae*f., 8. 13. 2, 8. 3, 8. 4, 1. 6, 7. 10. 7, 5. 7. 9. 10, 17. 11, 10. 12, 5. 13, 7. 8. 19, 10. 21. 20, 7. 24, 14. 27, 12. 28, 8. 29, 7. 12. 31, 7. 34, 9. 38, 13. 44, 6. 45, 3. 47, 8. 50, 7. 14. quae (*n. pl. f.*) 8, 9. 23, 3. 31, 10. 46, 15. 55, 2. quae (*n. n.*) *prae*f., 22. 24. 5, 8. 8, 2. 13, 2. 20, 3. quorum (*m.*) 7, 17. 9, 2. 13. 14. *11, 8. 13, 11. 14, 6. 15, 4. 18, 7. 25, 4. 38, 5. 39, 3. 41, 1. 46, 18. 54, 14. 15. quarum 11, 8. 31, 2. quorum (*n.*) 15, 13. 35, 8. quibus (*d. m.*) 12, 7. 19, 6. (*f.*) 50, 3. quos *prae*f., 8. 4, 7. 13, 3. 14, 4. 17, 4. 19, 7. 36, 11. quae 4, 10. 6, 5. 16. quae (*acc.*) *prae*f., 25. 5, 2. 8, 1. 33, 5. 35, 12. 48, 25. quibus (*abl. m.*) 7, 3. 7. 21, 2. (*f.*) 19, 13. 27, 3. 29, 4. 46, 9. 53, 9. (*n.*) 33, 7. 53, 7. 54, 11.

quia 23, 9.

quicumque quaecumque (*n. n.*) 42, 5.

quascumque 5, 10.

quidam quaedam (*n. s. f.*) 26, 4. quo-

- dam (*abl. m.*) 17, 1. quadam 46, 4. quasdam 24, 8. quibusdam (*abl. n.*) 40, 14.
- quidem *prae*f., 7. 41, 15. ne-quidem *prae*f., 21. 33, 6. 38, 10.
- quiete 1, 8.
- quin 2, 9. 19, 24. 31, 4.
- quingenti 10, 17.
- quini quinum (*g. m.*) 9, 10.
- quinque 30, 8.
- quinta (*n. s. f.*) 54, 11. quintam 54, 8.
- Quintus 28, 8.
- quis 48, 34. qua 38, 2. 46, 17. quid (*n. n.*) 43, 4. quod (*n. n.*) 6, 2. 7, 8. 24, 13. quem 52, 16. quid (*acc.*) 44, 2. quo (*abl. m.*) 7, 8. (*n.*) 39, 2. qui (*pl.*) 16, 7. quae (*n. pl. n.*) 27, 3. 33, 9. 39, 1. quos 24, 20. quibus (*abl. n.*) 48, 34.
- quisnam quidnam (*n. n.*) 55, 5.
- quisquam quicquam (*acc.*) 52, 11. cuiusquam (*m.*) *prae*f., 27. 23, 5. 22. 48, 27.
- quisque 42, 11. 46, 21.
- quo (*adu.*) *prae*f., 9. 8, 4. 9, 15. †16. 26, 5. 33, 1. 8. 38, 8. 42, 12. 44, 7. 48, 5. 52, 6. 53, 8. 55, 1. quo minus 34, 10.
- quoque 55, 6.
- quod (*coni.*) *prae*f., 27. 1, 5. 3, 1. 7, 14. 10, 15. 19, 11. 21, 10. 23, 19. 20. 24, 7. 38, 7. 44, 13. 48, 32. 50, 11. 13. 17.
- quondam 32, 6.
- quoniam 52, 17.
- radicibus (*abl.*) 40, 8.
- rapinis (*abl.*) 25, 3.
- rari (*n. pl. m.*) 19, 1. raris (*abl. n.*) 10, 11.
- ratio 6, 18. 19, 9. rationem 34, 4. ratione 6, 3. 8, 17. †9, 9. 44, 4.
- *Rebili 27, 3. Rebili 24, 9.
- recedit 27, 8. recedi 40, 3.
- recenti (*abl. f.*) 31, 4. recentibus 20, 1.
- recipit 4, 5. 27, 2. 35, 15. recipiunt 27, 20. recipere 40, 12. sui recipiendi 15, 10. 16, 9. reciperet 27, 16. reciperent 13, 10. recepit 46, 23. receperunt 12, 11. recipiendis (*abl. f.*) 31, 6. receptas esse 3, 18. receptis (*abl. m.*) 20, 7. 30, 4.
- recusatio *prae*f., 2.
- recuso recusarent 15, 1. 18, 7. recusandam 1, 10.
- redeo redit 26, 14. rediit 52, 2.
- redigit 45, 4. redigi 24, 17.
- reditum (*acc.*) 3, 16. 24, 21.
- referunt 23, 1. referebant 38, 14. retulerat 53, 4. refertur 48, 22.
- reficere 1, 3.
- refugerunt 13, 9. 15, 17. refugisse 21, 8. 36, 5.
- regionem 46, 15. regione 41, 6. regiones (*acc.*) 31, 13. 52, 1. regionibus (*abl.*) 24, 9.
- relinquit 38, 2. reliquit 39, 11. relicturos 20, 3. relinquebatur 51, 3. relinqueretur 49, 5. 55, 6. relictā 34, 5. relictis (*abl. f.*) 2, 7. (*abl. n.*) 34, 8. 36, 13.
- reliquum (*m.*) 2, 7. reliquam 13, 6. 39, 8. reliquo (*abl. m.*) 7, 25. 31, 1. reliqui (*n. pl. m.*) 41, 5. reliquae (*n. pl. f.*) 1, 11. 20, 6. reliquorum (*m.*) *prae*f., 17. 22, 4. reliquarum 23, 2. 8, 8. 11, 8. reliquos 24, 20. 34, 2. 36, 4. 44, 5. reliquas 38, 4. 46, 16. reliqua (*acc.*) 14, 5. reliquis (*abl. n.*) 43, 5.
- remansissent 7, 6.
- remisit 54, 7. essent remissi 7, 7. remissas 55, 2. remissis (*abl. f.*) 4, 5.
- Remorum 6, 6. 11, 8. 12, 16. Remis (*d.*) 6, 11. 12, 7.
- remota (*acc.*) 8, 3.
- renouare 1, 4.
- renuntiant 7, 4. renuntiassent 35, 9.
- repente 5, 3. 9, 1. 12, 8. 15, 16. 20, 6. 10. 27, 7. 29, 3. 36, 16. 42, 4. 43, 11. 48, 10.
- repentino (*abl. m.*) 3, 1. (*abl. n.*) 24, 15. 35, 11.
- repugnantibus (*abl. m.*) 22, 7.
- repulsā 50, 7.
- res (*n. s.*) 10, 13. 28, 3. 42, 9. rei (*g.*) *prae*f., 16. 1, 5. 4, 10. 18, 8. rem *prae*f., 3. 18, 2. 19, 16. 23, 12. 46, 7. 52, 22. re 4, 8. 19, 14. 20, 1. 23, 15. 27, 20. 31, 6. 34, 9. 36, 1. 3. 15. 37, 1. 46, 1. republicā 6, 13. rerum *prae*f., 4. 14. 24. rebus (*d.*) 8, 4. res (*acc.*) 46, 2. 48, 33. rebus (*abl.*) *prae*f., 6. 8, 9. 13, 13. 27, 3. 32, 6. 46, 9. 23.
- resistere 48, 17. resistente (*m.*) 22, 7. resistentes (*acc. m.*) 14, 11. resistentibus (*abl. m.*) 13, 5. 29, 7. resisteret 24, 3. resisterent 43, 8. restitit 35, 5. resisti 1, 7. resistendum (*acc.*) 39, 5.
- respicere 27, 7.
- responsa (*acc.*) 23, 1.
- restingunt 43, 7. restinguendo (*abl. n.*) 42, 3.
- retinebat 3, 14. retentas esse 55, 4.
- reuertitur 37, 2. reuertuntur 5, 12.
- †Reuili 27, 3.

- reuocant 43, 5.
 Rhenum 13, 4.
 ripas 36, 13.
 Romani (*g. m.*) 1, 9, 7, 15, 23, 22, 44, 16, 48, 27. [Romanum (*acc. m.*) 27, 6]. Romani (*n. pl.*) 14, 9, 15, 2. Romanorum 3, 9, 15, 16, 24, 12, 26, 4, 10, 30, 5, 47, 9. Romanis (*d.*) 1, 7, 16, 13, 39, 5, 47, 7. Romanos 7, 25, 15, 8, 17, 5, 19, 19, 20, 10, 42, 4, 45, 3.
 rursus 6, 14, 26, 13, 38, 2.
 rus rura (*acc.*) 3, 2.
 sacerdotii 50, 4.
 saepe 13, 9, 16, 12, 31, 8, 52, 16. saepius 48, 6.
 sagittariis (*abl.*) 40, 13.
 salubritatem 52, 7.
 salutis 43, 12. salutem 6, 12, 23, 5. salute 3, 13, 27, 5.
 sanitatem 22, 4.
 sano sanat 38, 5.
 sarcinis (*abl.*) 27, 18.
 satis 1, 8, 6, 1, 24, 9, 27, 8, 52, 7.
 saxis (*abl.*) 33, 2.
 S*C (= senatus consultum) 52, 20.
 scandulis (*abl.*) 42, 2.
 sceleris 38, 9.
 scientia (*n. s.*) *praef.*, 14, 20.
 scio 48, 30. scimus *praef.*, 18. scire *praef.*, 9, 22, 5. sciebat 31, 3, 46, 14. sciret 39, 8, 44, 2.
 scribendi (*g.*) *praef.*, 20. scripsi 44, 11. esse scribenda (*acc. n.*) 48, 35. scribendos *praef.*, 9. scriptis (*d. n.*) *praef.*, 11. (*abl. n.*) *praef.*, 5.
 scriptoribus (*d.*) *praef.*, 14, 16.
 secundum (*acc. n.*) 45, 2. secundo (*abl. n.*) 12, 16. secunda (*acc. n.*) 48, 6. secundis (*abl. f.*) 13, 13.
 securi (*abl.*) 38, 15.
 sed *praef.*, 2, 8, 25, 6, 12, 7, 7, 14, 13, 8, 22, 8, 24, 8, 30, 8, 33, 6, 36, 7, 39, 6, 41, 18, 19, 43, 12, 46, 4, 52, 20.
 [sedere 15, 11.]
 semper 32, 7, 47, 4.
 senatus (*n. s.*) 53, 6, 9. (*g.*) 52, 10, 12, 53, 1. senatus consultum *52, 20, 54, 1. senatus consulto 54, 9, 55, 2. senatui 52, 16. senatum 21, 11, 53, 4. senatu 22, 7.
 Senonem 30, 1.
 sententia 22, 3, 43, 9. sententiis (*abl.*) 52, 13, 53, 4.
 sentio sensissent 35, 9.
 sequi 14, 7. sequentis (*g. m.*) 50, 12.
 Ser. (= Servio, *d.*) 50, 15.
 sermone *praef.*, 23.
 seruorum 10, 14. seruis (*abl.*) 30, 3.
 sestertios 4, 3.
 seuo 42, 1.
 sex 17, 3.
 Sextio (*abl.*) 11, 6.
 sextus sextam 4, 9.
 si 1, 7, 11, 3, 6, 7, 19, 22, 8, 11, 15, 2, 16, 7, 19, 15, 21, 4, 24, 20, 27, 5, 33, 5, 39, 9, 44, 4, 52, 16, 54, 14.
 sic 13, 12, 28, 1, 40, 8, 54, 13.
 sicuti 46, 7.
 signum (*n.*) 3, 4. signo (*abl.*) 15, 15, 36, 17. signis (*abl.*) 36, 18.
 siluā 7, 12. siluarum 5, 14, 20, 7. siluas 7, 13, 19, 23. siluis (*abl.*) 18, 3, 19, 3, 5, 21.
 siluestribus (*abl. n.*) 12, 4, 35, 7.
 similis (ueri-, *n. s. f.*) 1, 5. simile (*n. n.*) 24, 13. similem (*m.*) 34, 2. (*f.*) 14, 3.
 simul 16, 10, 50, 12.
 simulationem 23, 11. simulatione 43, 2.
 sine 3, 2, 17, 11, 3, 12, 15, 14, 13, 15, 9, 16, 10, 21, 4, 23, 8, 27, 16, 31, 12, 32, 2, 37, 1, 40, 11, 41, 8, 13 (*bis*). 18, 44, 13, 16, 49, 6.
 singularis (*n. s. f.*) 48, 4. (*g. m.*) 28, 4. (*g. f.*) 8, 5.
 singulorum (*m.*) 48, 30. singulos 48, 30.
 siti 41, 20, 43, 9.
 siue (*ante c*) 9, 3. (e) 9, 4, 44, 23. (i) 44, 8. (m) 48, 23. (s) 9, 3. (t) 44, 9.
 societate 3, 10.
 socios 6, 13.
 solebat 17, 6.
 sollicitare 23, 7. sollicitari 52, 9.
 solliciti (*n. pl. m.*) 34, 2.
 solus 31, 13, 45, 6. solum (*adu.*) 13, 7.
 sors 12, 6. sortem 1, 10.
 spatii 1, 8. spatium (*acc.*) 3, 12. spatium (*abl.*) 31, 5.
 species (*n. s.*) 8, 16.
 *spectatissimi (*g. m.*) 51, 7.
 speculandi (*g.*) 7, 7. speculabantur 23, 3.
 sperabat 10, 2.
 spes (*n. s.*) 55, 6. spei (*g.*) 8, 6. spem 49, 2.
 spoliarent 50, 15. spoliaretur 52, 11.
 statione 15, 7. stationes (*acc.*) 12, 18.
 stationibus (*abl.*) 12, 3.
 statui 48, 36. statuit 8, 4, 55, 6. statuisse 23, 21.
 sterno stratis (*abl. n.*) 51, 7.

- stipendio (*abl.*) 8, 7.
 stramentorum 15, 12. stramentis 5, 8.
 strepitum (*acc.*) 35, 8.
 studiosissime 4, 3.
 stultitiae (*g.*) *prae*., 10.
 stultus stultas 10, 14.
 sub (*c. abl.*) 27, 18. 49, 4. (*c. acc.*) 6, 3. 35, 11. 41, 2.
 subeo *prae*., 27. subire 5, 6. 15, 2.
 subigo subactam 46, 3.
 subito (*abl. m.*) 9, 4. subitas 11, 10.
 subleuare 34, 10.
 submouebant 10, 9.
 subsequi 28, 11. subsequentibus (*abl. f.*) 18, 6. subsequeretur 39, 11.
 subsidiari 13, 8.
 subsistere 16, 4. subsistentes (*n. pl. m.*) 28, 8.
 subtrahere 33, 5.
 subueniunt 19, 6.
 succedentes (*acc. m.*) 41, 9. succedentibus (*abl. m.*) 28, 7.
 Suessionum (†Suessionum) 6, 10. 15.
 suffragiis (*abl.*) 50, 16.
 sui sibi (*s.*) 18, 8. 24, 3. 6. 28, 8. 32, 10. 39, 5. 44, 14. 49, 4. 50, 5. 10. 17. 53, 55, 6. se (*acc. s.*) 4, 5. 8, 10. 11, 2. 7. 18, 9. 19, 26. 22, 5. 9. 24, 10. 27, 8. 11. 16. 35, 15. 38, 10. 39, 11. 42, 13. 44, 9. 12. 46, 23. 47, 7. 48, 12. 24. 50, 12. †52, 20. sui recipiendi (*g.*) 15, 10. 16, 9. se (*abl. s.*) 12, 15. 55, 2. secum 6, 5. 36, 10. sibi (*d. pl.*) 3, 15. 4, 8. 18, 1. 22, 9. se (*acc. pl.*) 1, 11. 7, 20. 12, 11. 13, 10. 14, 9. 15, 14. 27, 20. 28, 12. 29, 6. 32, 2. 35, 3. 39, 7. 40, 12. 43, 13.
 sum est *prae*., 17. 4, 11. [15, 12]. 30, 9. 81, 14. 36, 12. 46, 5. 10. 50, 2. 51, 1. 52, 4. 20. 54, 16. sumus *prae*., 25.
 sunt *prae*., 13. 23. 12, 10. 13, 12. 43, 10. sit 21, 4. esse *prae*., 12. 1, 10. 3, 18. 7, 5. 6. 13. 15. 8, 3. 15. 21, 7. 9. 22, 4. 24, 2. 8. 18. 31, 3. 33, 3. 34, 4. 36, 2. 5. 13. 38, 7. 39, 4. 8 (*bis*). 44, 8. 46, 3. 13. 47, 5. 48, 31. 35. 52, 7. 55, 4. 6. erat *prae*., 19. 3, 6. 8; 14. 10, 1. 11. 12, 14. 15, 13. 21, 3. 24, 9. 27, 8. 17. 37, 4. 40, 7. 10. 48, 1. 4. 51, 5. 8. 52, 16. 53, 1. 55, 4. erant 5, 9. 6, 11. 9, 2. 10, 17. 24, 15. 42, 6. esset 1, 6. 4, 9. 5, 1. 6, 3. 7, 8. 9. 18. 24, 9. 16. 17. 10, 4. 21, 6. 11. 23, 13. 27, 6. 29, 2. 33, 4. 42, 12. 44, 7. 14. 46, 17. 47, 3. 48, 9. 49, 5. 50, 13. 54, 7. 15. essent 7, 7. 8, 10. 13, 6. 14. 23, 18. 39, 2. 43, 5. fuit 3, 2. 23, 18. fuerat 2, 6. 24, 11. 32, 9. fuisset 46, 21. fuisset 48, 36. fore 22, 9. 27, 3. 52, 19. 54, 14. essent futurae 31, 4. futurum (*acc. m.*) 48, 24.
 summissiores (*n. f.*) 31, 4.
 summus summa (*n. s. f.*) *prae*., 20. 15, 12. 31, 6. 54, 15. summae (*g.*) 8, 6. 36, 8. summo (*d. n.*) 7, 15. summam (*acc. f. s.*) 14, 19. 45, 5. 46, 13. summum (*acc. n.*) 6, 4. summa 7, 19. 29, 1. 52, 2.
 sumo sumit 37, 6. sumerent 34, 11.
 superiori (*d. n.*) 53, 2. superiore (*m.*) 4, 11. 9, 5. 22, 2. 23, 5. 30, 7. 38, 6. 41, 8. (*f.*) 1, 1. 24, 14. superiores (*n. pl. m.*) 12, 9. 19, 11. superiora (*n. n.*) 36, 17. [superioribus (*abl. m.*) 15, 11]. superioribus (*abl. n.*) *prae*., 5. 13, 10. 36, 13. 46, 2.
 supero superare 41, 16. superetur *prae*., 13. superatis (*abl. m.*) 28, 10.
 supplicii 44, 5. 9. supplicium (*acc.*) 38, 10. 12.
 supportarent 35, 3.
 suppressa 42, 6.
 supra 47, 4.
 Surum 45, 5.
 susciperet 49, 6. suscepi *prae*., 3. suscepim *prae*., 9. suscepisse 22, 3. suscepisset 52, 15. suscipiendā 12, 14.
 suspensi (*n. pl. m.*) 43, 5.
 suspicione 41, 13.
 suspicaretur 16, 3. 17, 5.
 sustinent 18, 11. sustinere 27, 6. 39, 9. sustinebant 42, 9. sustinerent 11, 10. sustinuerat 46, 22. sustinuerant 19, 10.
 suus sui (*g. m.*) 50, 3. suae (*g.*) 24, 18. 39, 9. sui (*g. n.*) 52, 19. suo (*d. m.*) 48, 26. suum (*m.*) 10, 2. 50, 12. suam 6, 12. 23, 5. 24, 17. 38, 12. 44, 1. 45, 4. 52, 14. suum (*acc. n.*) 50, 11. suo (*abl. m.*) 6, 18. 47, 2. 48, 23. 49, 4. 54, 5. suā 21, 5. suo (*abl. n.*) 54, 7. sui (*n. pl. m.*) 50, 13. suorum (*m.*) 5, 15. 8, 4. 13, 10. 16, 7. 24, 20. 26, 12. 43, 9. 48, 10. 23. 54, 7. (*n.*) *prae*., 20. 14, 10. 44, 3. suis (*d. m.*) 28, 8. 29, 2. 38, 10. 47, 5. (*d. n.*) 2, 2. suos 19, 2. 23, 1. 28, 5. 32, 6. 43, 1. 47, 7. sua (*acc.*) 35, 12. 48, 11. suis (*abl. m.*) 31, 12. 47, 7. 52, 9. (*abl. f.*) 32, 9. 37, 5. (*abl. n.*) 14, 8.
 T. (= Titum) 52, 4. (= Tito, *abl.*) 11, 5. †48, 32.

- tabulatorum 9, 12, 41, 15.
 tale (*acc. n.*) 15, 10. tali (*abl. m.*) 20,
 1. (*abl. f.*) 1, 11, 3, 15, 44, 4.
 tam *prae f.*, 12, 23, 18.
 tamen *prae f.*, 18, 28, 5, 10, 8, 7, 14, 9, 6,
 10, 7, 14, 17, 12, 13, 16, 2, 19, 19, 21,
 20, 5, 21, 8, 22, 9, 23, 16, 27, 11, 33,
 8, 38, 11, 39, 3, 41, 10, 42, 9, 48, 84,
 50, 9, 52, 11, 54, 6, 55, 5.
 tametsi 10, 17, 20, 4.
 tamquam 54, 5.
 tanta (*n. s. f.*) 51, 8. *tantum (*m.*)
 4, 4. tantam 9, 6, 43, 11. tantum
 (*acc. n.*) 52, 6. tanto (*abl. m.*) 4, 1.
 14, 11. tantā 20, 2, 21, 9. tantarum
prae f., 14. tantas 24, 21. tantis
 (*abl. m.*) 1, 3.
 tantum (*adv.*) 6, 19, 21, 11, 22, 6, 27,
 14, 29, 10, 41, 19, 52, 20.
 tardius (*adv.*) 16, 6, 19, 15.
 tardo tardare 14, 15.
 tecta (*acc.*) 5, 7. tectis (*abl.*) 5, 13.
 tego texit 15, 16. tegi 5, 16. tegere-
 tur 9, 17. tectos 41, 12.
 tela (*n.*) 14, 22, 41, 17. telis (*d.*) 42, 13.
 tela (*acc.*) 9, 16, 19, 26. telis (*abl.*)
 9, 17.
 temeritate (*acc.*) 8, 3.
 tempestates (*acc.*) 5, 6. tempestatibus
 (*abl.*) 5, 14.
 templa (*n.*) 51, 7.
 temptare 40, 5. temptando (*abl.*) 23, 10.
 tempus (*acc.*) 1, 2, 6, 2, 7, 24, 45, 6, 46,
 6, 53, 4. tempore 1, 3, 8, 5, 6, 6, 1,
 15, 14, 15, 19, 13, 22, 2, 27, 1, 6, 31, 5,
 41, 11, 42, 3, 44, 10, 48, 35.
 tenere 11, 2. tenebantur 19, 19.
 [tentoriorum 5, 8].
 Tergestinis (*d.*) 24, 14.
 terrentur 3, 7.
 terrorem 52, 18. terrore 3, 14, 5, 13.
 tertiam 54, 9.
 testator (*f.*) 42, 12, 44, 7.
 testimonium (*n.*) 53, 1. testimonio (*abl.*)
prae f., 25.
 timere 27, 7, 38, 8. timentes (*acc. m.*)
 38, 4. timerent 16, 7.
 timidiores (*n.*) 13, 14.
 timor 23, 4, 52, 16. timoris 16, 10. ti-
 mori 48, 26. timorem 10, 2, 18, 13.
 timore 3, 2, 29, 12, 30, 10, 37, 3, 38,
 8, 44, 9, 48, 28.
 †Titatus 28, 4.
 Titus 23, 6. Titum 24, 10.
 togatae (*g.*) 52, 1. (*d.*) 52, 5. togatam
 24, 12.
 tolerandae (*g.*) 5, 2.
 tollere 43, 4. erat sublatum 3, 6. sub-
 lato (*abl. m.*) 29, 8.
 tormento (*abl.*) 14, 21. tormentis (*abl.*)
 40, 14, 41, 17.
 tot †4, 4, 49, 8.
 totidem 54, 19.
 totius (*f.*) 46, 21. totum (*m.*) 40, 6.
 toto (*abl. m.*) 7, 21. (*abl. n.*) 28, 8,
 34, 13.
 tradit 23, 13. tradiderunt 43, 14. tradi
 54, 9. traditos 15, 14. traditas 55, 3.
 traducit 14, 18. traduxisset 27, 10.
 traducto (*abl. m.*) 20, 5.
 traicit 48, 16. traiectis (*abl. m.*) 9, 12.
 trans 14, 16.
 transduxerat 13, 4.
 transeo transit 53, 7. transeundi 14,
 14. transibant 10, 8. *transiit 53, 7.
 transissent 13, 5. transeundum (*n.*)
 27, 9.
 transgressi (*pl.*) 10, 9.
 transitum 20, 5. transitus (*acc.*) 13, 2.
 Trebonium 6, 4, 11, 4, 14, 2, 54, 12. Tre-
 bonio (*abl.*) 46, 12.
 trecentorum (*m.*) 41, 3.
 tres trium (*f.*) 8, 11. (*n.*) 9, 12. tribus
 (*abl. f.*) 7, 20, 11, 7.
 Treuerorum 52, 3. Treueros (*acc.*) 25,
 4. Treueris (*abl.*) 45, 1, 2.
 tribunus 52, 14.
 tribuo tribuisset 46, 20.
 tricliniis (*abl.*) 51, 7.
 trina (*acc. n.*) 33, 7, 36, 9.
 triperito 33, 6.
 triumpho (*g.*) 51, 8.
 tubarum 20, 11.
 tueri 34, 15. tueretur 54, 10. tuendas
 24, 13. tuenda (*acc.*) 2, 7.
 tum *prae f.*, 20, 7, 24, 18, 13, 50, 6, 51, 2.
 turmae (*n. pl.*) 29, 4. turmis (*d.*) 19,
 7. turmas 7, 2, 16, 3, 18, 10, 28, 5.
 turmis (*abl.*) 19, 1.
 turmatim 18, 7.
 Turonis (*abl.*) 46, 14.
 turpiter 13, 9.
 turris (*n. s.*) 41, 15. turris (*acc.*) 9,
 11. turres (*acc.*) 9, 18.
 tutum (*m.*) 27, 8. tutior (*m.*) 9, 15. tu-
 tissimam 54, 14.
 tuus tuis (*abl. f.*) *prae f.*, 1.
 uacabat 41, 4.
 uacua (*n. s. f.*) 46, 17.
 uada (*acc.*) 13, 2.
 uagandi 32, 4.

- valent 29, 10. uale *prae*f., 28. ualuis-
 set 50, 17.
 uallem 40, 6. ualle 9, 7, 14, 17.
 uallum (*acc.*) 33, 8. uallo (*abl.*) 9, 8.
 17, 15, 6.
 Varus 28, 4.
 nastare 24, 19. nastasset 25, 8. ua-
 standos 24, 16.
 Vatinio (*abl.*) 46, 12.
 ubi 15, 17, 36, 17, 41, 2, 48, 18, [20], 24.
 -ue 7, 8.
 uehementi (*abl. f.*) 48, 9. uehementis-
 simo (*abl. m.*) 15, 17. ueementius
 (*adu.*) 48, 7. ueementissime 36, 18.
 uel 23, *14, 15, 51, 7.
 Vellocassis (*acc.*) 7, 11.
 uelocitatis 36, 8. uelocitate 48, 21.
 uelut 9, 1, 18, 4, 23, 15.
 uenae 43, 10.
 ueniam 48, 28.
 uenit 37, 5. ueniunt 29, 4, 31, 9. ue-
 niat 48, 27. uenire 23, 22. ueniebat
 51, 8. ueniret 7, 20, 11, 7. uenerat
 10, 17, 27, 10. uenisset 33, 1, 38, 5.
 40, 2, 44, 11, 47, 8, 55, 1. uenturum
 (*m.*) 23, 10. uentum esset 23, 13.
 uerberibus (*abl.*) 38, 14.
 uereretur 44, 2. uerentur 34, 8, 39,
 10. ueritus (*n. s. m.*) 16, 4. ueriti
 (*n. pl. m.*) 14, 8, 16, 8.
 uero 22, 6, 31, 5.
 Vertisco (*abl.*) 12, 12.
 uerus uerissima (*n. s. f.*) *prae*f., 20.
 uerisimilis (*n. s. f.*) 1, 5.
 nestigio (*abl.*) 21, 3. uestigiis 20, 1.
 ueterrimas 8, 5.
 uetustatis 8, 8.
 uexati (*n. pl. m.*) 31, 8.
 uicem (*in*) 6, 18, 11, 8, 19, 1, 29, 2.
 uicinitas 7, 17. uicinitatem 25, 5.
 uicissim 10, 9.
 uictores (*acc.*) 19, 25.
 uictoriae (*g.*) 19, 16, 29, 8.
 uicus uicis (*abl.*) 5, 2.
 uidemus *prae*f., 8. uidebat 10, 4, 20,
 5. uidebant 23, 21. uideret 14, 14,
 24, 1, 38, 4, 36, 7, 40, 8, 41, 5, 43, 1,
 46, 2. uiderent 3, 15, 9, 2, 15, 8. ui-
 derunt 35, 13. uideatur *prae*f., 16.
 uidebatur 44, 14. uidebantur 28, 14.
 uideretur *prae*f., 2, 44, 2, 48, 22. ui-
 derentur 19, 17. uisis (*abl. f.*) 29,
 4. (*abl. n.*) 36, 18.
 uigiles (*n.*) 35, 8.
 uimineā 9, 13.
 uincere 41, 11. uictus 19, 23. uicti (*n.*
pl. m.) 19, 19. uictos 20, 2.
 uinctum (*m.*) 44, 16.
 uinculorum 44, 8.
 uindicare 1, 11. uindicarent 39, 7.
 uineas 41, 6, 10. +12. uineis *41, 12,
 42, 6.
 uir 28, 5.
 uirgultorum 15, 13.
 uirtus 42, 2, 54, 15. uirtutis 8, 5, 8.
 45, 5. uirtutem 46, 4.
 uis uires (*n.*) 29, 9. (*acc.*) 39, 5. uiri-
 bus (*abl.*) 14, 4, 48, 16.
 nitae (*g.*) *prae*f., 8, 40, 12, 48, 21. ni-
 tam 44, 6.
 uiuum (*acc. m.*) 35, 14. uiuo (*abl. m.*)
 21, 12. uiuos 45, 4.
 uix 12, 12, 13, 12, 16, 7, 21, 8.
 ulli (*d. f.*) 3, 12. ullo (*abl. m.*) 3, 2.
 ullā 1, 6, 3, 17, 23, 8, 40, 8, 44, 16.
 ullo (*abl. n.*) 16, 10, 37, 1, 41, 13.
 ultiores (*acc. f.*) 7, 13.
 ultimum (*acc. n.*) 14, 21. ultimis (*abl.*
m.) 31, 10.
 ultra 39, 9.
 umquam 25, 7.
 una (*adu.*) 14, 5, 30, 6, 32, 1.
 unde 14, 21, 35, 2.
 undecimam 2, 5, 6, 14.
 undique 7, 6, 12, 10, 18, 8, 29, 8, 30, 2,
 36, 19, 37, 4, 40, 7, 43, 8.
 uniuersa (*n. s. f.*) 39, 4. uniuersi (*g.*
m.) 53, 1. uniuersae (*g.*) 51, 8. uni-
 uersi (*pl.*) 13, 5.
 unus 41, 5. una (*n. s. f.*) 54, 2. unius
 (*f.*) 2, 9. uni (*d. m.*) 54, 8. unum
 (*m.*) 1, 6, 6, 9, 7, 10, 18, 11, 41, 1,
 unam 36, 9, 39, 8. unum (*acc. n.*)
 48, 26, 49, 1. uno (*abl. n.*) 15, 15.
 uocatum (*m.*) 23, 9. uocatis (*abl. m.*)
 30, 8.
 uolgare (*n. n.*) 3, 4.
 uolnerant 41, 9. uolnerantur 48, 19.
 uulnerando (*abl.*) 19, 25. uulnerari
 43, 1. uulnerabantur 13, 8. uulne-
 ratus 48, 21. uulnerato (*abl. m.*) 48,
 17. uulneratis (*abl. m.*) 20, 7.
 uulnere 23, 19. uolnere 37, 2. uolnere
 48, 11. uulneribus (*abl.*) 40, 11.
 uolo uolebat 49, 8. uellet 1, 3, 3, 7.
 uoluisse 30, 8. uoluerat 12, 15. uolu-
 erant 19, 19.
 uoluntate 43, 13, 54, 6.
 Volusenus 23, 14, 48, 2, 3, 8. Voluseni
 (*g.*) 48, 16. Volusenum 23, 11, 48, 10.
 uox uocibus (*abl.*) *prae*f., 1.

- usque *praef.*, 7. 14, 12.
 ut *praef.*, 15. 21. 3, 2. 6, 10. 15. 7, 19.
     8, 12. 14. 9, 13. 10, 12. 11, 5. 13, 4. 12.
     14, 12. [15, 10]. 19, 9. 21, 4. 9. 22, 6.
     23, 13. 24, 19. 27, 17. 28, 2. 3. 13. 30,
     2. 35, 12. 36, 12. 38, 14. 40, 9. 11. 42,
     3. 43, 12. 46, 6. 48, 21. 26. 50, 2. 10. 51,
     7. 52, 10. 12. 54, 1.
 uterque 62, 18. utrorumque (*m.*) 23,
     18. (*n.*) 13, 2.
 utinam *praef.*, 8.
 utor uti (*inf.*) 12, 13. usus erat 12, 14.
 utrimque 10, 5. 23, 17. 42, 11.
 utrum (*adu.*) 13, 13.
 vulnerationem 47, 4.
 Vxellodunum (*n.*) 40, 7. (*acc.*) 32, 8.
     40, 1.
 IIII — 54, 12.
- †VI — 41, 14.
 VII. (= septima) 8, 12. (= septimam)
     8, 6.
 VIII — 20, 4.
 VIII. (= octava) 8, 13. (= octauam)
     8, 6.
 VIII. (= nona) 8, 13. (= nonam) 8, 6.
 XI. (= undecimam) 8, 7. 15.
 XII — 36, 3.
 XIII. (= tertiam decimam) *2, 4. 11, 5.
 XIII. (= quartam decimam) 4, 9.
 XV — 38, 2.
 *XV. (= quintam decimam) 24, 11.
 X et VIII — 4, 8—9.
 XX — 15, 5.
 XXV — 24, 7.
 XXXX. (= quadragesimo) 4, 5.
 *LX — 41, 14

ADDENDA ET CORRIGENDA.

- p.* 1 = appar. I 1, 4 *gerunna* *Ti.*
p. 2 = appar. I 3, 7-8 *Ad* — *conficiendas et deligitur. Is deleuit Frigell.*
p. 5 = text. I 7, 19 *lege* *Id.*
p. 7 = appar. I 12, 3 *utram* *α.*
p. 9 = appar. I 15, 11 *pabulationibus* [*populationibus*] *que W. G. Pluygers.*
p. 9 = text. I 16, 12 *serua praeerant codicum; cf. R. Mowat, Revue Cel-*
tique V 121-124.
p. 10 = appar. I 17, 11 *necessariā* *b.*
p. 10 = appar. I 17, 12 *coactus*] *del. Pluygers.*
p. 13 = appar. I 25, 3 (*a*) *cohortatus* *B.*
p. 14 = text. I 25, 15 *lege* *circumuenere.*

p. 14 = appar. I 26, 13-14 *nullam — intermisso*] *del. Dubner.*

p. 16 = appar. I 30, 1 *galiae* *B.*

p. 16 = appar. I 30, 9 *fructuonissimum* *M.*
p. 16 = appar. I 31, 2 *uti* *A. B.*
p. 17 = appar. I 31, 27 *daret*] *dare* *B.*
p. 18 = appar. I 31, 45 *posse*] *posse se Pluygers.*
p. 18 = appar. I 32, 10 *quod*] *quam* *B.*
p. 19 = appar. I 33, 2 *futura*(*ē*) *B.*
p. 19 = appar. I 33, 11 *rei p. (rae)* *B.*

p. 19 = text. I 33, 13 *lege* *uidebat;*
p. 19 = text. I 33, 14 *lege* *existimabat,*

p. 19 = appar. I 33, 18 *a(d)rogantia* *B.*
p. 20 = appar. I 36, 3 *id ē* *Ti idē* *Ti.*
p. 20 = appar. I 36, 8 *stipendiores* *Mpr. Bpr.*
p. 21 = appar. I 37, 4 *quidē*(*r*) *B.*
p. 21 = appar. I 37, 5 *redi*] *mere* *B.*
p. 21 = appar. I 38, 14 *Noctur nis* *B.*
p. 22 = appar. I 39, 11 *inlata*] *allata con.* *Pluygers.*

p. 23 = appar. I 40, 8 *aq;* *A.*
p. 24 = appar. I 42, 1 *caesaris aduentu α aduentu caesaris β.*
: *de*

p. 25 = appar. I 43, 4 *uixerat* *B.*
p. 27 = appar. I 44, 26 *fratres*] *e S. C. fratres Maxim. Bonnet.*

- p. 27 = appar. I 45, 2 & B.
 p. 28 = appar. I 46, 8 per fidem] perfide coni. *Pluygers*.
 p. 28 = appar. I 46, 11 colloquium B.
 p. 29 = appar. I 47, 7 e suis α .
 p. 30 = appar. I 49, 12 reliquas α reliquas legiones β *Bcorr*.
 p. 30 = appar. I 50, 1 e] ex β .
 p. 30 = appar. I 50, 7 suas] *del. O. Schambach*.
 p. 31 = appar. I 52, 1 quaes torem B.
 p. 32 = appar. I 53, 13 persequentem α insequentem β .
 p. 34 = appar. II 2, 5 finitumi] finitum *M. finitimi vell.*
 p. 35 = appar. II 3, 5 reliquis belgis (belligis *Tpr.*) β .
 p. 35 = appar. II 4, 5 expulissent *A'Bpr.*
 p. 37 = appar. II 6, 8 coicebant *T.*
 p. 39 = appar. II 10, 13 conuenirent] conuenire coni. *Pluygers*.
 p. 41 = text. II 14, 4. 5 numeri laterales sinistri turbati sunt.
 p. 43 = appar. II 17, 19 omittendum sibi β *Bcorr*.
 p. 44 = appar. II 19, 15 siluis α .
 p. 44 = appar. II 19, 16 ita constituerant *AB'*.
 p. 45 = appar. II 20, 2 lege quod — oporteret]
 p. 46 = appar. II 23, 7 resistentes α regressos ac resistentes β *Bs.*
 p. 46 = appar. II 23, 13 lege: om. *Tpr.*
 p. 47 = text. II 25, 1 lege legionis.
 p. 49 = appar. II 27, 8 ex] om. *Bpr.*
 p. 49 = appar. II 27, 9 coacerbatis *A'Bs.*
 p. 49 = appar. II 28, 5 sup erant *AT* supererant *M.*
 p. 50 = appar. II 29, 10 p pro | uintia *T.*
 p. 50 = appar. II 30, 7 ab] at β a *Bs.*
 p. 50 = appar. II 30, 7 instrueretur] institueretur β .
 p. 50 = appar. II 30, 8 homines psertim *T.*
 p. 51 = appar. II 33, 2 ab α a β .
 p. 51 = appar. II 33, 4 indiligentius α indulgentius β *Buar.*
 p. 52 = appar. II 33, 19 mil. L. III. *T.*
 p. 52 = text. II 34, 1 lege XXXVIII.
 p. 52 = text. II 34, 3 lege Esubios.
 p. 52 = appar. II 34, 3 estiuos *T* aurescos *T* maritime *T.*
 p. 52 = appar. II 35, 2 oppinio α opinio β .
 p. 52 = appar. II 35, 3 cesarem *T.*
 p. 52 = appar. II 35, 5 prime^s aetatis *T.*
 p. 53 = appar. III 1, 16 relictis *B* a. ras.
 p. 55 = appar. III 4, 3 lapides α in pedes β .
 p. 55 = text. III 4, 7 lege occurrere.
 p. 55 = appar. III 5, 7 C. β .
 p. 55 = text. III 5, 13 in marg. dele 1, adde margini 6, 1.
 p. 56 = appar. III 7, 7 hiemaret β *Mcorr.* (dele inemarat *T*).
 p. 56 = appar. III 7, 10 dele super unellos *T.*
 p. 57 = appar. III 8, 18 recipere *MB'*.
 p. 57 = appar. III 9, 4 His] hinc alia manus in *B*, aequae antiqua.
 p. 57 = appar. III 9, 8 admisissent *A.*
 p. 58 = appar. III 9, 20 lege insulas.
 p. 58 = appar. III 9, 21 uastissimo mari. atq. in aptissimo oceano *T.*
 p. 58 = appar. III 9, 25 lege Lexouios cum *T.*

- p. 59 = appar. III 11, 4 ab Belgis] gallis *T.*
- p. 59 = appar. III 12, 2 pmunturiisq; *T.*
- p. 59 = appar. III 12, 3 lege XII A (*dele T.*)
- p. 60 = appar. III 13, 9 ueli saluteq; *B.*
- p. 60 = text. III 13, 18 lege adigebatur.
- p. 60 = appar. III 13, 21 et α , om. β .
- p. 60 = appar. III 13, 22 rej | relictę *T.*
- p. 60 = appar. III 13, 23 omnis *B. a. ras.*
- p. 61 = appar. III 14, 6 nri ^s *B.*
- p. 61 = appar. III 15, 1 ^{dis} delectis *T* desectis *Menge.*
- p. 62 = appar. III 16, 1 maritimę *MT.*
- p. 63 = appar. III 17, 7 clausuerant coni. *Pluygers.*
- p. 62 = appar. III 17, 8 coniunxerant coni. *Pluygers.*
- p. 63 = appar. III 18, 4 *dele et] om. β .*
- p. 64 = appar. III 20, 6 L. *T.*
- p. 64 = appar. III 20, 10 carcasonę *T.*
- p. 64 = appar. III 20, 14 agm|(to2) ^m nro2 *T* nro2 β .
- p. 65 = appar. III 21, 10 *dele B corr. que] del. Pluygers.*
- p. 65 = appar. III 22, 8 mo(n)tem *T.*
- p. 67 = appar. III 26, 13 lege 13. *dele ~ in sep T.*
- p. 68 = text. III 27, 4 Gates uncis incluserim.
- p. 68 = appar. III 28, 4 celerit *T.*
- p. 68 = appar. III 29, 1 deinceps diebus] inde *Tl.*
- p. 71 = appar. III 3, 2 uagare *R.*
- p. 71 = appar. III 3, 7 & ceteris *T.*
- p. 72 = appar. III 4, 15 cerciores *B.*
- p. 74 = appar. III 11, 6 mitendi *B.*
- p. 76 = appar. III 13, 17 illos] illico *Petrarcha.*
- p. 77 = appar. III 15, 3 lege confluentem.
- p. 78 = appar. III 17, 16 di(s)tinebantur *B.*
- p. 79 = appar. III 18, 3 fugā brorū *Tpr.*
- p. 80 = appar. III 20, 2 septē triones *T.*
- p. 82 = appar. III 22, 11 constratisque, quot coni. *H. A. Koch.*
- p. 83 = text. III 24, 14 punctum excidit.
- p. 84 = appar. III 25, 17 adpinquauerunt *T.*
- p. 87 = text. III 33, 9 lege cotidiano.
- p. 88 = appar. III 34, 8 decesserunt coni. *Pluygers.*
- p. 88 = appar. III 36, 8 quos β .
- p. 90 = appar. V 1, 12 ^{usui} uel *T.*
- p. 91 = appar. V 2, 11 transmissum α tramissum β .
- p. 94 = appar. V 7, 11 animi ^{(1) s} *T.*
- p. 96 = appar. V 11, 5 magno] sine magno coni. *Pluygers.*
- p. 96 = appar. V 11, 6 diligi *T.*
- p. 98 = text. V 14, 5 lege efficit.
- p. 105 = appar. V 25, 3 pertinebat] res pertinebat coni. *Pluygers.*
- p. 107 = appar. V 29, 8 auctorem se, sed coni. *Pluygers.*

- p. 110 = text. V 34, 4 in sinistro marg. dele 2, quod adde lin. 5.
 p. 112 = appar. V 39, 9 et clientes α .
 p. 112 = appar. V 40, 4 admodum] ad numerum coni. *Pluygers*.
 p. 116 = appar. V 34, 18 sic currit *Bi*.
 p. 116 = appar. V 34, 19 pullone *X*.
 p. 117 = appar. V 48, 2 redierat] reciderat coni. *Pluygers*.
 p. 122 = appar. V 54, 18 cōplurib. *T*.
 p. 126 = text. VI 3, 10 lege concilium Luteciam.
 p. 126 = appar. VI 4, 6 hēduis *T*.
 p. 127 = appar. VI 5, 15 in Treueros] del. *Schambach*.
 p. 128 = appar. VI 7, 8 eorum] Remorum coni. *Schambach*

 p. 128 = appar. VI 7, 8 p̄sidi // *T*.
 p. 129 = appar. VI 9, 3 quod] quod Germani coni. *Th. Bergk*.
 p. 130 = appar. VI 10, 6 suaque] se suaque coni. *Pluygers*.
 p. 137 = appar. VI 24, 9 quod] quidem coni. *Pluygers*.
 p. 137 = appar. VI 24, 9 qua] atque coni. *Pluygers*.
 p. 139 = appar. VI 28, 6 exercent] se exercent coni. *Pluygers*.
 p. 139 = appar. VI 29, 14 Neruios] Remos coni. *Bergk*.
 p. 141 = appar. VI 33, 5 Scaldem] Calbem coni. *Bergk*.
 p. 141 = appar. VI 33, 6 Mosam] Mosellam coni. *Bergk*.
 p. 143 = appar. VI 35, 20 fortunatissimos? *A'β*.
 p. 146 = appar. VI 40, 13 etiam nunc] del. *Schambach*.
 p. 147 = appar. VI 42, 3 minimo] minimum coni. *Pluygers*.
 p. 147 = appar. VI 43, 11 circumspicere] del. *Pluygers*.

 p. 152 = appar. VII 5, 14 pnuntiauerint β . f(u)erint *A*.
 p. 153 = appar. VII 8, 13-14 neu—patiatu] del. *I. Prammer*.

 p. 154 = appar. VII 11, 6 ^{gatu} c̄ *B*.
 p. 154 = appar. VII 11, 12 posterum] posterum diem coni. *Pluygers*.
 p. 155 = appar. VII 12, 14 lege significatione.
 p. 158 = appar. VII 17, 15 singulos legionarios coni. *Pluygers*.
 p. 159 = text. VII 19, 17 lege reducit.
 p. 159 = appar. VII 20, 10 ipsius coni. *Heller*.
 p. 160 = text. VII 21, 1 mg. sin. pone 1, quod dele lin. 2.
 p. 160 = appar. VII 21, 5 X.m *M*.
 p. 162 = text. VII 25, 9 lege seui.
 p. 163 = text. VII 26, 27 numeri laterales dextri deciderunt.
 p. 163 = appar. VII 27, 8 ascendissent α .
 p. 165 = appar. VII 31, 5 refugerant] fugerant coni. *Pluygers*.
 p. 166 = text. VII 32, 3 lege inopia.
 p. 166 = appar. VII 32, 16 suas] in suas coni. *Pluygers*.
 p. 167 = appar. VII 35, 10 captis α .
 p. 168 = appar. VII 36, 8 dispici coni. *Vielhaber*.
 p. 169 = appar. VII 37, 19 ducenda] traducenda coni. *Pluygers*.
 p. 171 = text. VII 40, 14 lege Litauicci.

 p. 172 = appar. VII 42, 7 conuic toli tauis *B*.
 p. 172 = appar. VII 43, 12 neque] neque quicquam coni. *Pluygers*.
 p. 173 = text. VII 44, 12 lege uallati.

 p. 175 = appar. VII 47, 4 int edebat *A* intidebant *U*.
 p. 175 = text. VII 47, 18 lege VIII.,
 p. 175 = appar. VII 48, 3 oppidum — teneri] del. *Pluygers*.
 p. 181 = appar. VII 59, 7 tanta] in tanta coni. *Pluygers*.